Vaddadi Papayya Artist
Chandamama cover art
Complete collection
1960 Nov - Oct 1992

Presented By

Somupadma

Vapa art Chandamama cover first appeared in 1960 Nov Deepavali issue and continued till Oct 92 two months before he passed away making a total number of 549.Later his art work of Chandamama covers repeat printed from 2000 onwards till Chandamama ceased its printing by 2013.In between years Chandamama cover art has been done by other artists imitating Vapa style.

Out of 549 covers starting from Feb 1991 to Oct 1992 total 18 covers are repeats from old issues, there by actual Vapa covers are 531 only.

Apart from Cover art Vapa did art work for several serials and stories of Chandamama.In the same way he did art work for covers & stories of "Yuva" monthly magazine published by the same group.Unfortunately Yuva collection is not available in full order in better shape like Chandamama collection.But many Yuva Vapa art work are uploaded widely over net by many.

Important notice

This Vapa art collection presentation is intended for personal viewing and for academic purpose of art students.The presenter does not hold any copyrights of the art work and the rights belongs to the respective copyright holders.Art work from this collection compilation can't be used for any commercial purpose and this compilation can't be printed and sold as a book.Any one doing so will be doing at his own risk against the legal provisions.

కూరగాయల అపూర్వ నృత్యవాద్య సమ్మేళనము

సా ప లూ!

ఇందులో ఆడేదీ, మద్దెలవాయించేదీ, వీణమీటేదీ అన్నీ కూరగాయలే. వీటిలో దేనిపేరు ఏదో కనుక్కుంటారూ? ఎన్నిపేర్లు కనుక్కుంటే అన్ని మార్కులు. లెఖ్ఖపెట్టి చూసుకోండి ఎవరి కెన్ని మార్కులు వచ్చినాయో!

Vapa very first sketch in 1948 May Chandamama.He did several sketches regularly since then before being promoted as cover artist in 1960 Nov

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) DEEPAVALI NUMBER 1960 Regd. No. M. 4854

అర్ధనారీశ్వరుడు

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

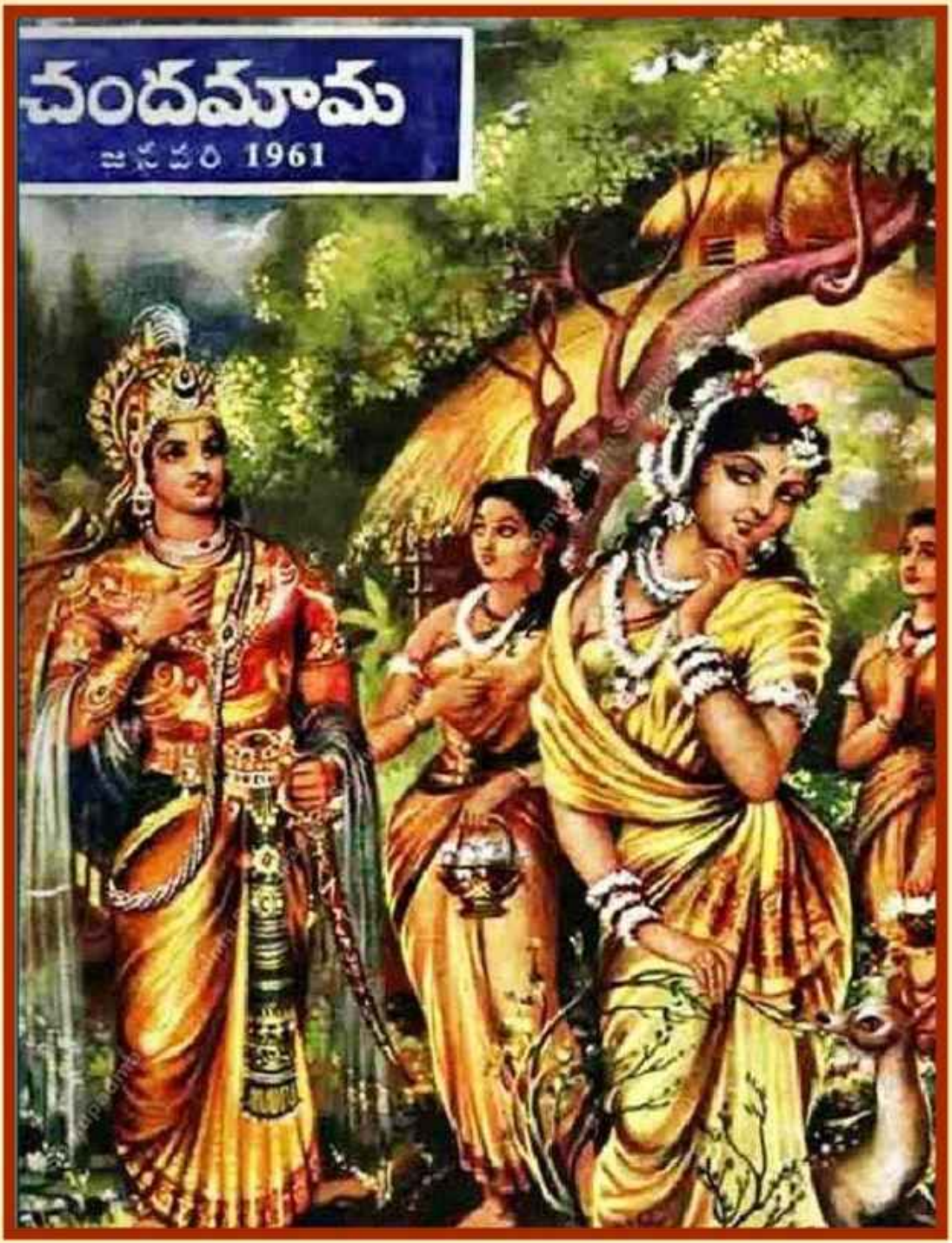

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

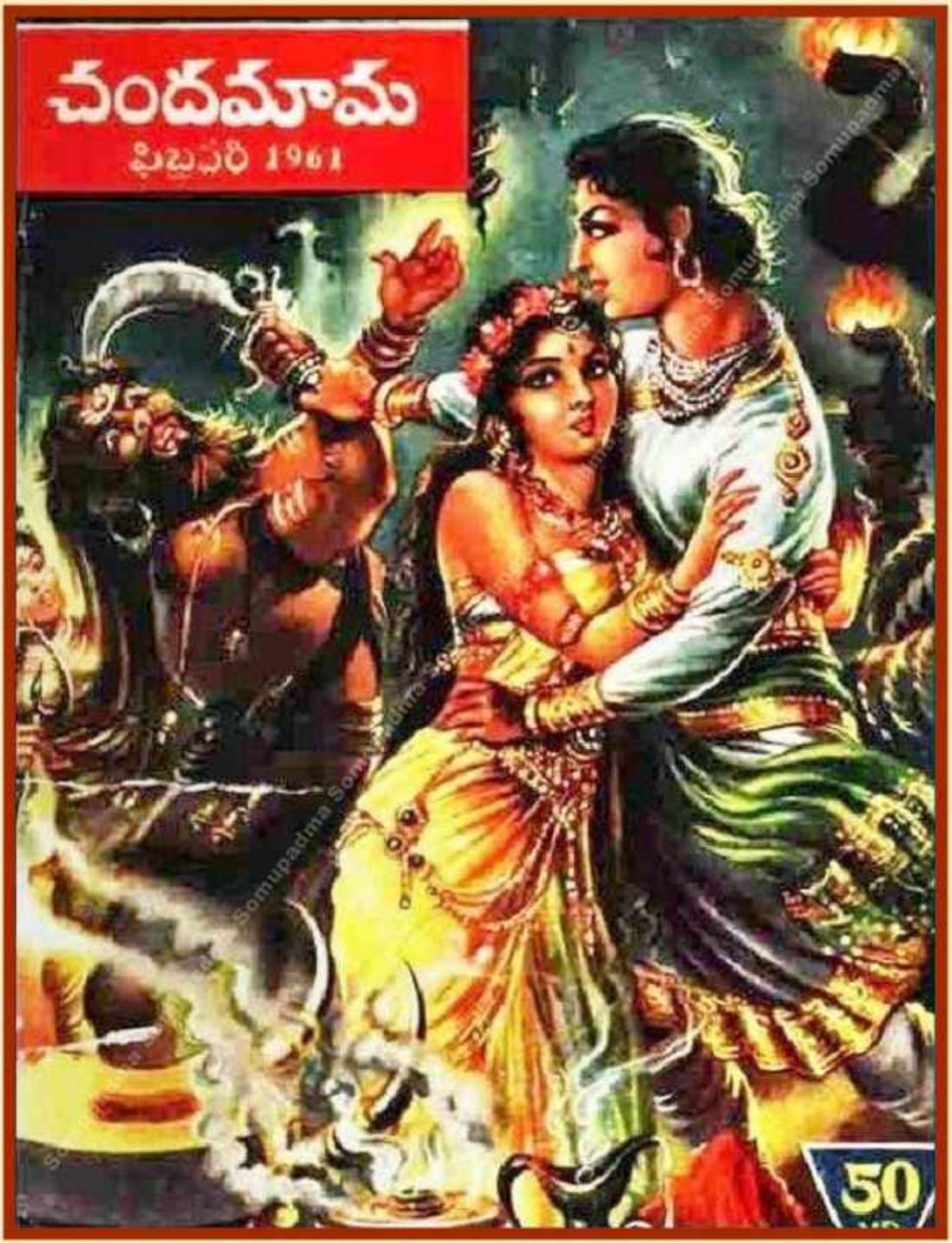

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

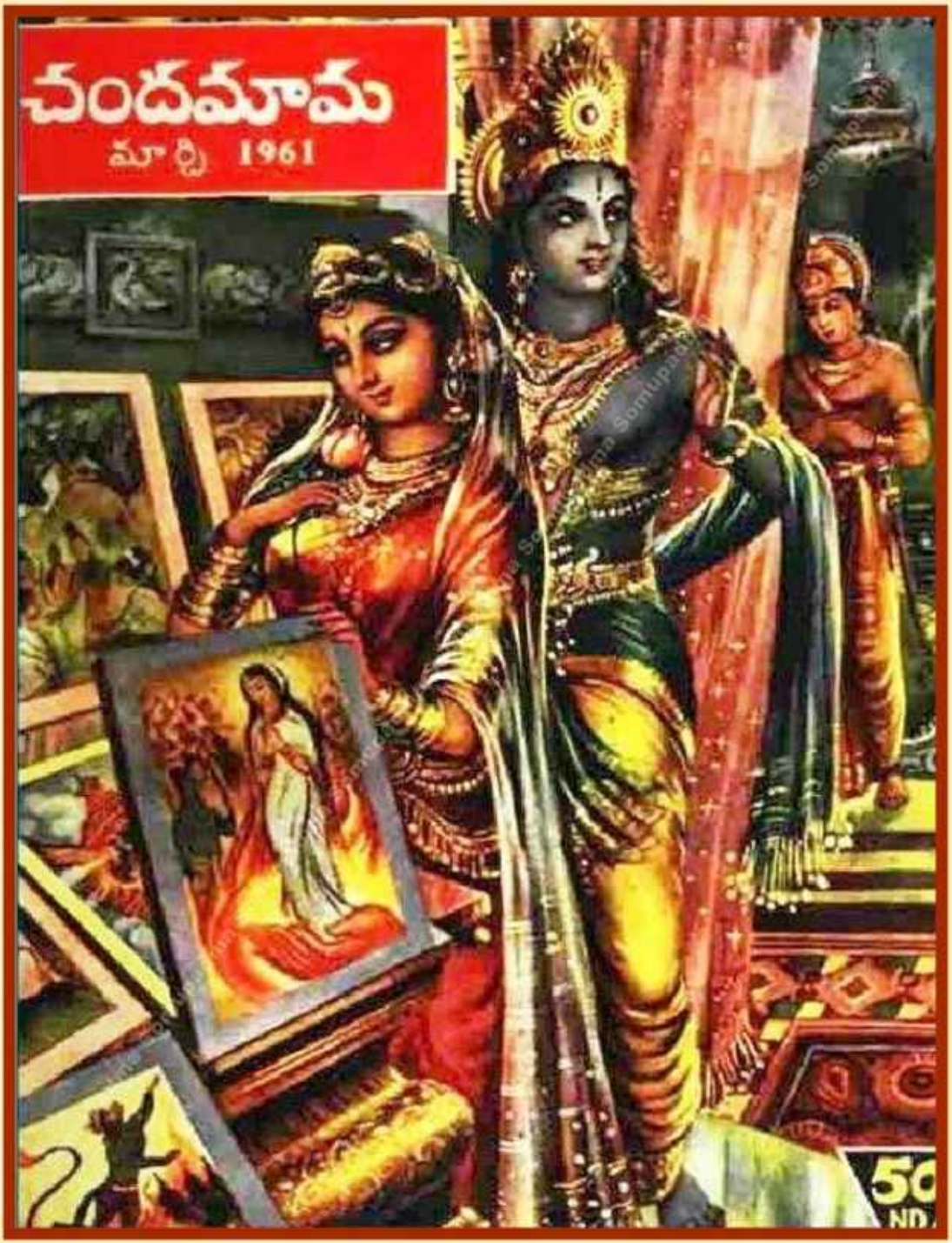

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

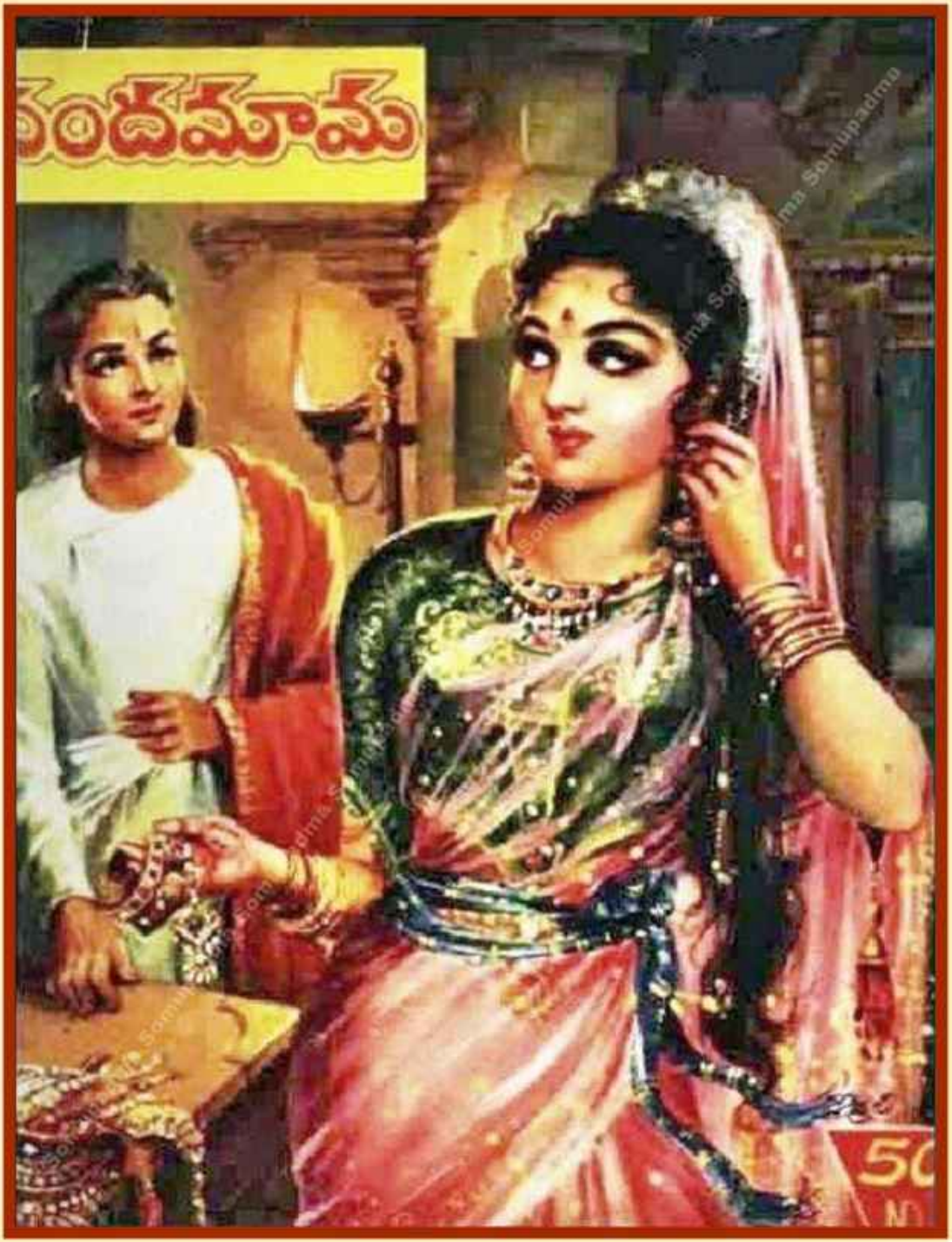

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

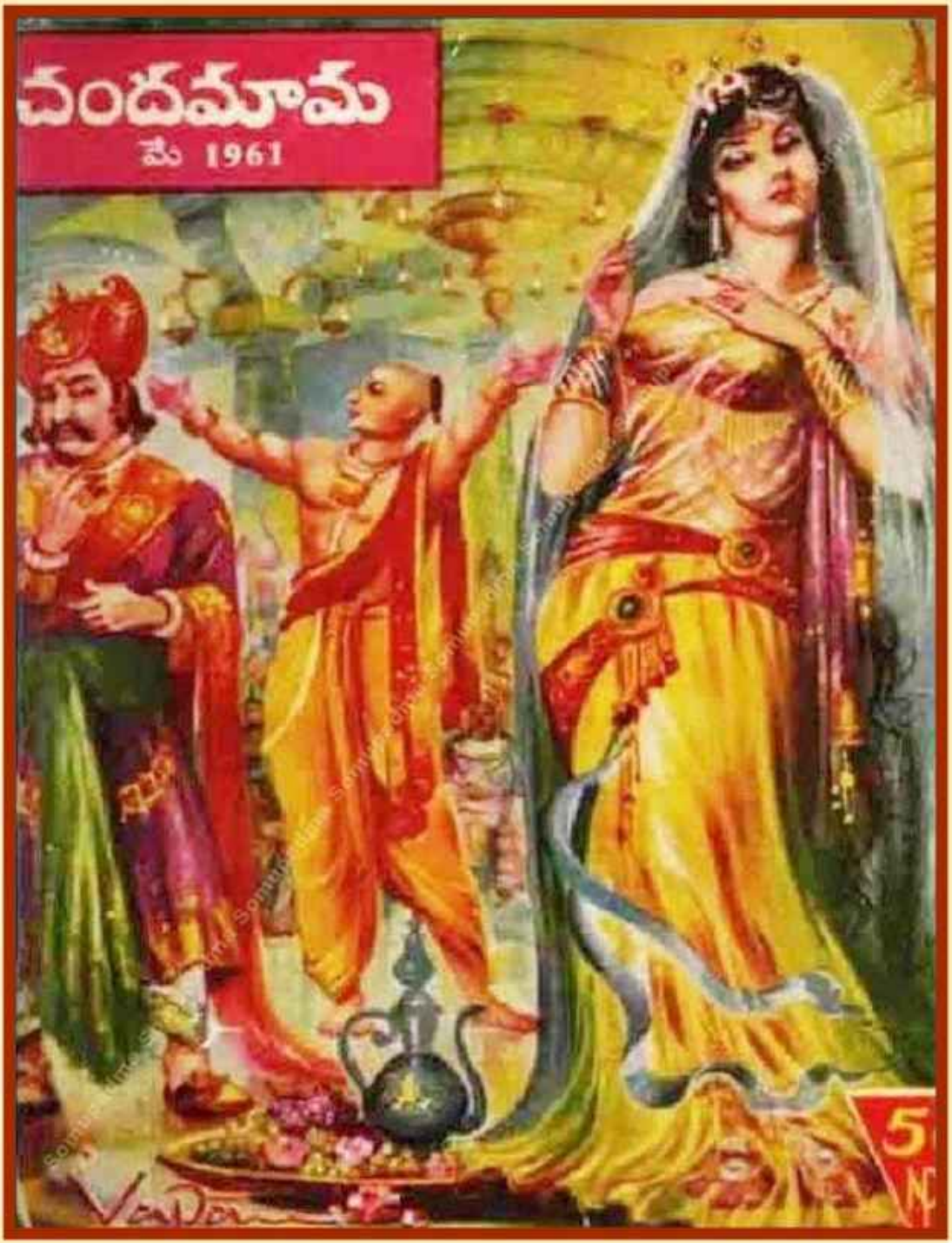

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

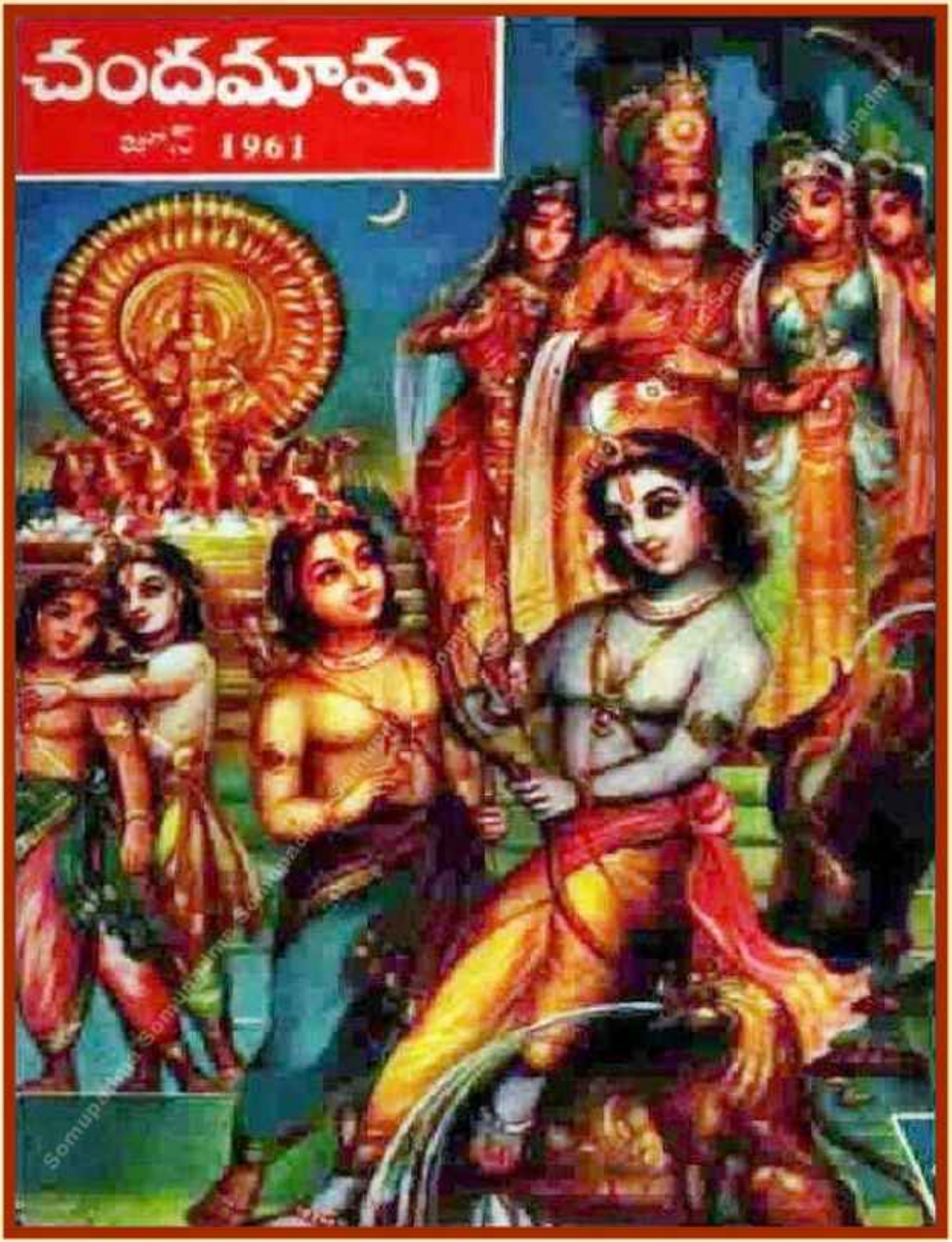

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

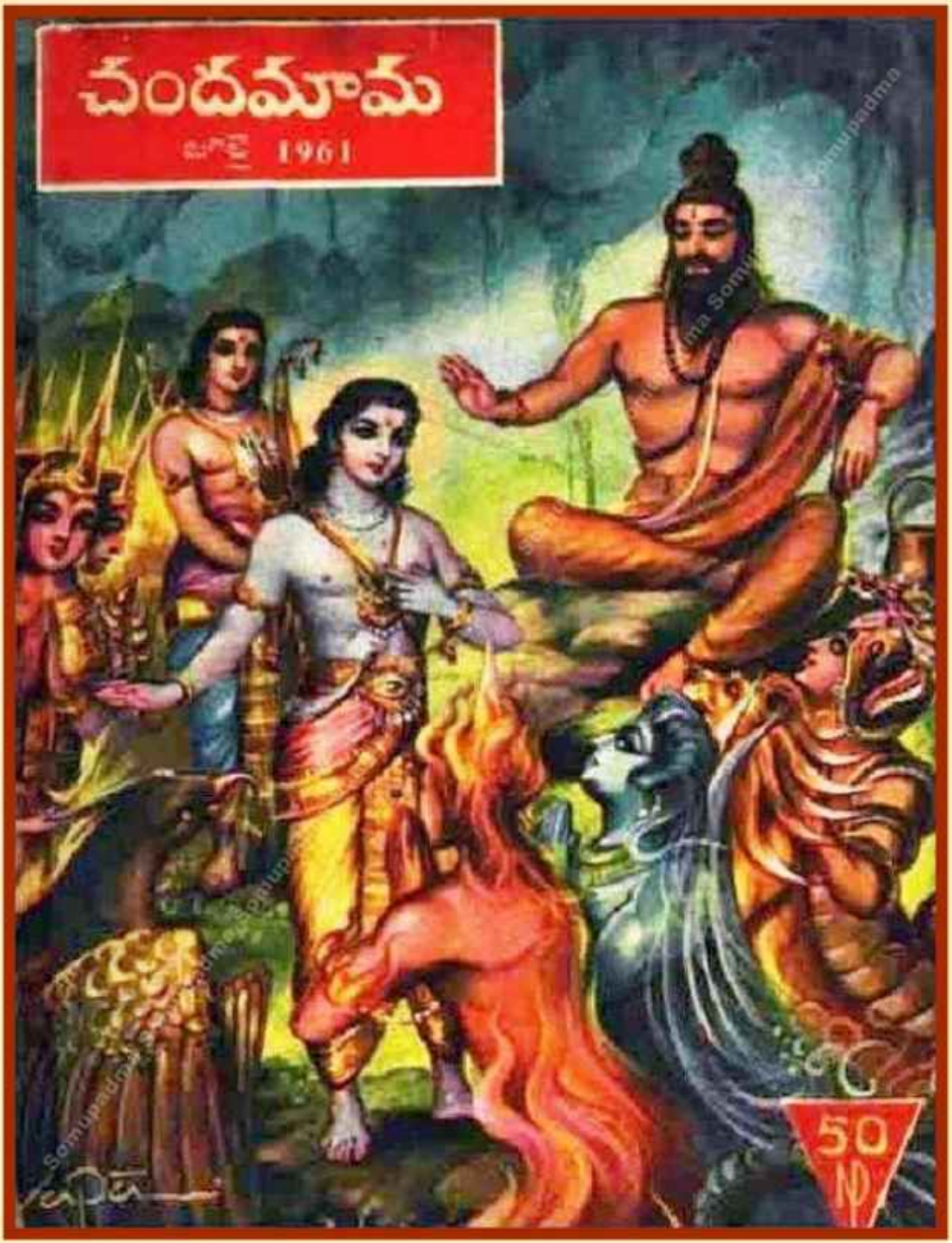

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

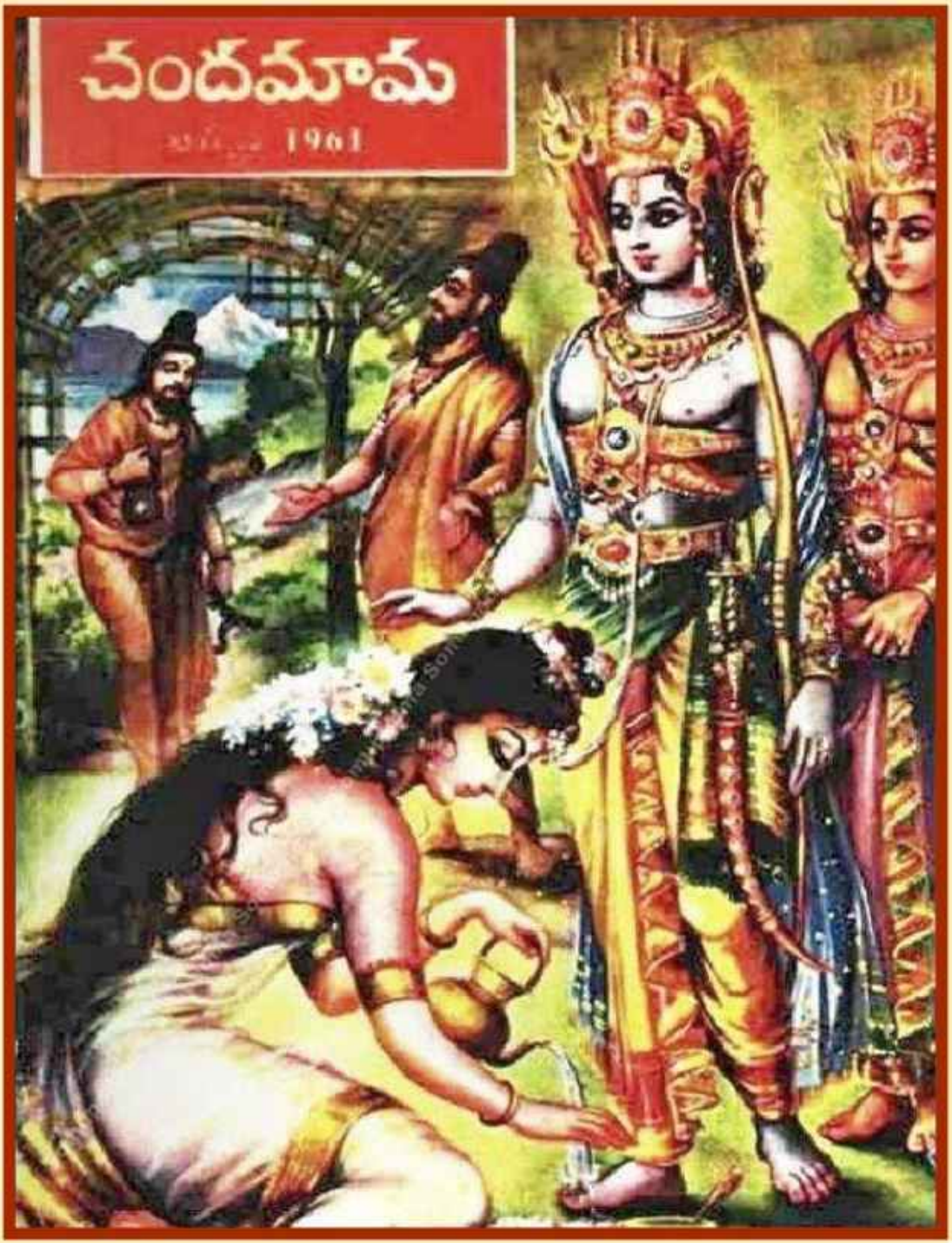

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

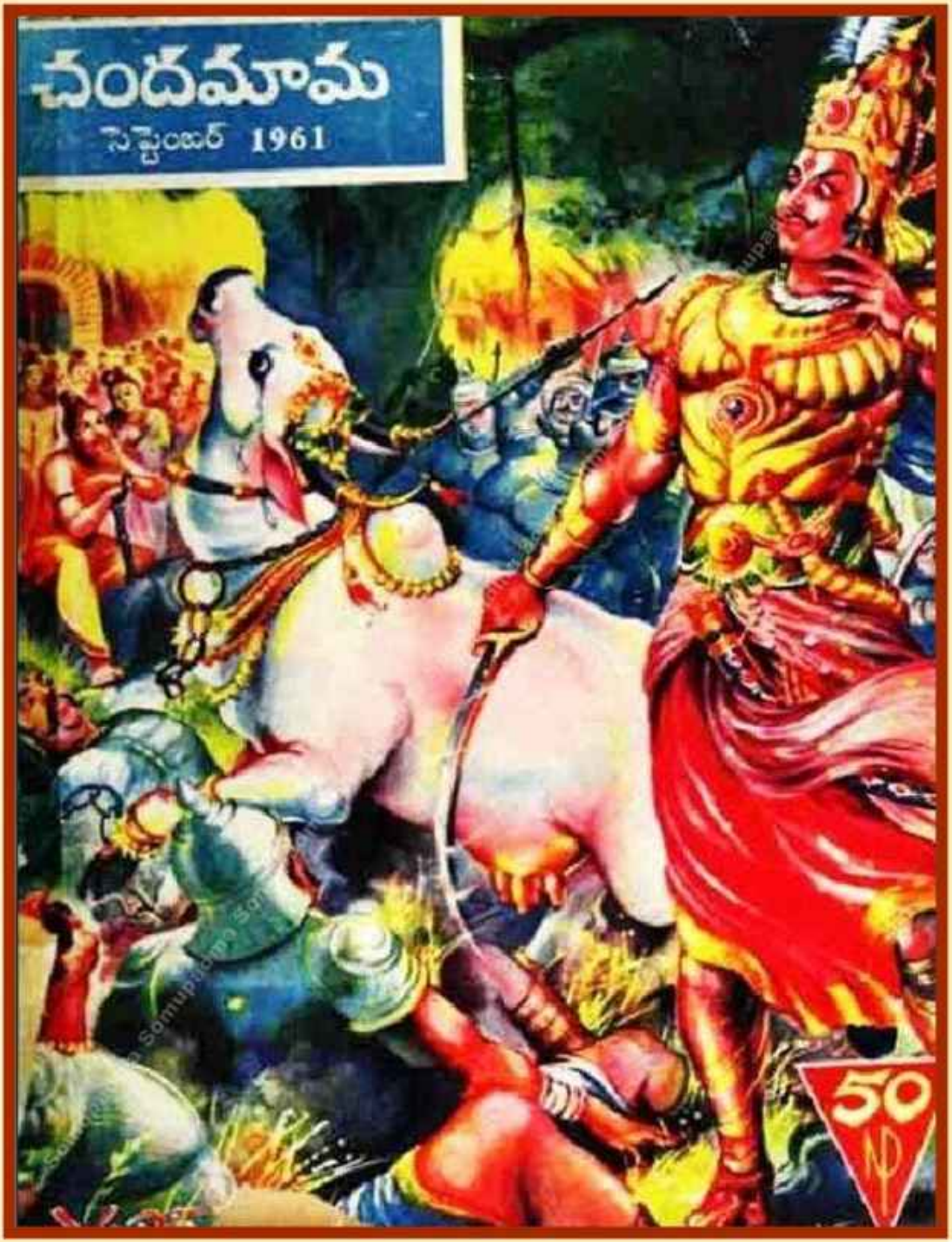

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

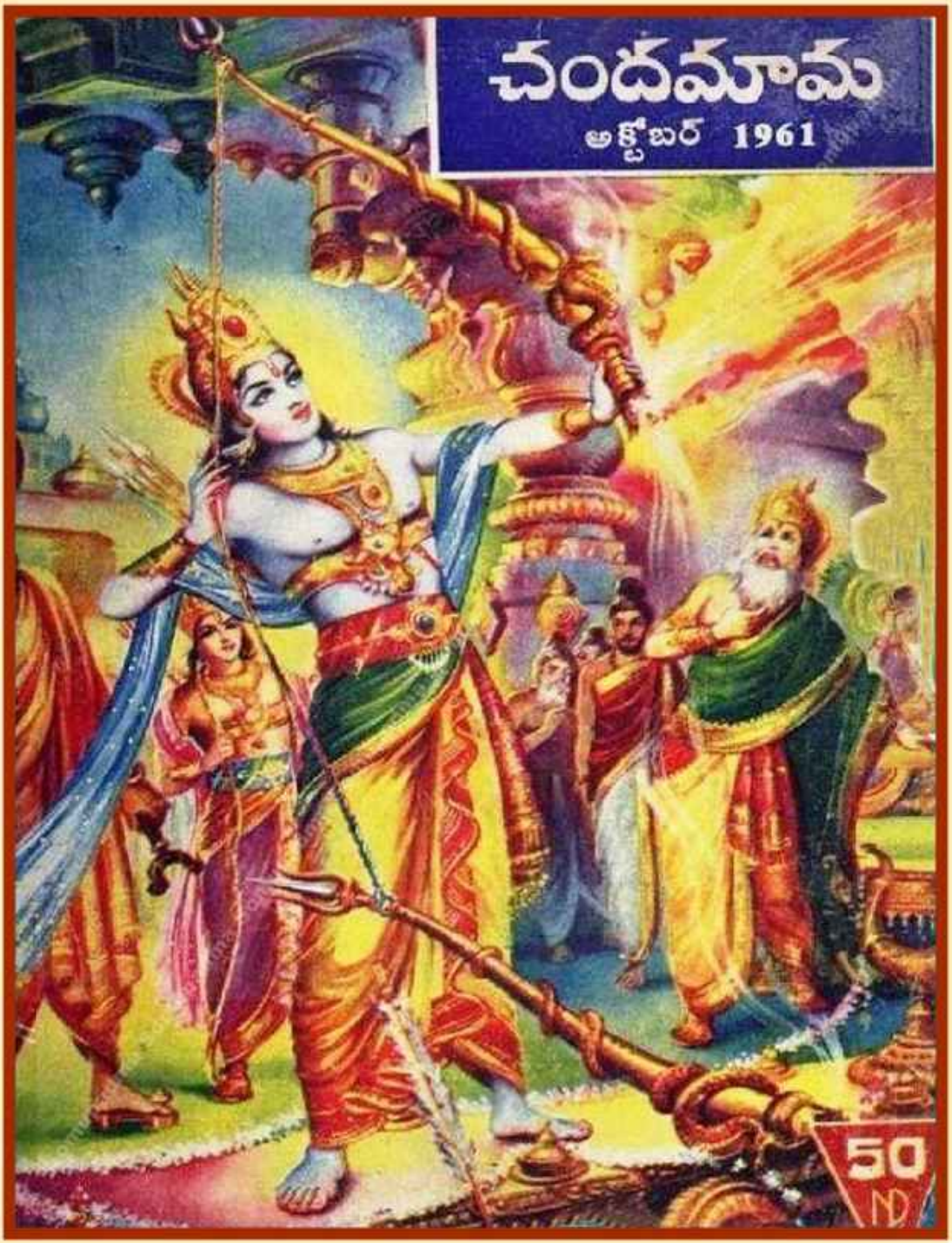

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

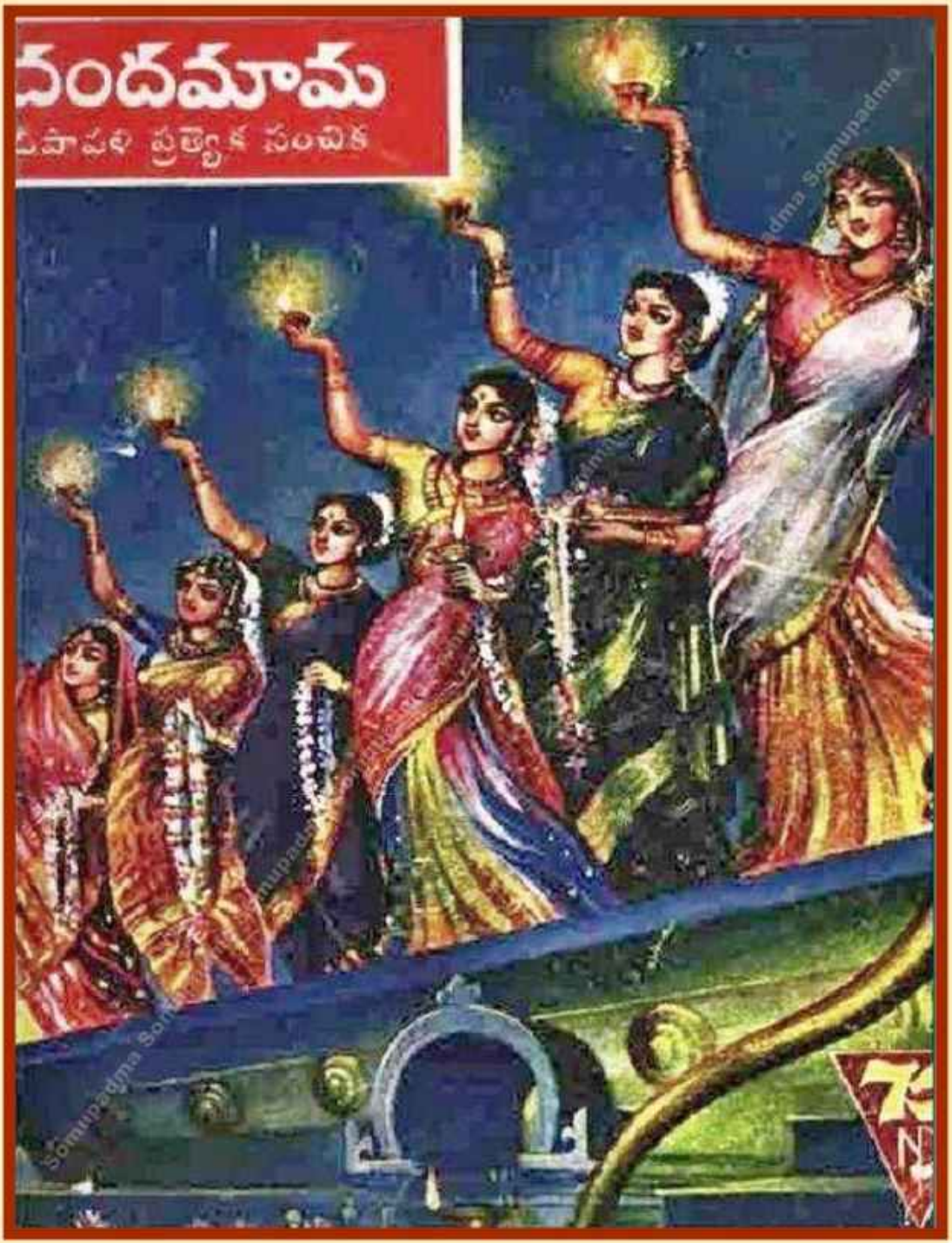

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

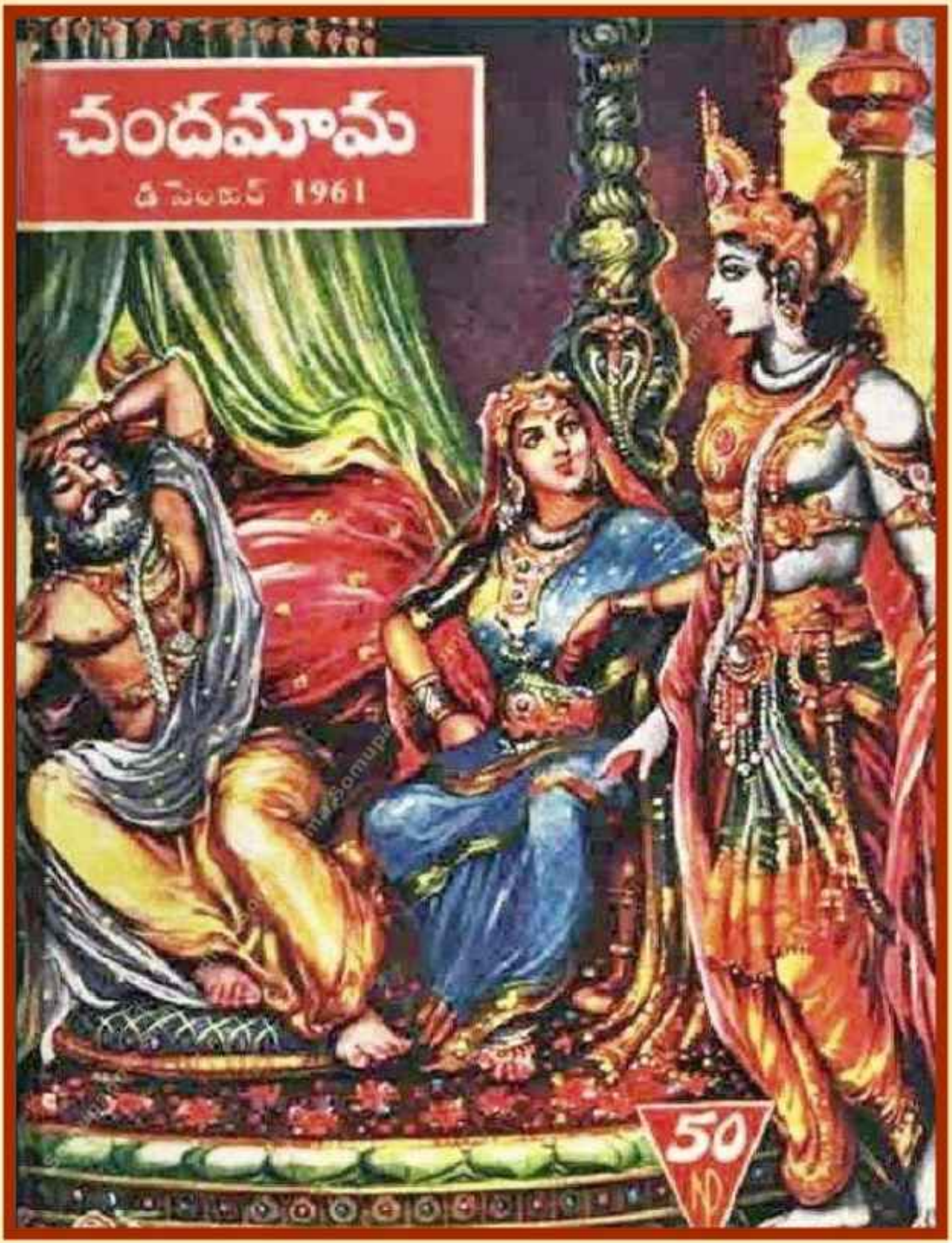

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

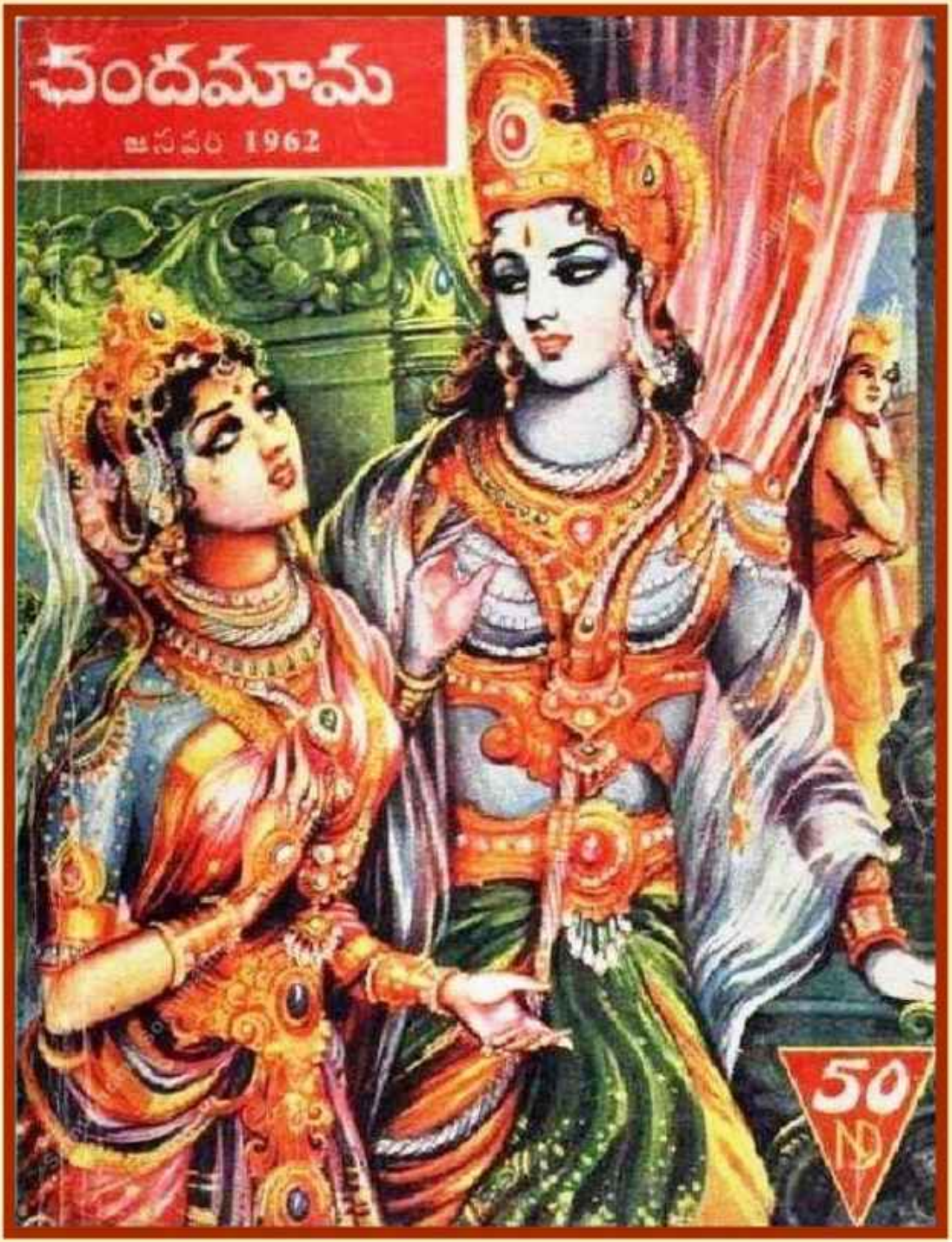

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

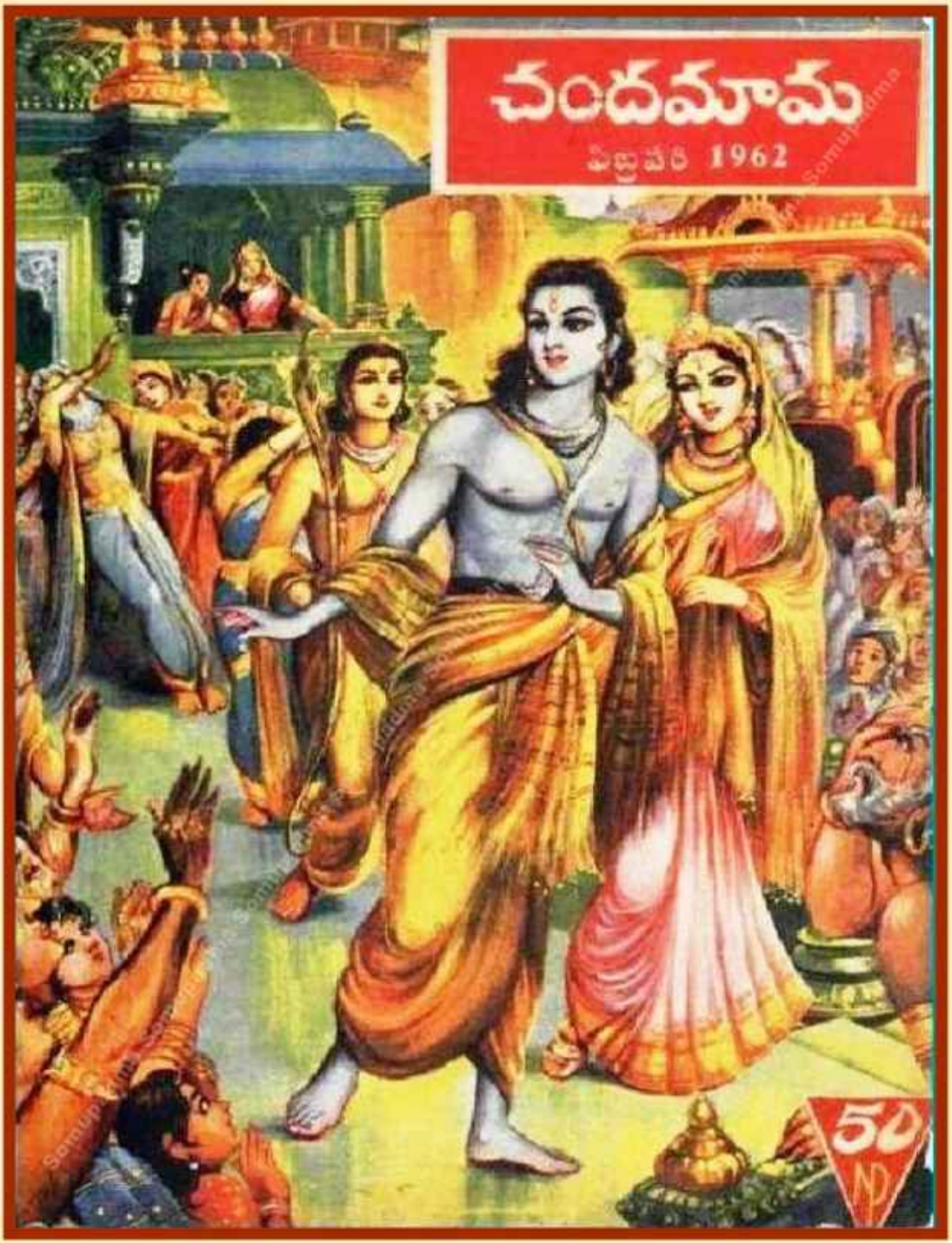

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

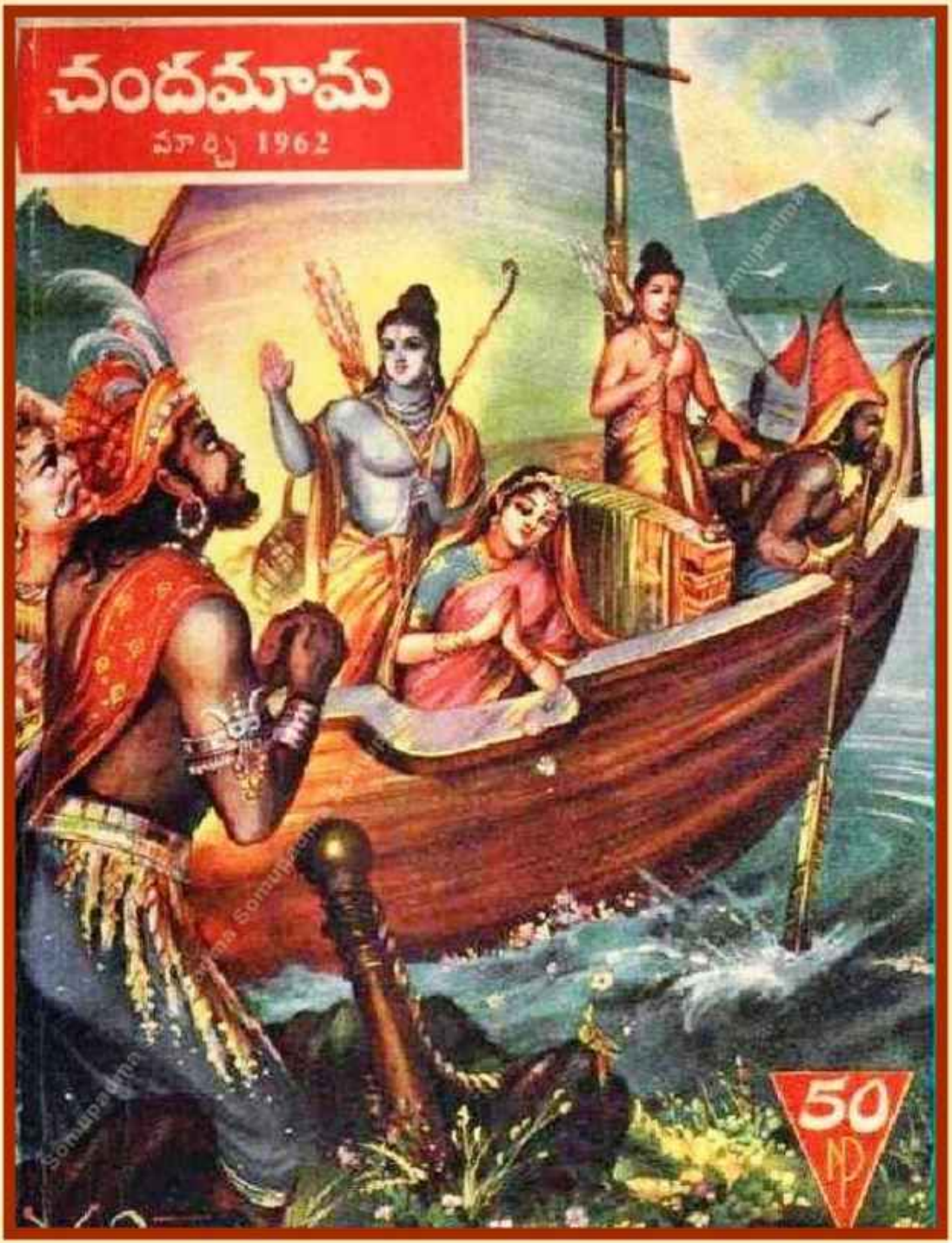

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

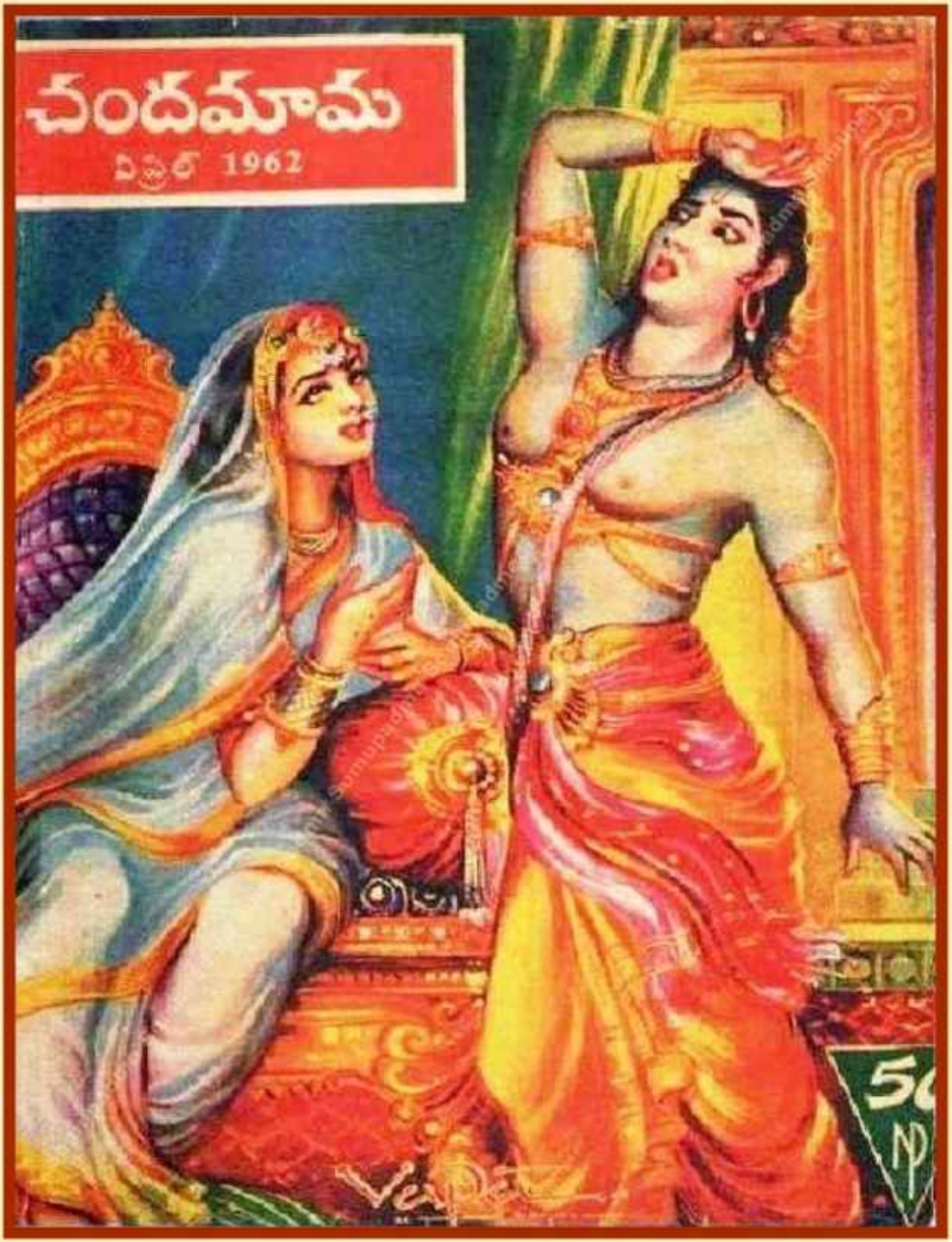

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

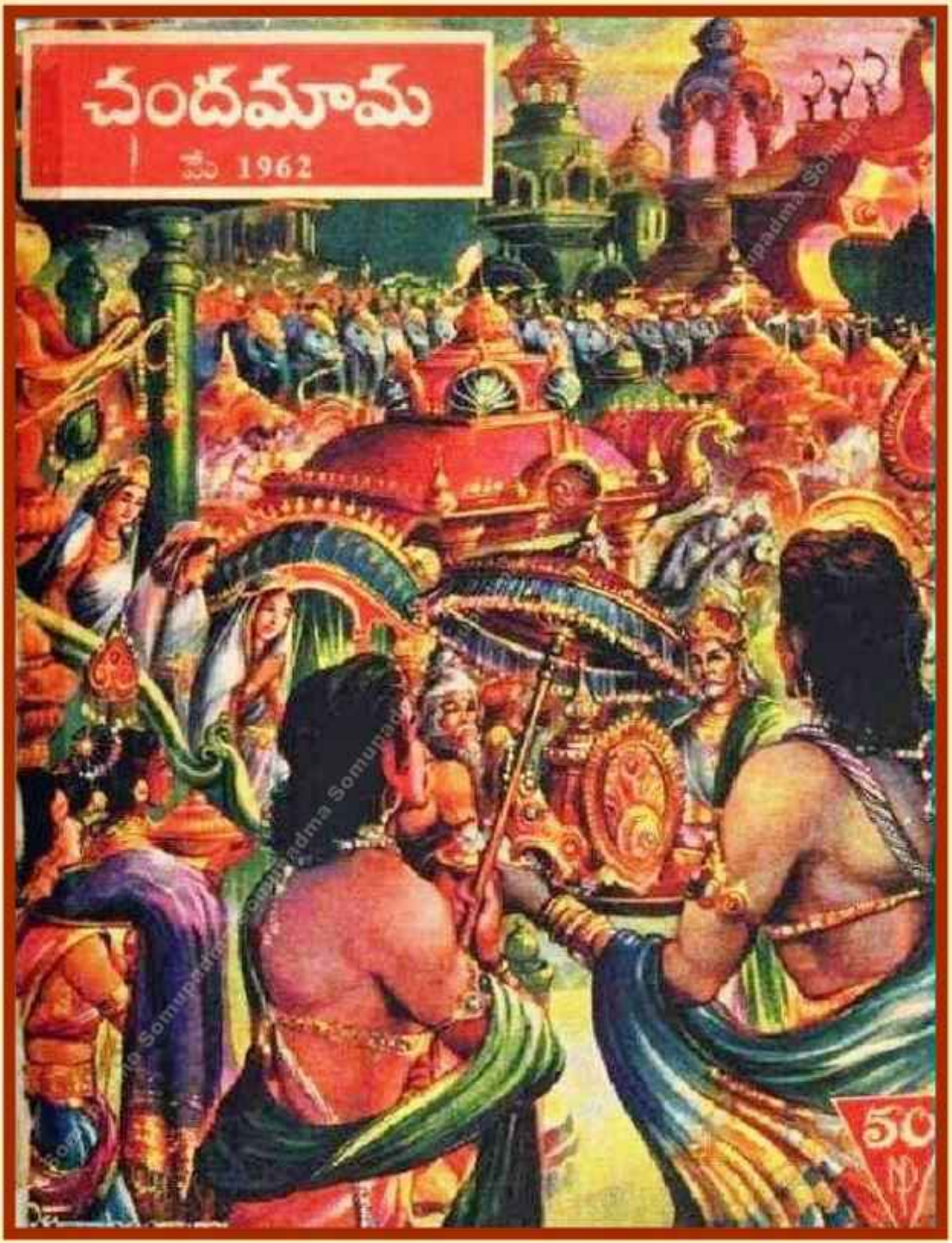

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

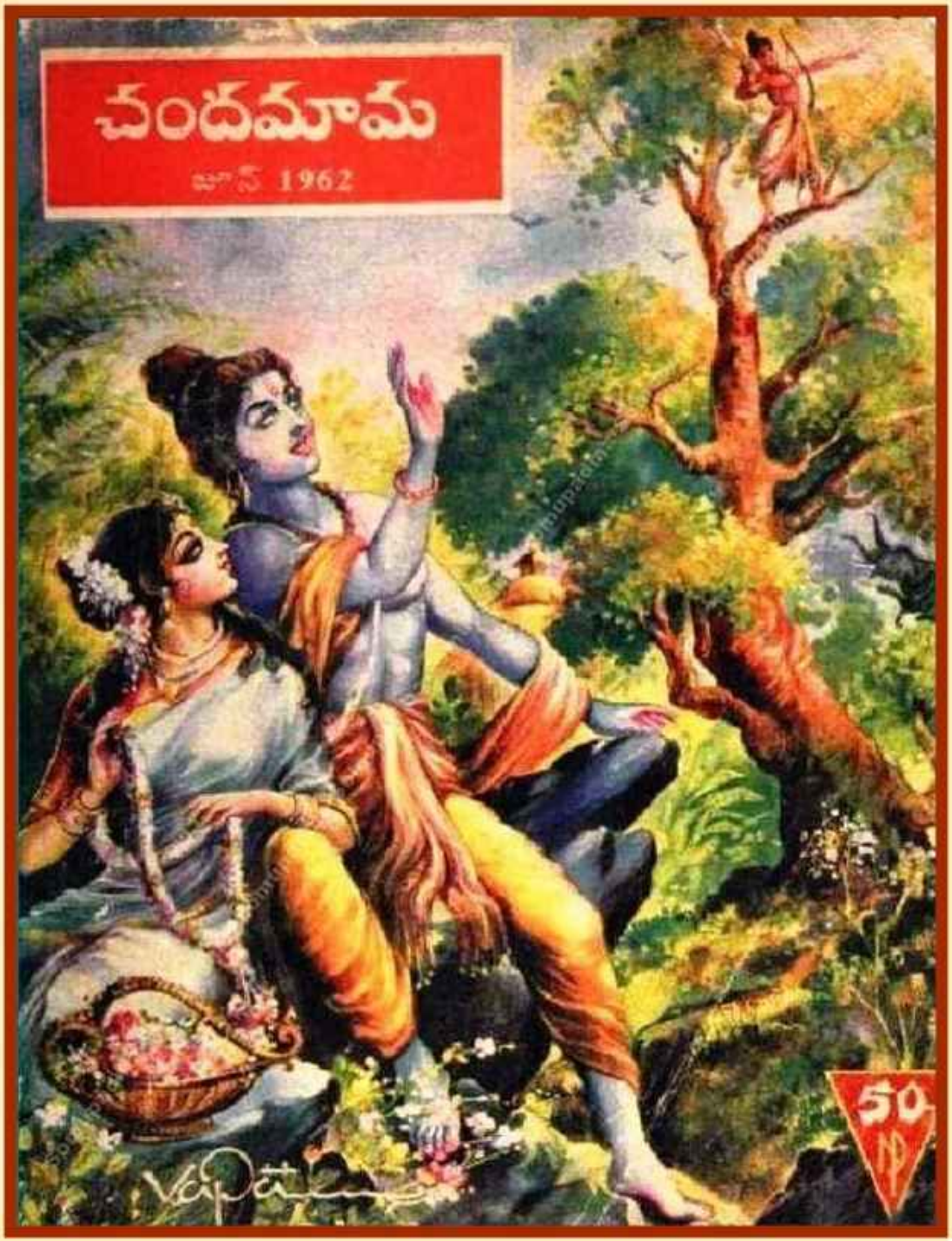

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

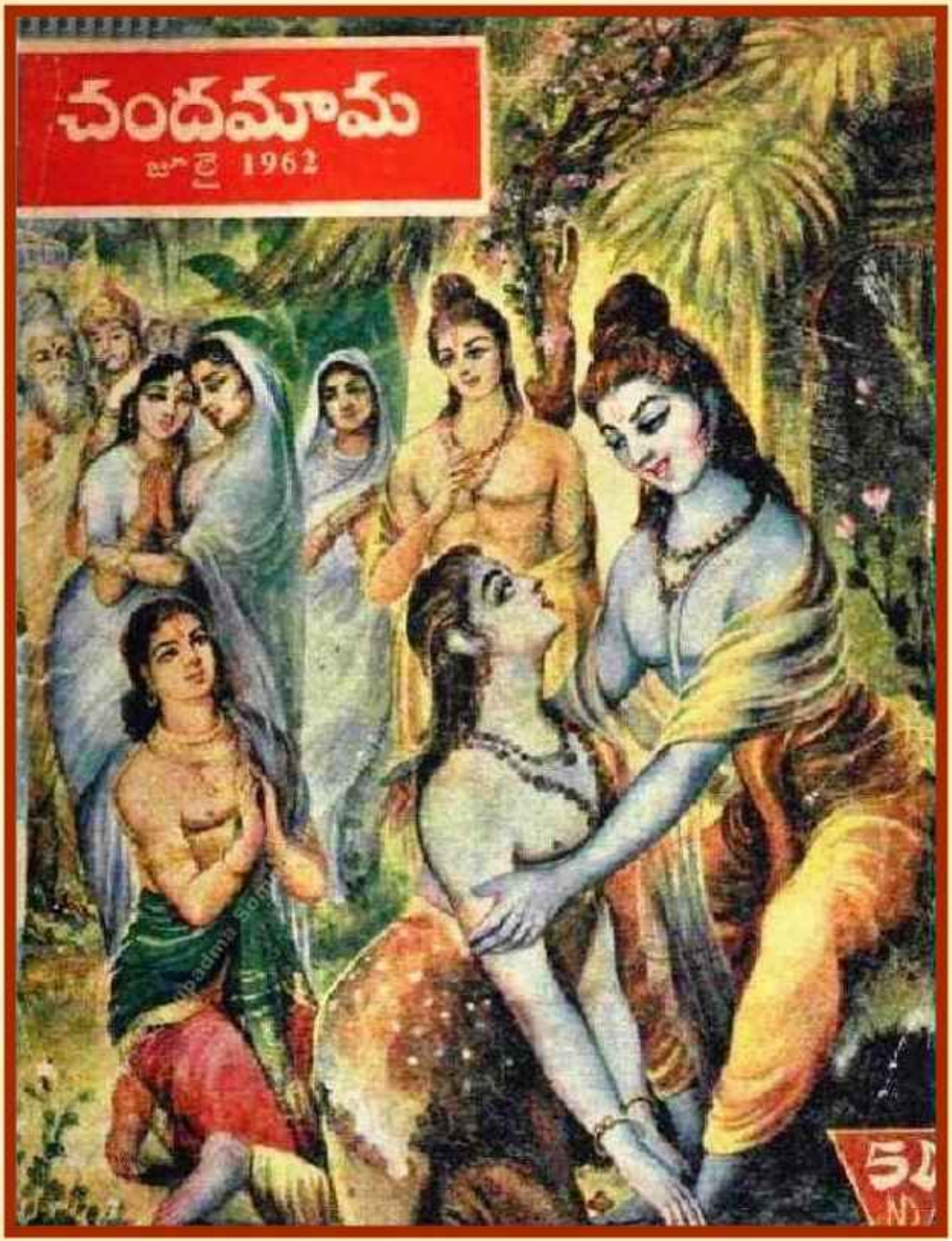

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

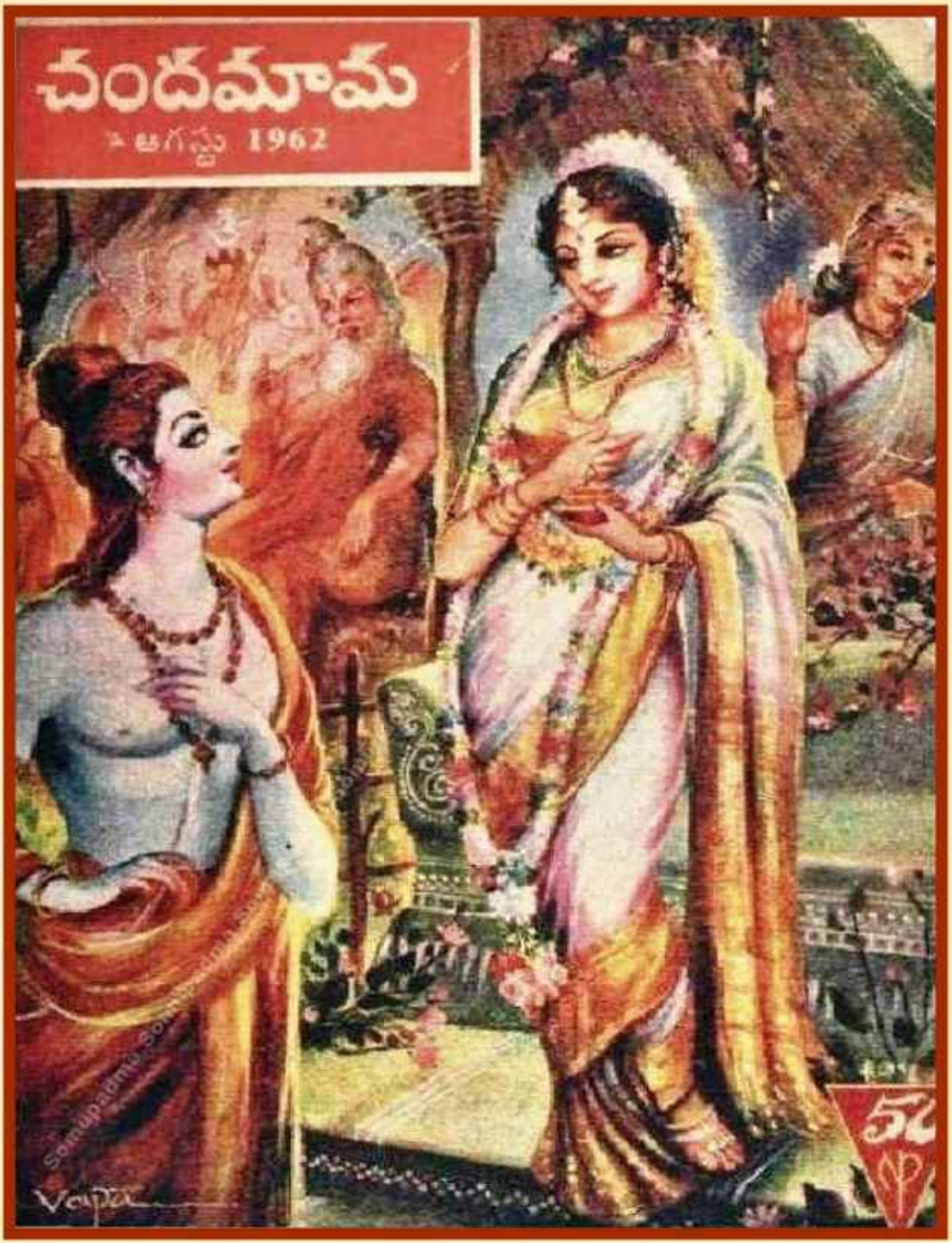

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

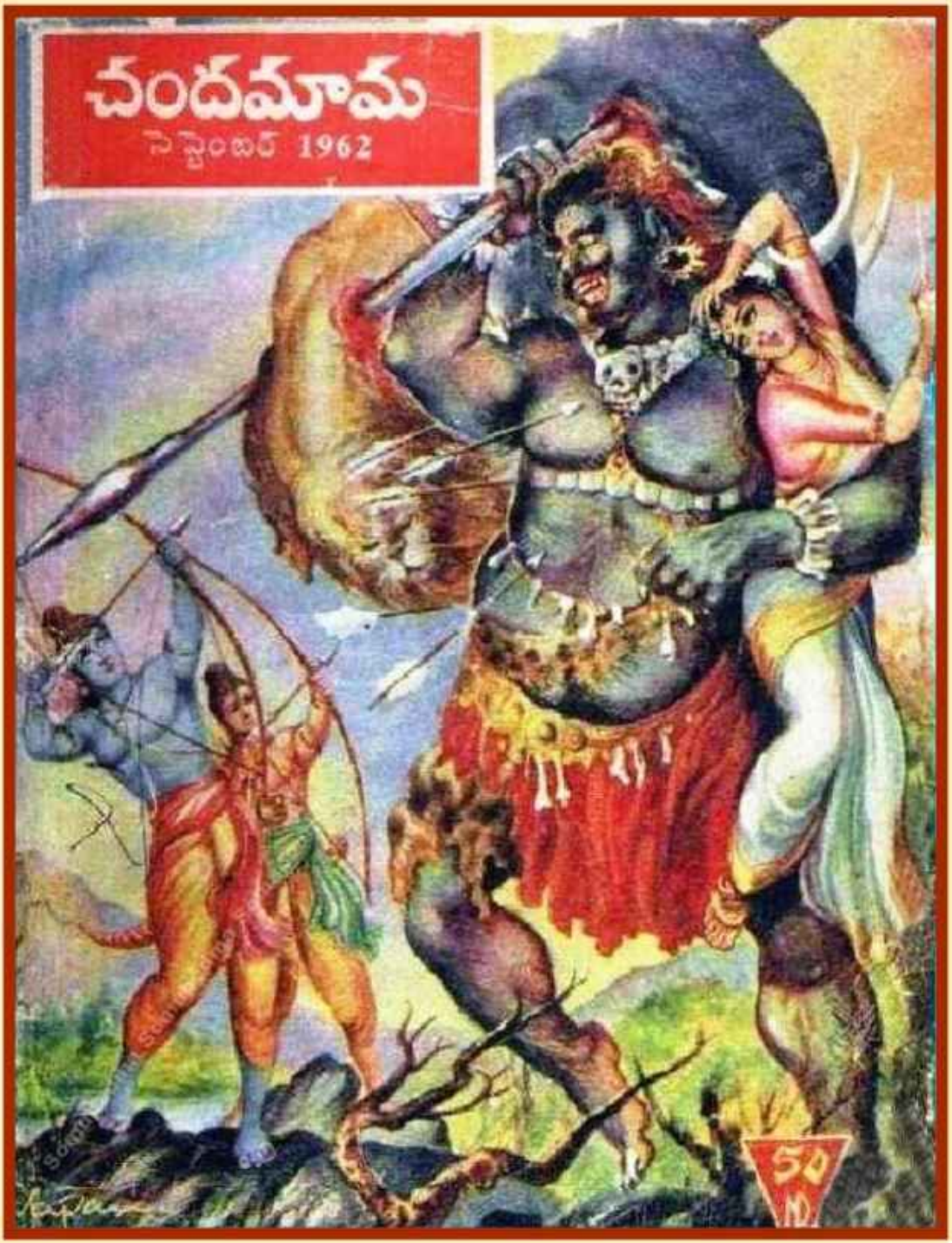

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

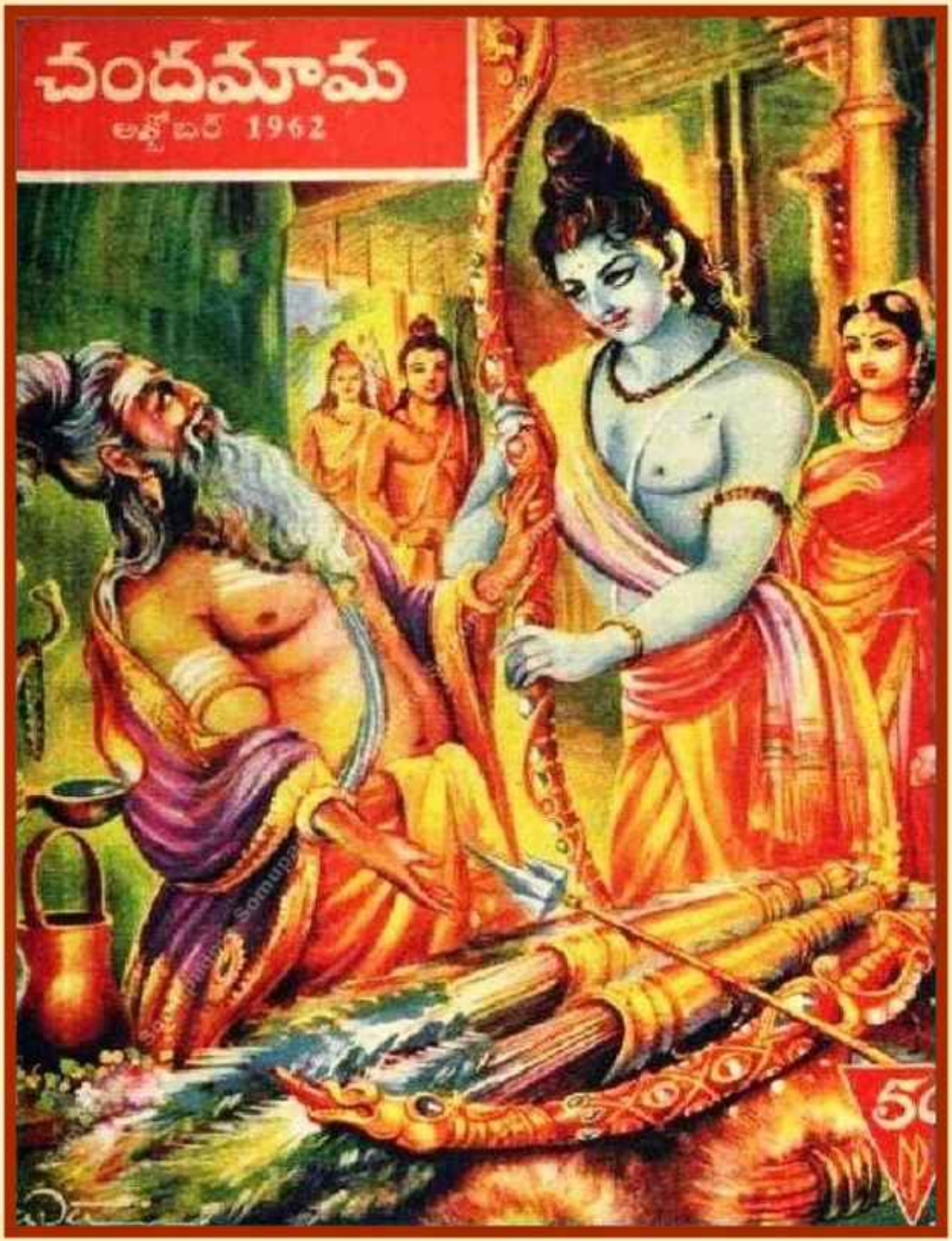

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

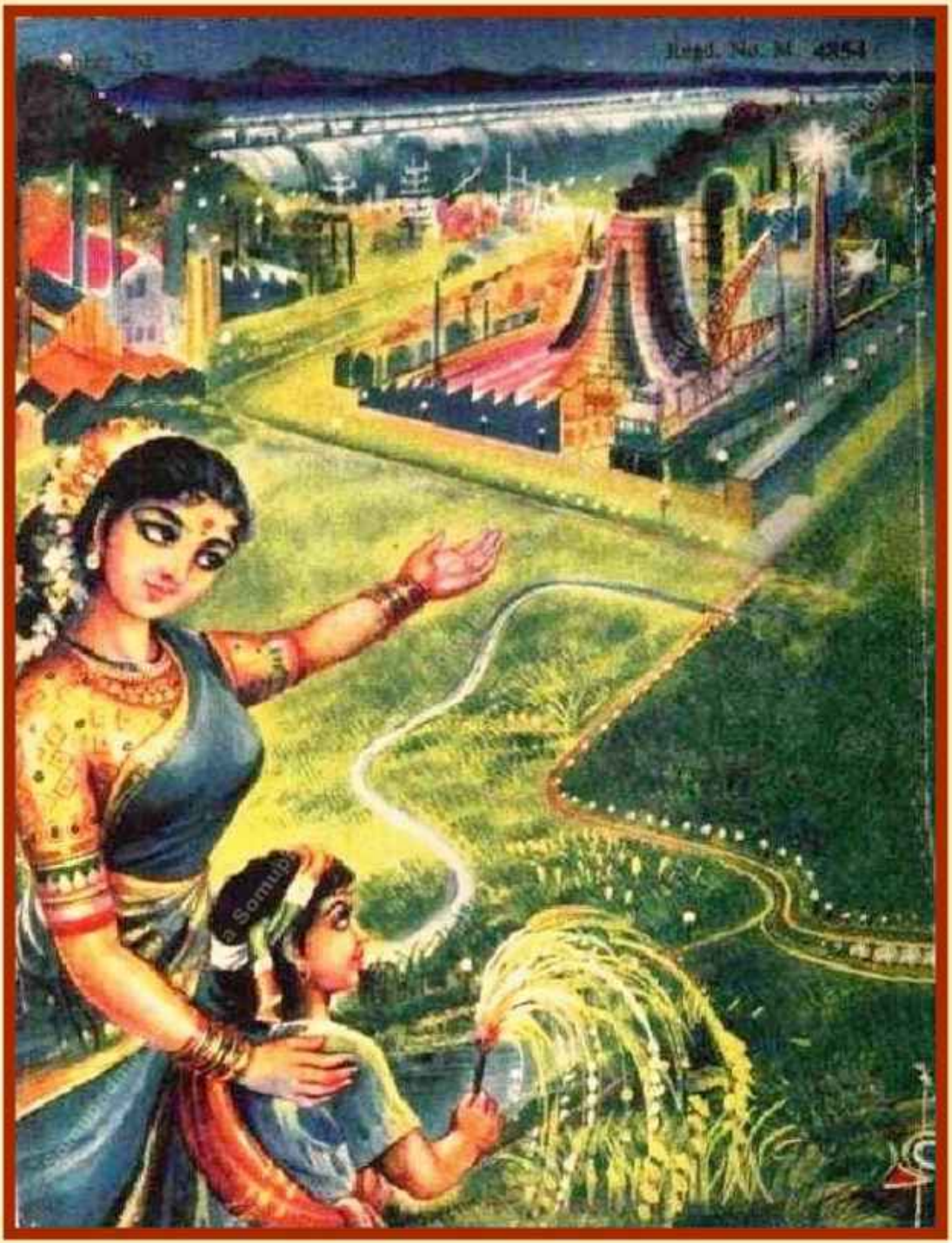

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

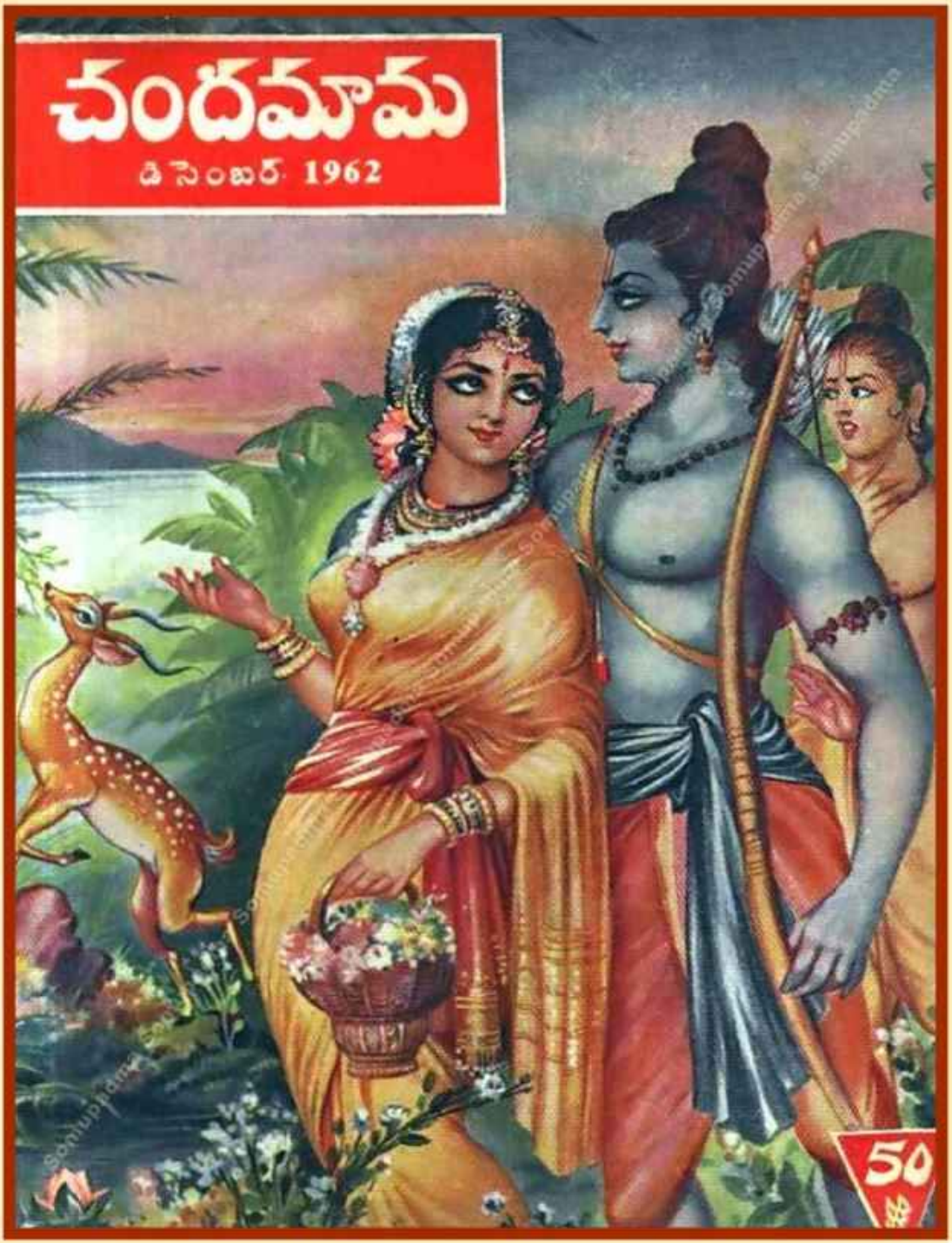

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

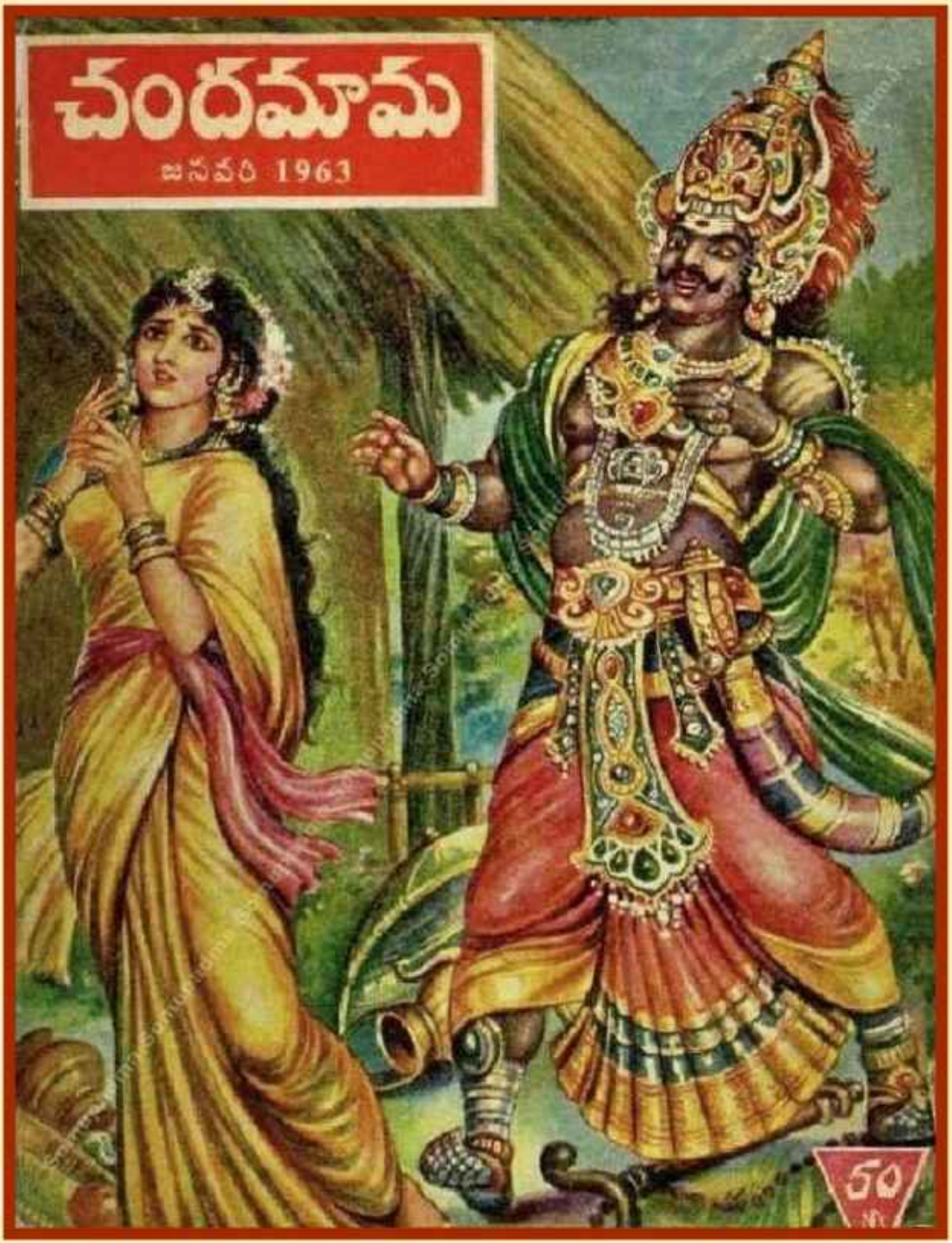

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

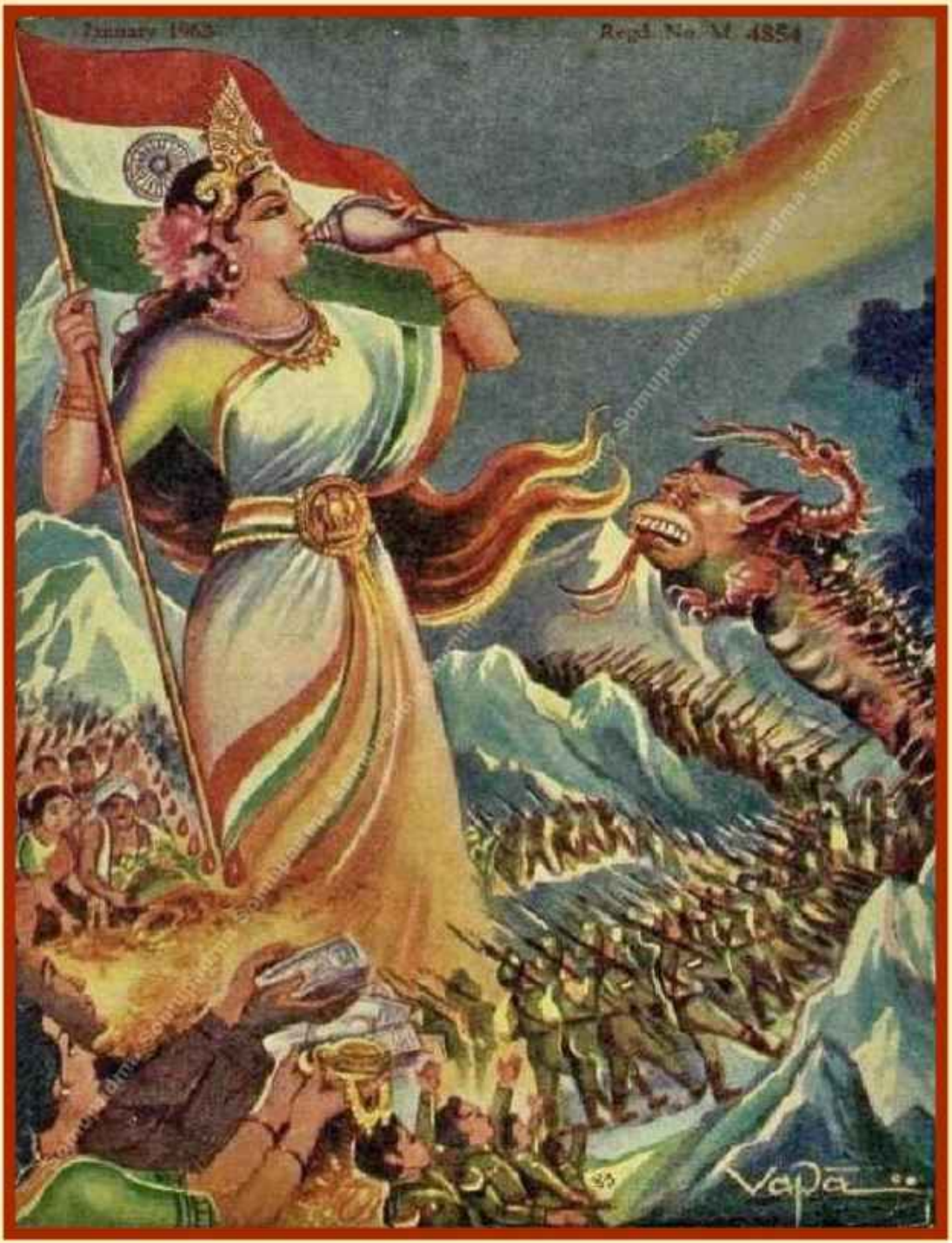

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

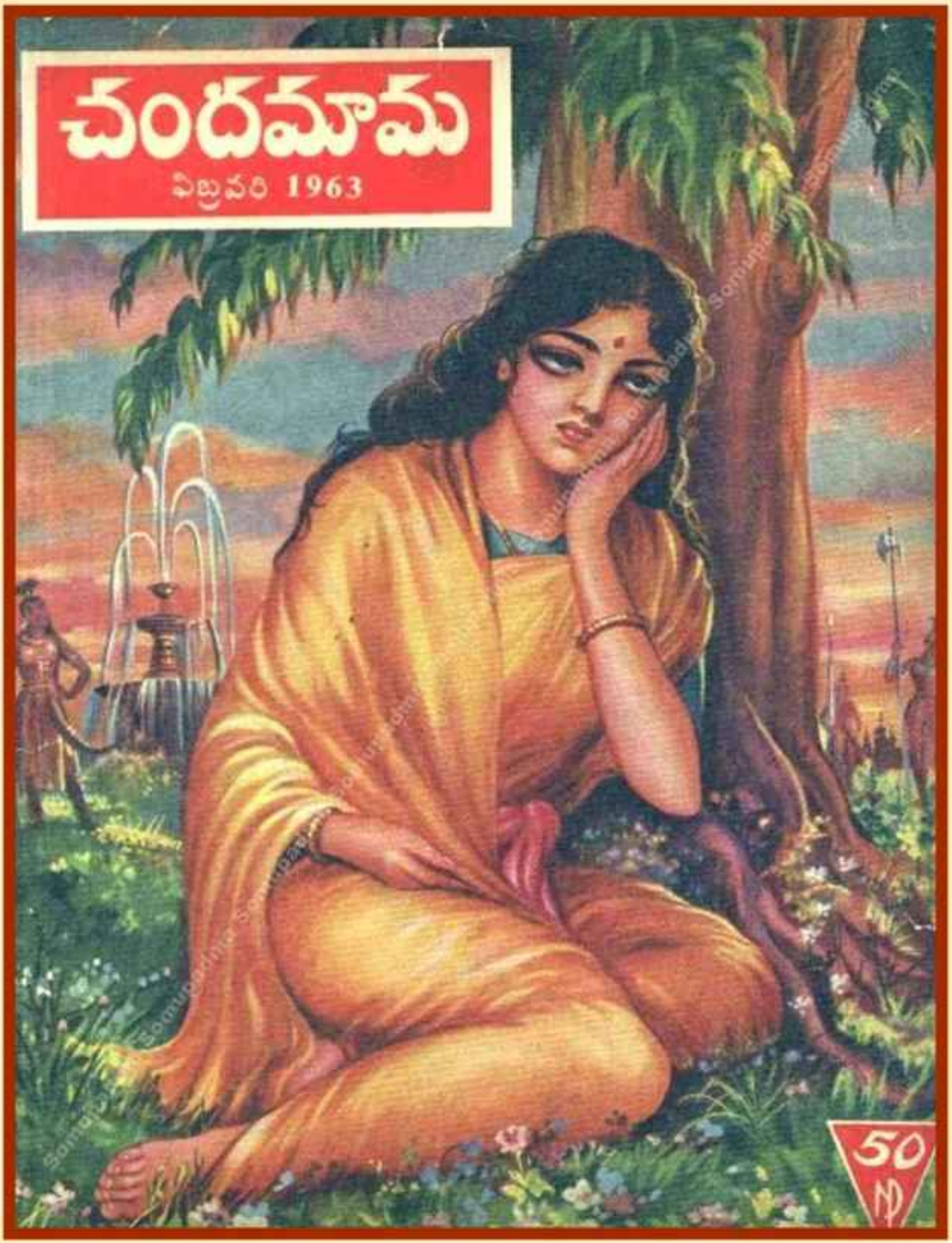

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

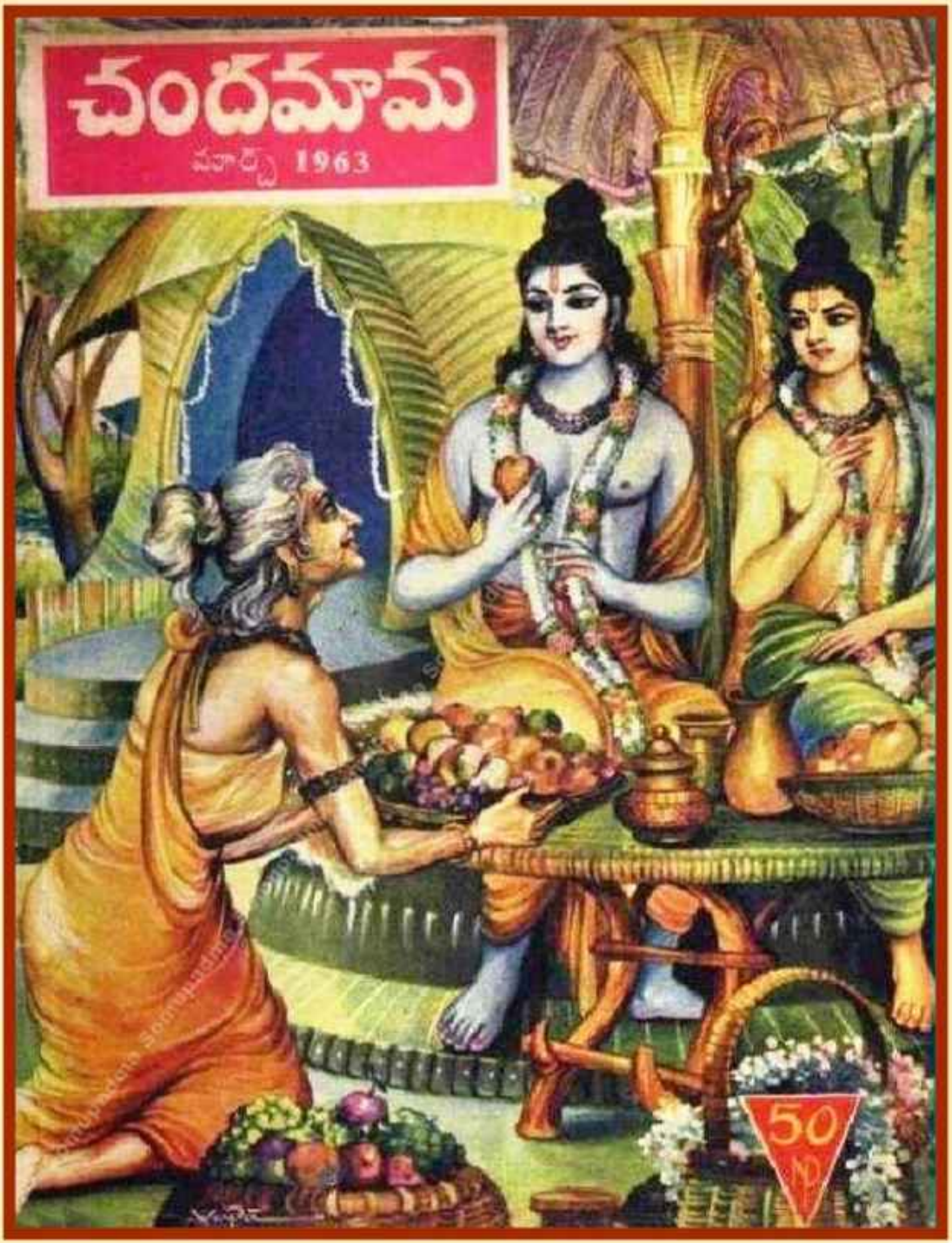

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

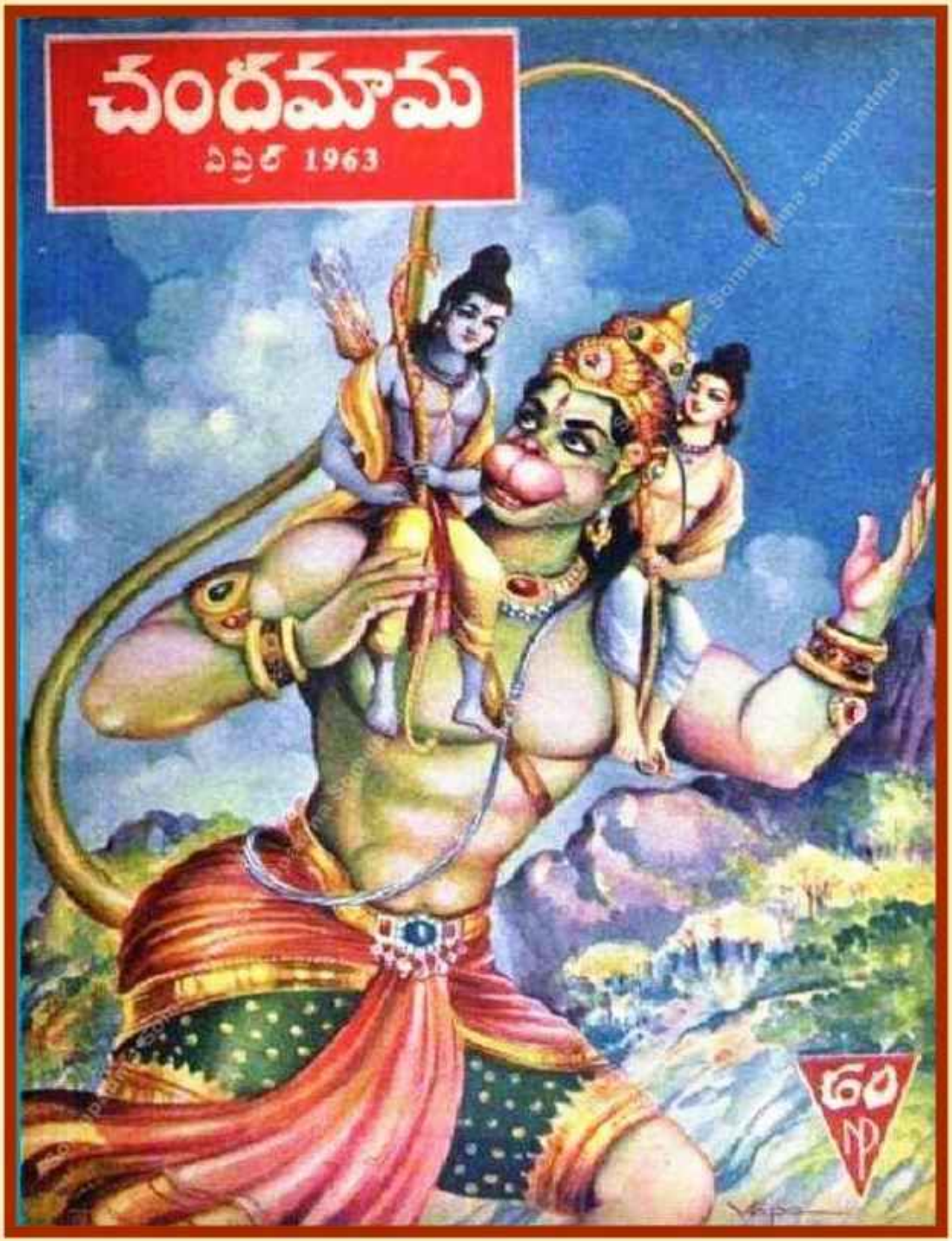

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

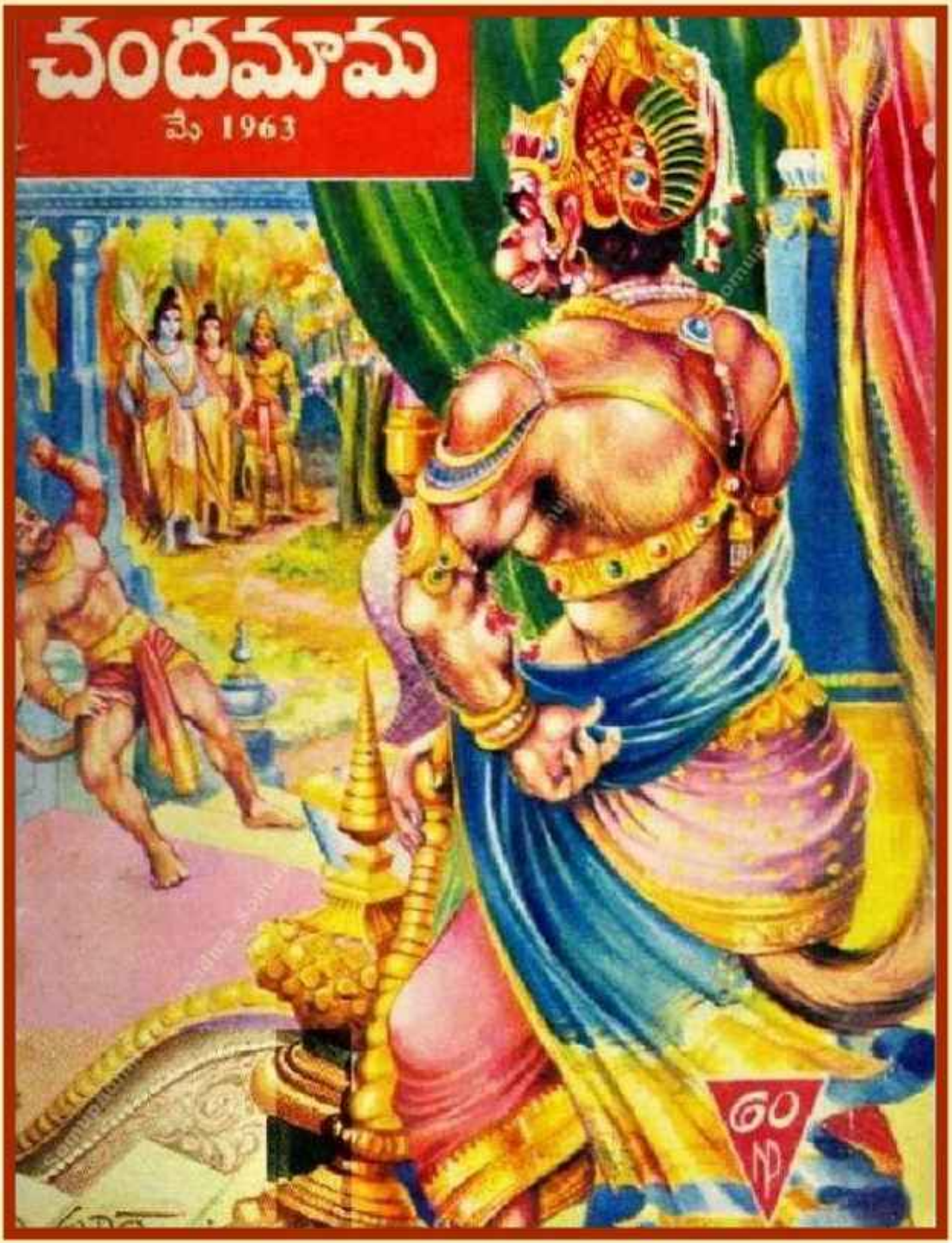

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

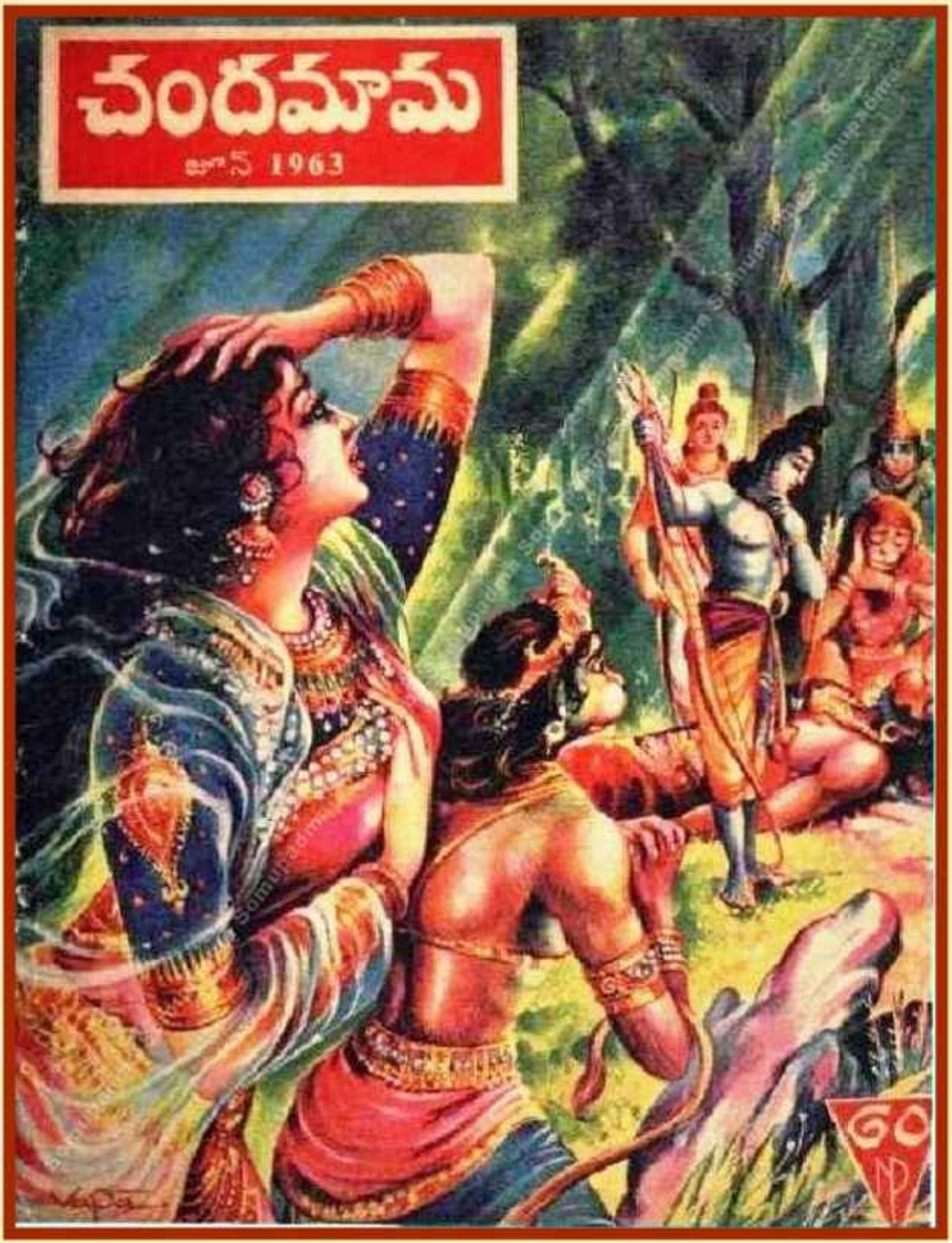

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

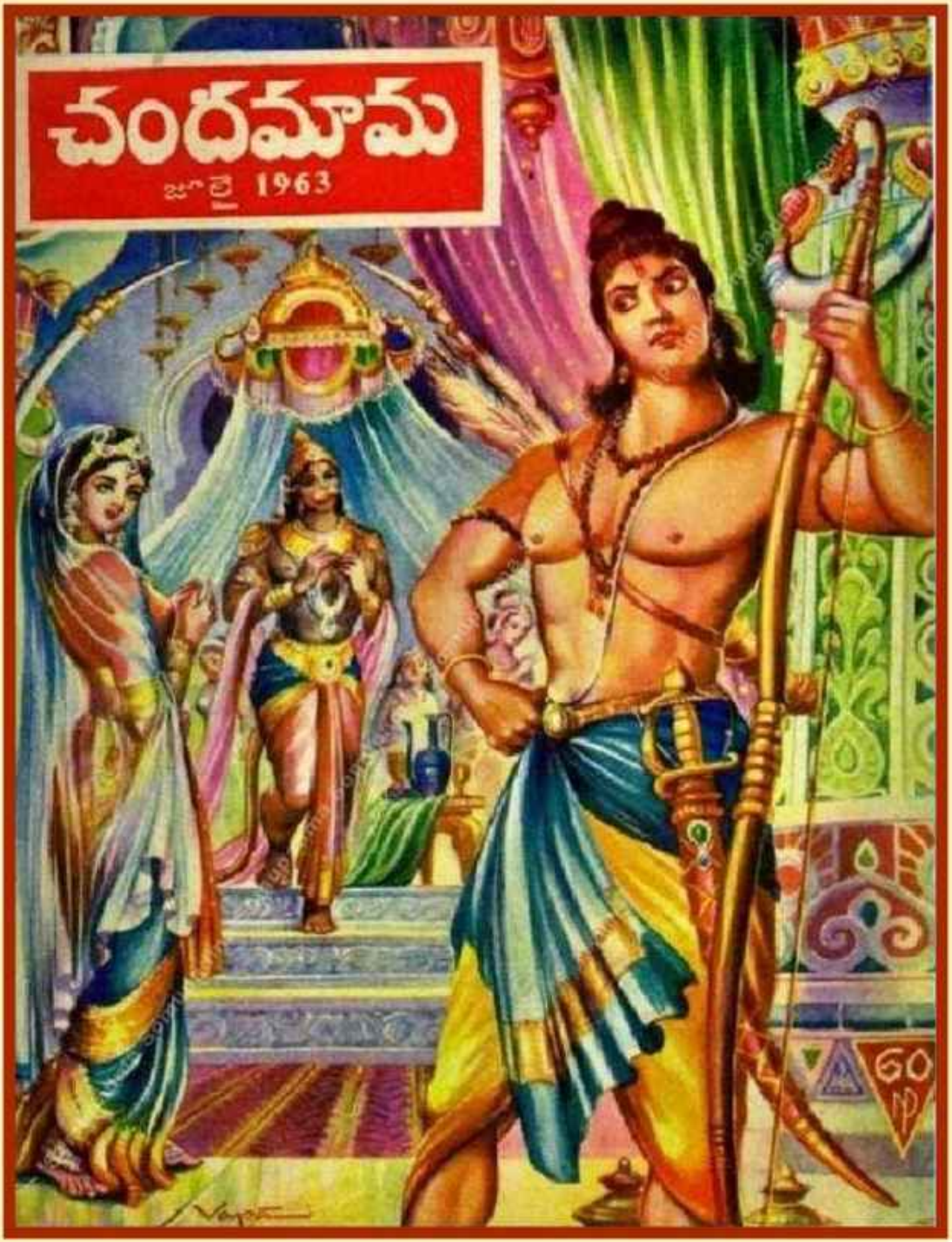

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

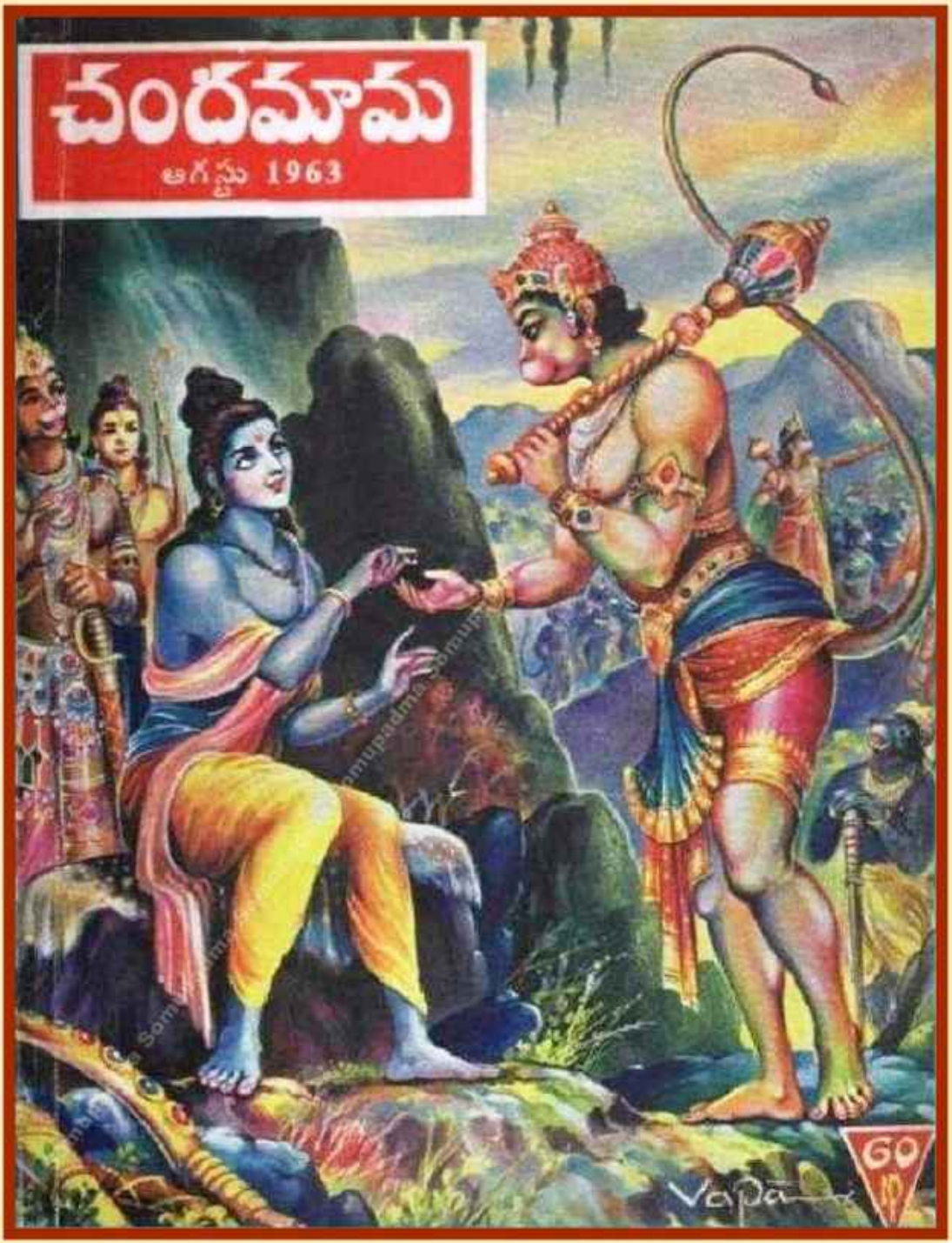

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

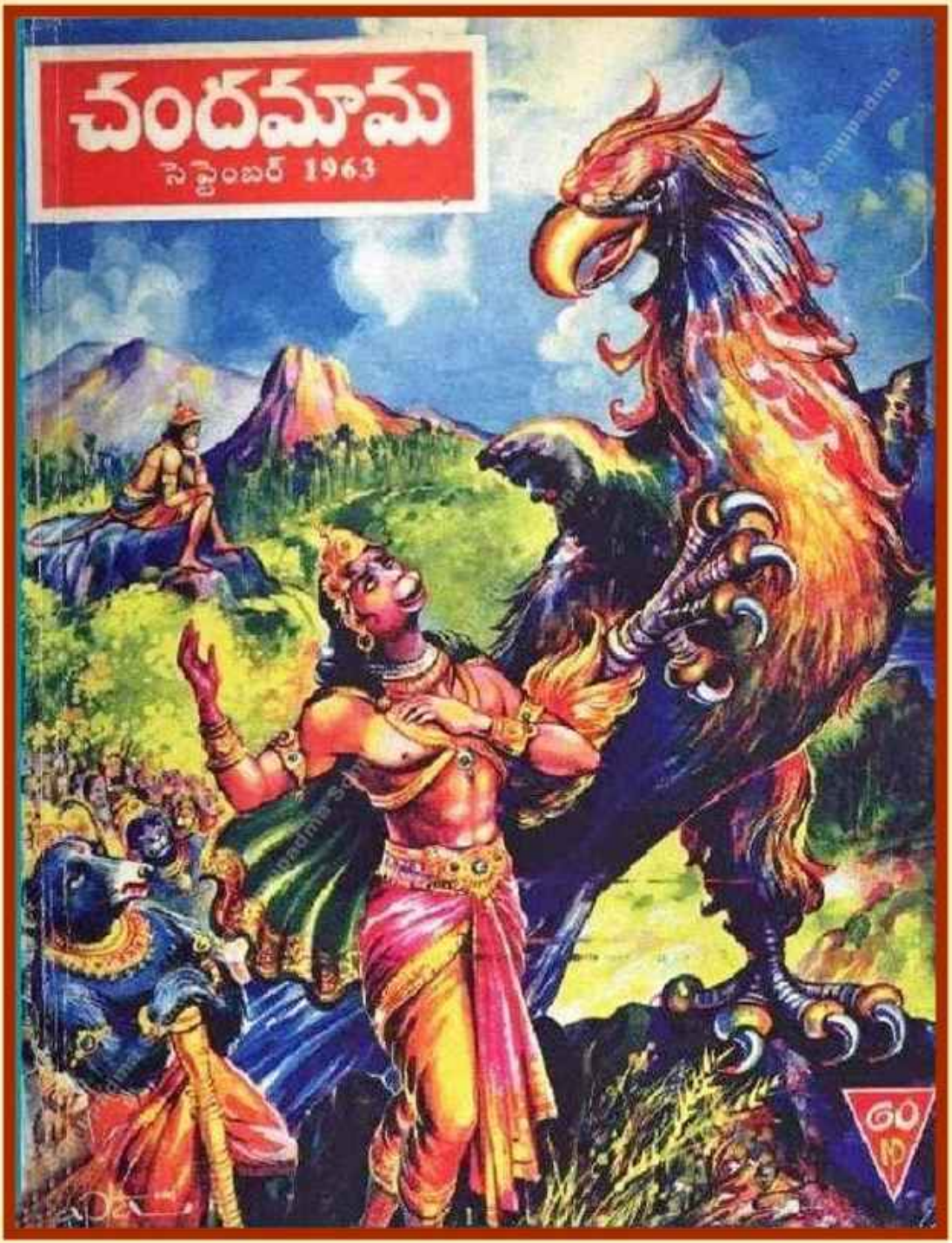

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

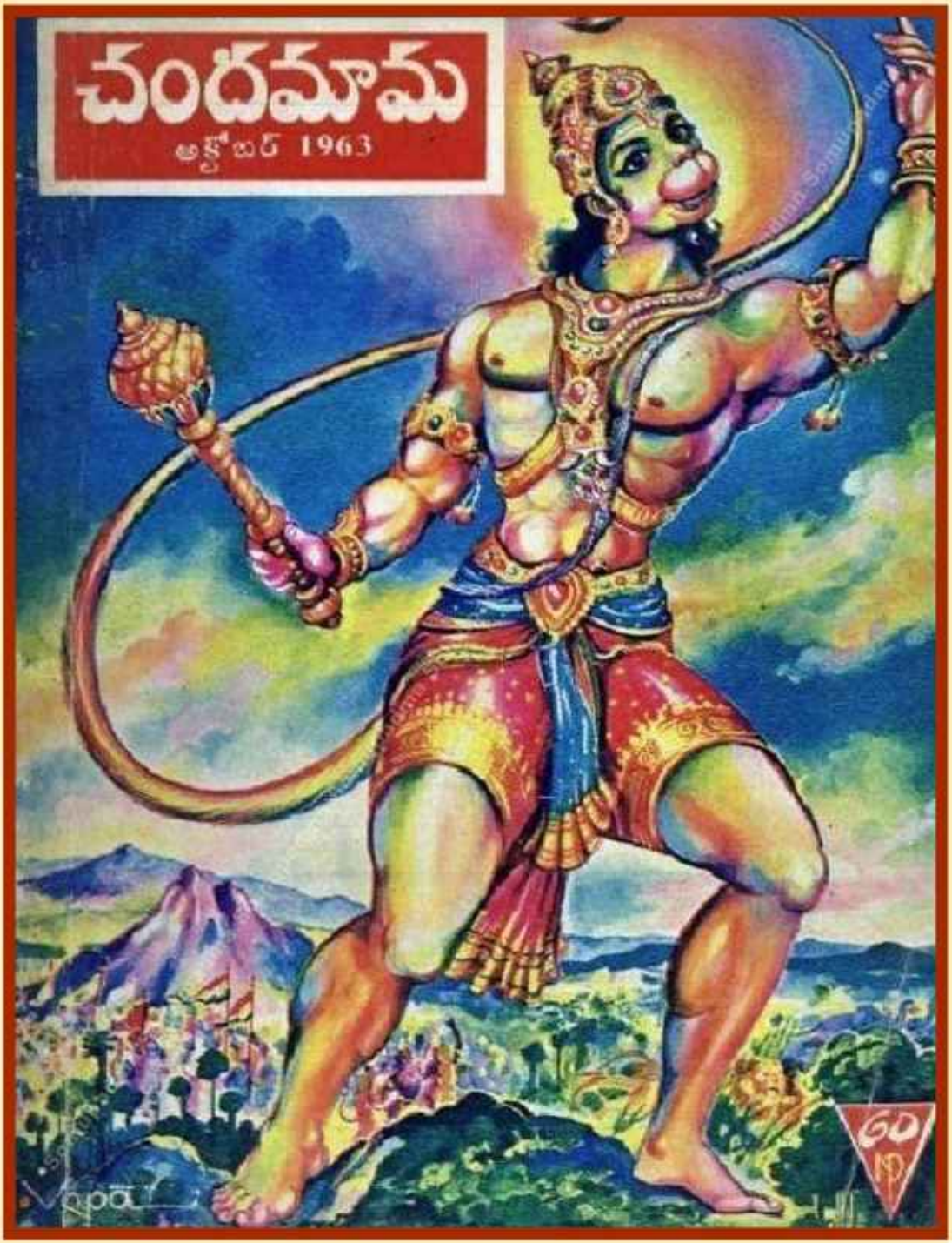

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

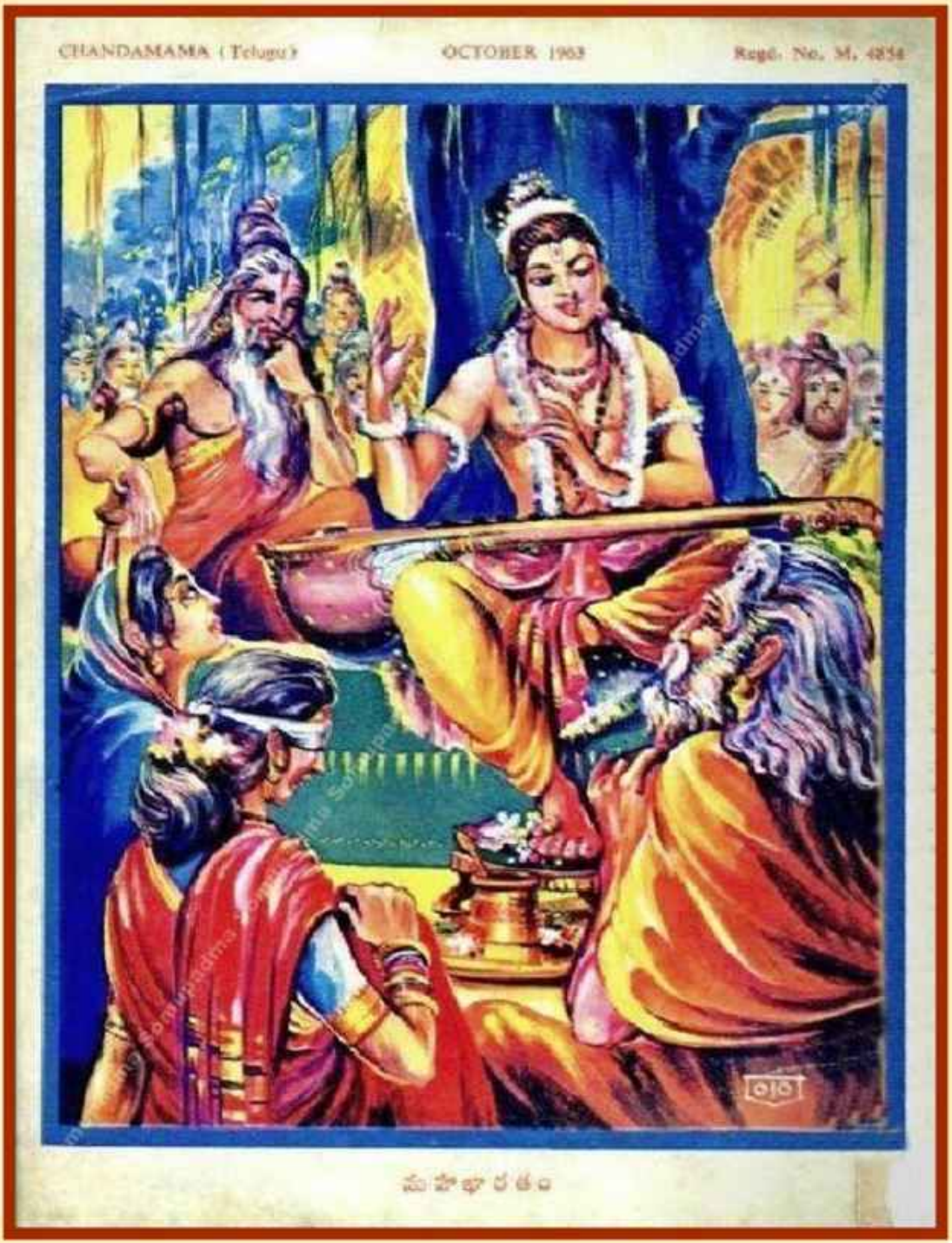

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

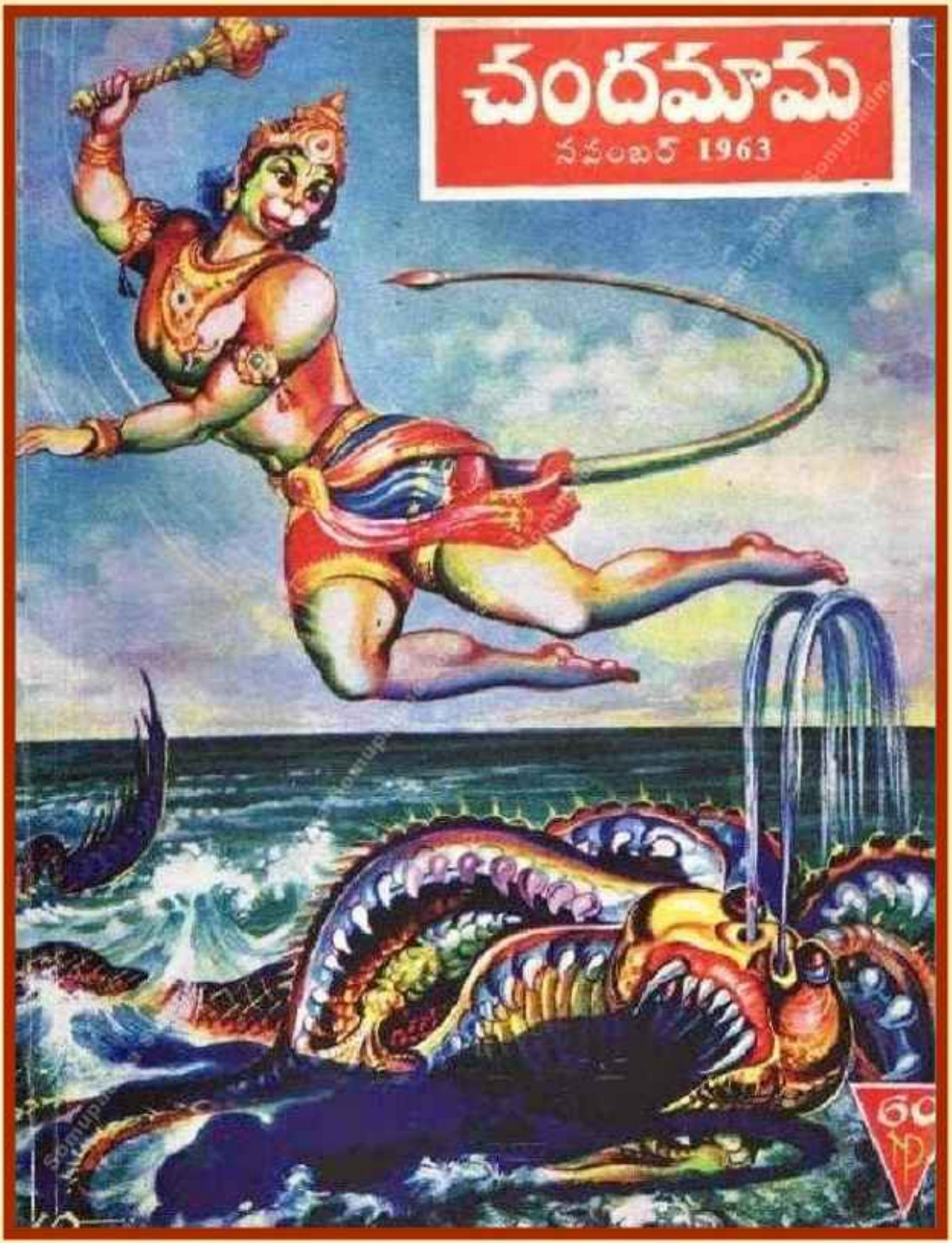

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

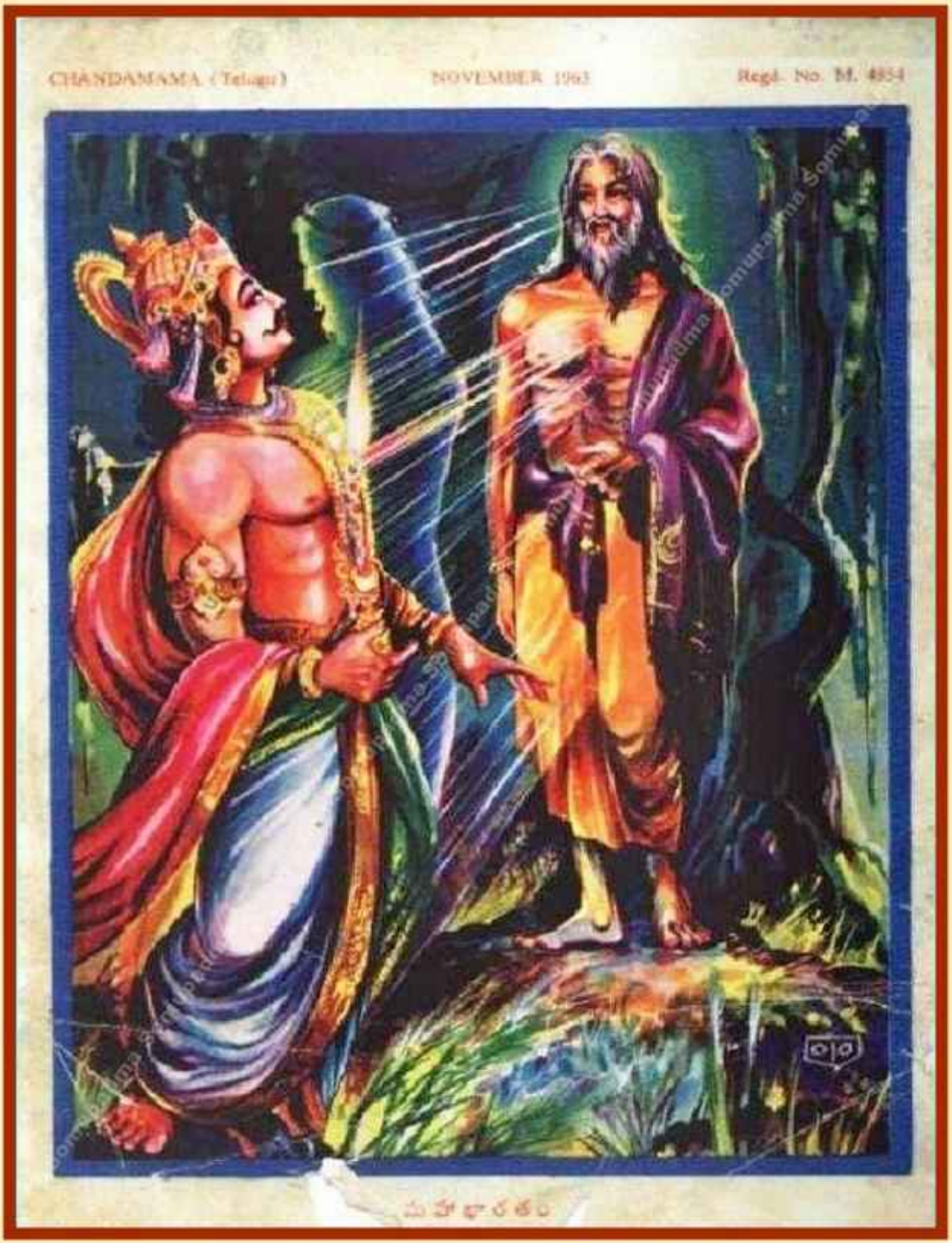

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

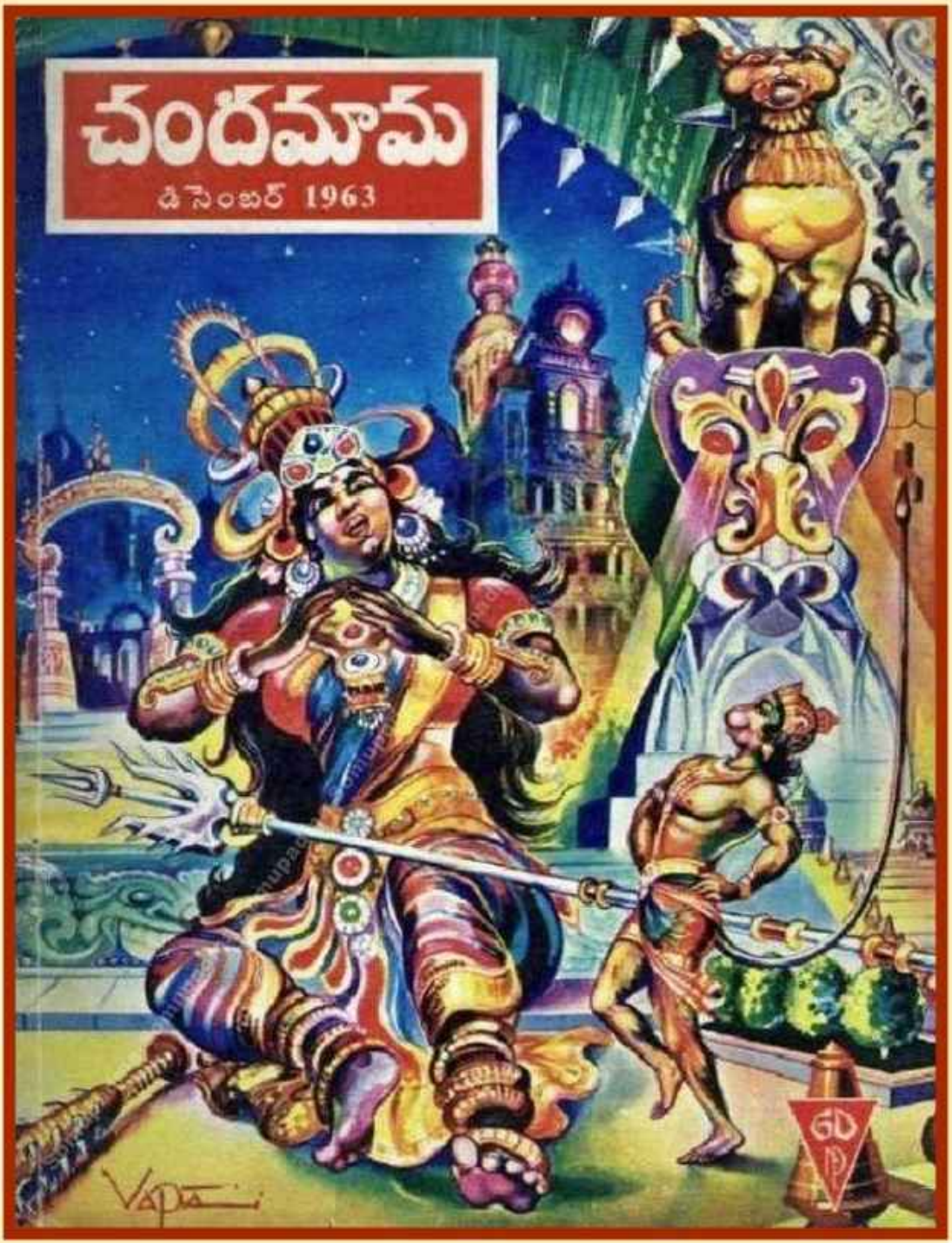

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) DECEMBER 1963 Regd. No. M. 4854

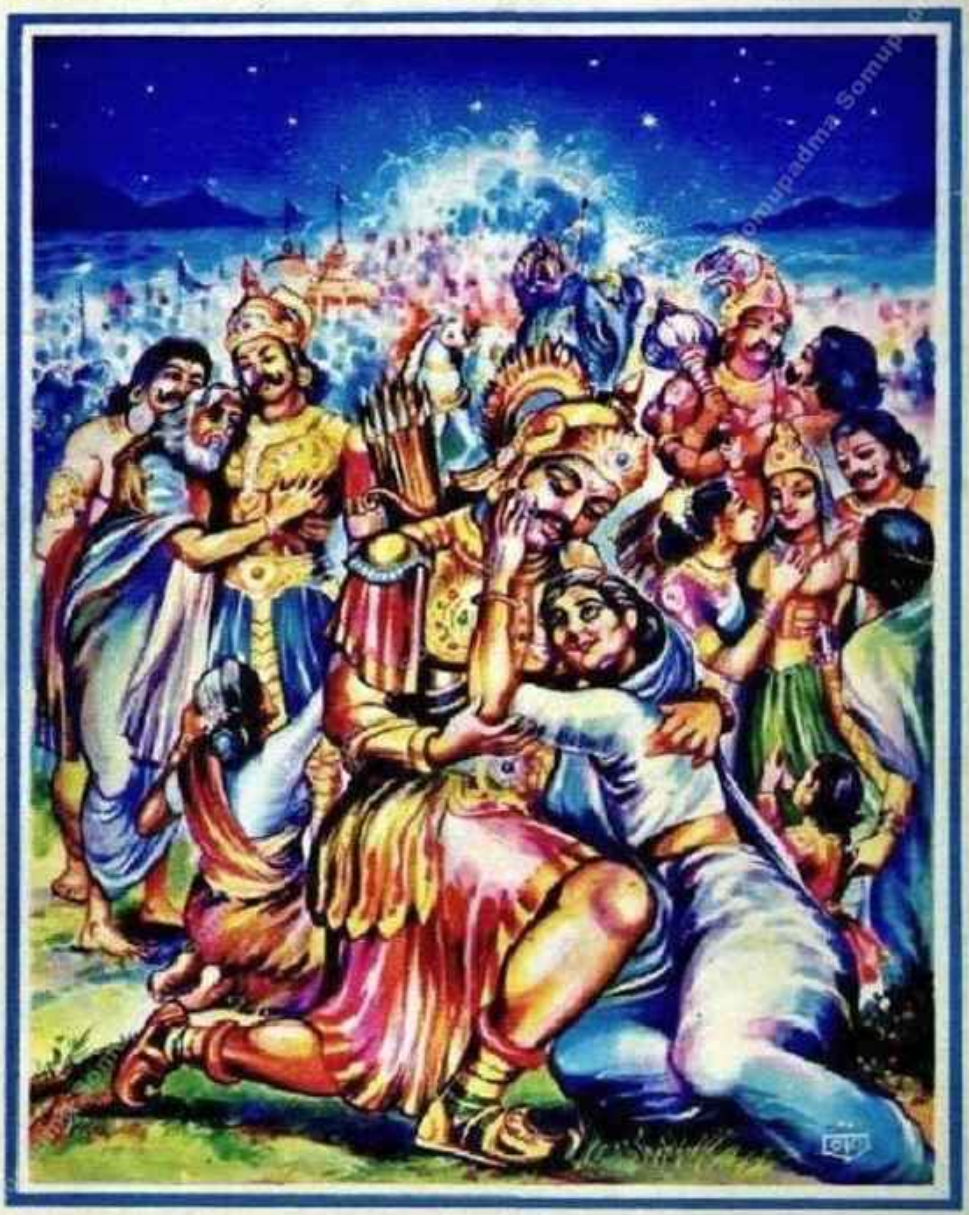

మహాభారతం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

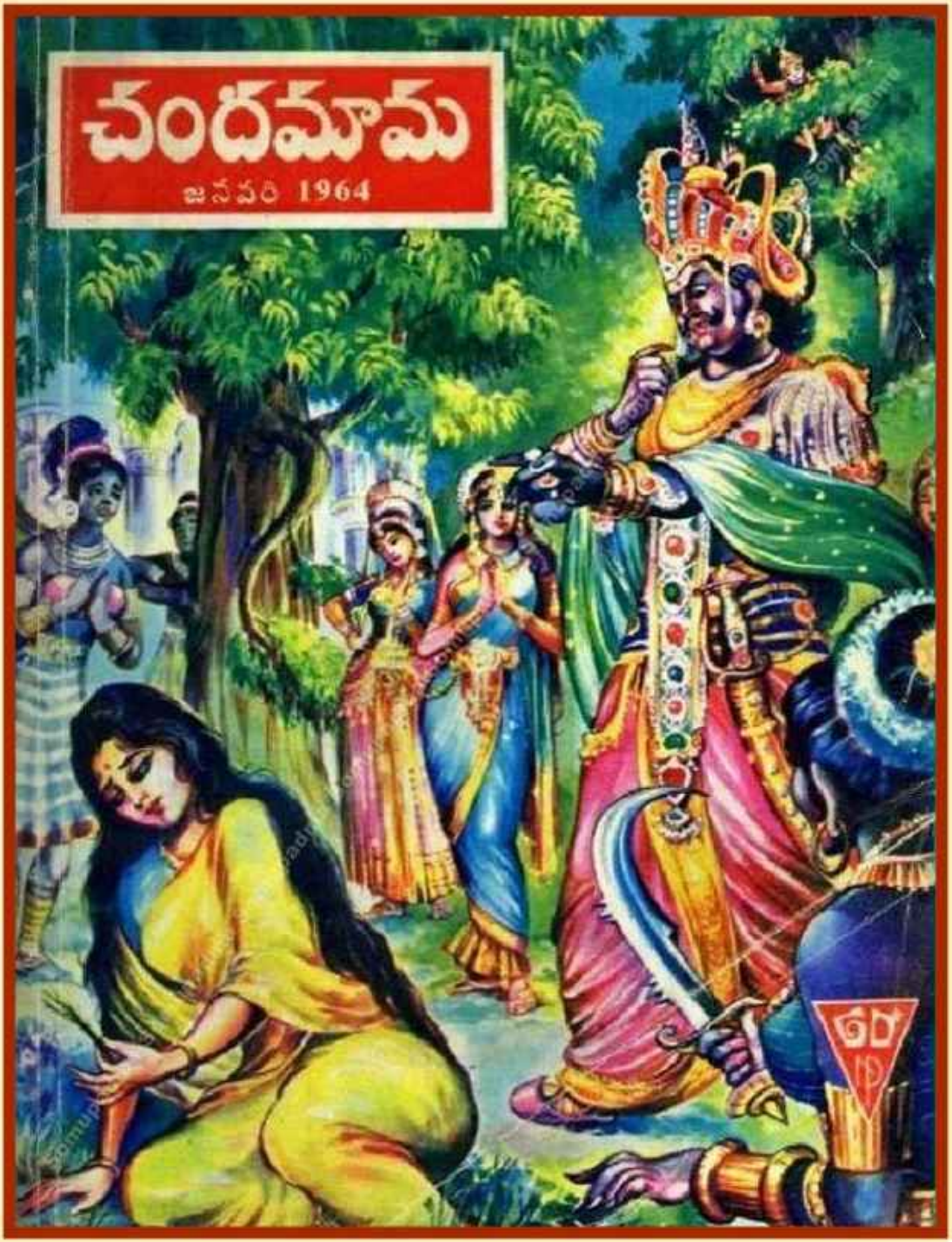

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

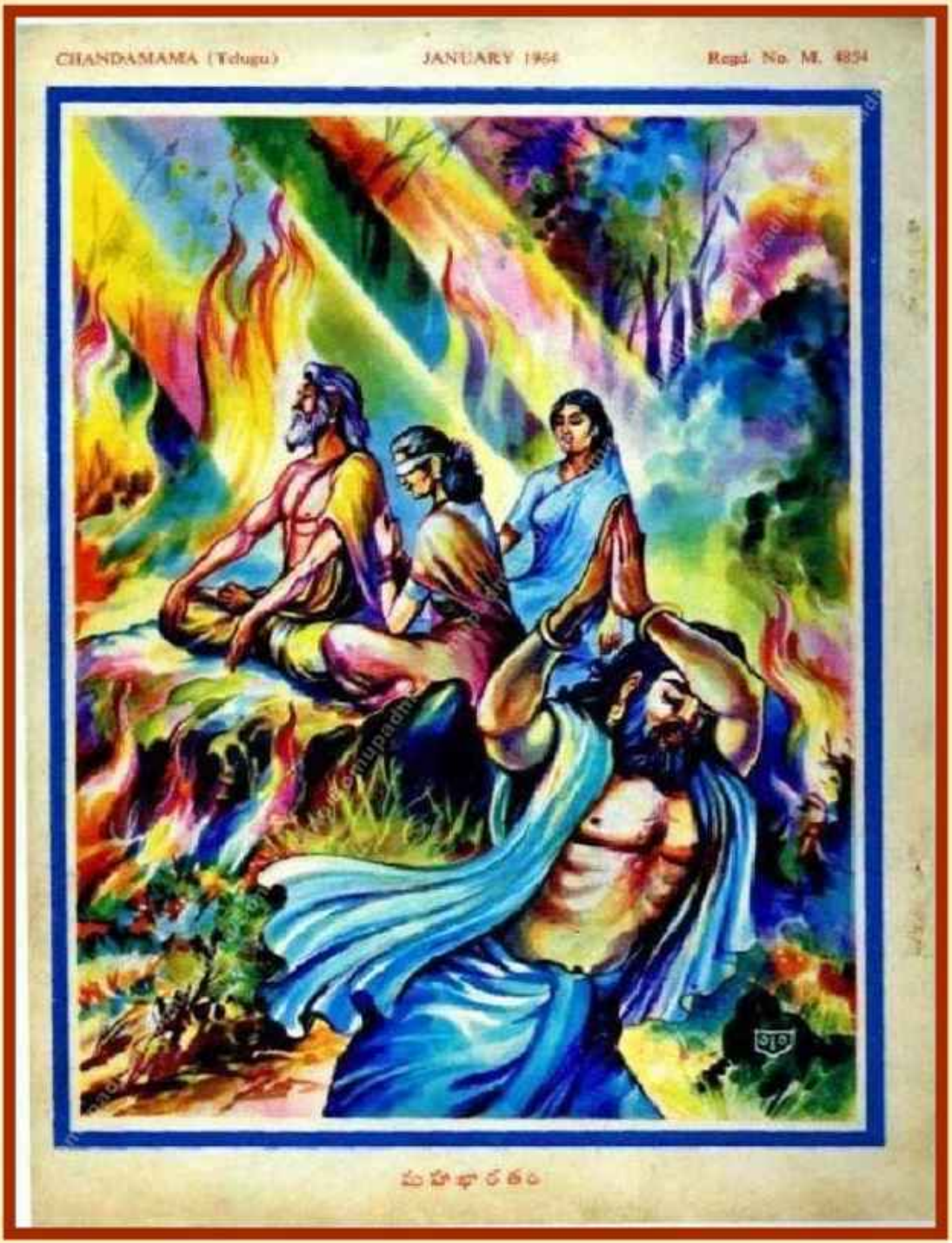

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

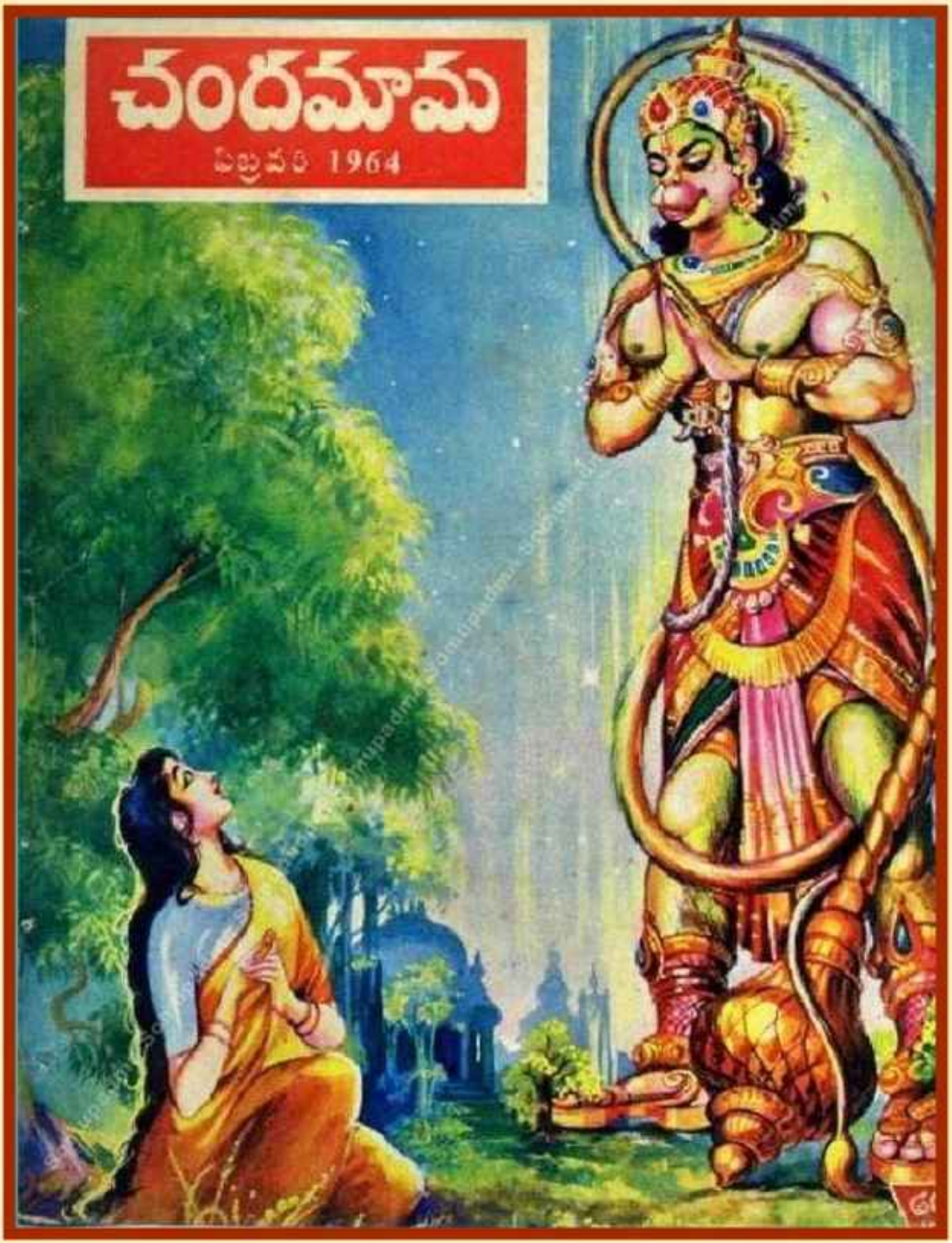

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

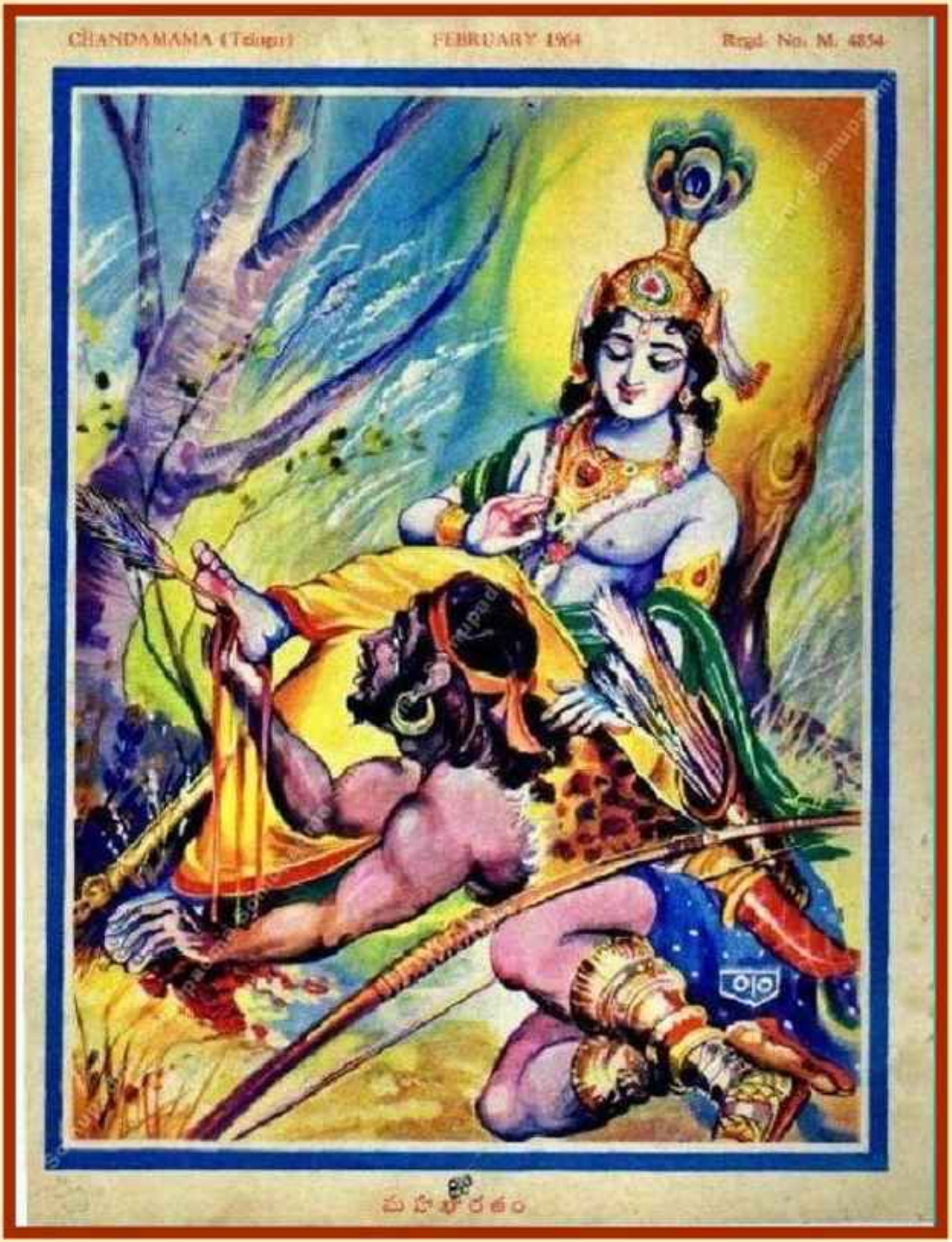

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

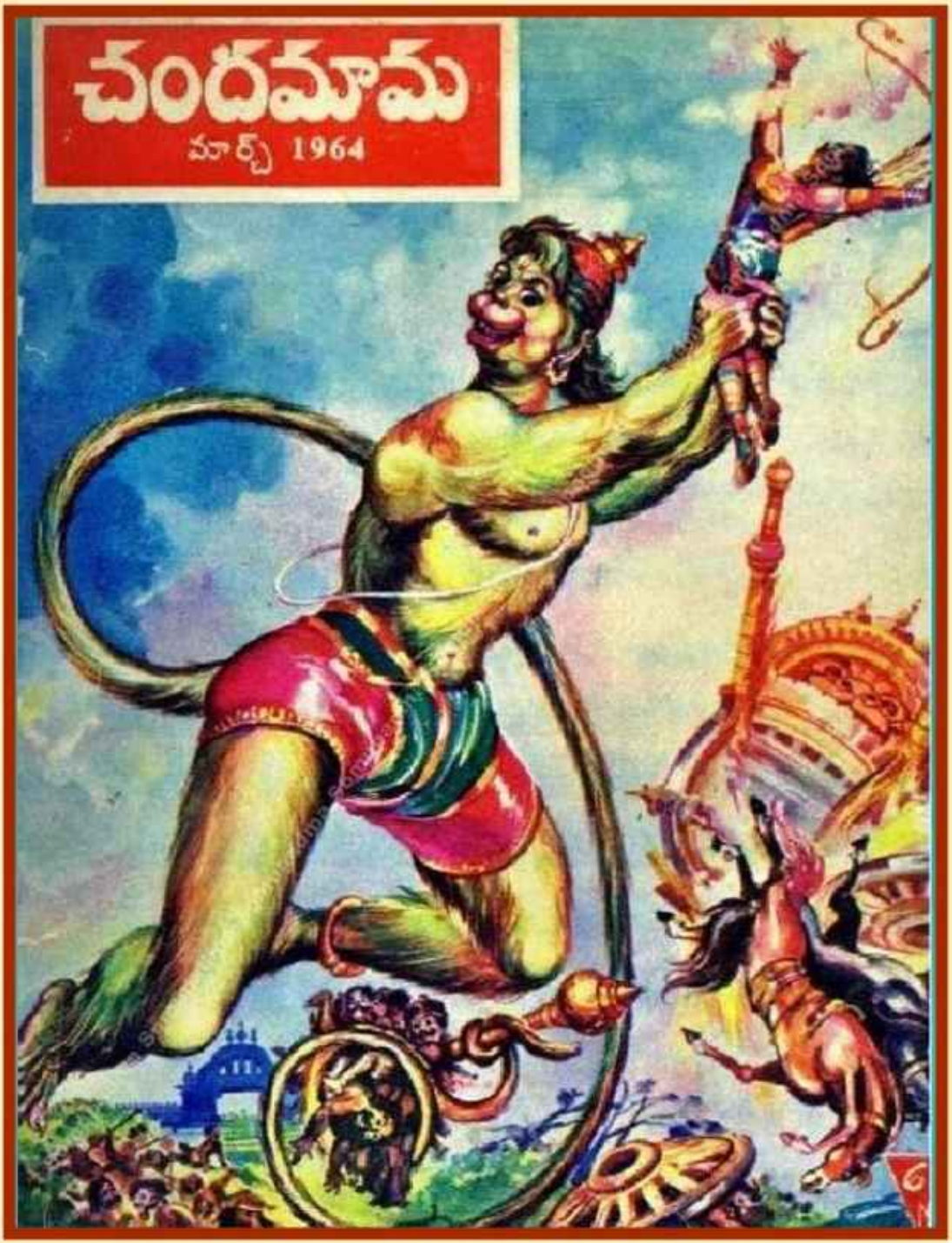

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

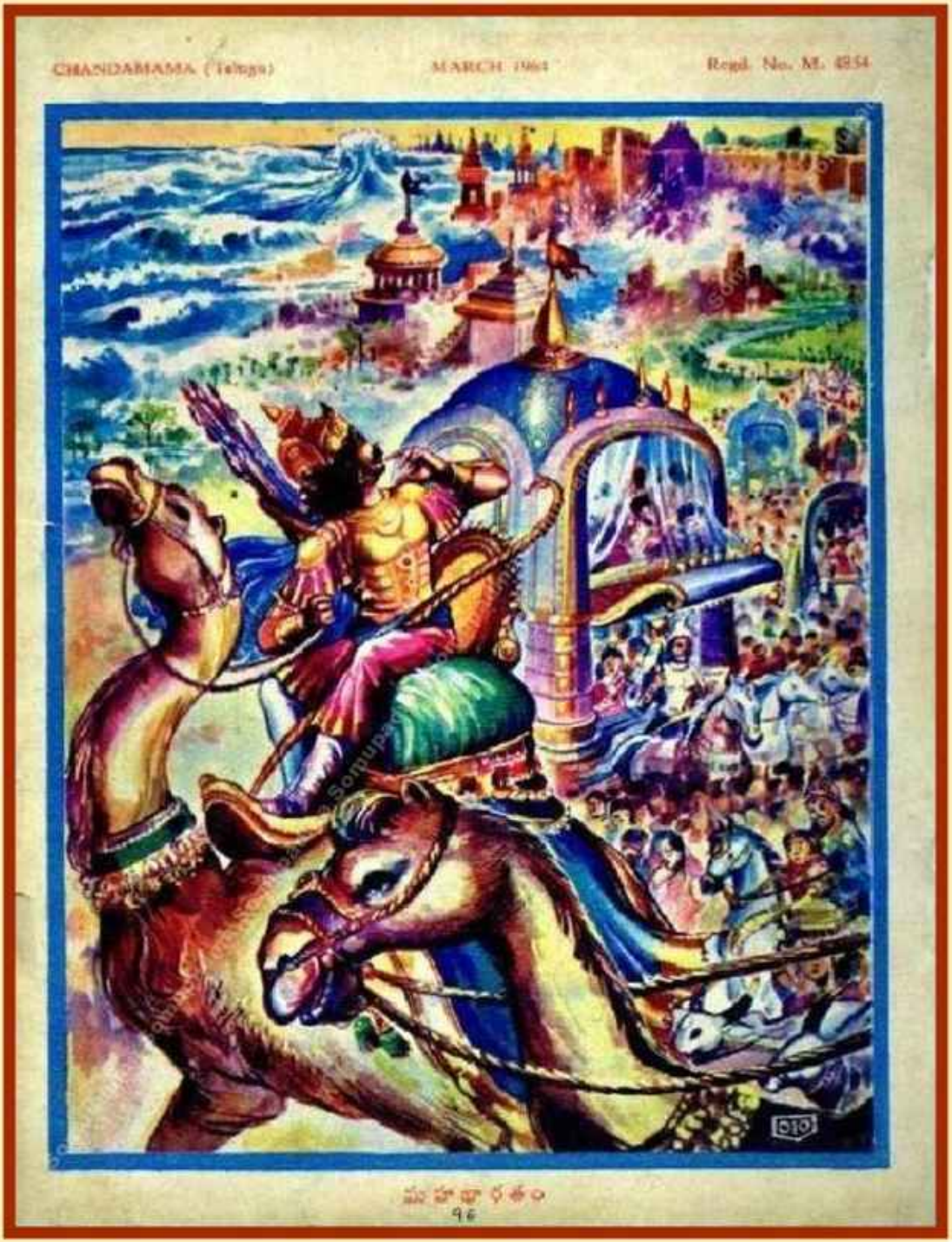

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

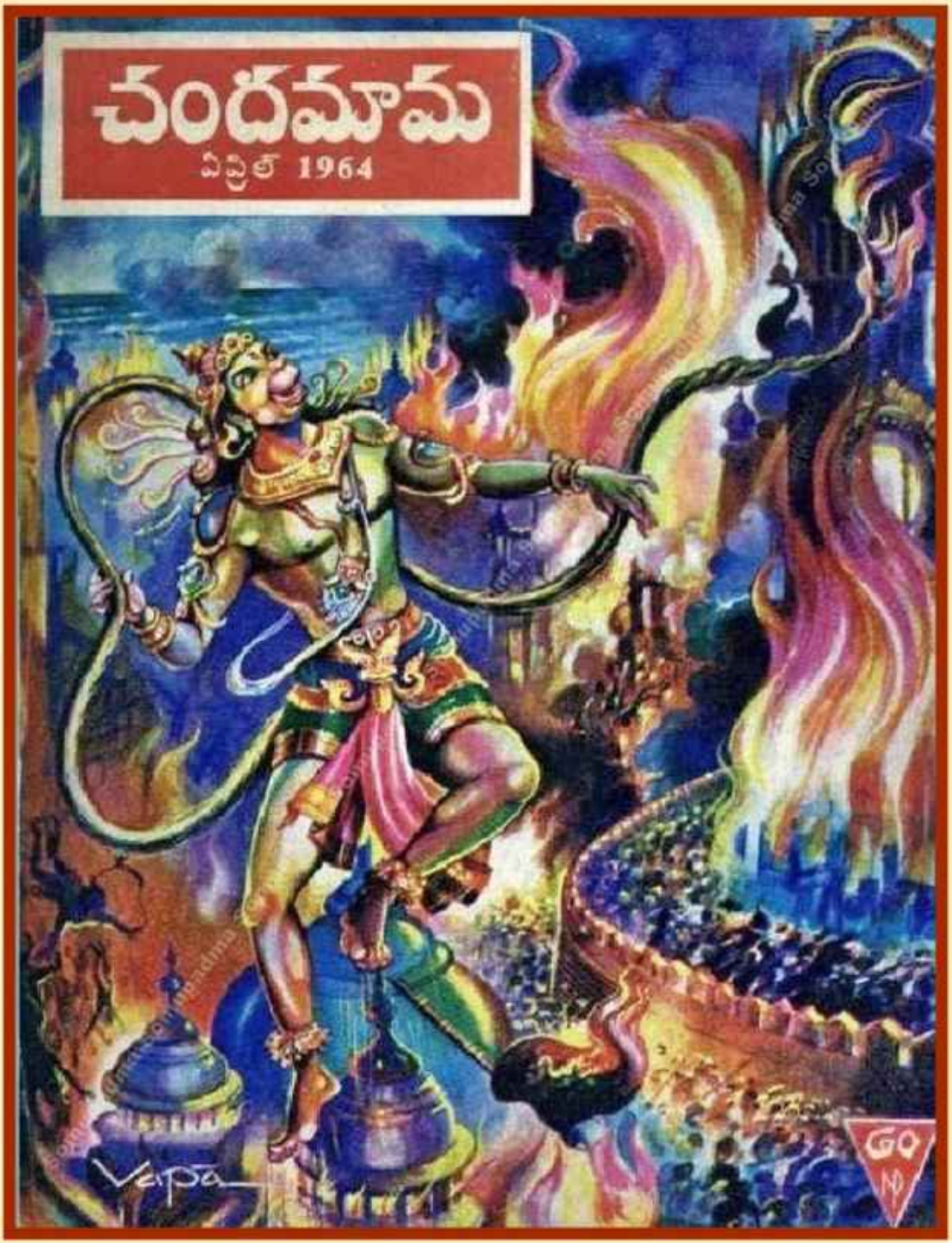

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

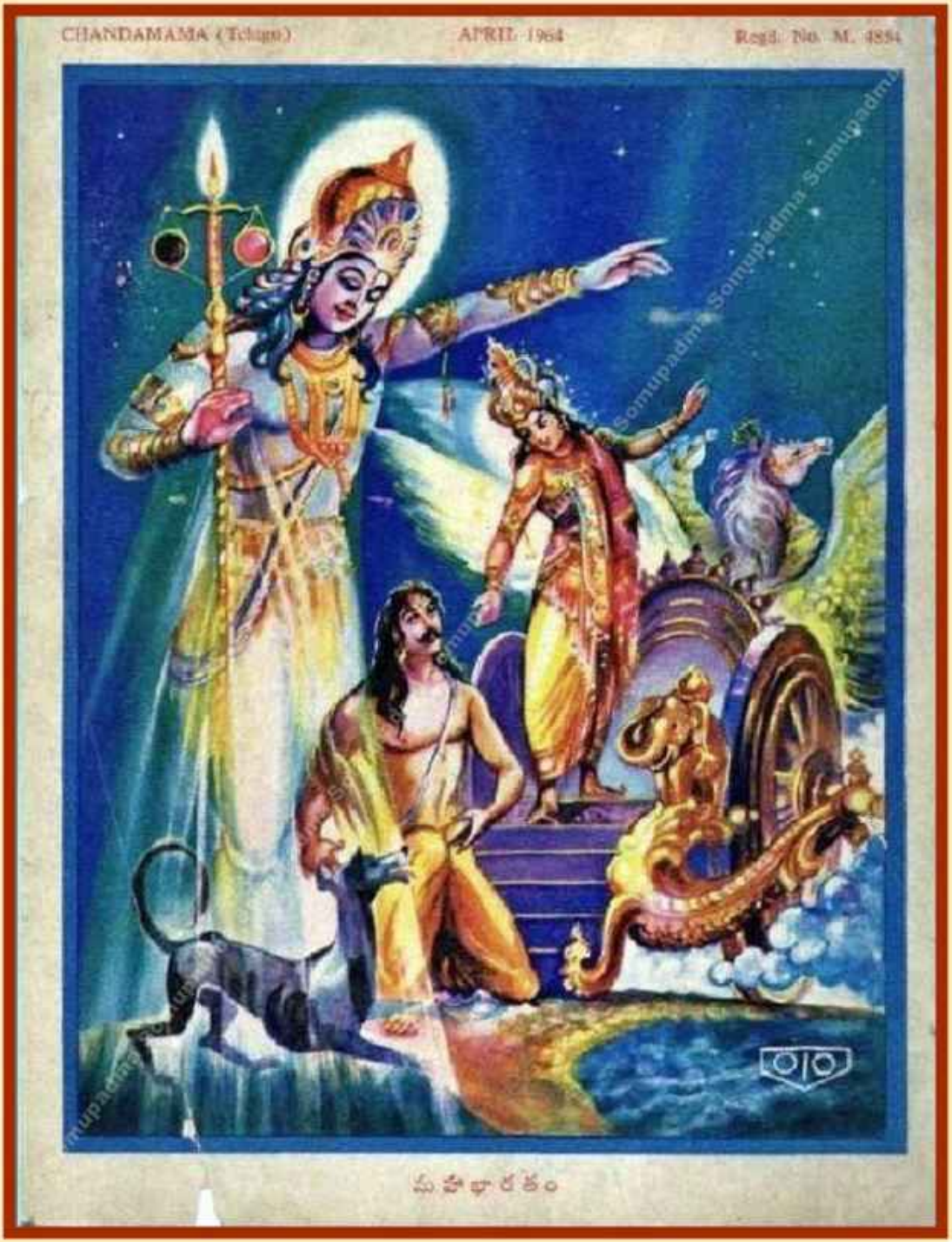

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

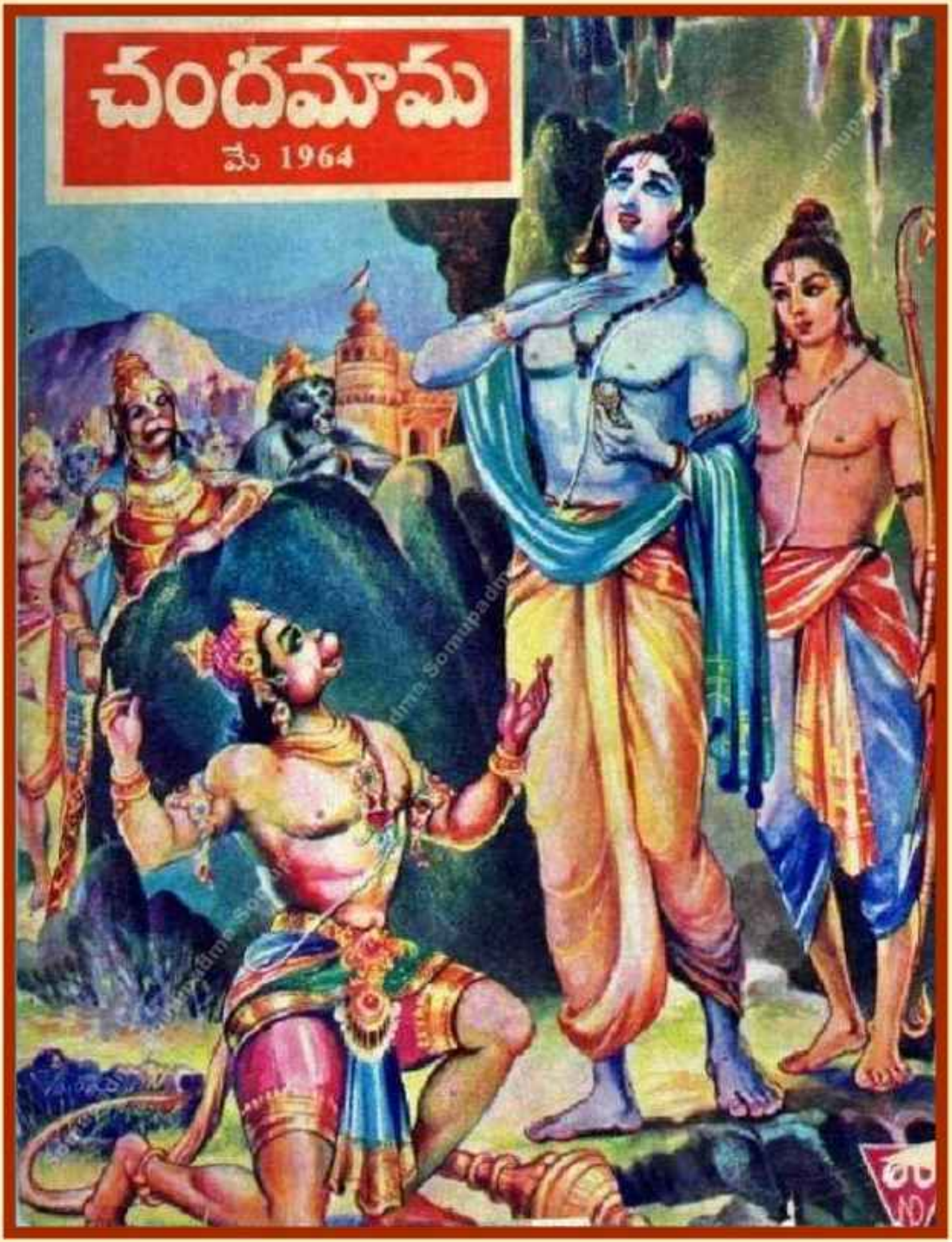

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

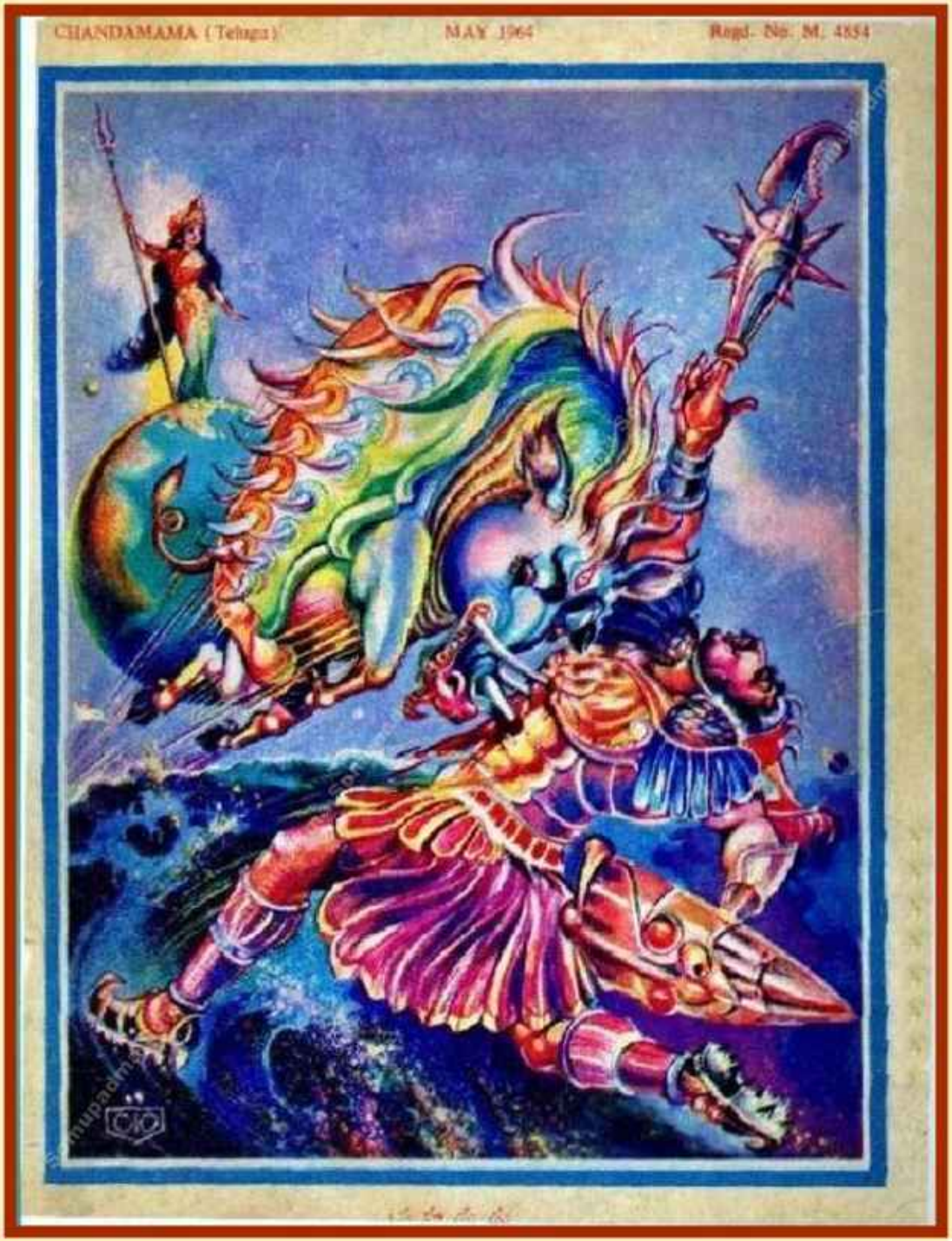

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

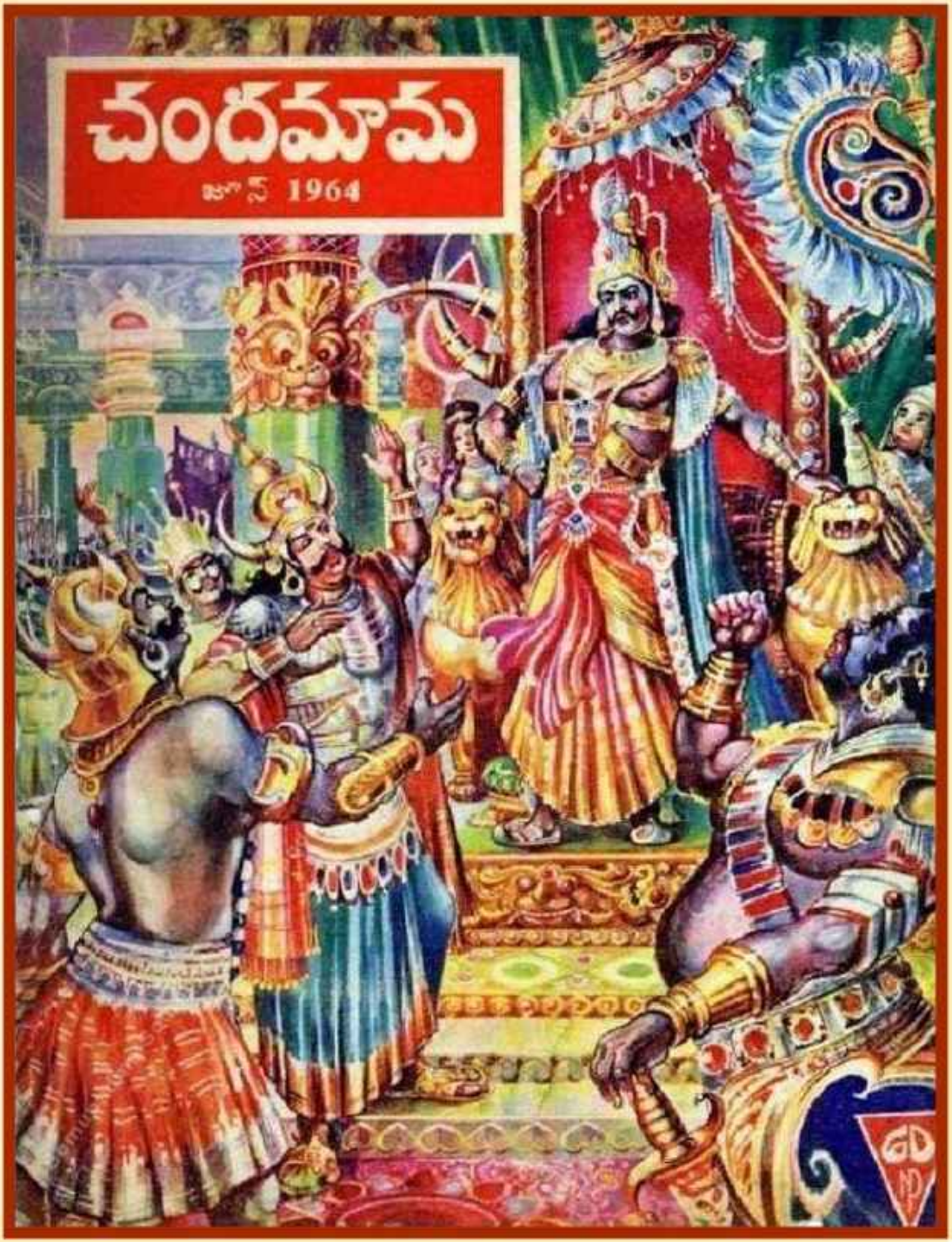

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

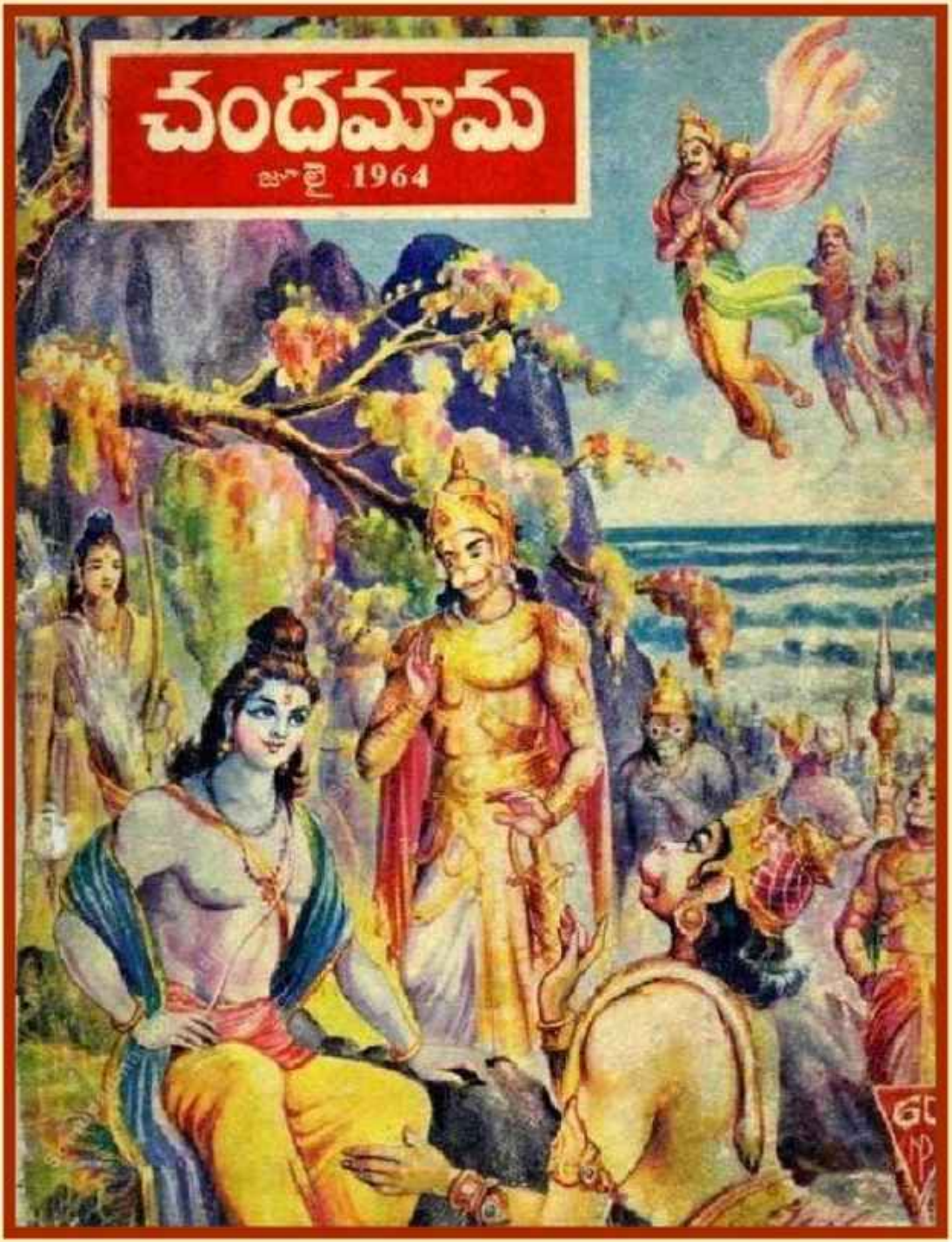

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

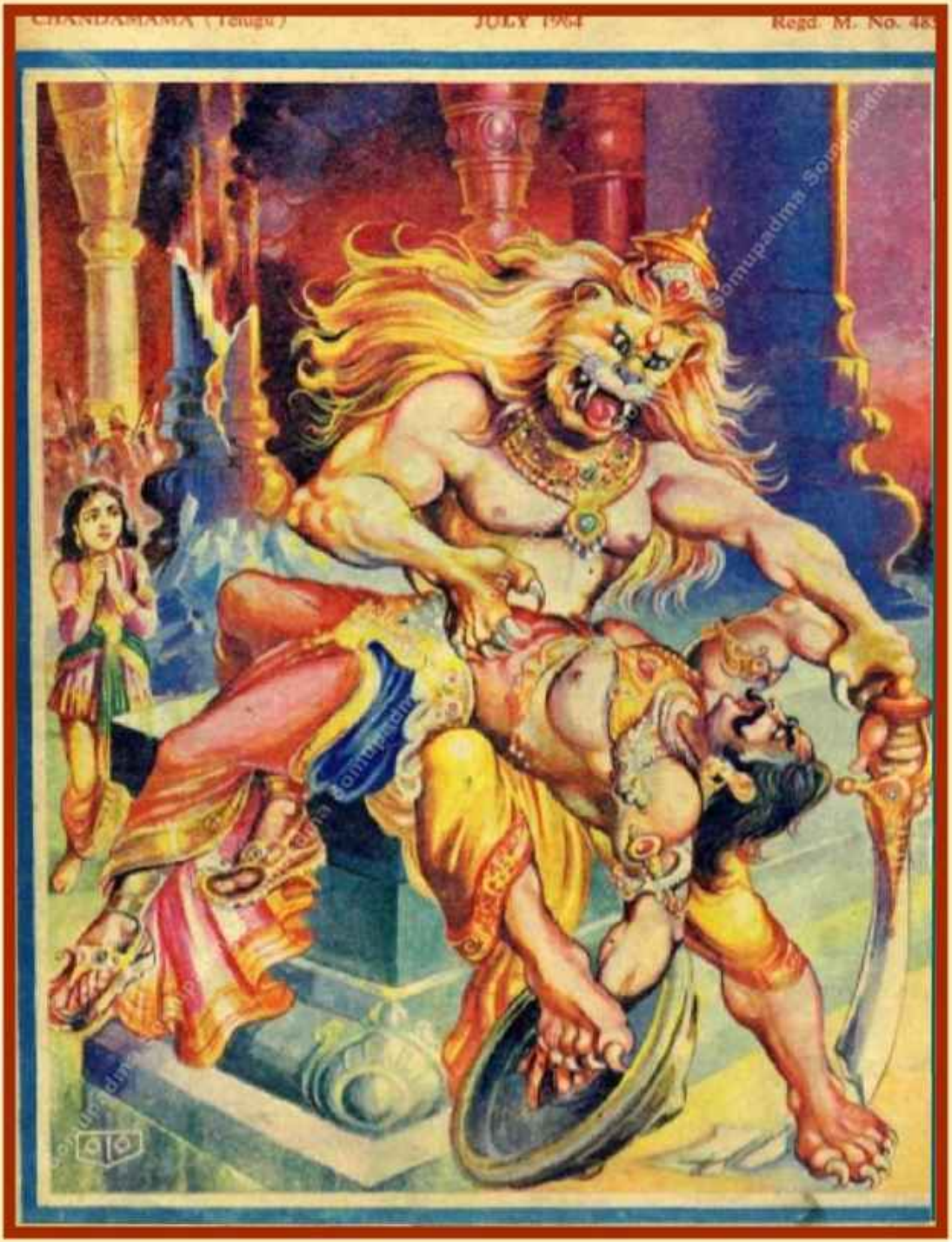

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

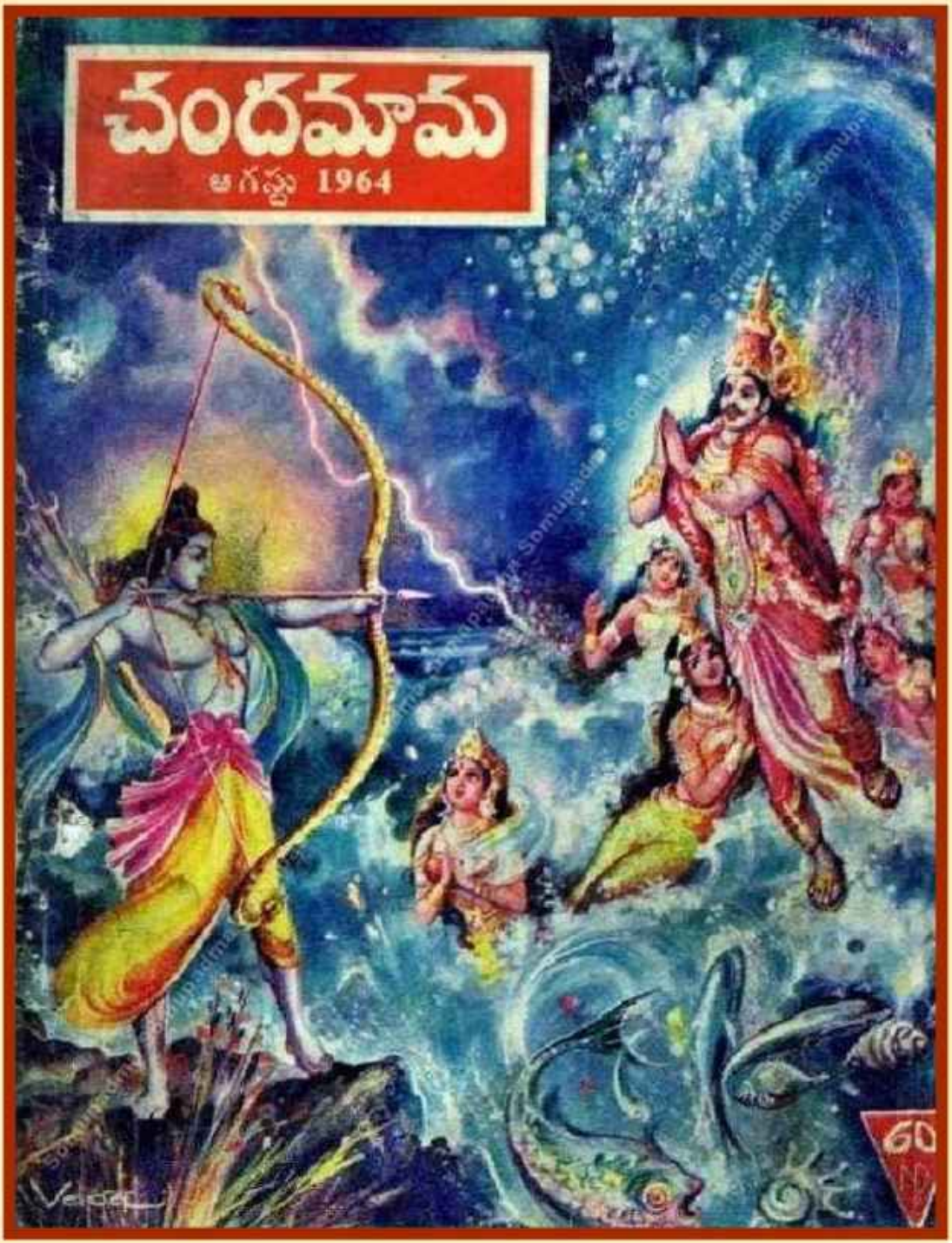

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

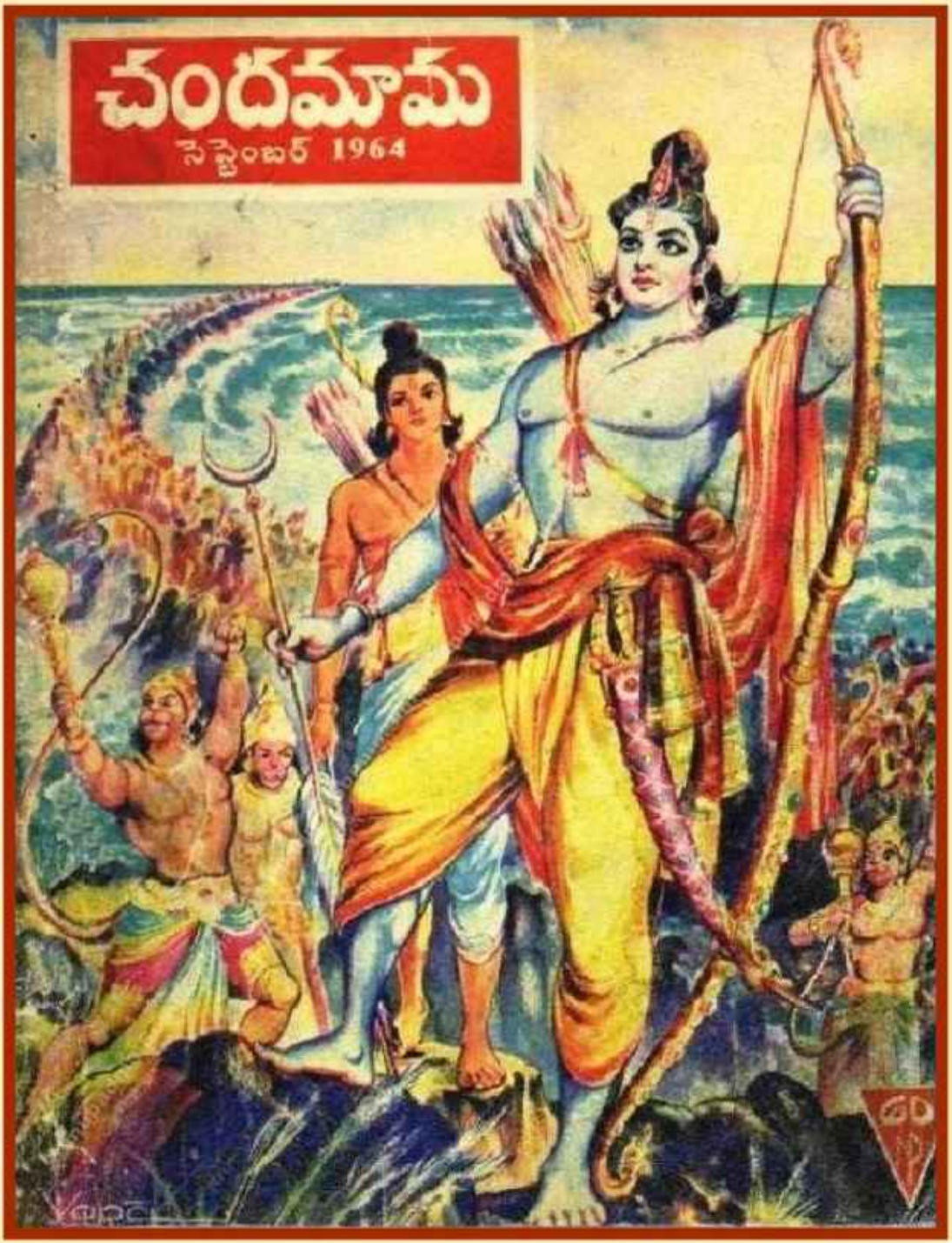

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

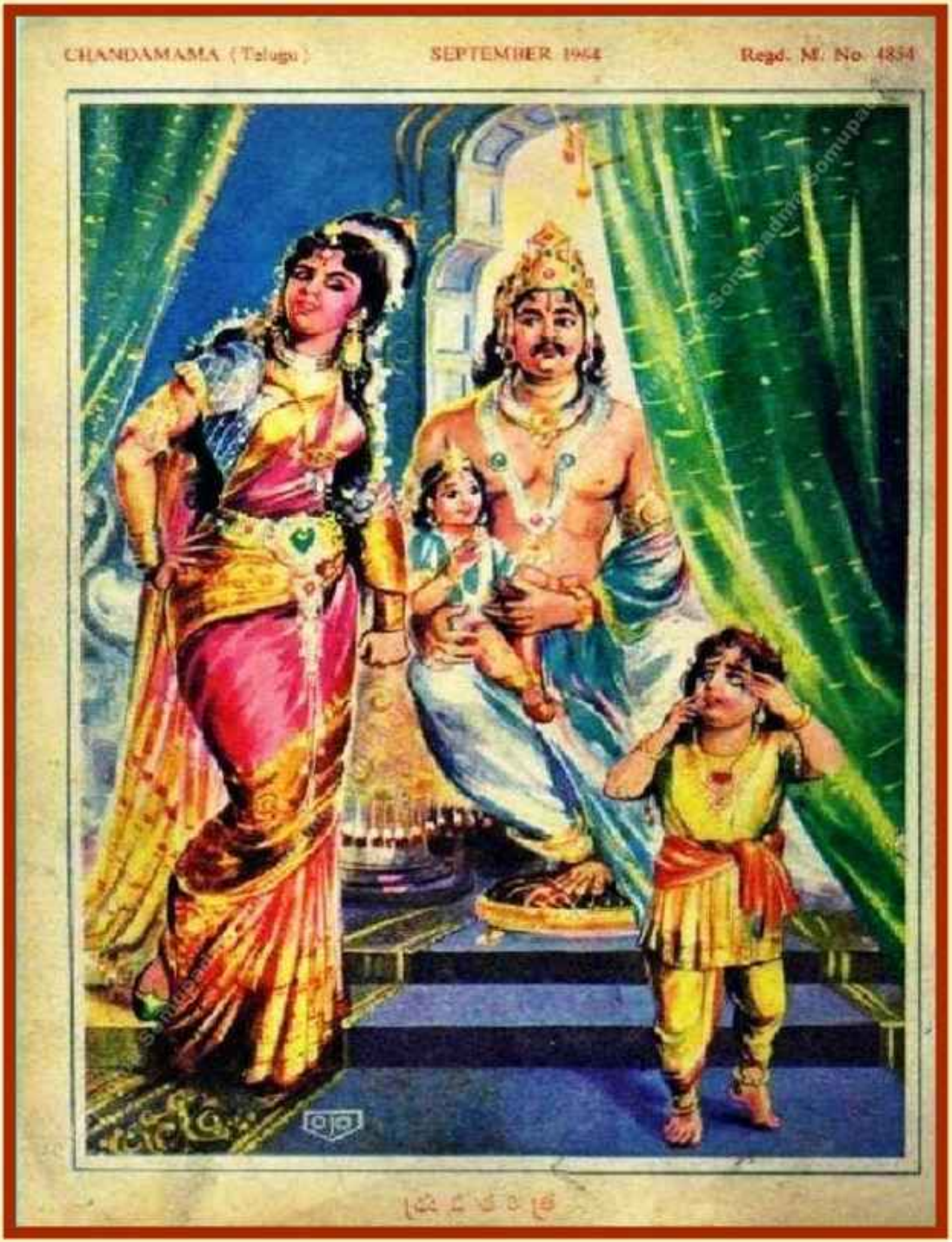

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

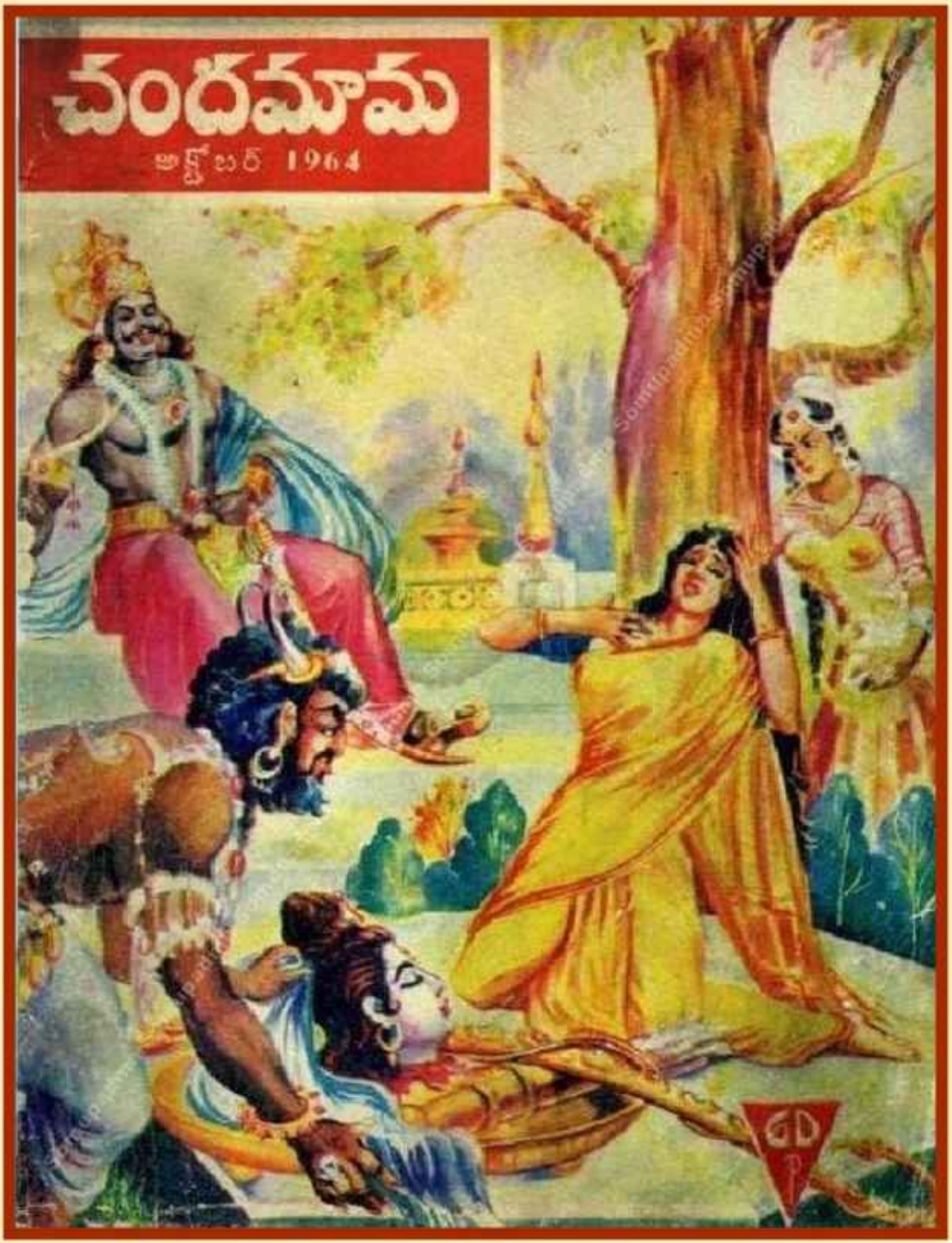

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

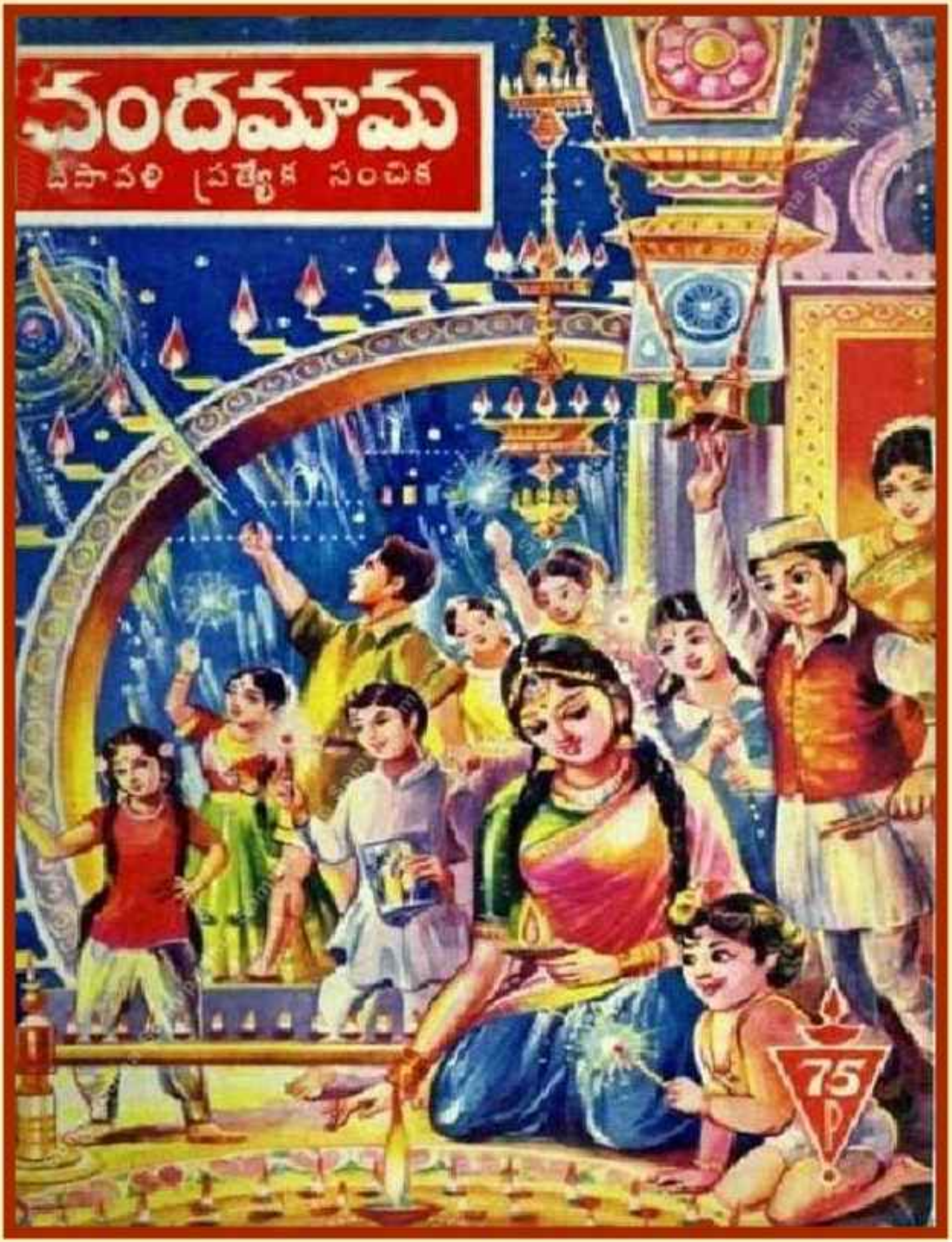

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

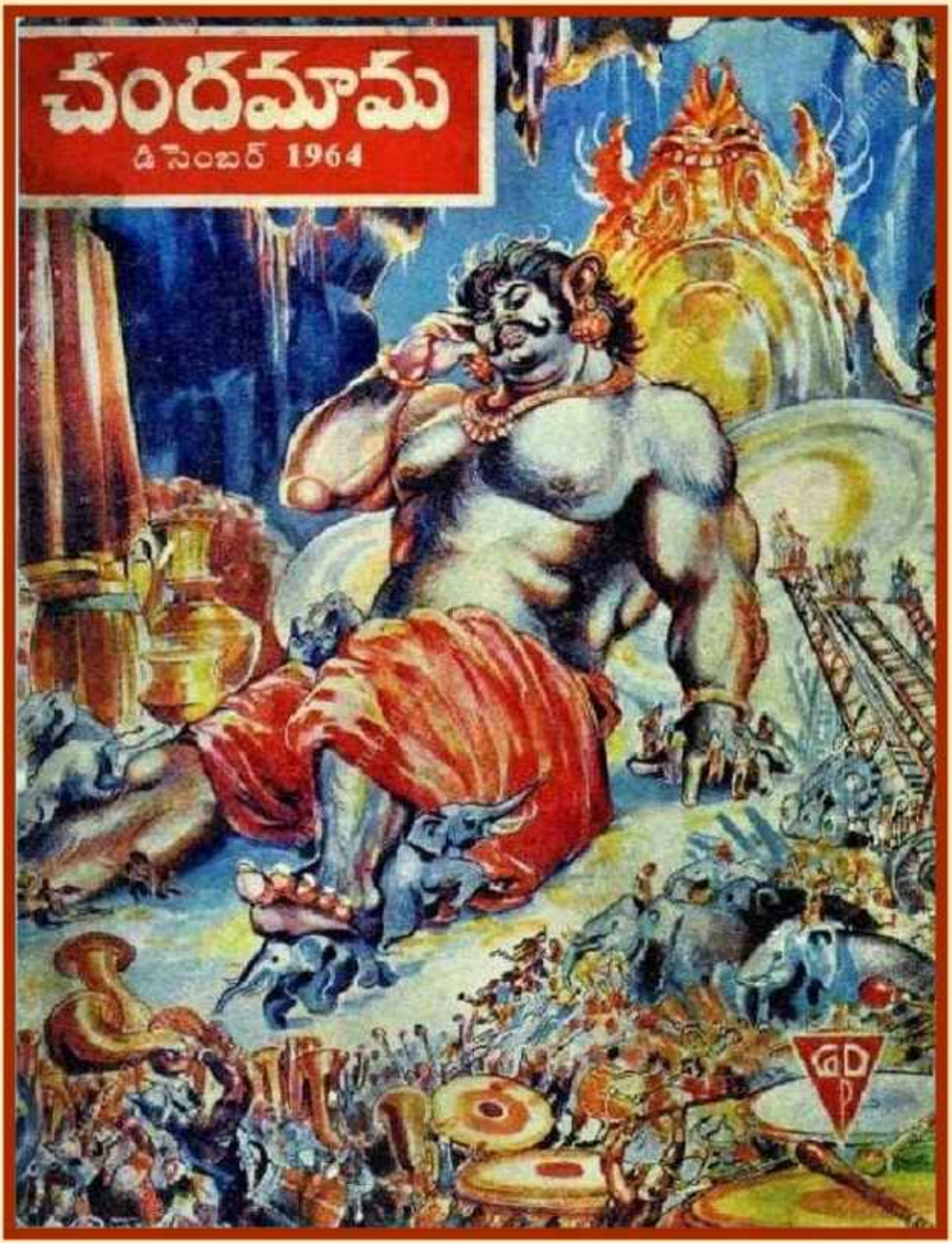

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

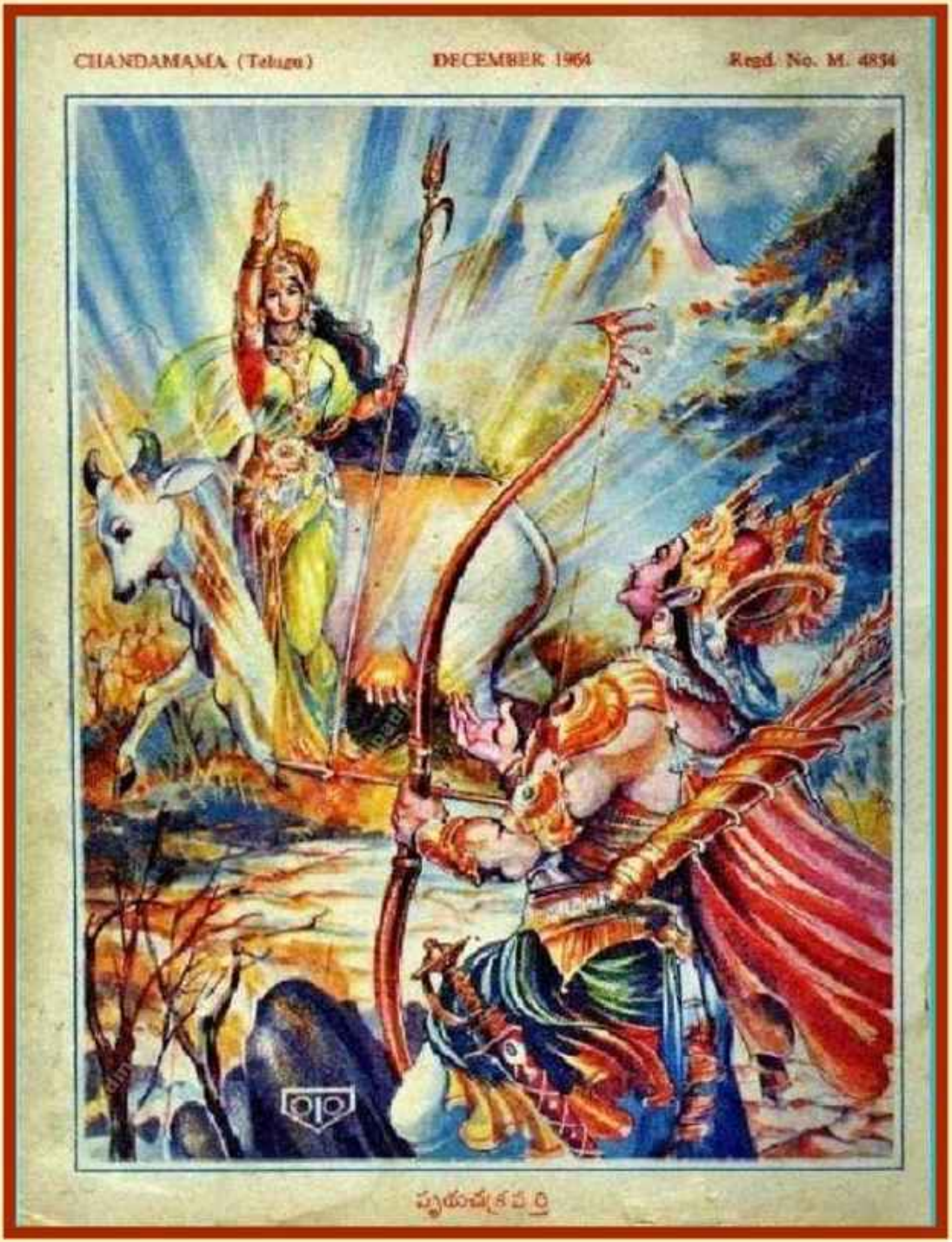

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

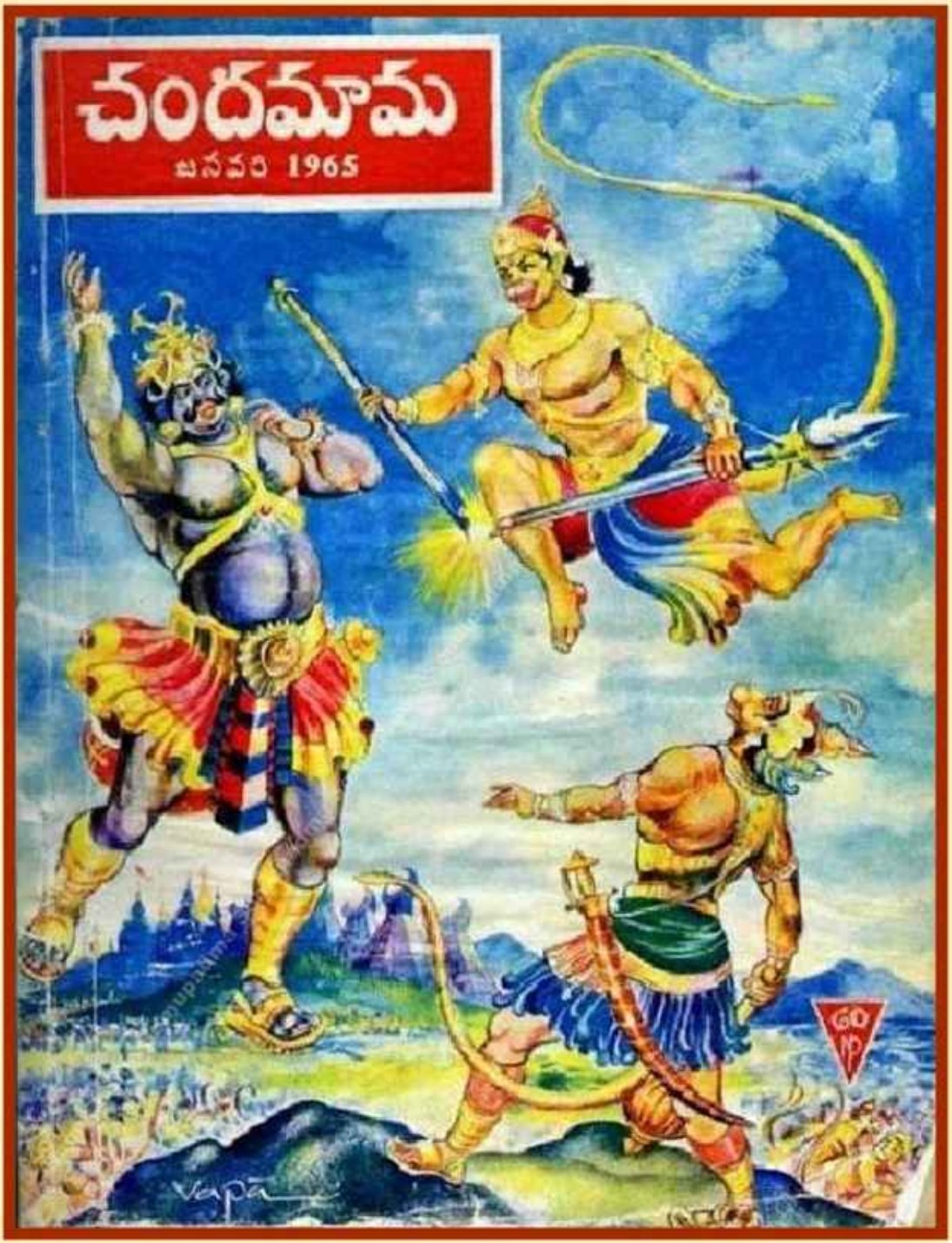

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

మయూరధ్వజుడు

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

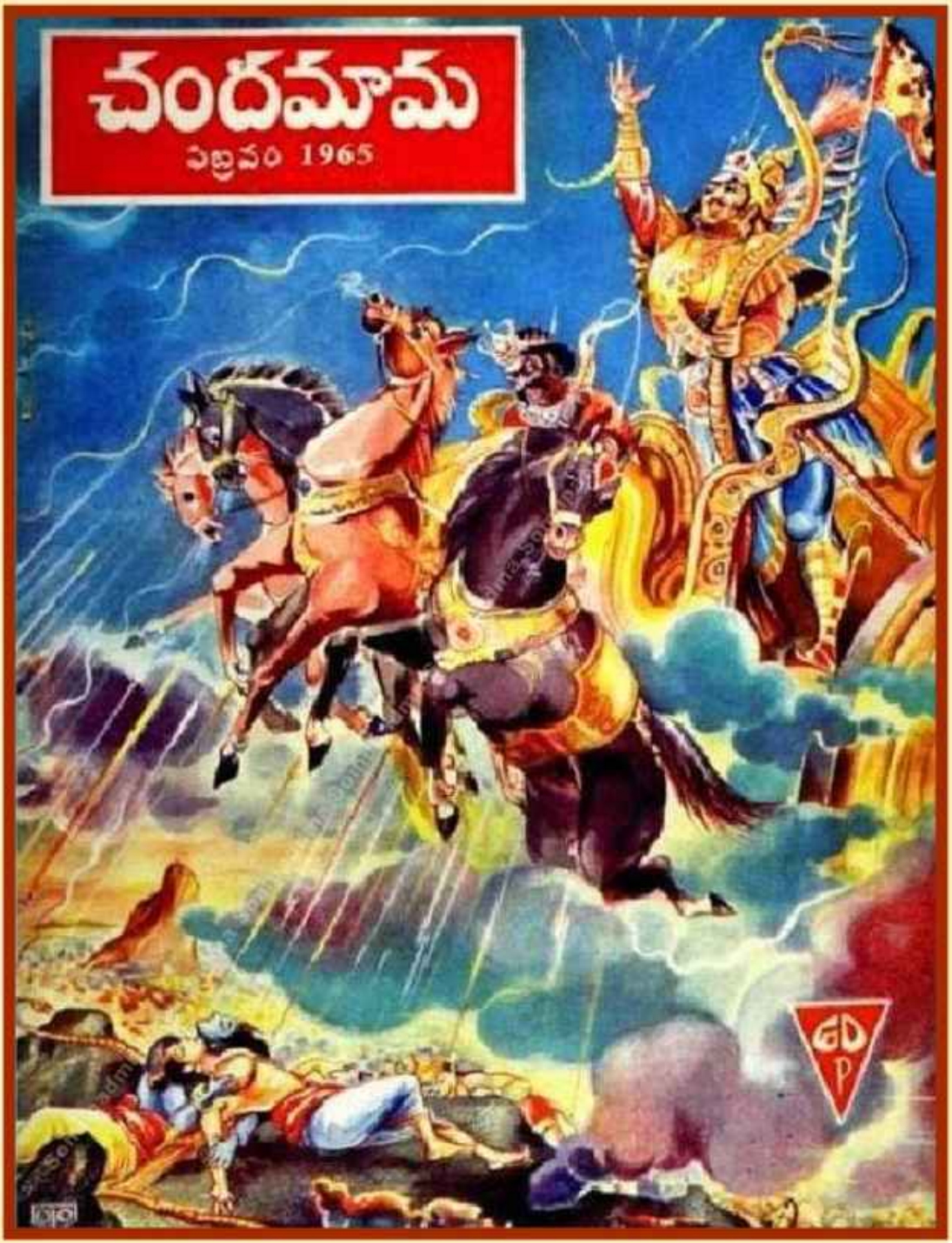

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

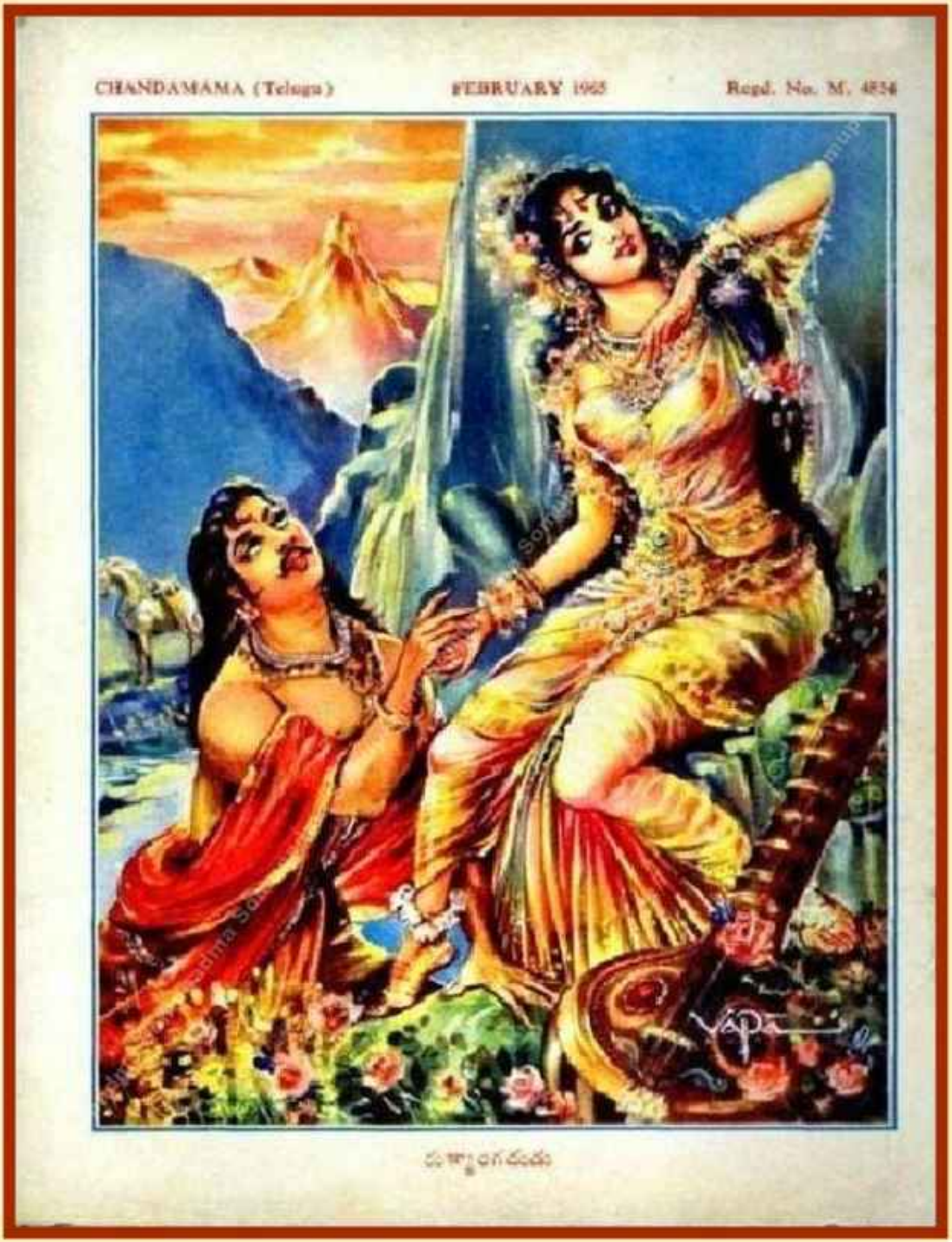

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

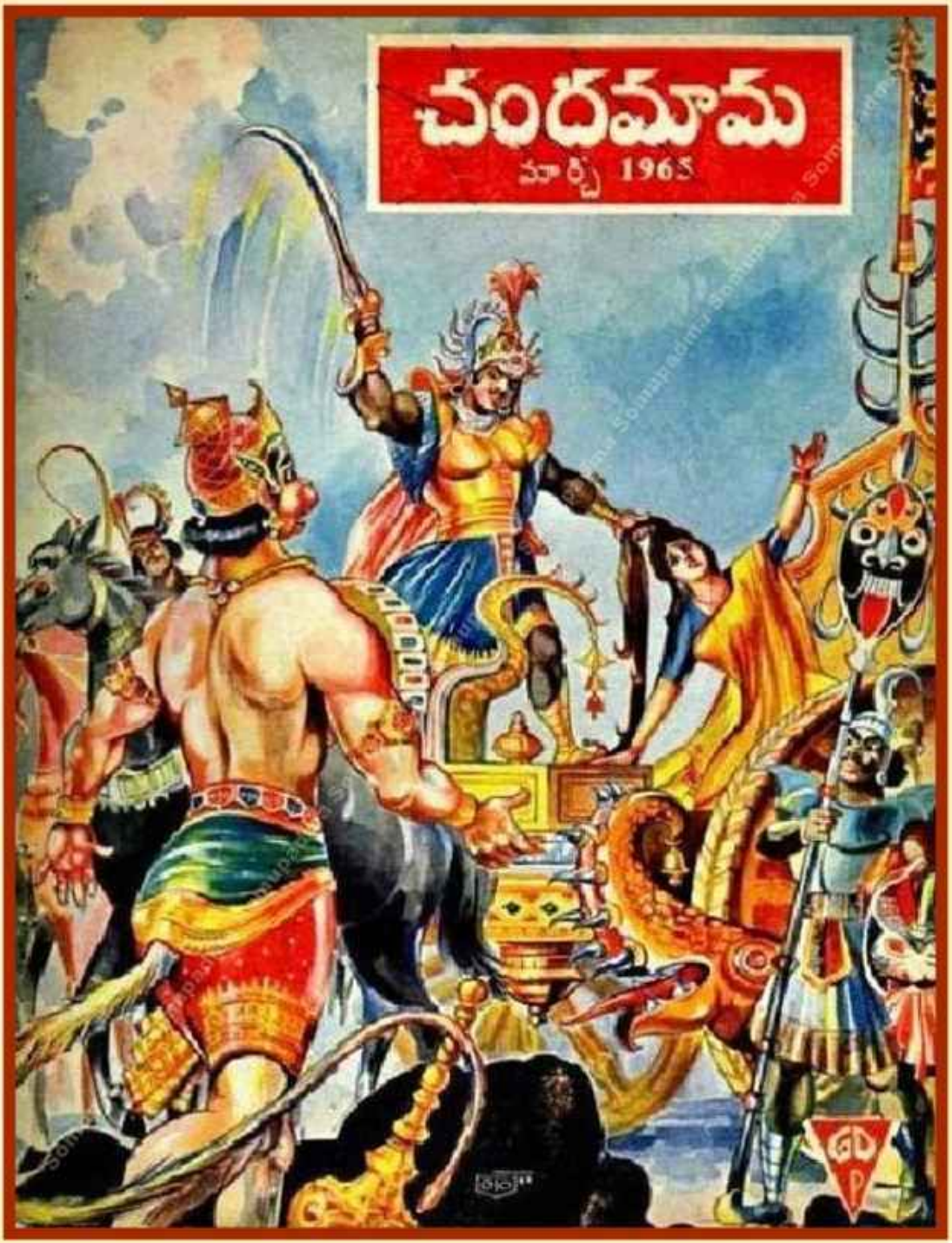

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

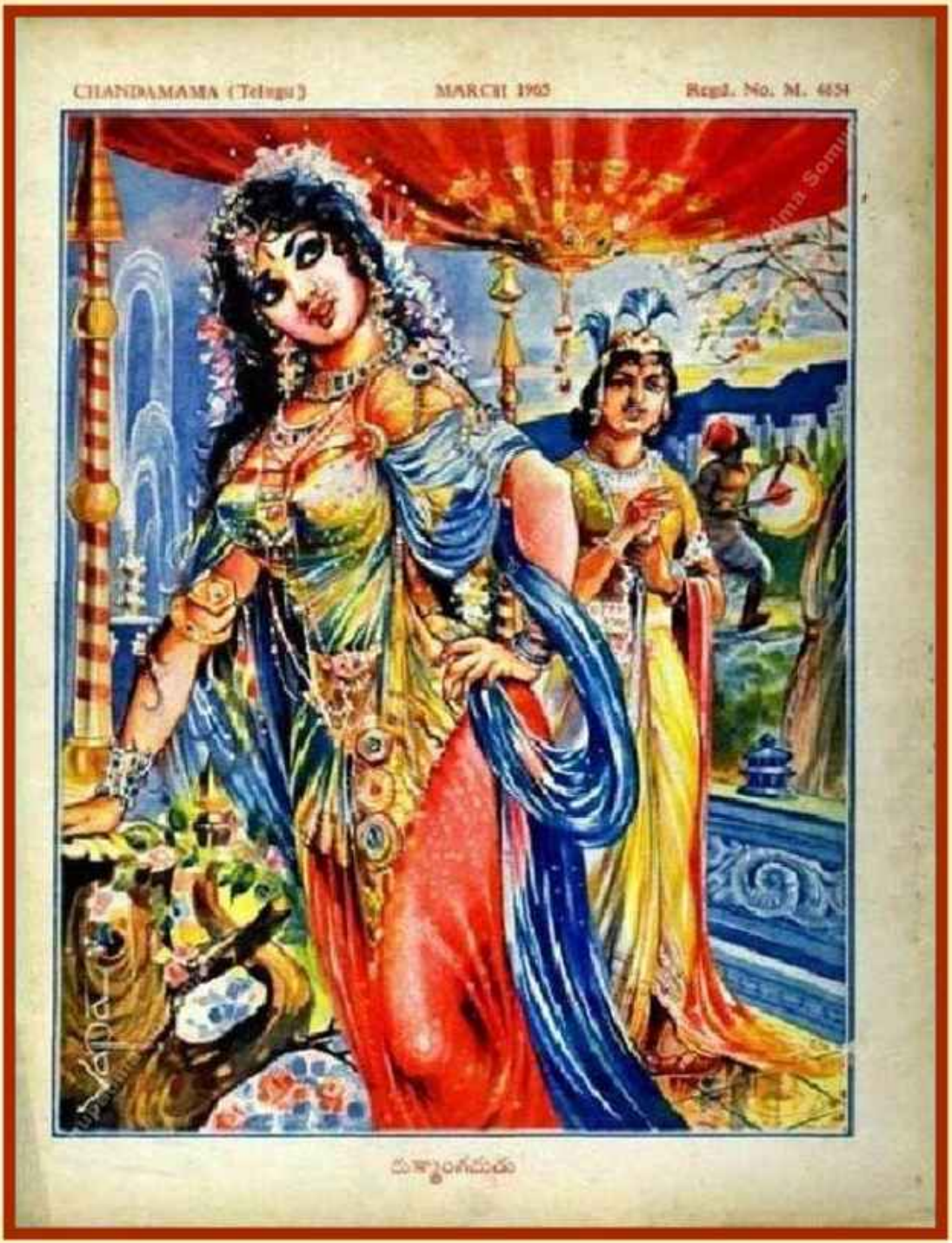

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

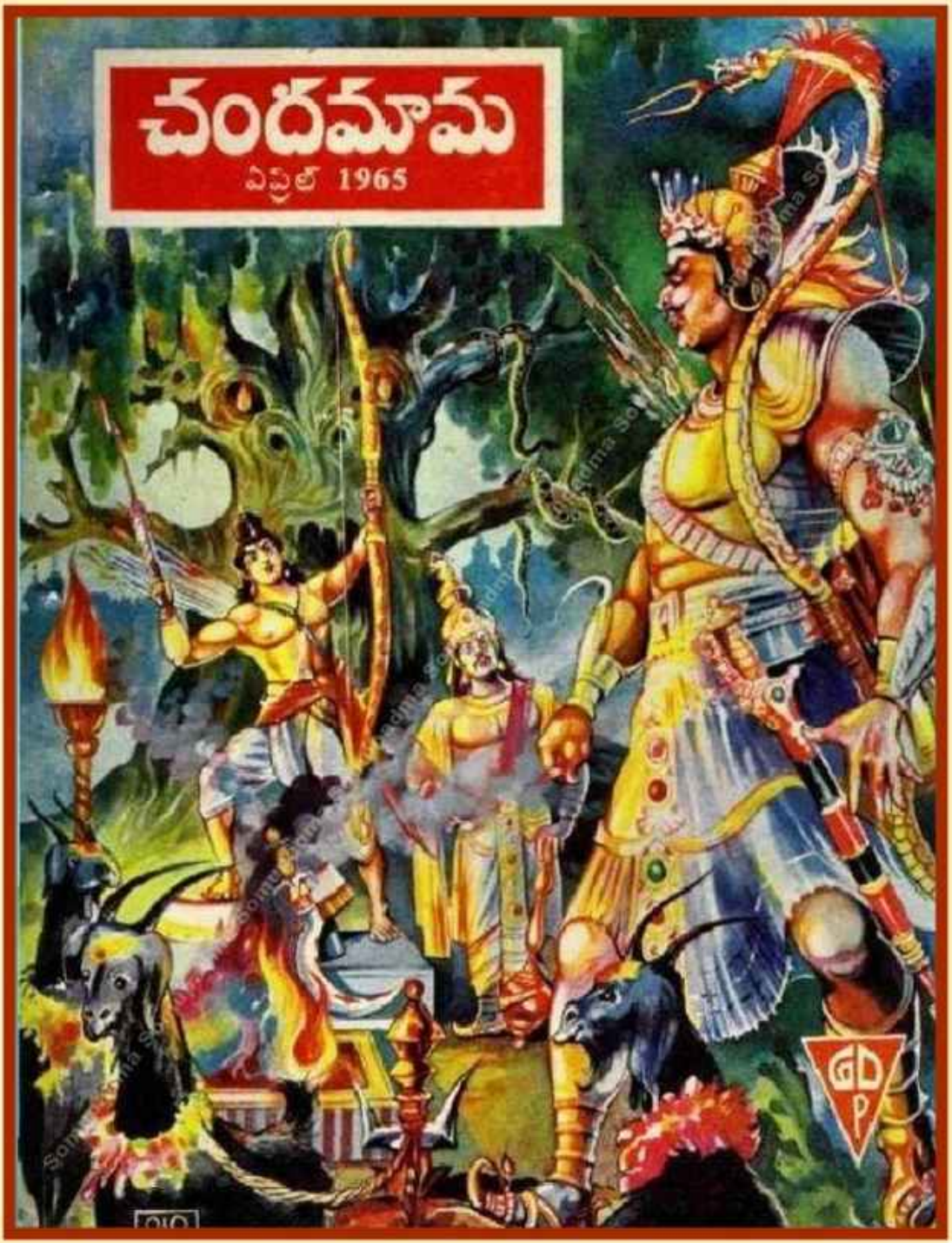

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

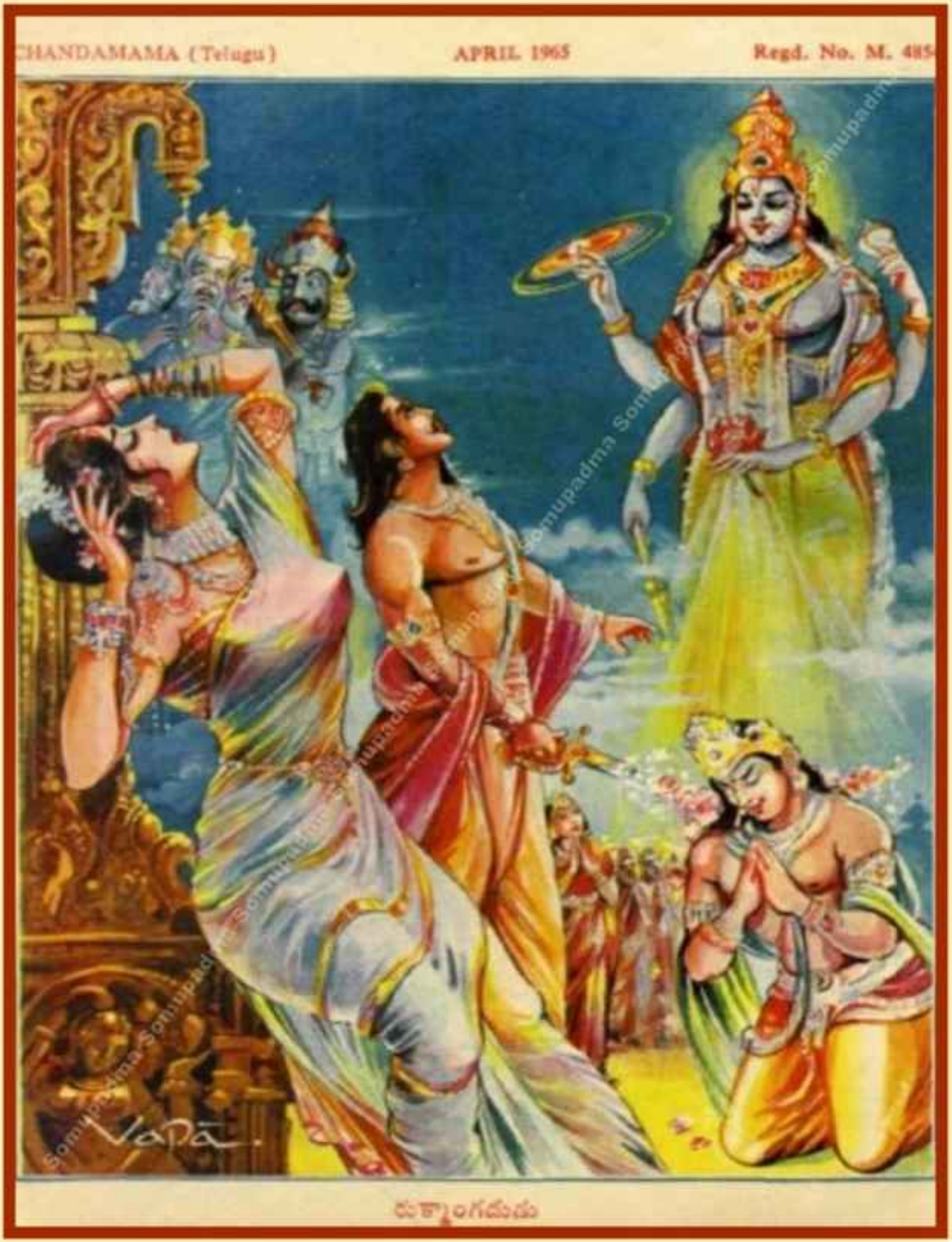

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

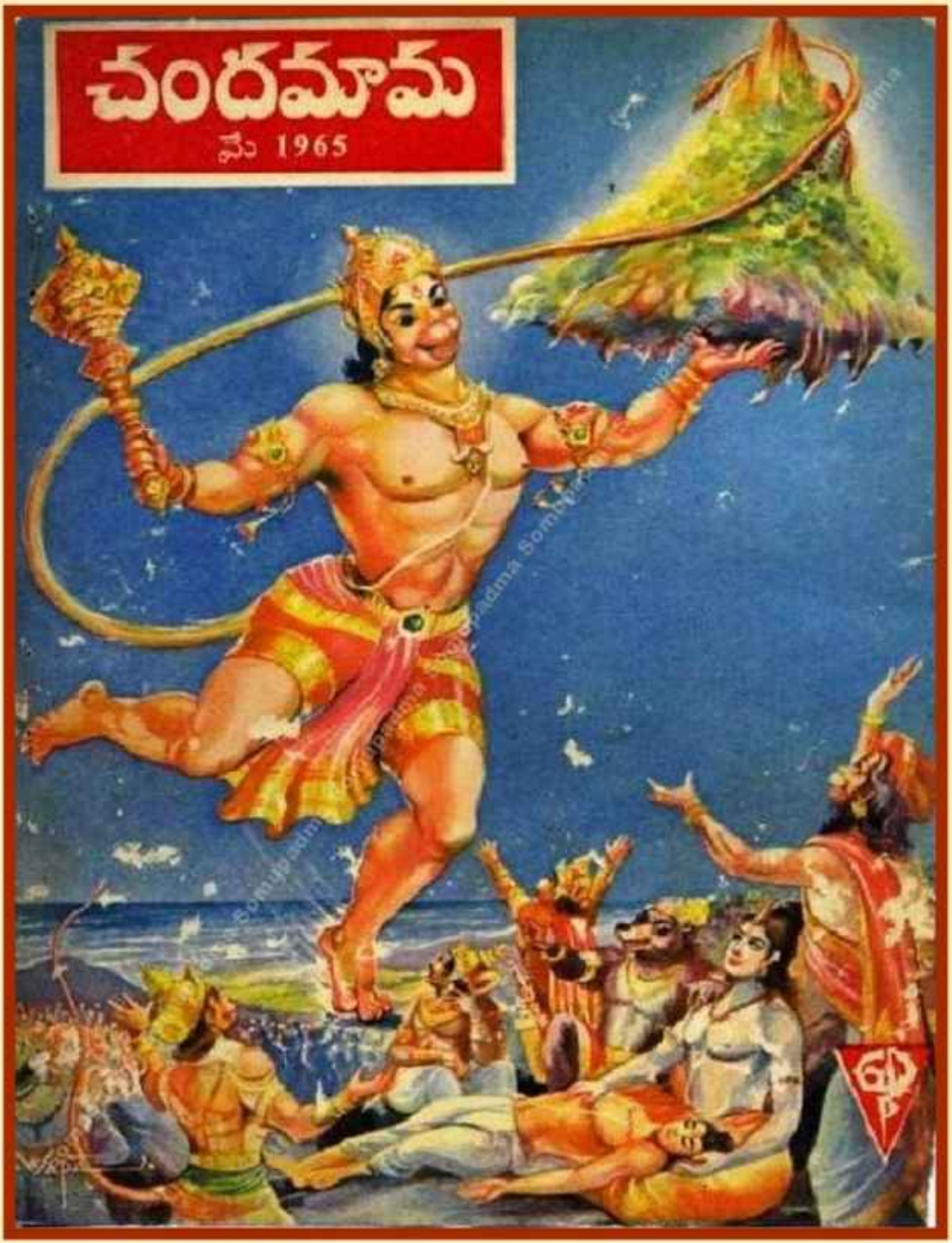

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) MAY 1965 Regd. No. M. 4854

సుదర్శనుడి కథ

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

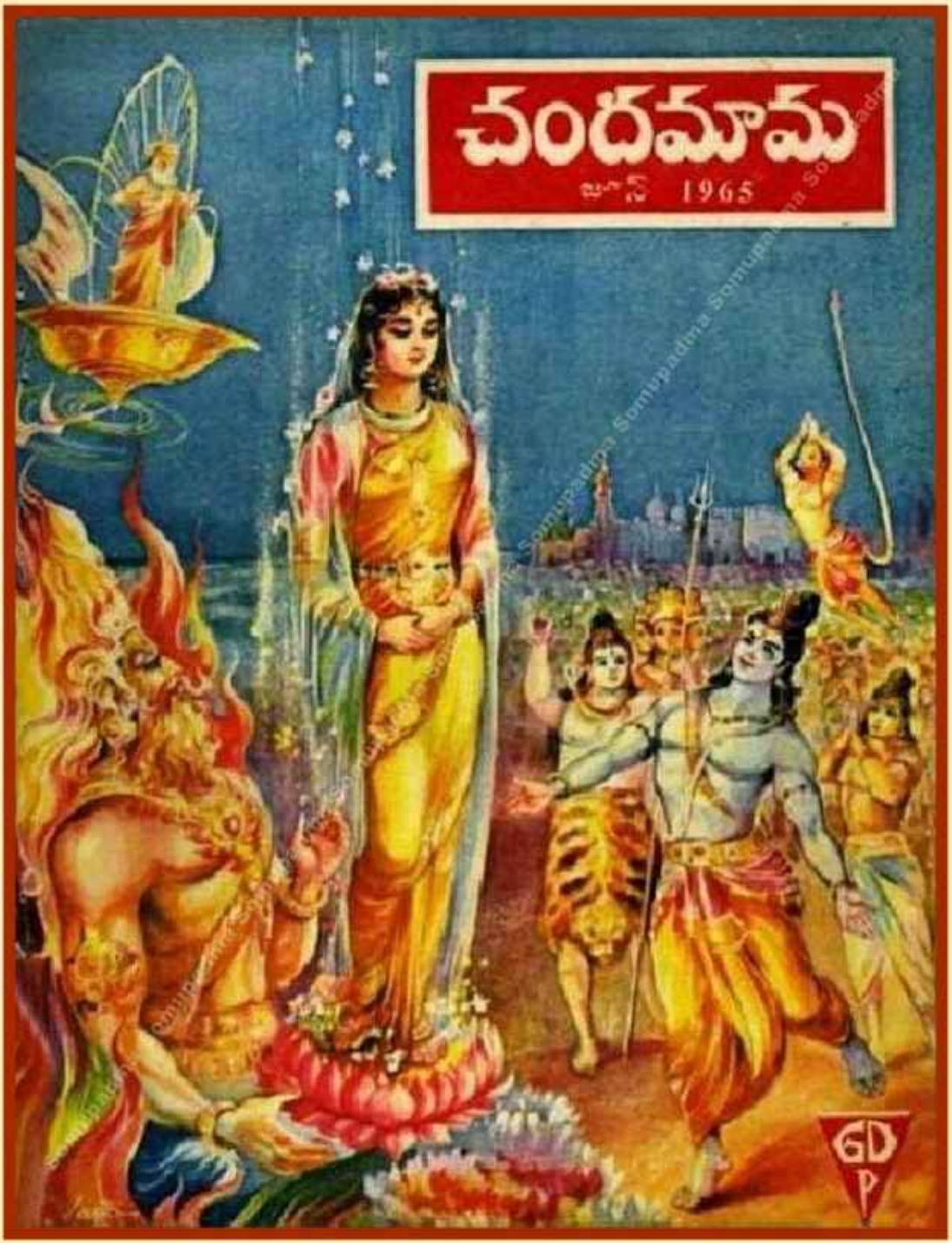

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

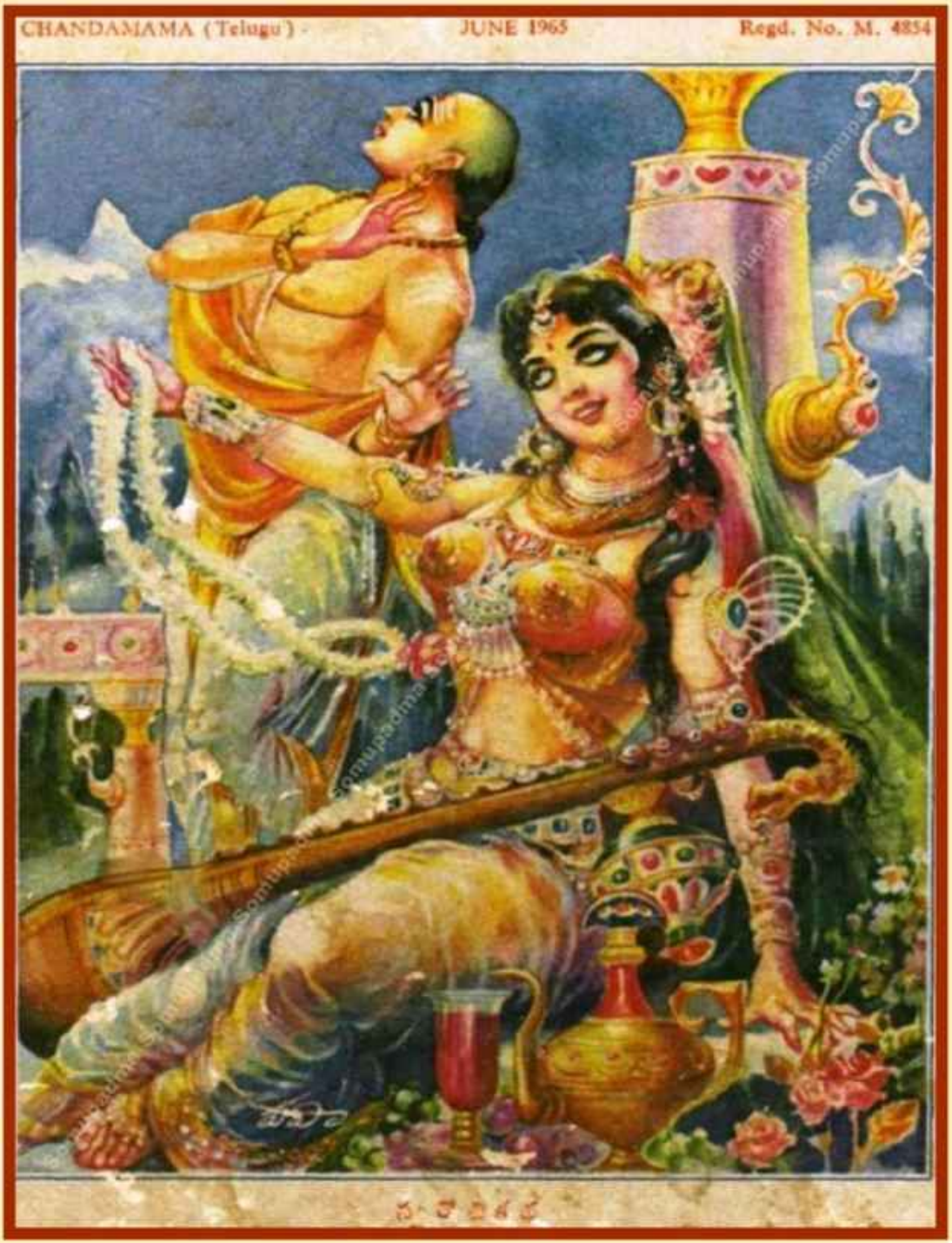

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

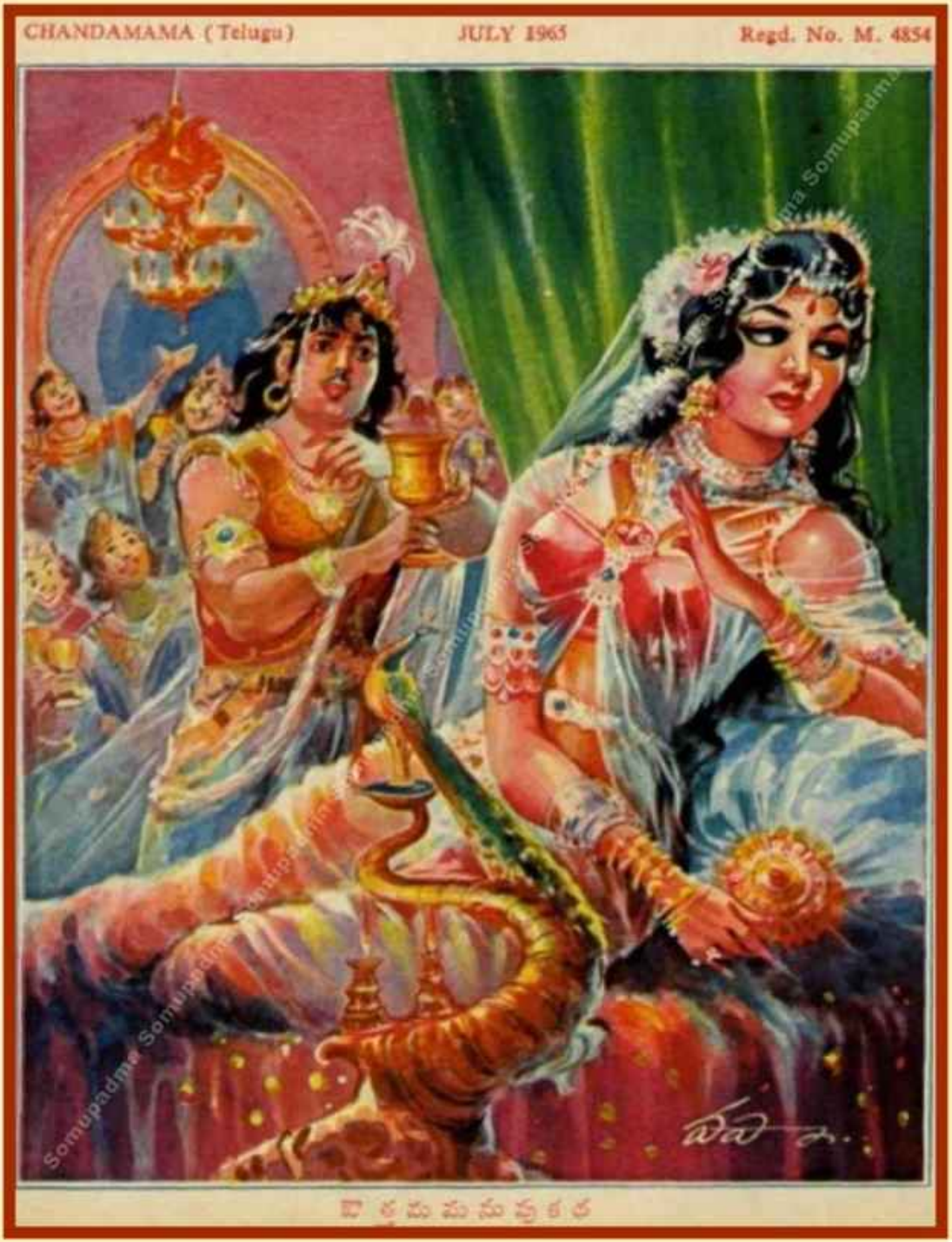

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

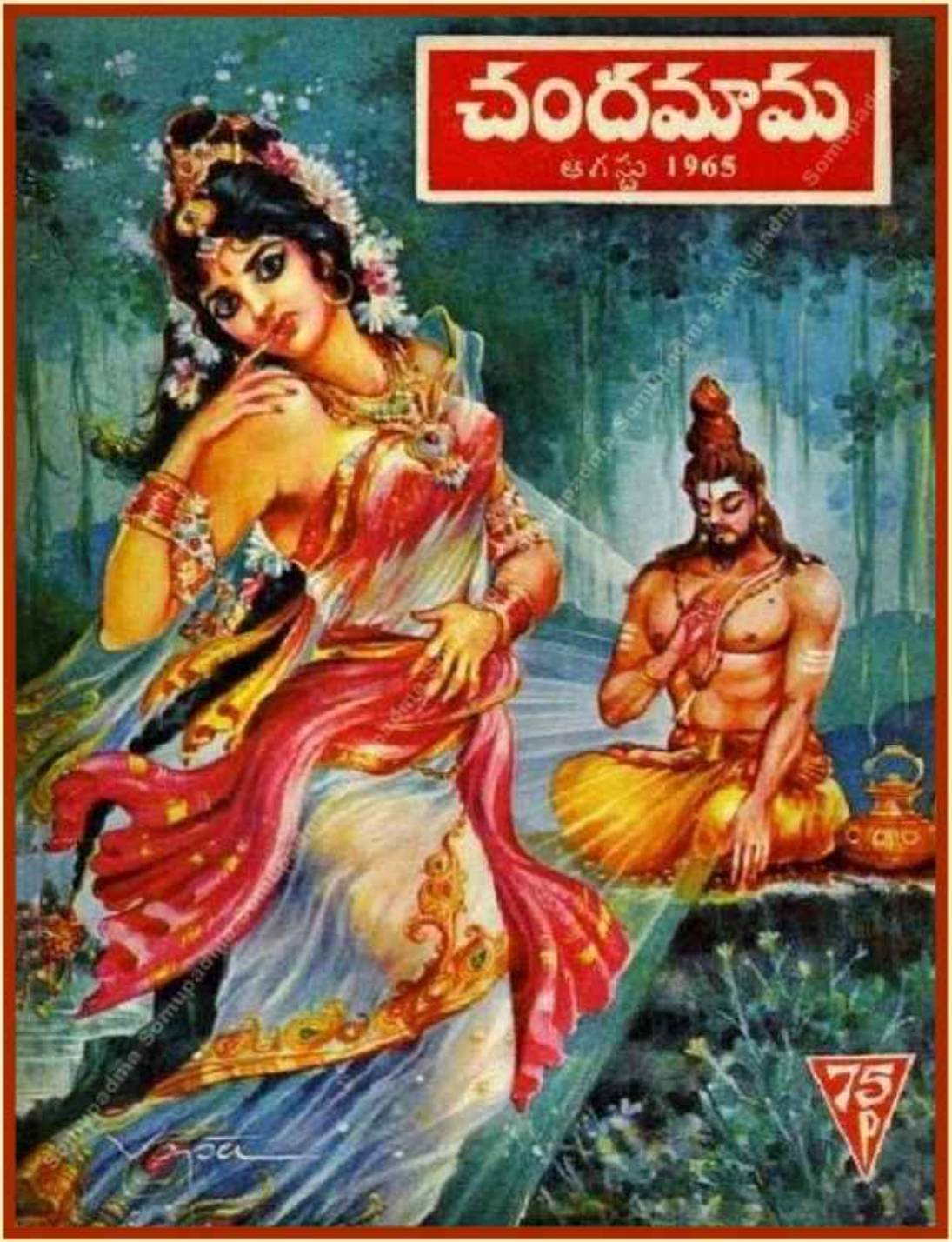

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

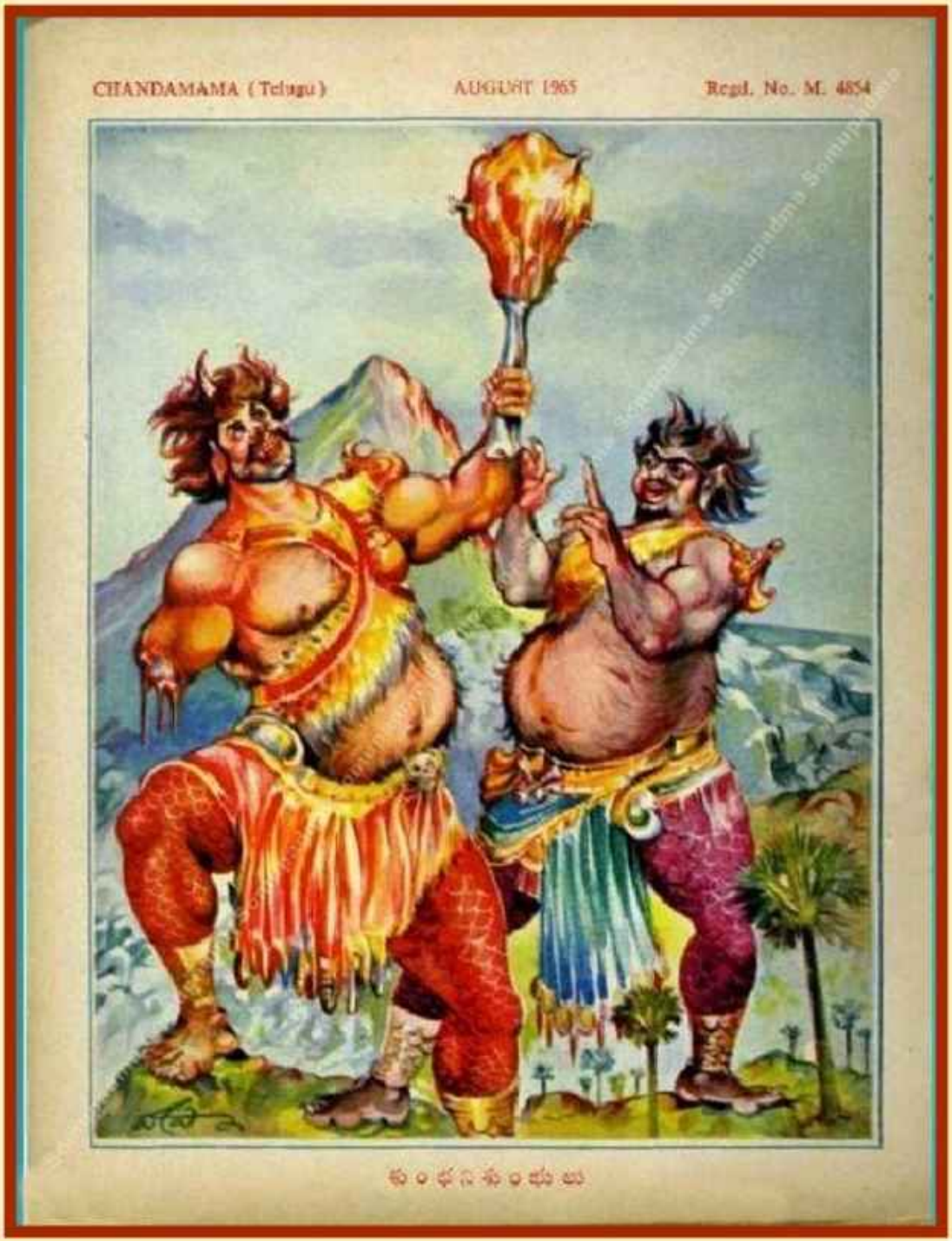

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

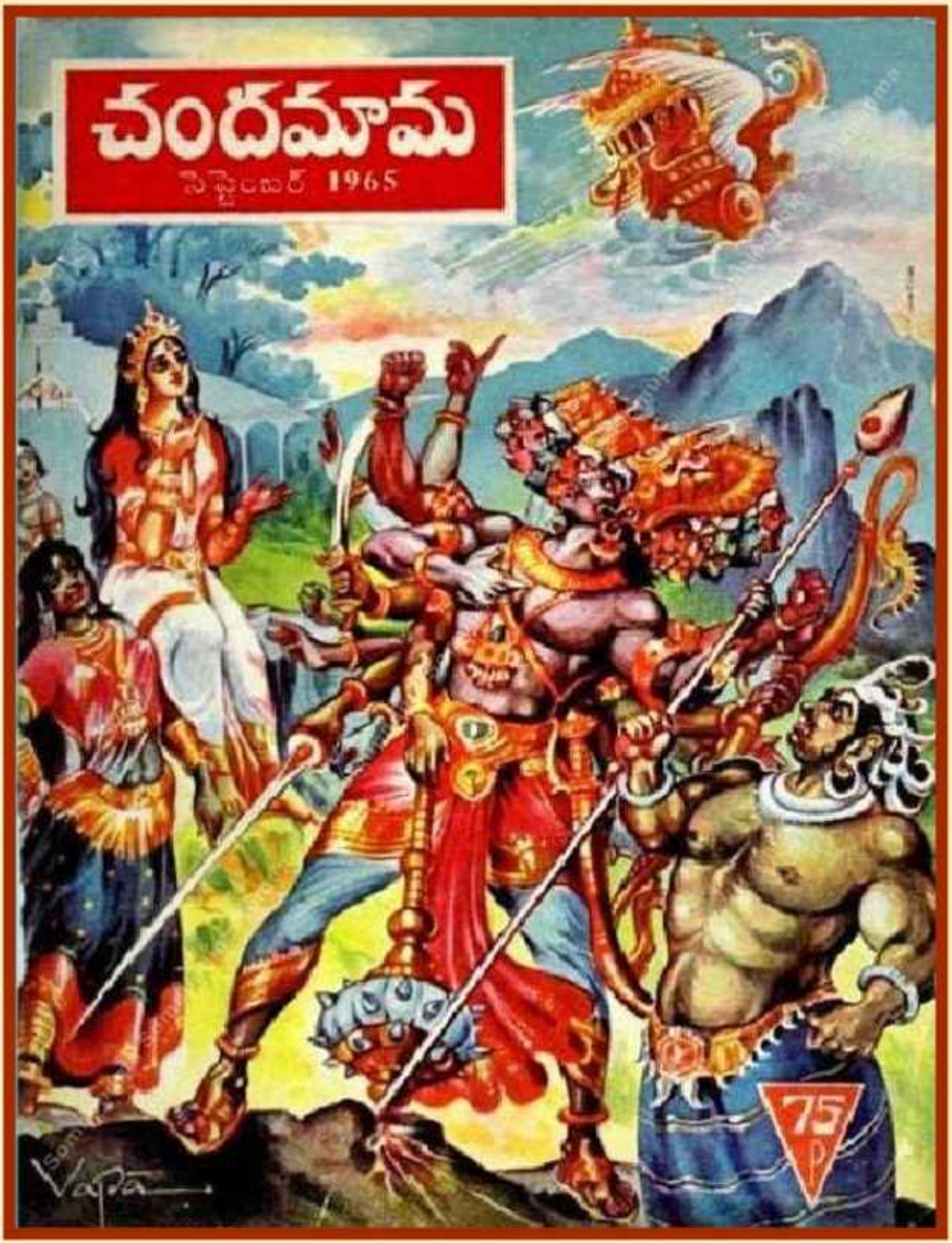

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

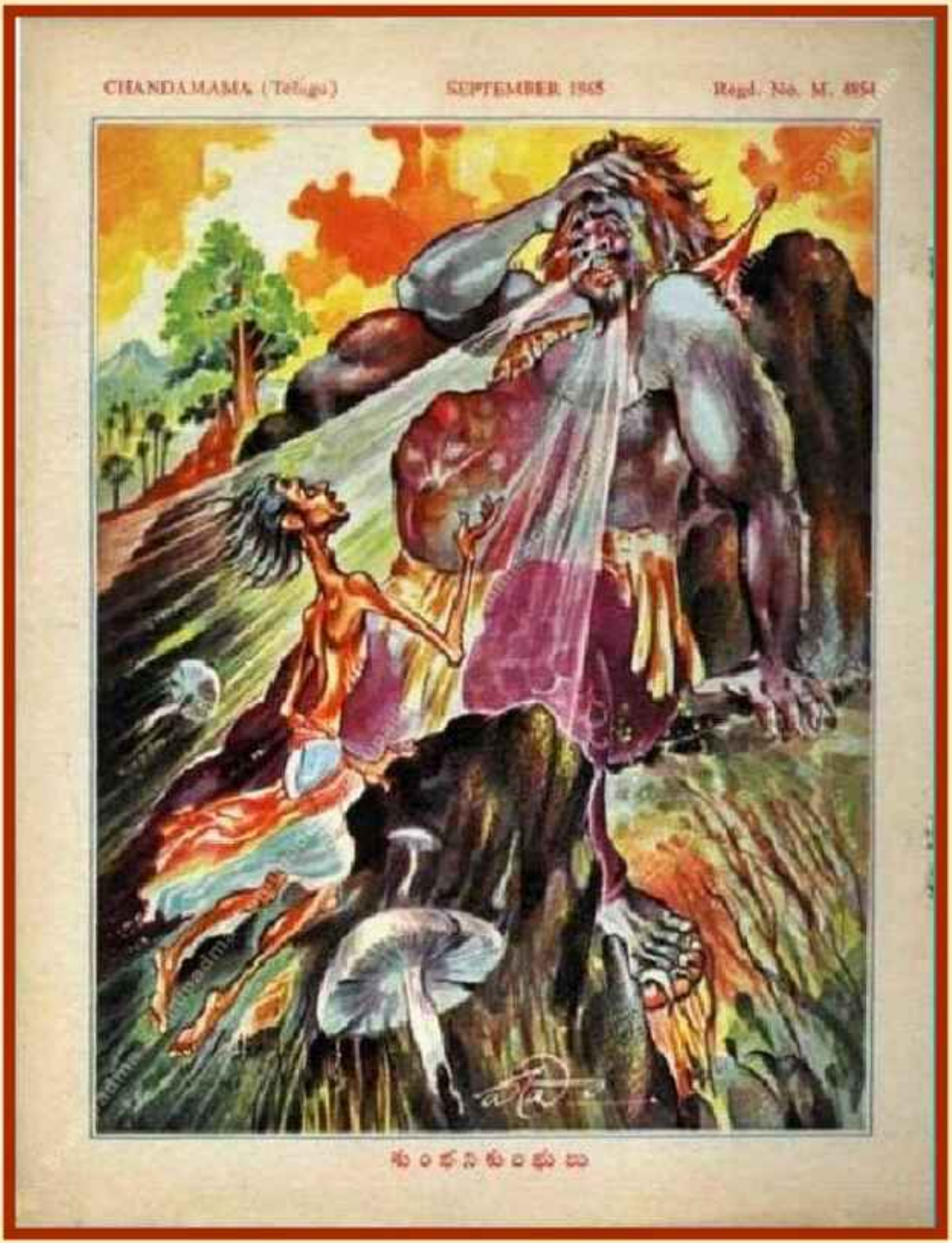

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

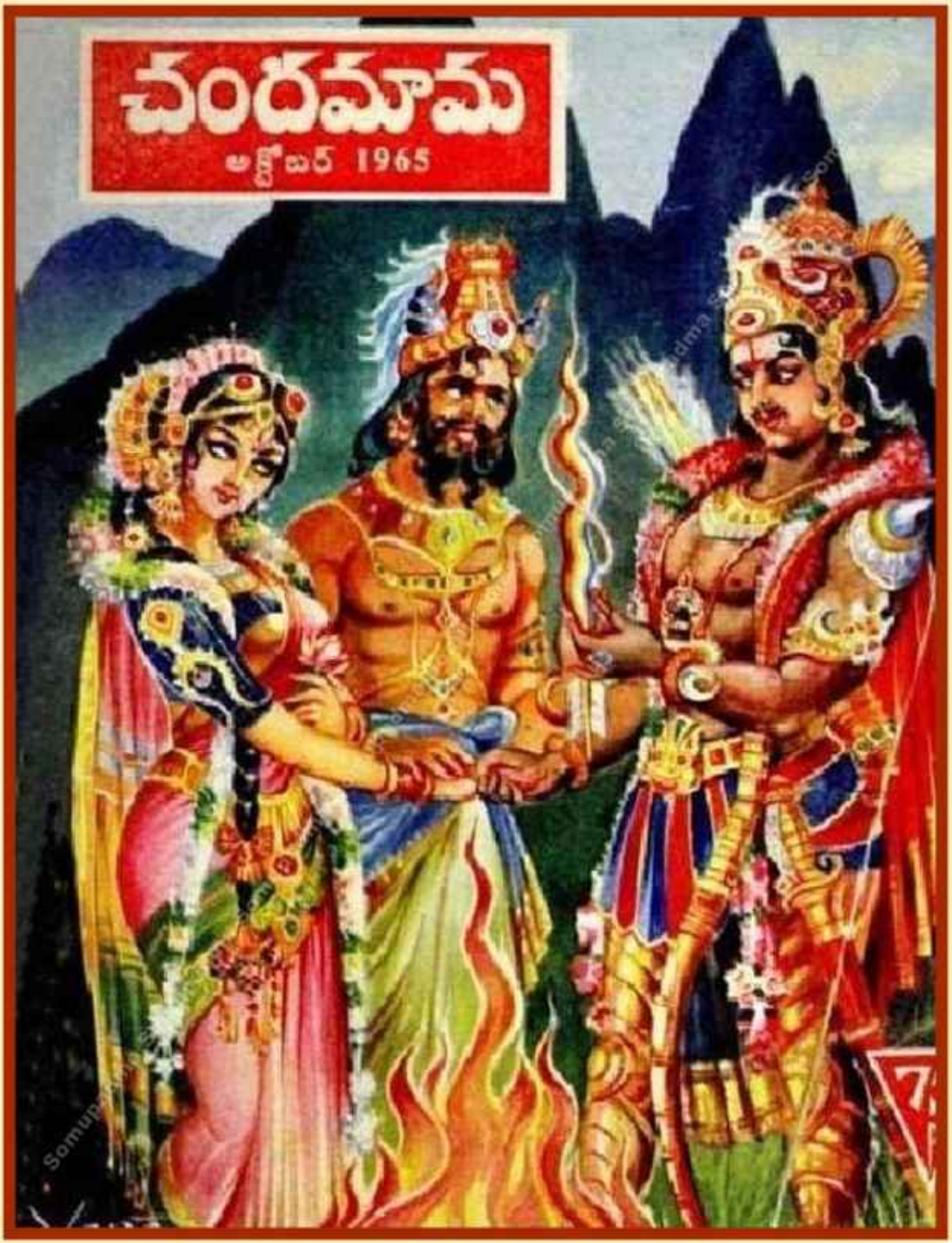

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

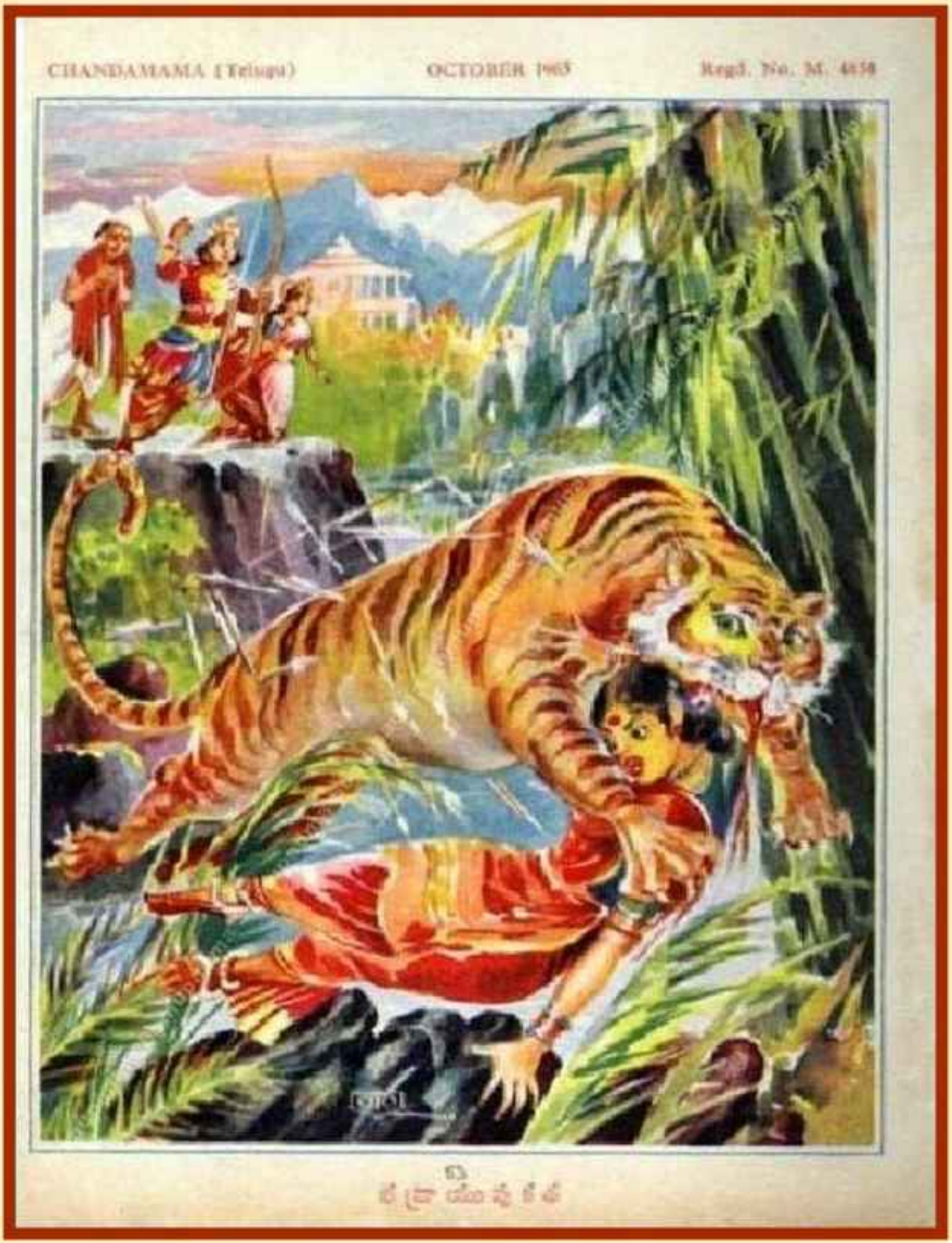

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

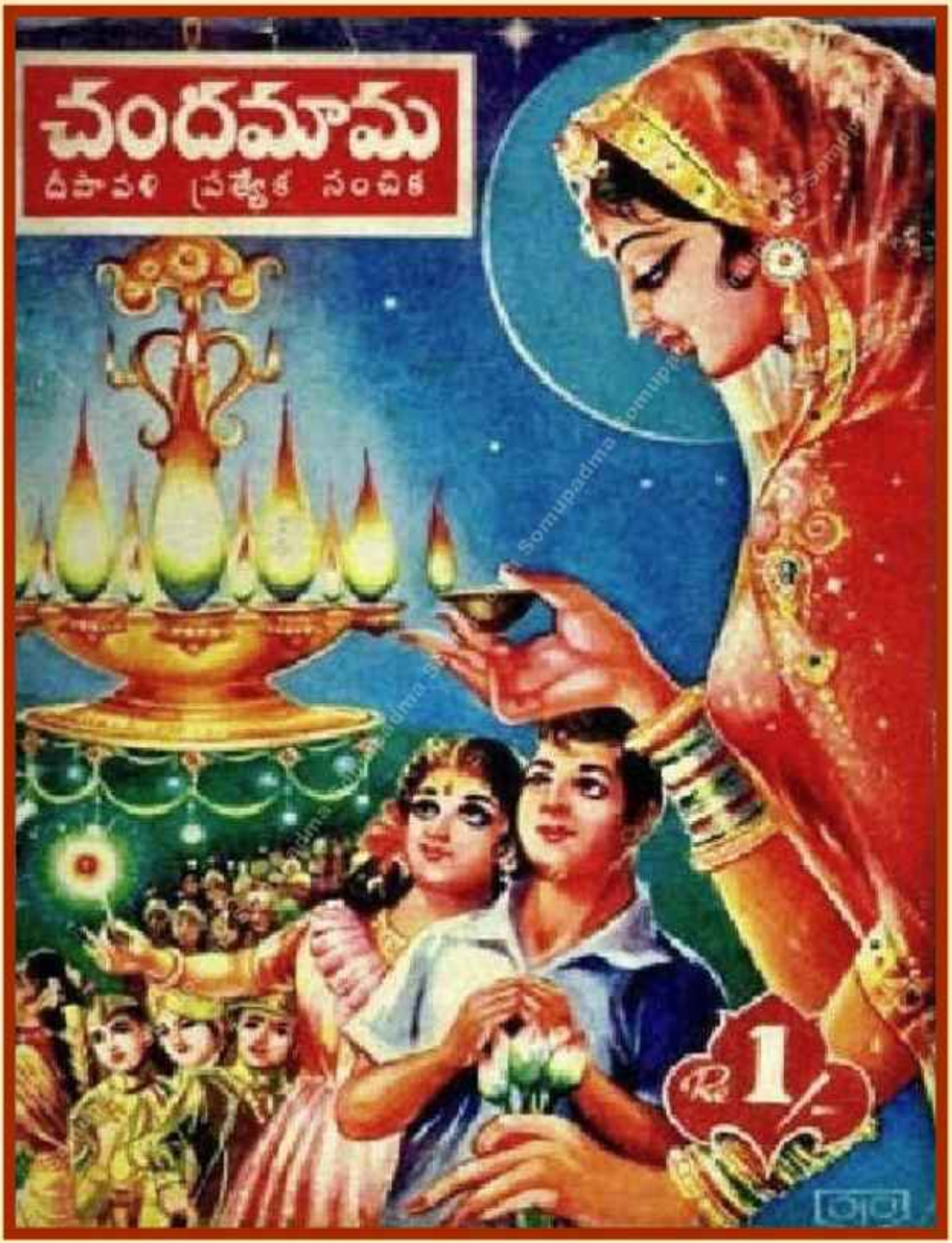

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

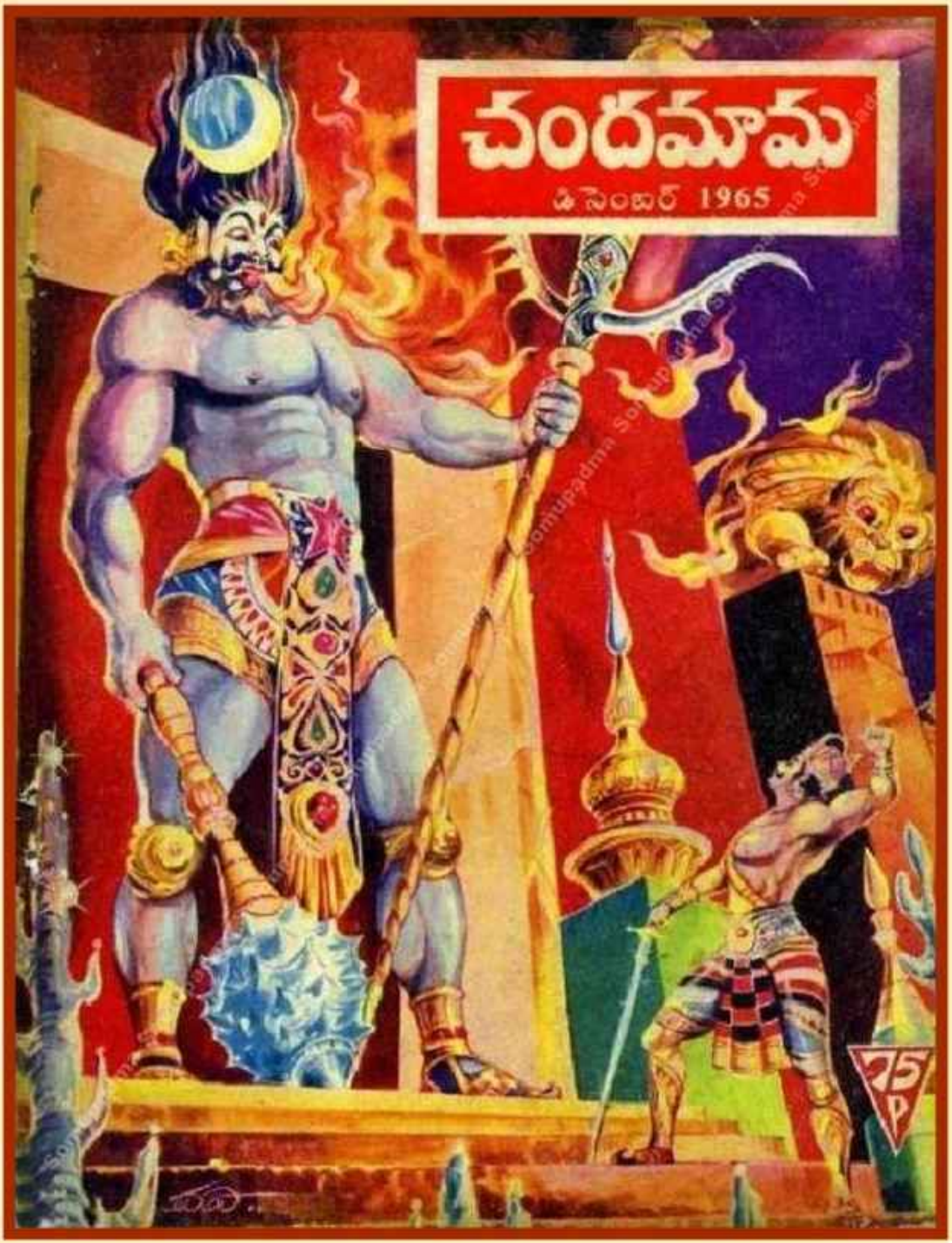

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

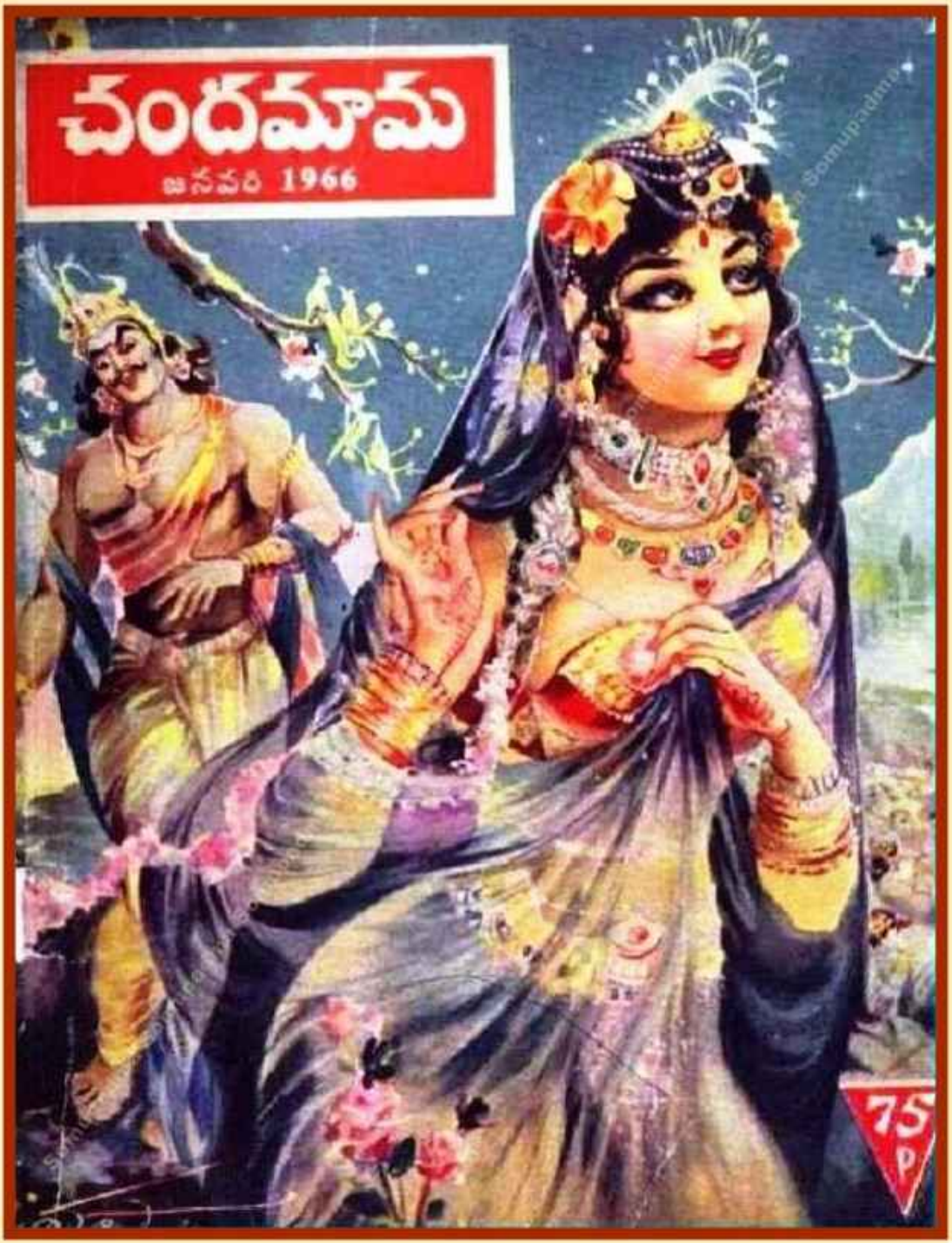

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

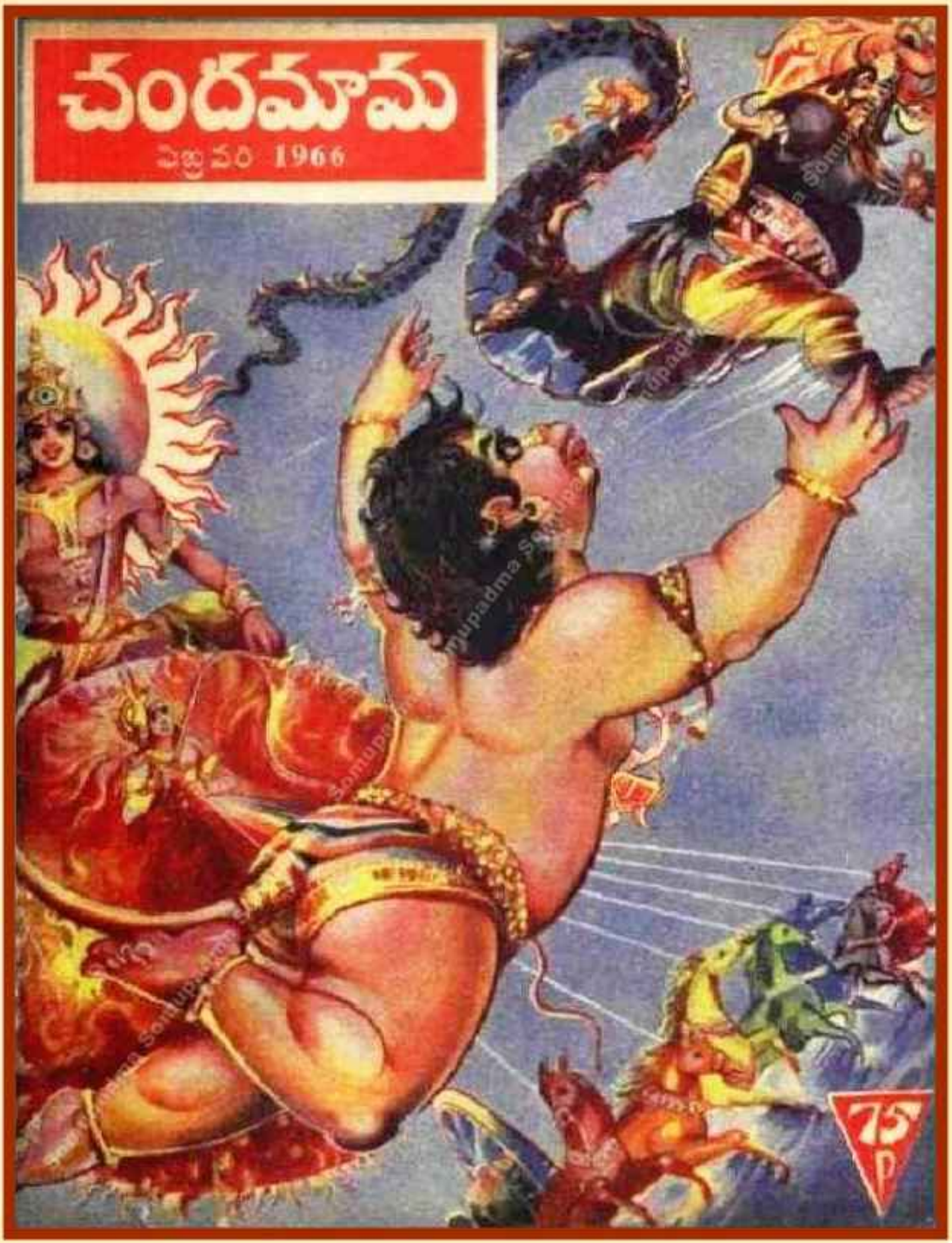

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

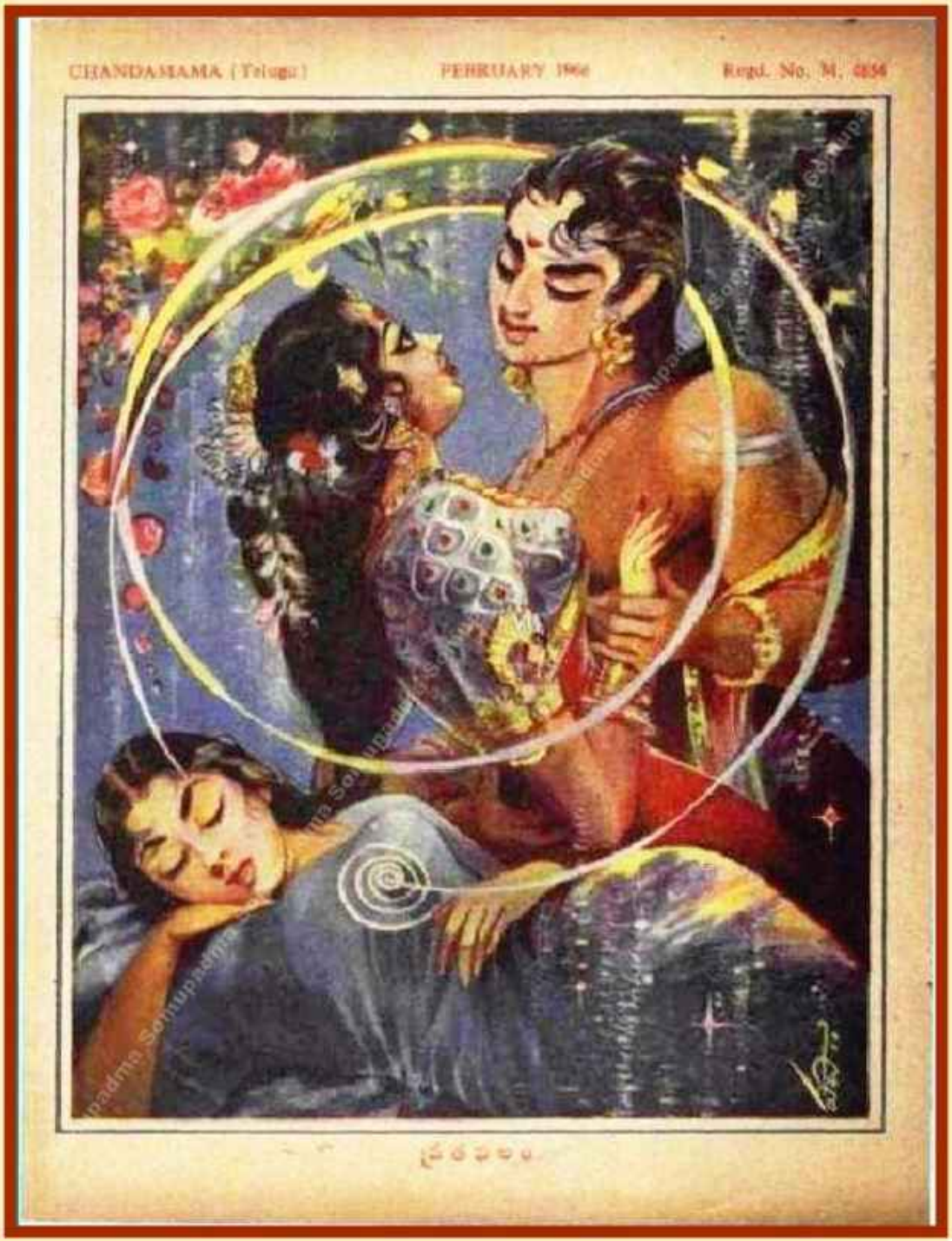

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

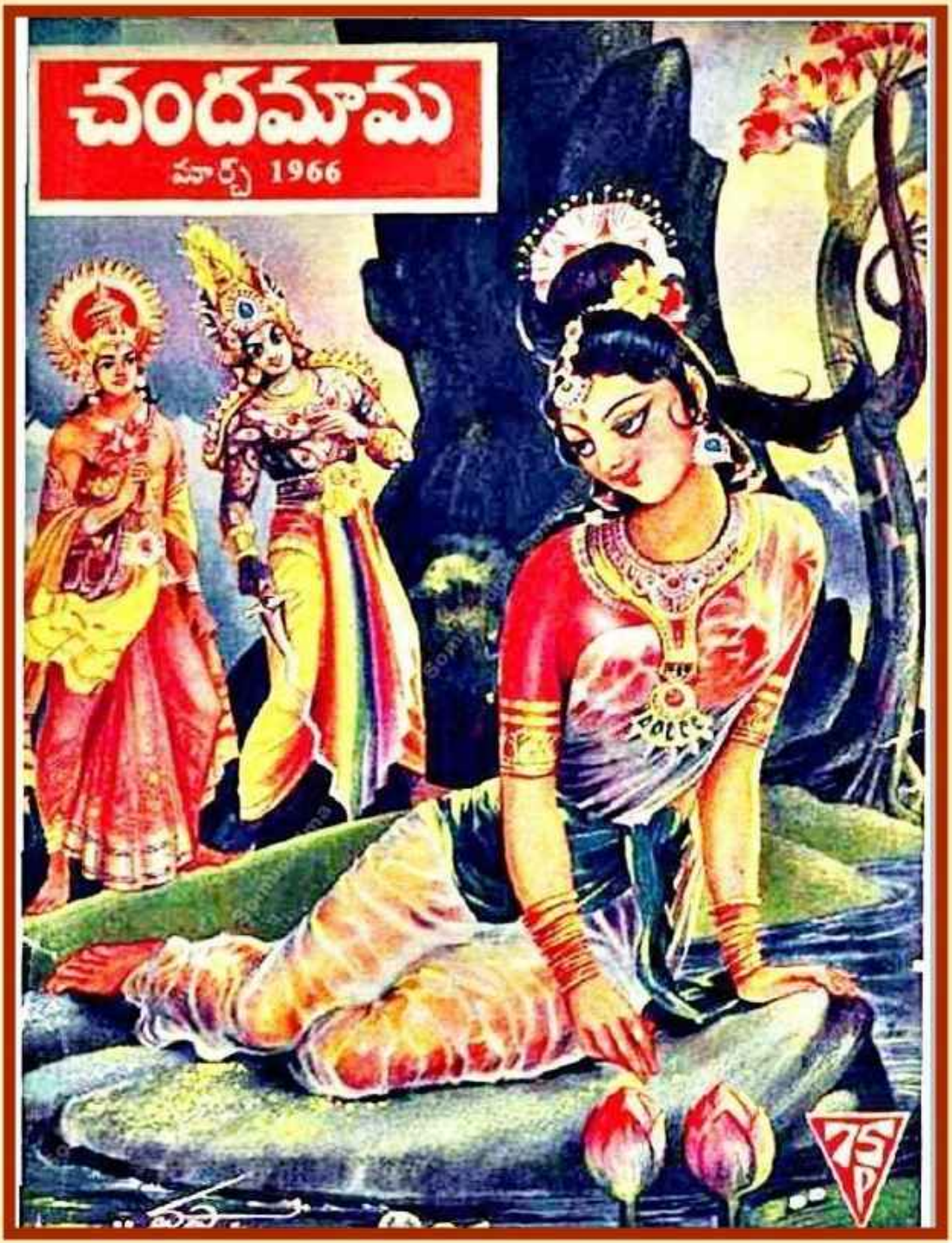

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

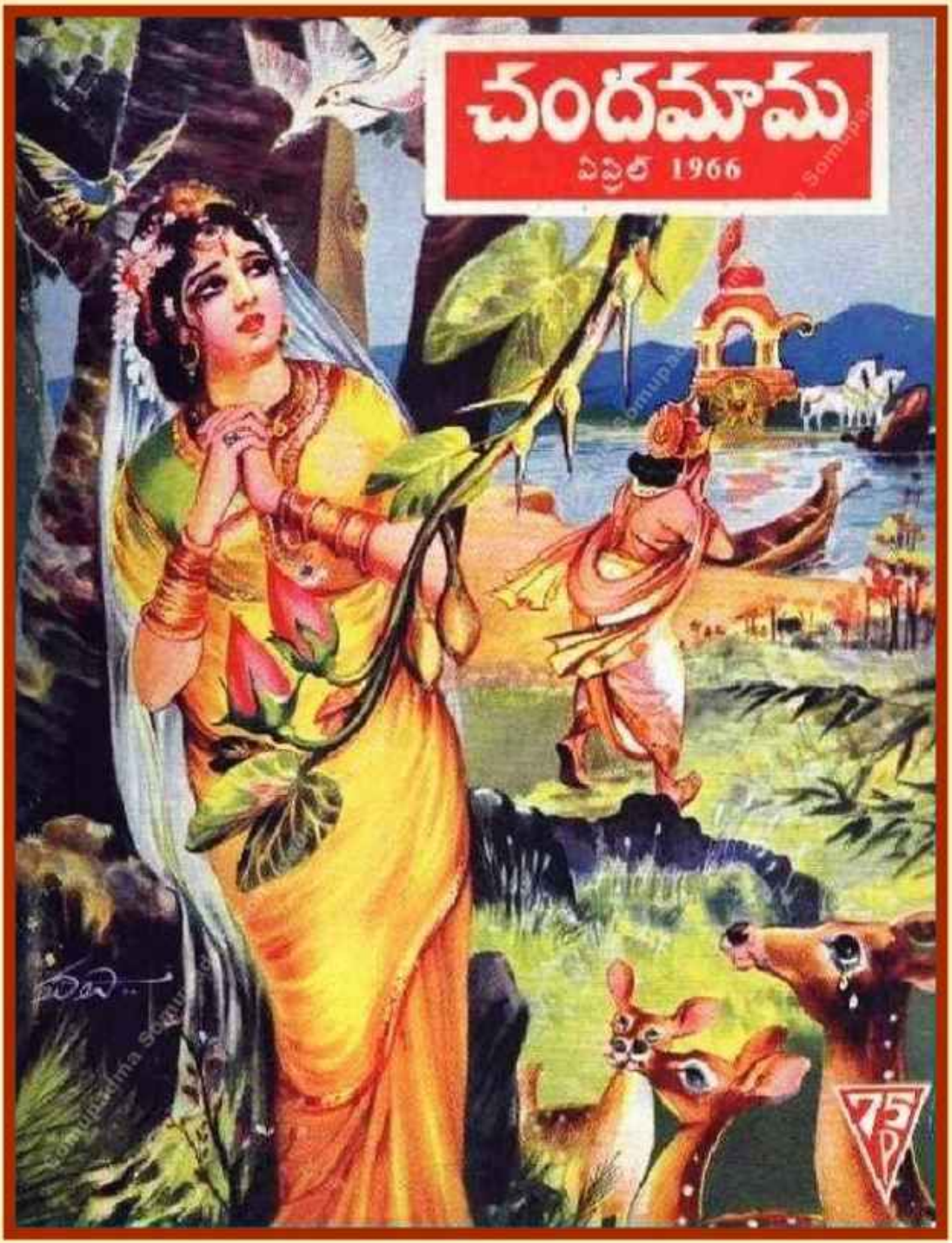

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

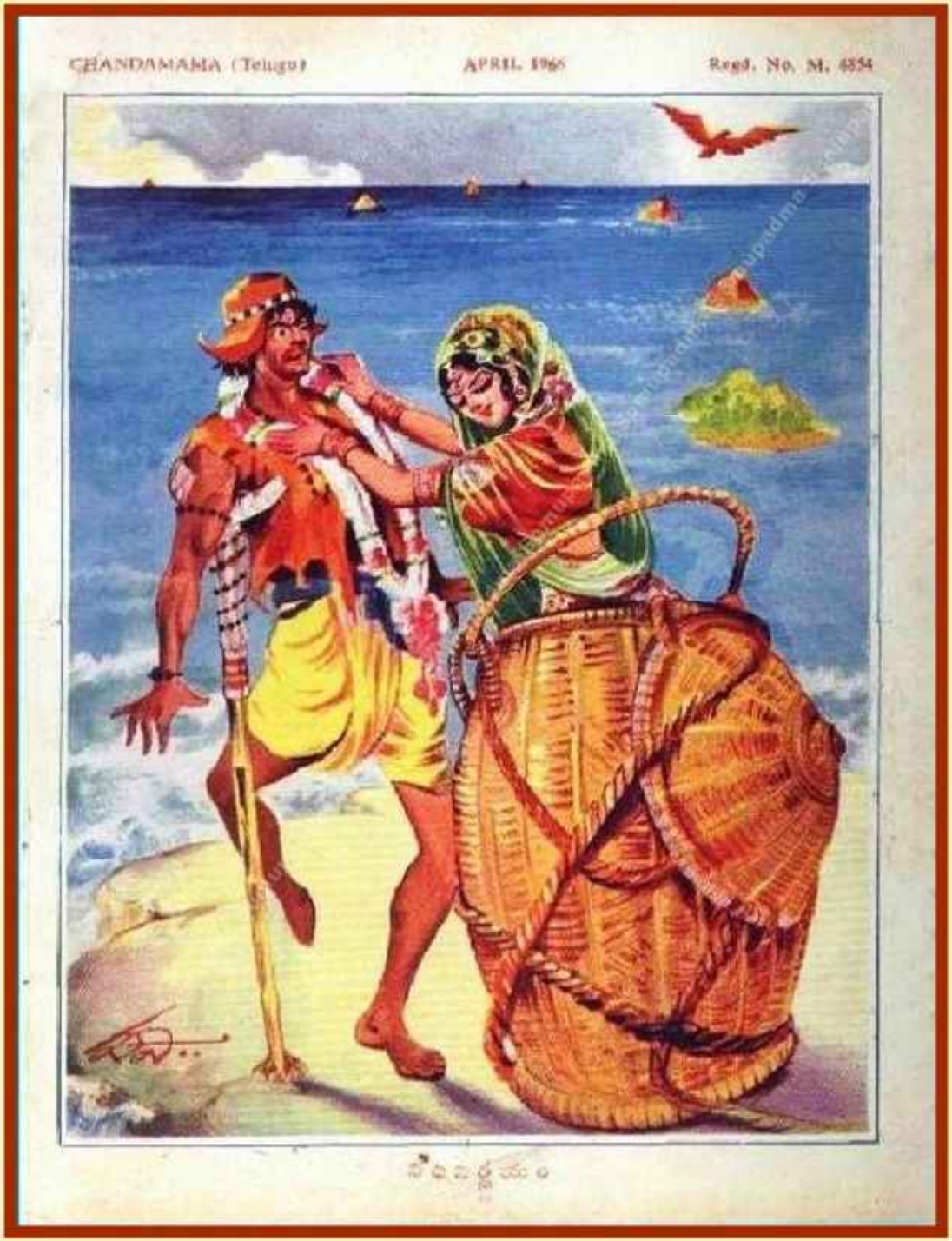

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

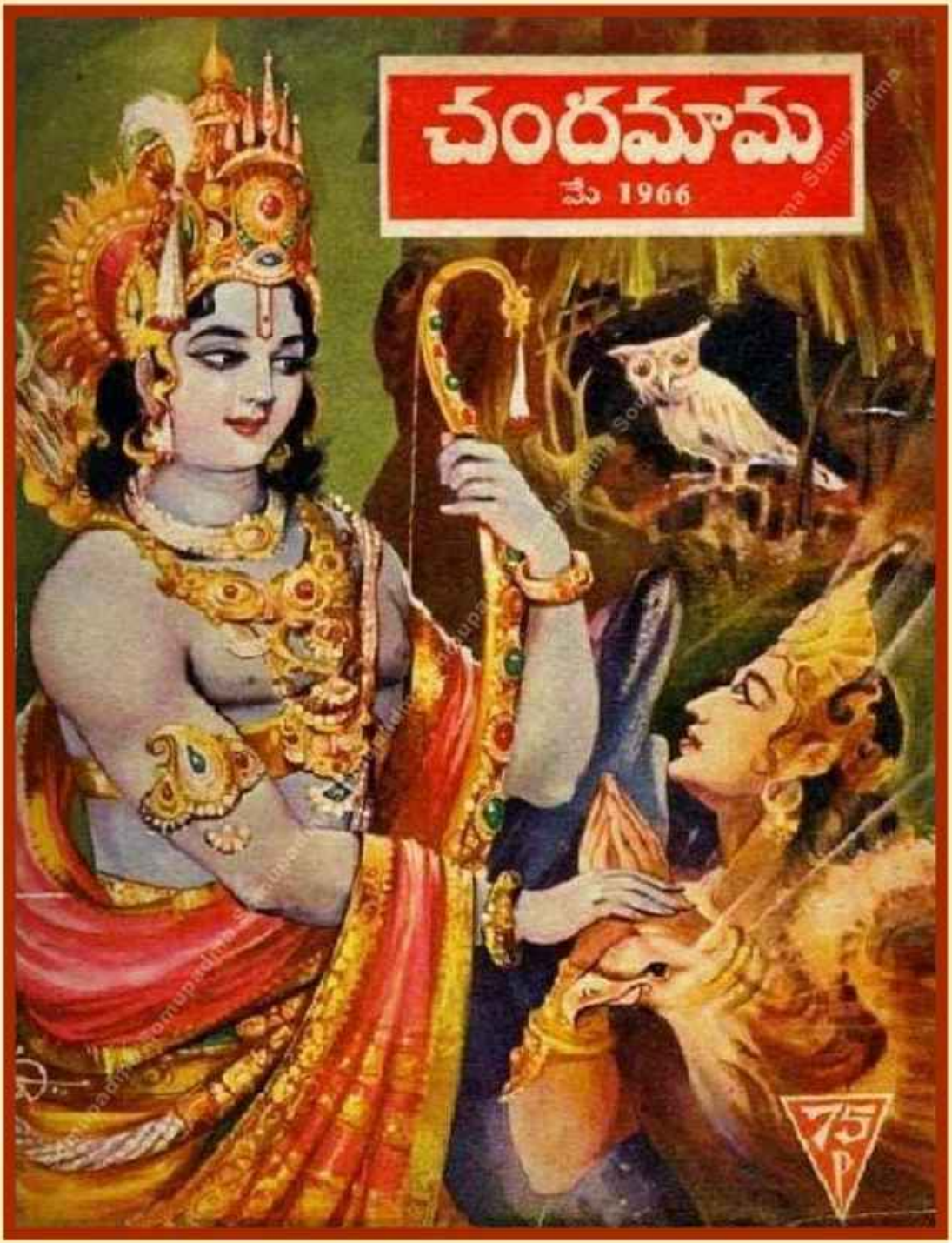

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

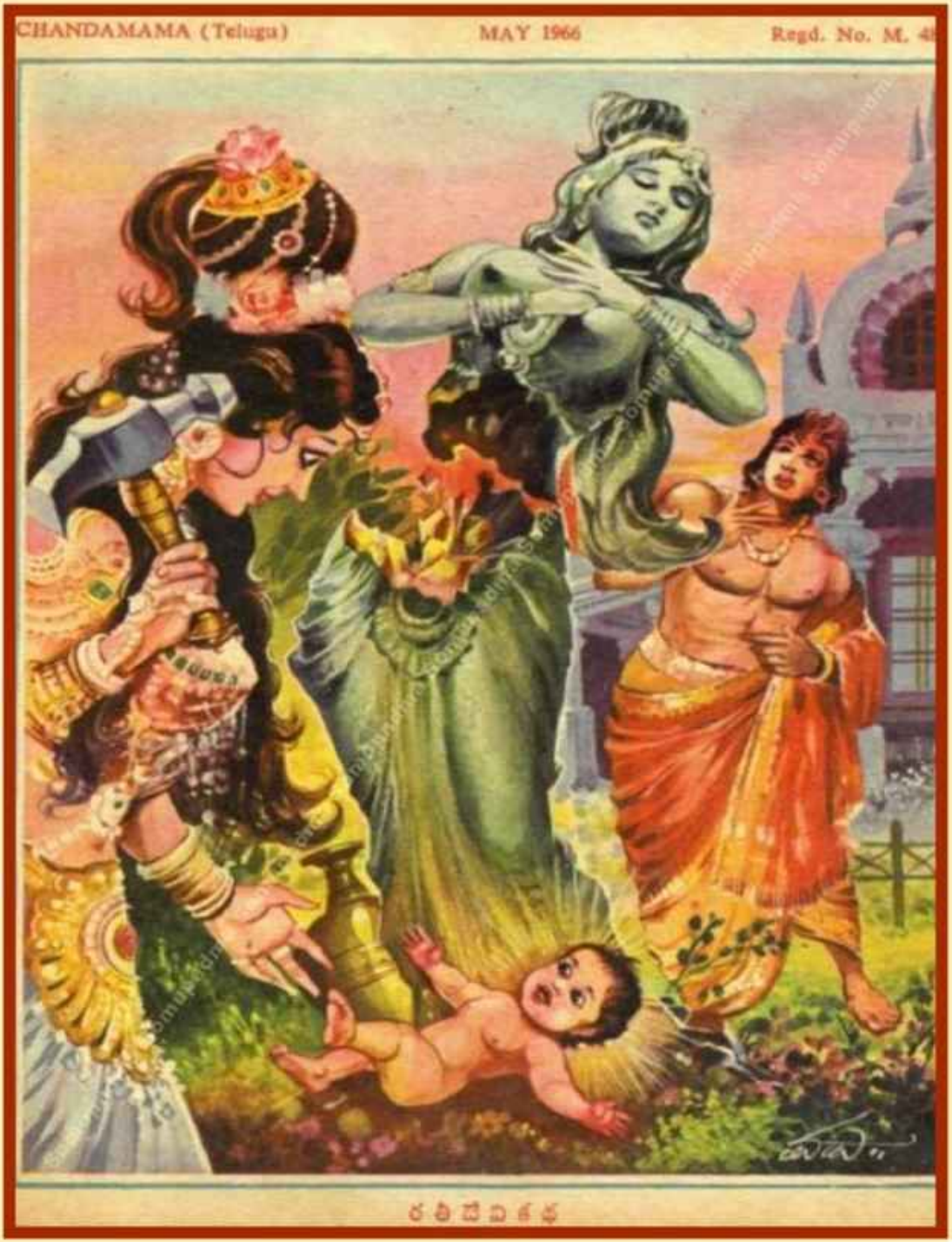

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

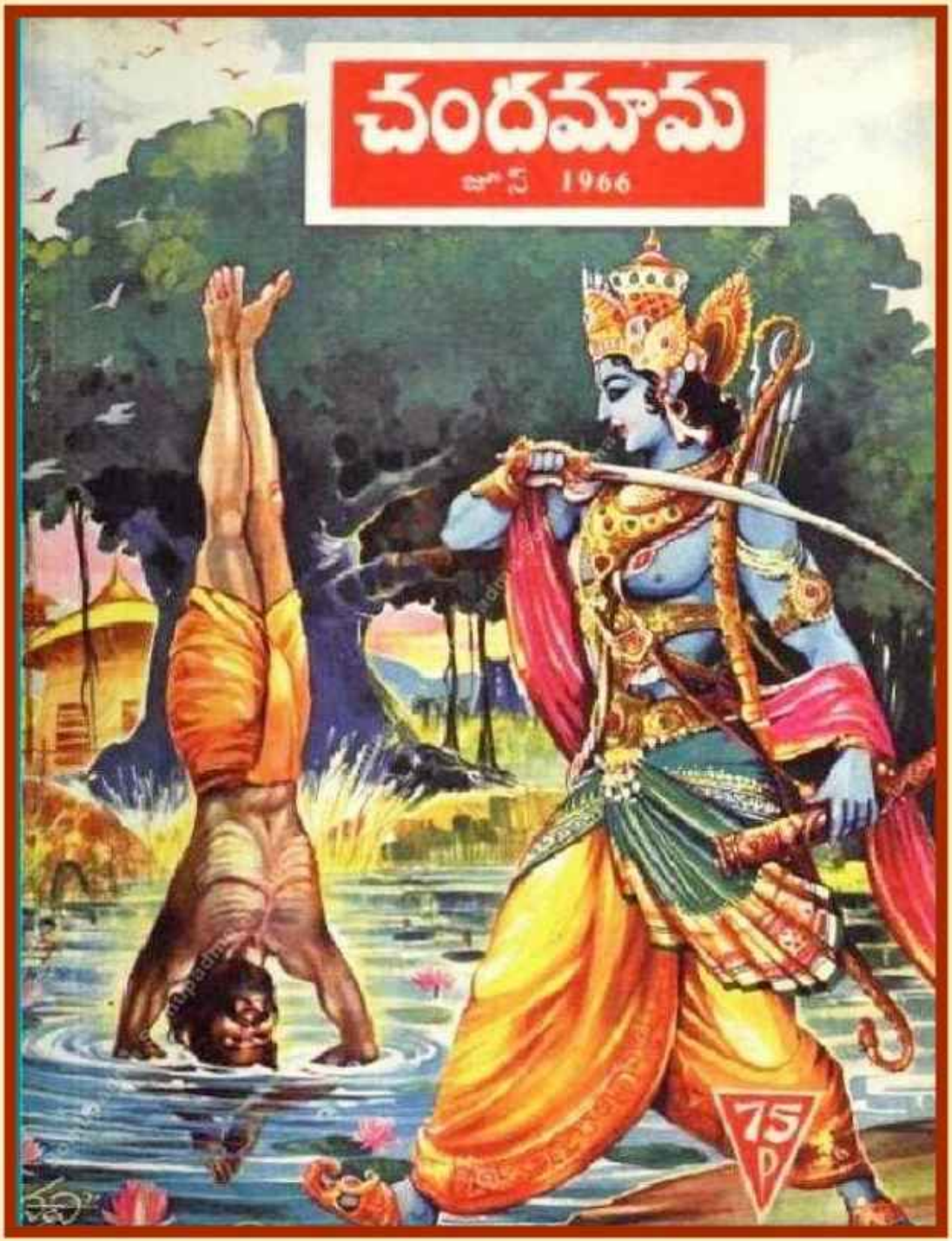

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

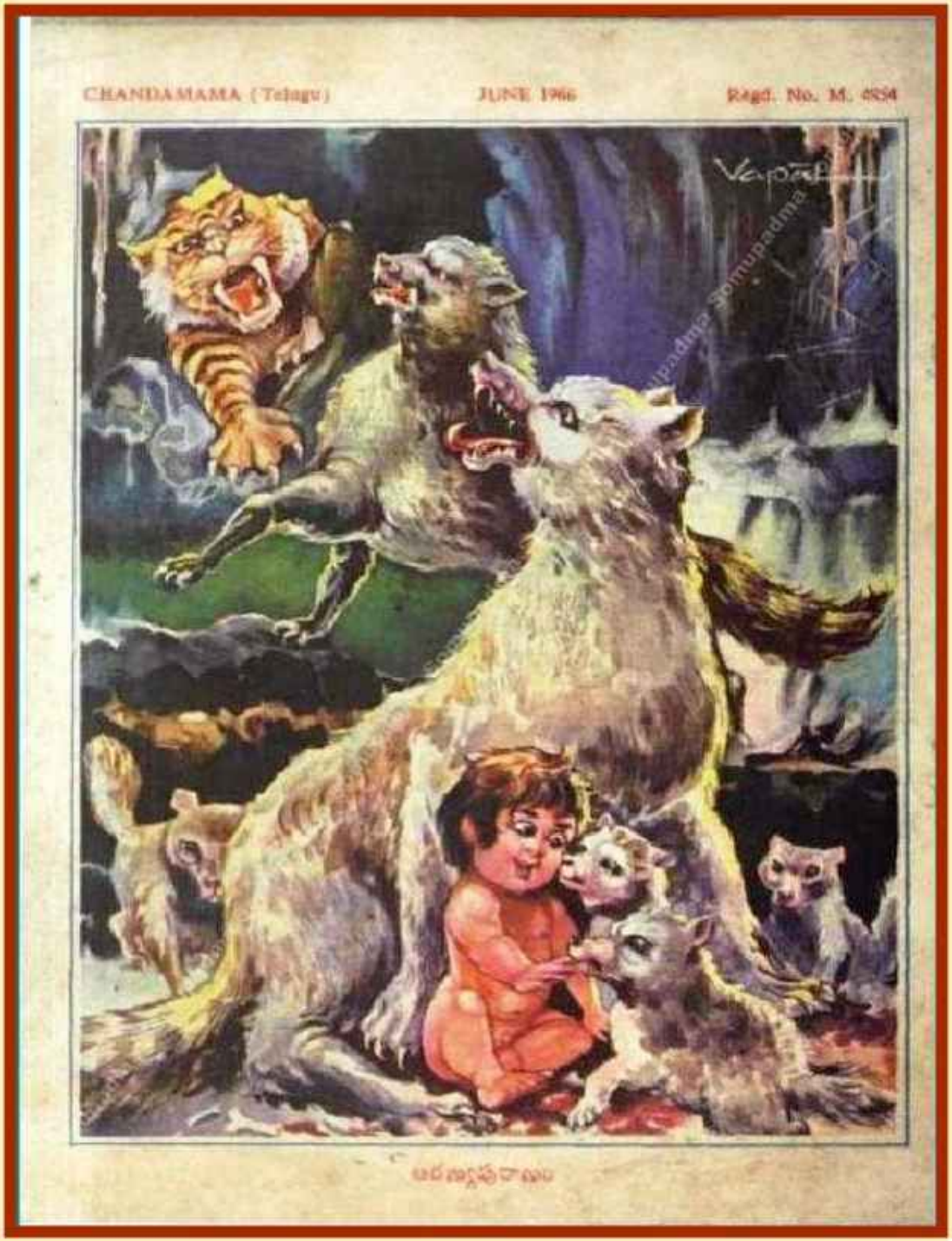

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

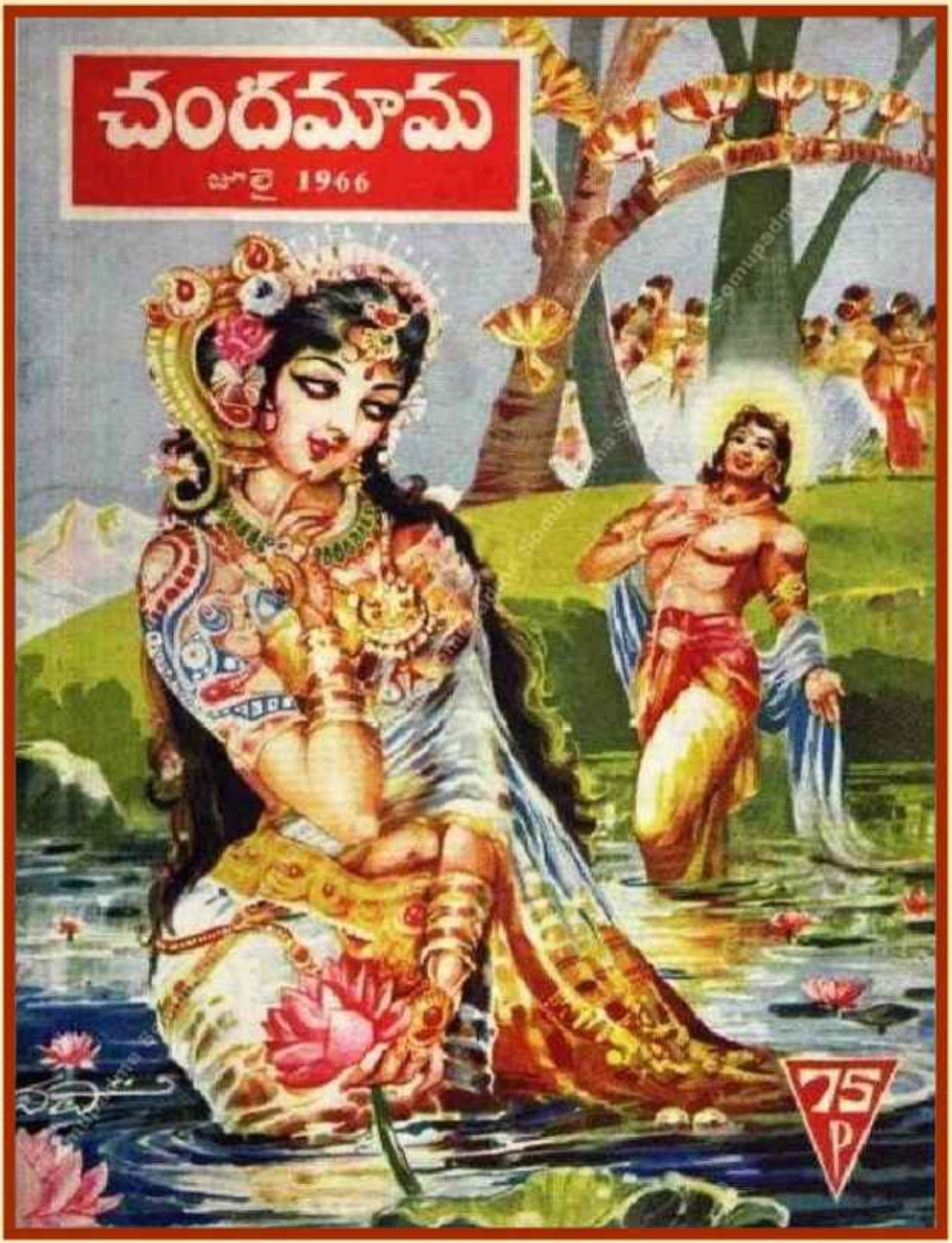

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

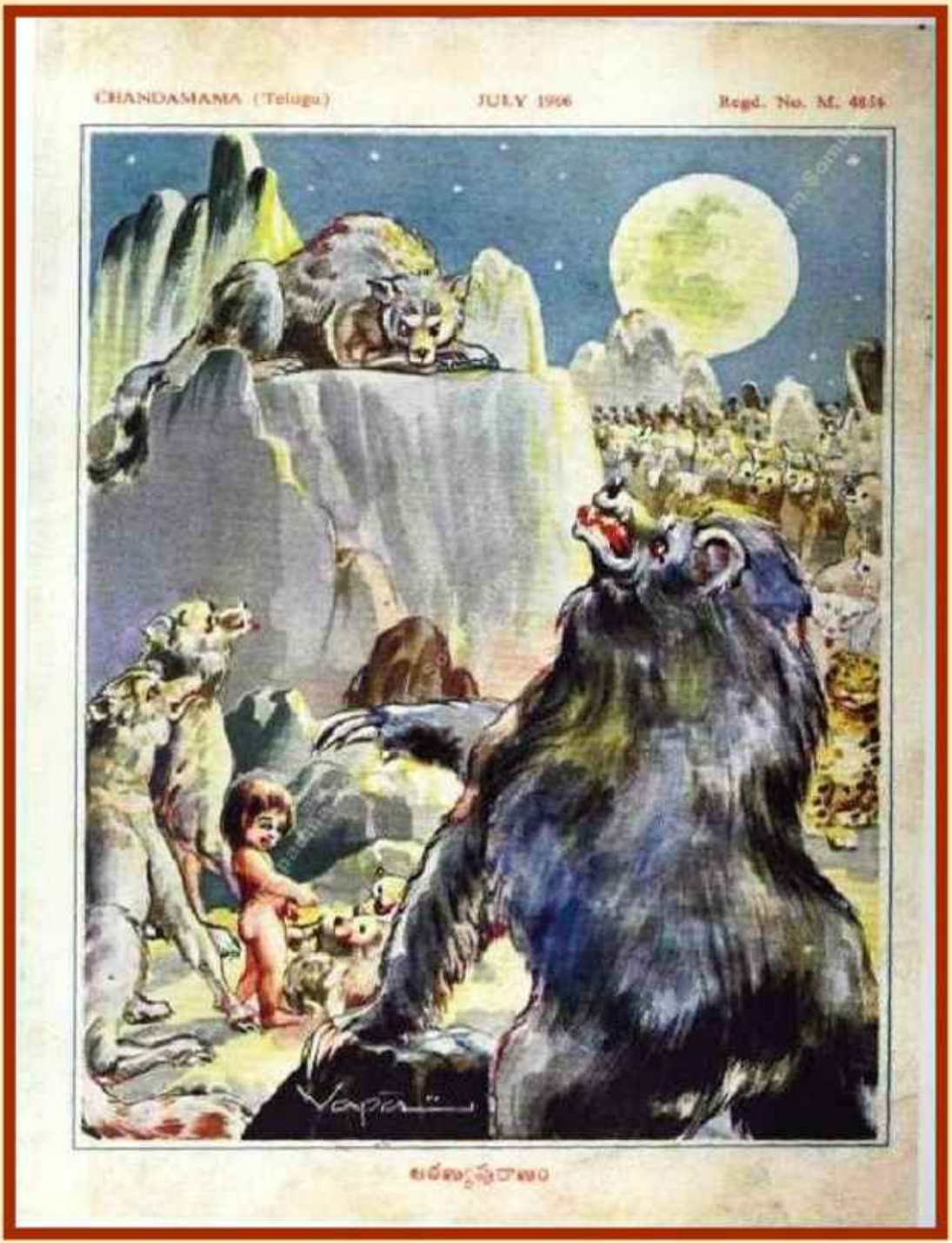

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

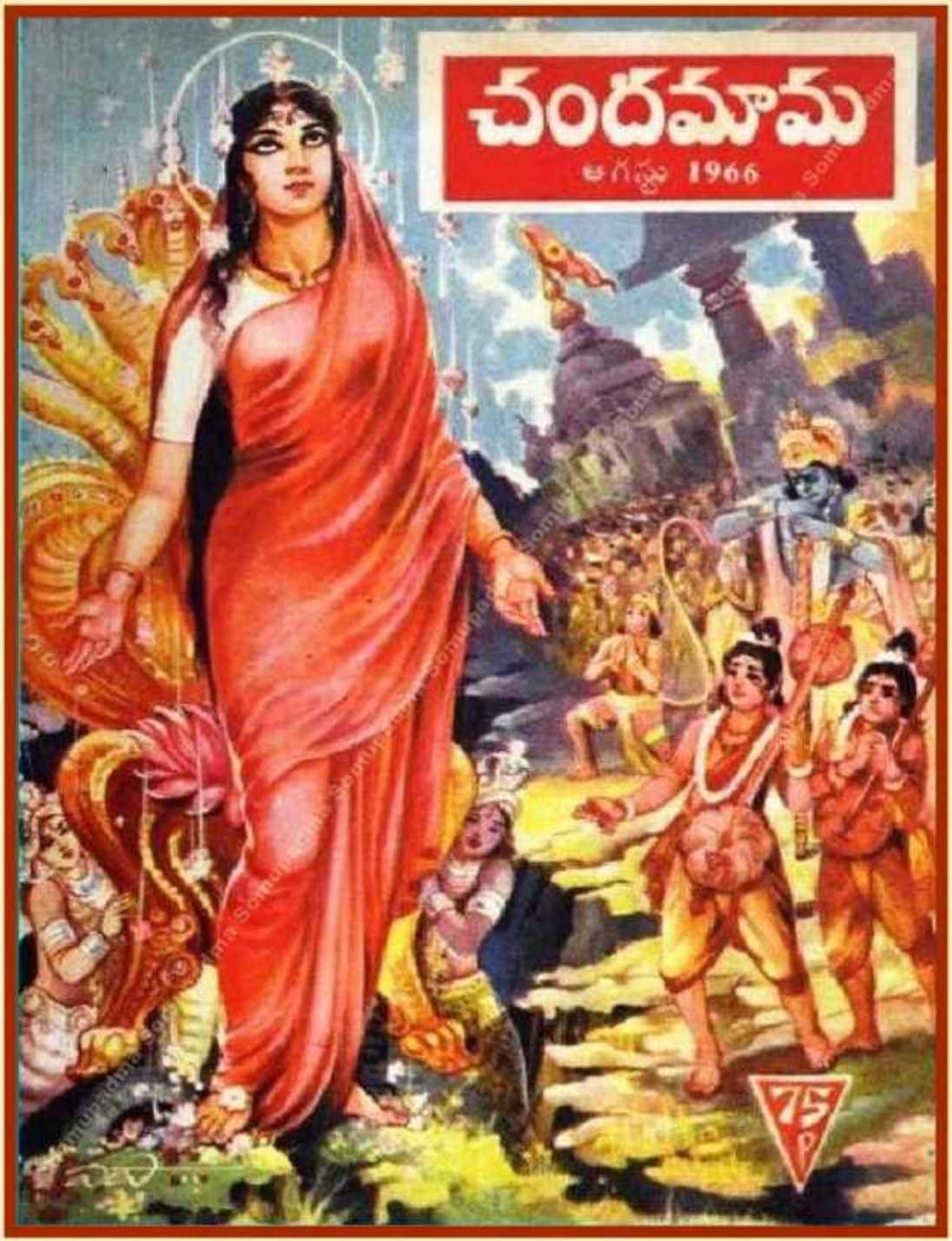

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

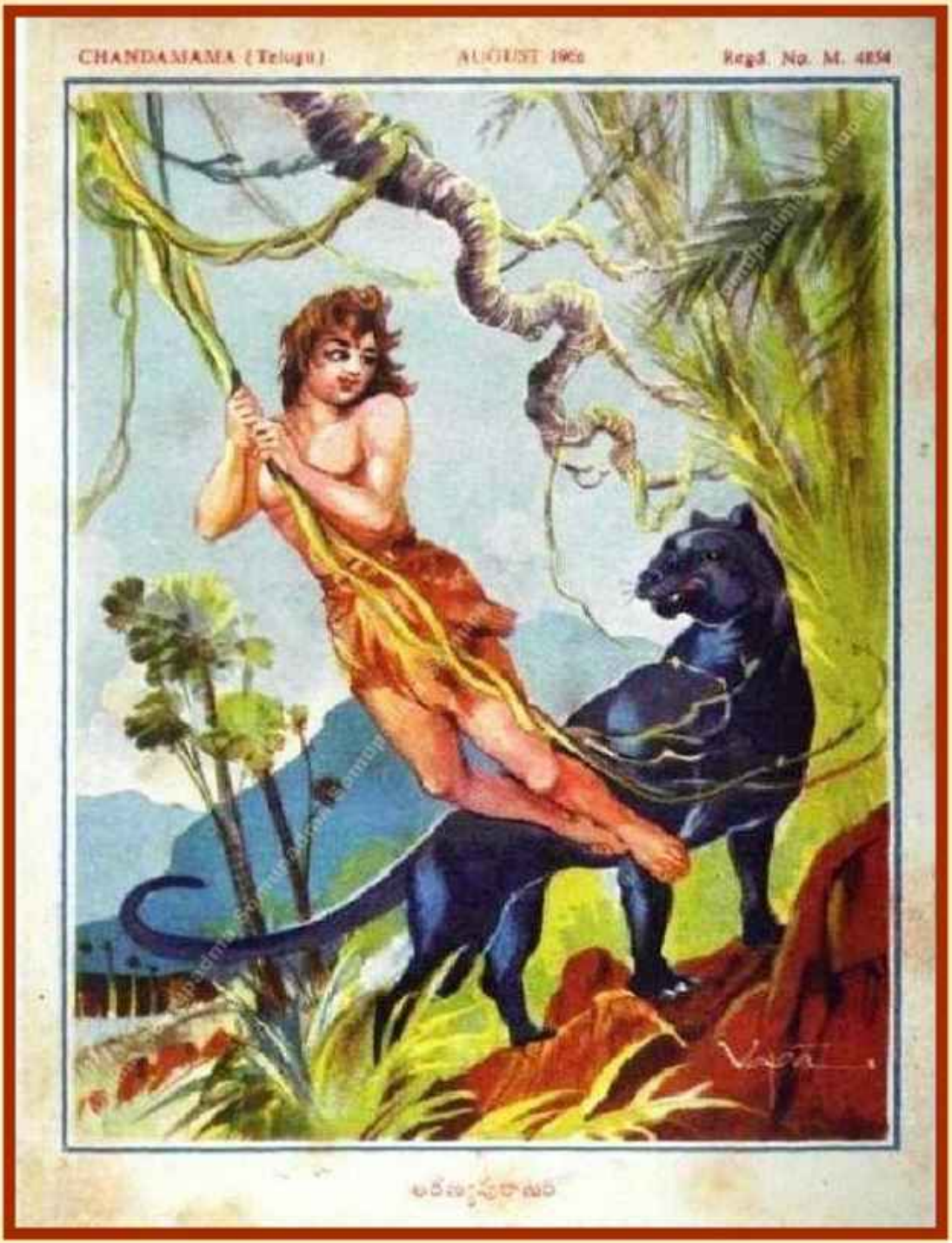

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

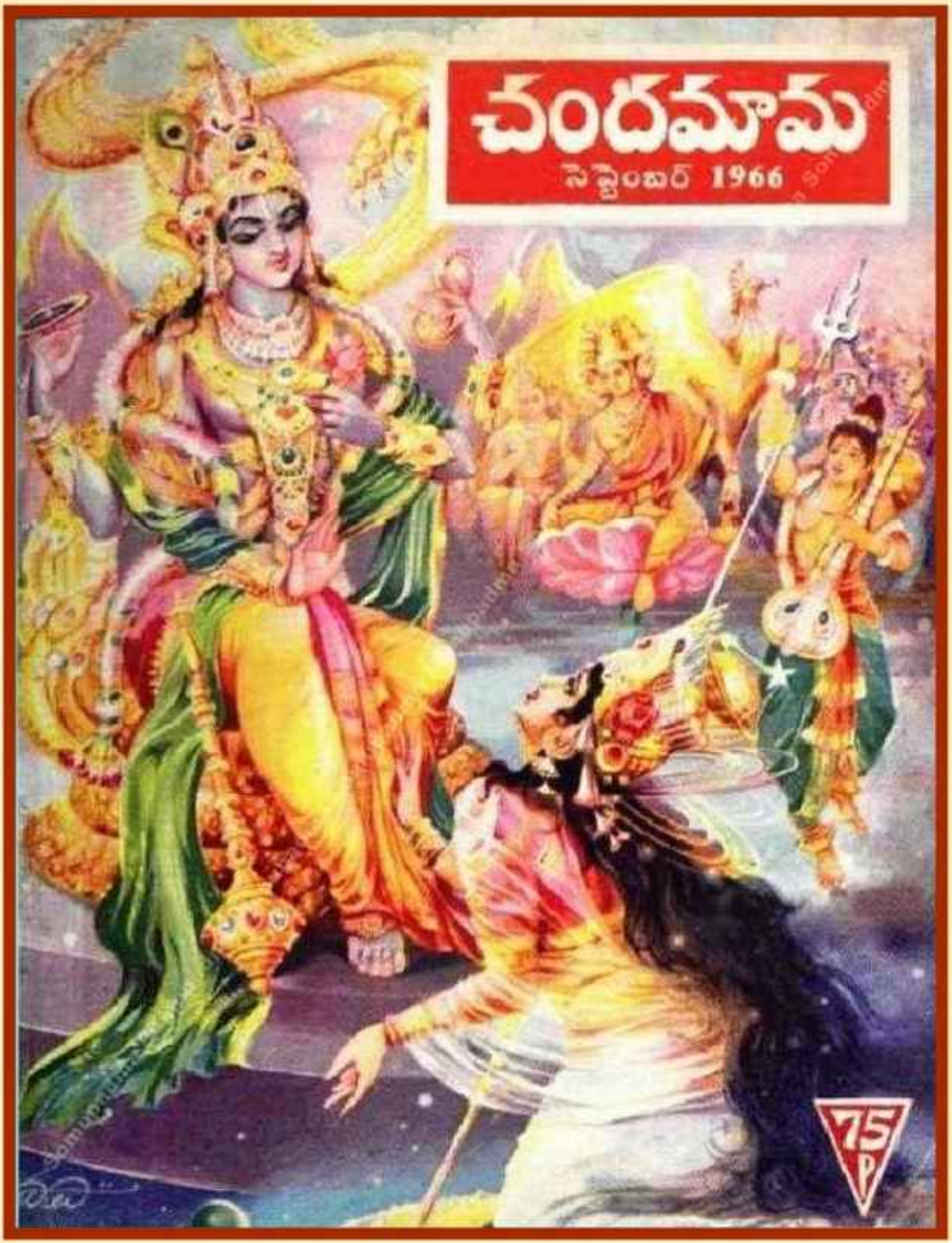

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

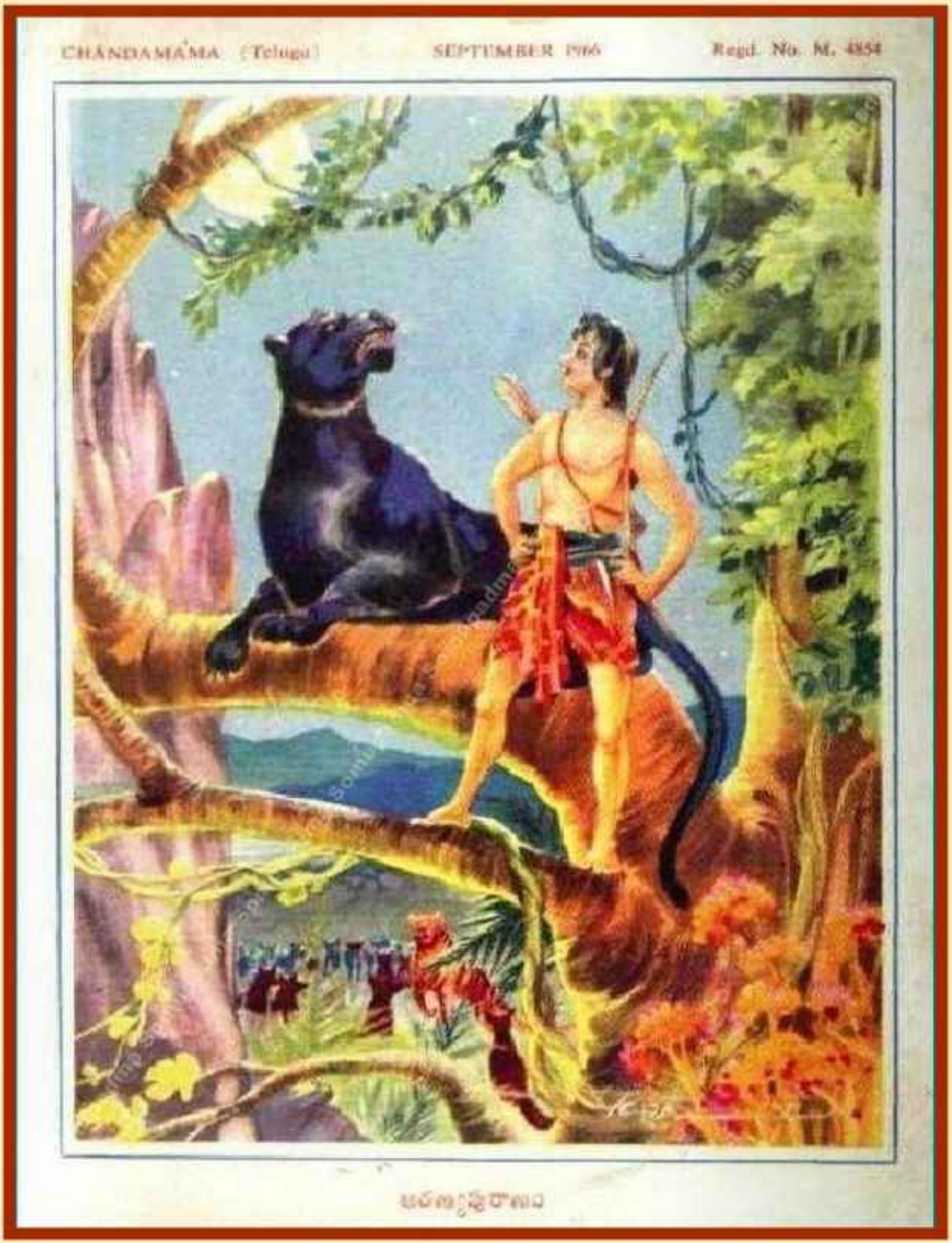

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

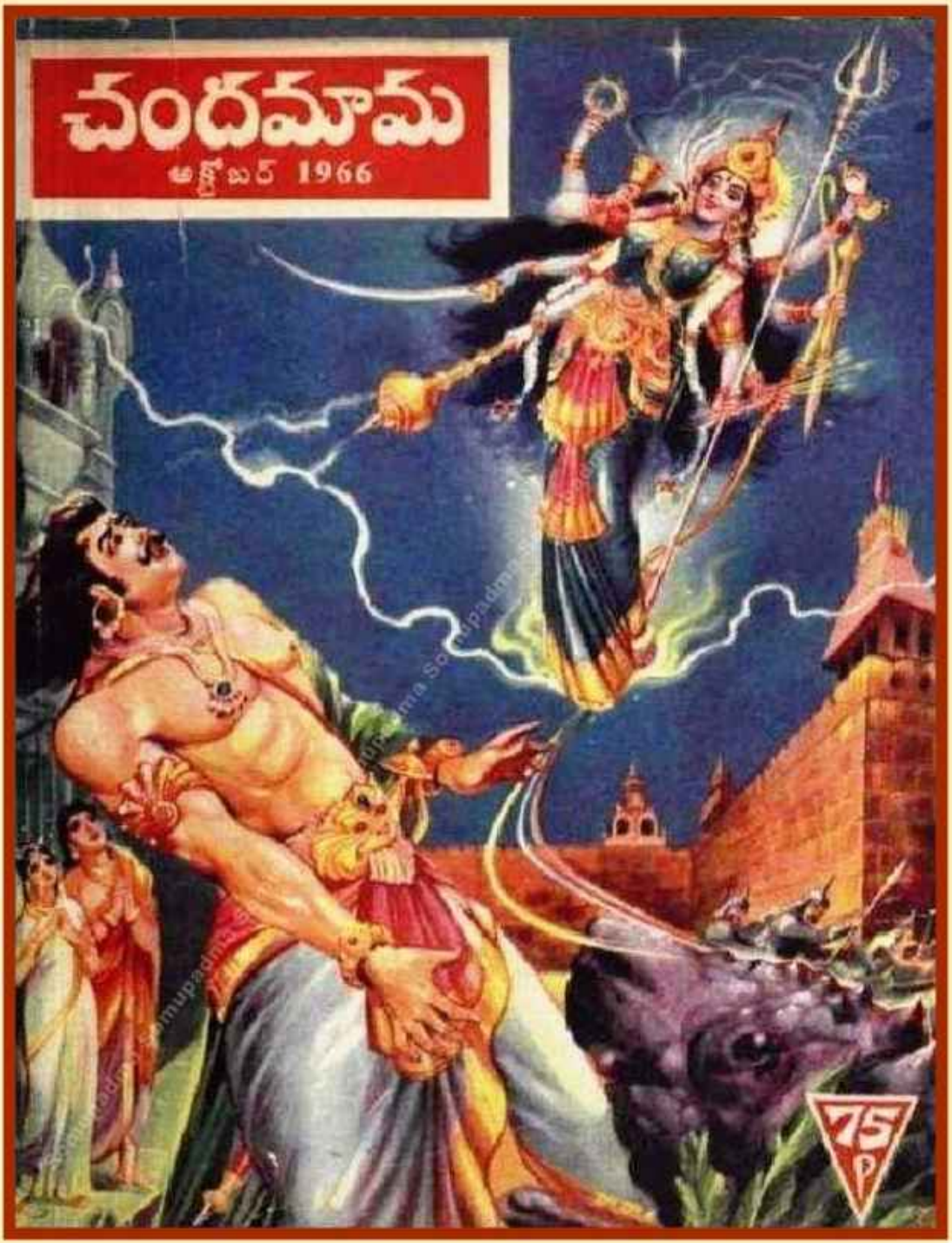

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

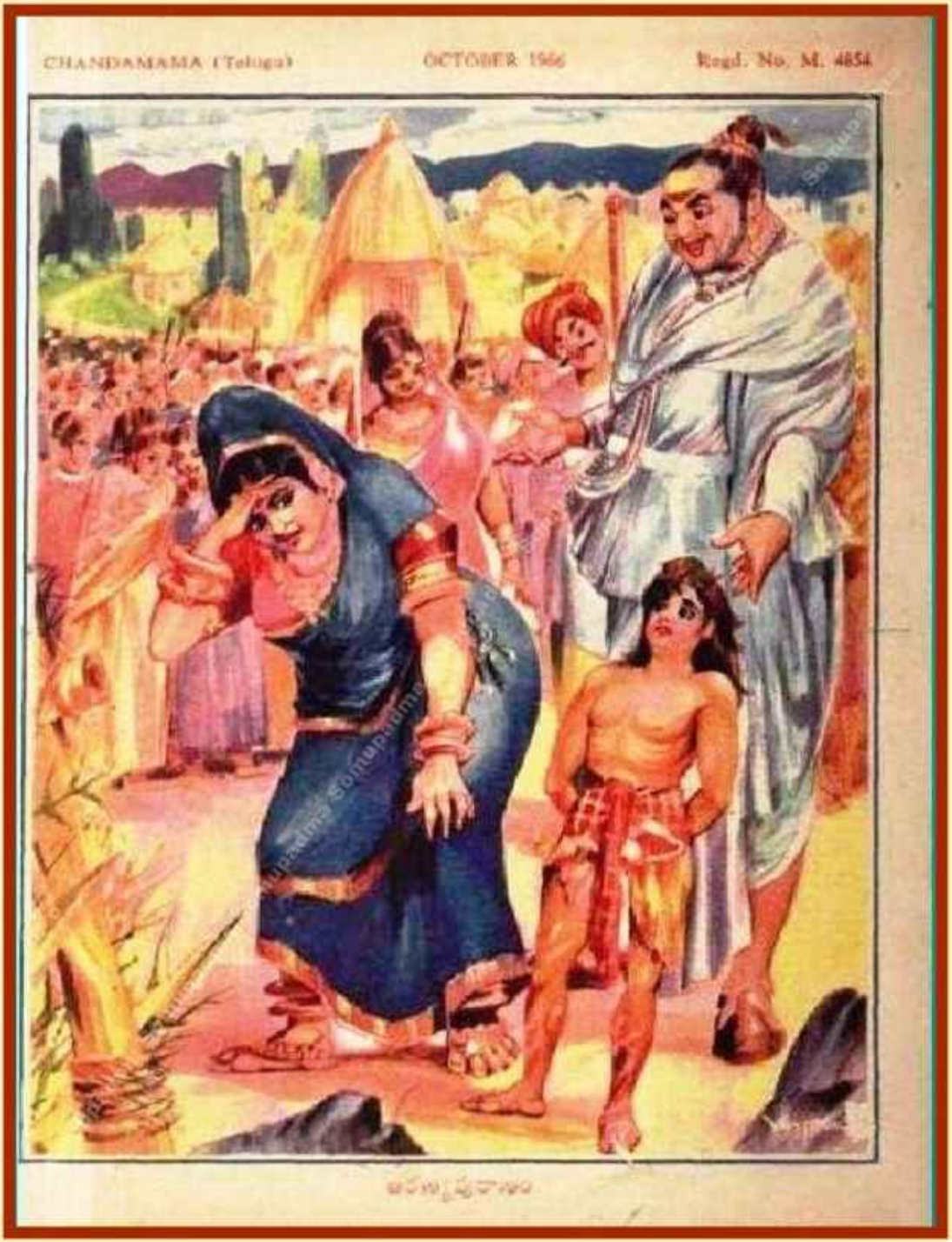

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

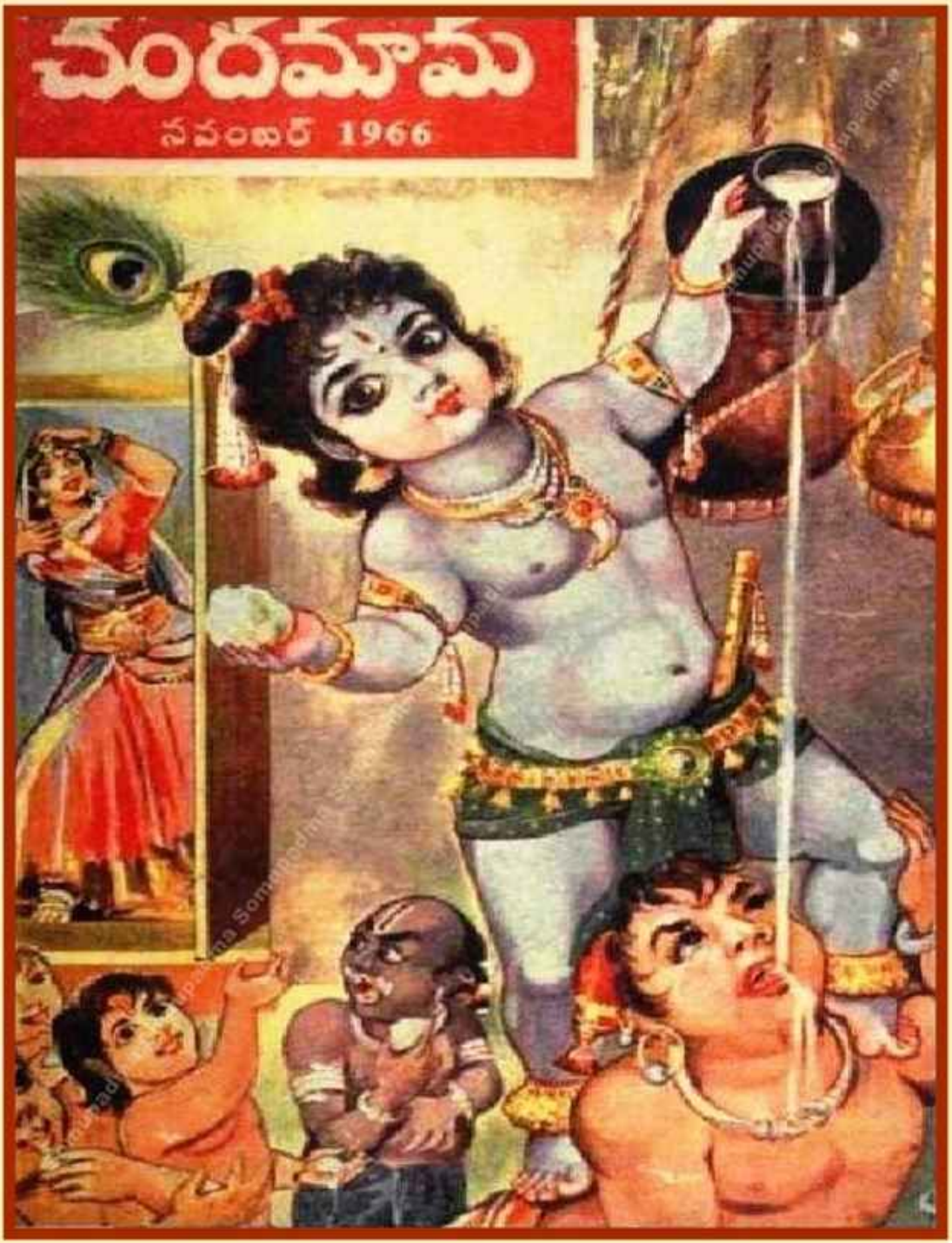

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

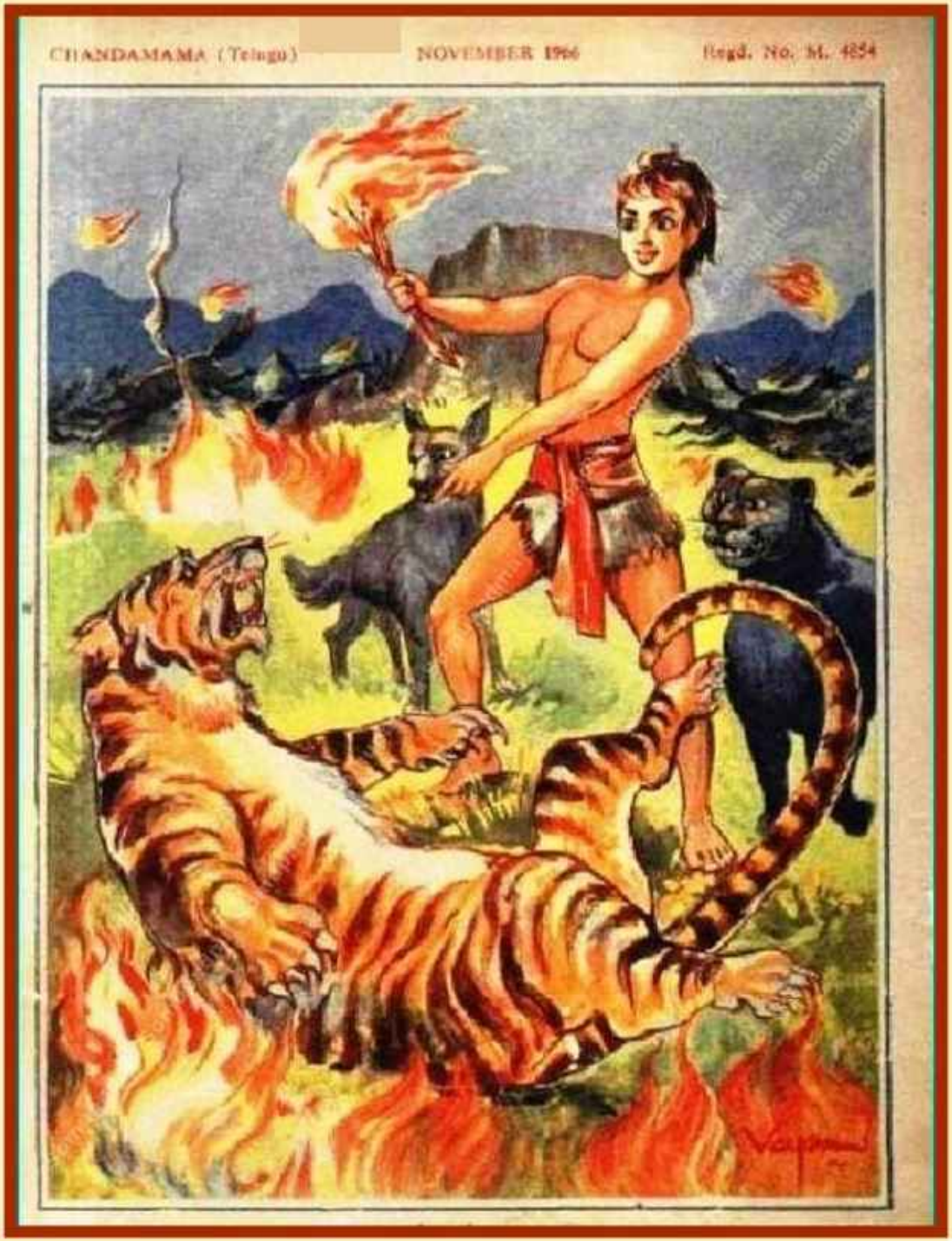

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

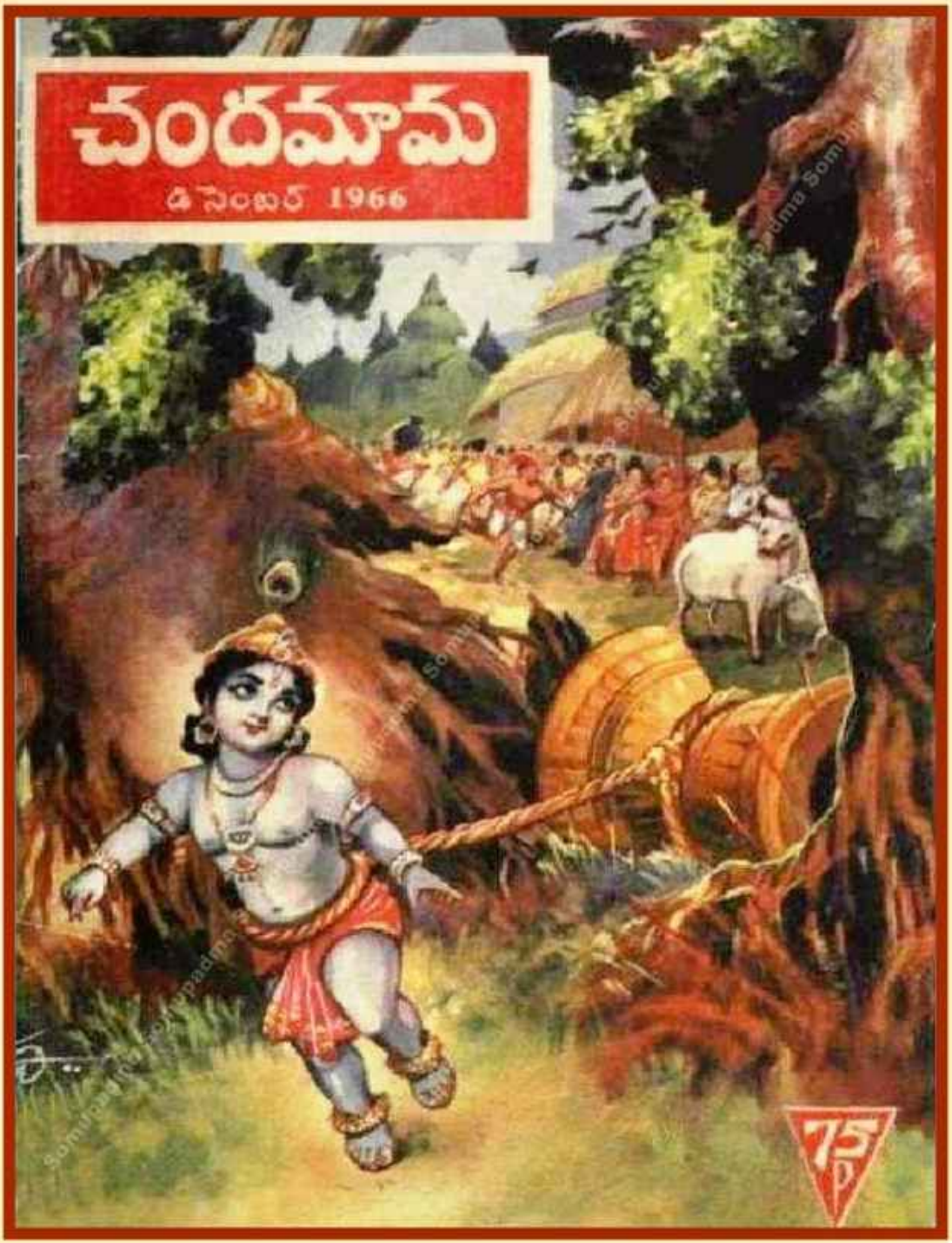

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

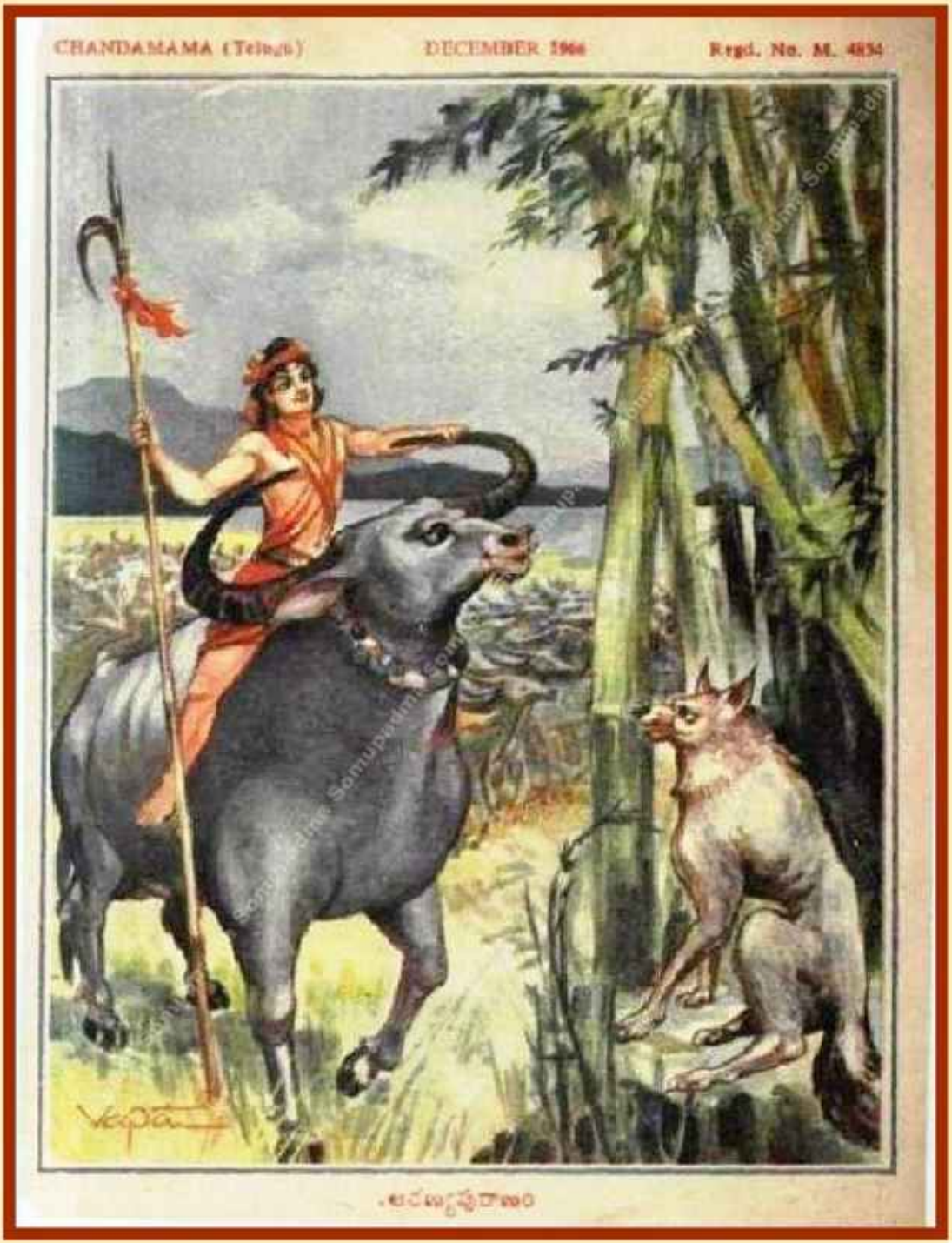

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

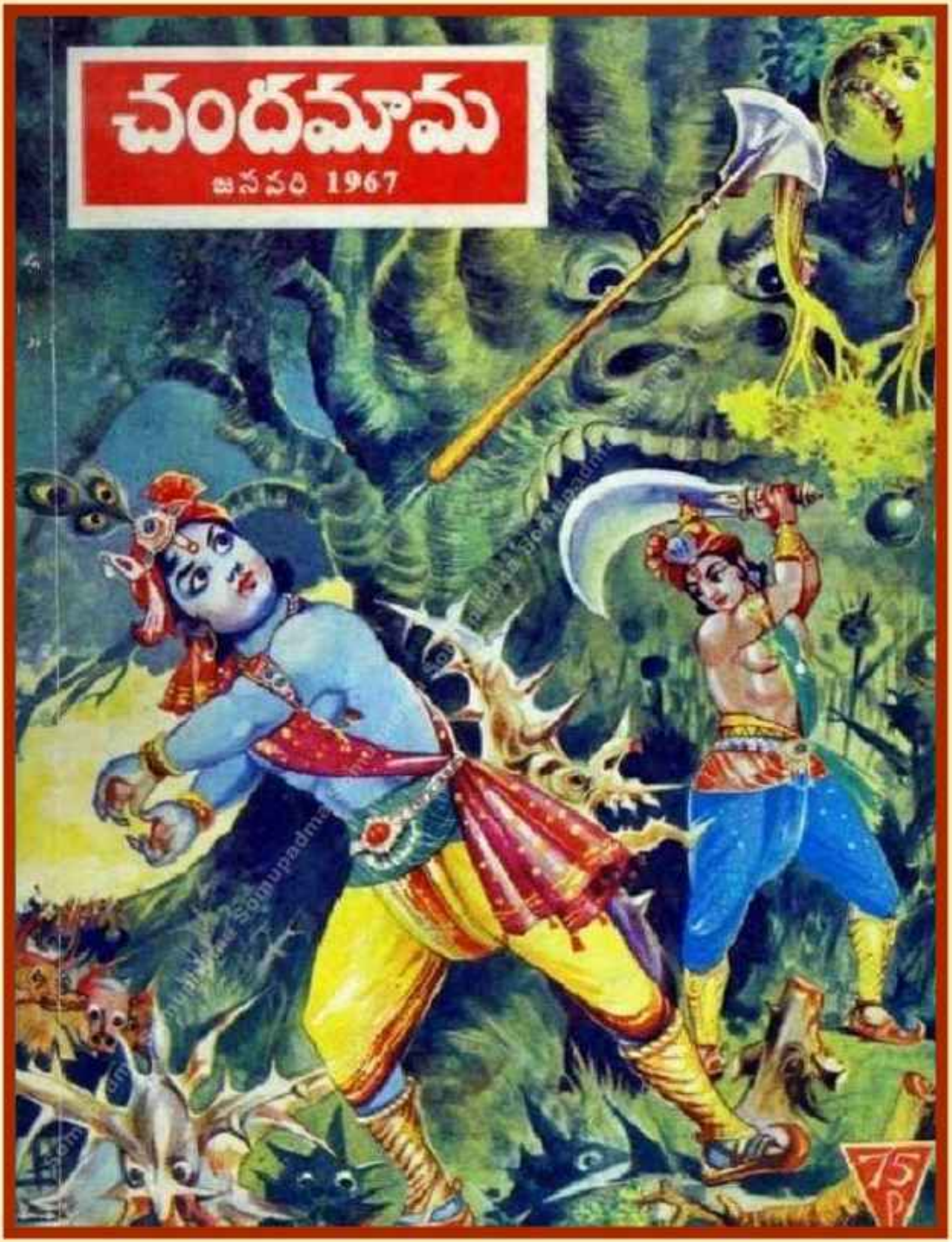

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

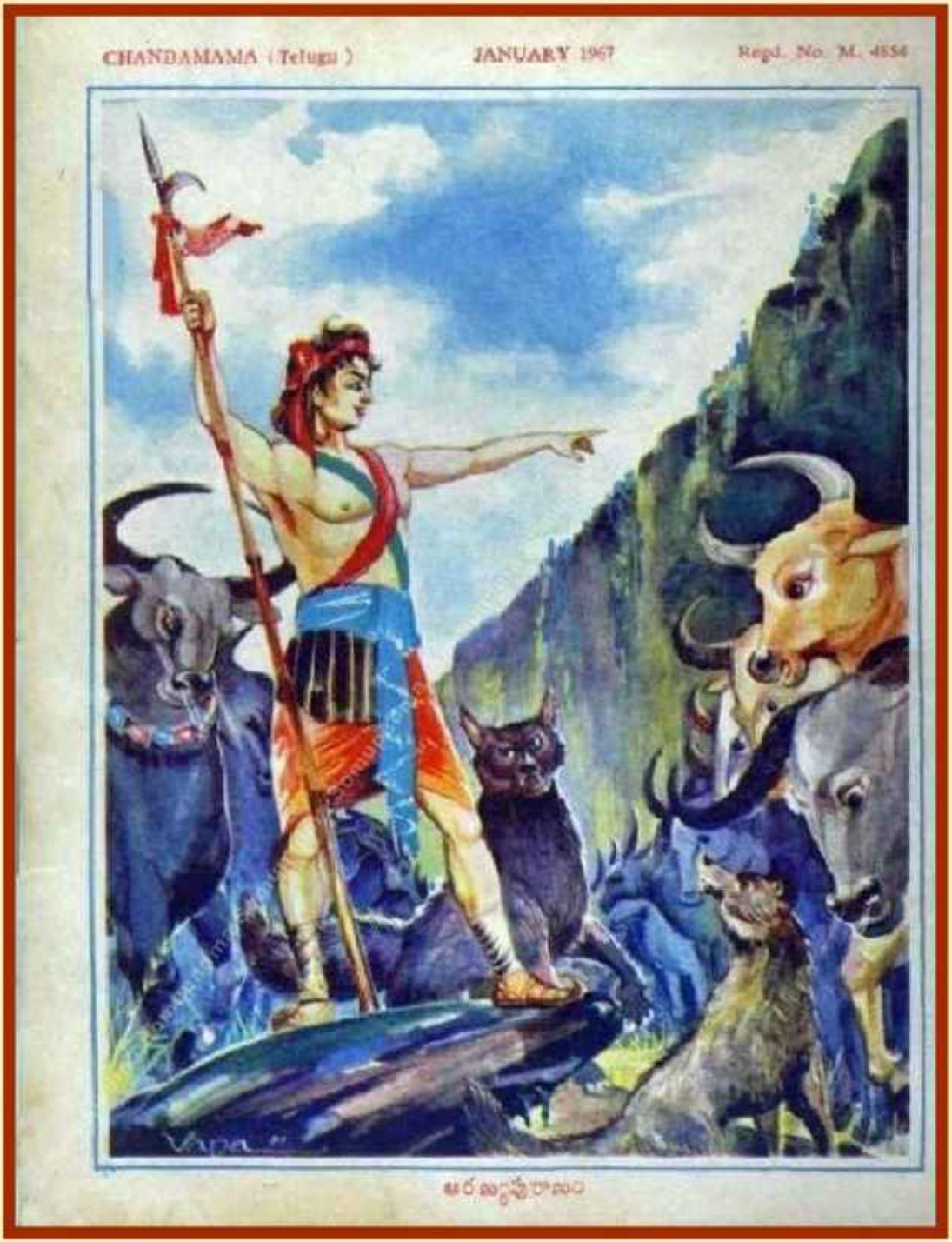

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

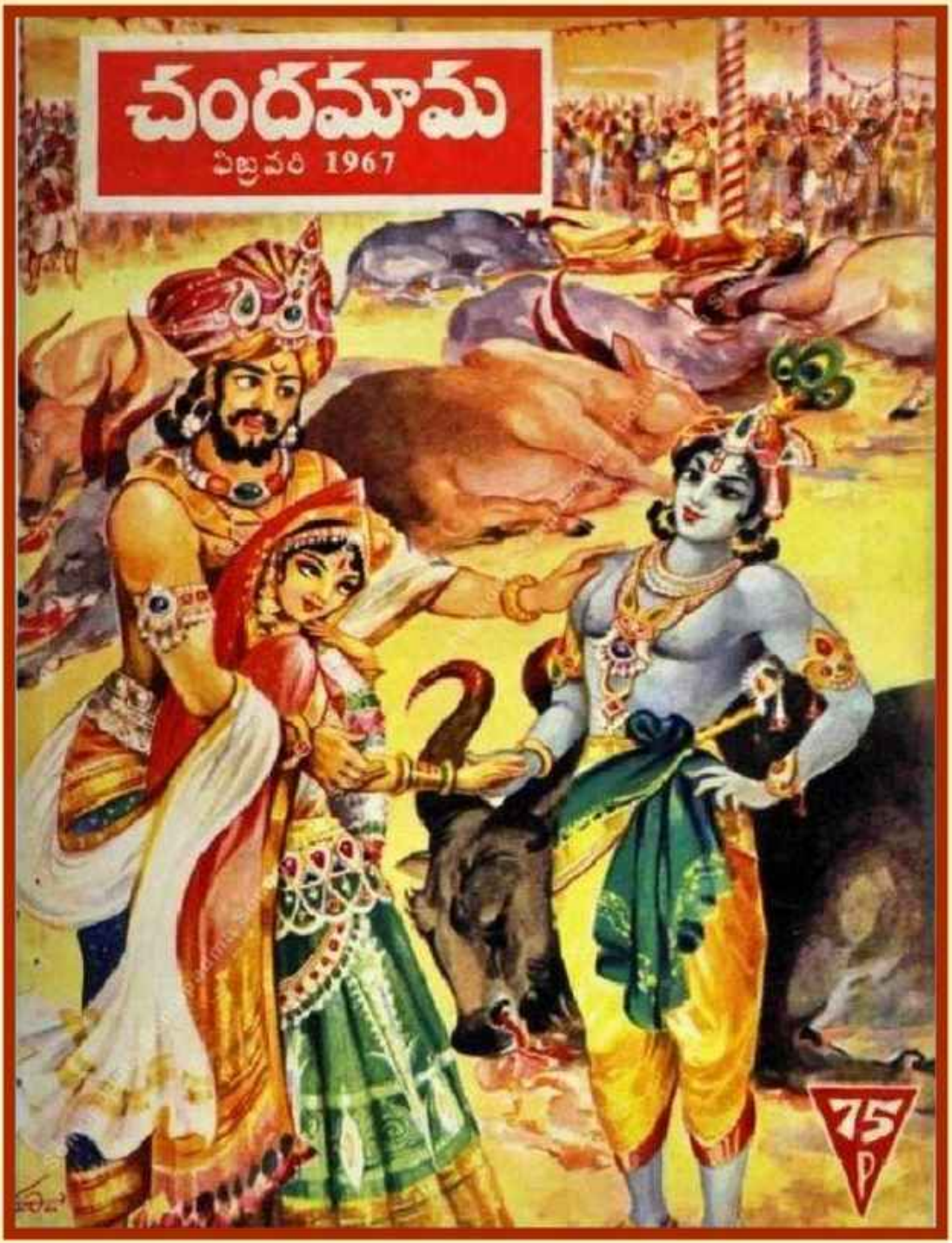

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

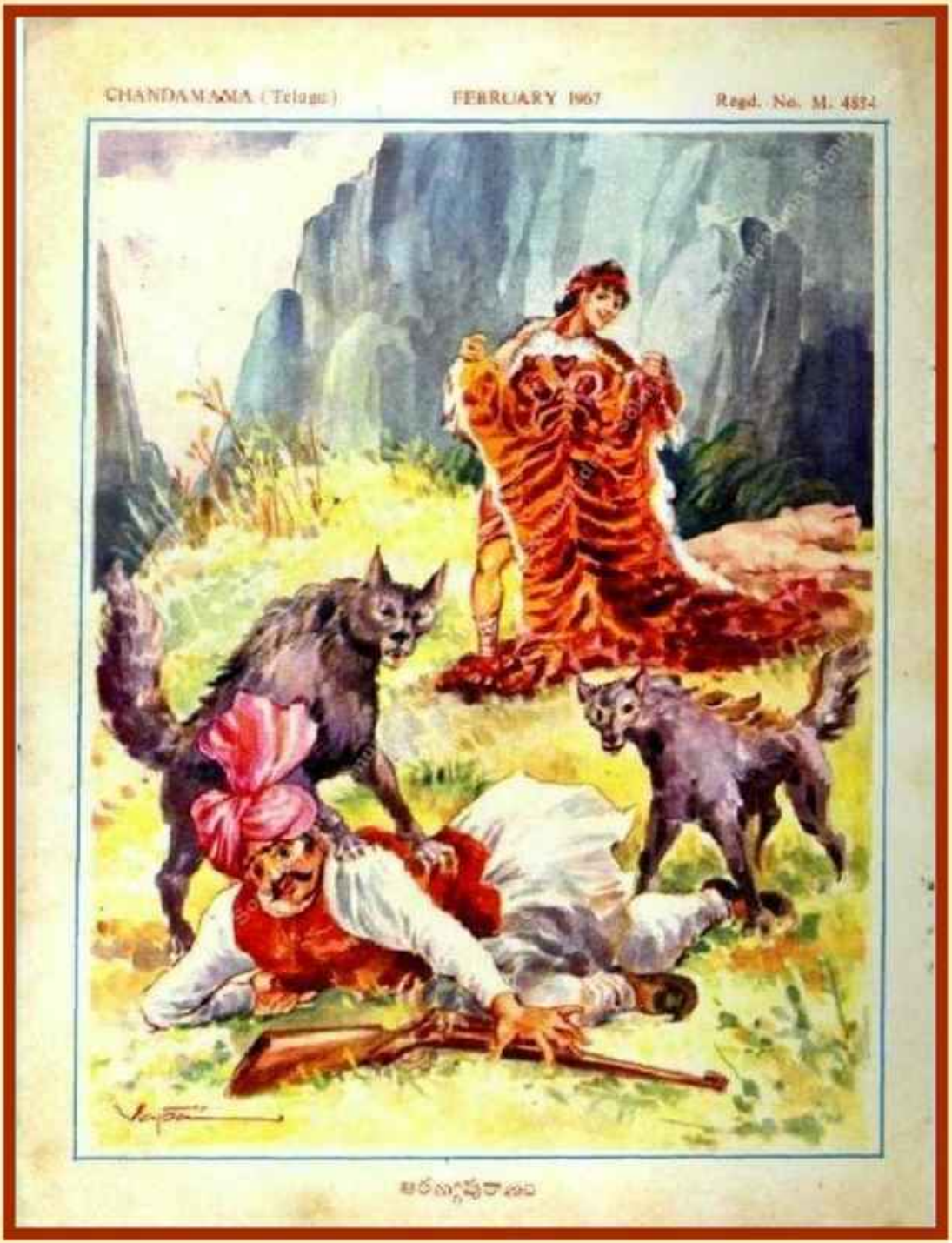

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

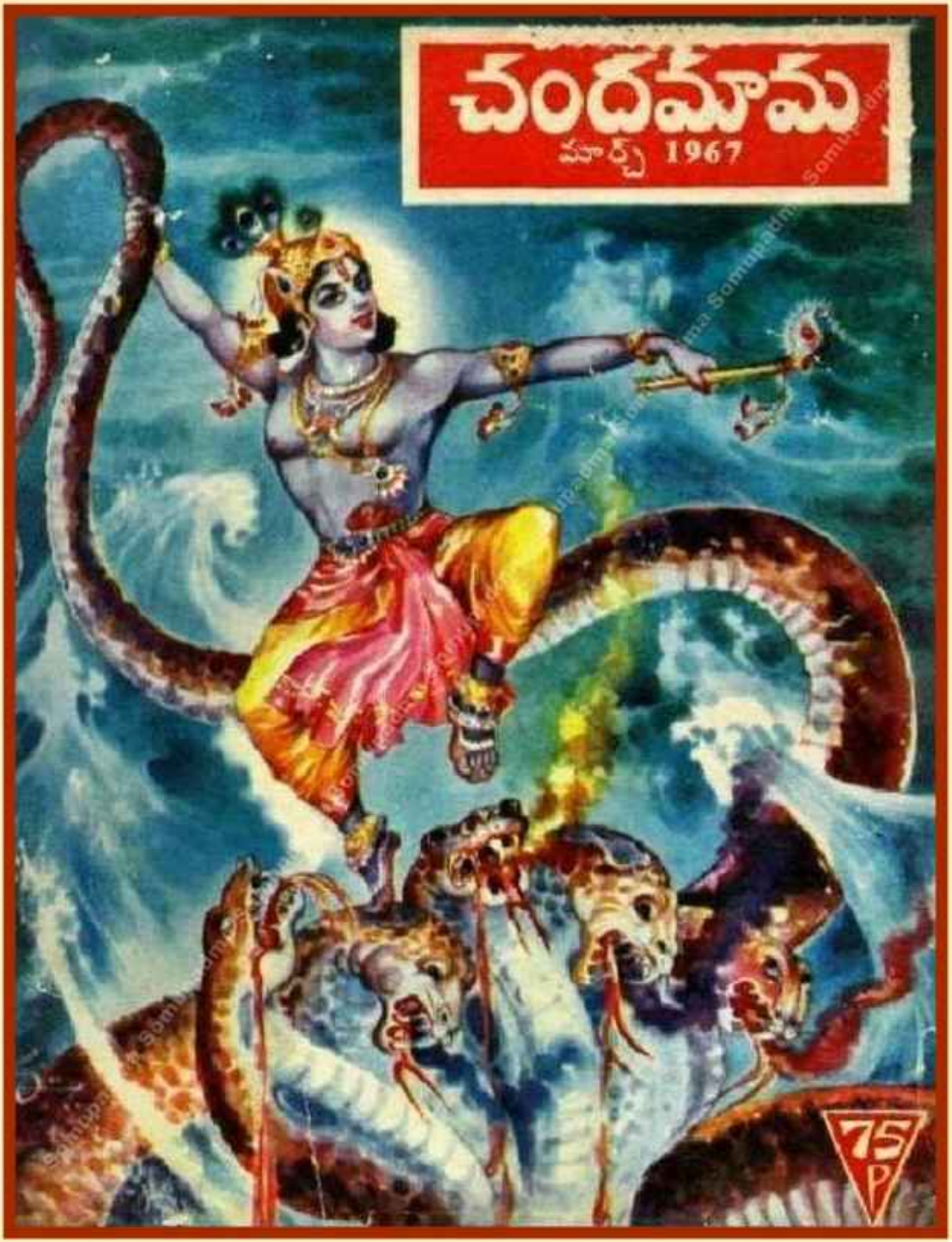

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) MARCH 1967 Regd. No. M. 4834

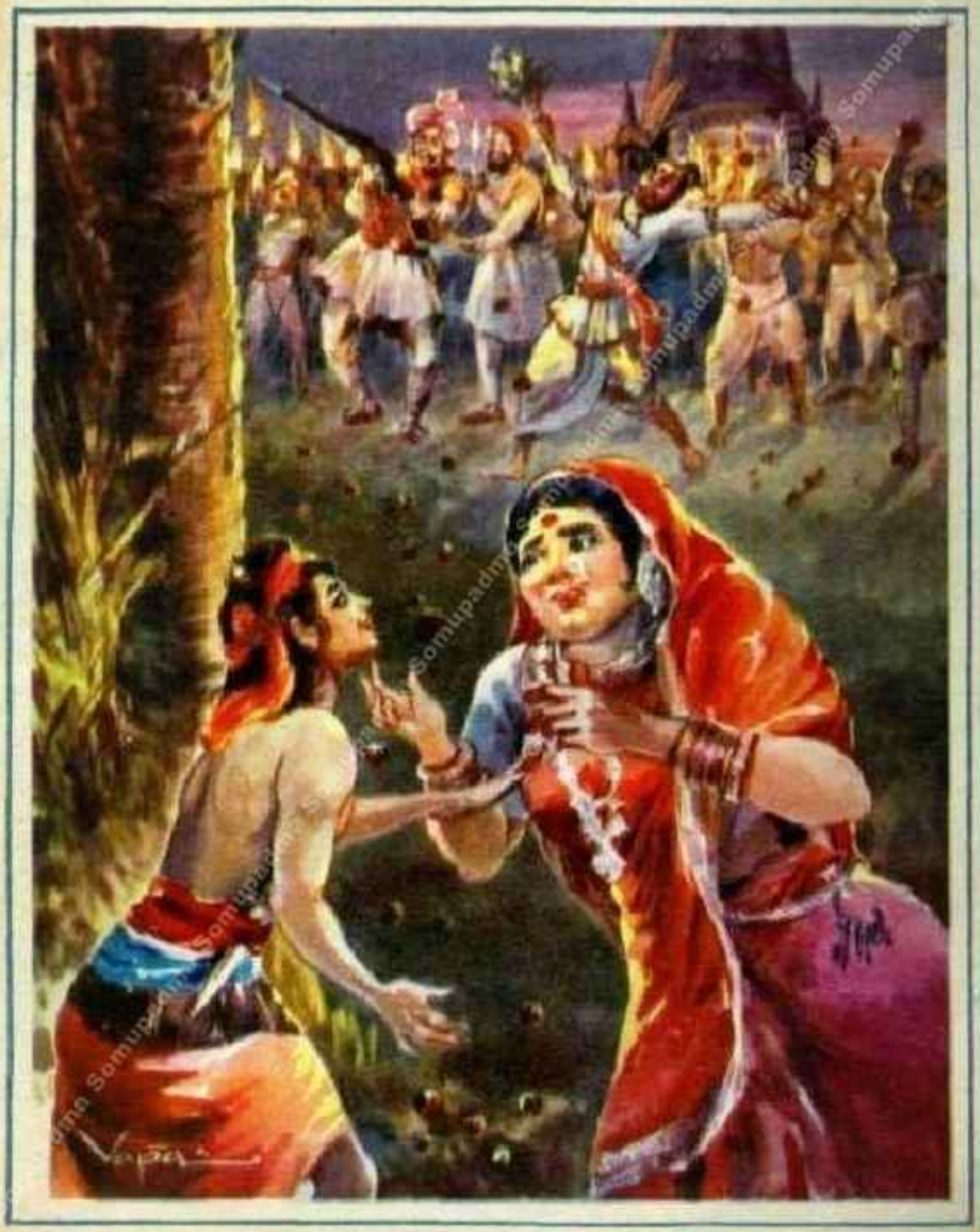

అరణ్యపురాణం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

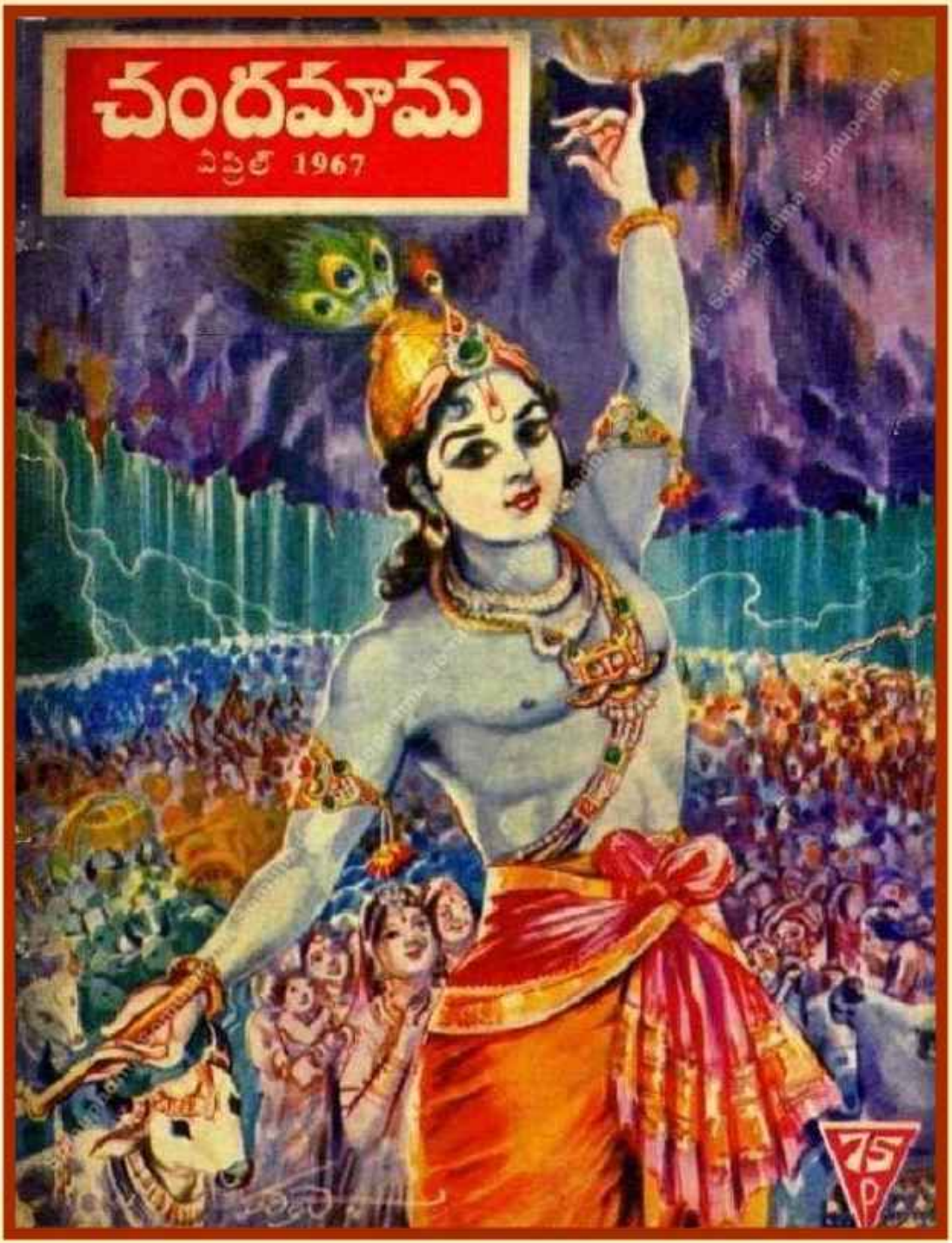

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) APRIL 1967 Regd. No. M. 4554

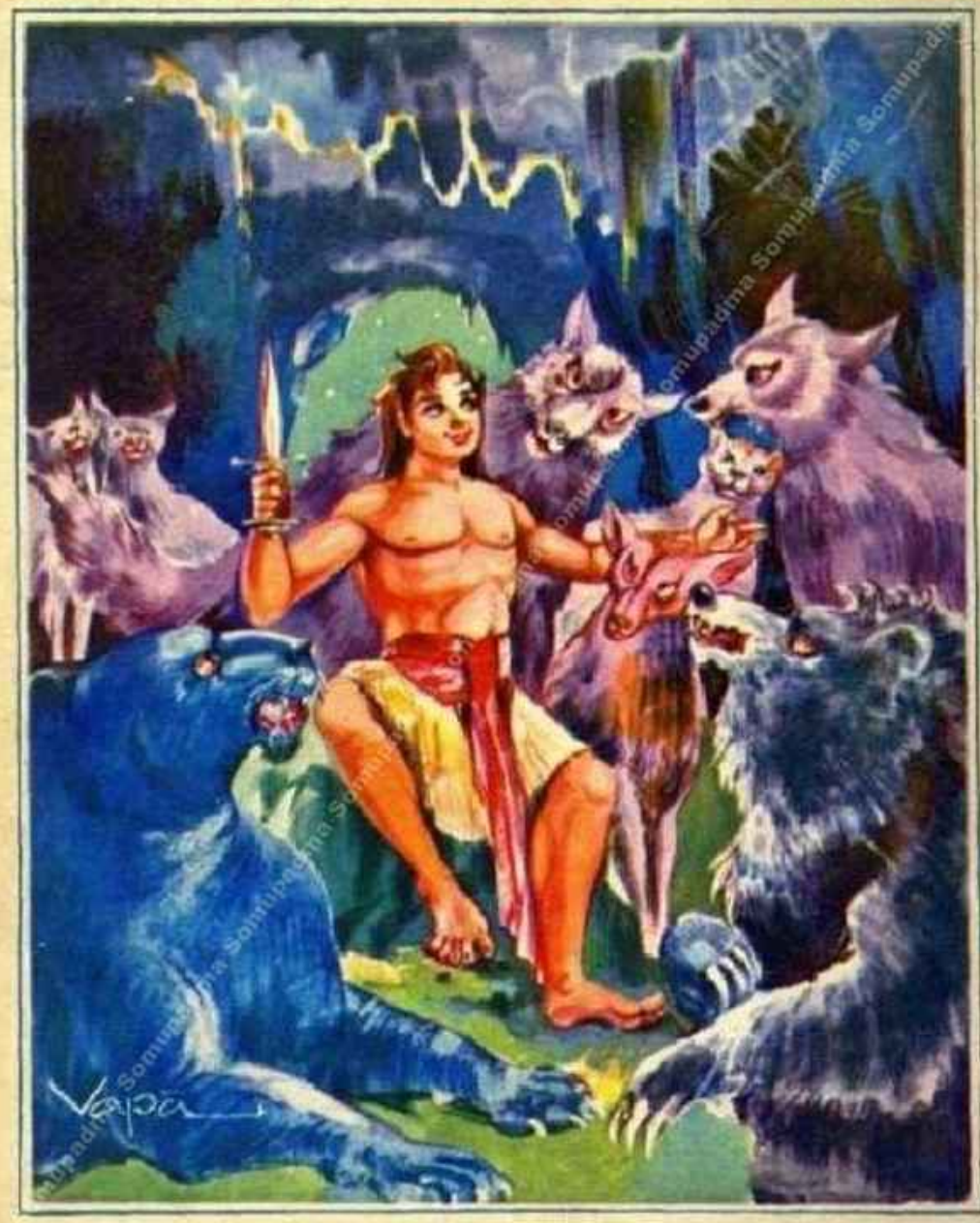

అరణ్యపురాణం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

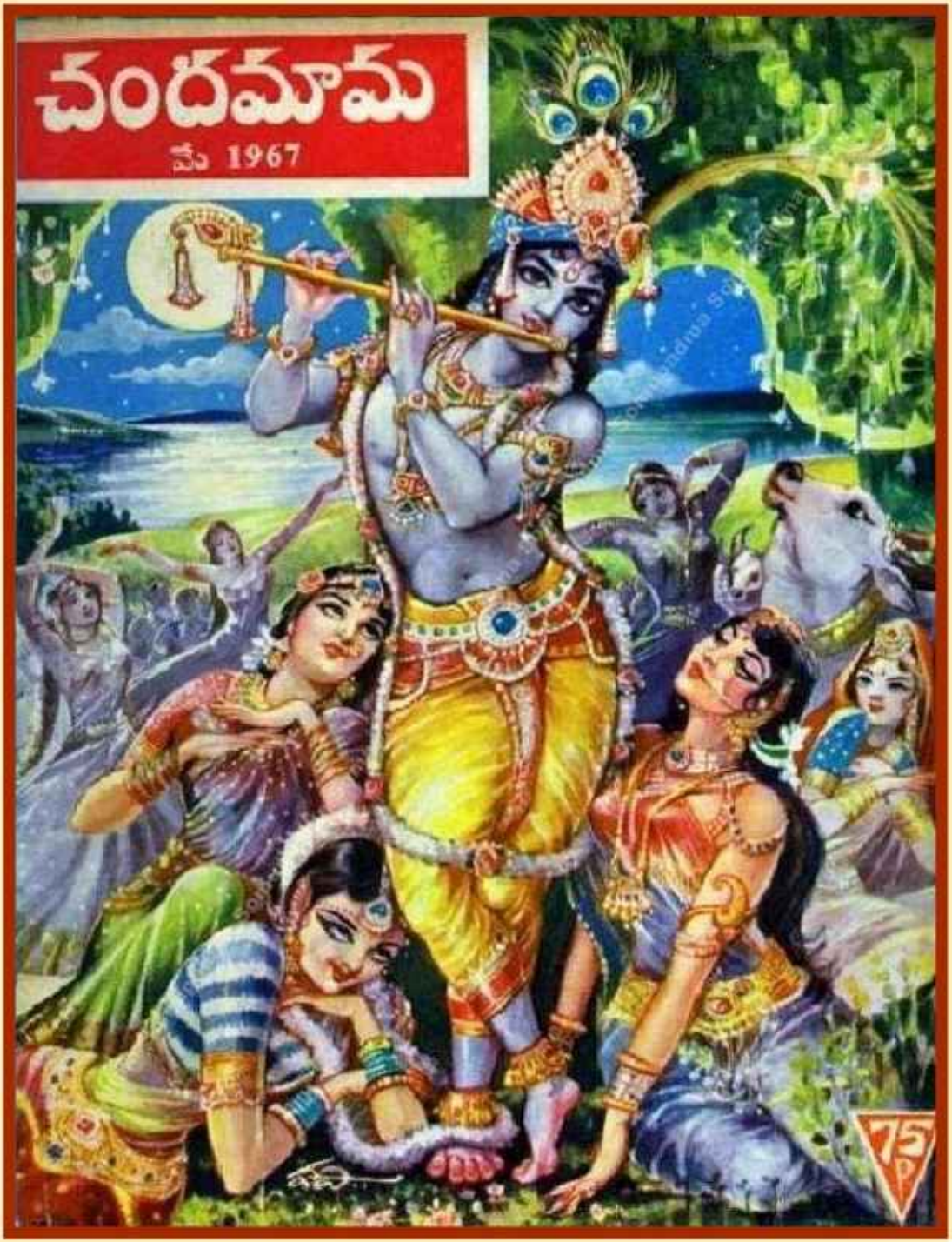

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

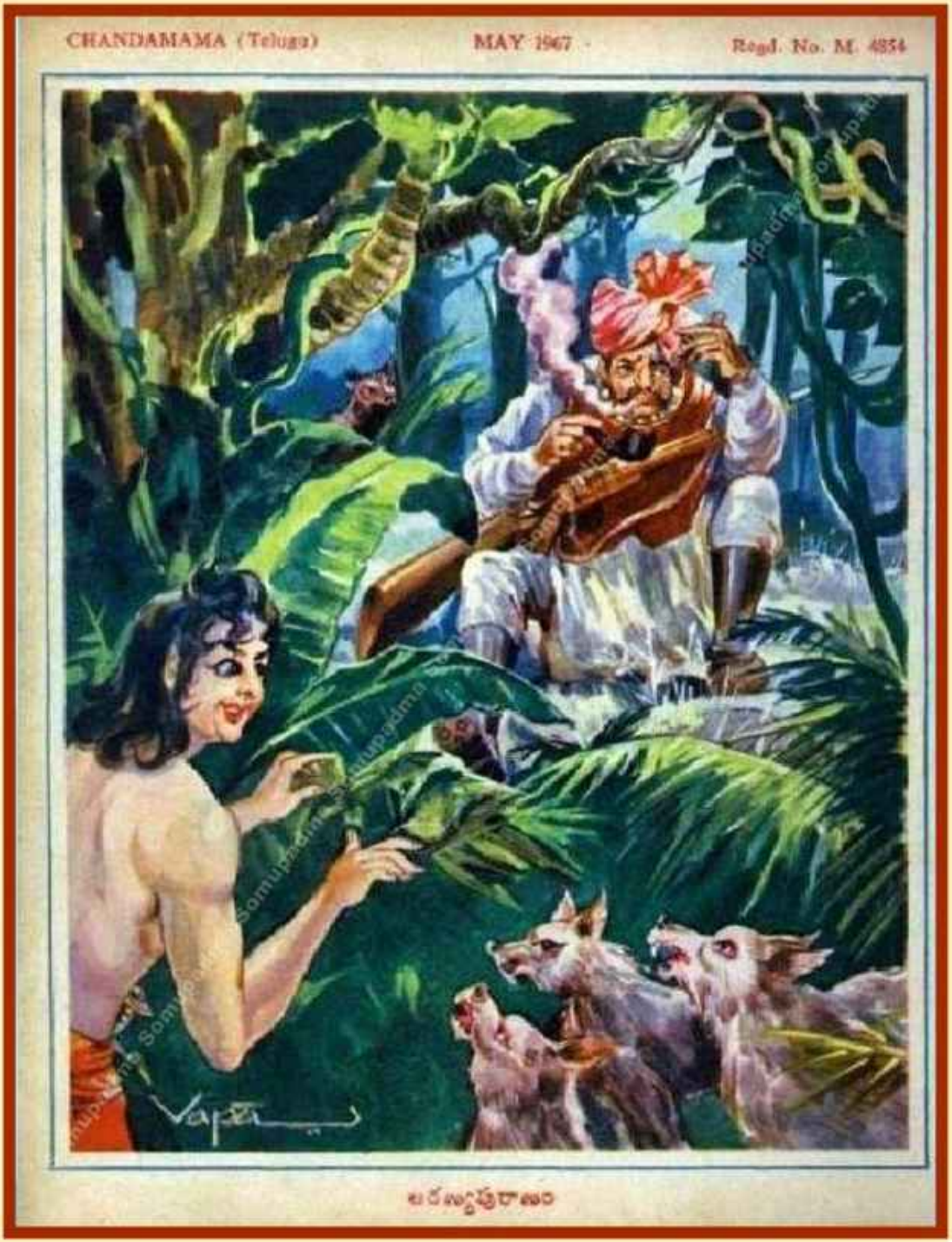

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

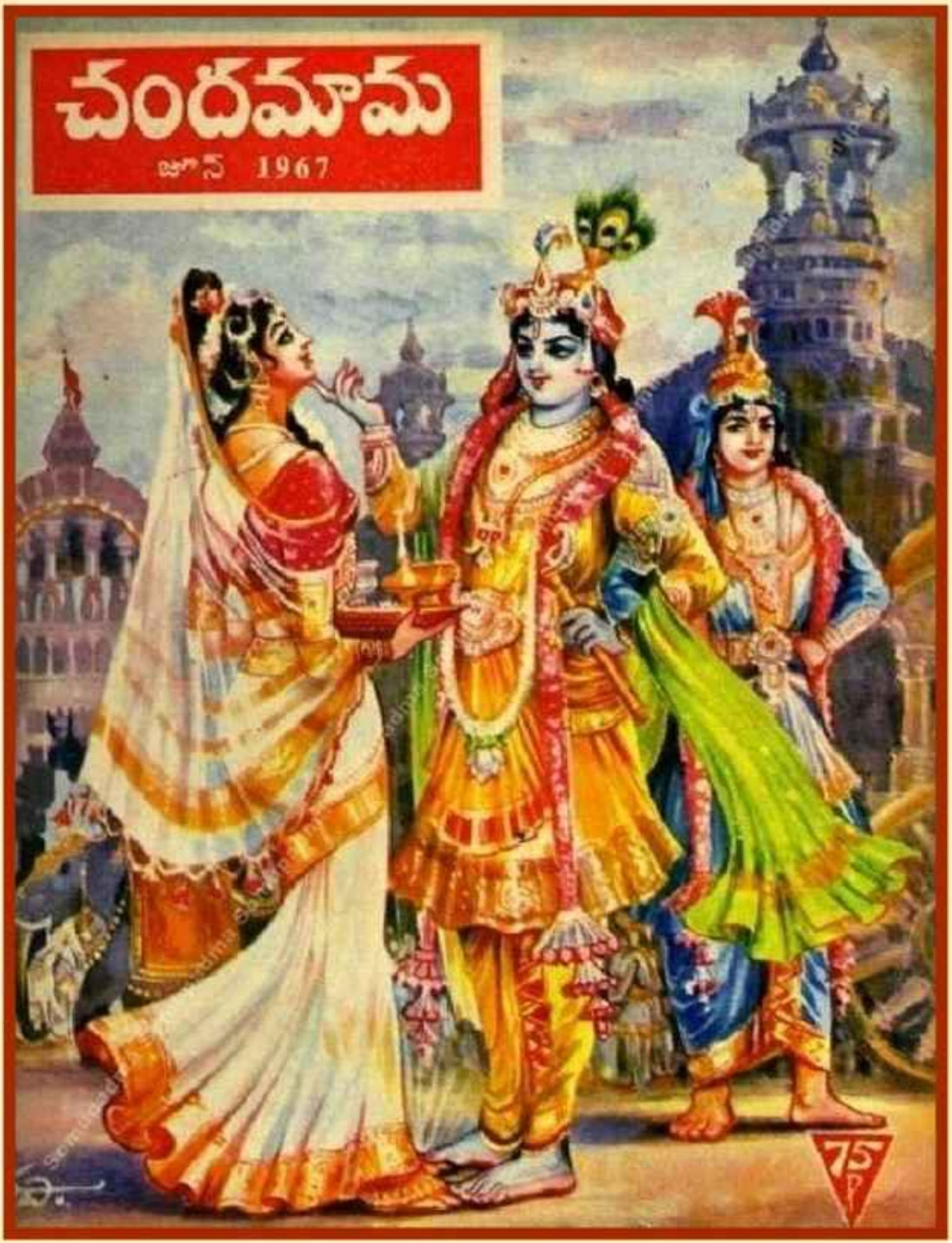

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

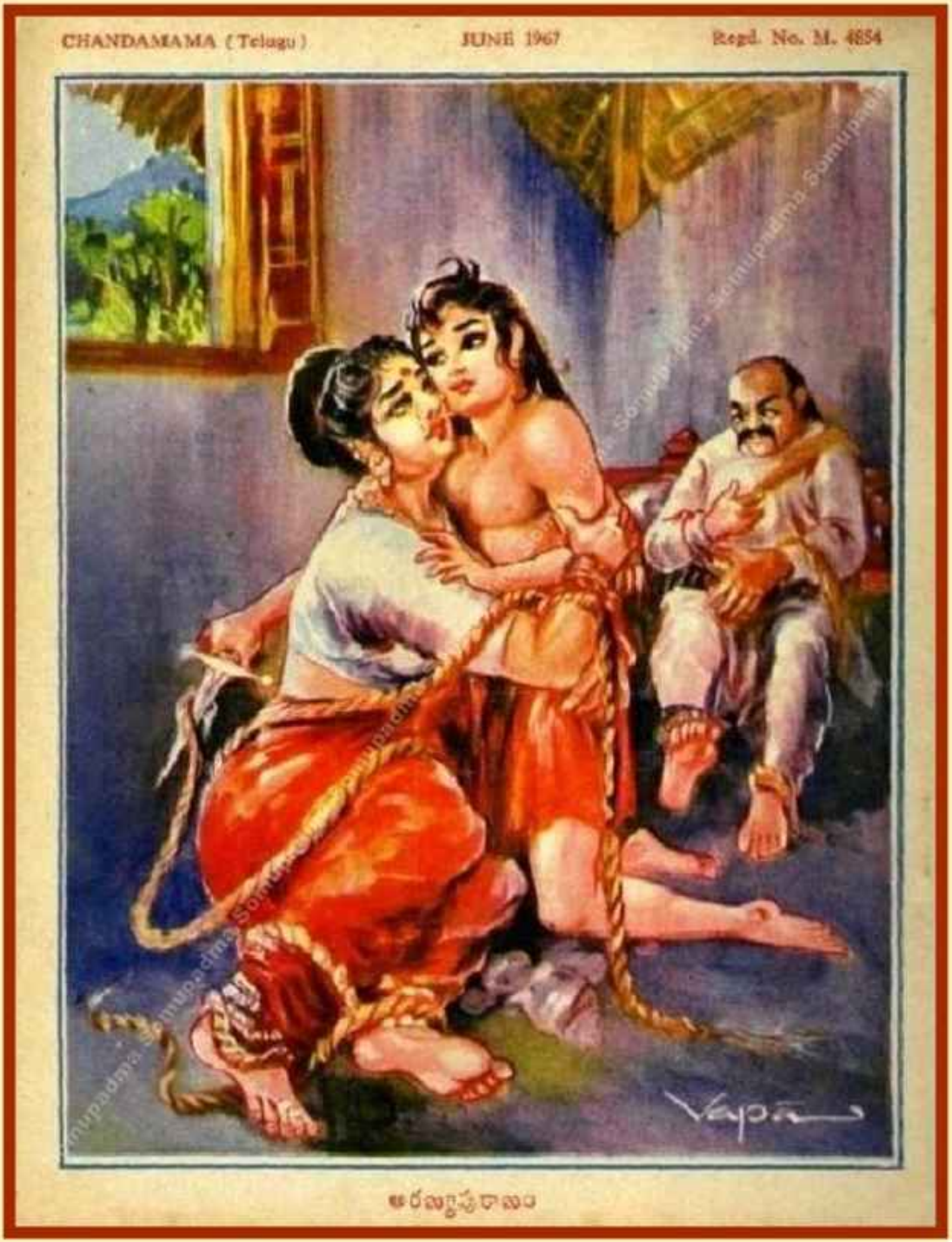

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

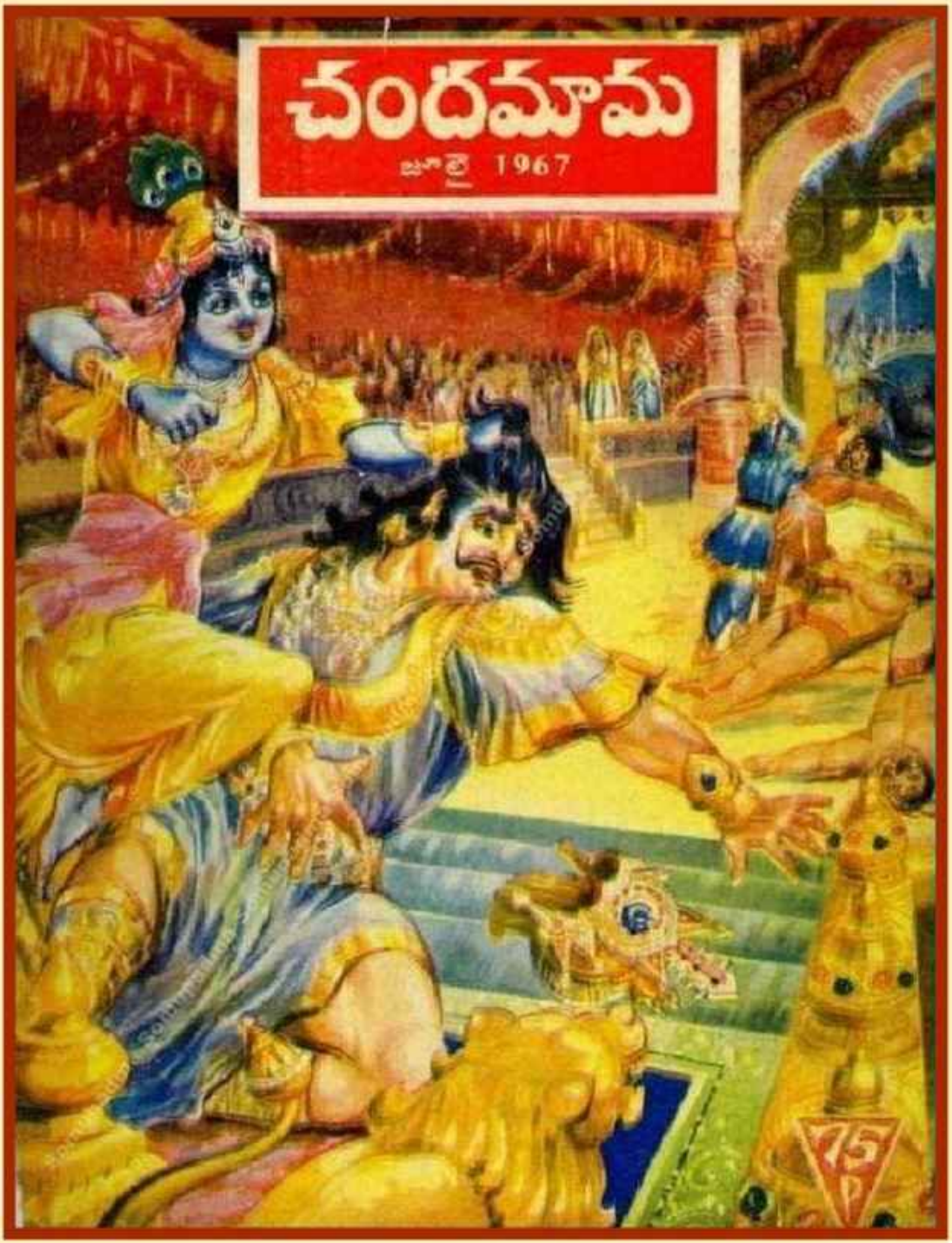

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

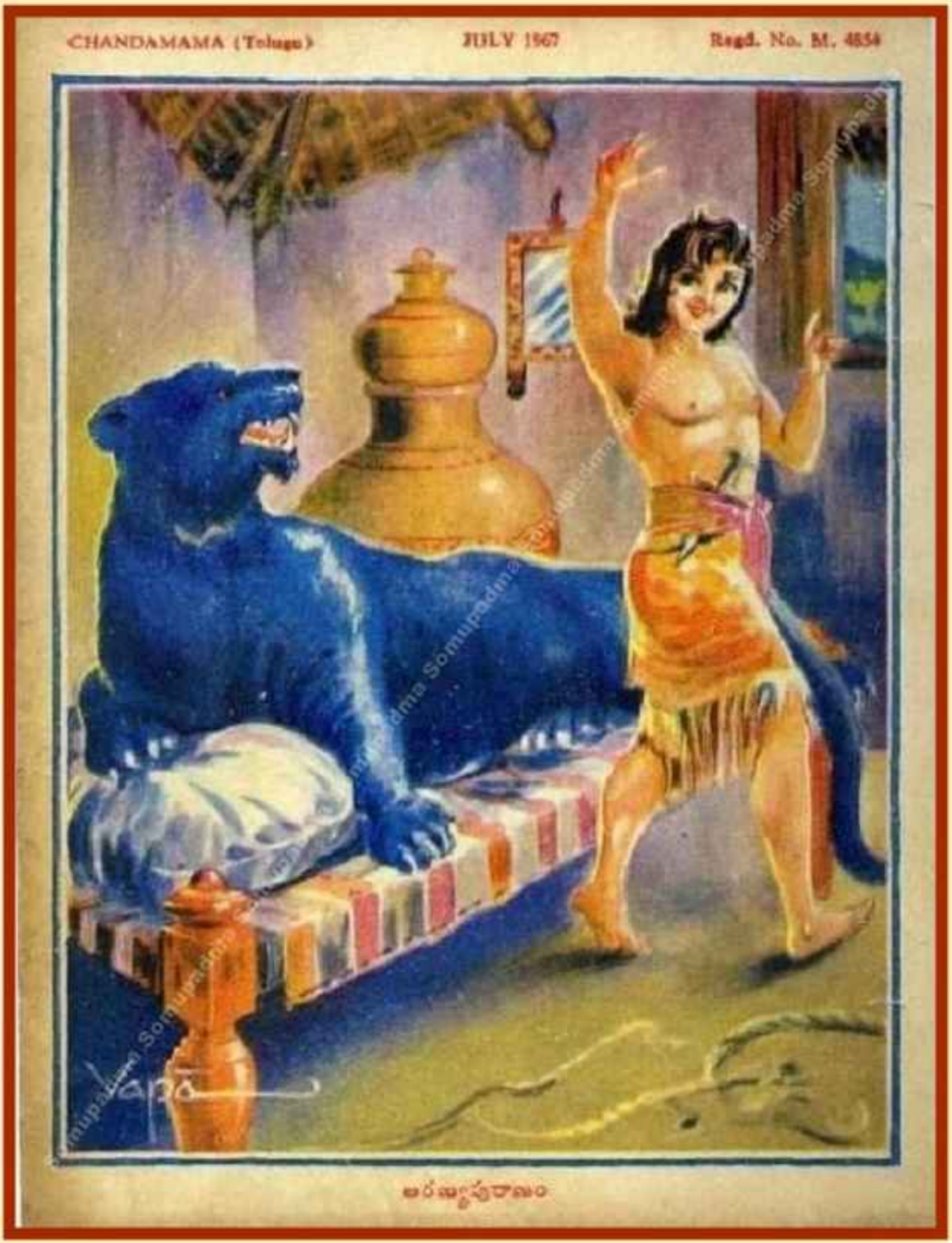

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

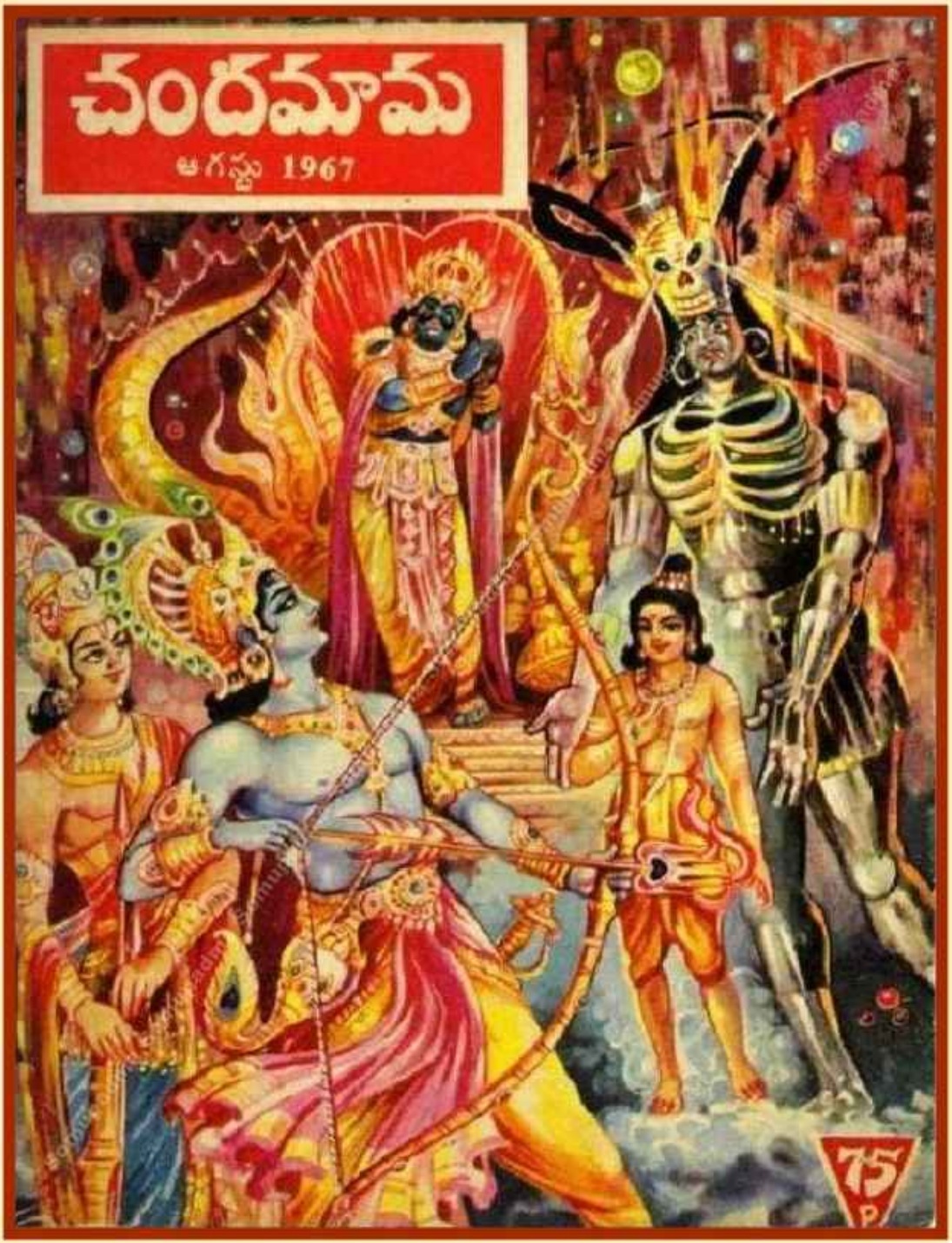

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

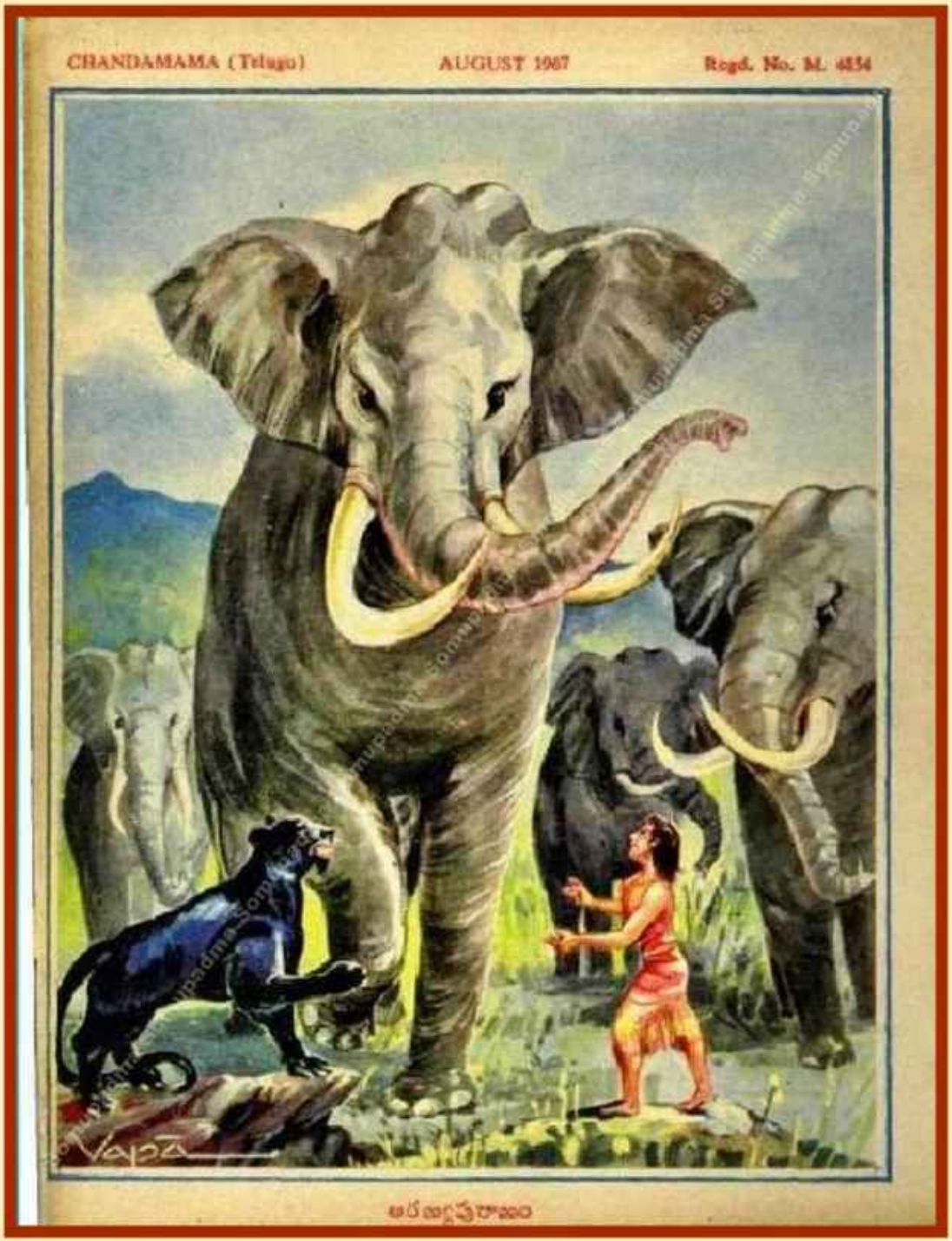

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

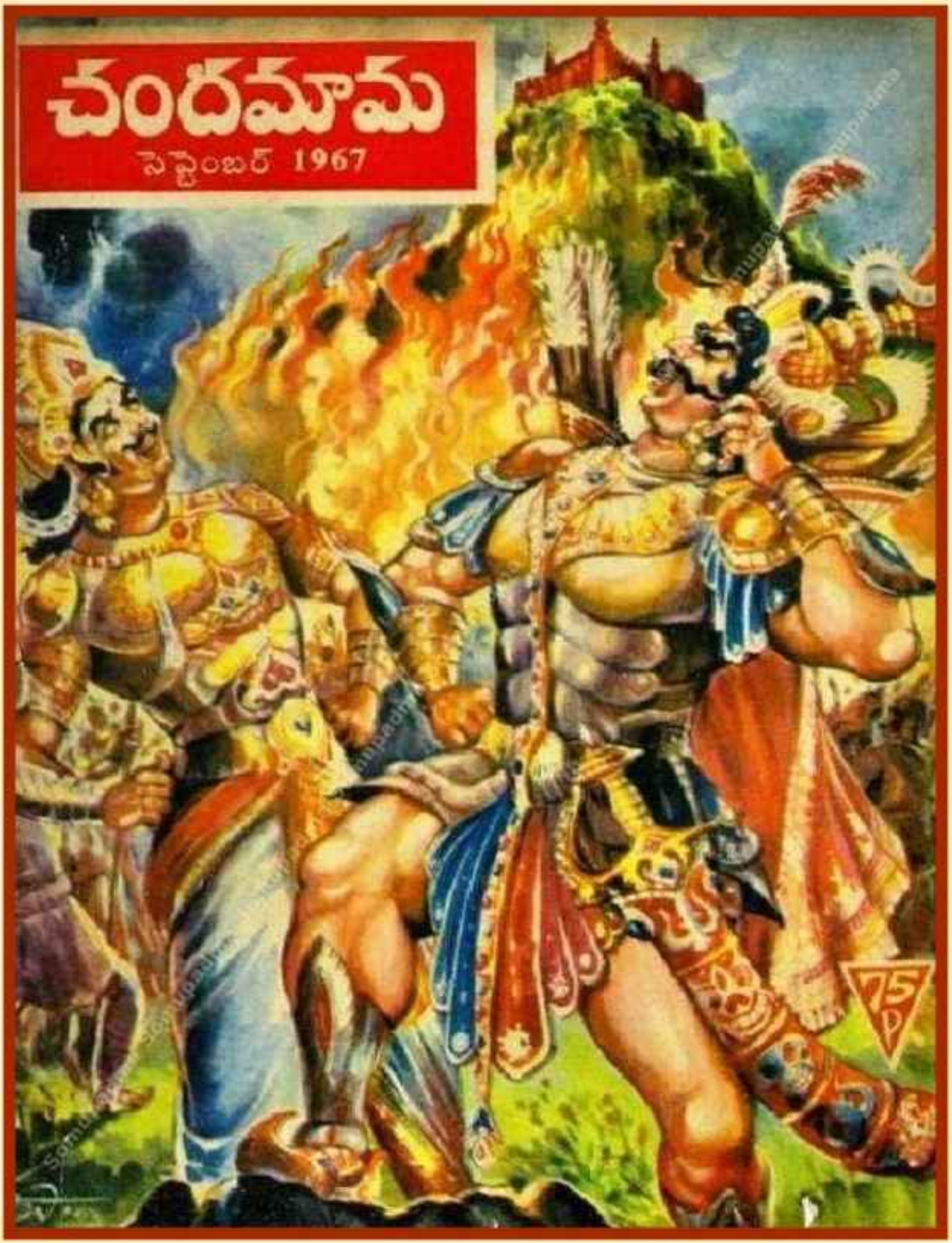

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

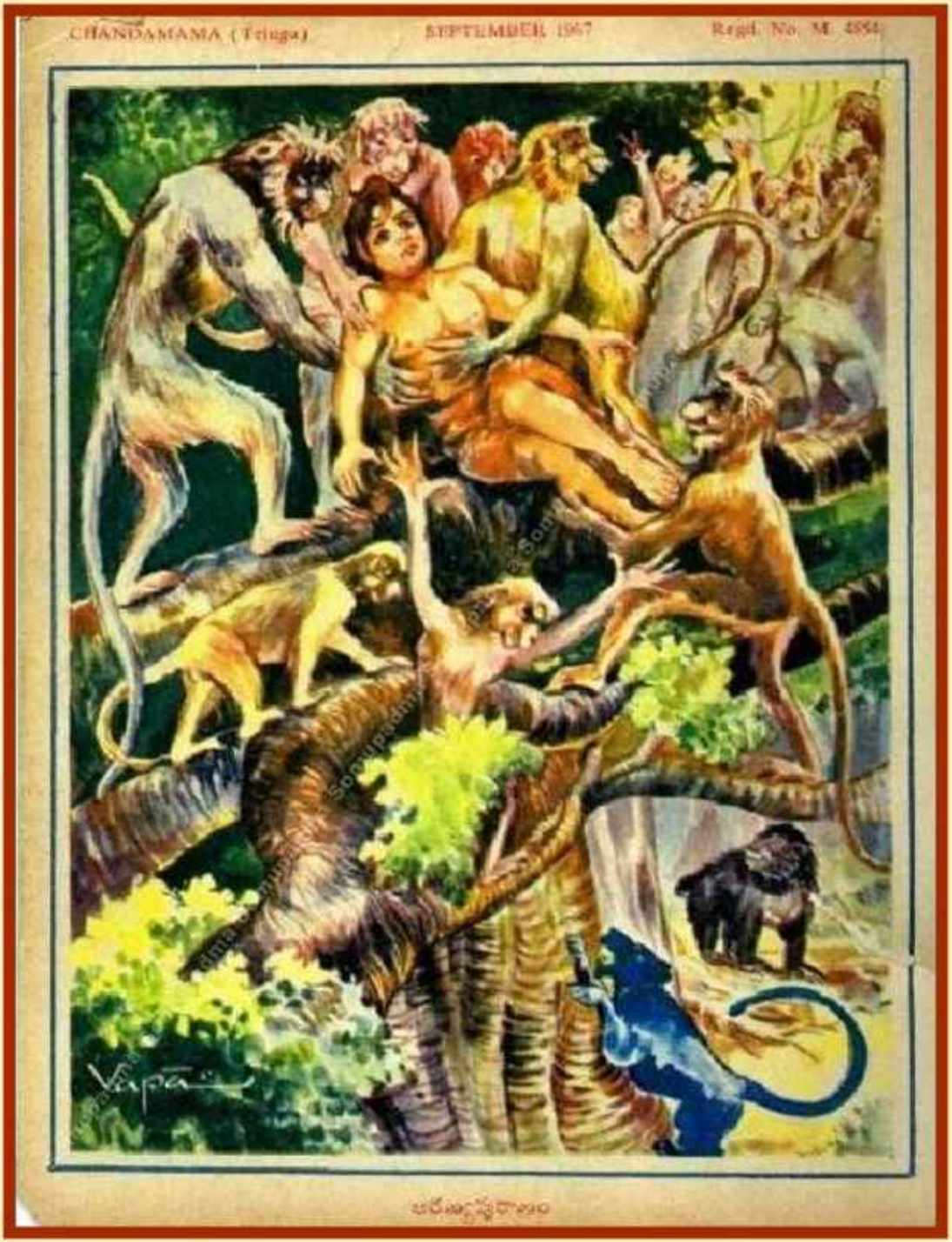

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

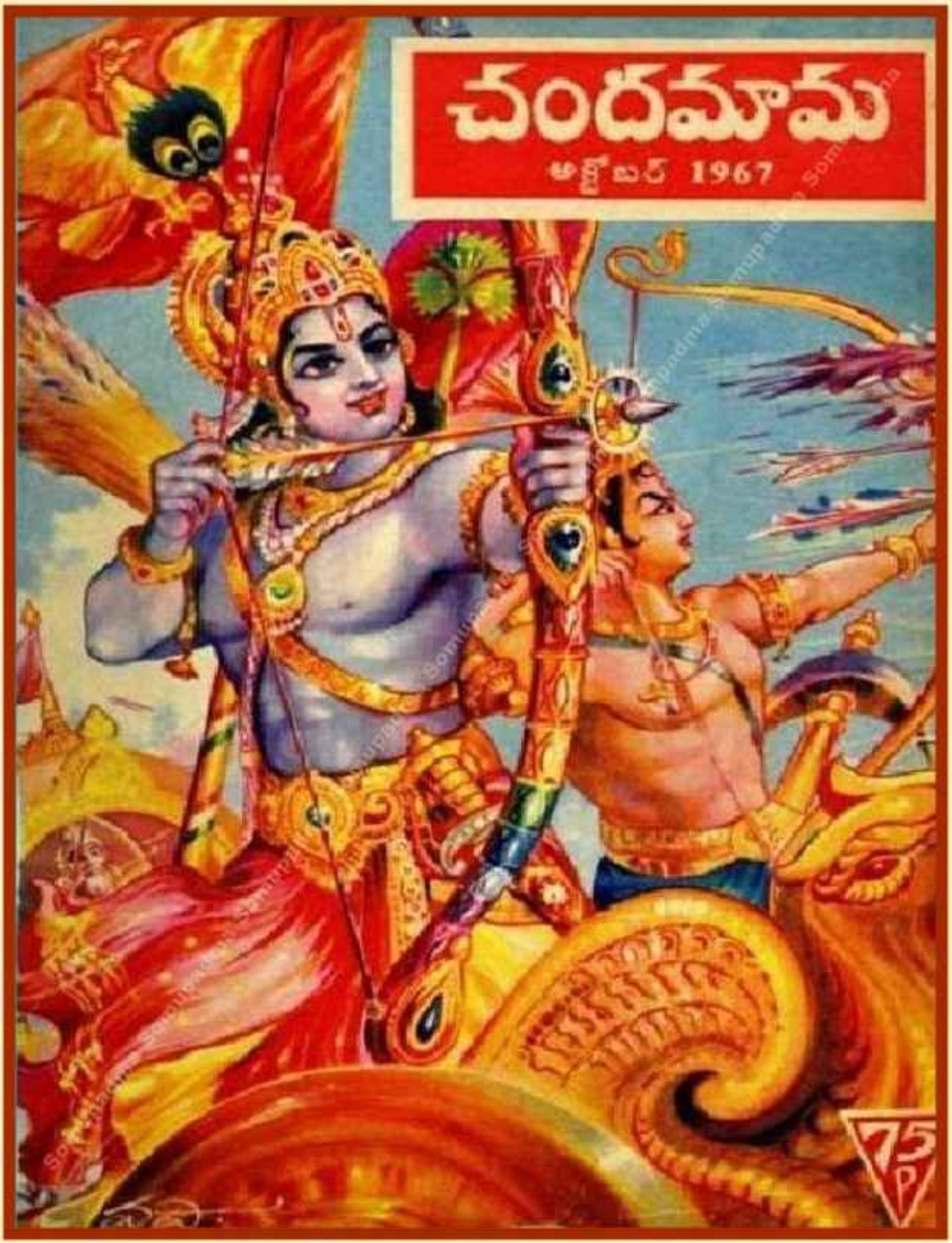

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

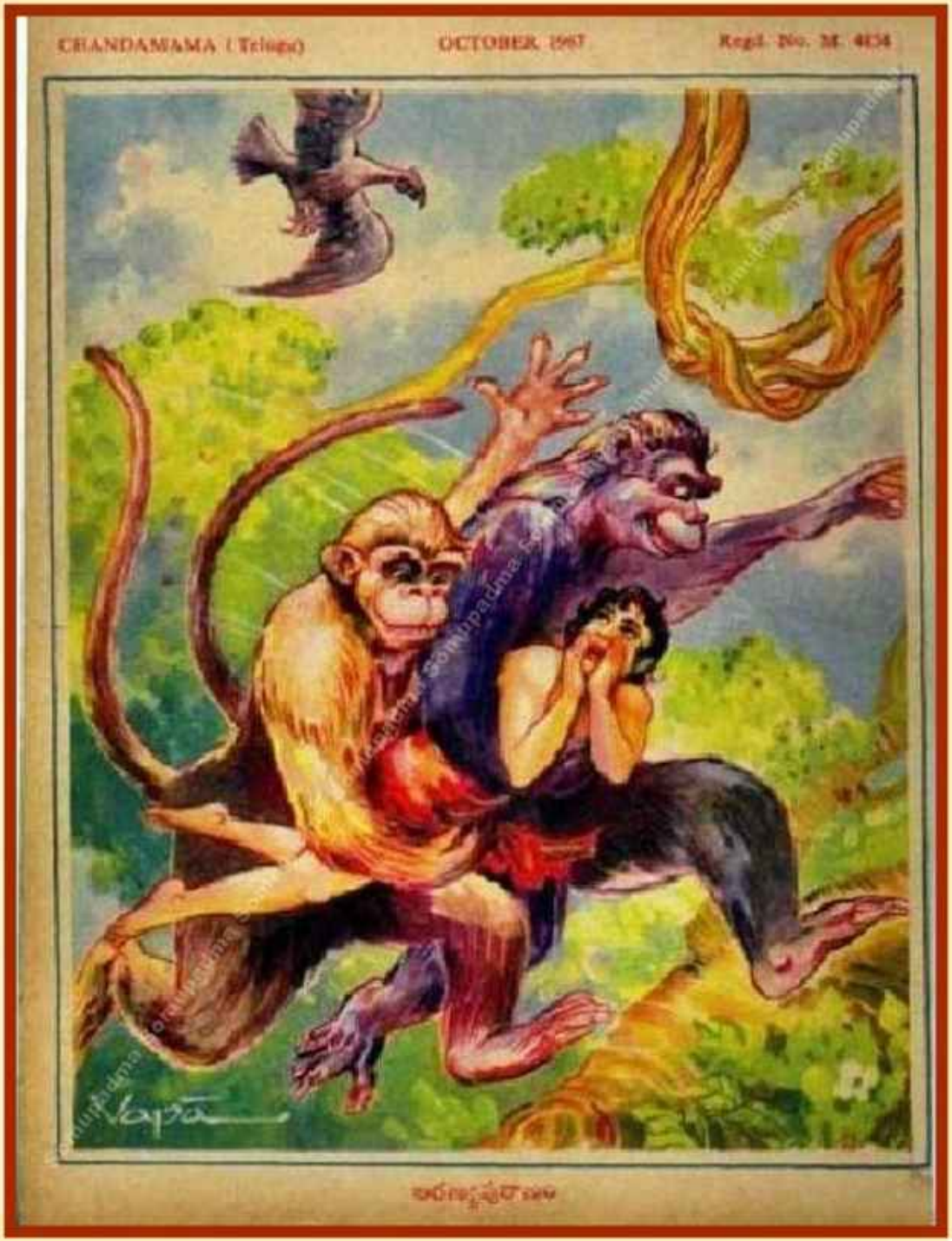

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

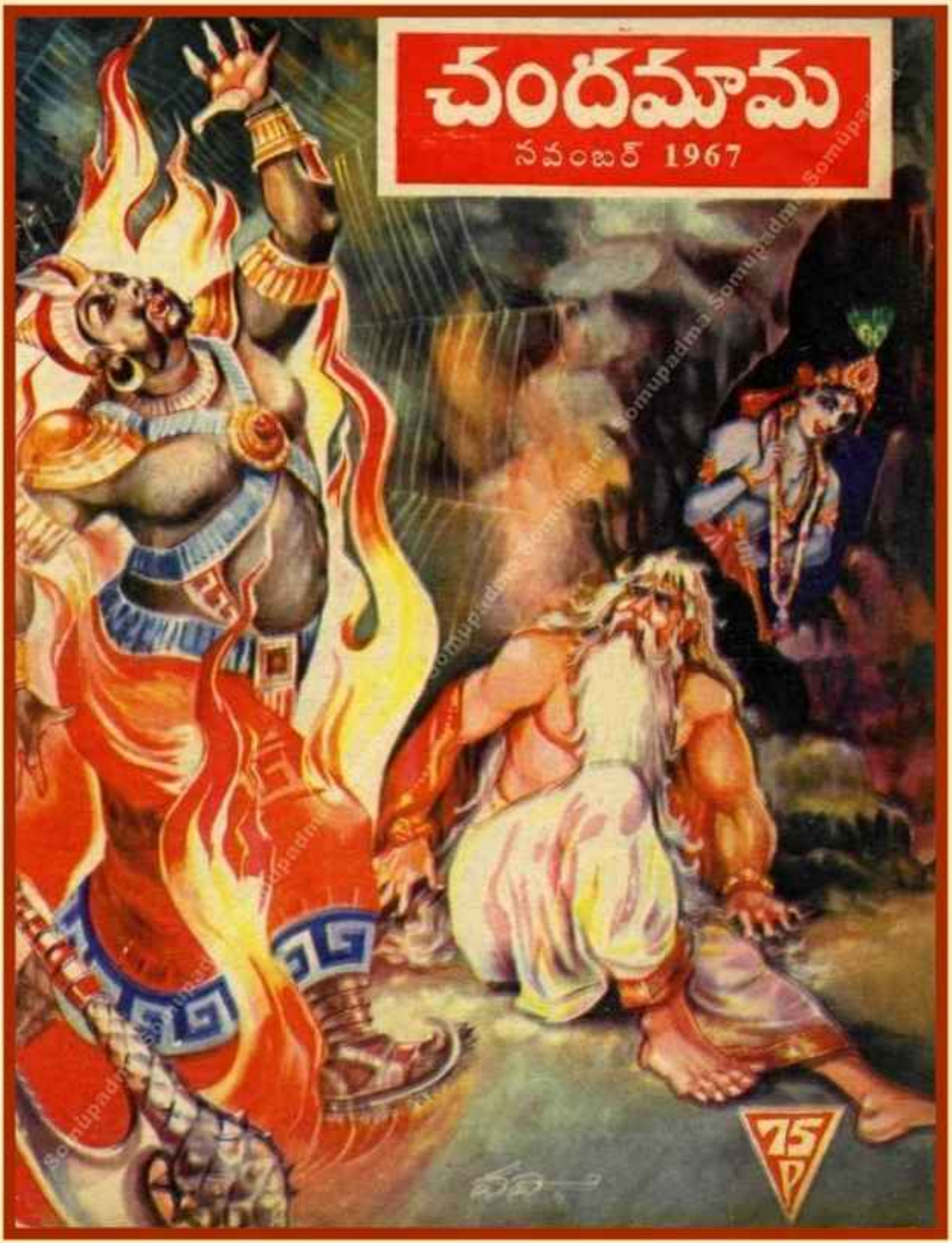

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) NOVEMBER 1967 Regd. No. M. 4854

అరణ్యపురాణం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

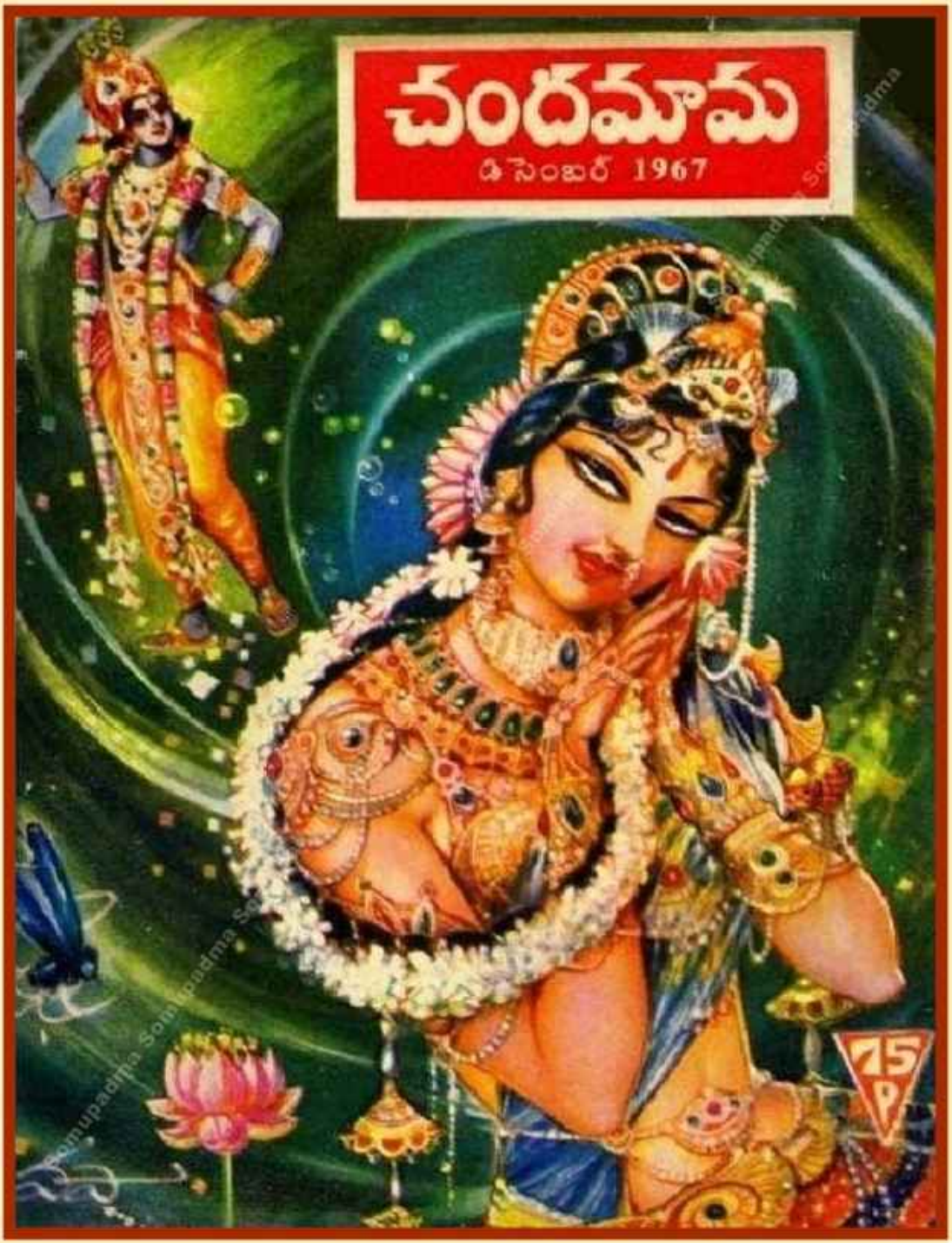

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

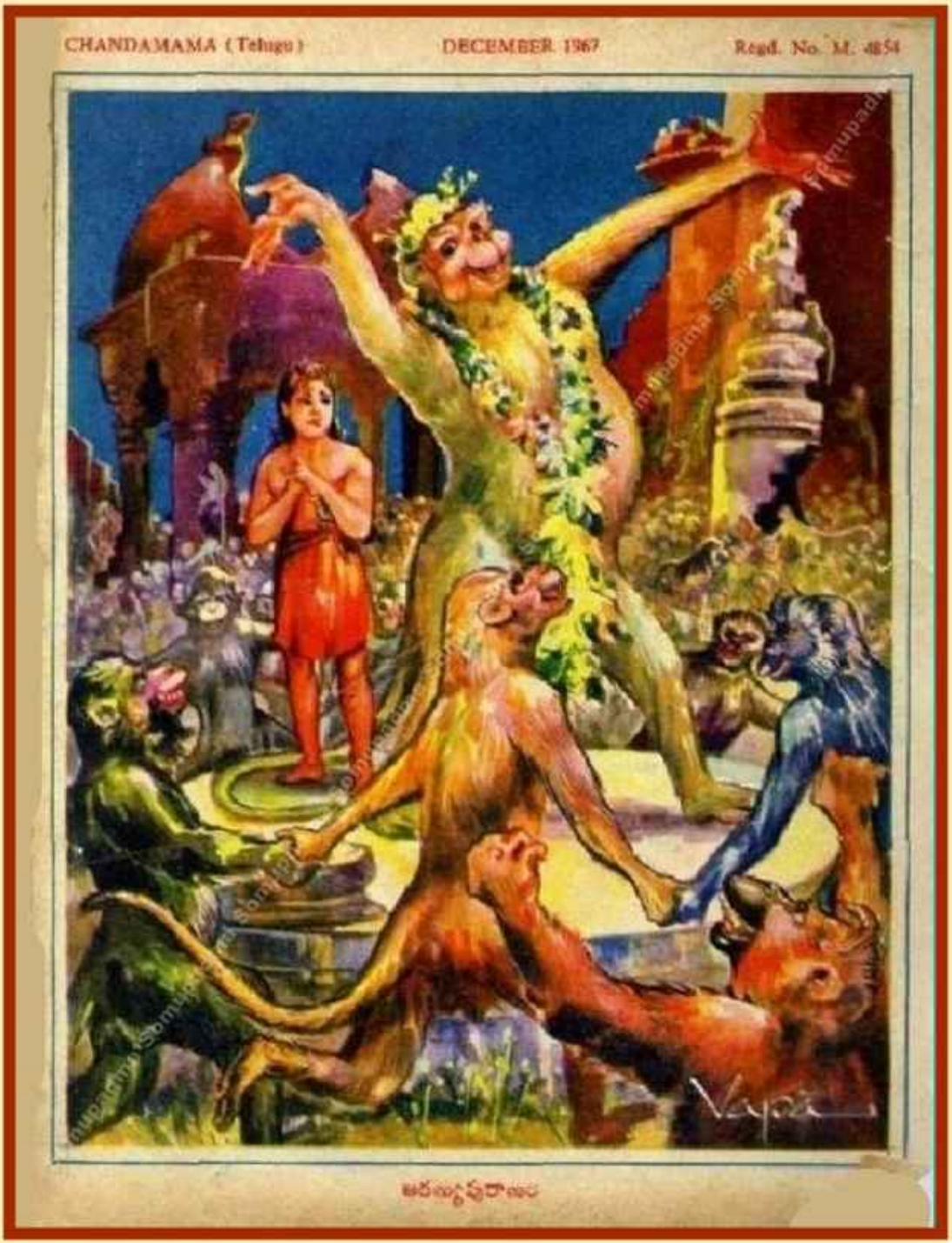

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

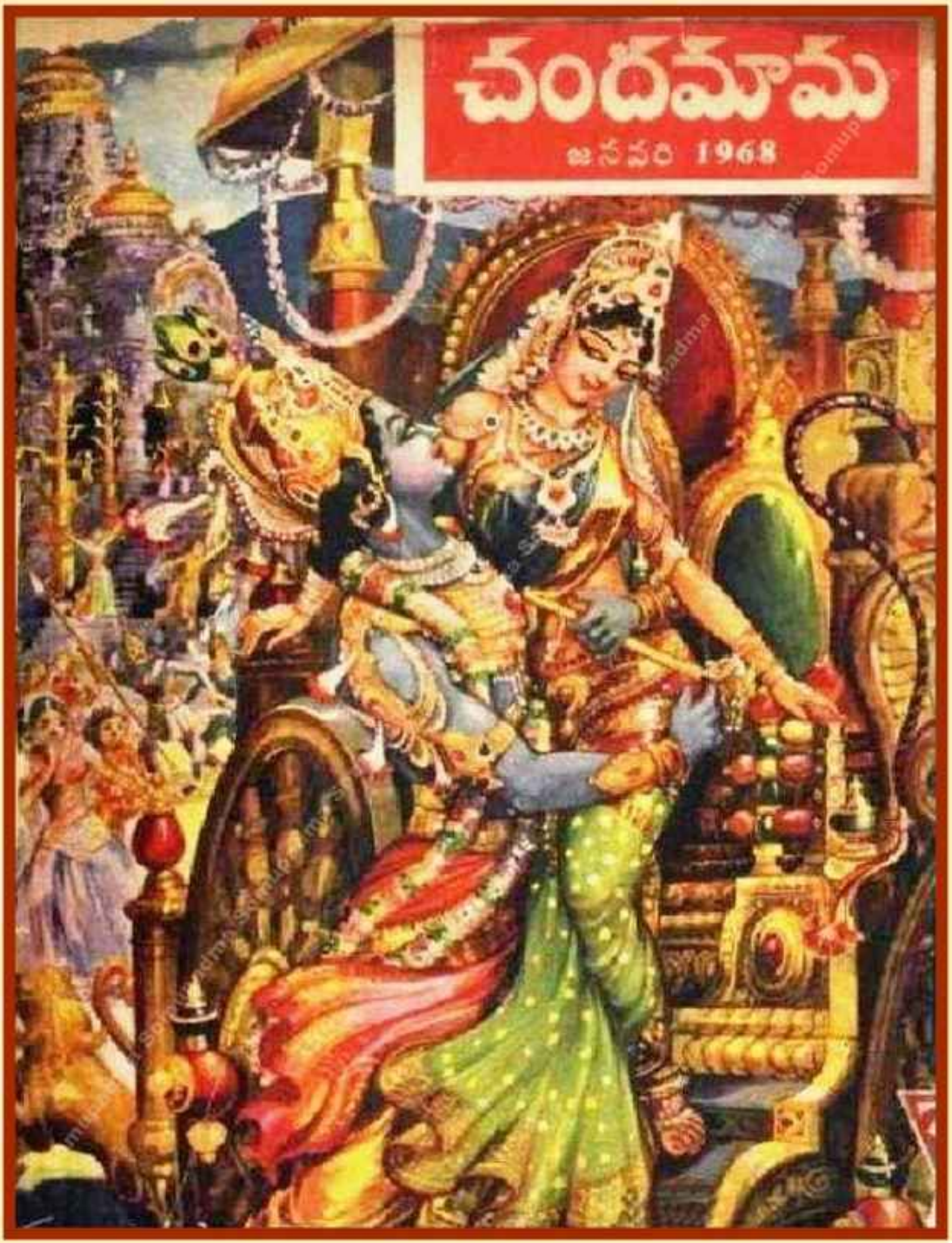

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

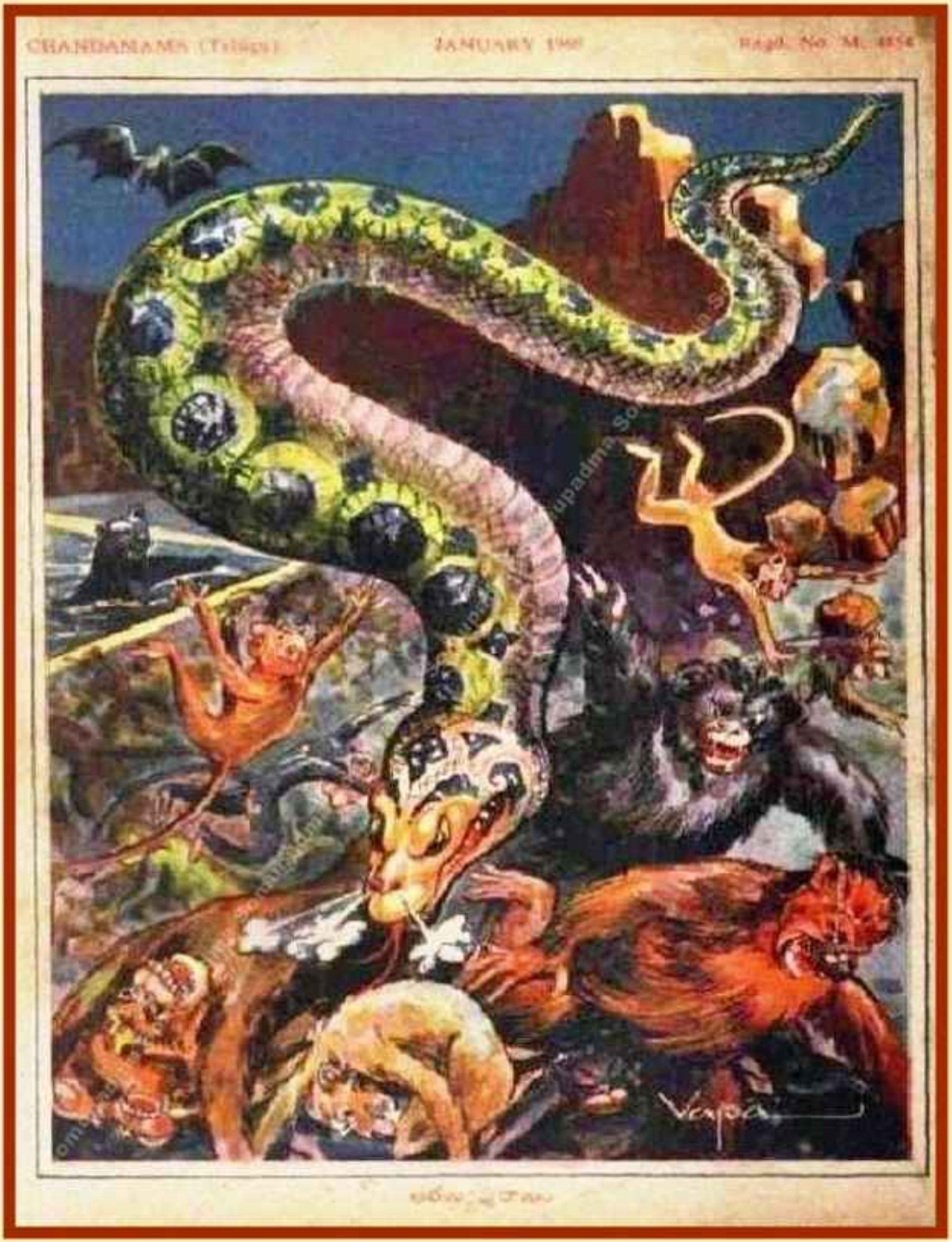

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

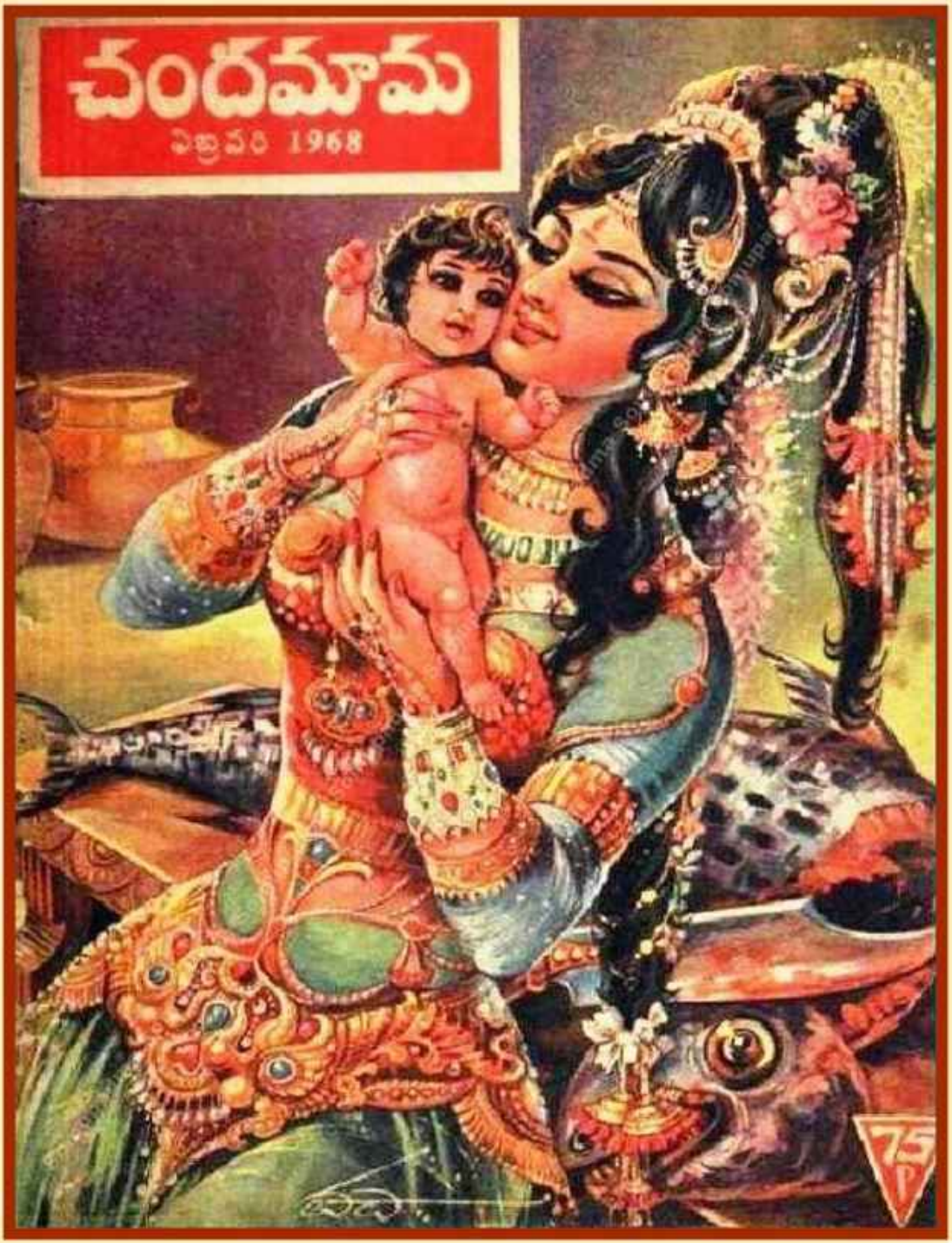

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

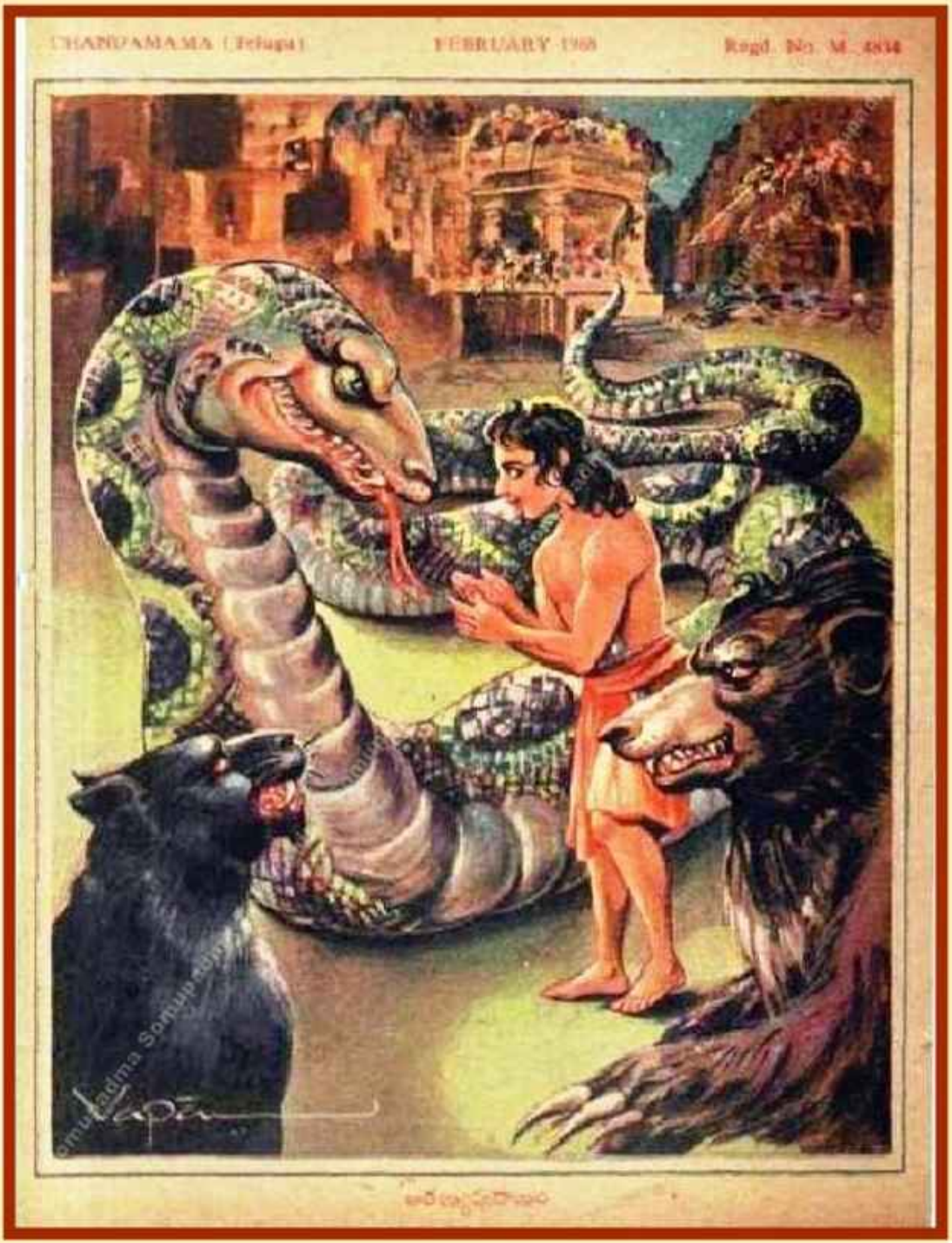

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

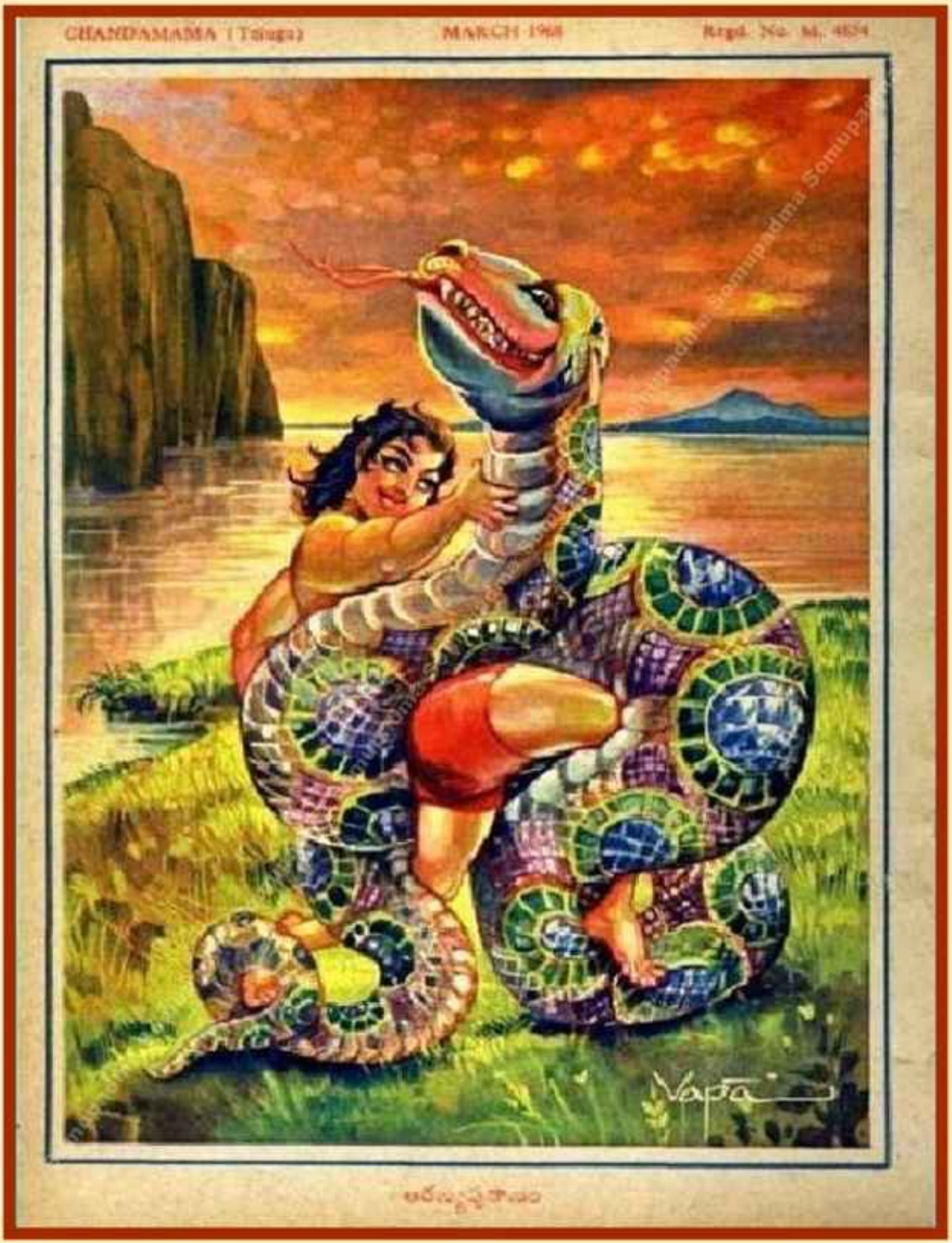

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

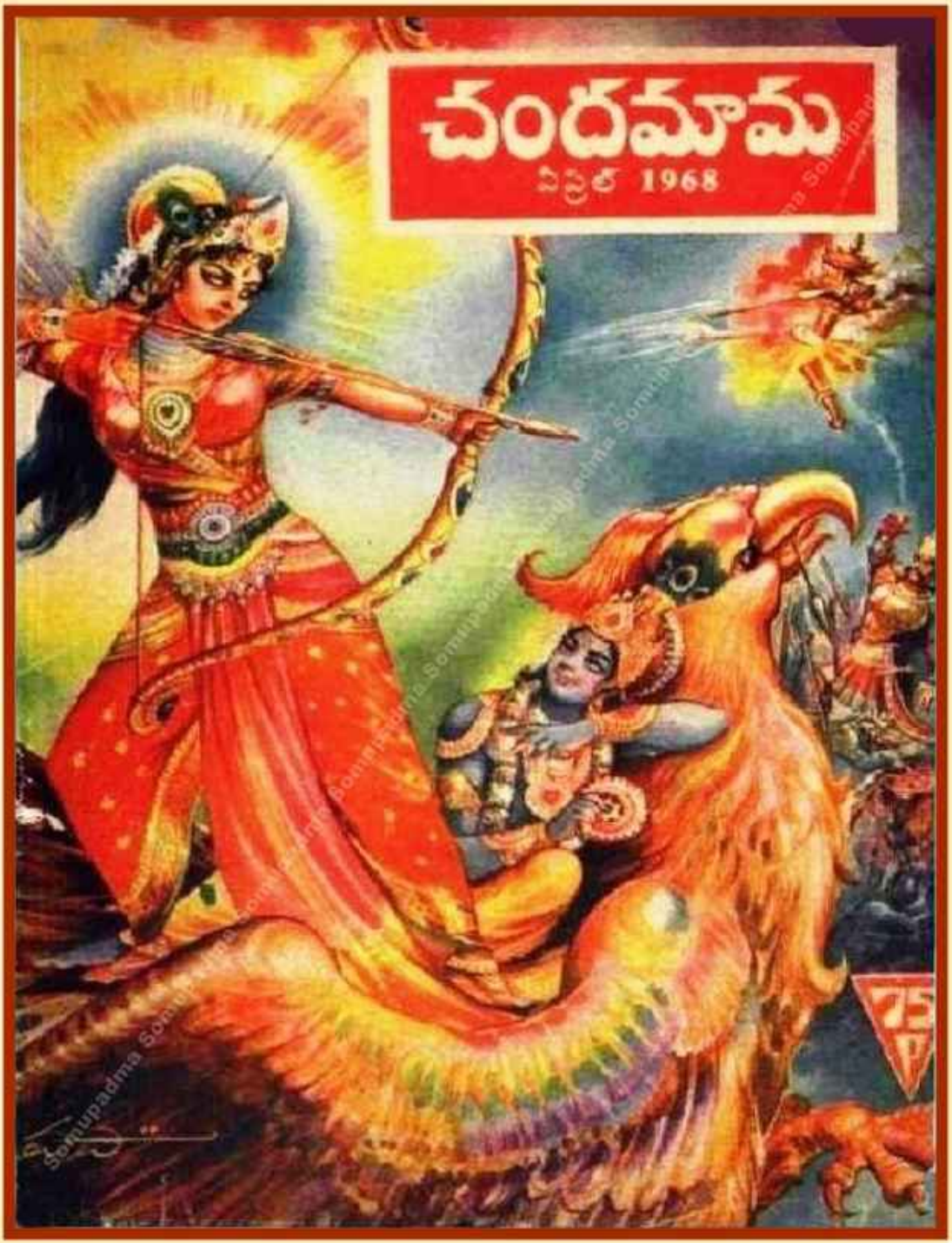

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

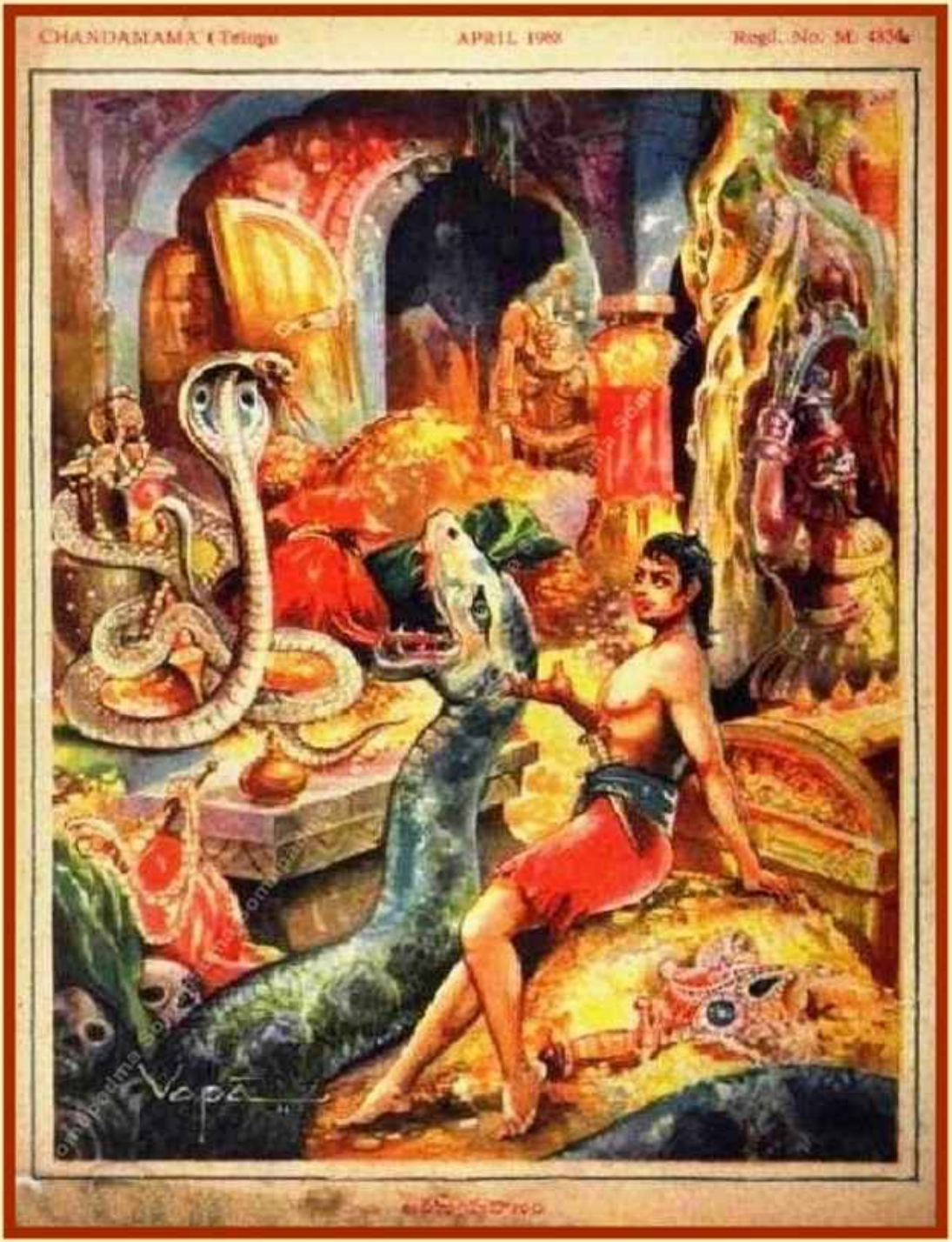

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

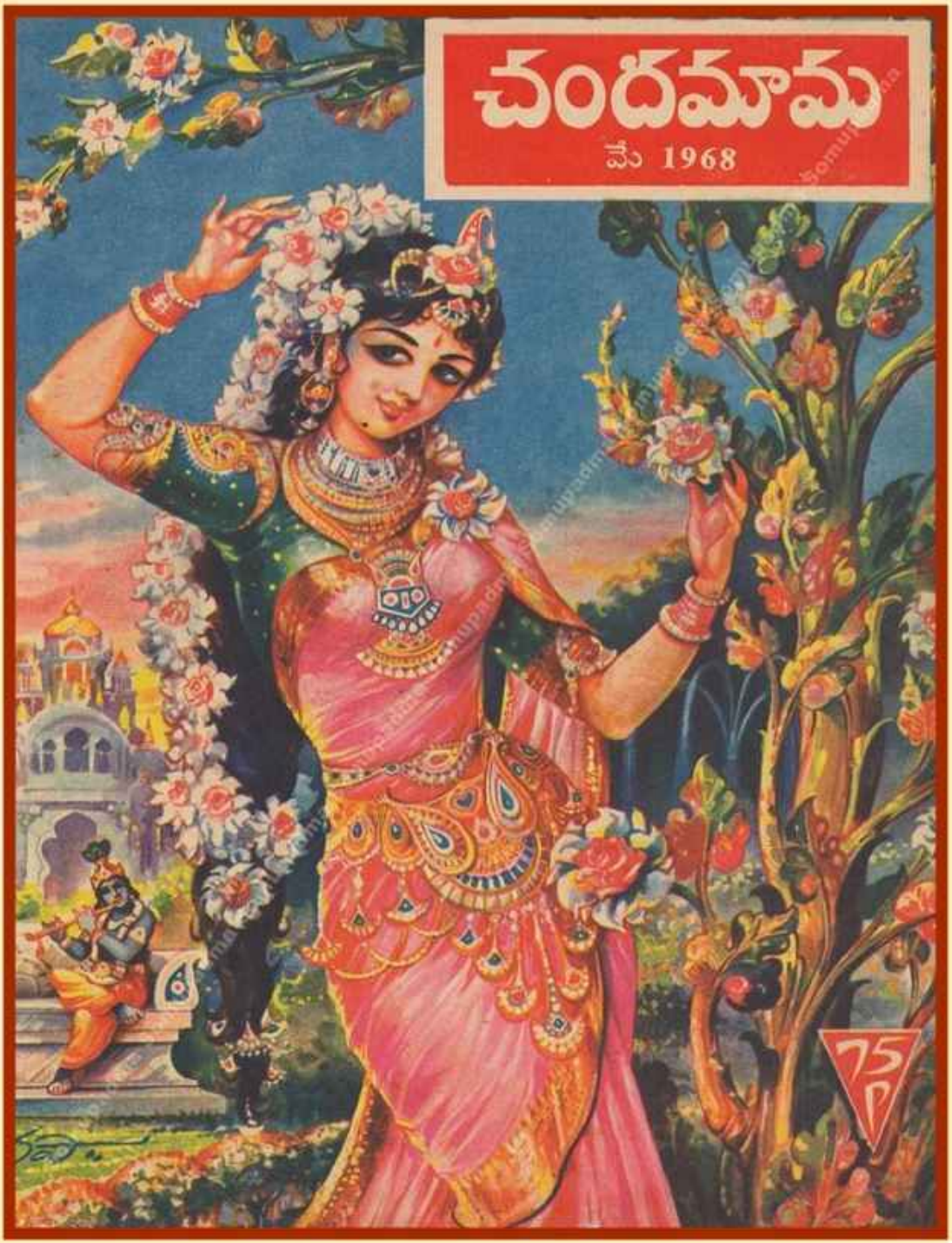

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

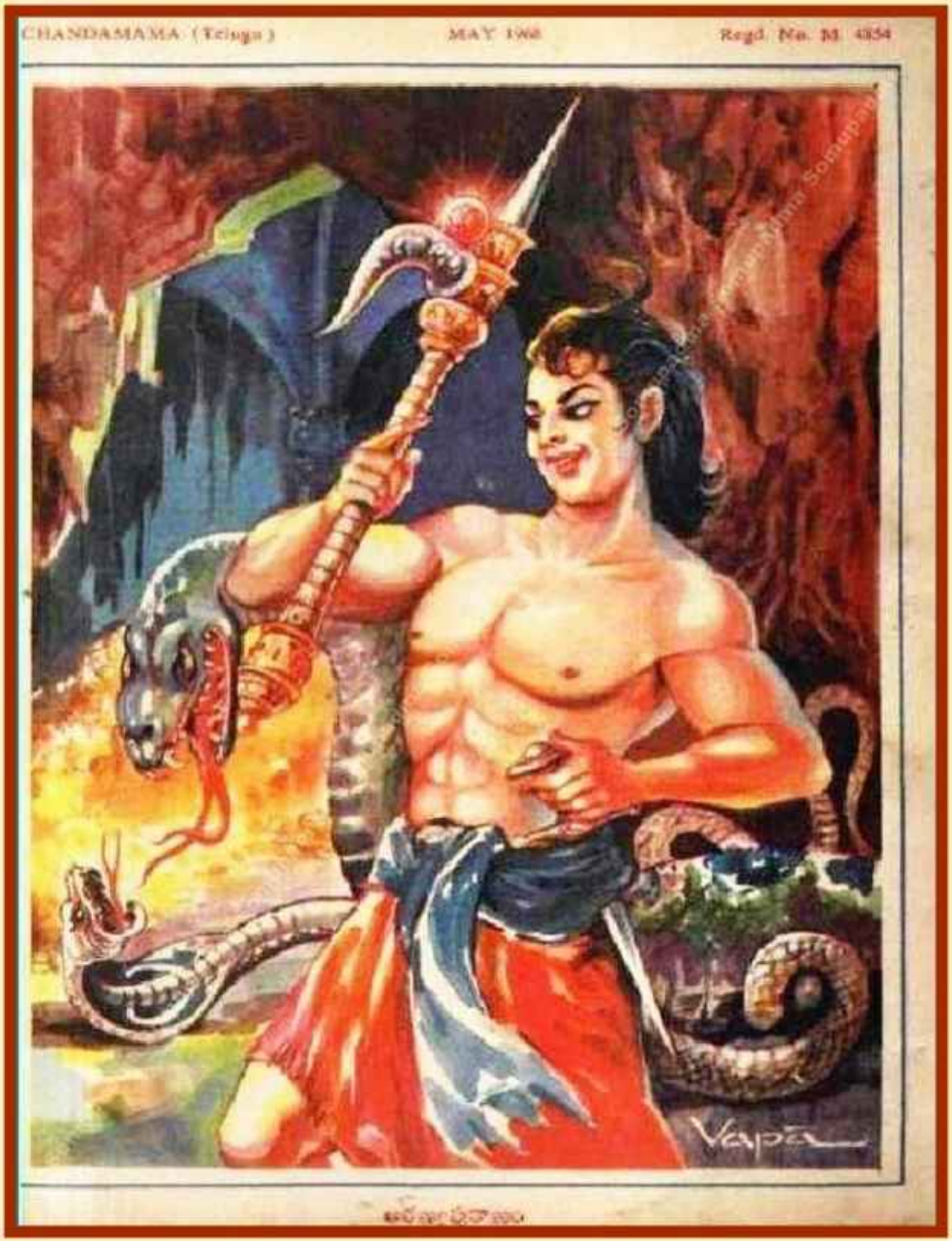

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

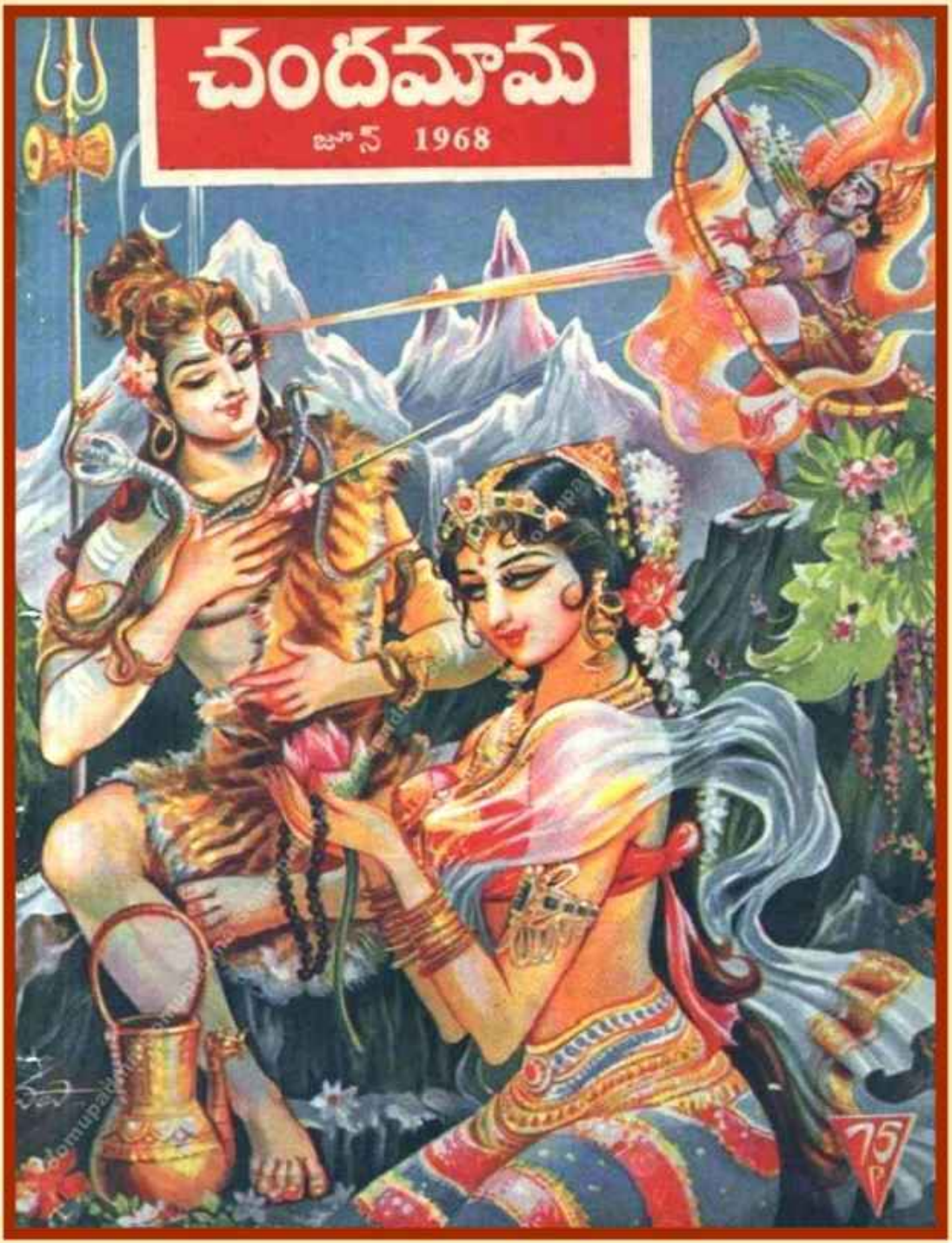

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

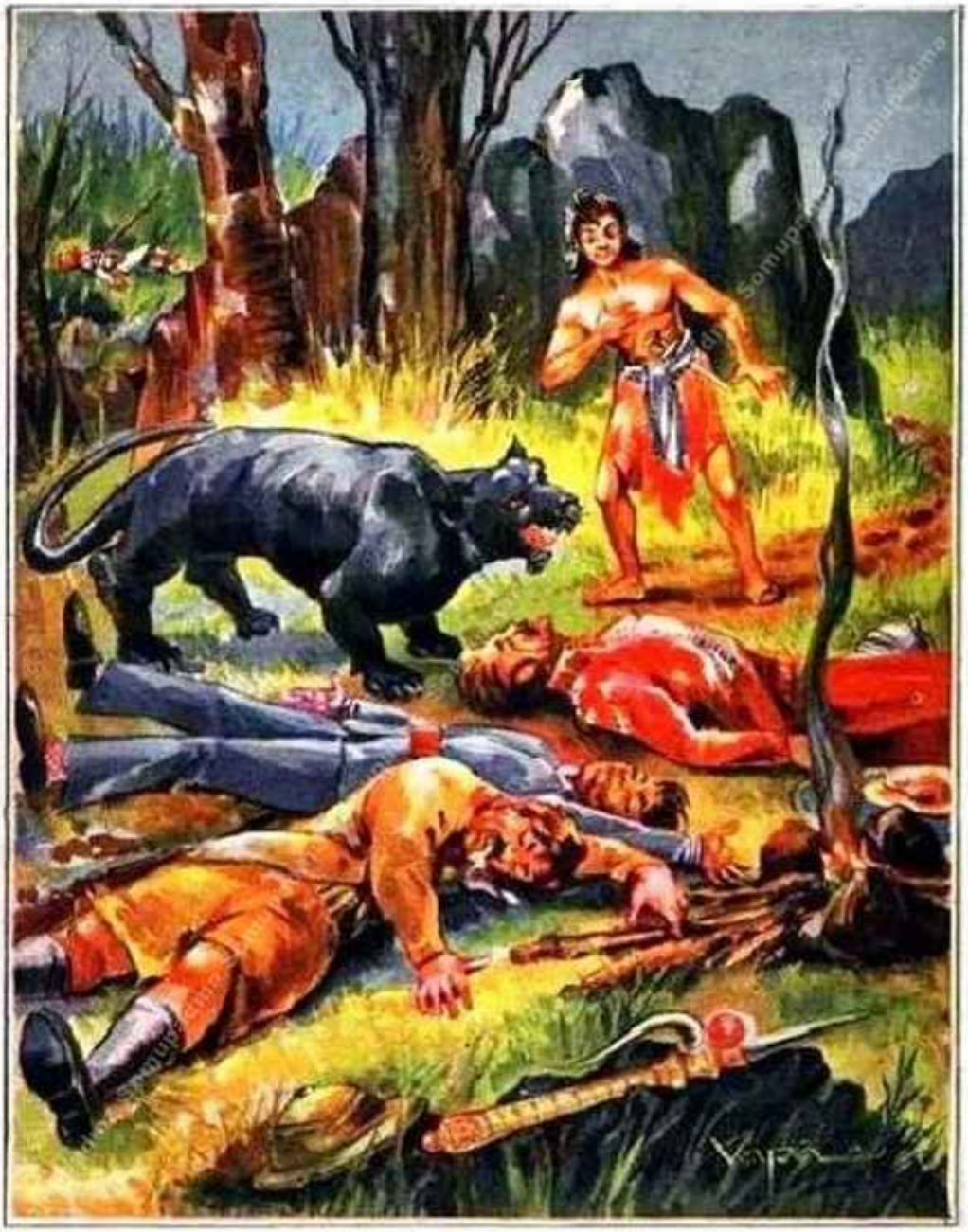

ఆరణ్యపురాణం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

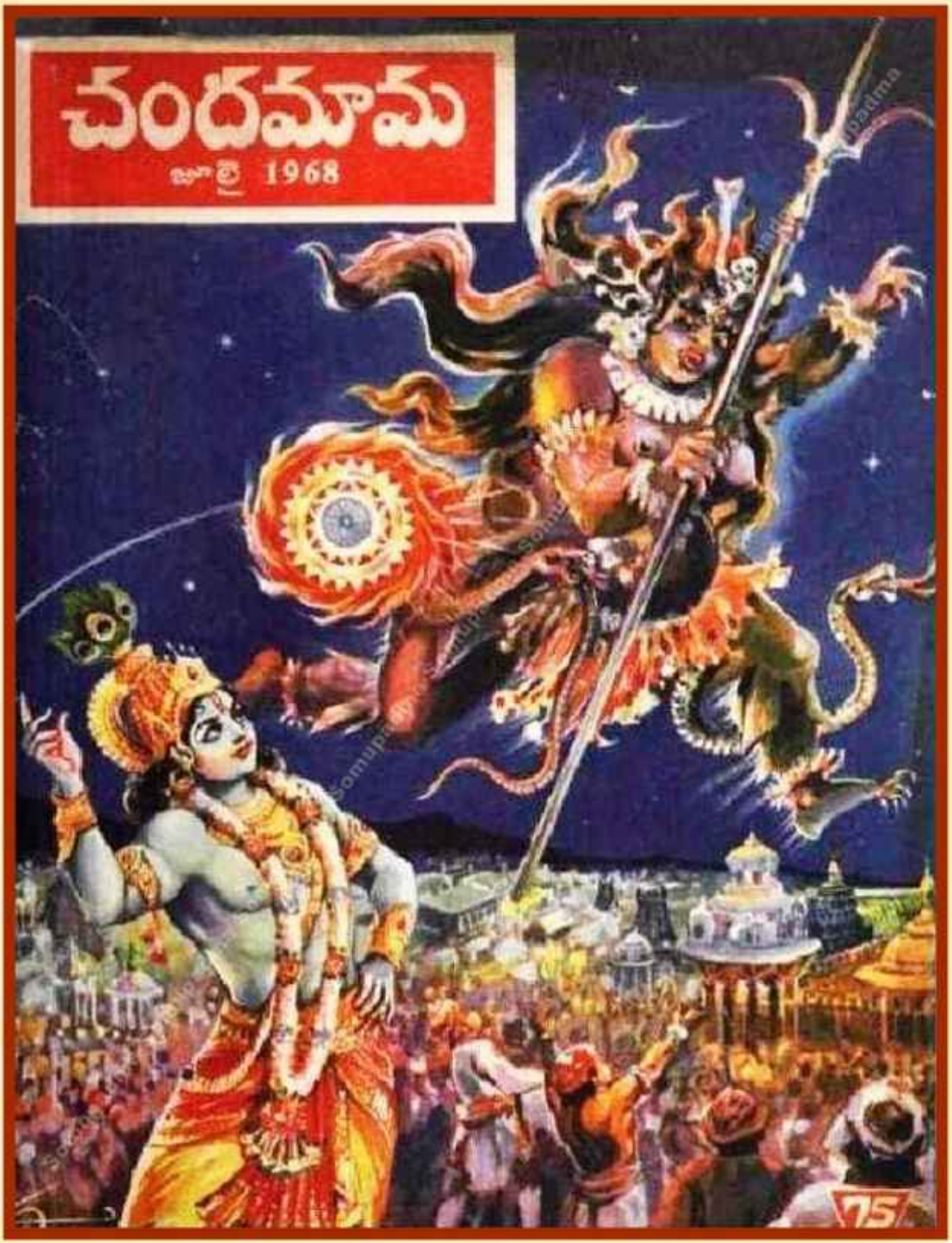

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

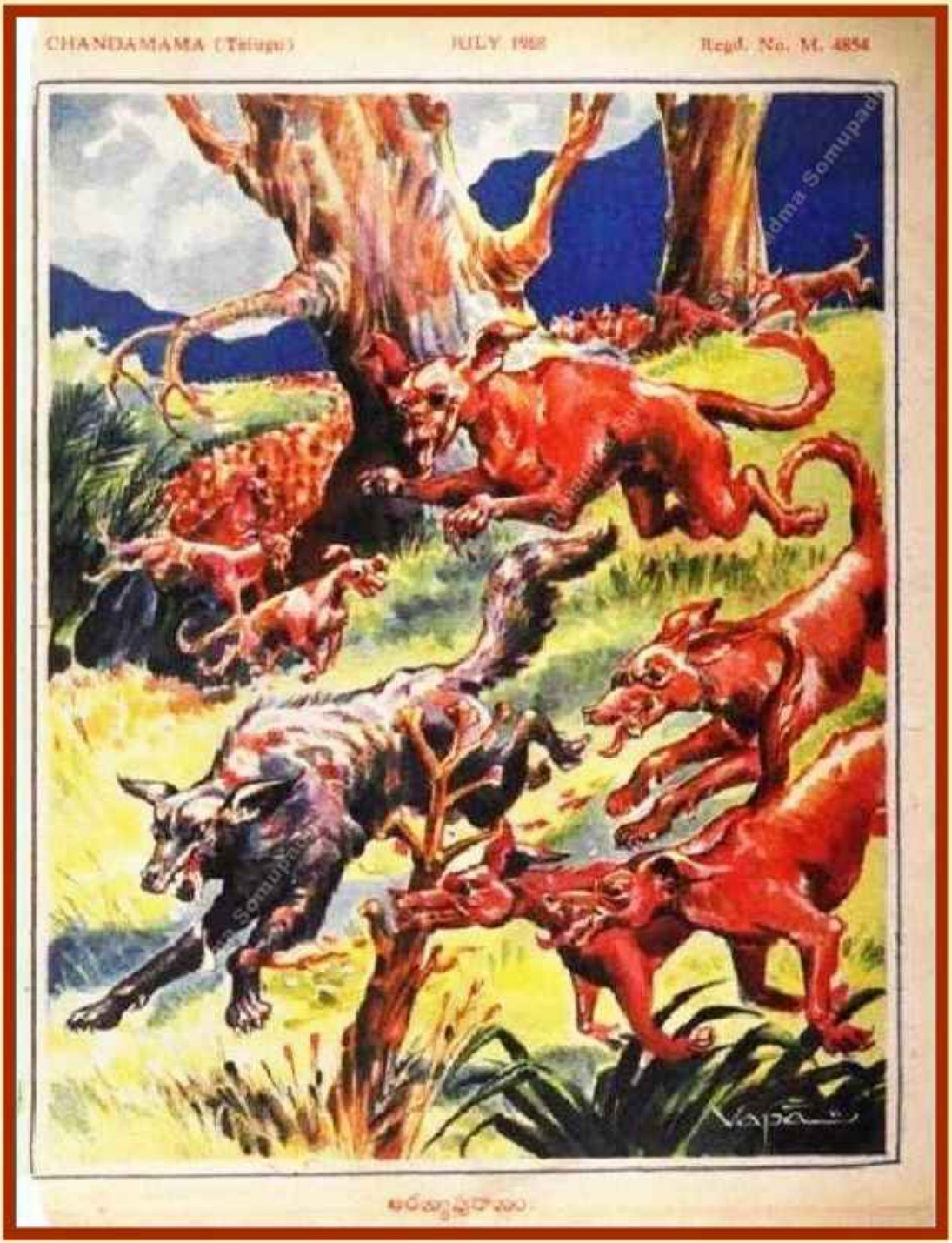

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

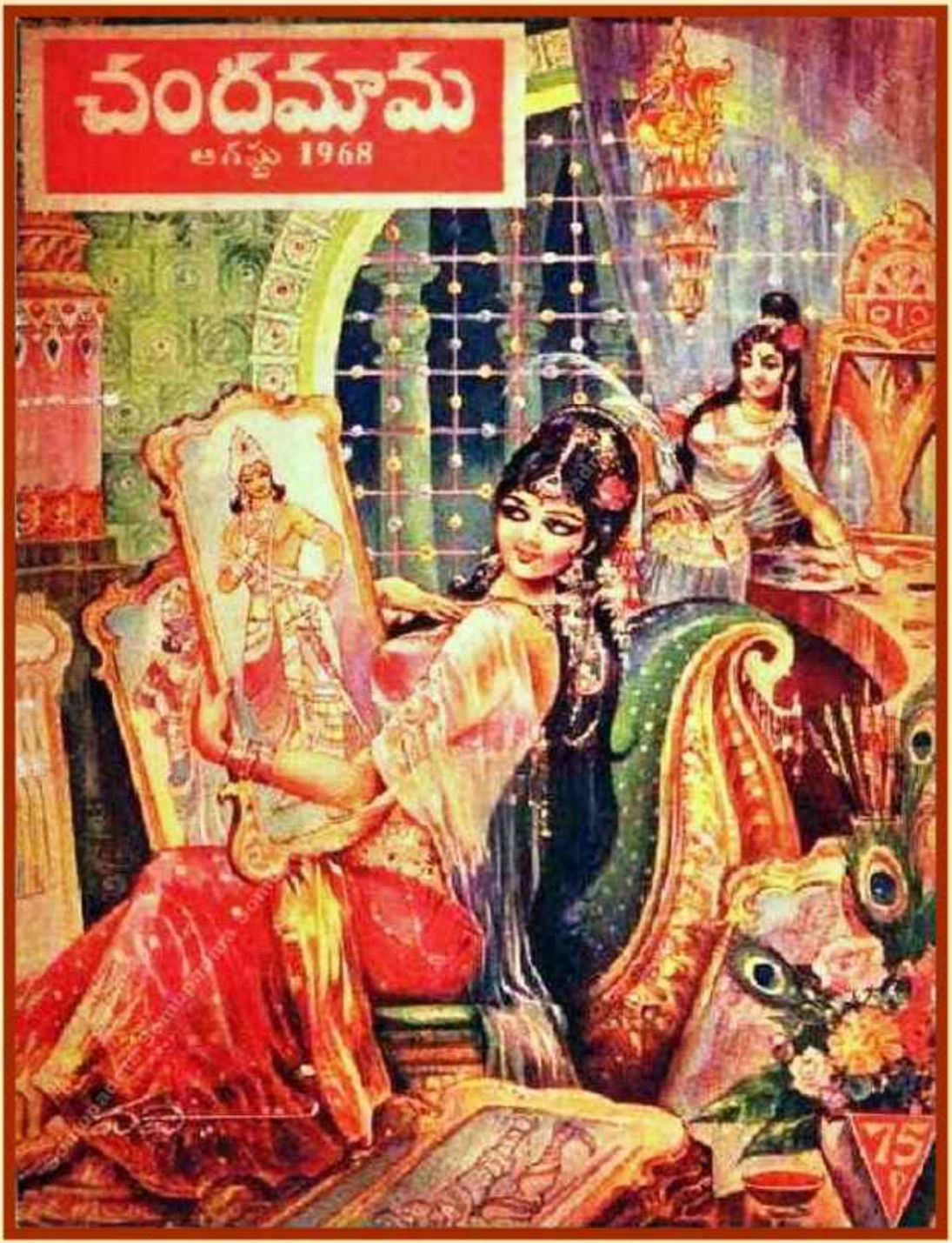

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

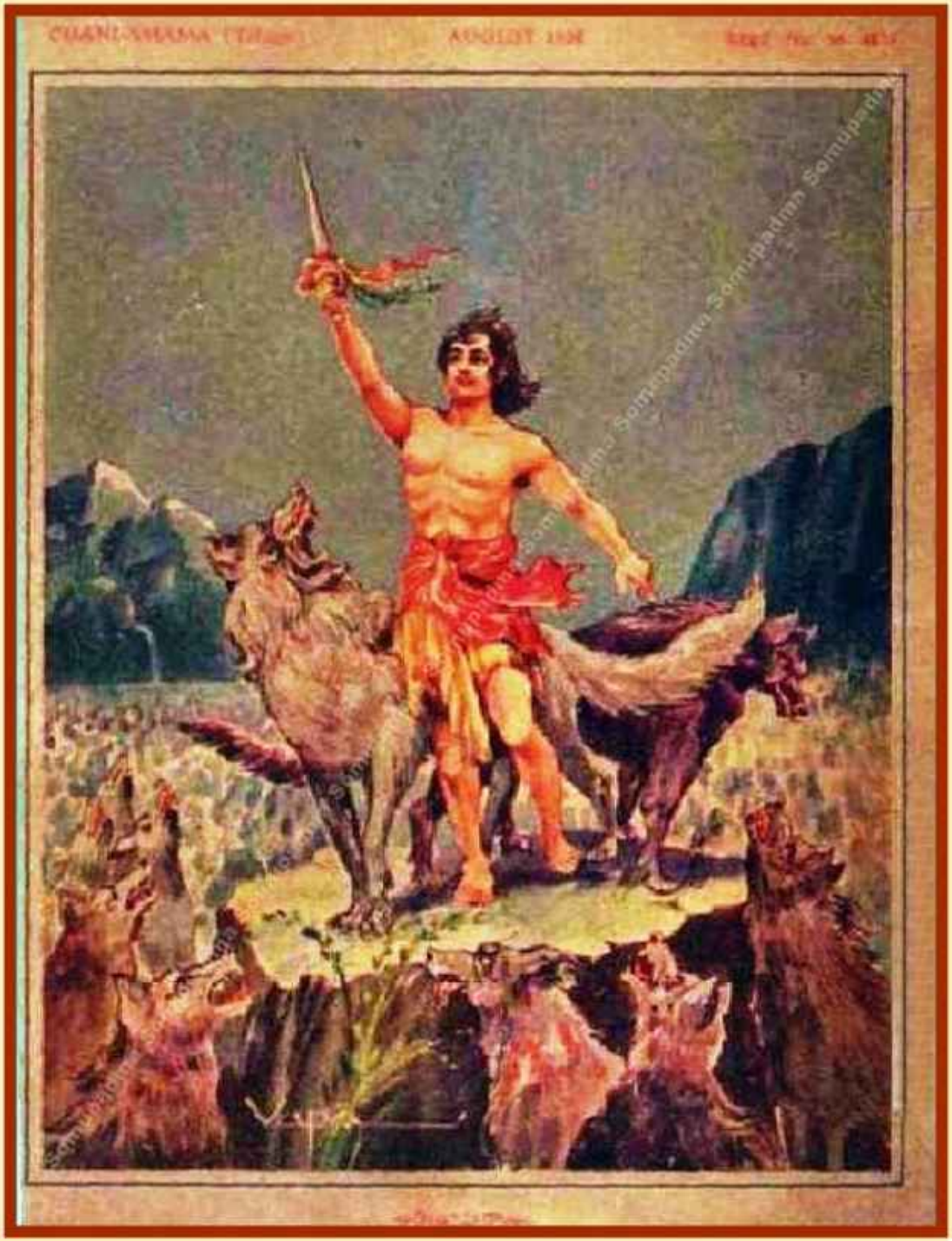

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

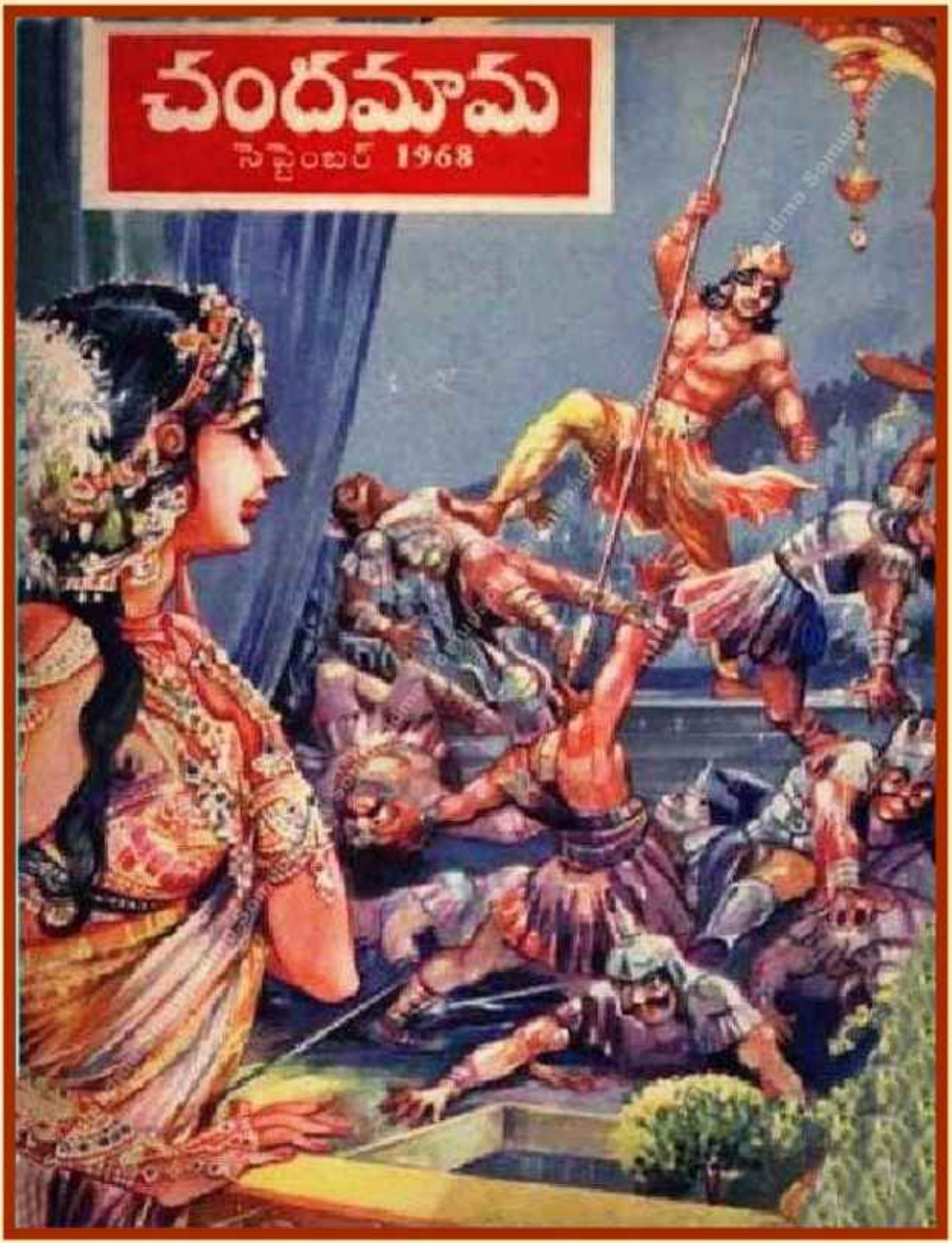

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

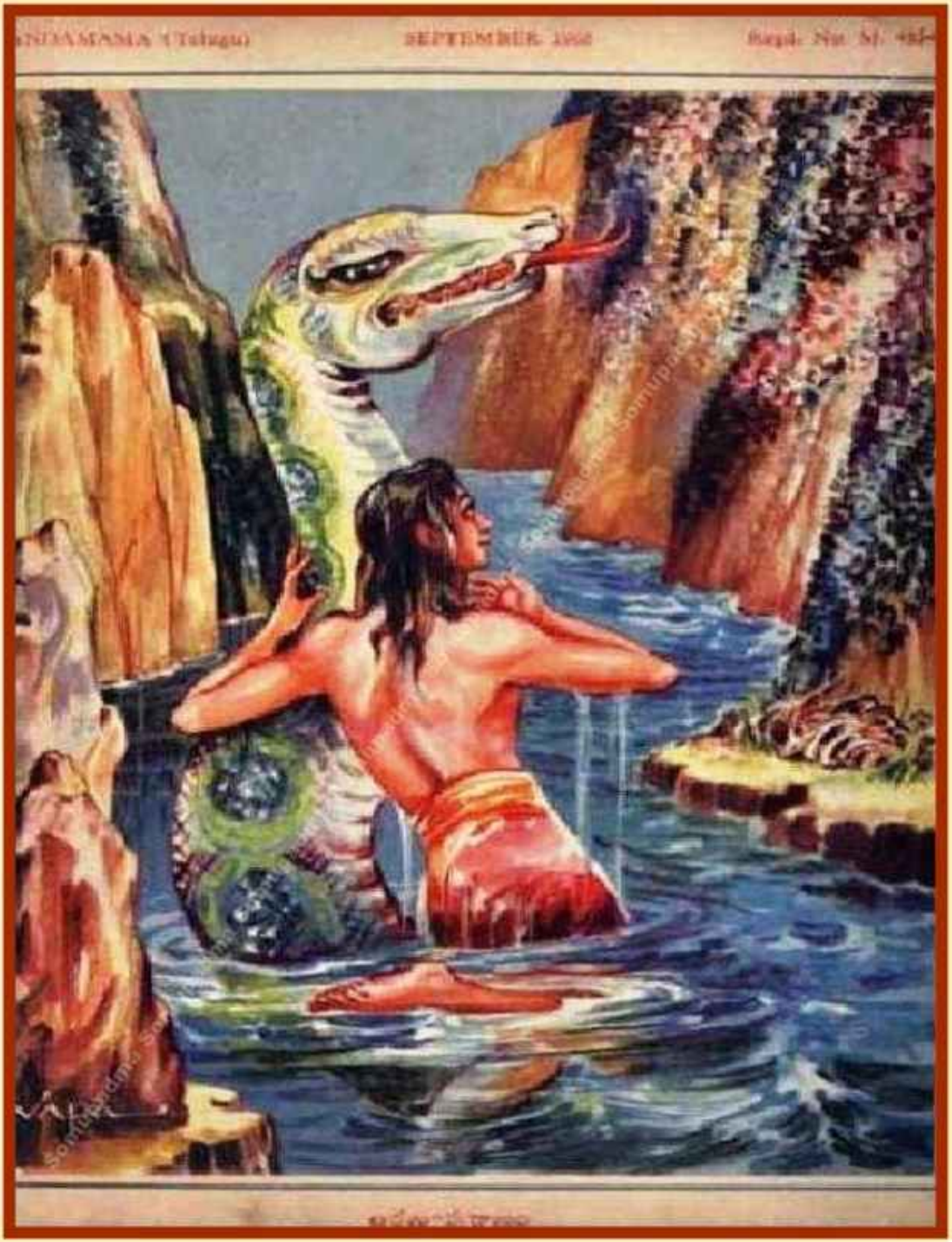

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

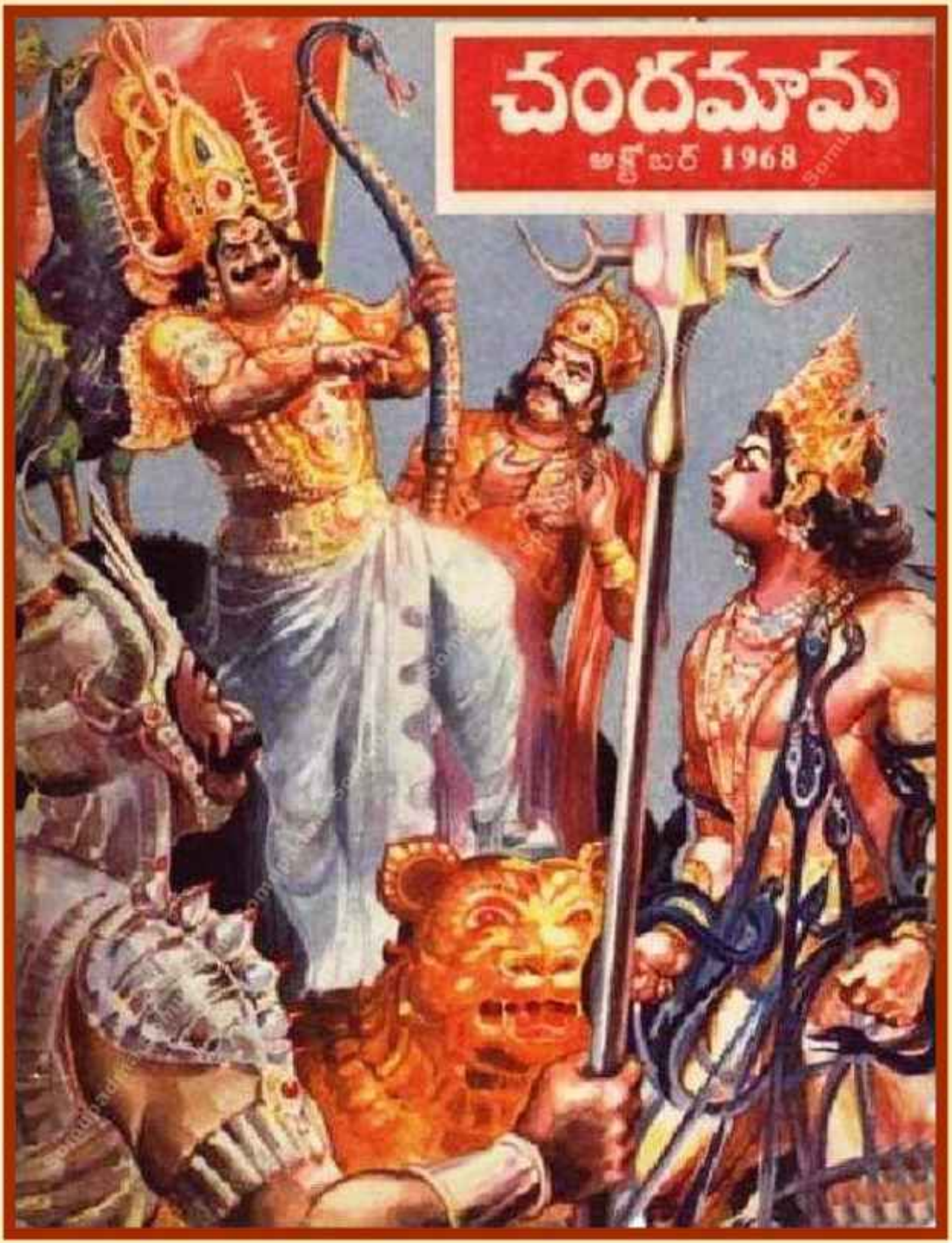

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

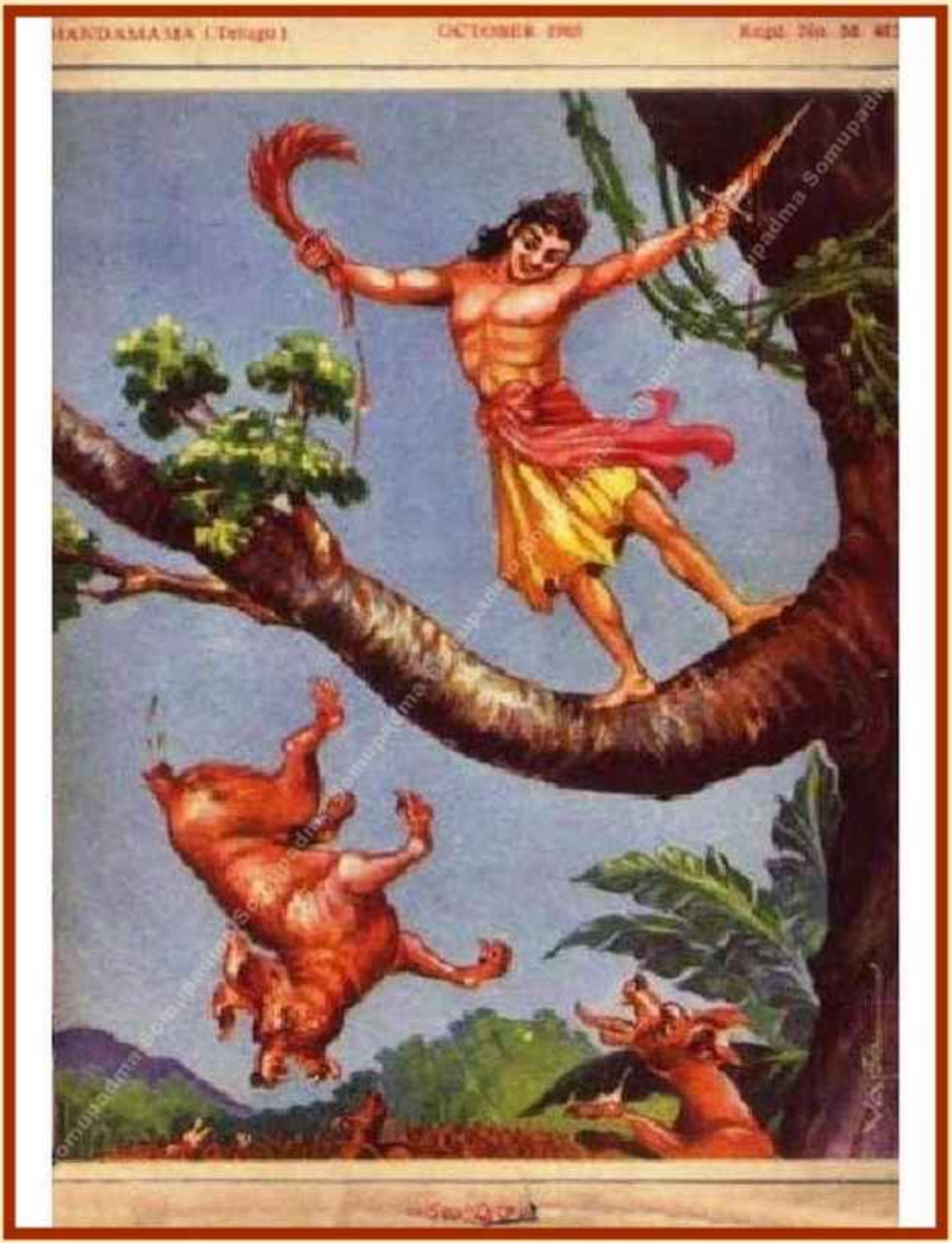

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

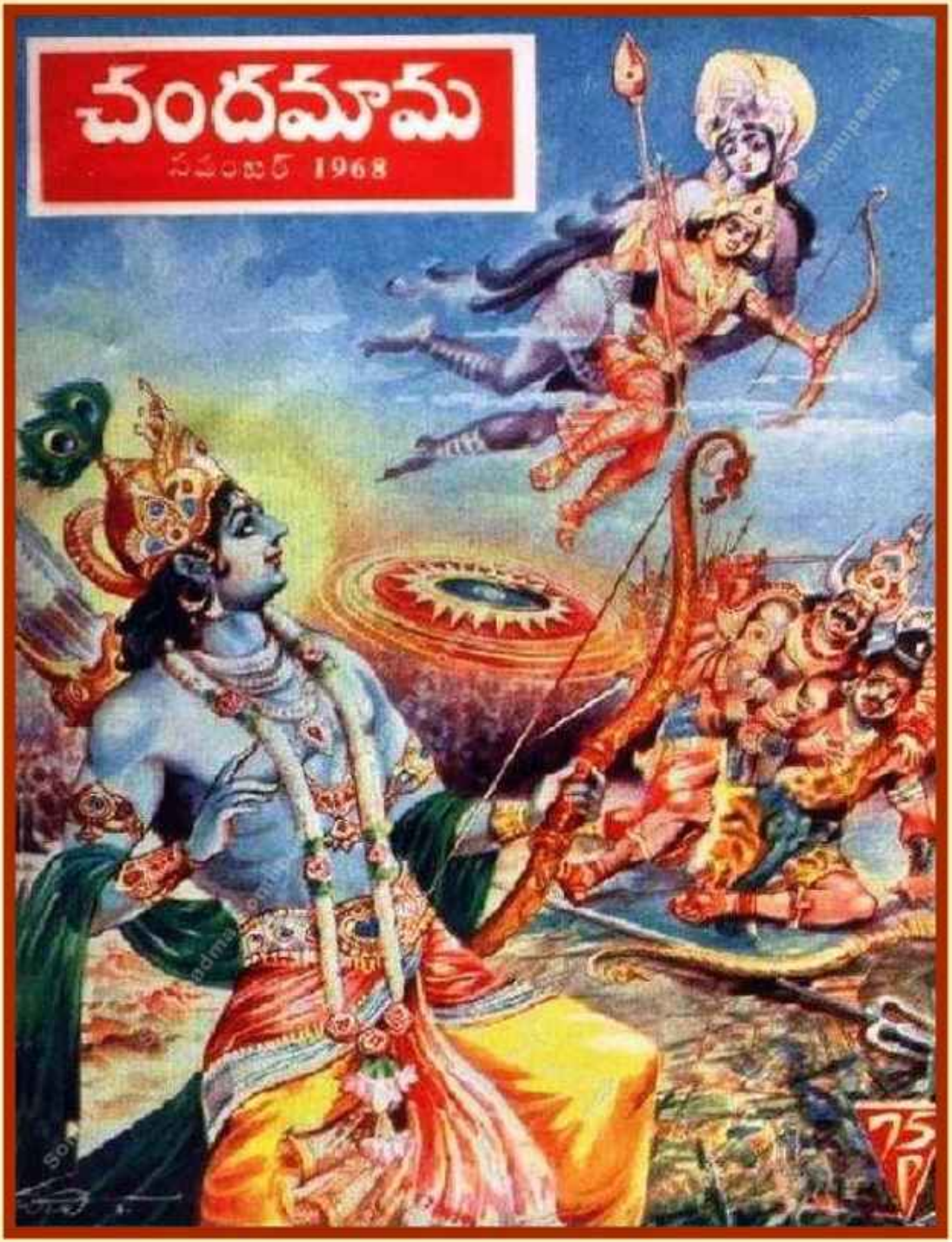

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

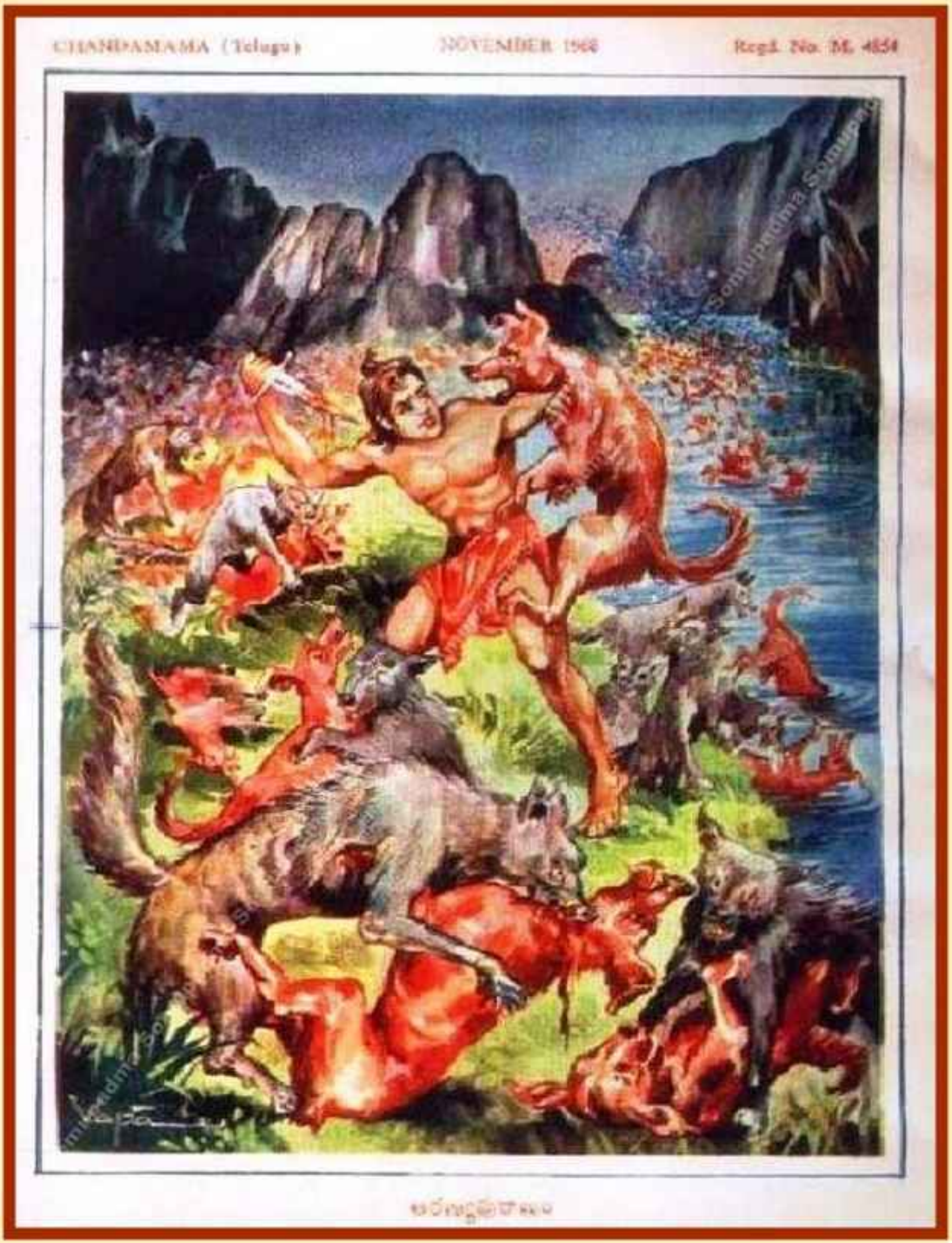

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

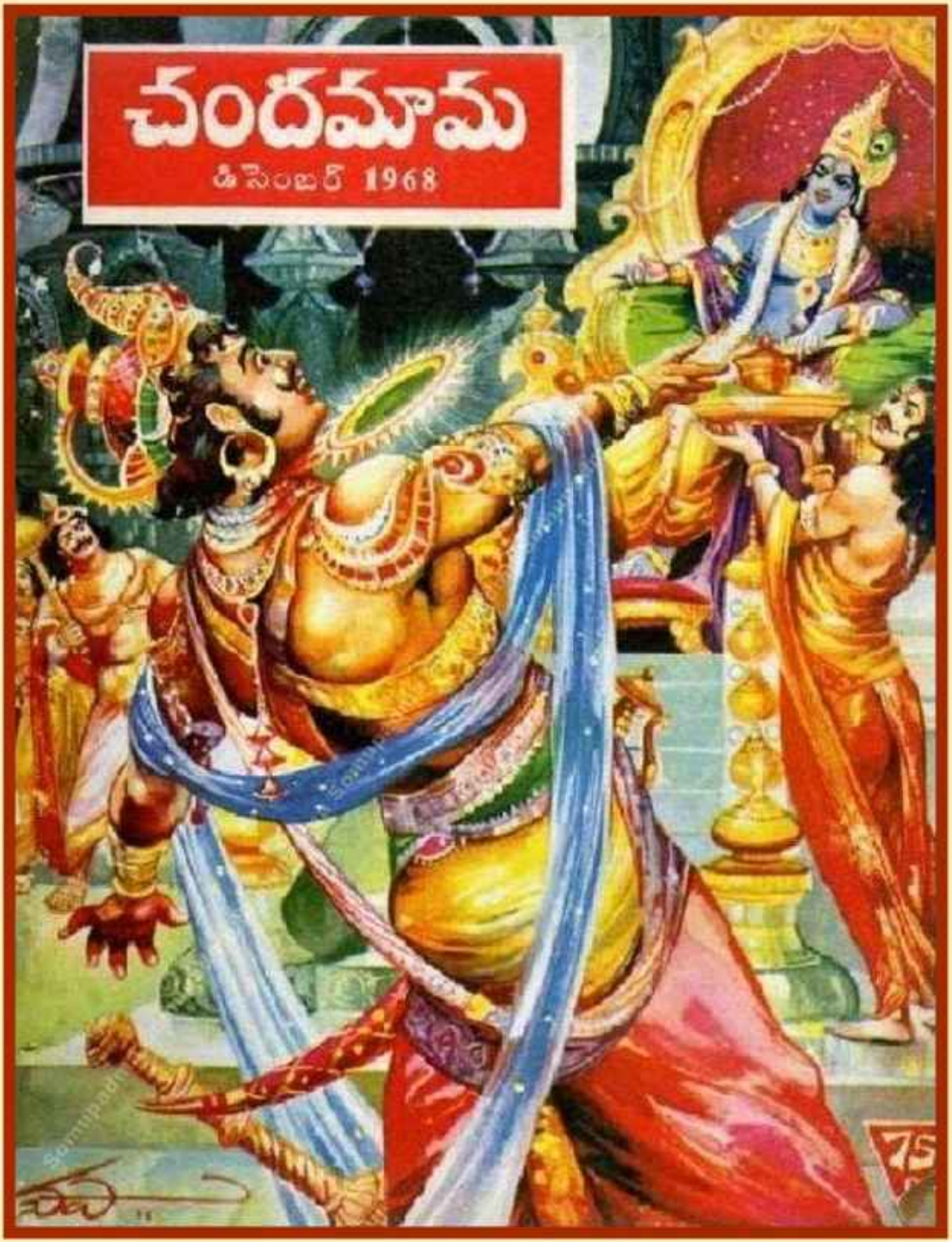

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

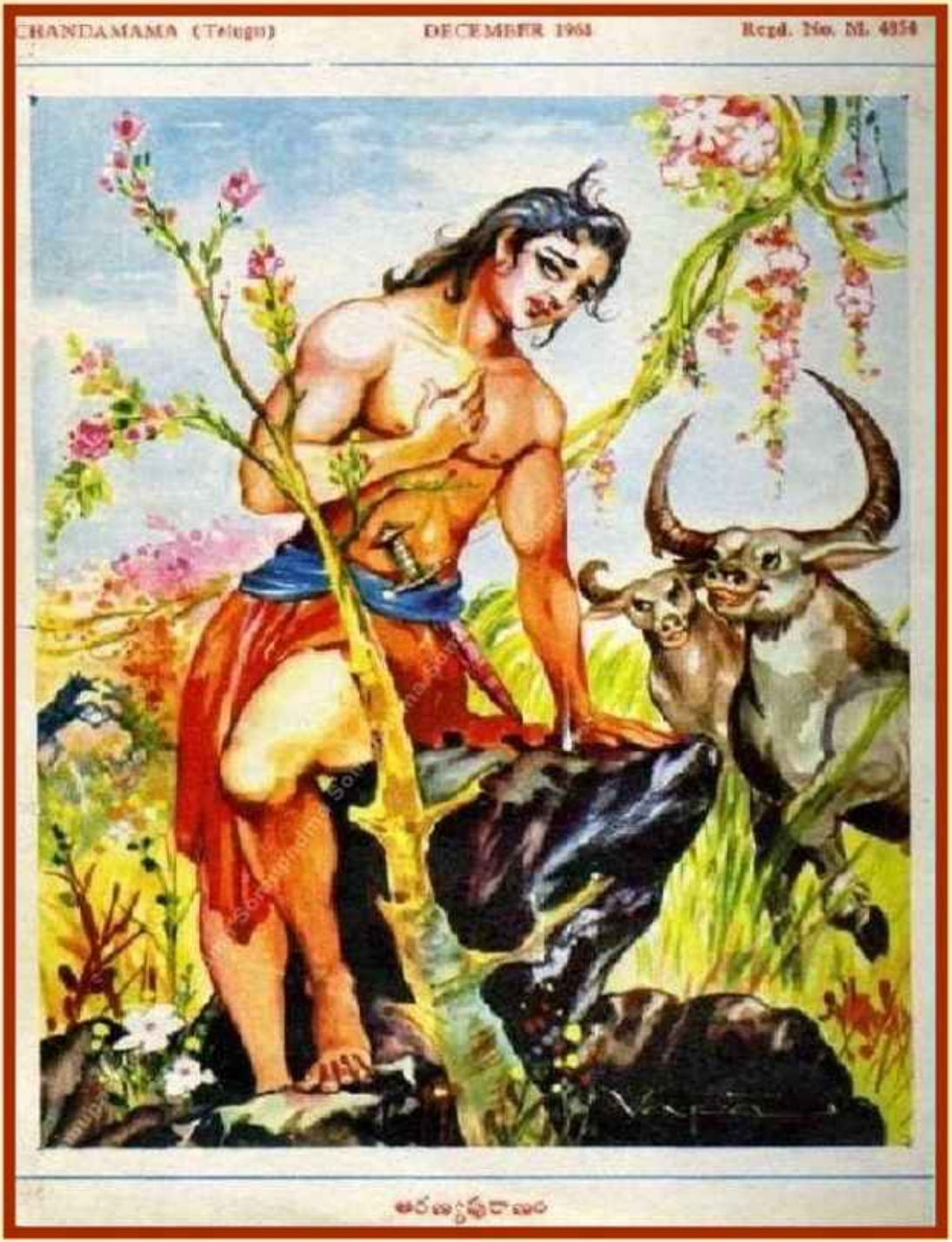

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

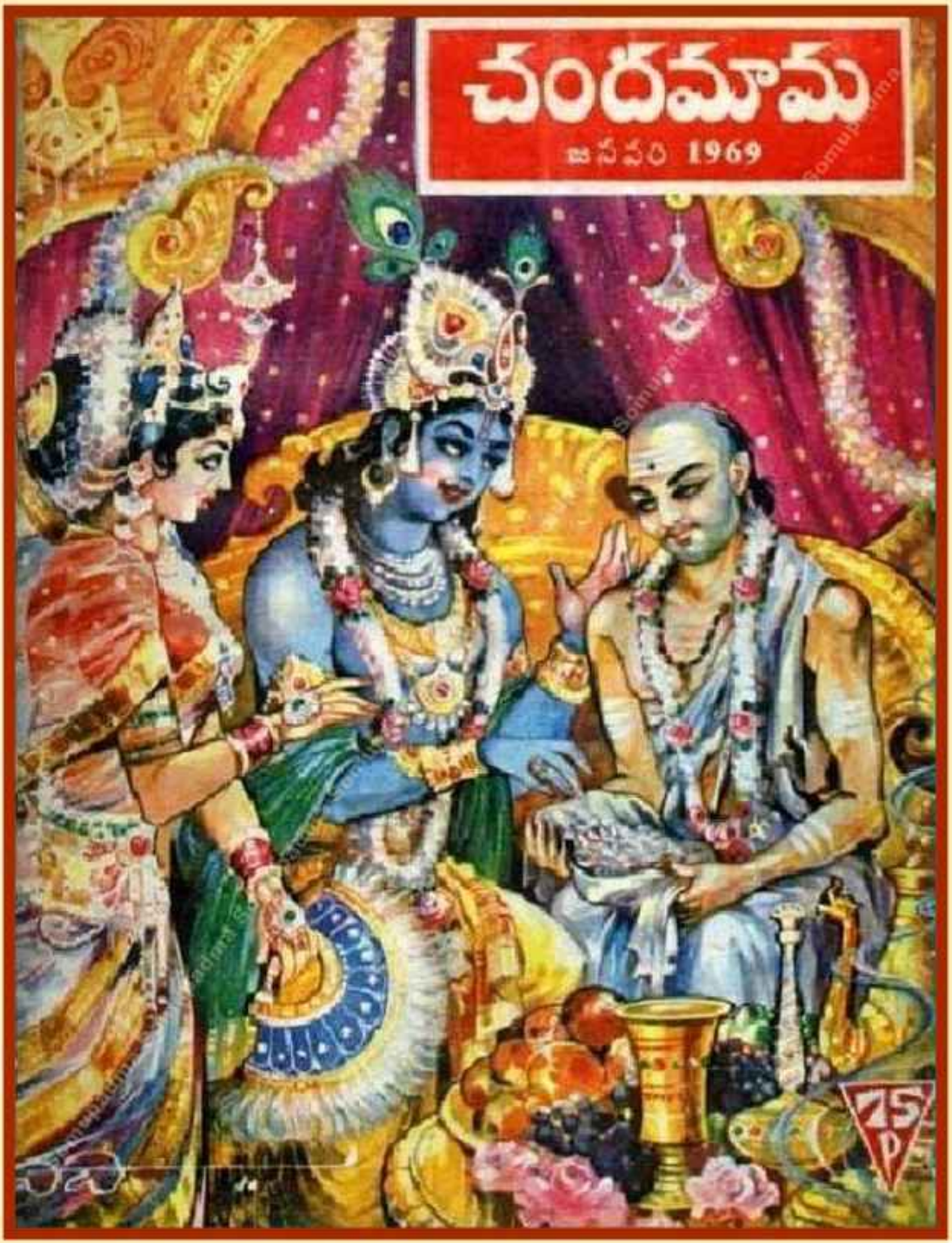

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

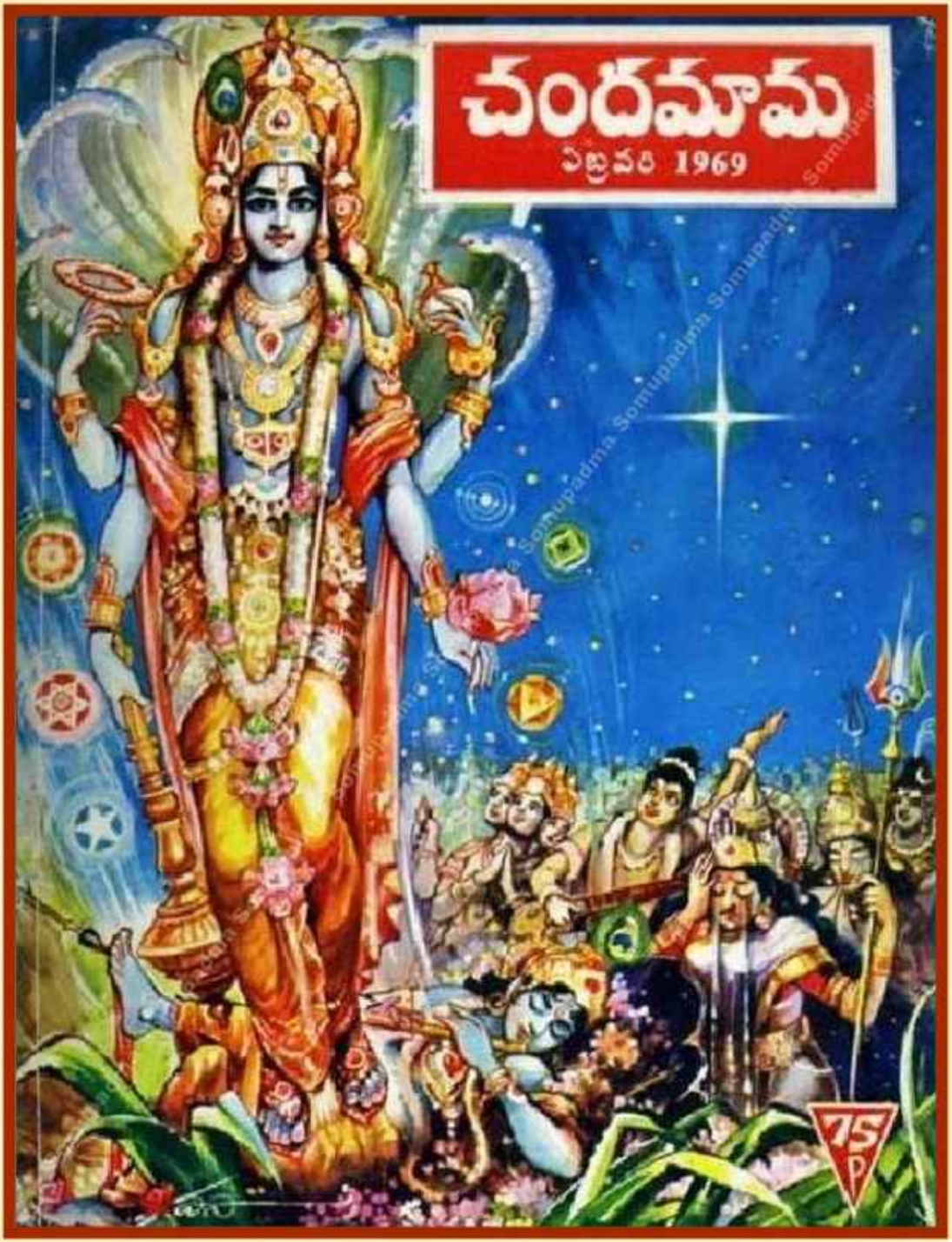

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

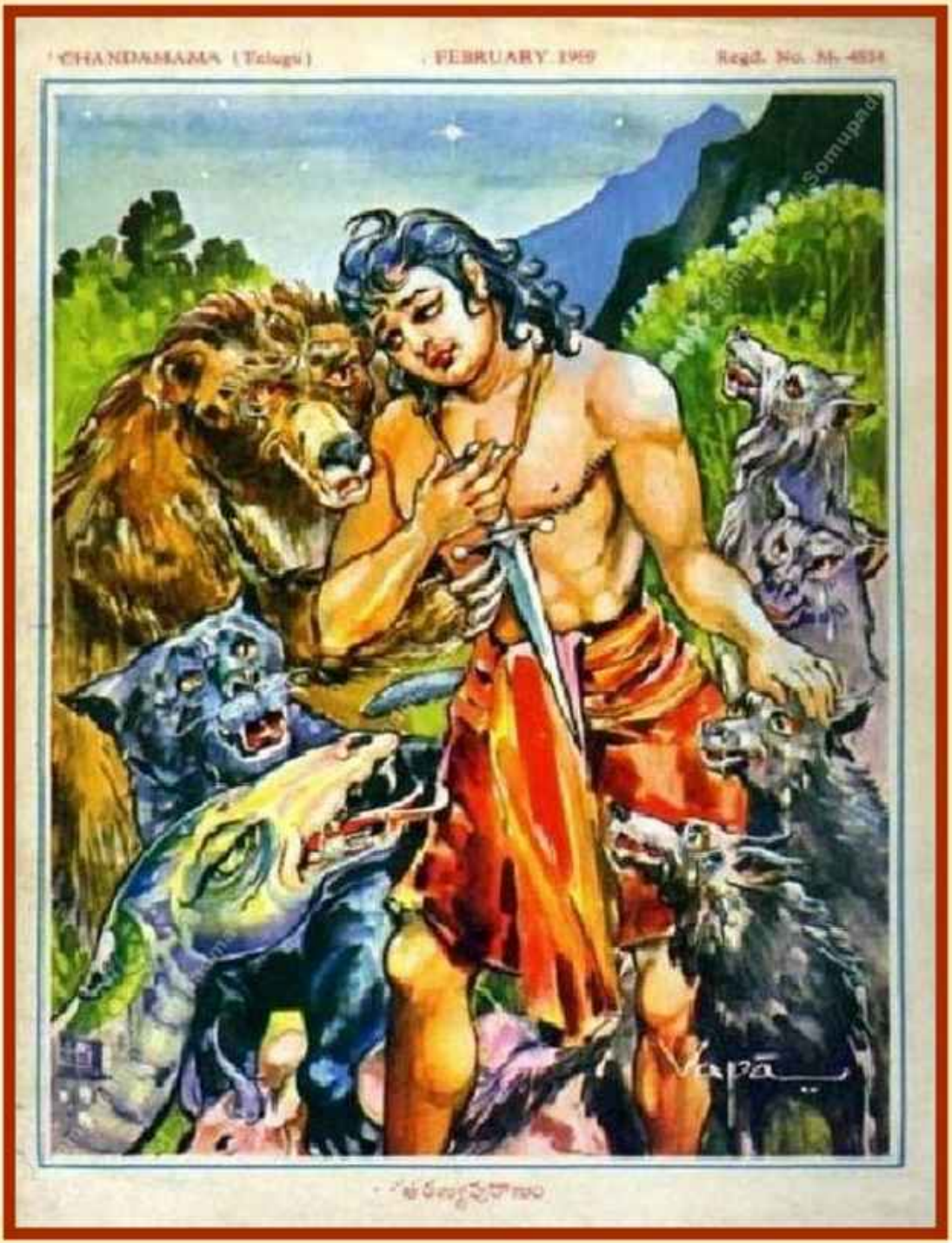

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

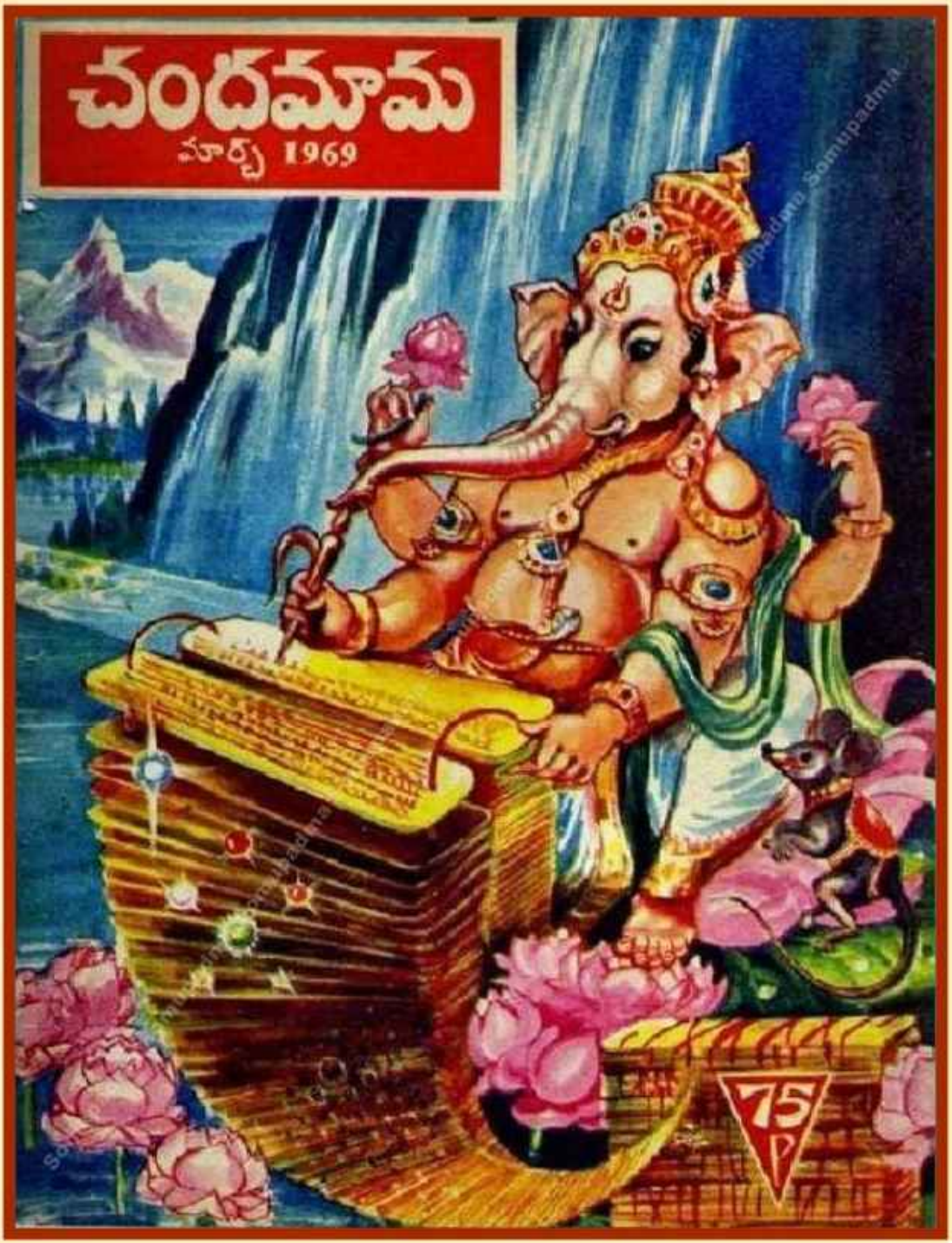

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

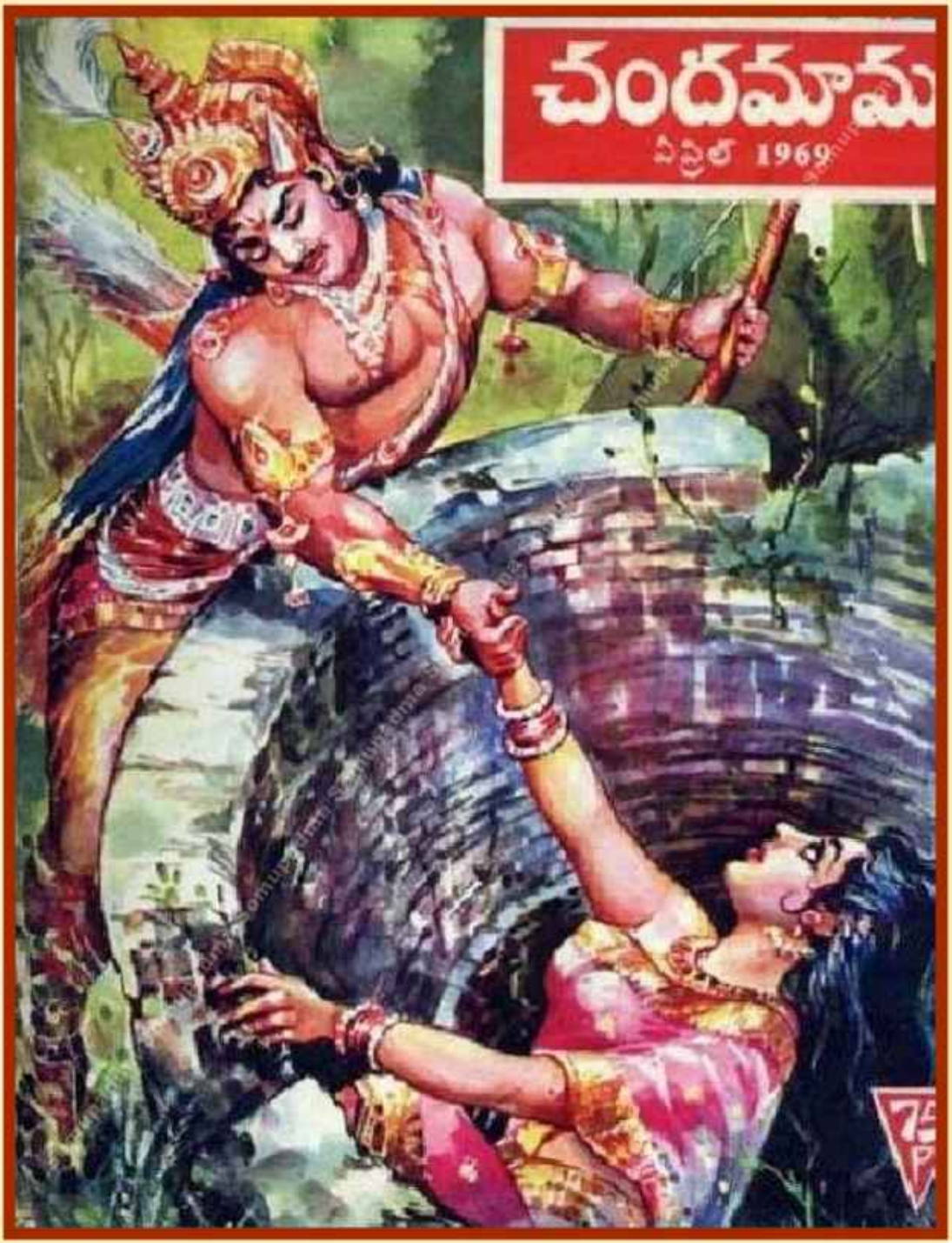

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

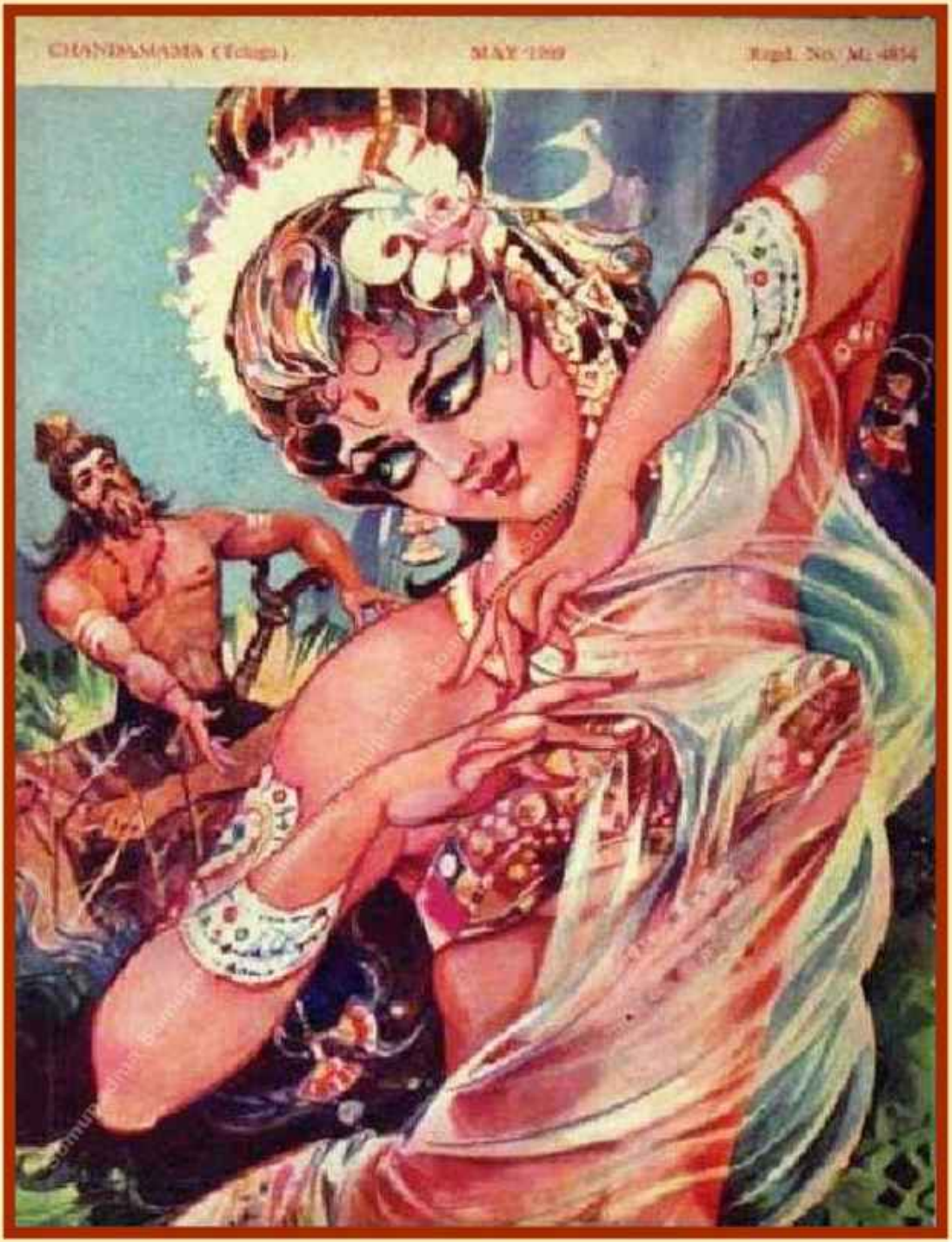

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

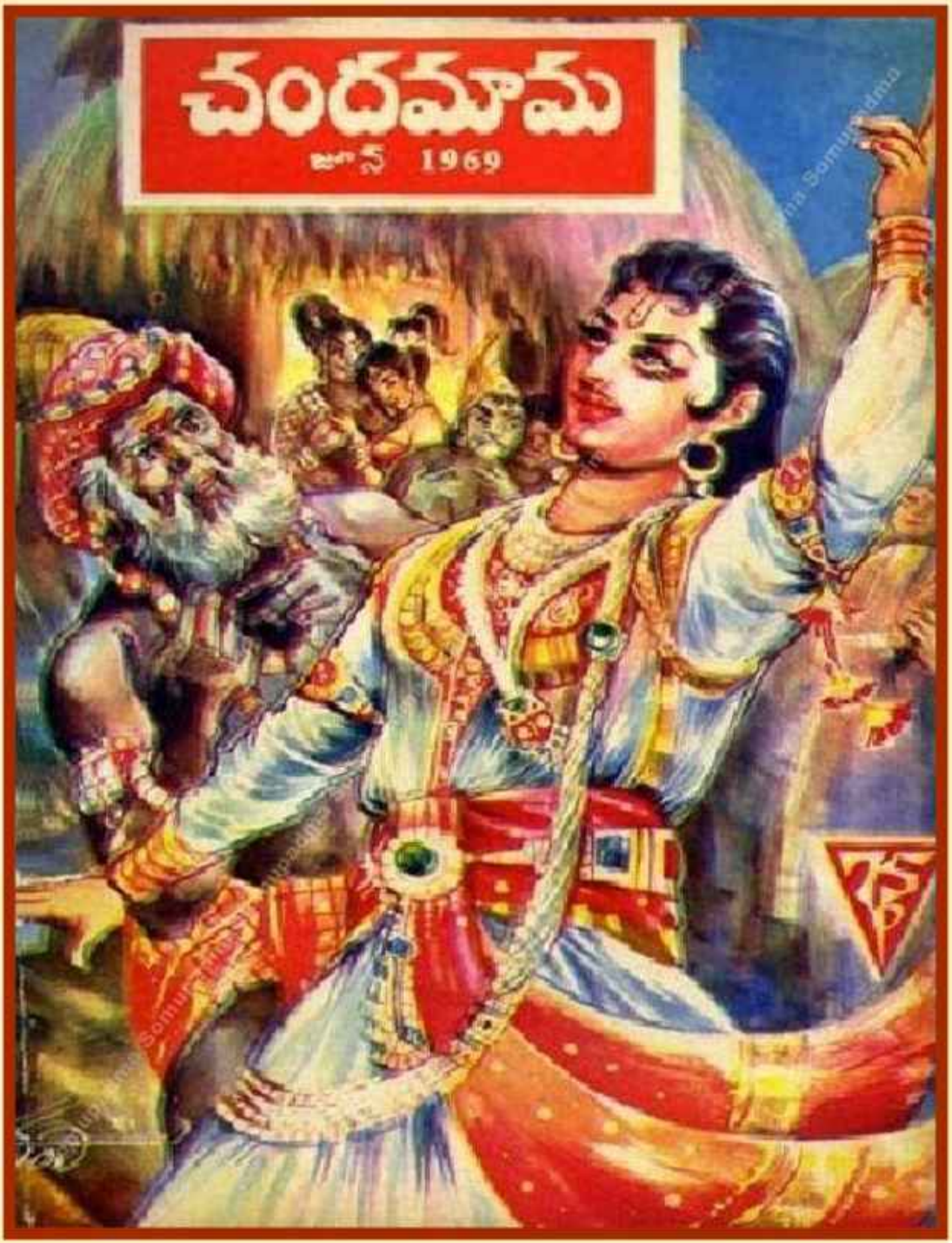

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

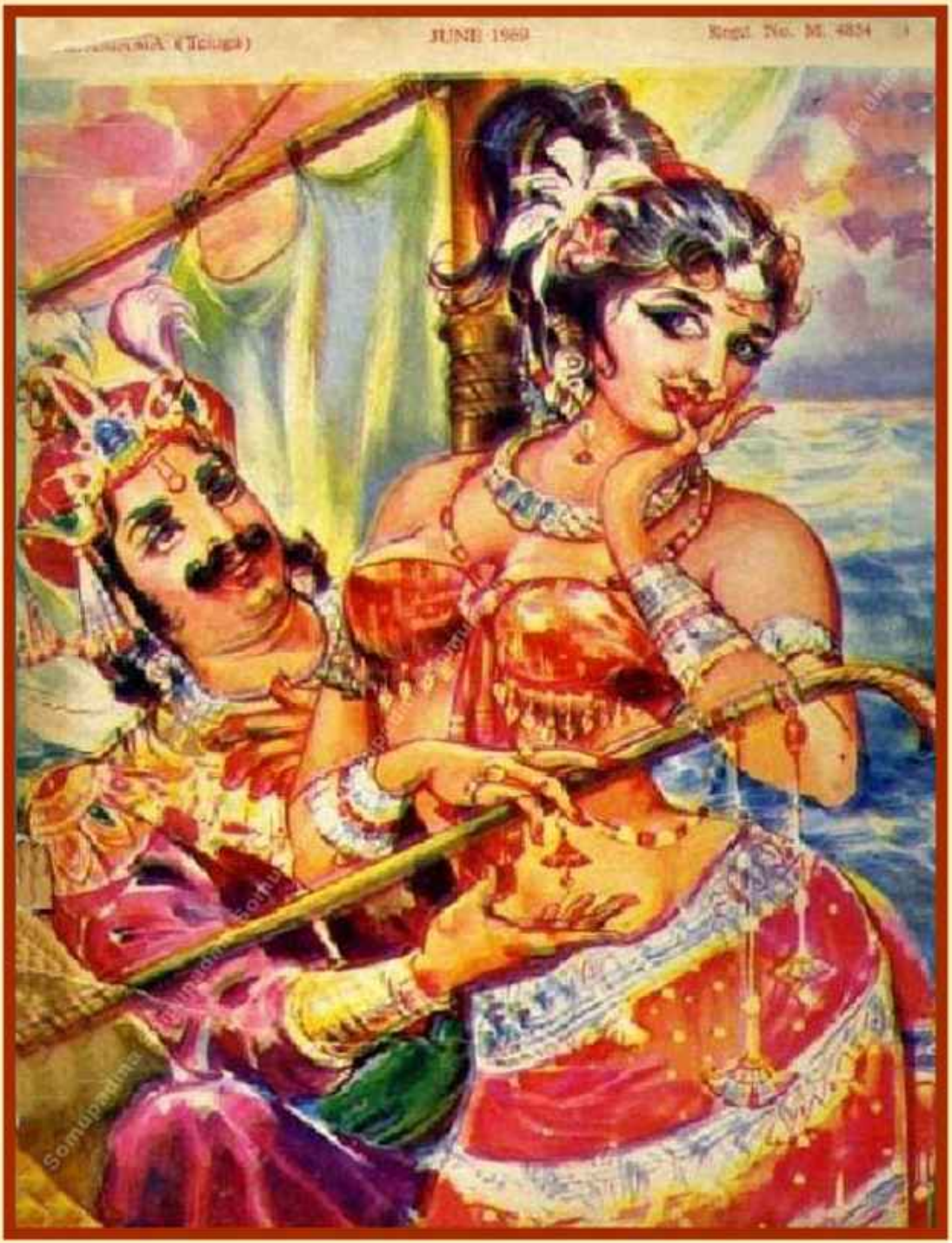

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

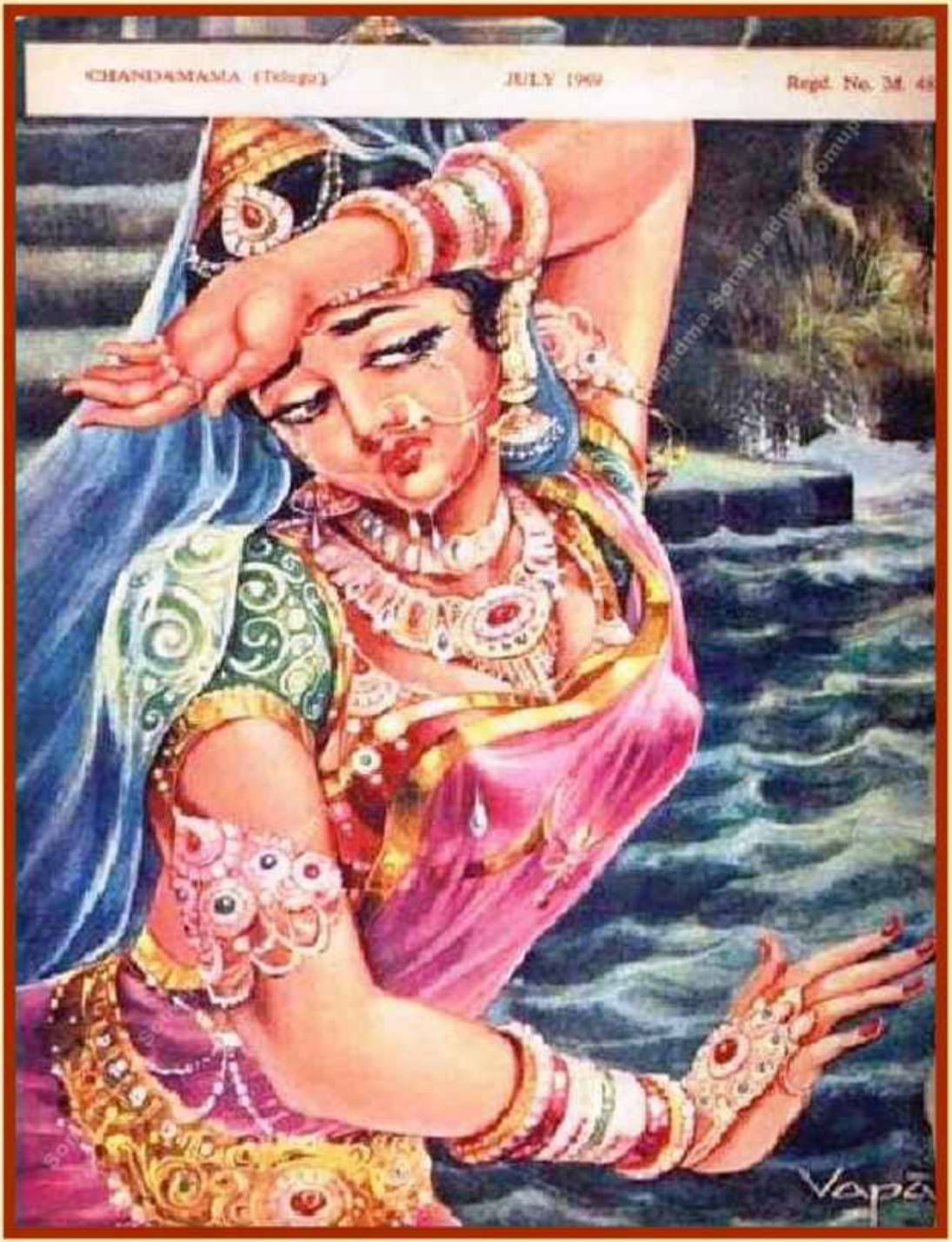

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

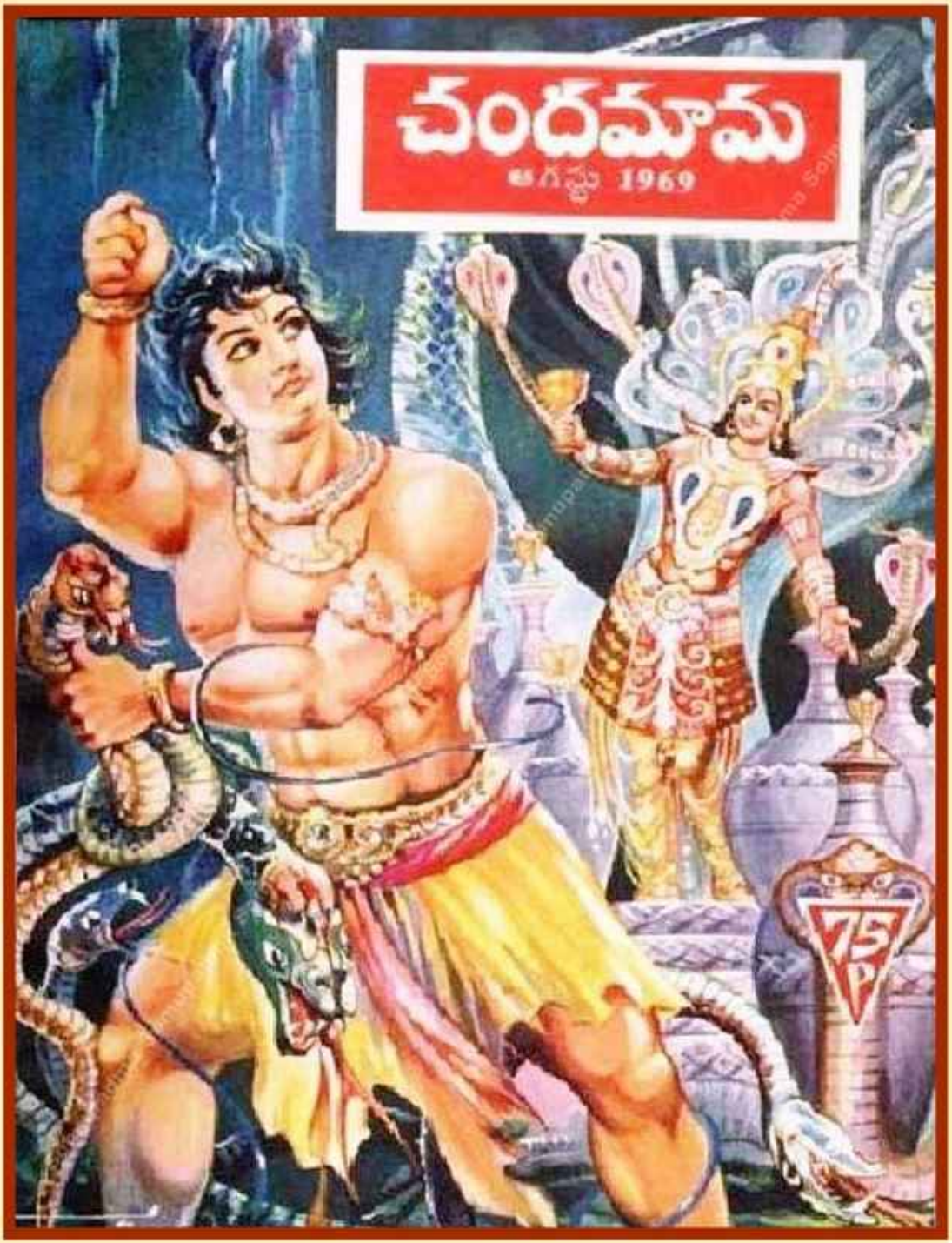

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

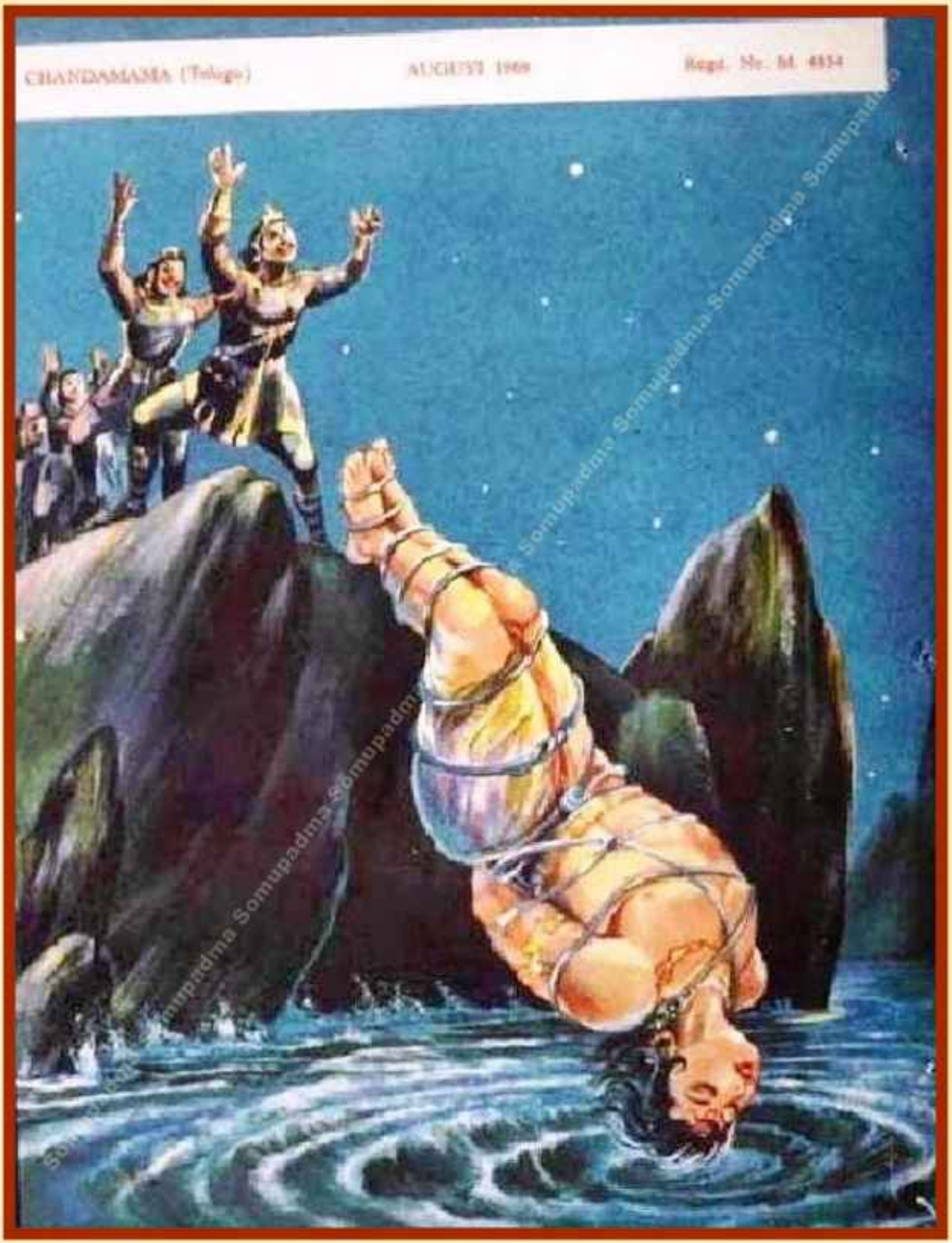

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

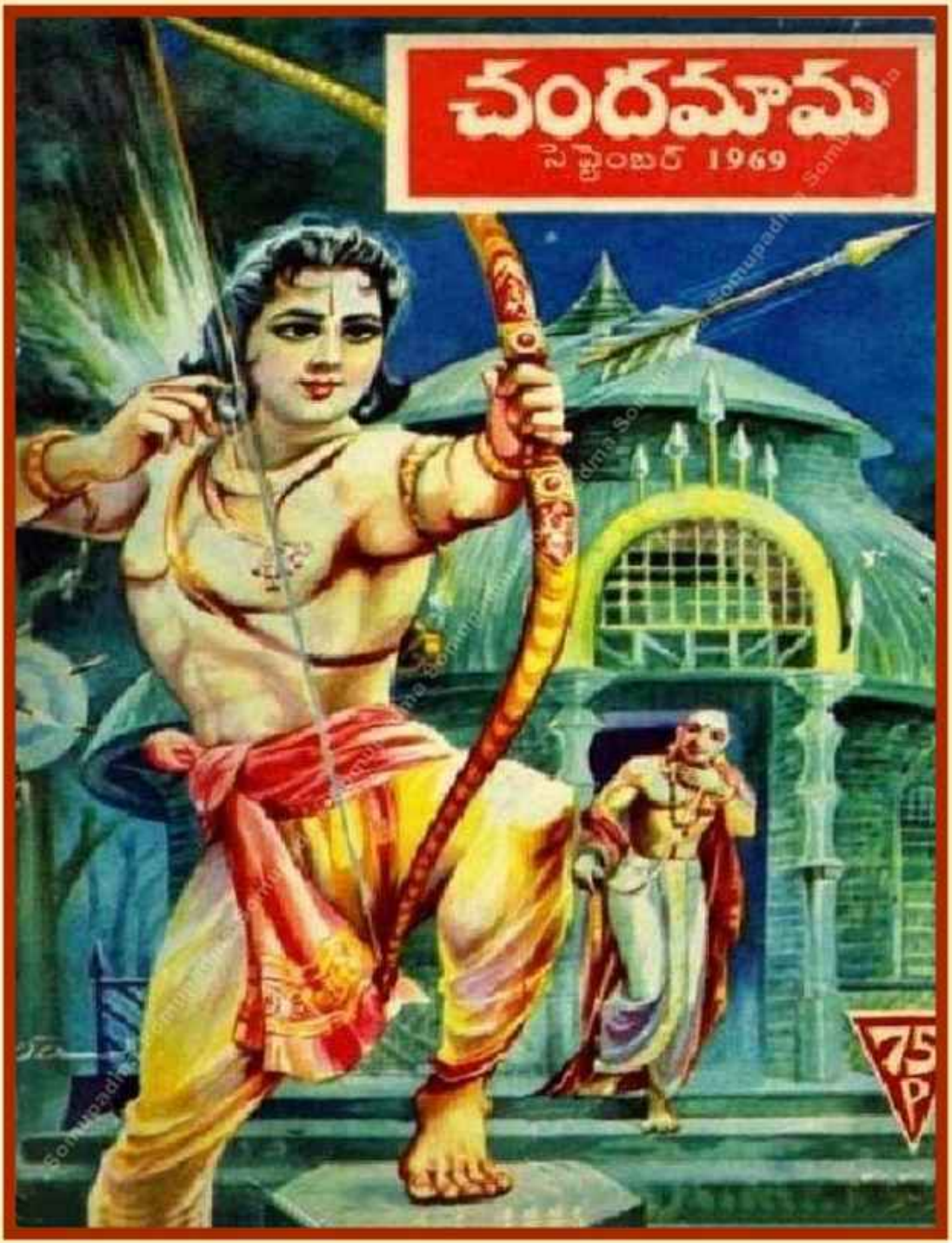

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

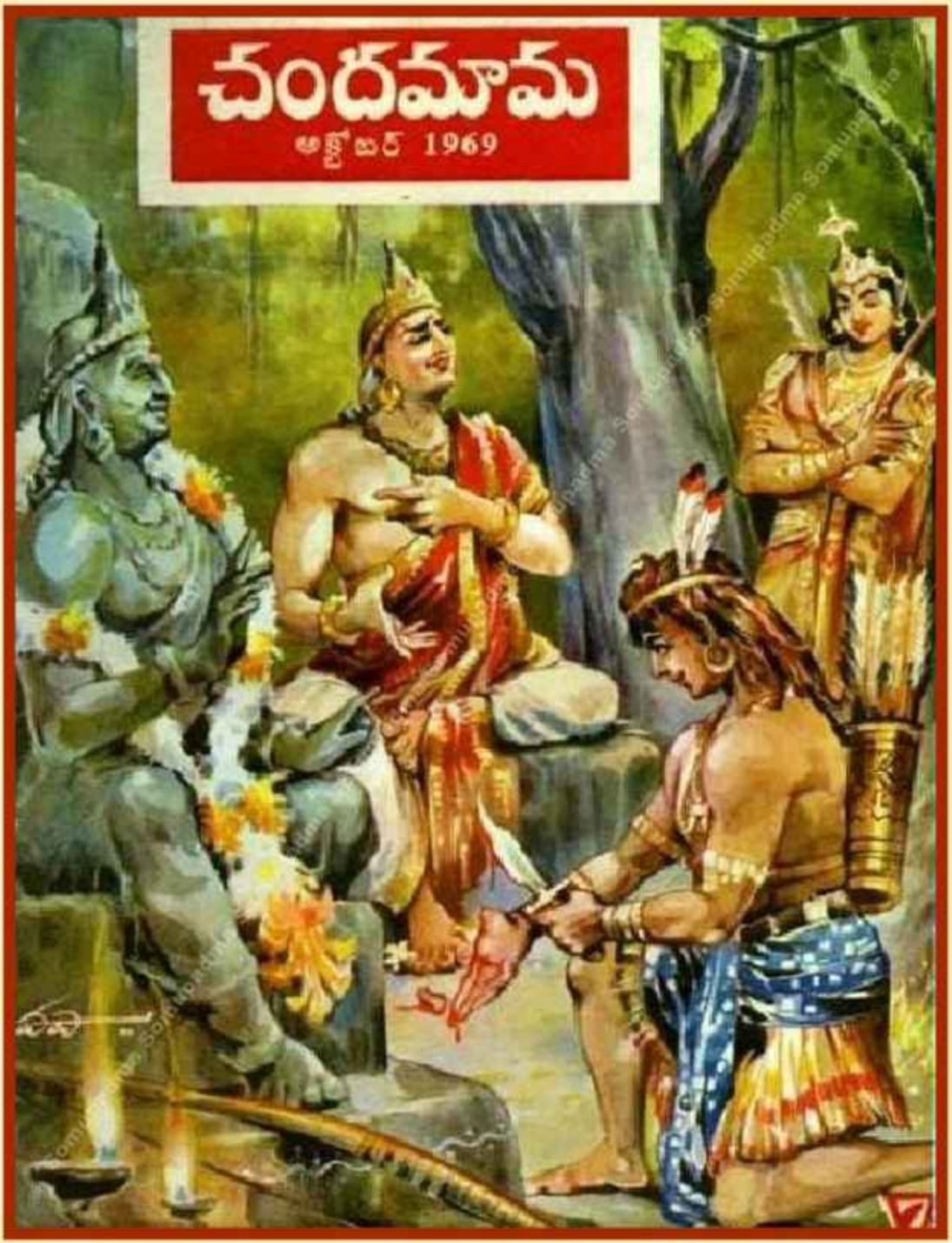

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

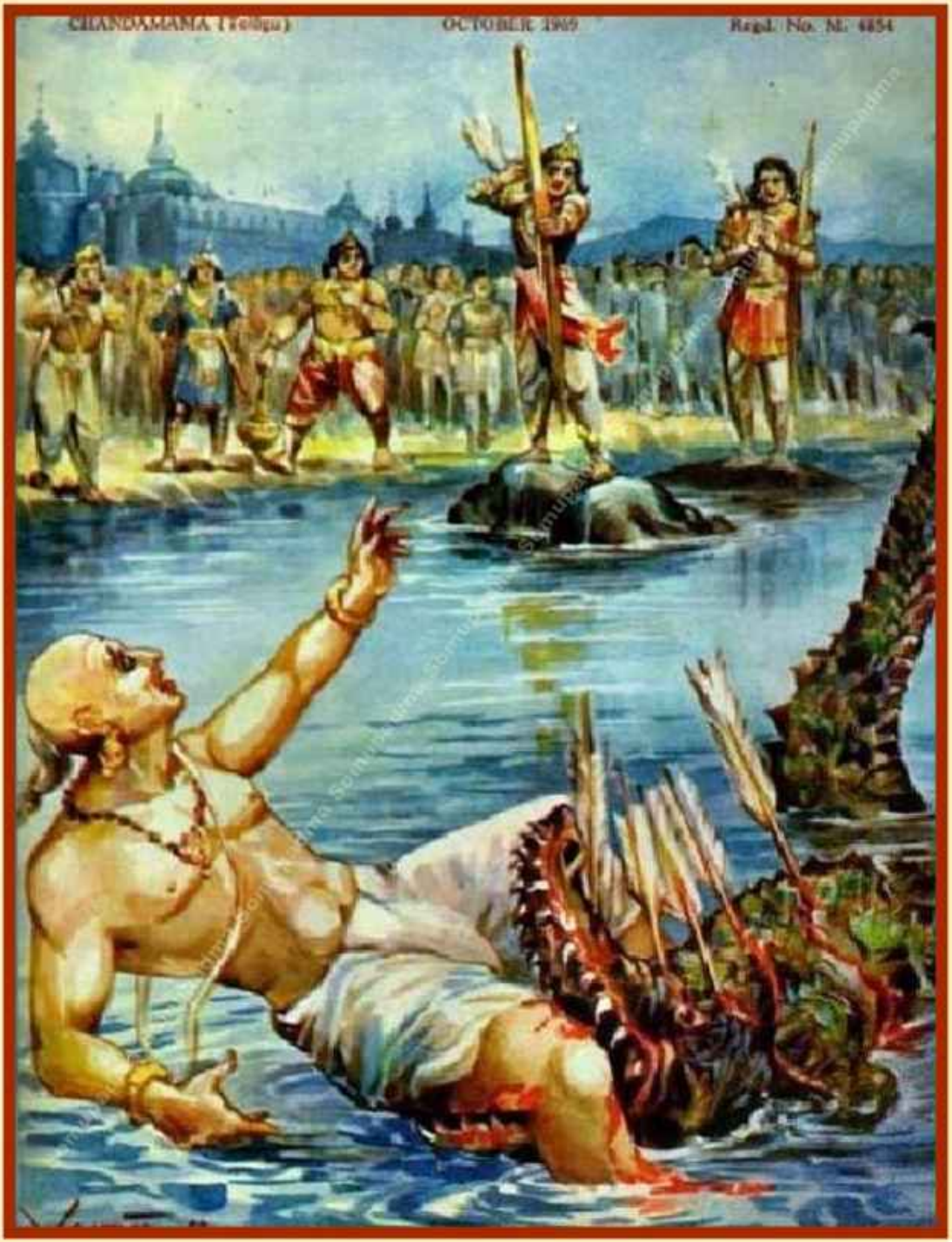

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

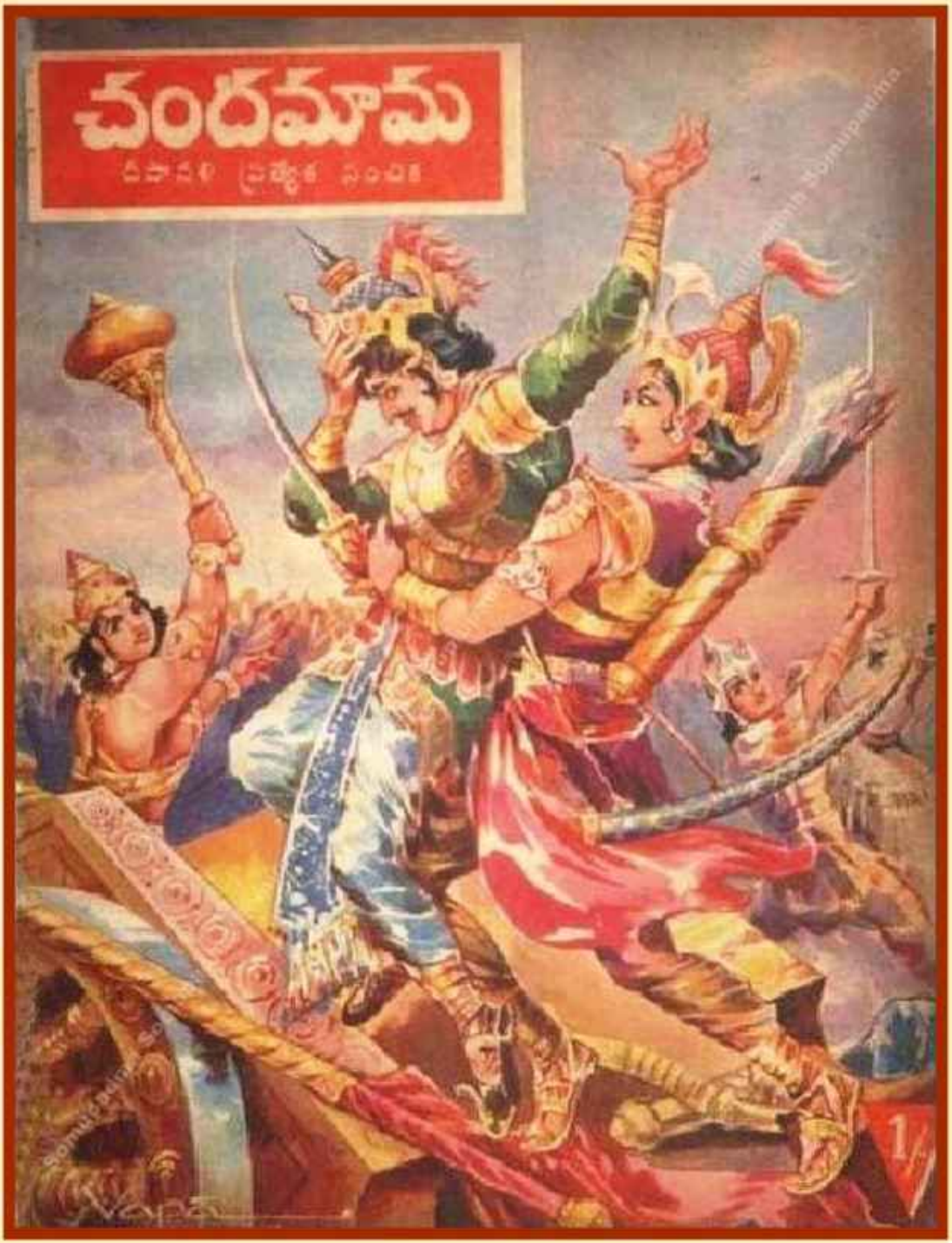

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

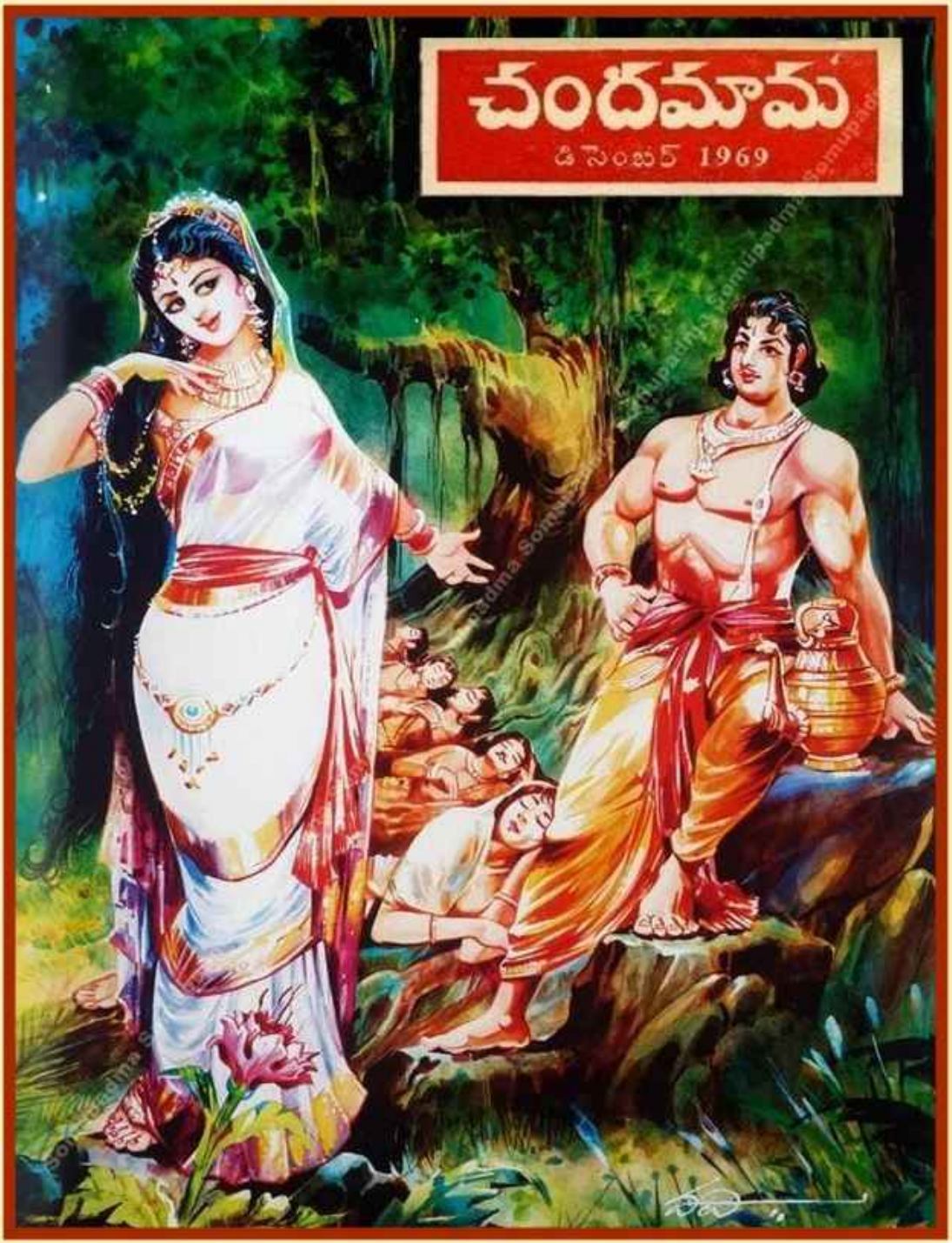

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

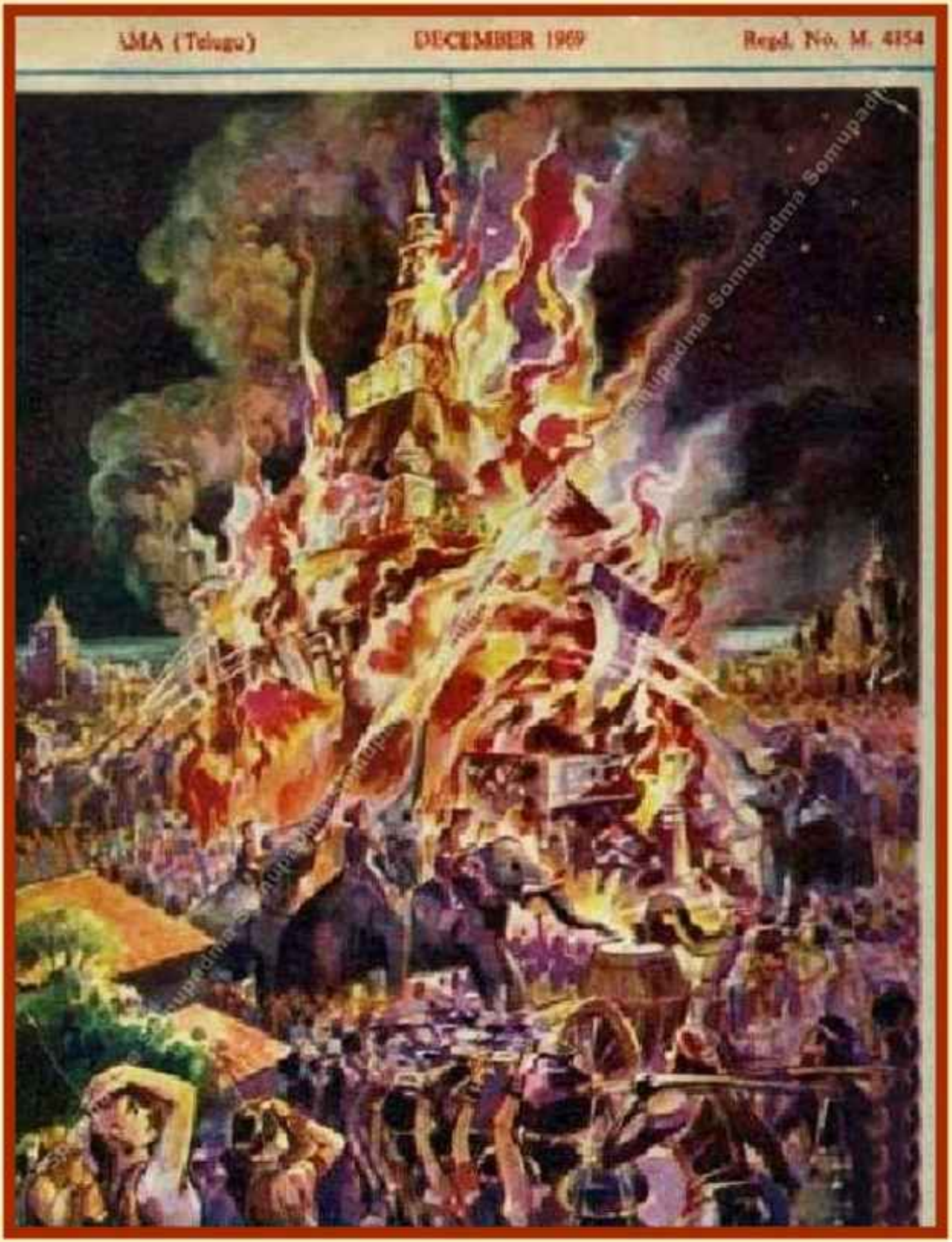

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

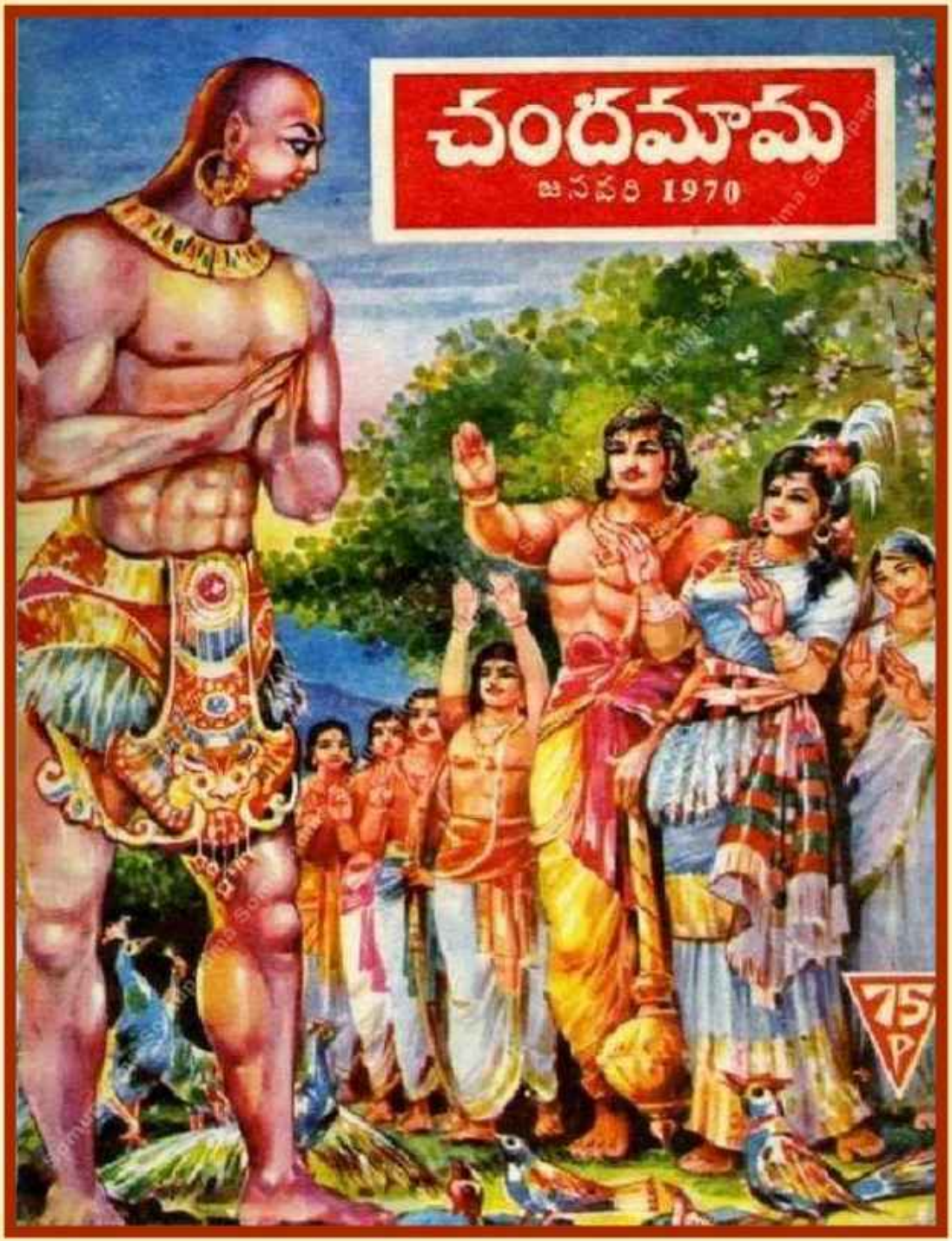

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) JANUARY 1970 Regd. No. M. 6854

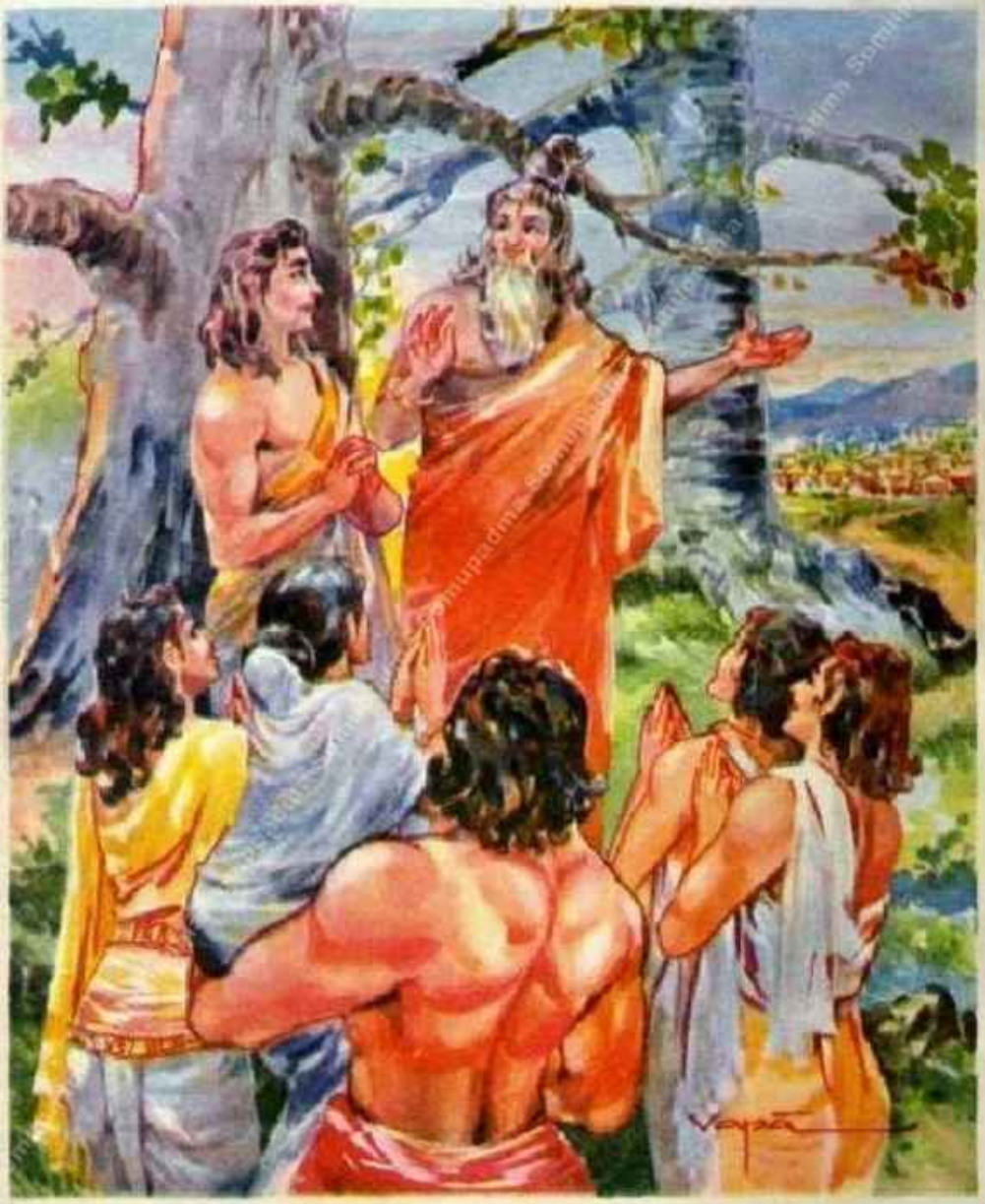

మహాభారతం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

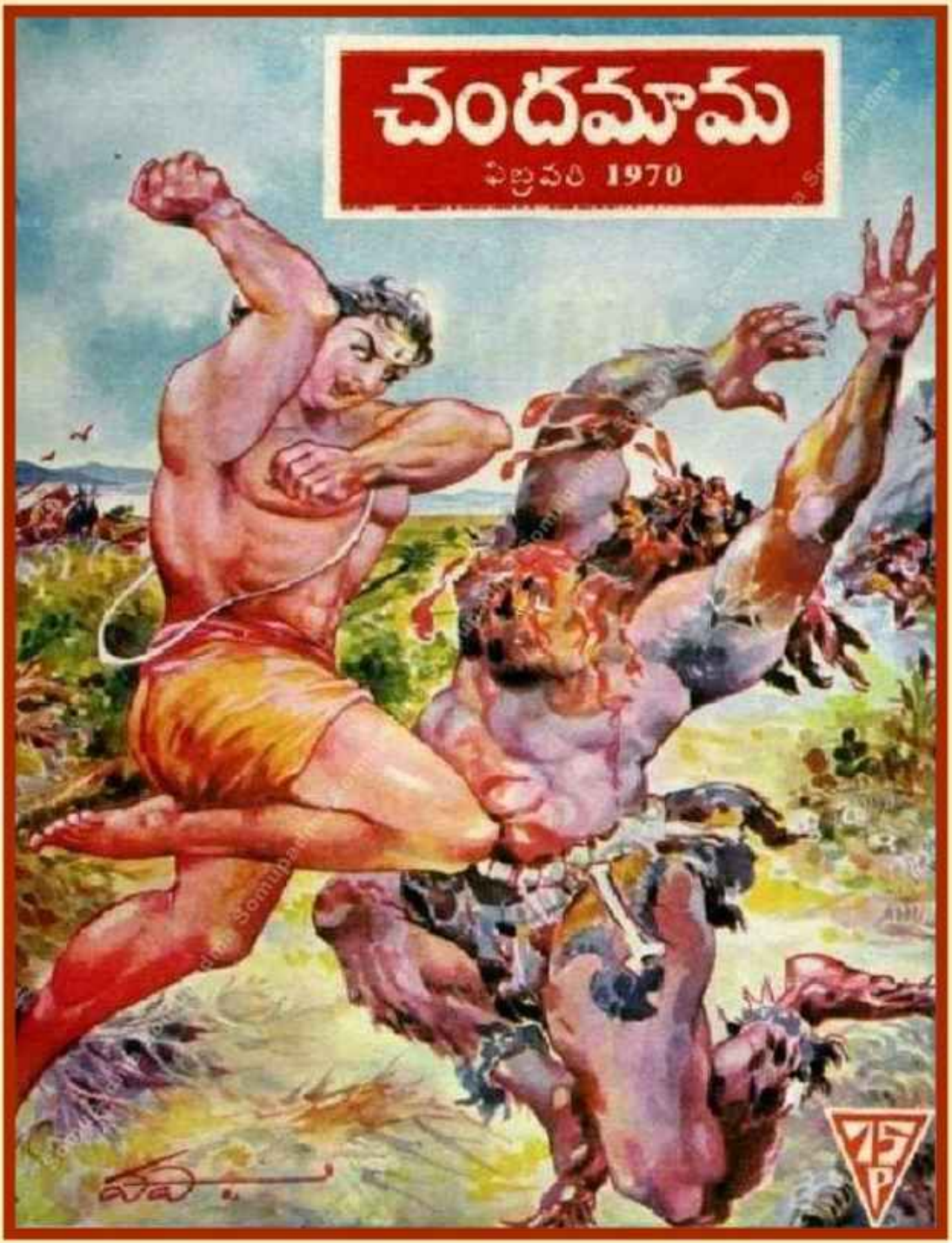

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

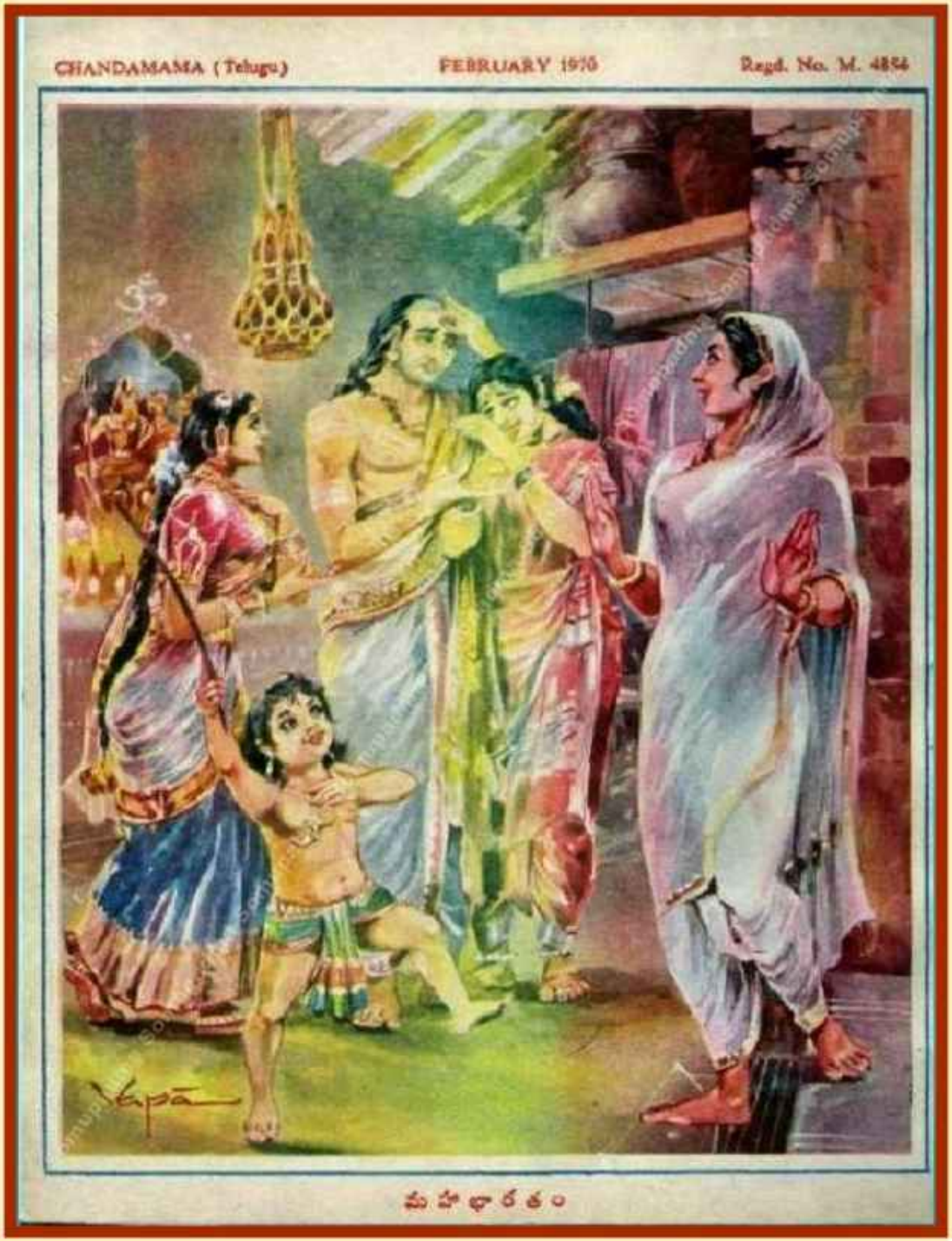

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

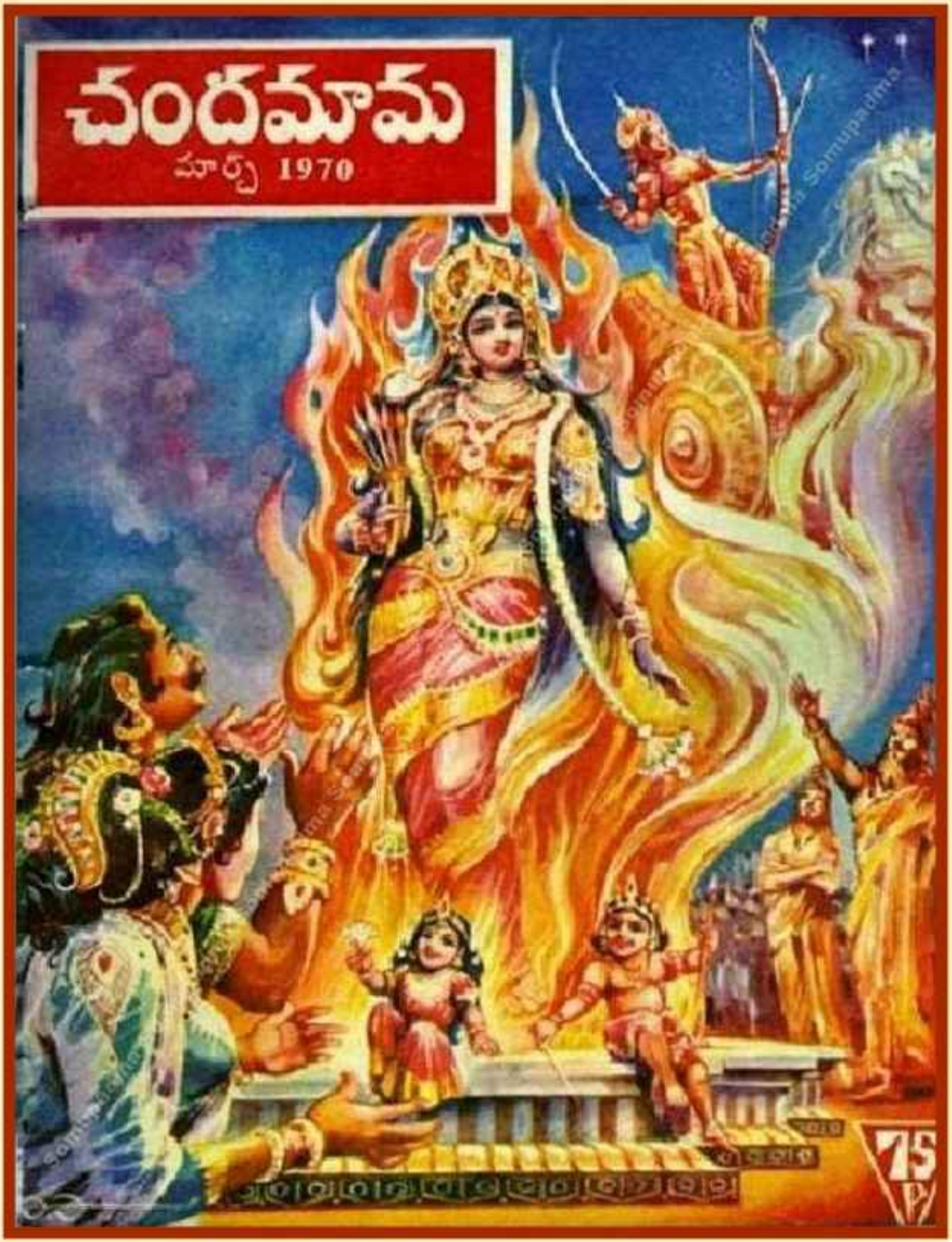

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

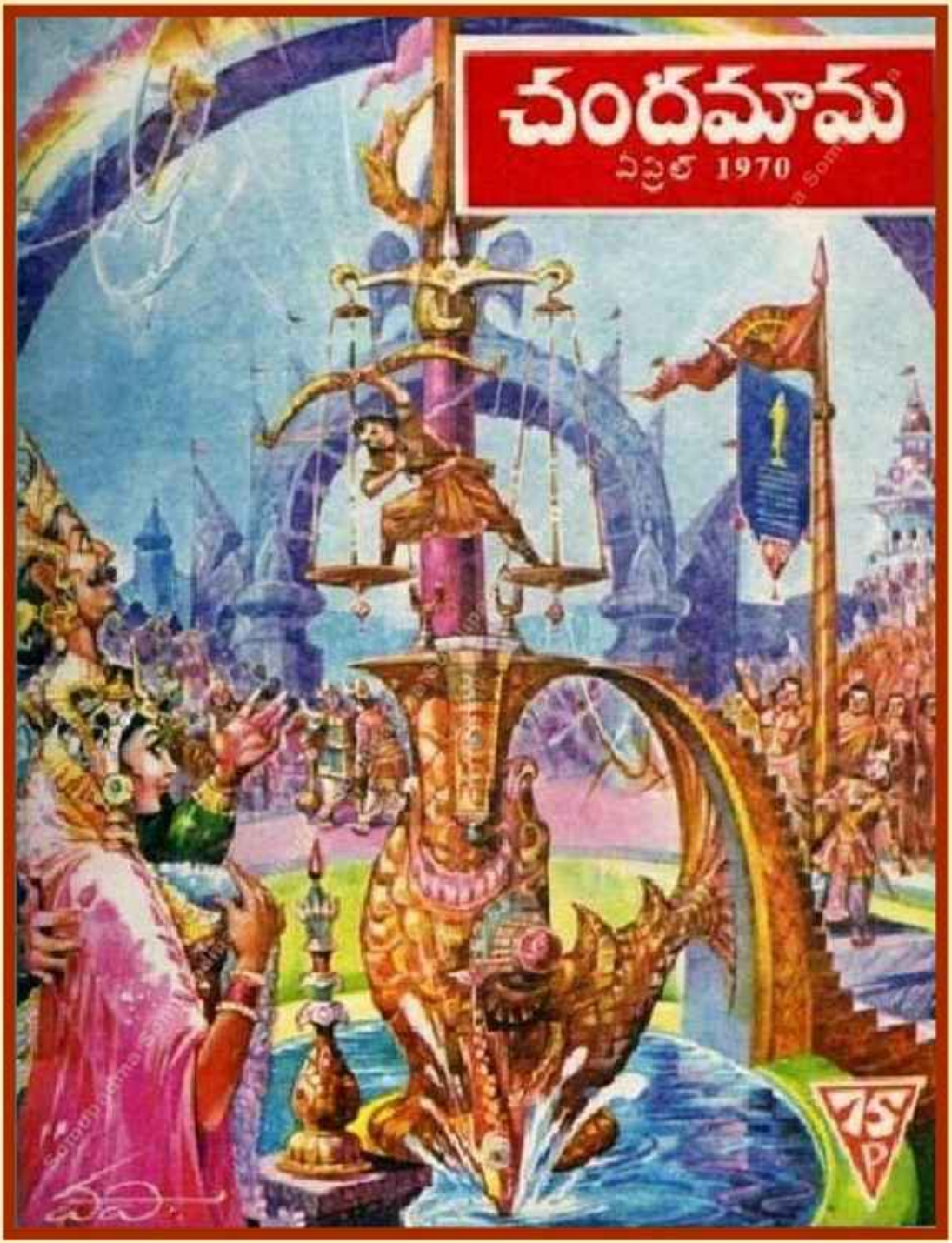

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

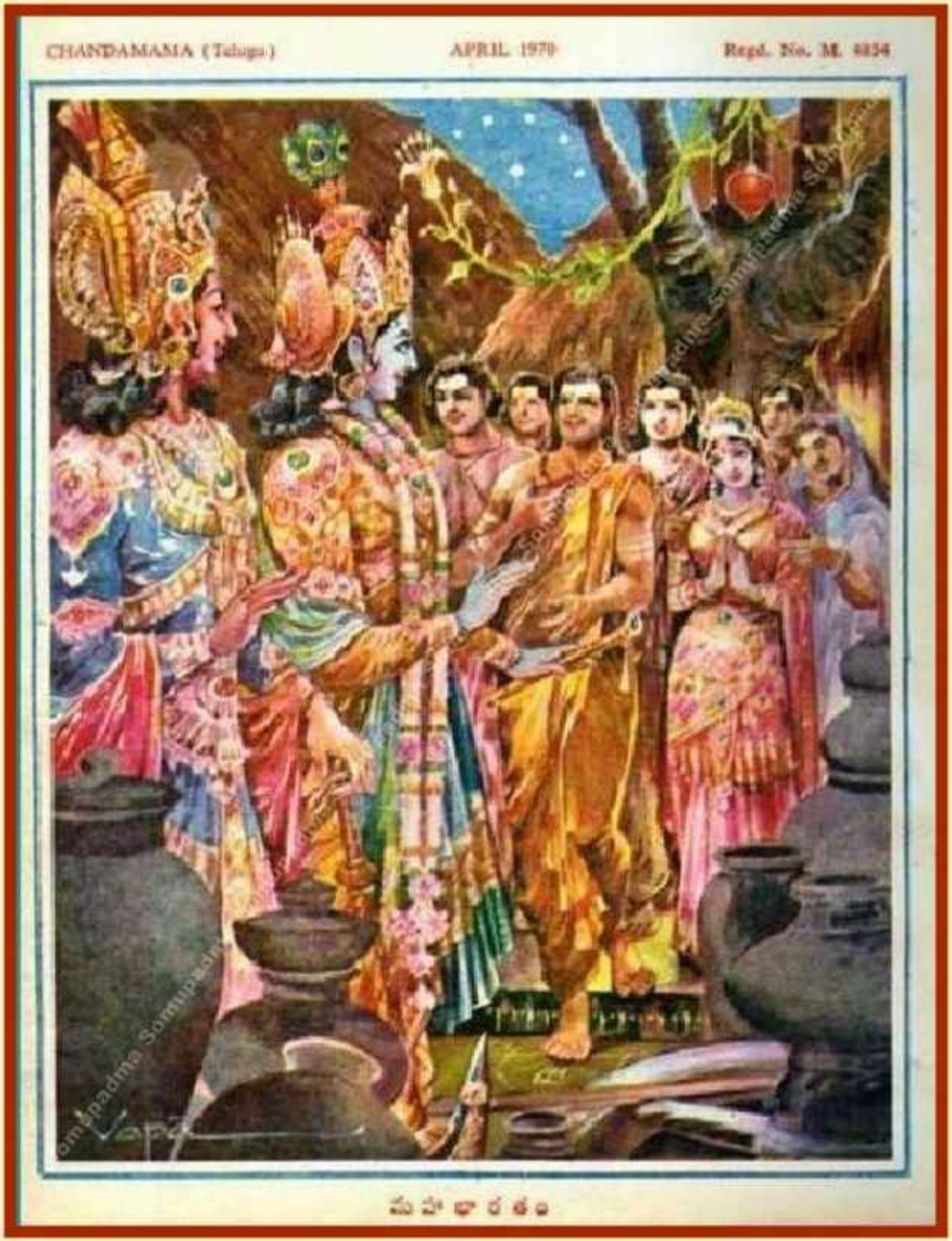

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

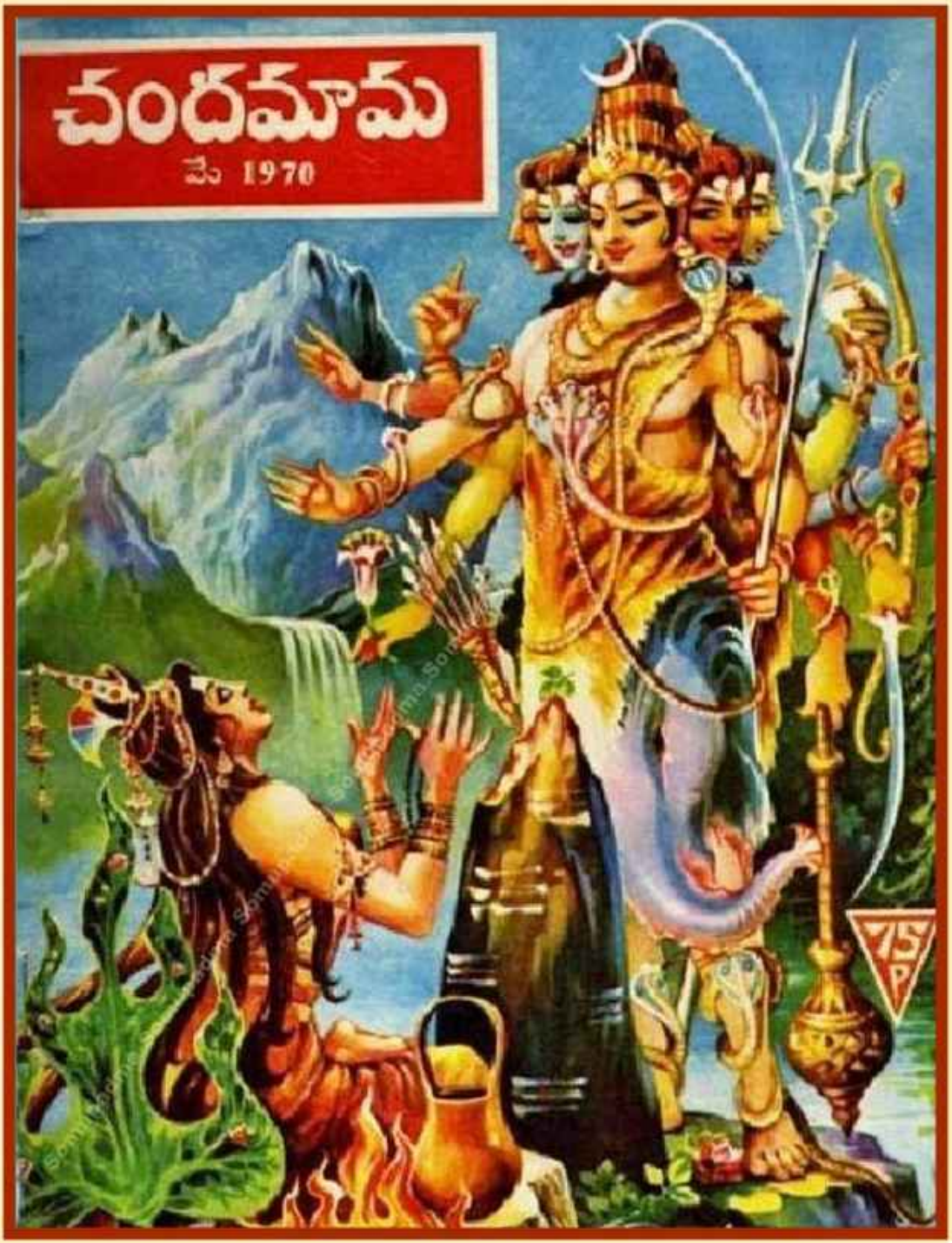

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

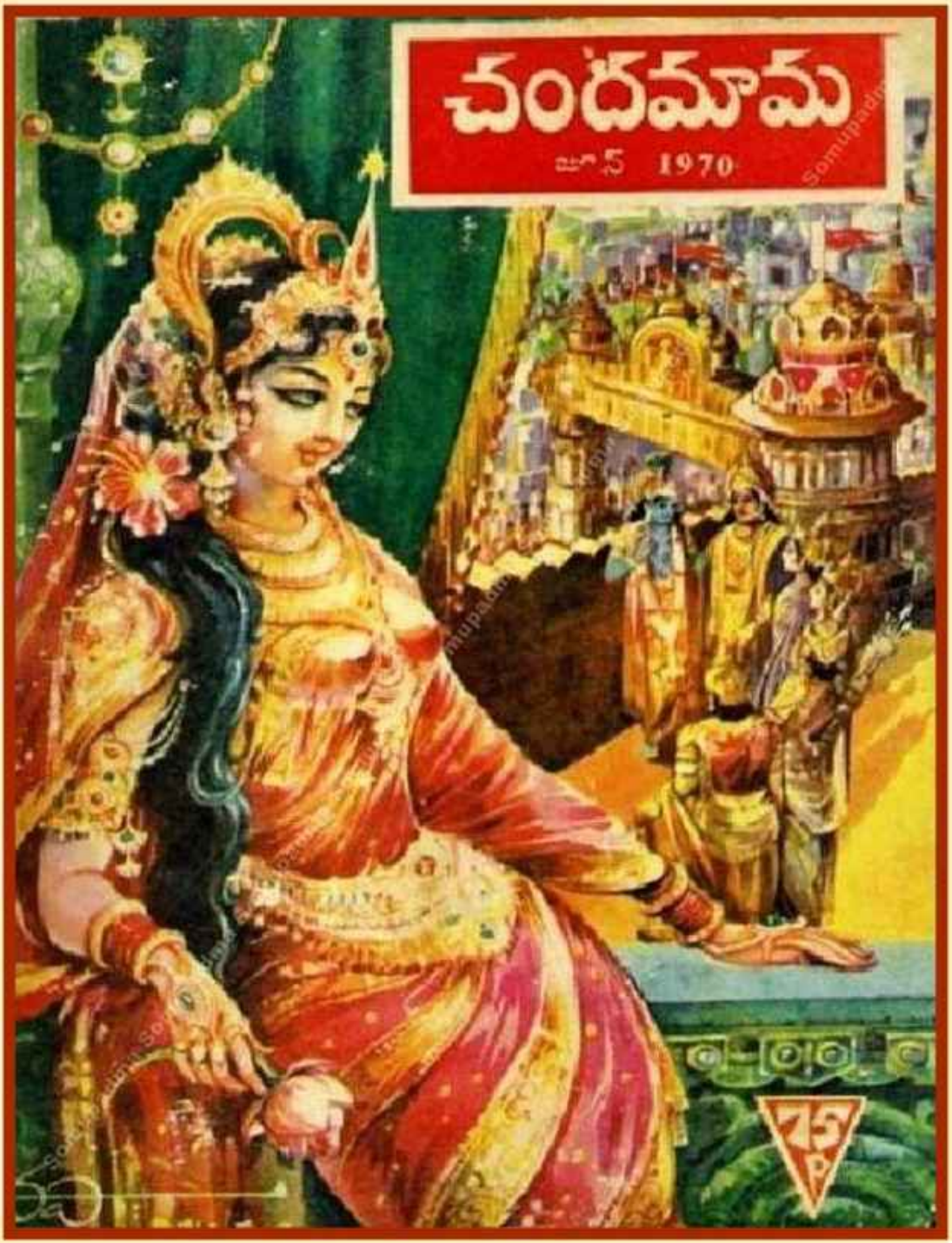

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

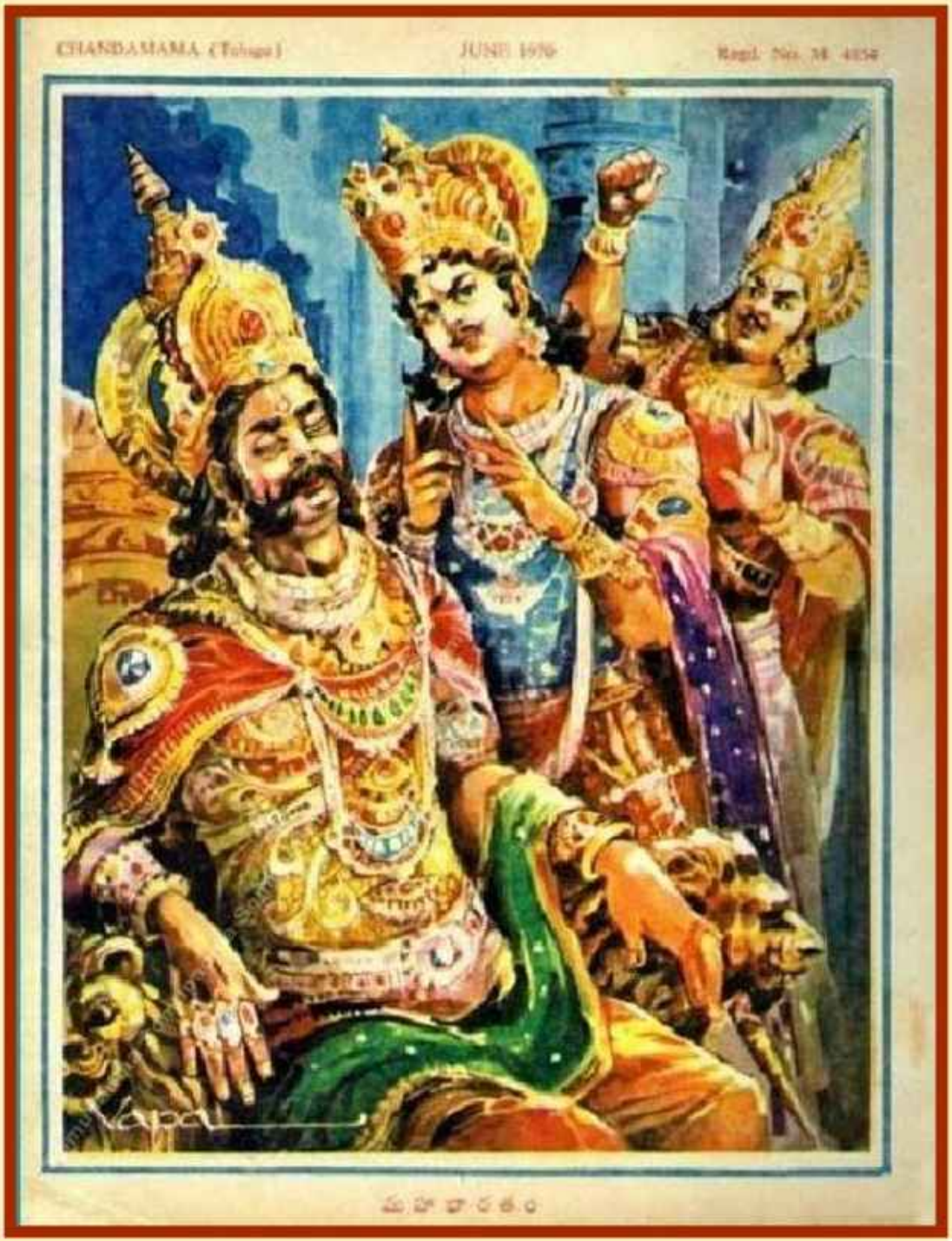

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

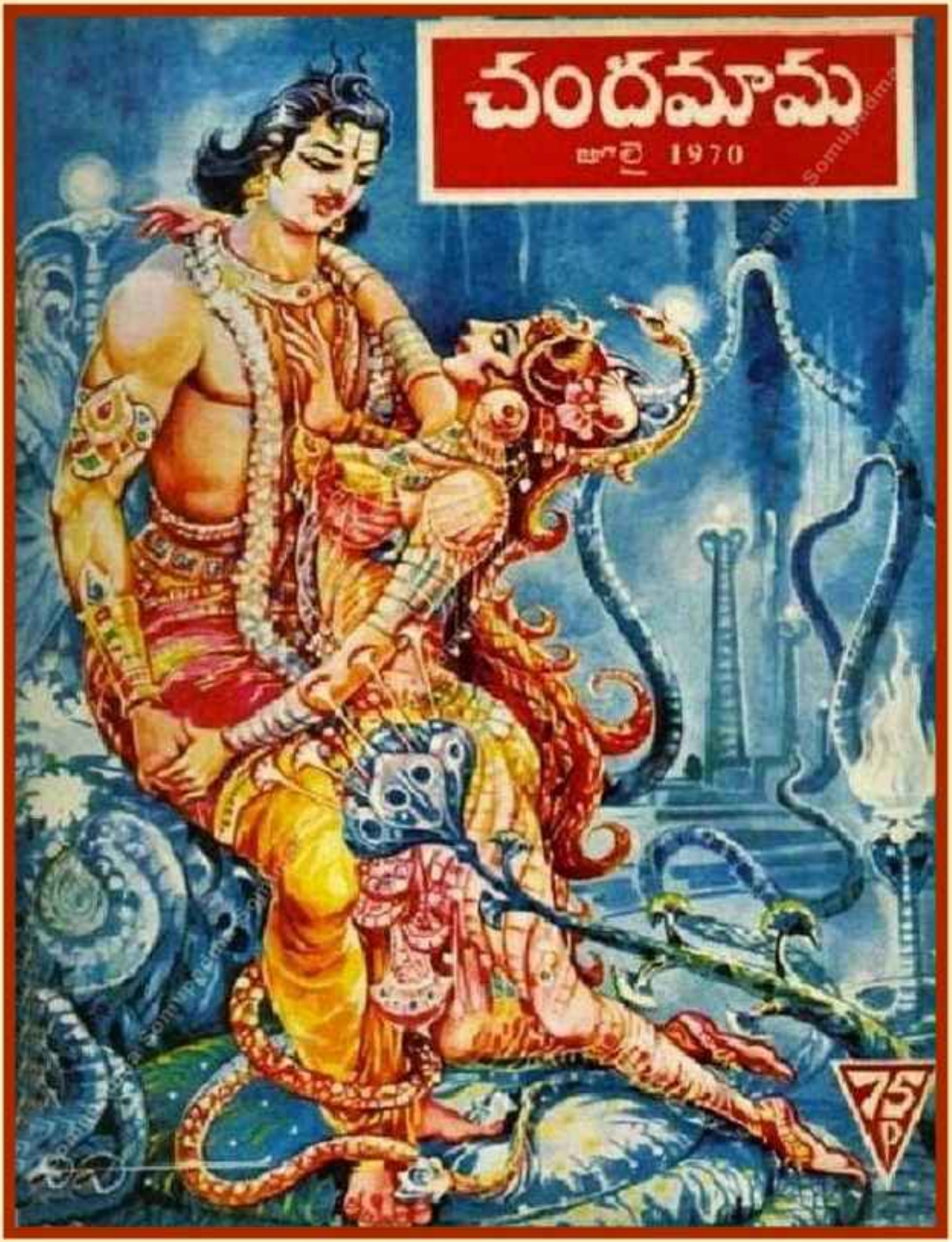

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

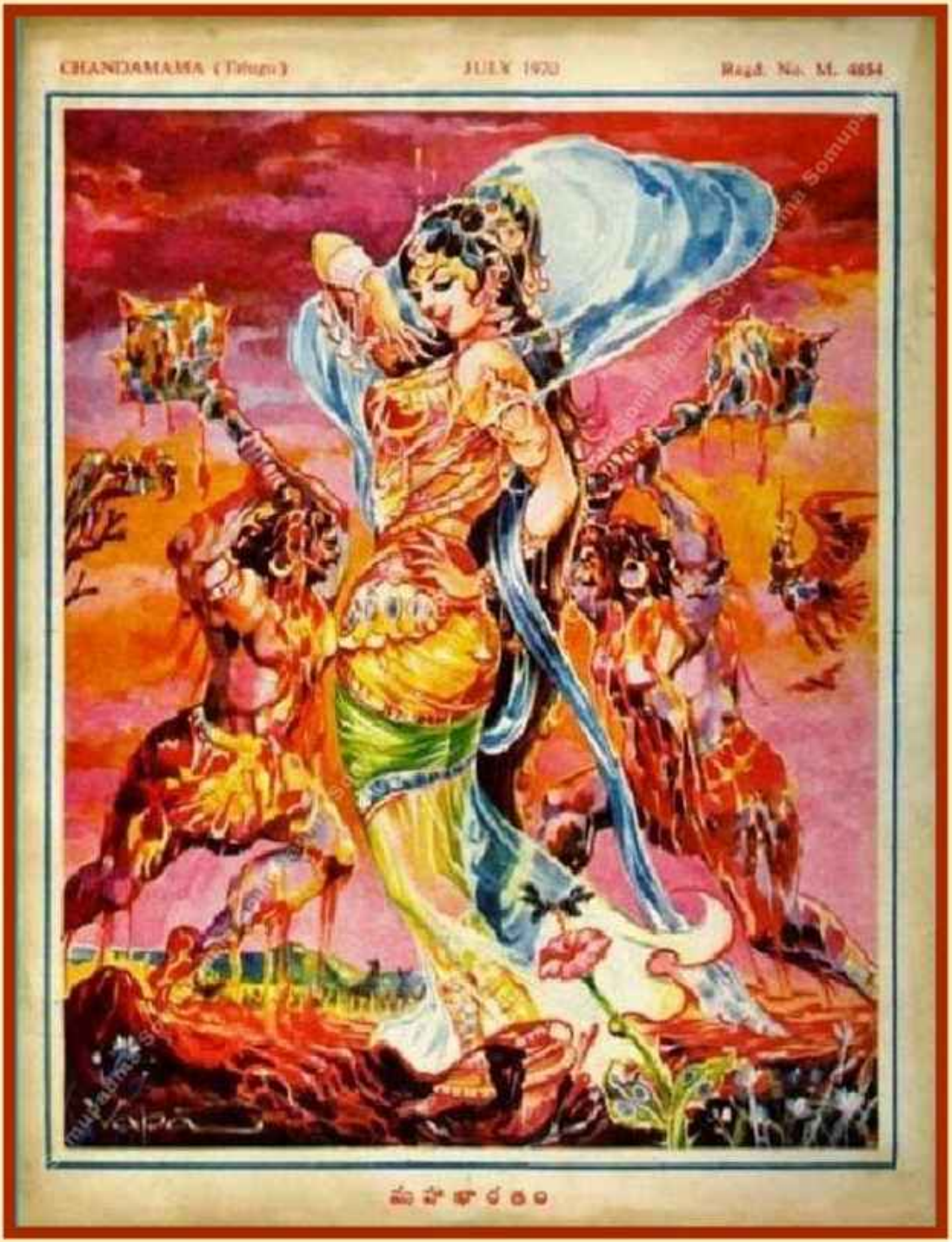

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

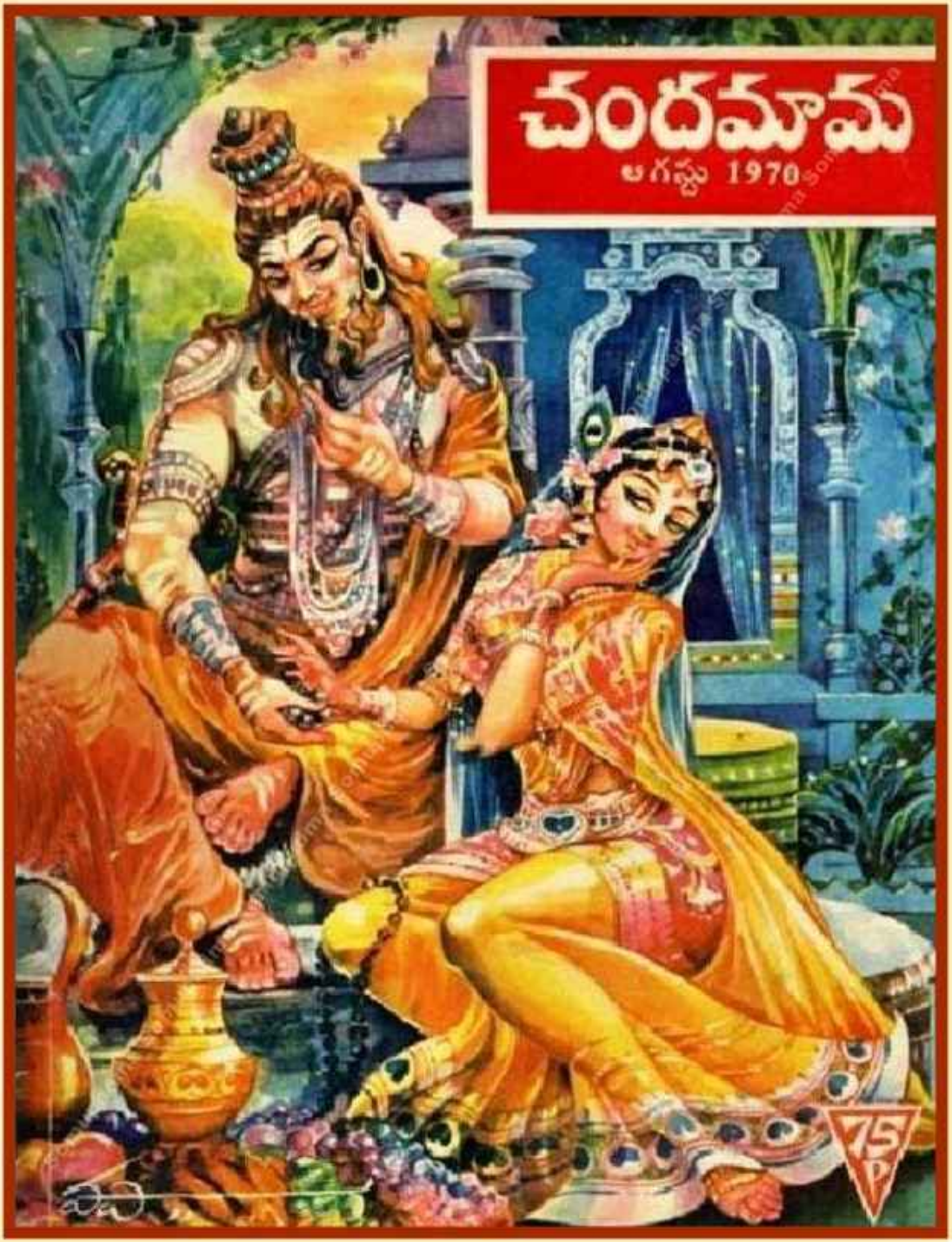

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

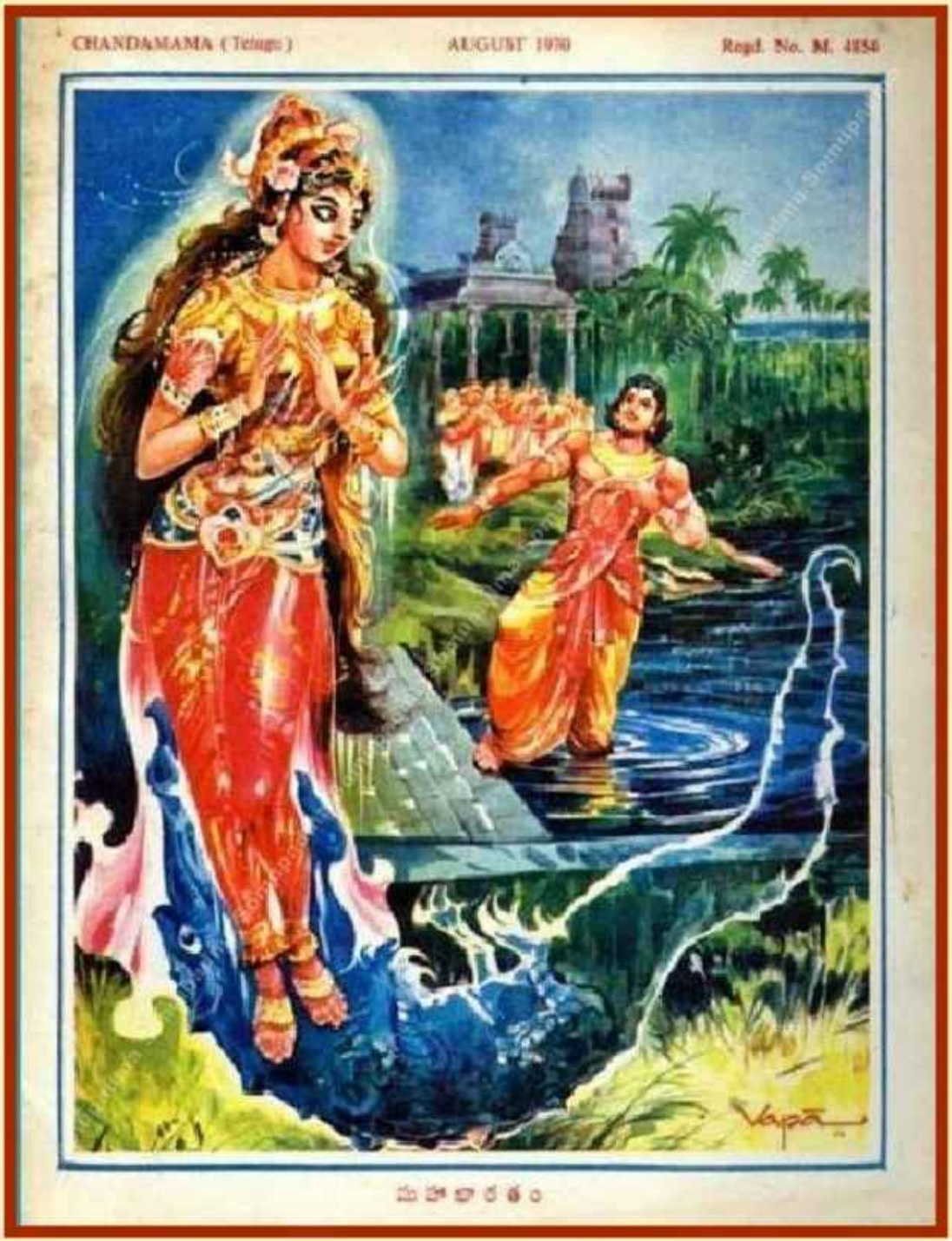

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

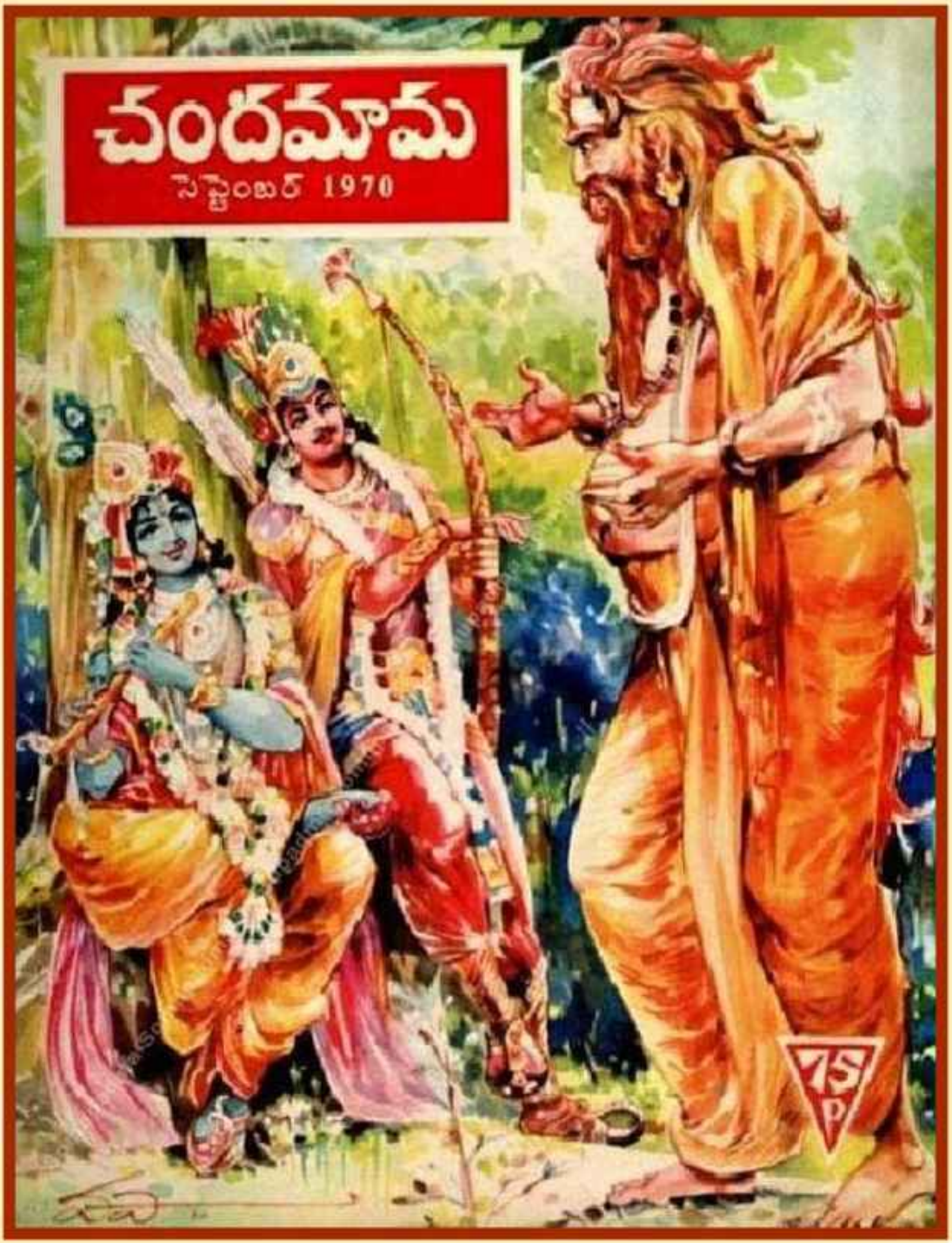

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

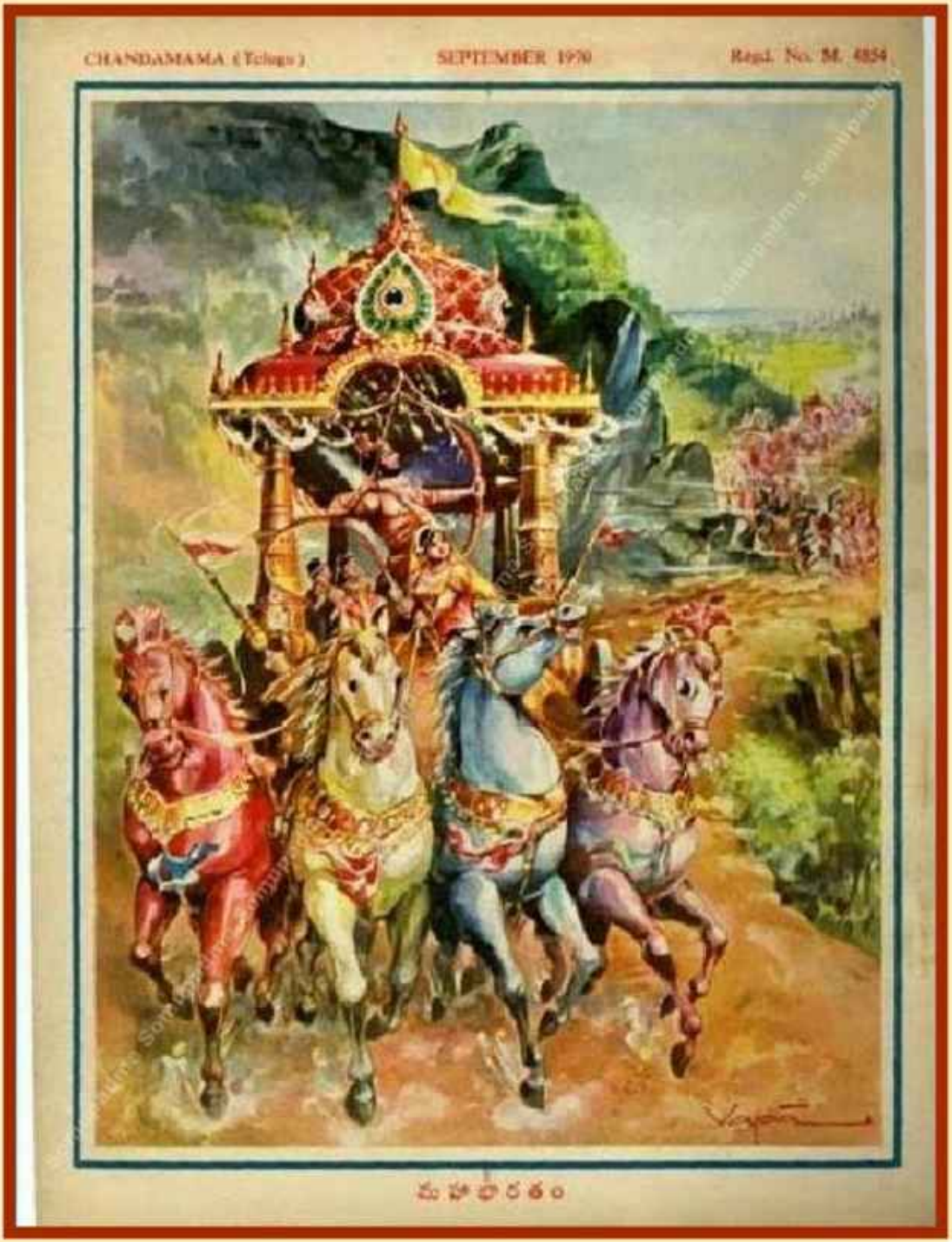

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

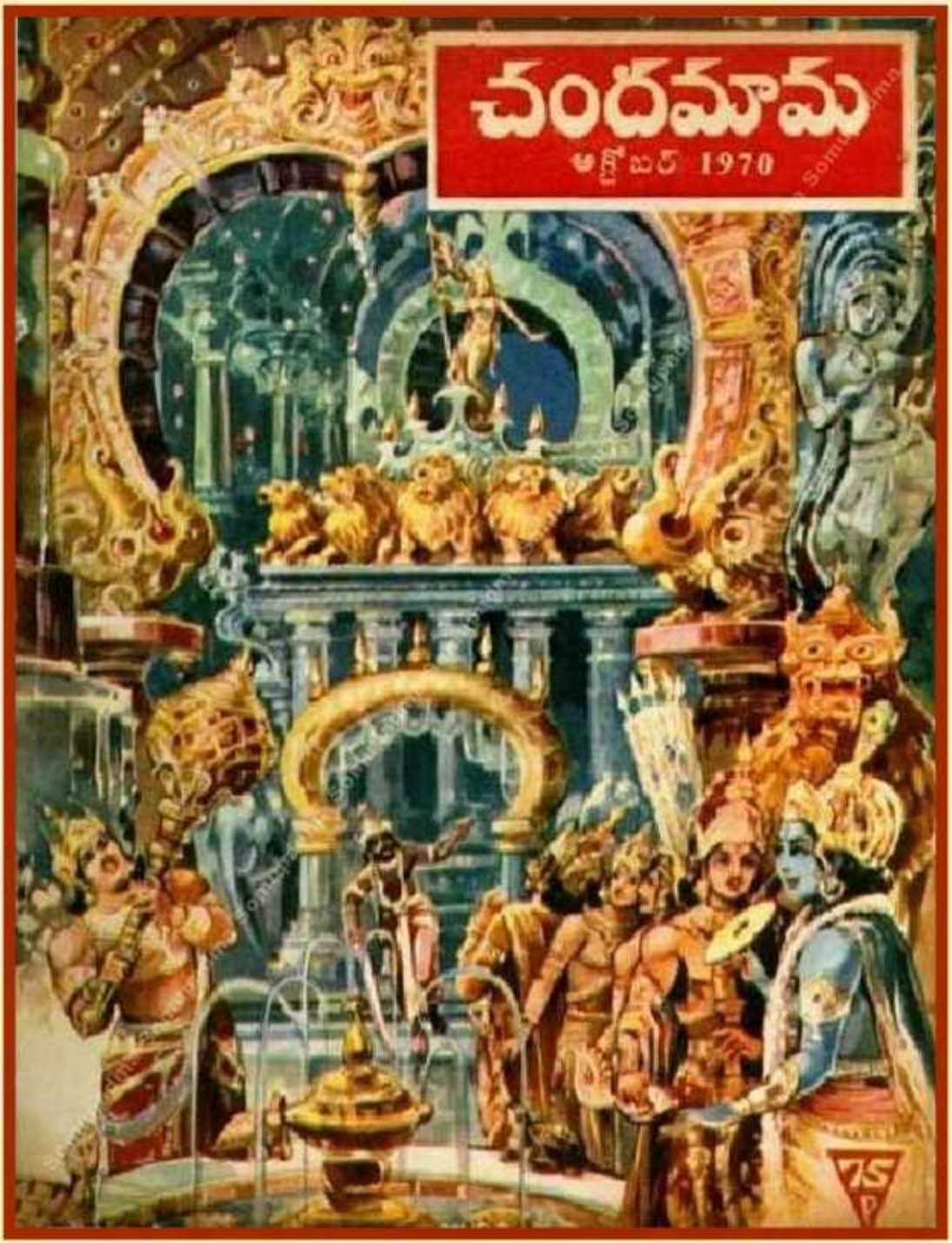

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

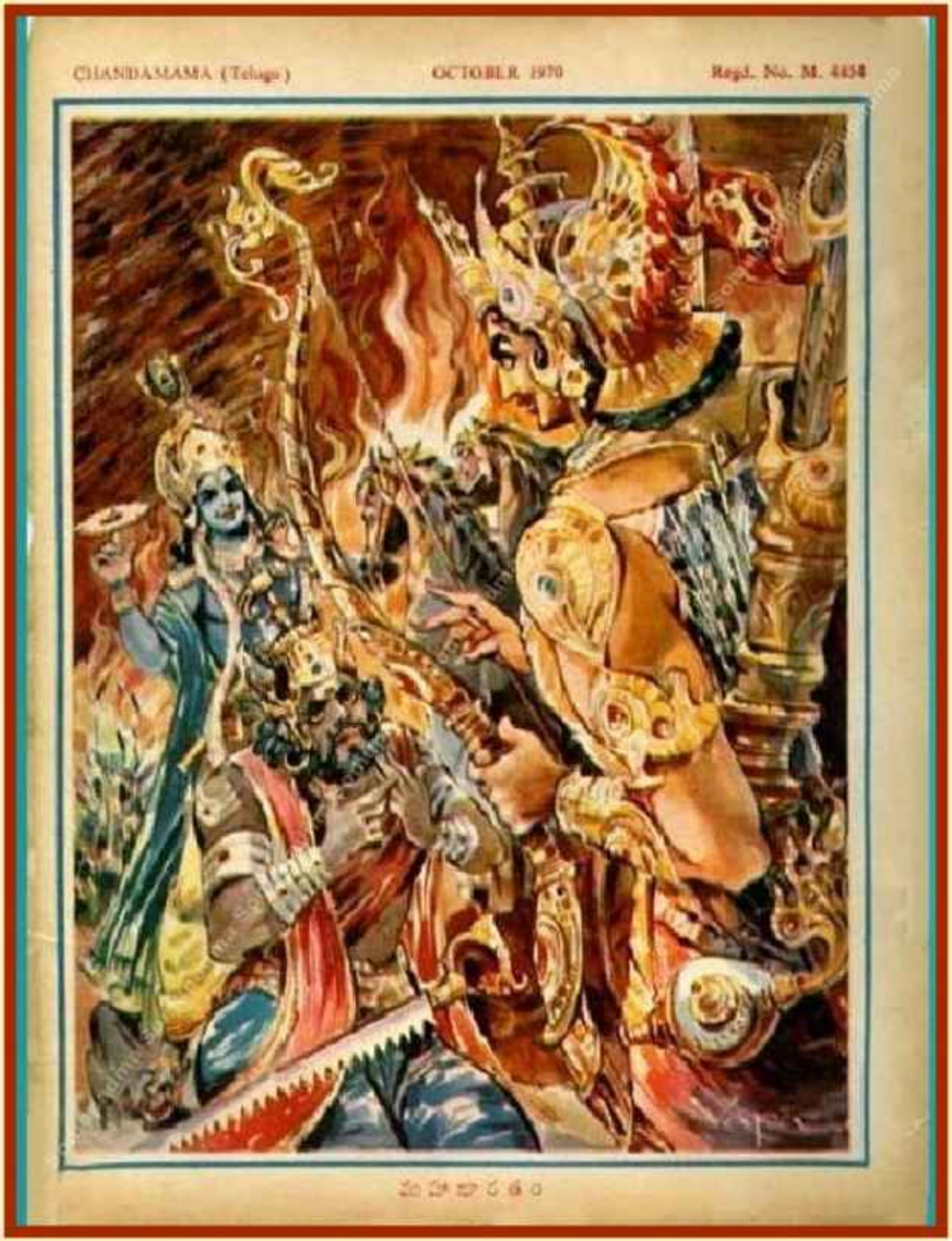

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

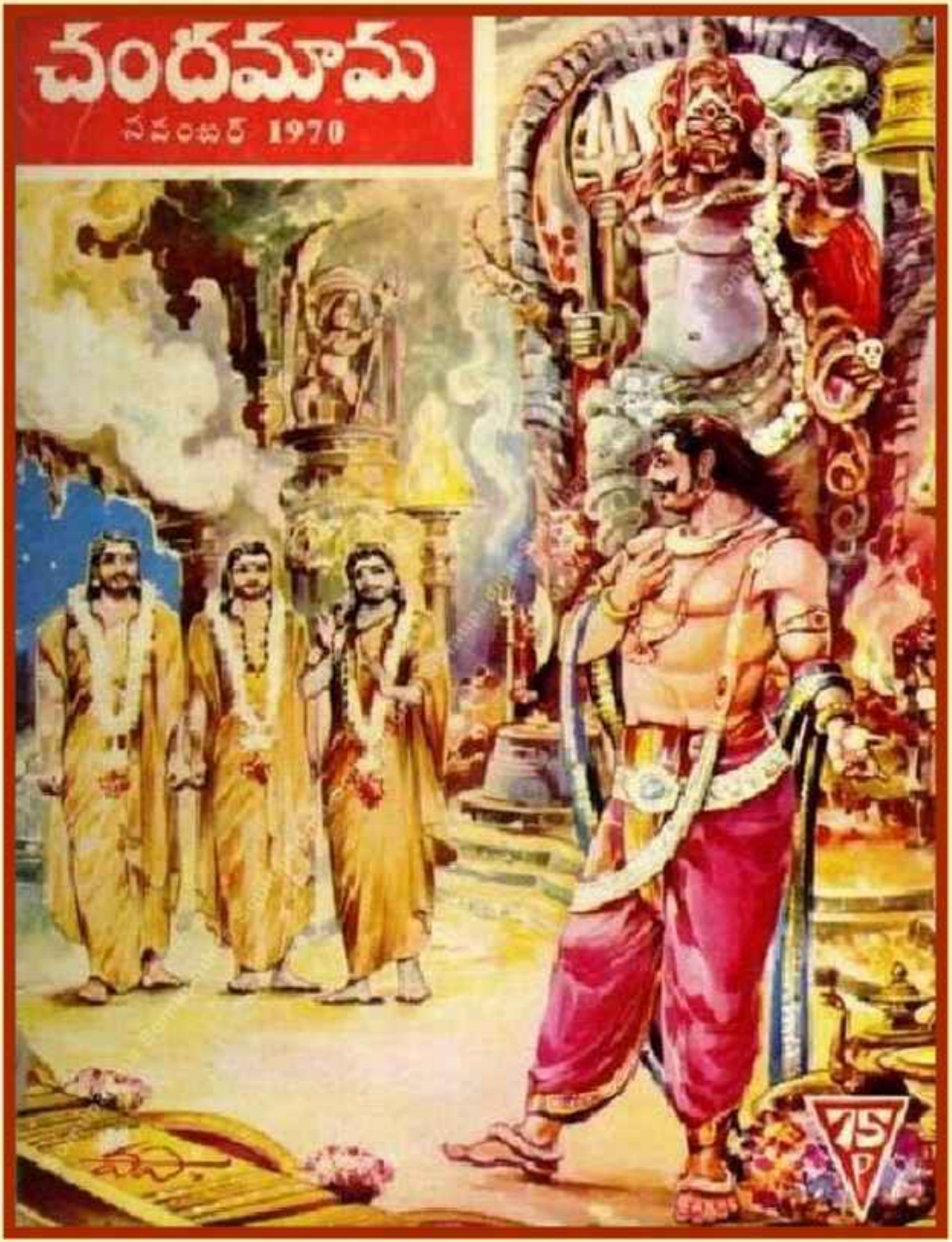

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

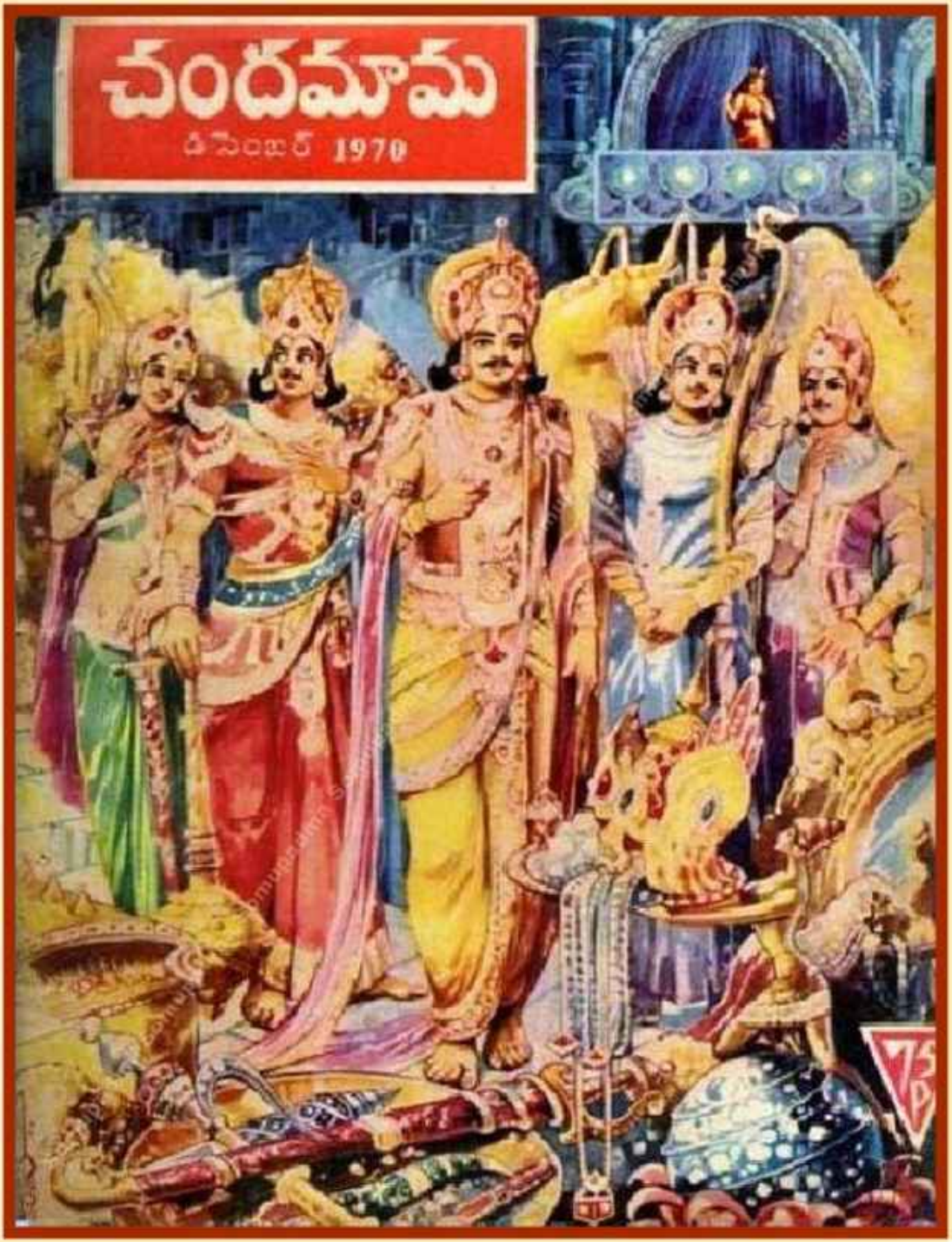

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

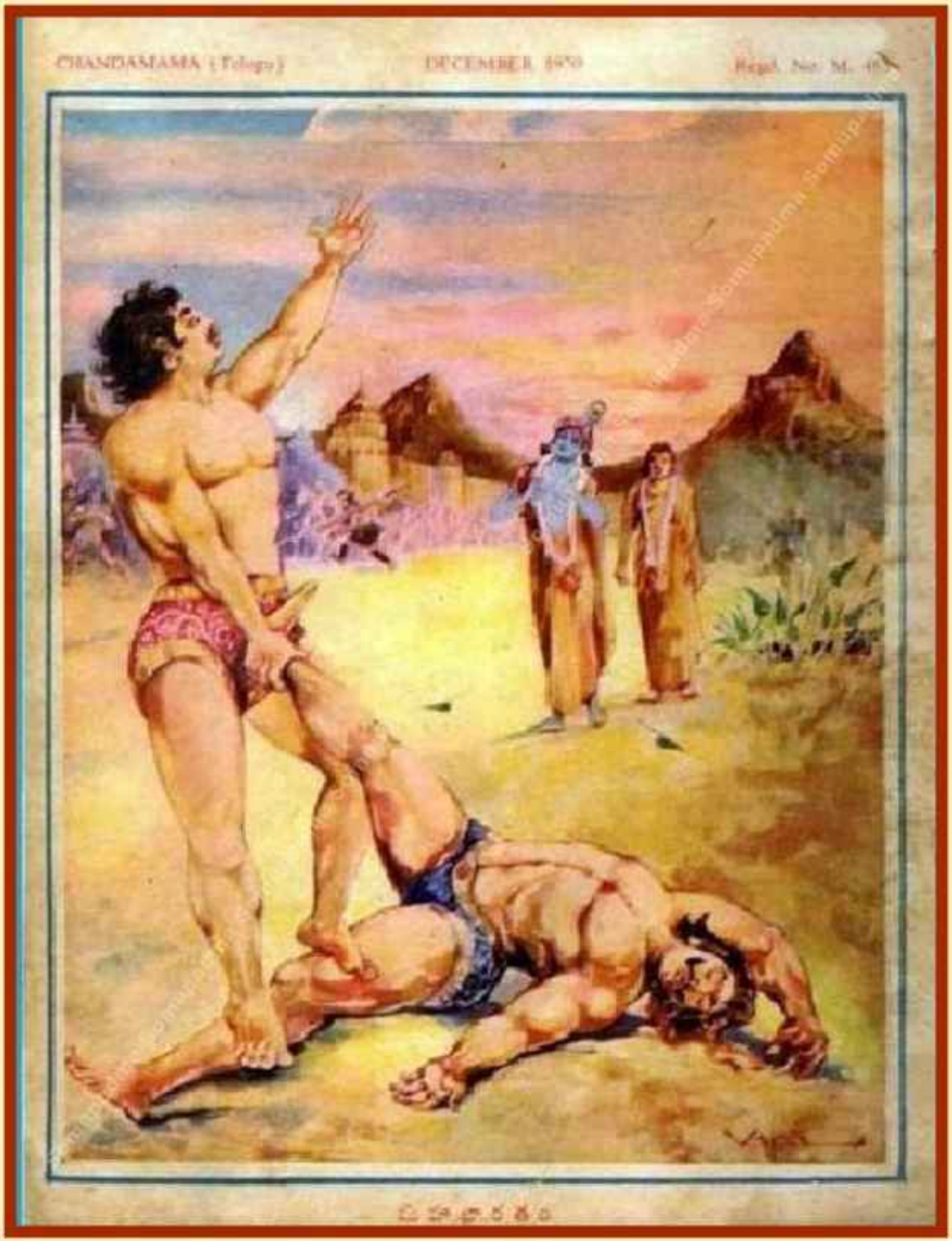

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

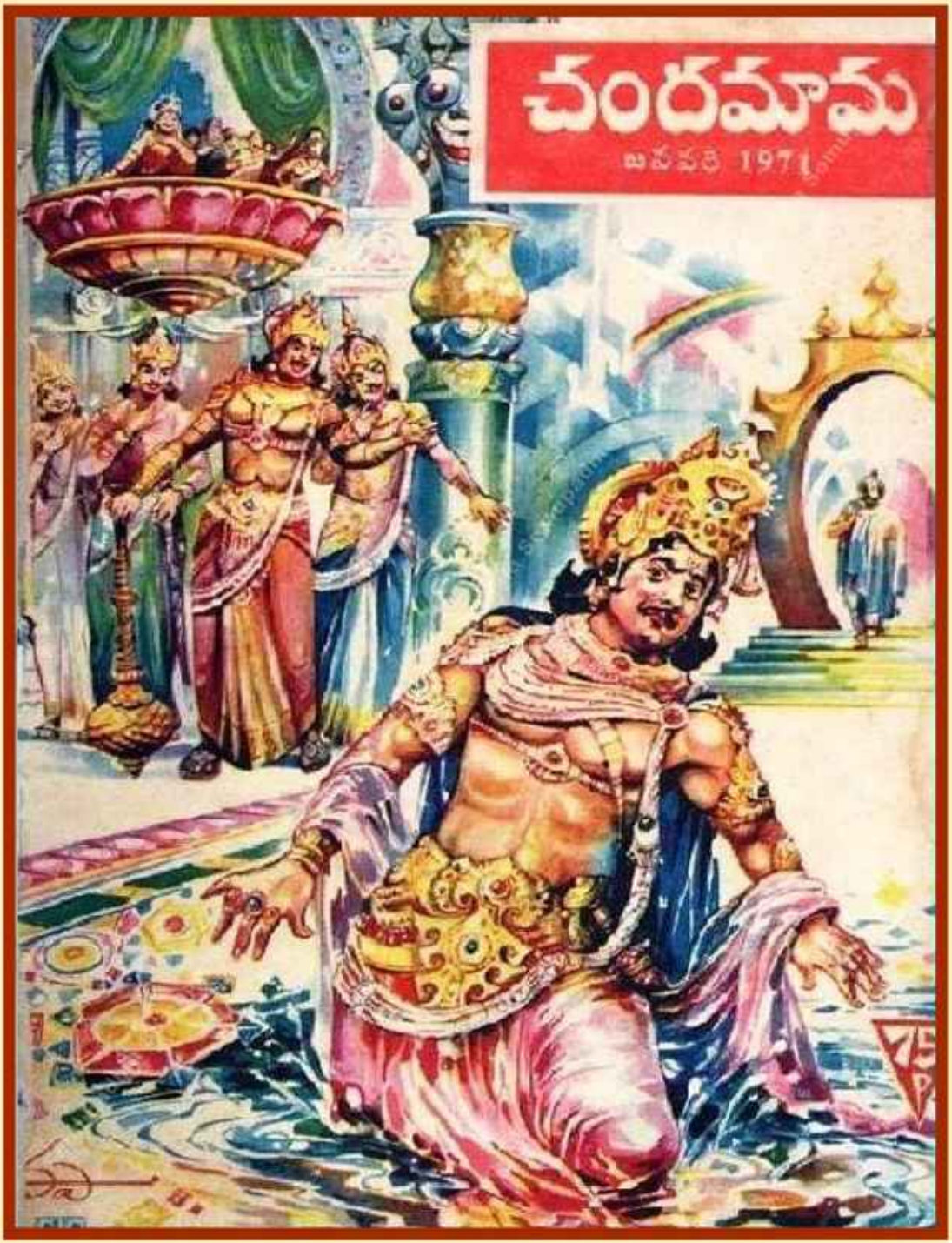

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

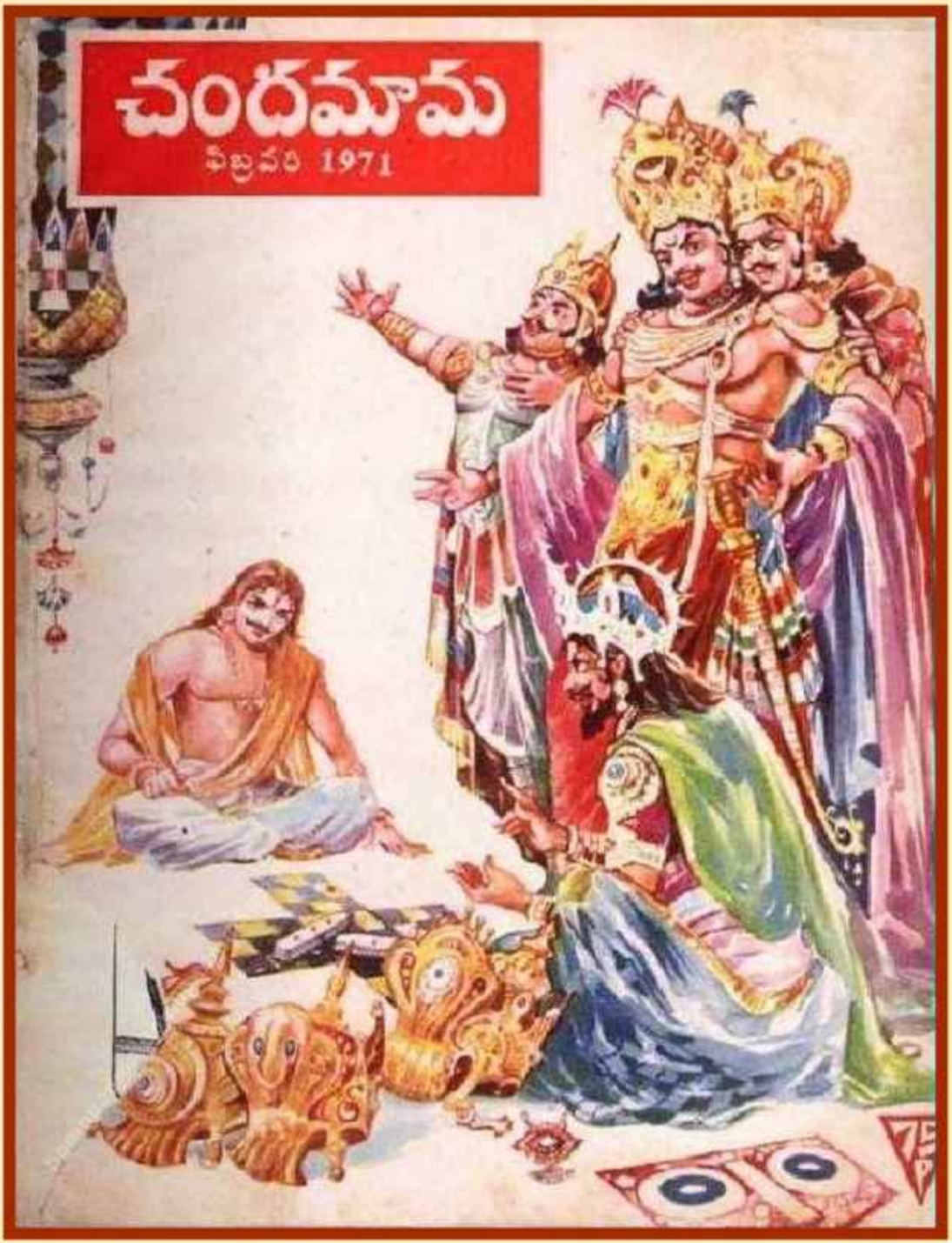

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) FEBRUARY 1971 Regd. No. M. 4854

శివపురాణం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

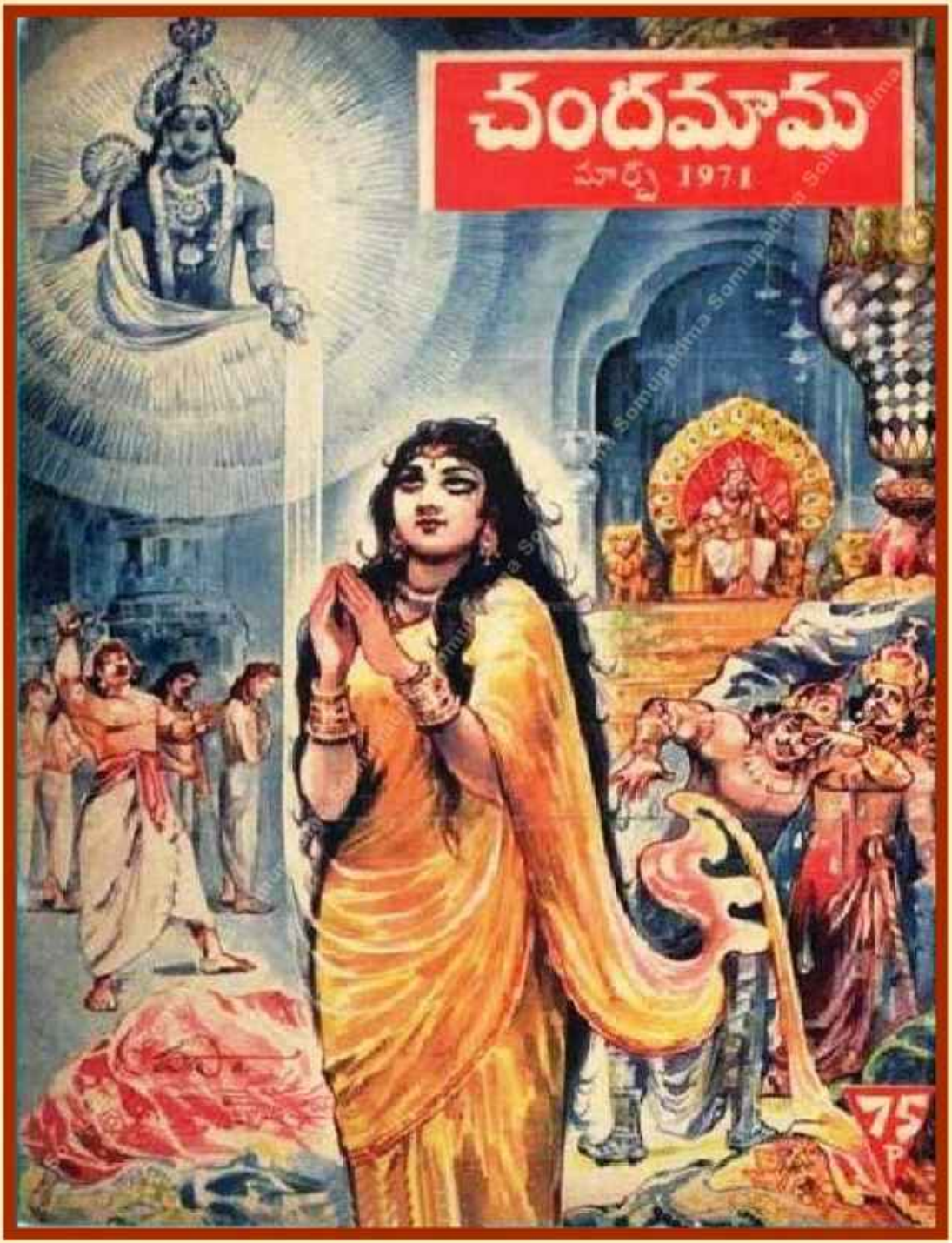

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

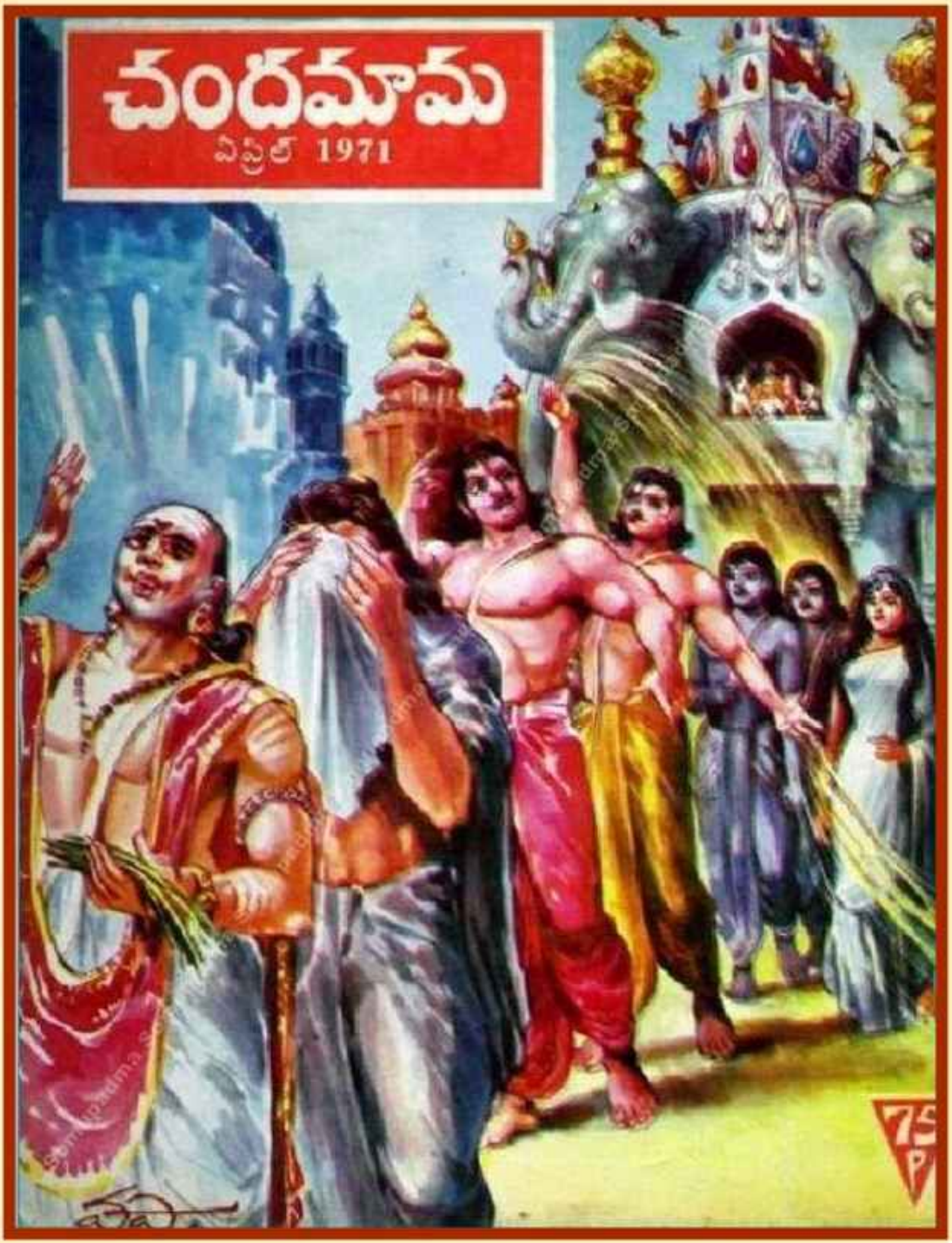

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) APRIL 1971 Regd. No. M. 4854

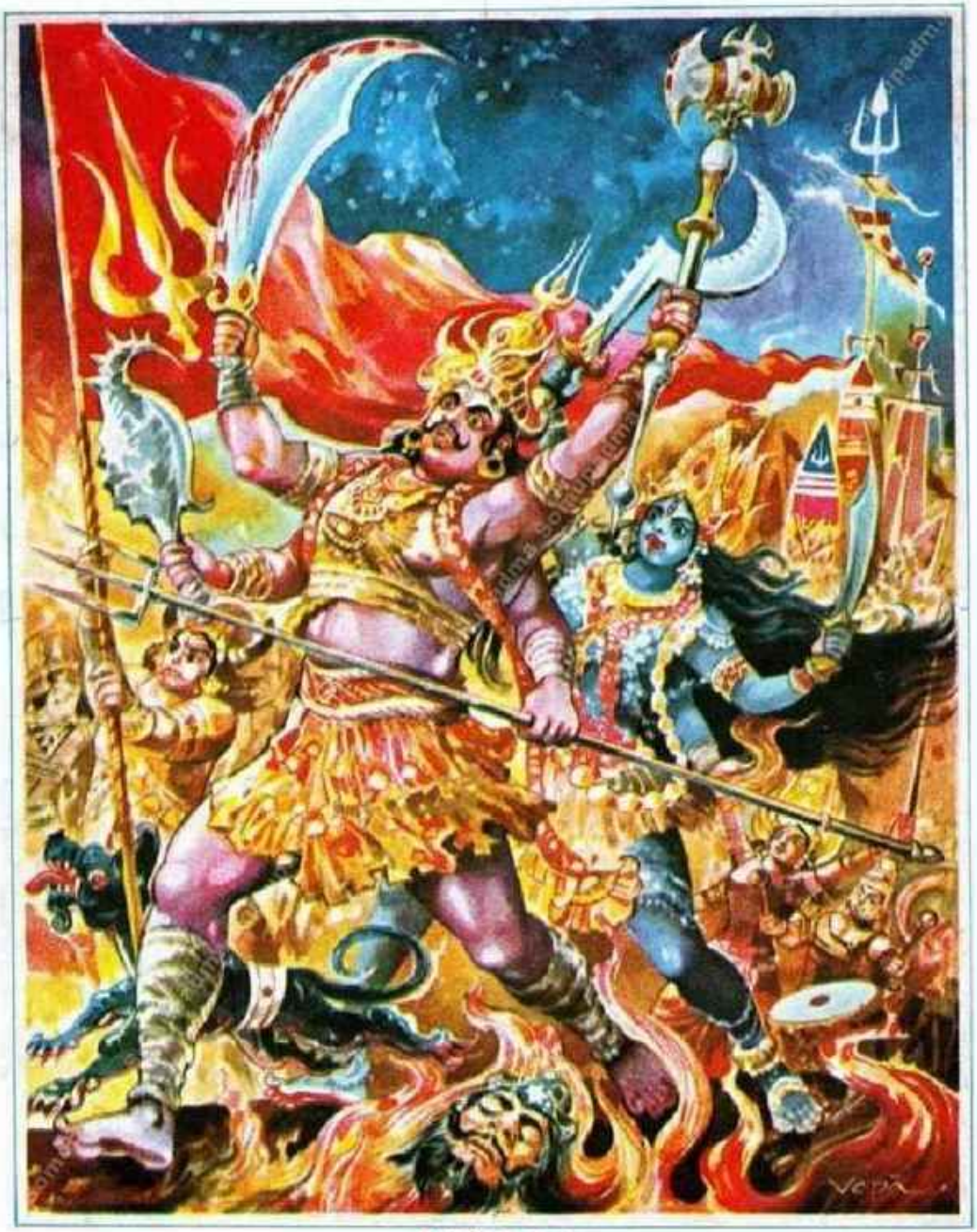

శివపురాణం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

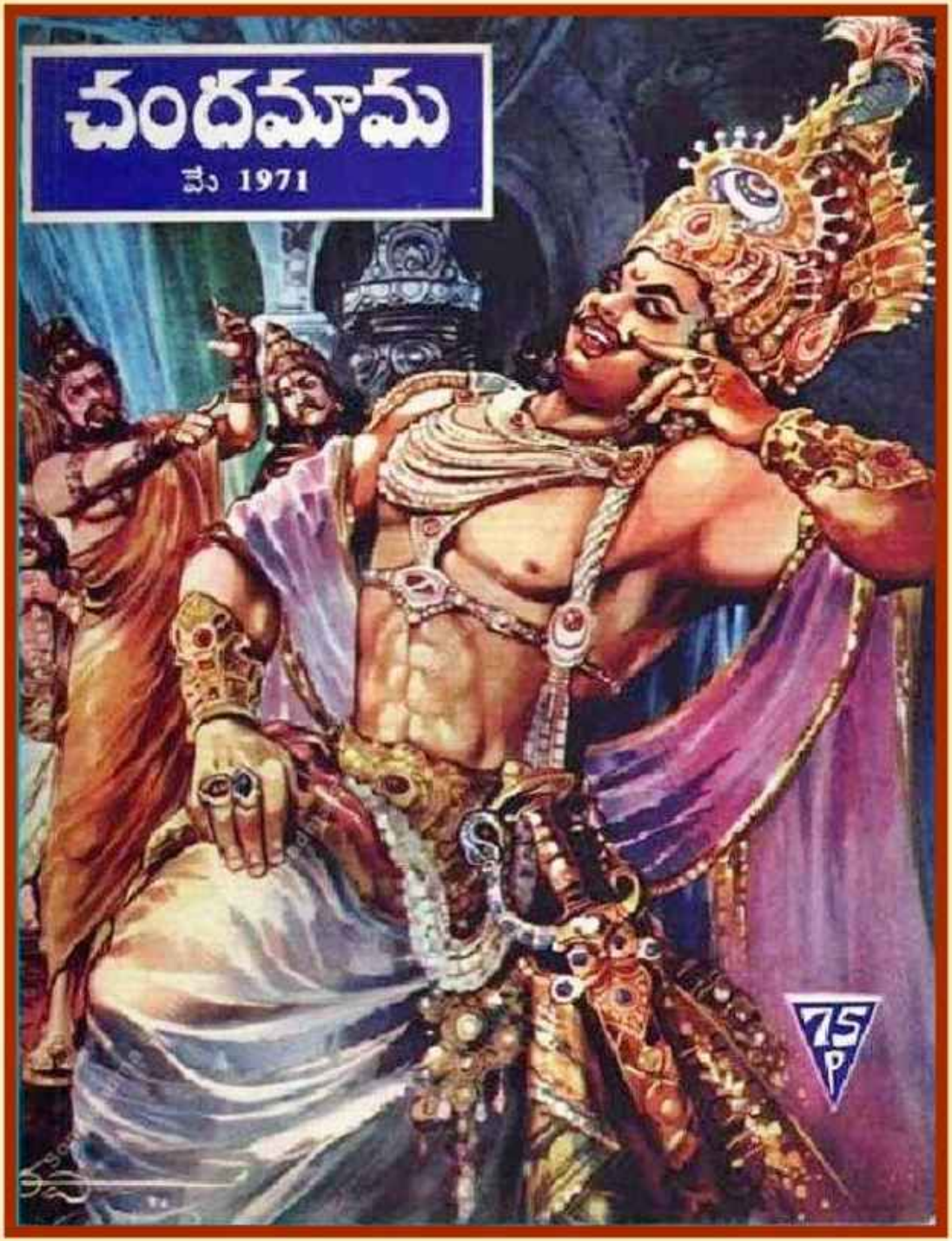

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

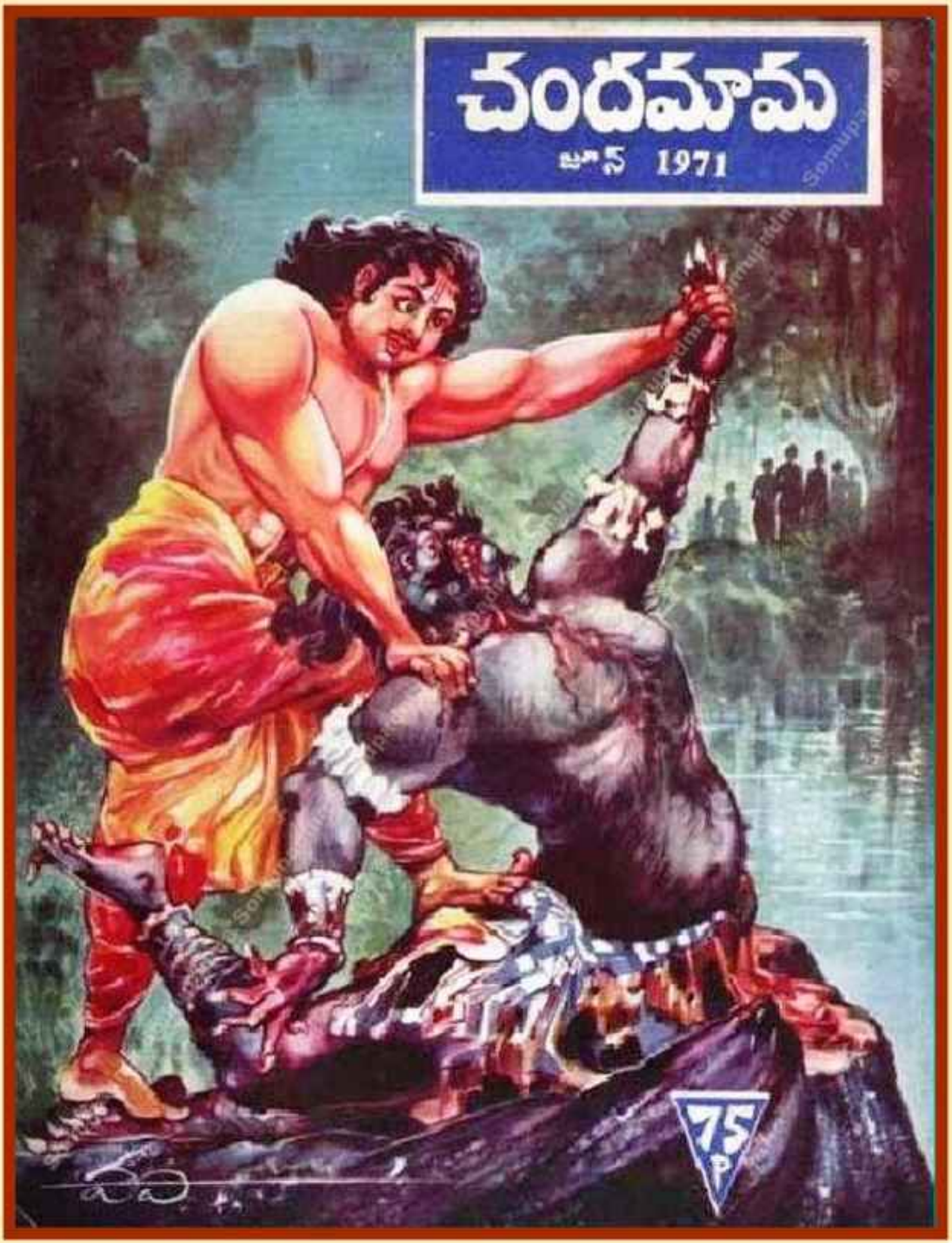

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

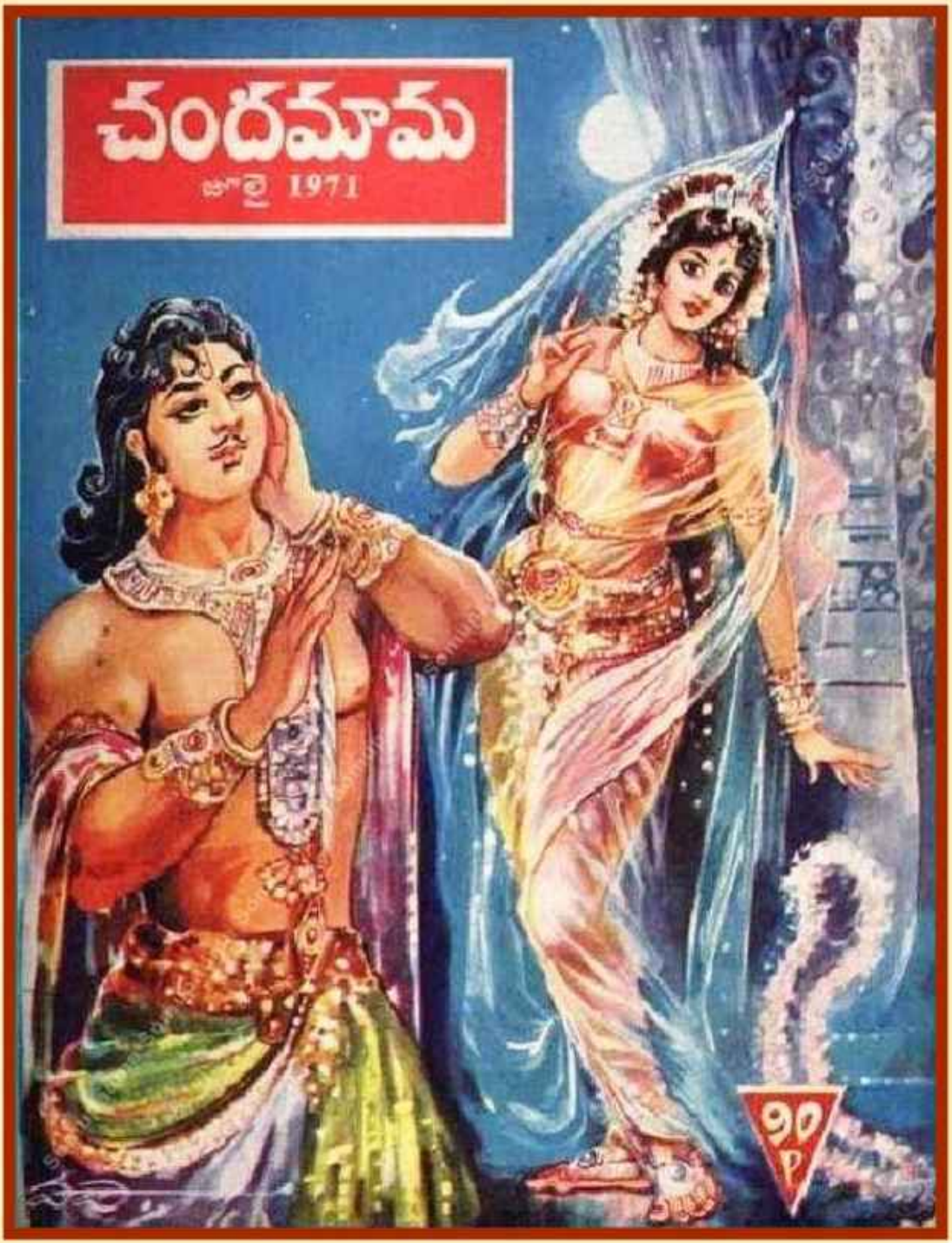

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

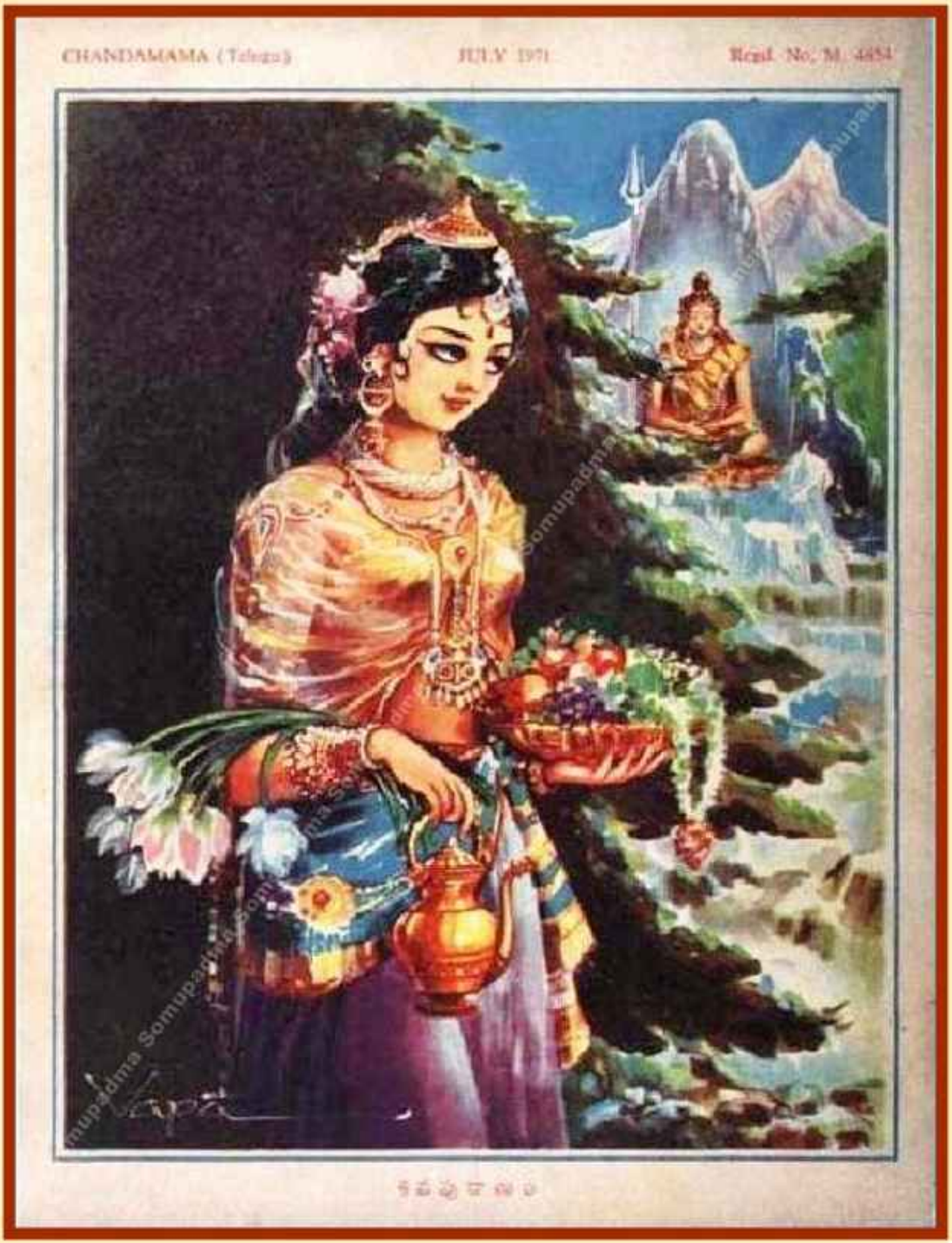

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

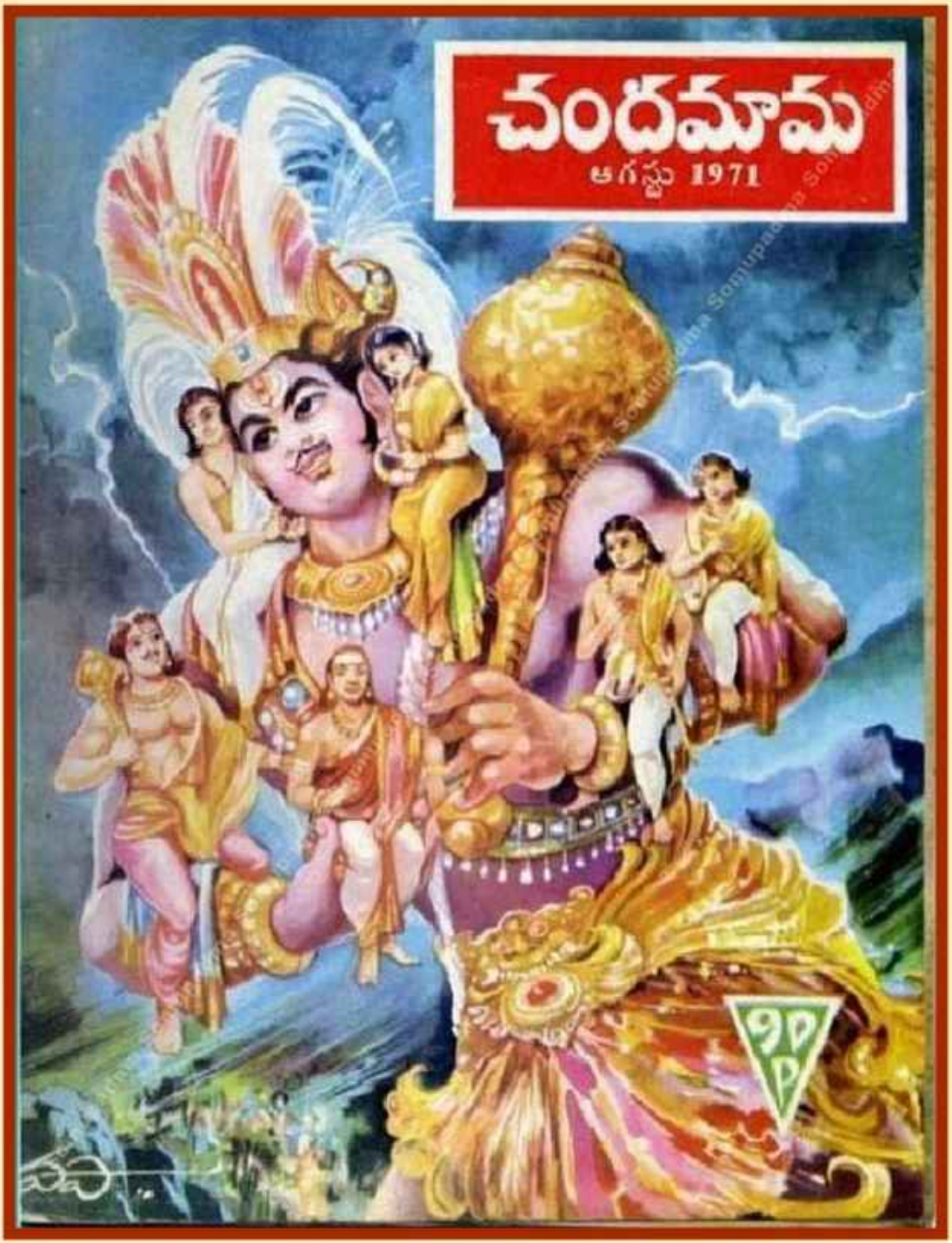

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) AUGUST 1971 Regd. No. M. 4854

శివపురాణం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

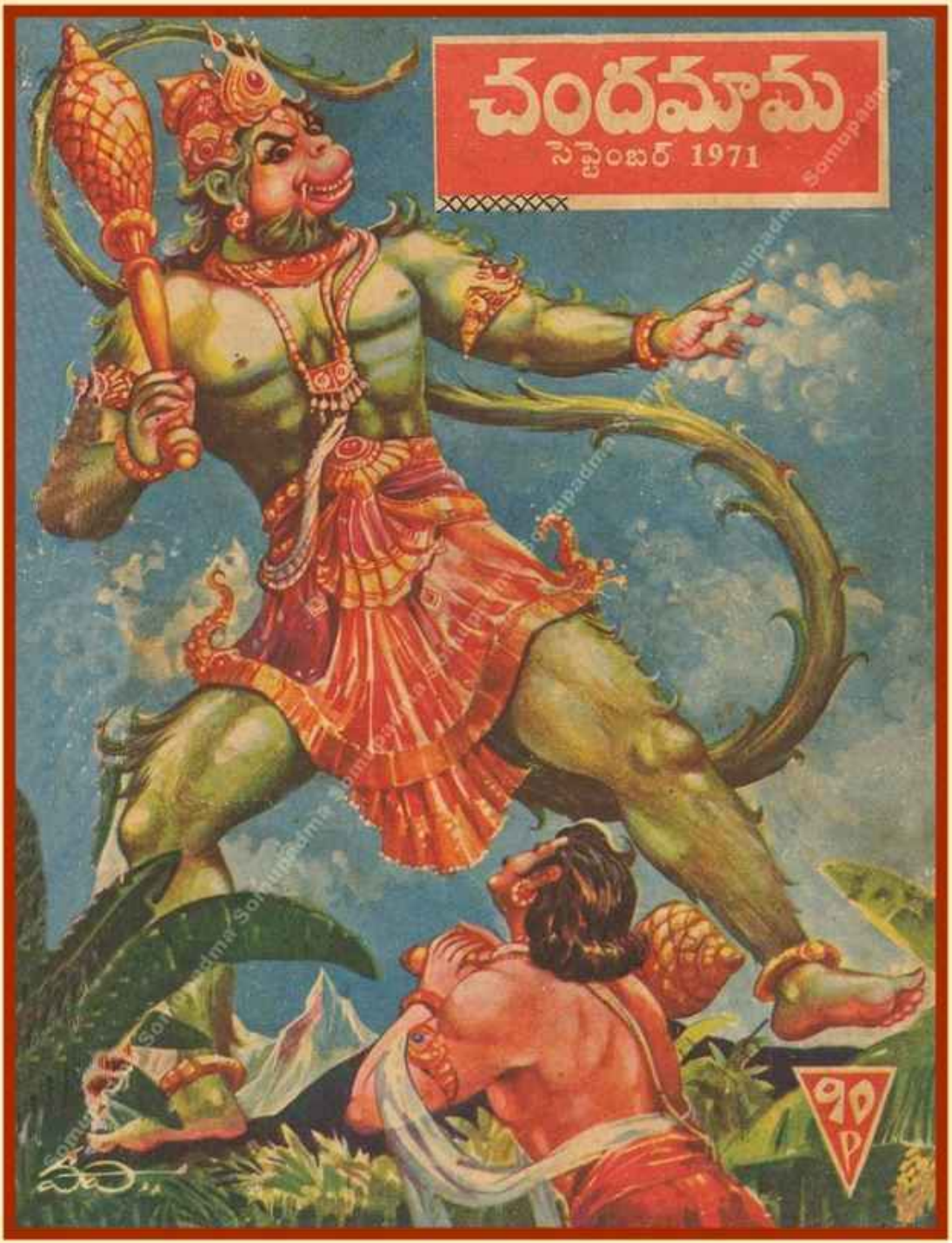

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

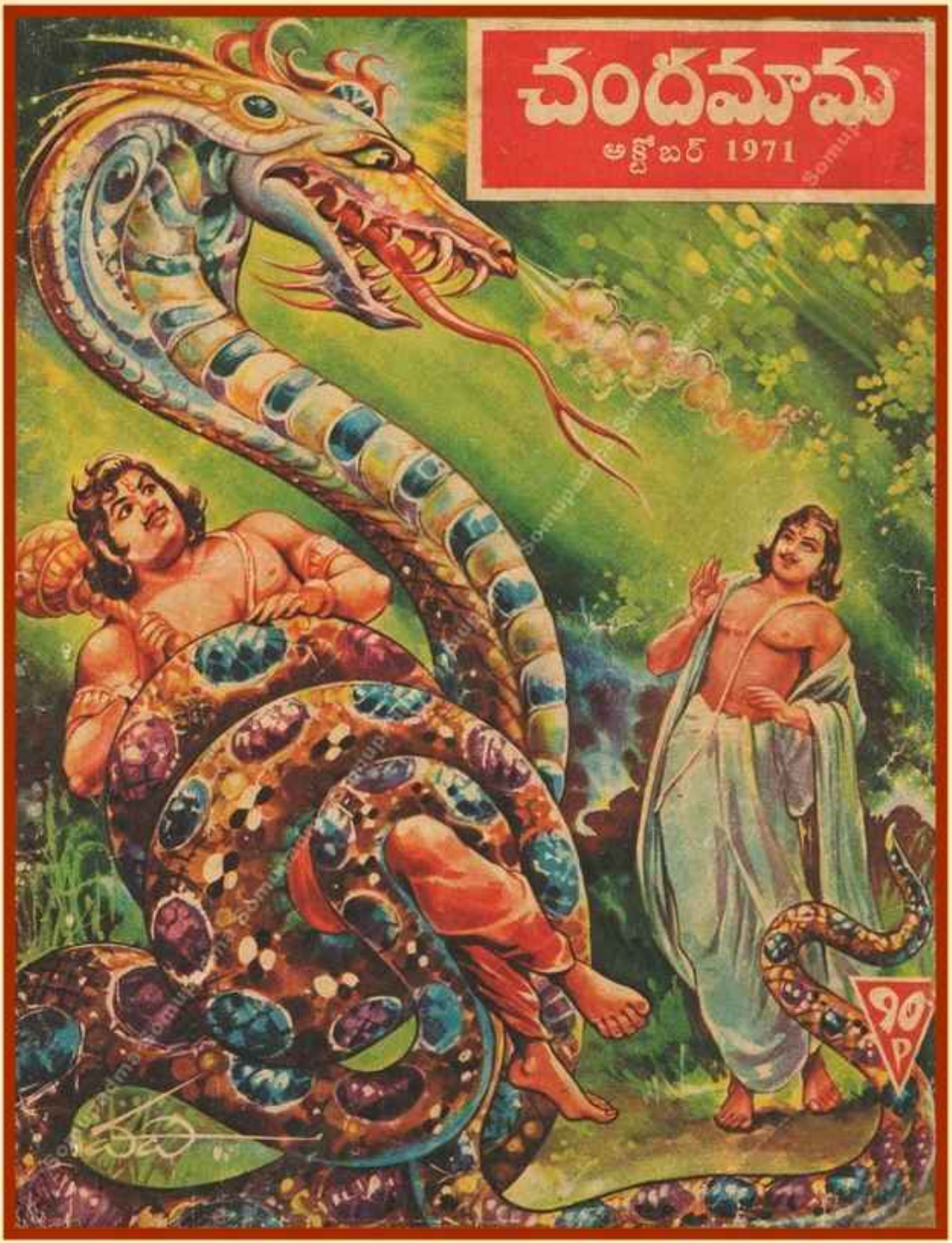

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

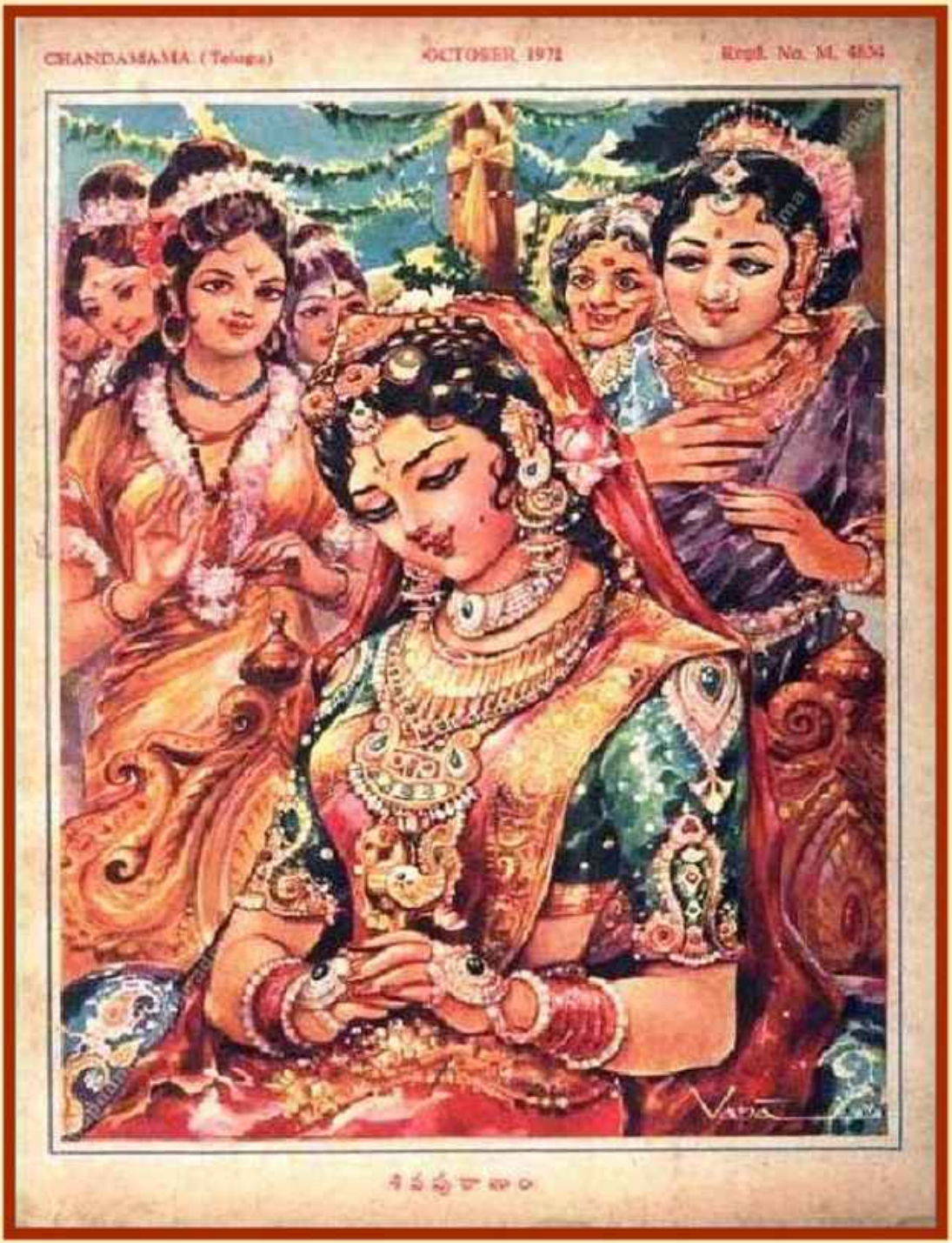

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

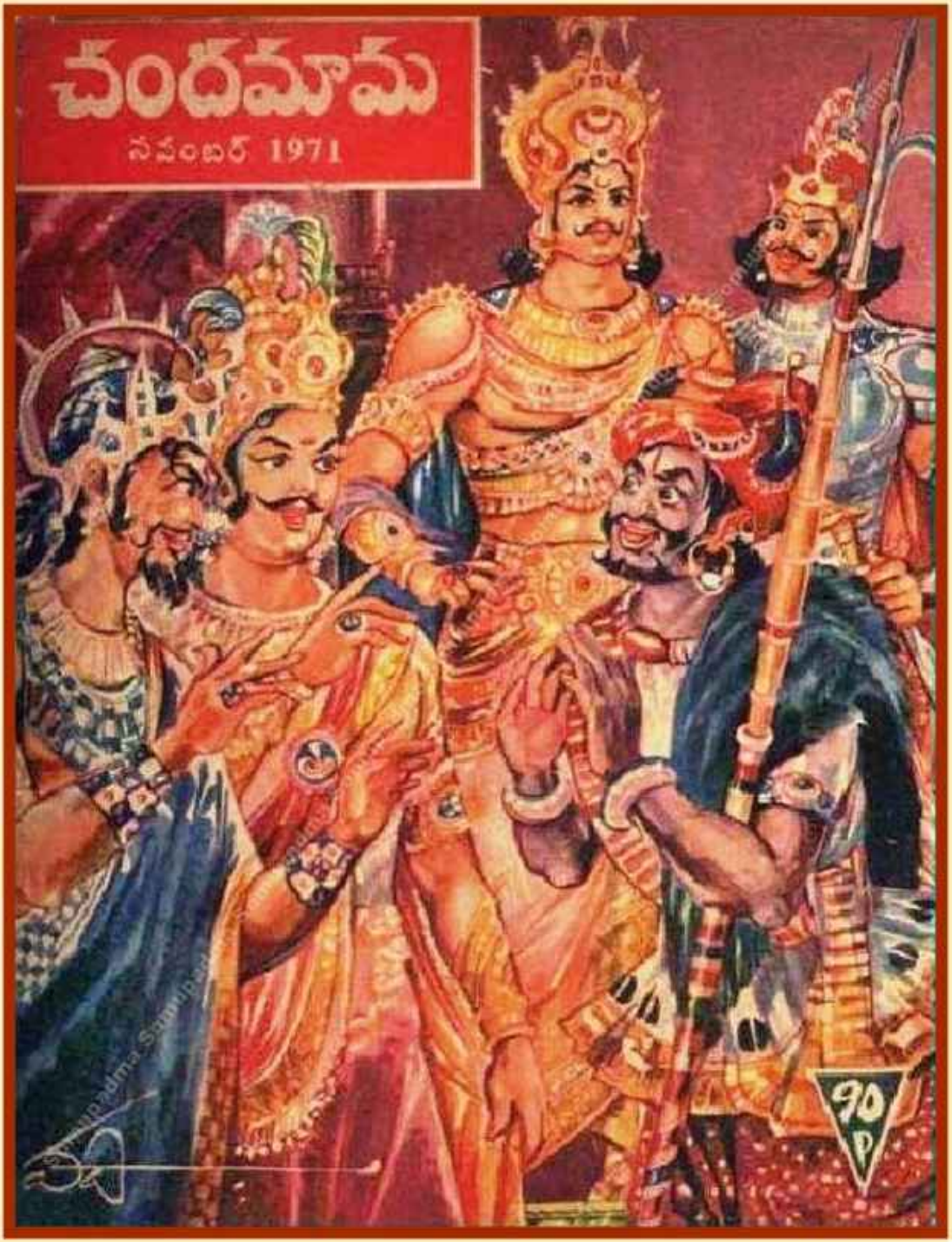

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

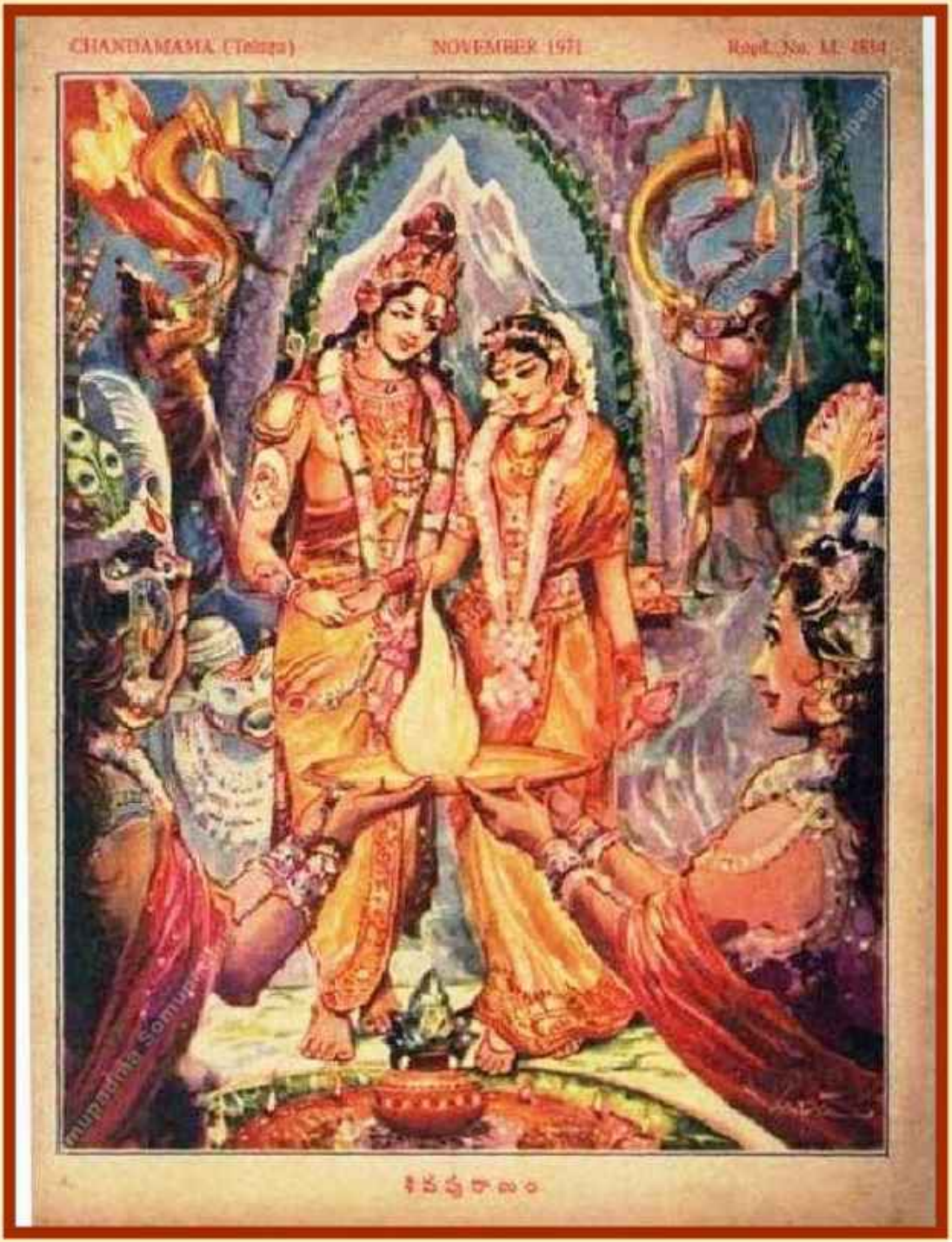

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

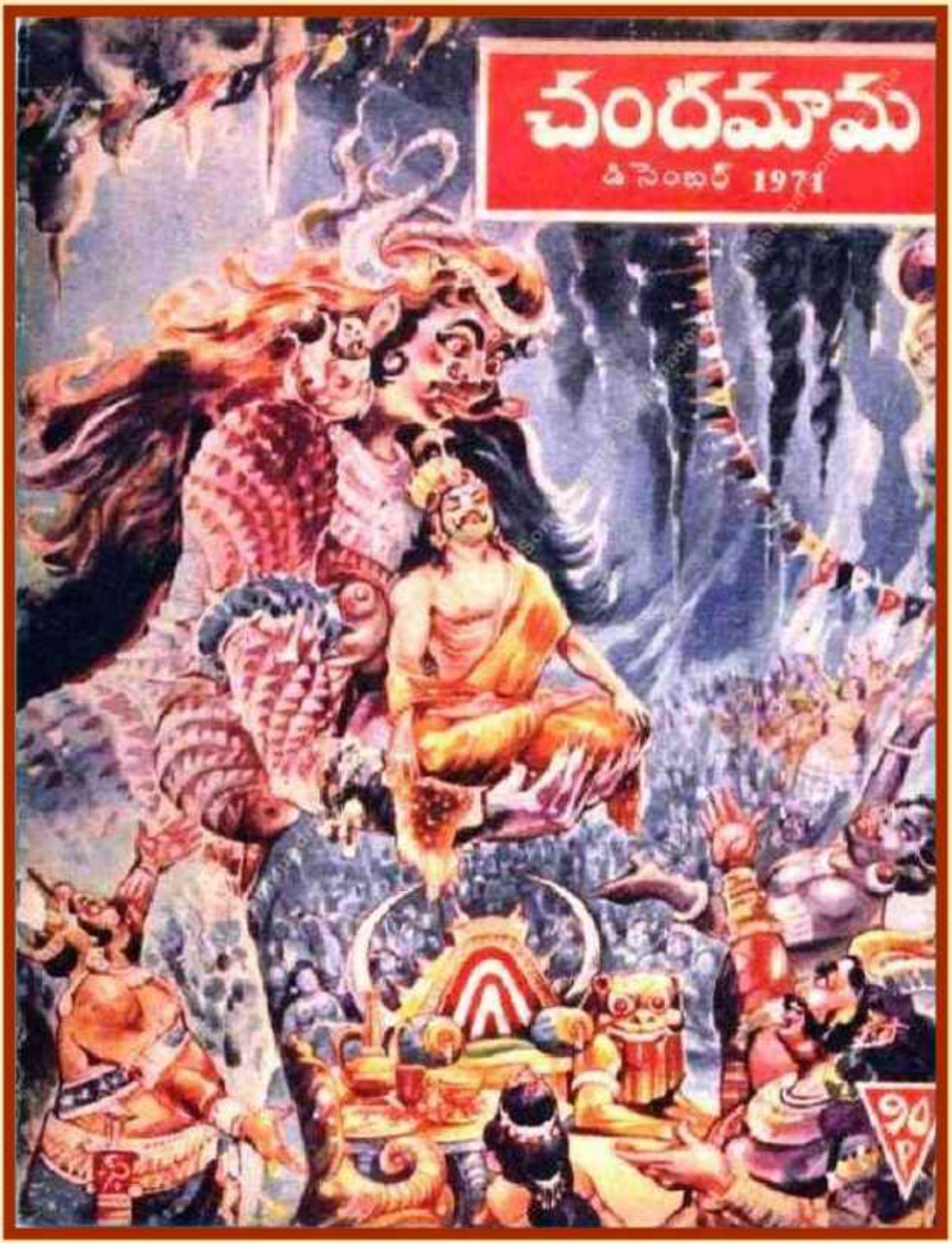

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

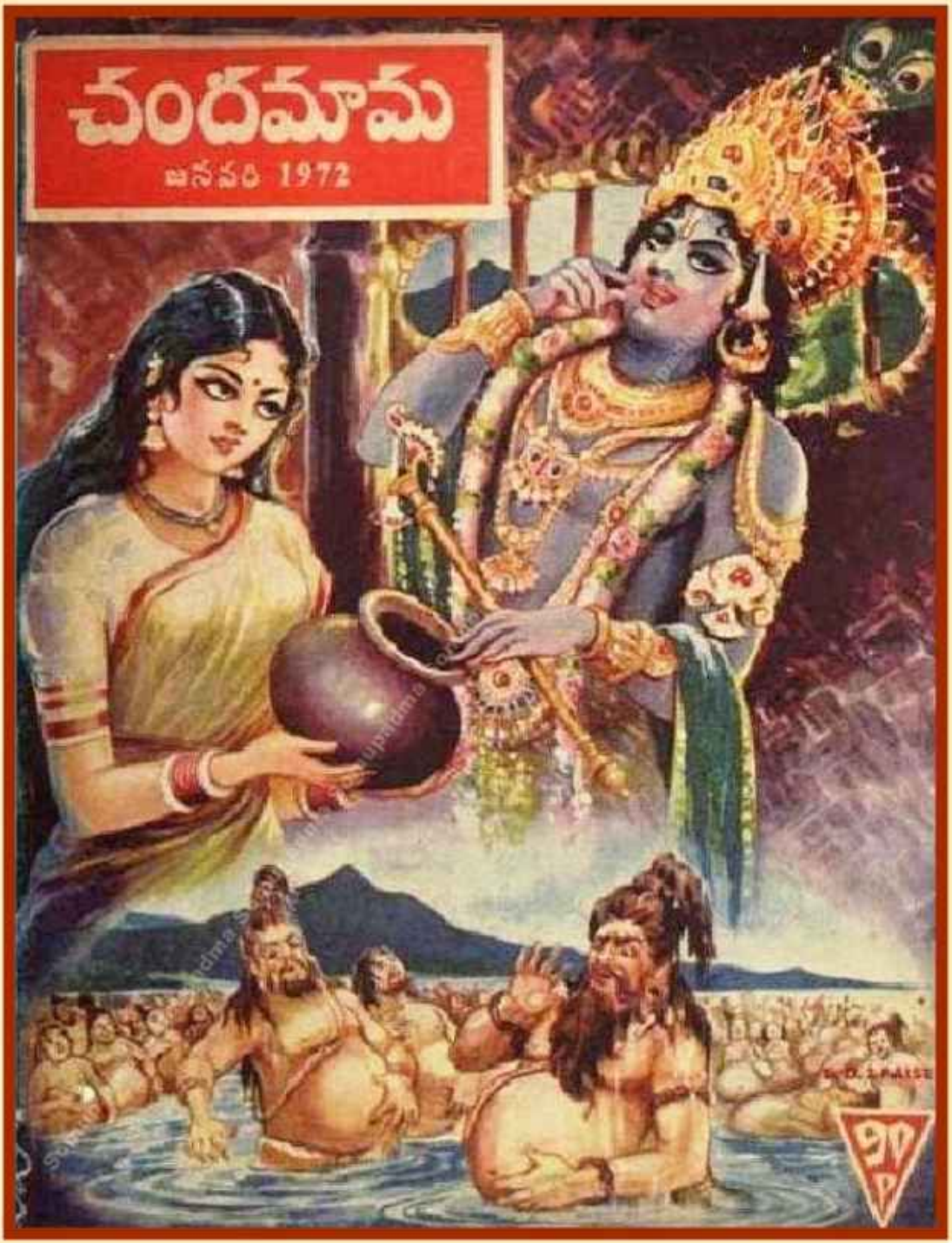

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

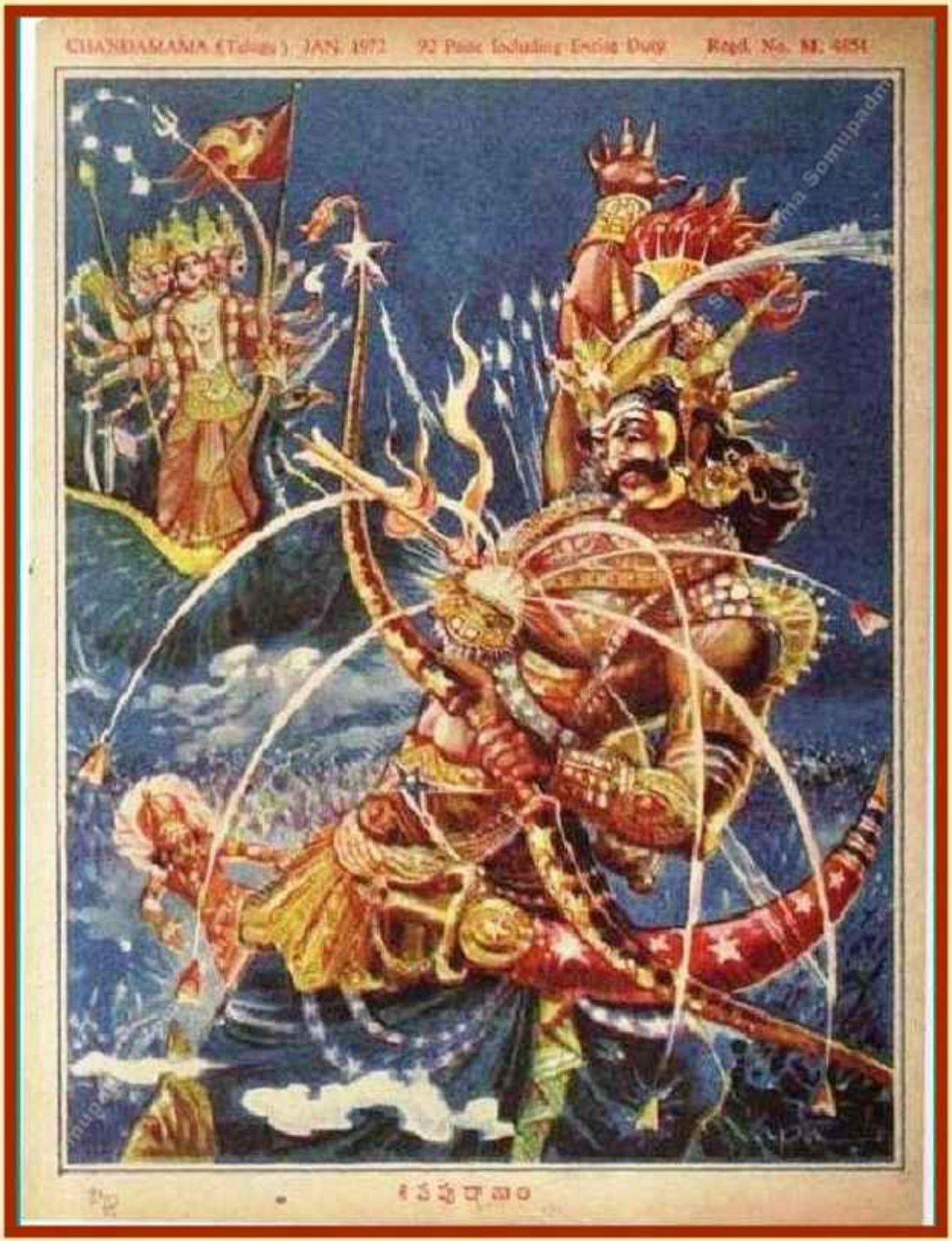

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

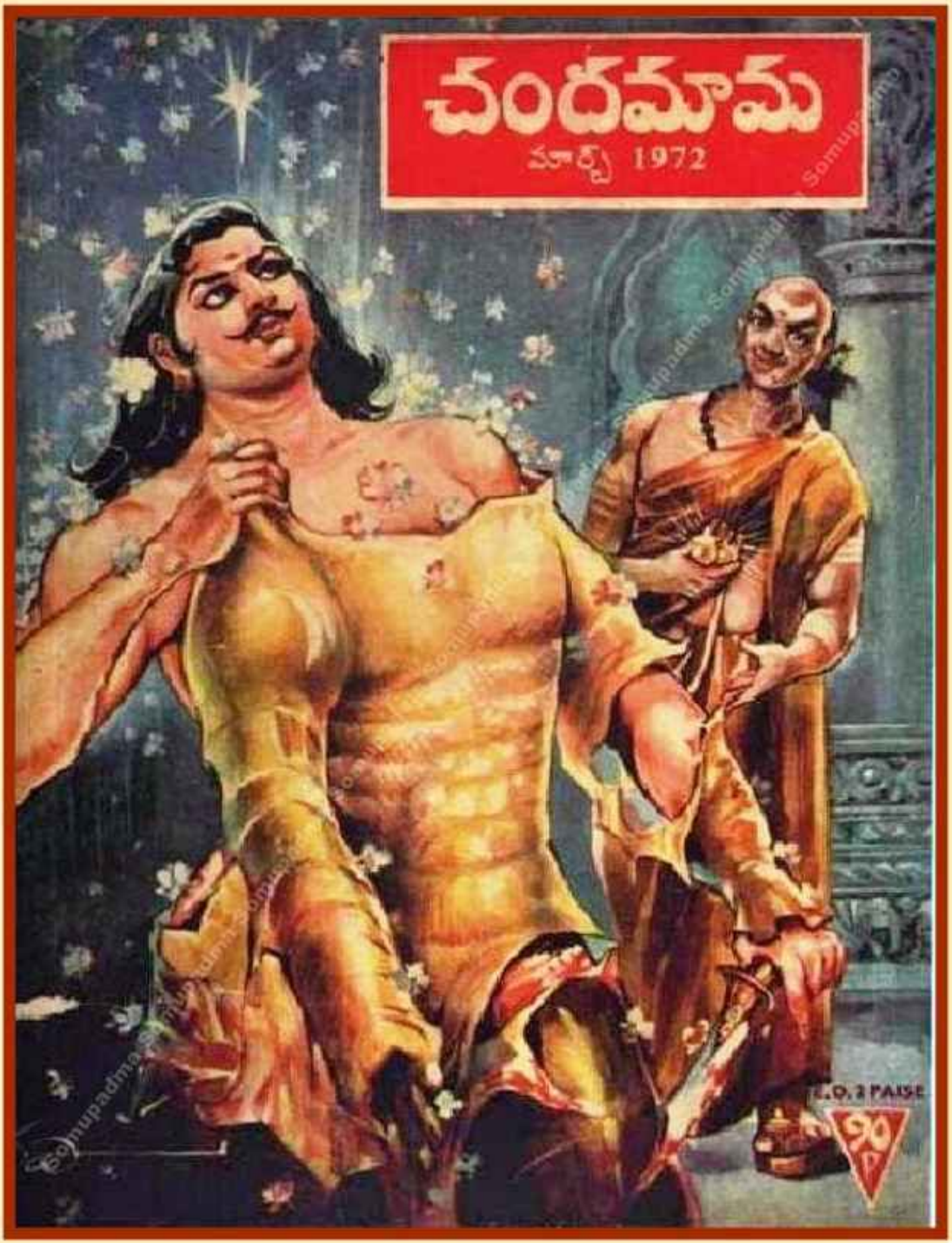

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

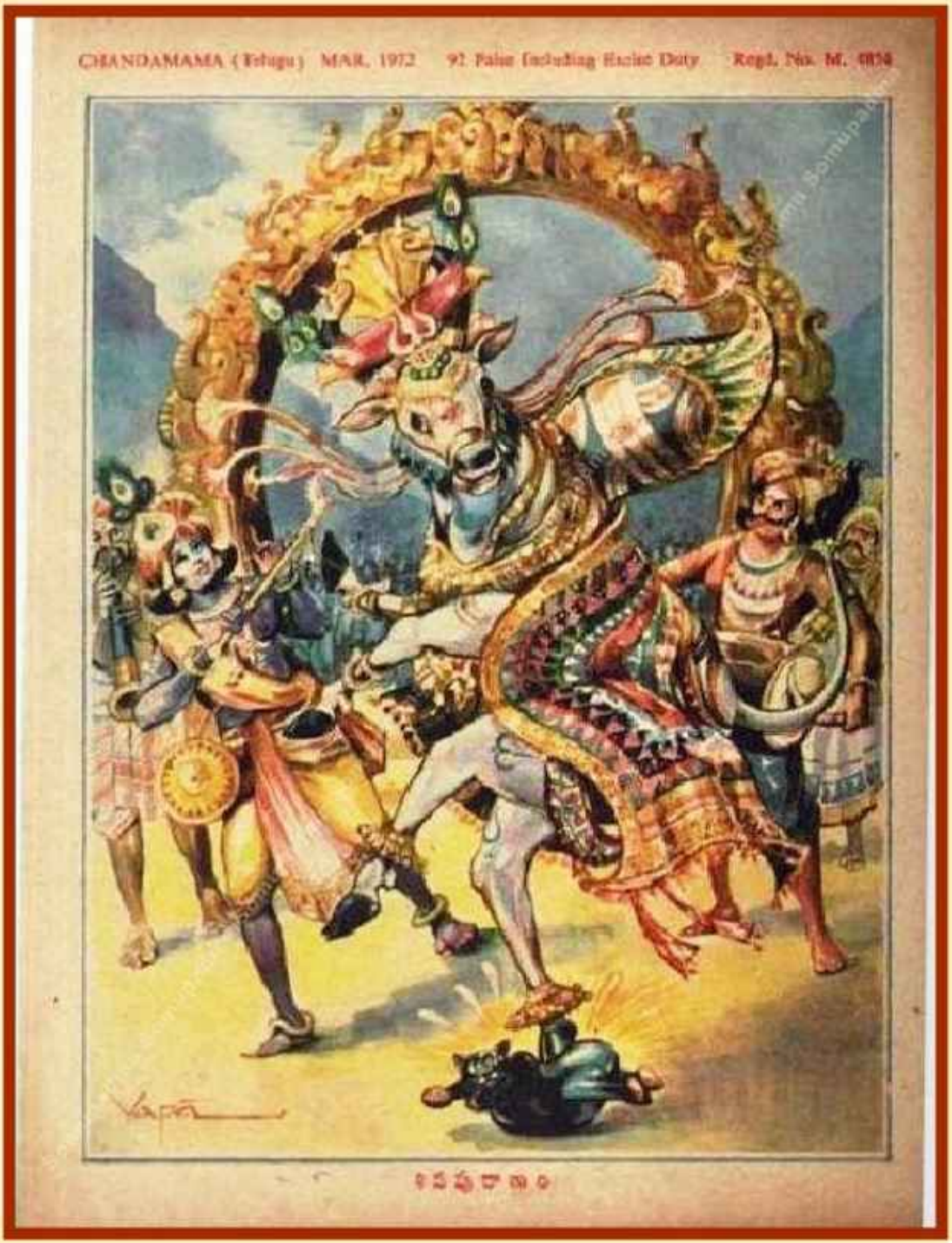

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

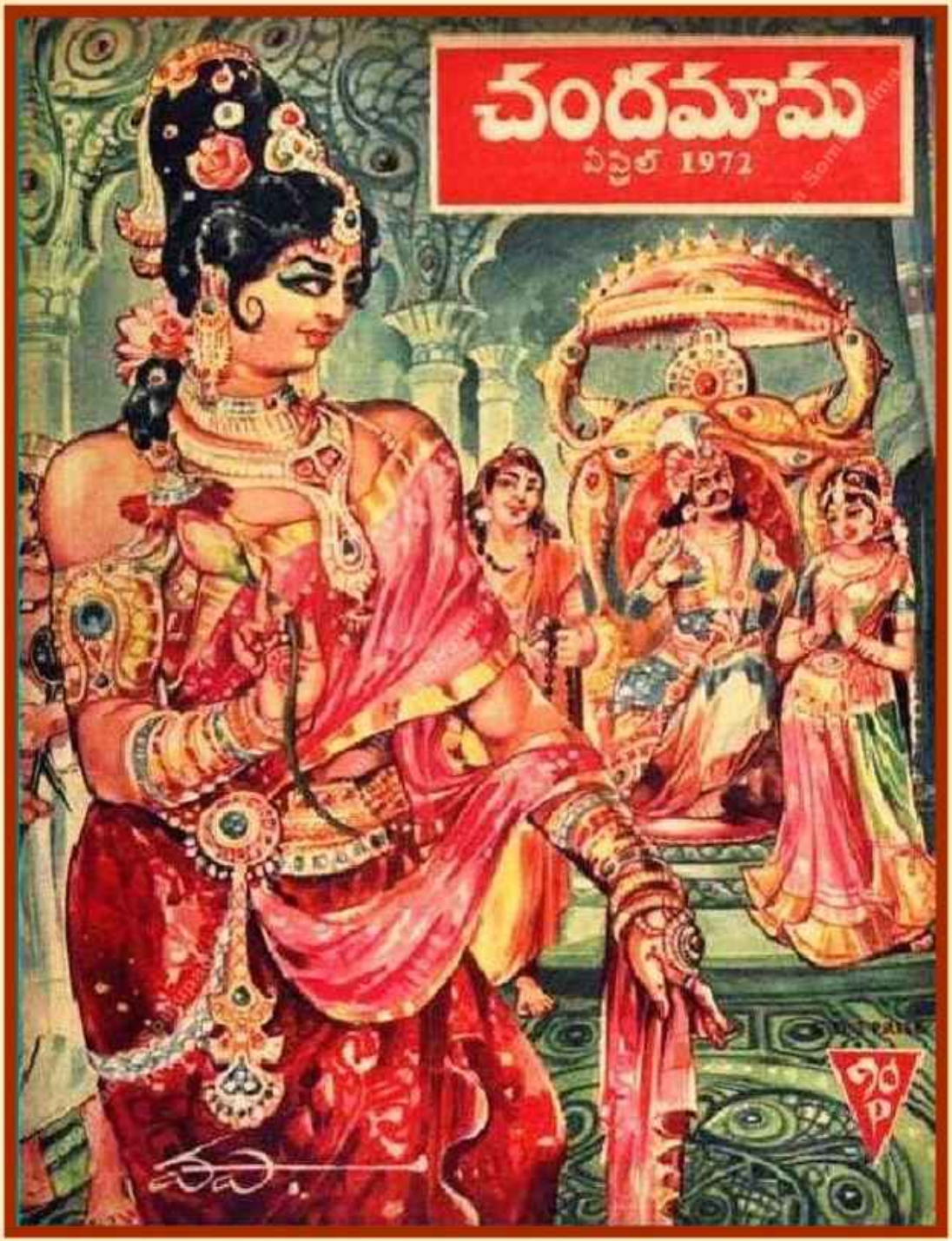

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

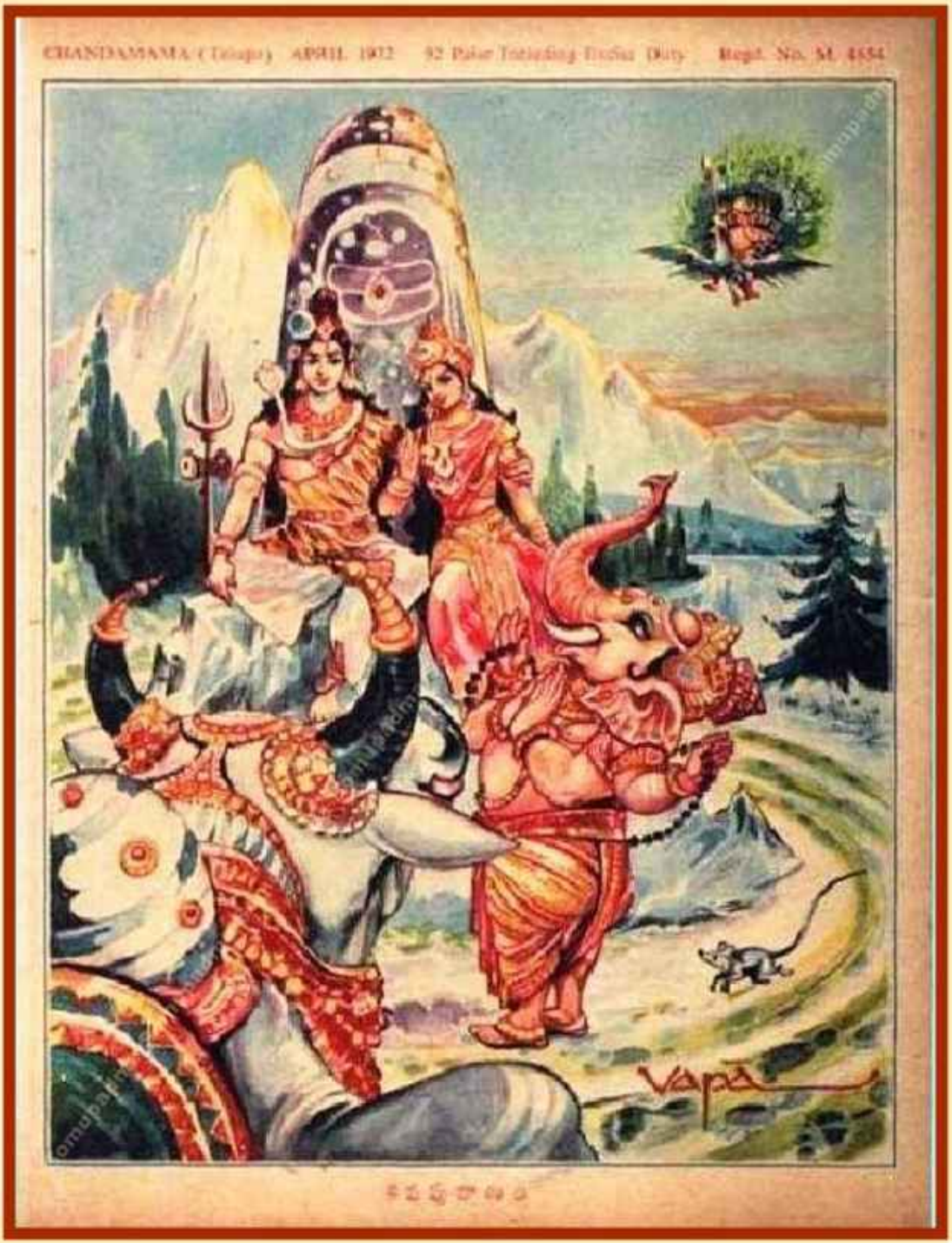

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

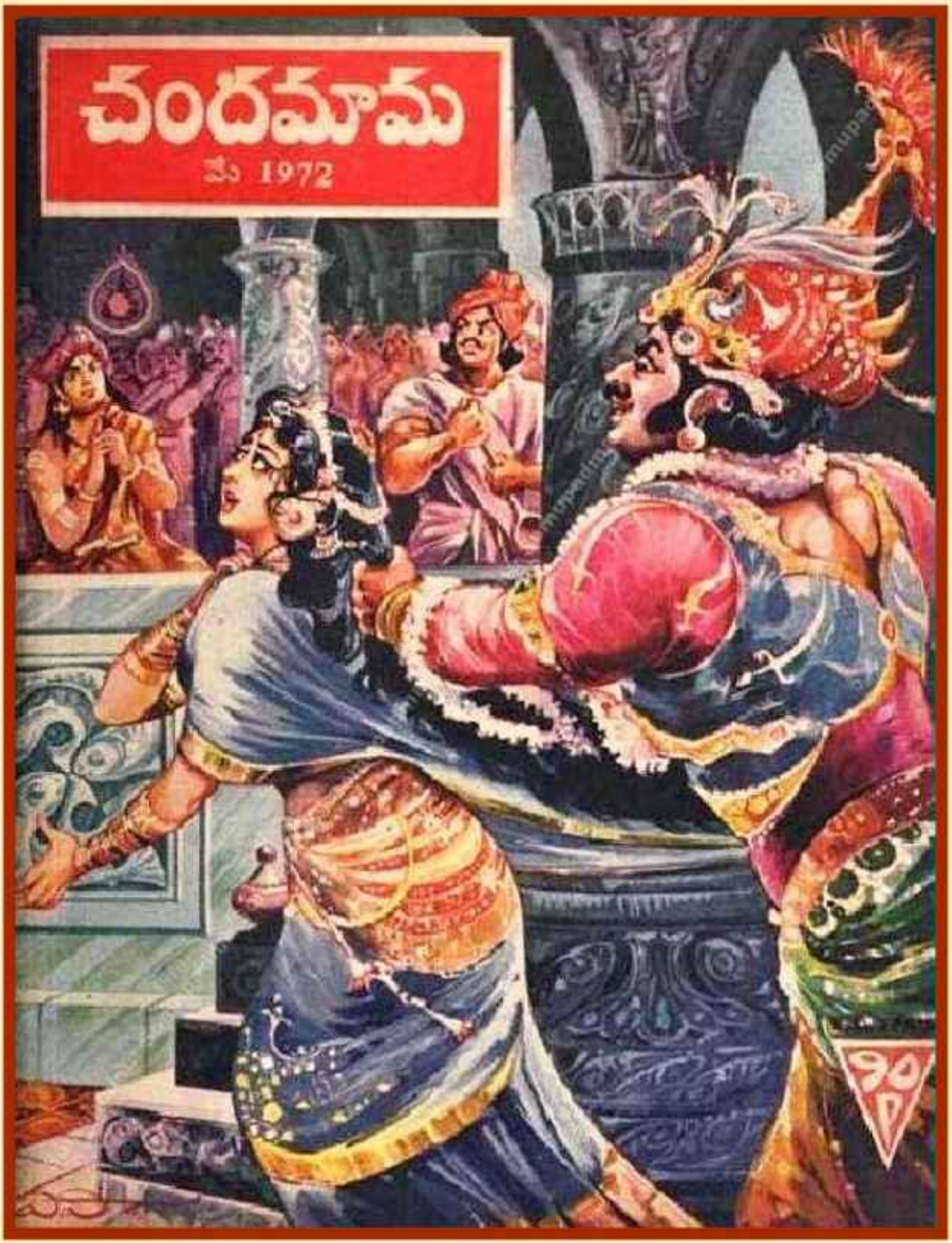

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

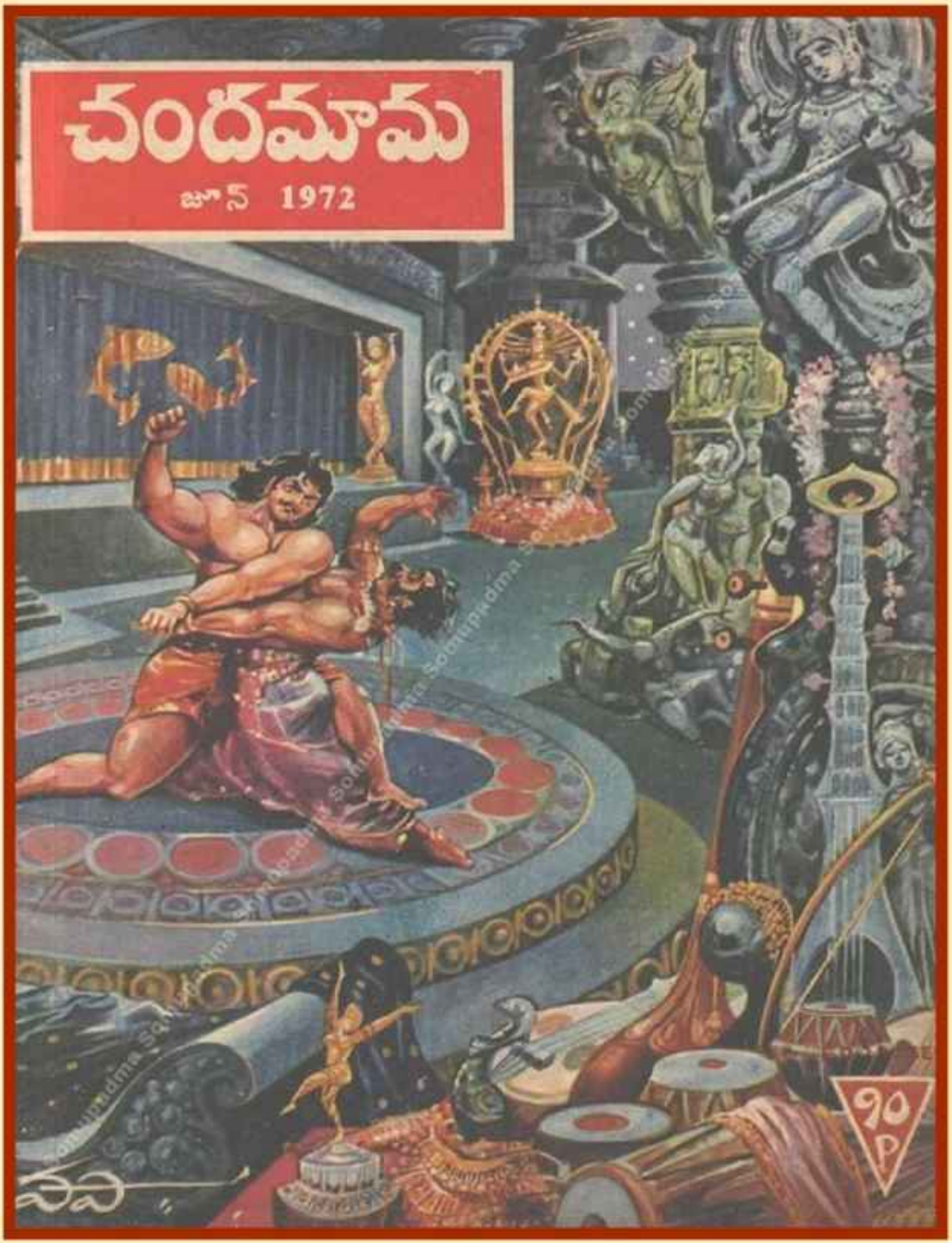

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

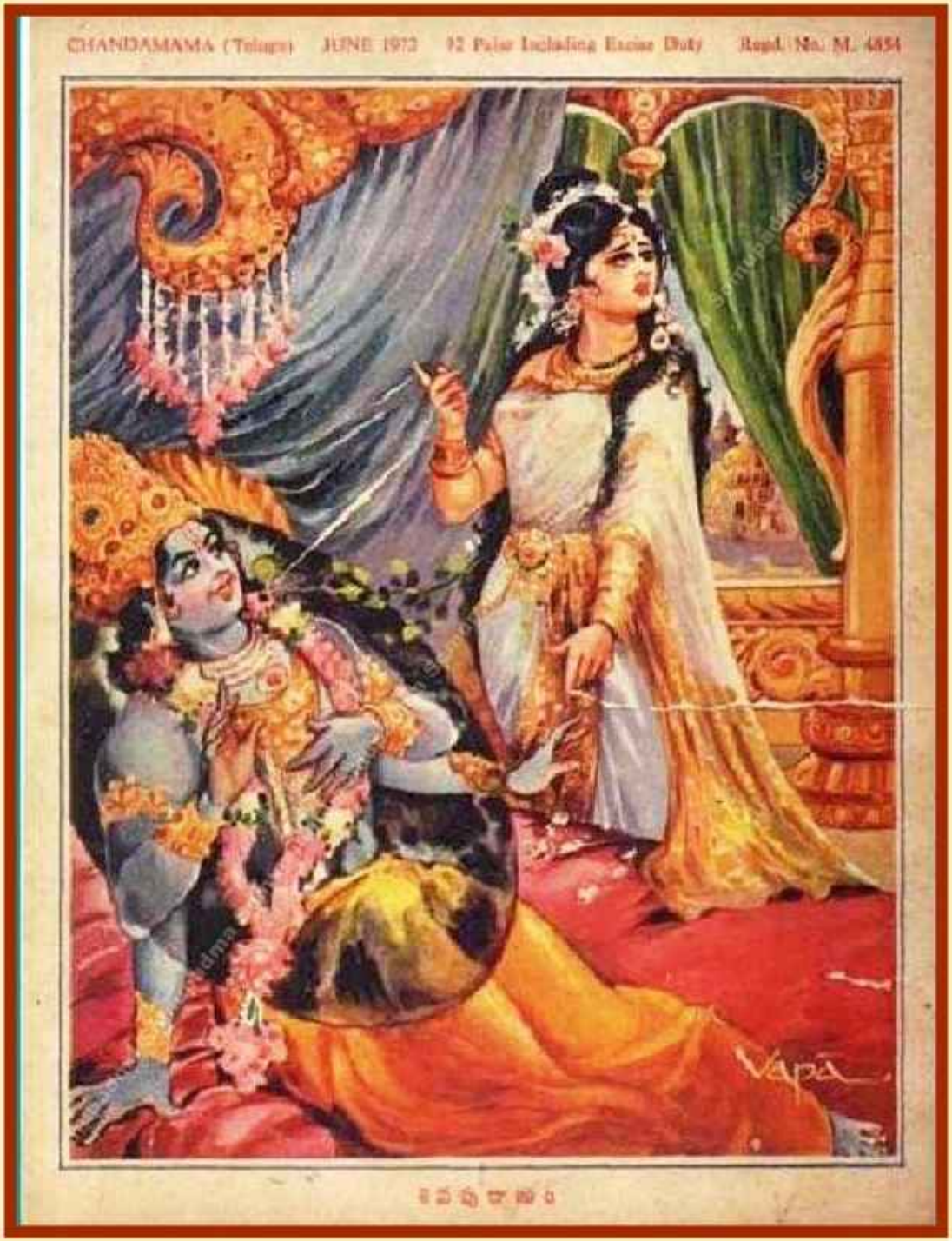

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

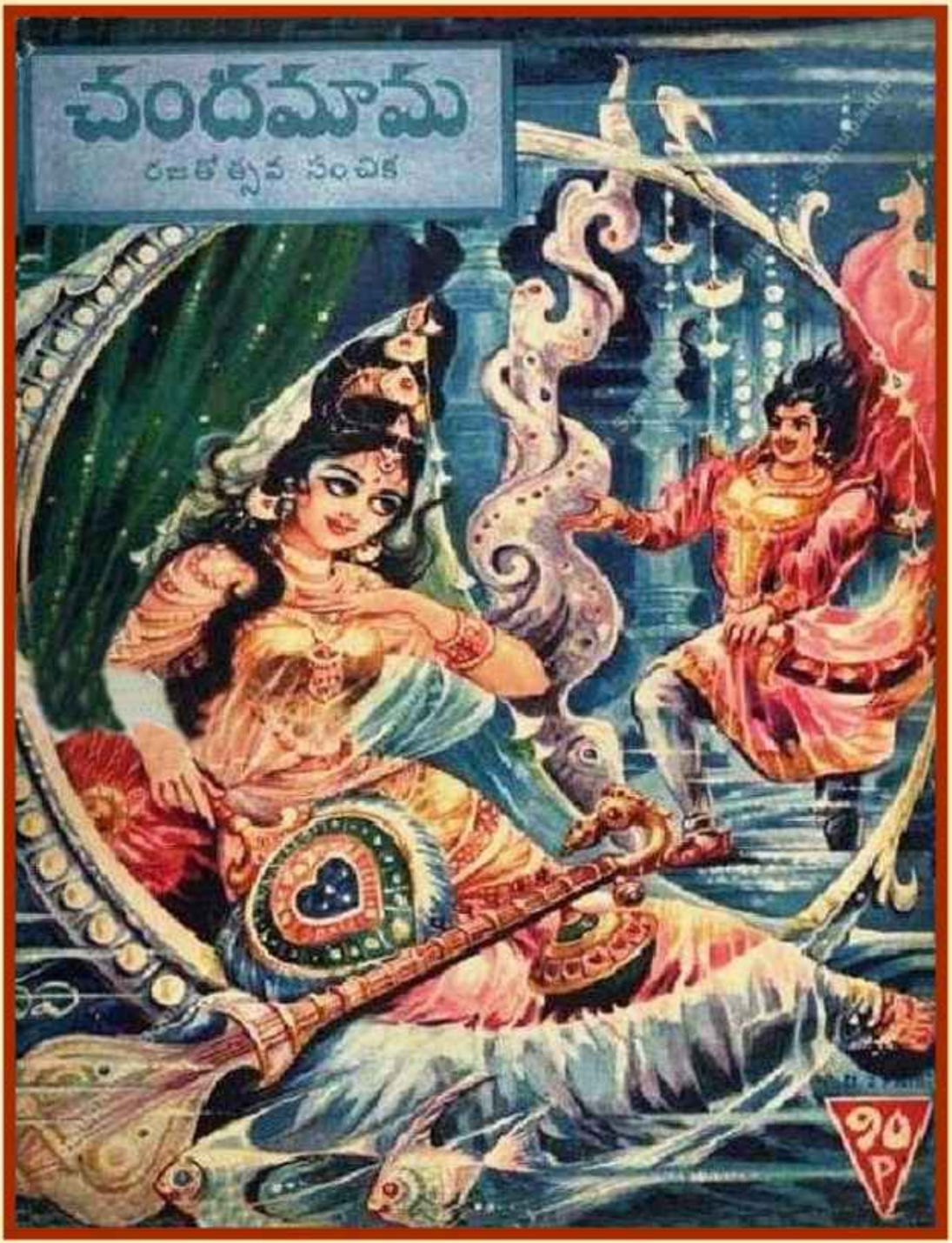

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

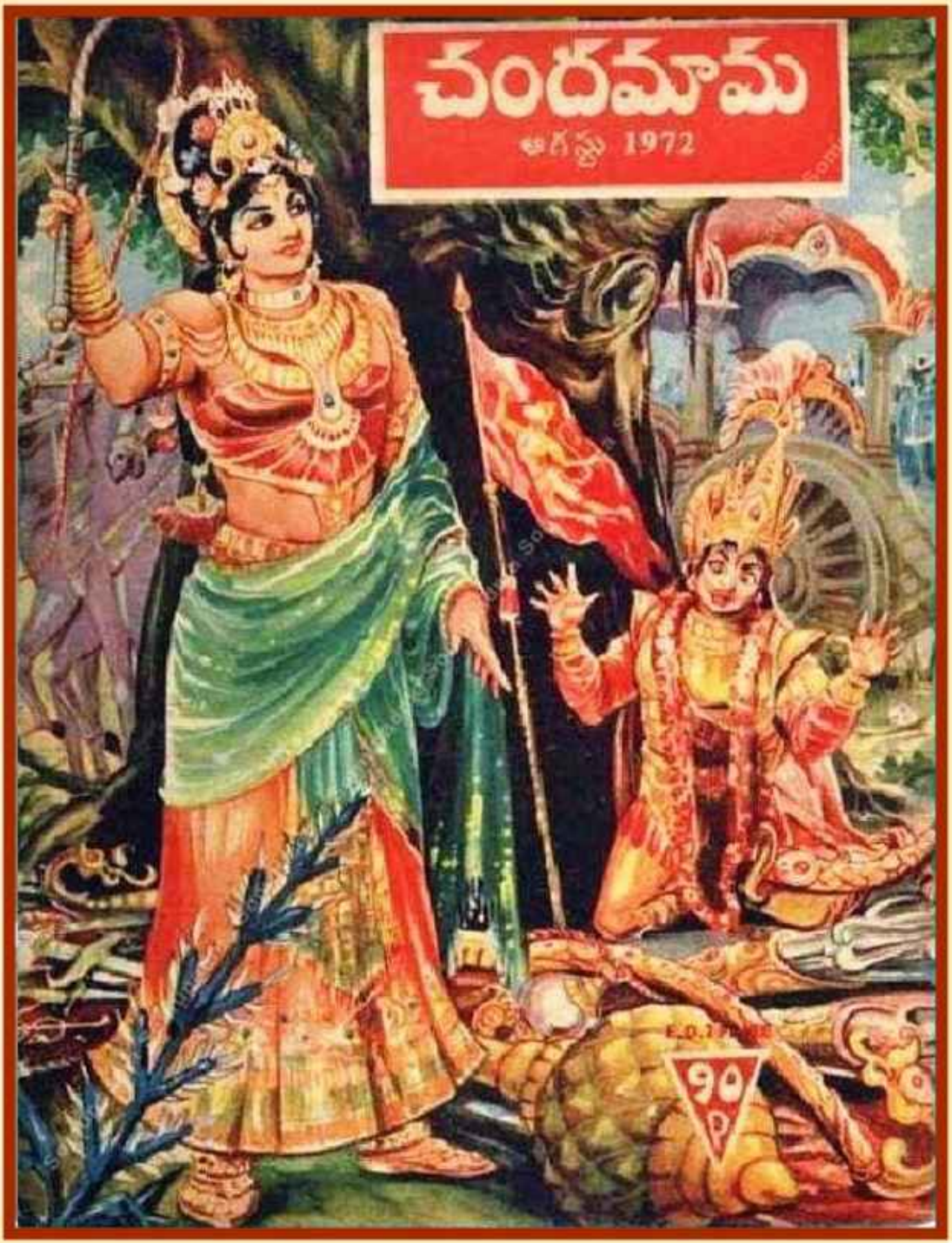

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

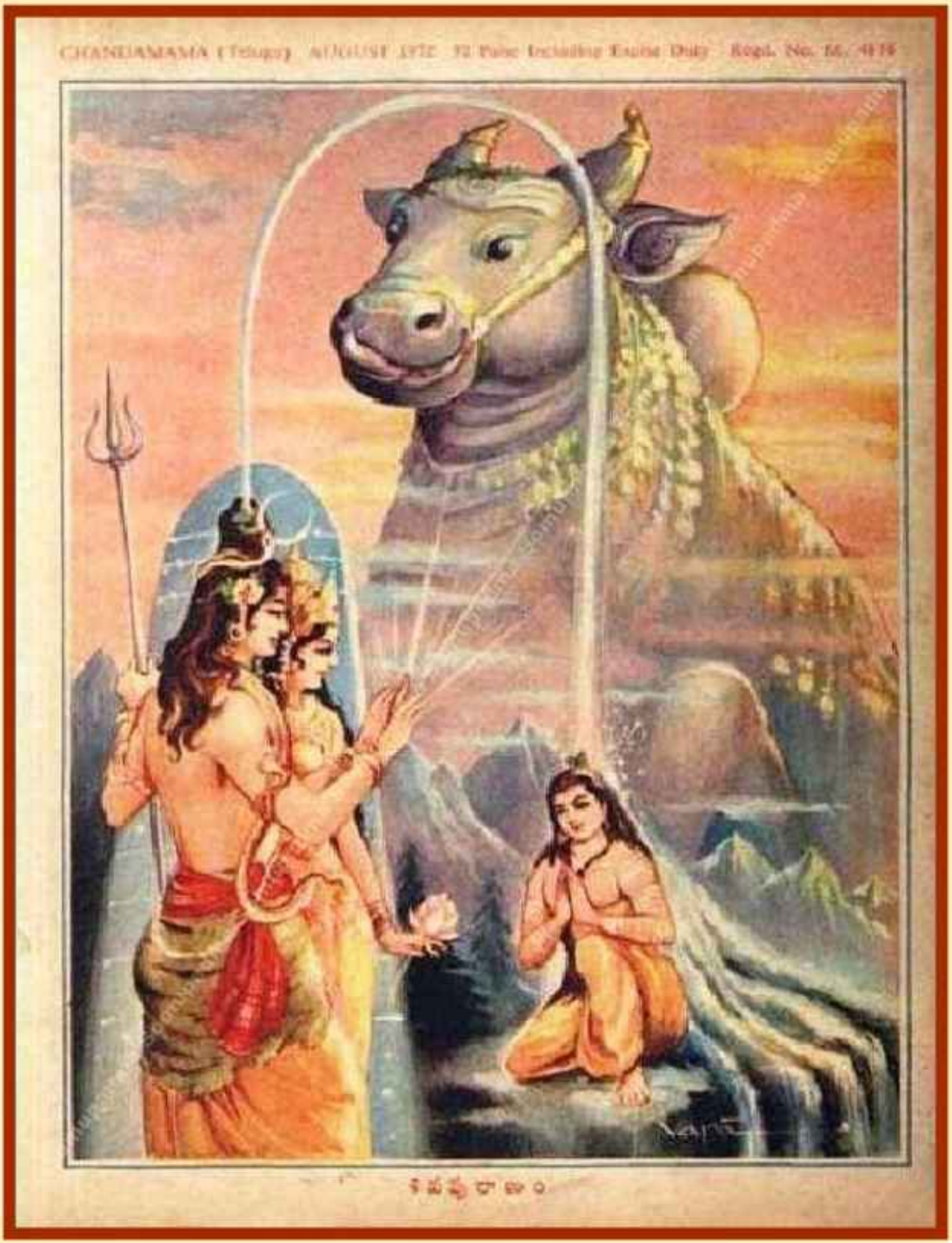

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

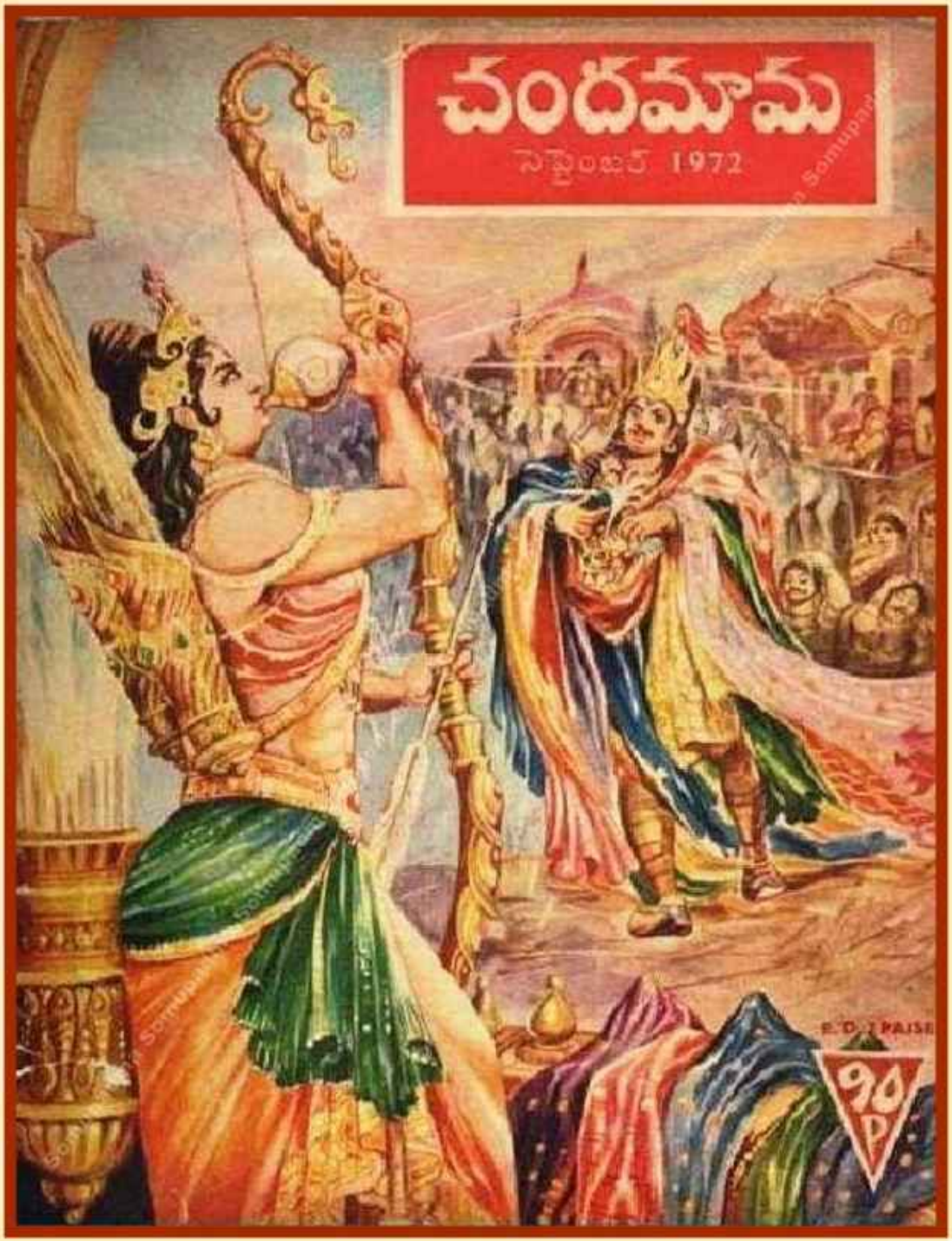

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

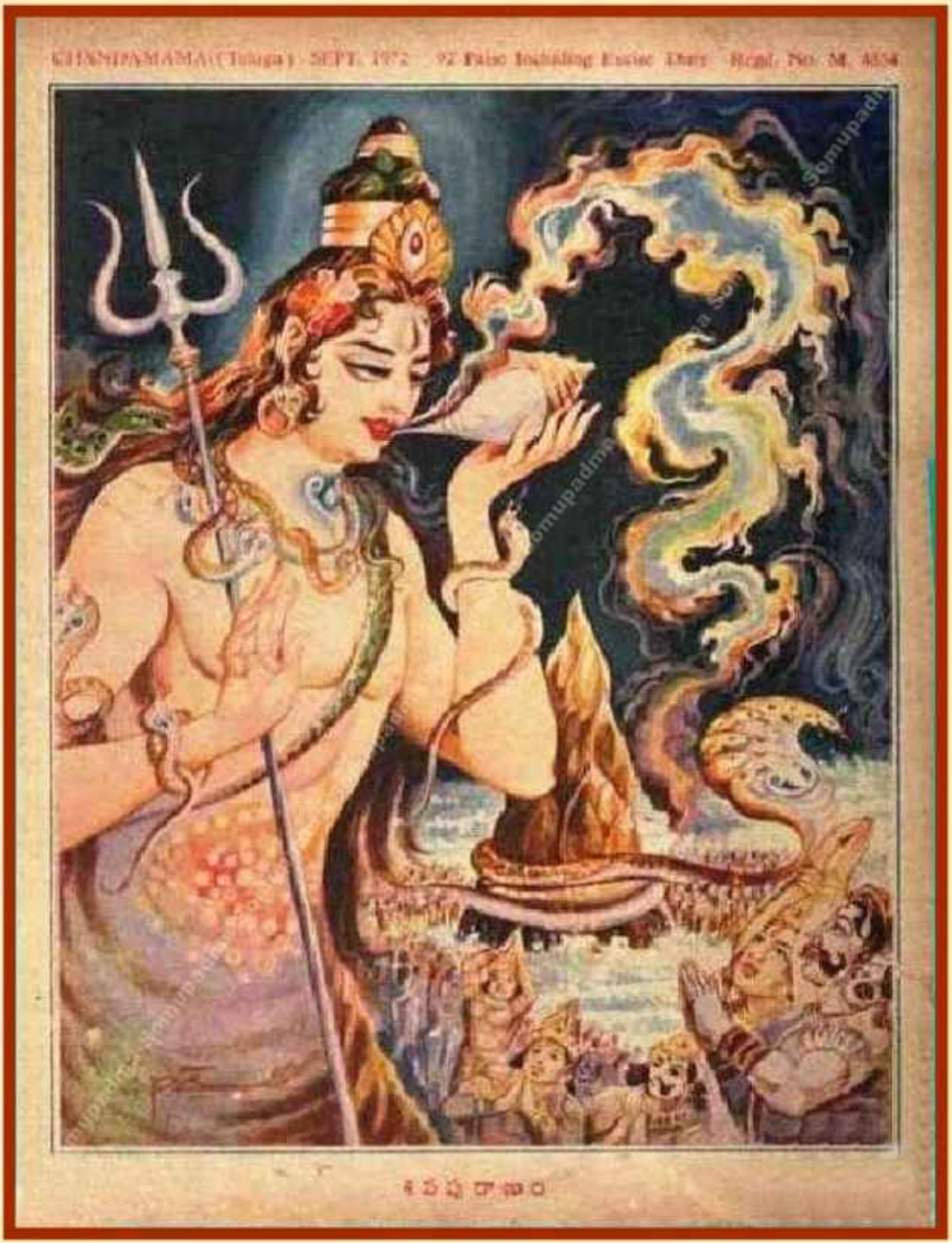

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

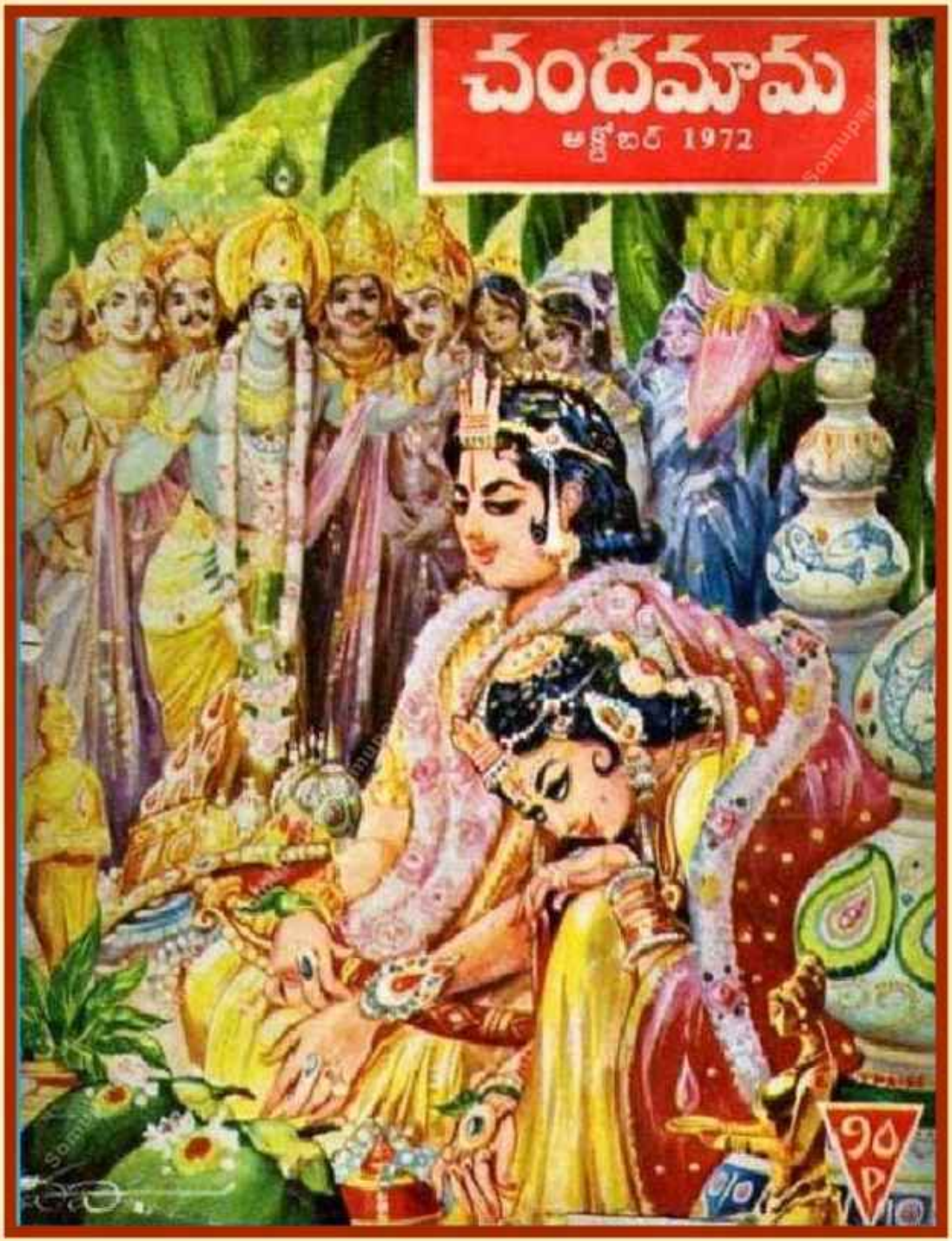

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

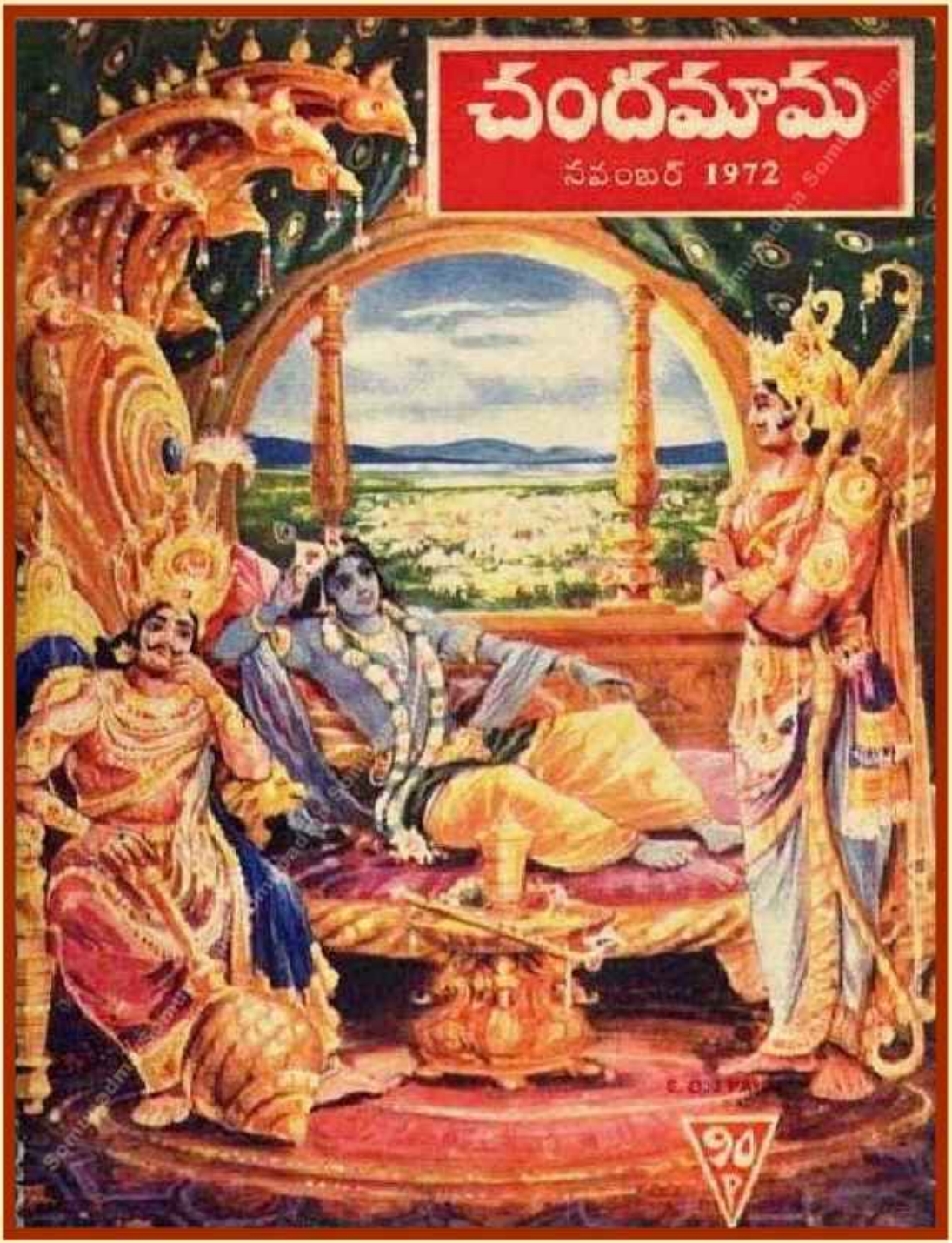

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

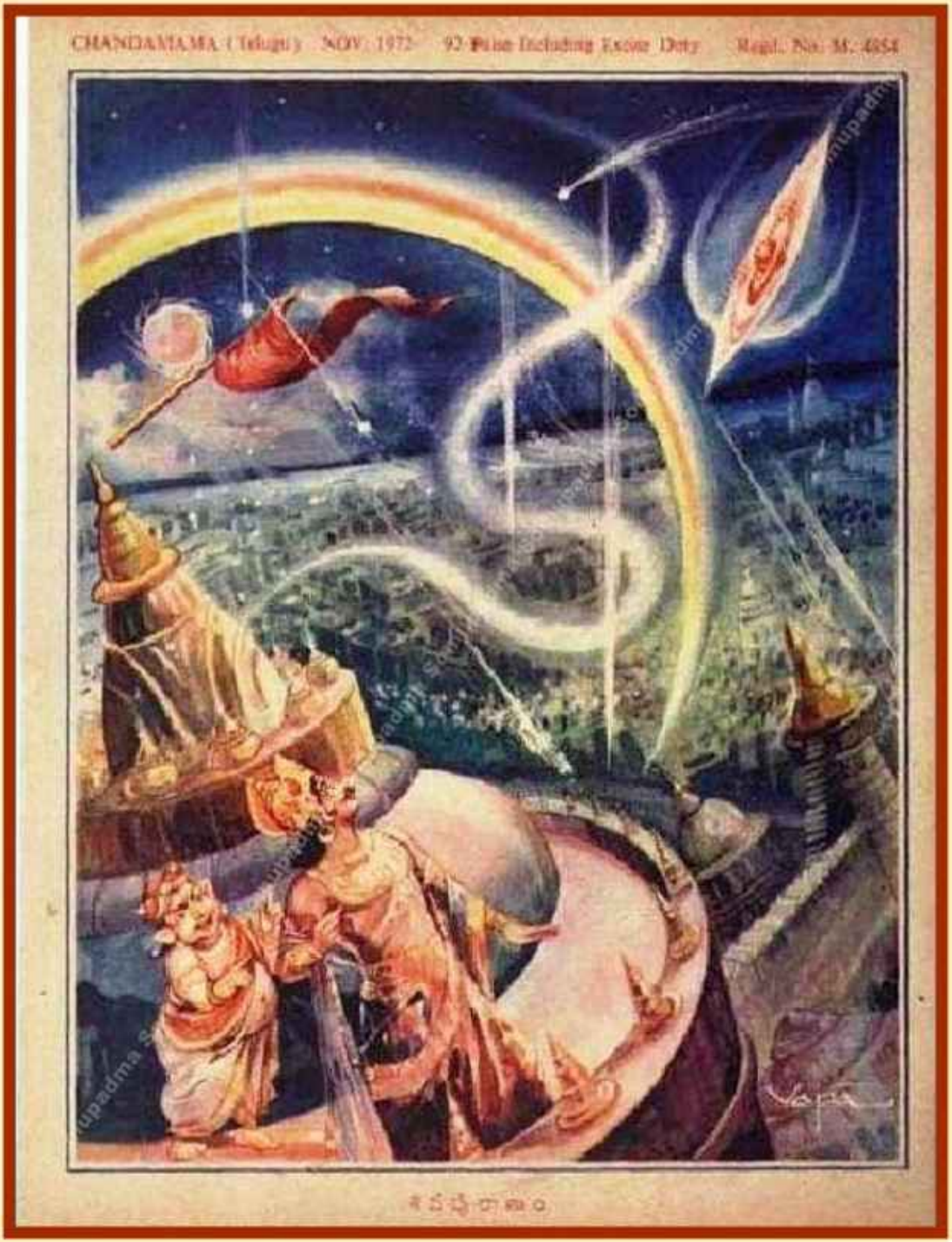

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

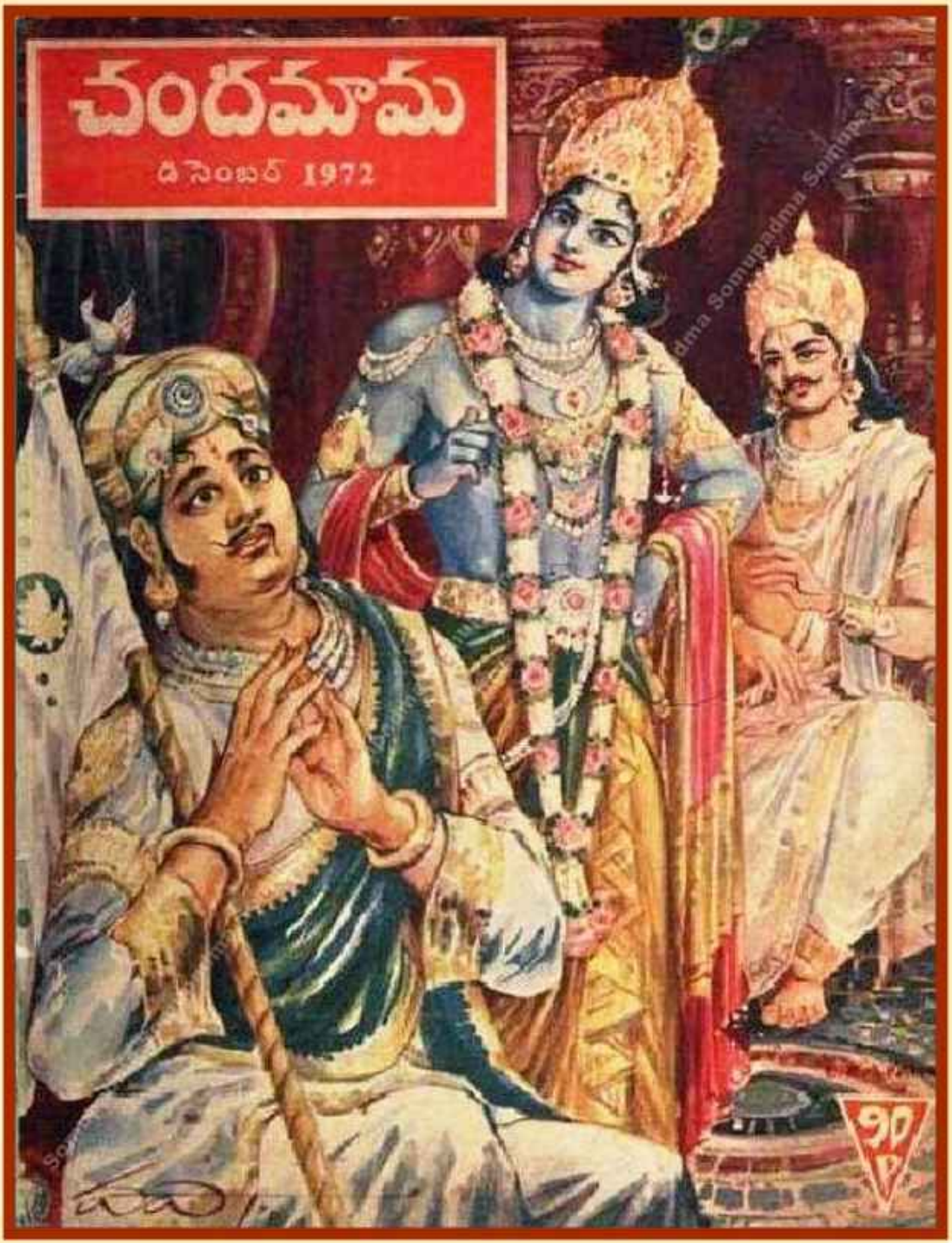

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

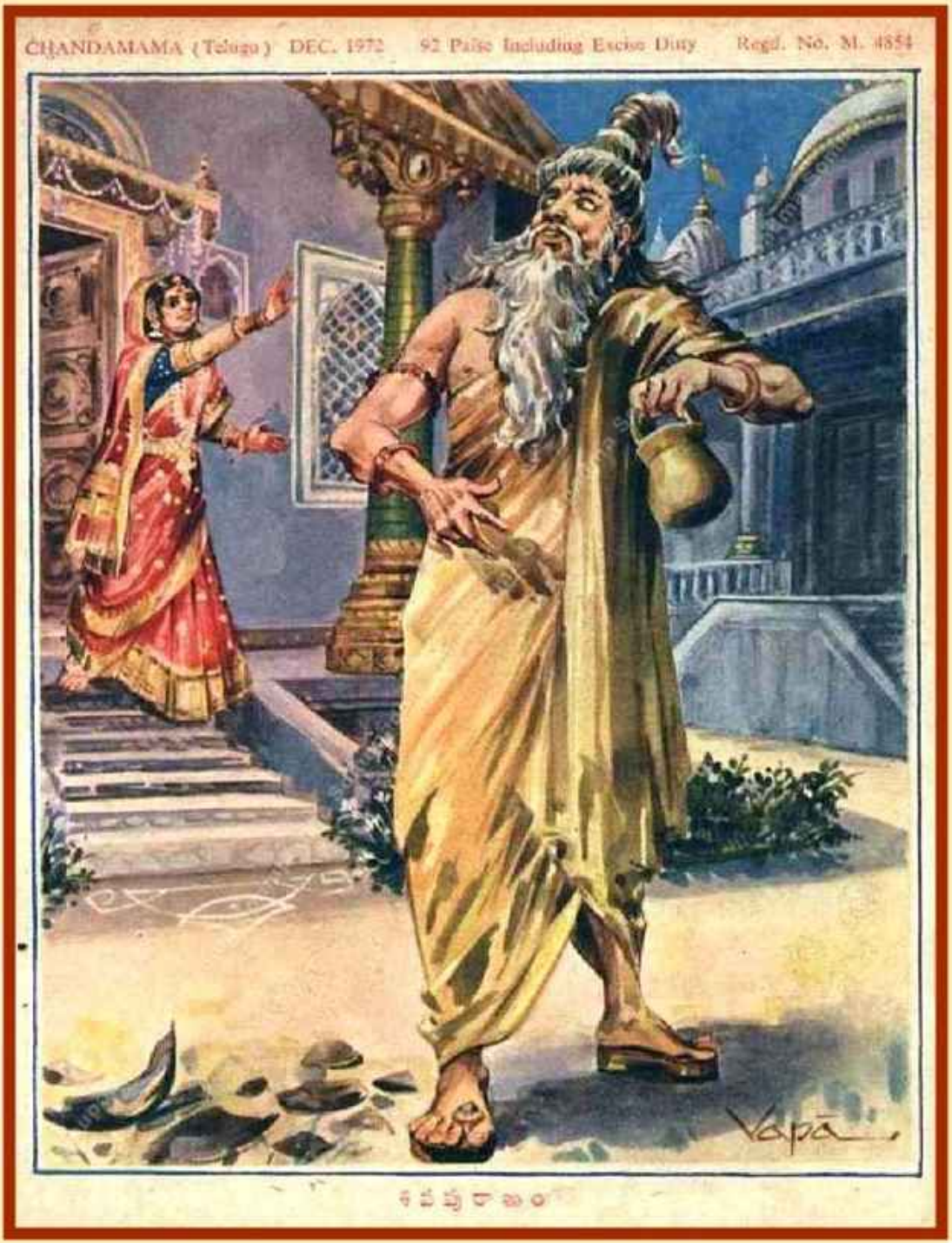

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

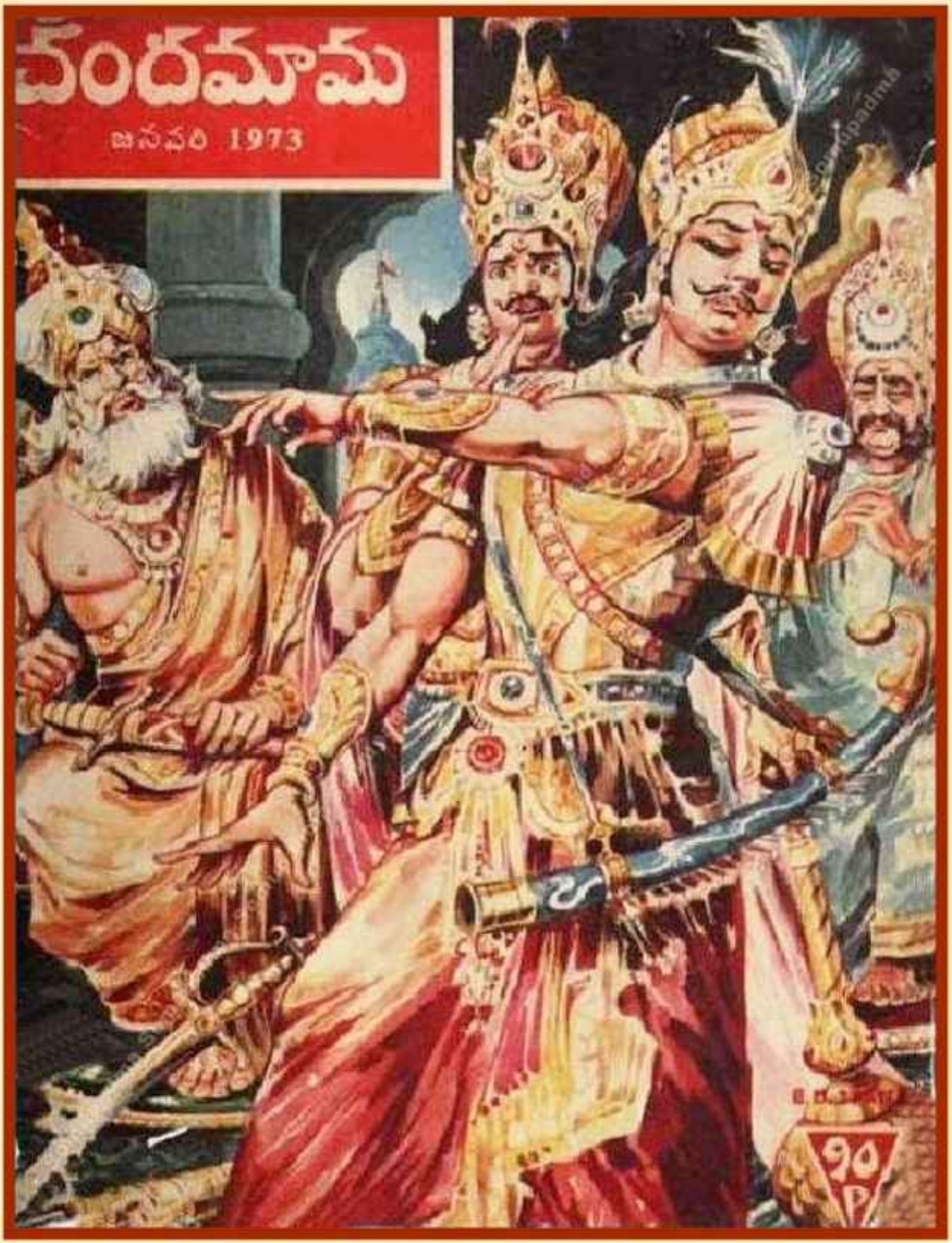

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

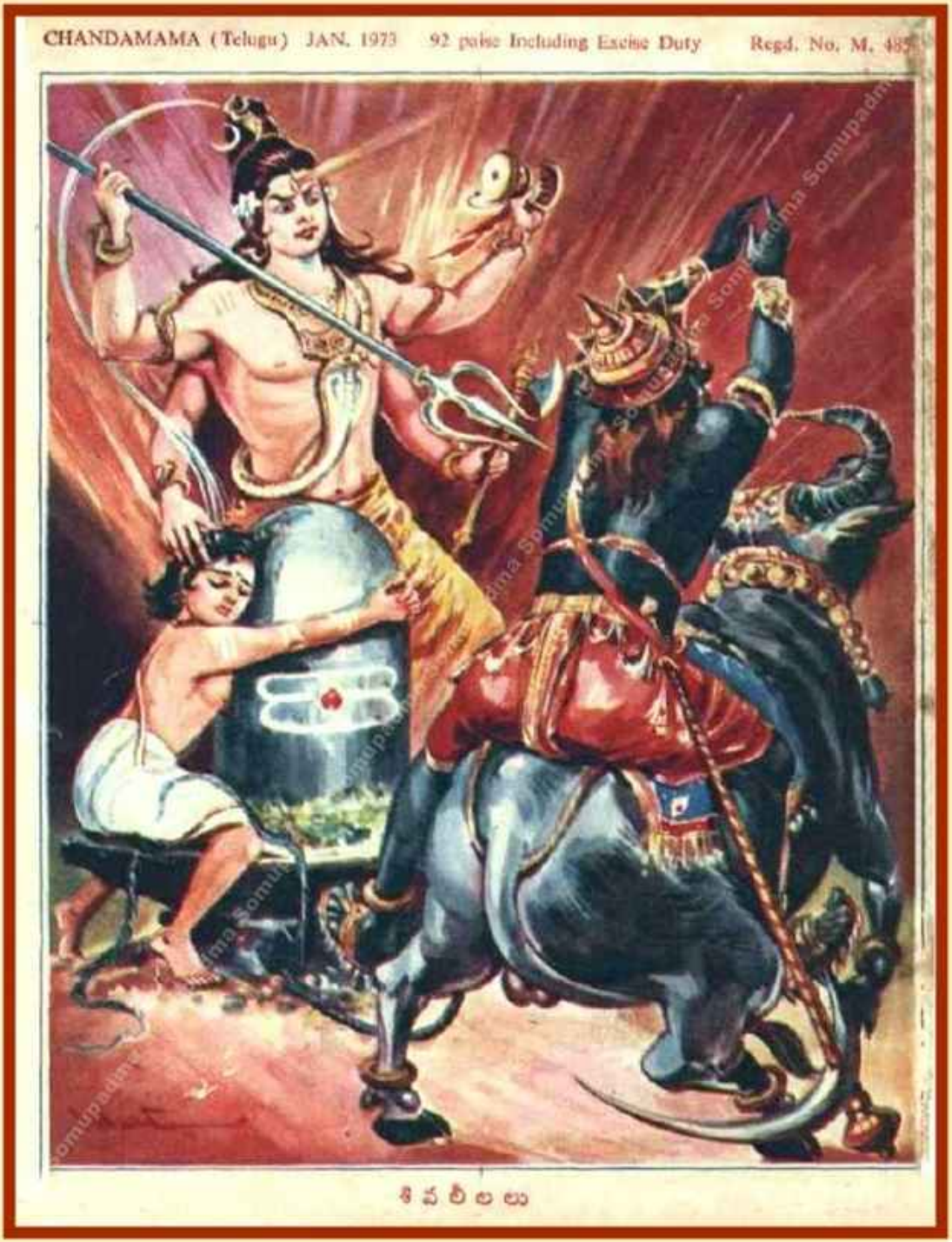

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

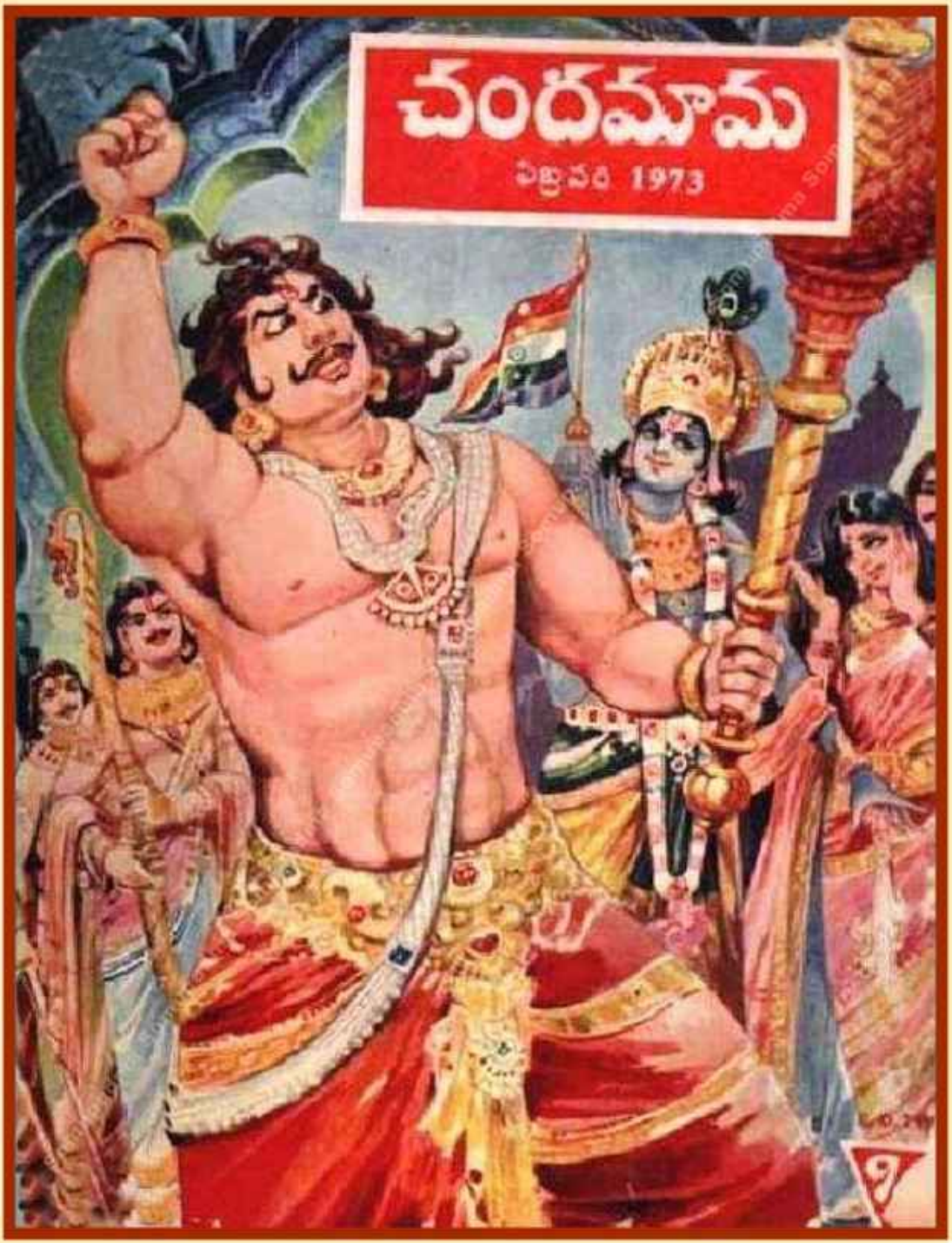

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

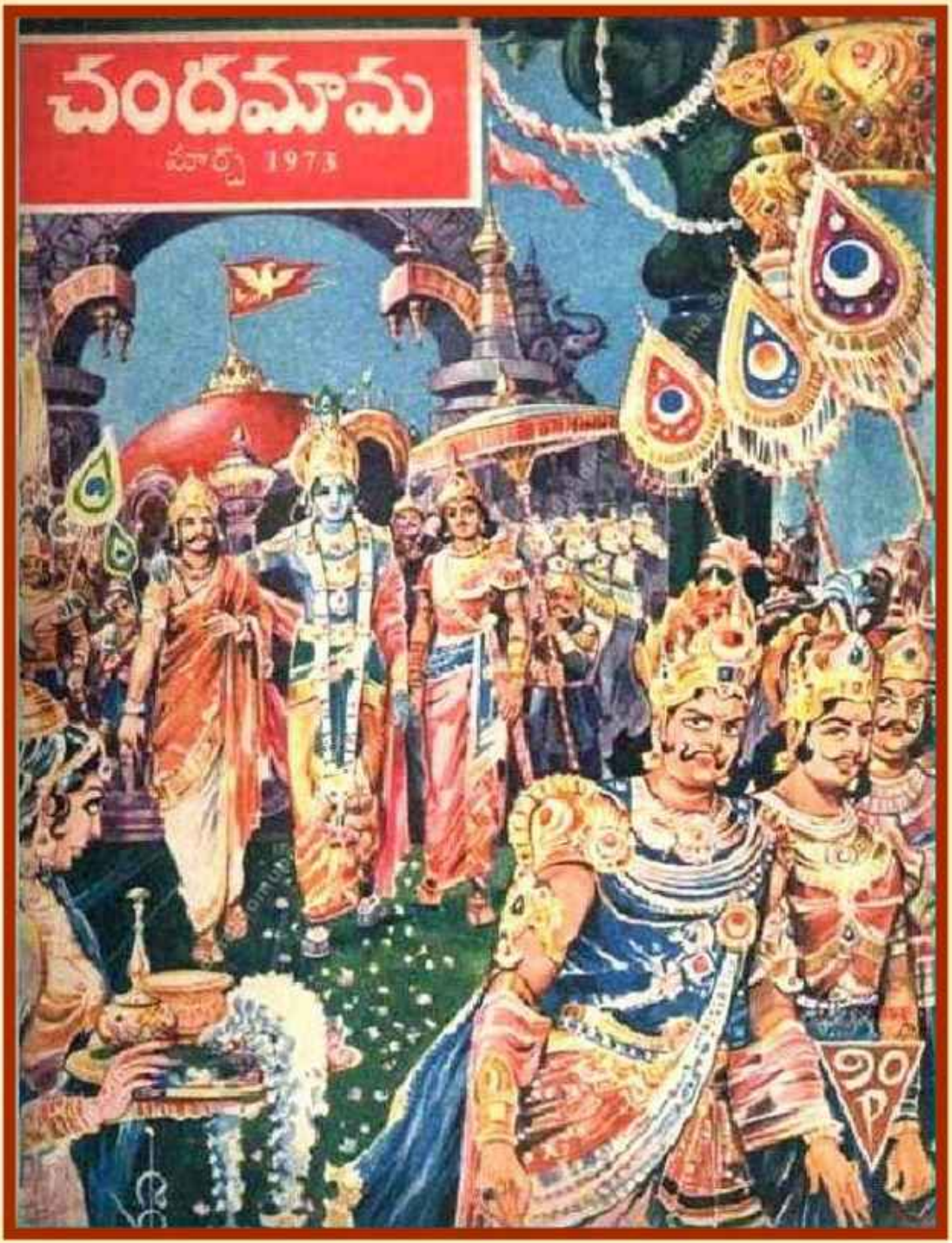

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

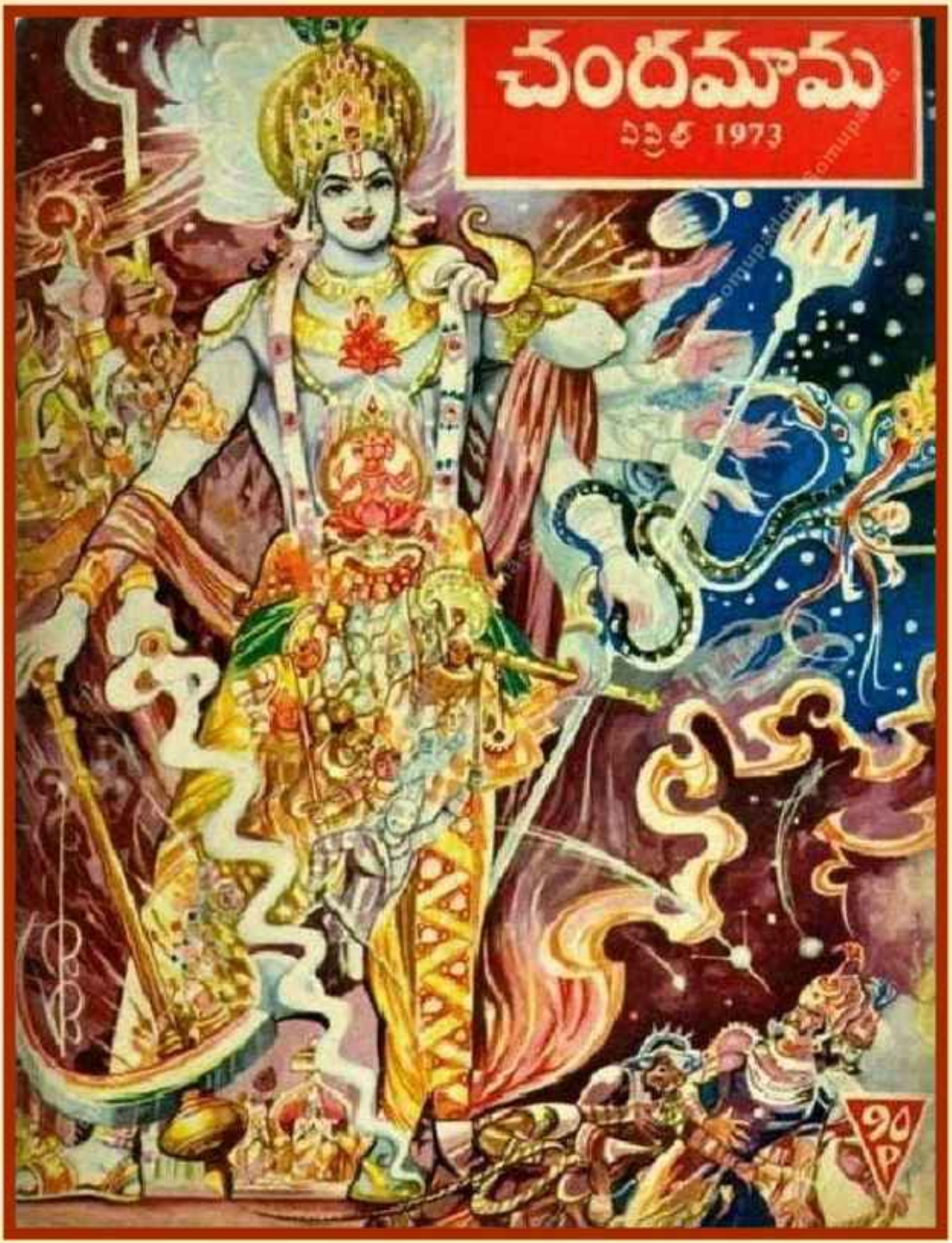

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) APRIL 1973 Regd. No. M. 4854

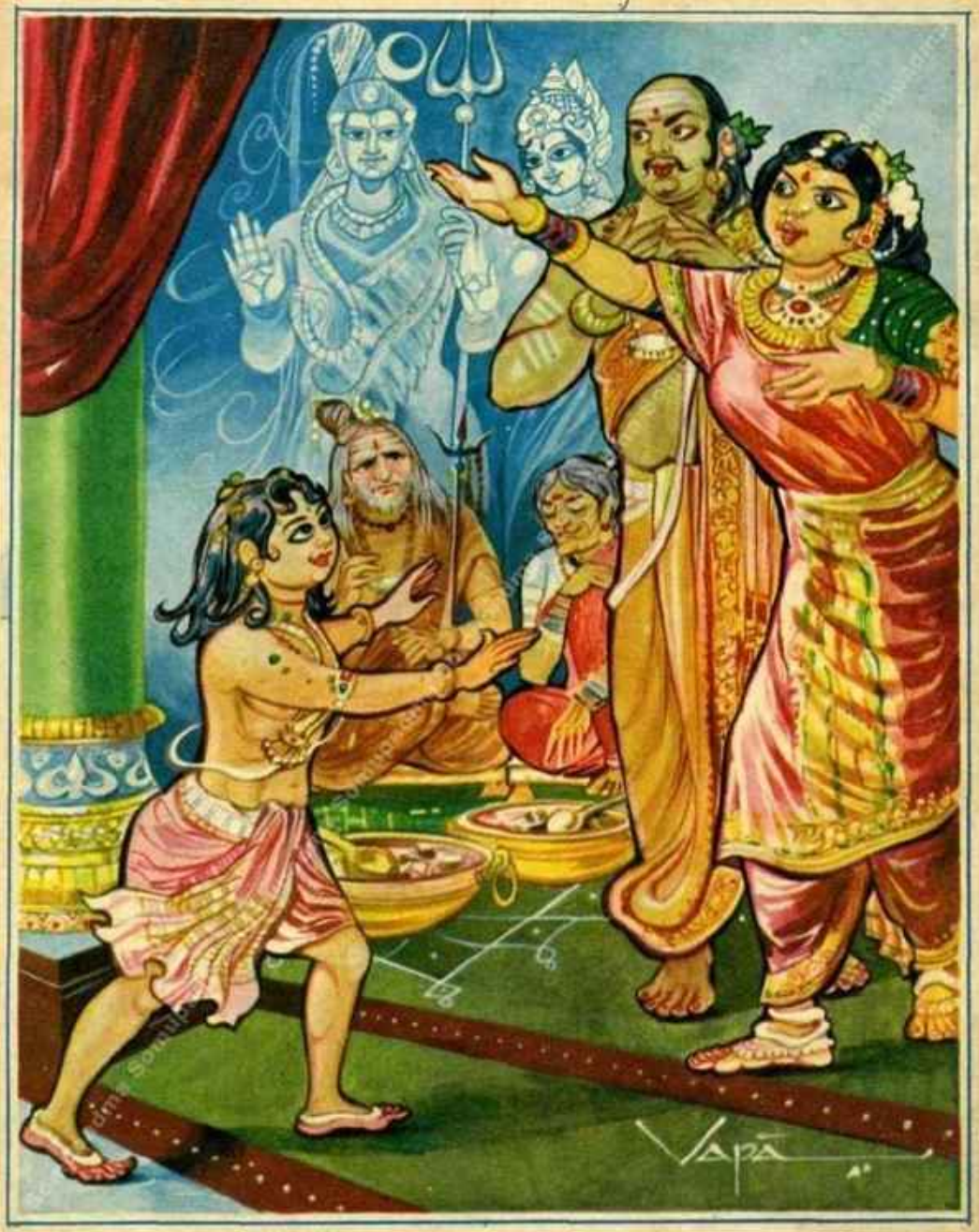

శివలీలలు

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

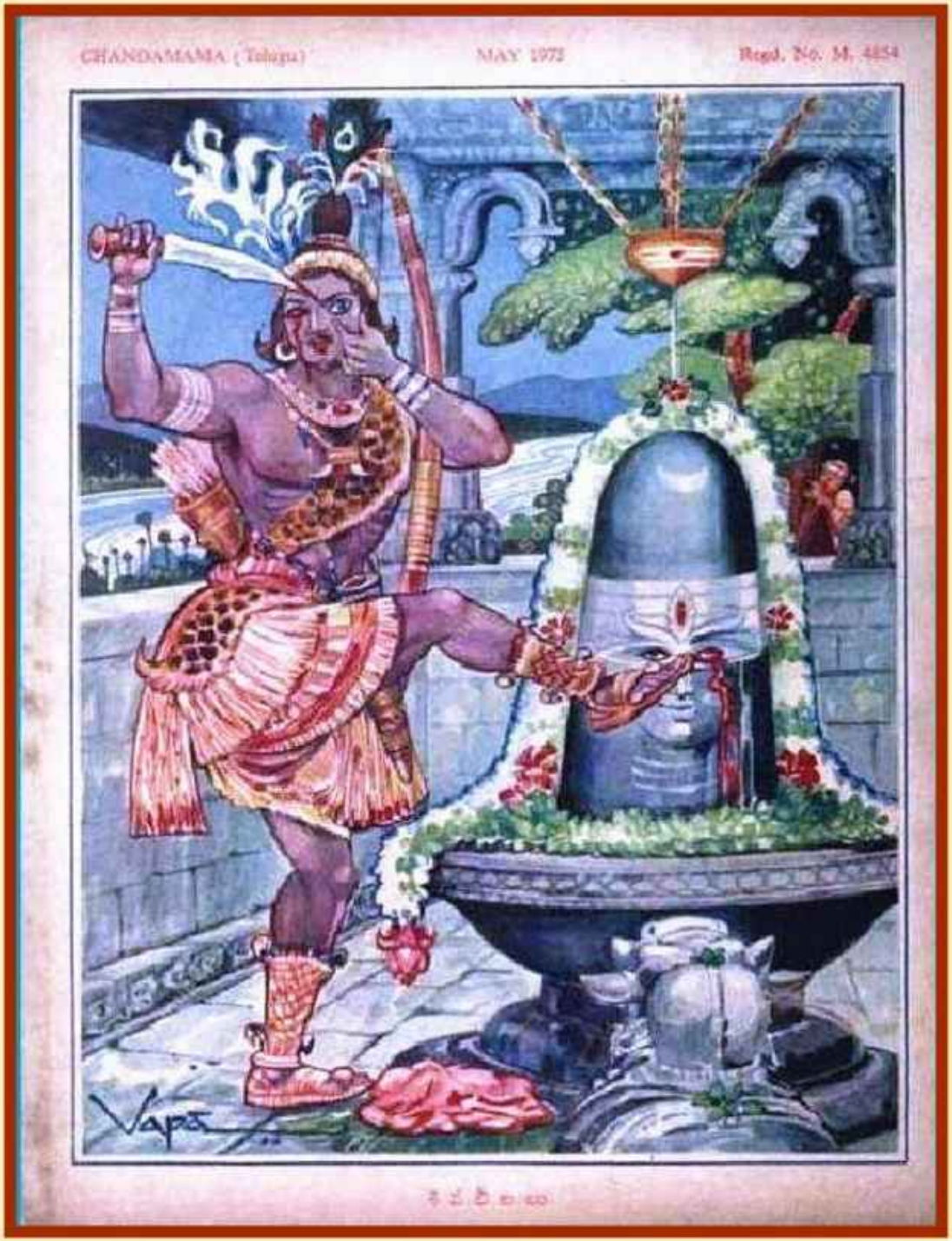

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

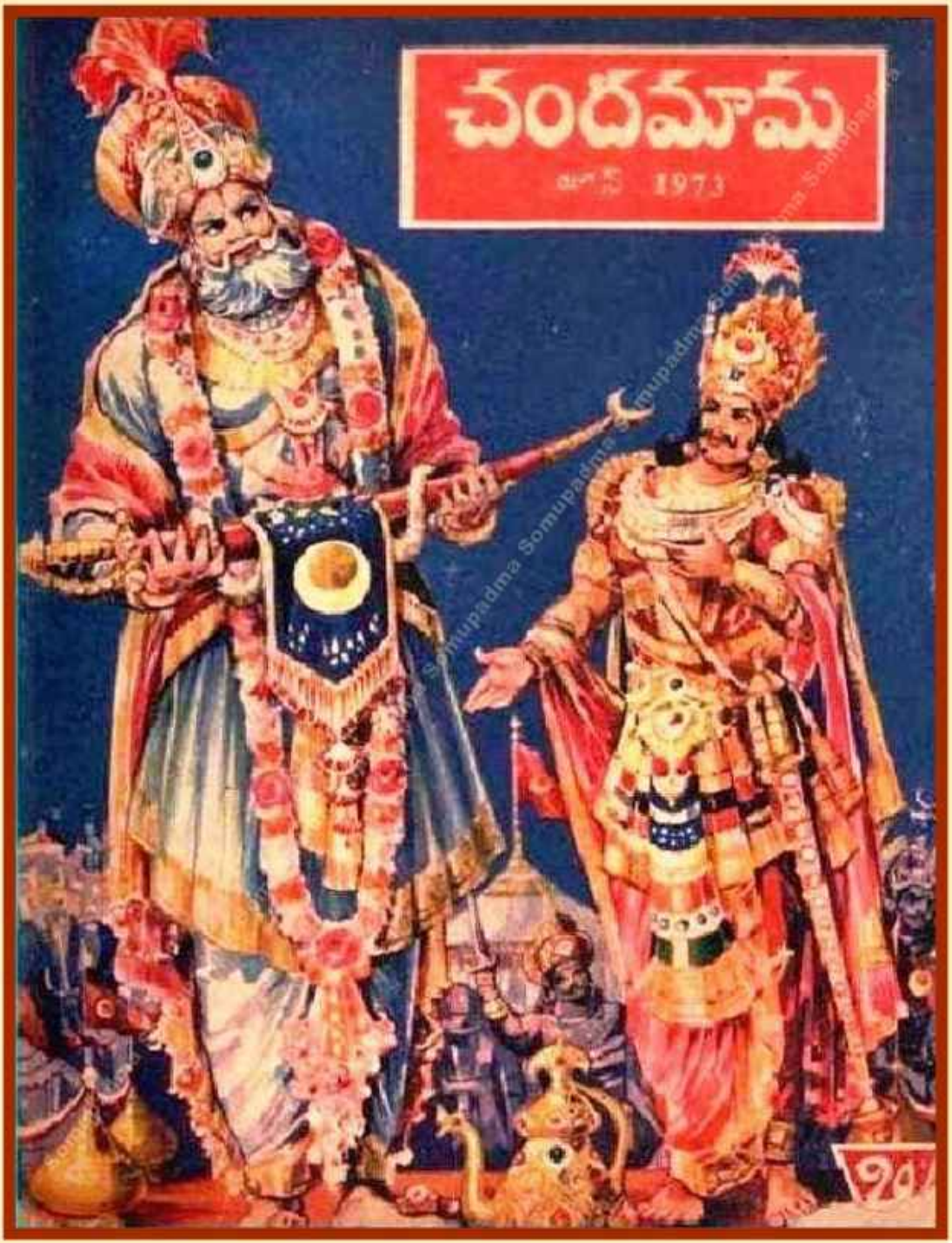

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

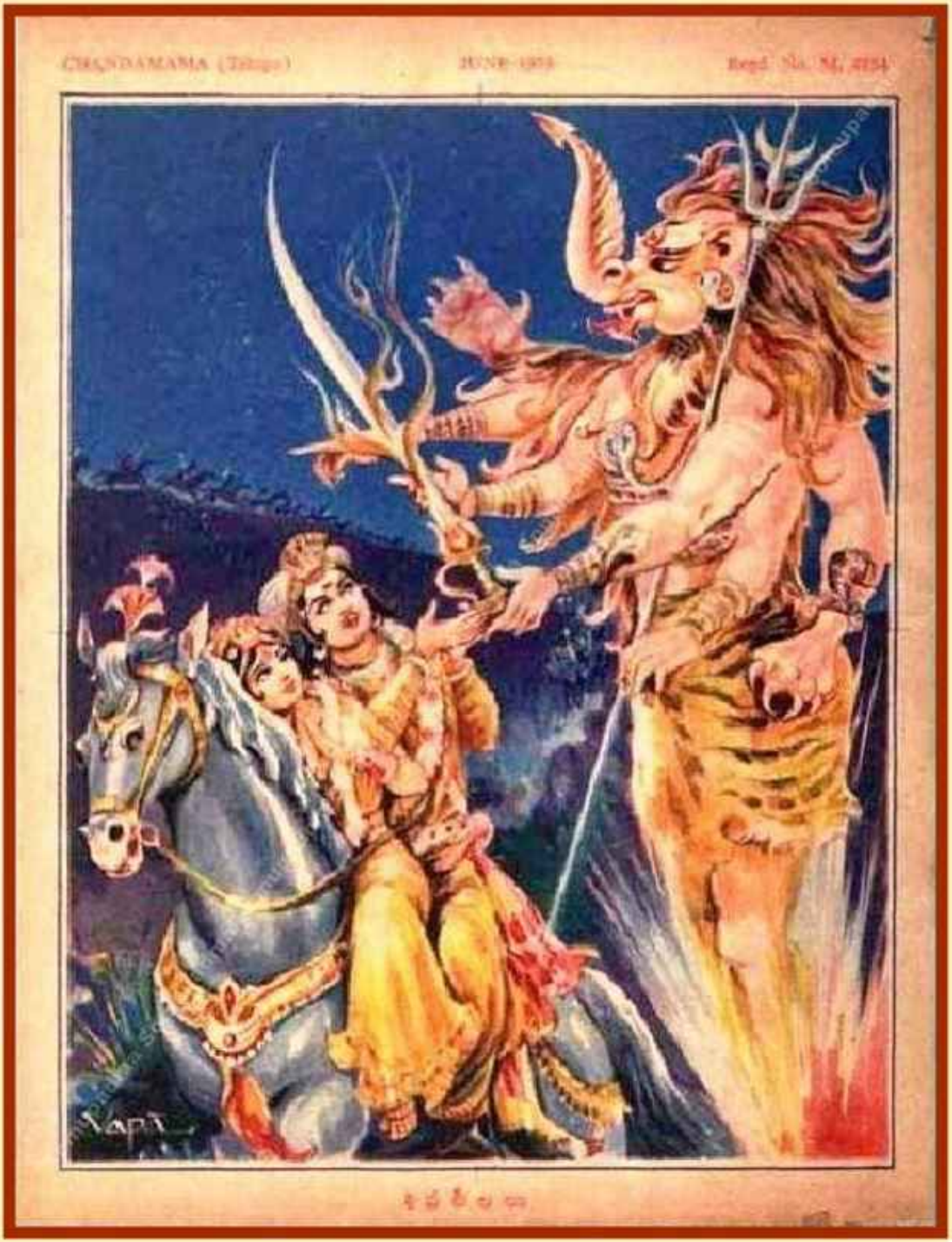

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

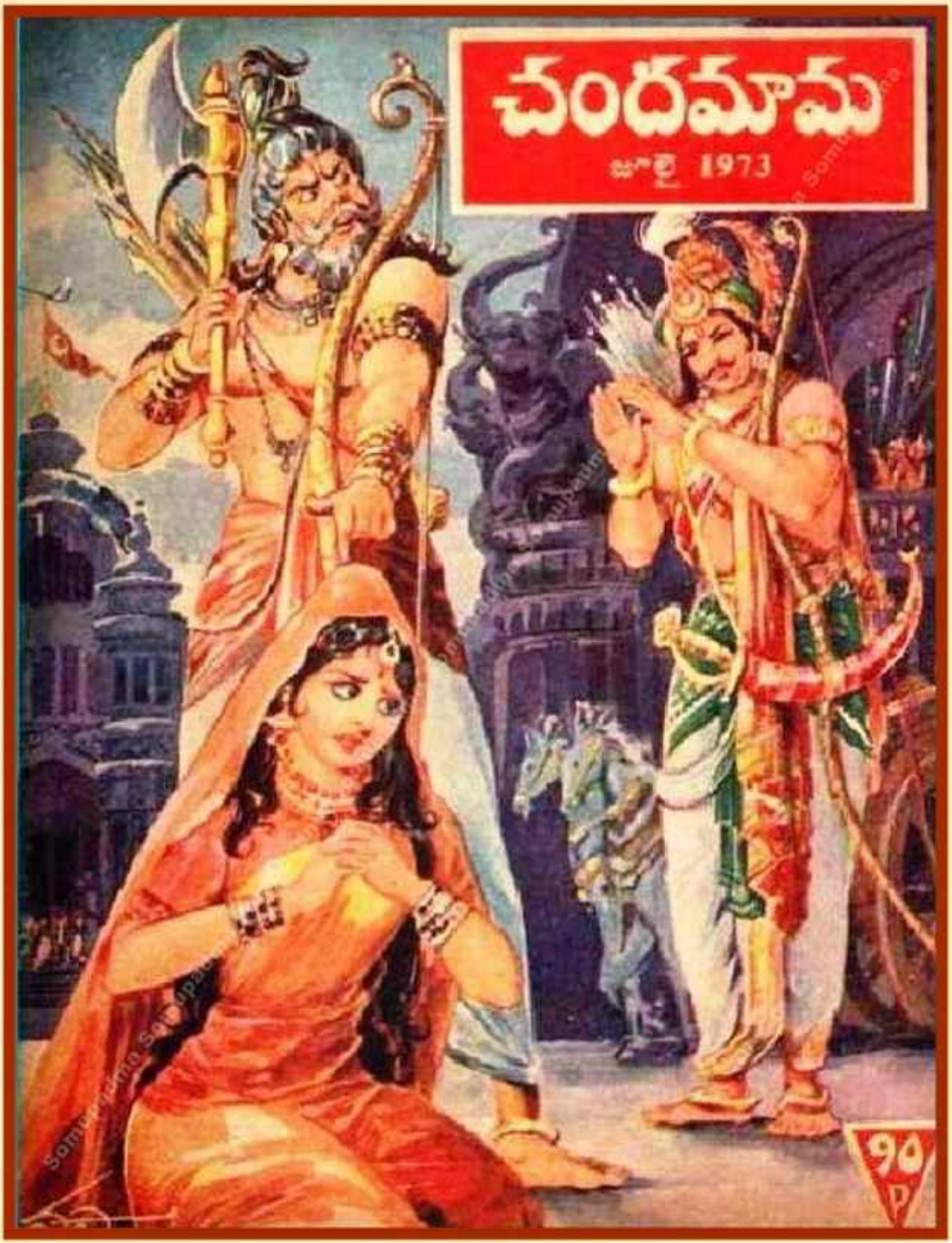

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

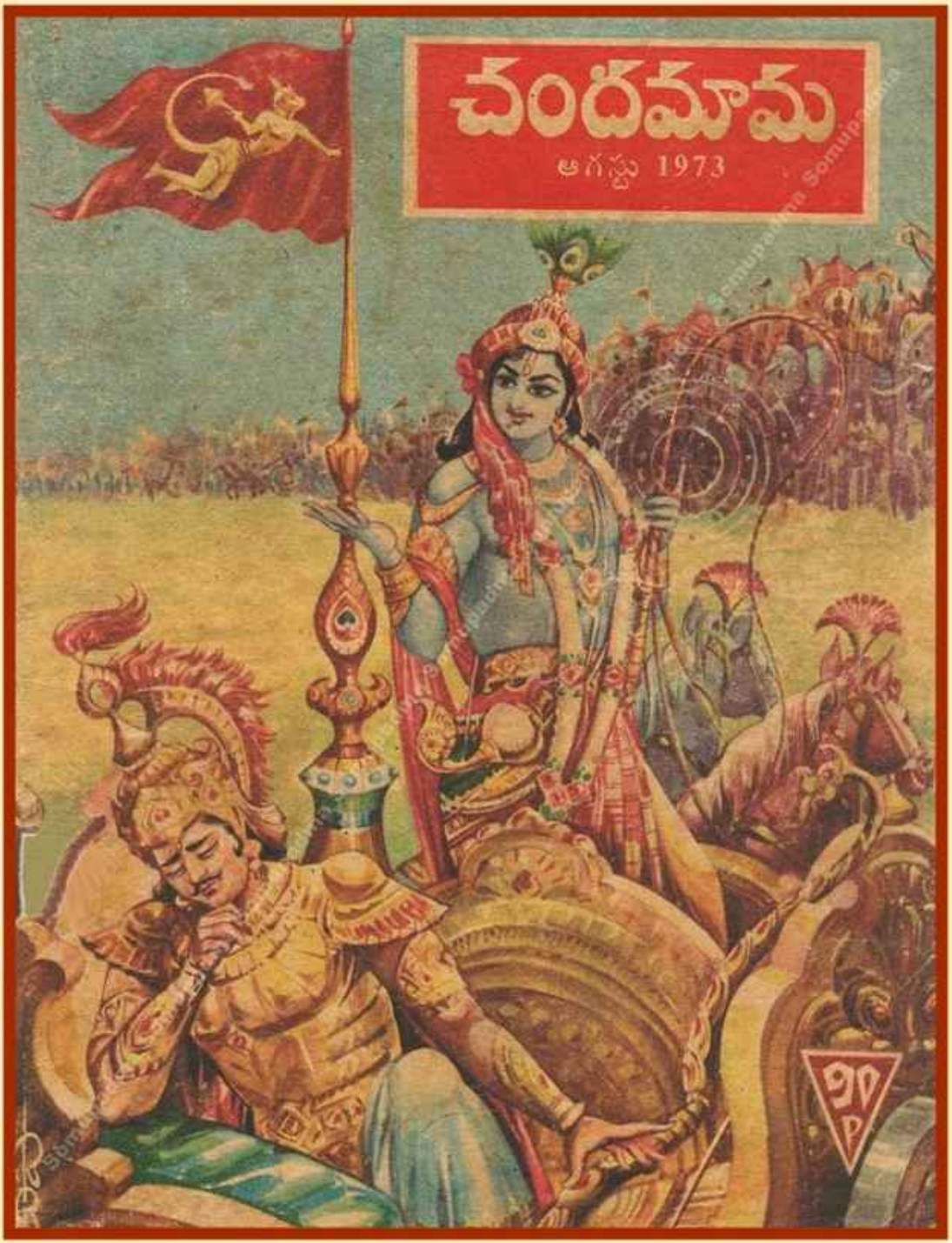

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

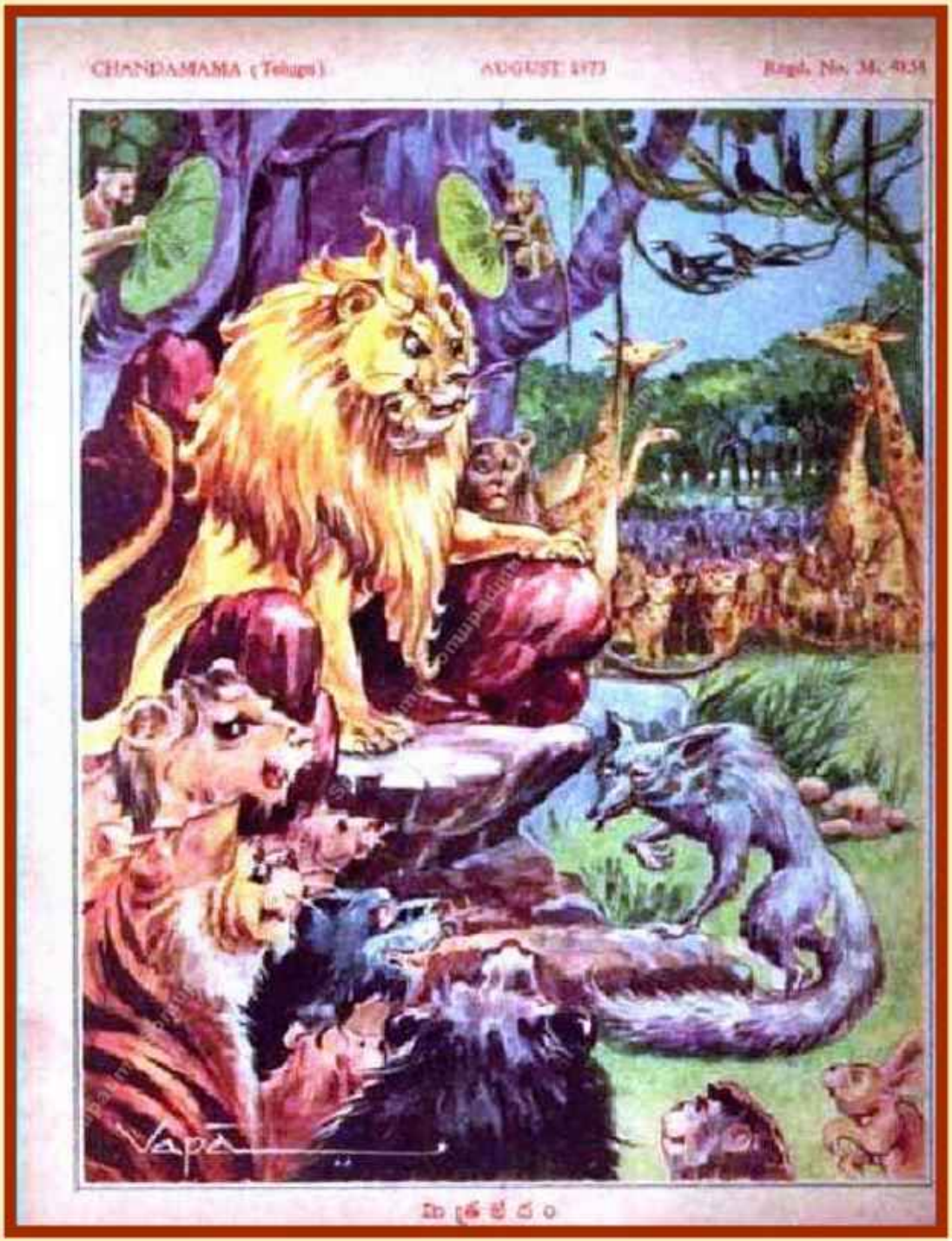

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

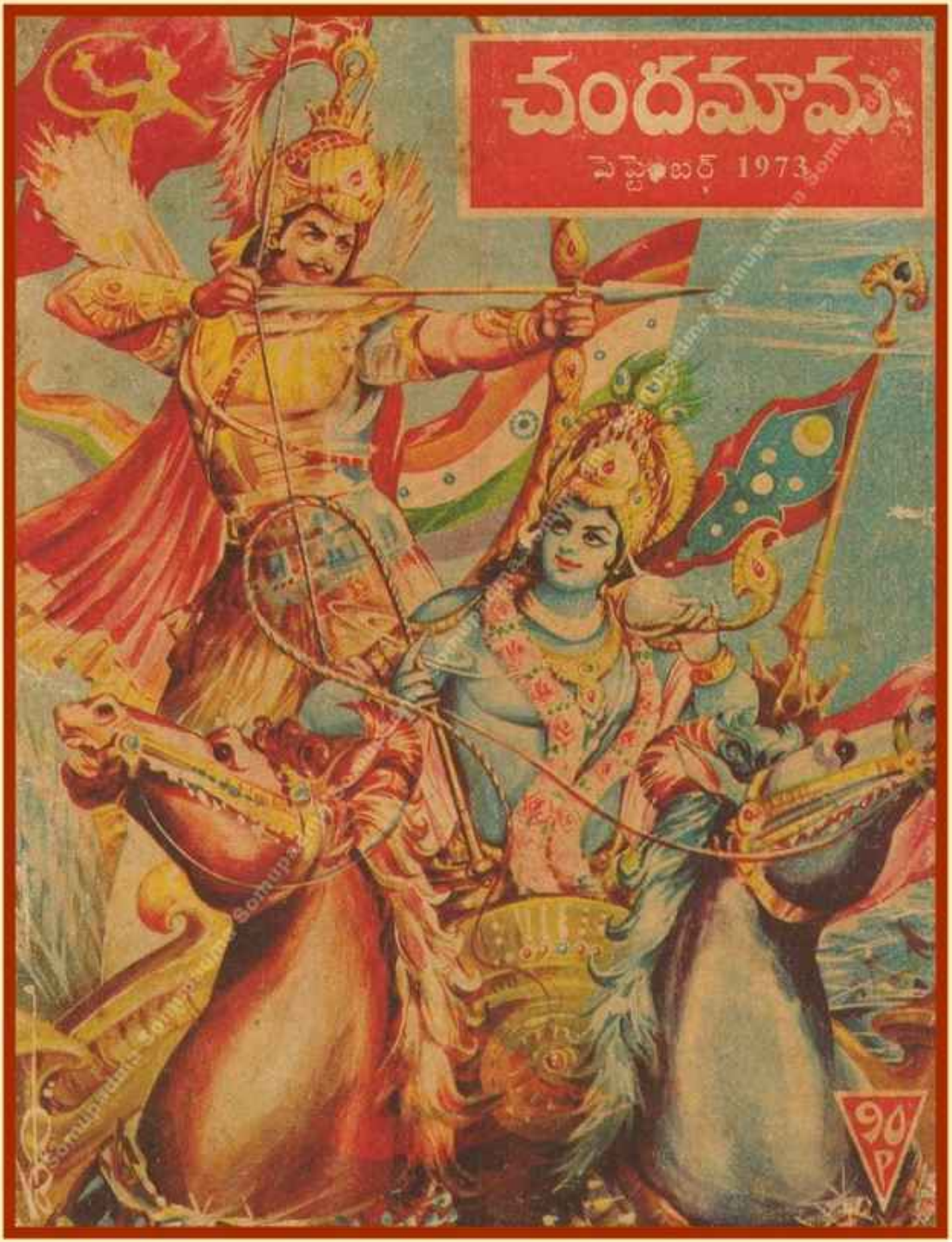

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

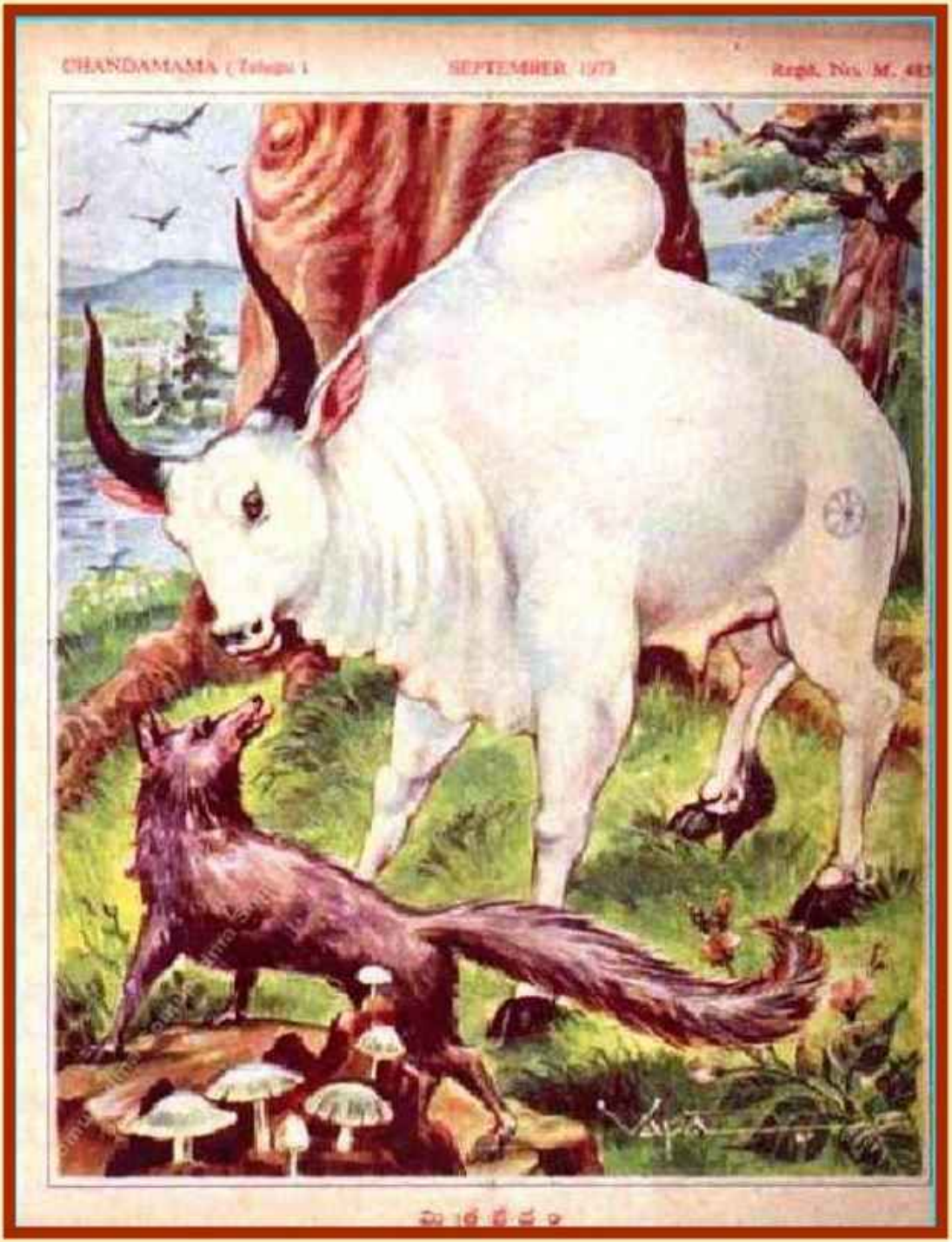

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

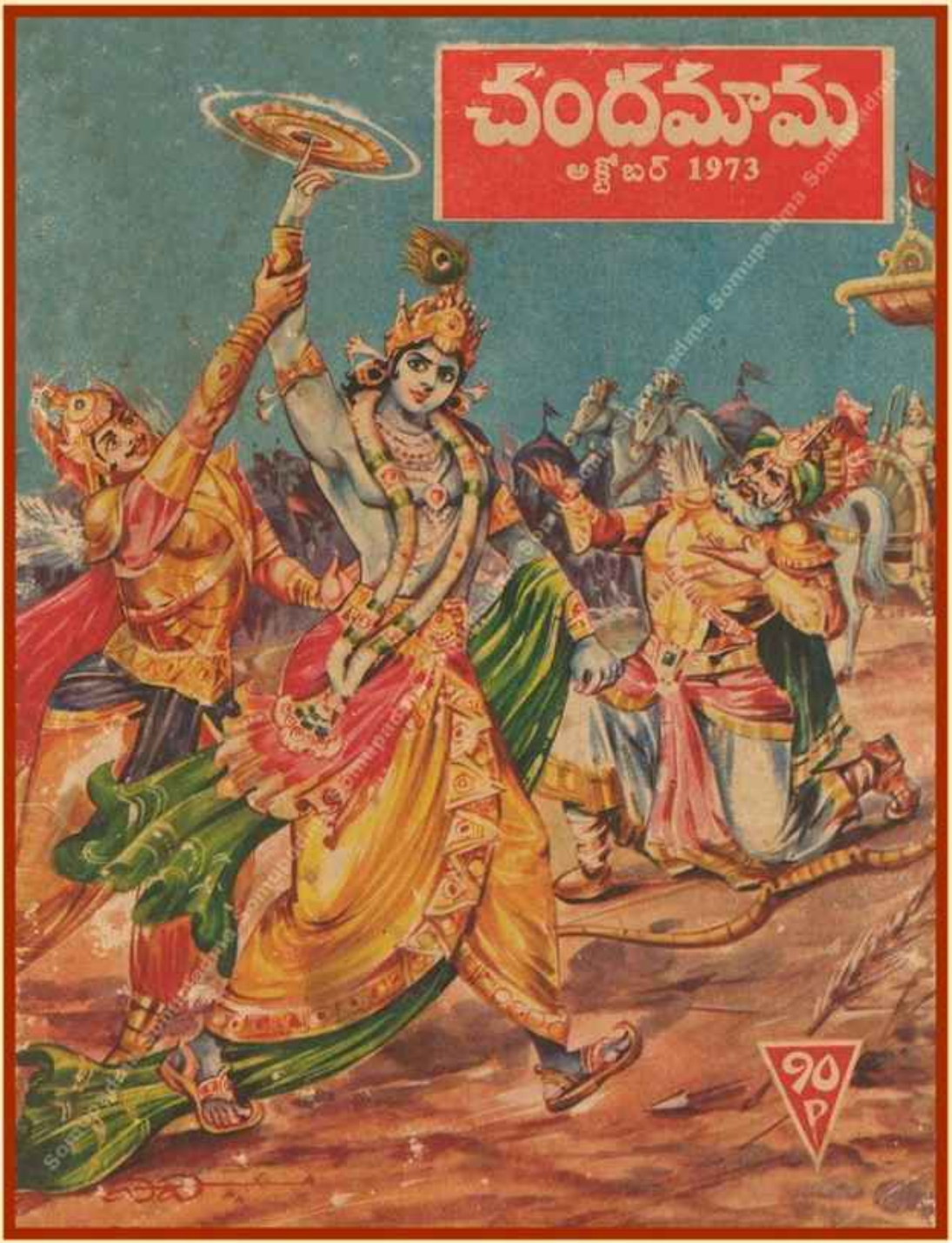

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

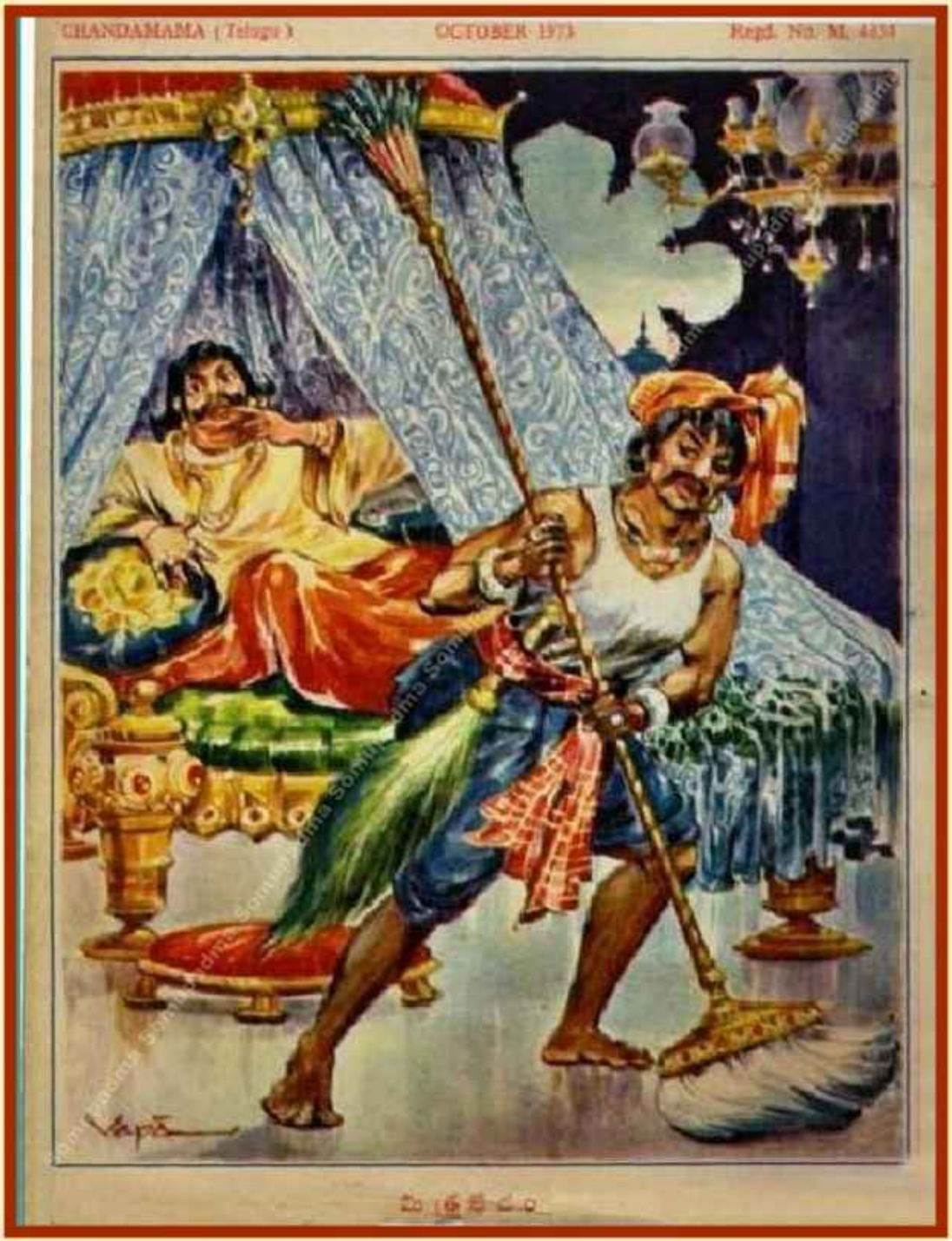

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

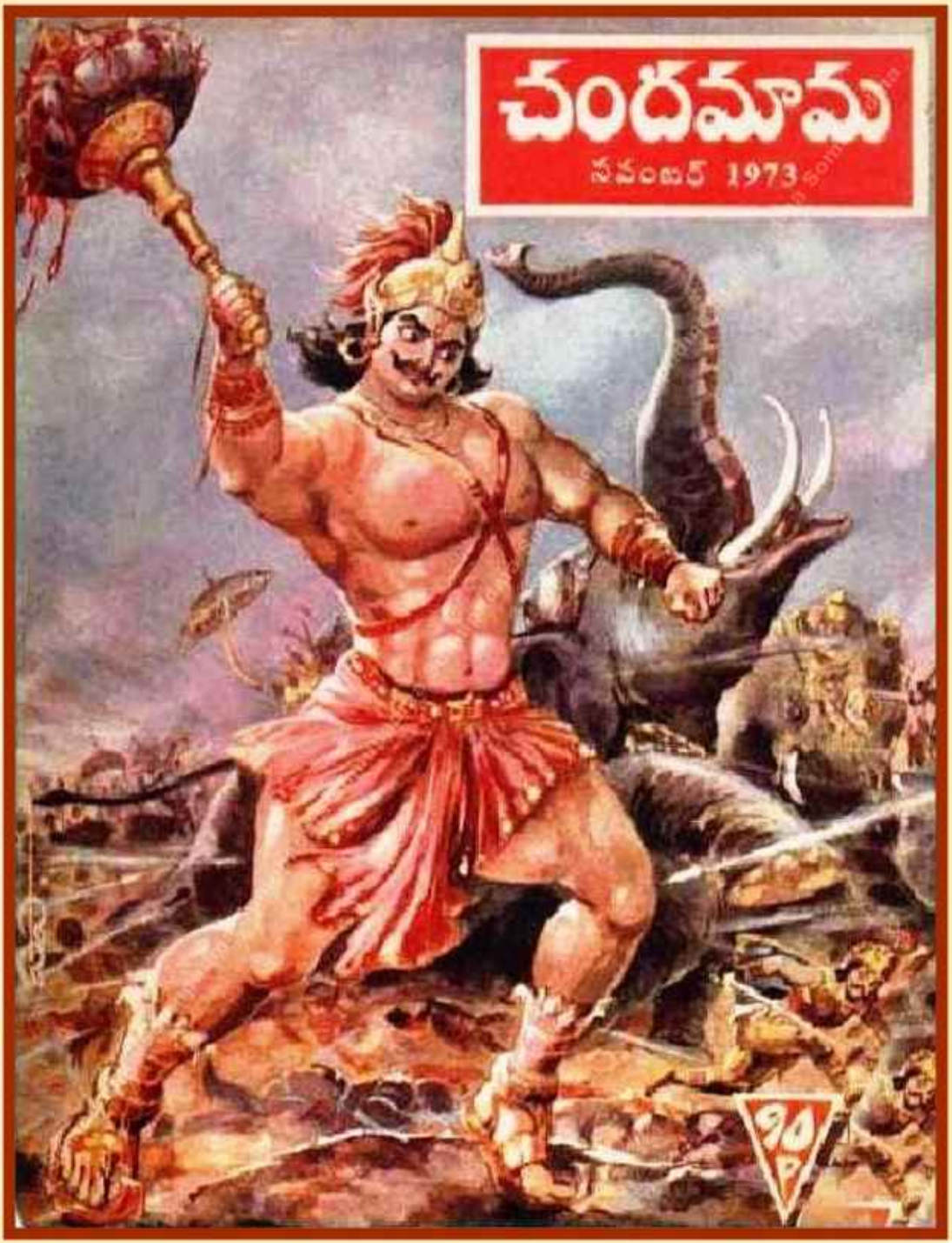

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

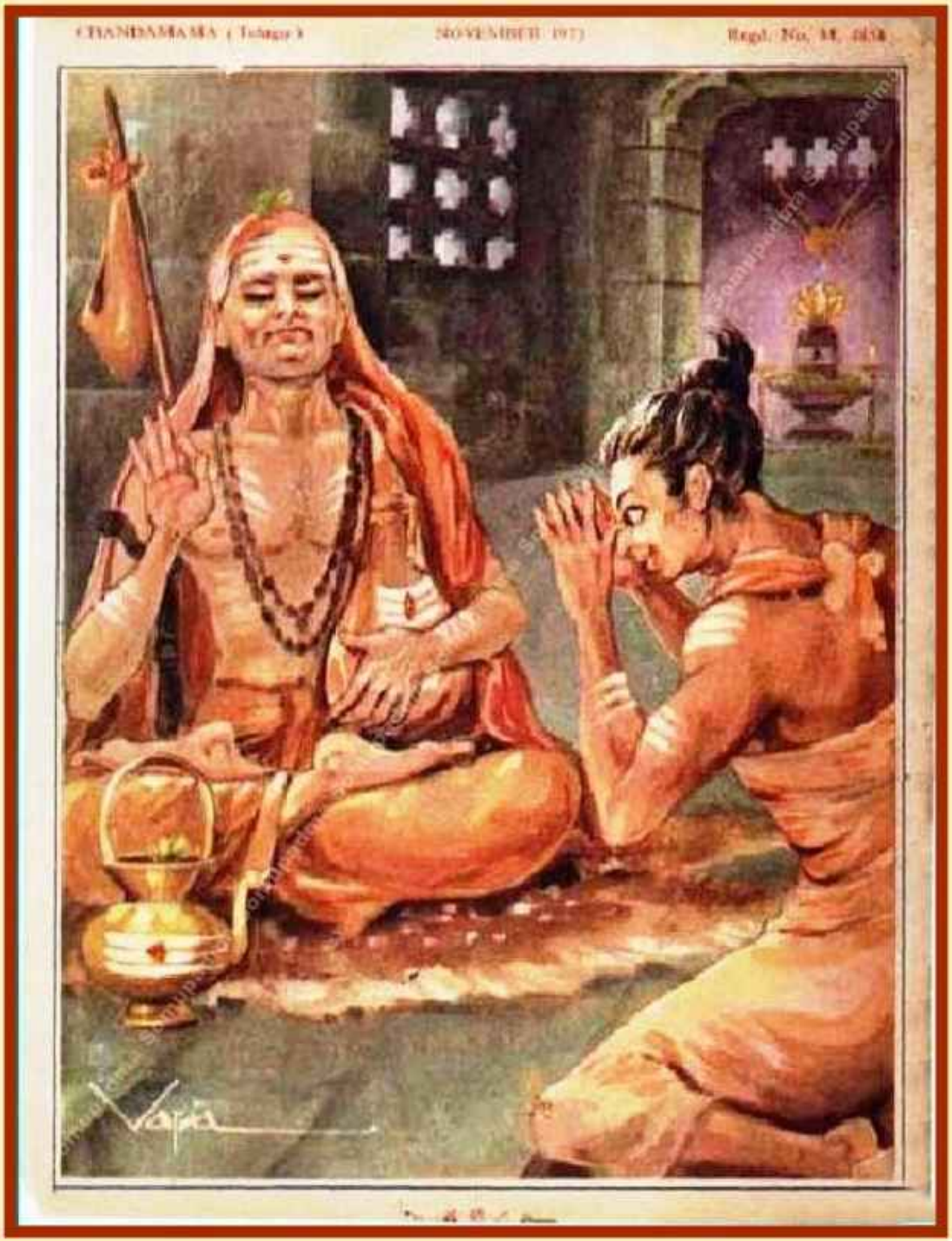

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

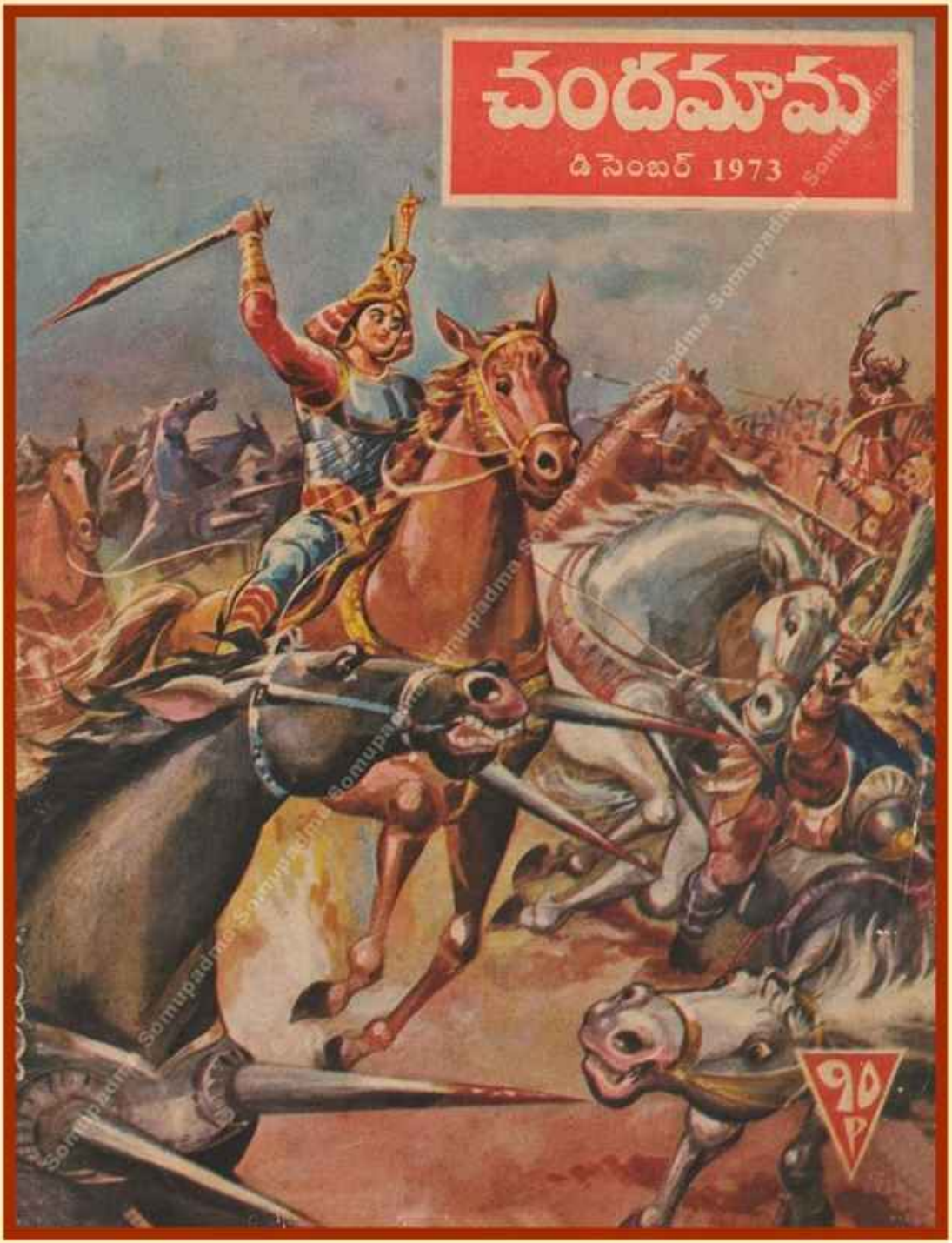

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

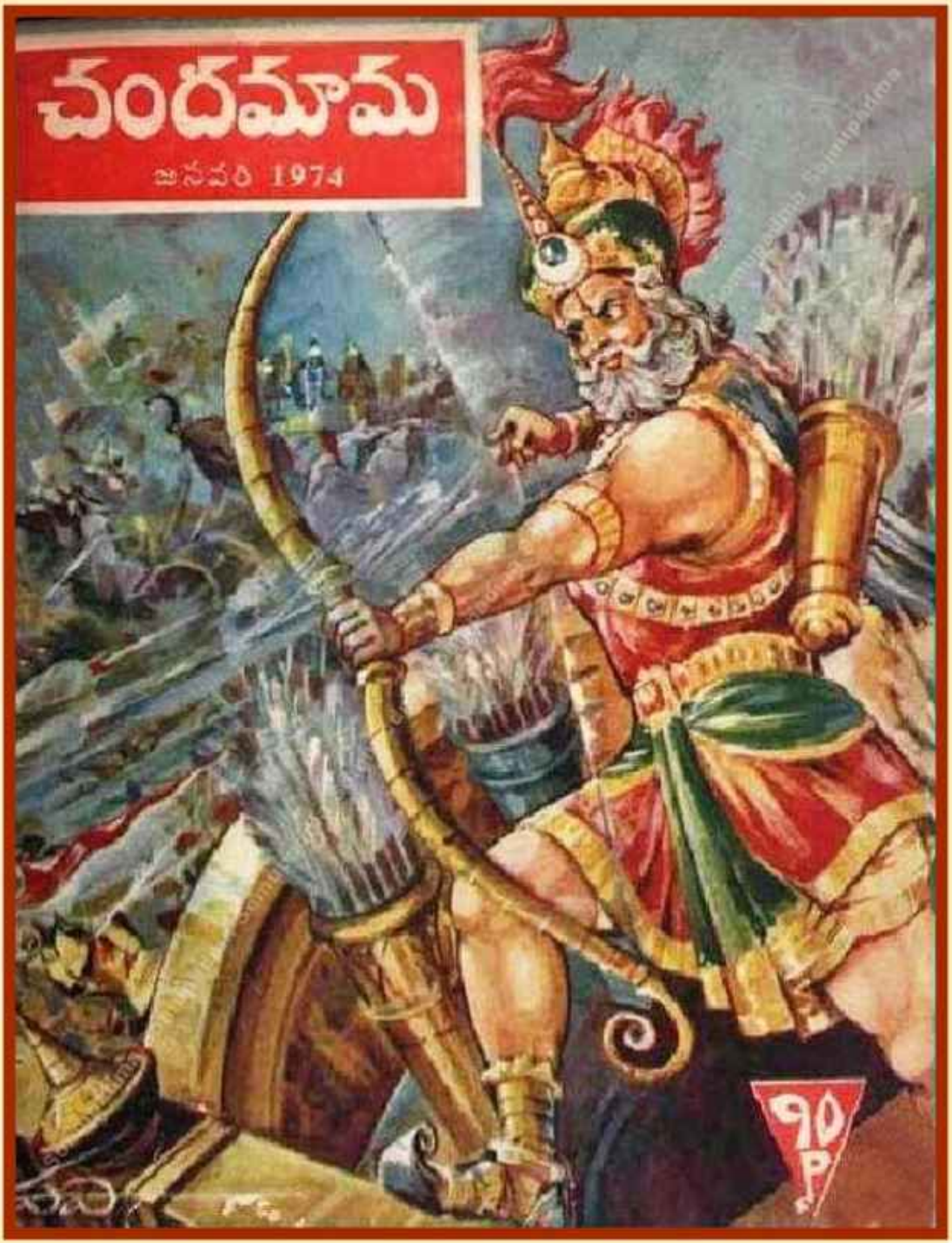

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

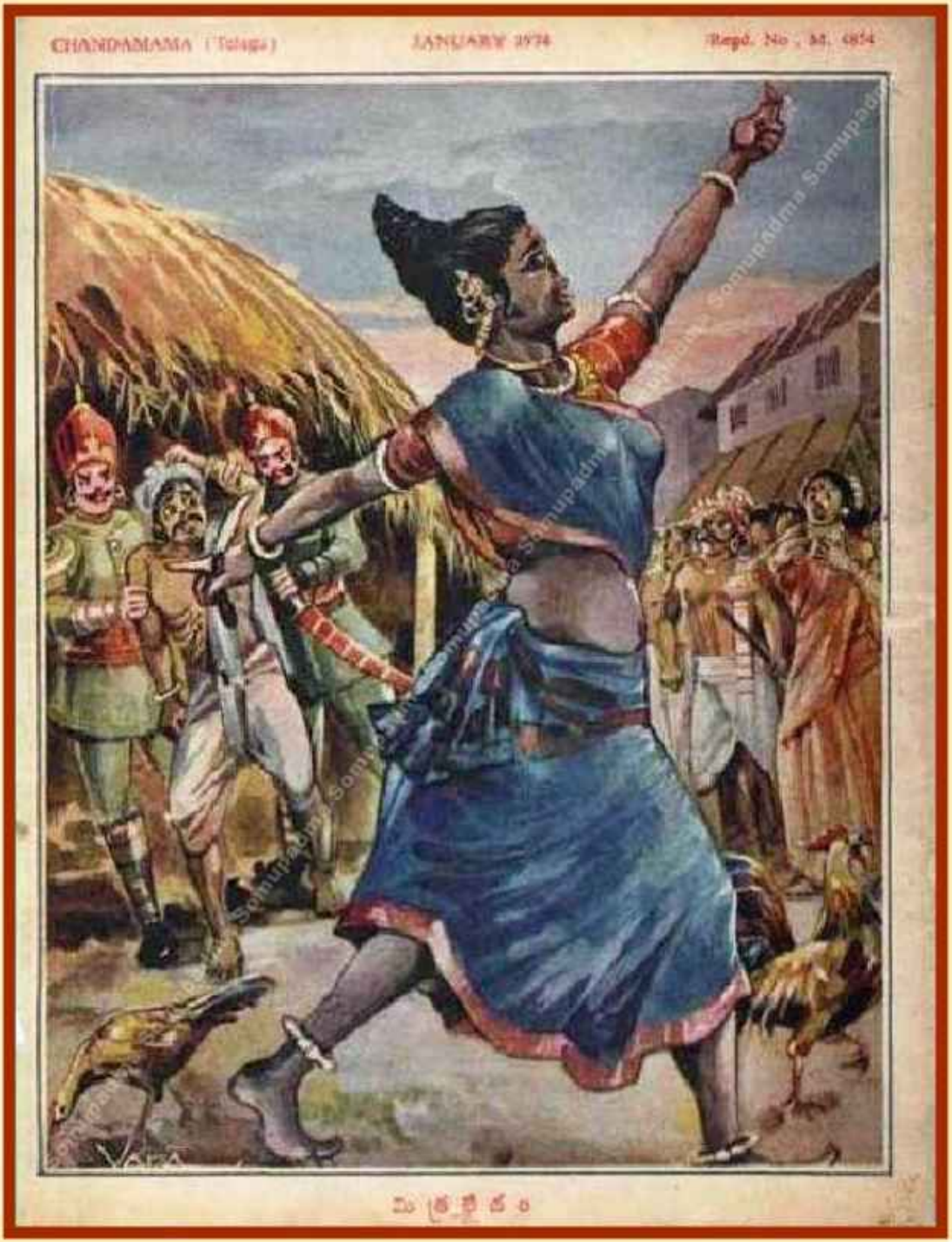

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

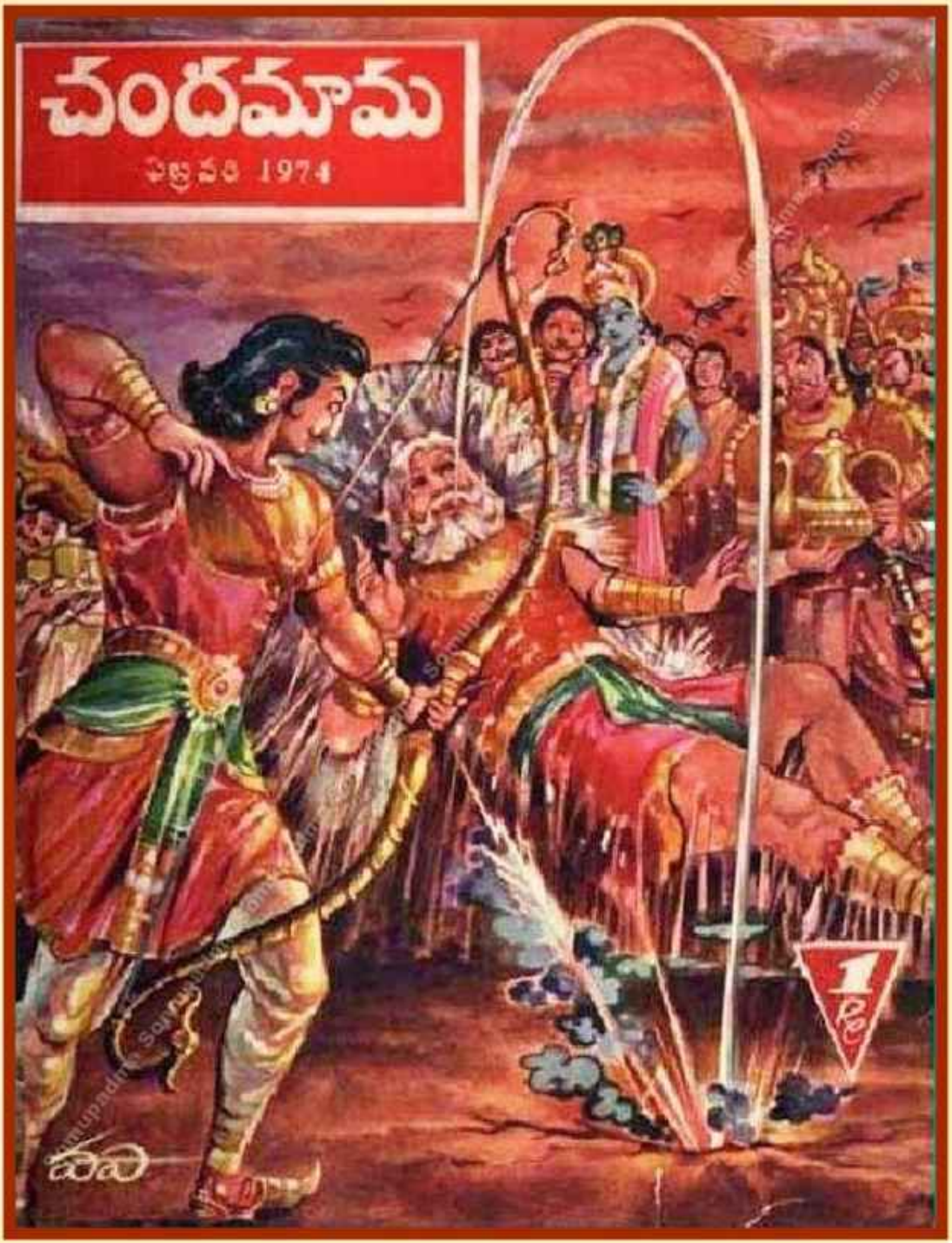

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

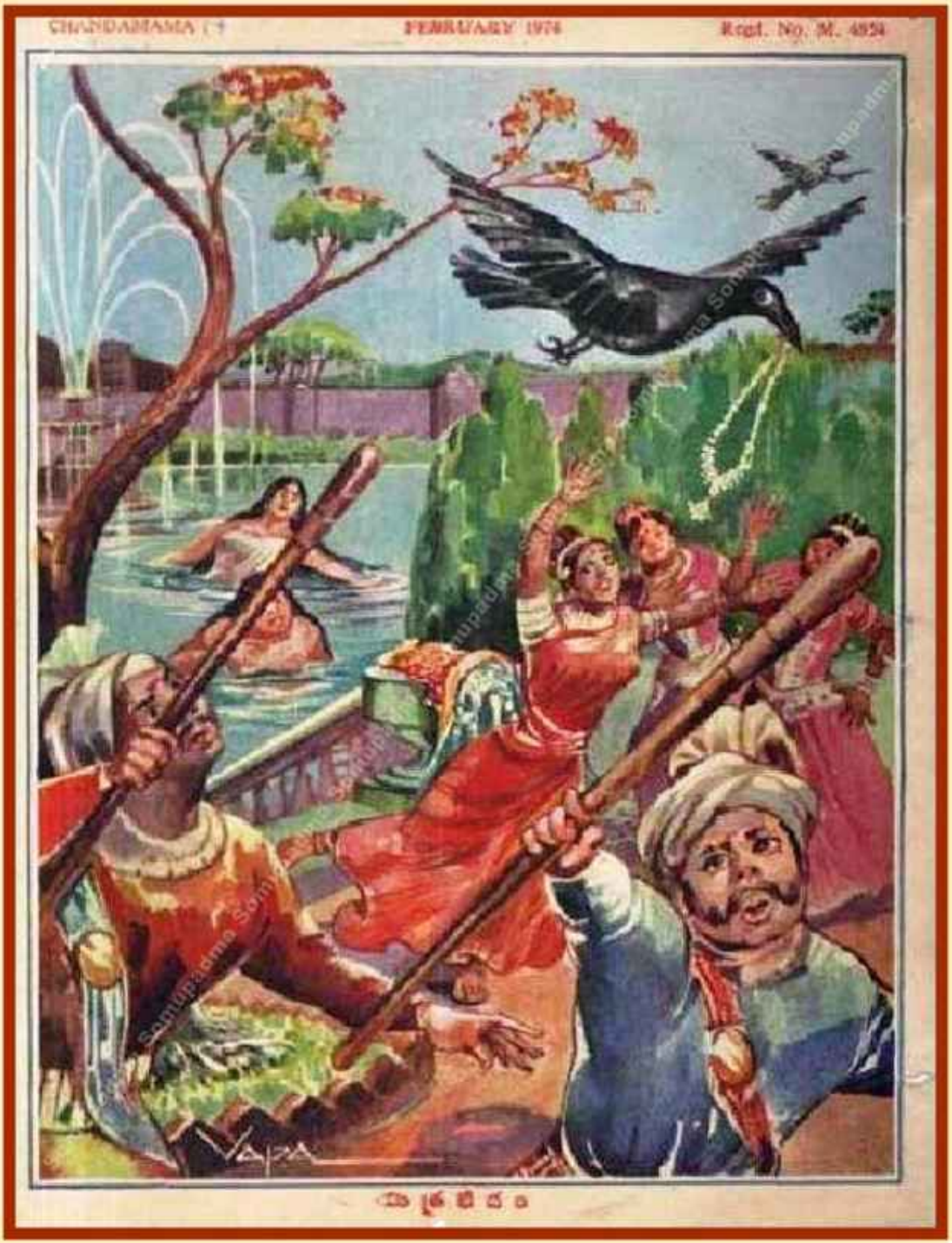

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

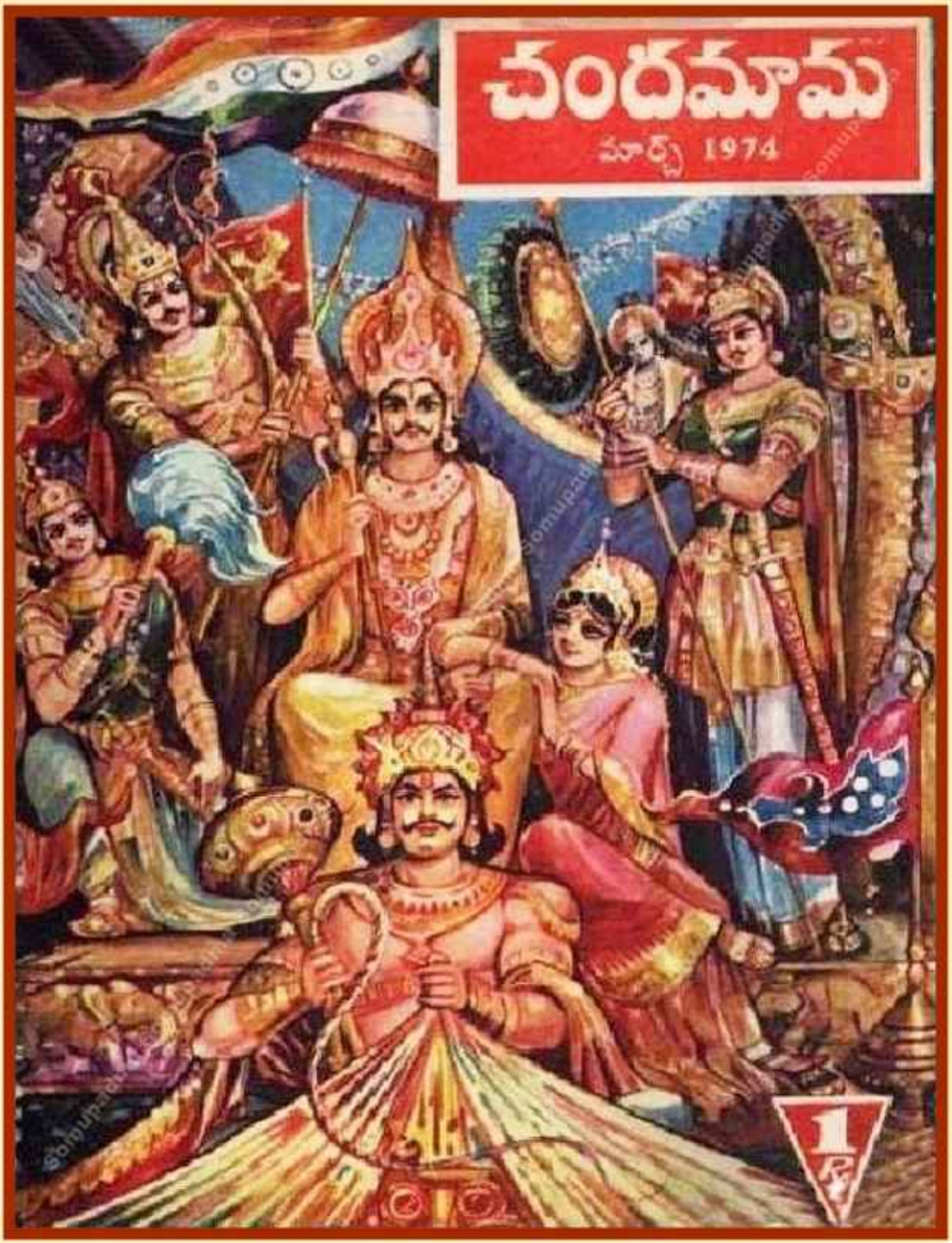

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

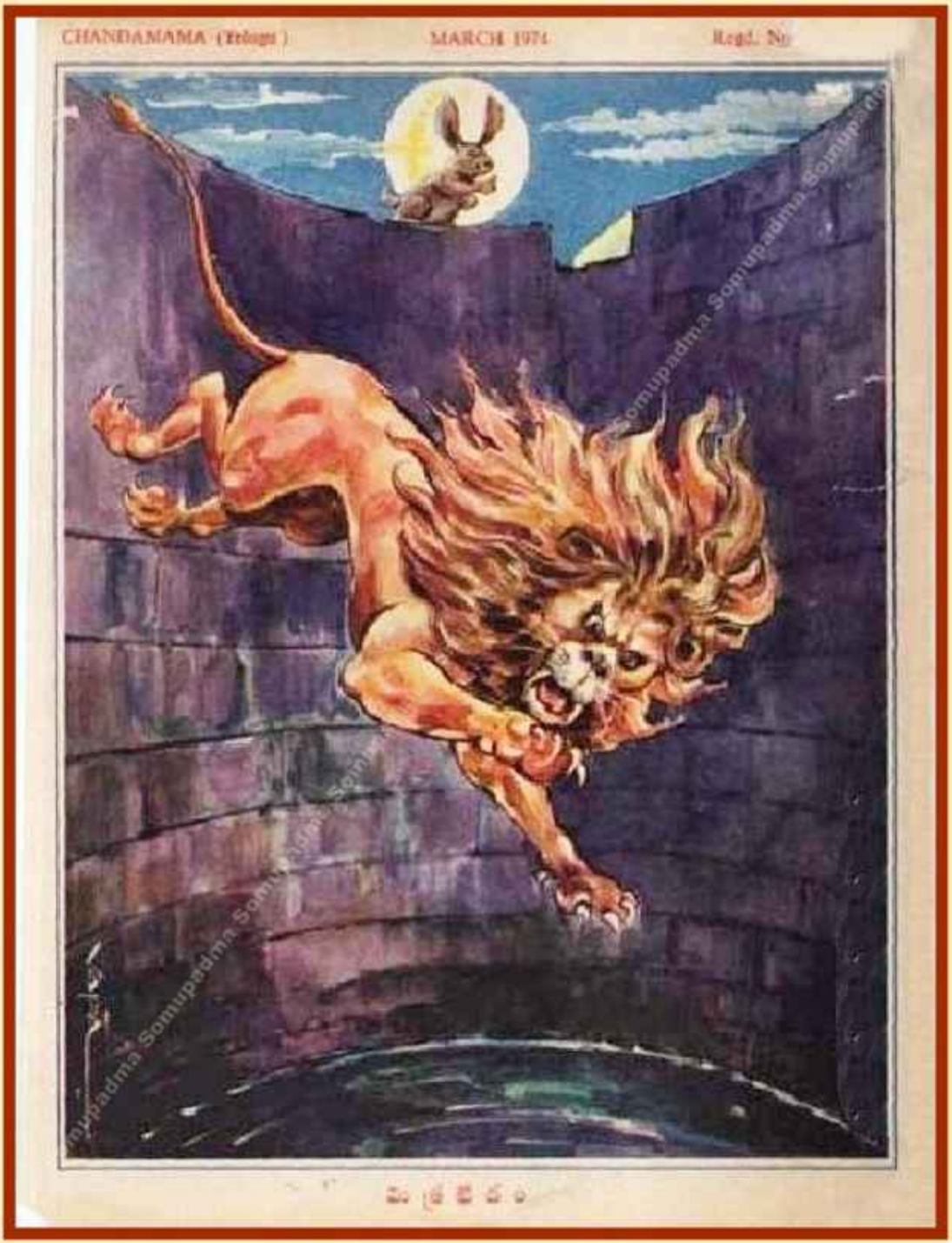

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

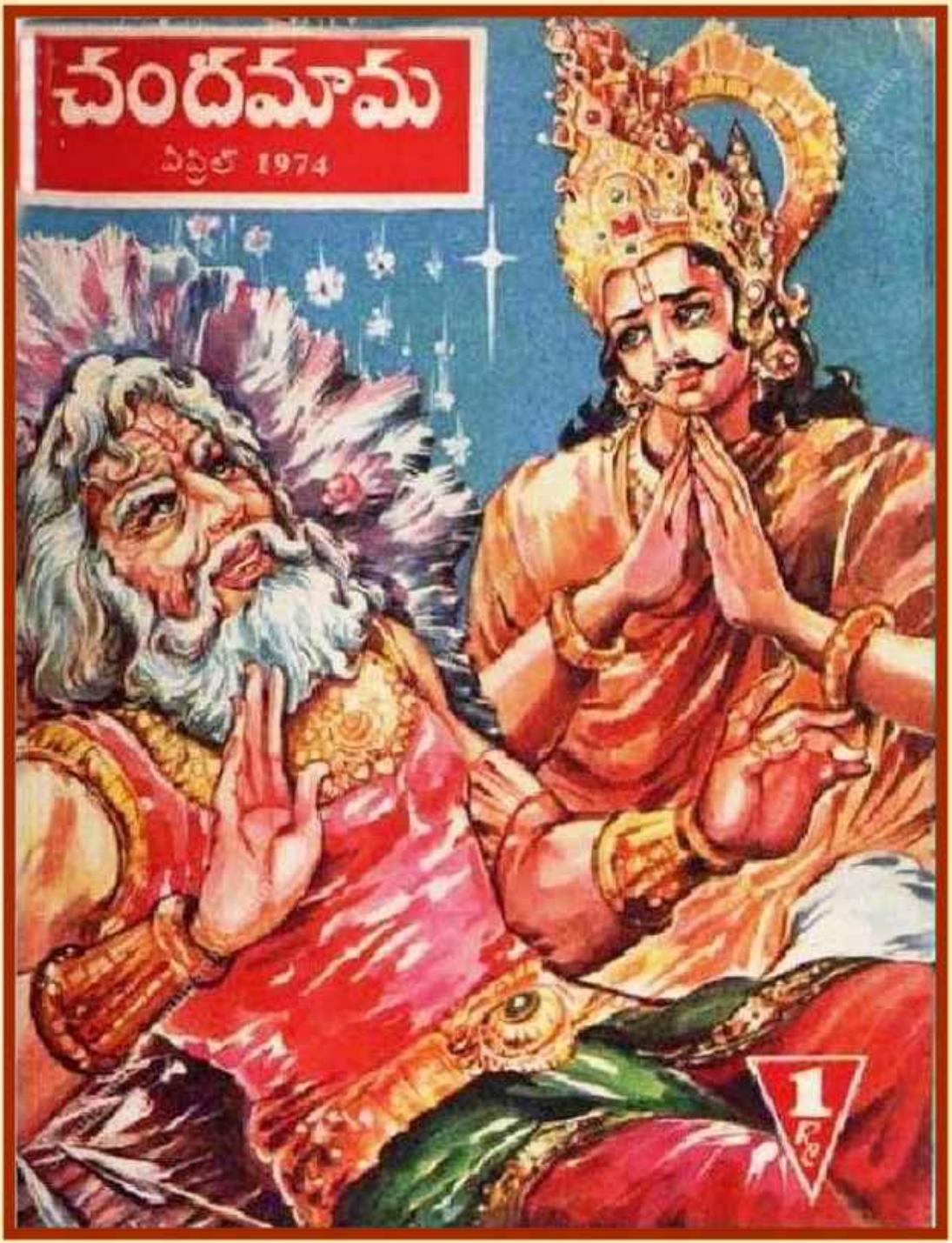

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

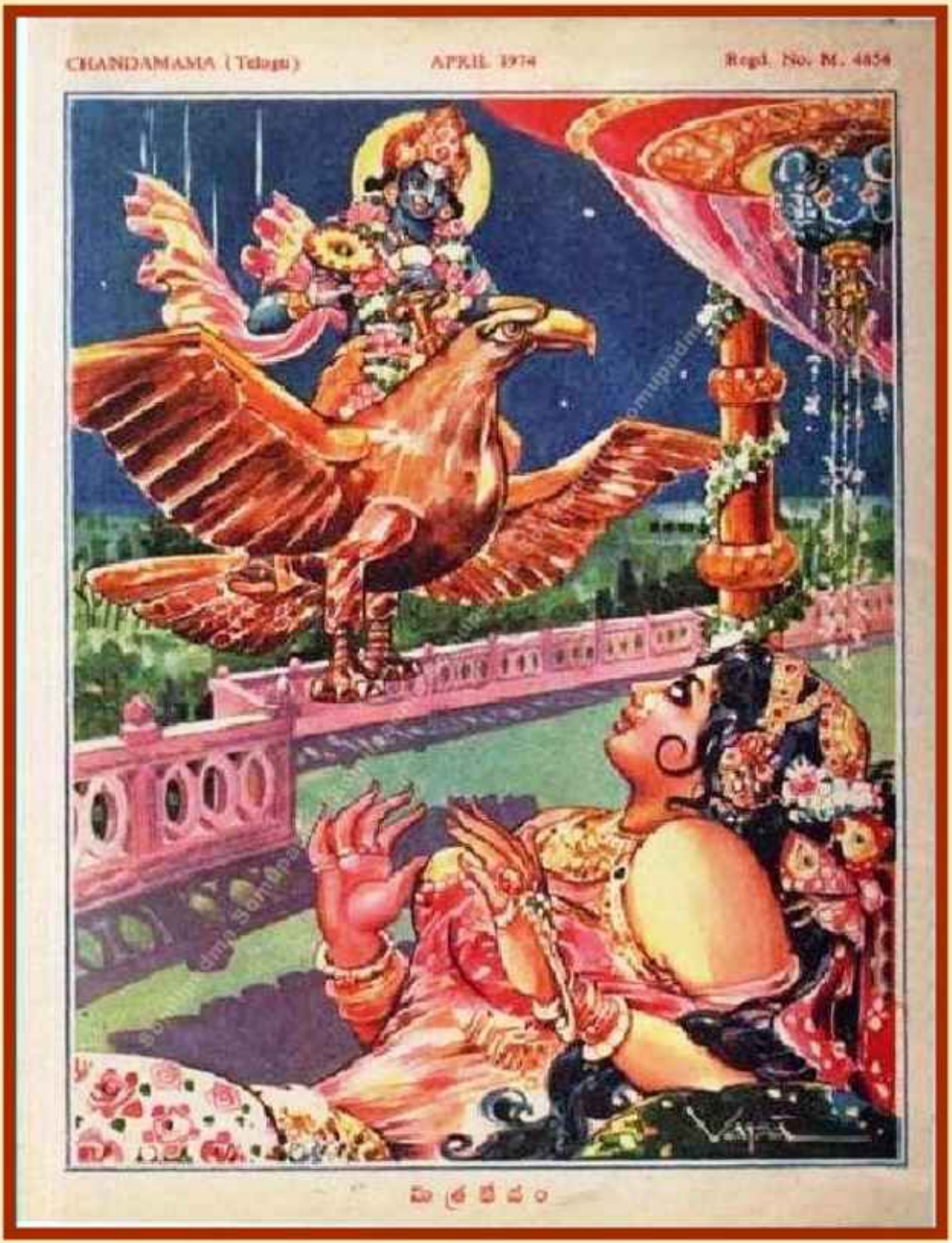

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

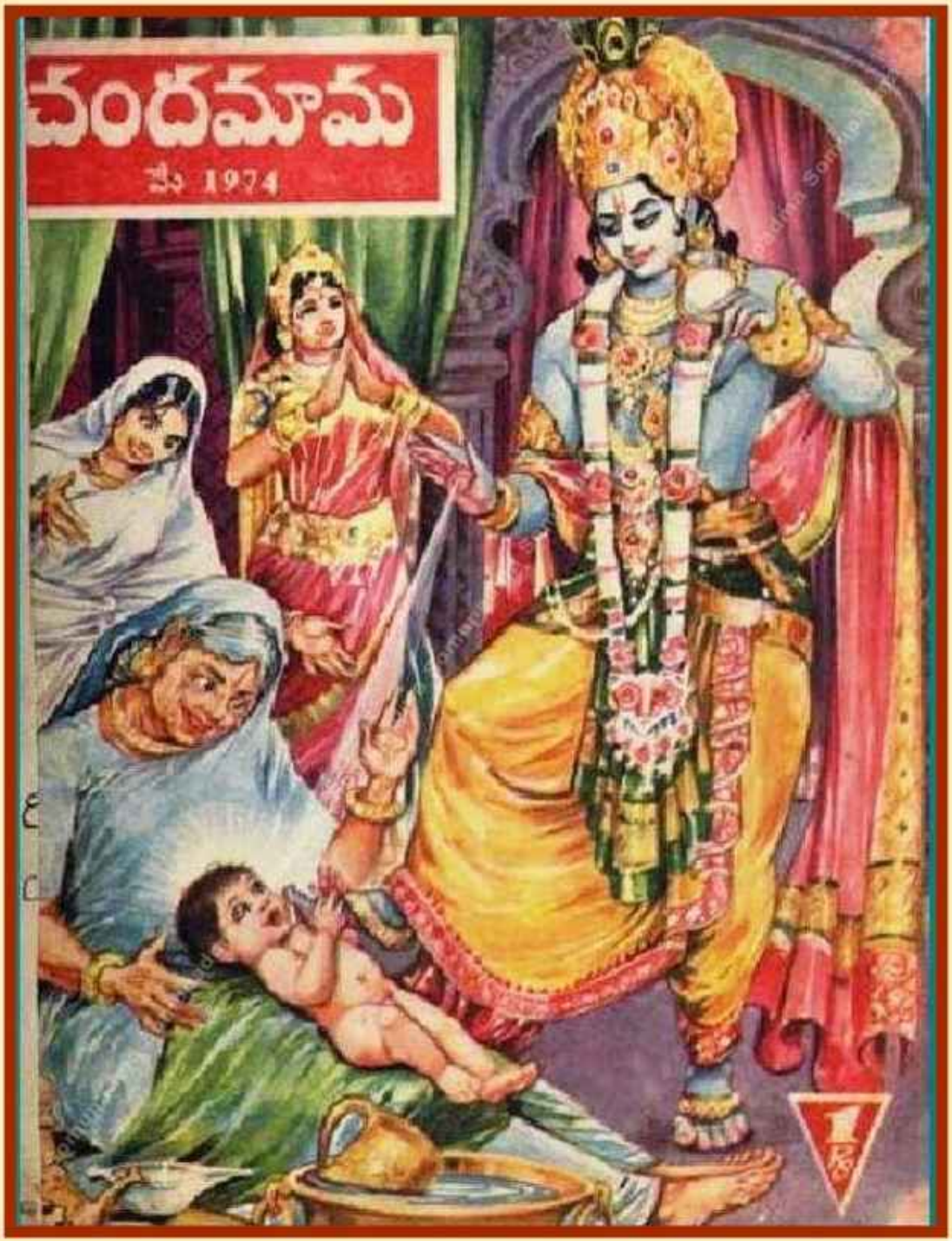

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

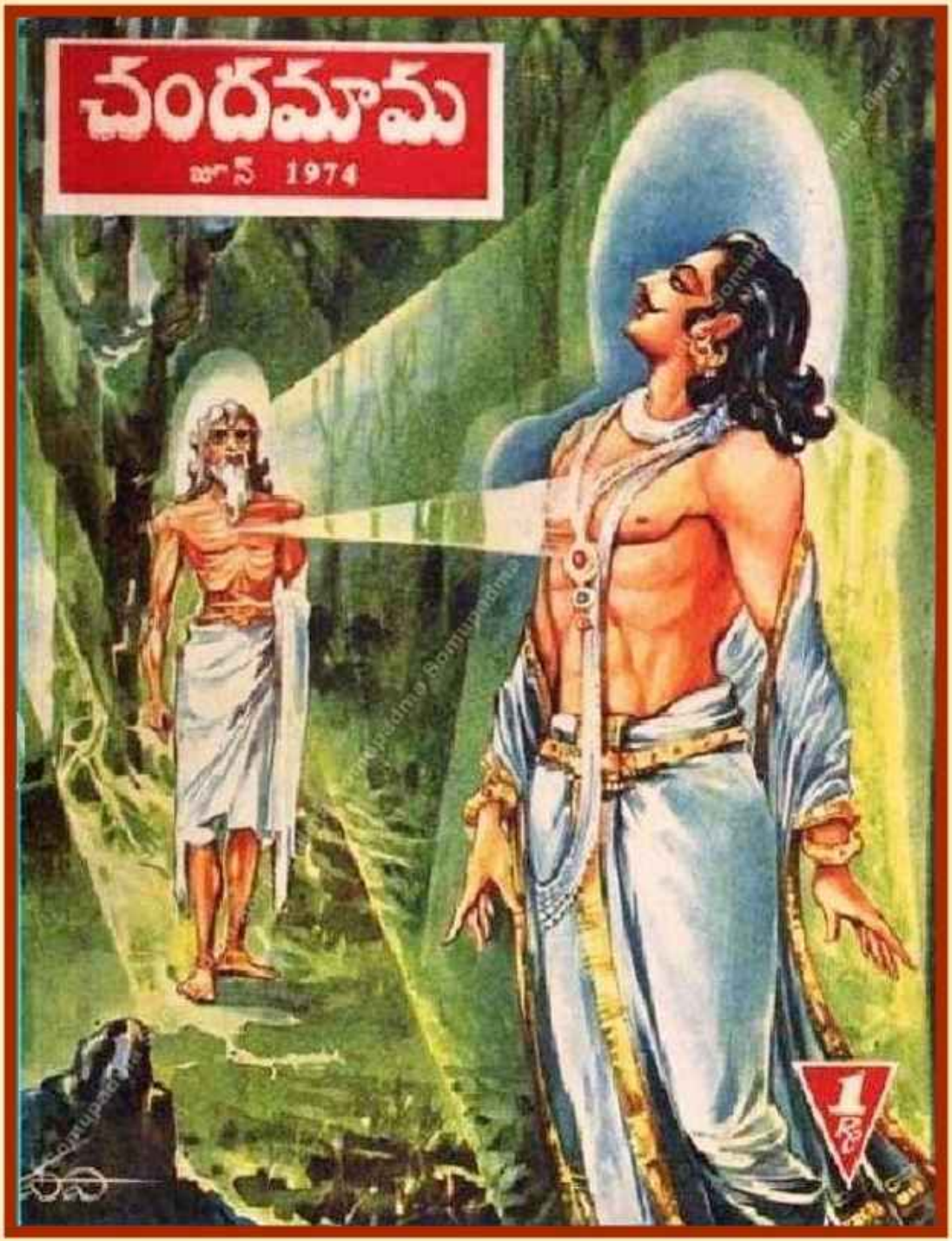

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

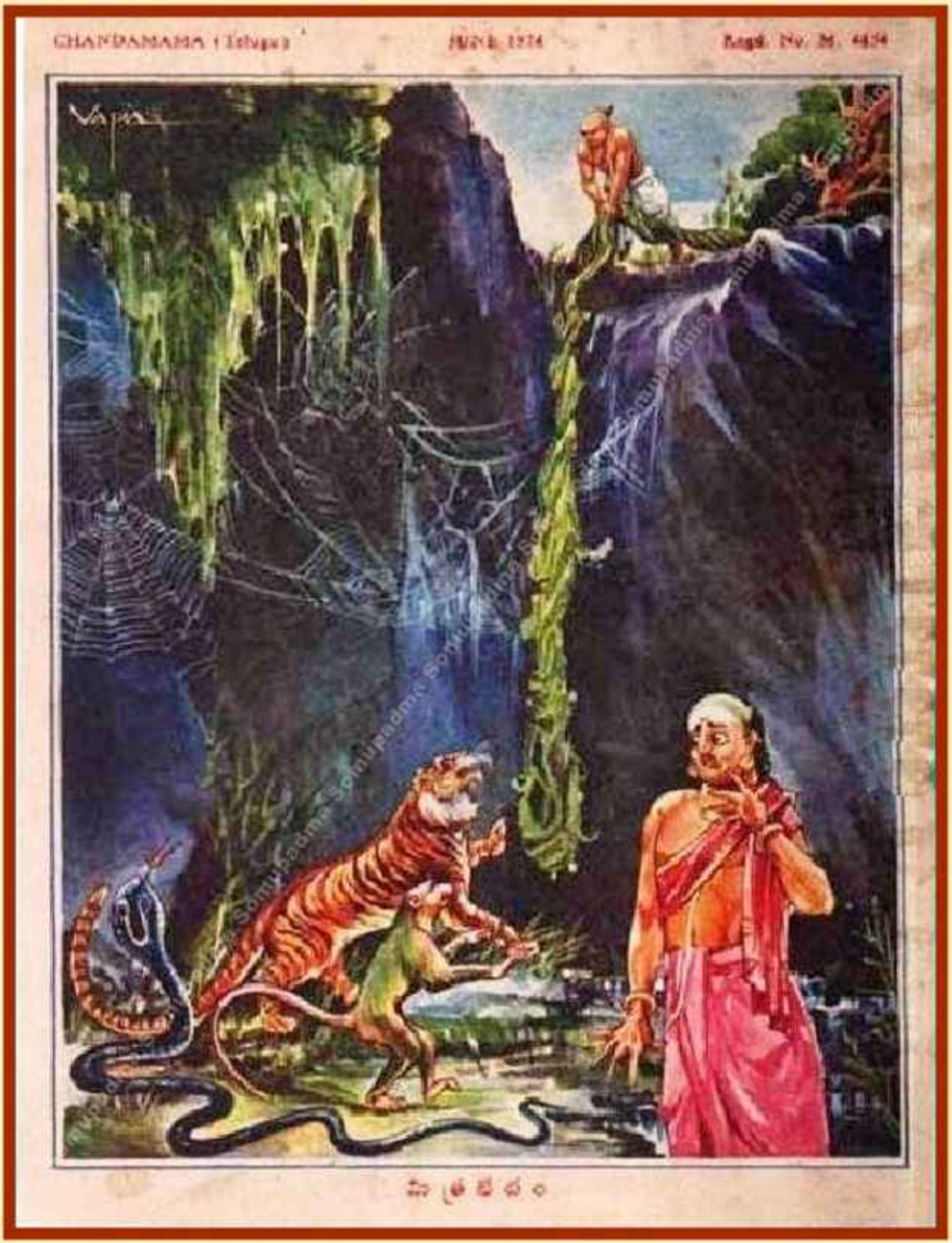

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

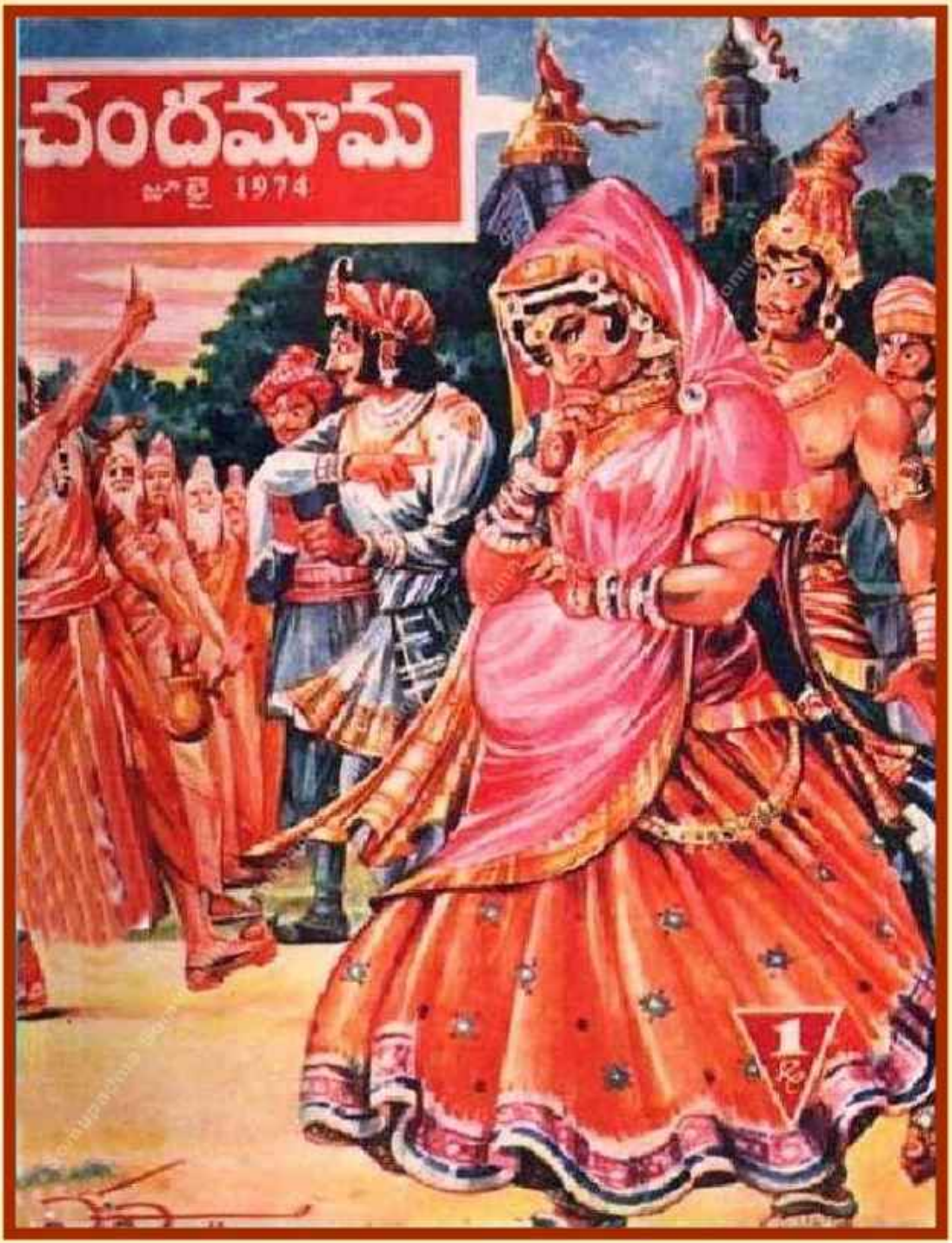

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

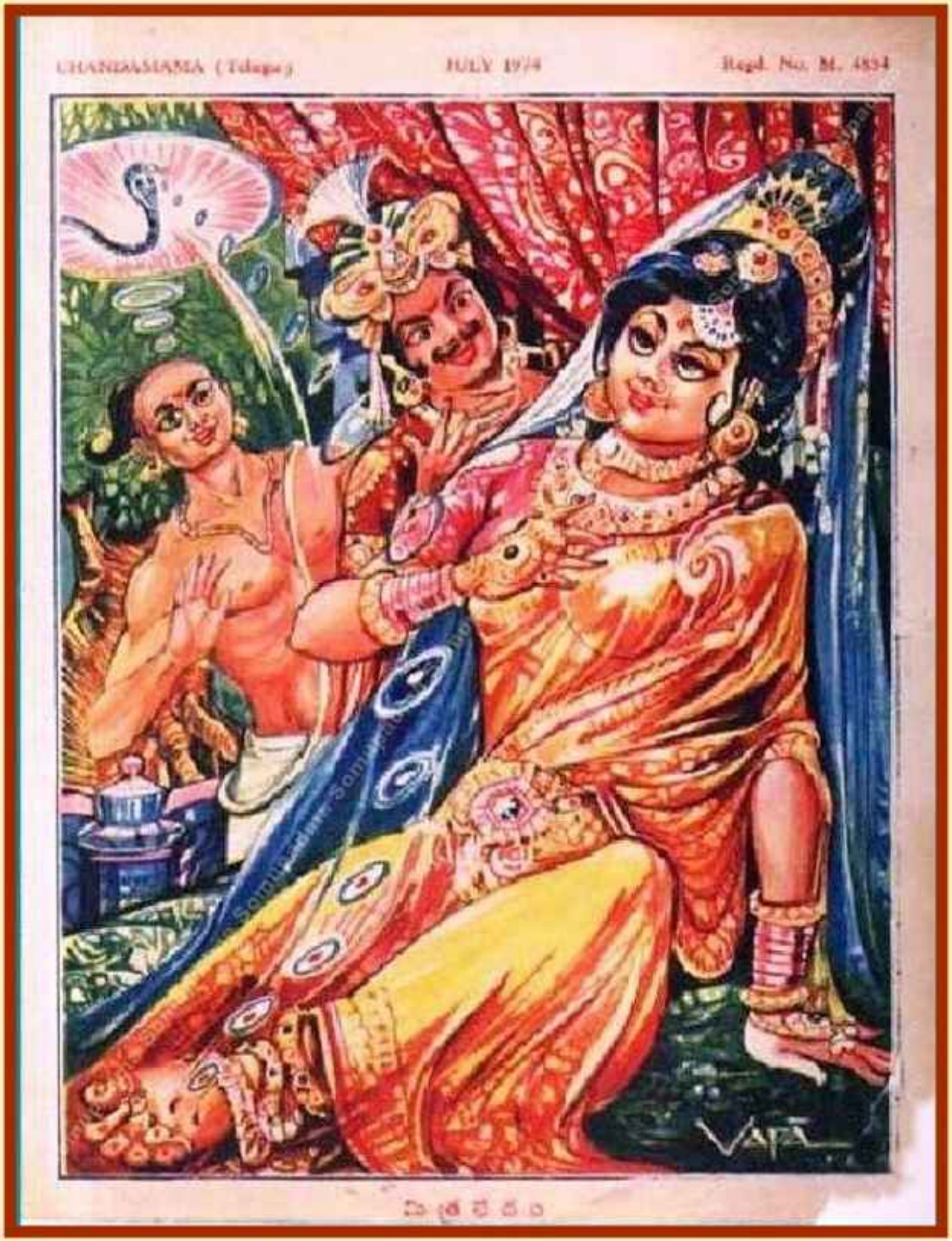

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

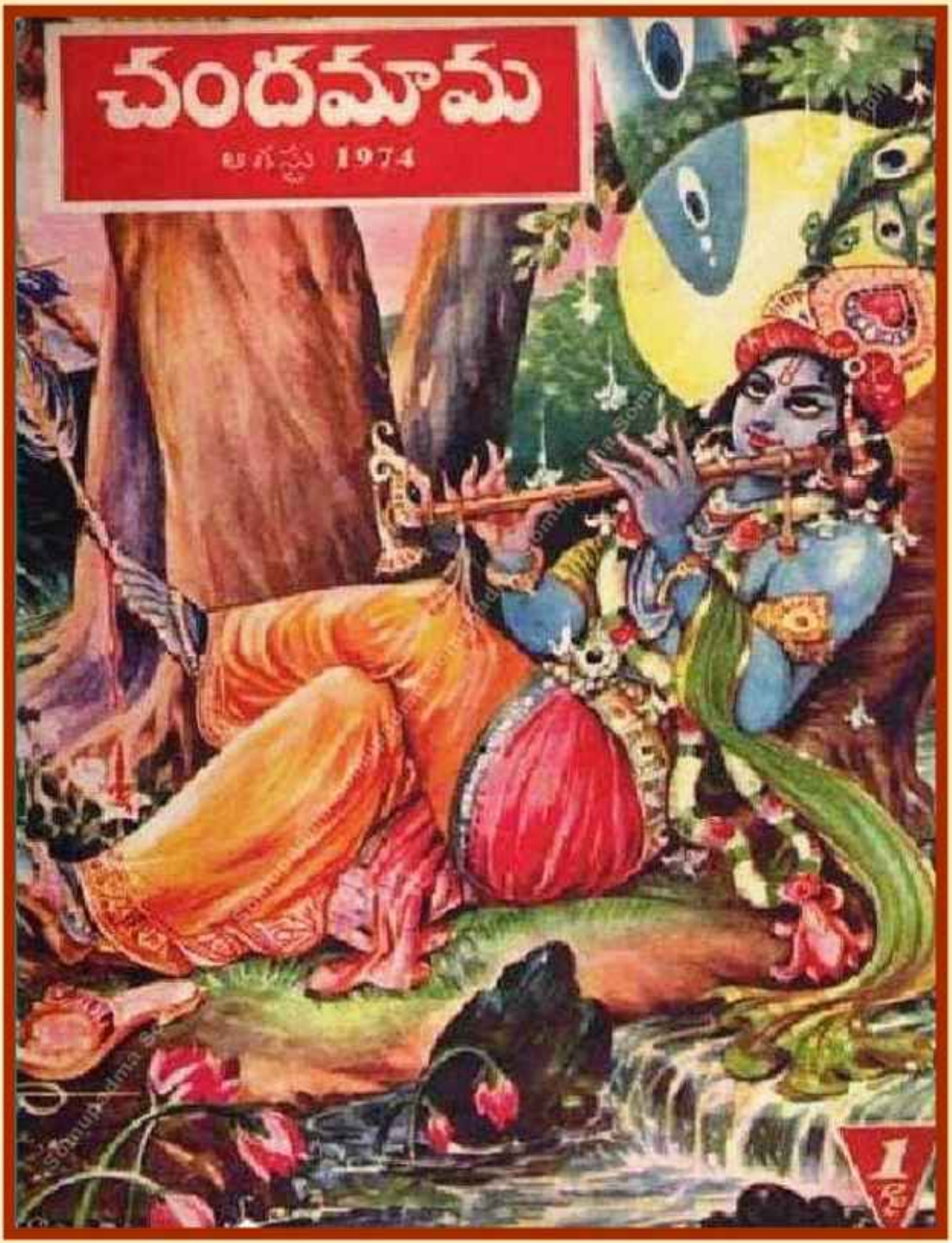

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

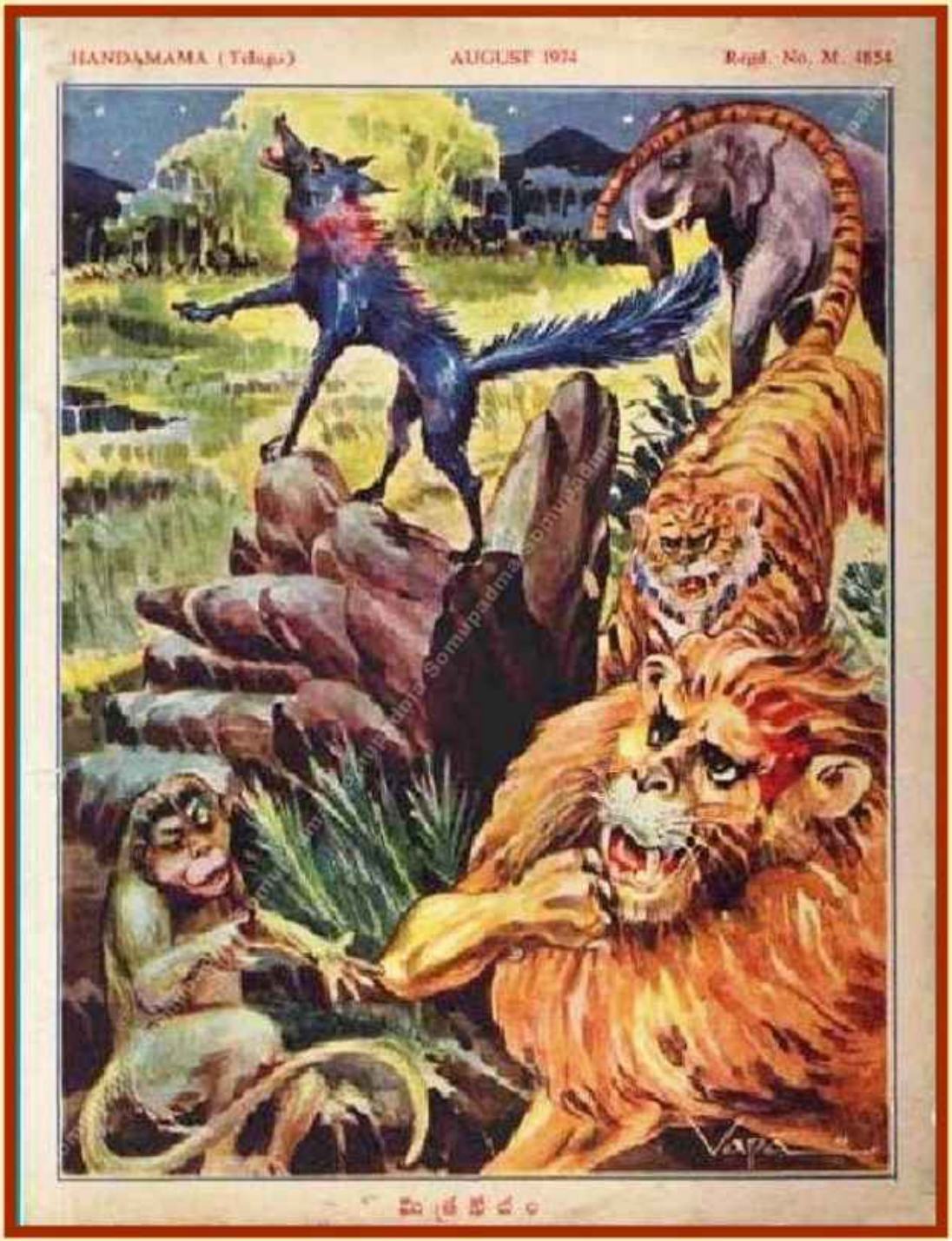

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

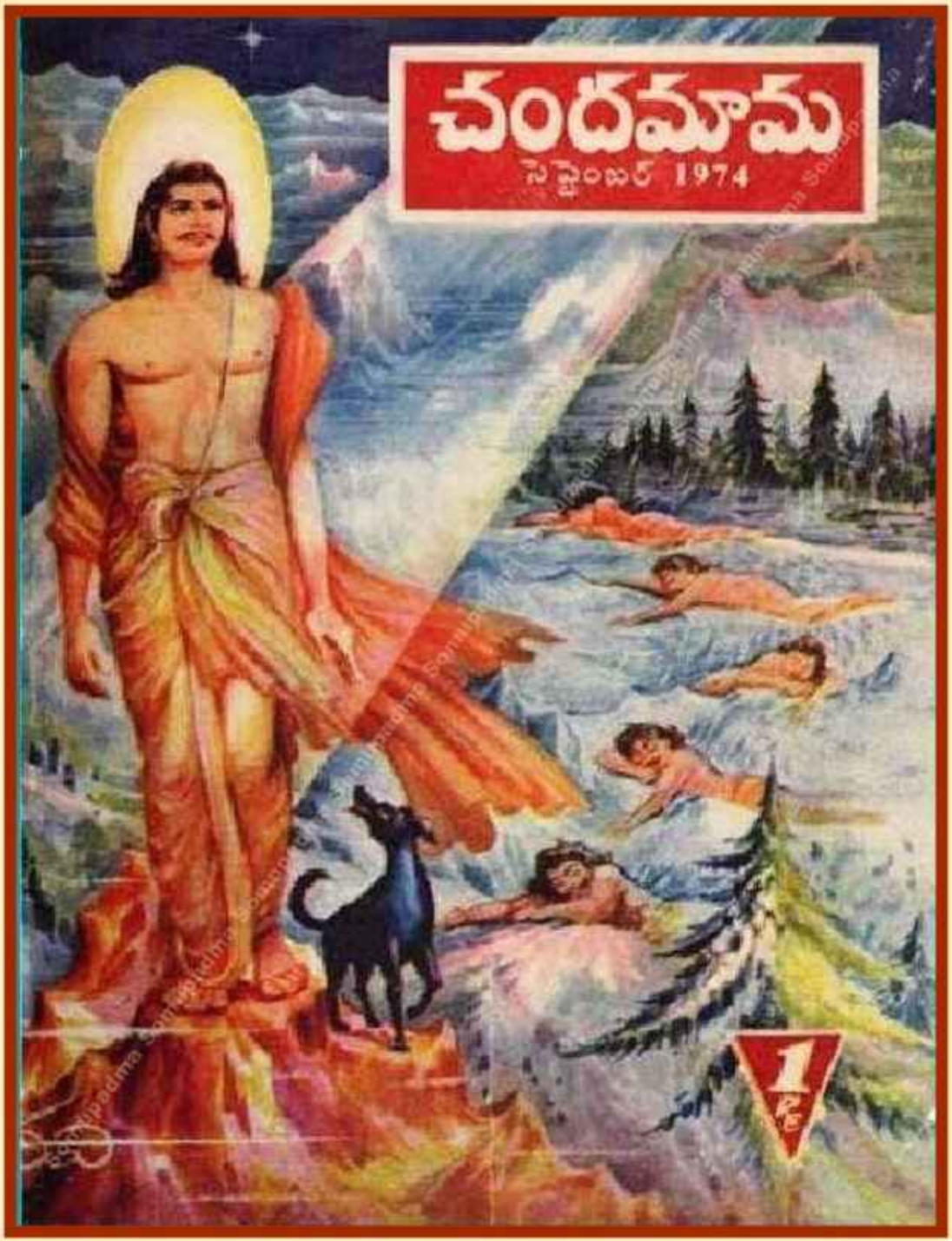

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) SEPTEMBER 1974 Regd. No. M. 4854

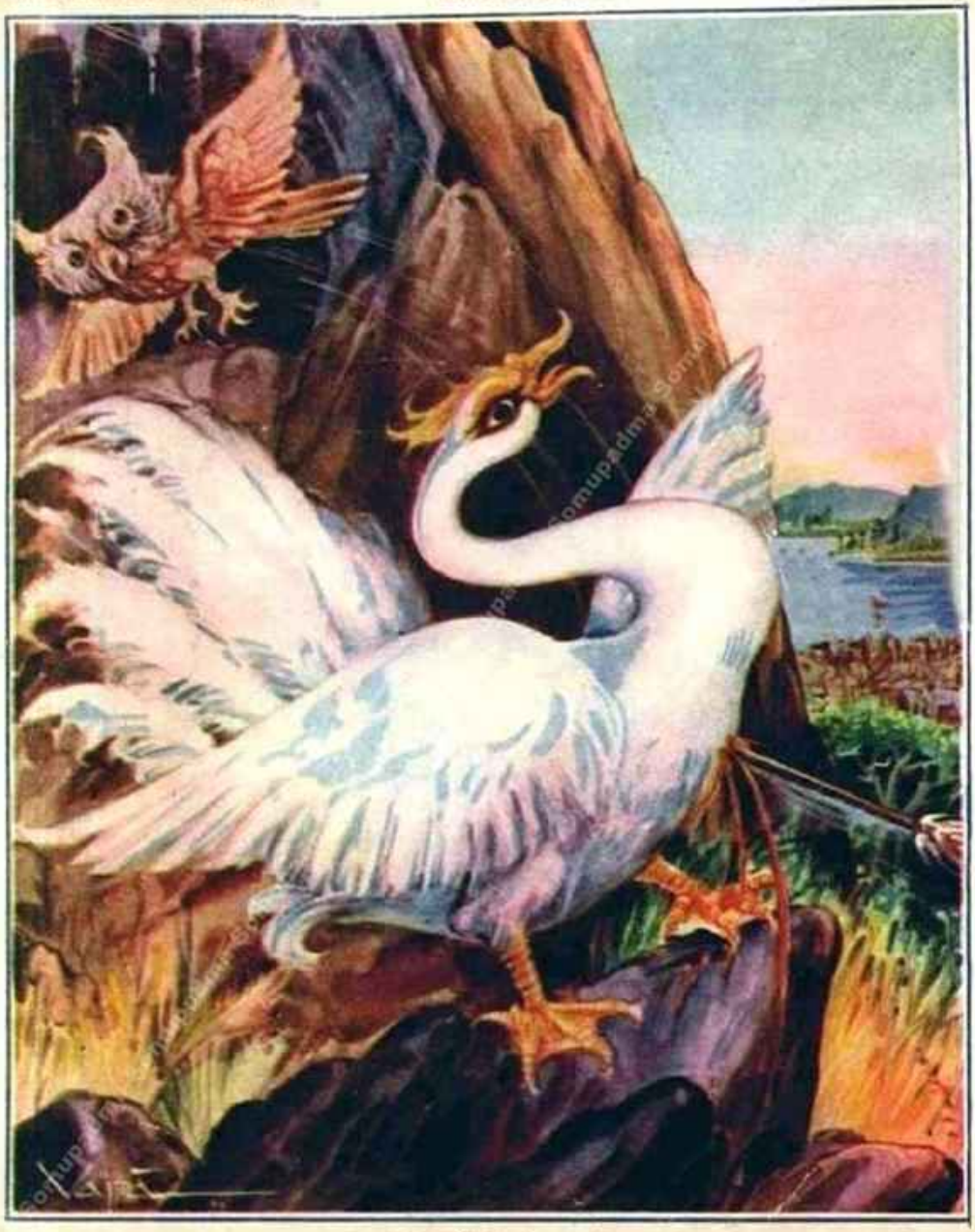

మిత్రద్రోహం

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

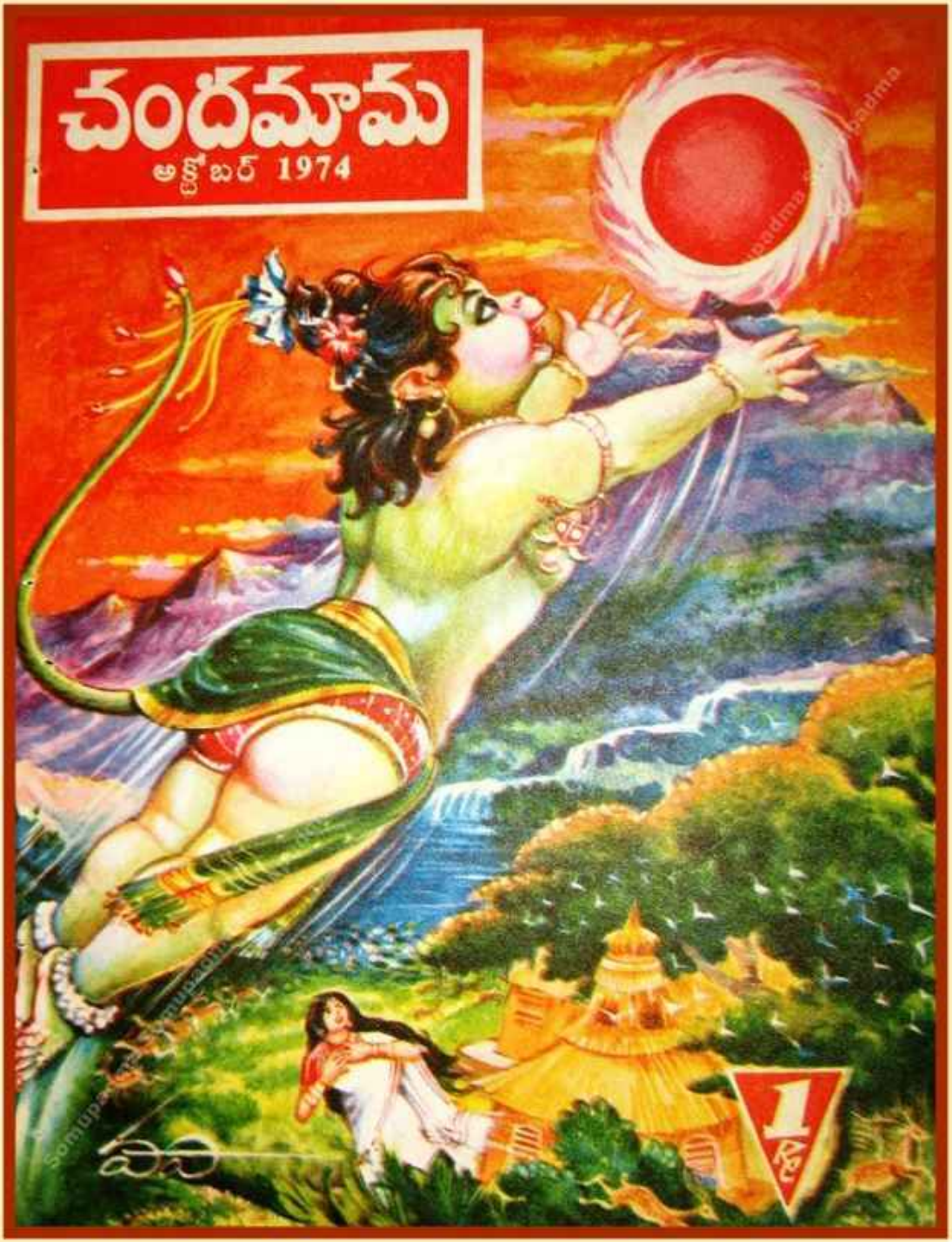

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

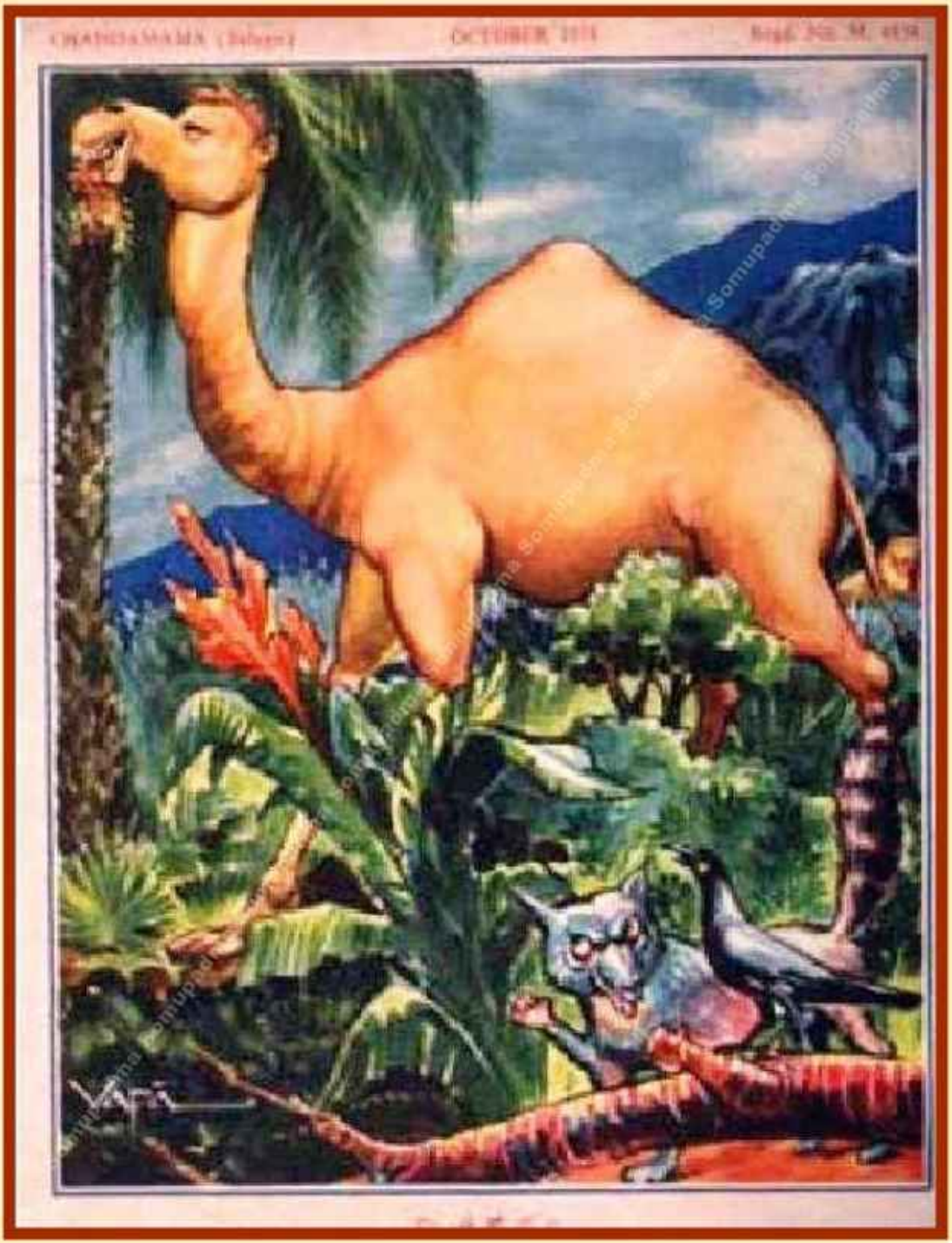

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

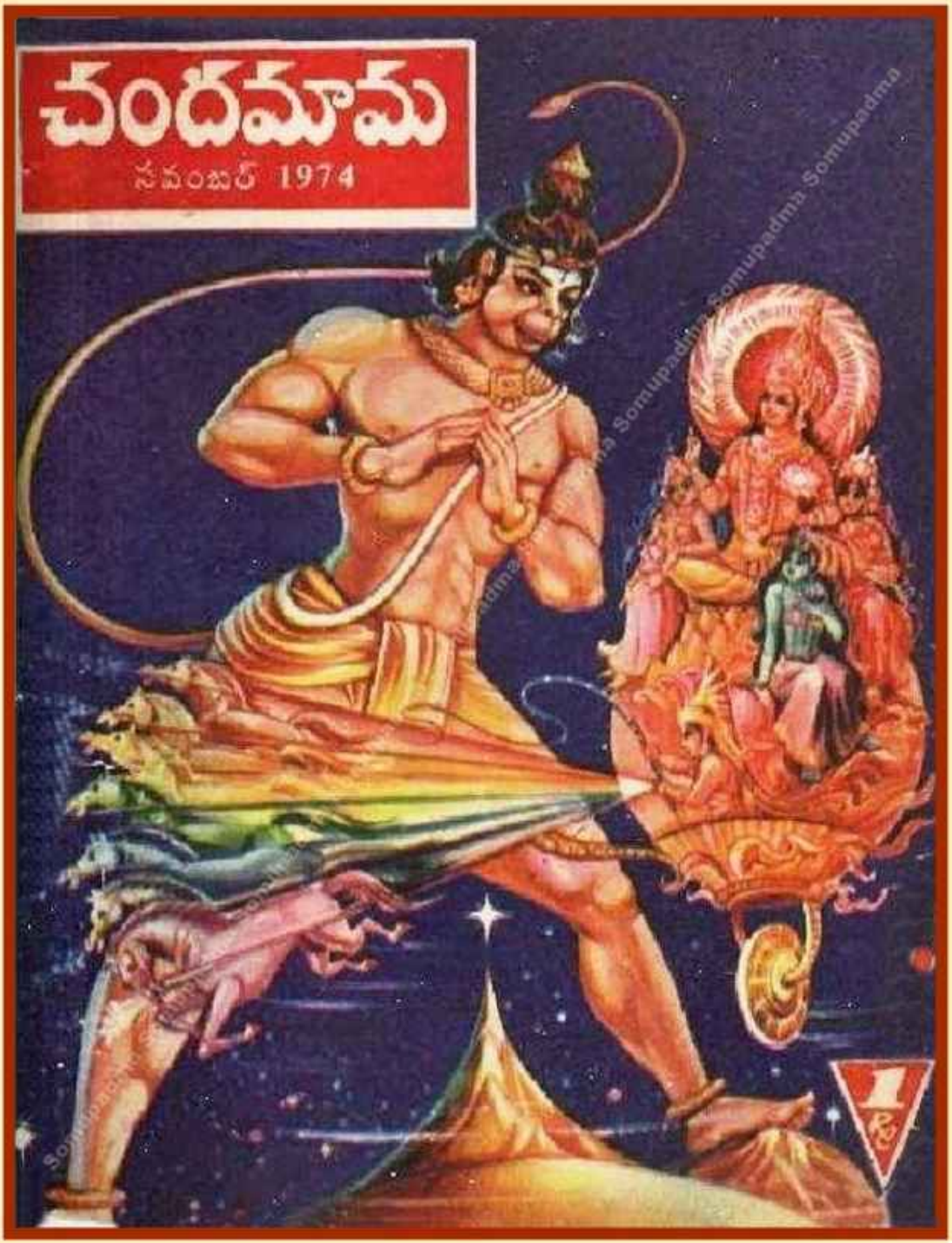

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

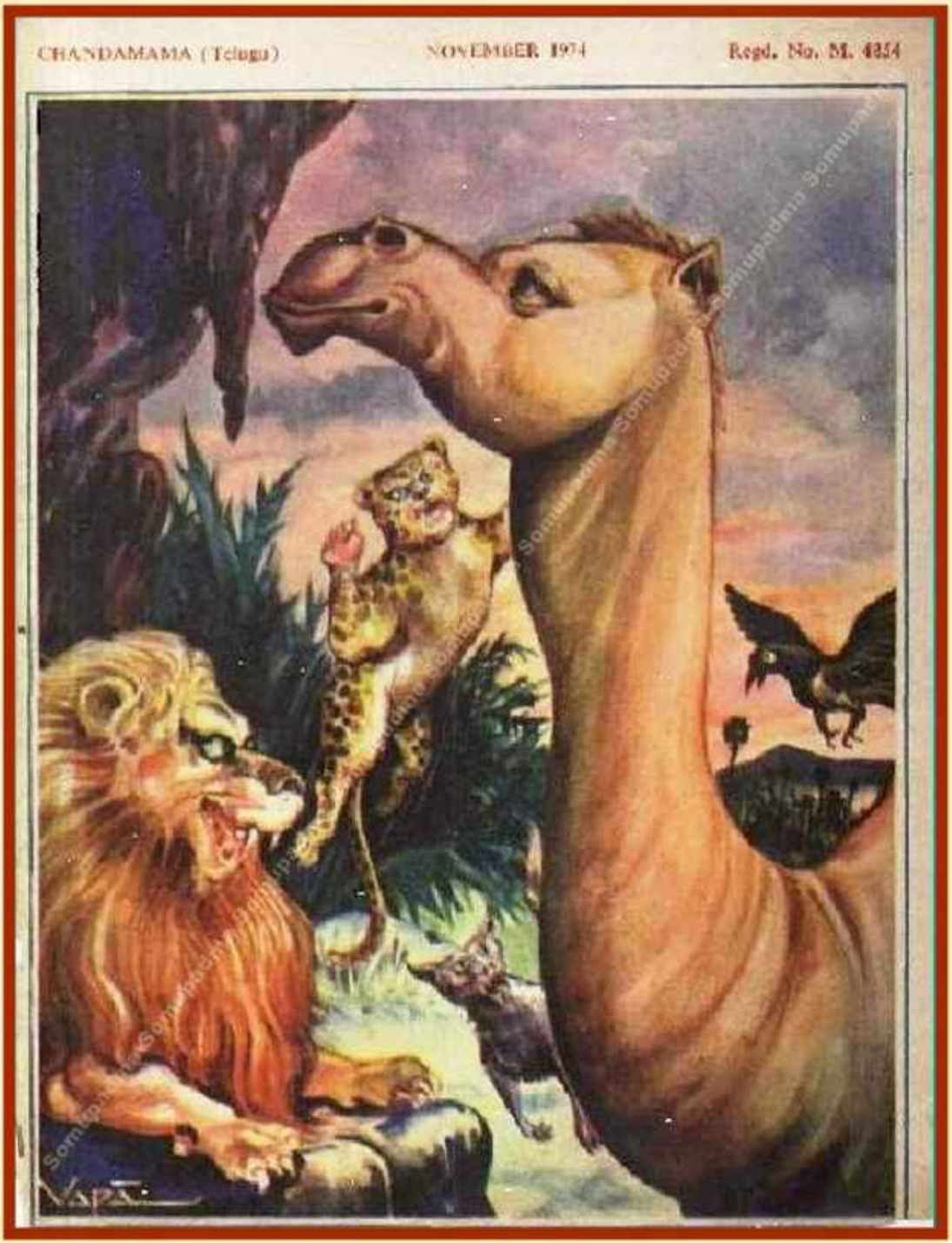

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

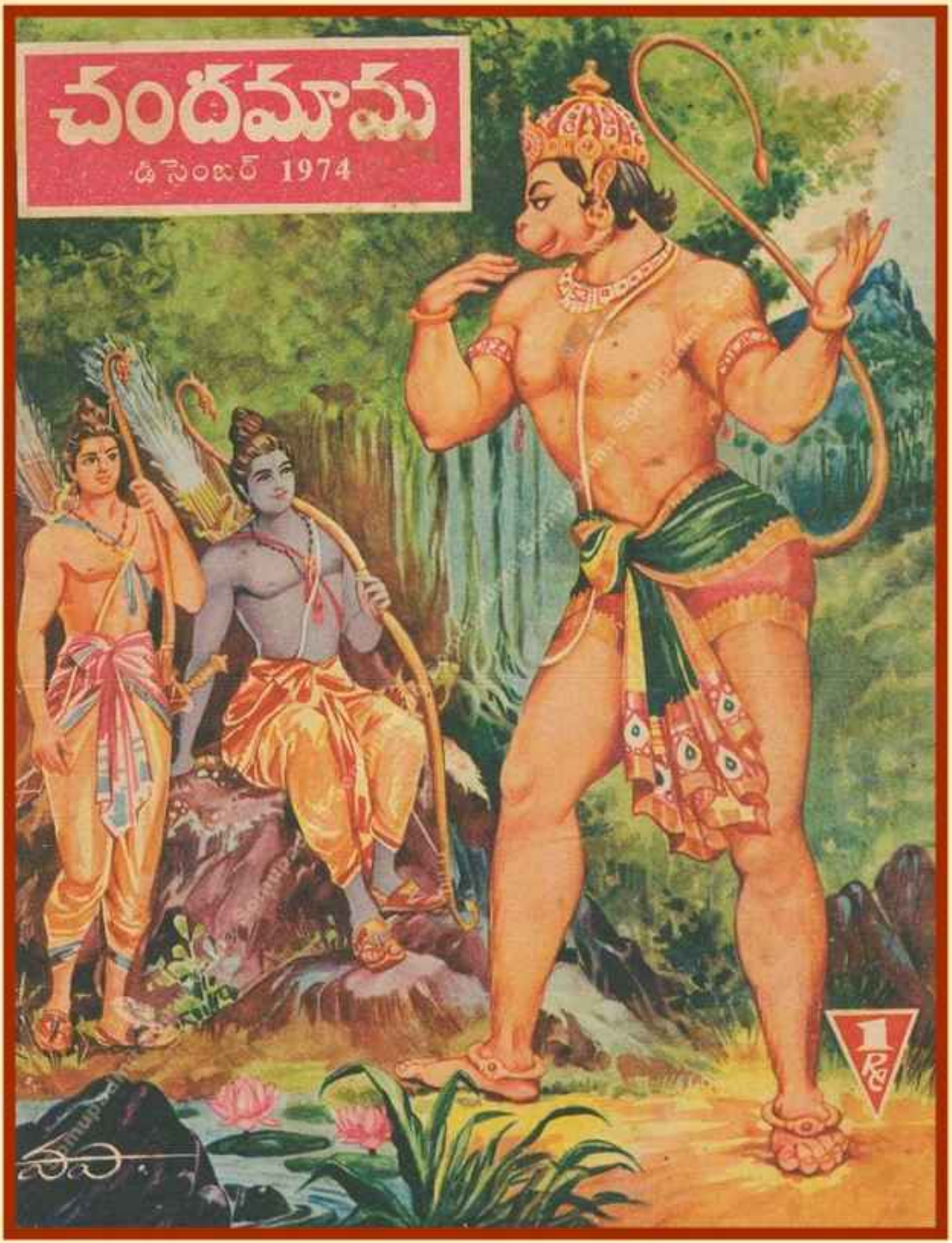

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

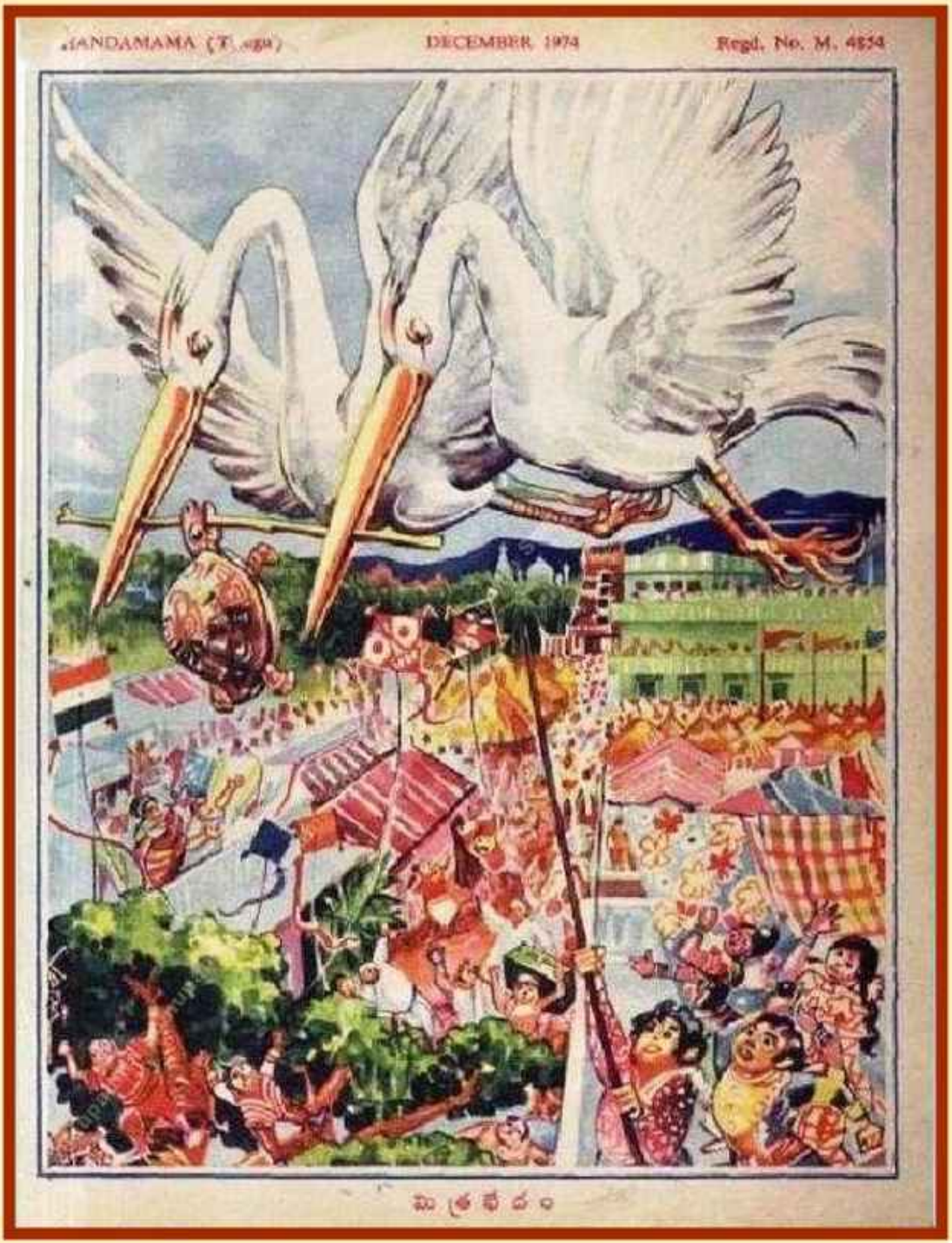

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

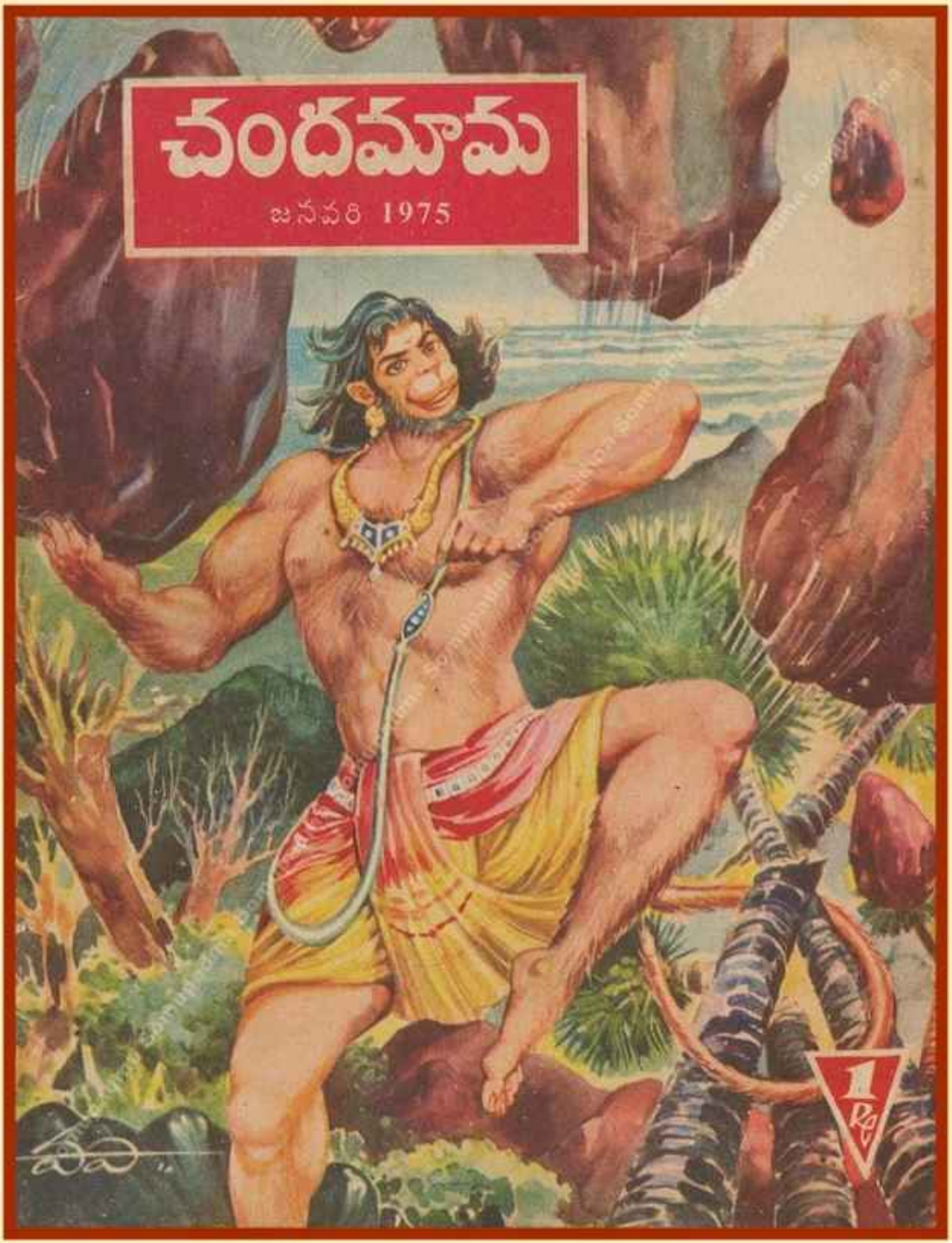

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

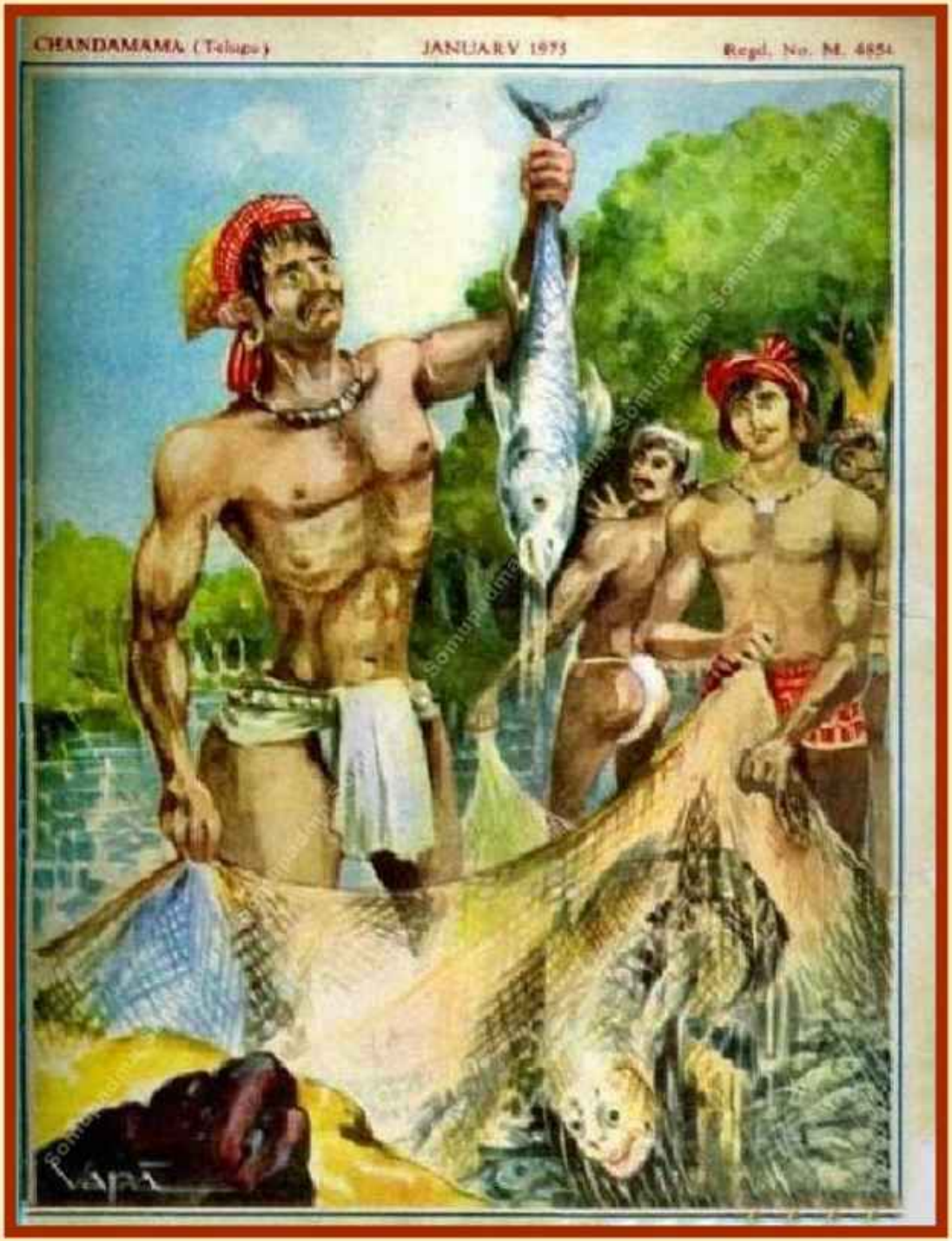

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

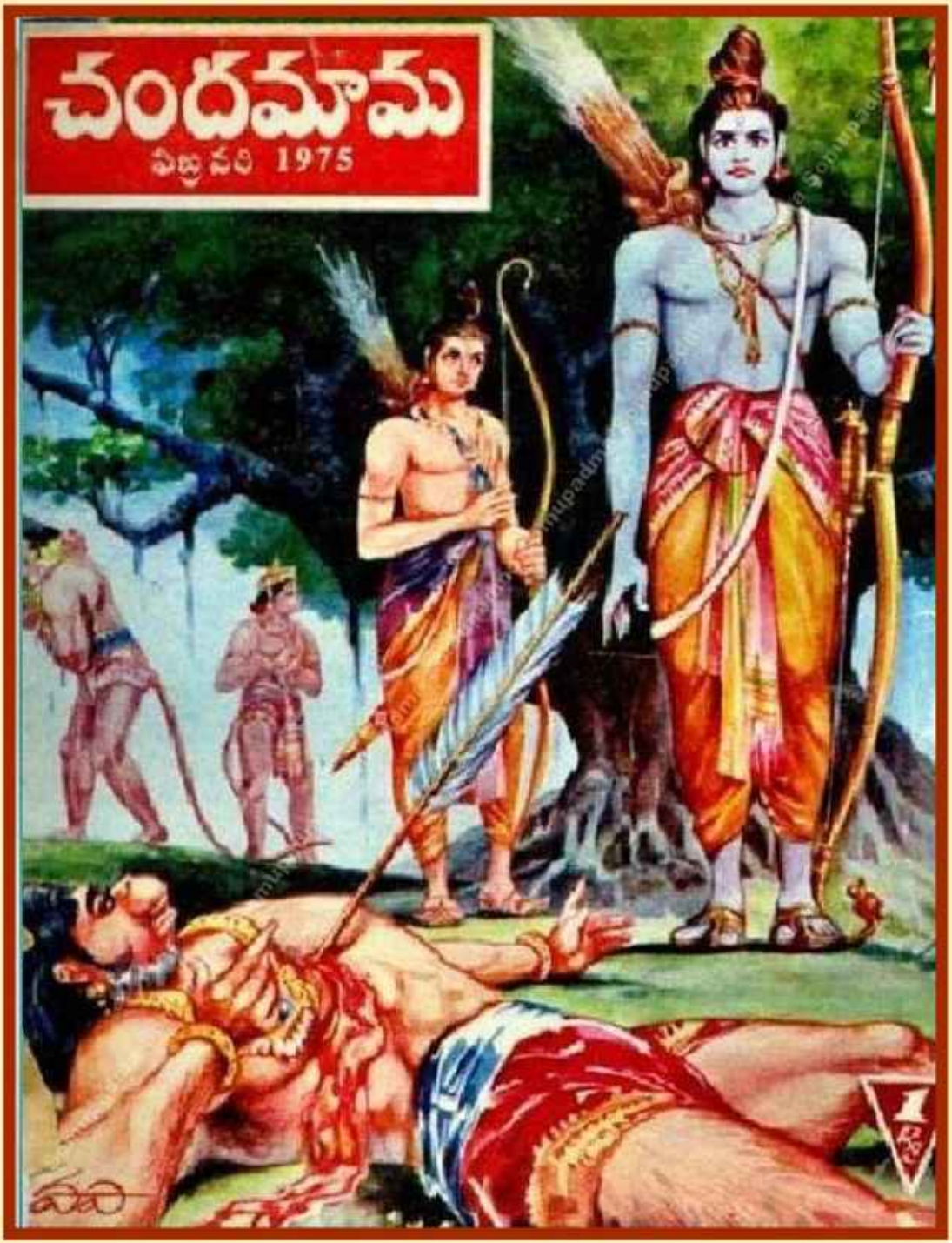

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

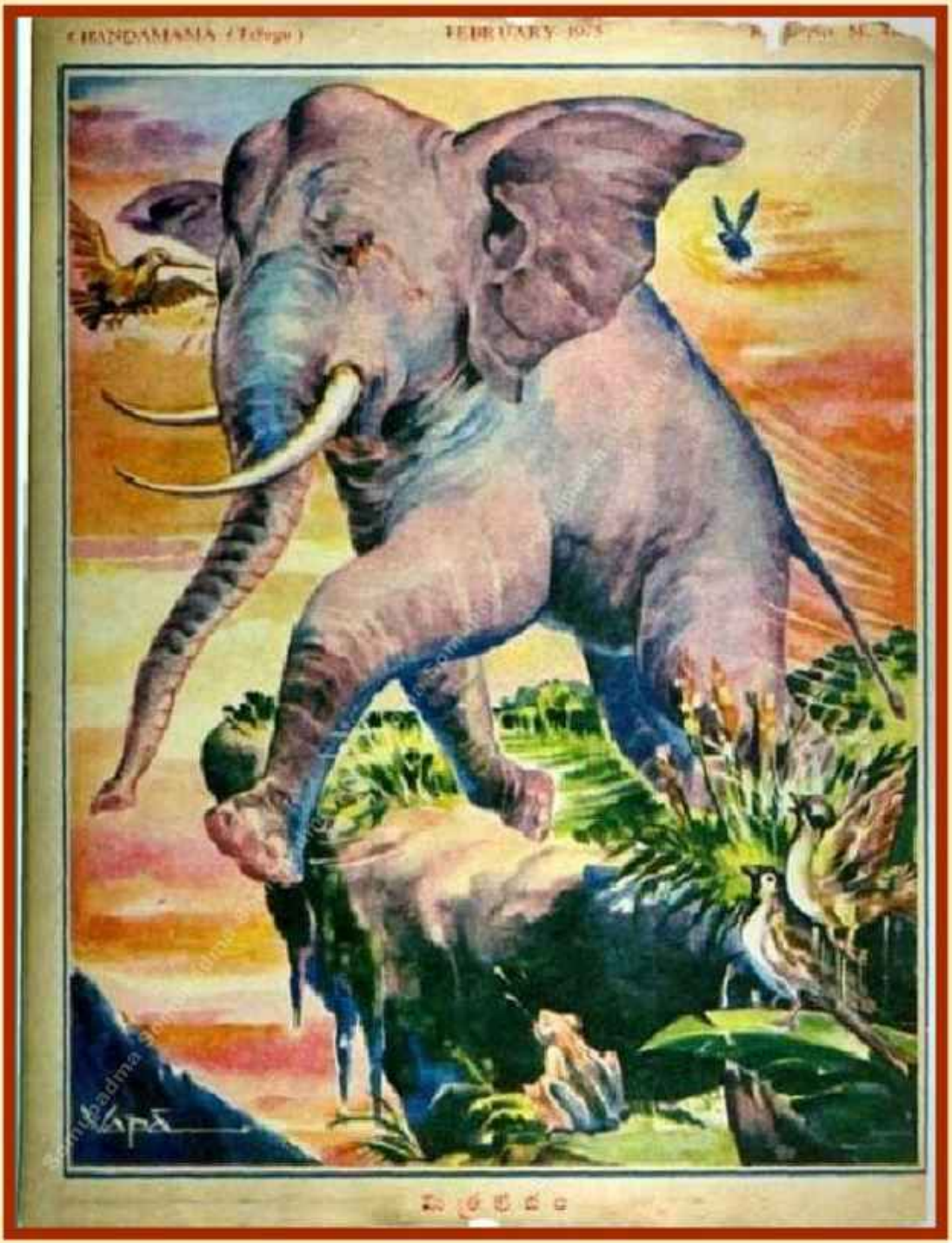

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

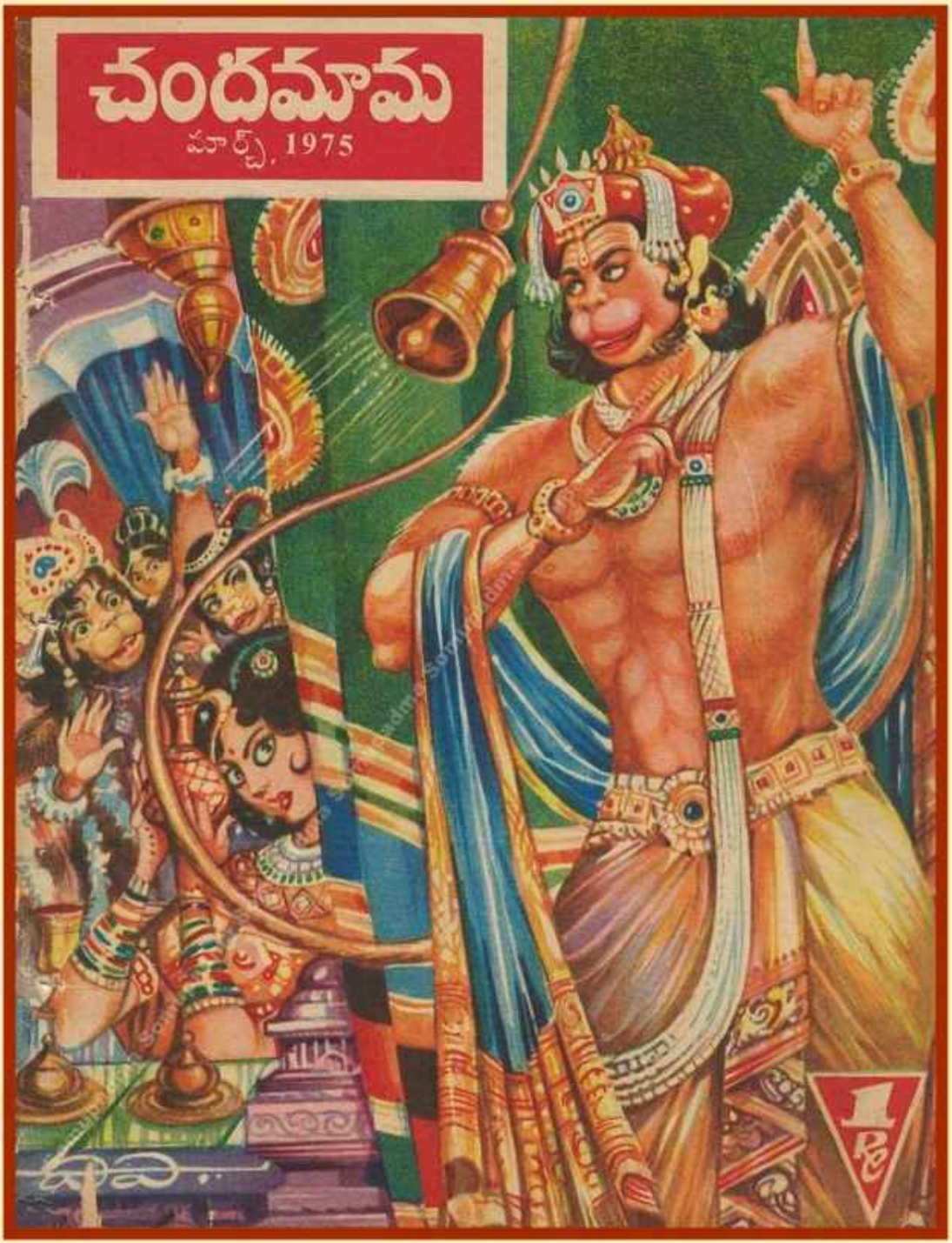

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

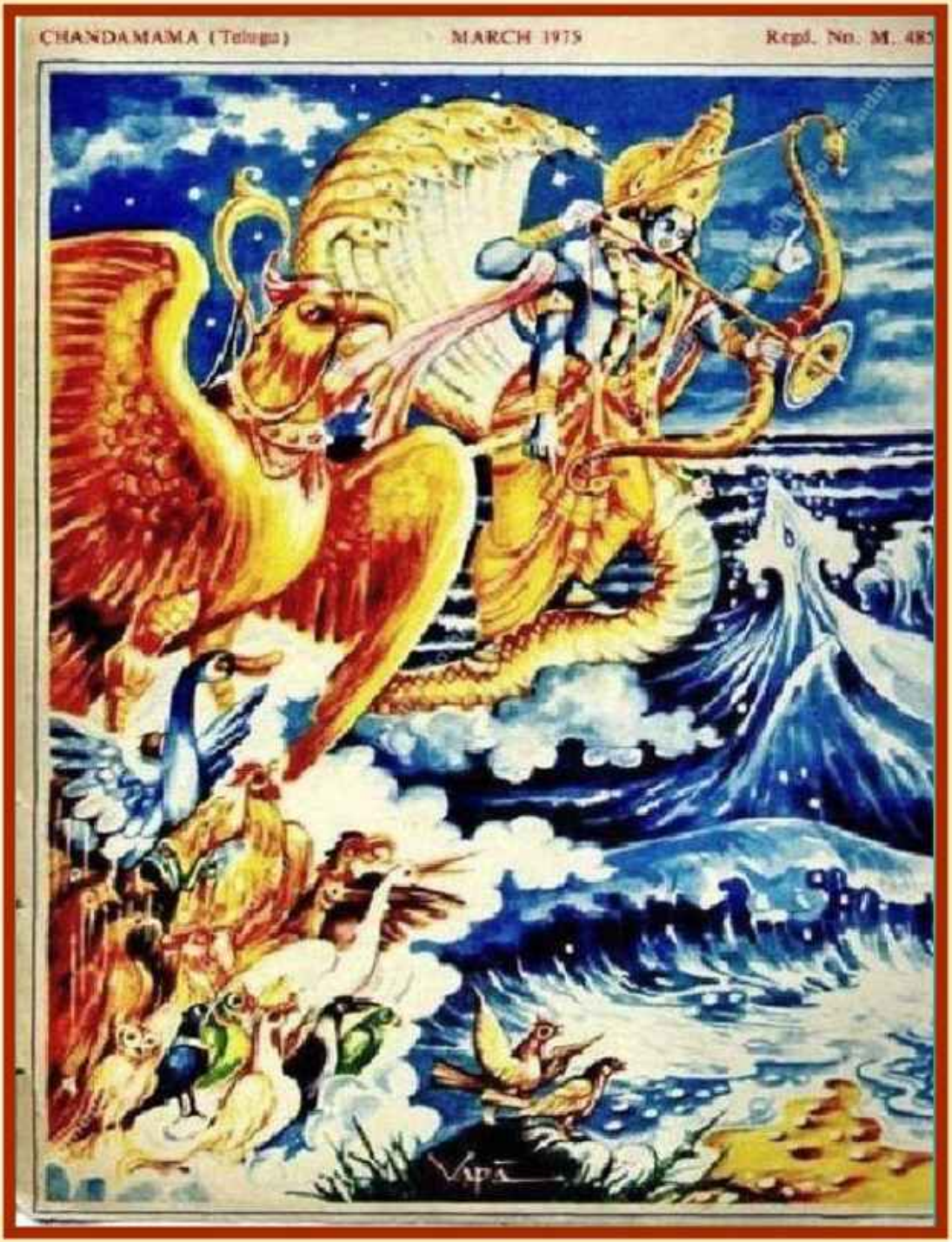

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

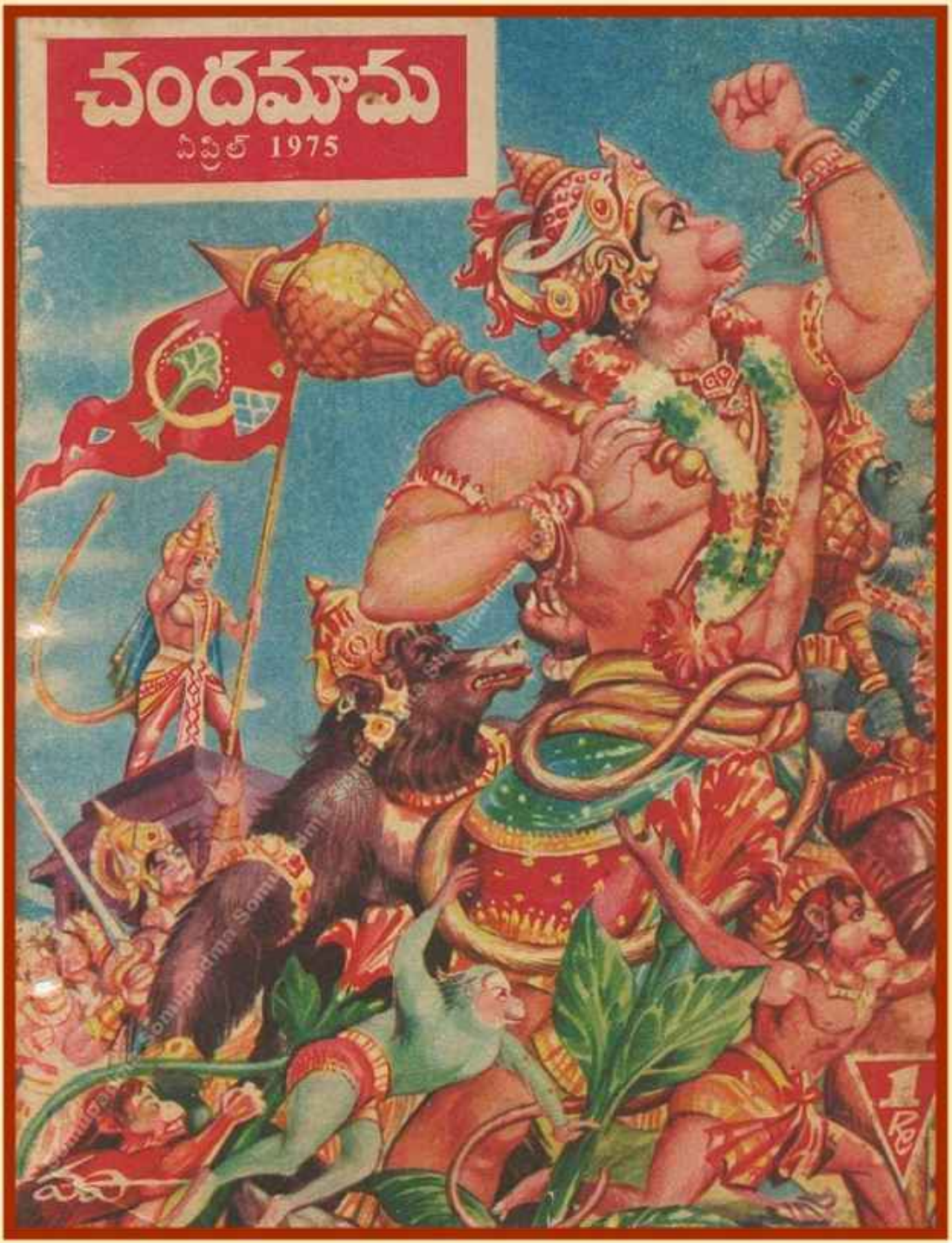

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection 1960 Nov - Jun 1992

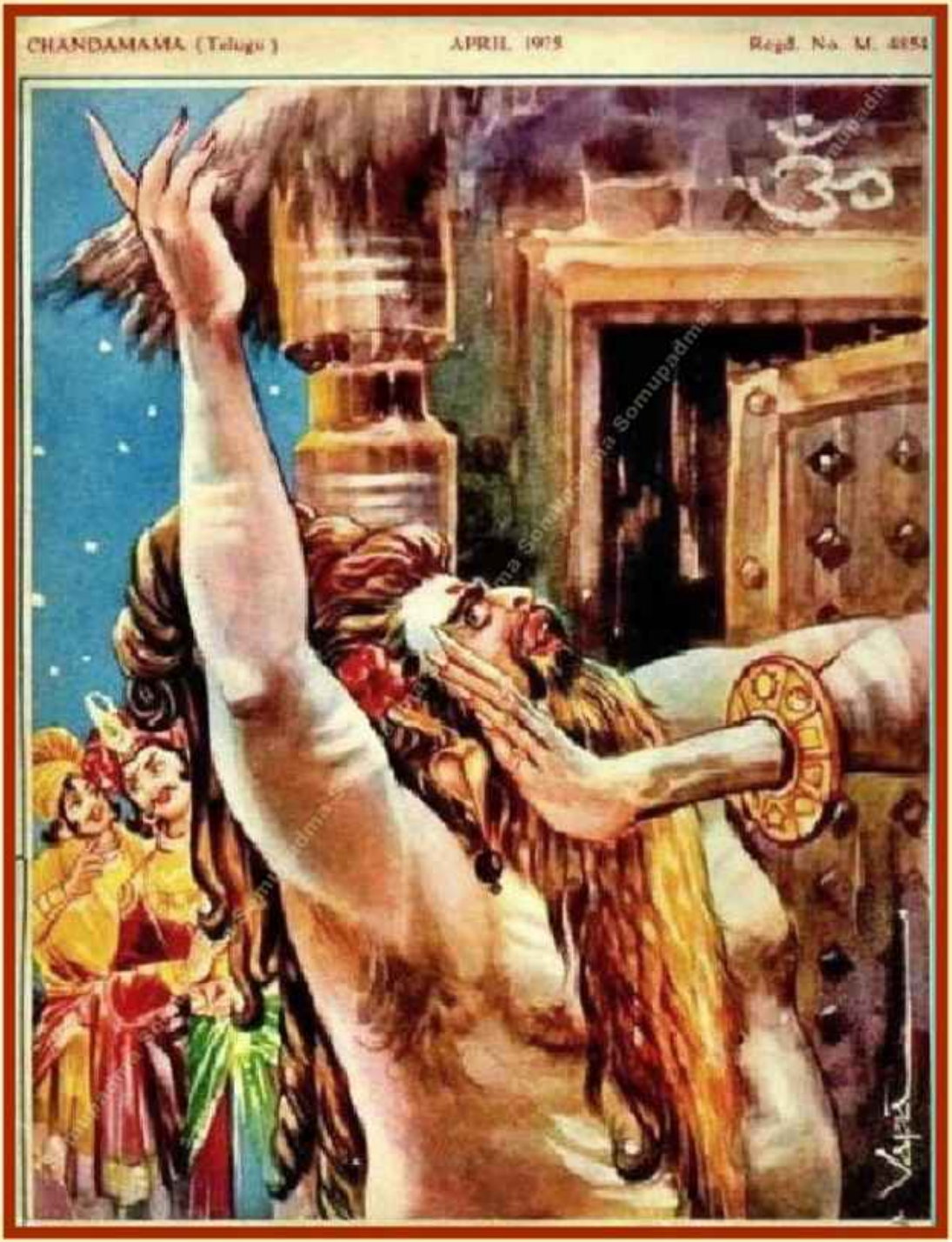

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

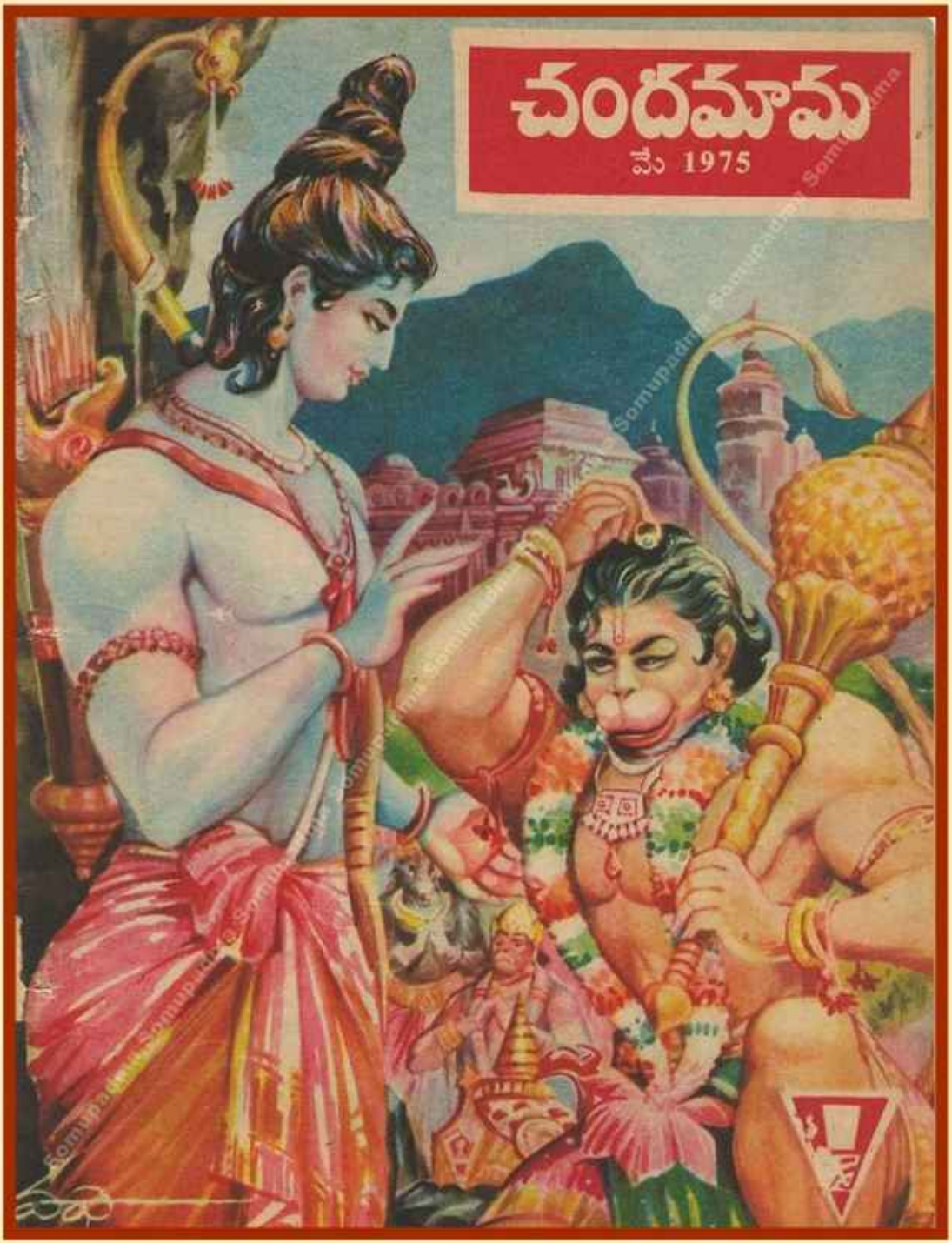

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

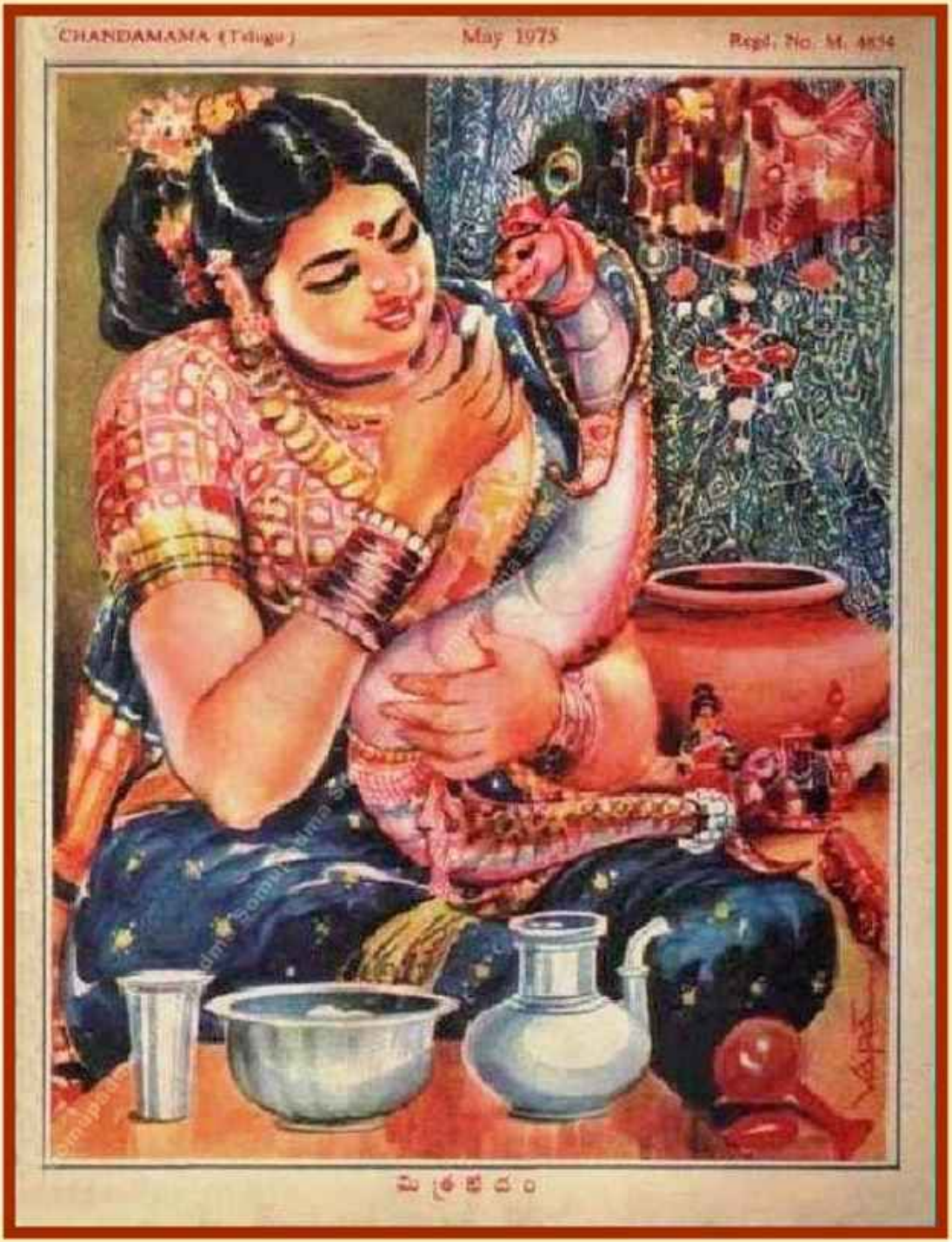

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

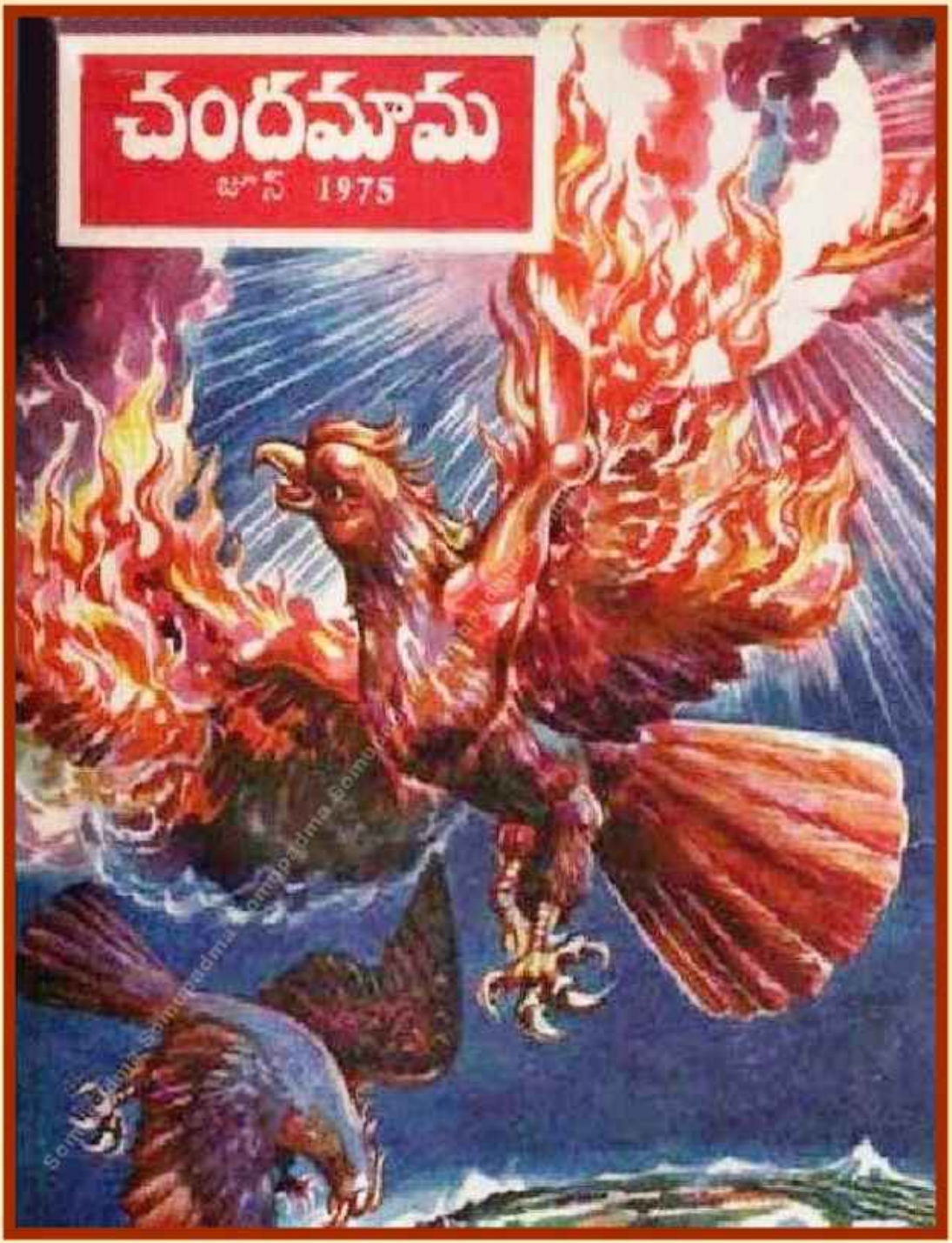

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

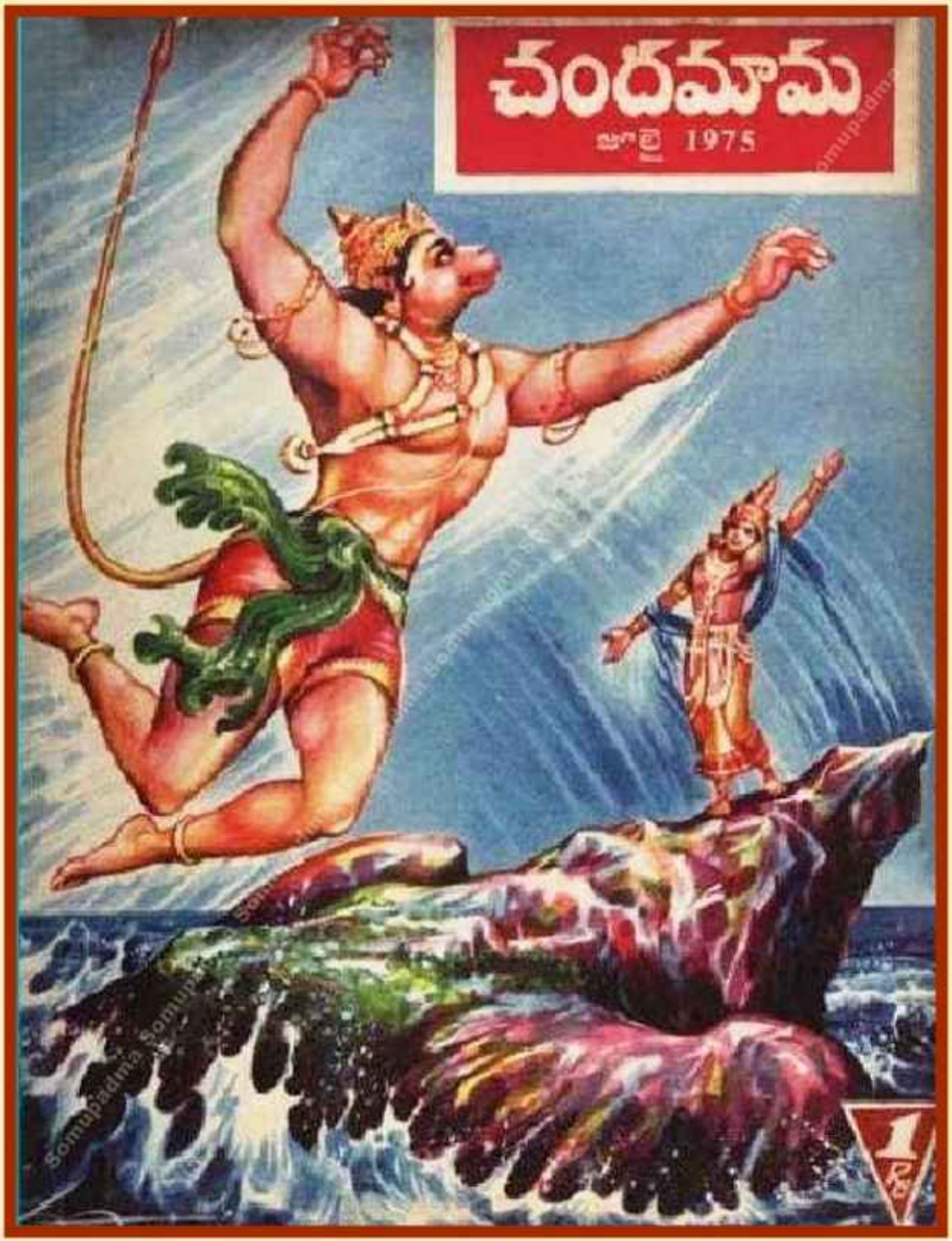

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

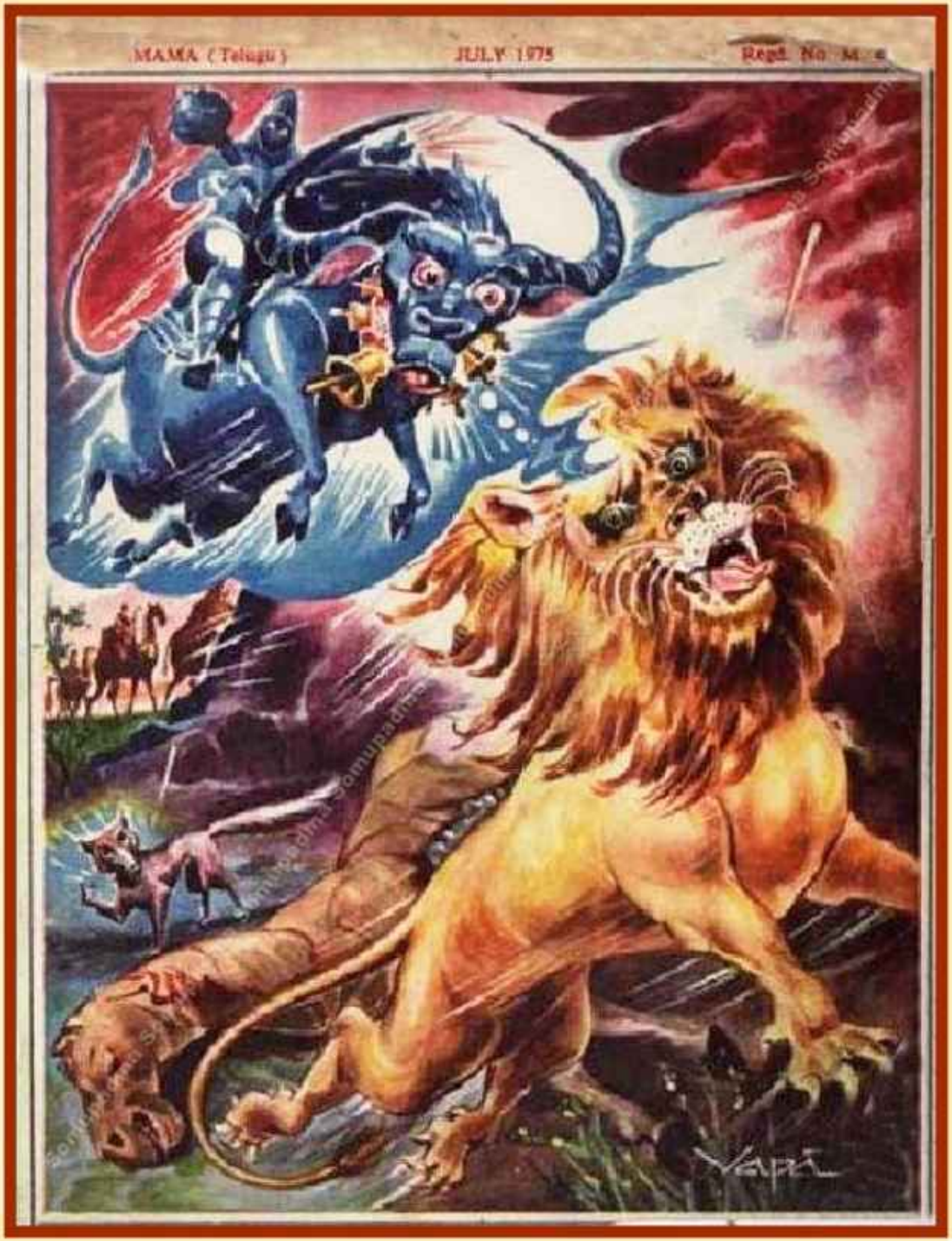

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

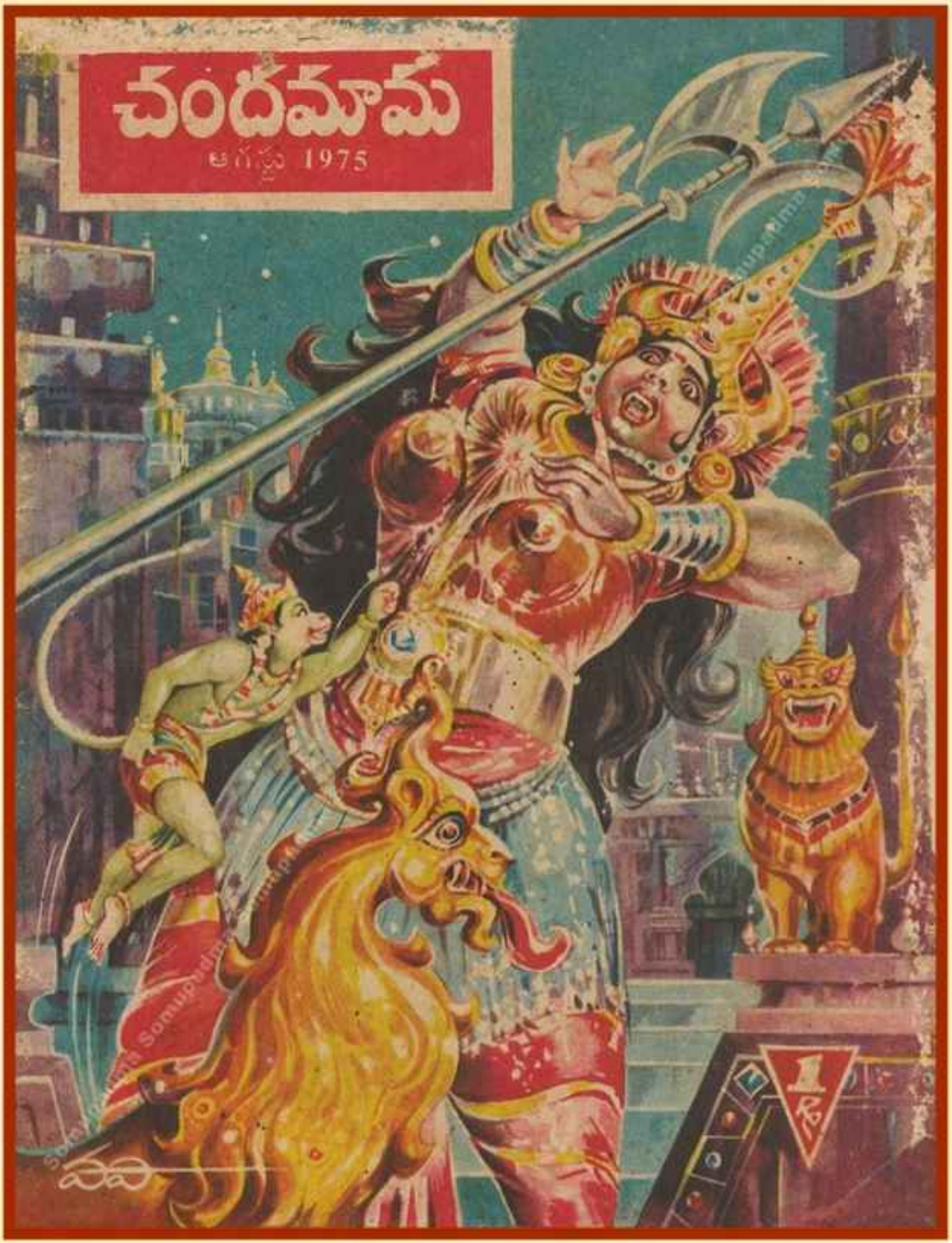

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

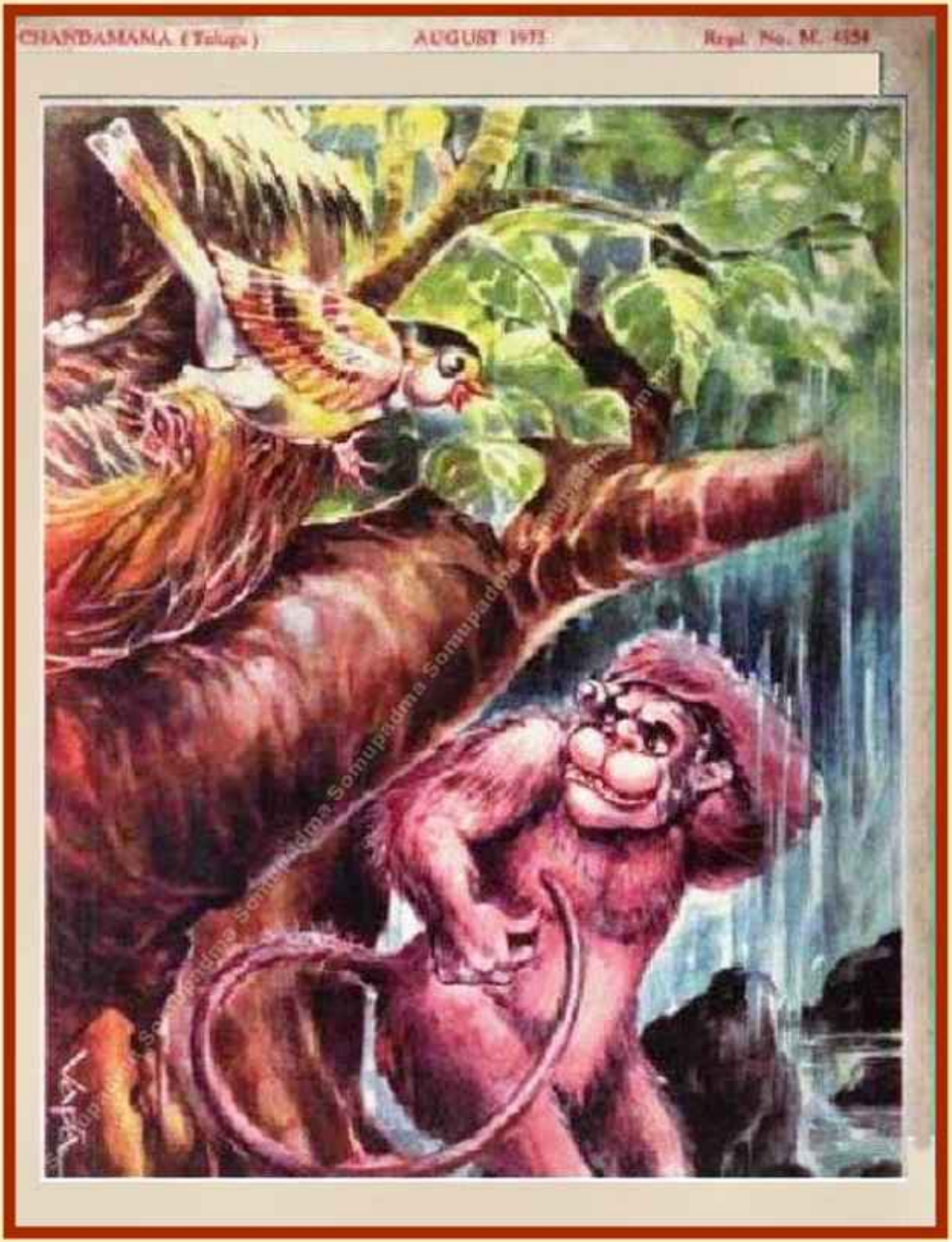

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

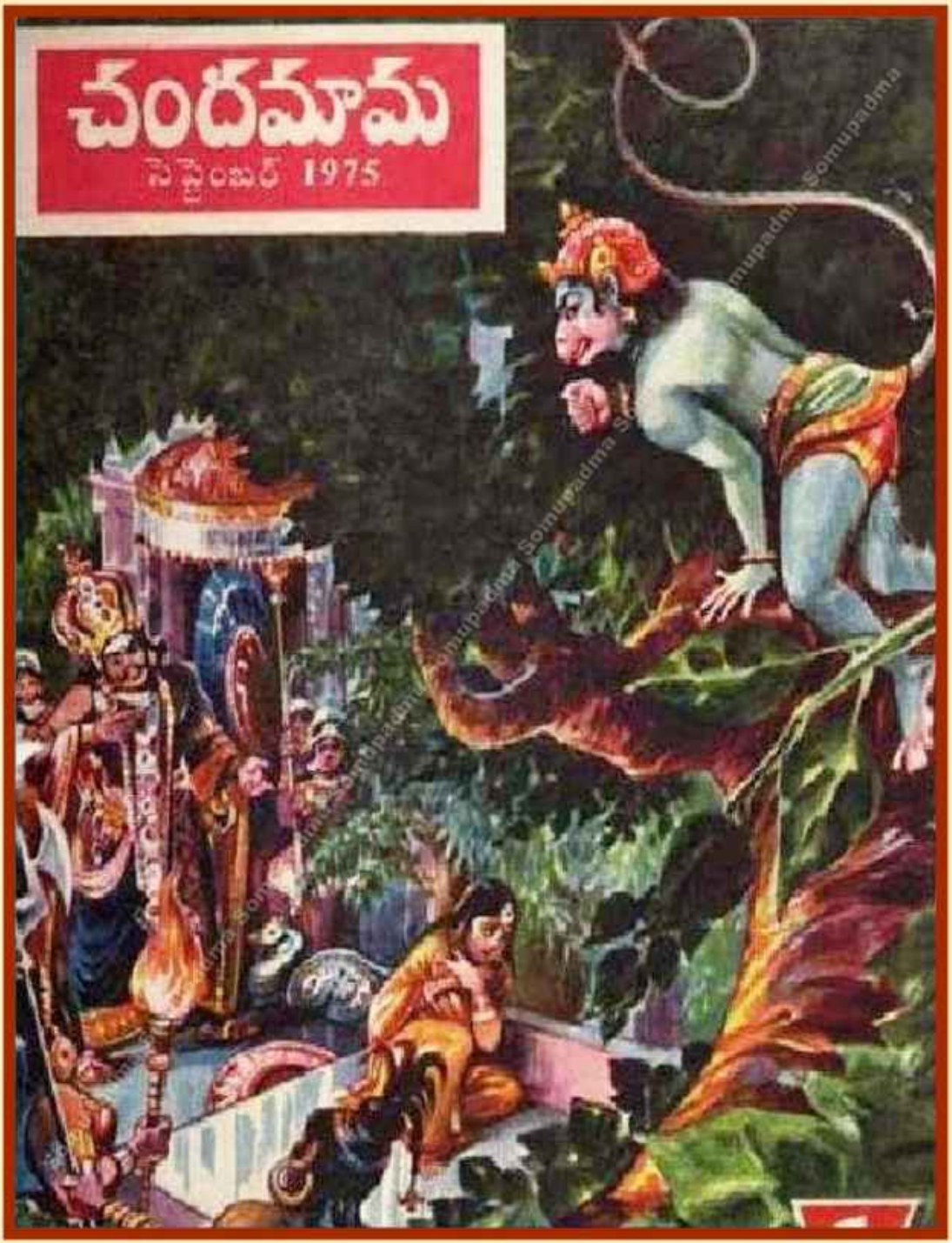

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

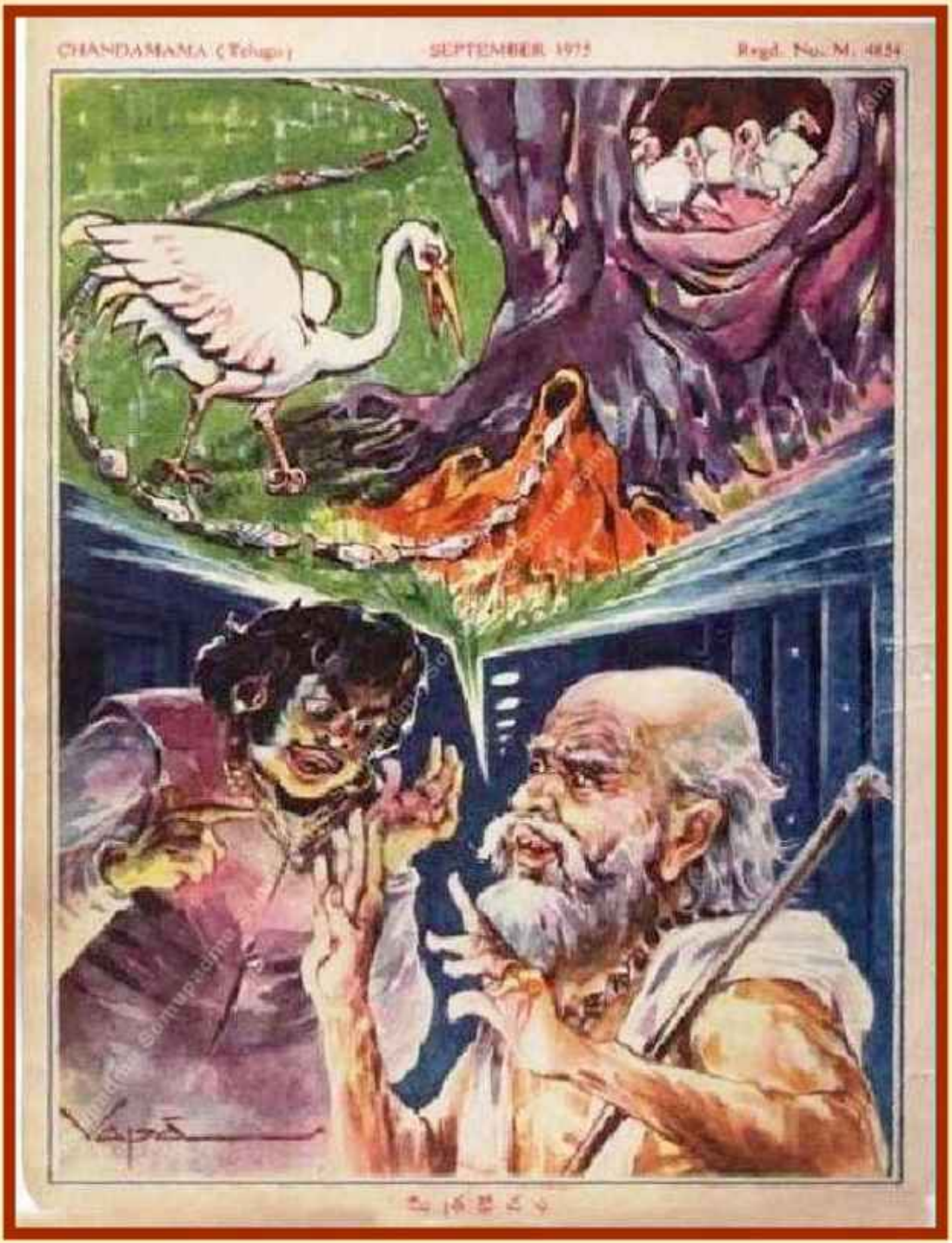

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

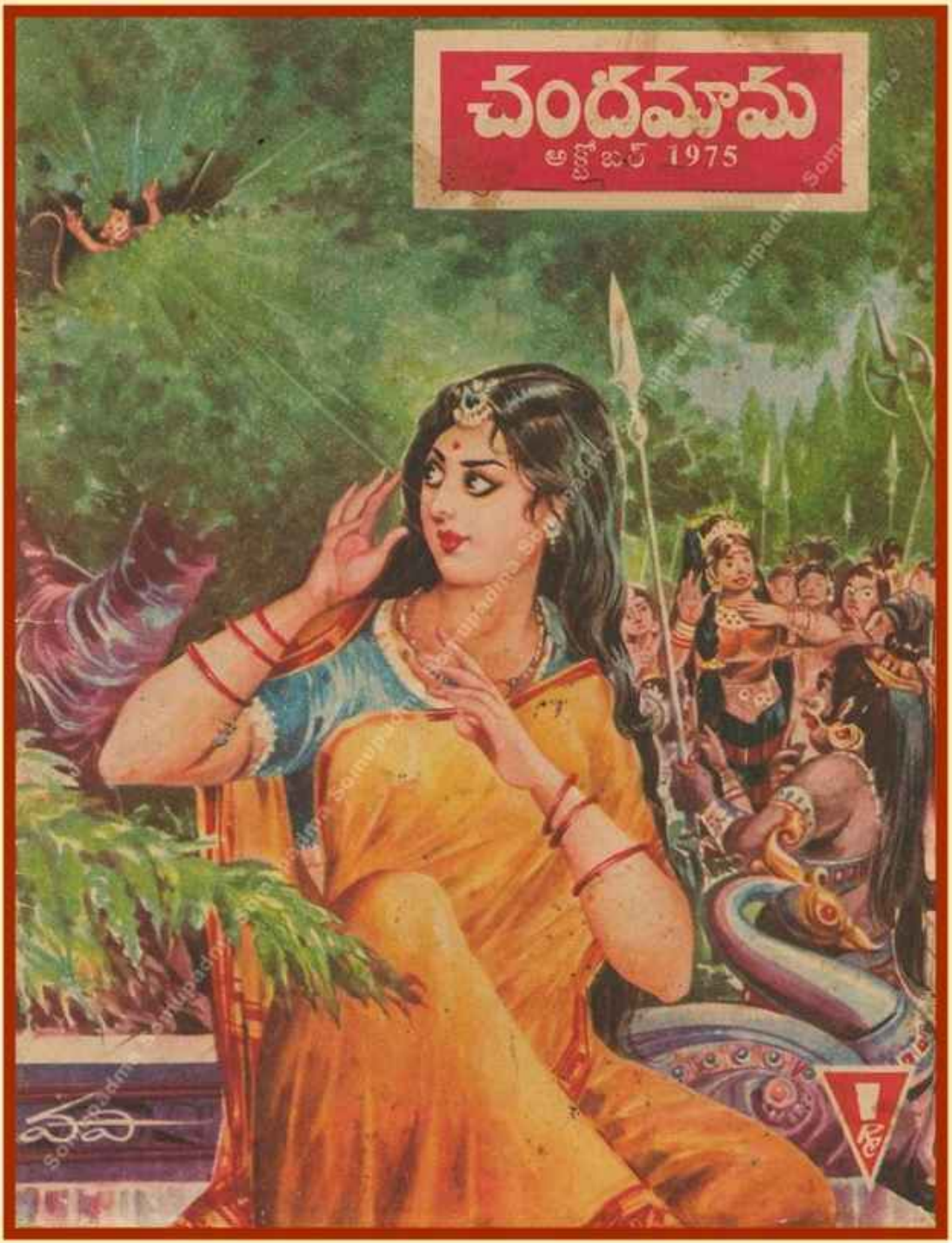

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

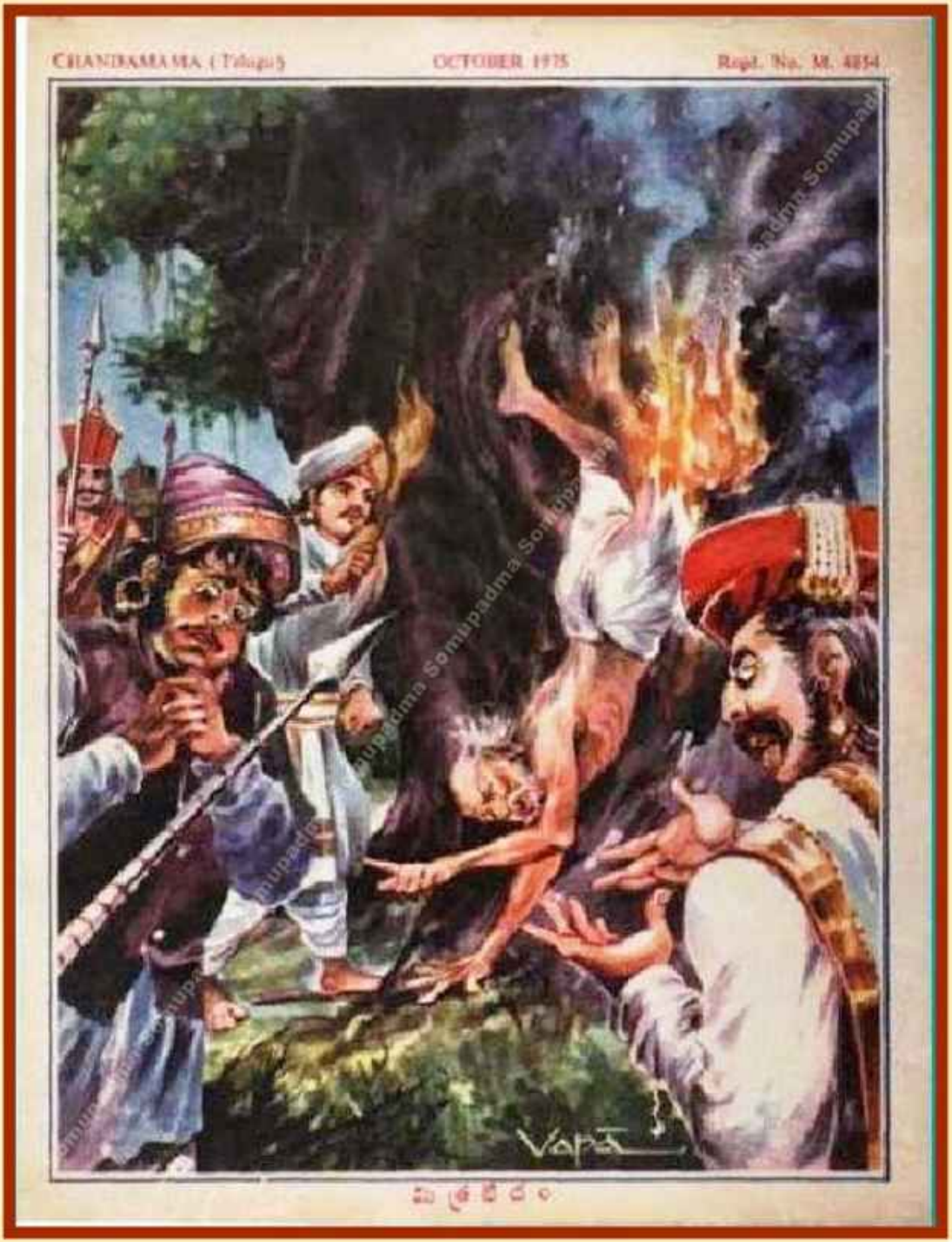

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

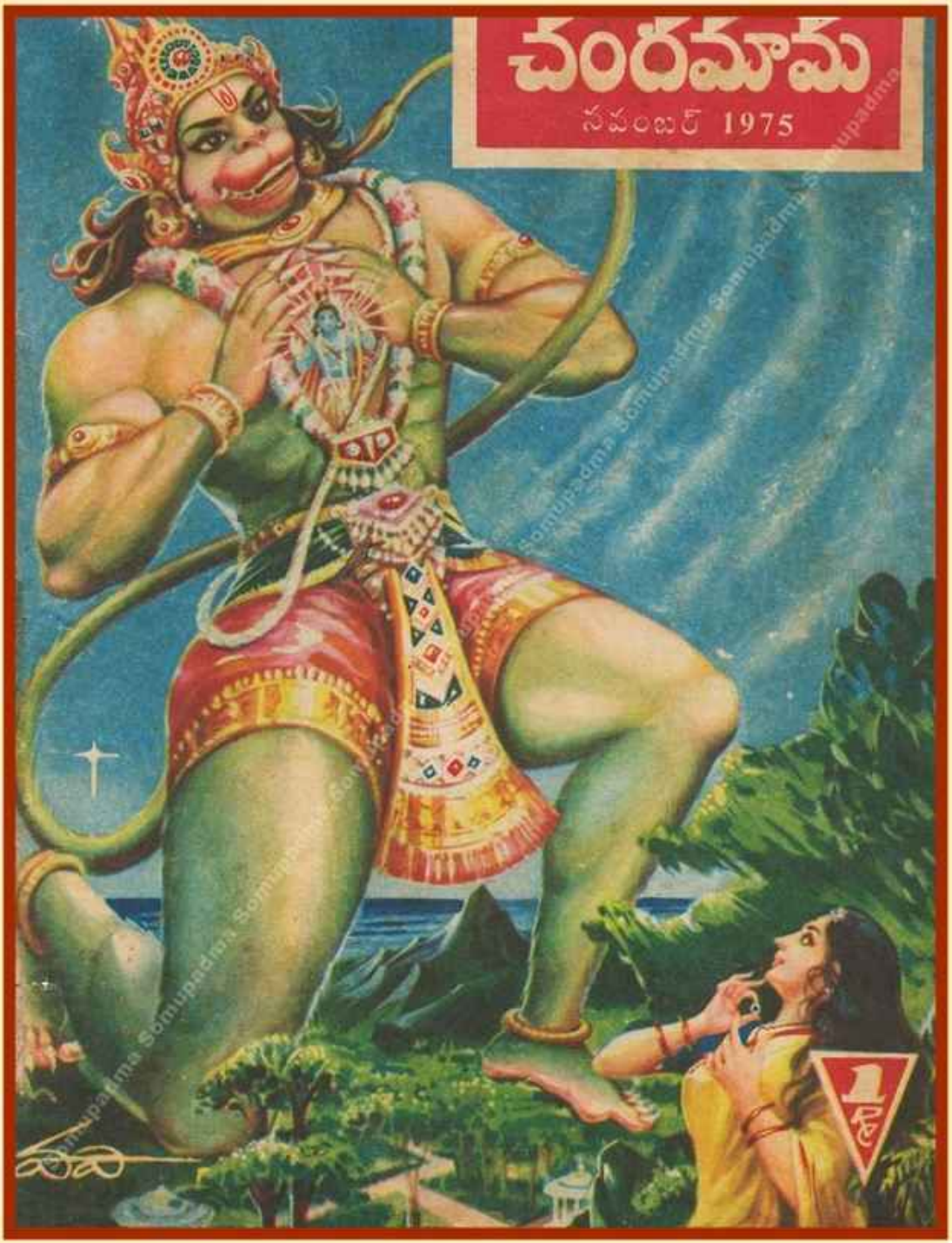

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

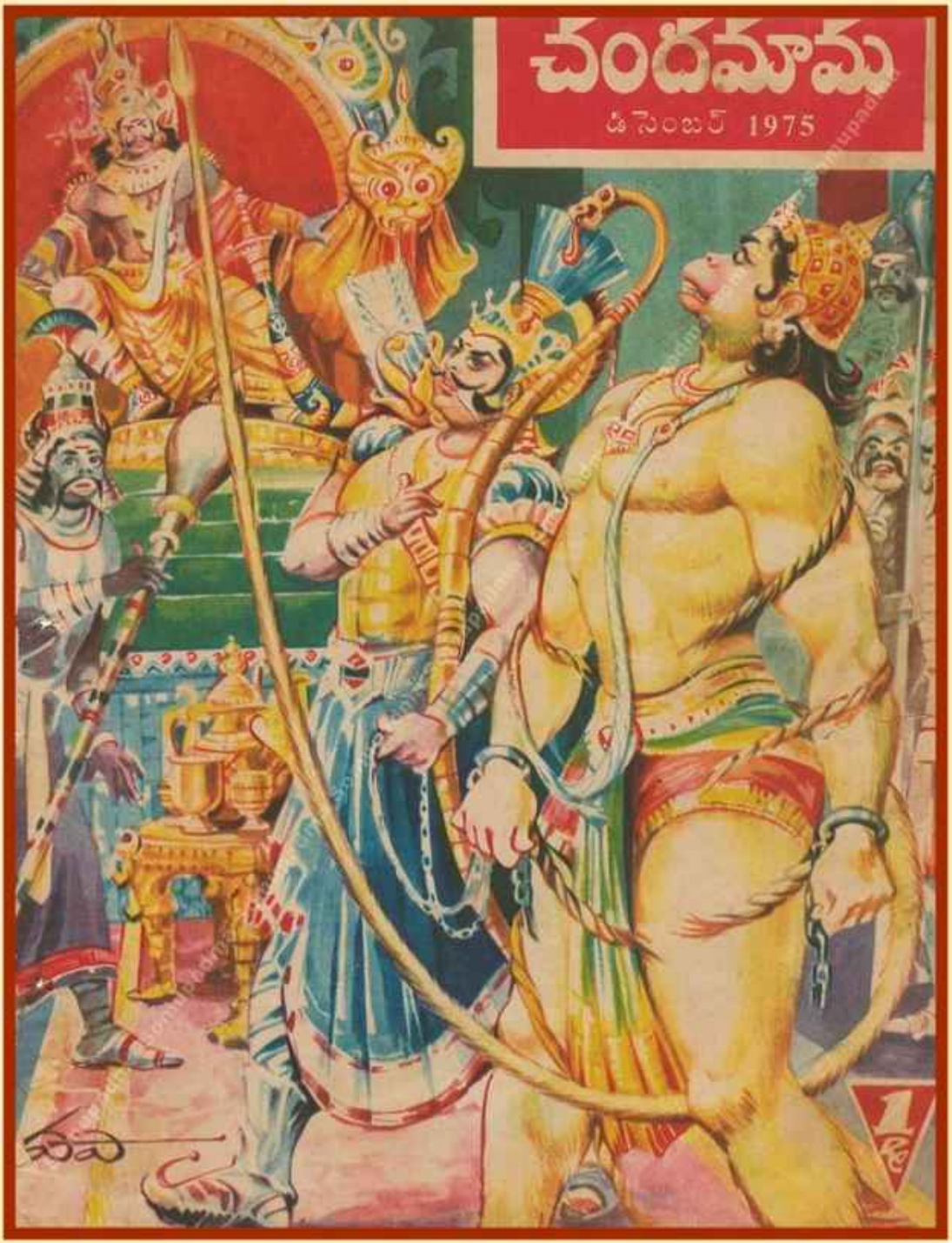

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

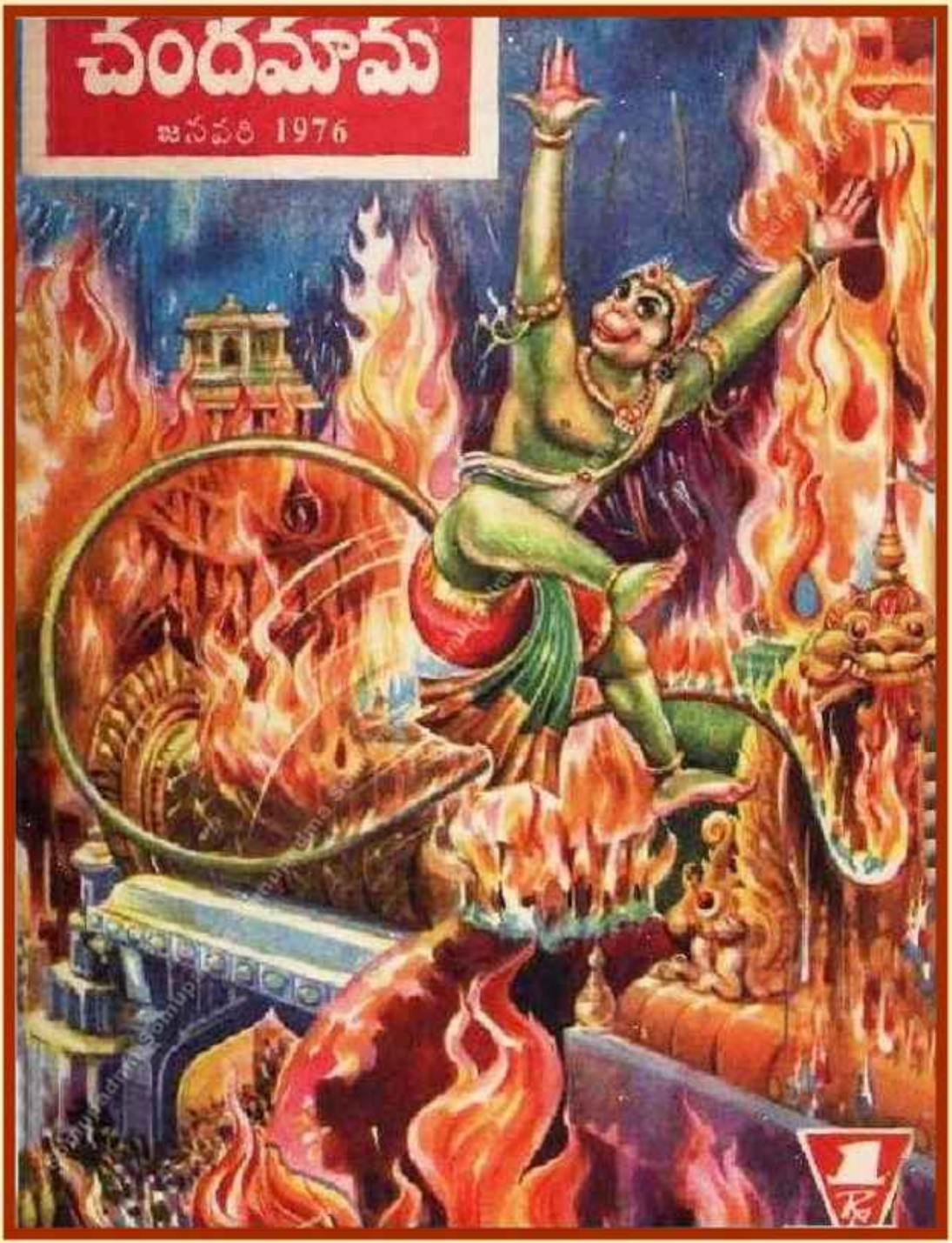

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

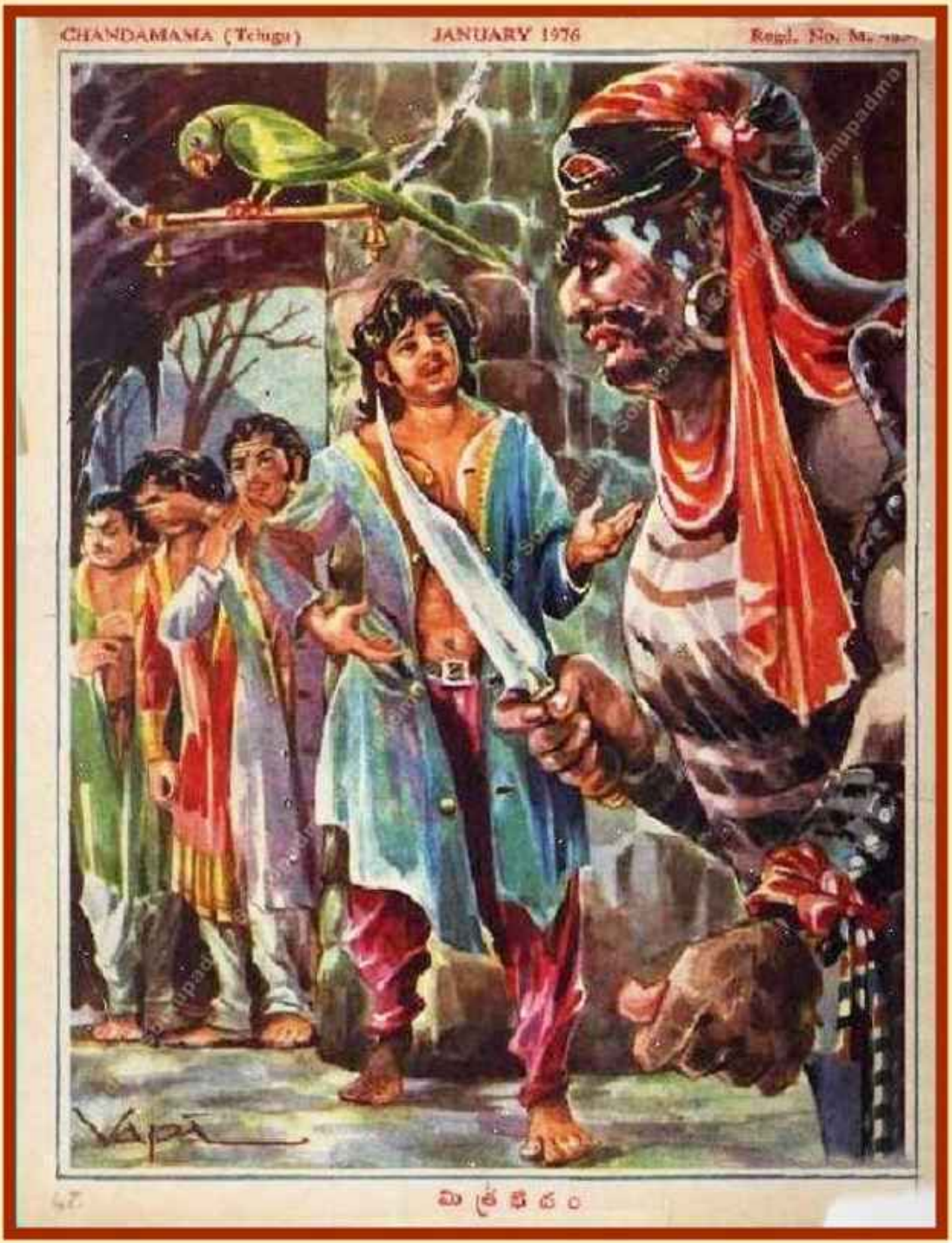

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

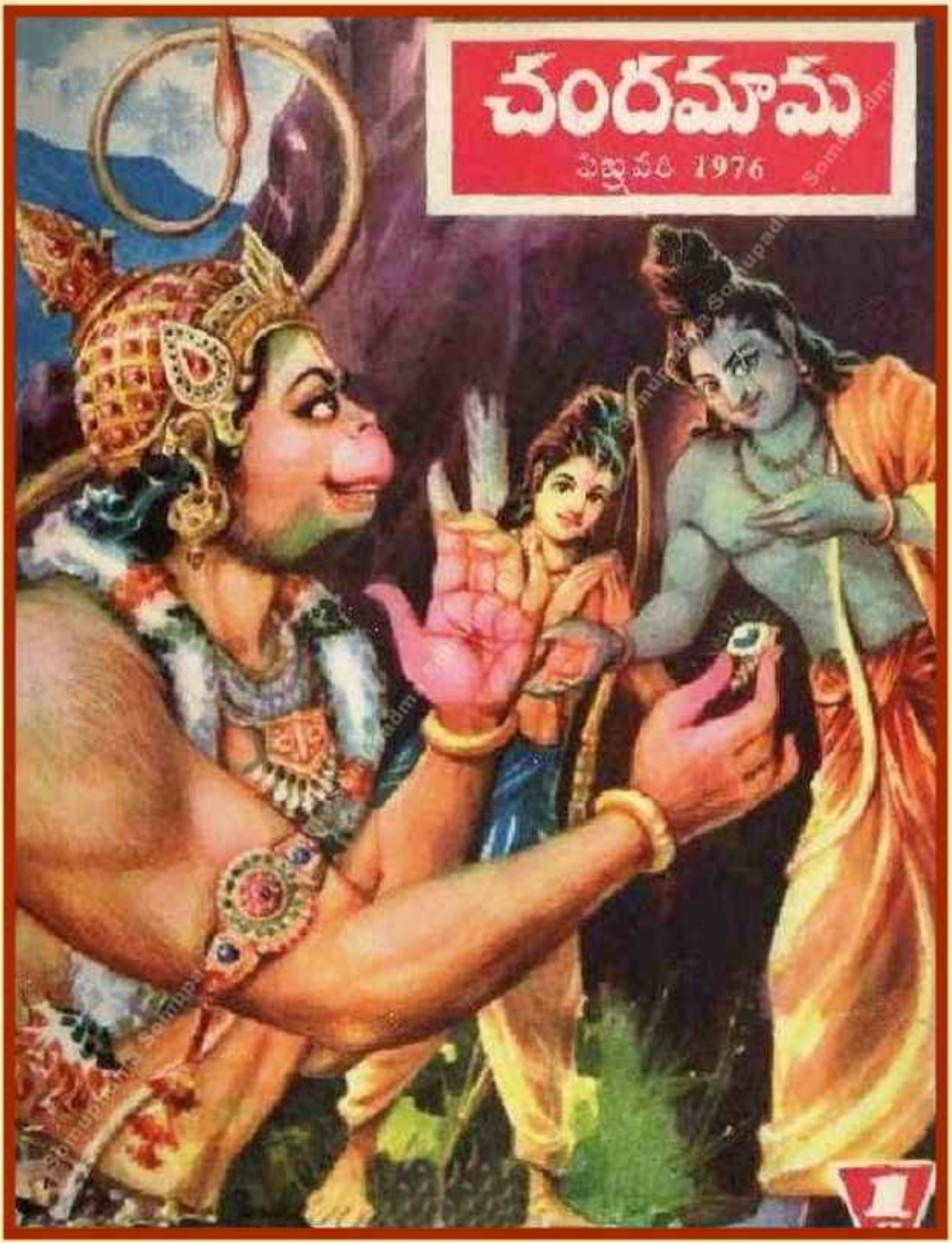

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

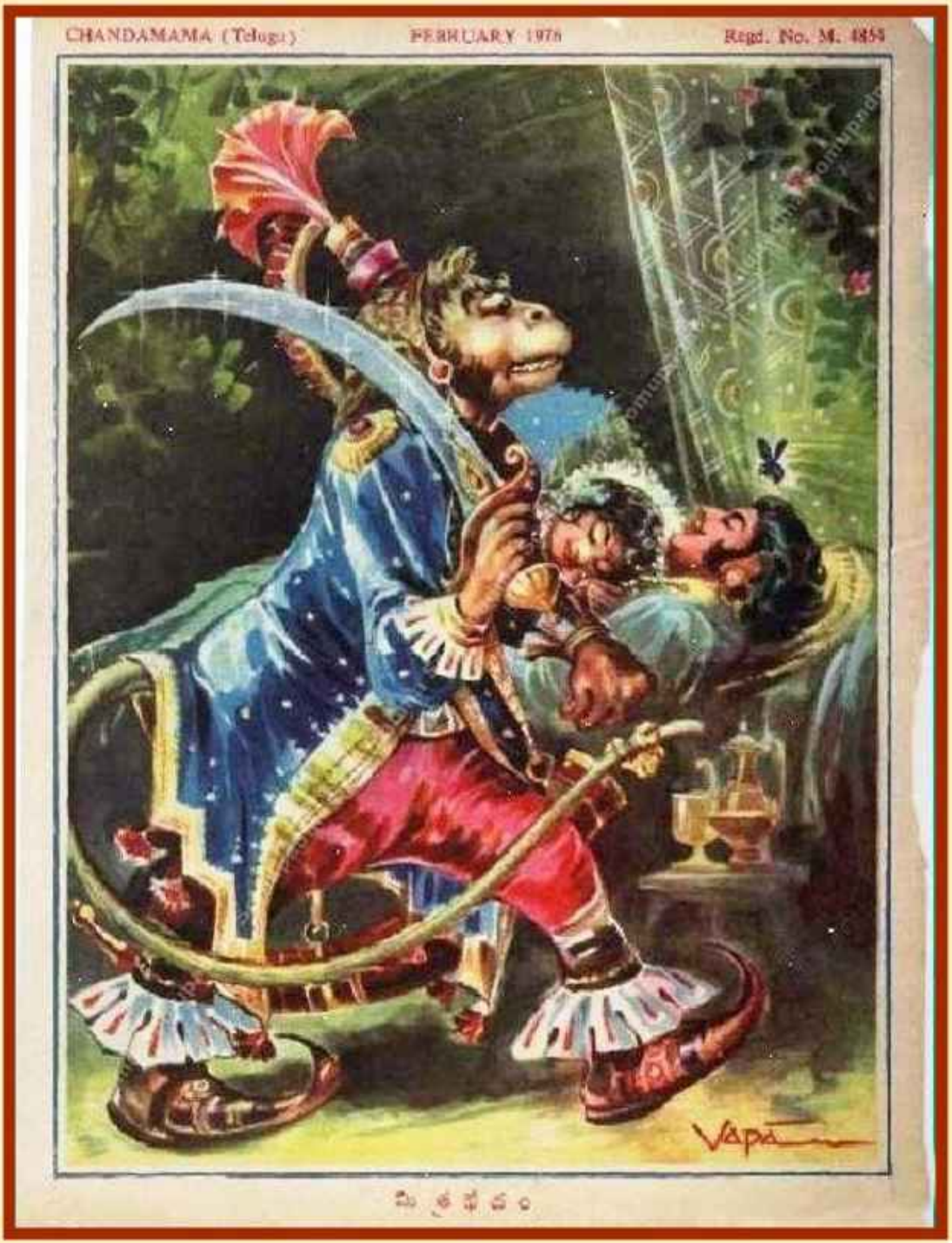

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

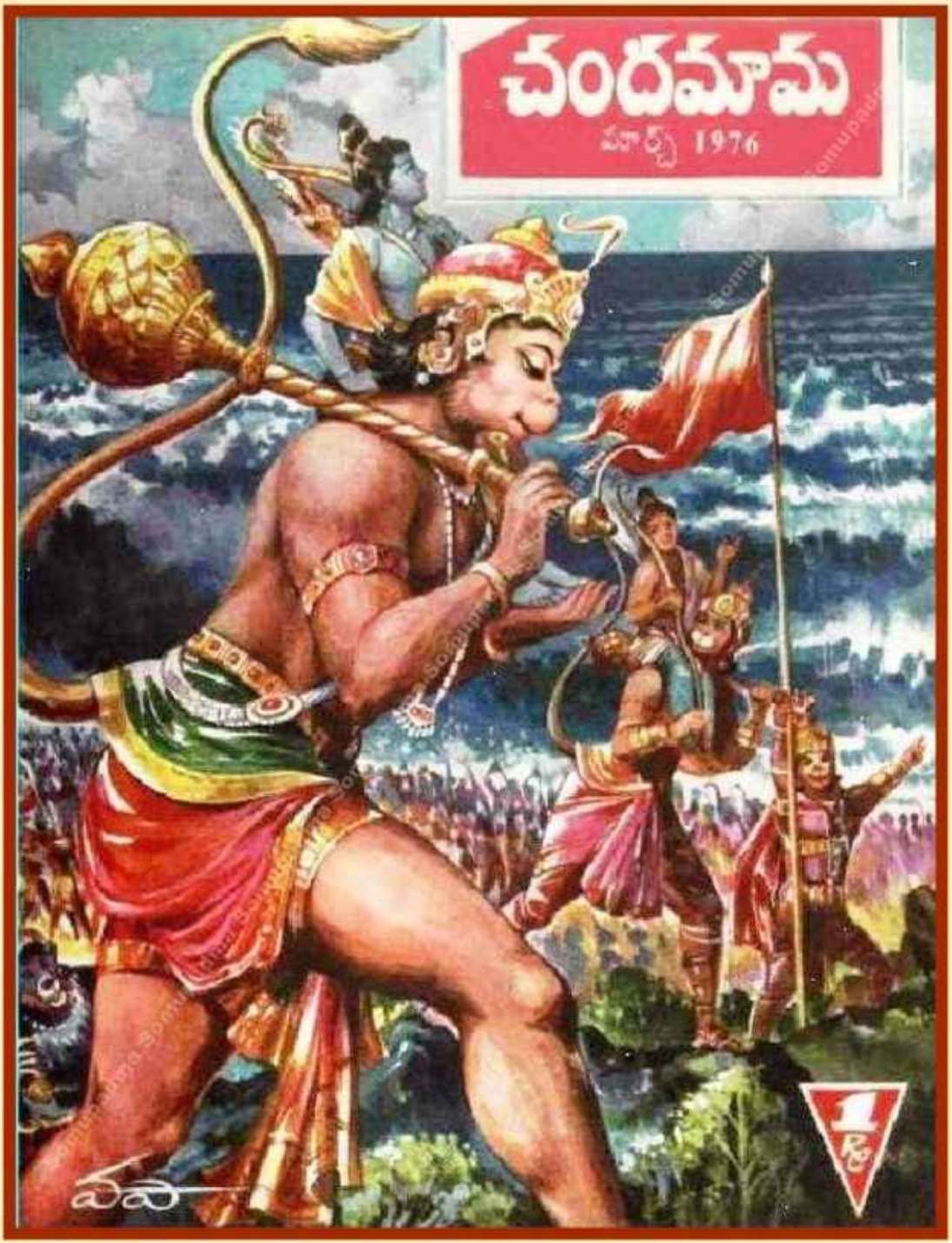

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

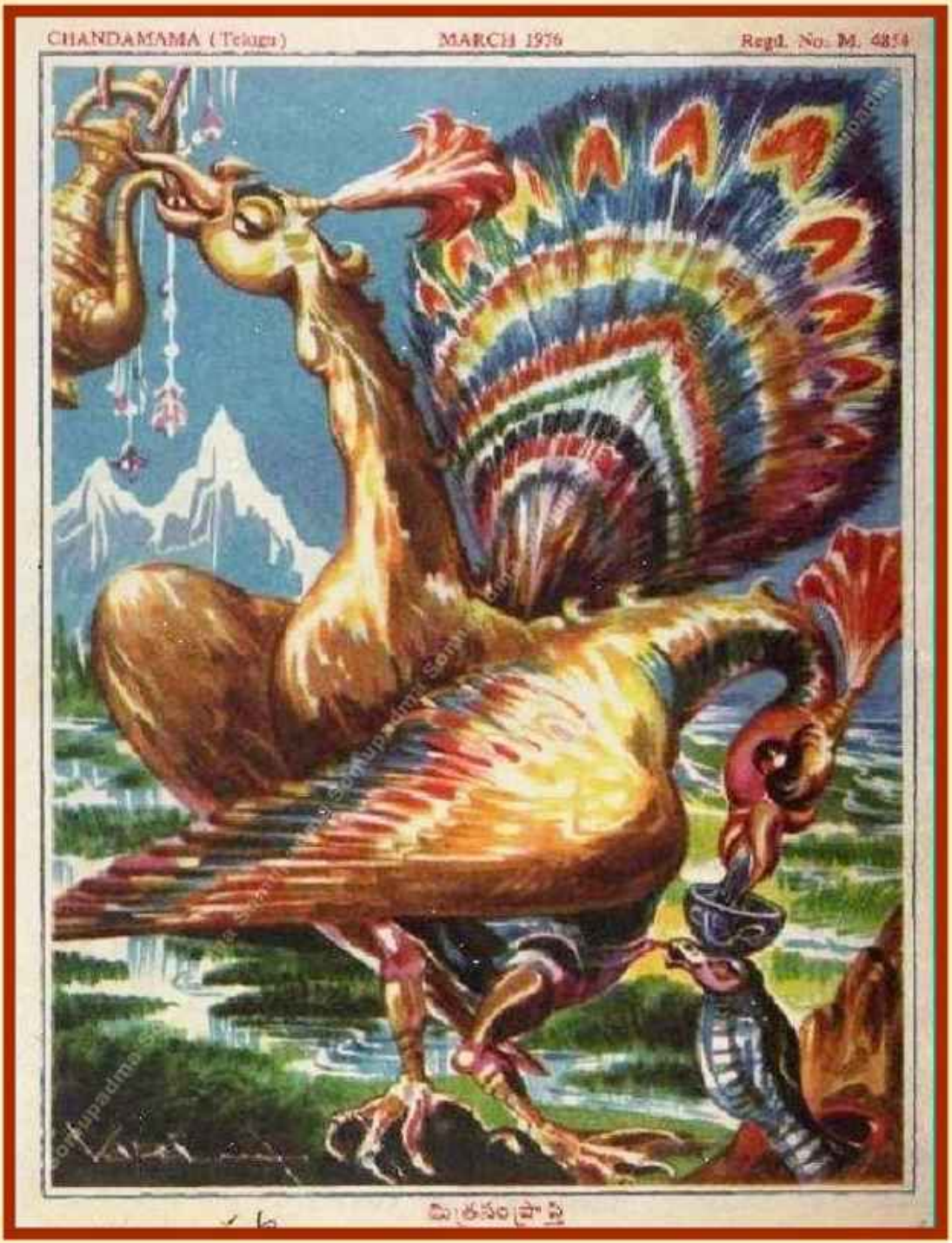

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

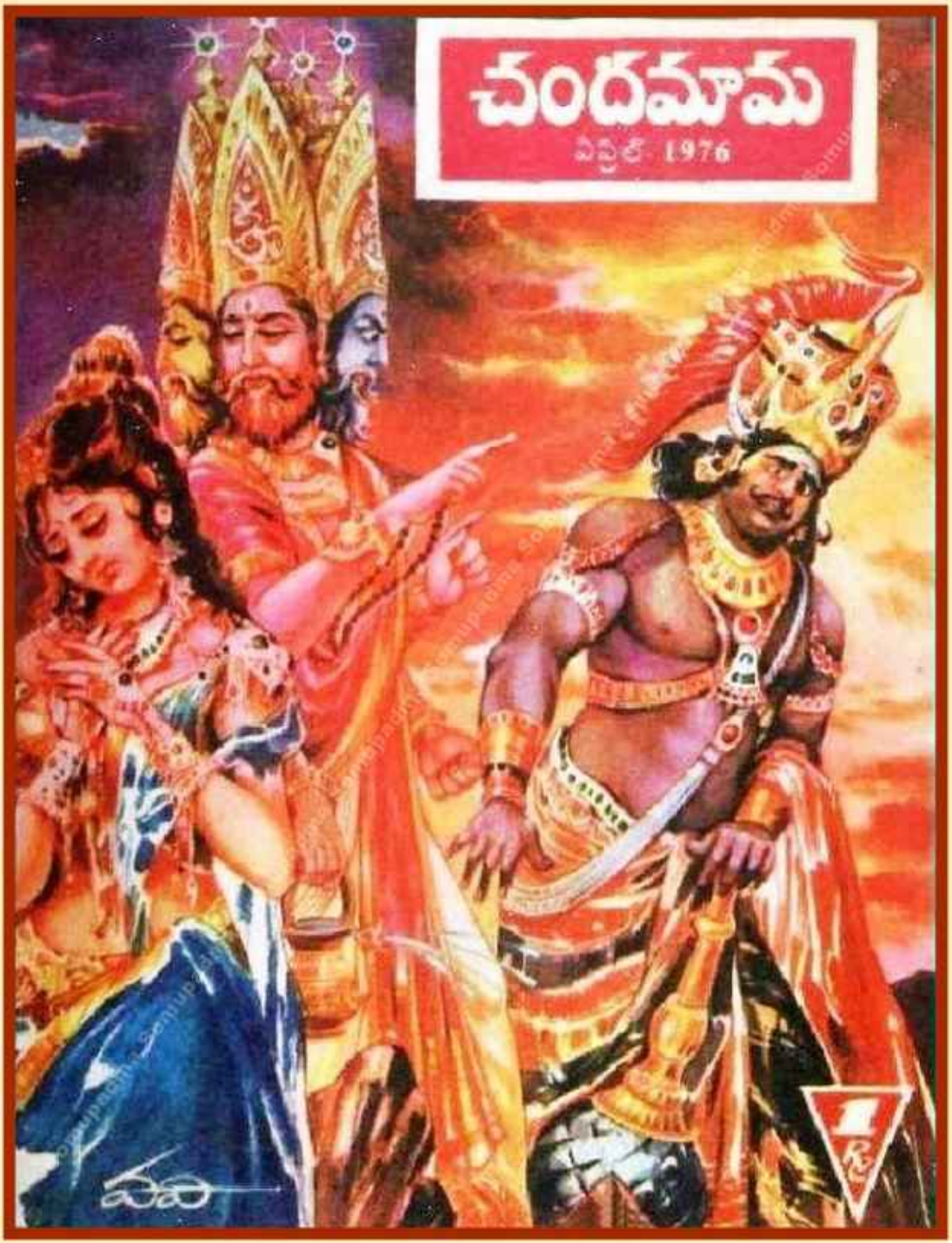

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

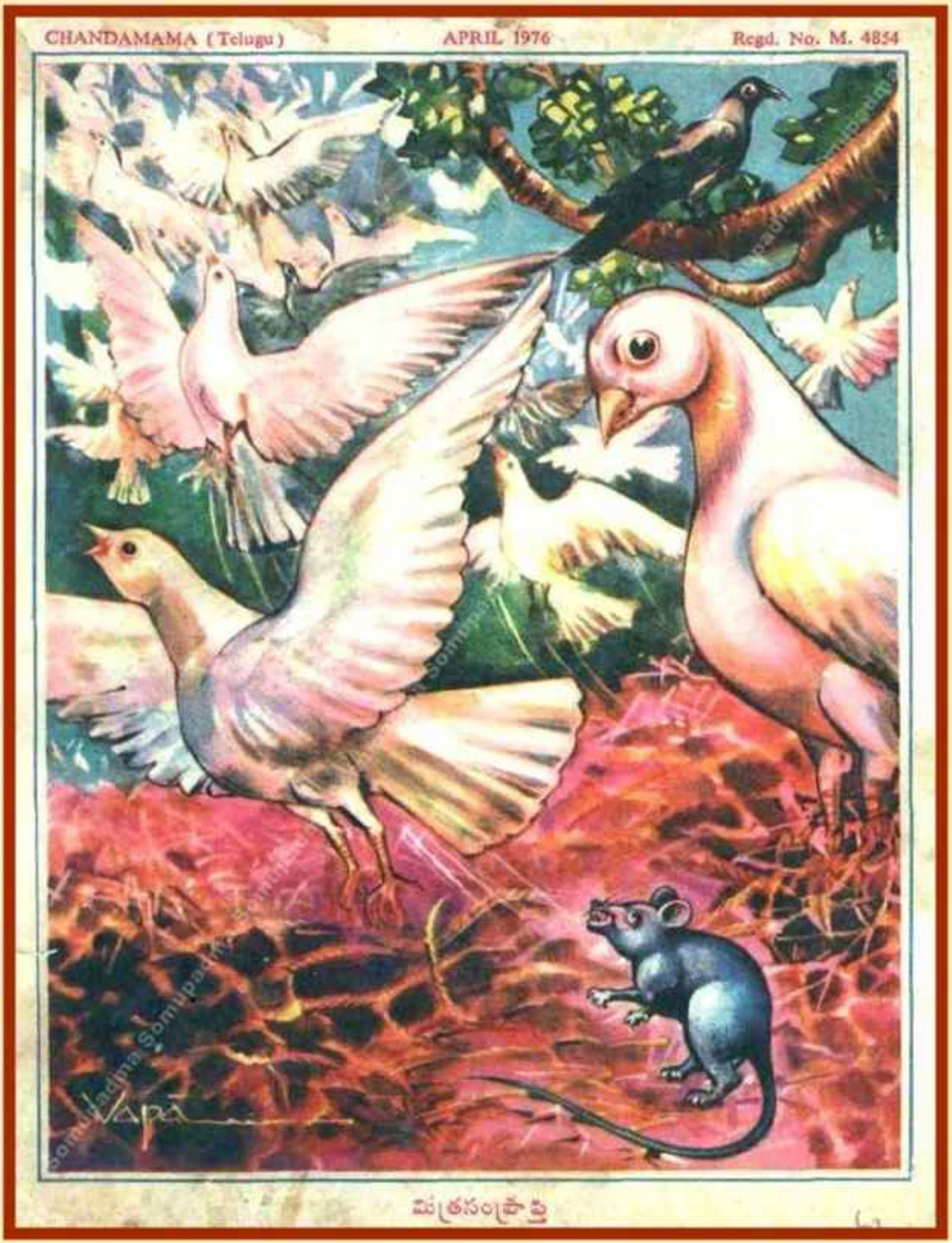

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

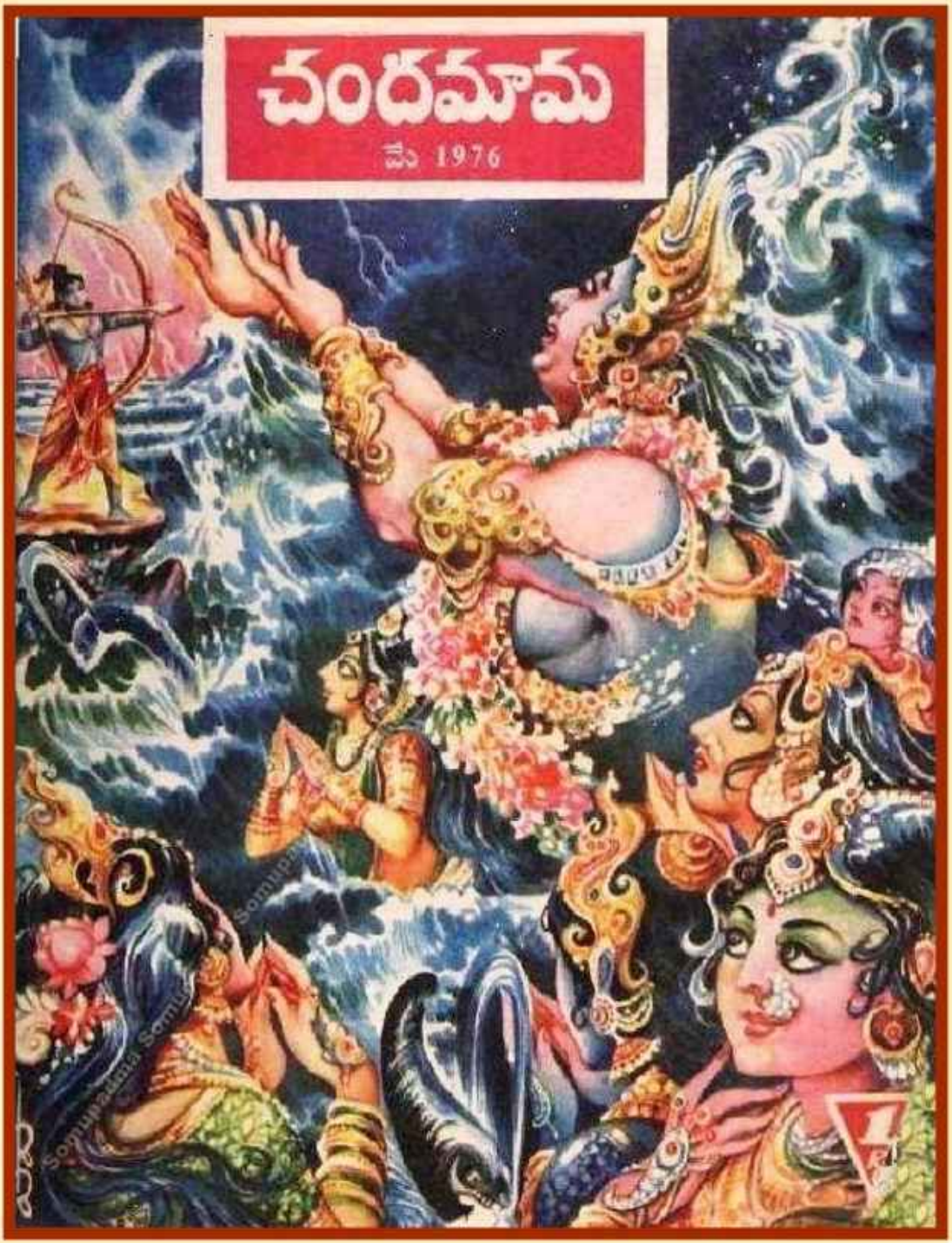

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

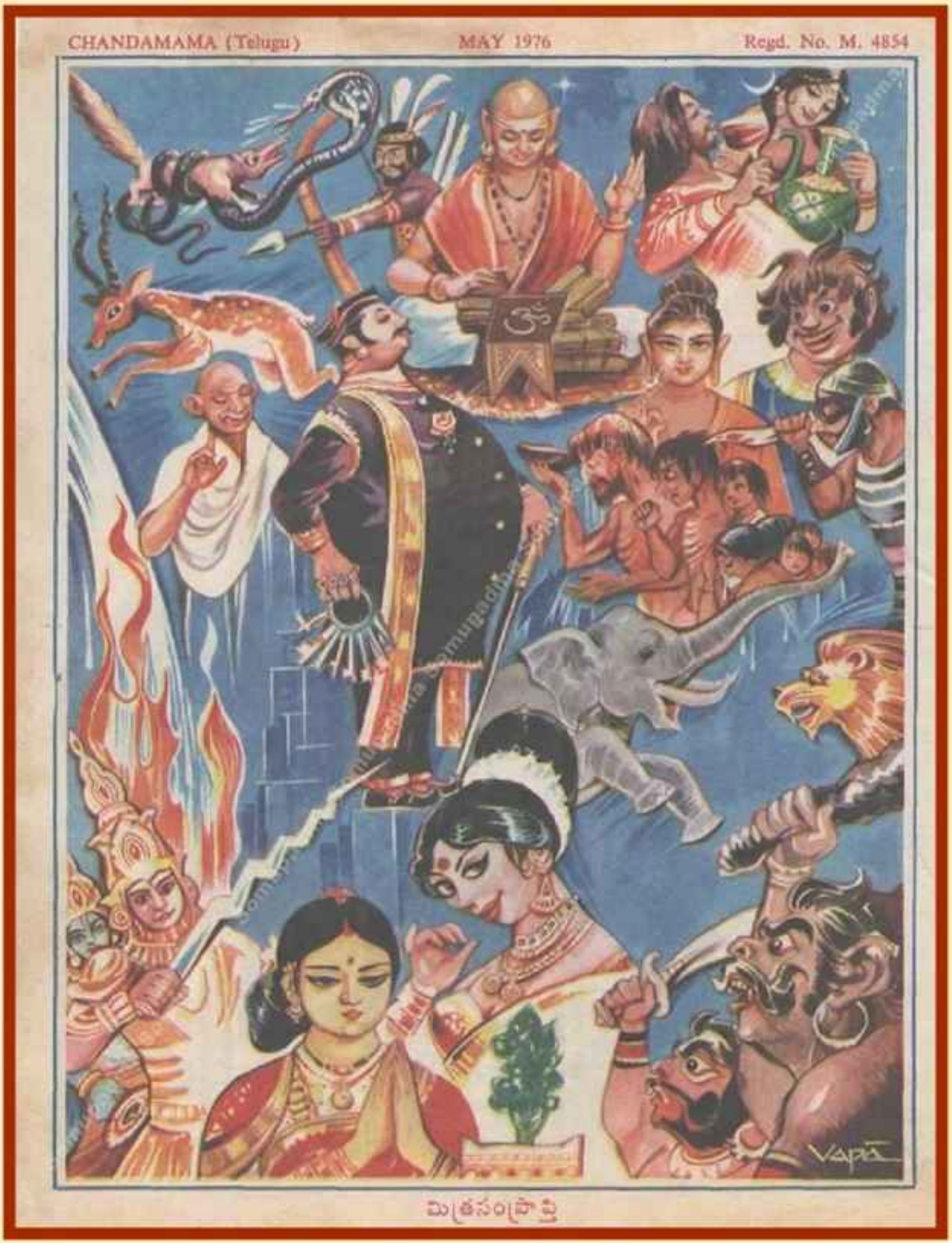

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

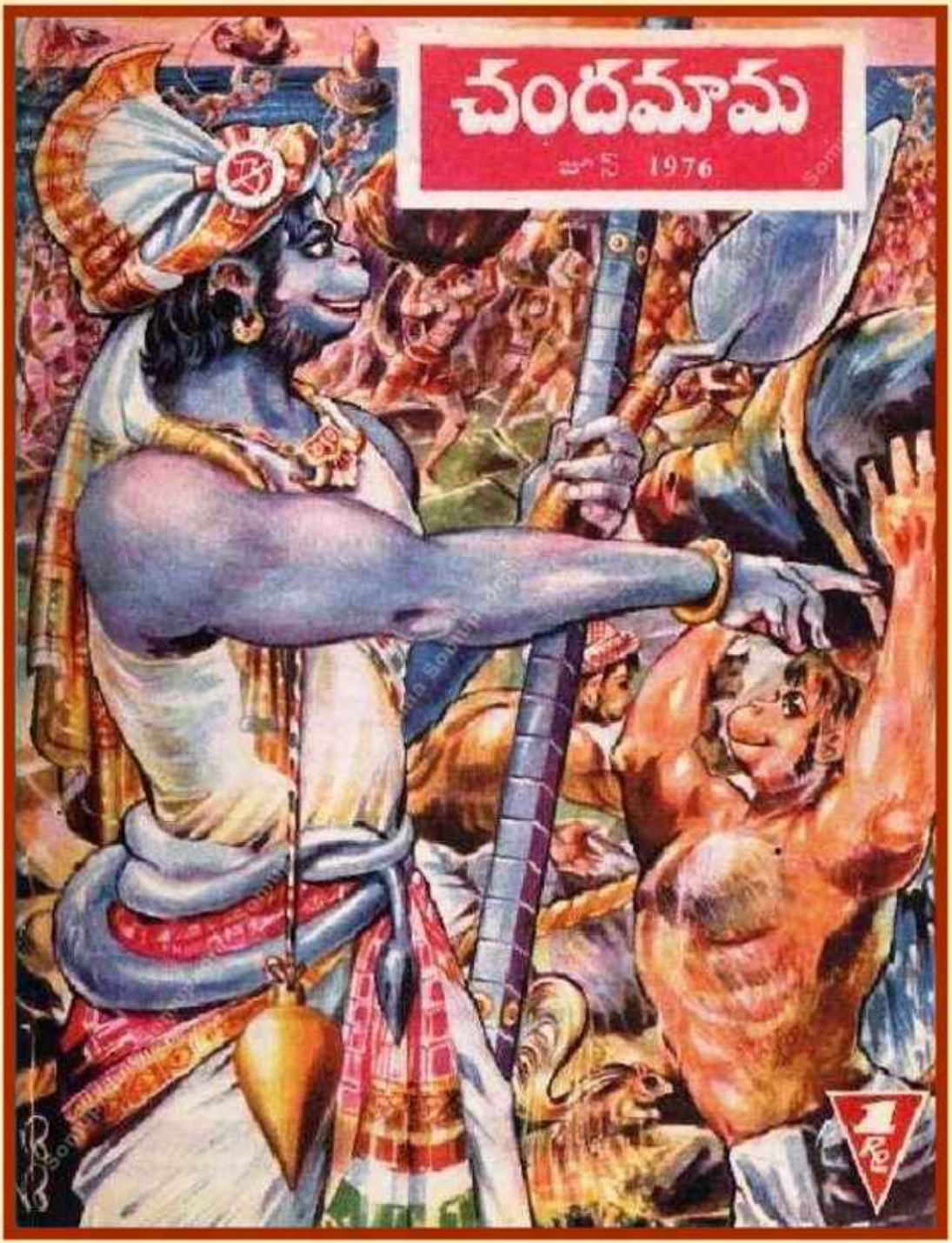

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

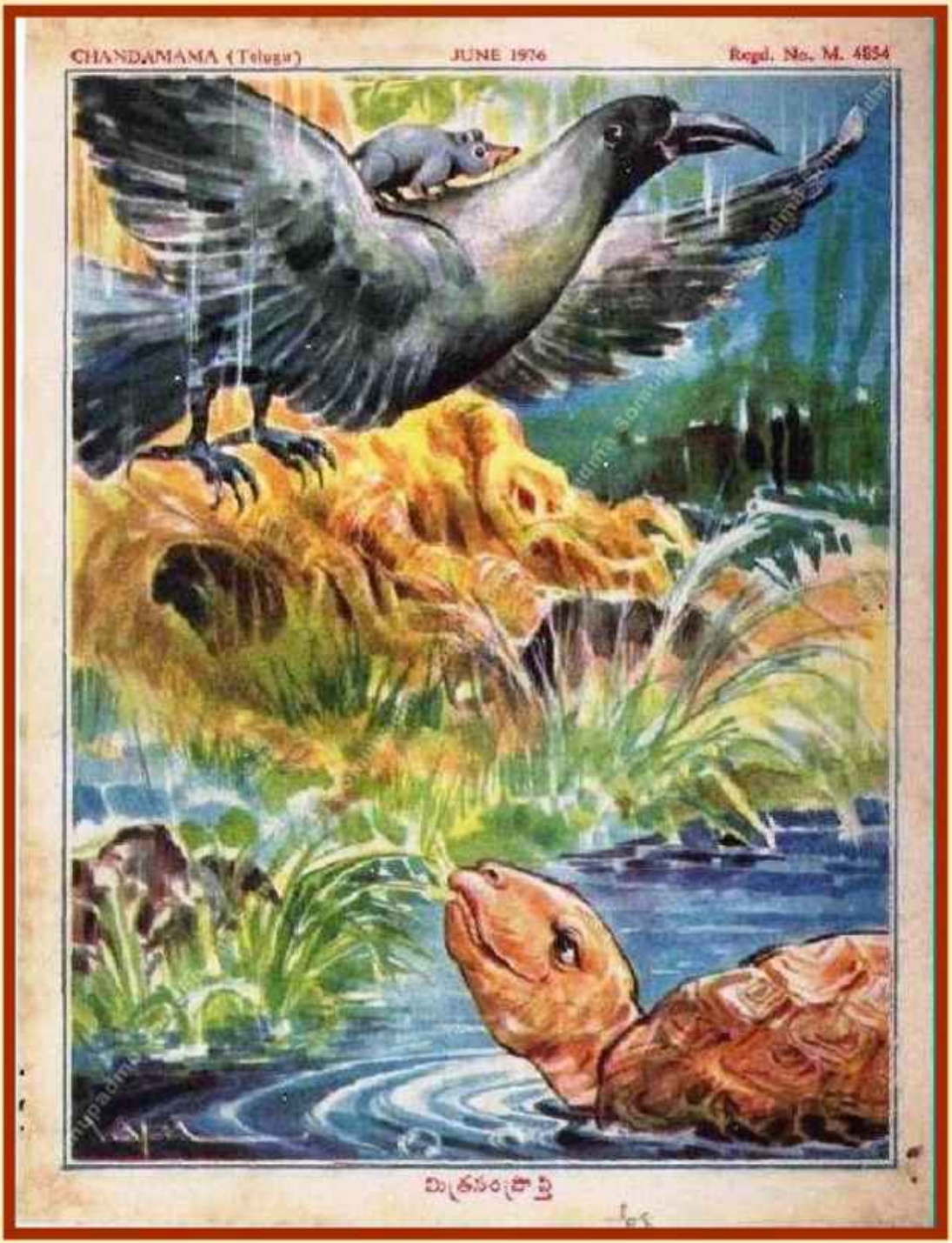

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

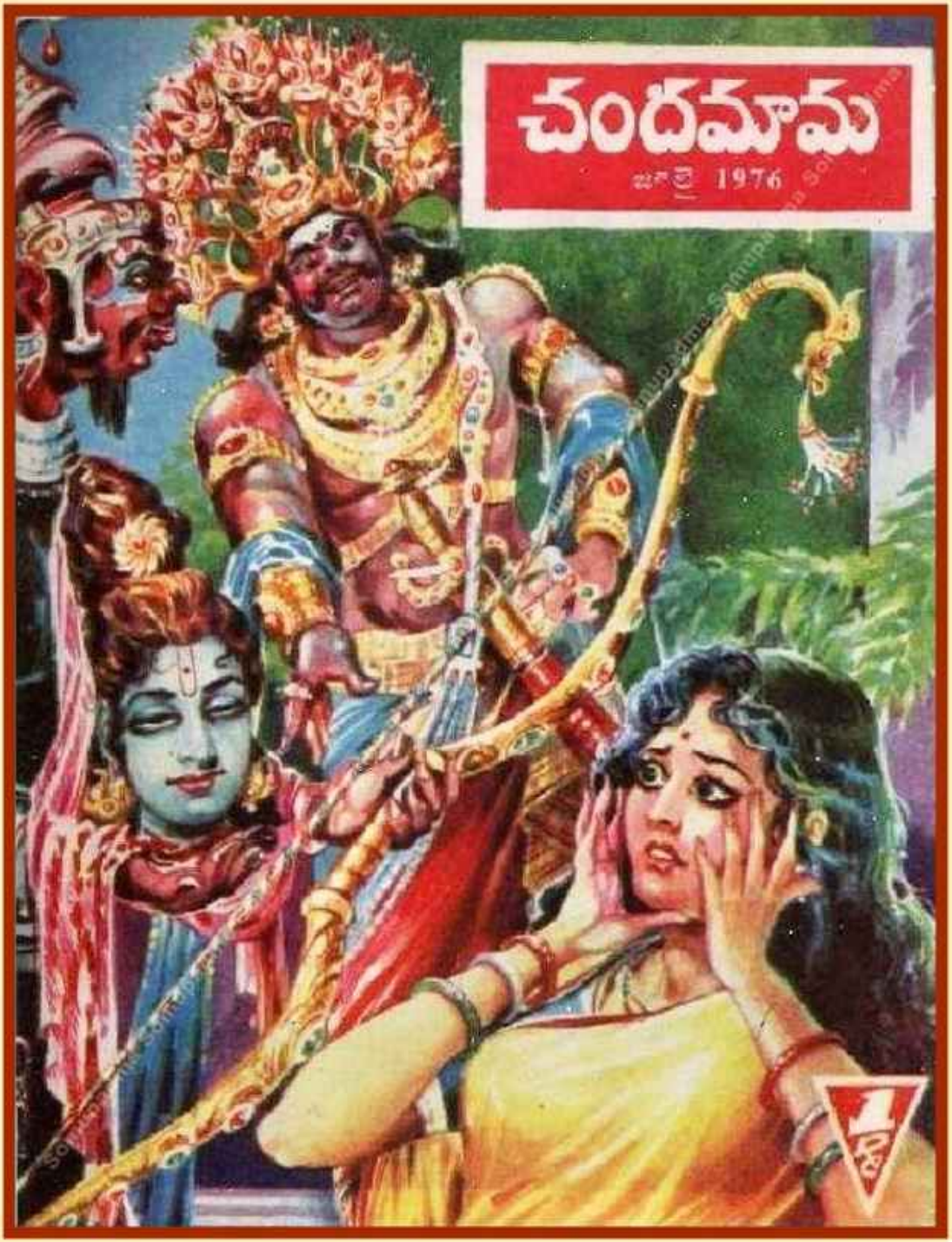

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

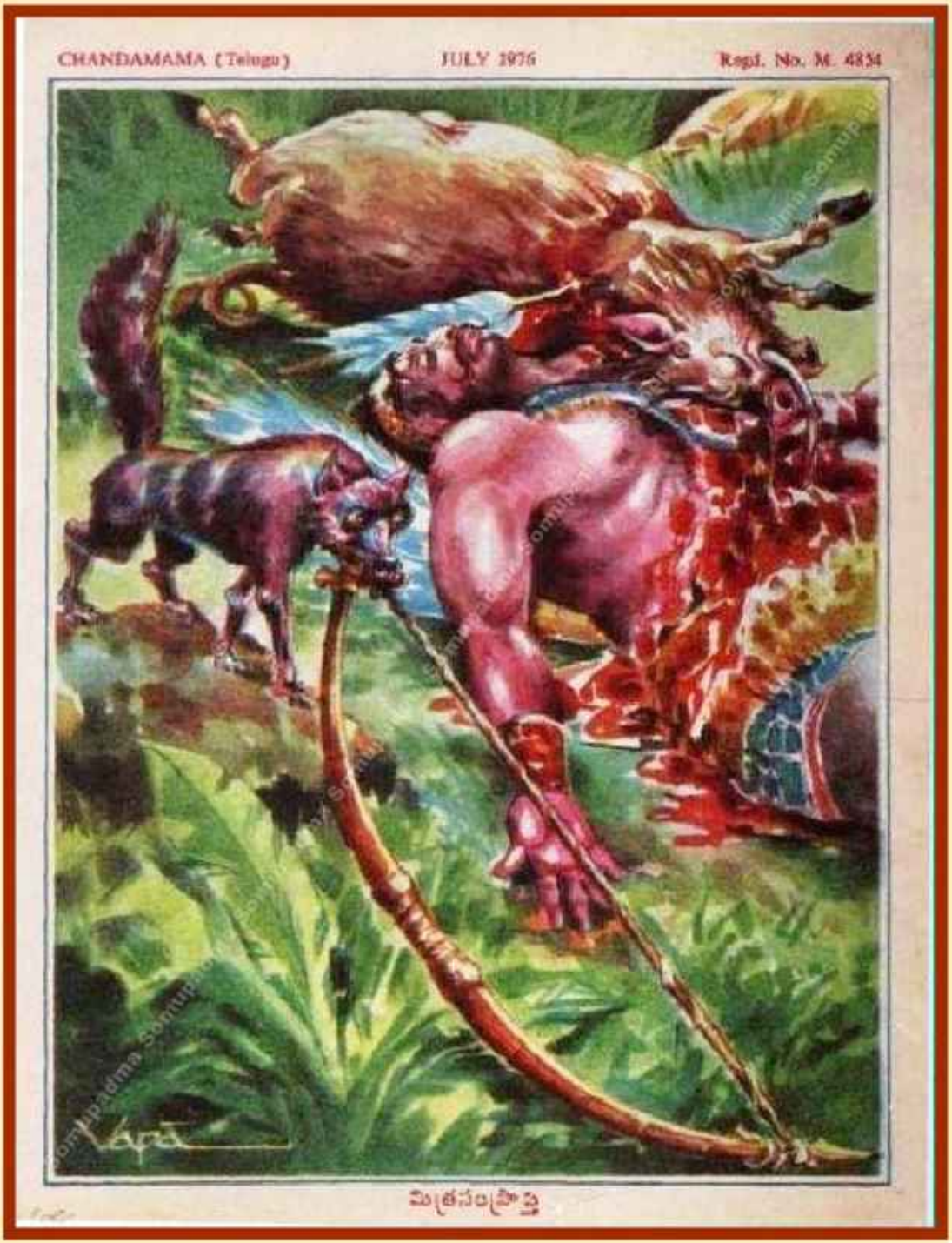

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

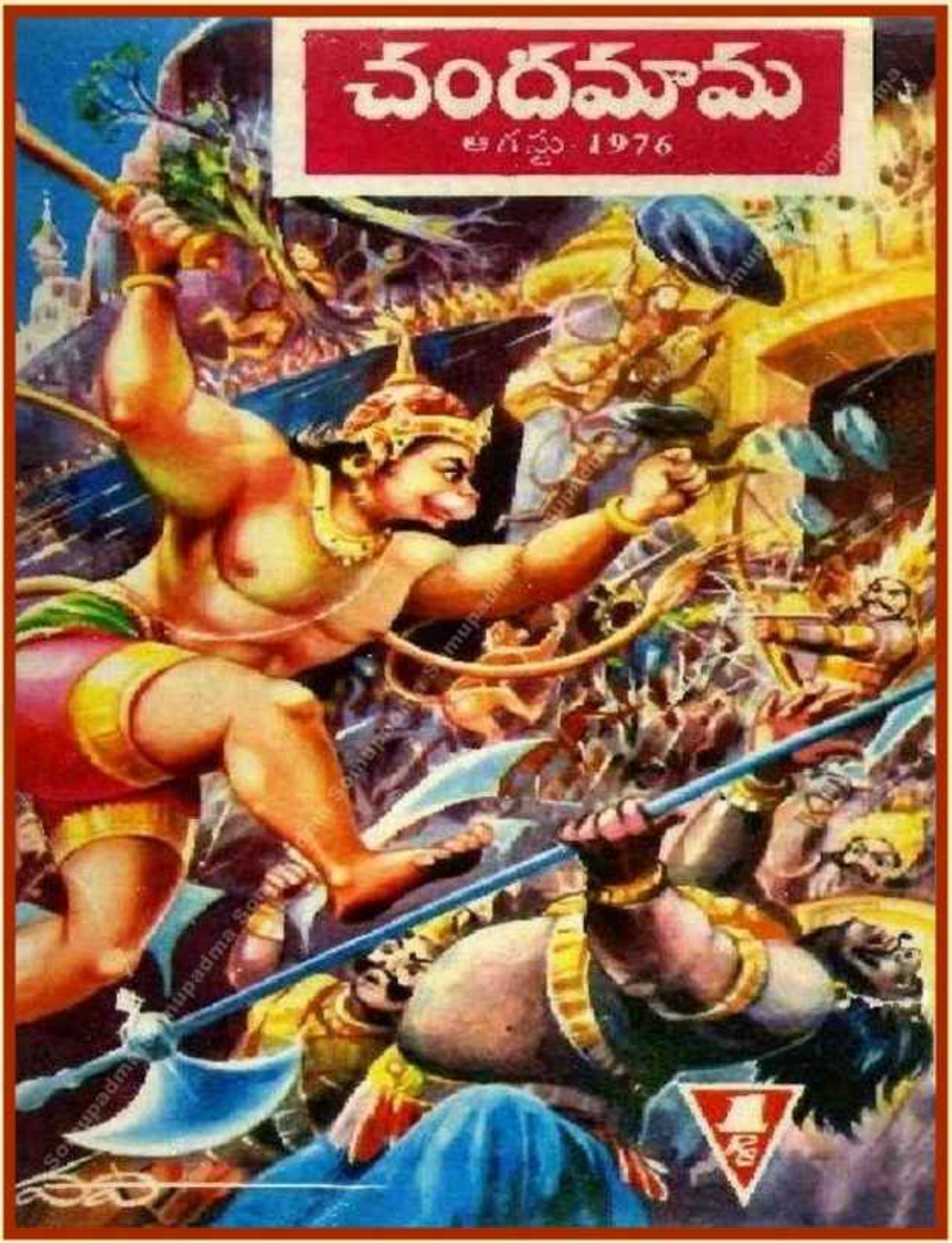

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

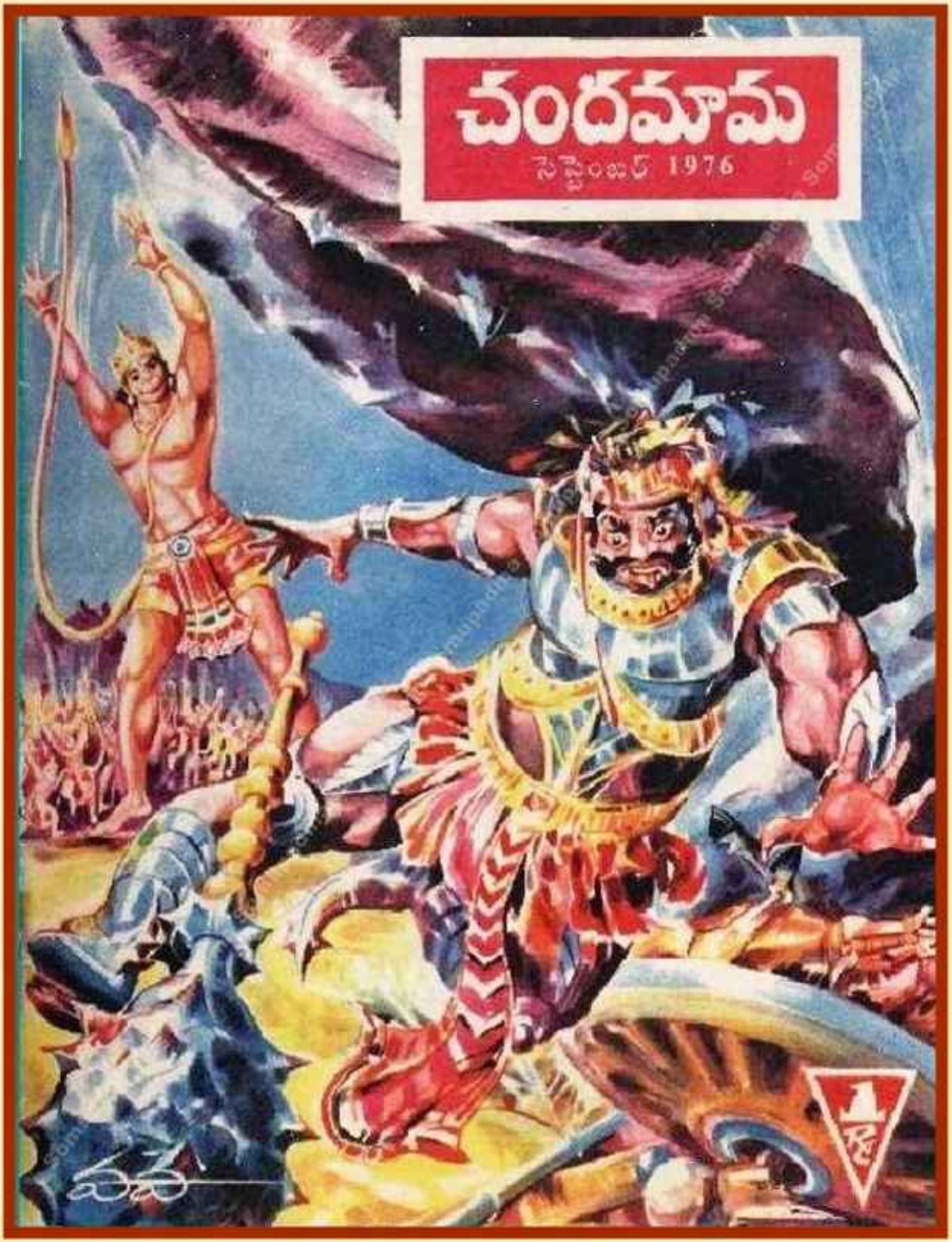

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

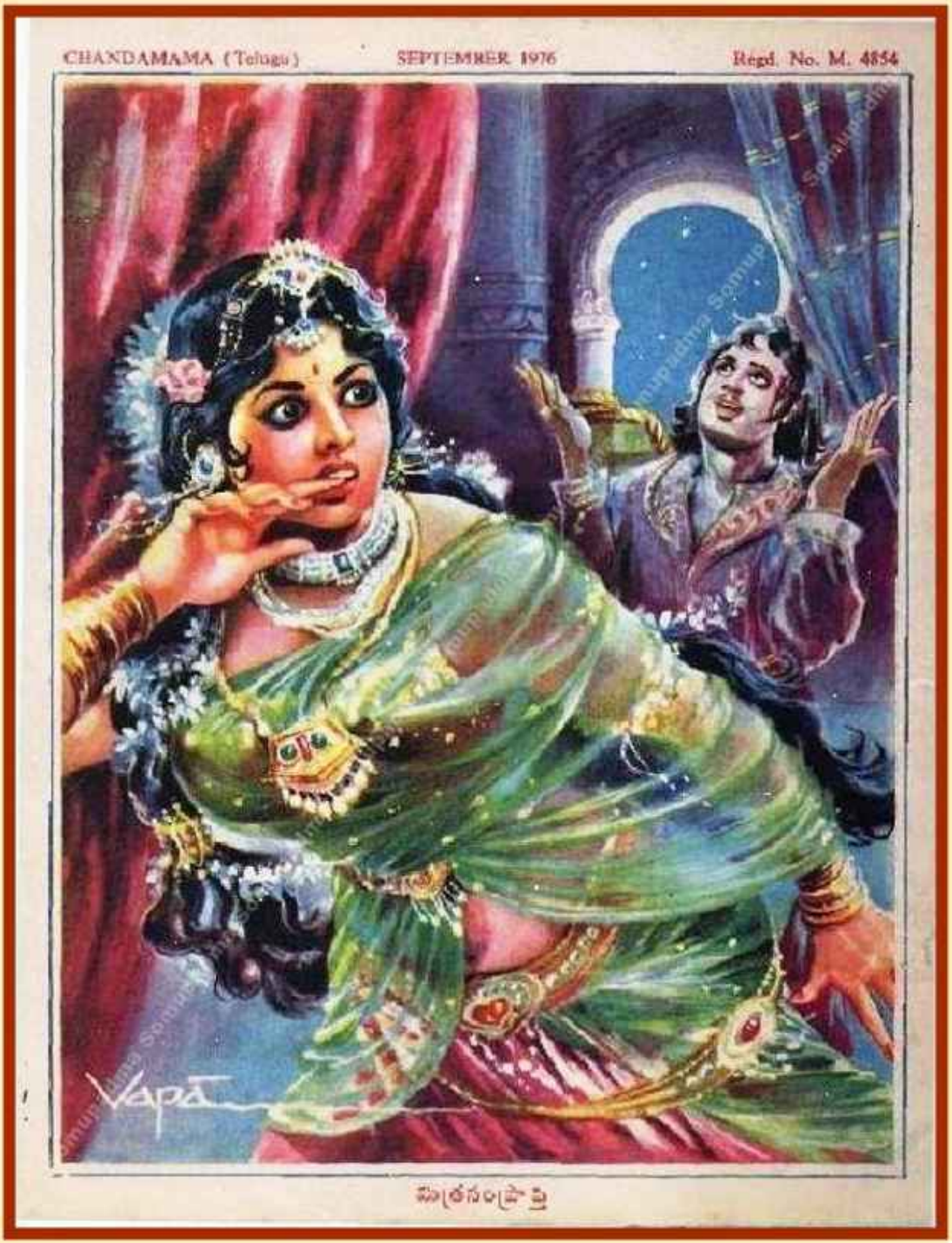

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

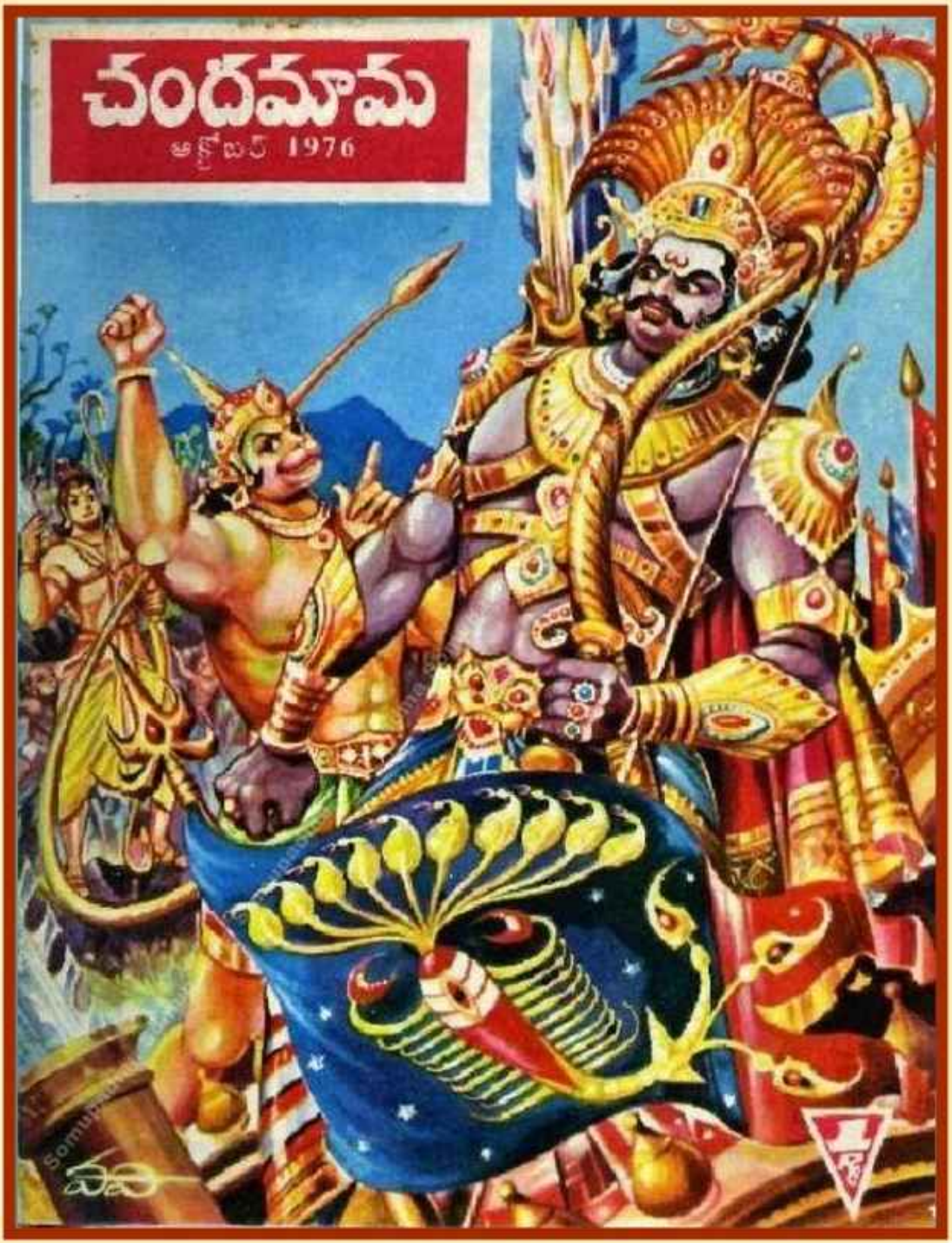

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) OCTOBER 1976 Regd. No. M. 4854

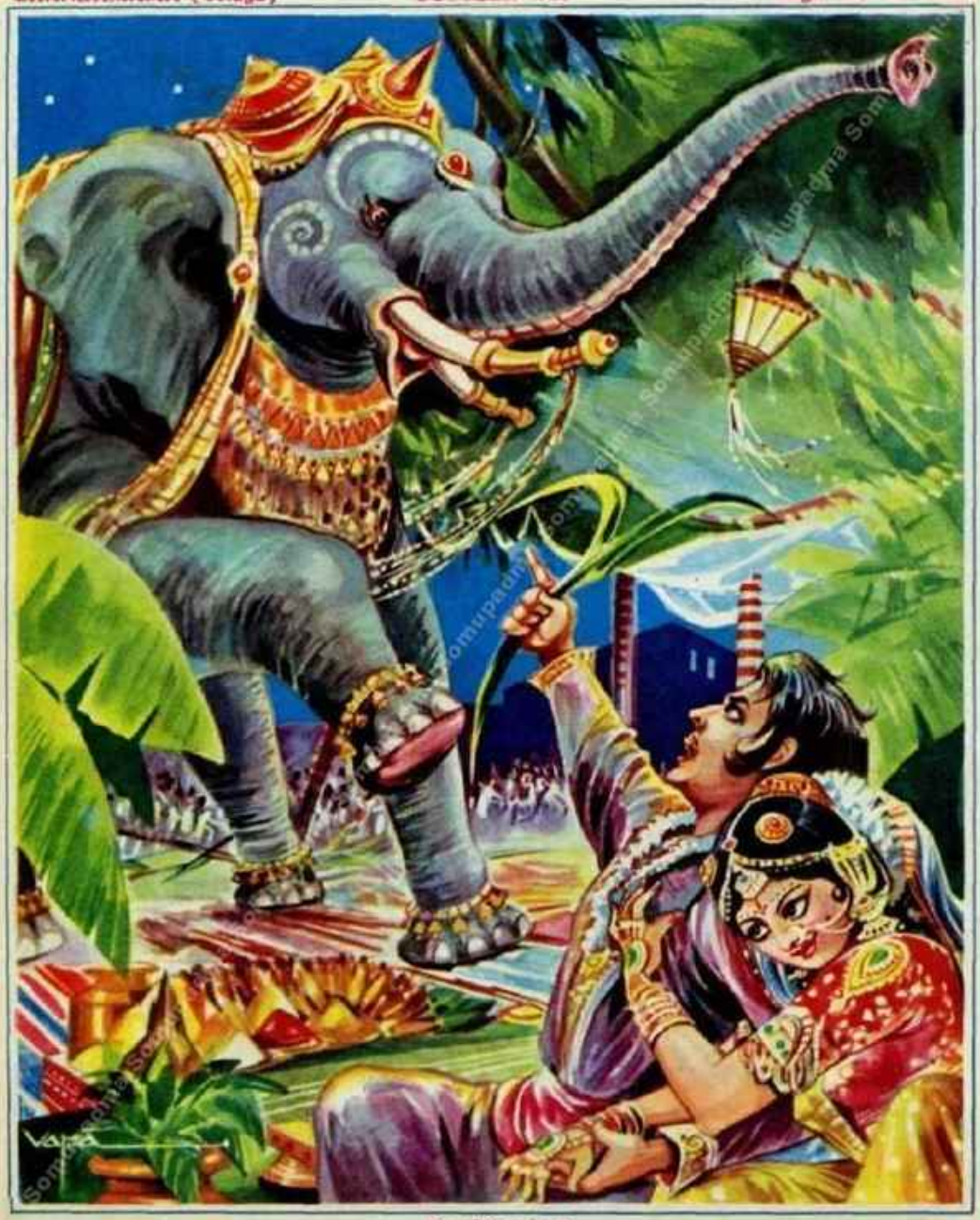

మిత్రసంప్రాప్తి

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

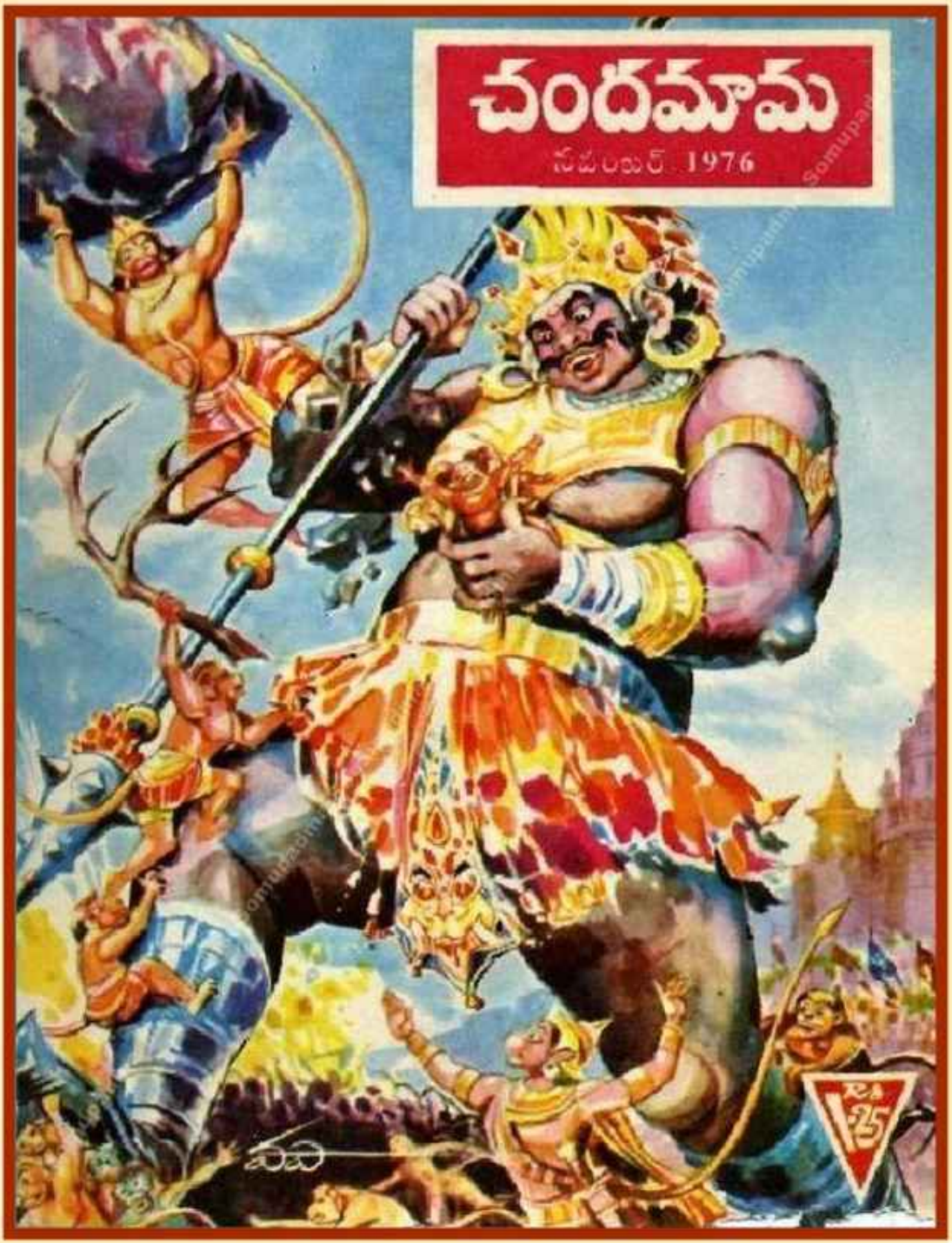

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

CHANDAMAMA (Telugu) NOVEMBER 1976 Regd. No. M. 4854

మిత్రసంప్రాప్తి

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

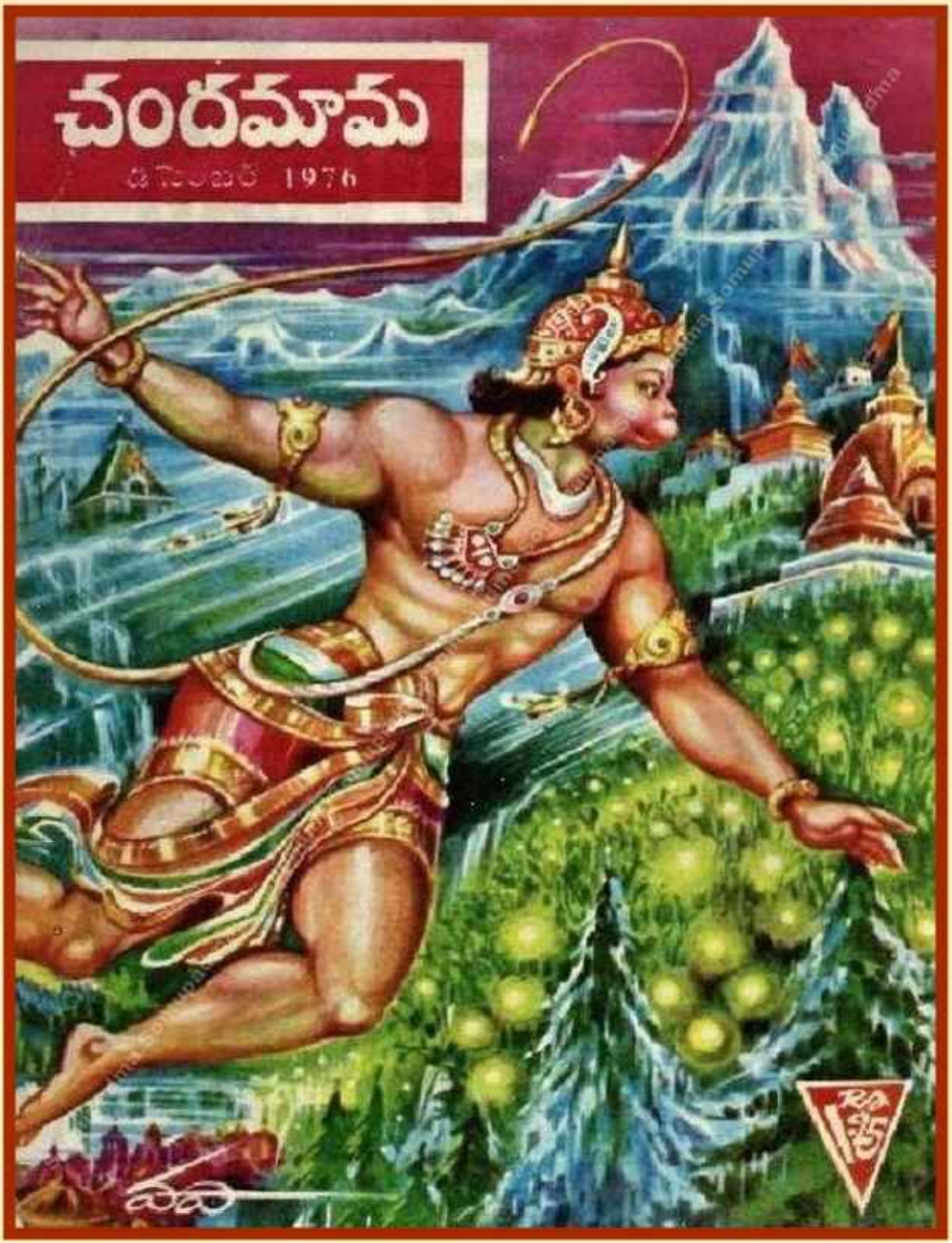

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

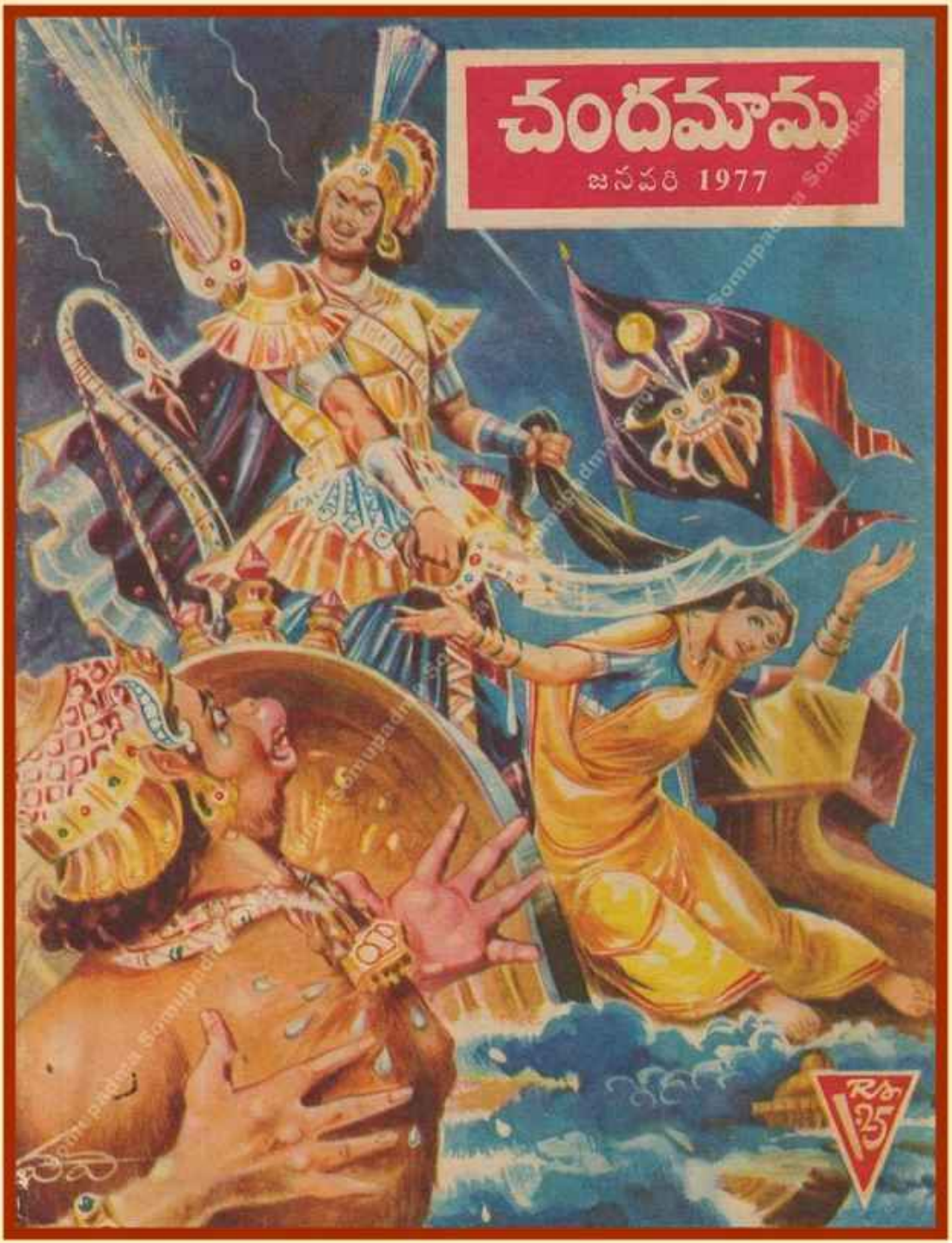

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

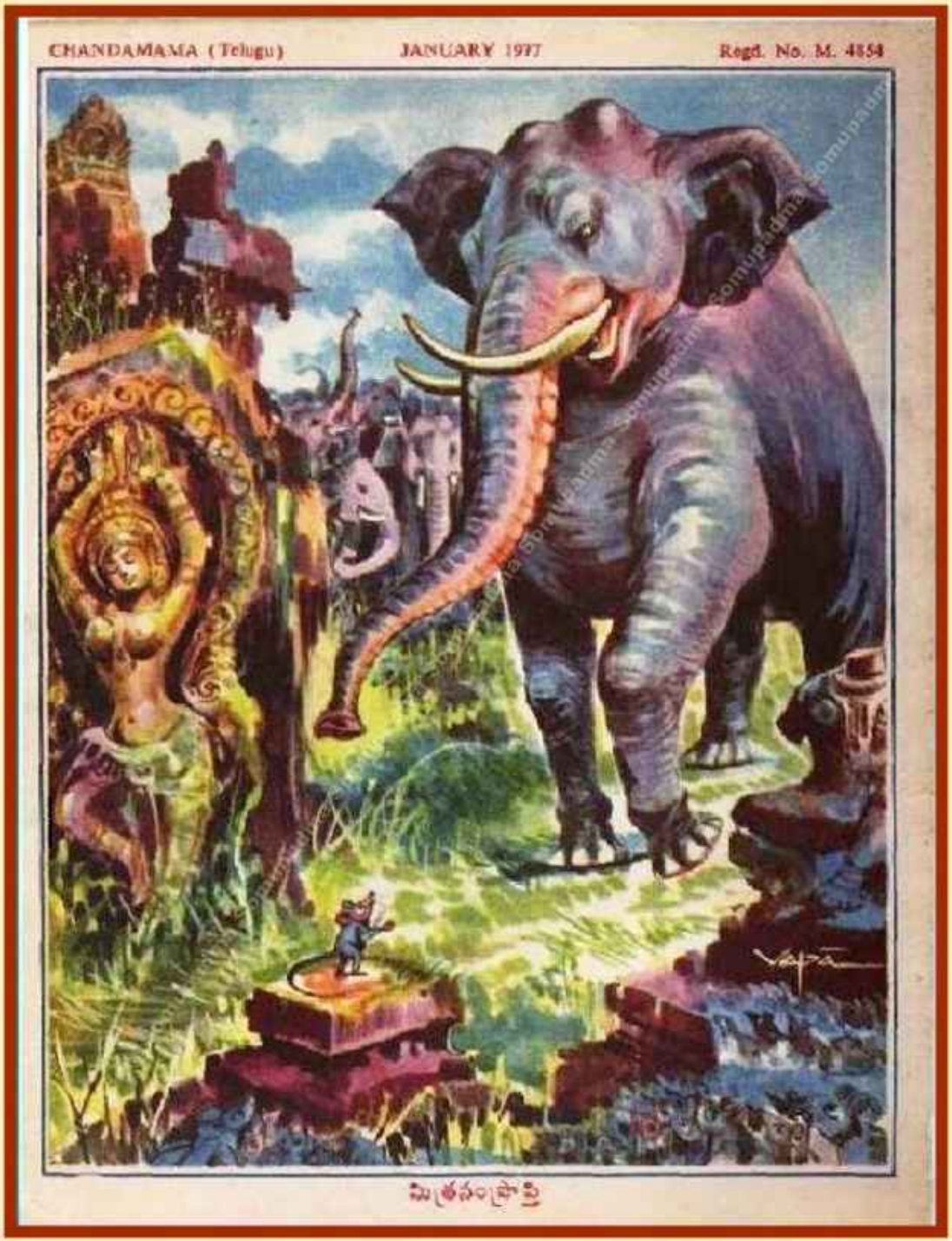

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

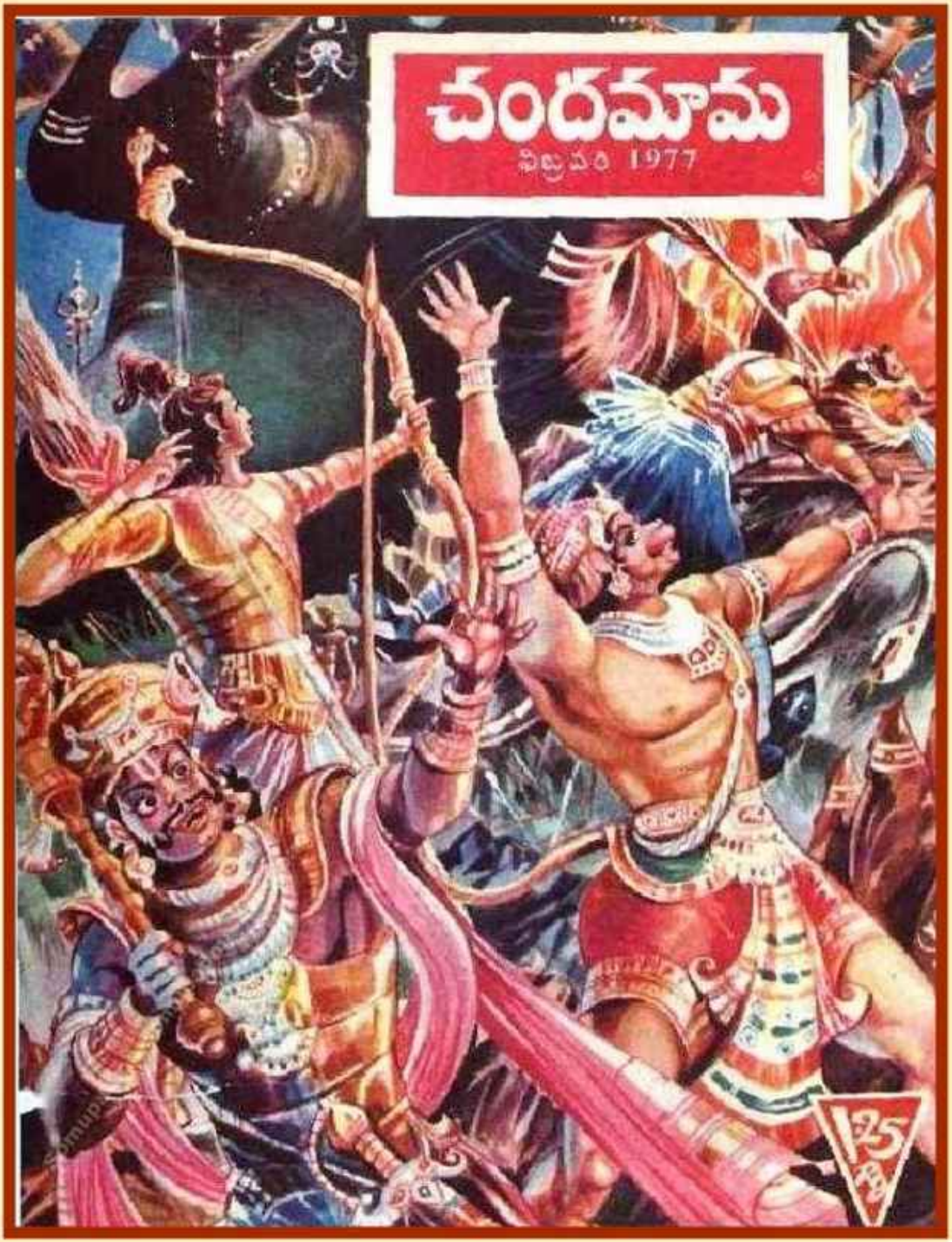

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

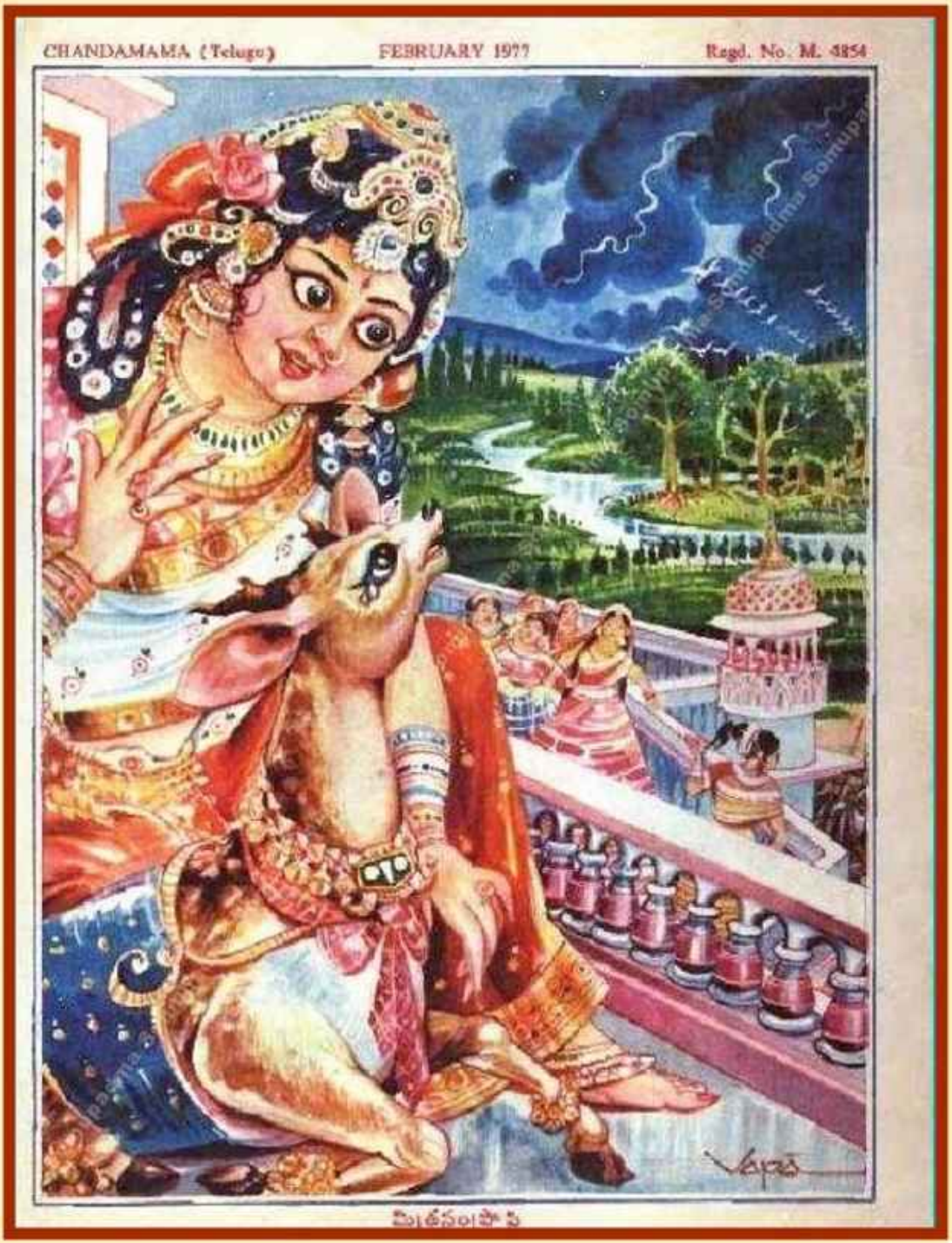

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

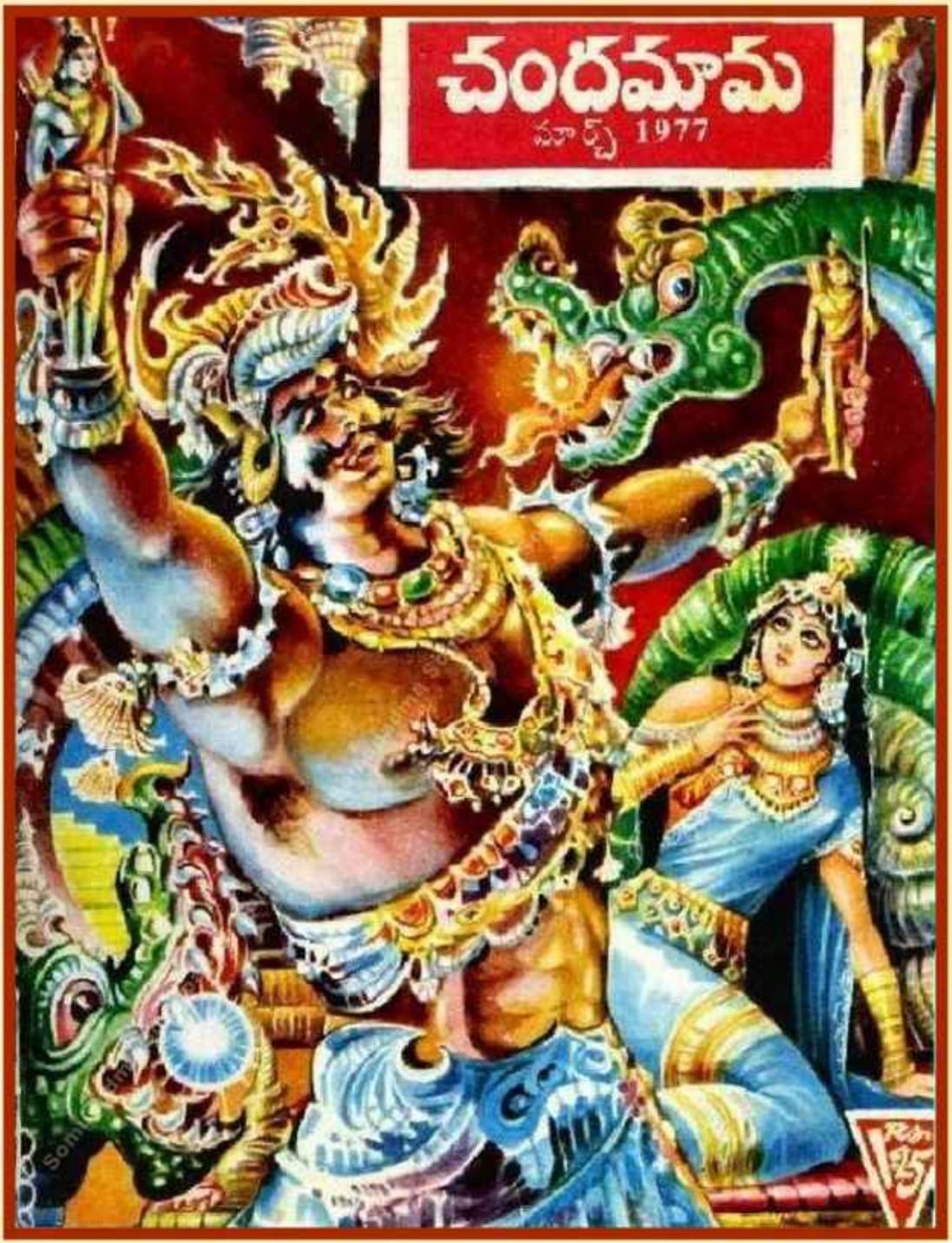

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

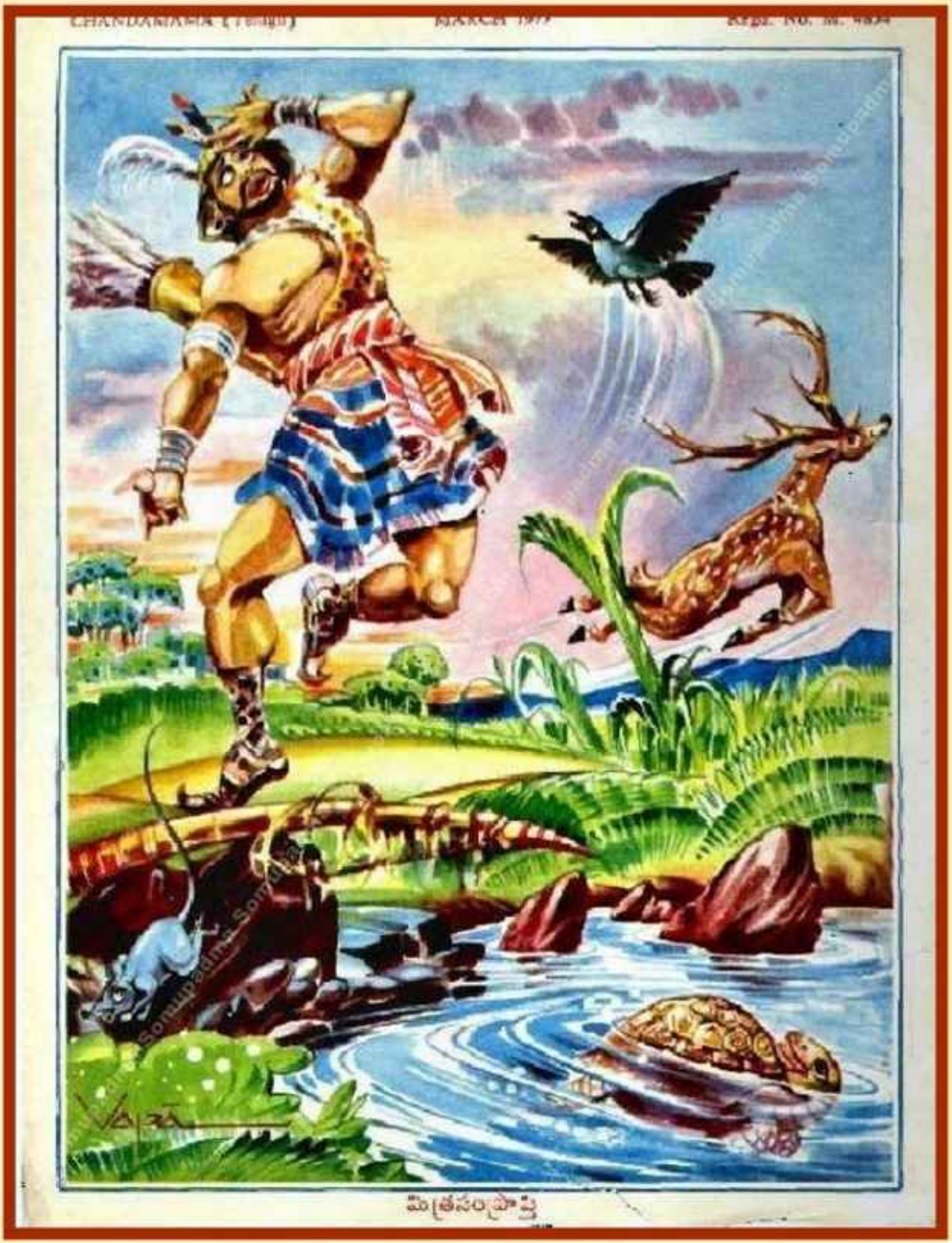

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

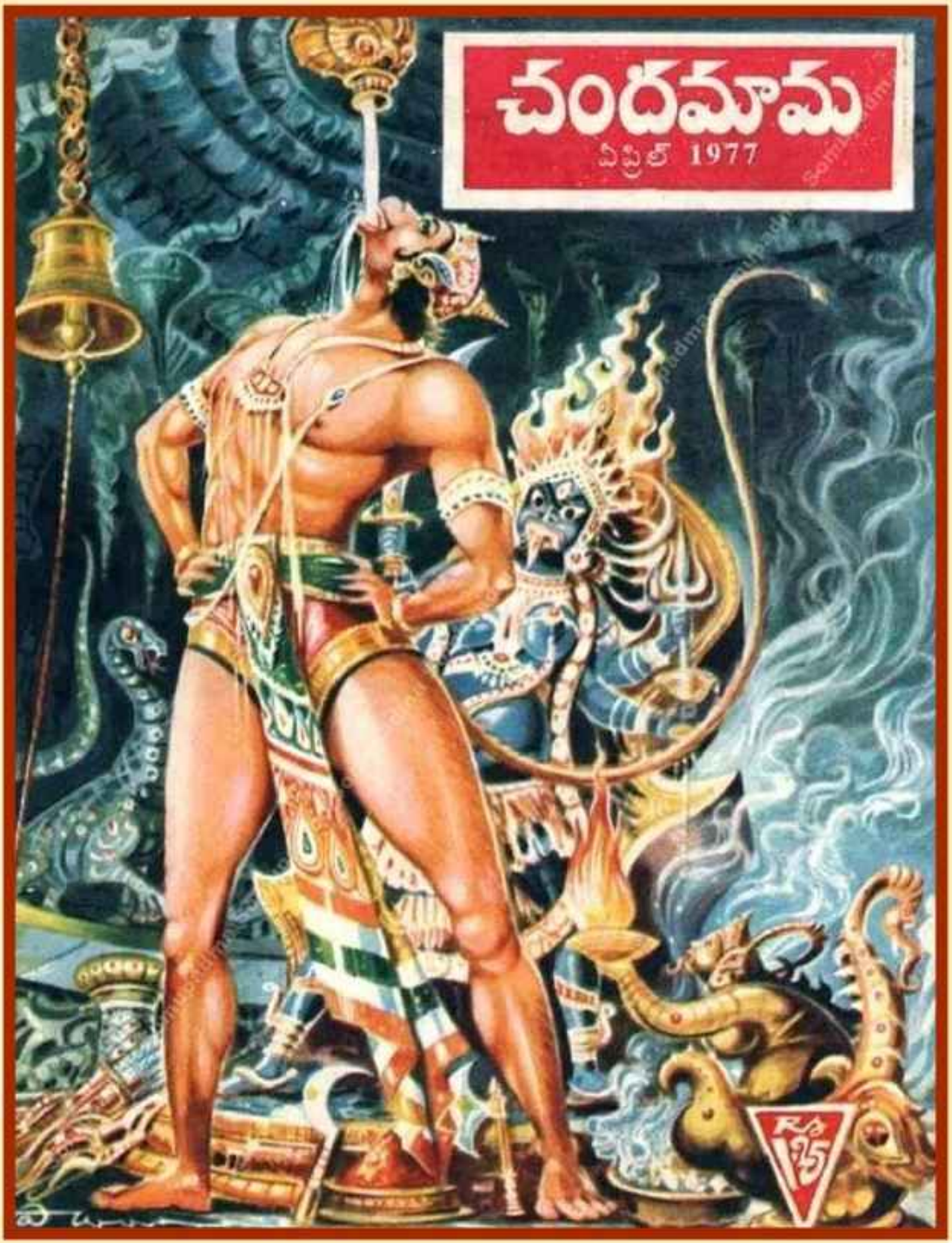

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

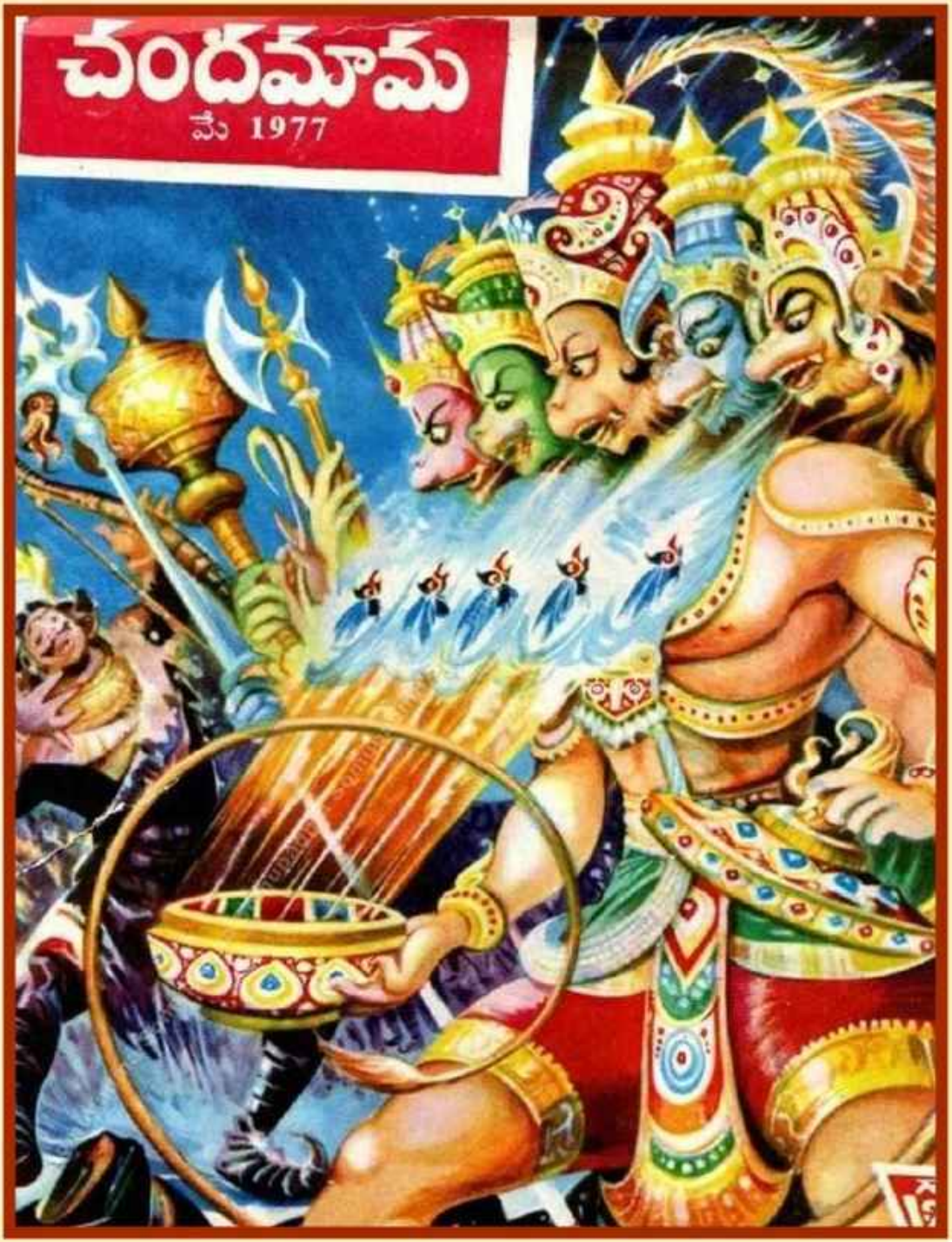

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

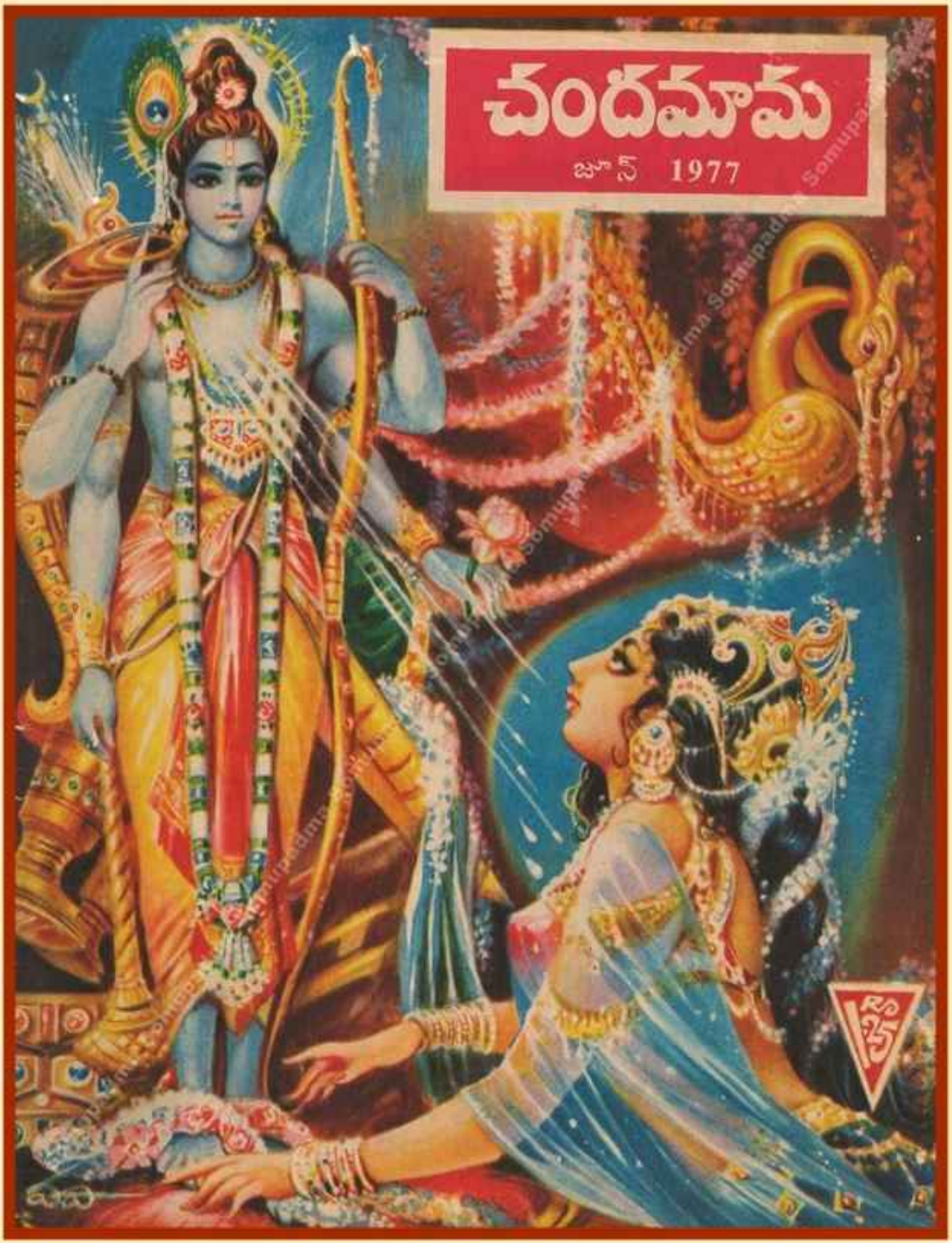

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

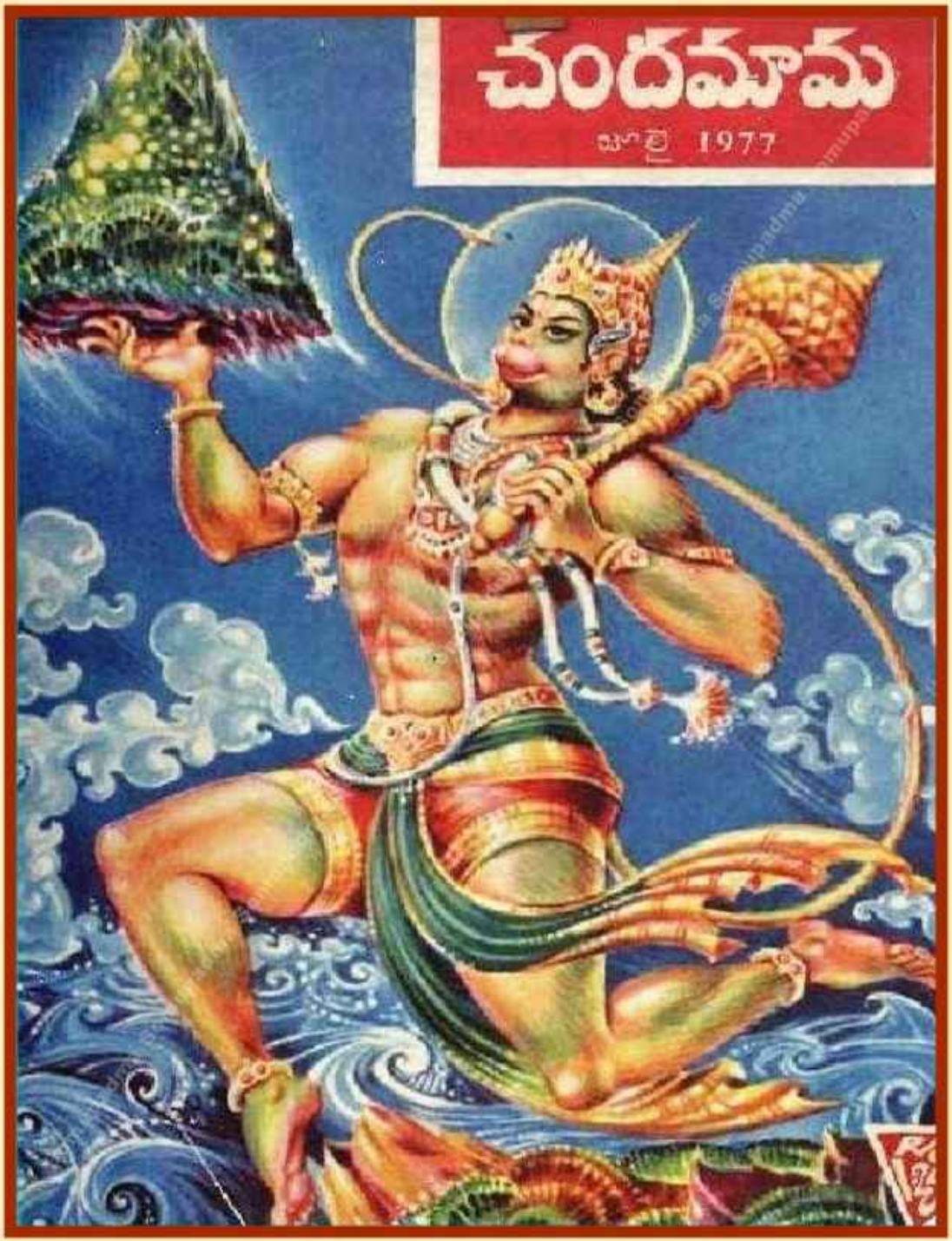

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

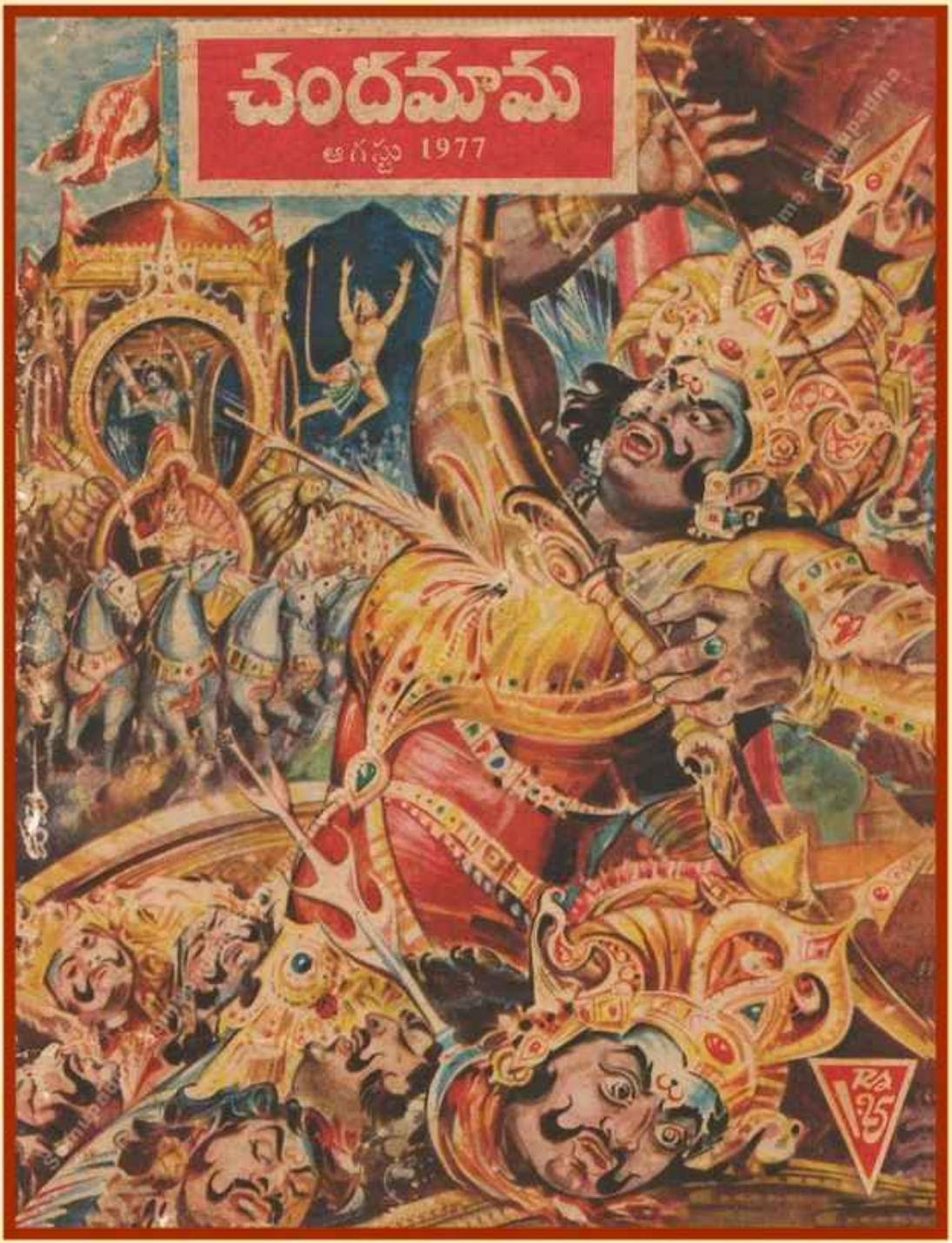

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

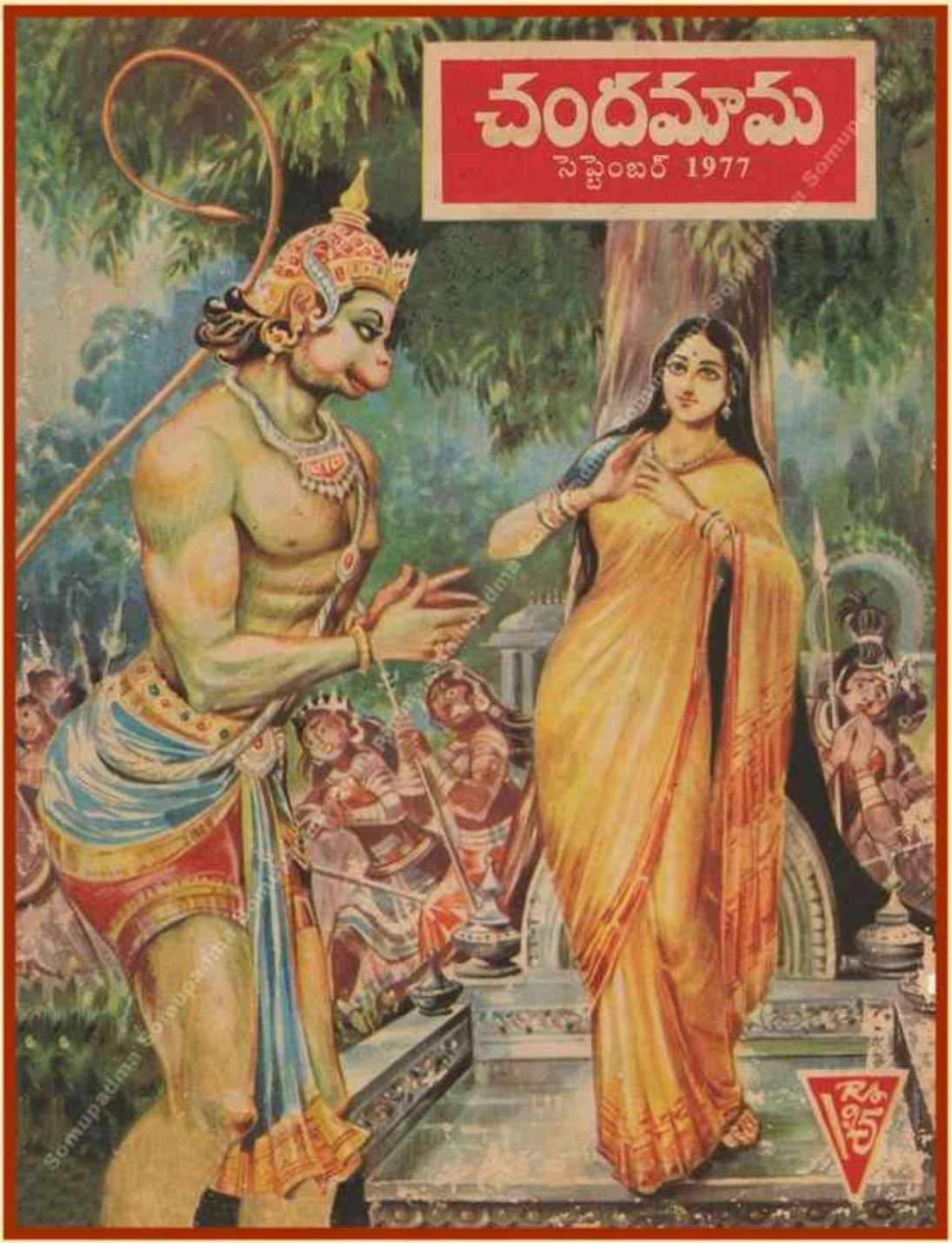

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

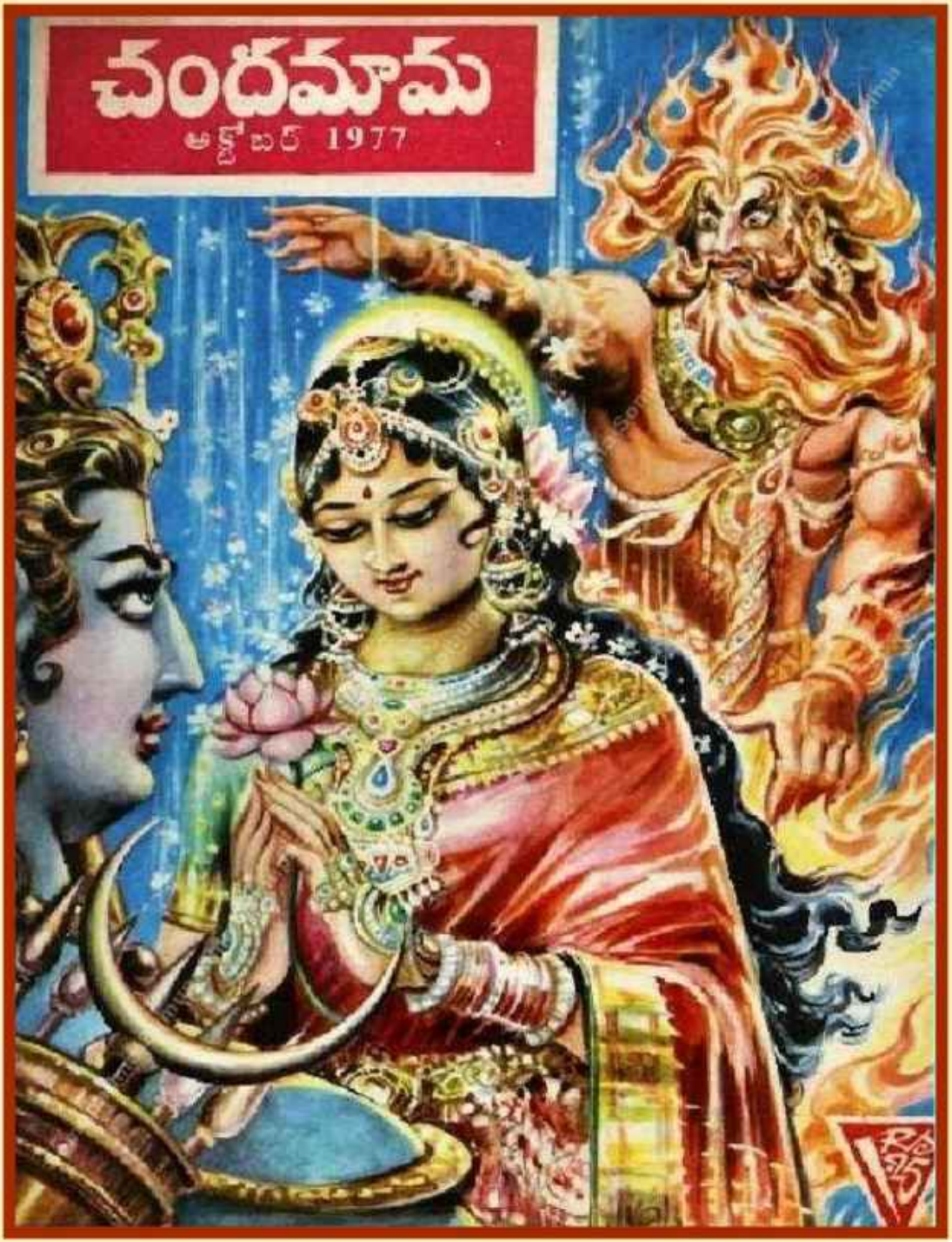

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

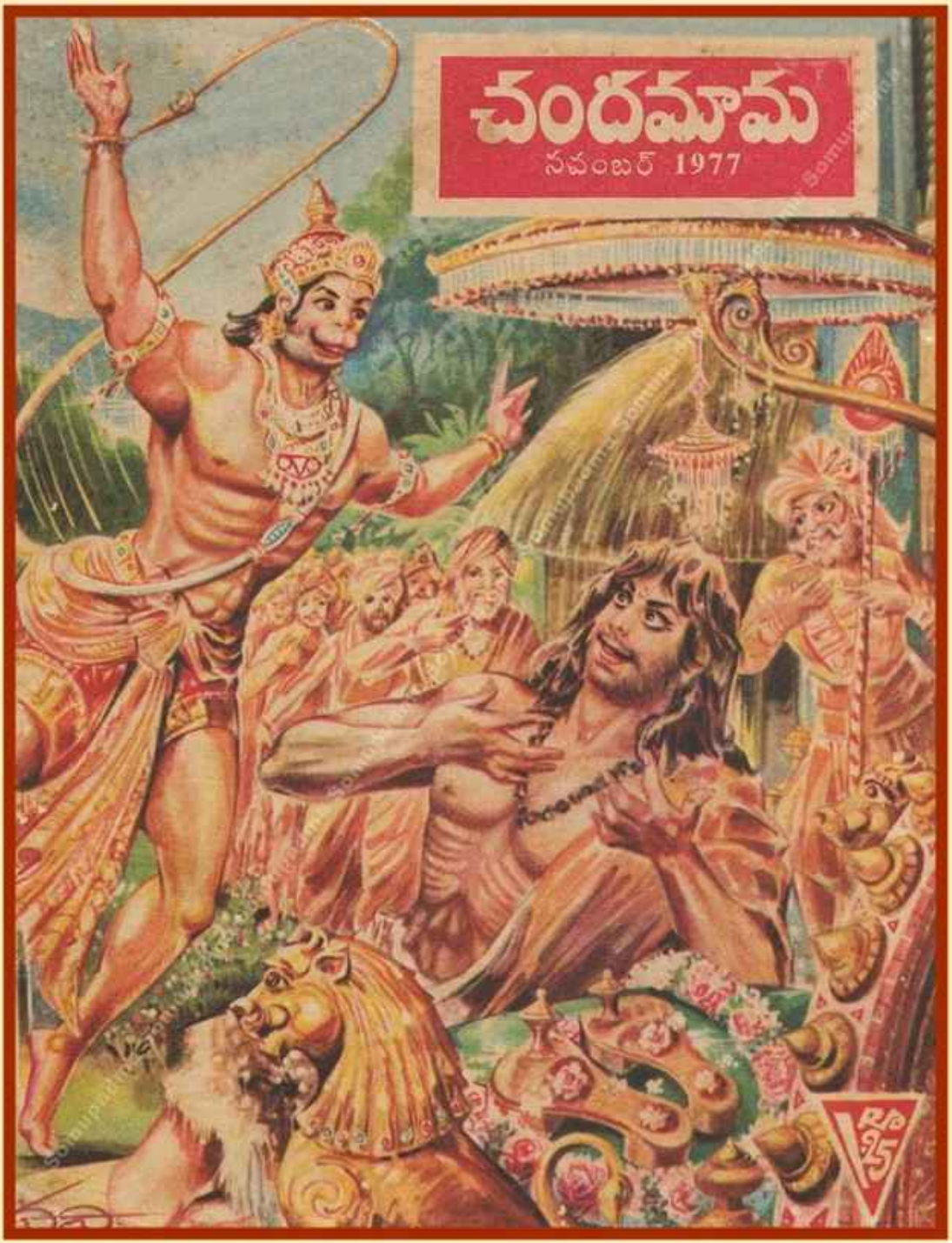

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

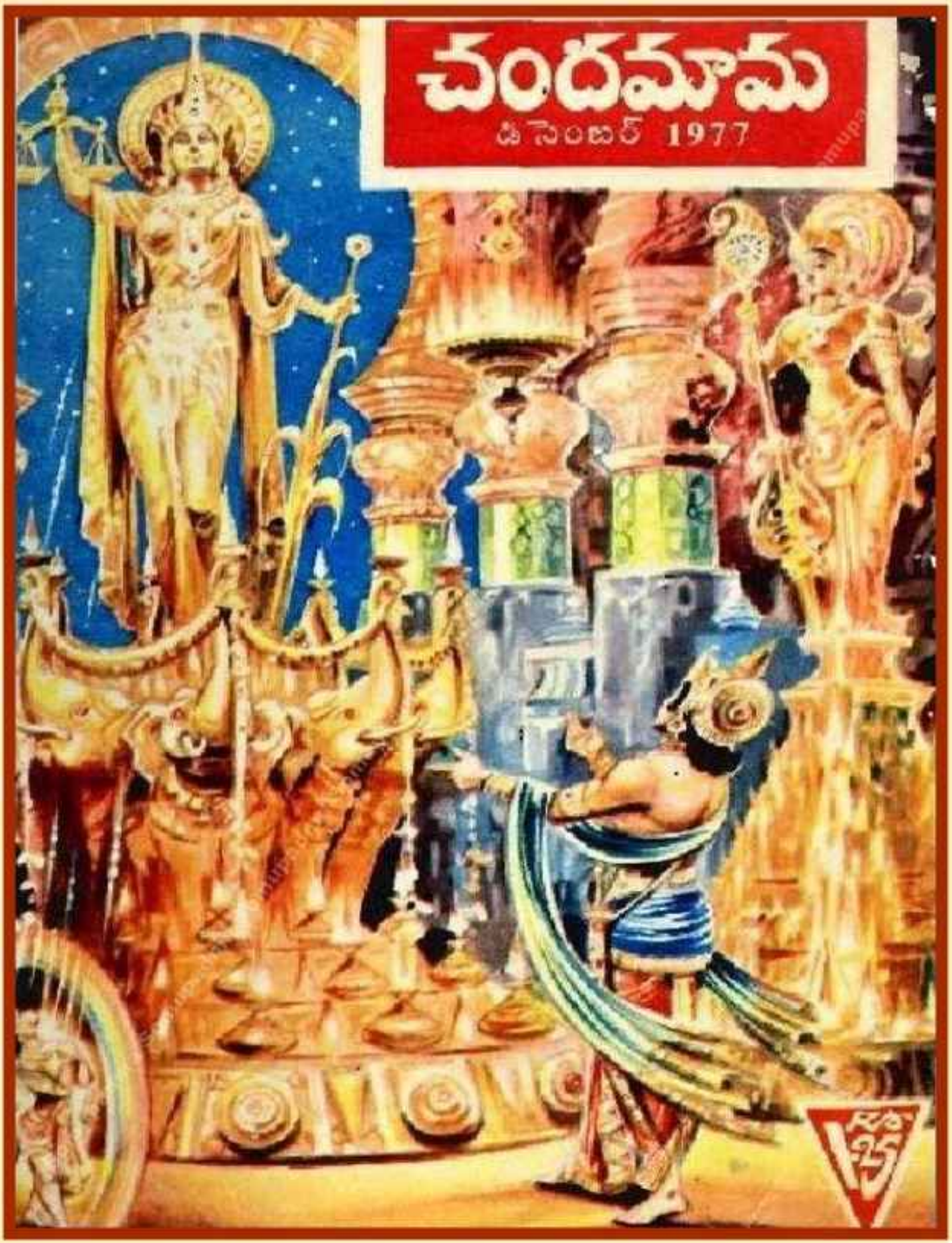

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

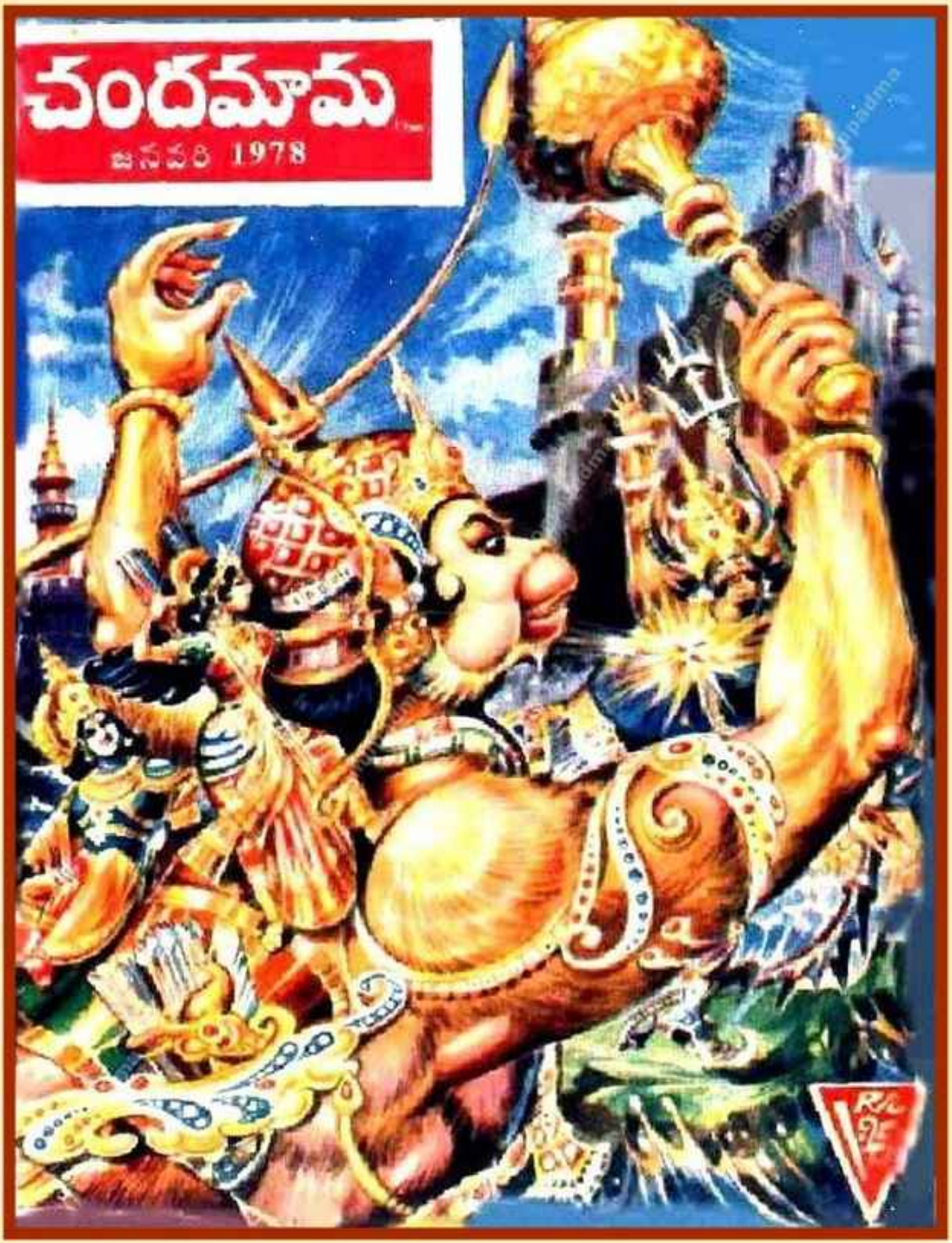

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

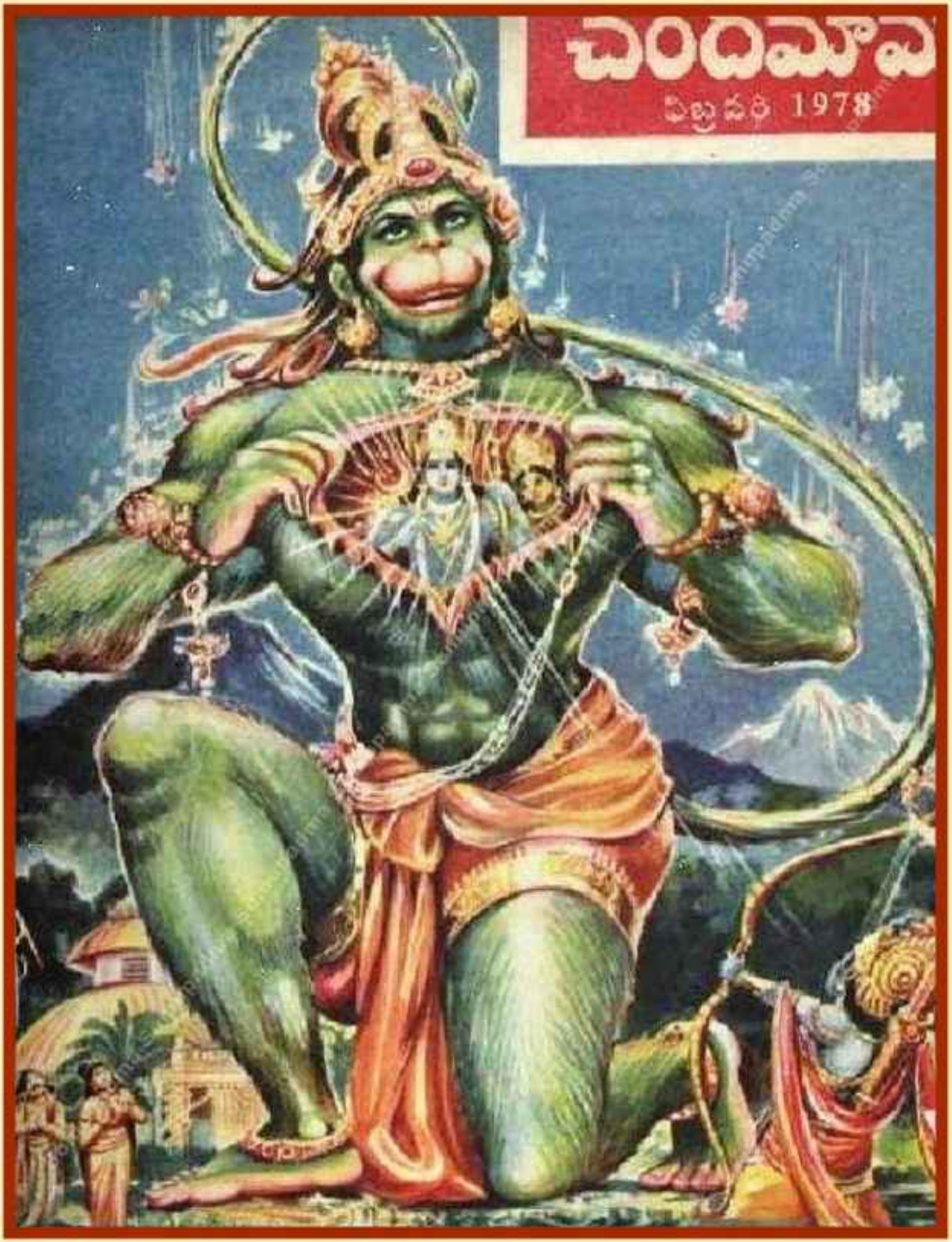

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

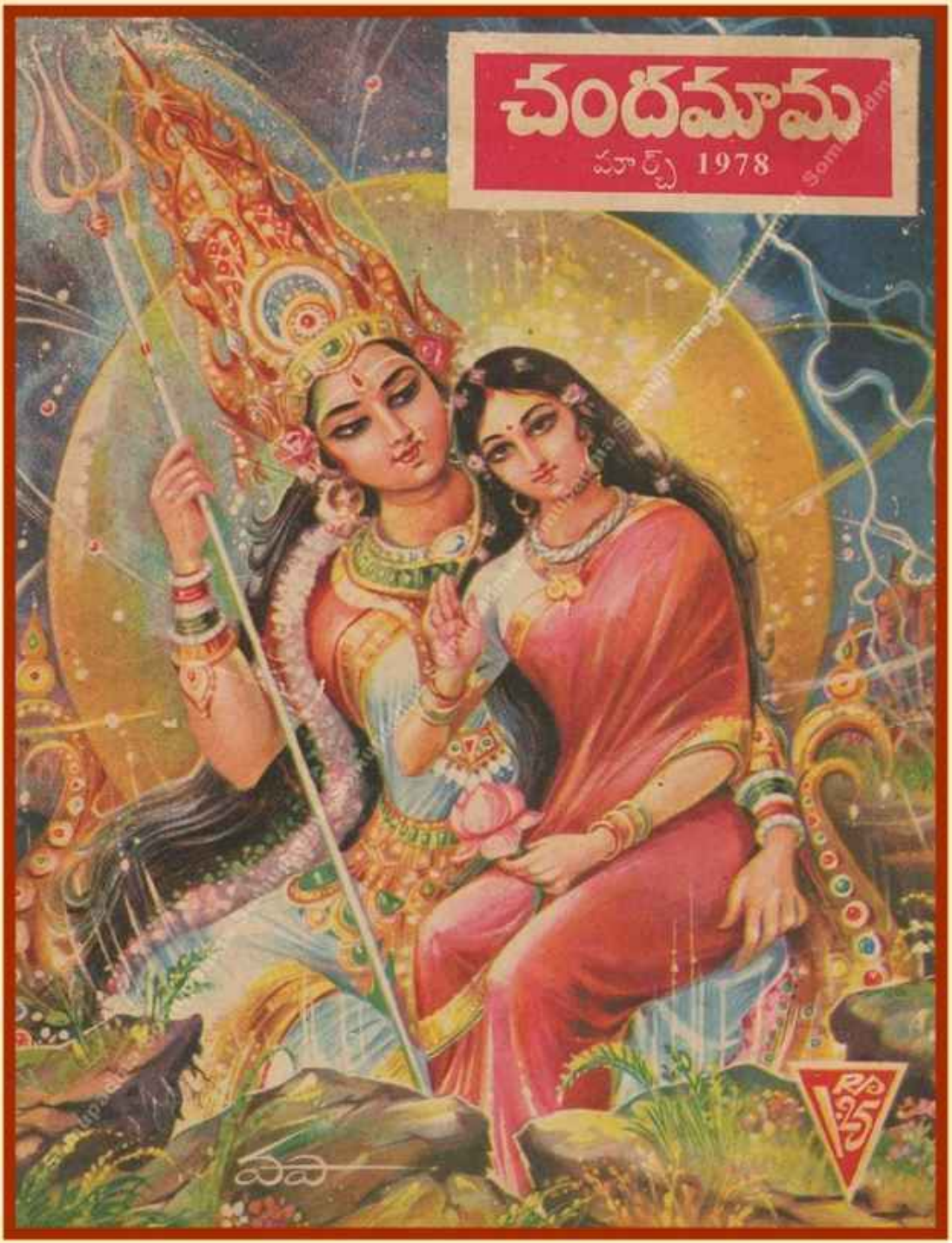

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

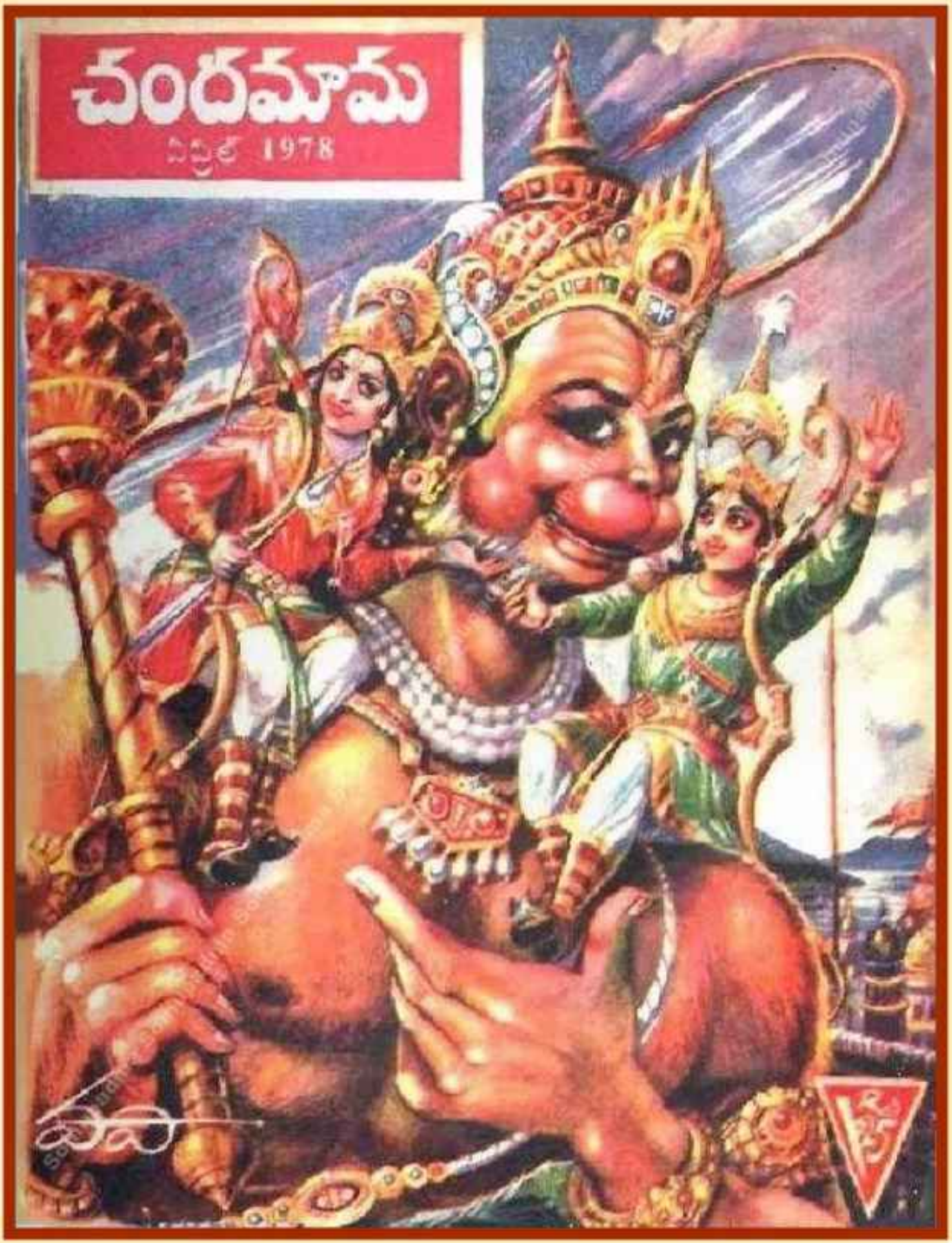

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

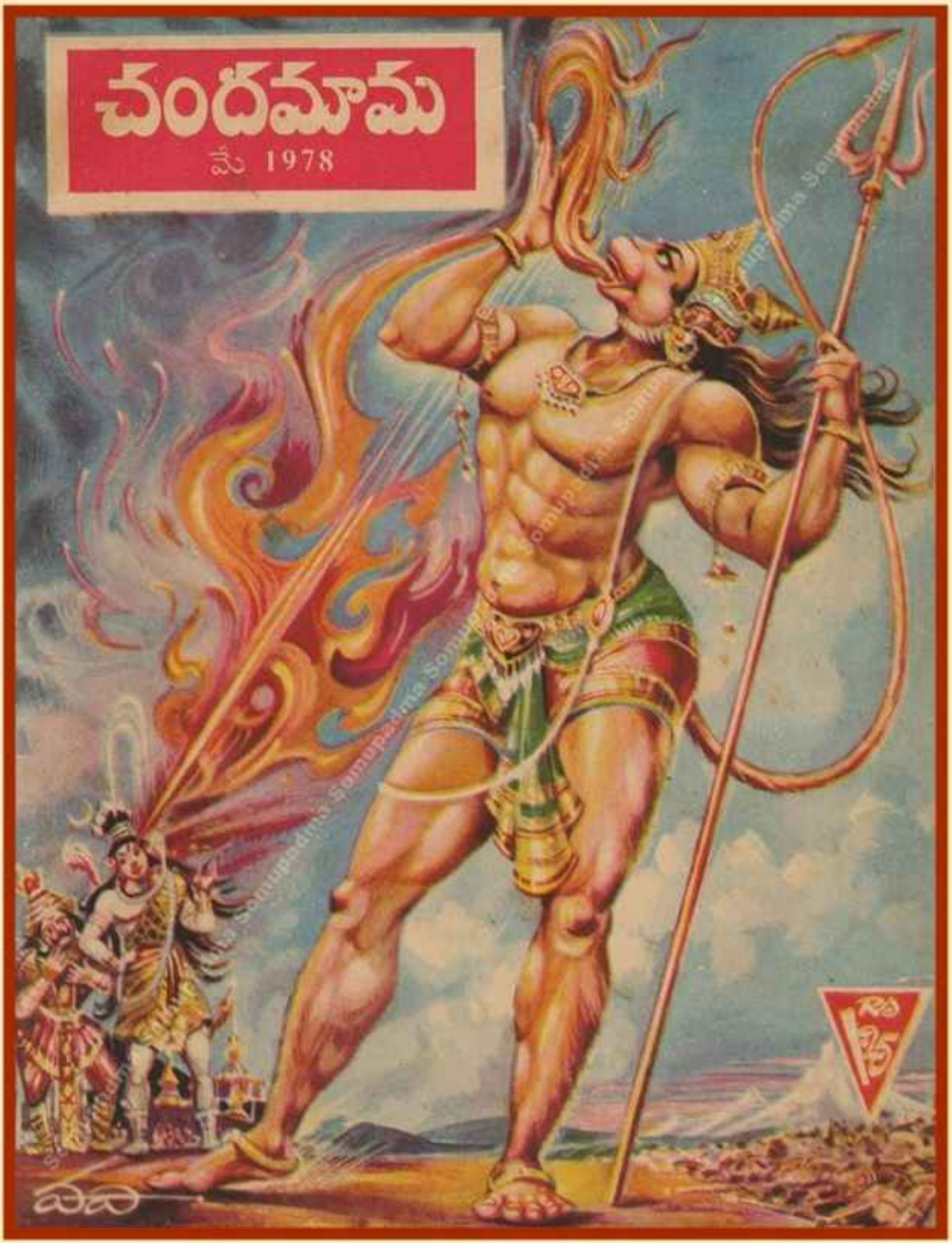

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

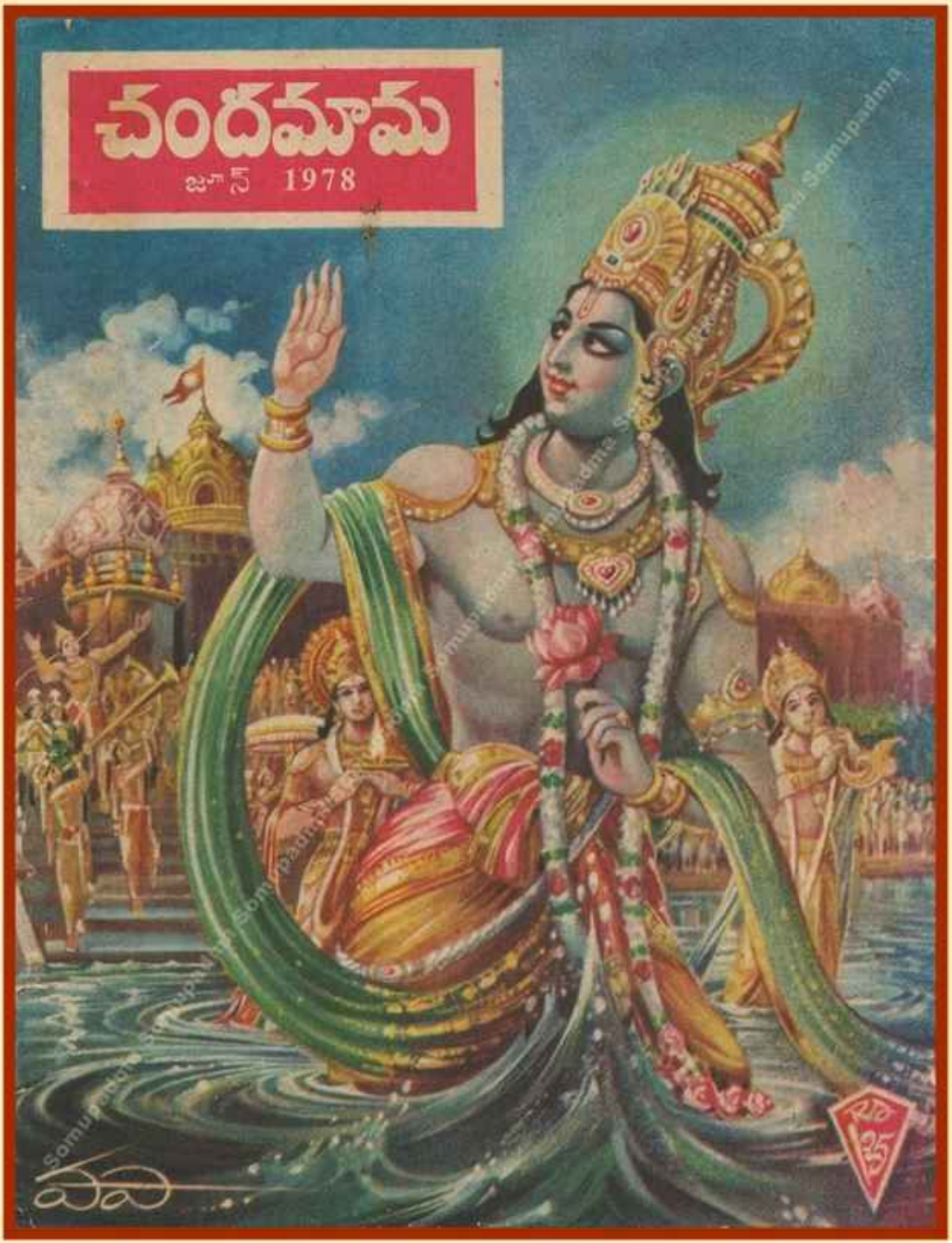

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

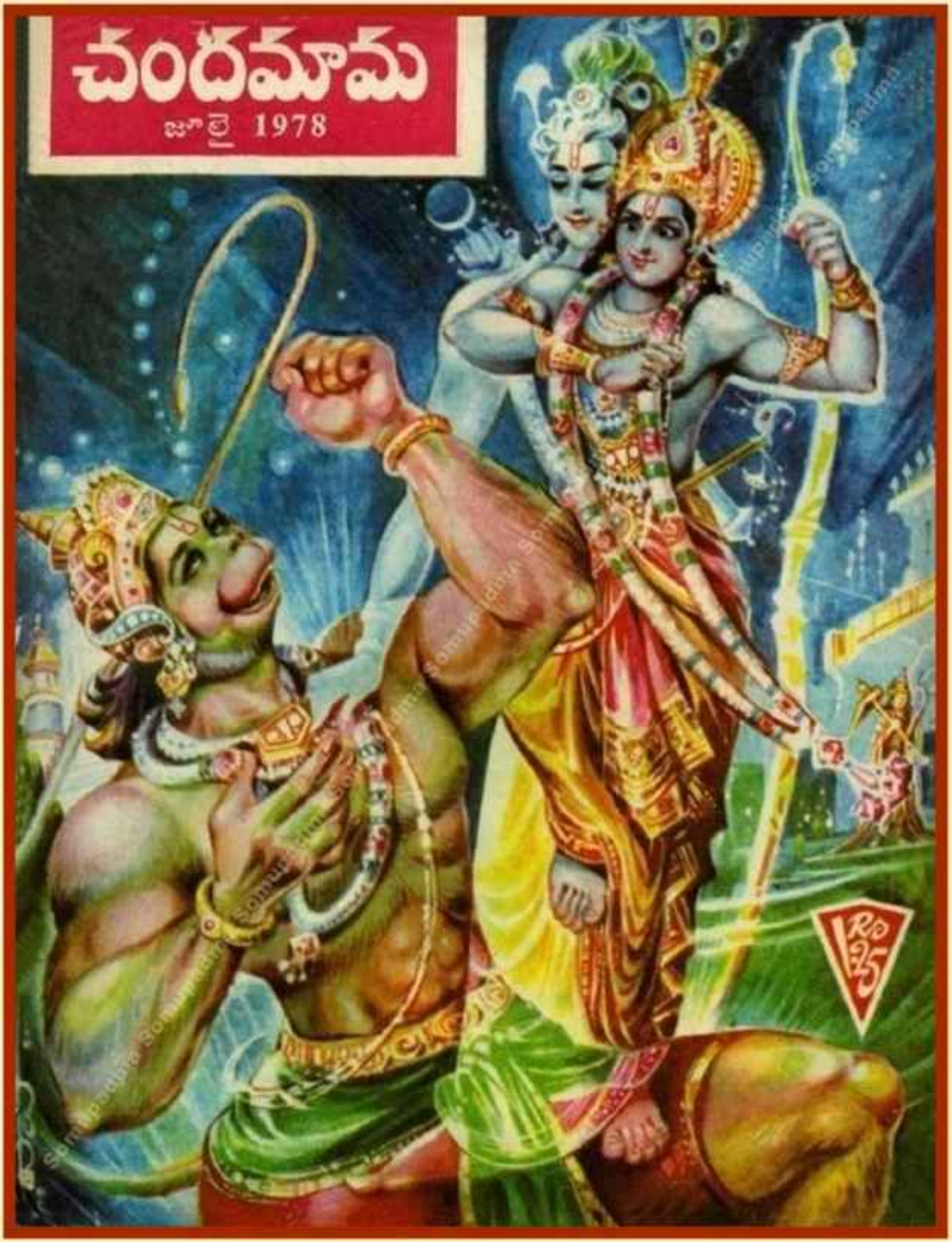

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

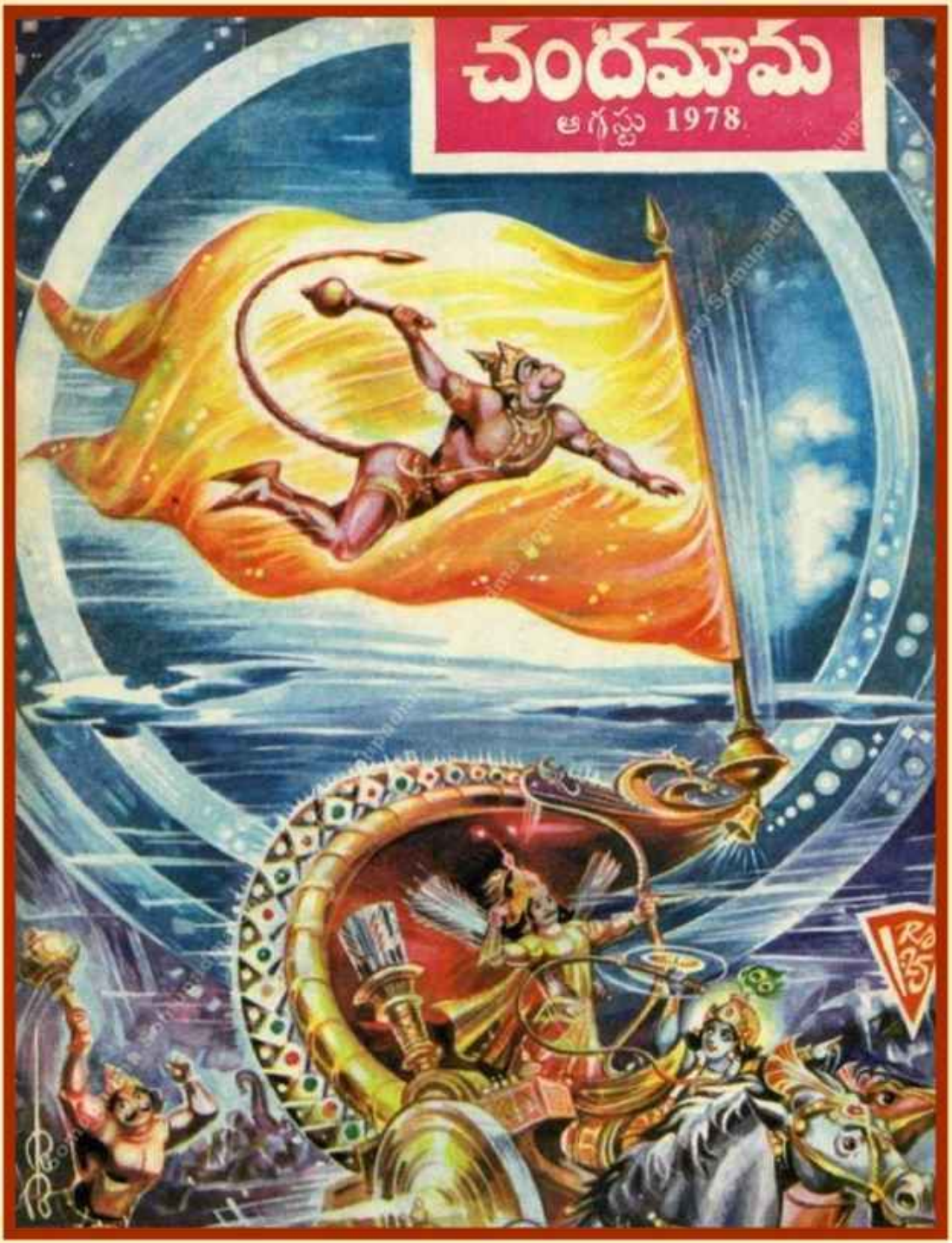

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

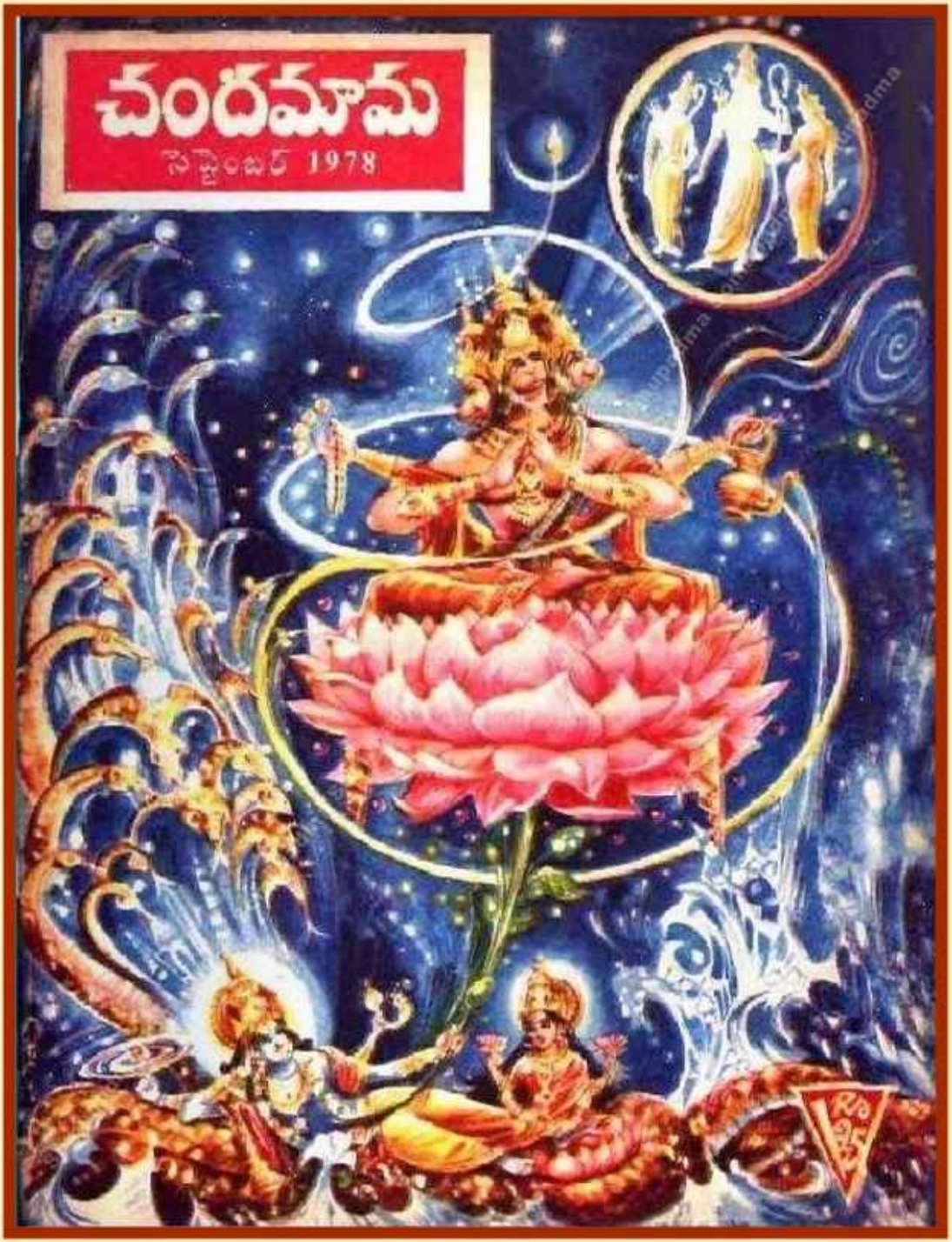

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

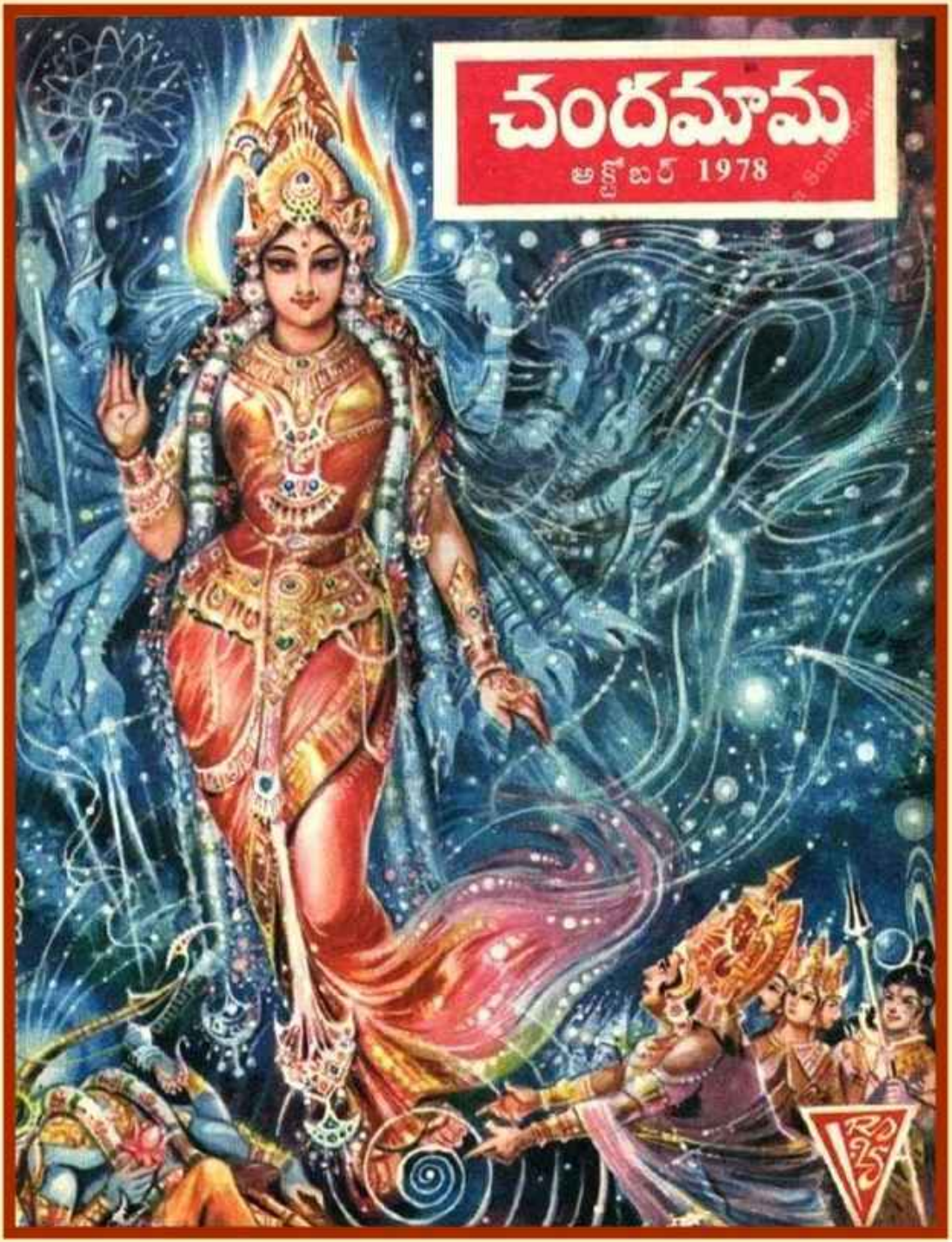

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

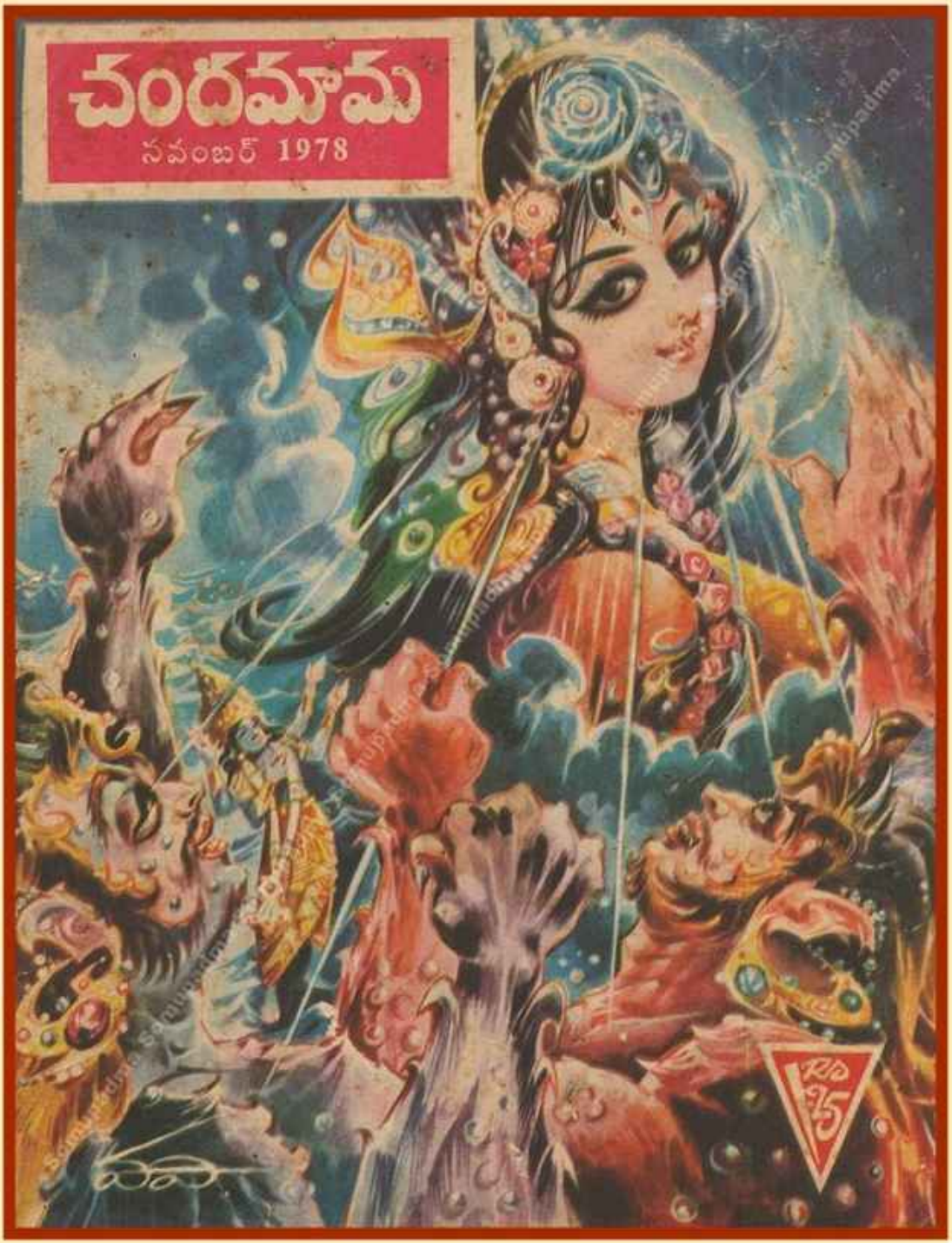

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

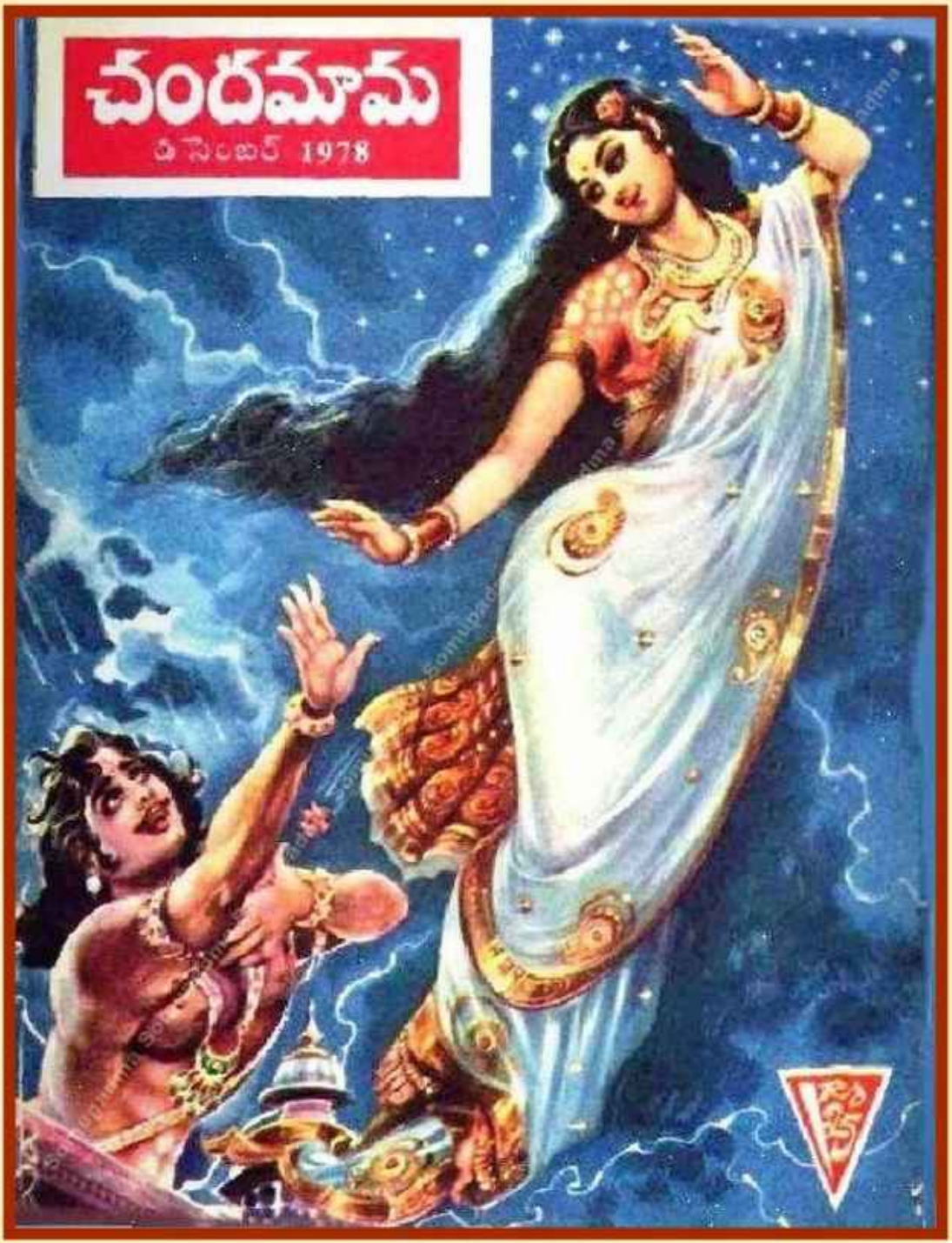

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

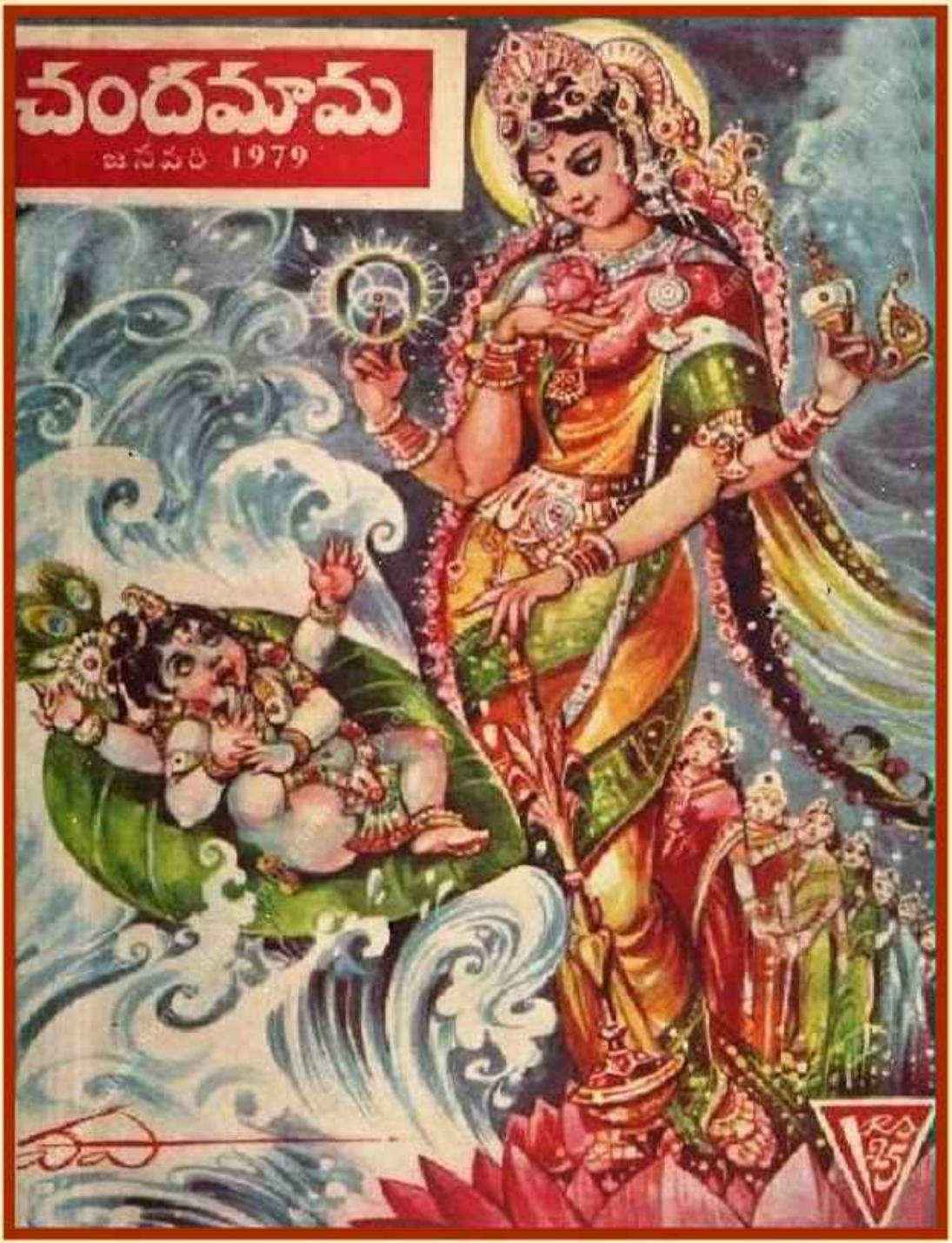

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

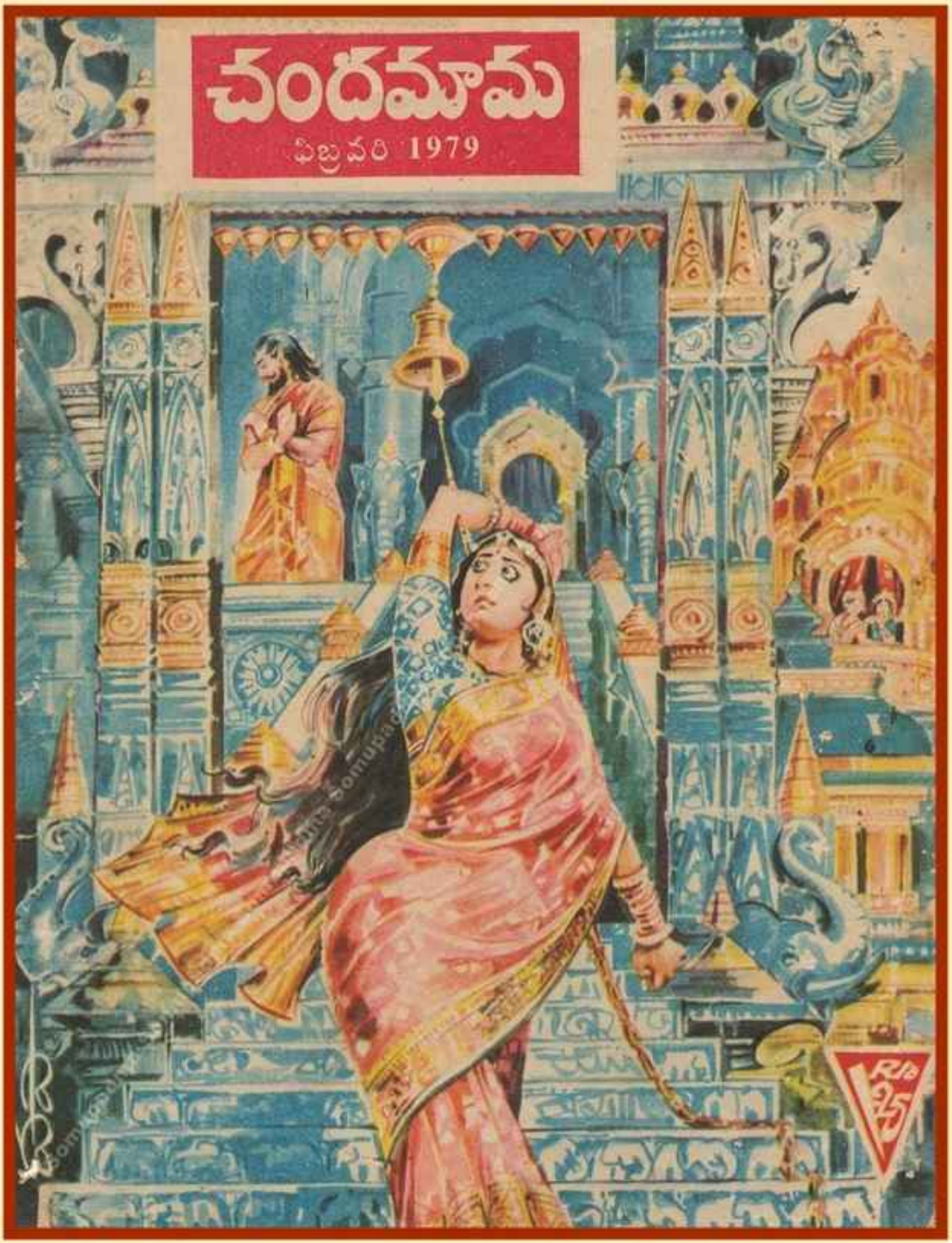

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

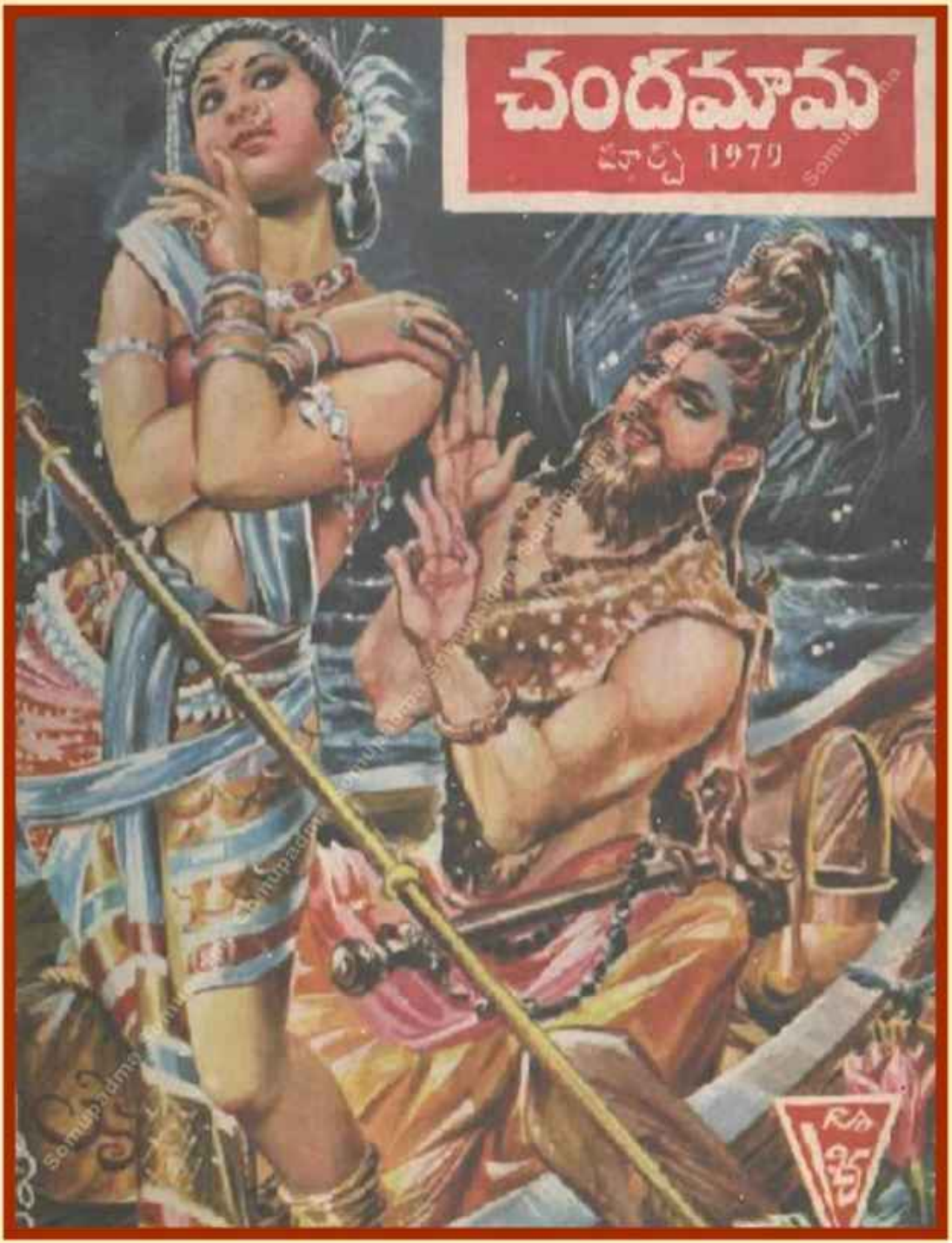

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

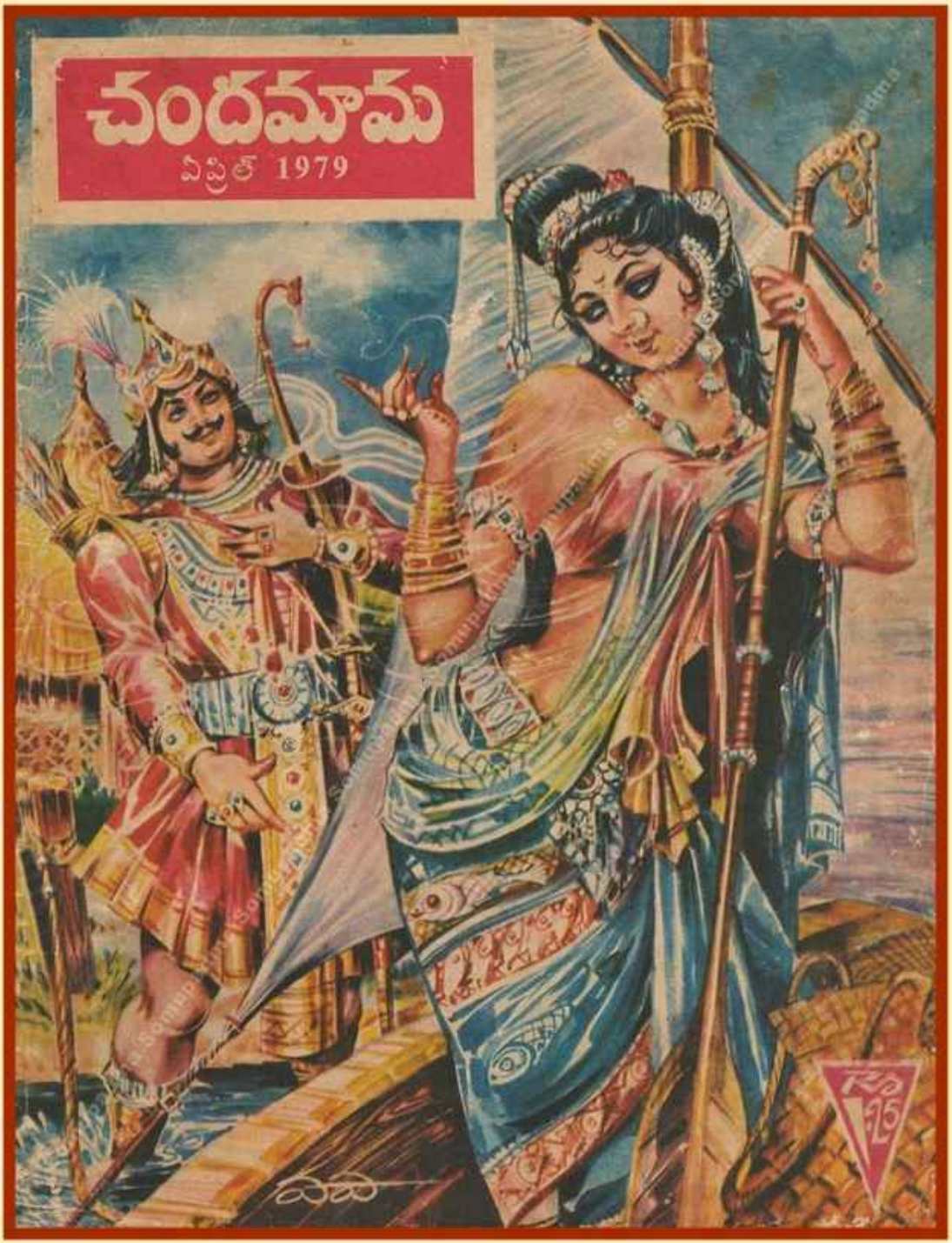

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

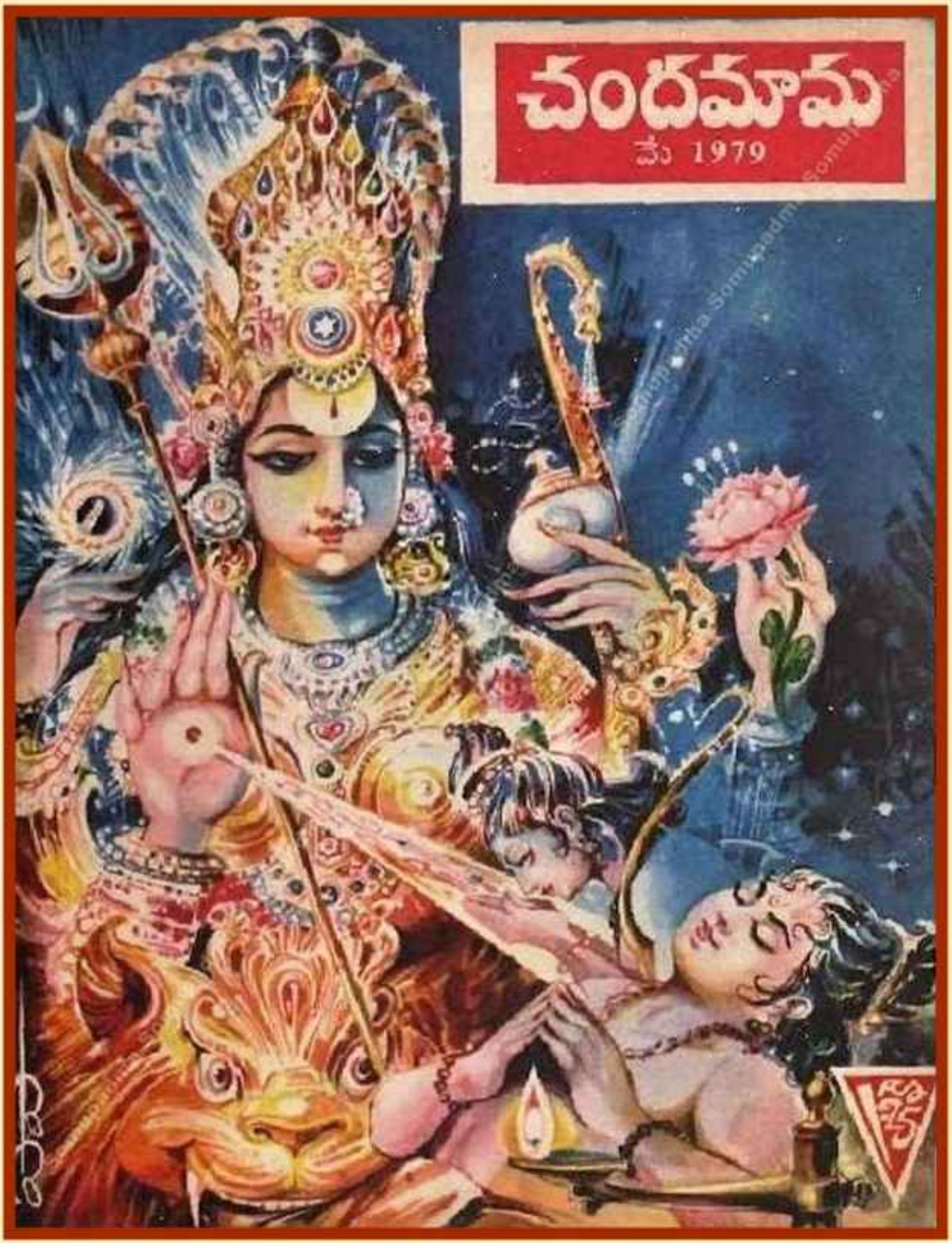

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

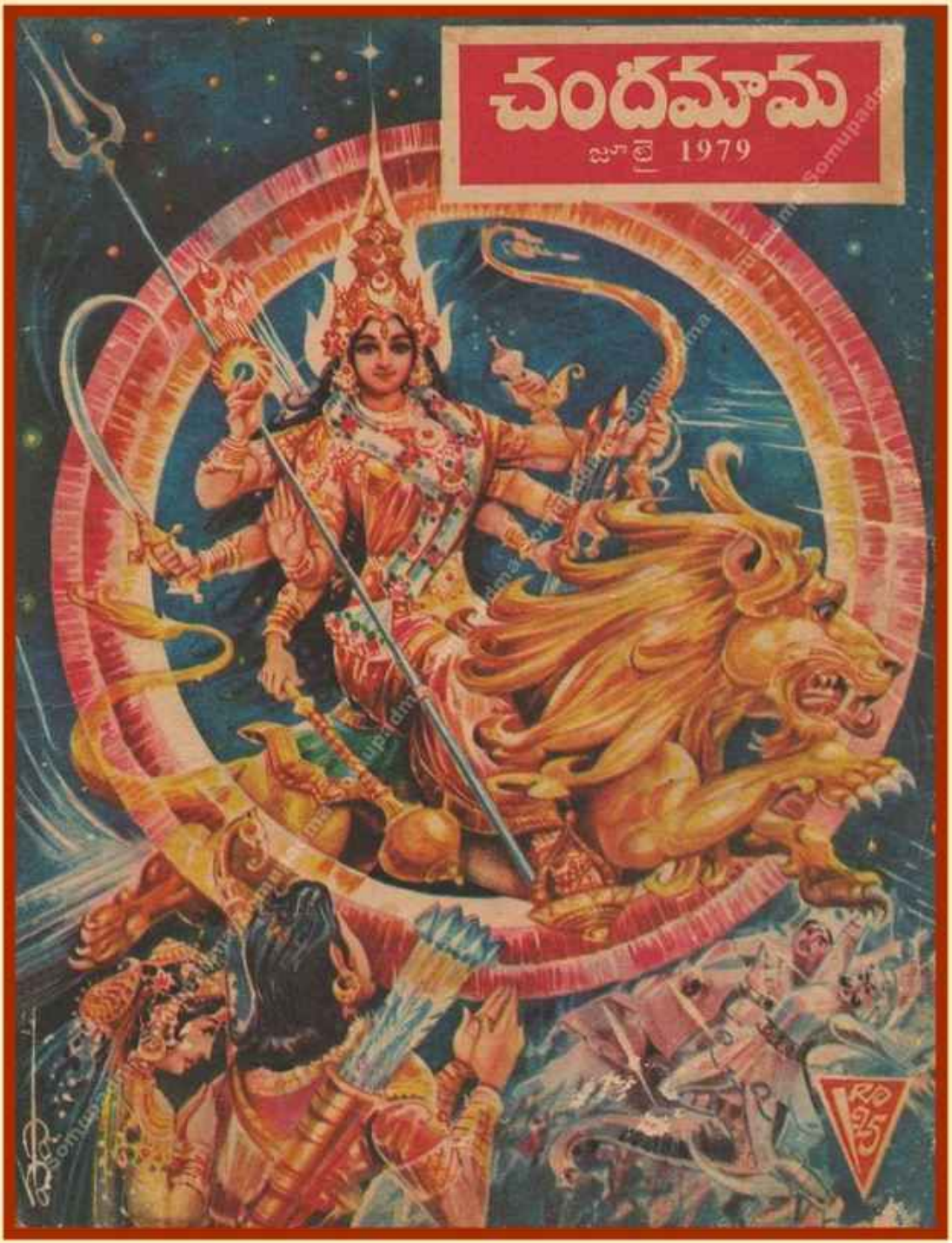

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

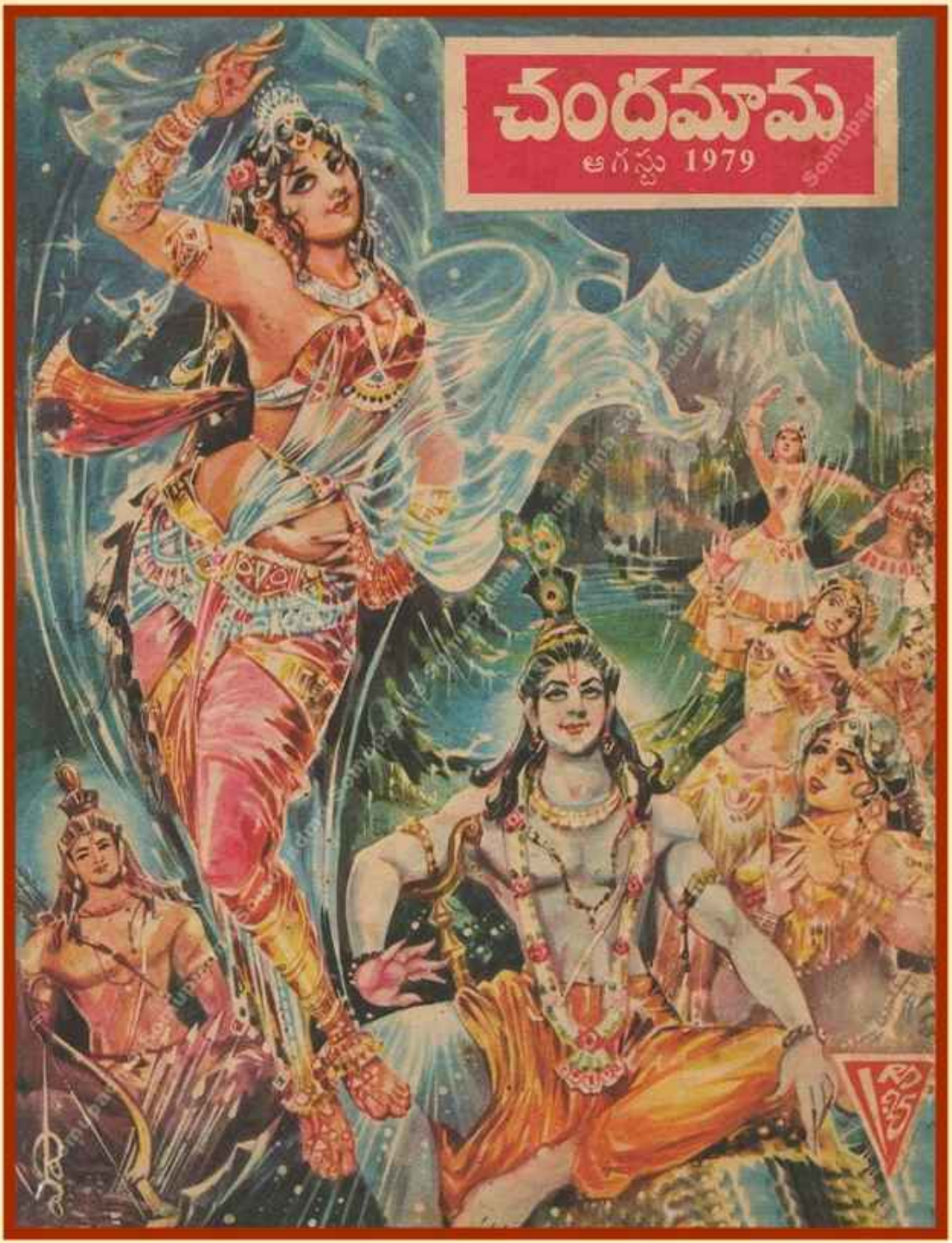

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

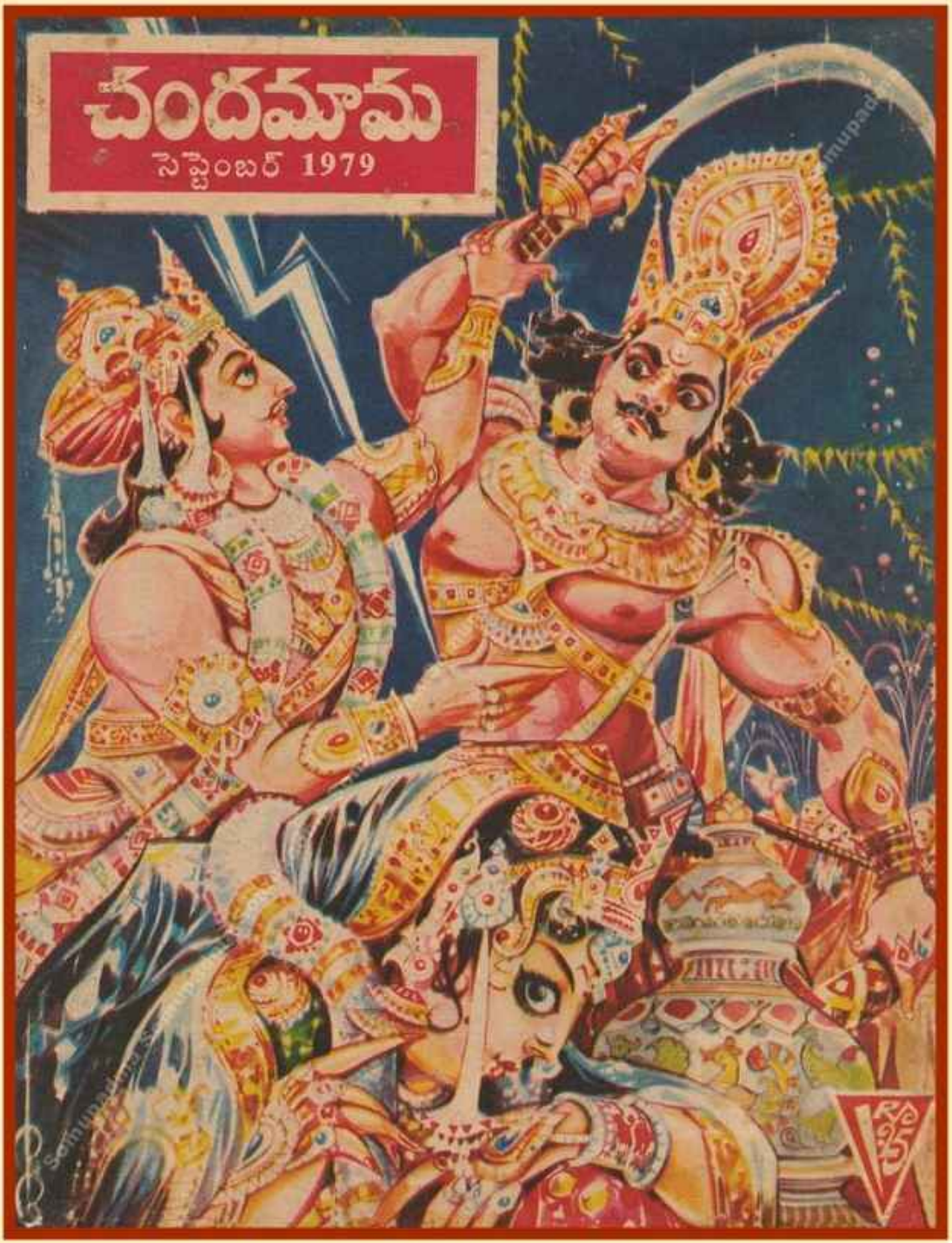

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

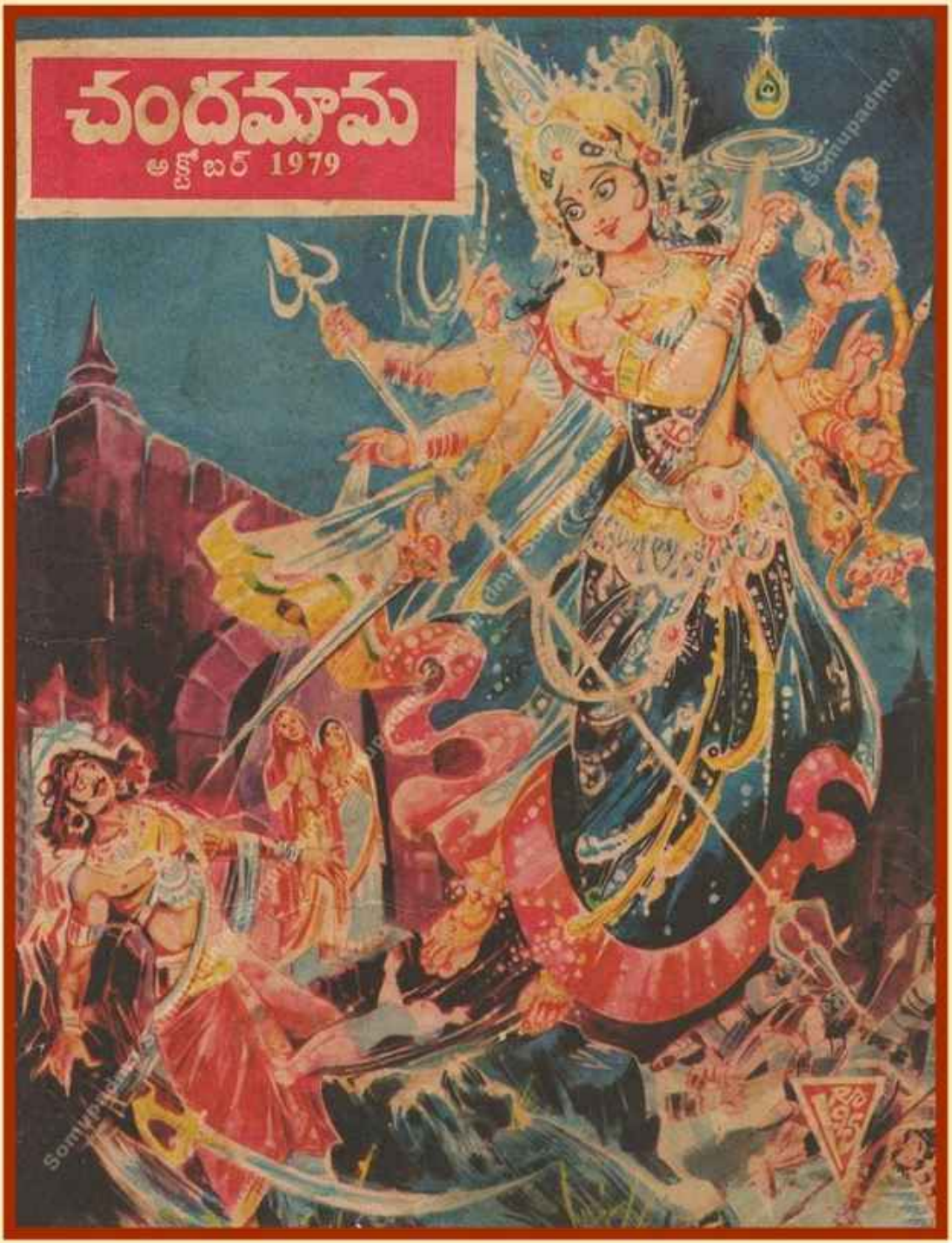

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

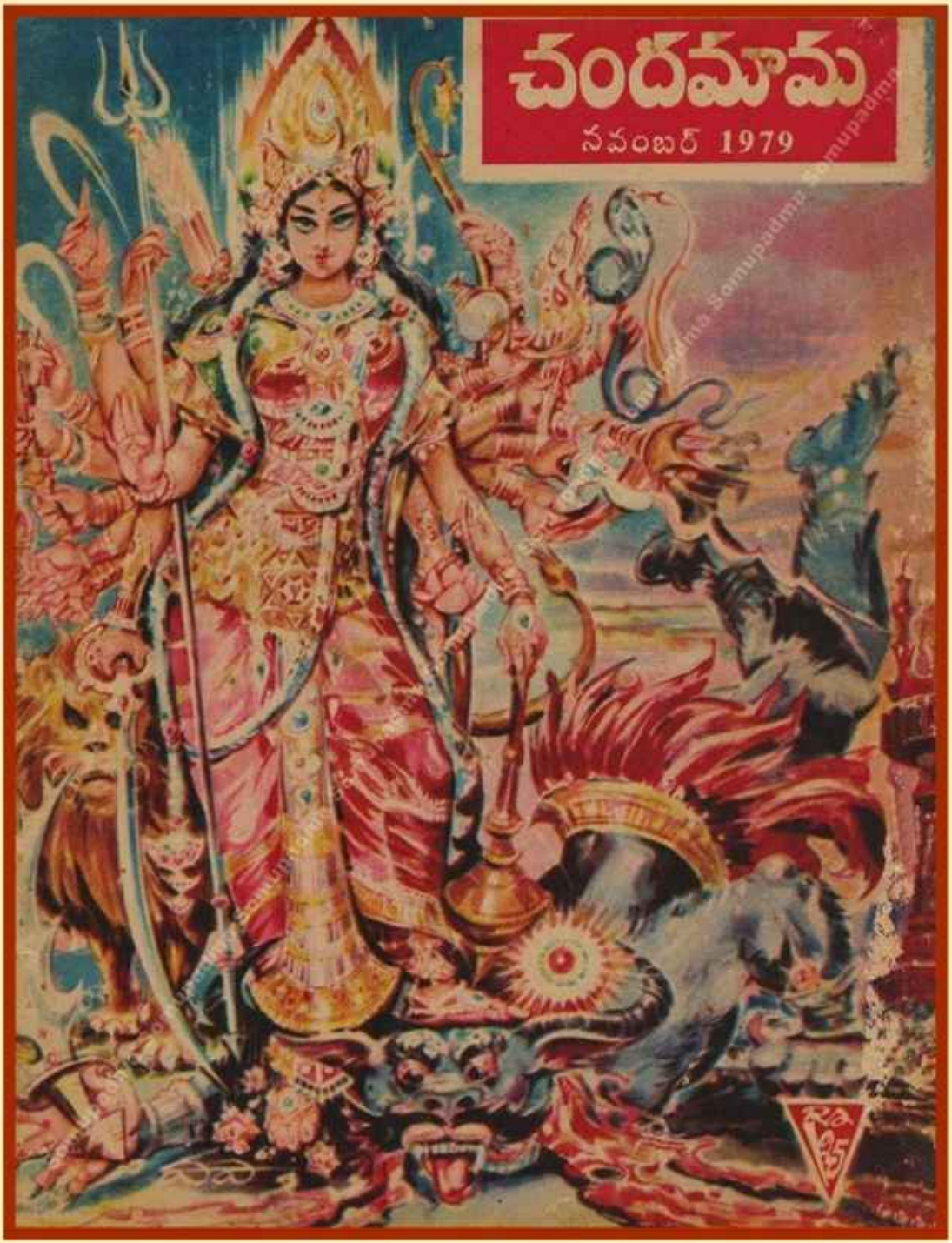

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

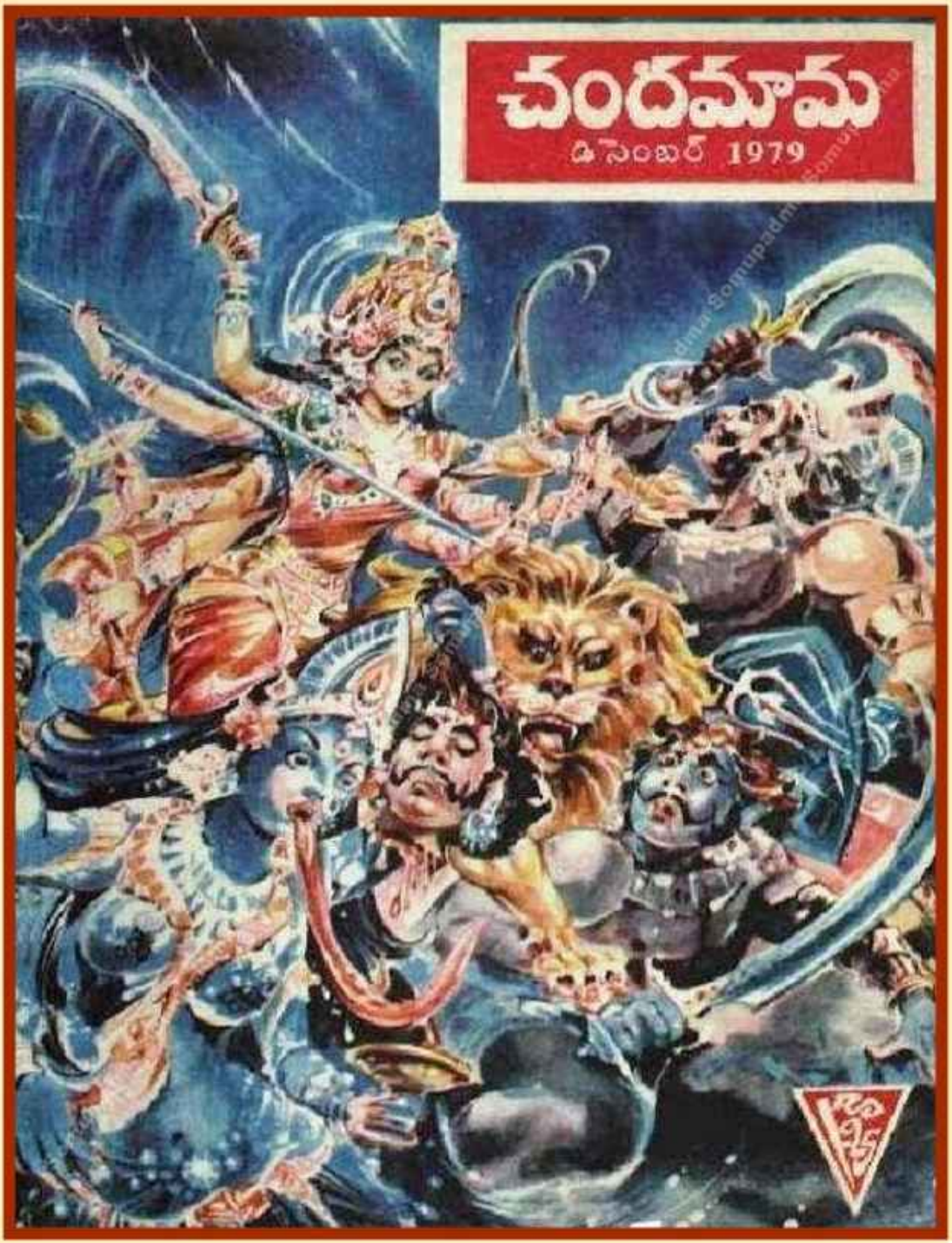

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

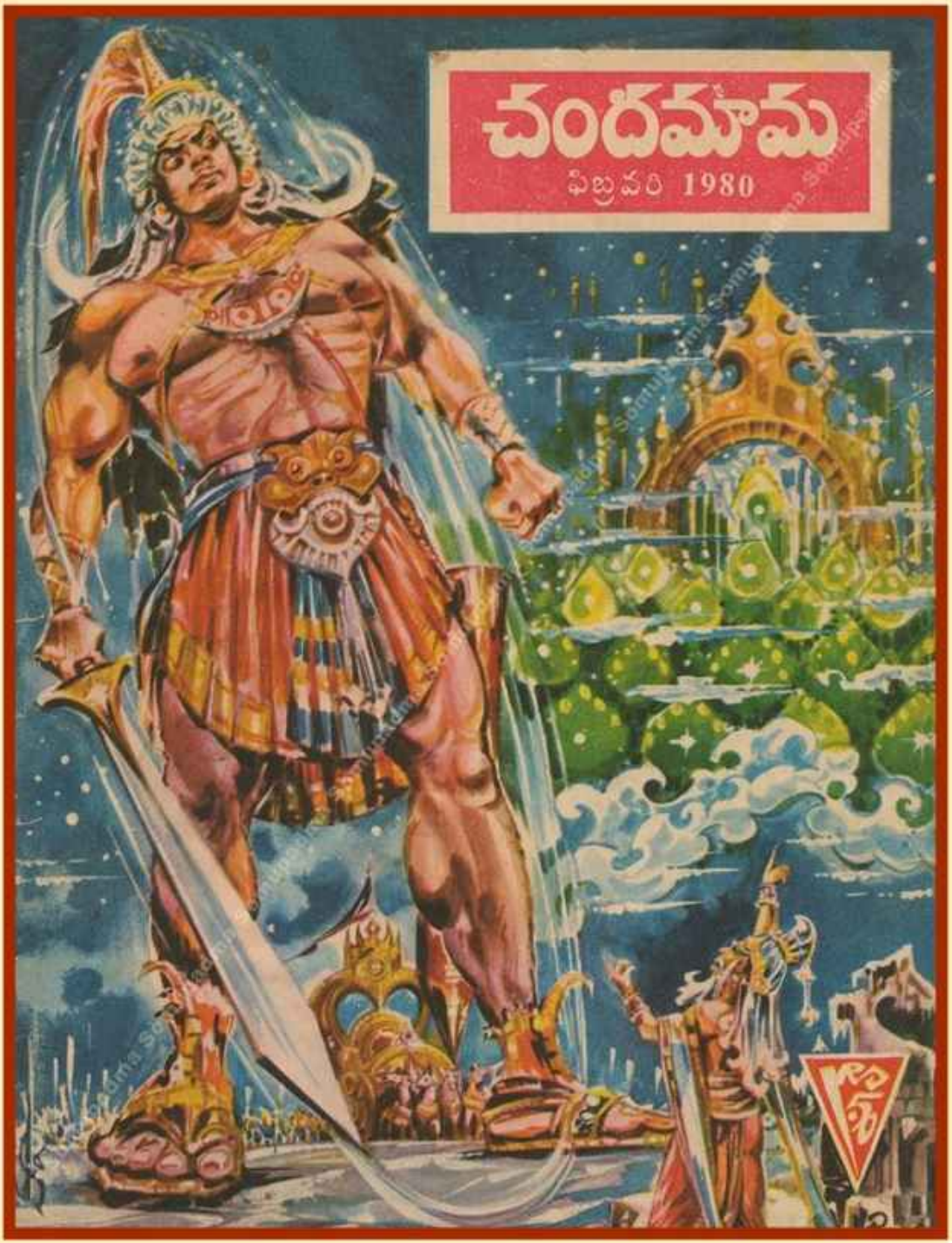

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

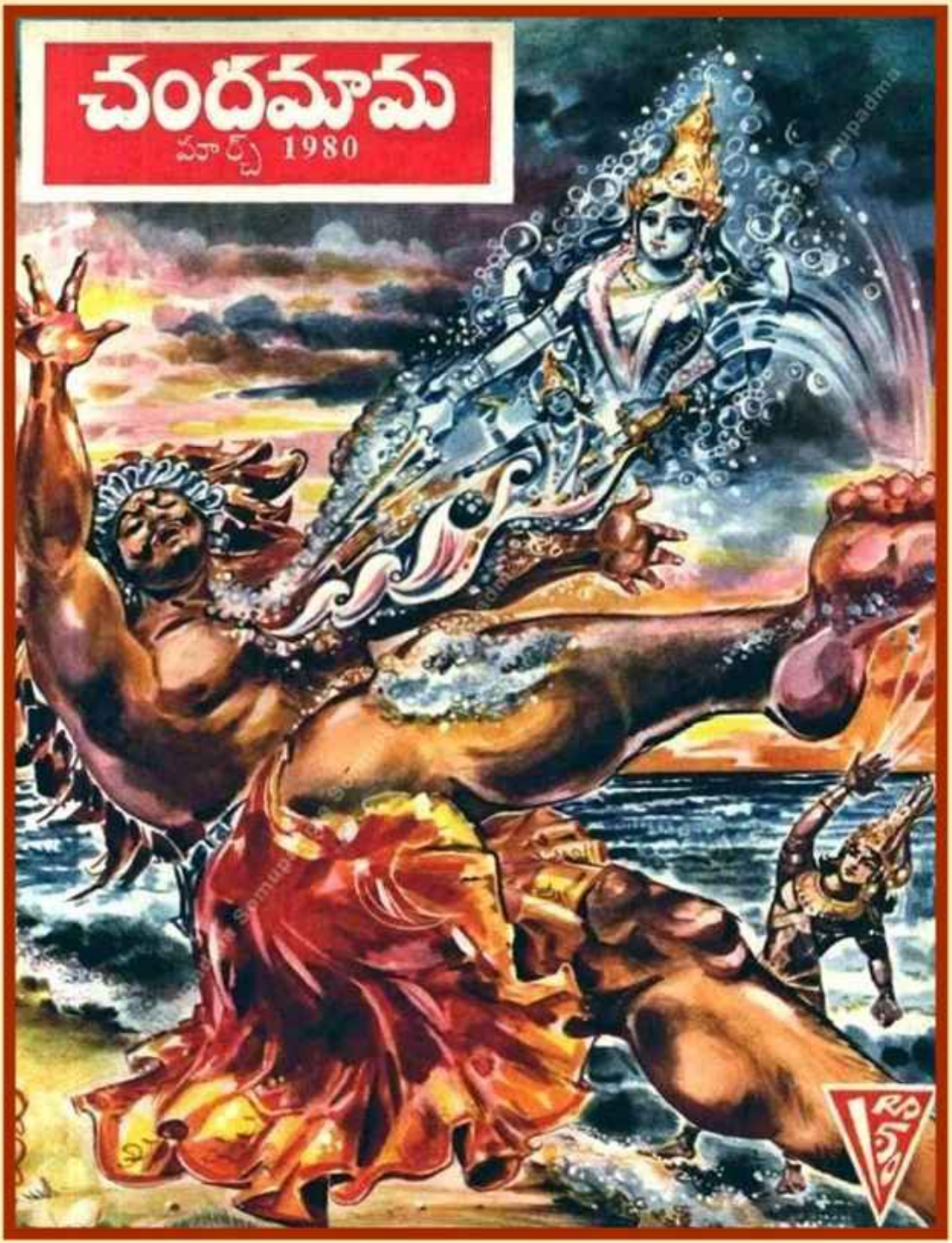

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

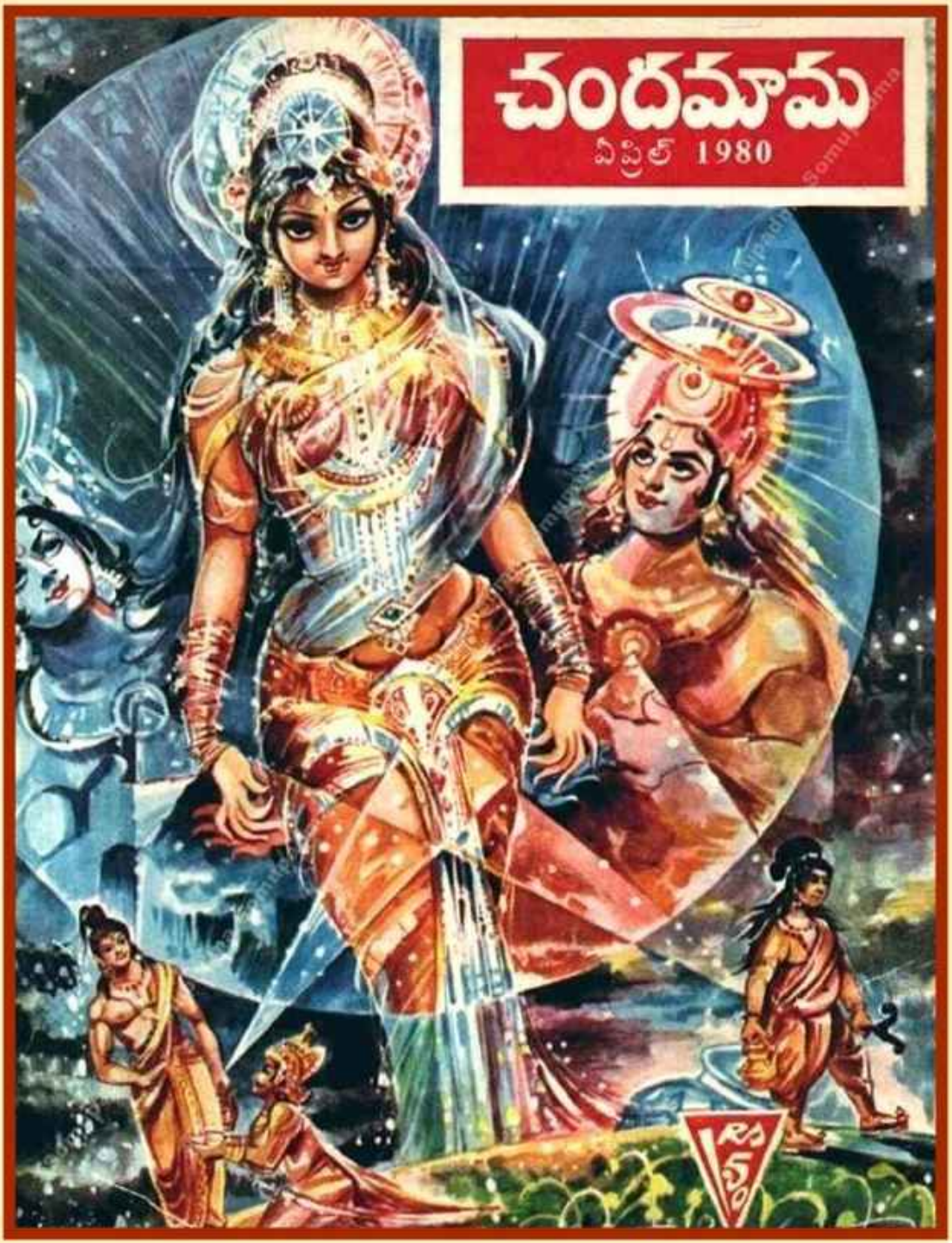

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

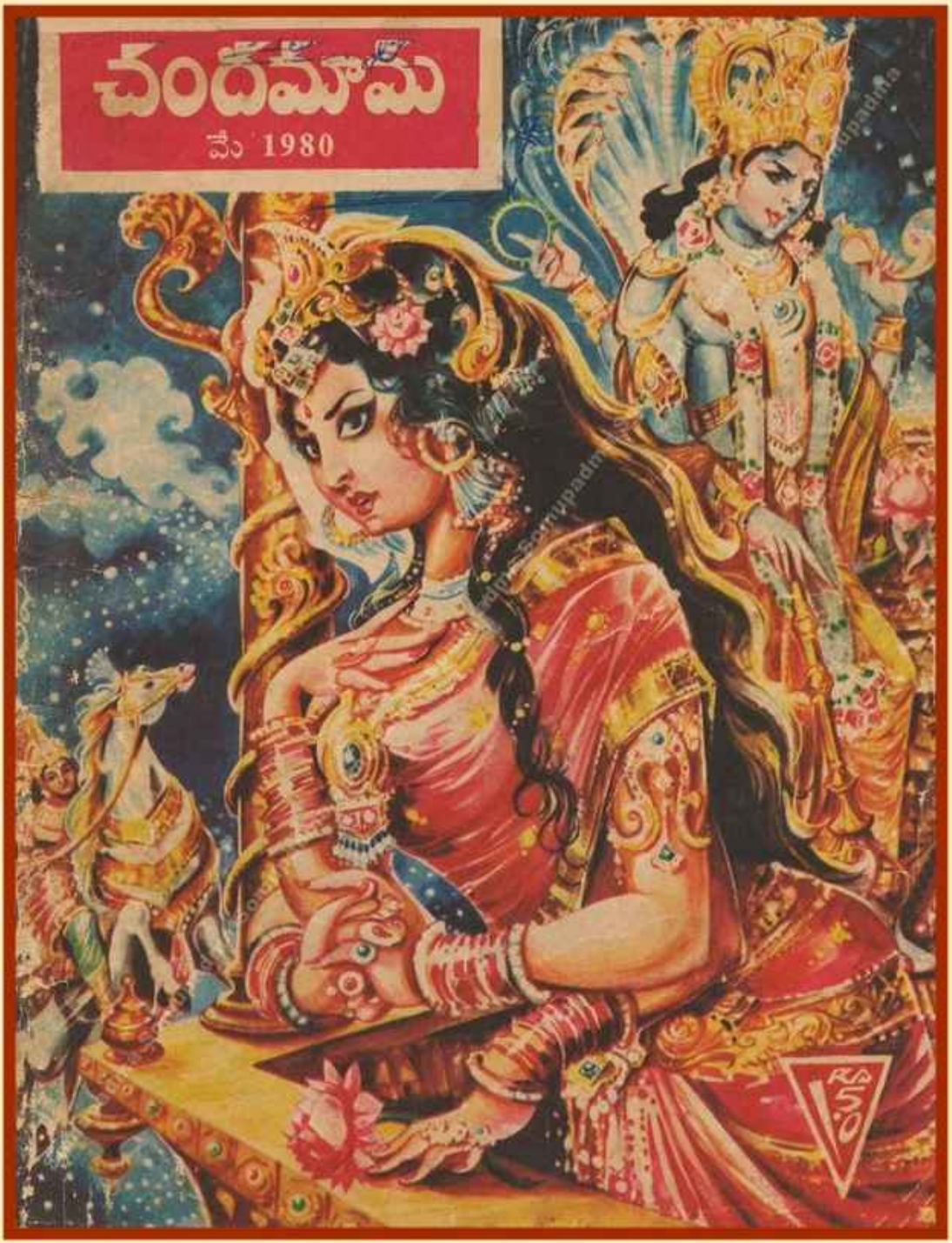

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

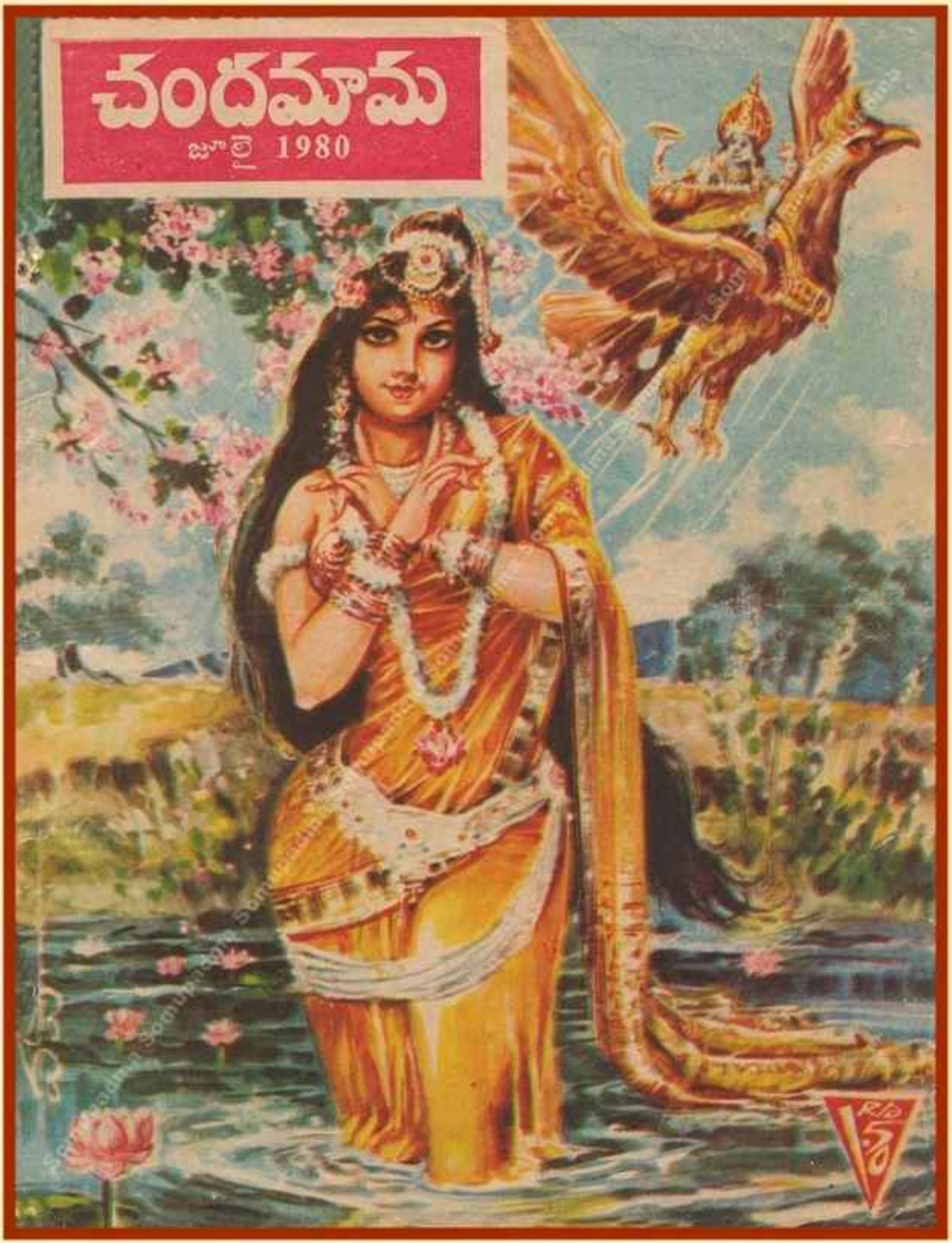

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

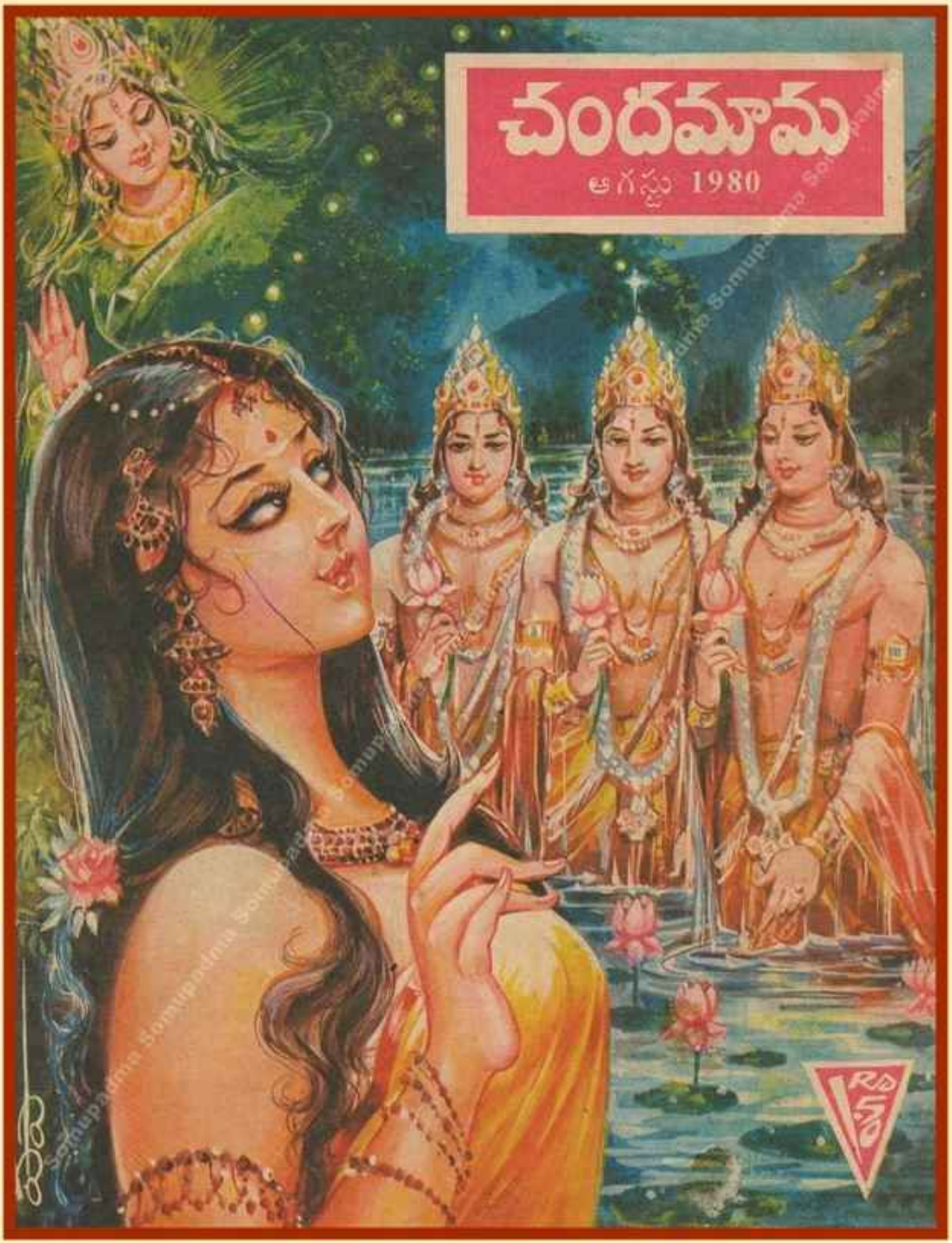

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

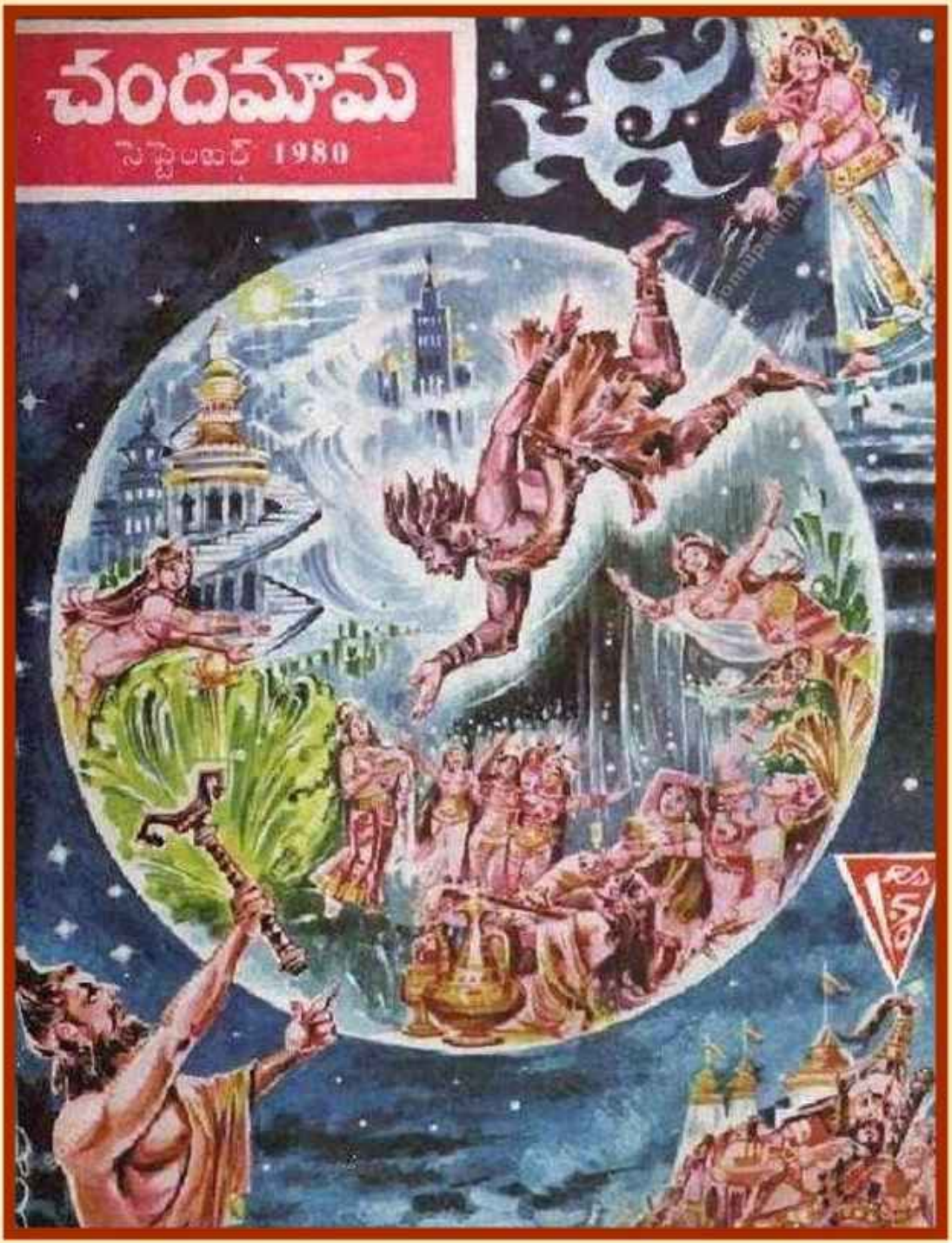

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

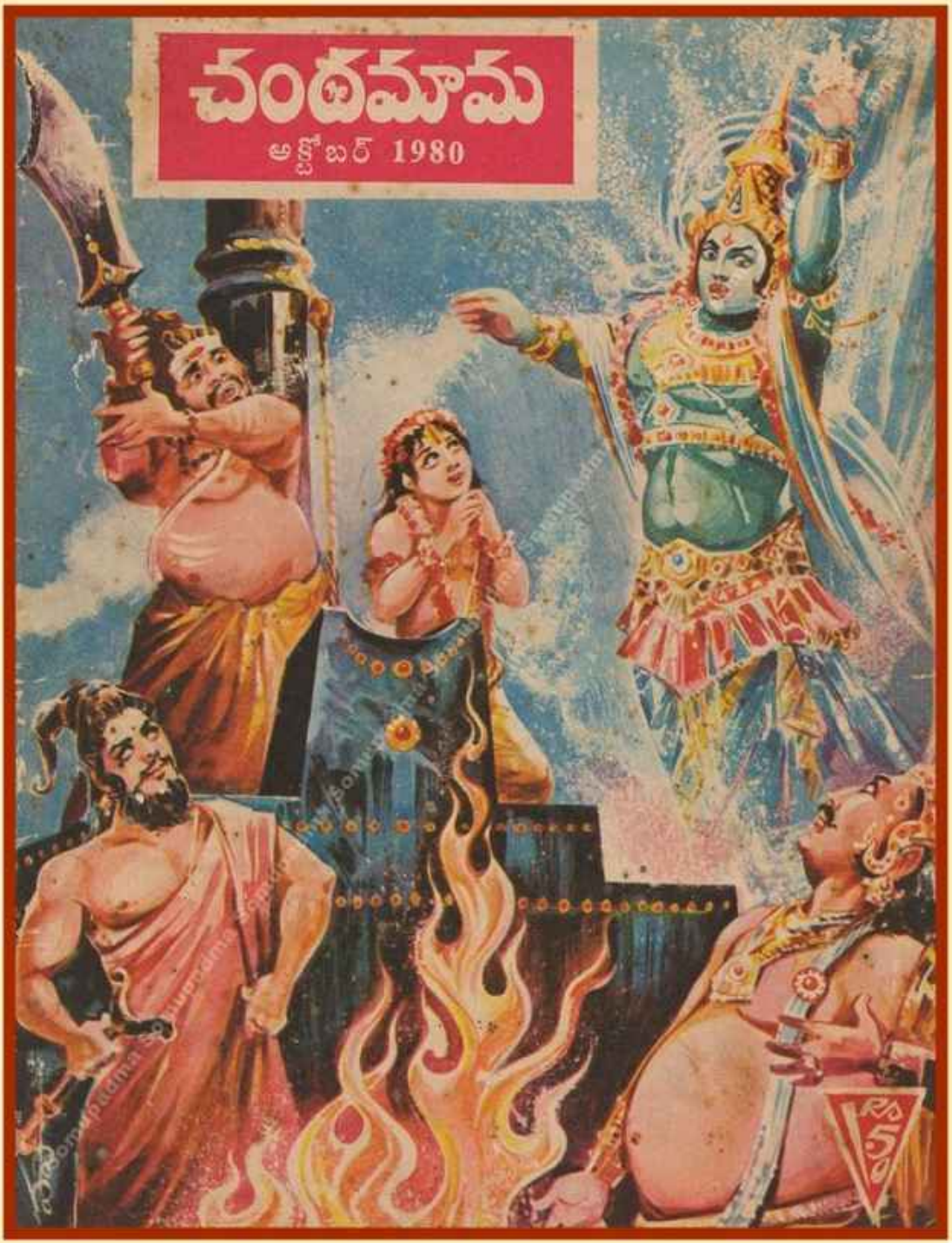

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

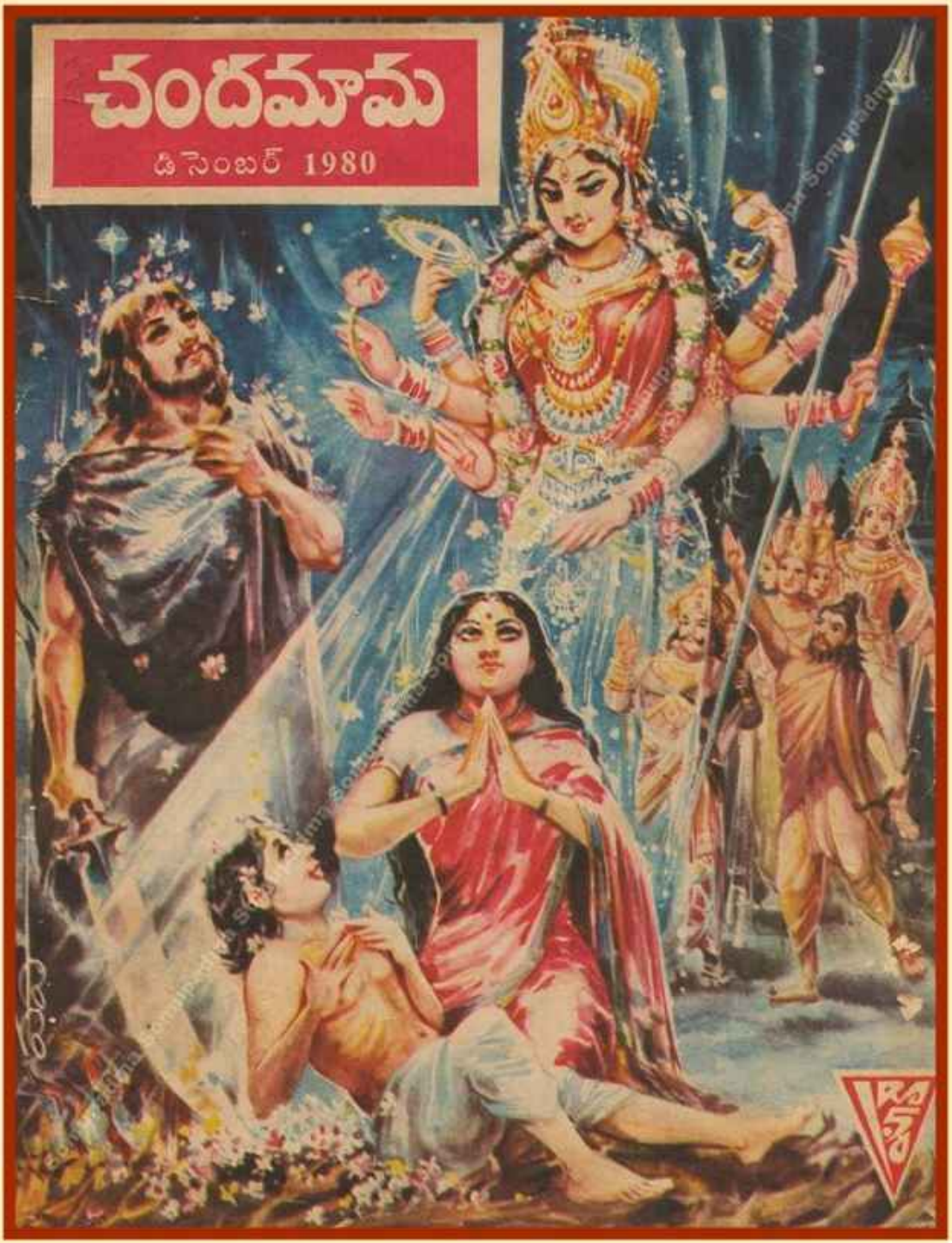

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

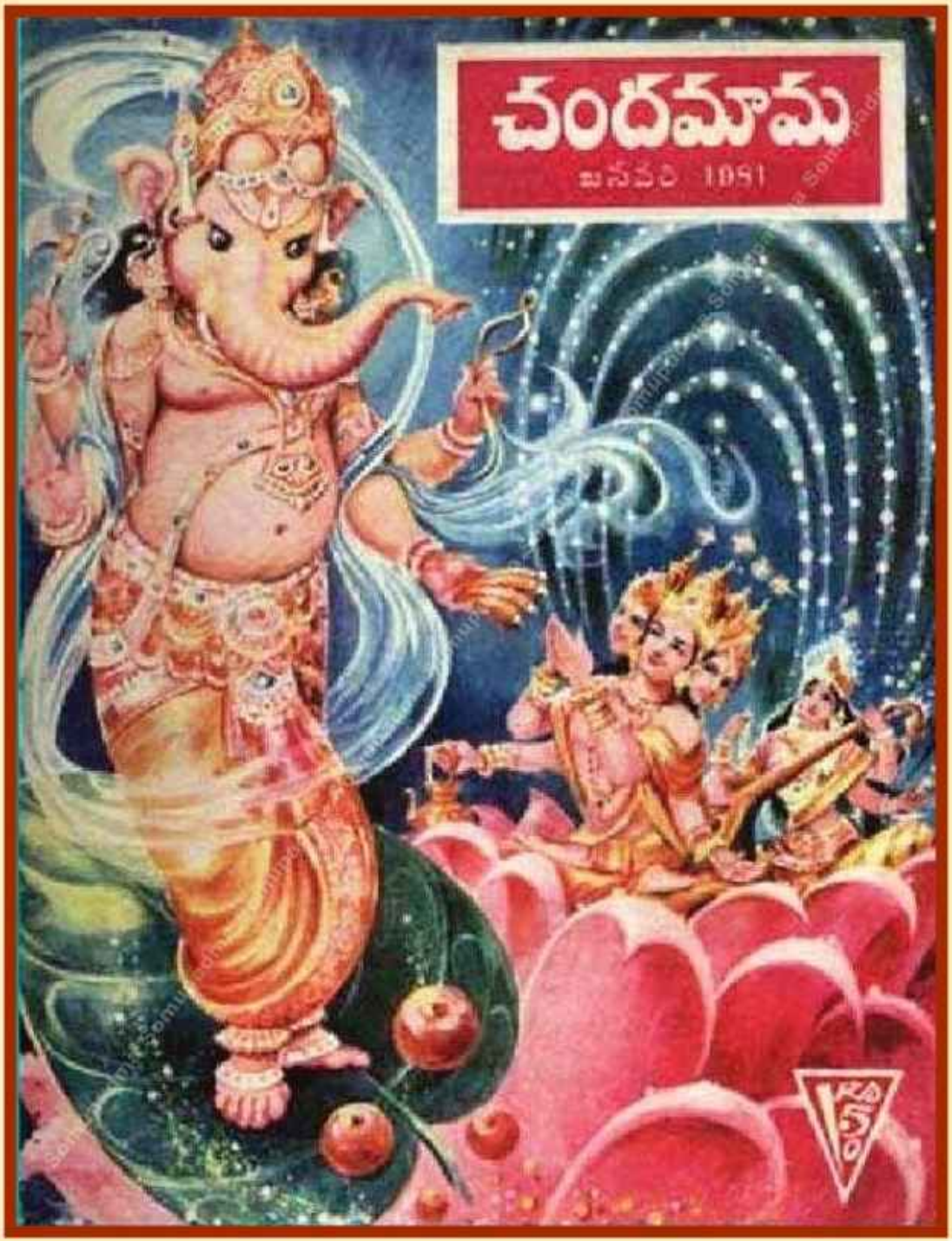

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

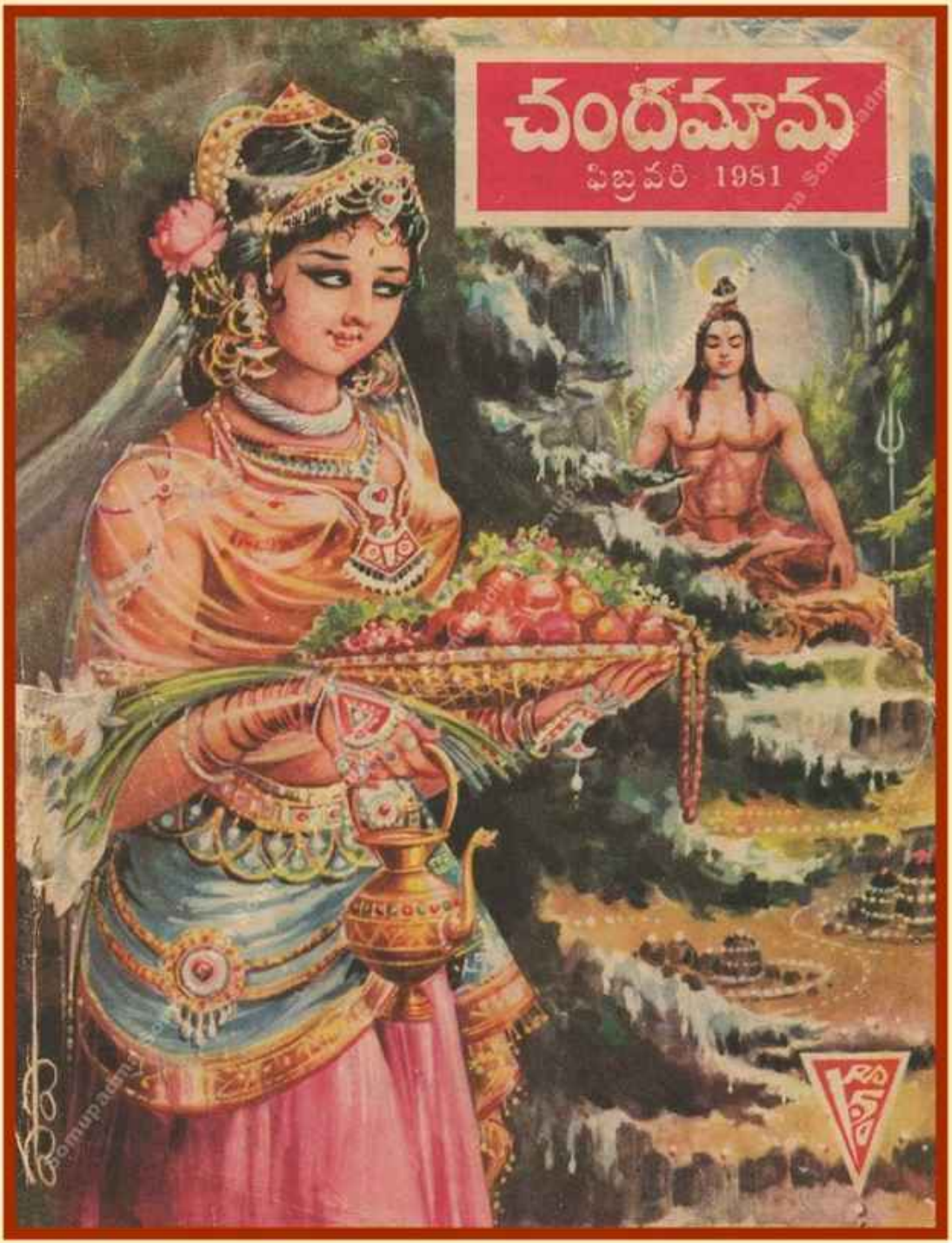

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

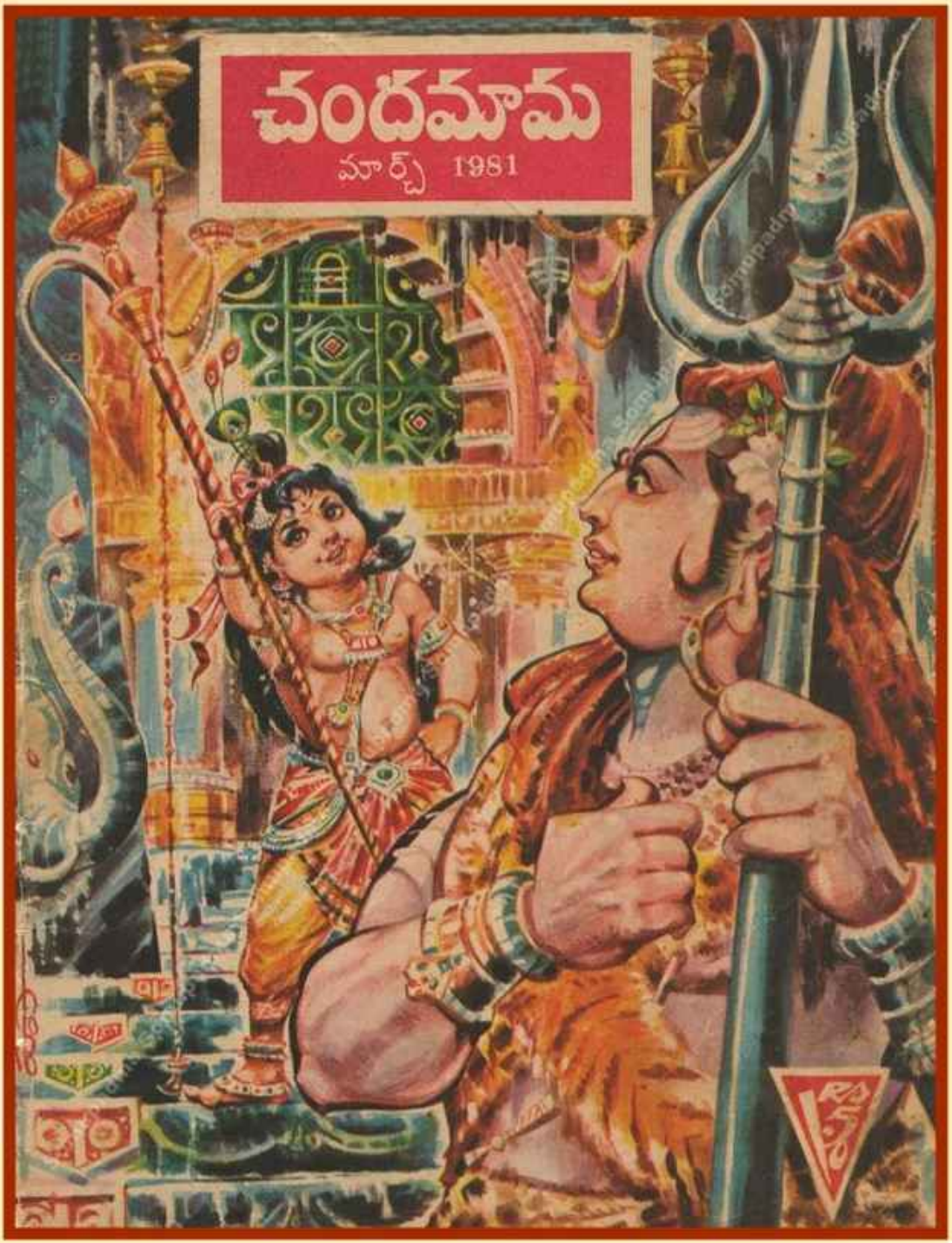

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

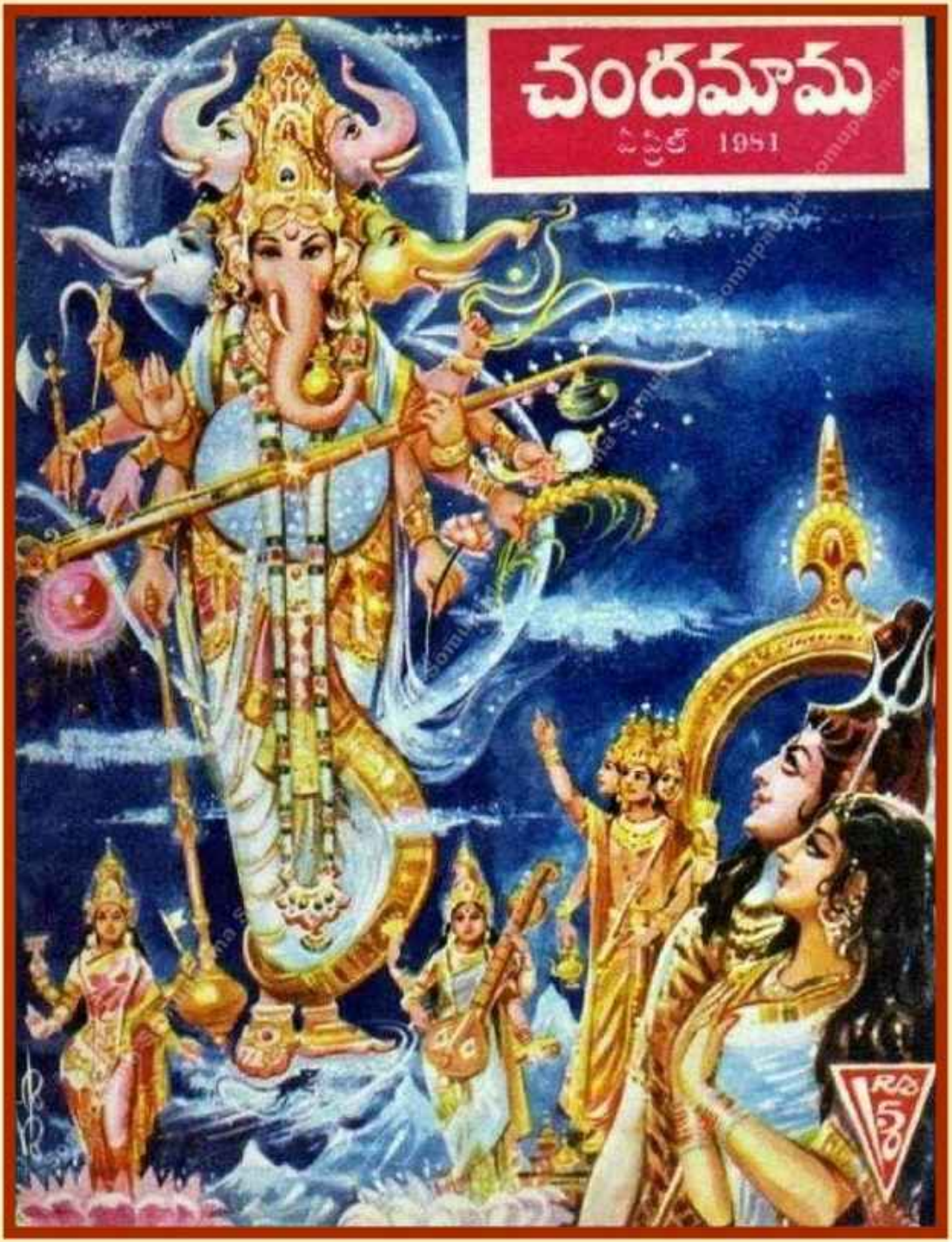

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

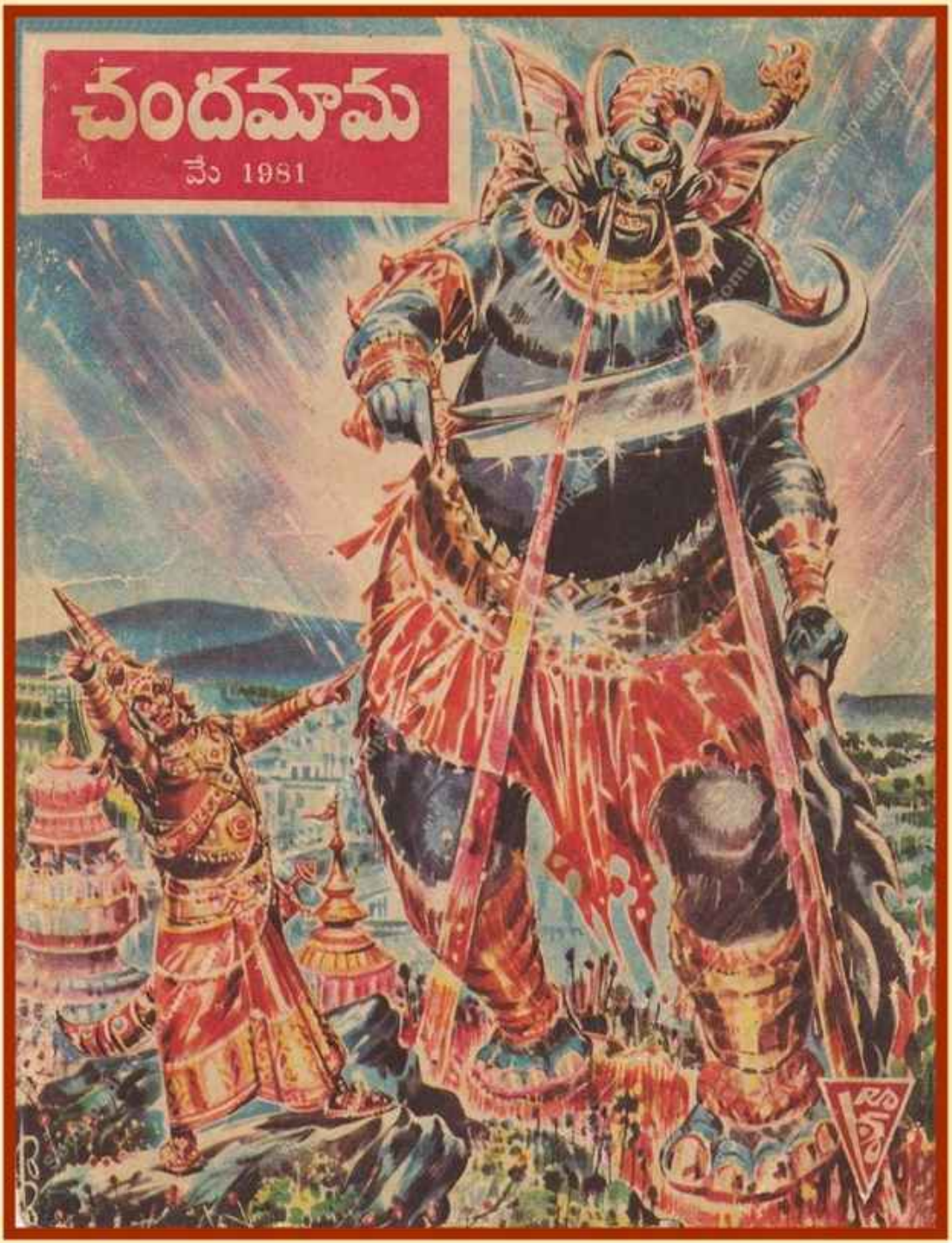

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

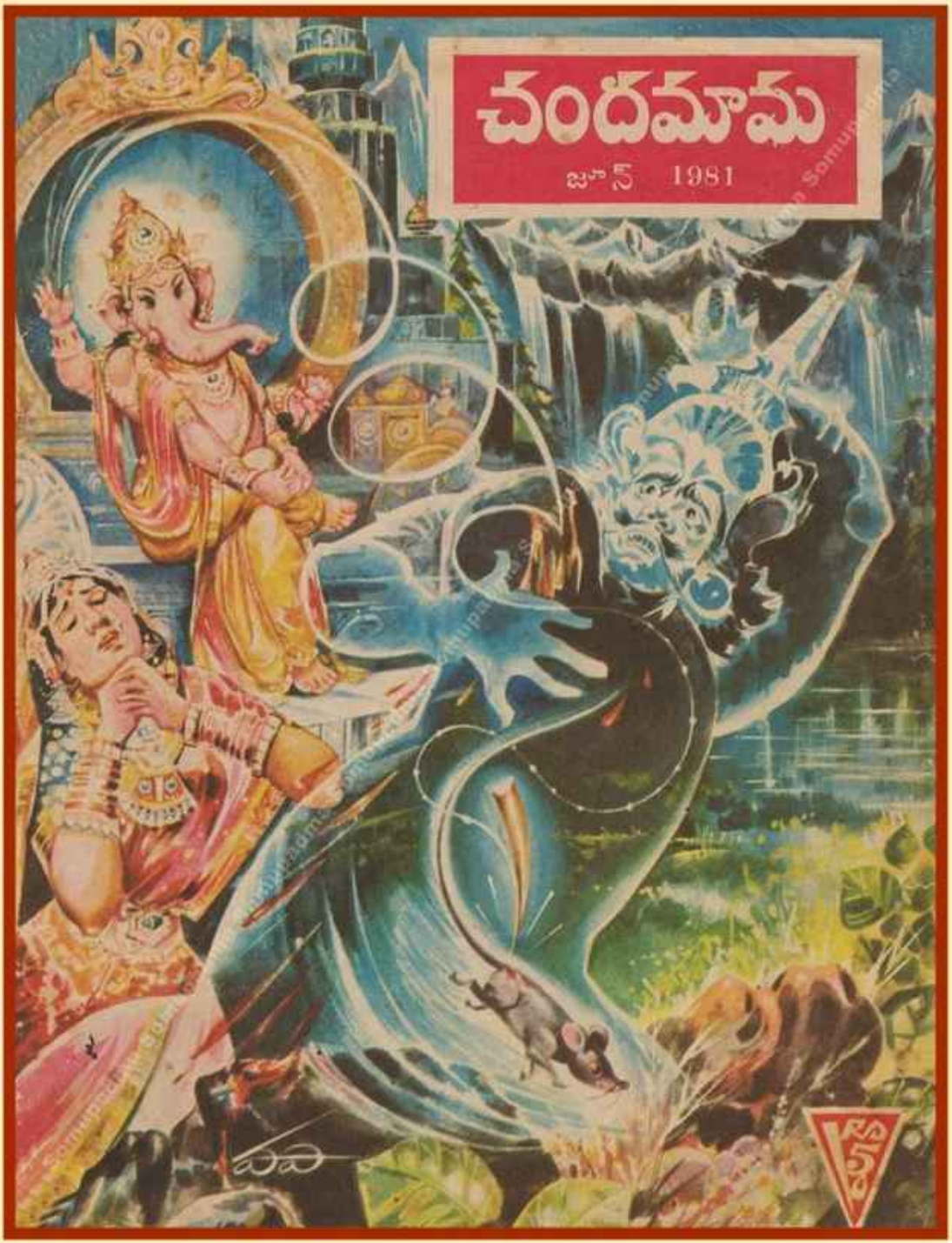

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

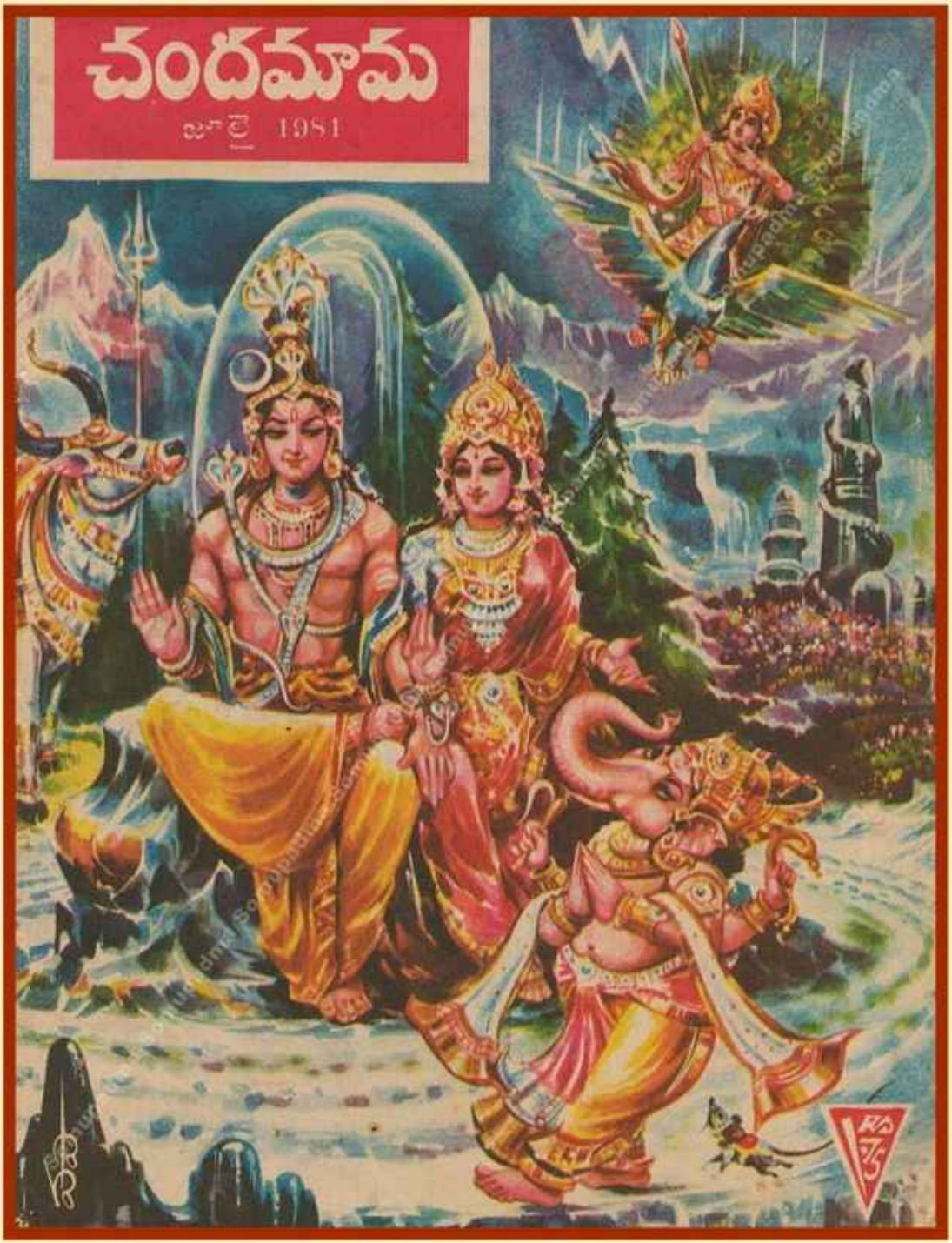

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

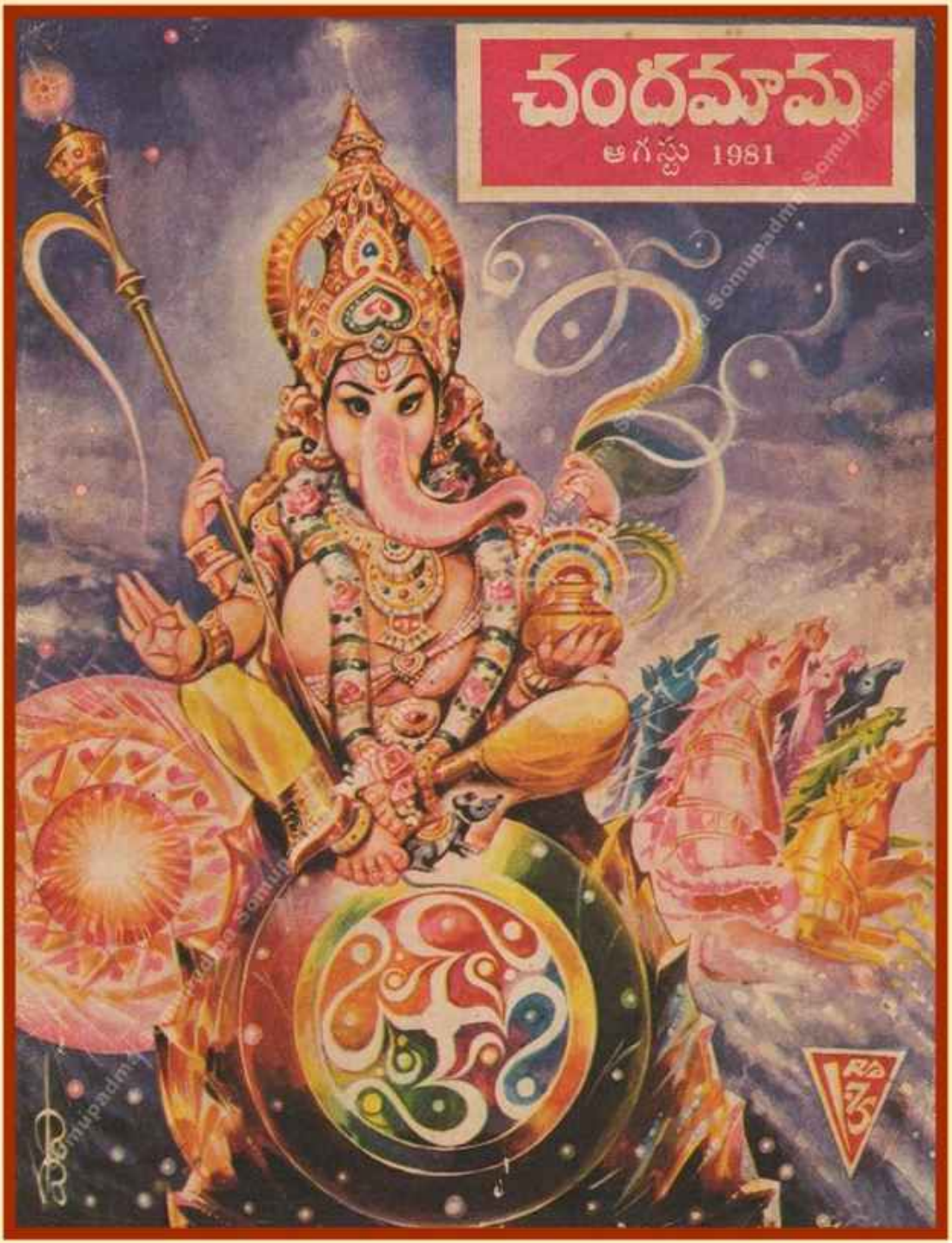

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

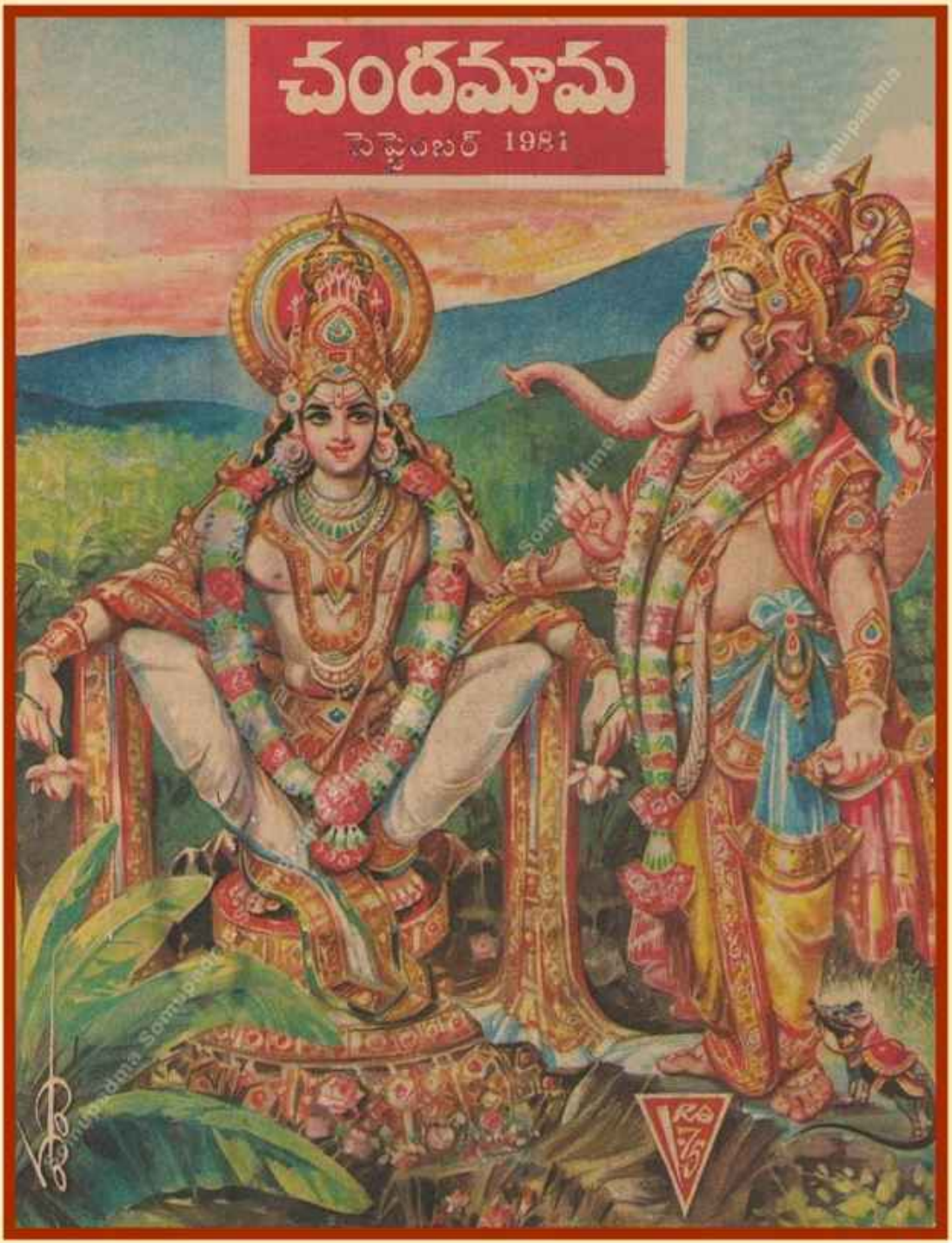

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

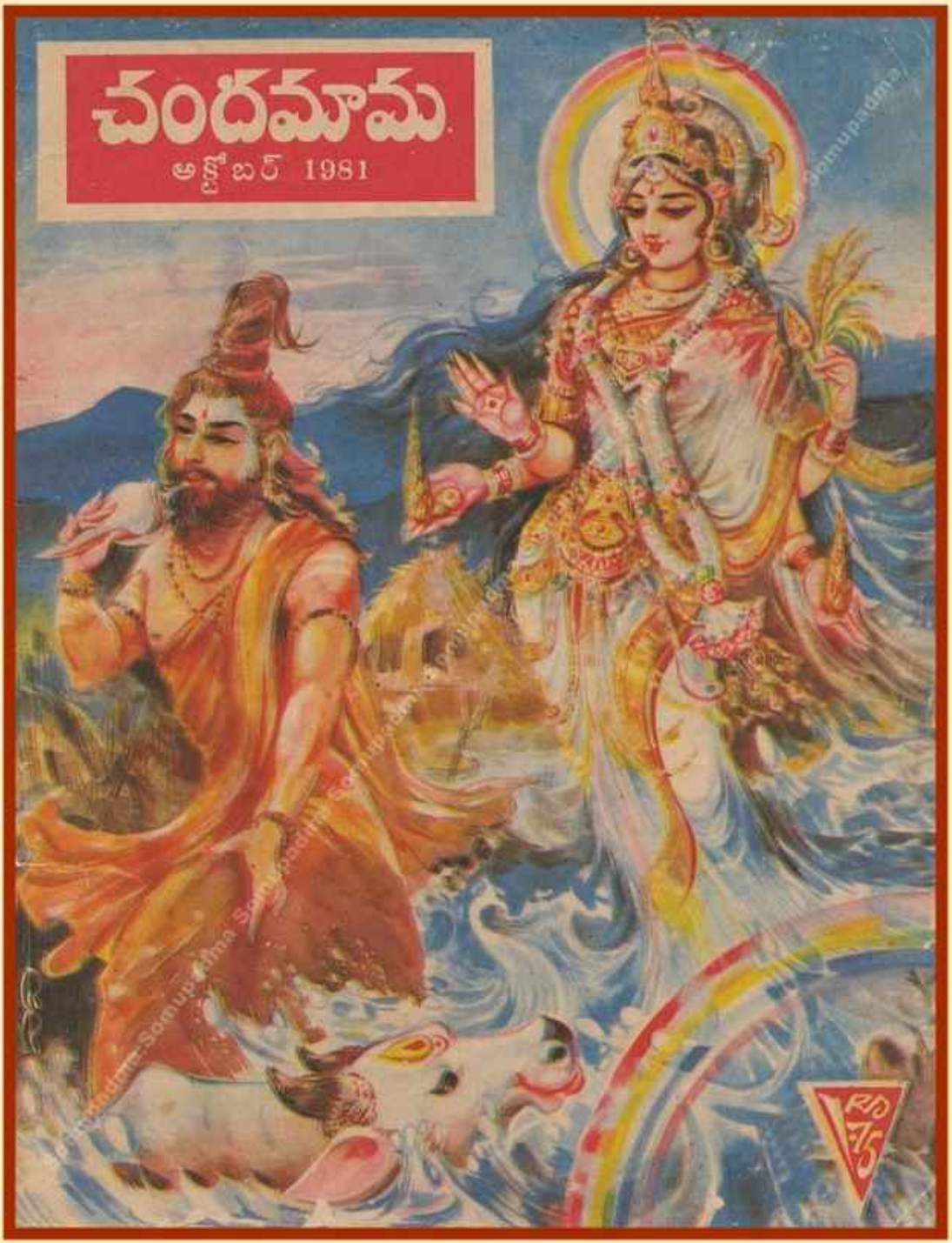

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

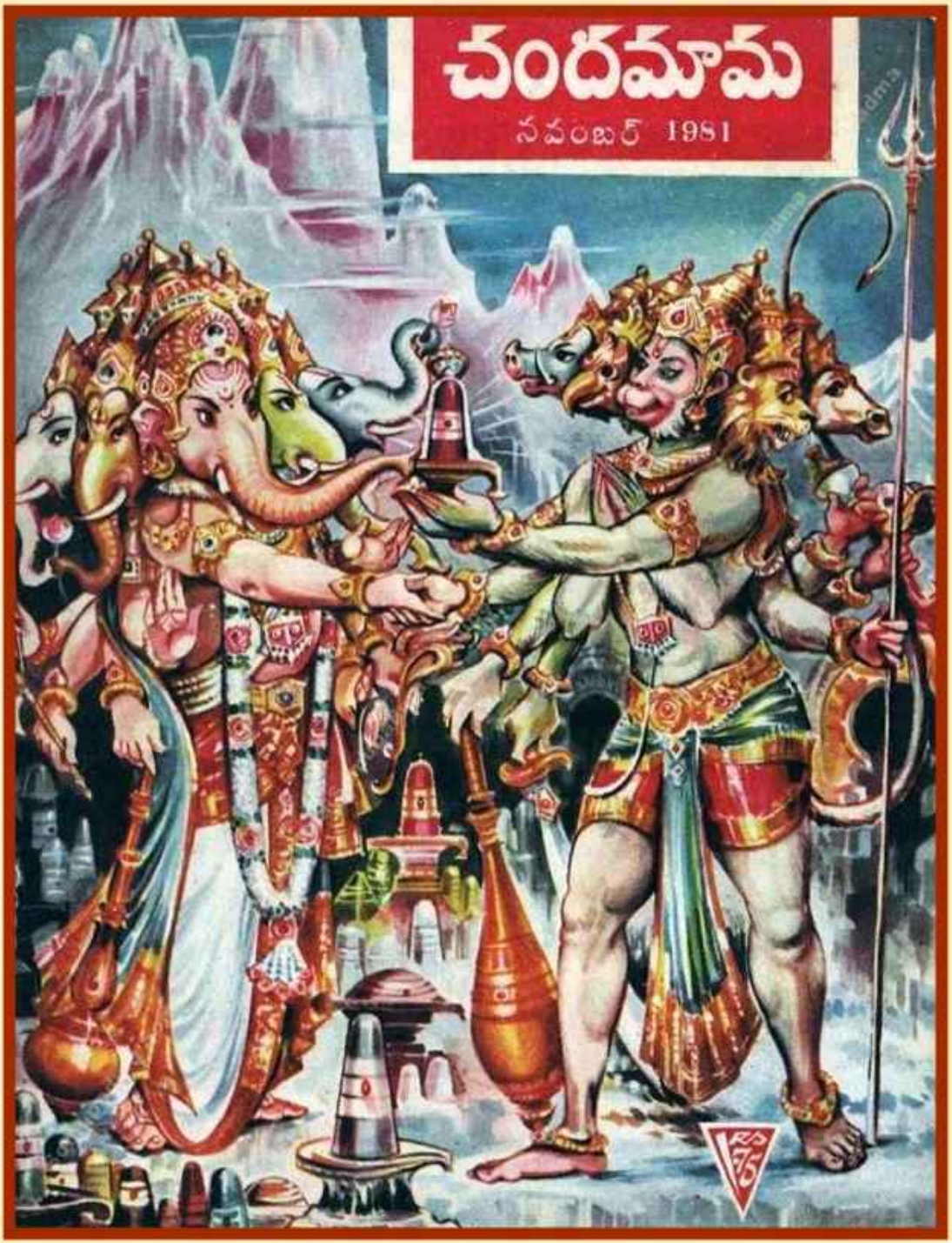

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

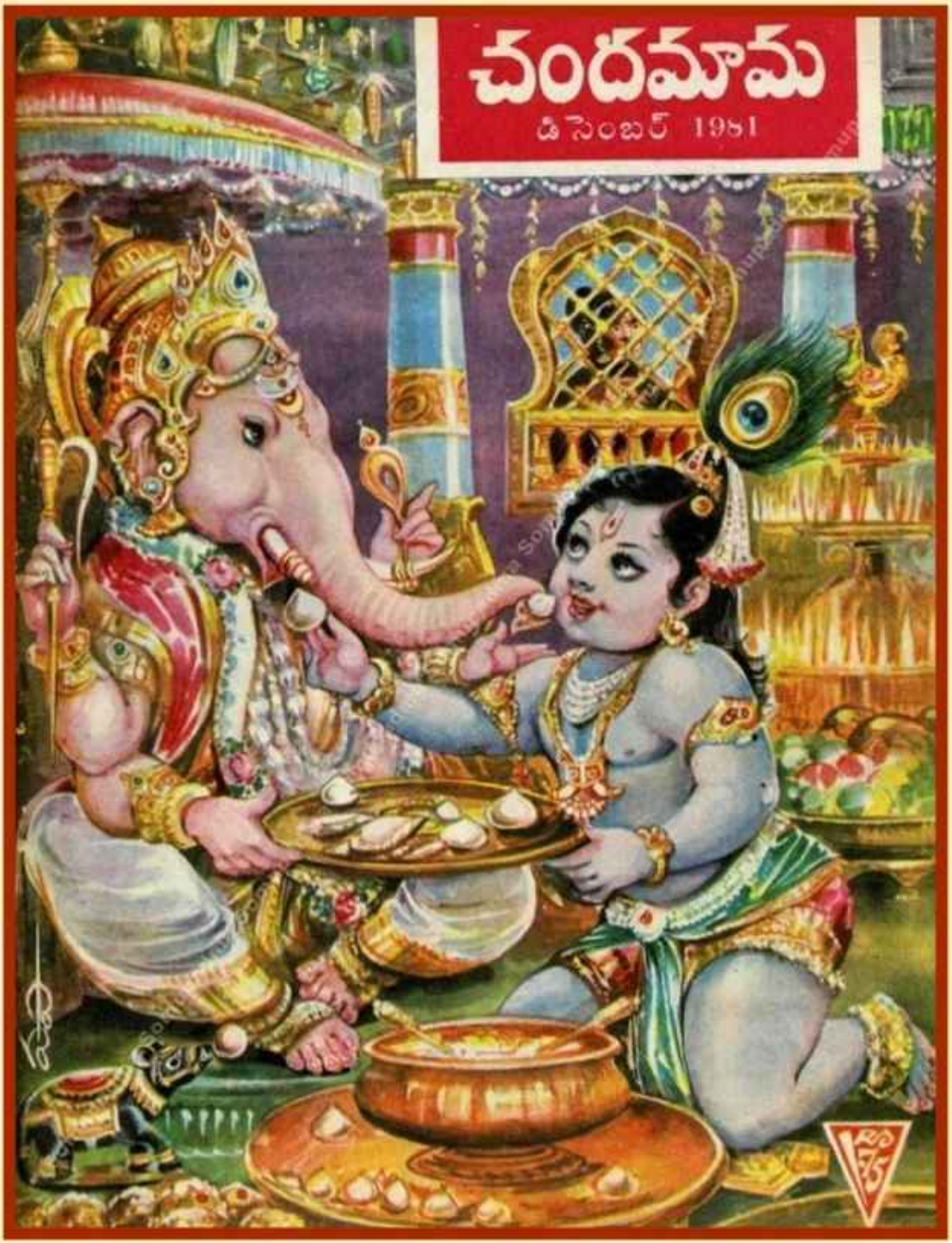

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

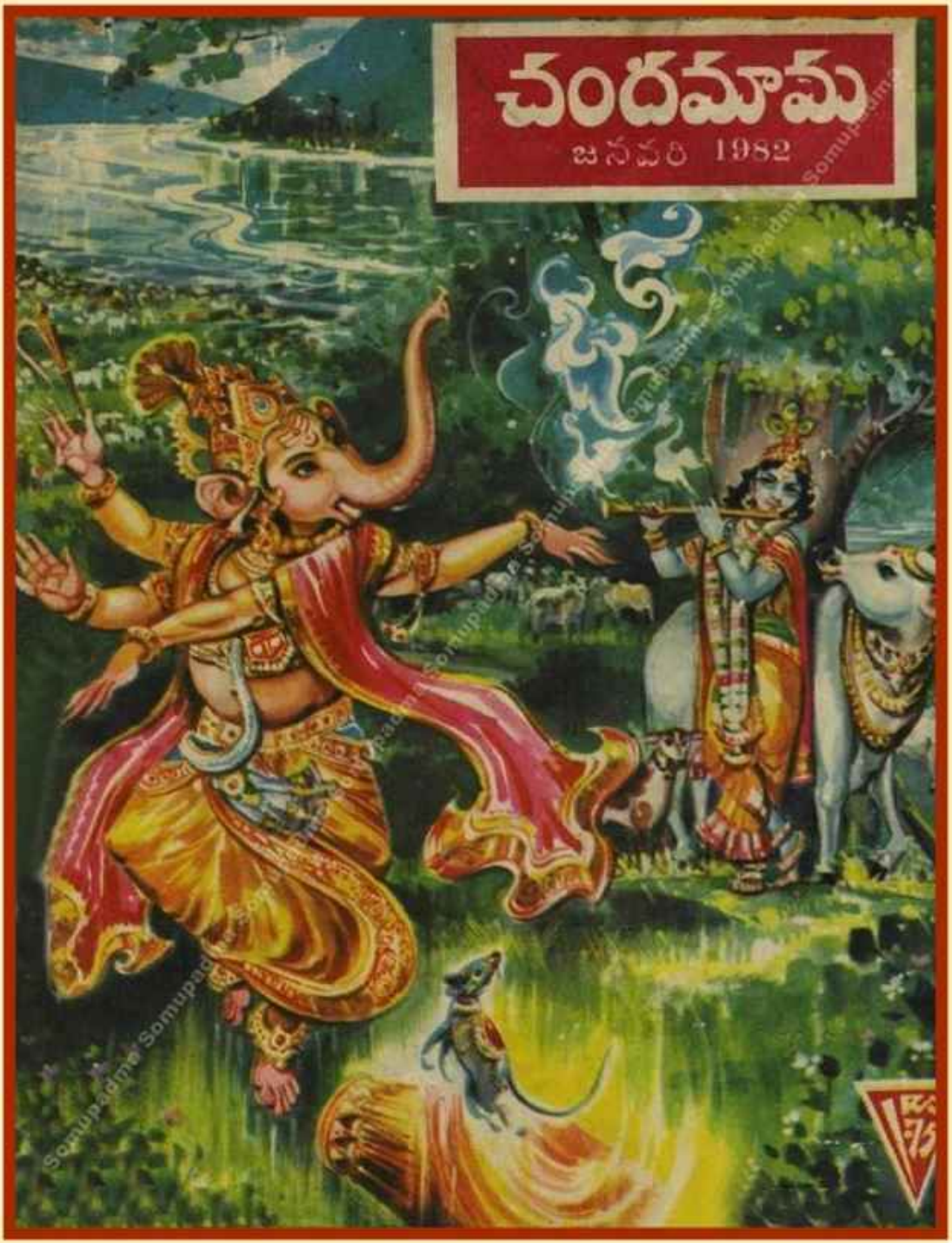

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

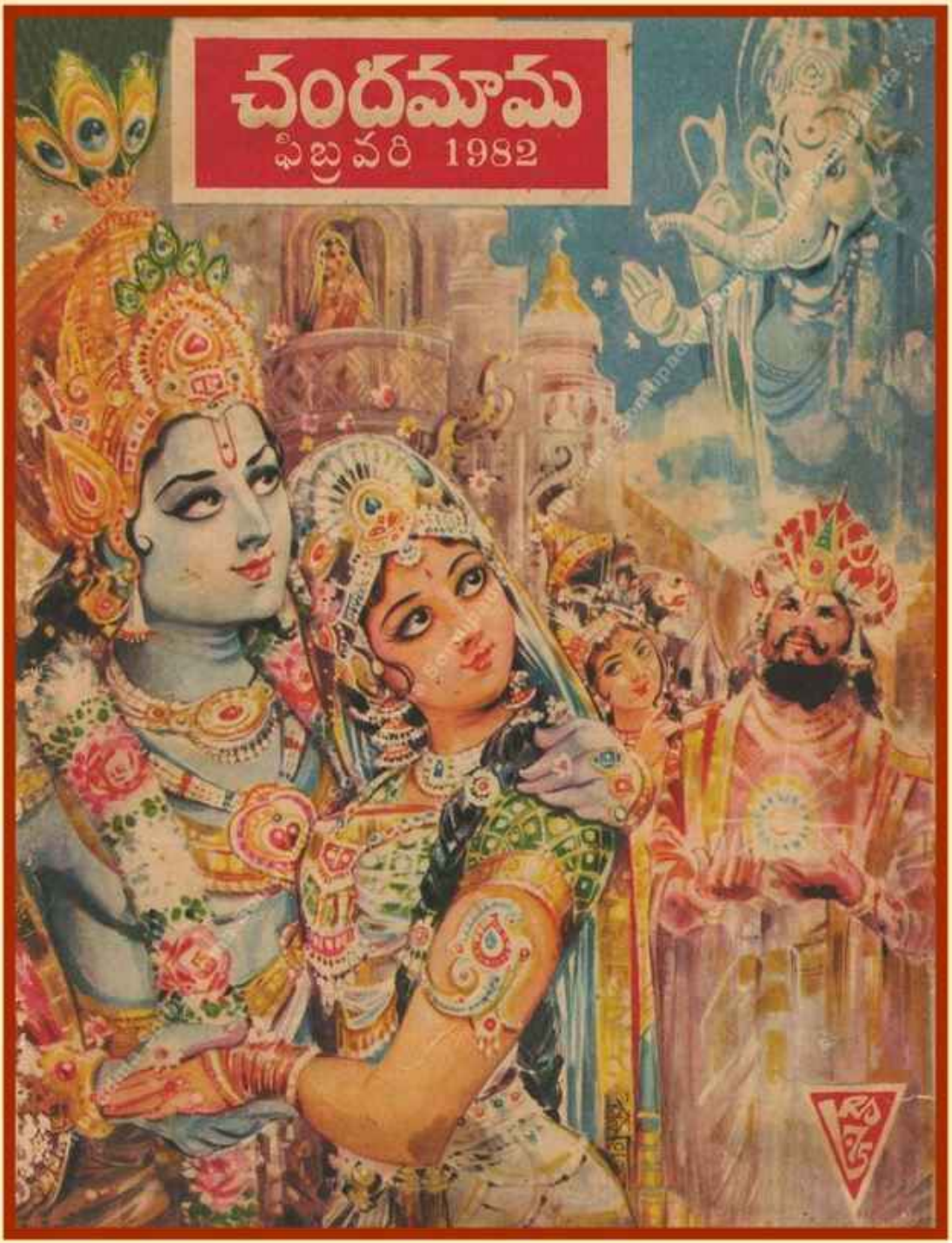

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

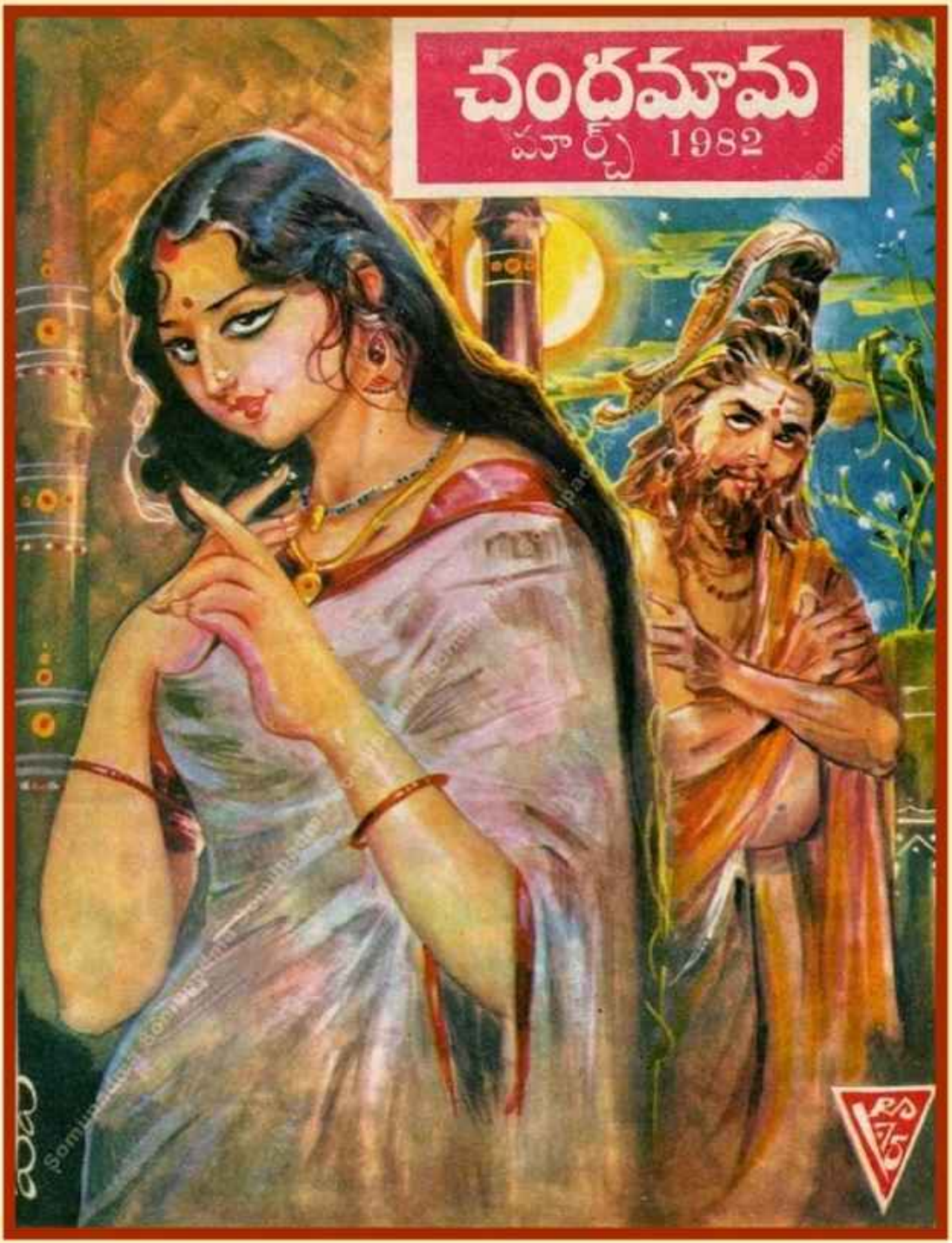

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

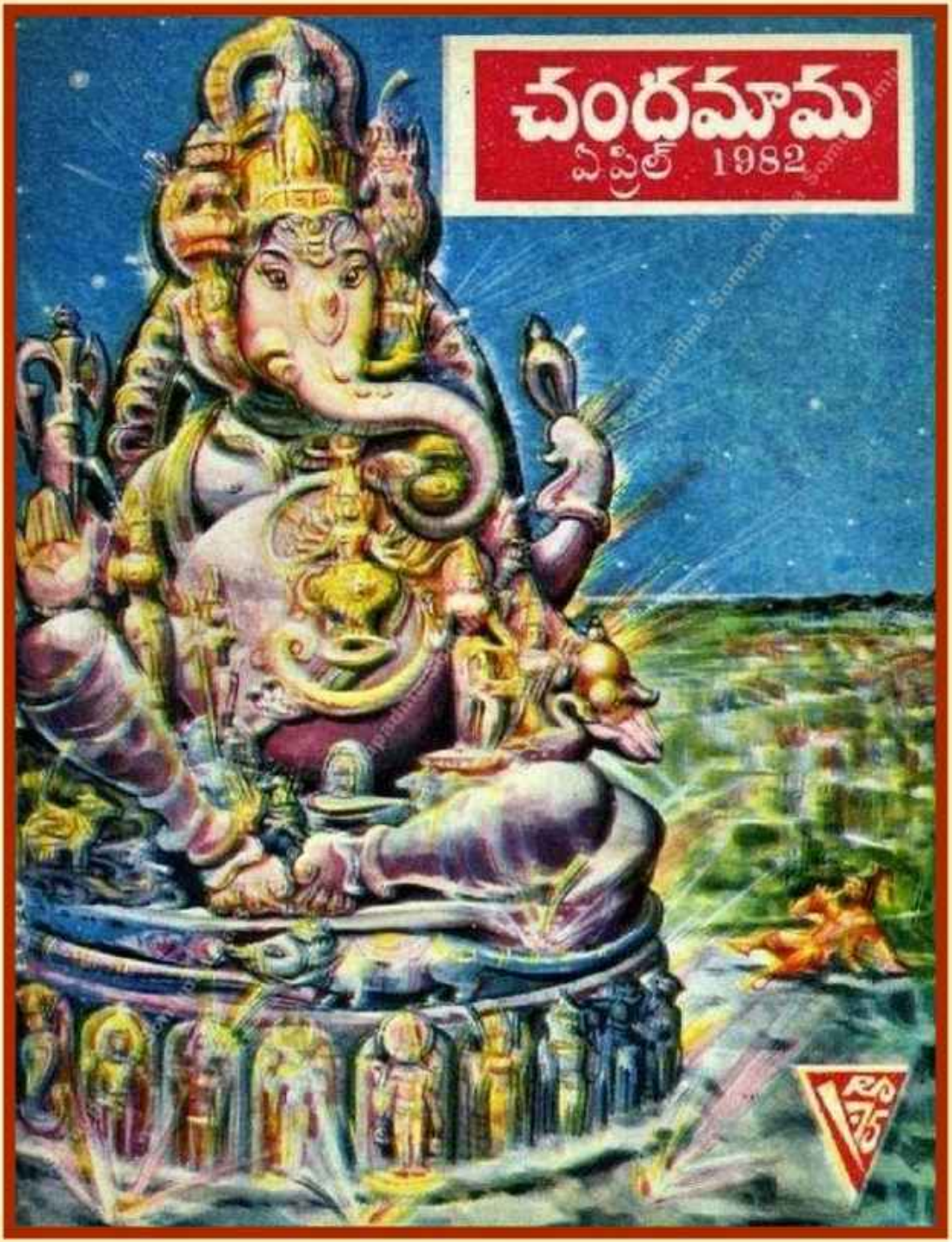

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

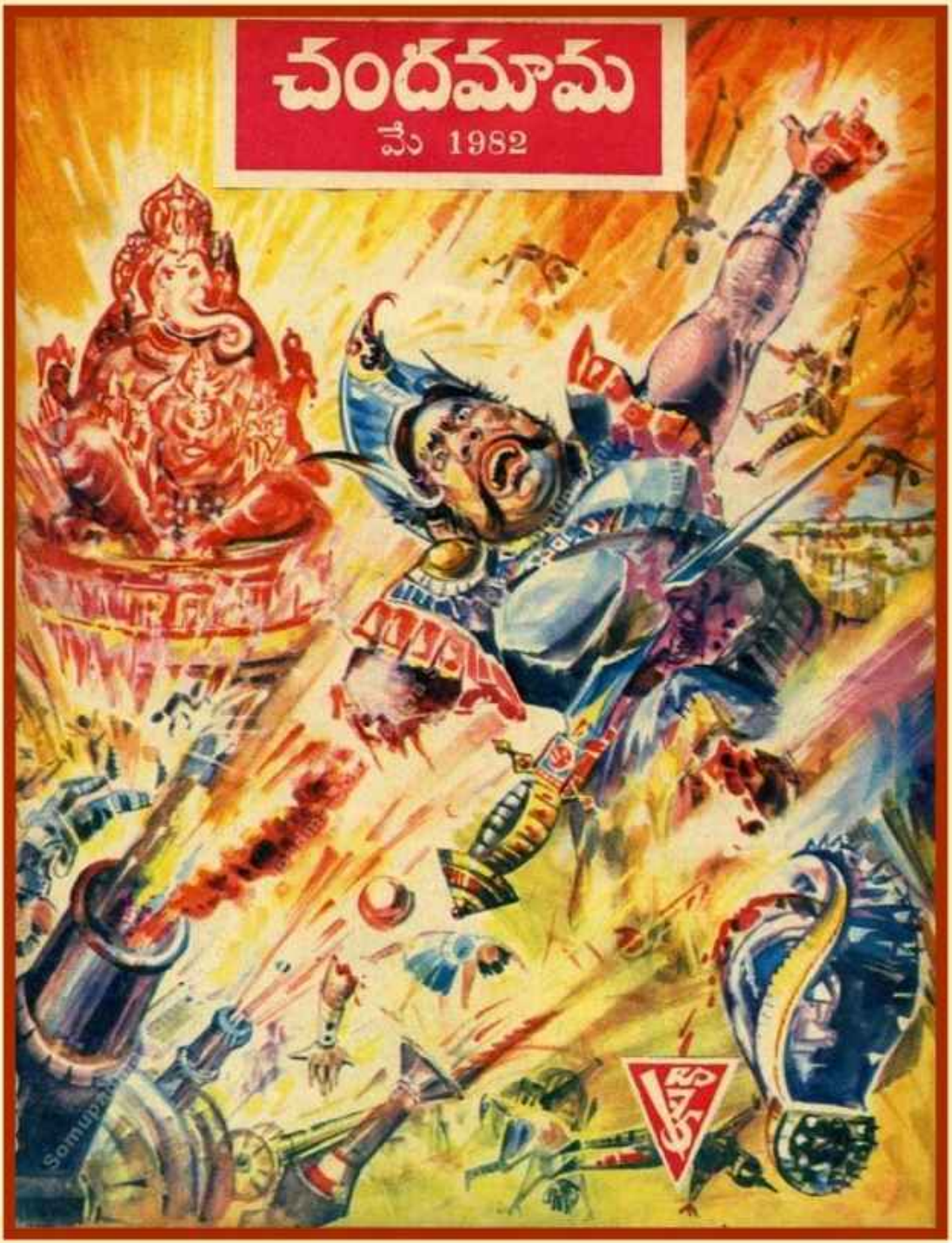

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

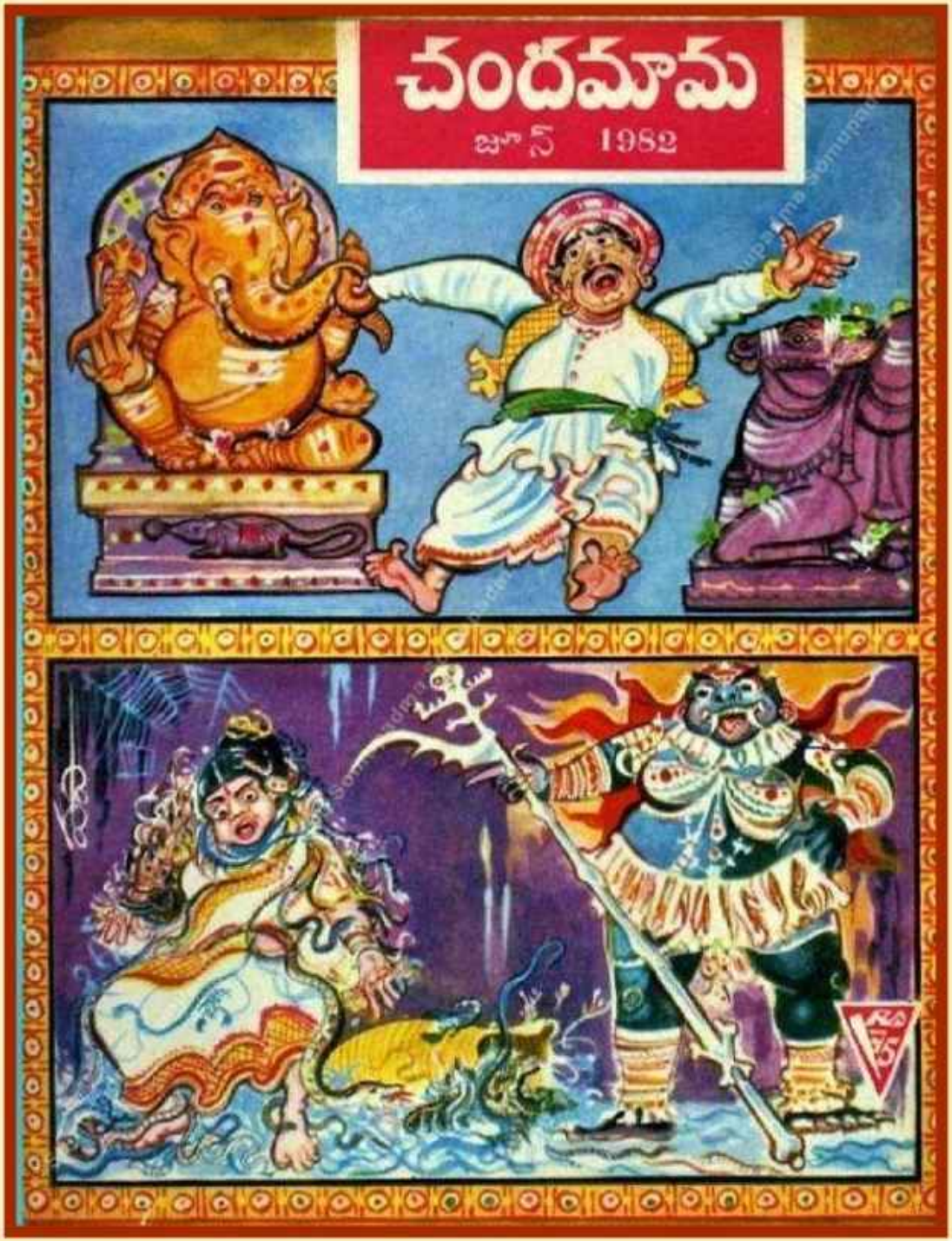

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

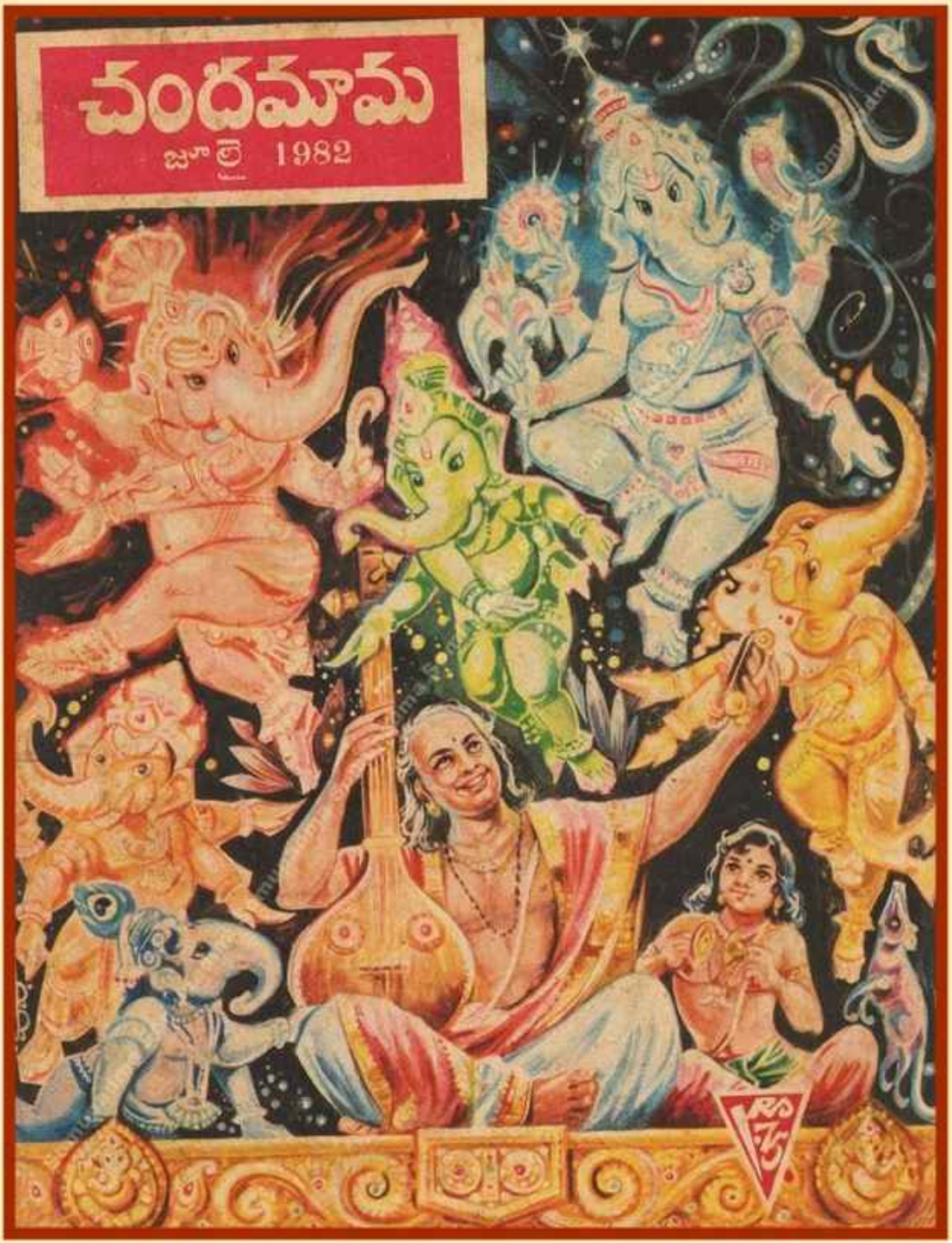

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

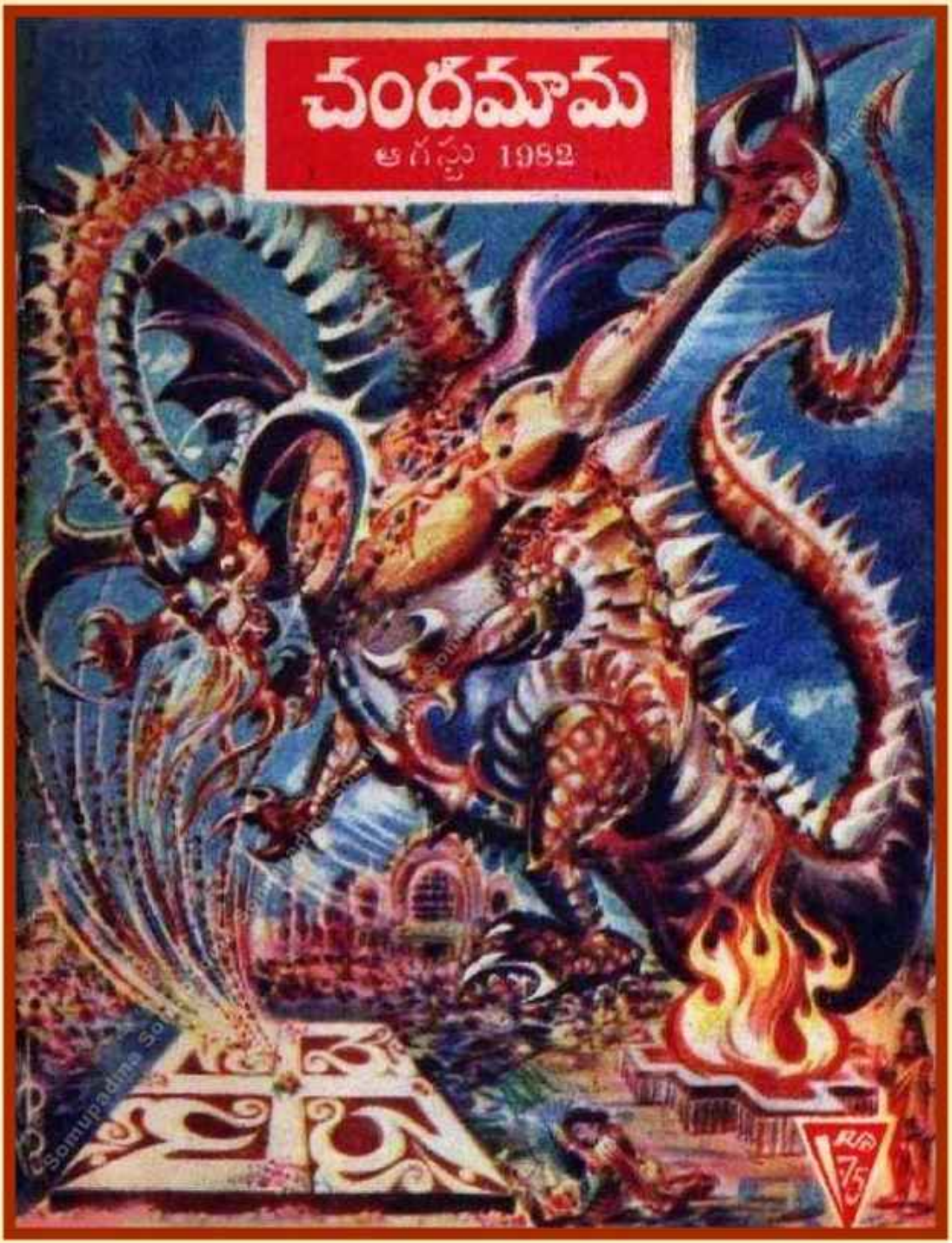

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

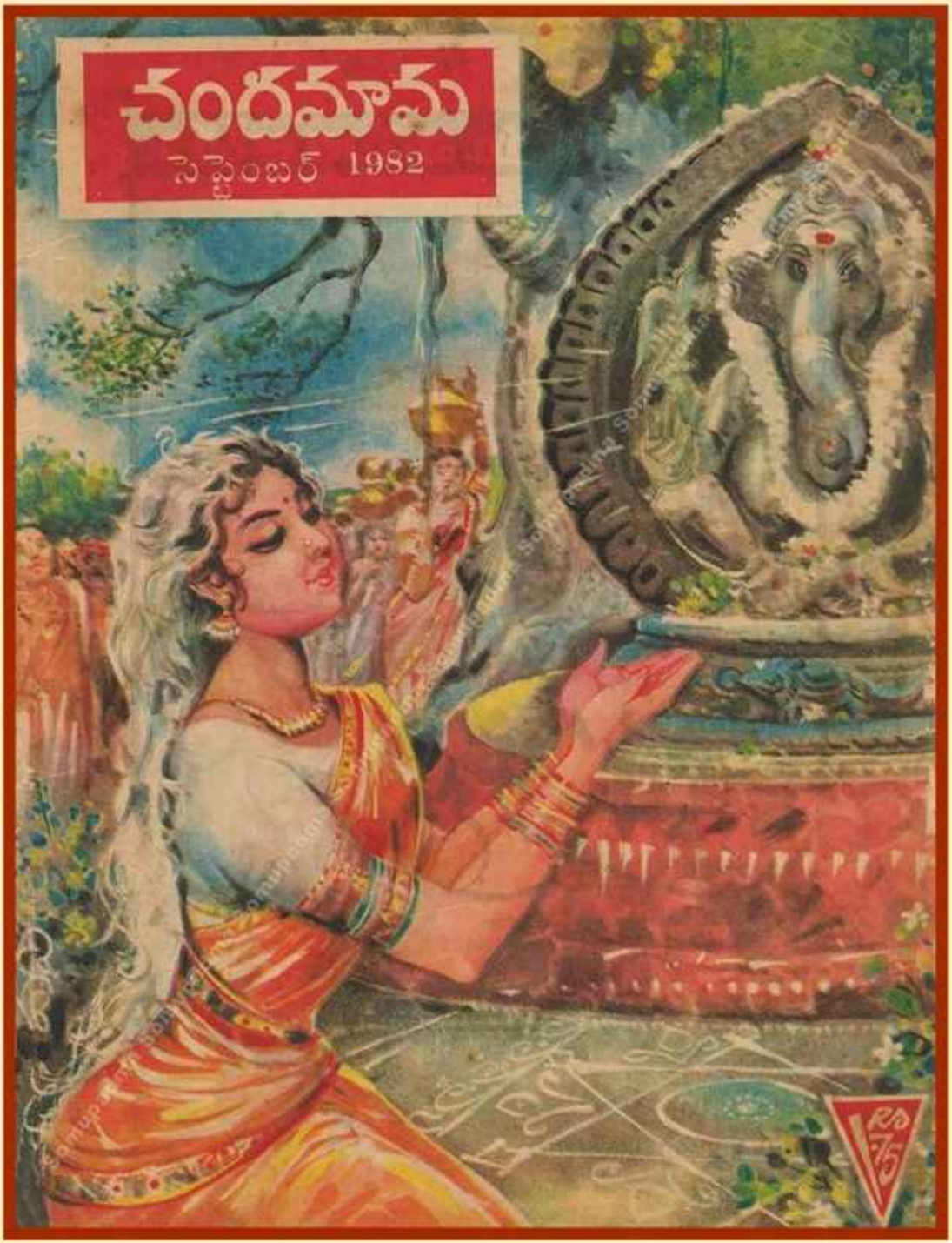

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

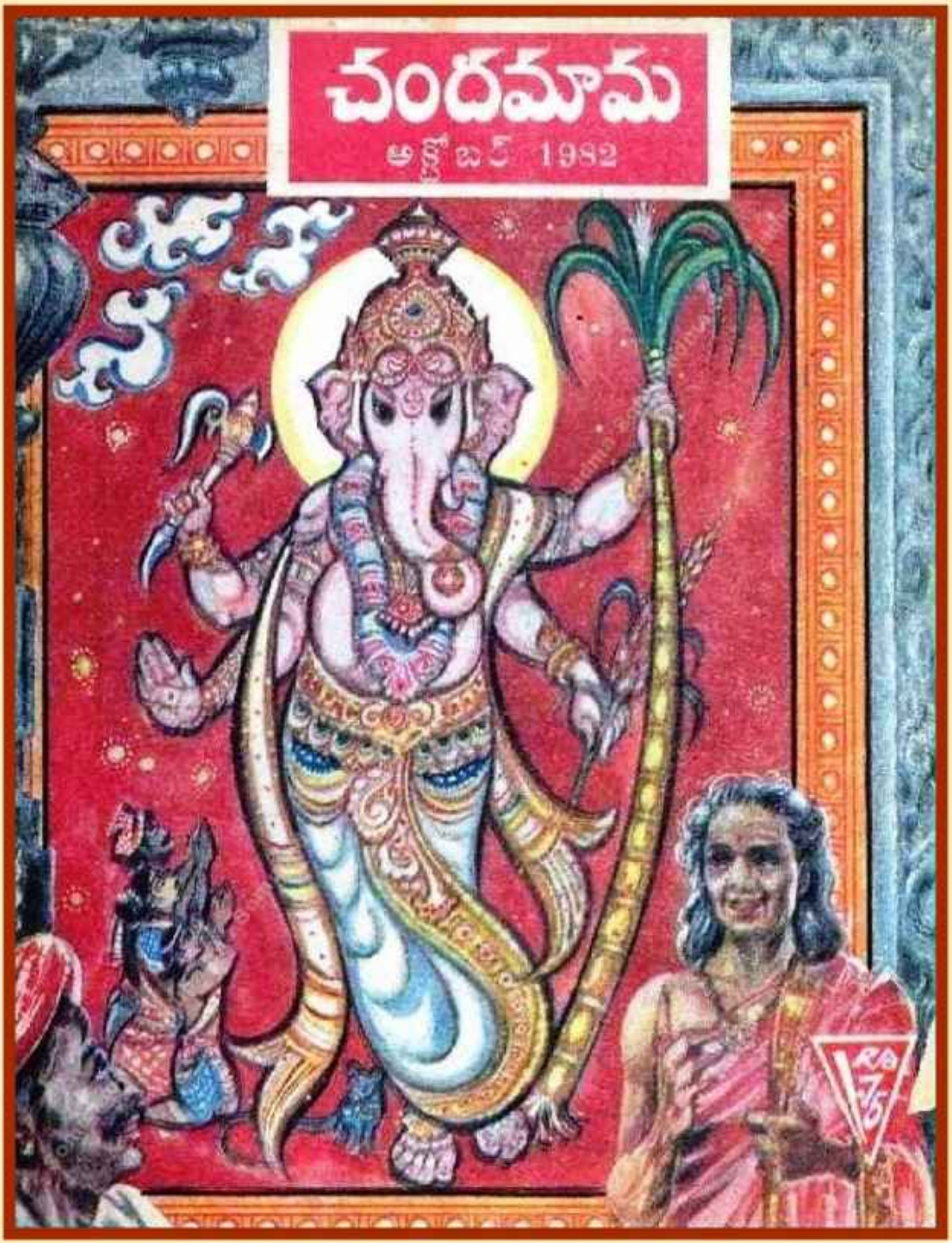

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

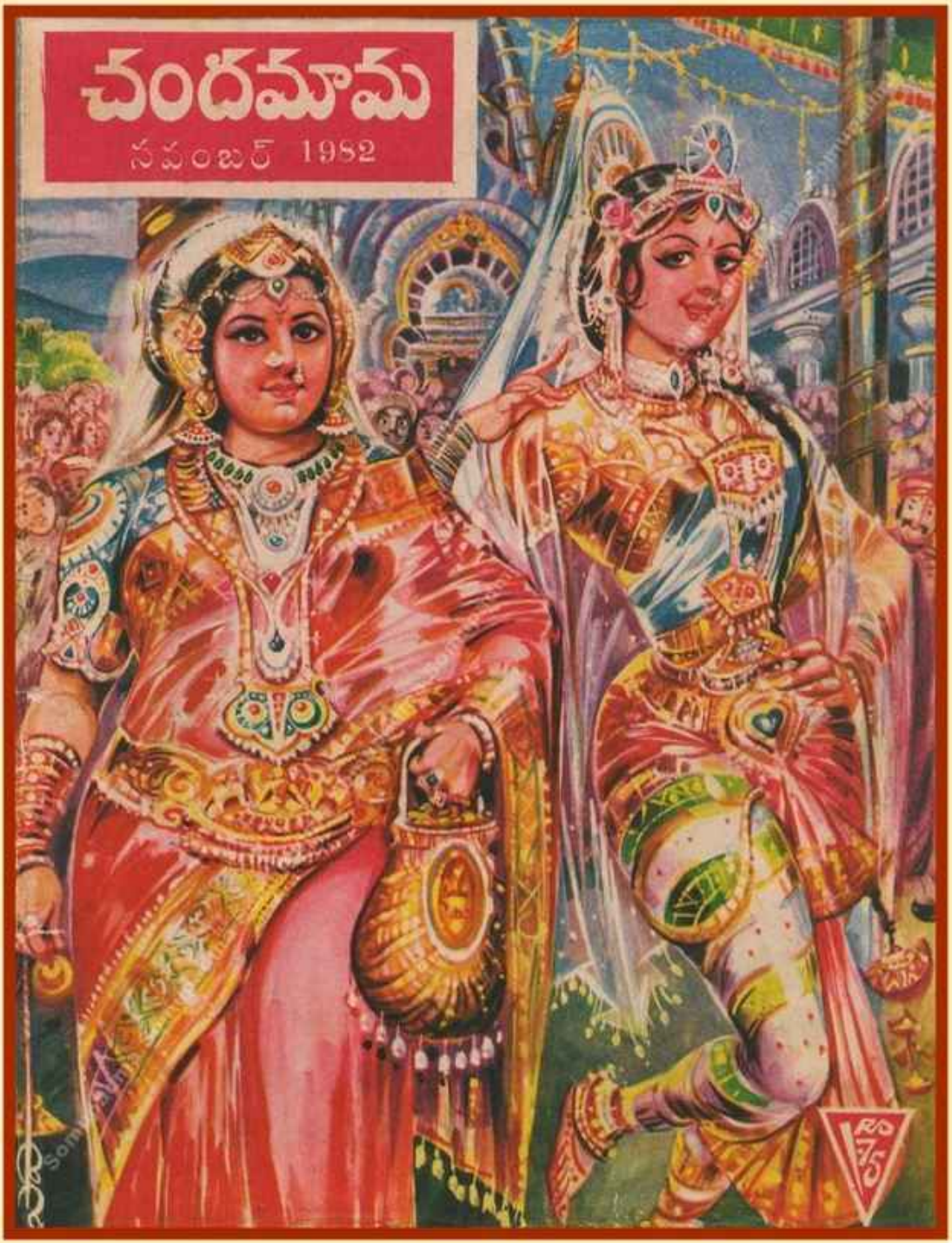

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

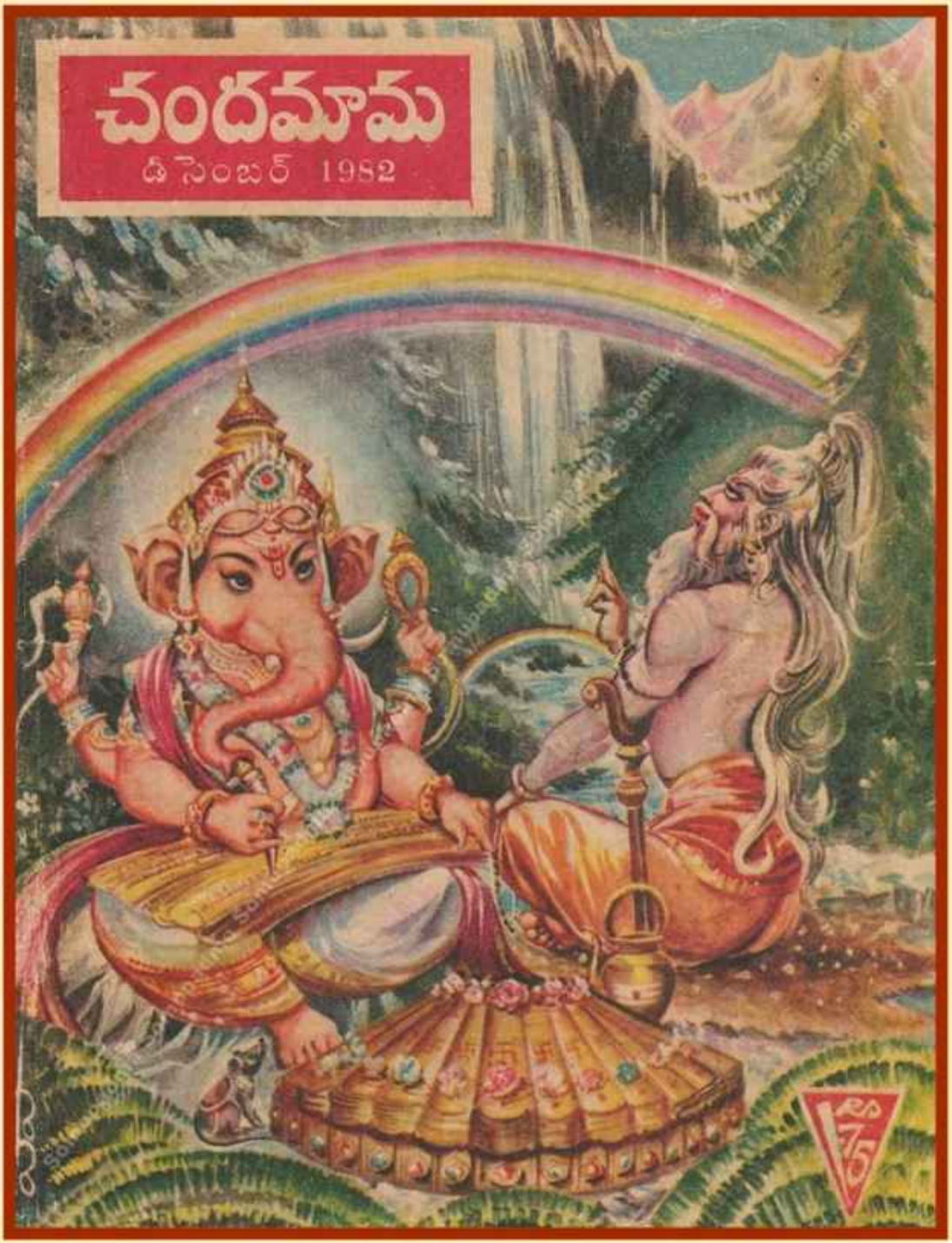

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

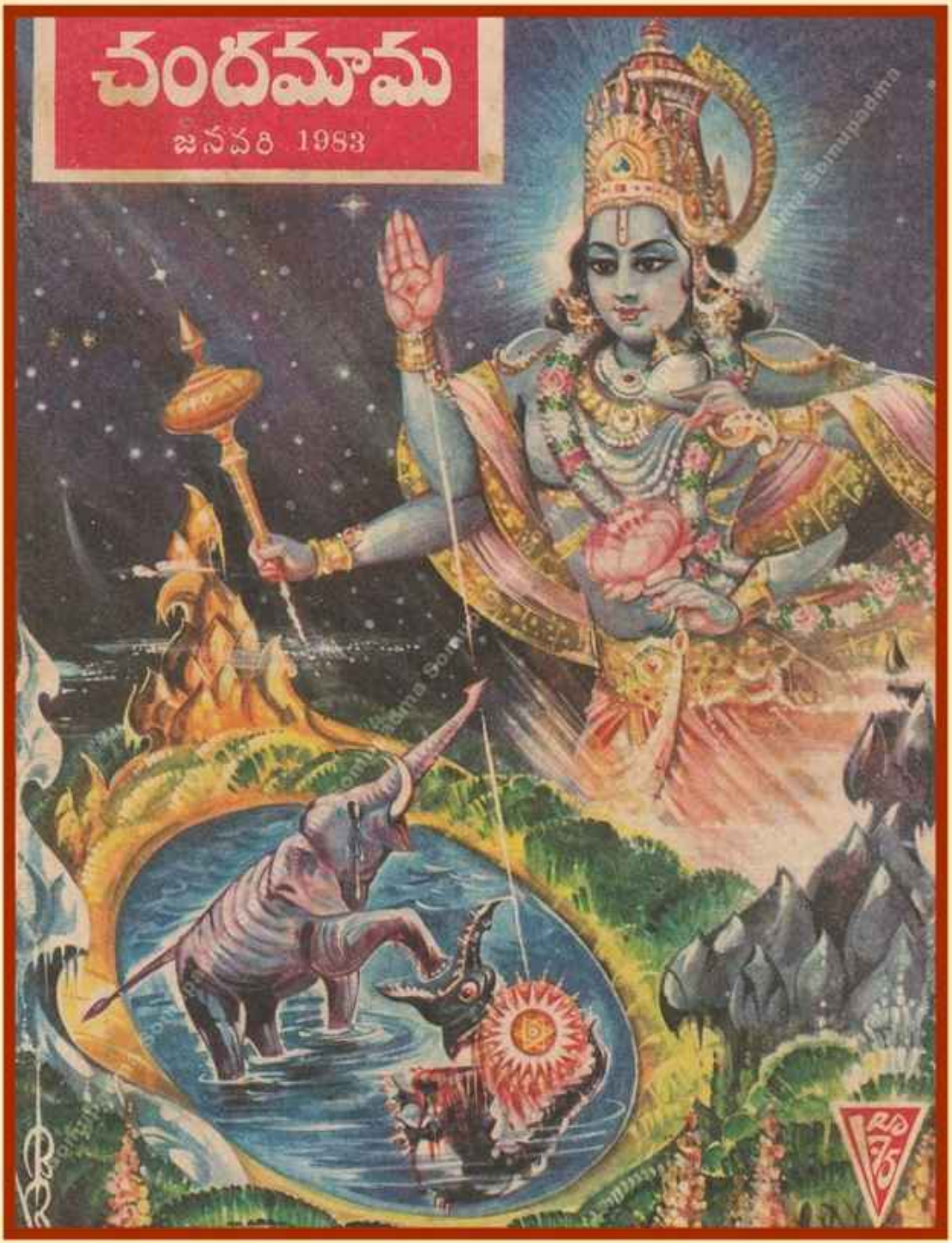

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

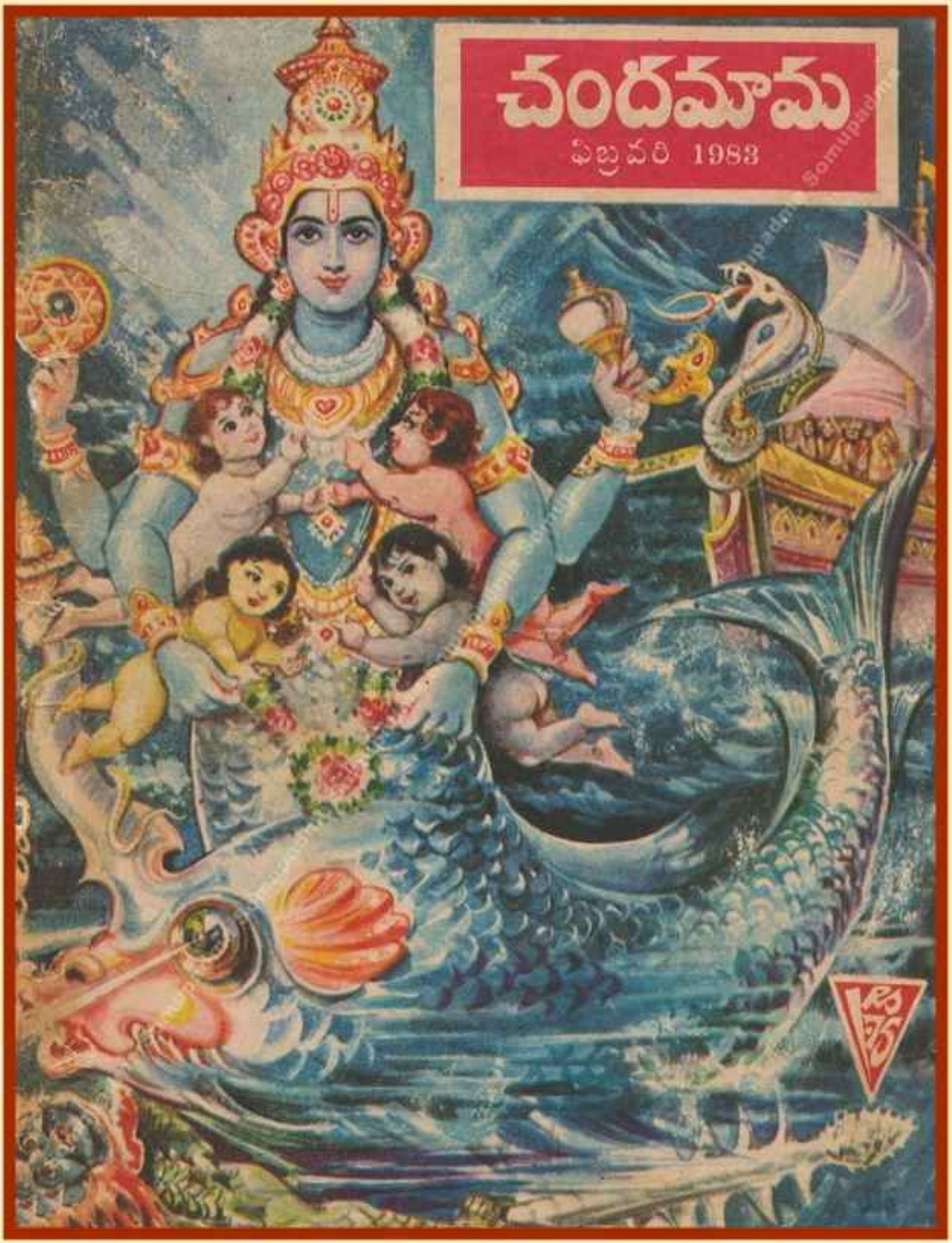

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

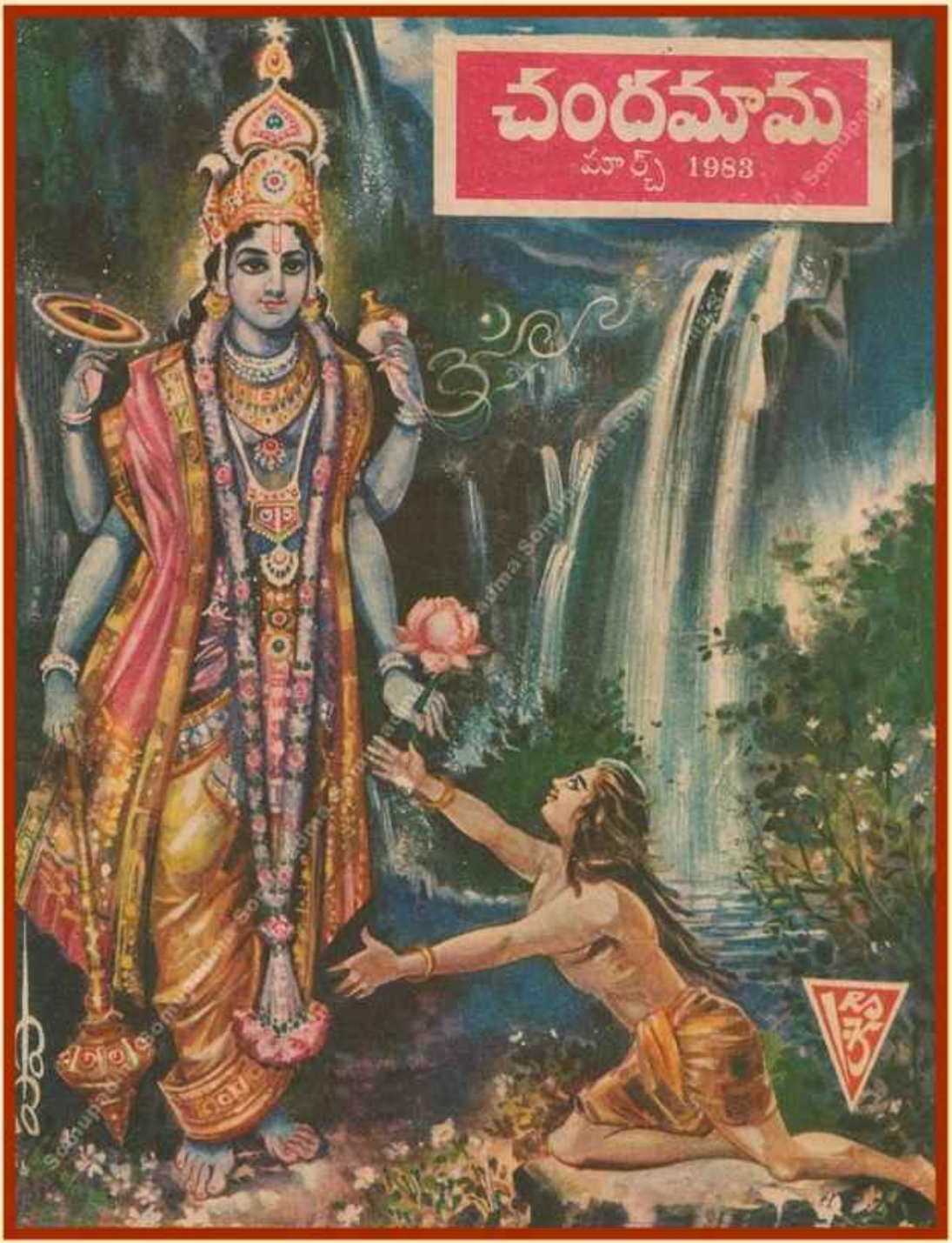

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

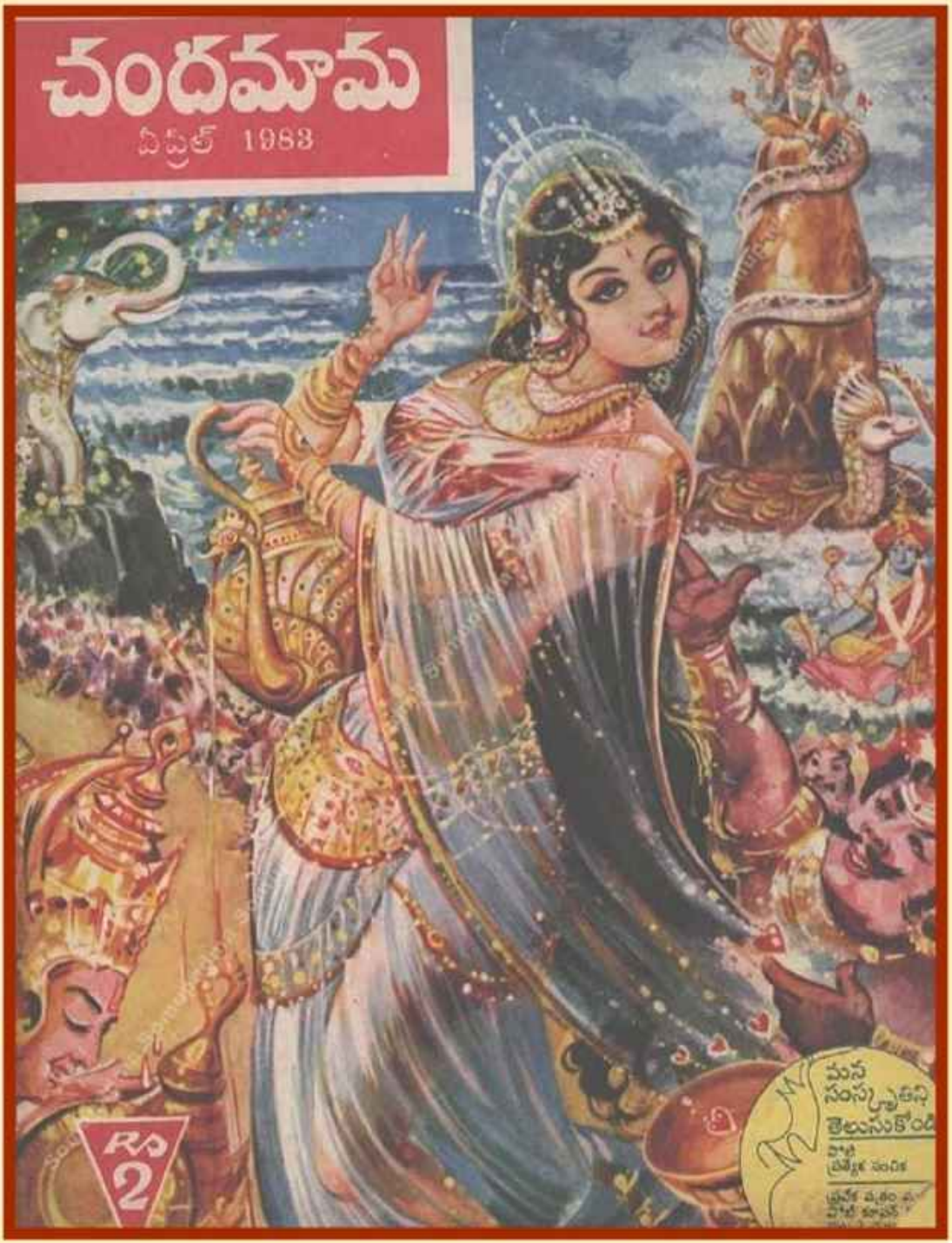

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

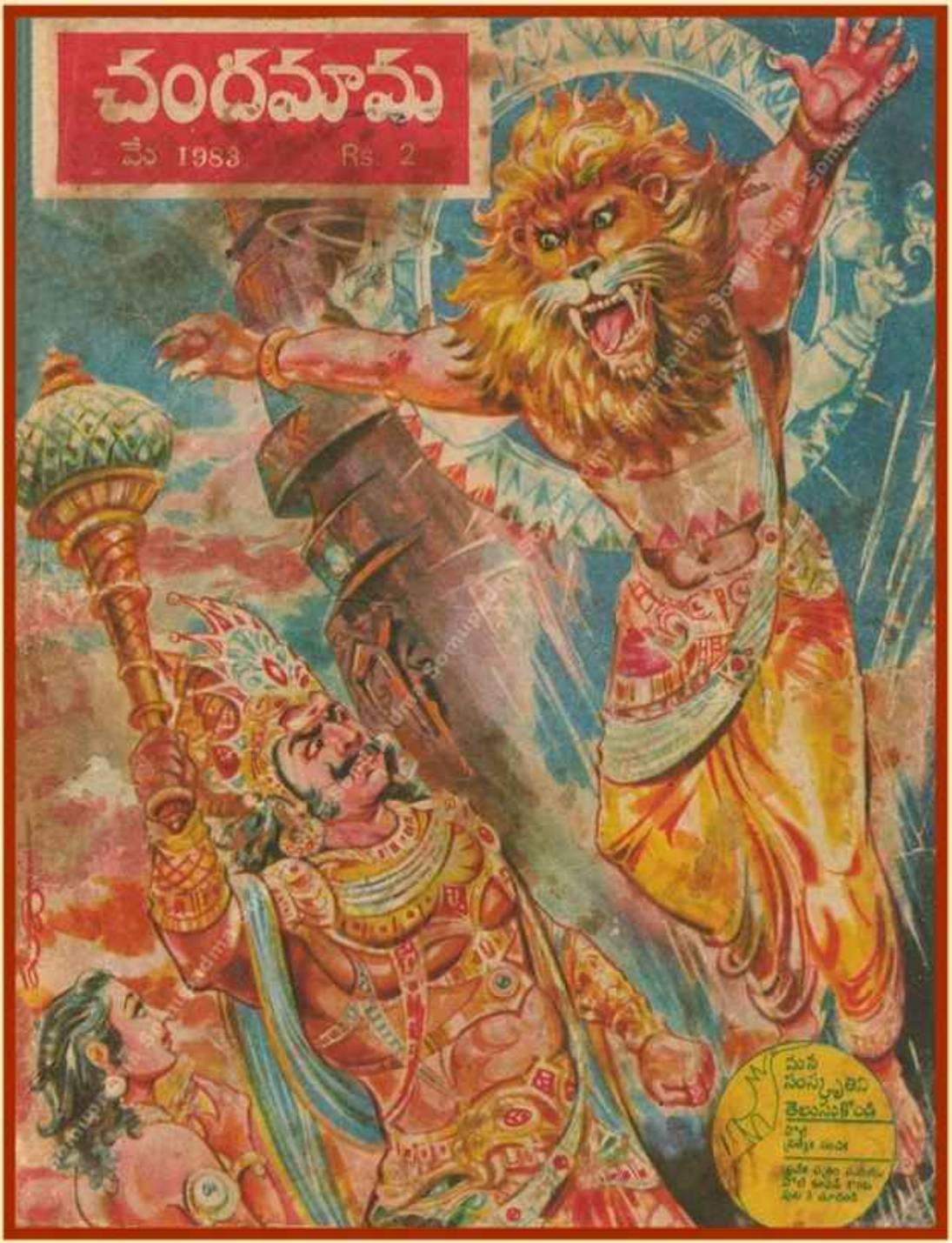

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

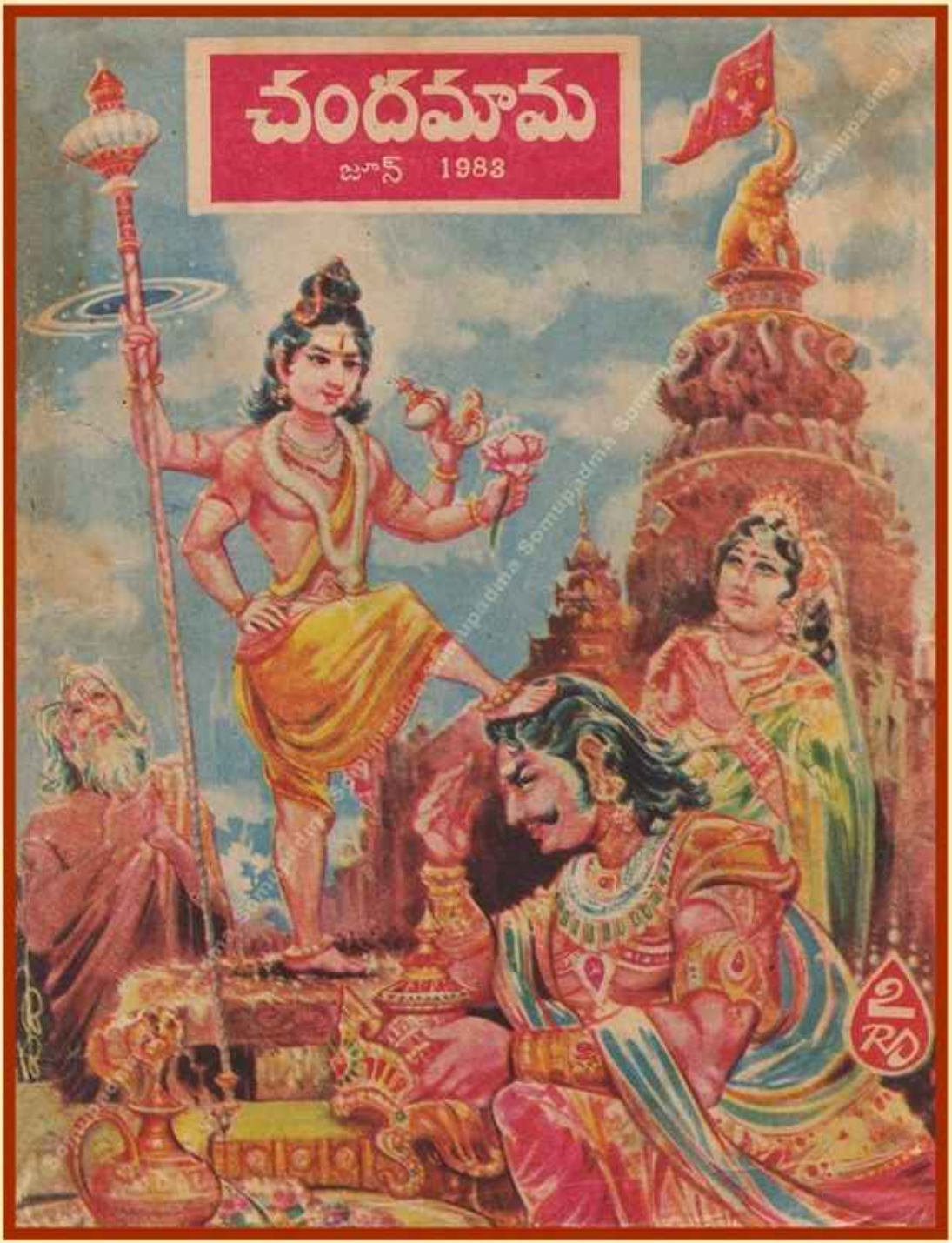

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

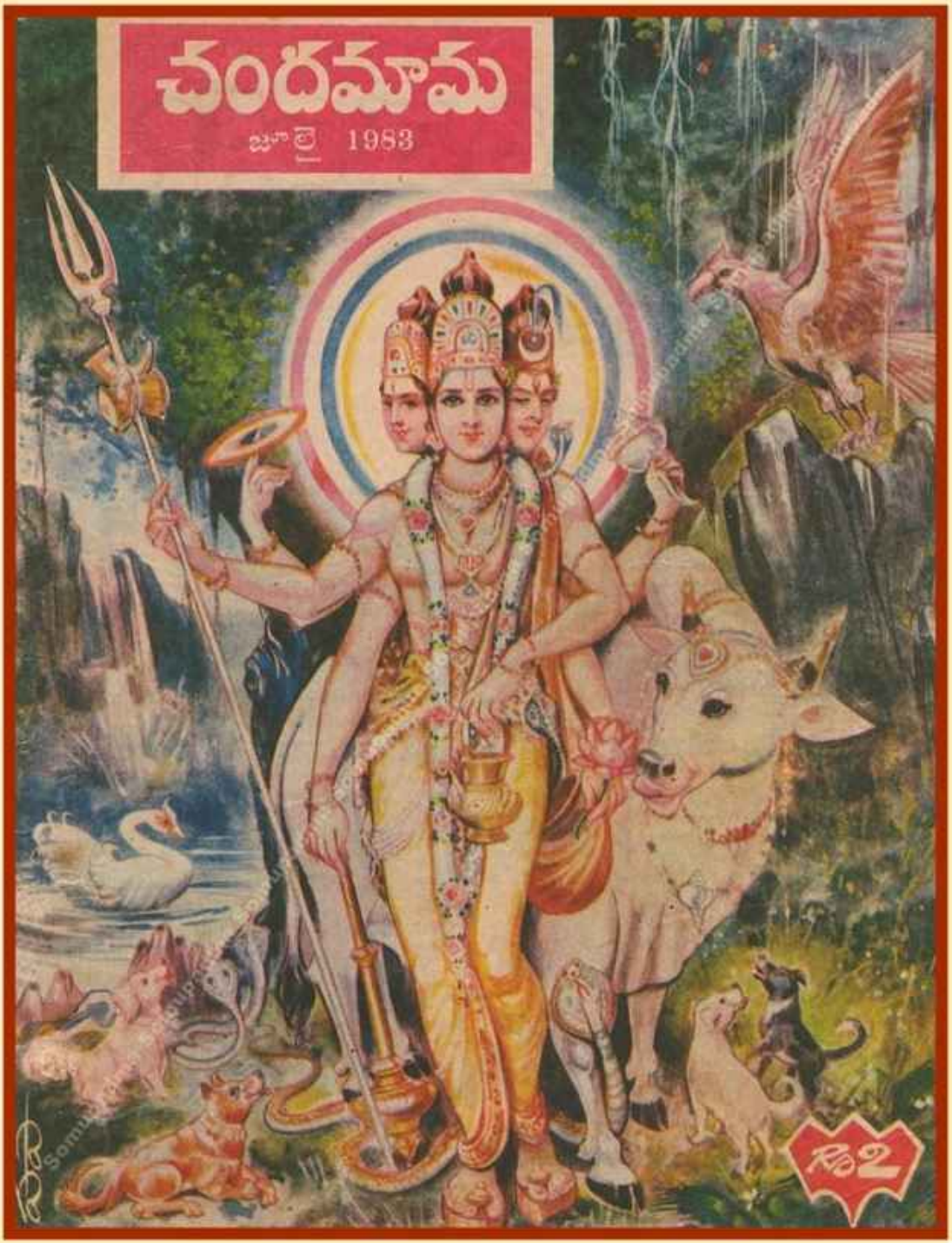

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

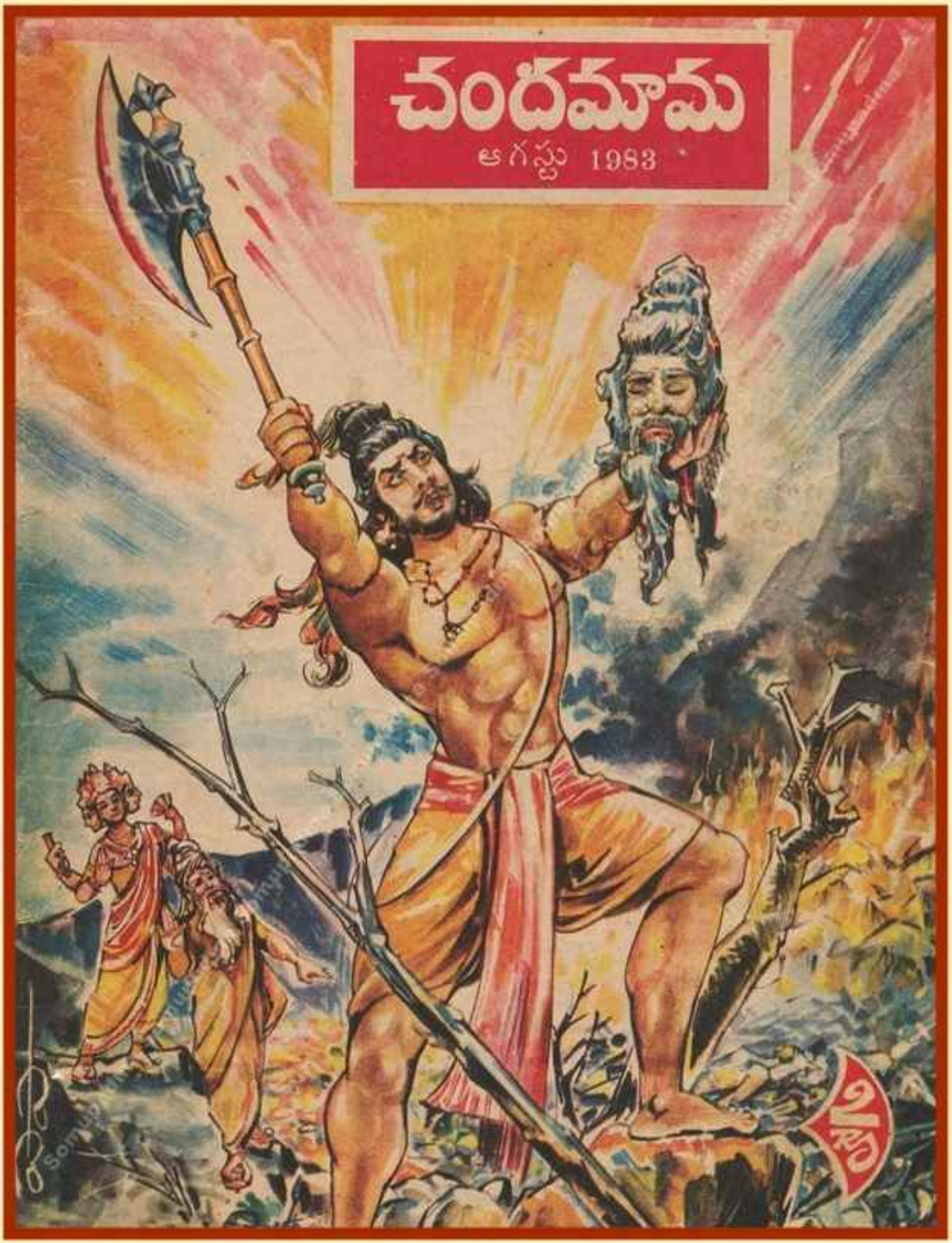

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

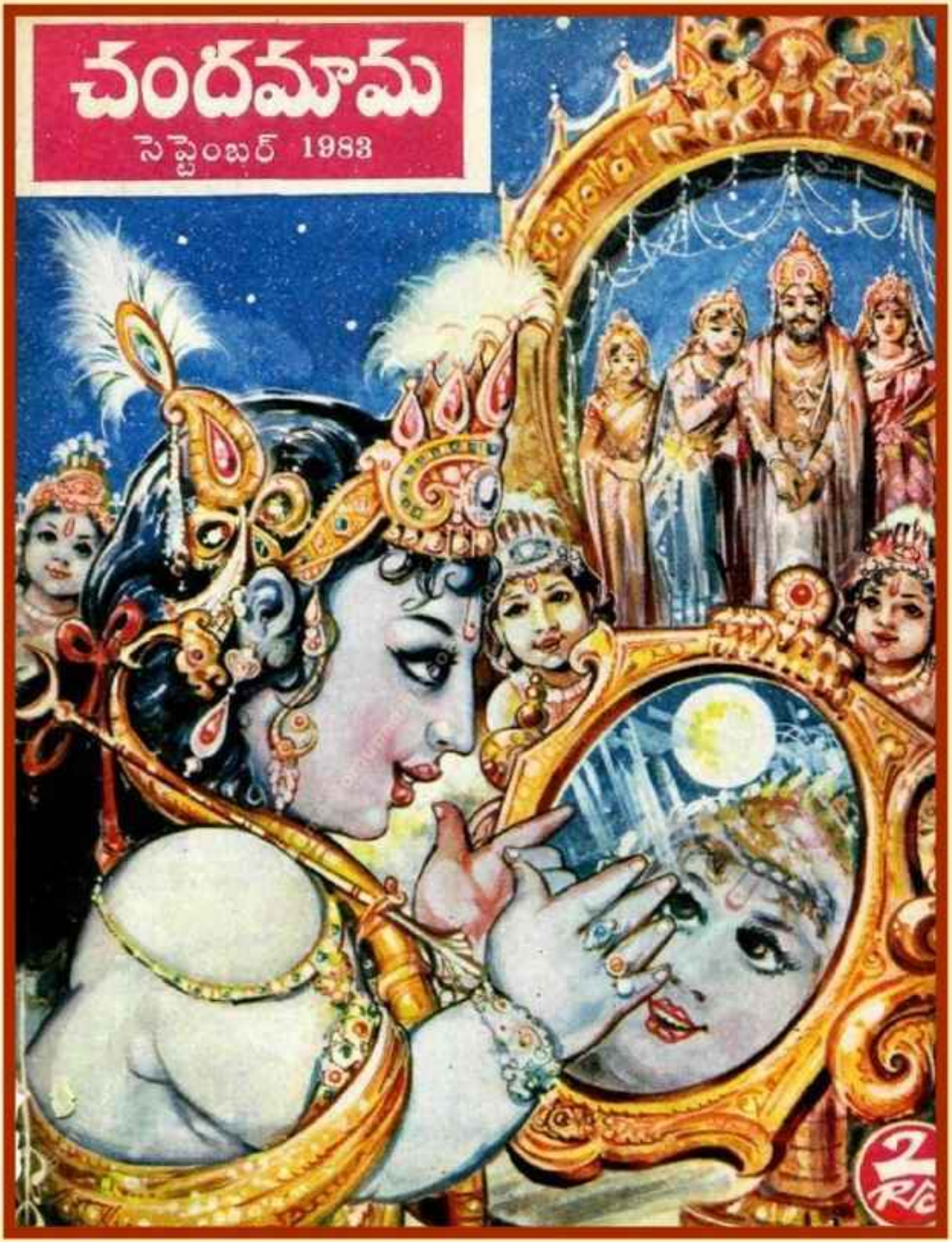

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

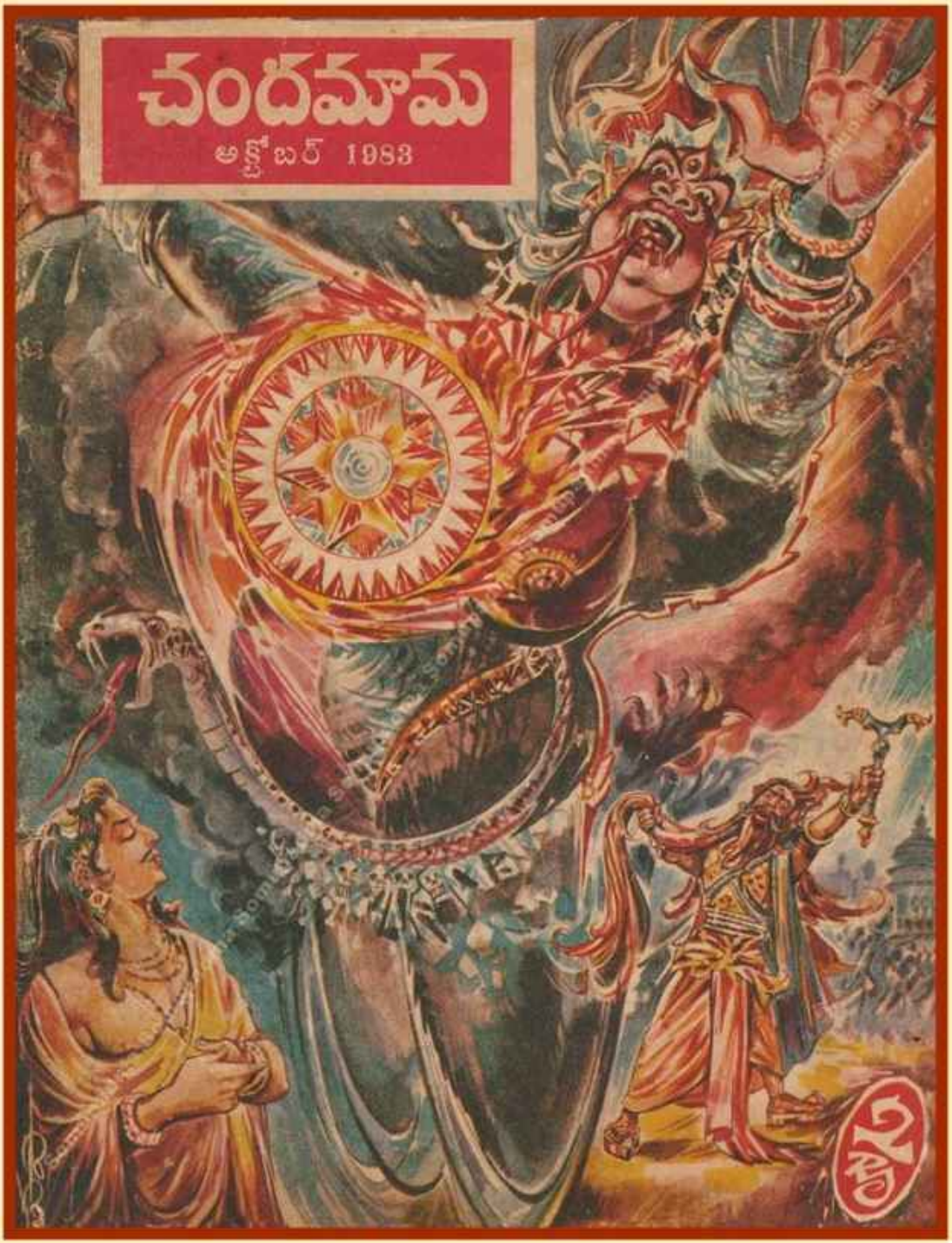

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

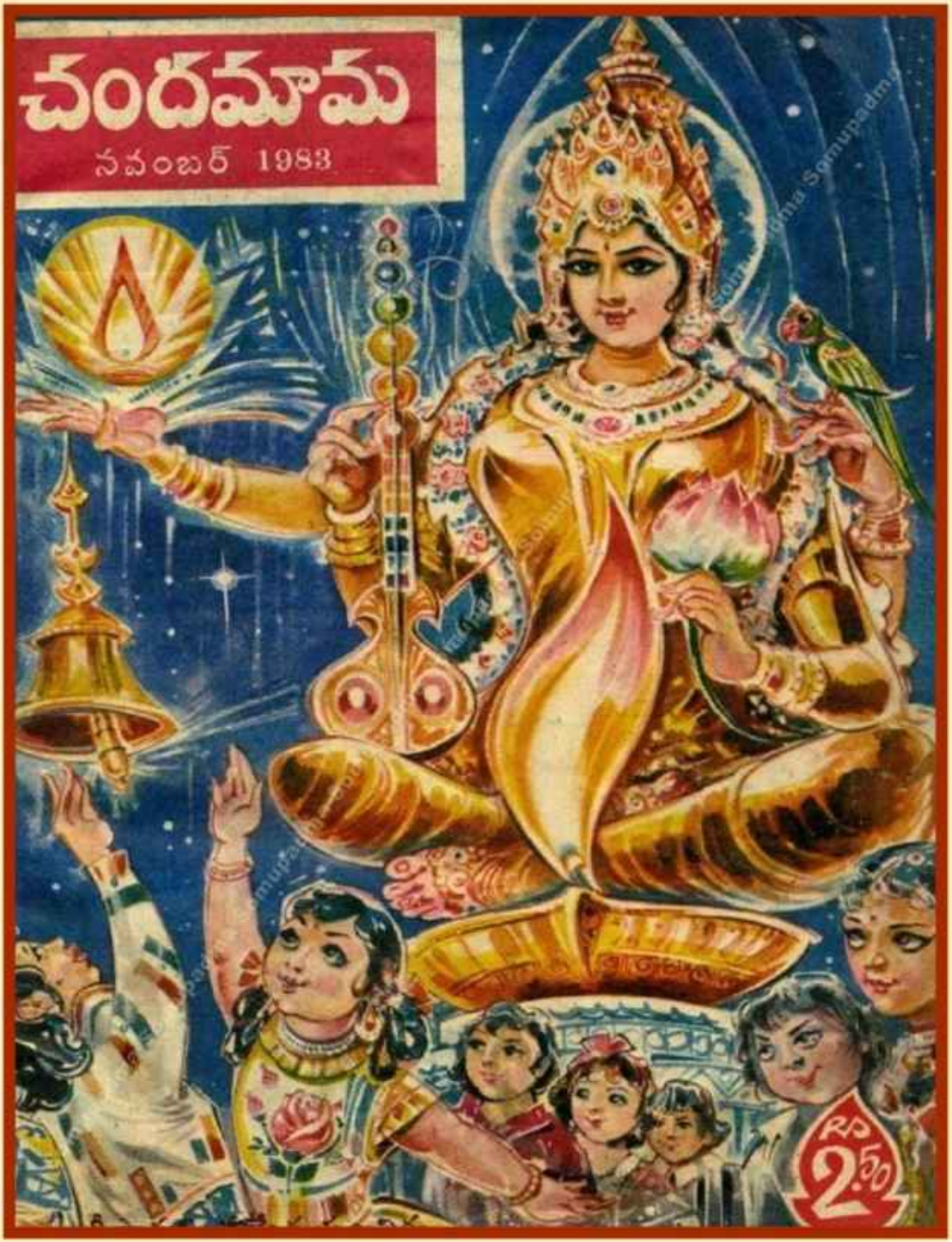

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

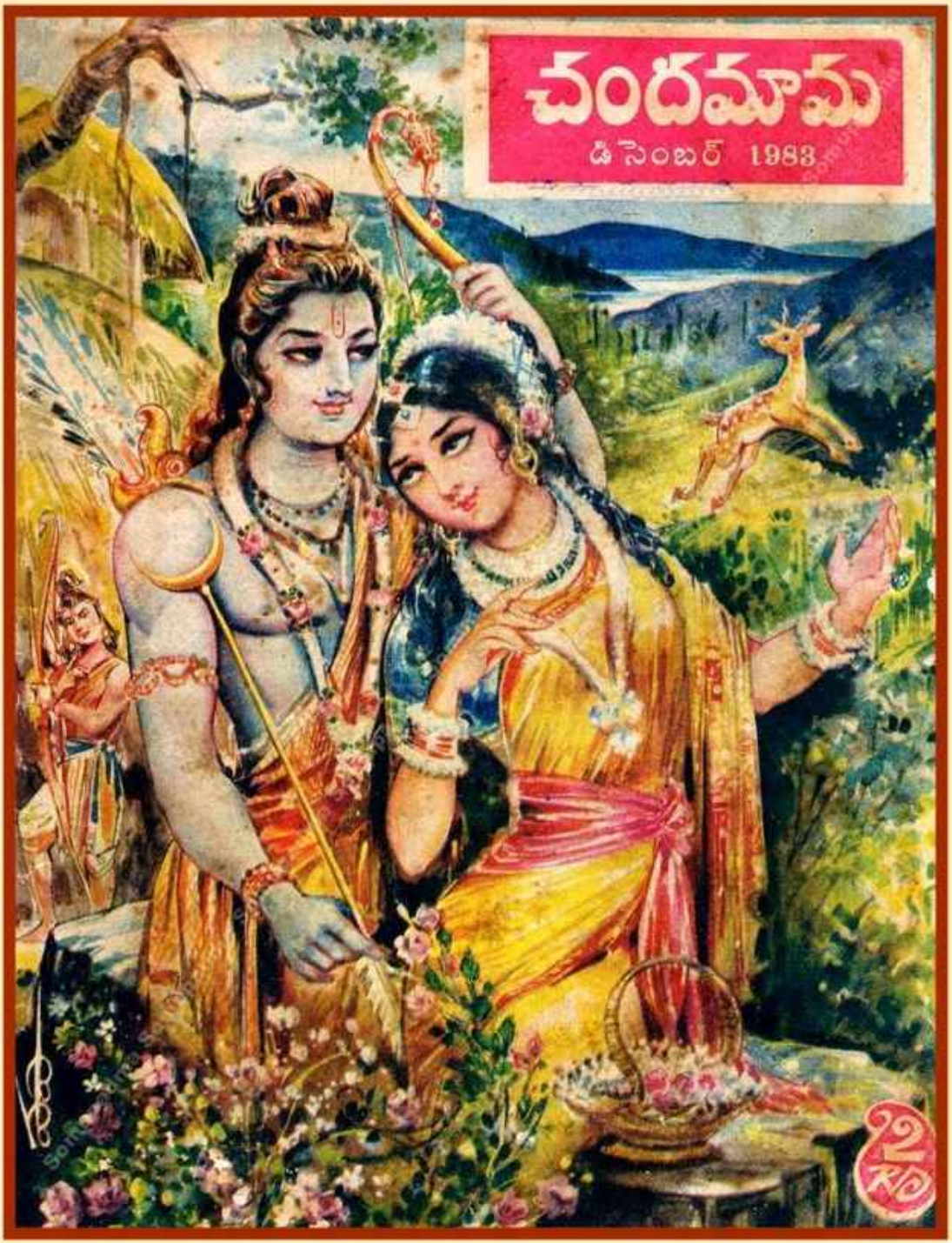

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

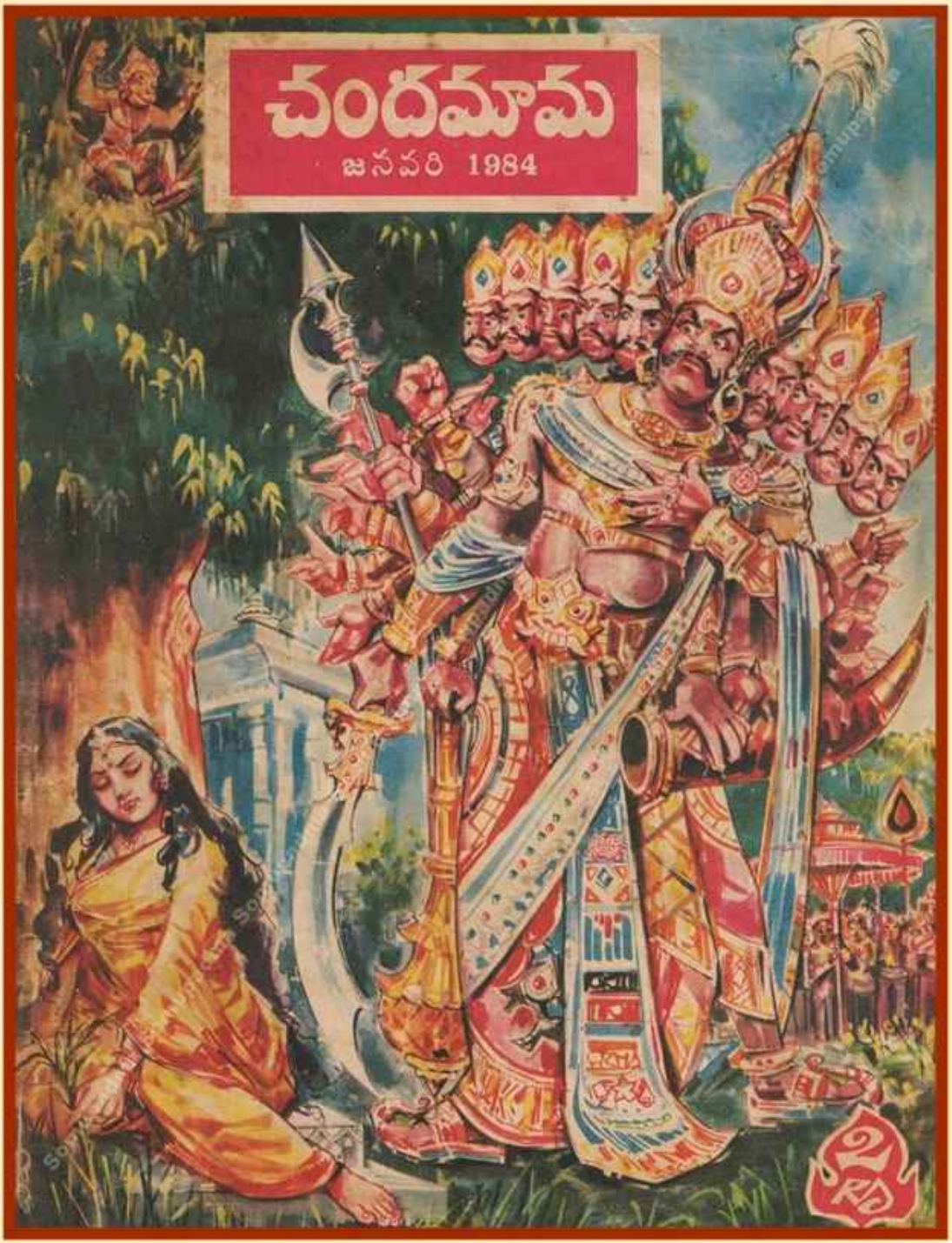

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

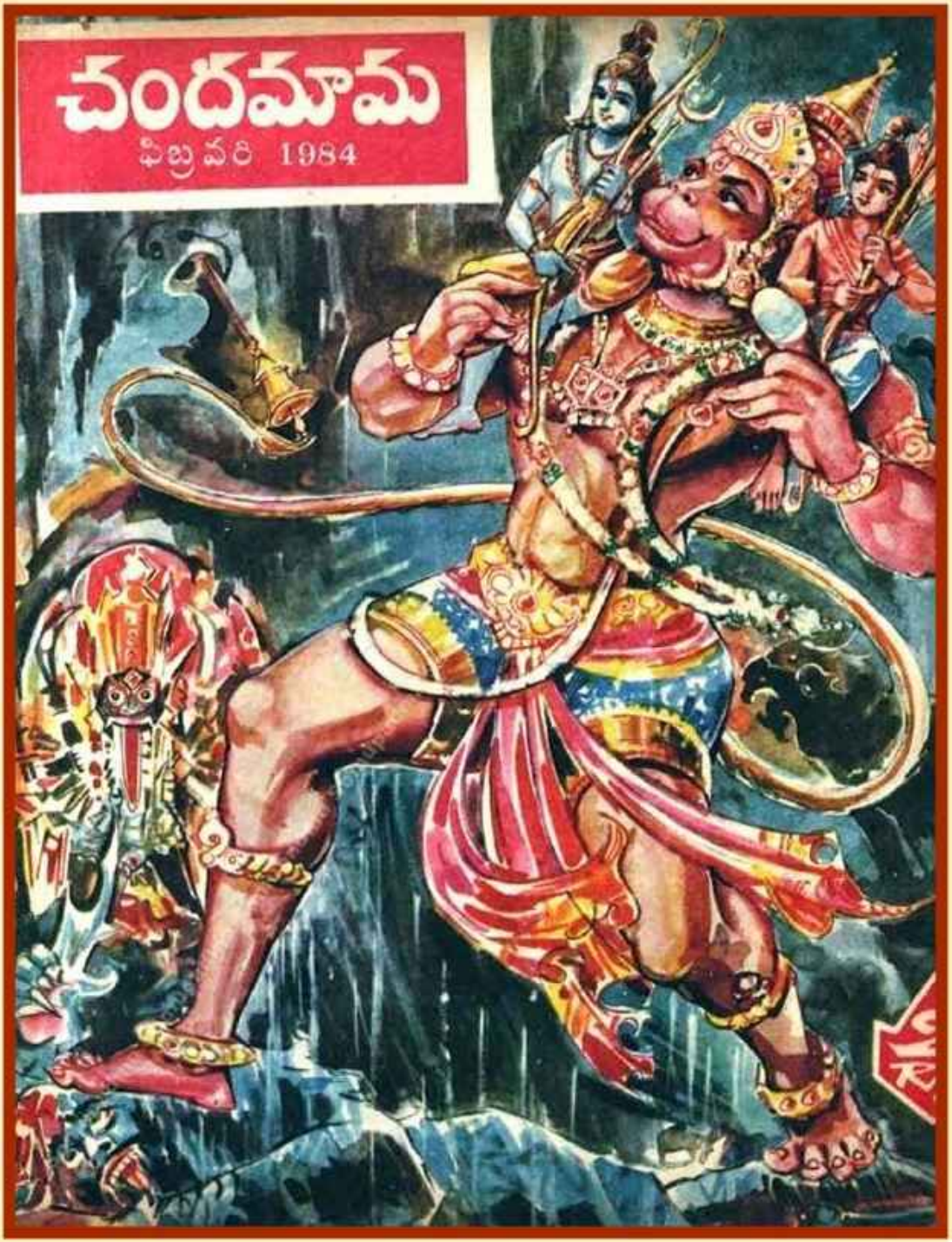

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

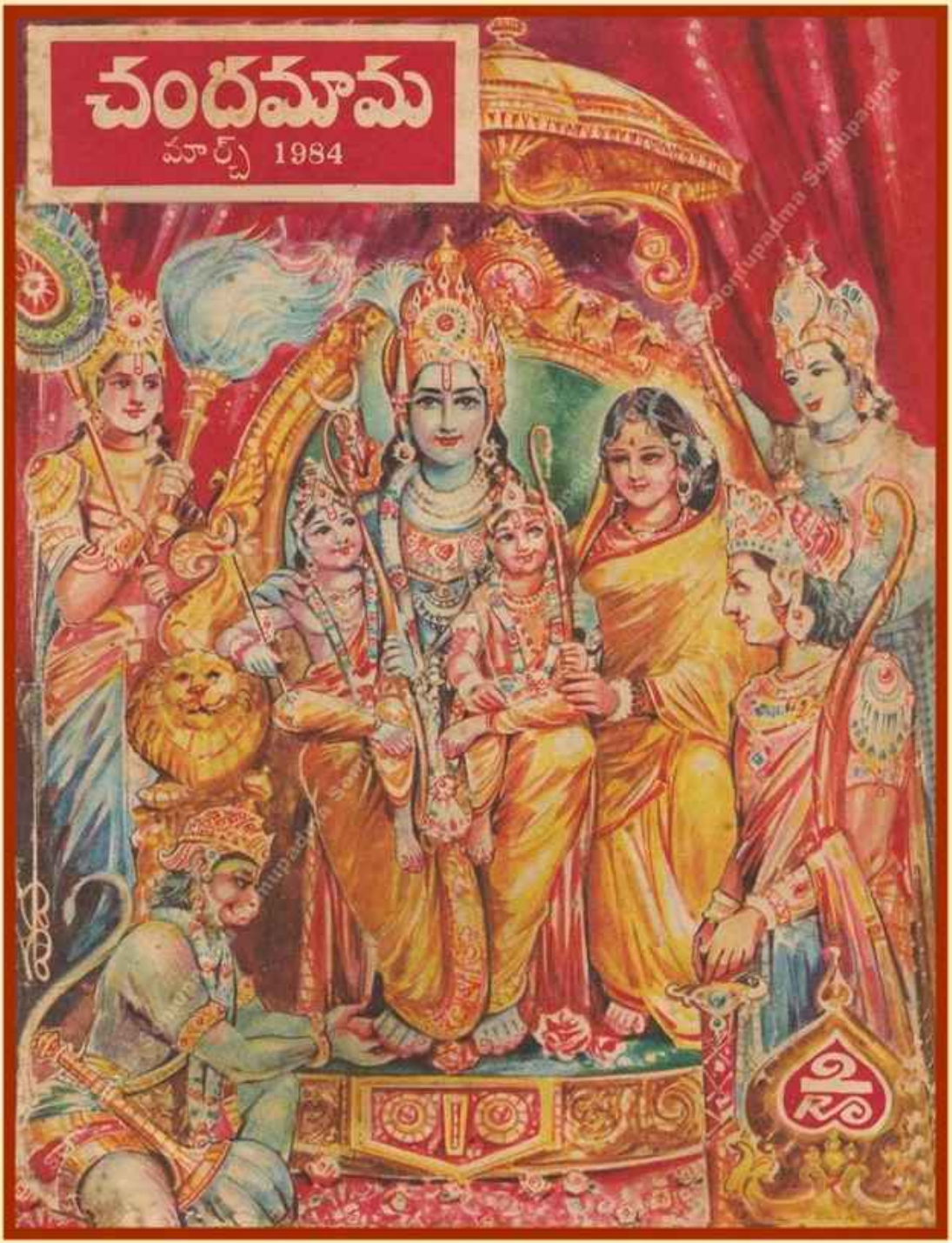

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

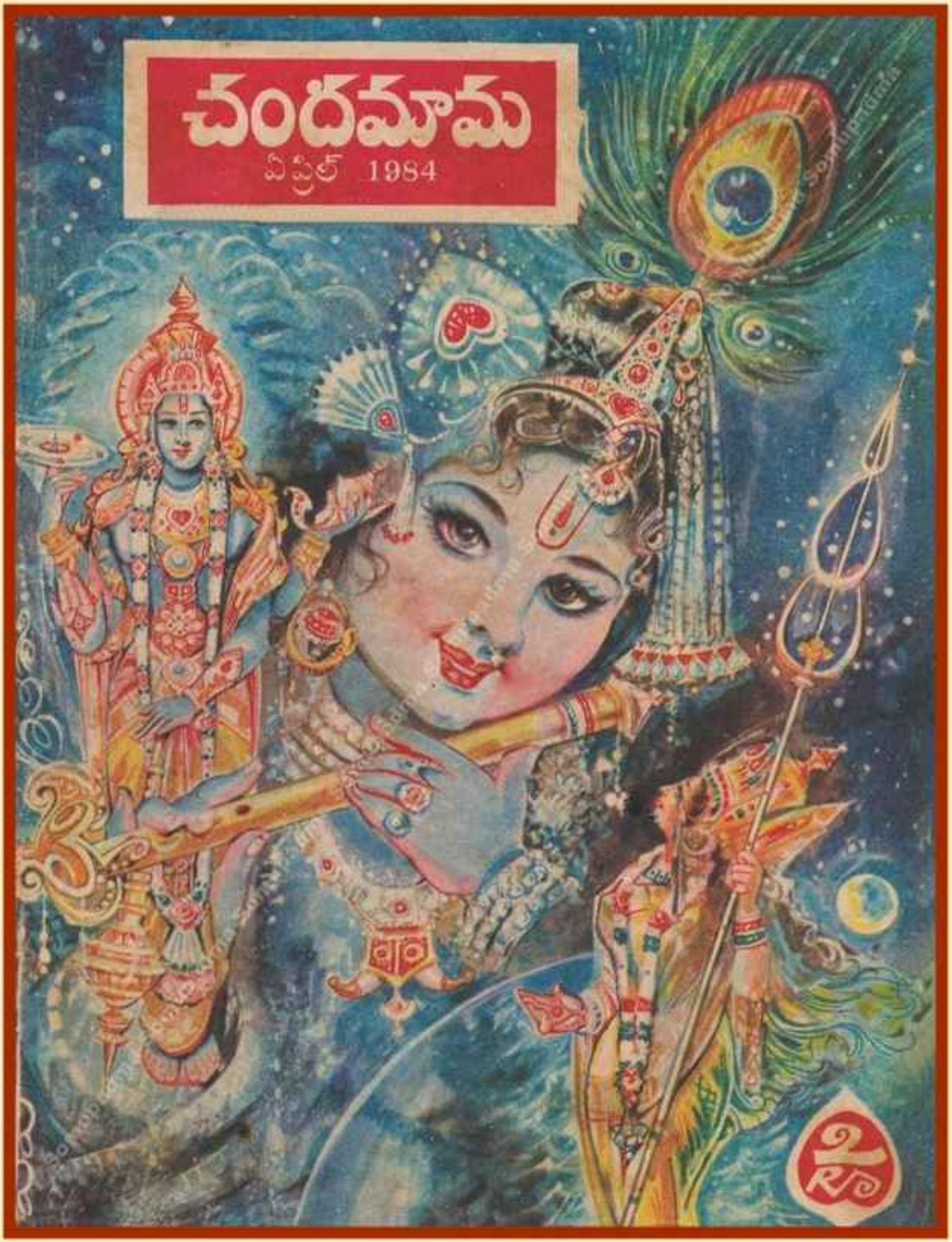

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

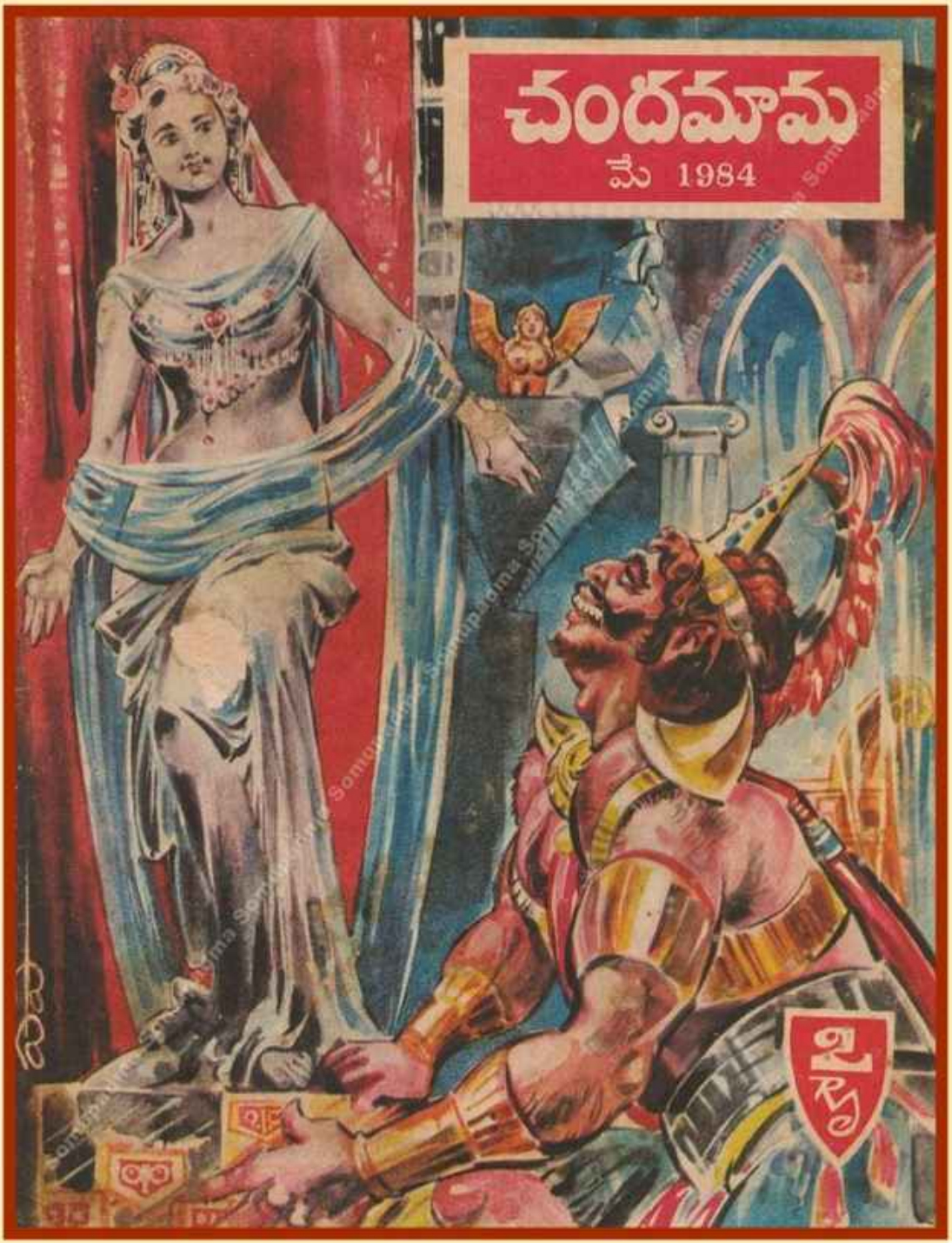

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

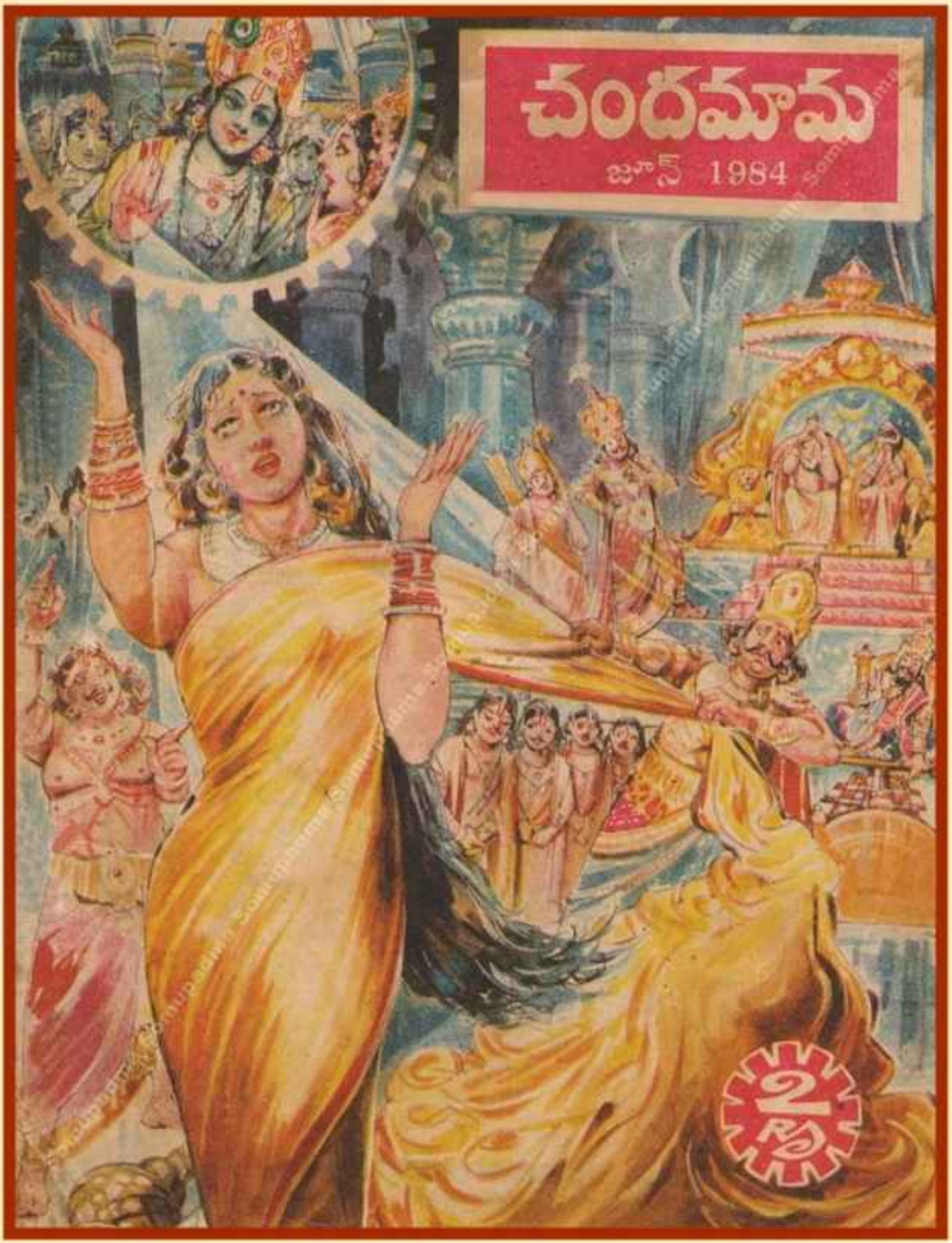

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

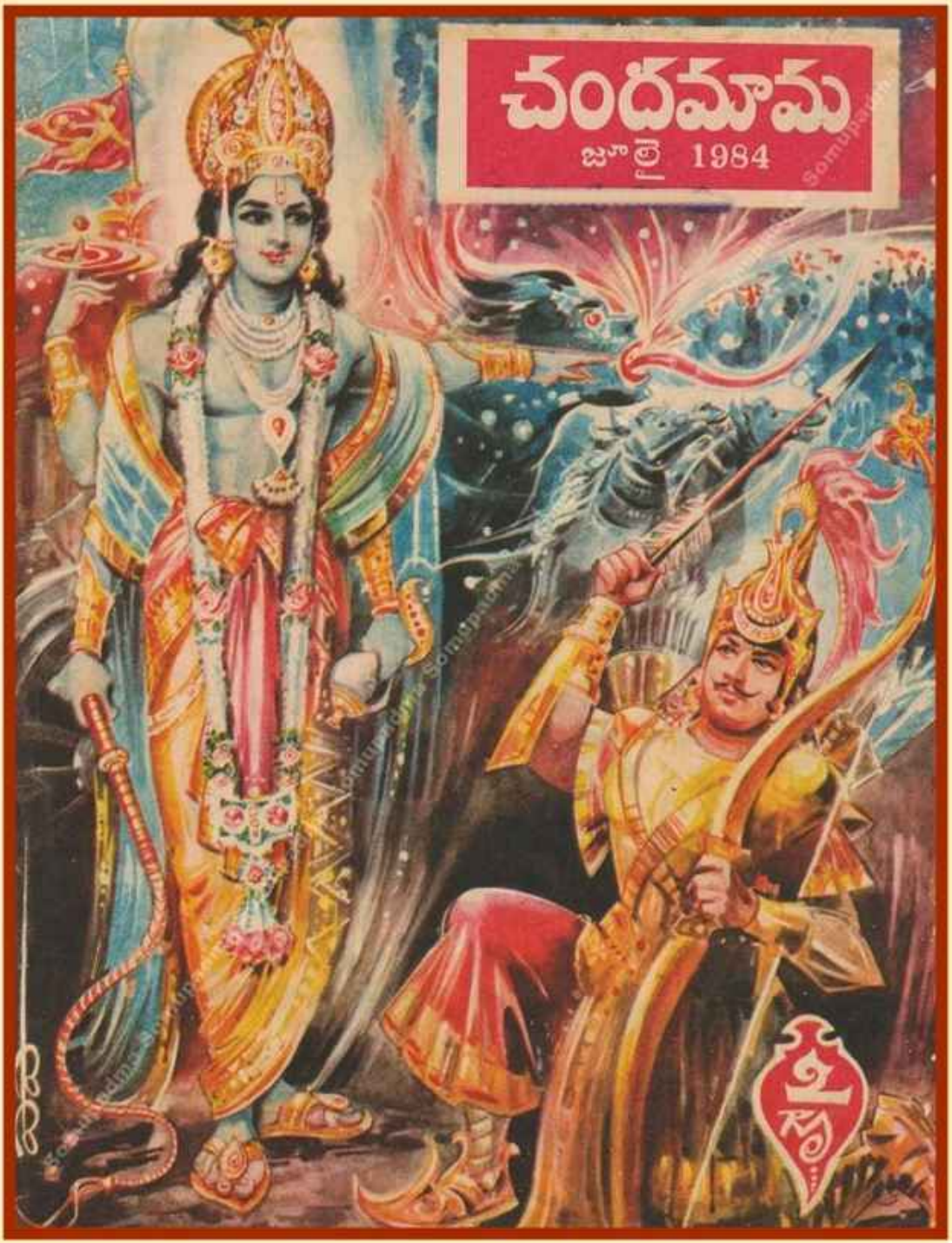

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

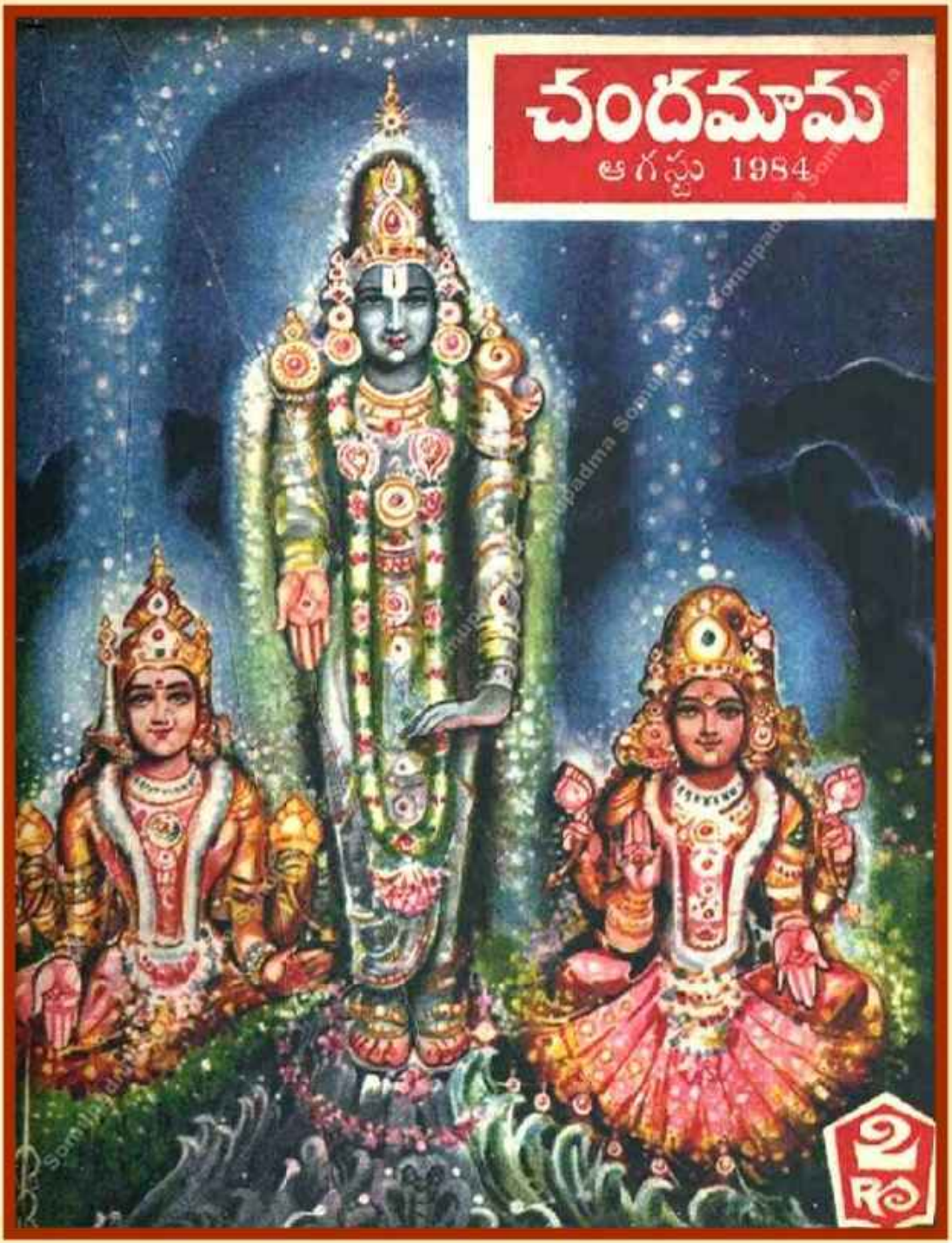

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

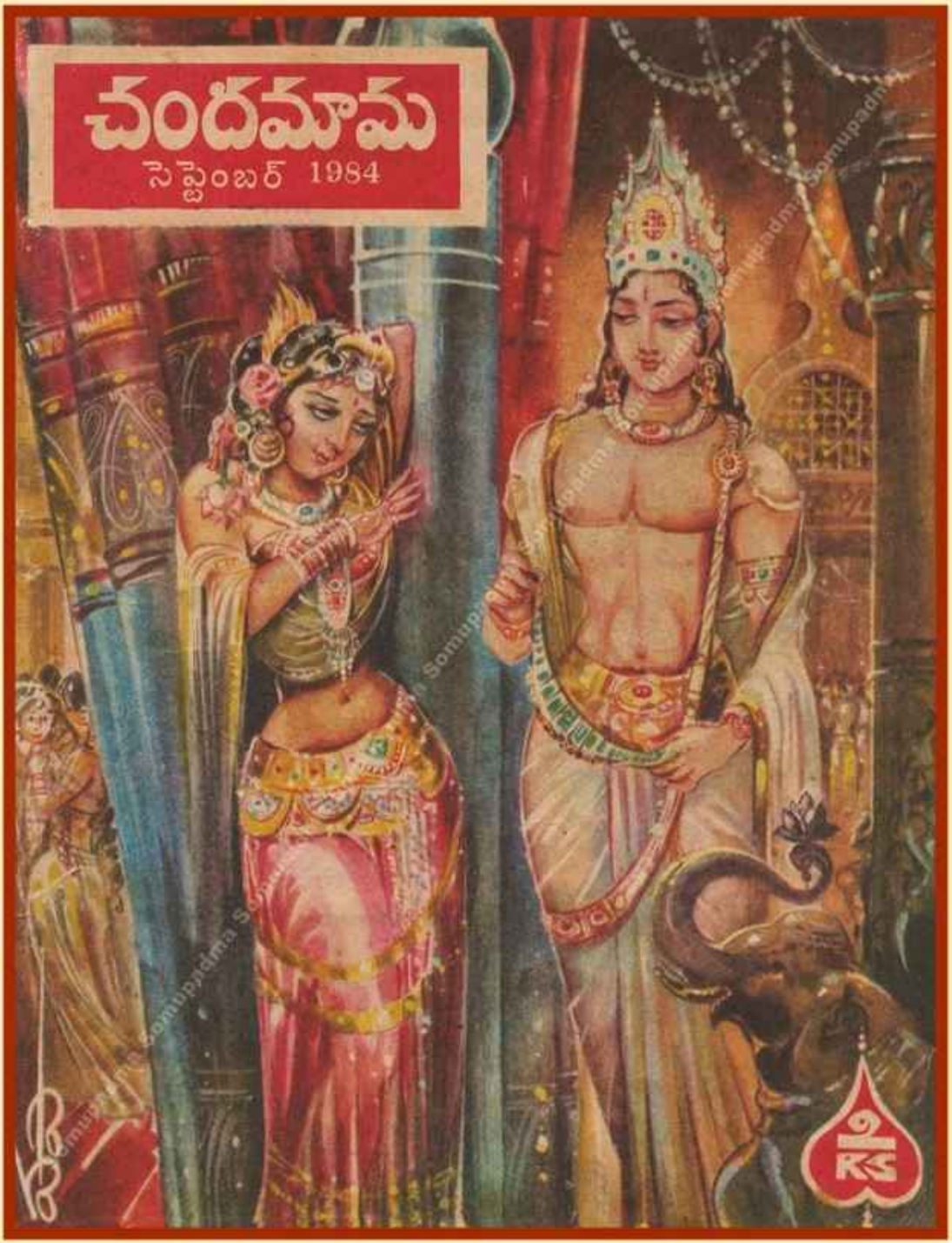

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

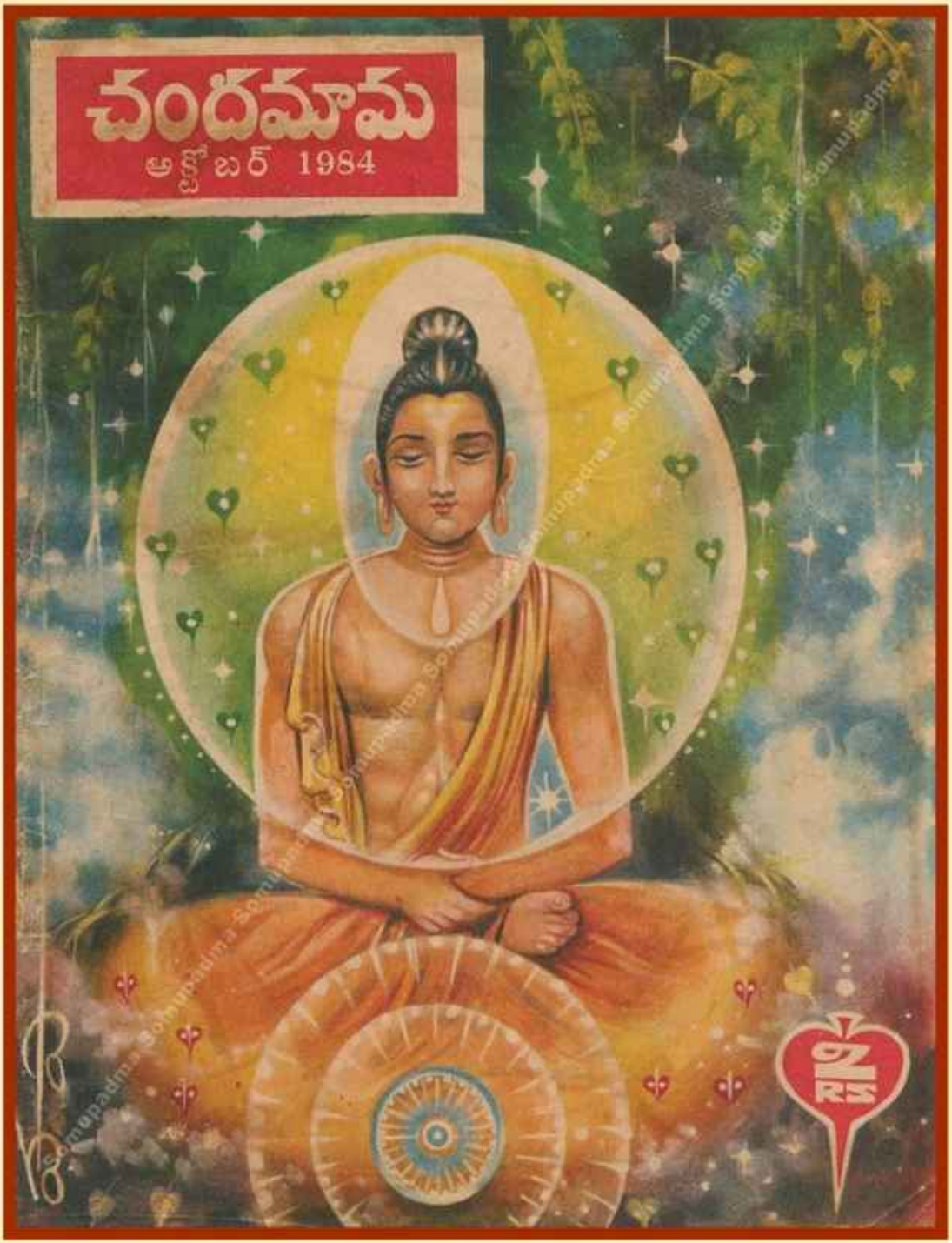

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

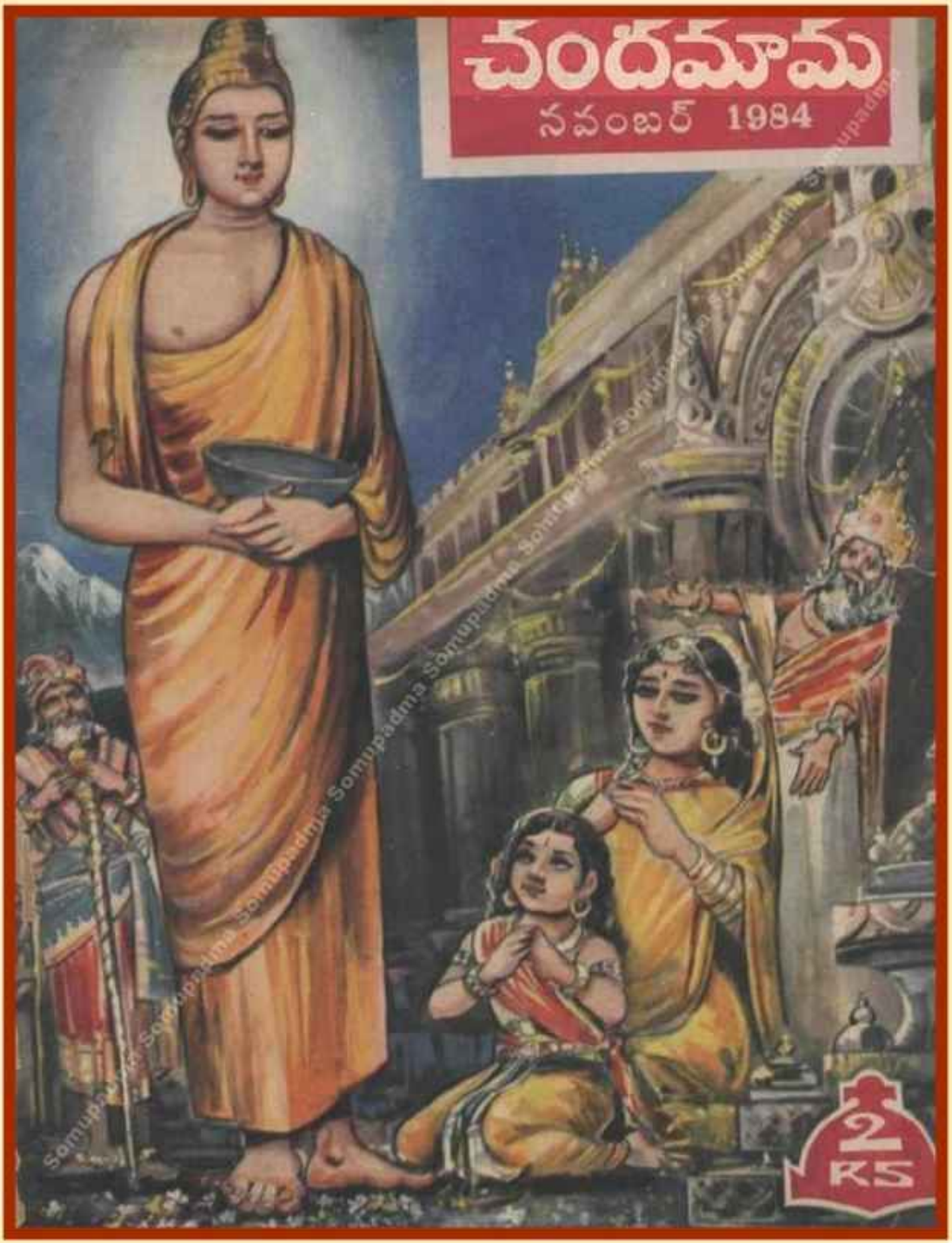

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

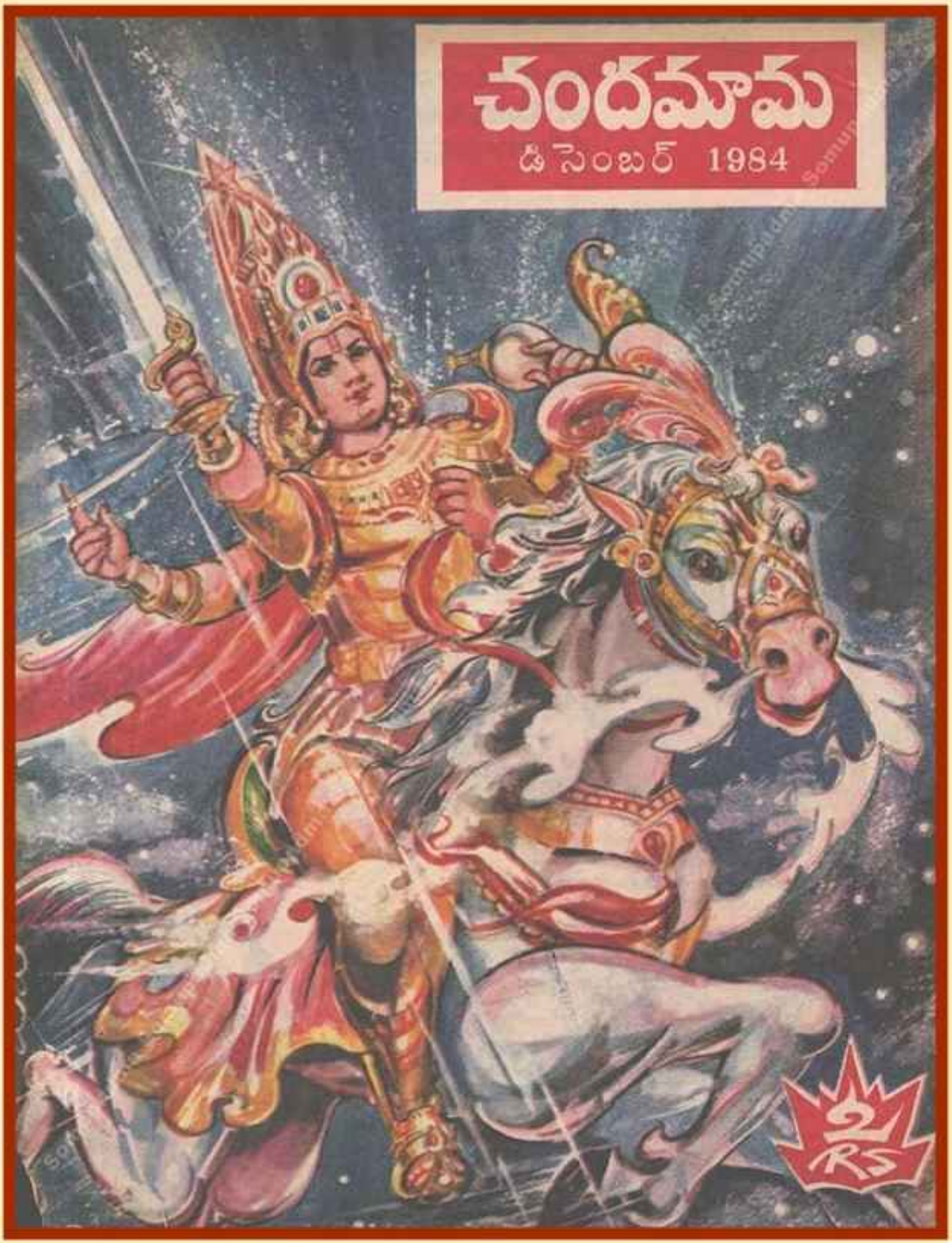

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

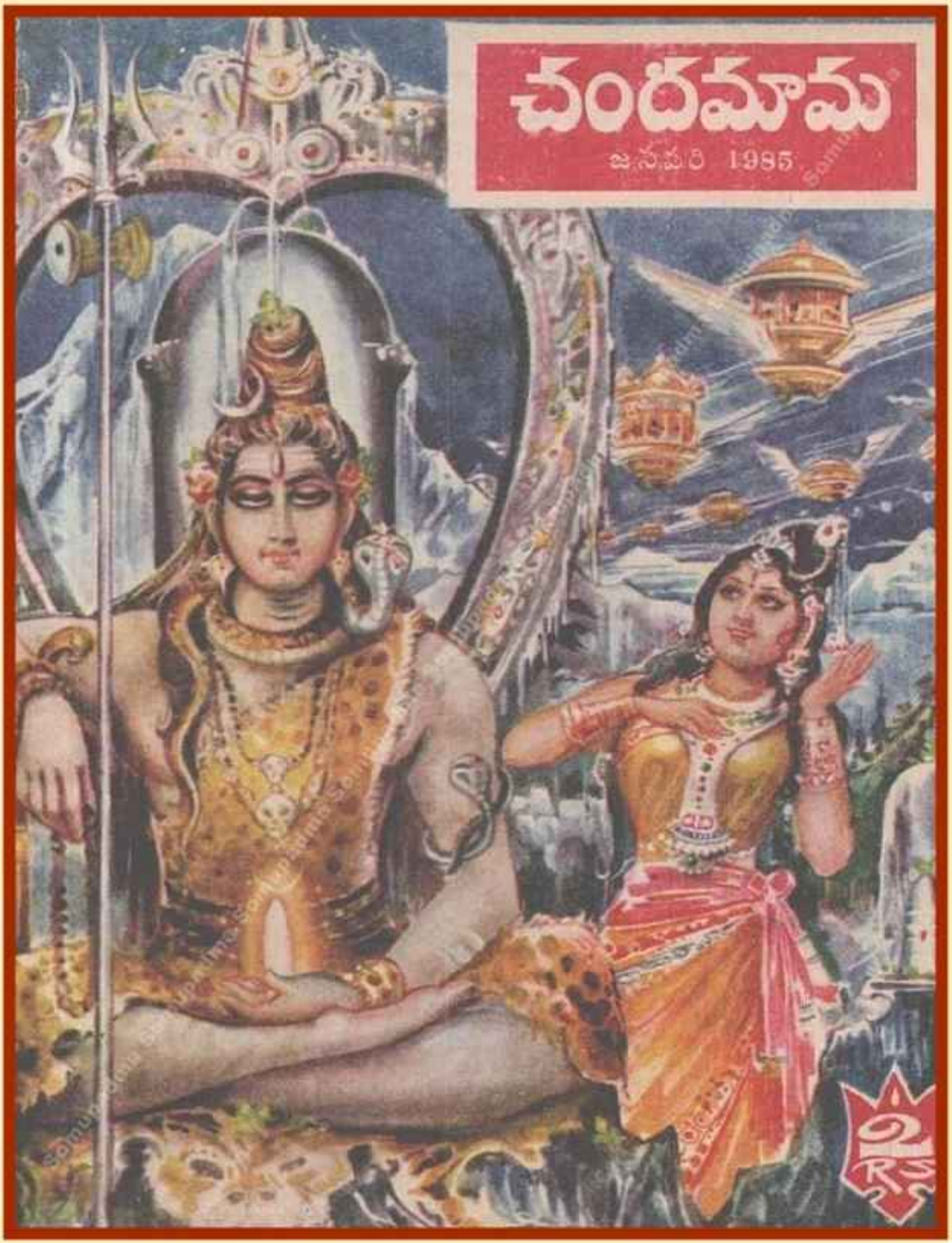

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

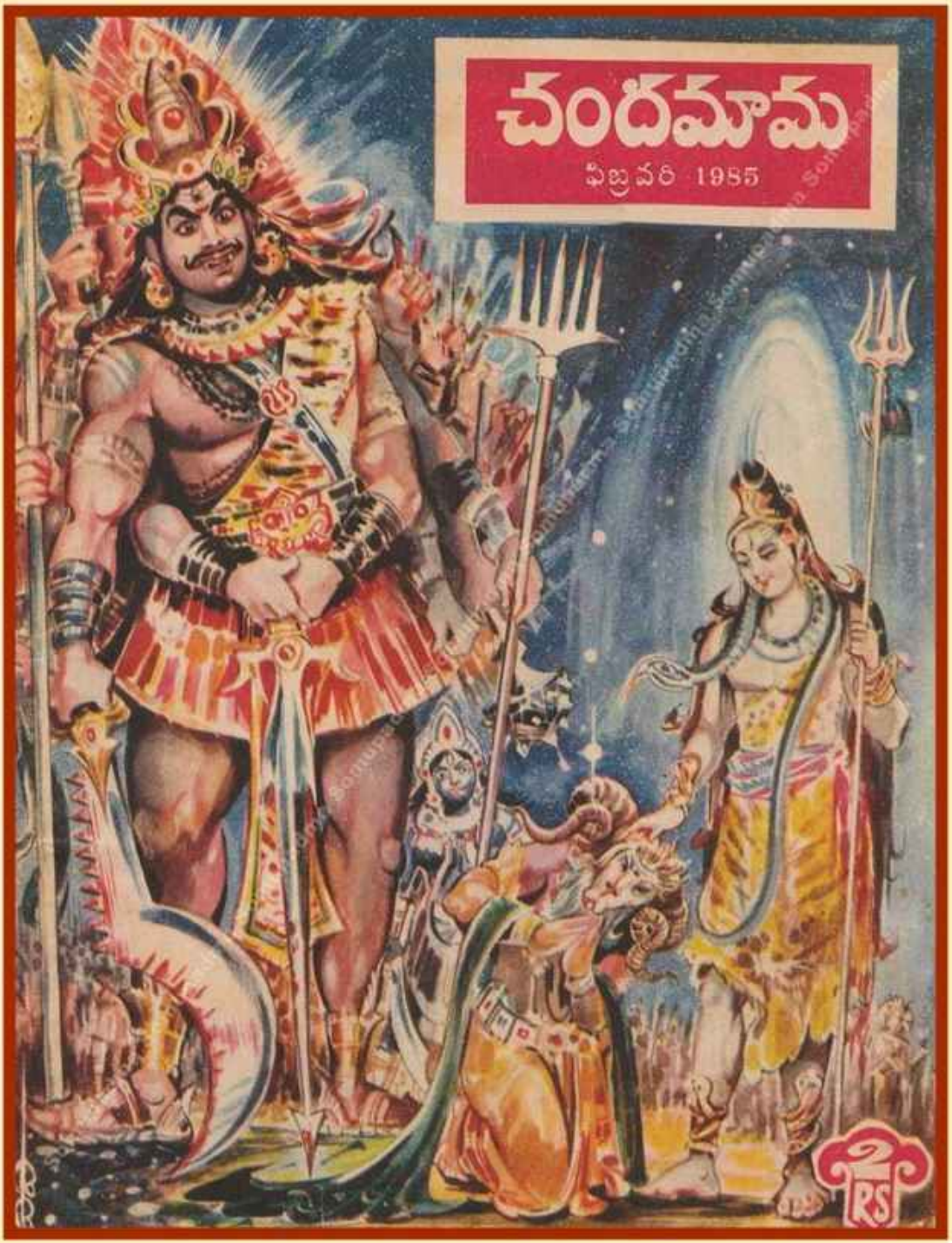

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

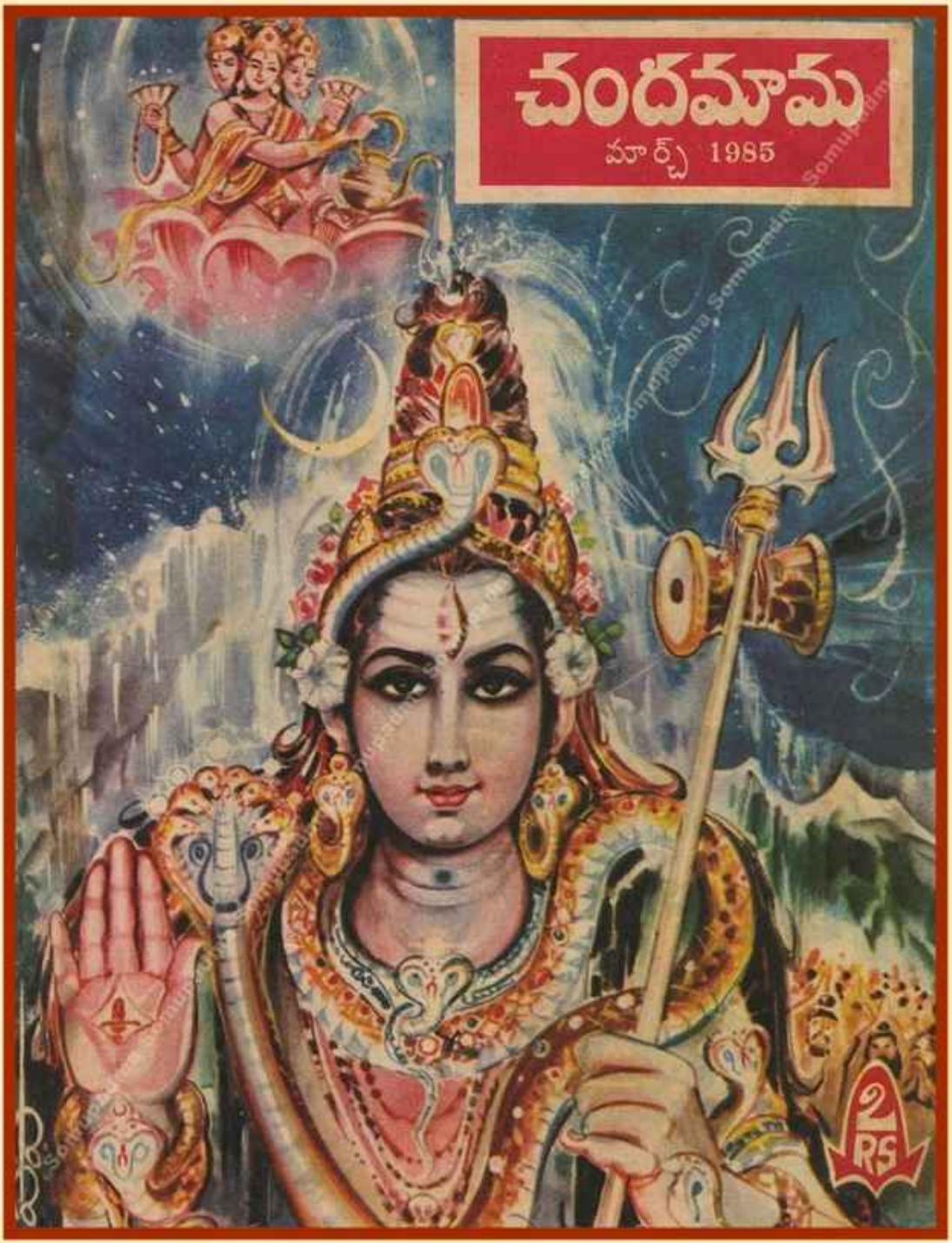

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

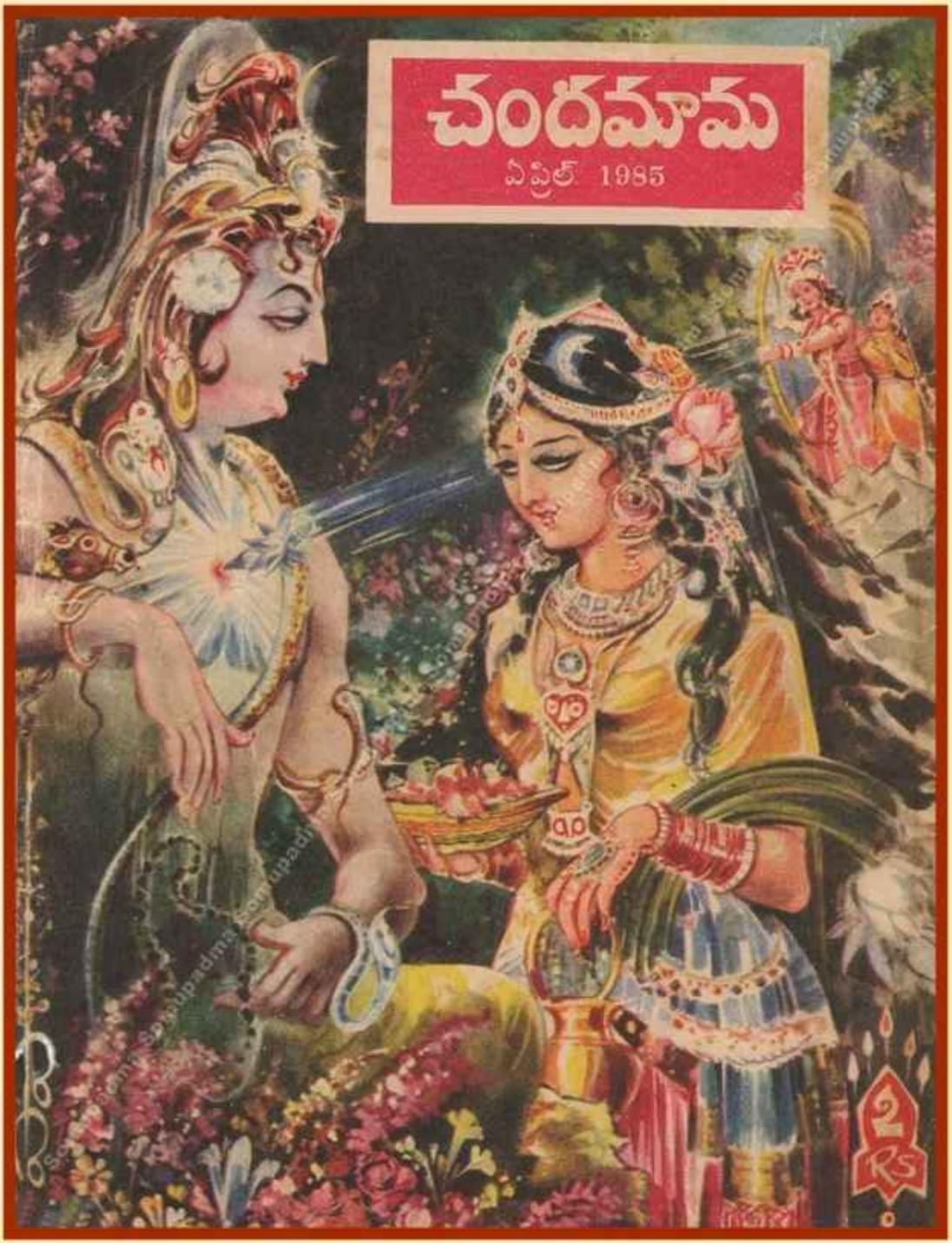

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

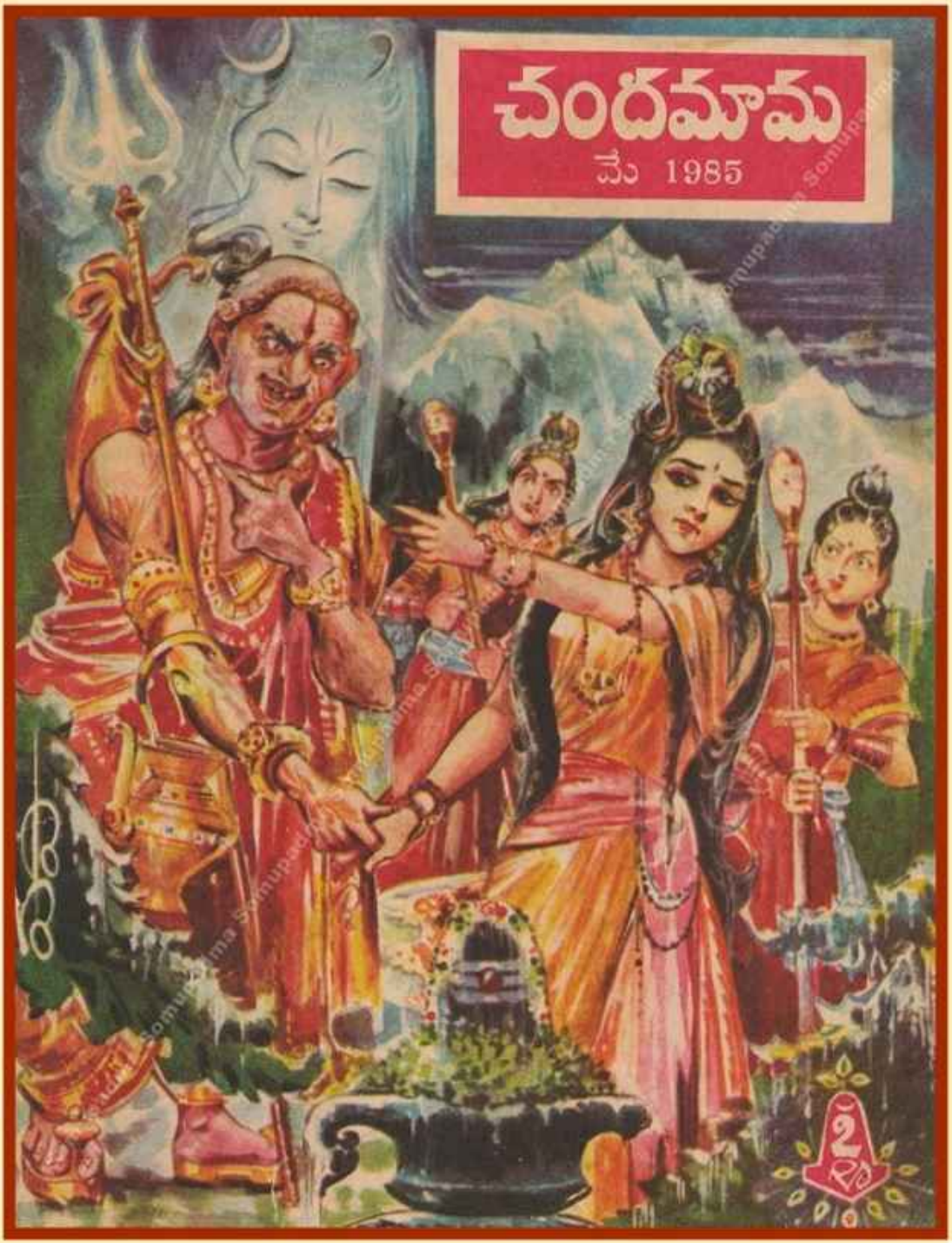

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

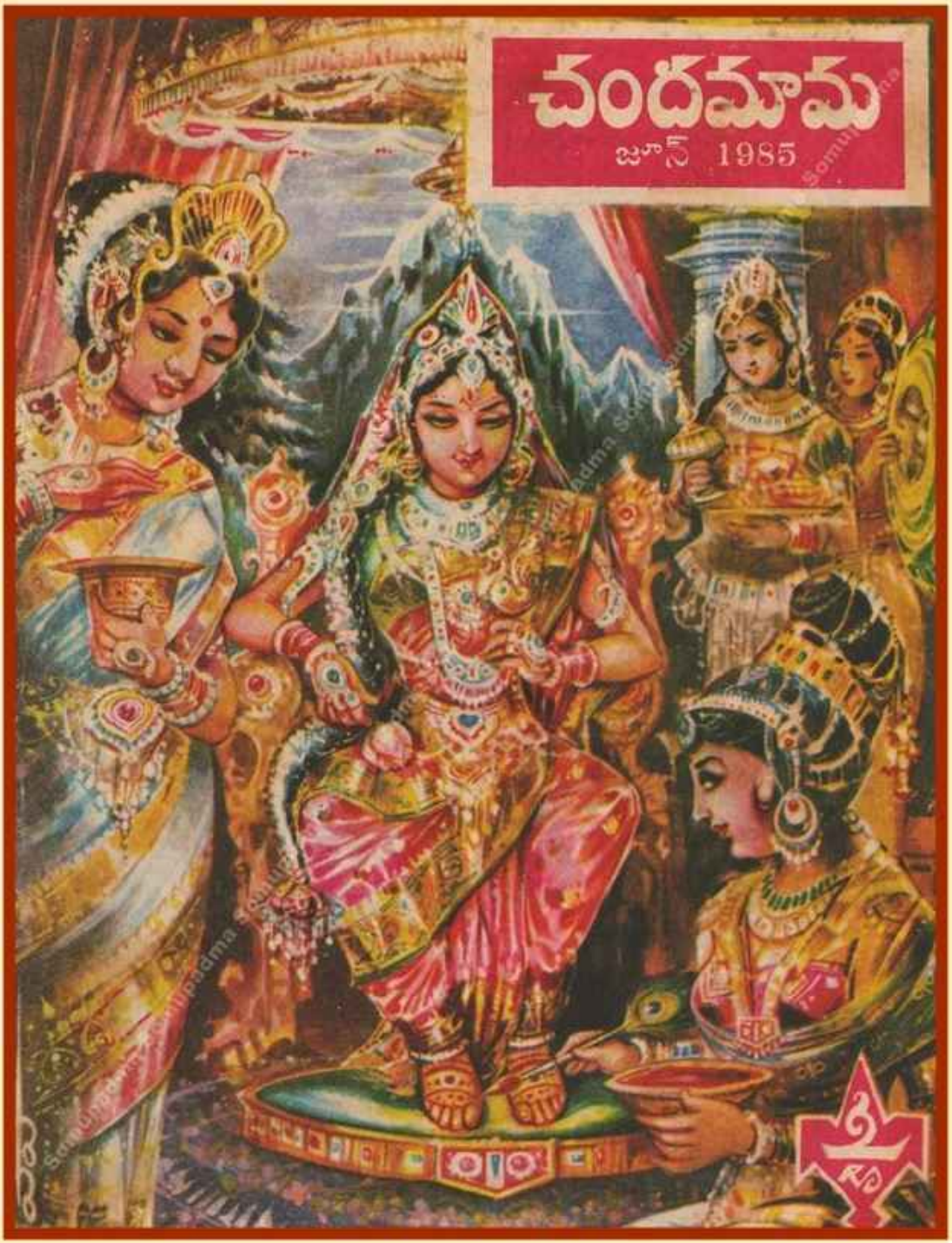

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

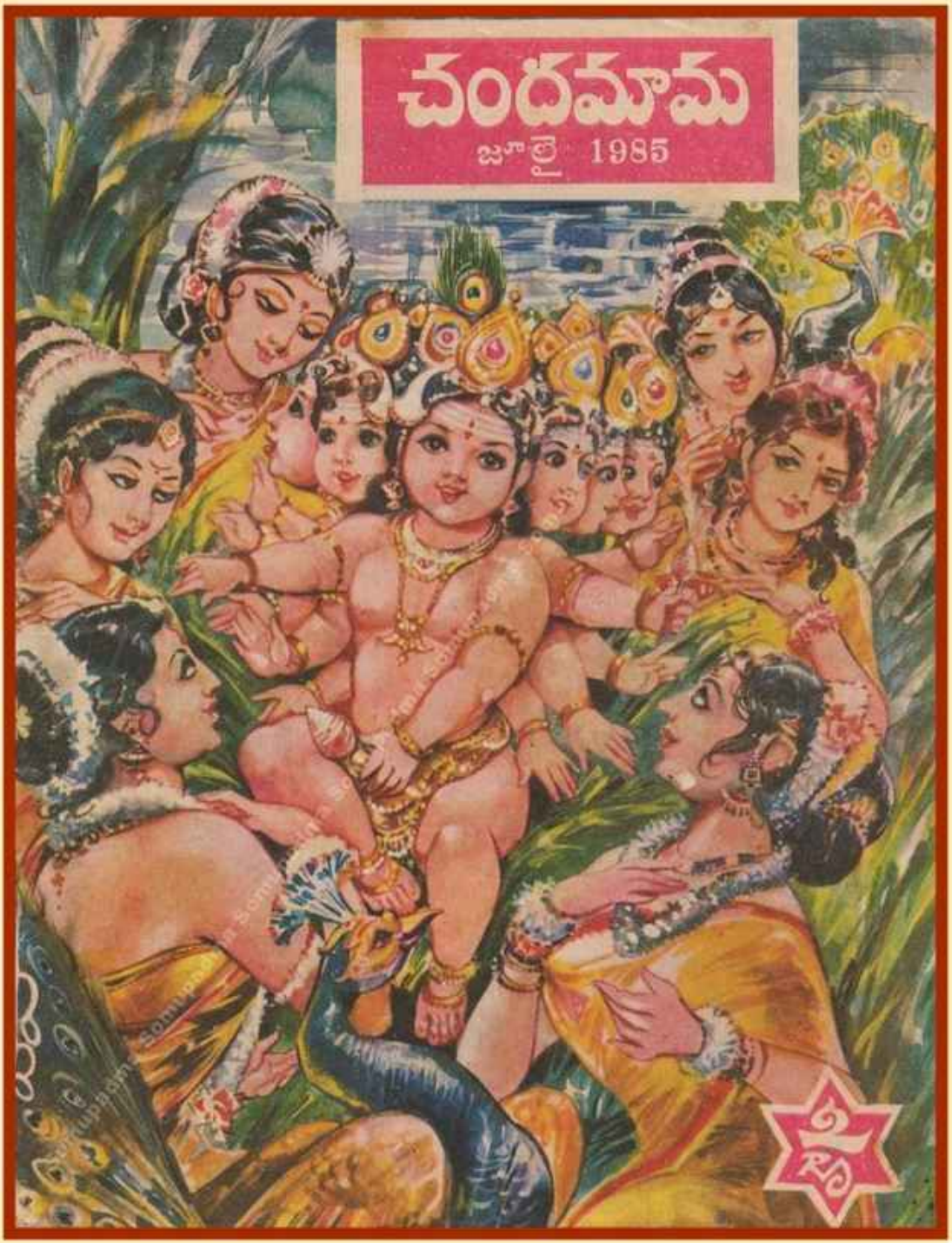

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

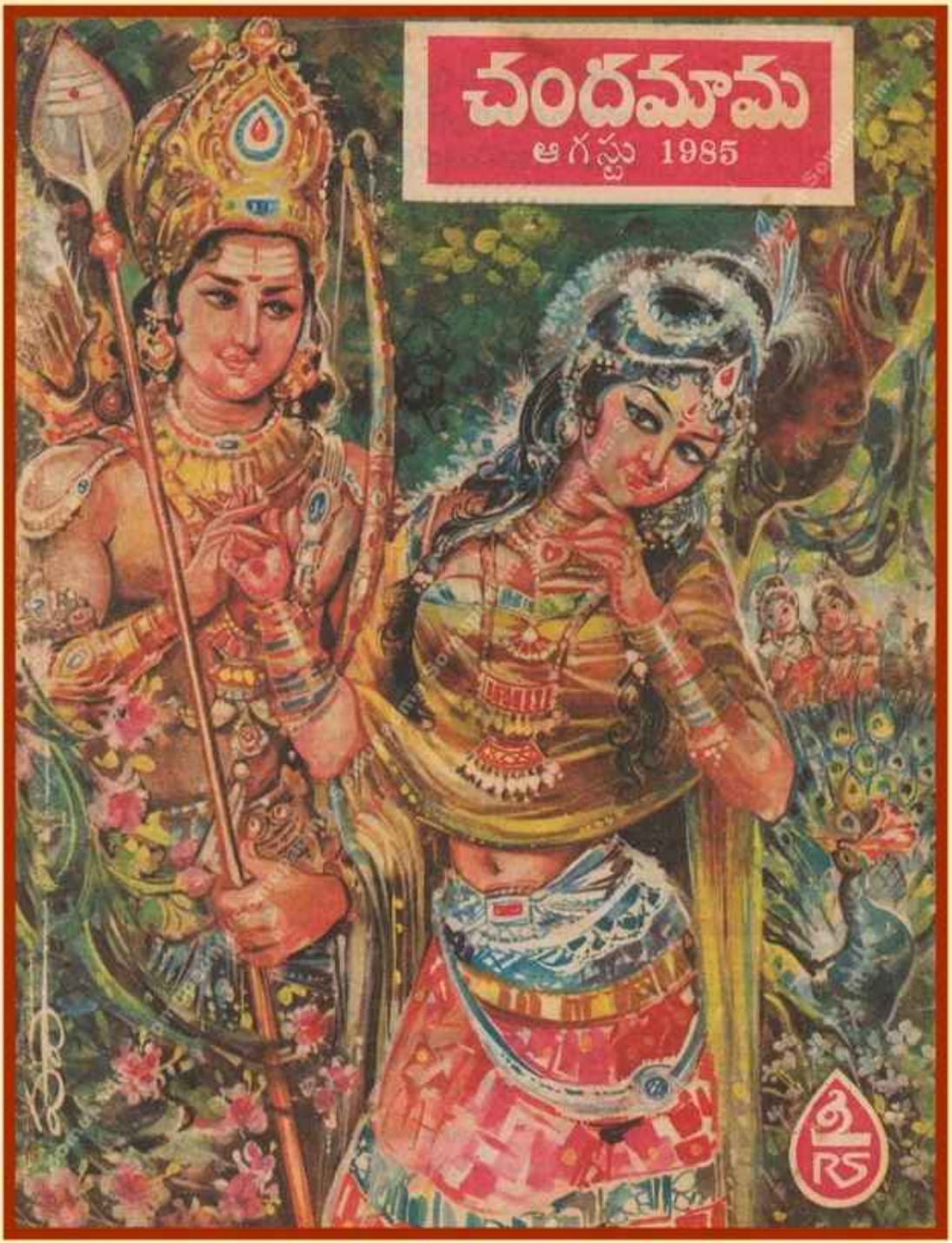

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

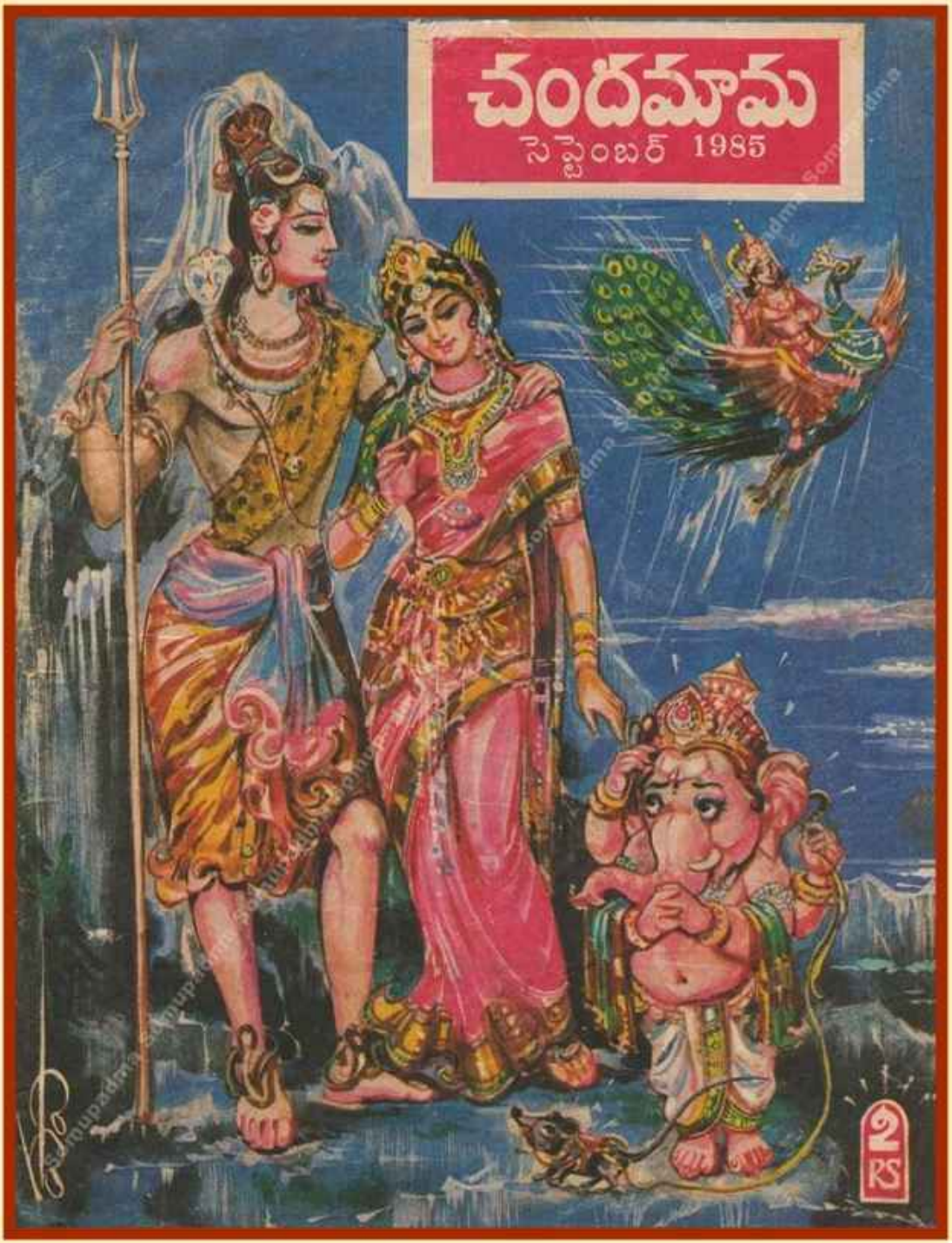

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

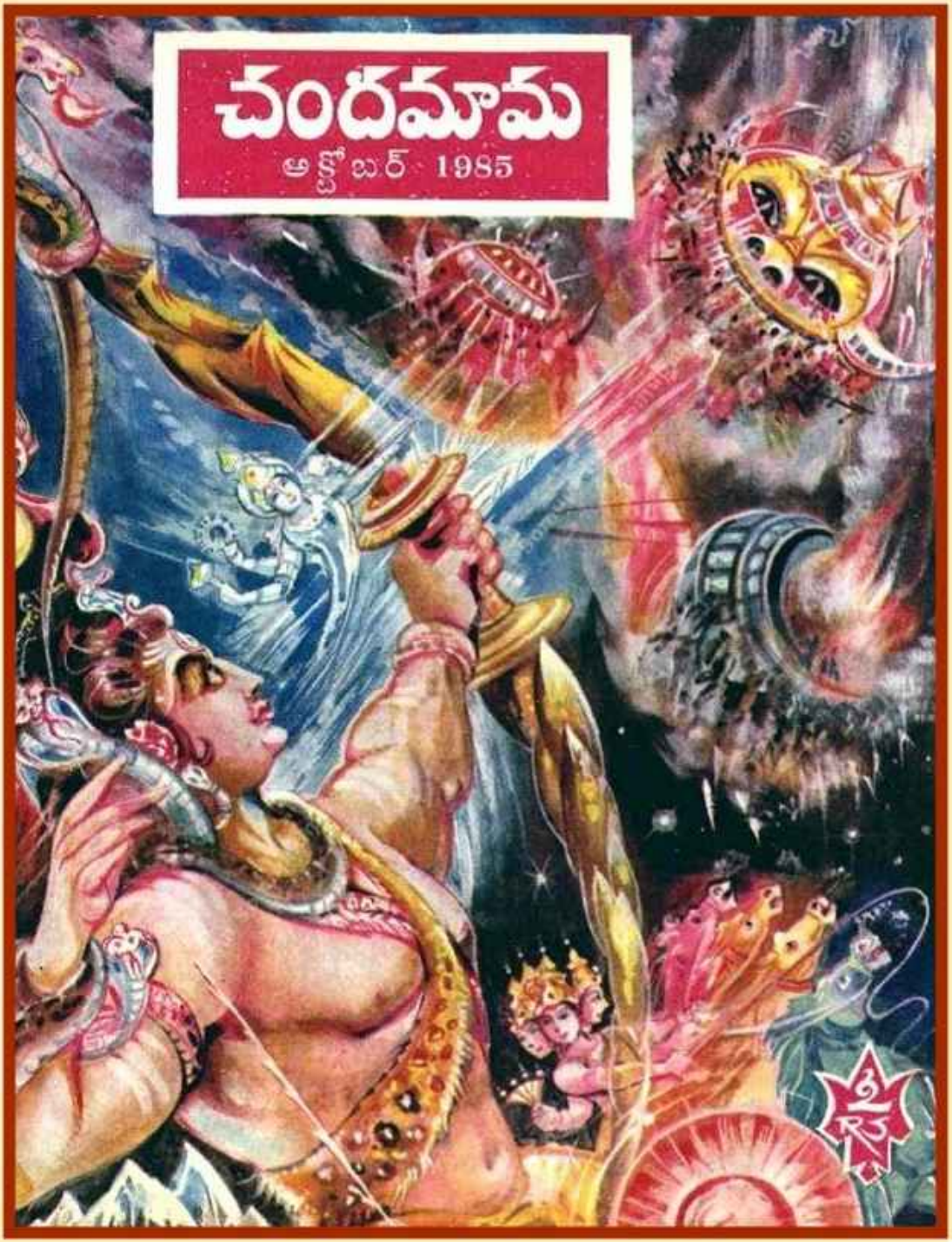

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

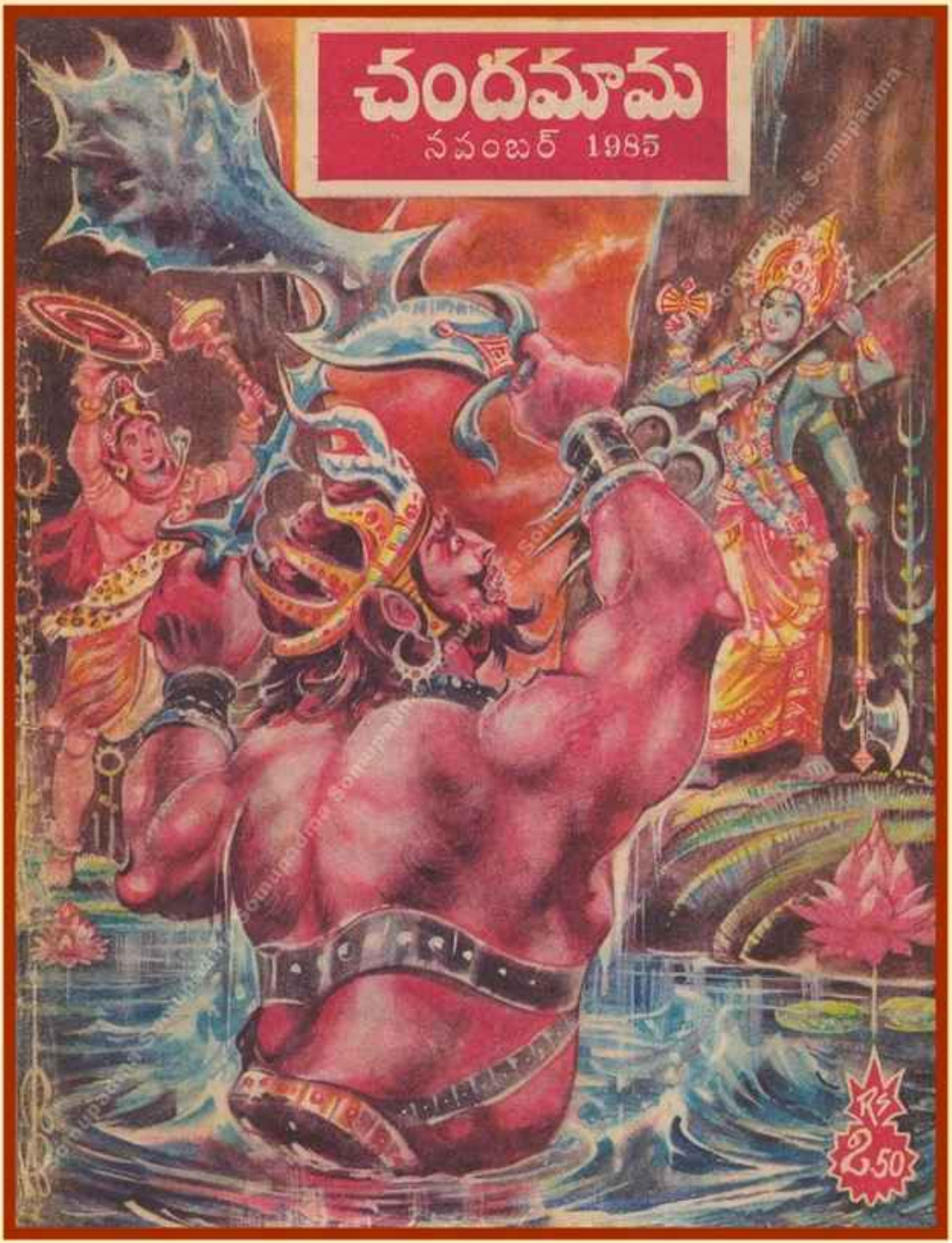

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

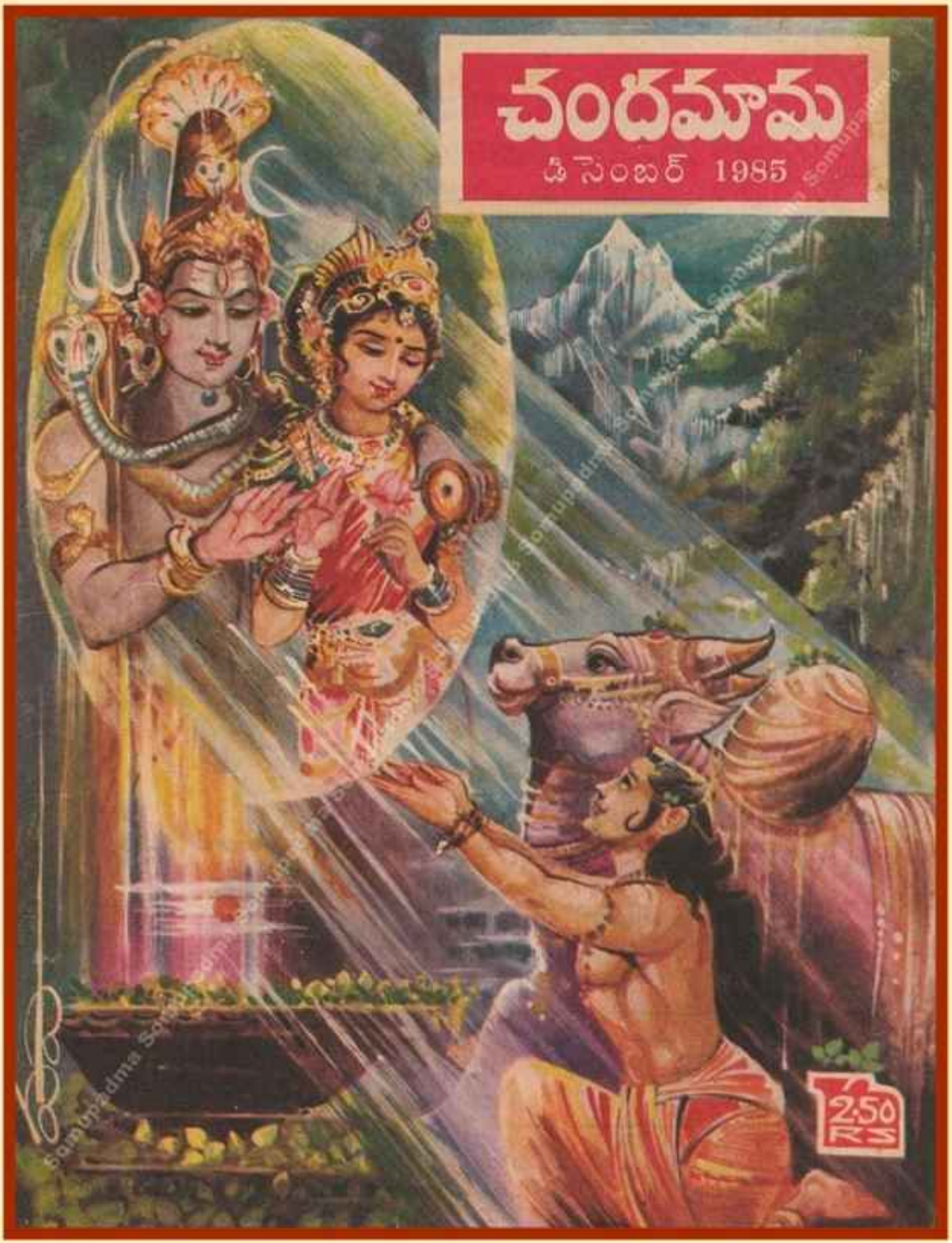

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

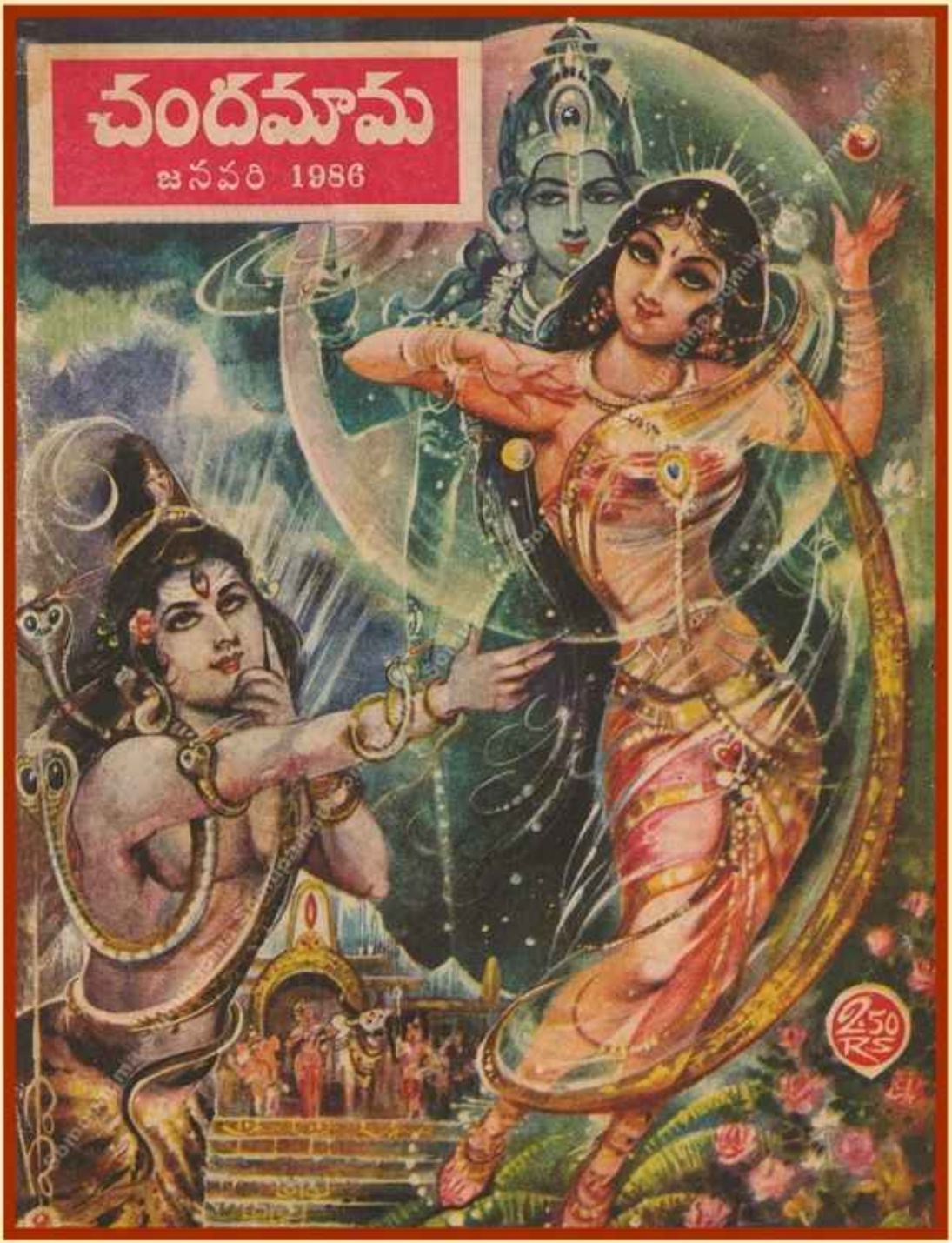

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

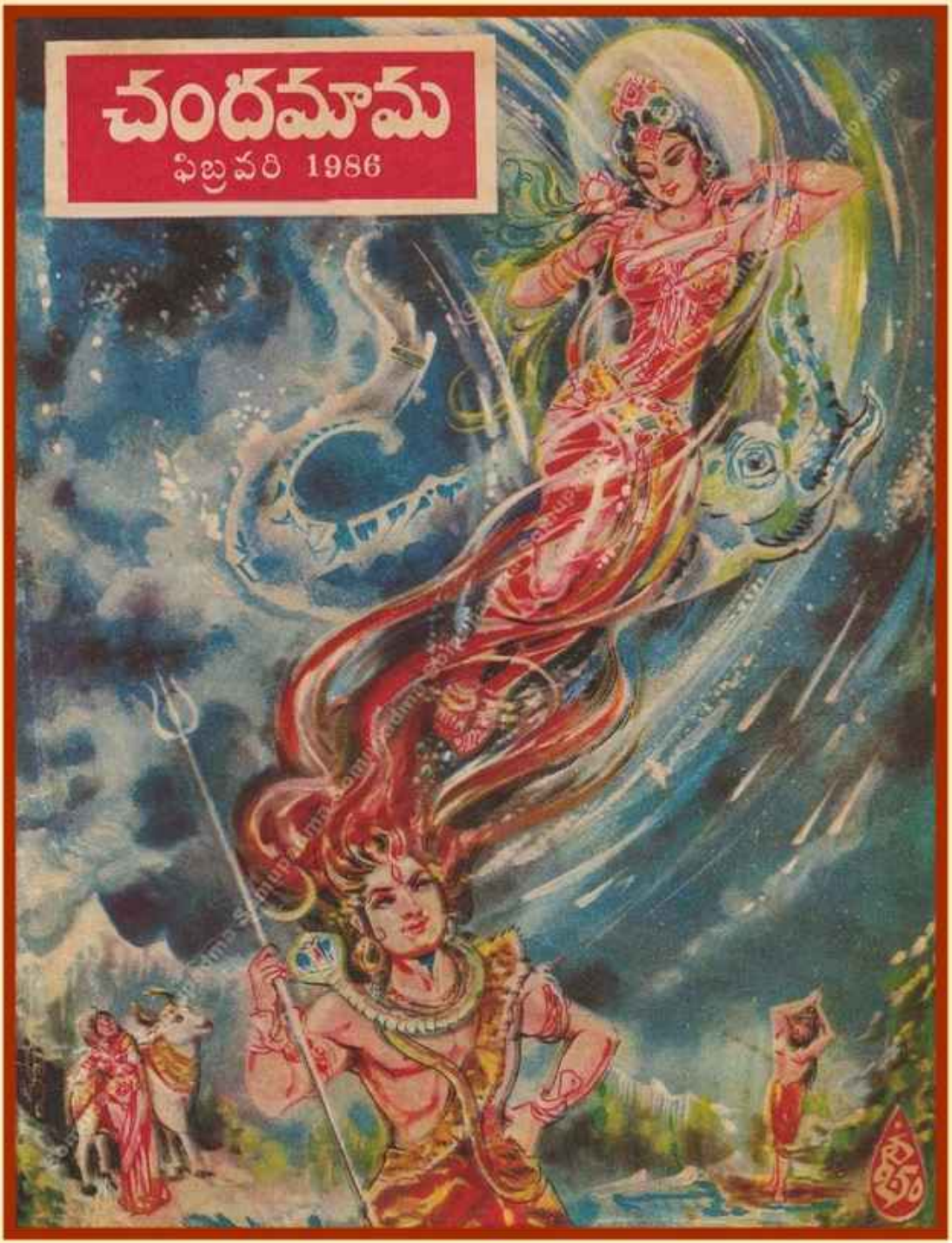

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

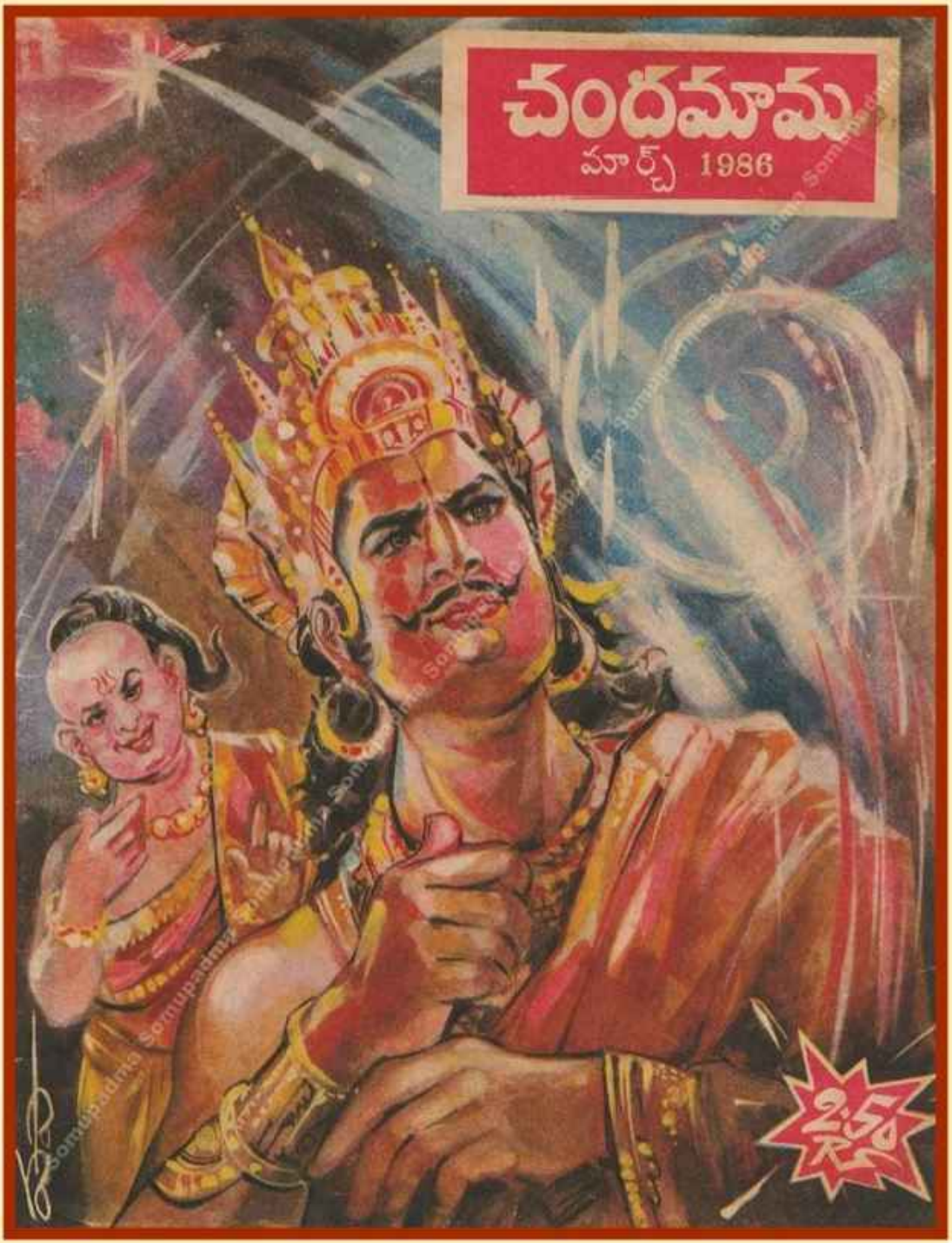

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

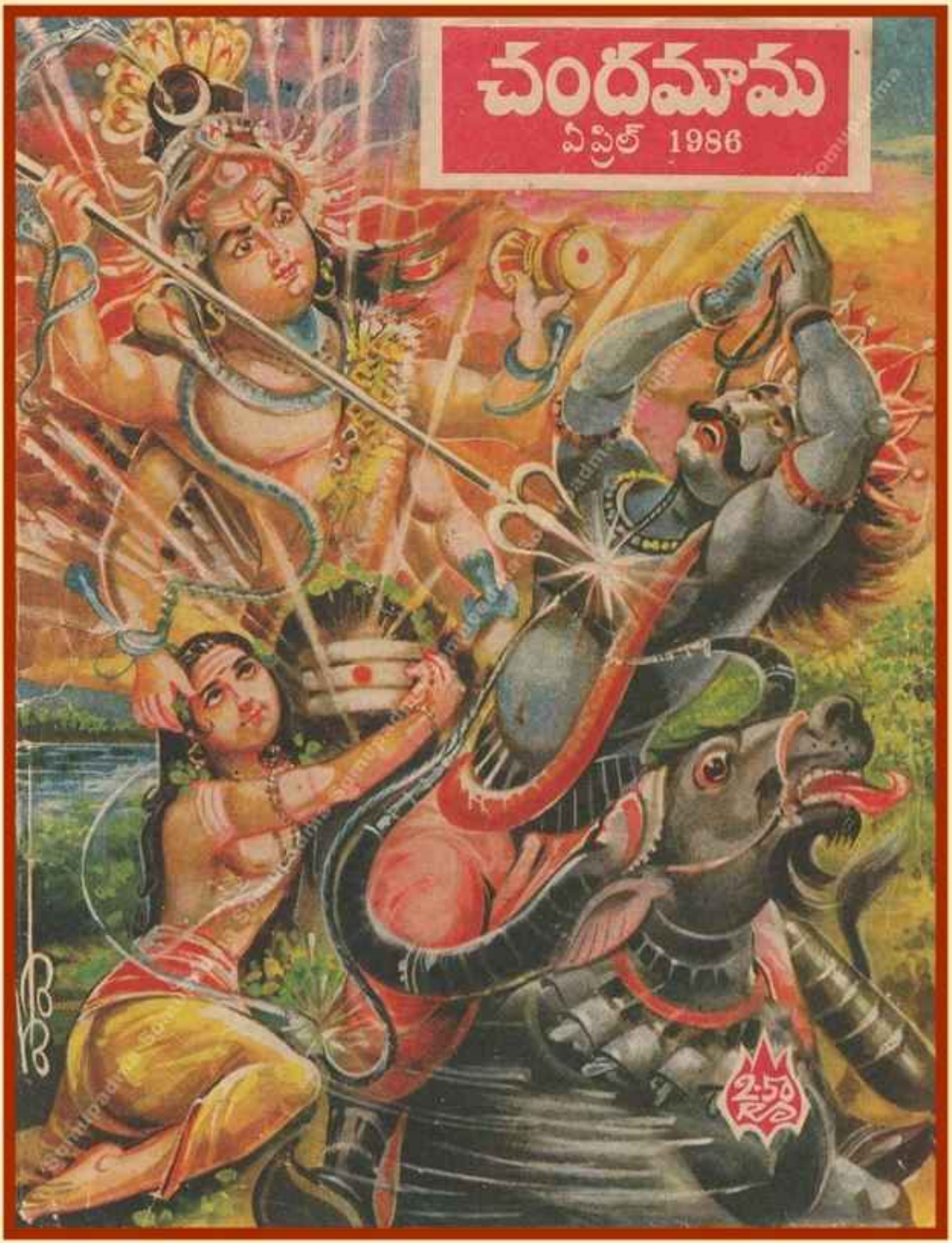

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

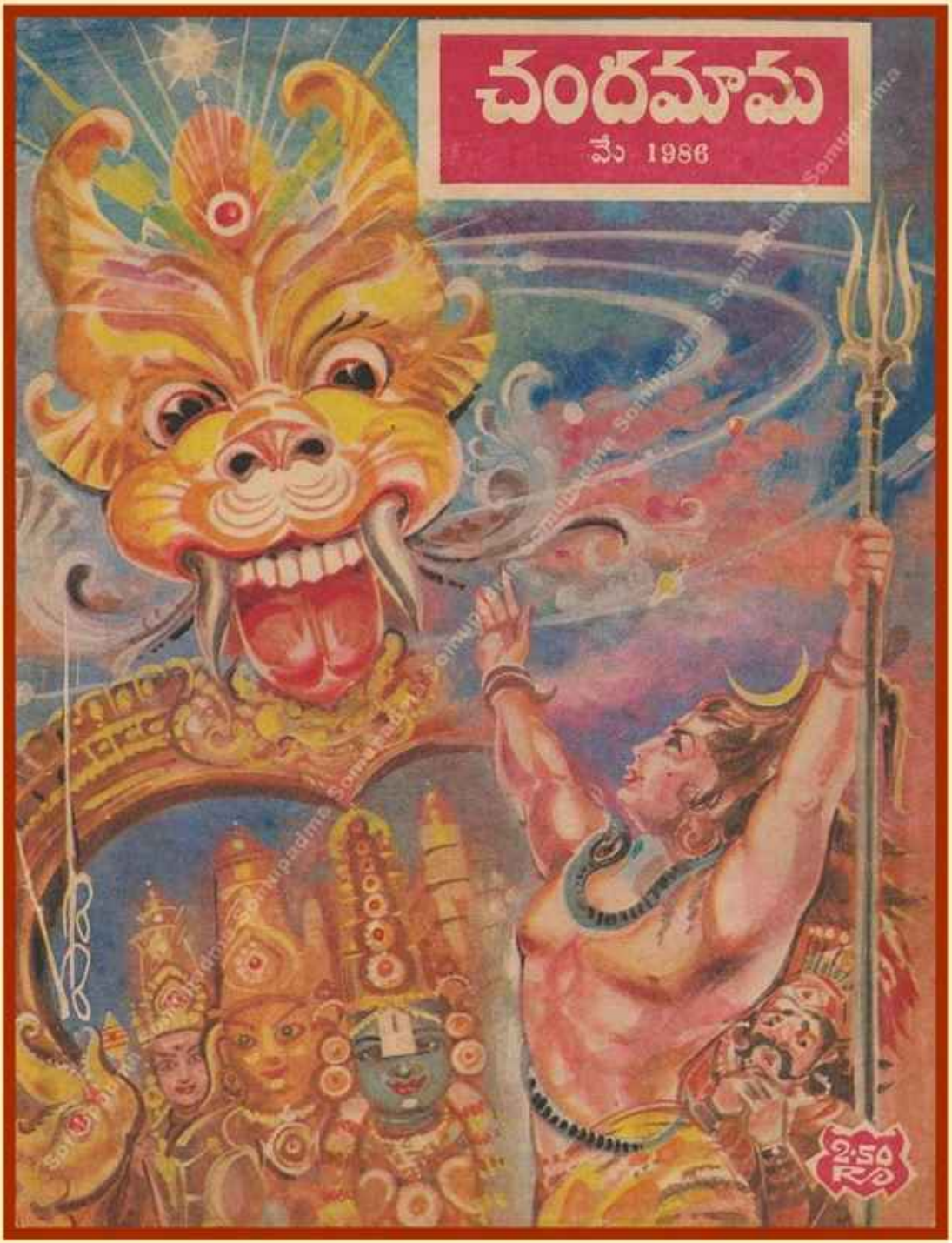

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

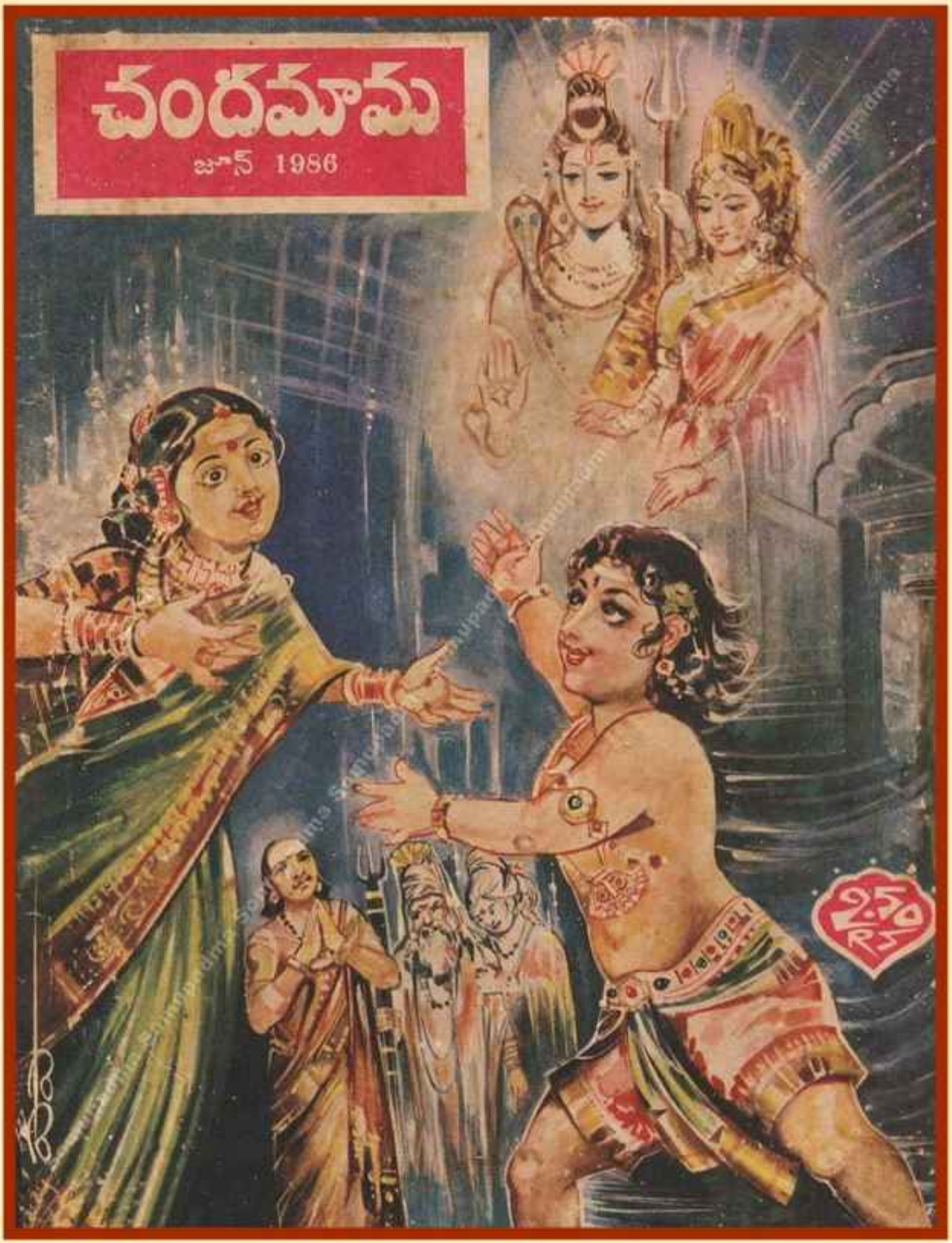

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

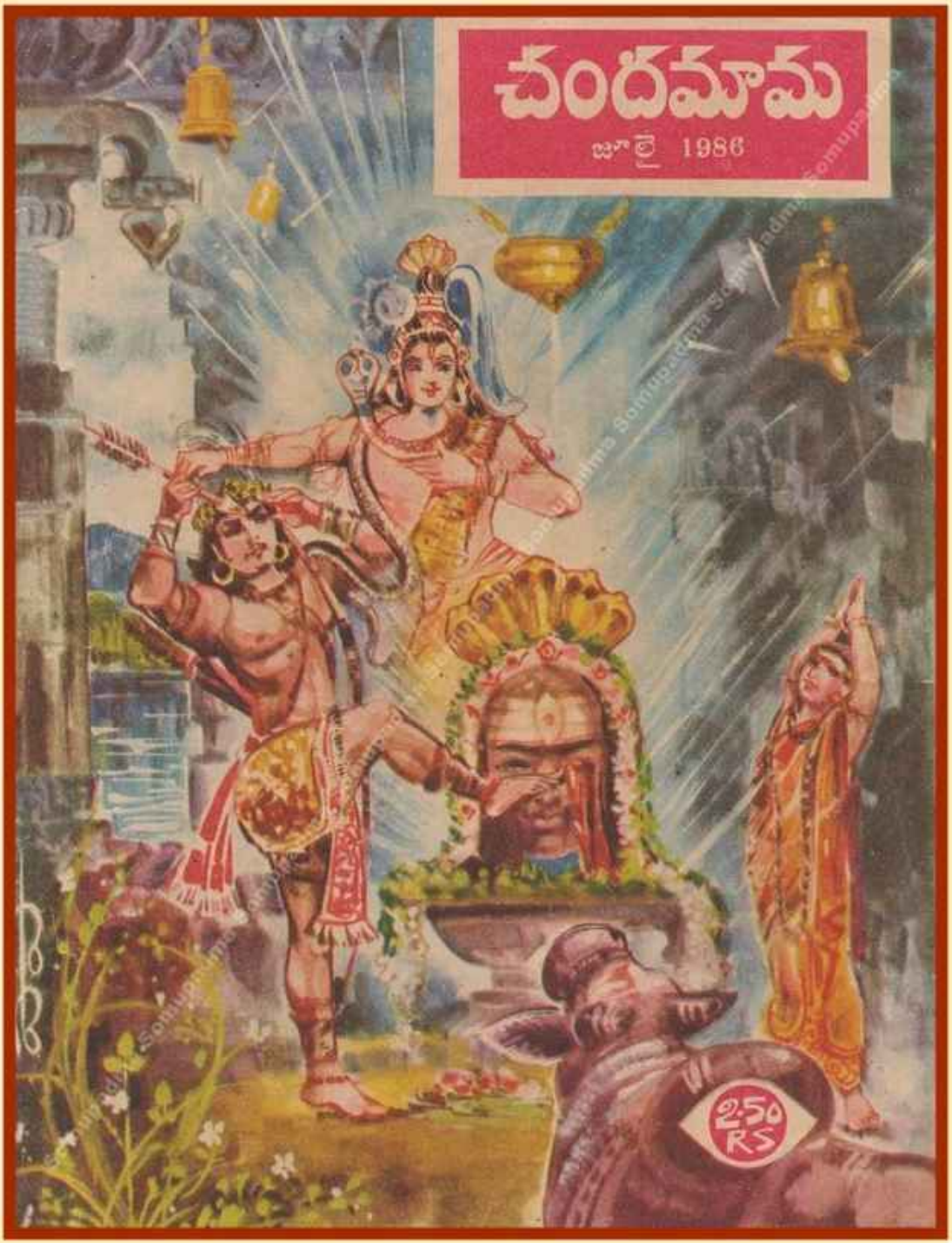

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

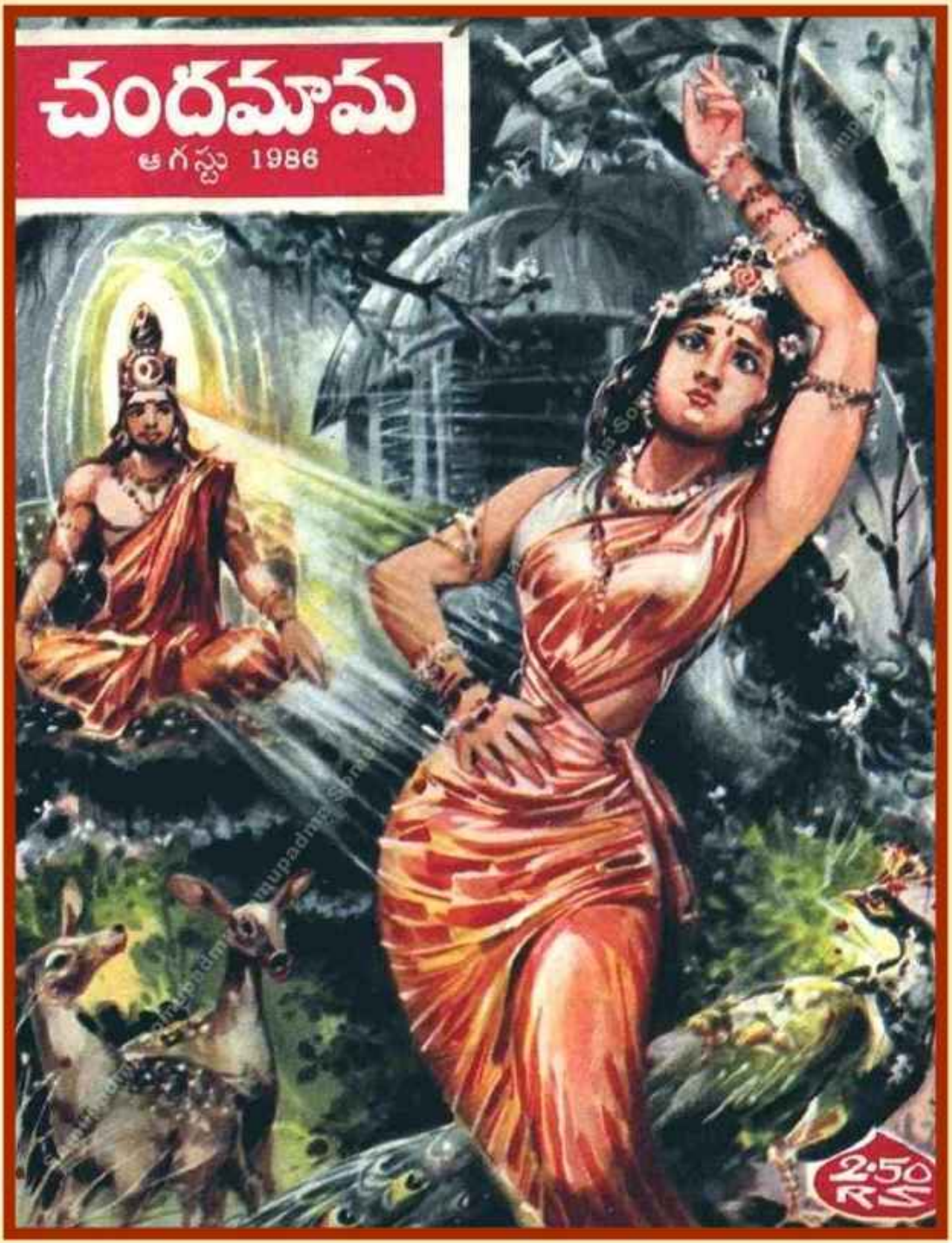

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

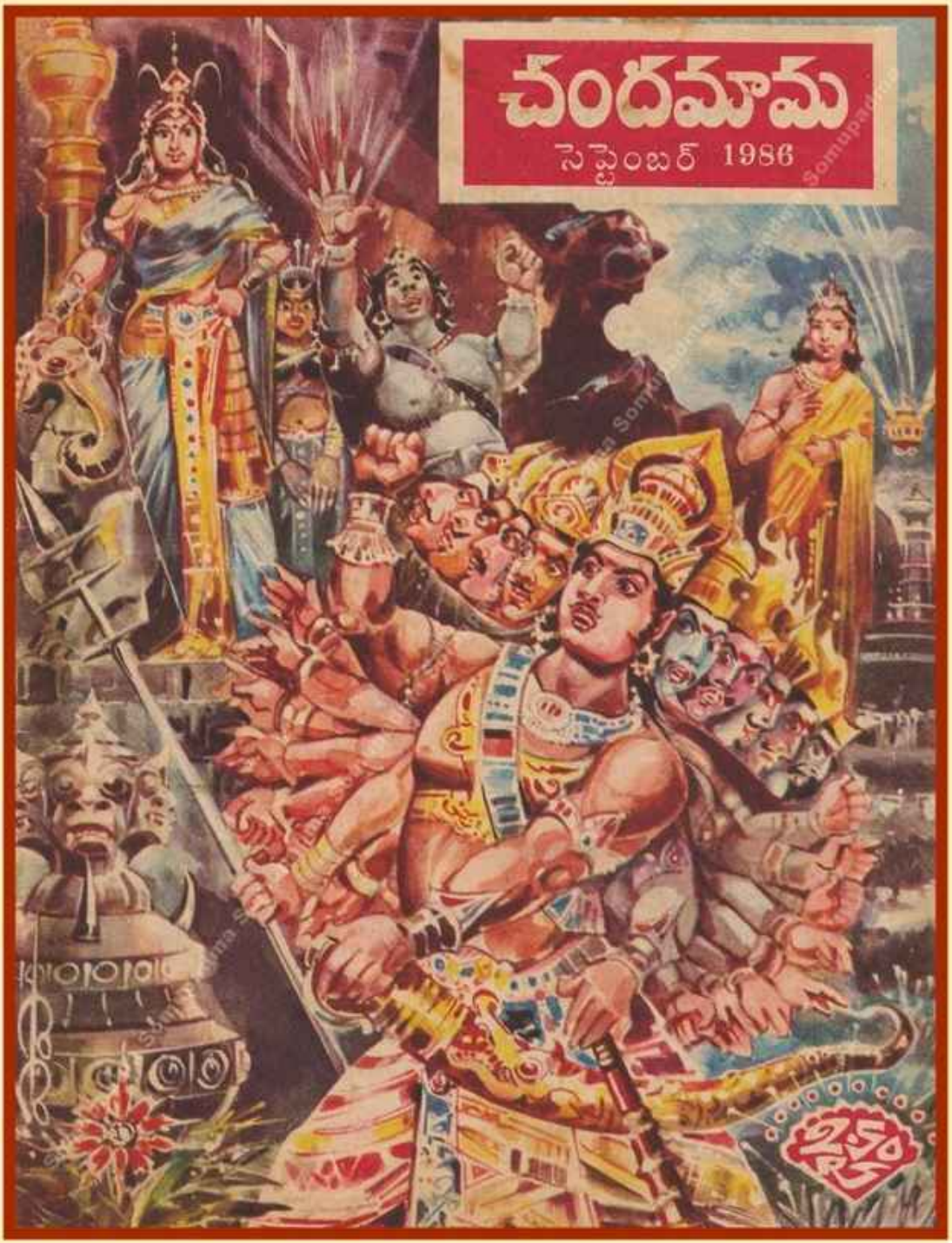

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

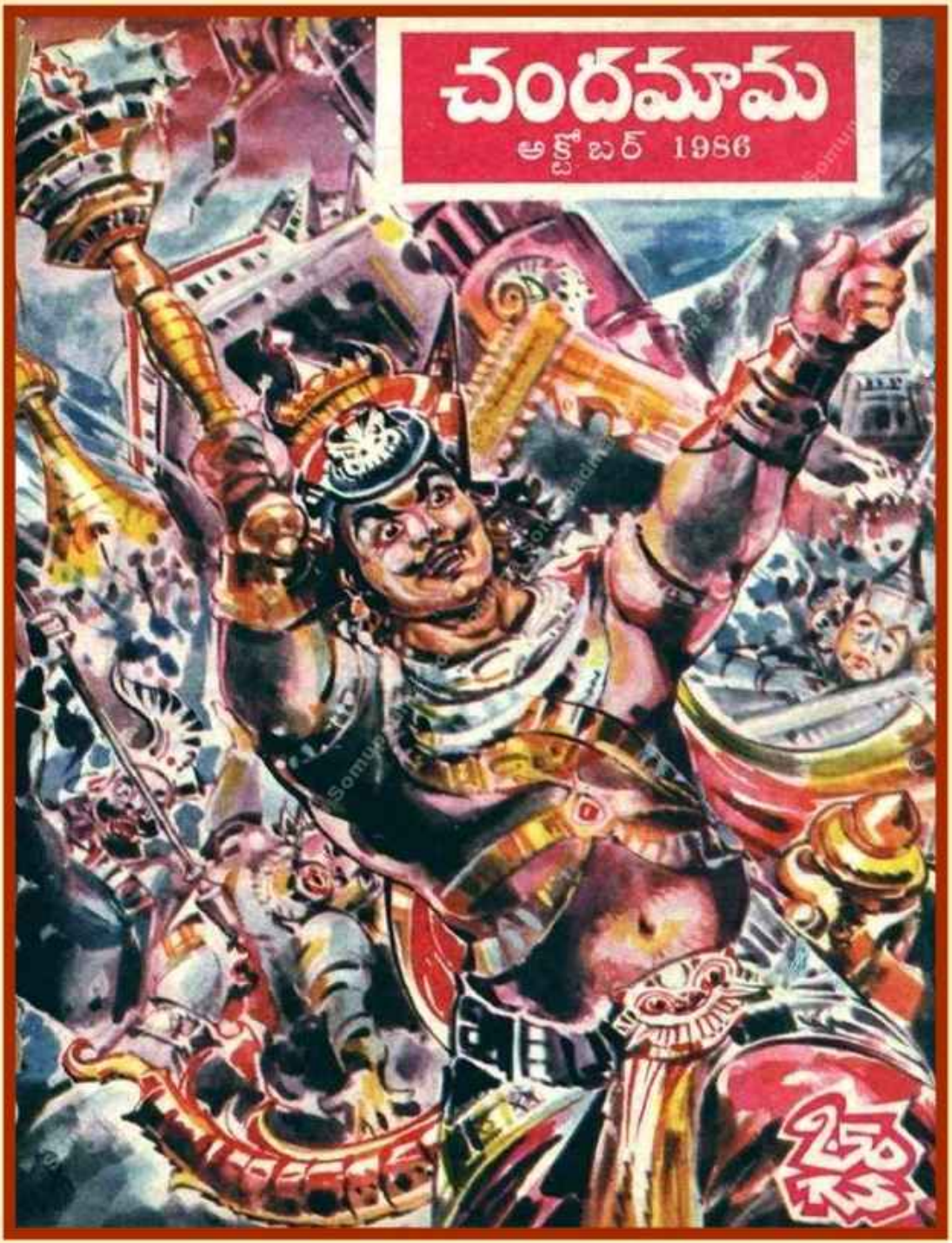

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

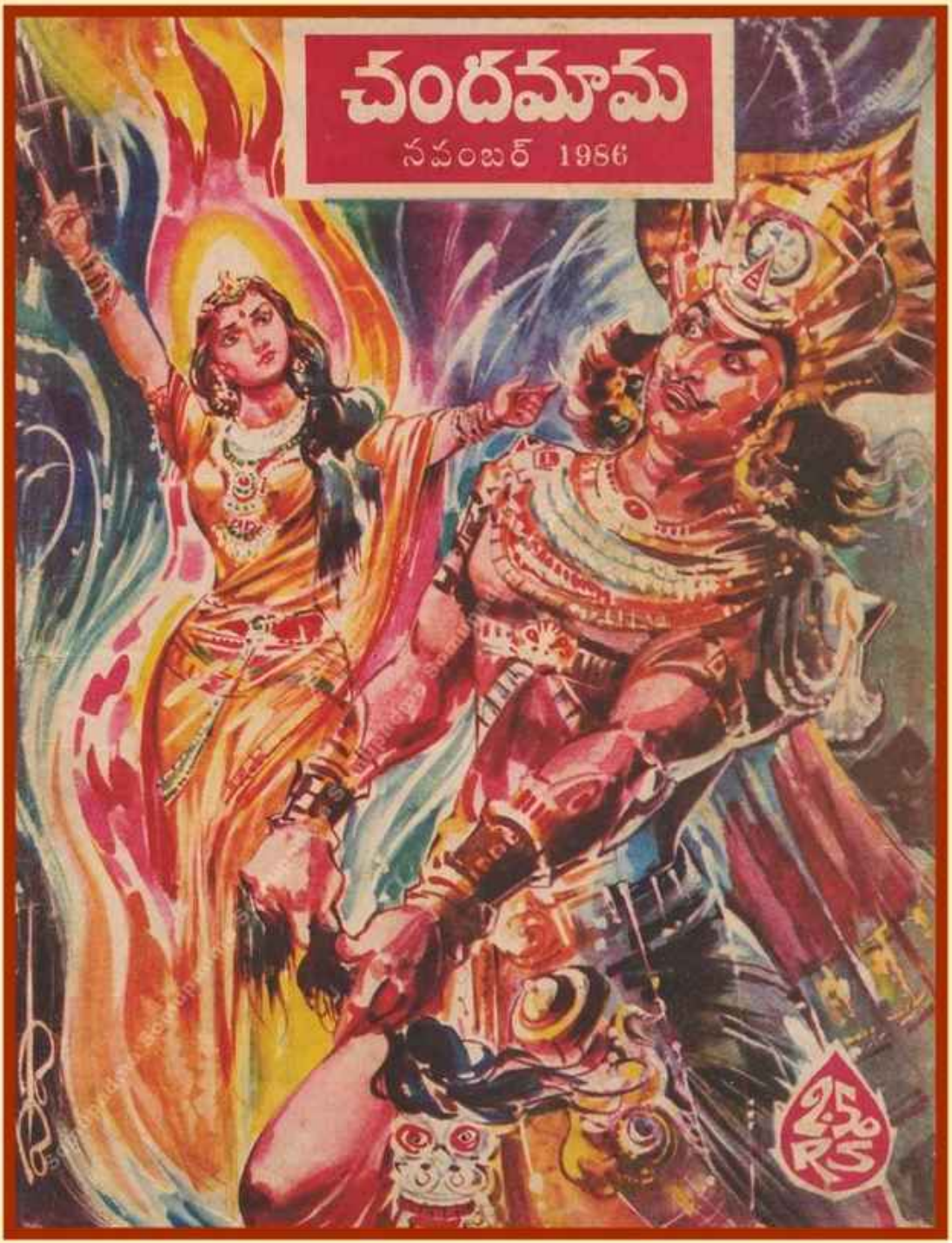

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

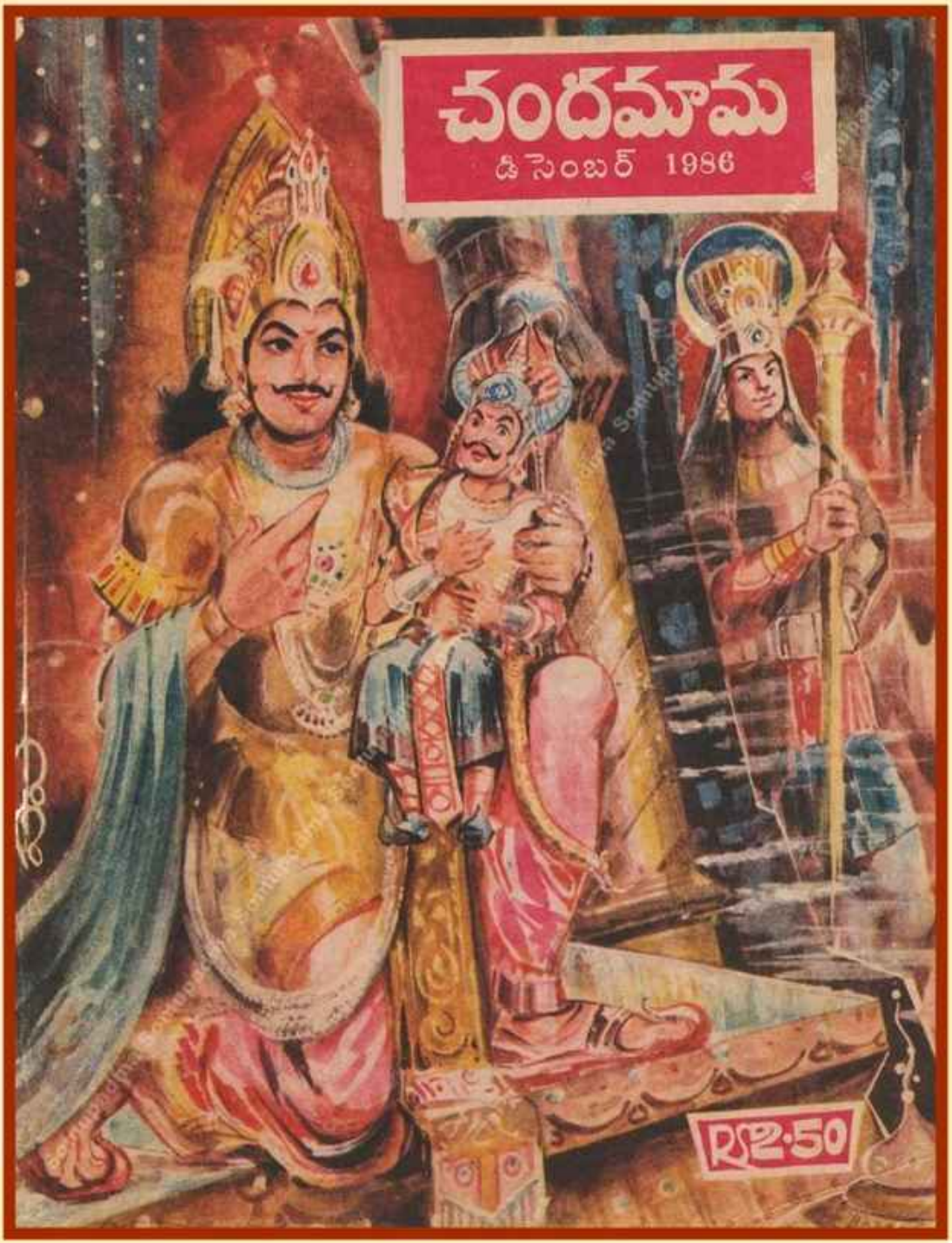

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

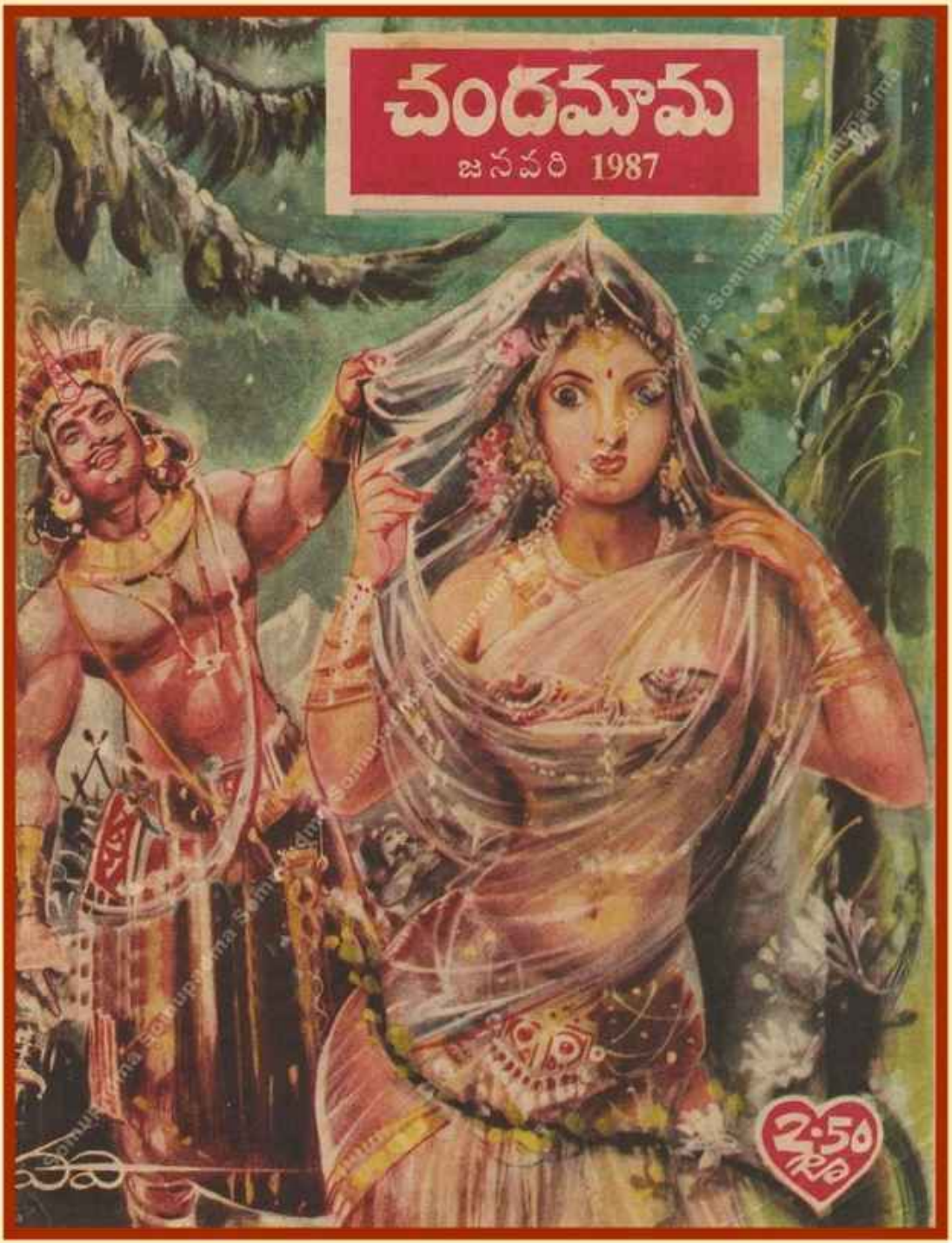

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

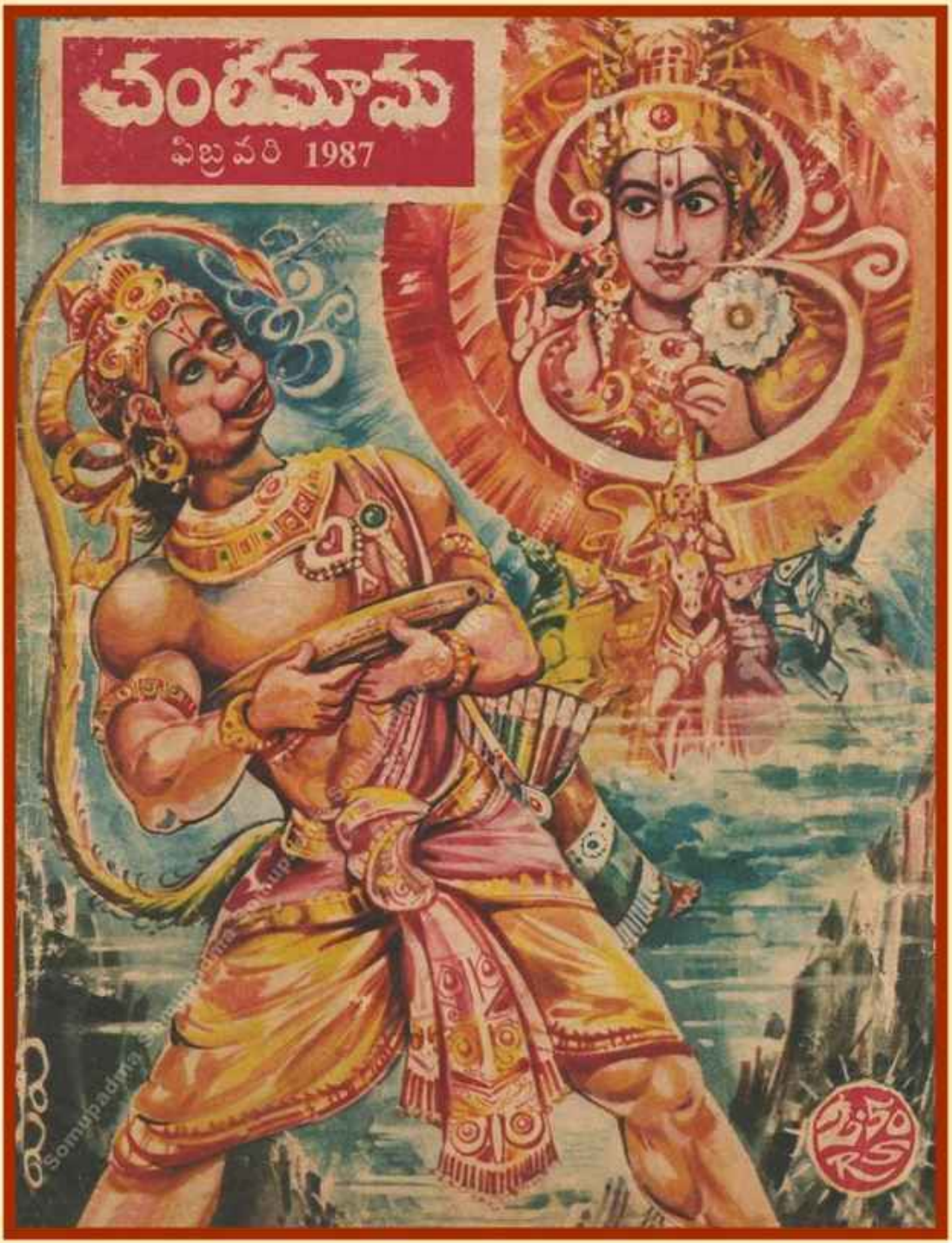

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

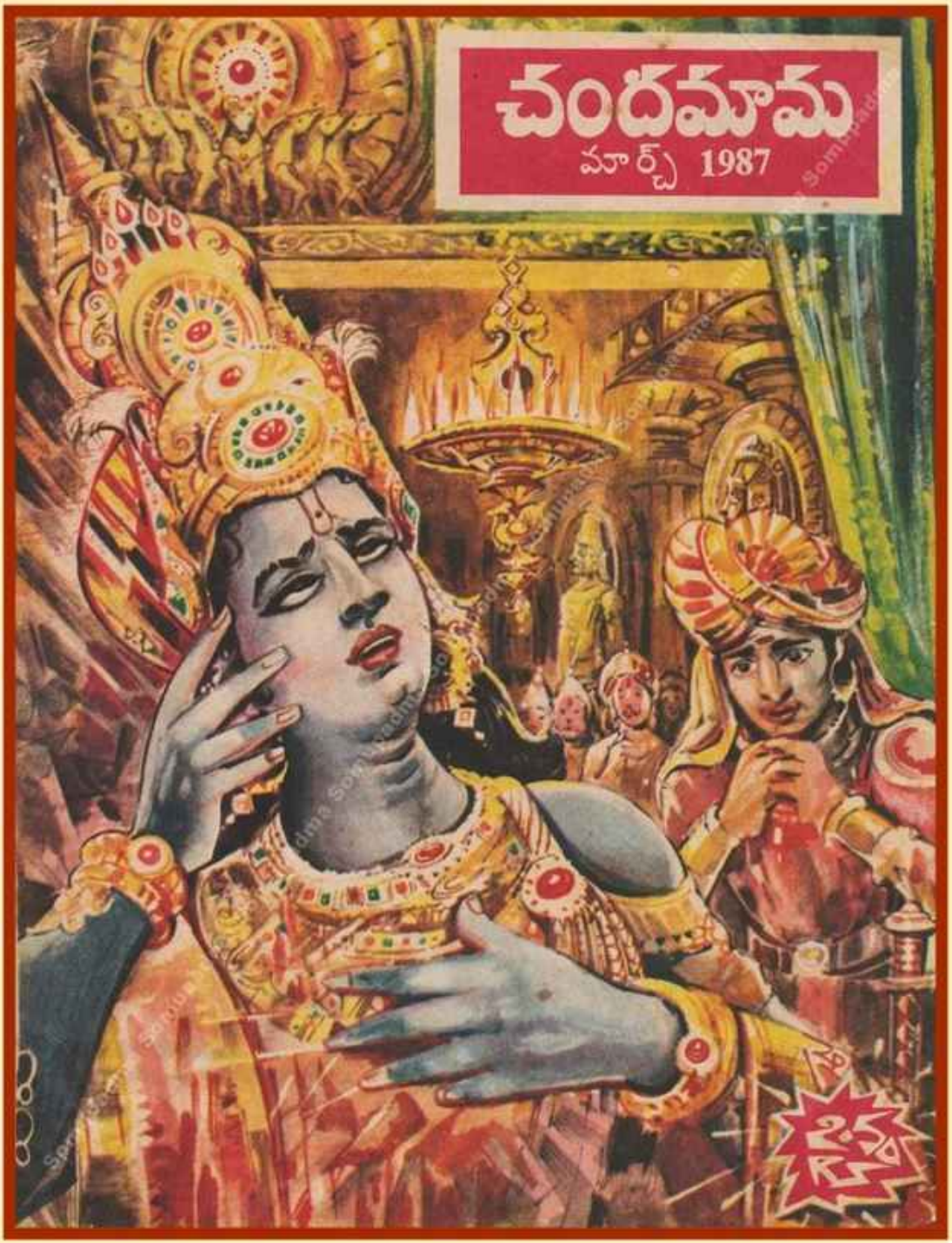

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

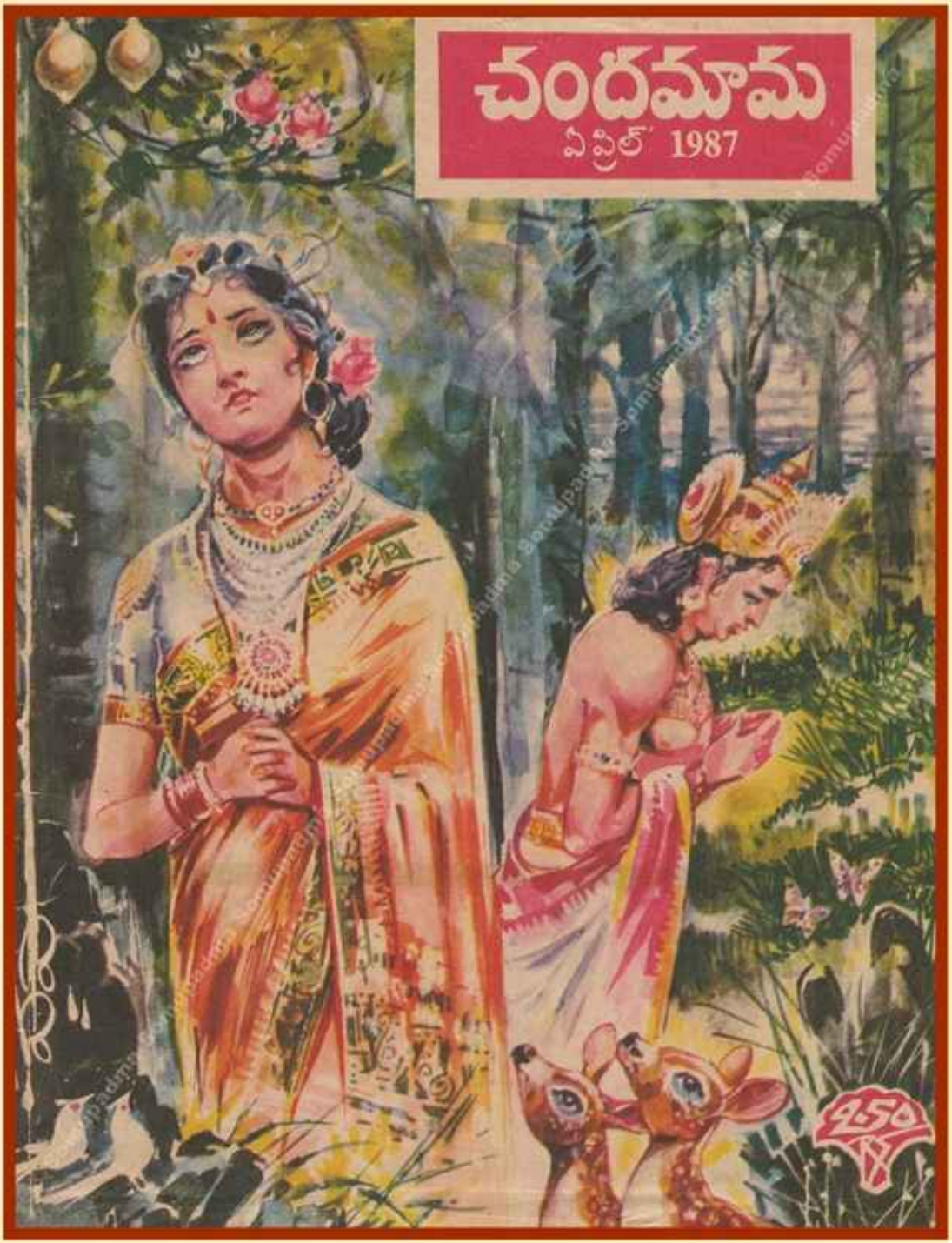

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

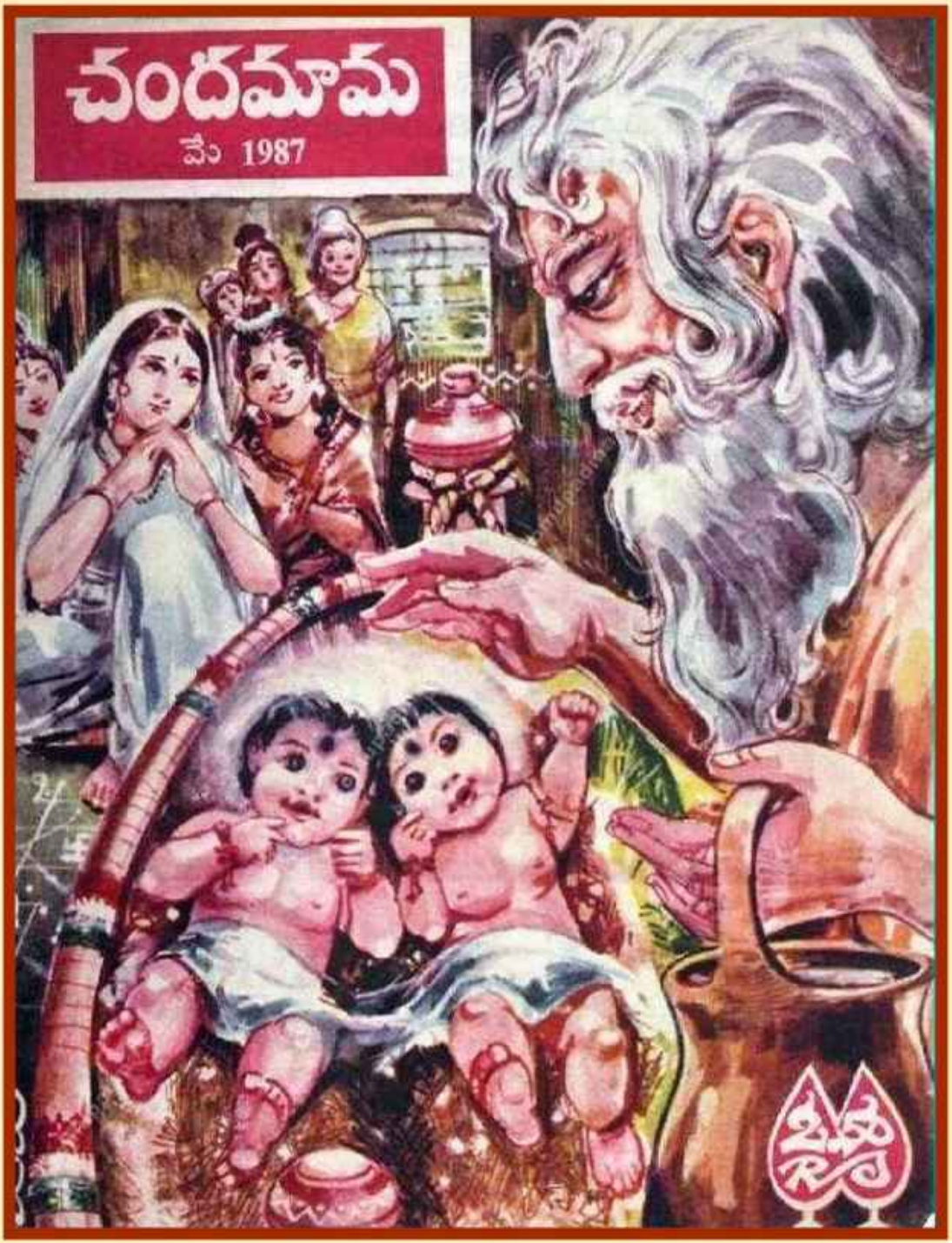

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

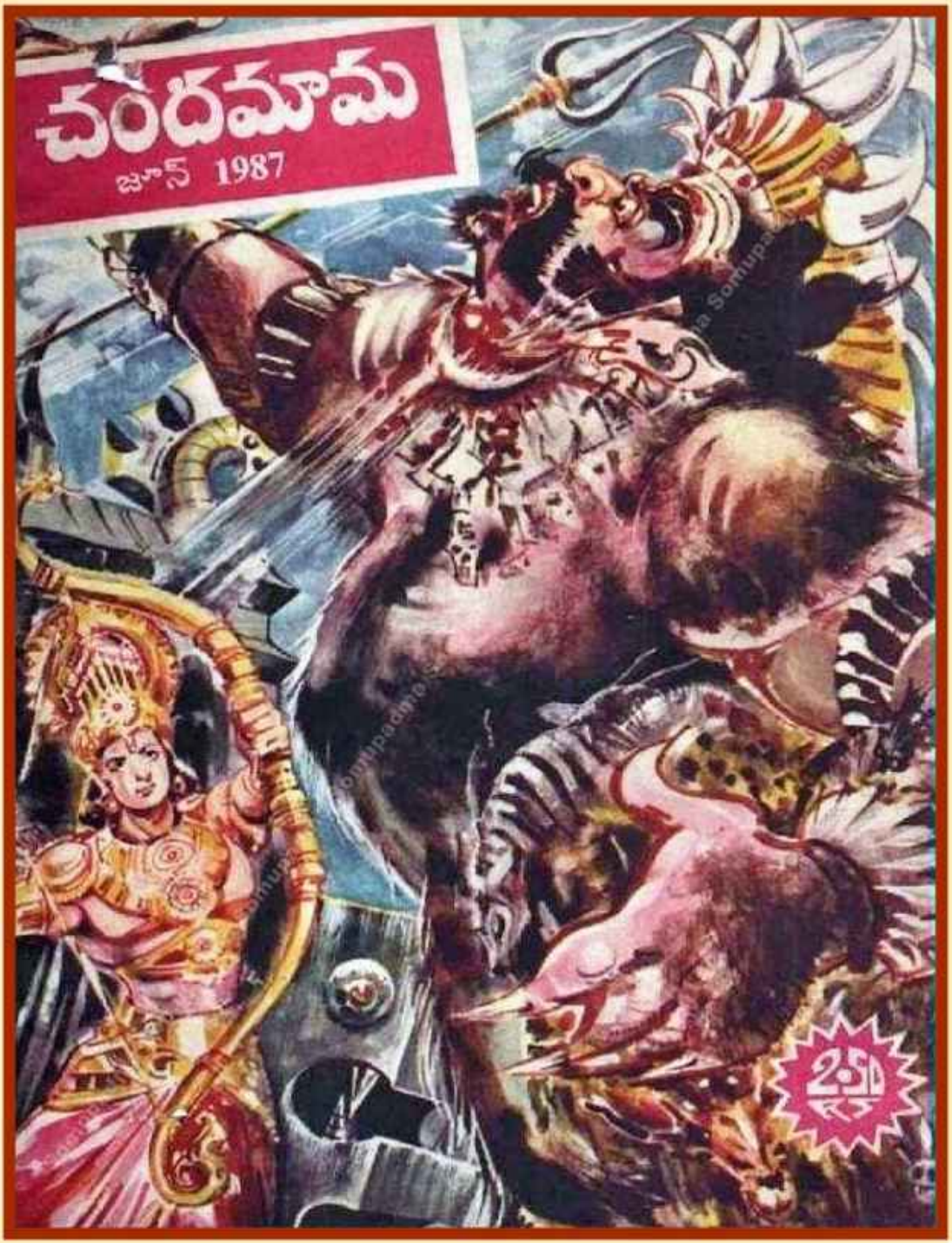

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

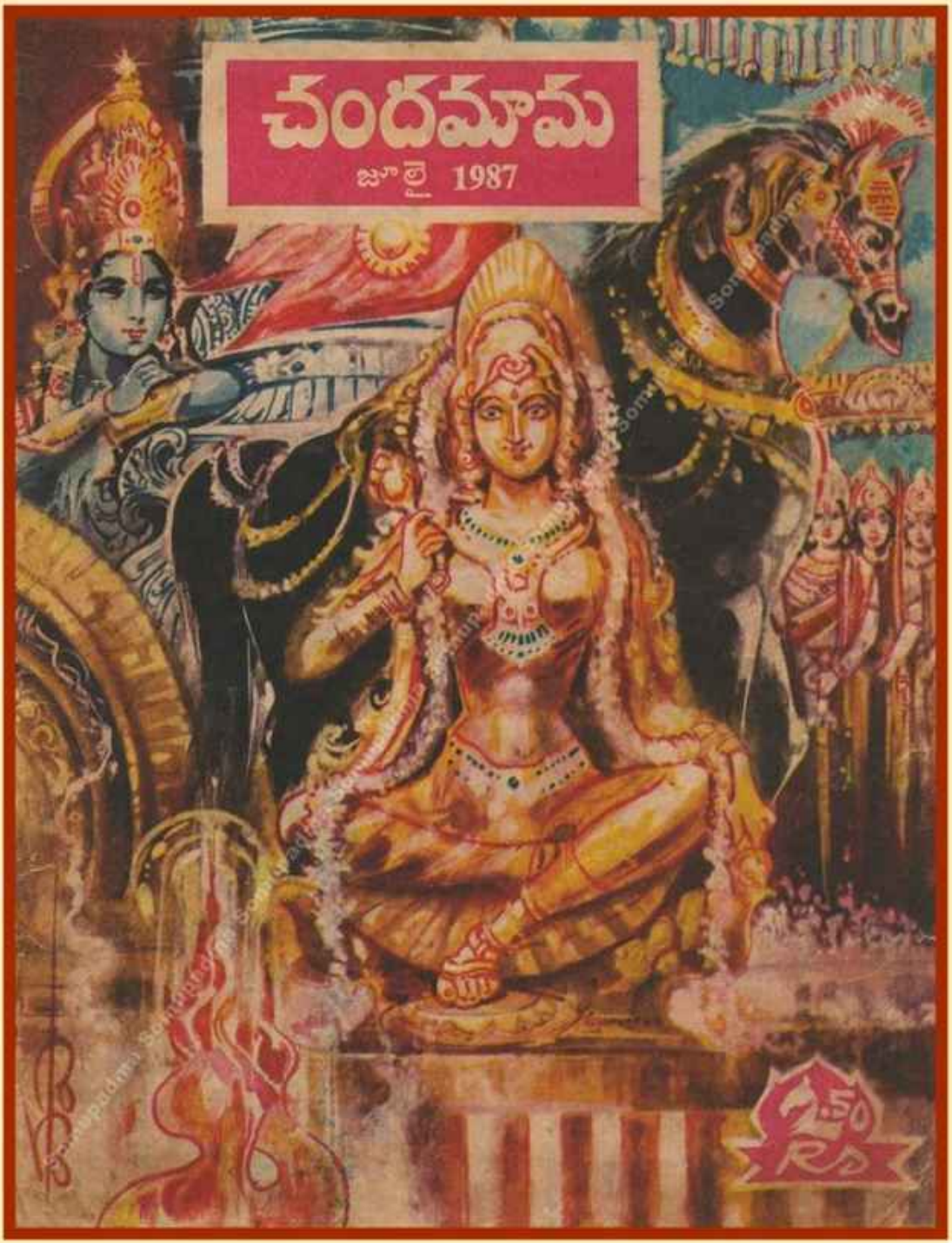

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

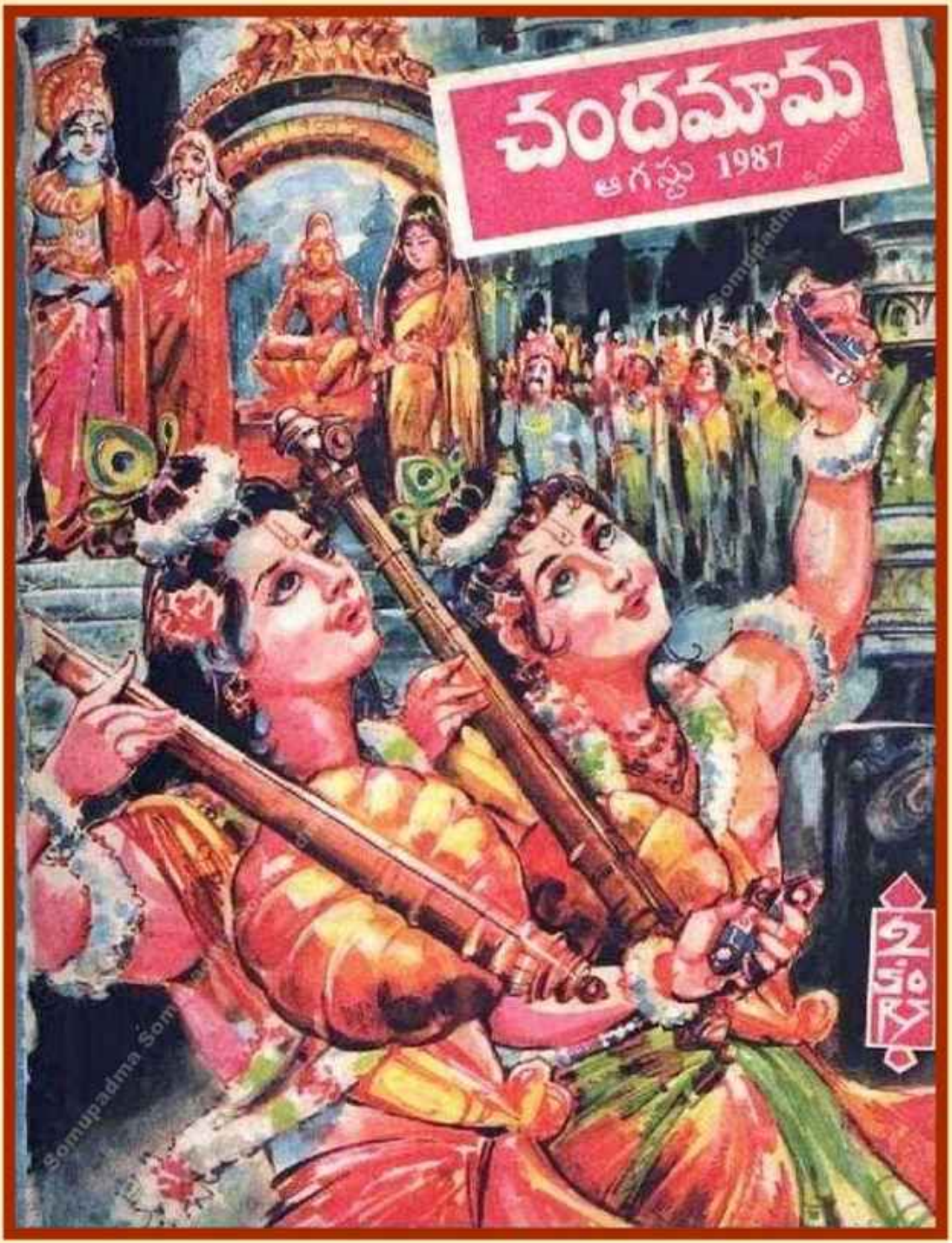

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

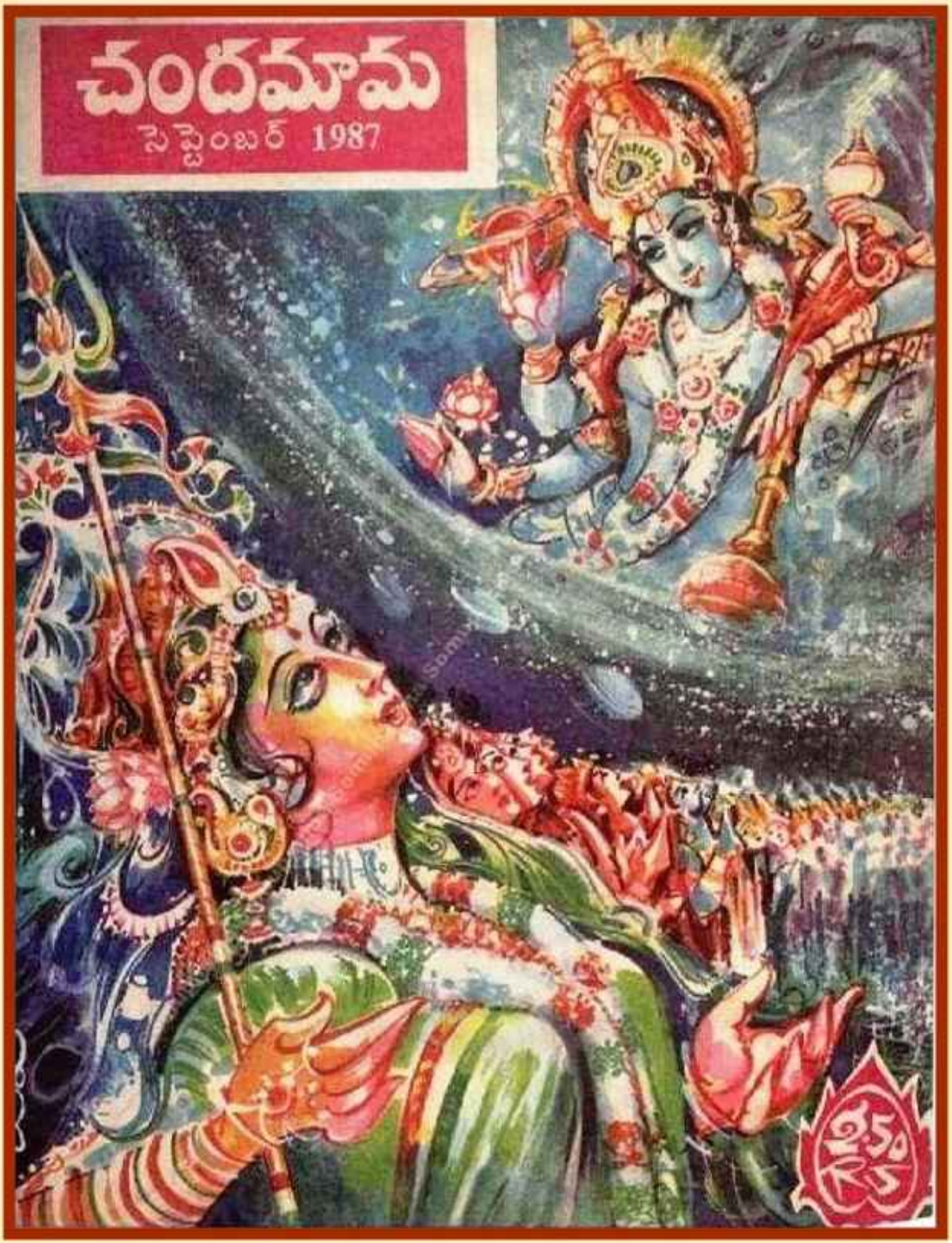

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

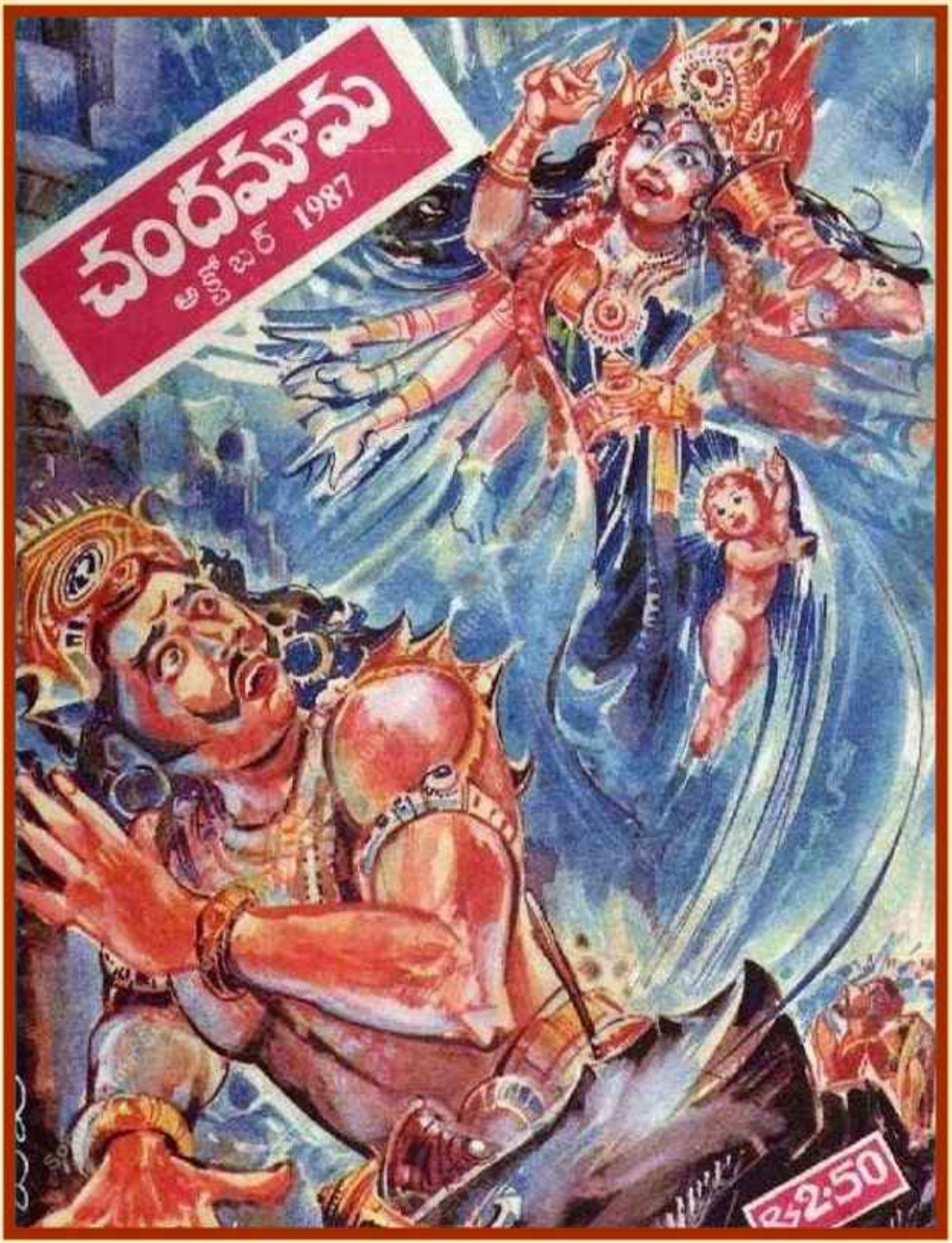

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

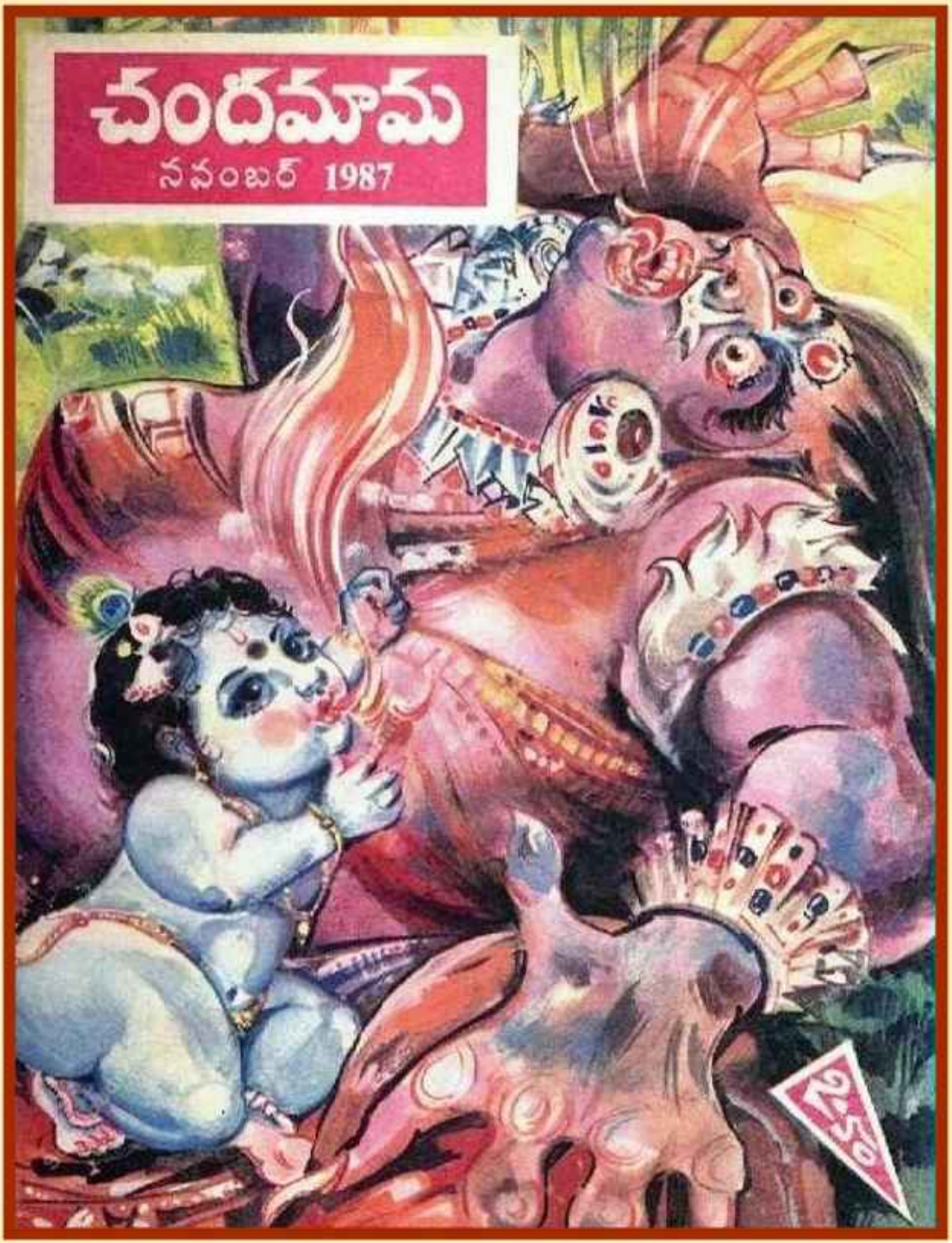

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

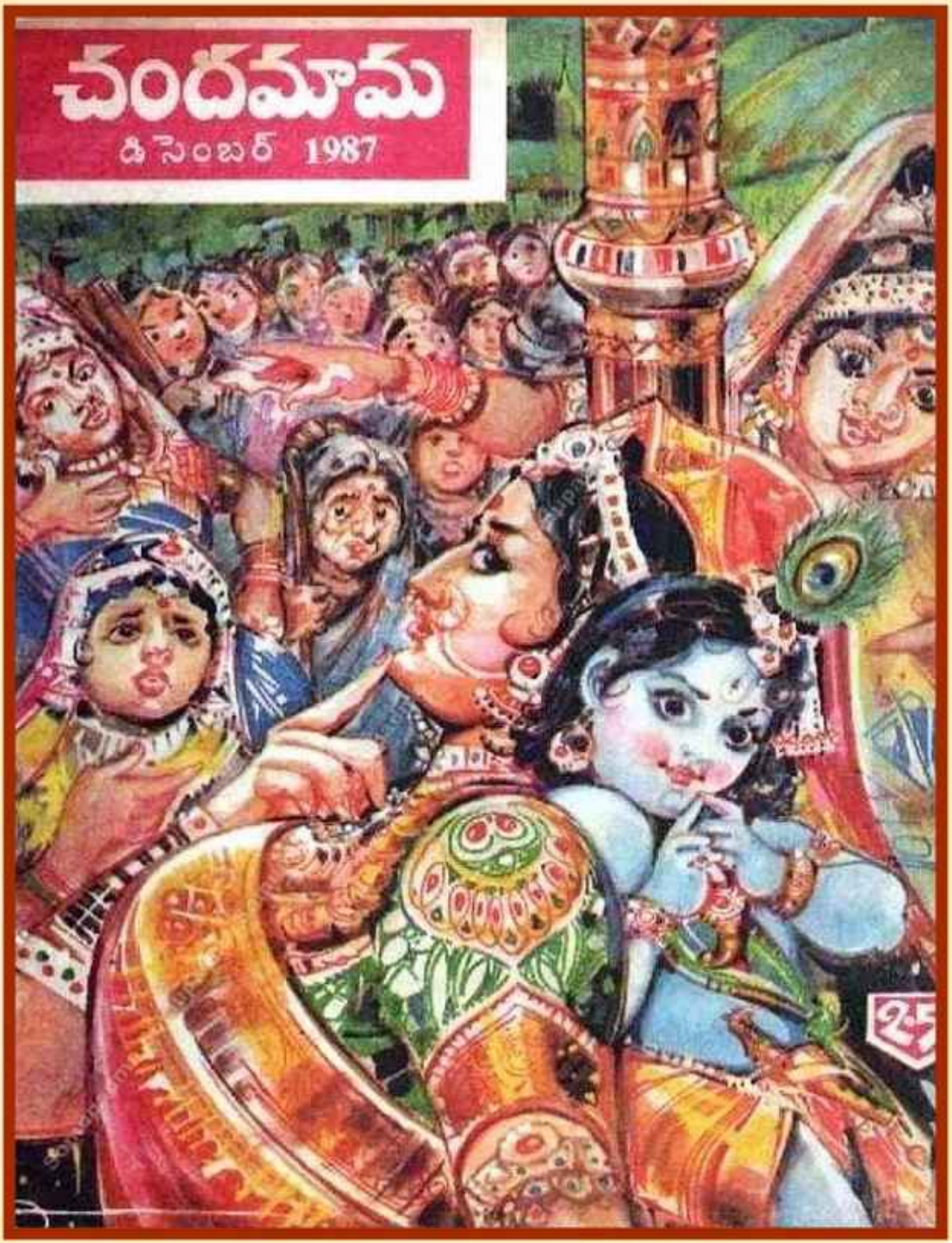

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

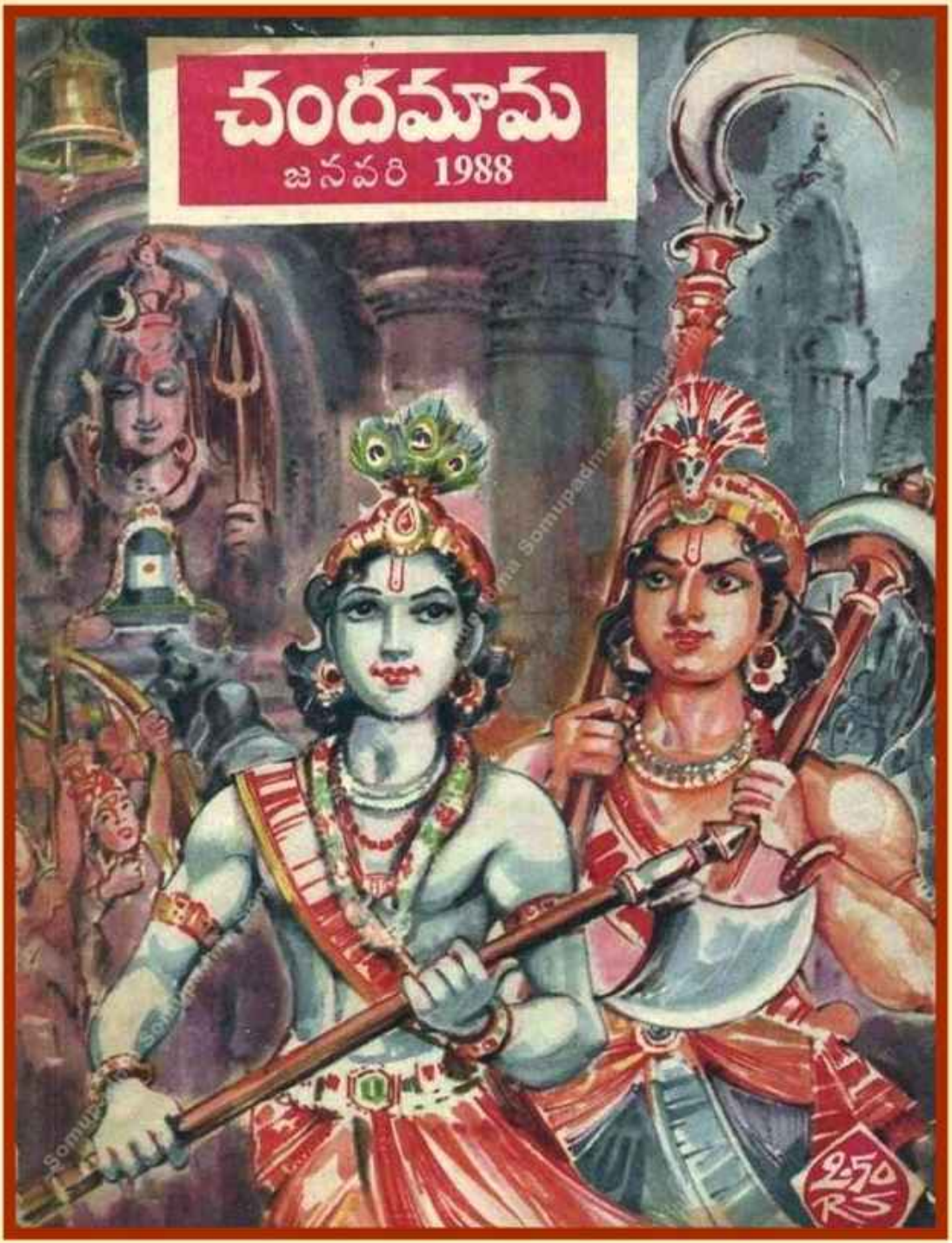

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

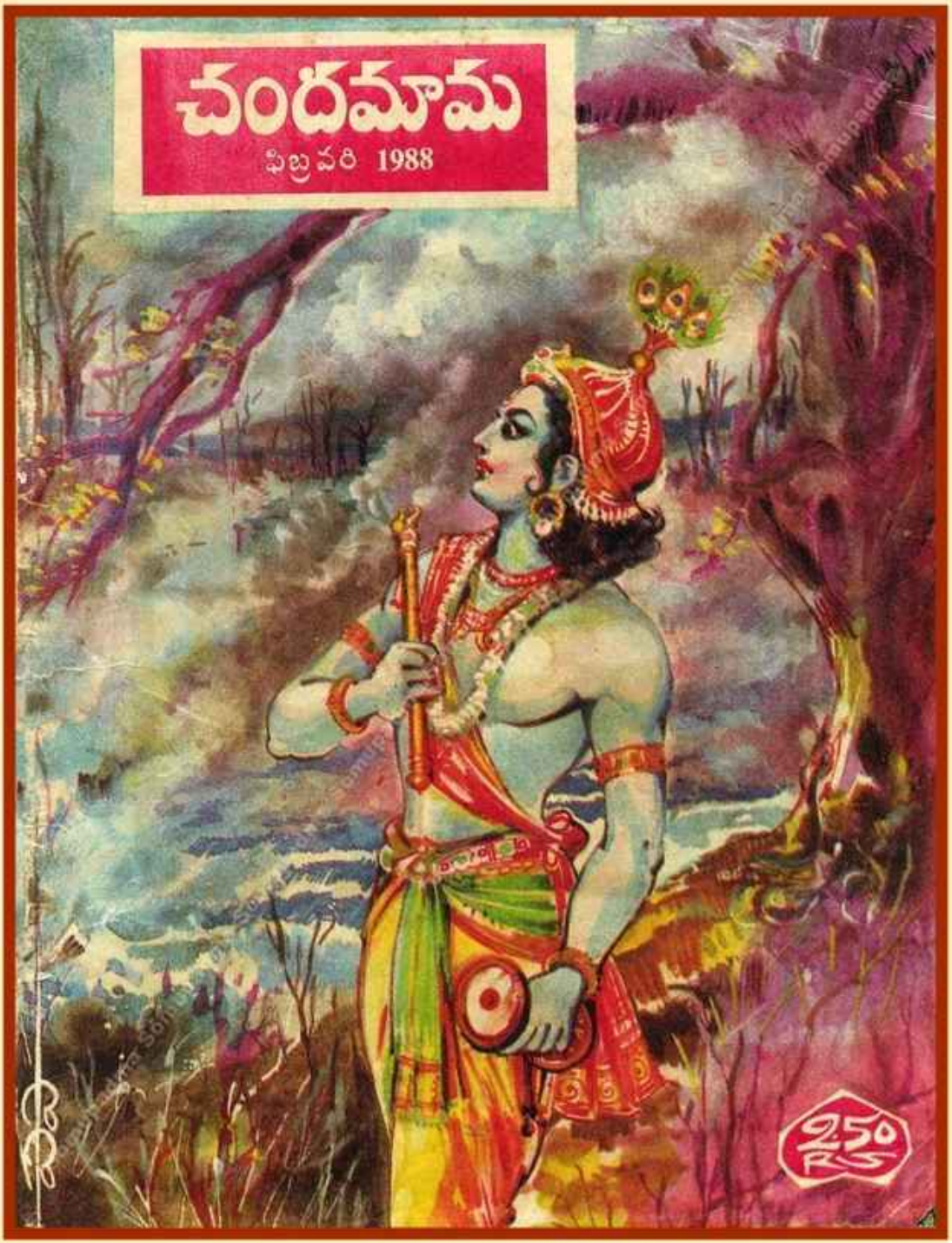

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

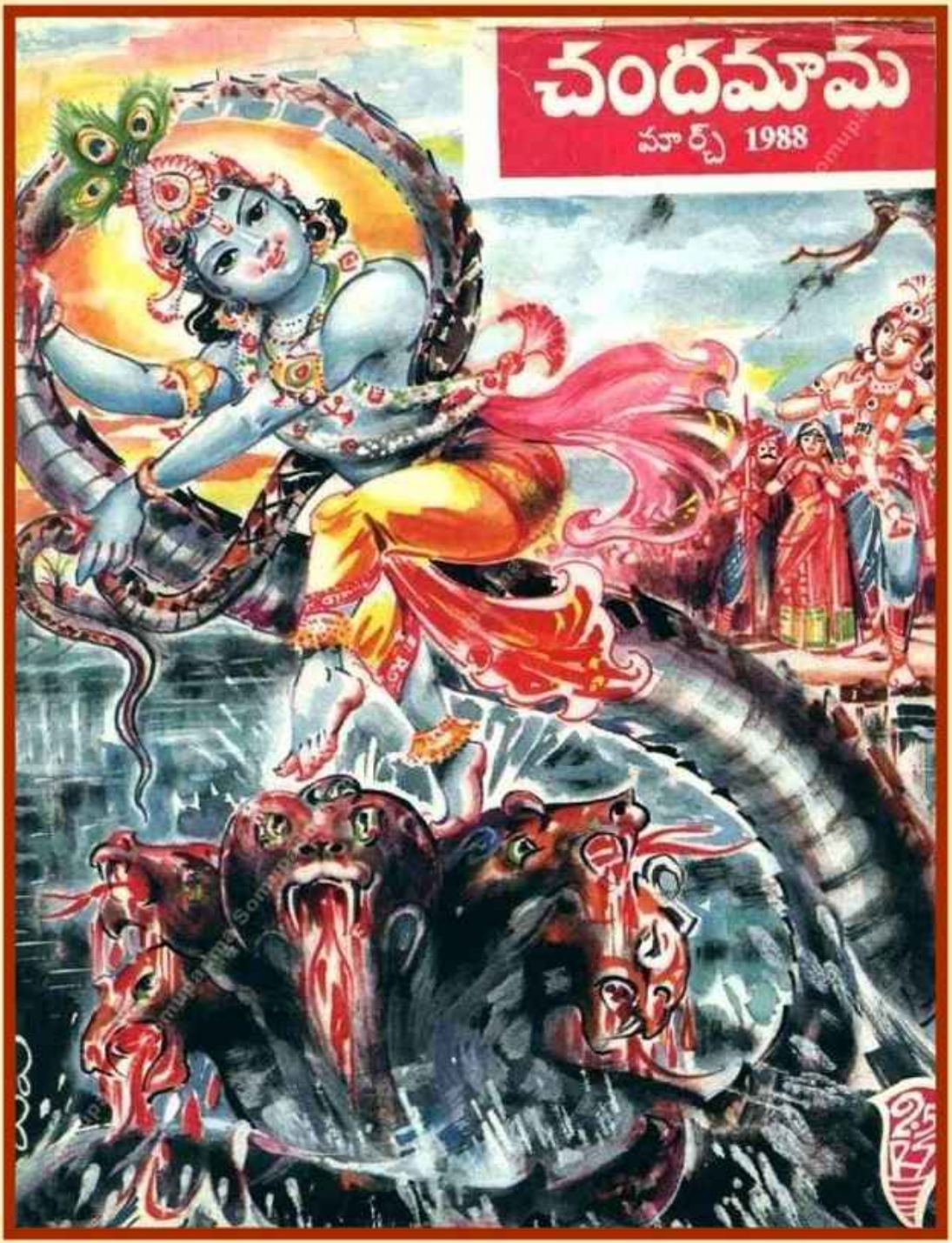

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

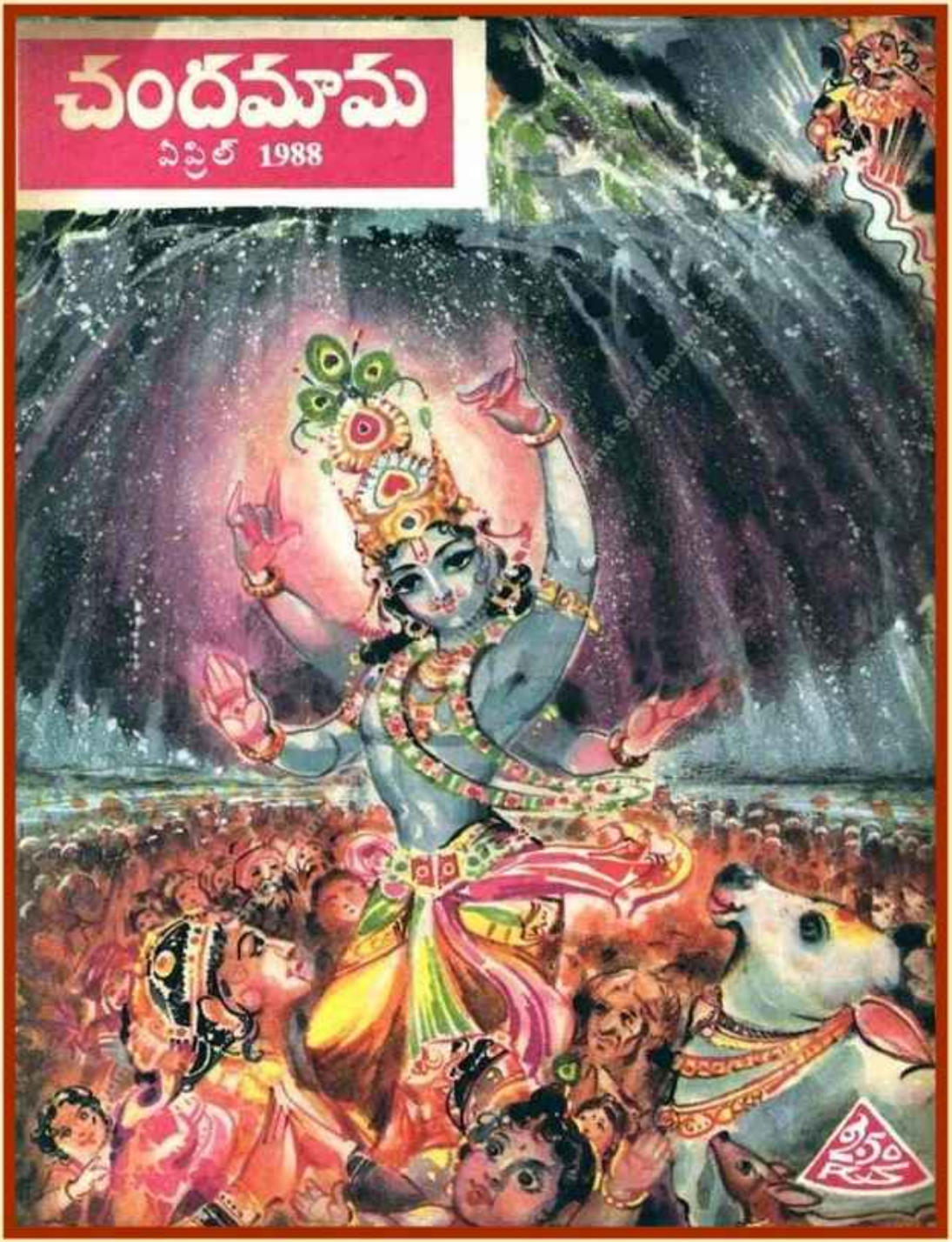

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

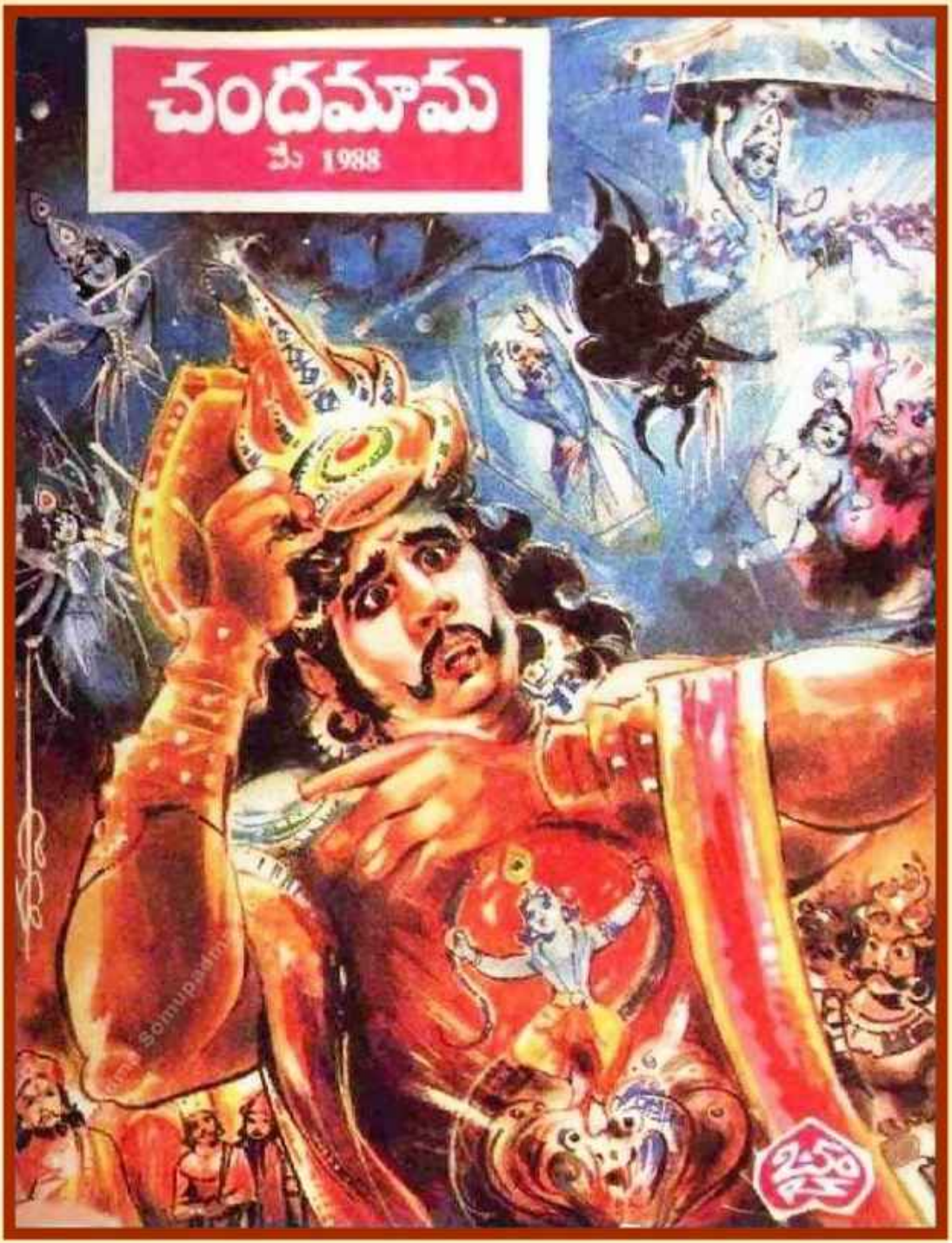

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

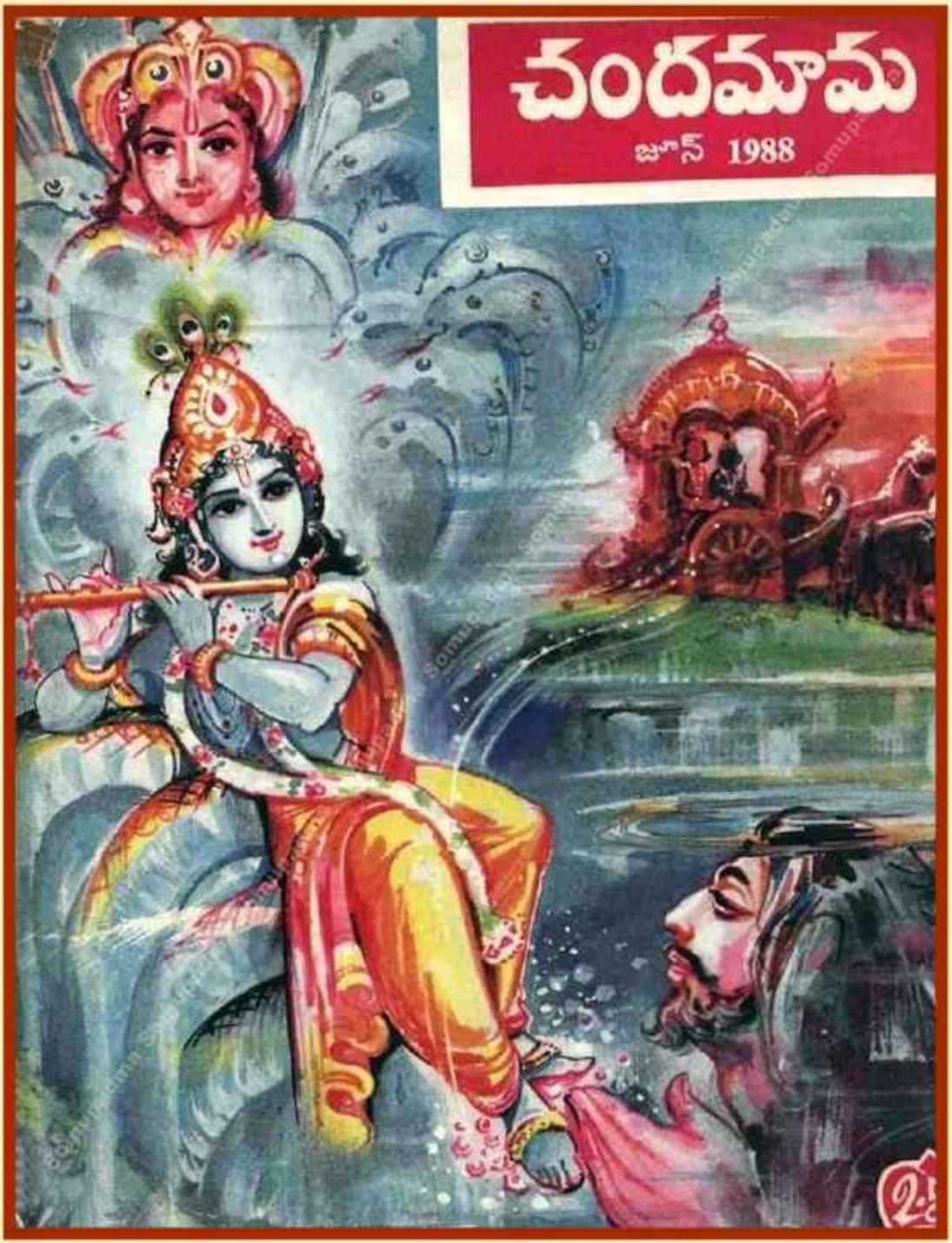

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

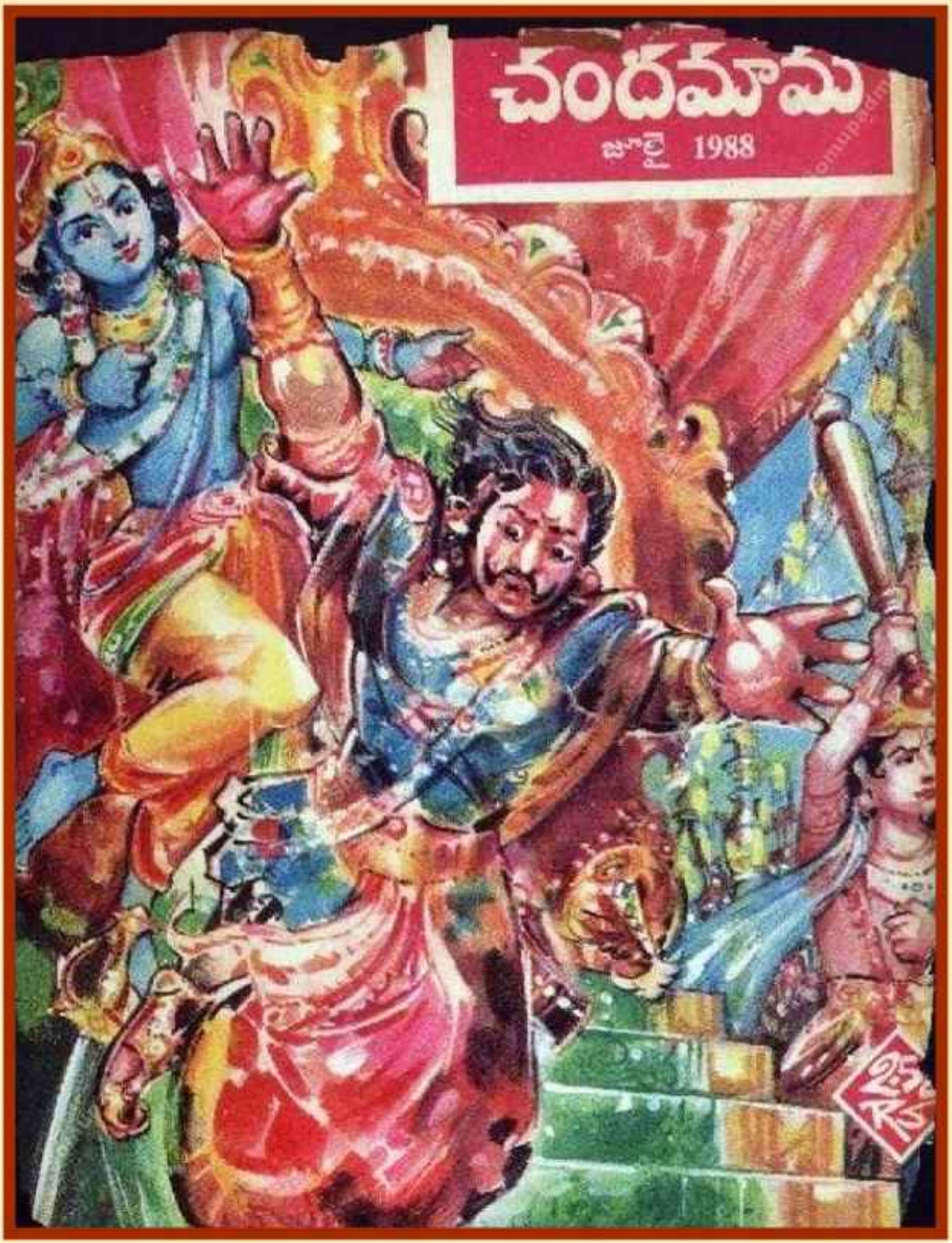

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

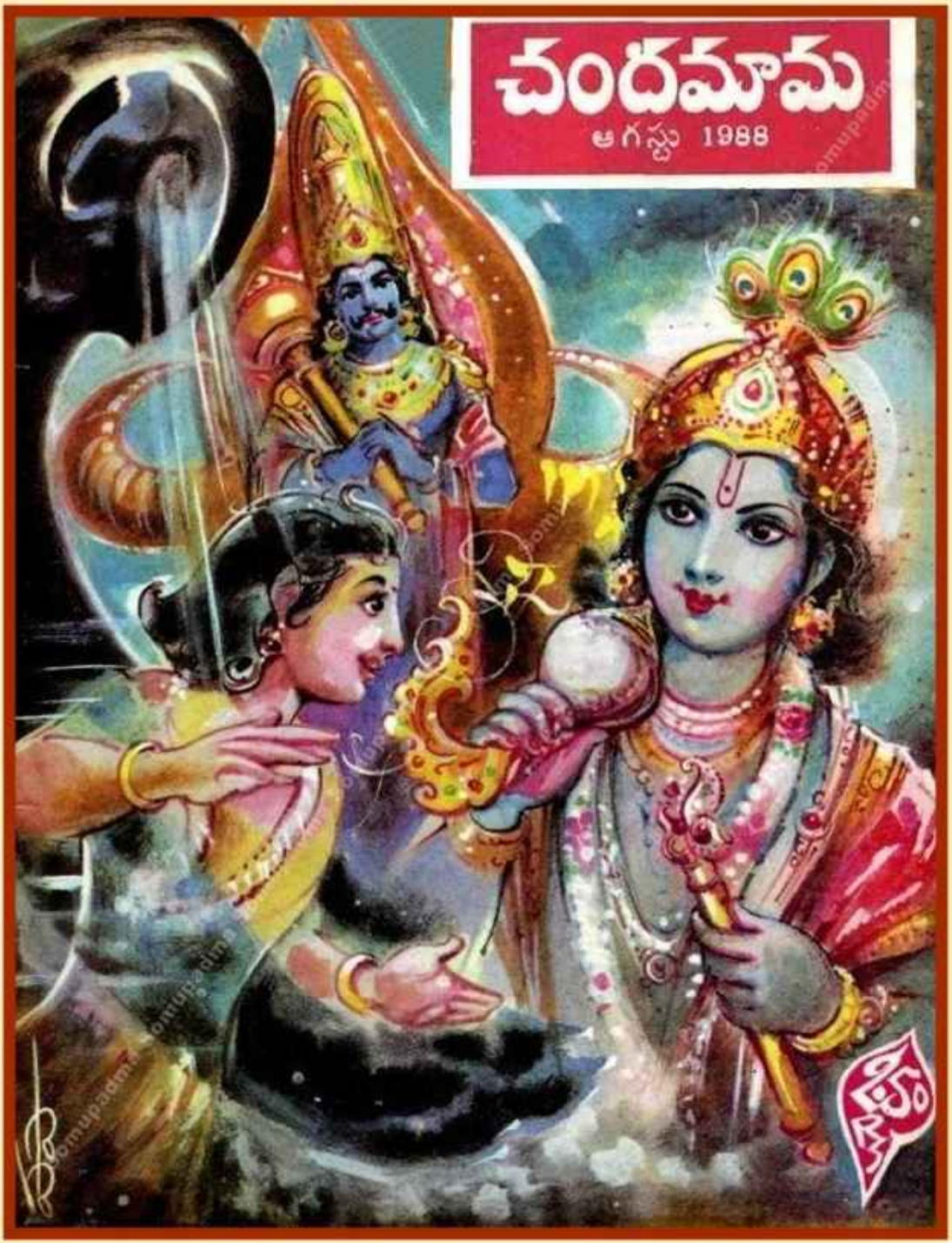

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

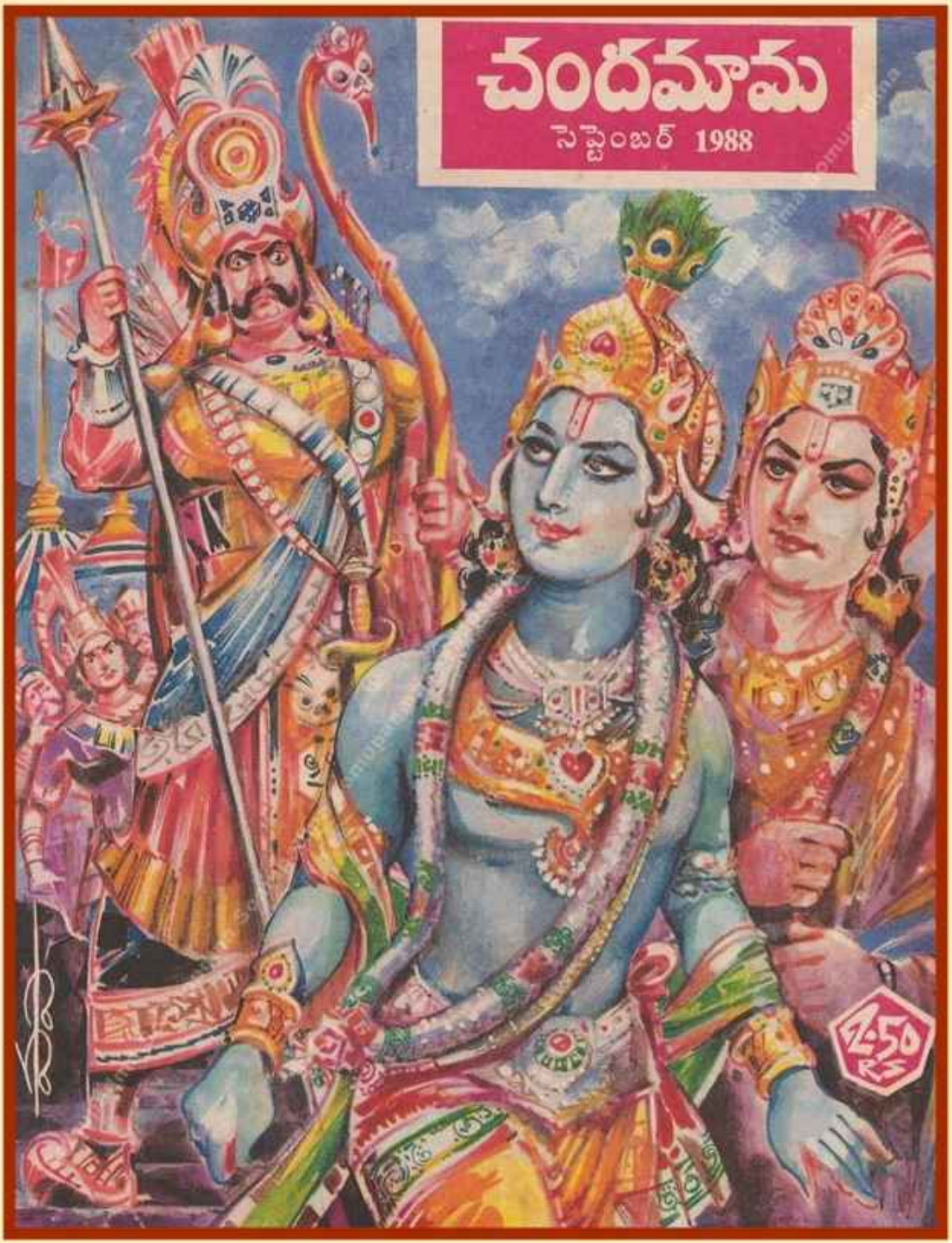

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

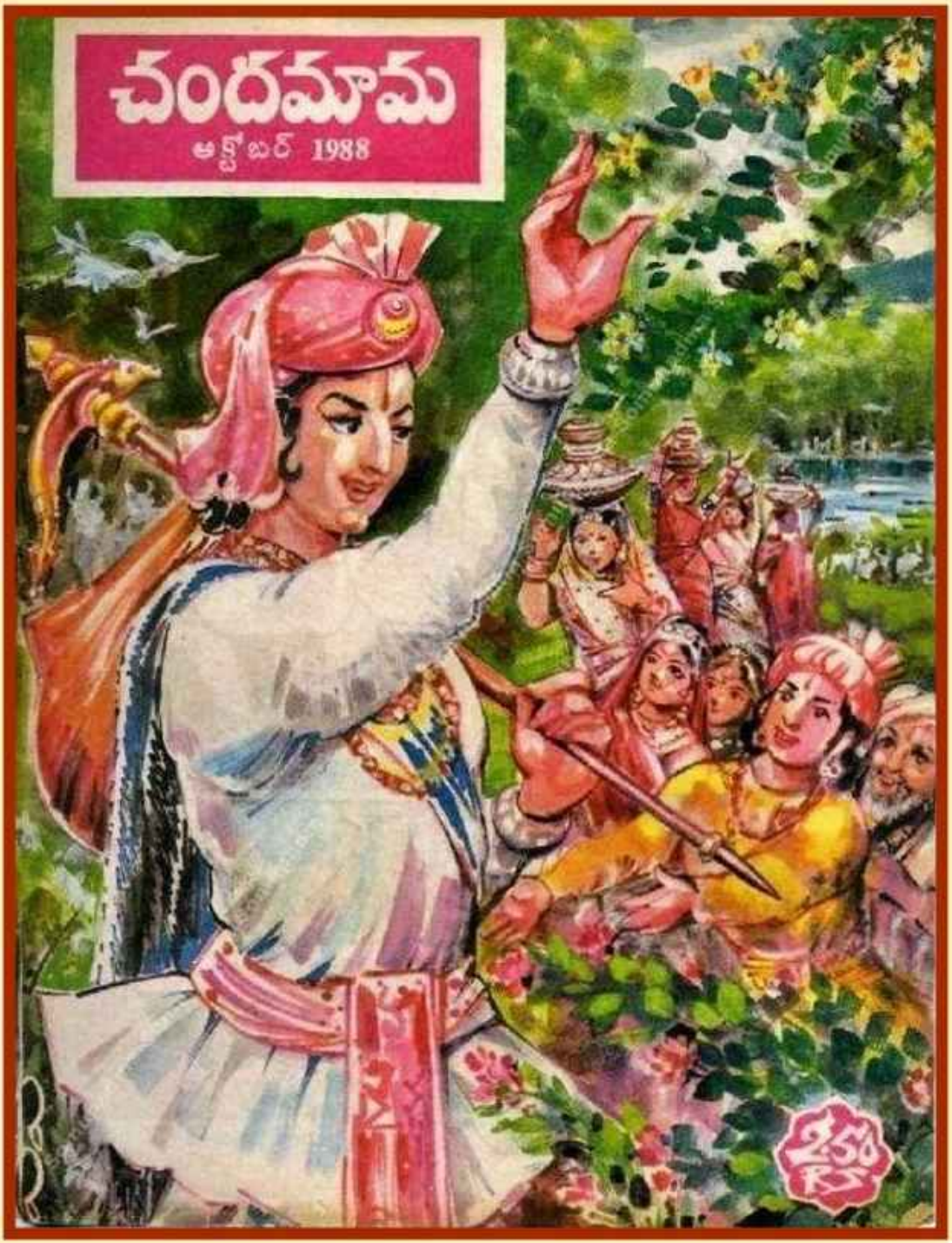

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

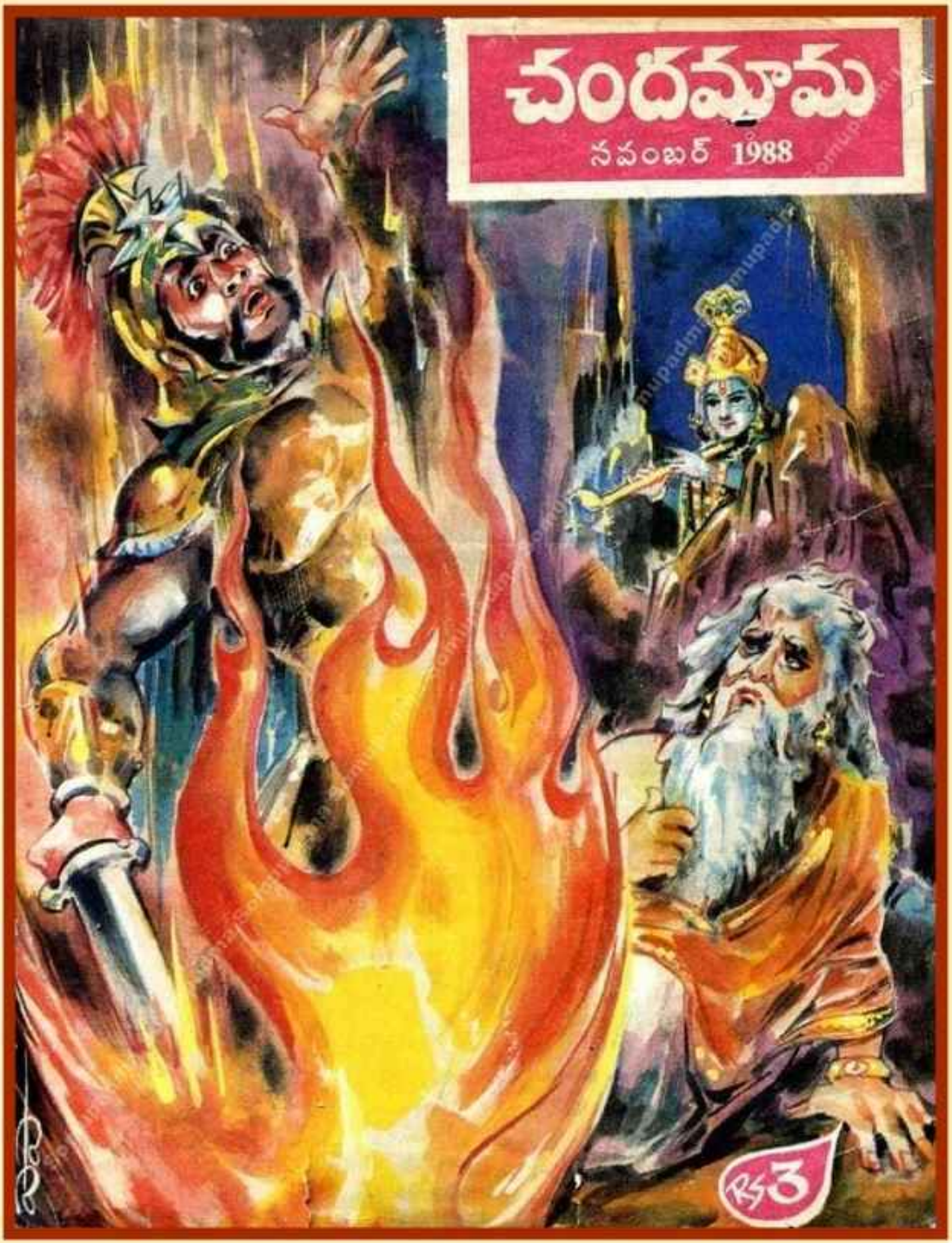

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

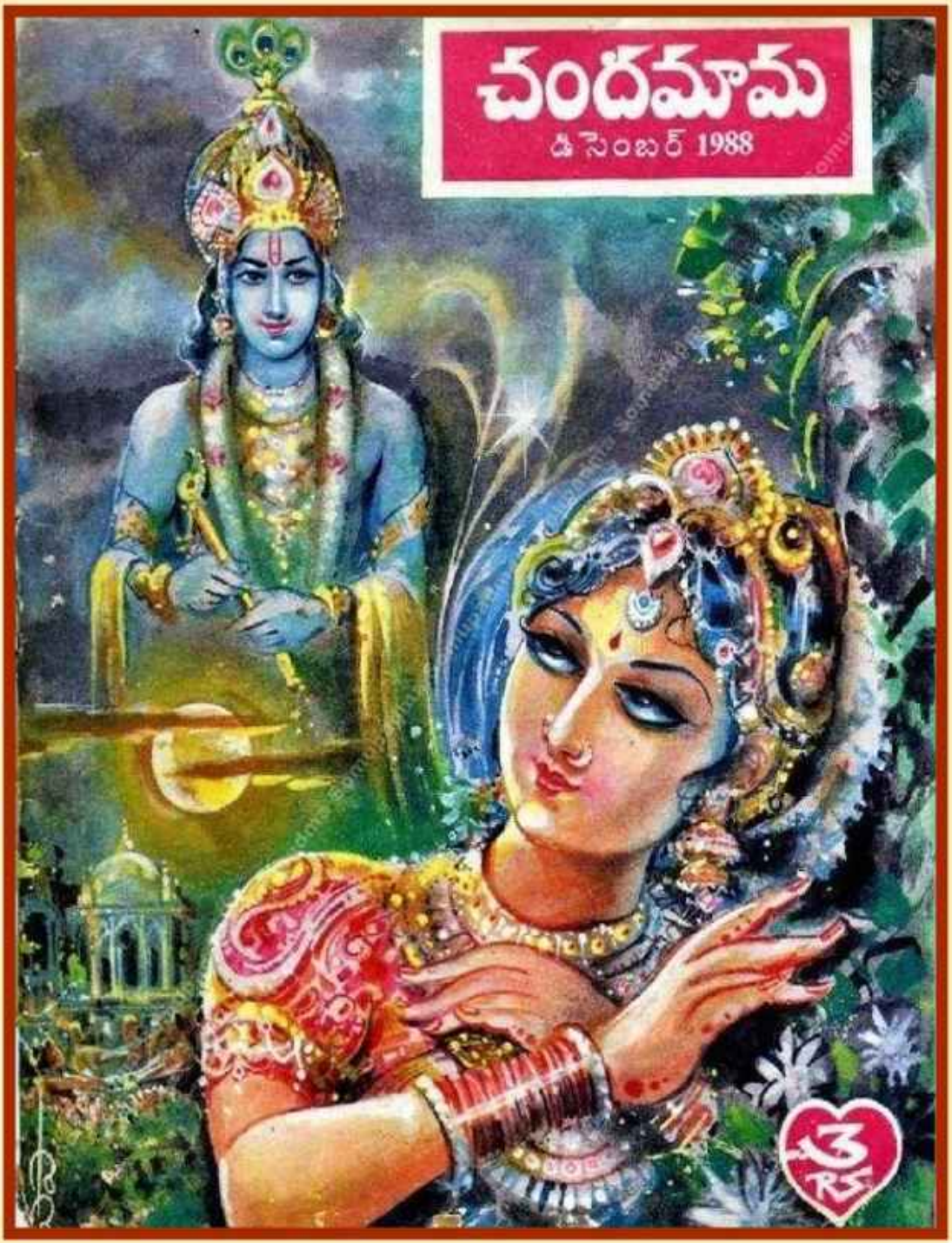

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

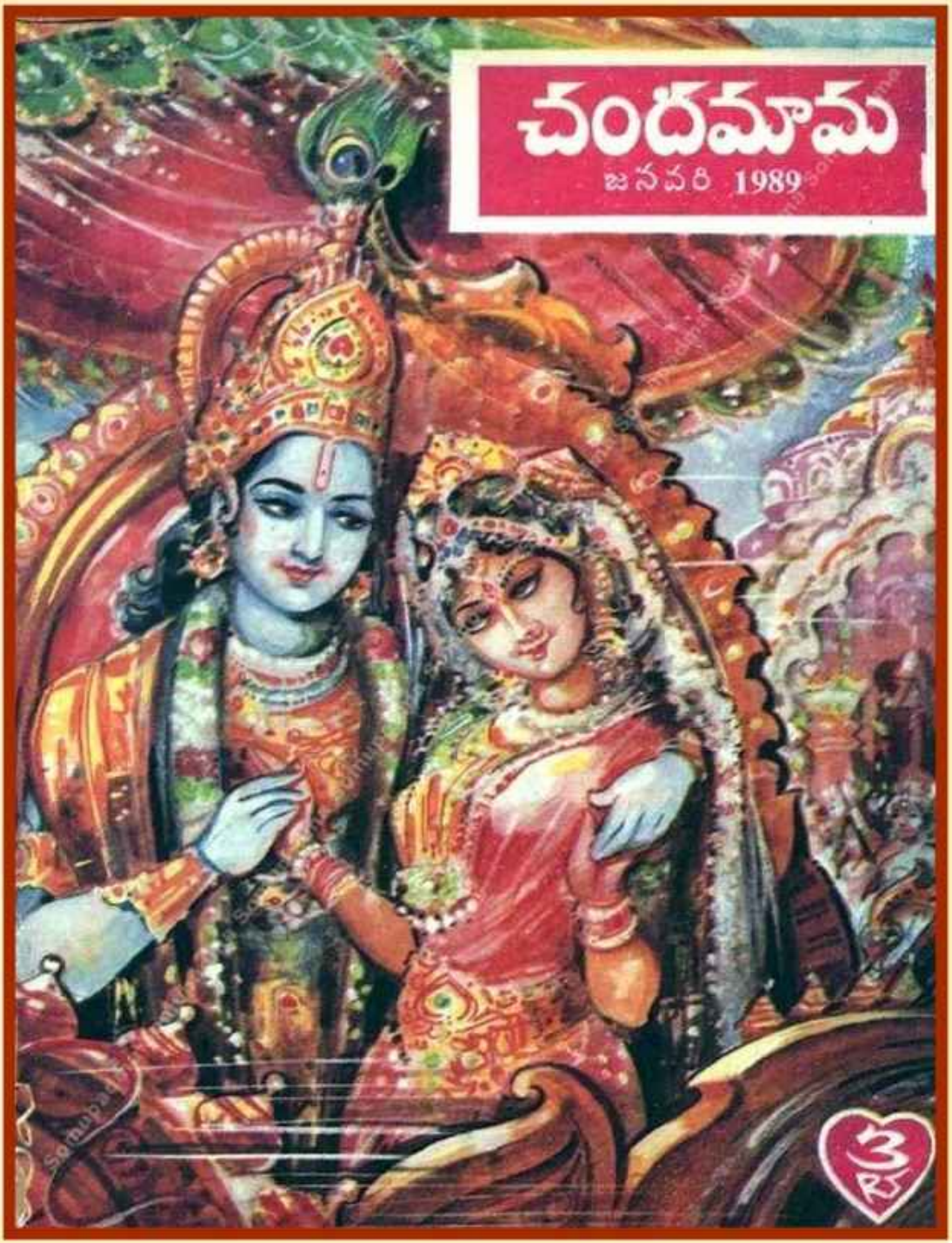

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

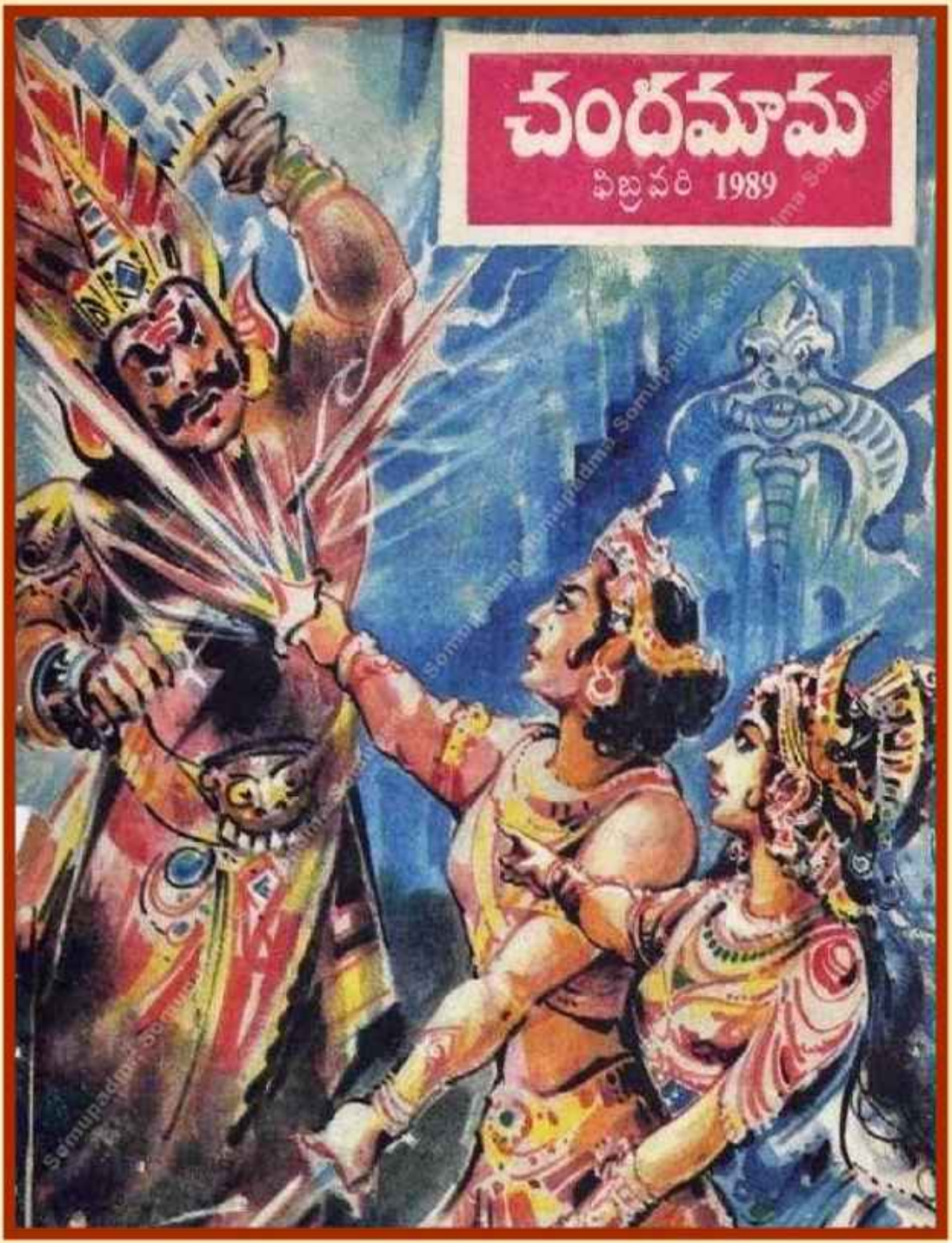

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

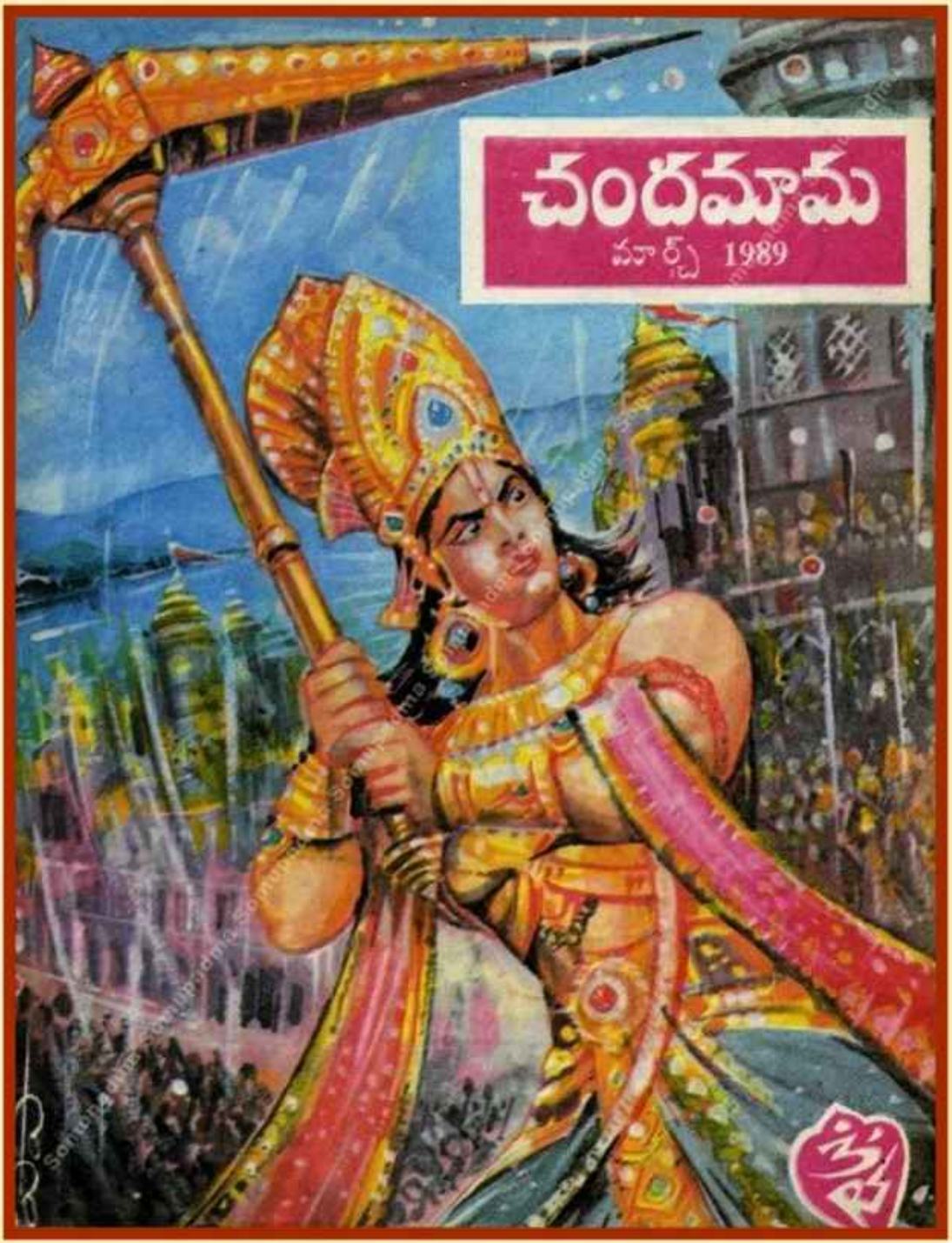

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

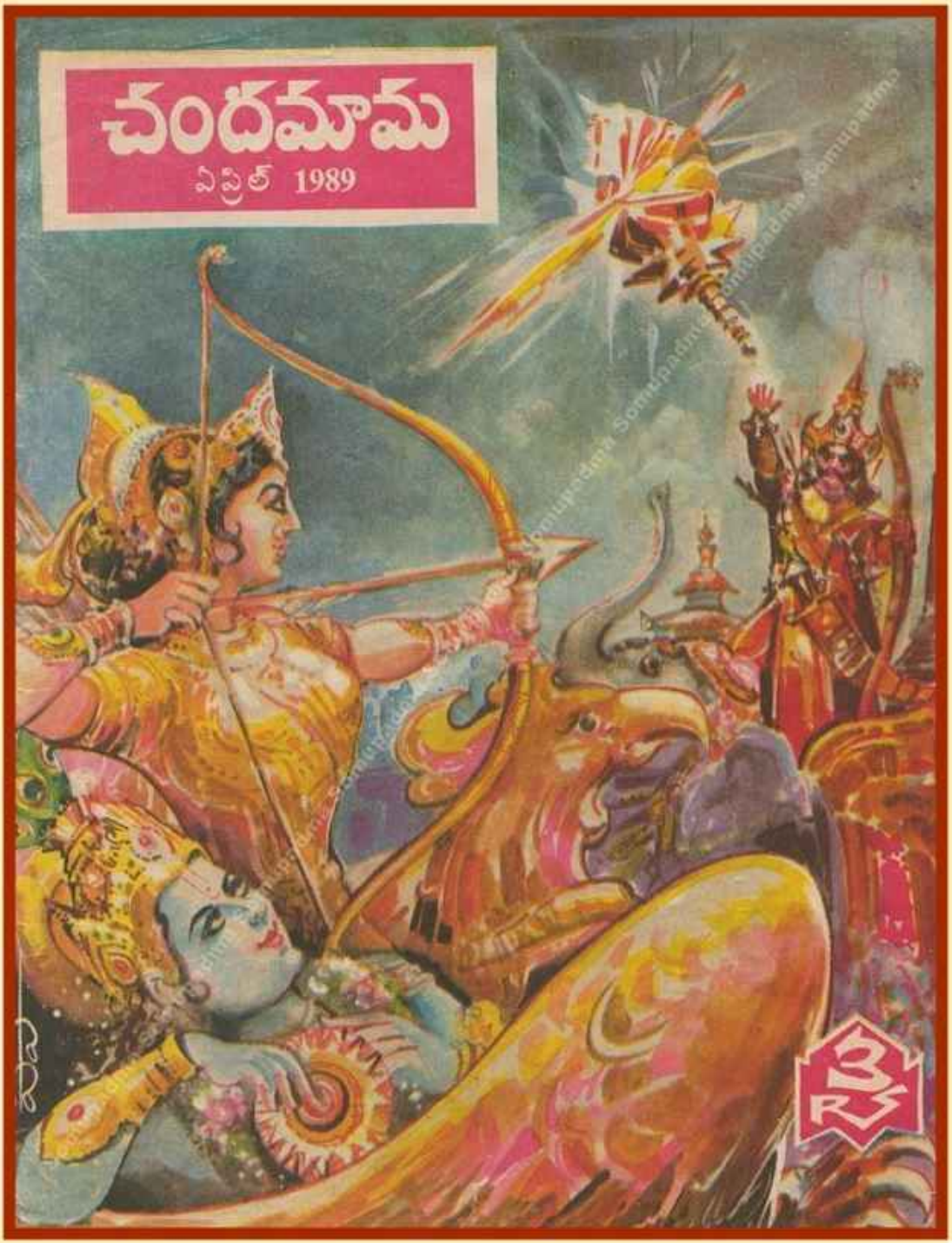

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

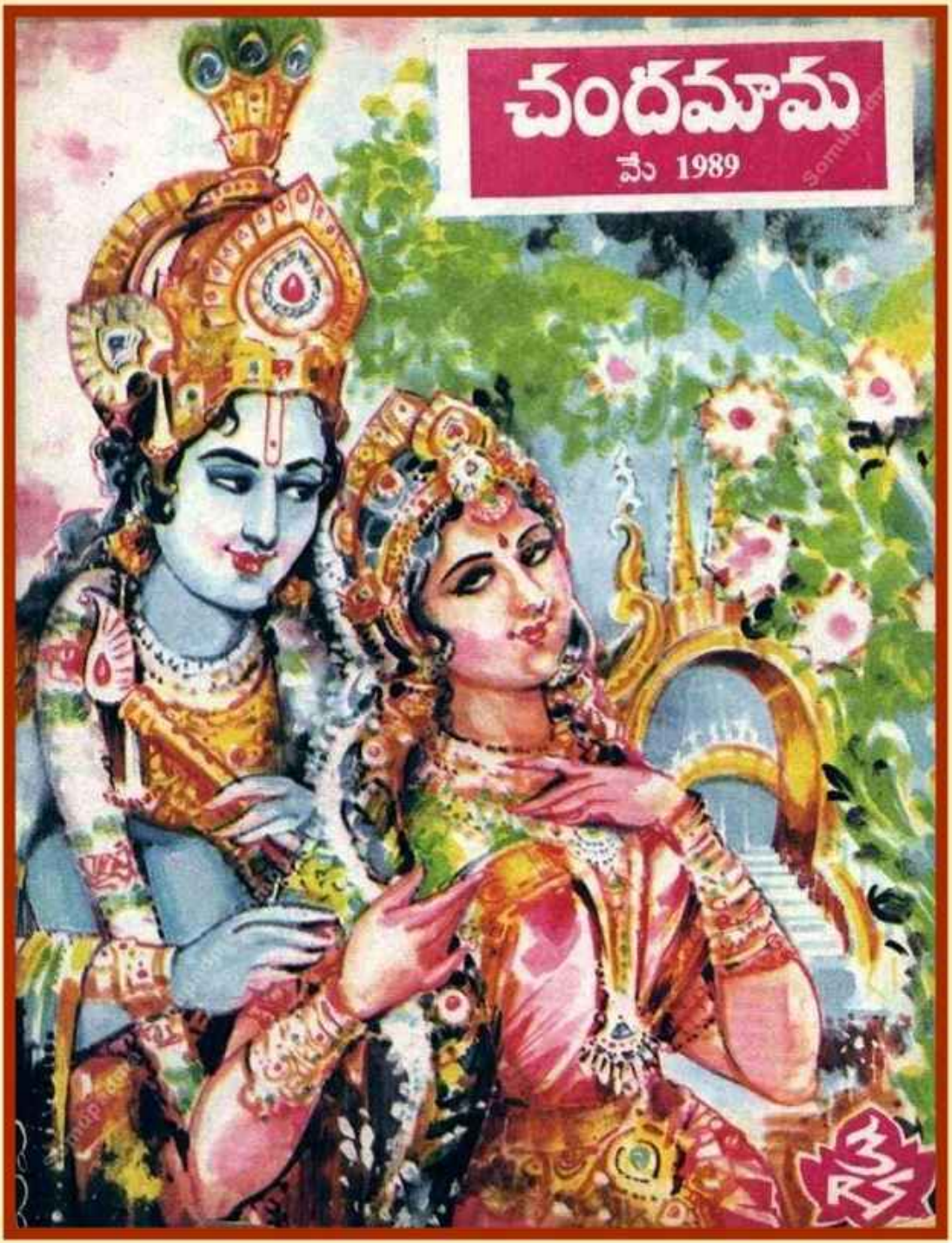

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

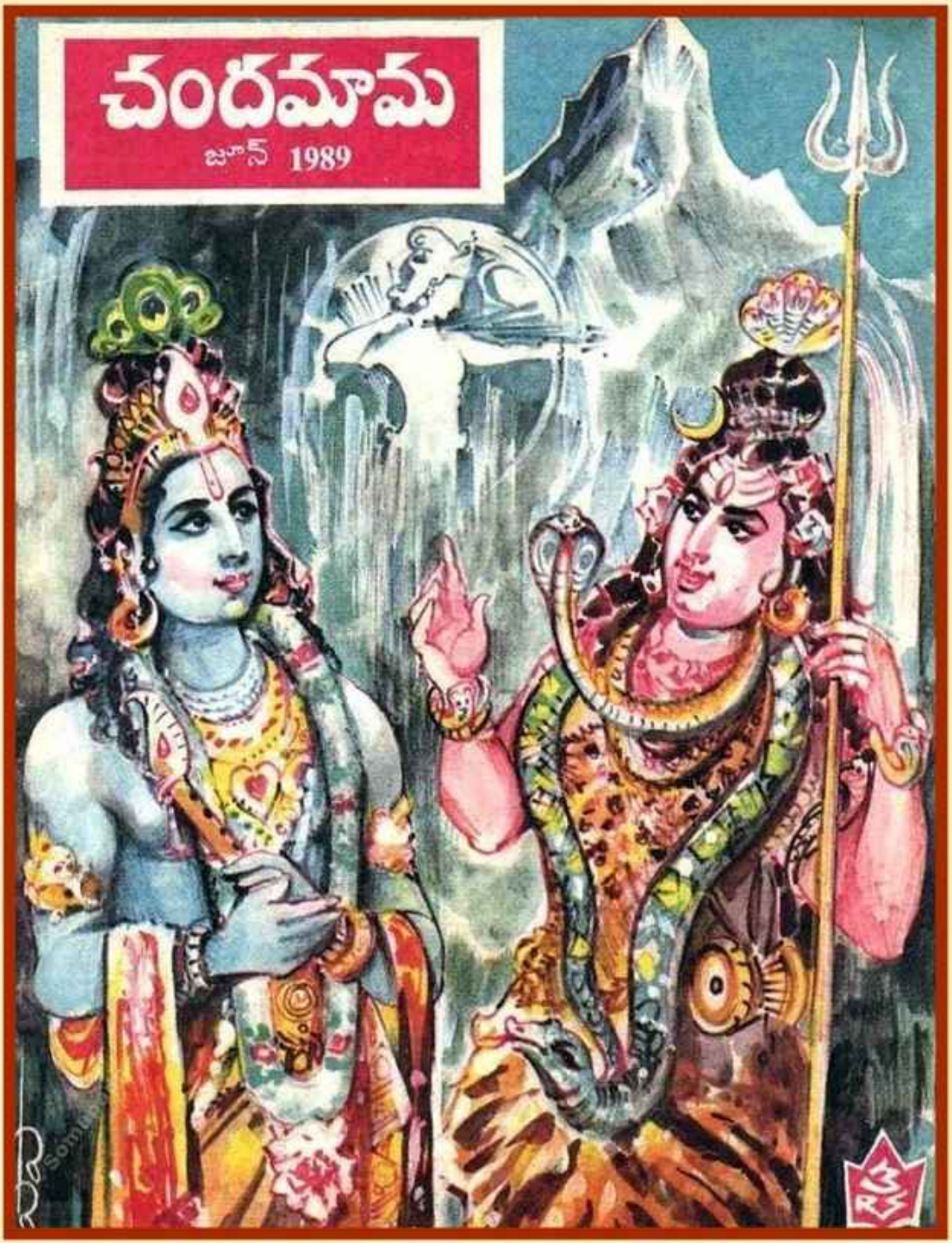

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

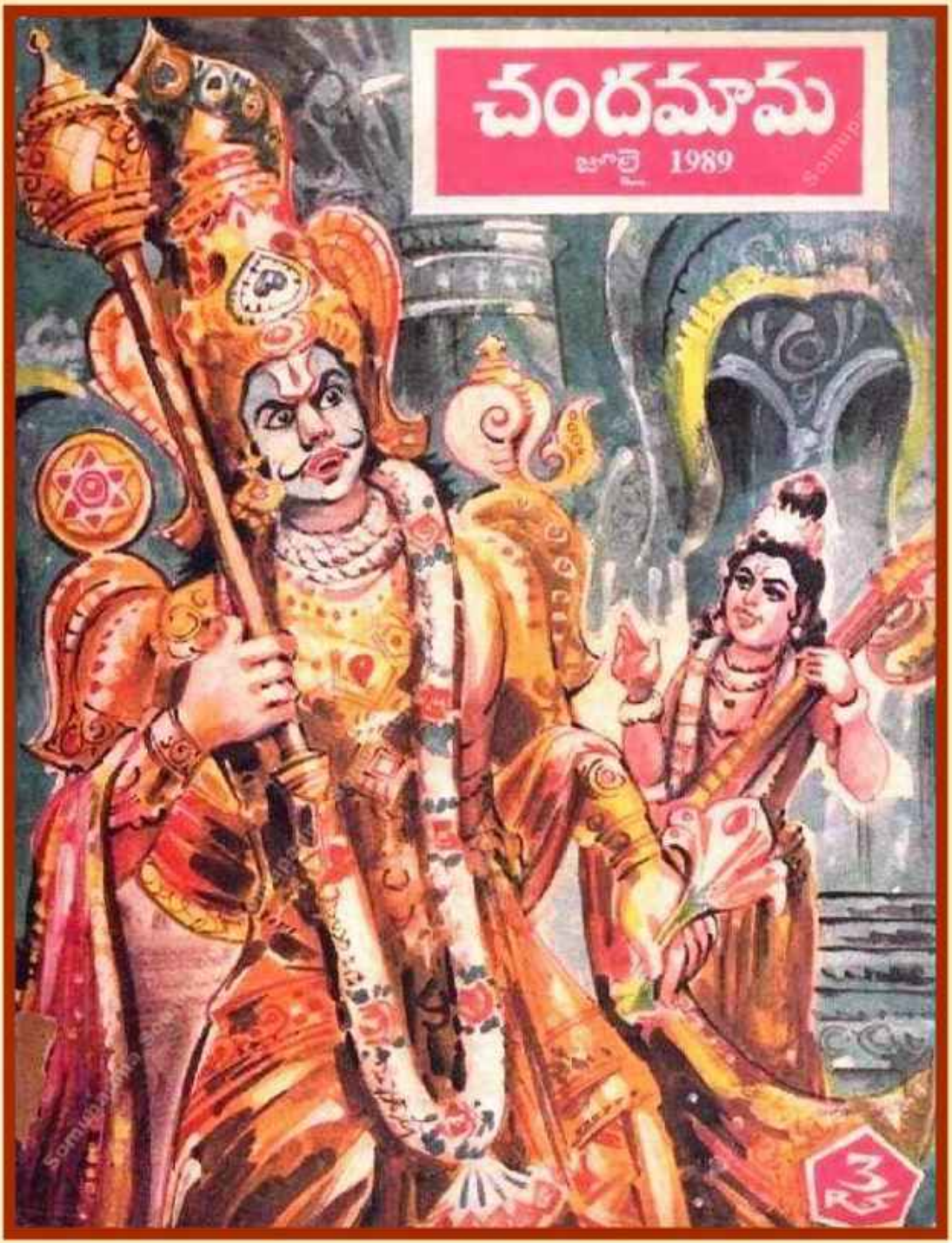

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

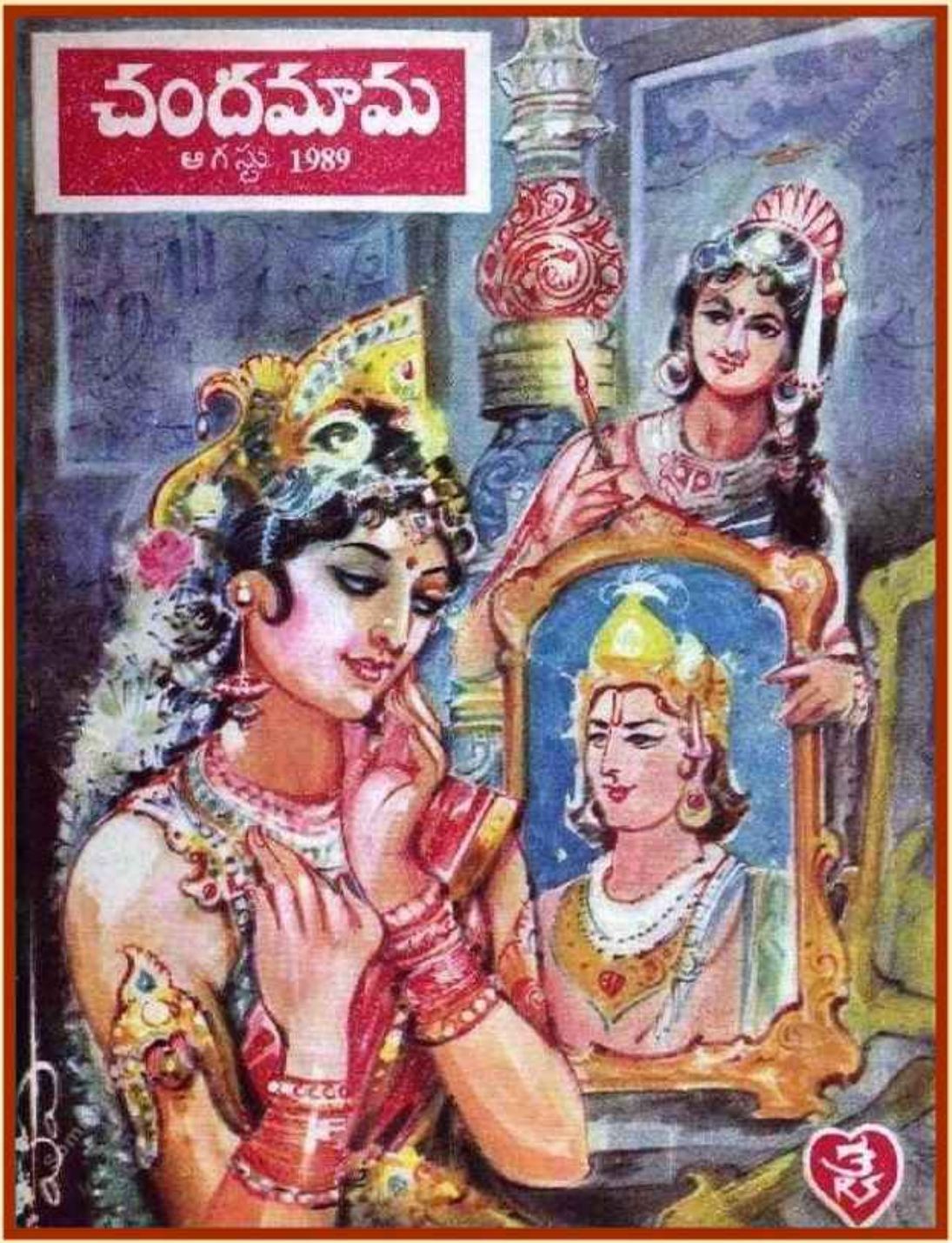

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

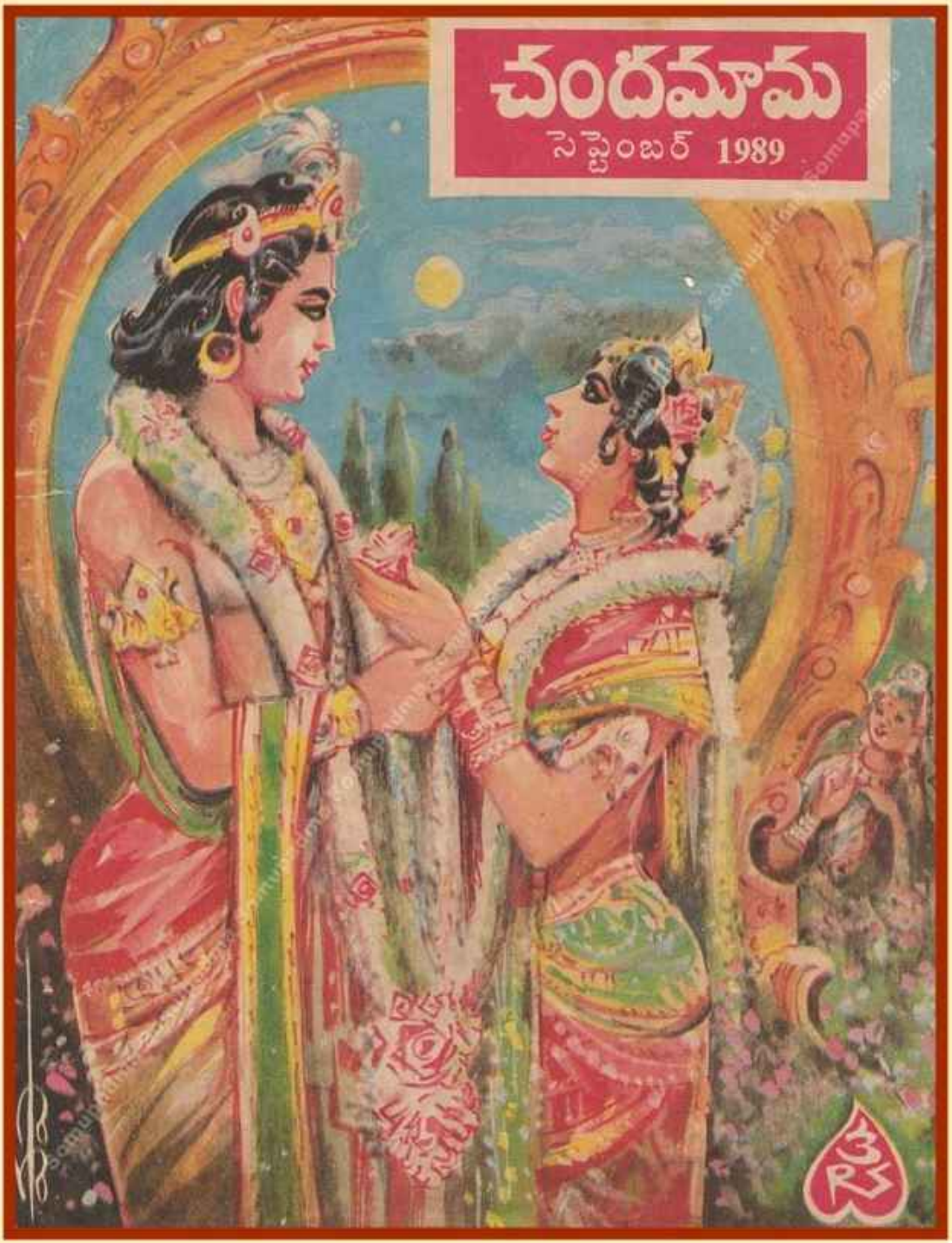

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

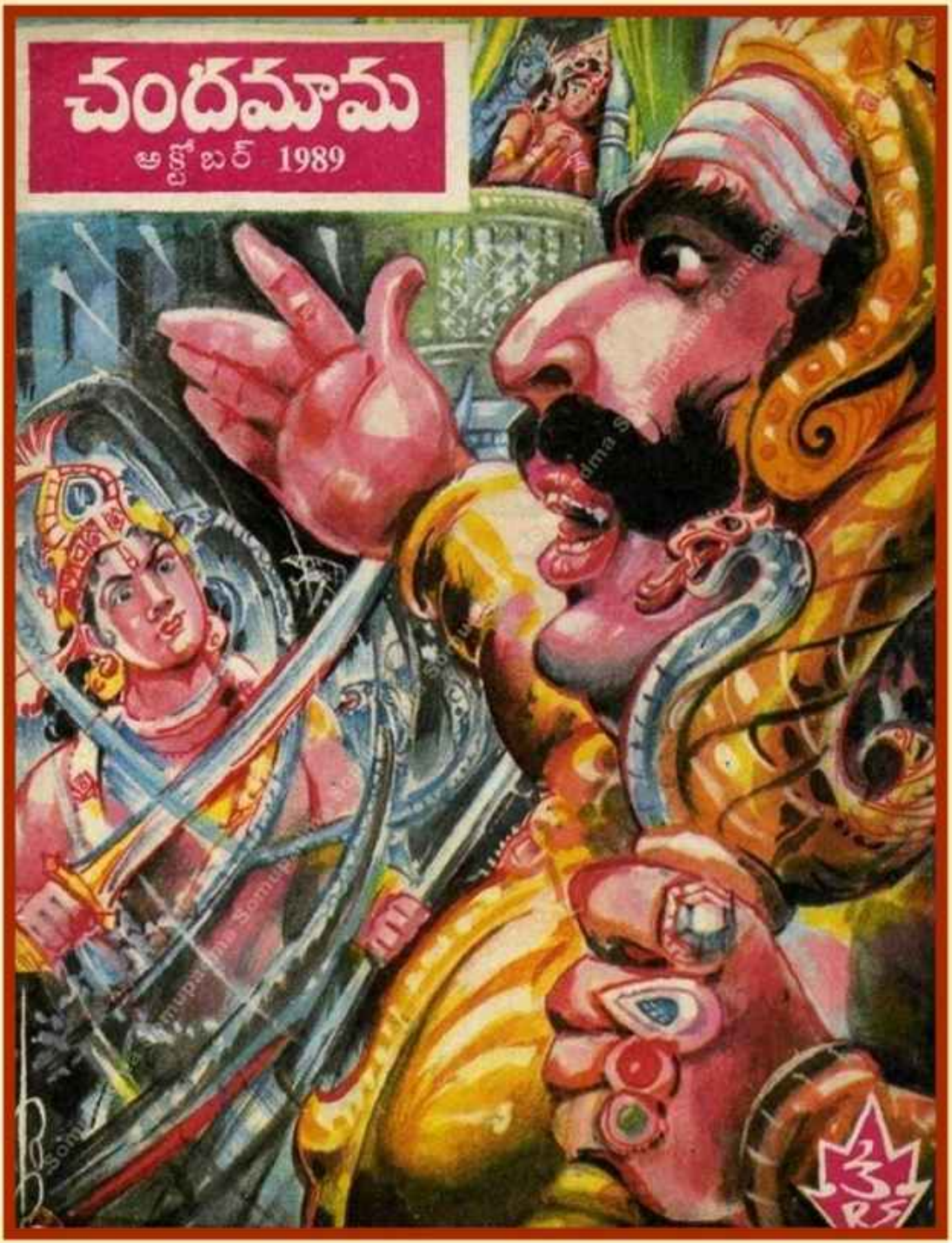

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

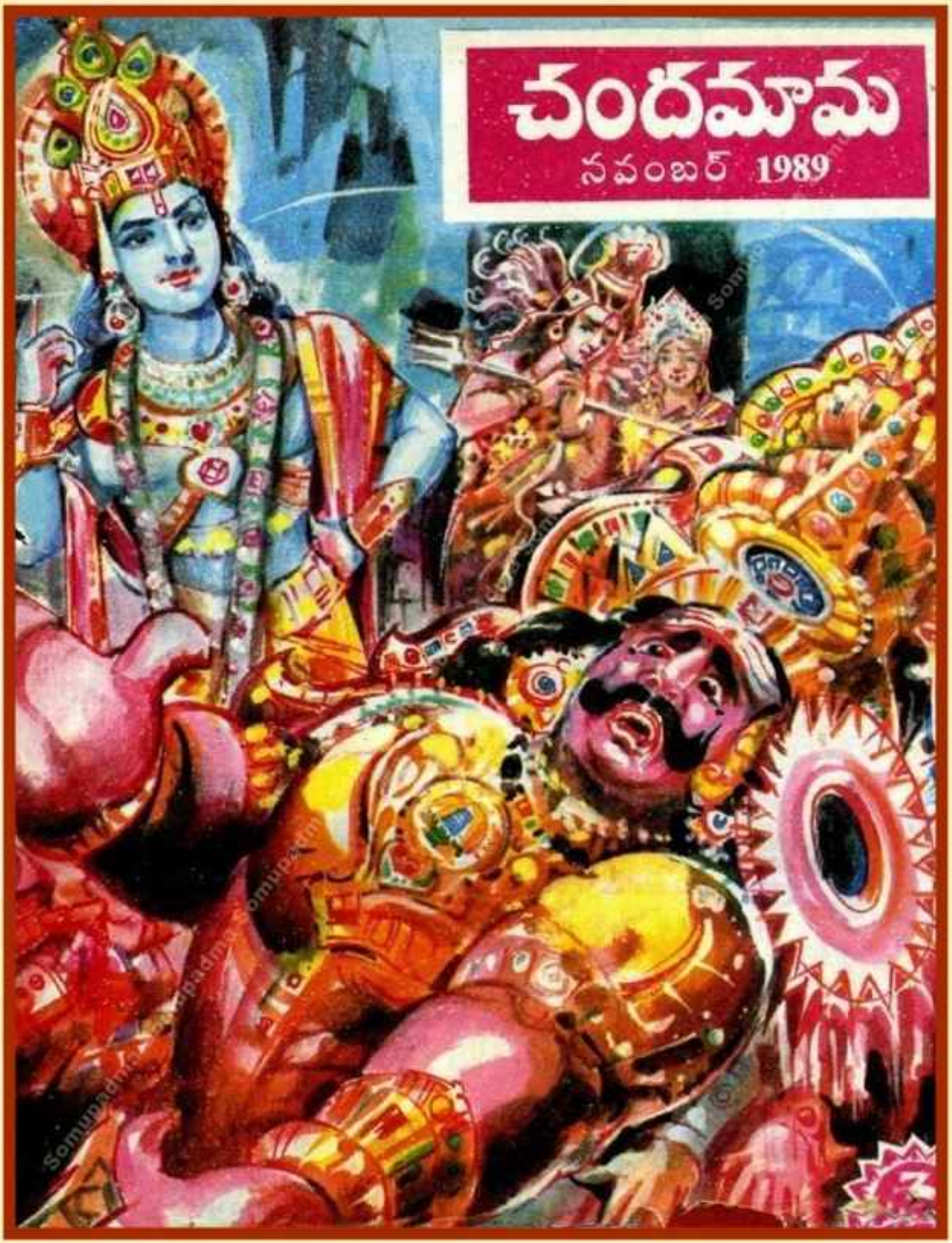

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

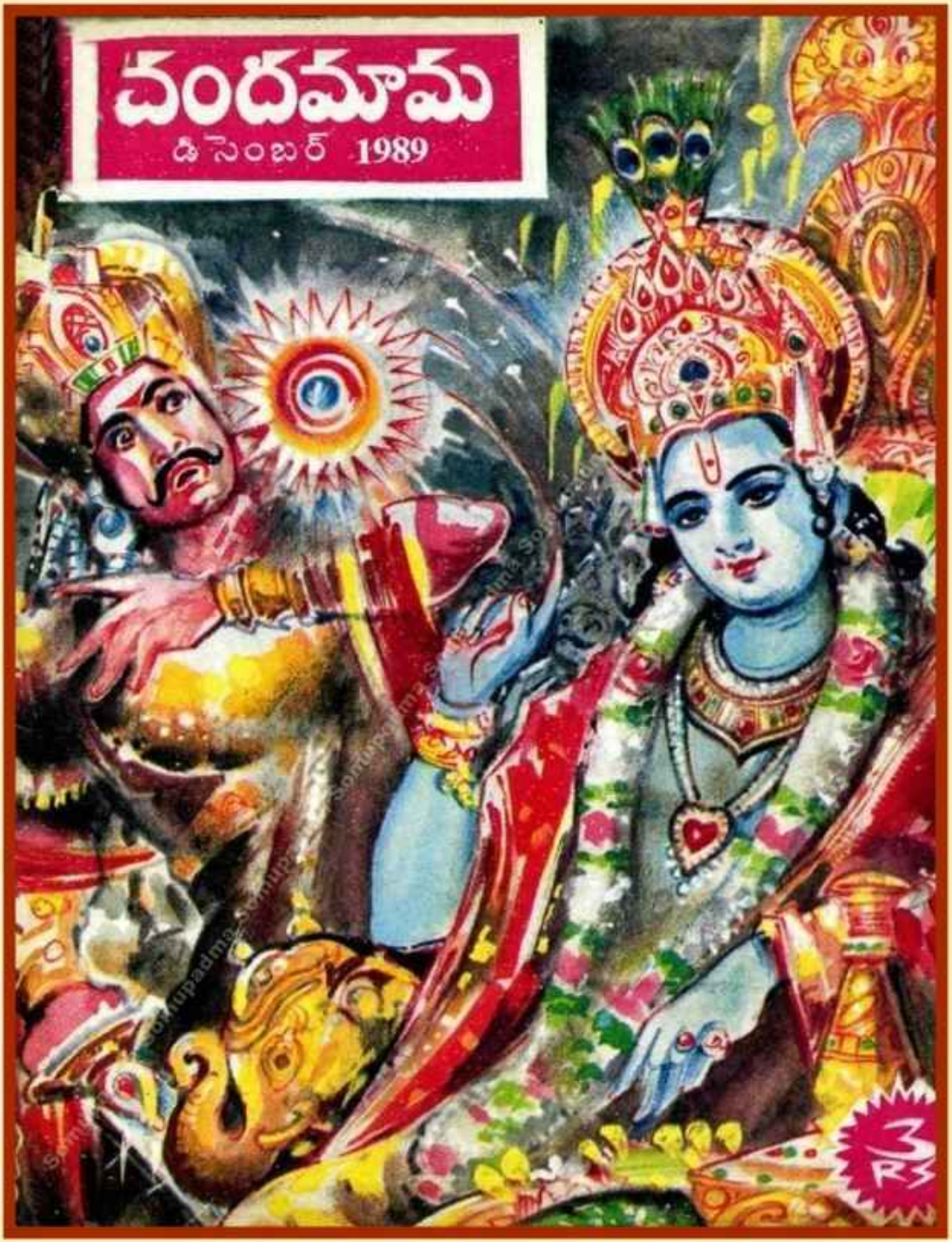

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

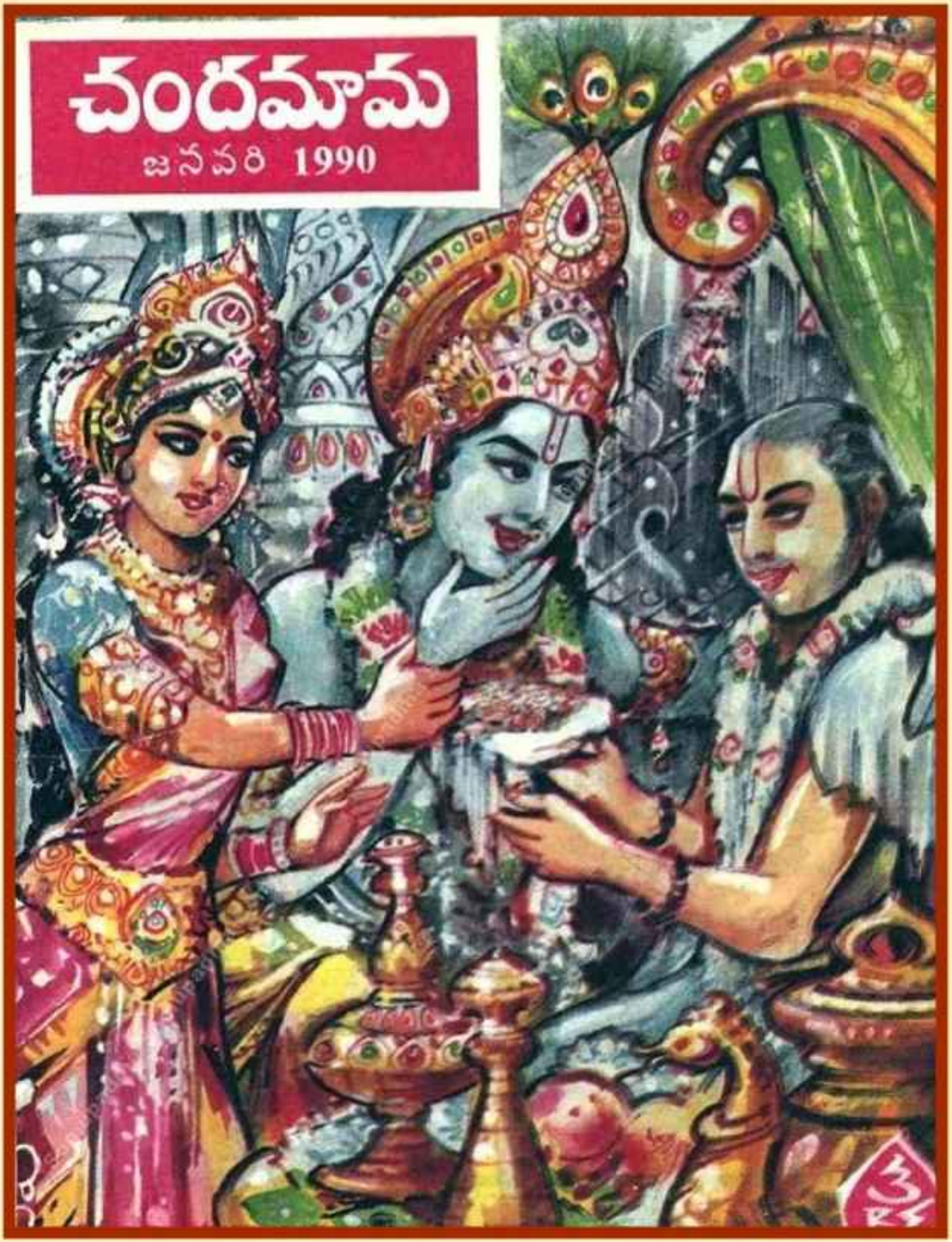

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

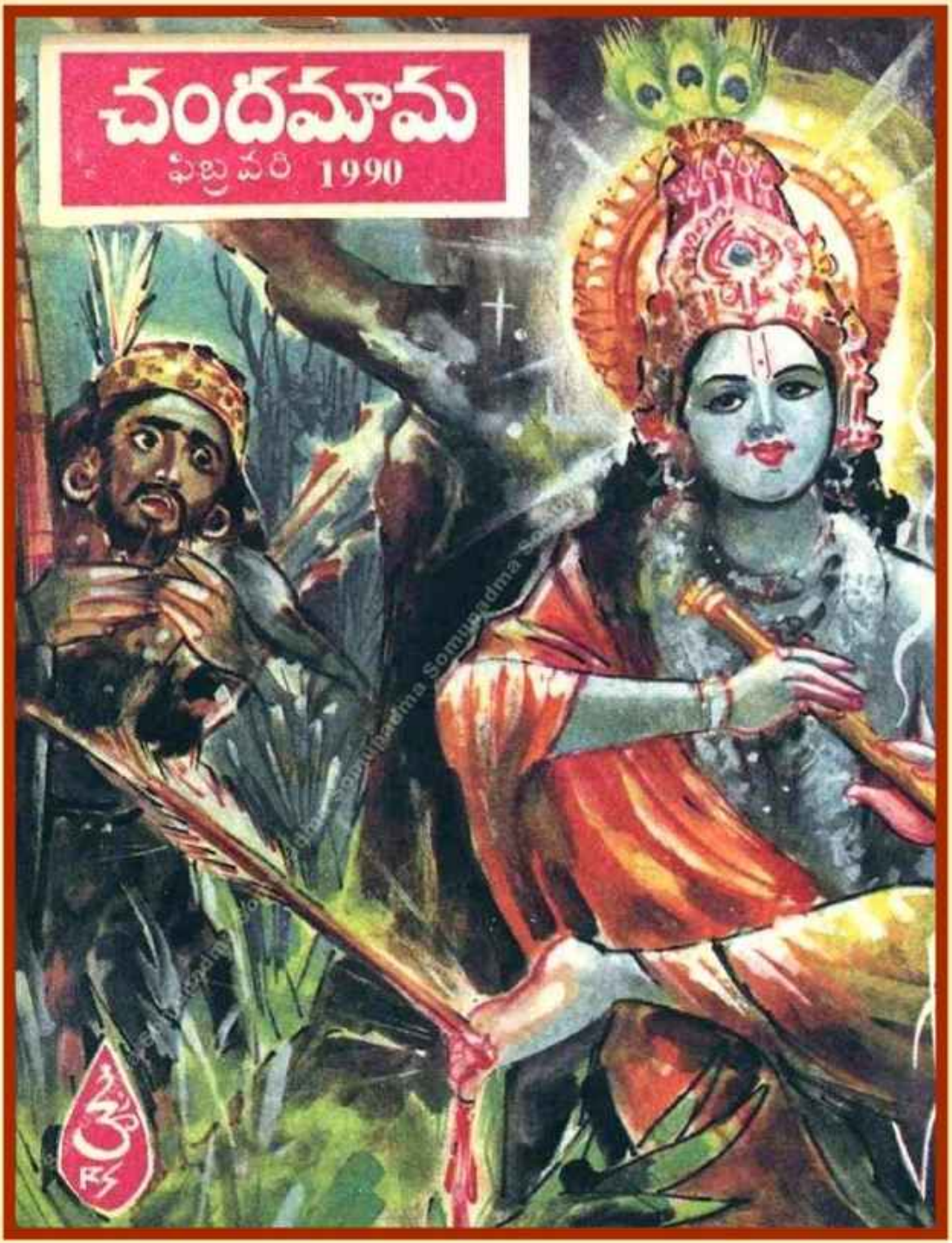

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

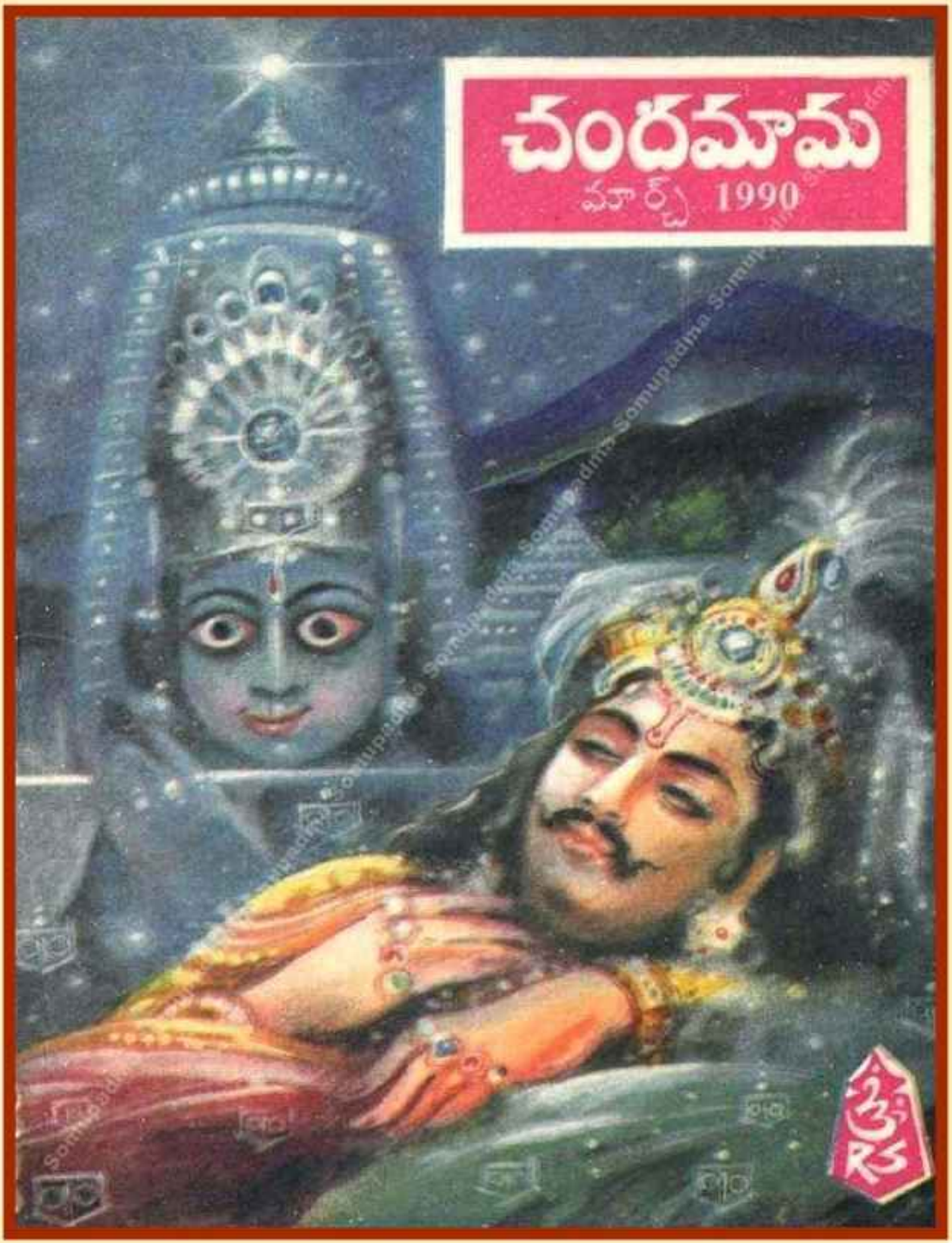

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

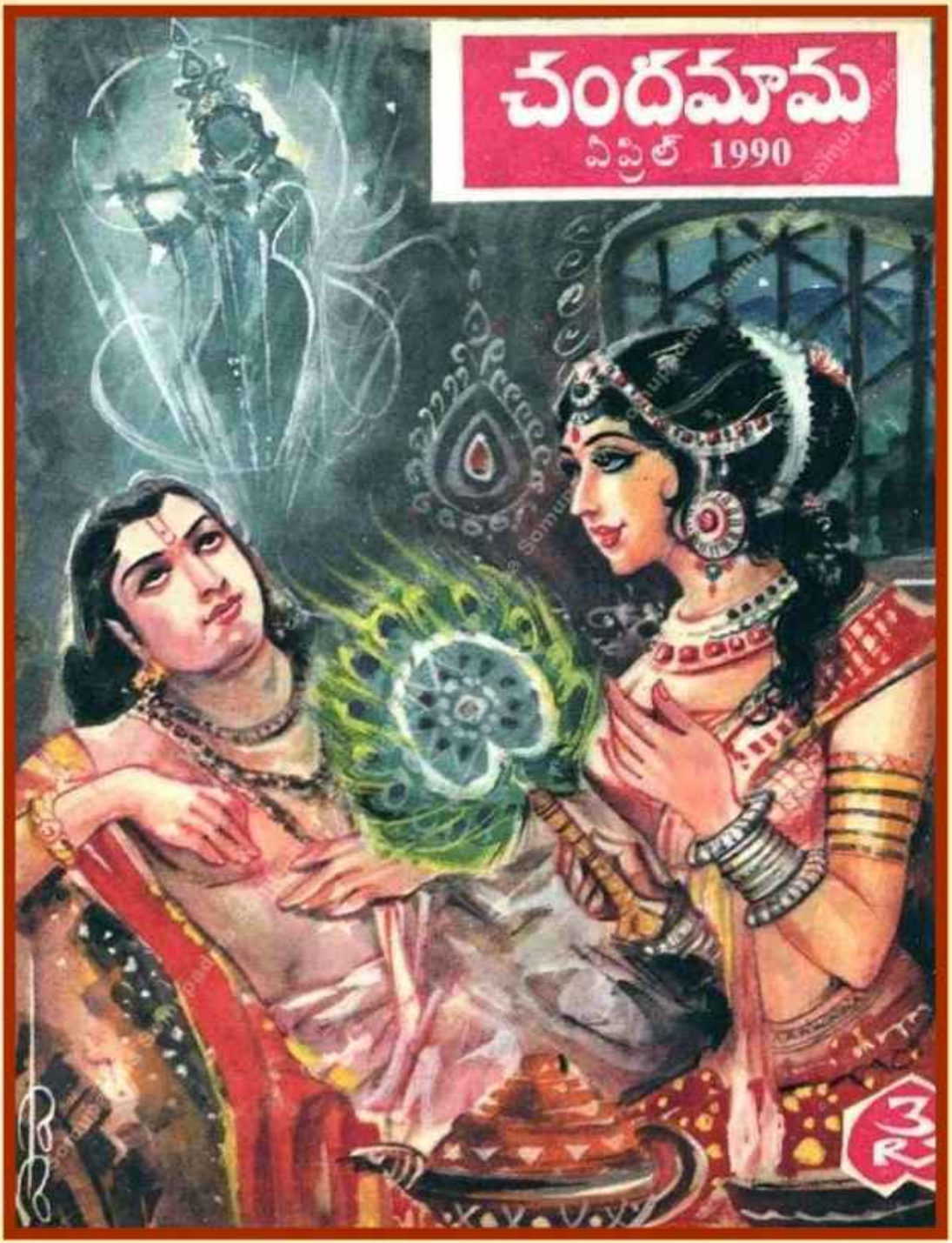

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

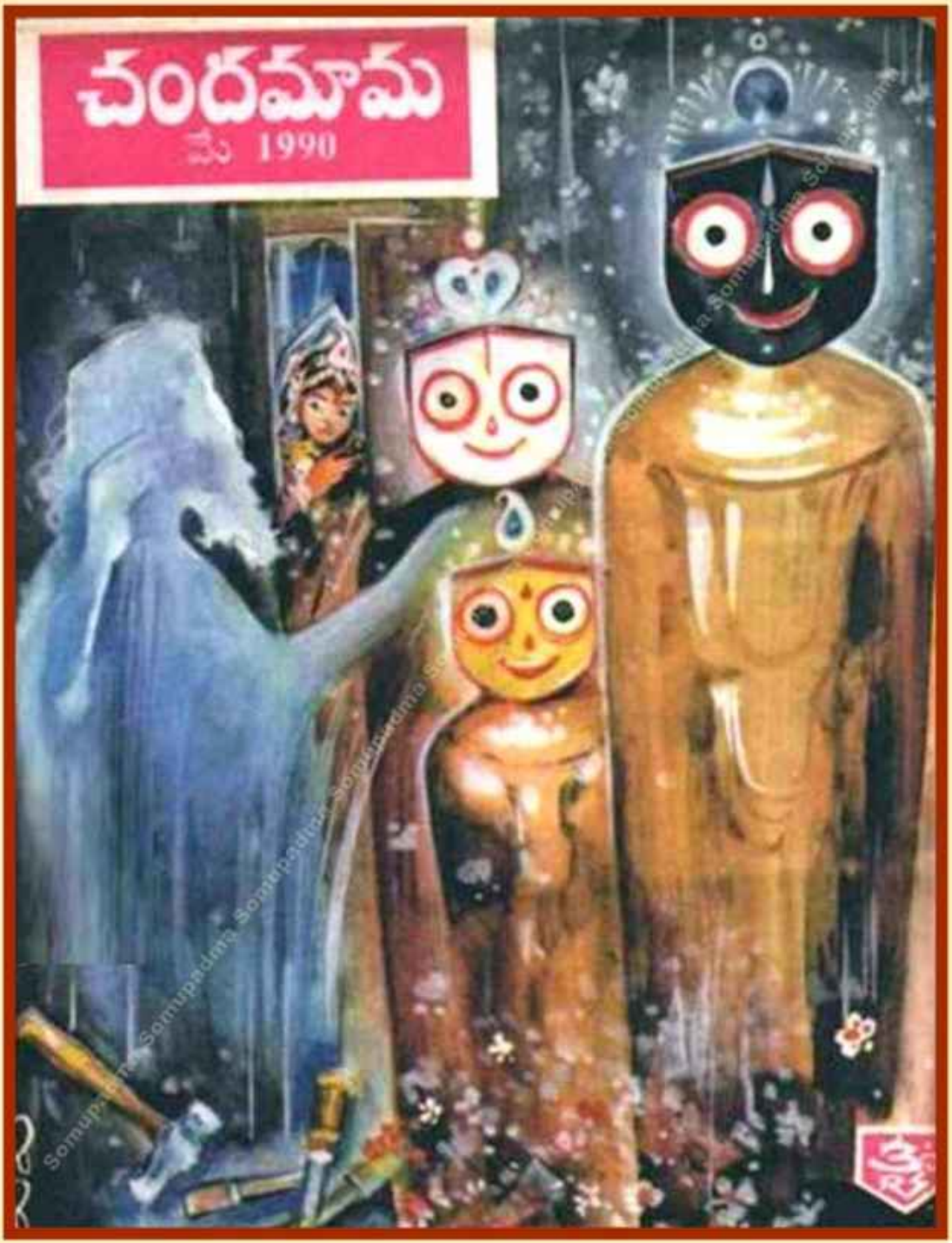

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

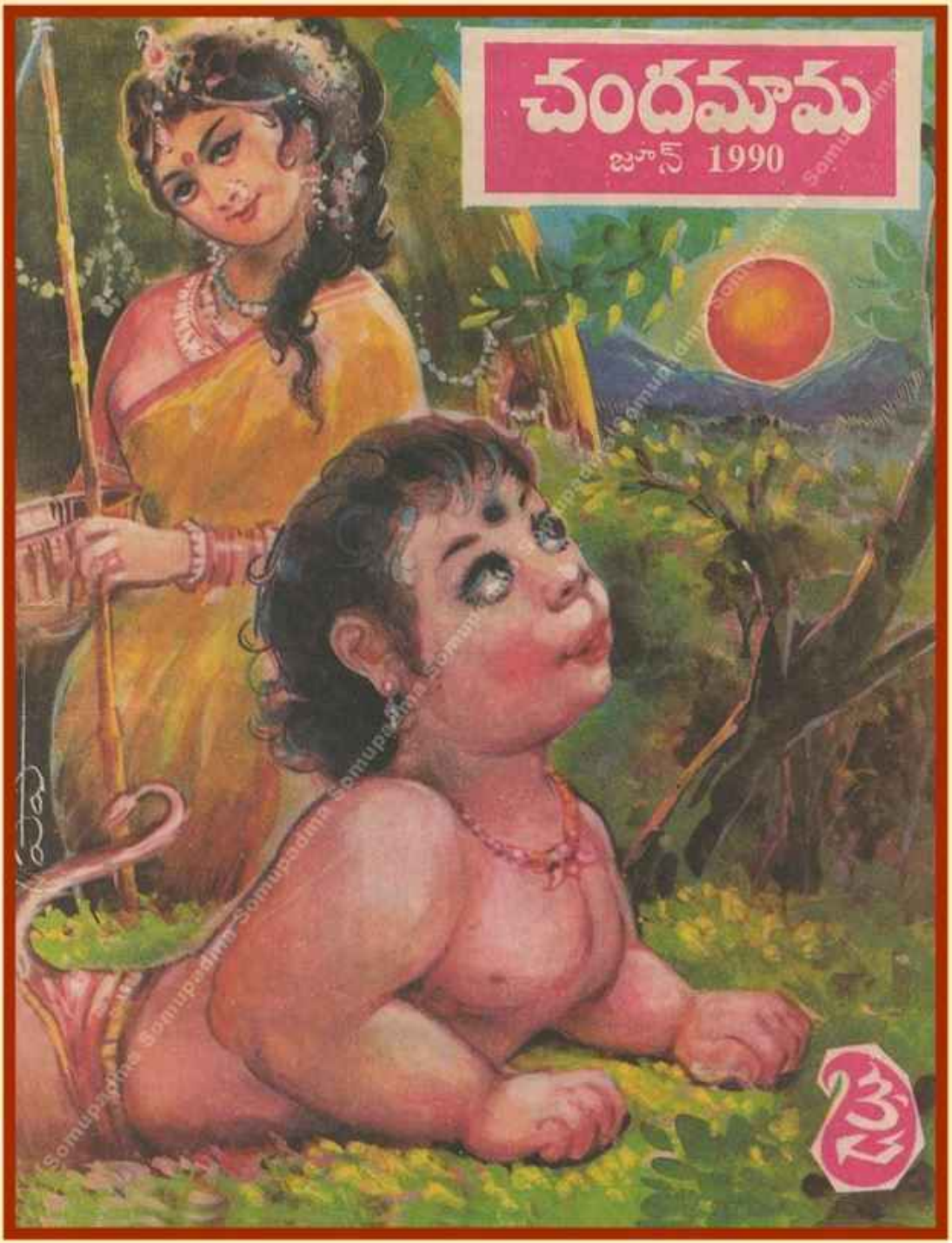

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

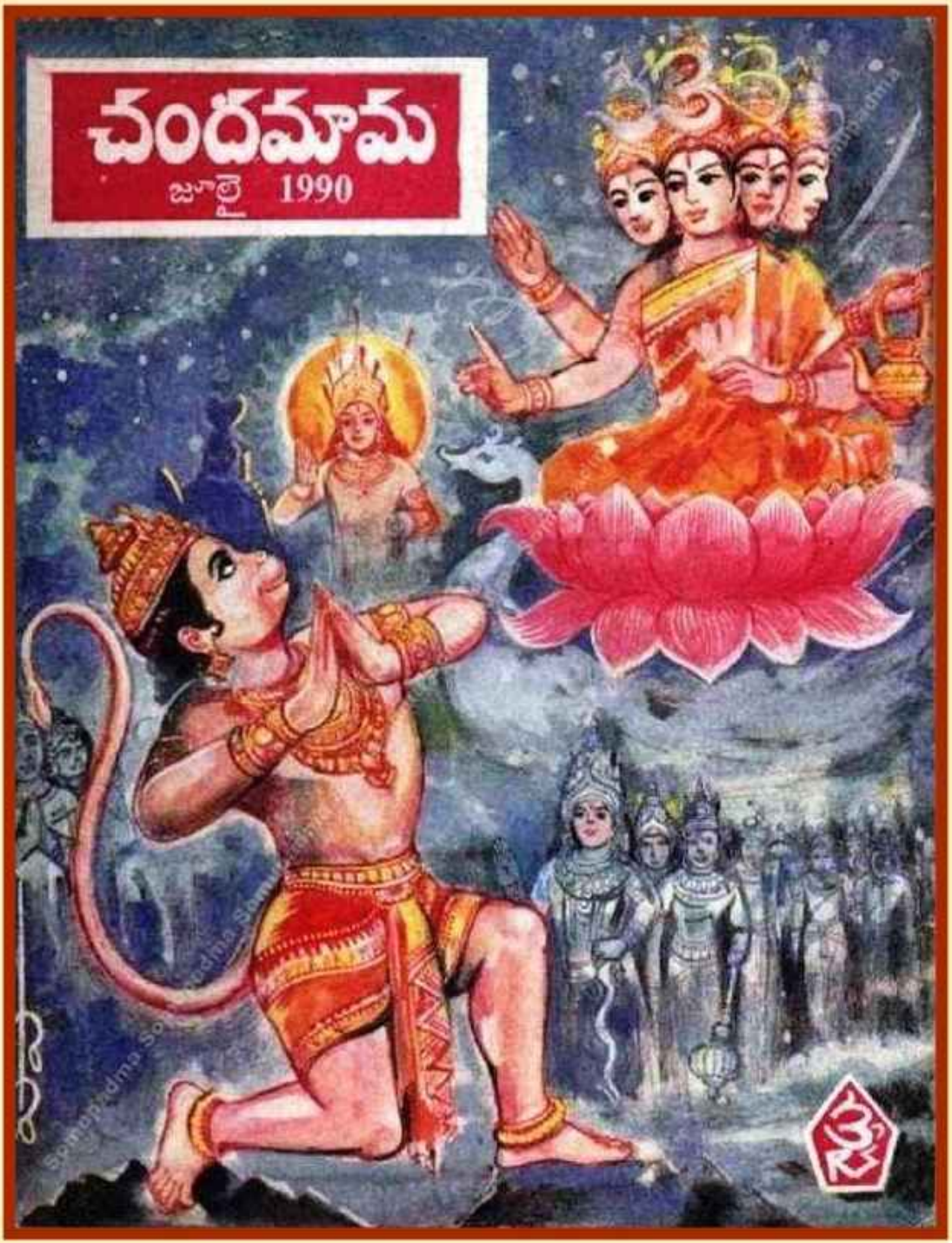

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

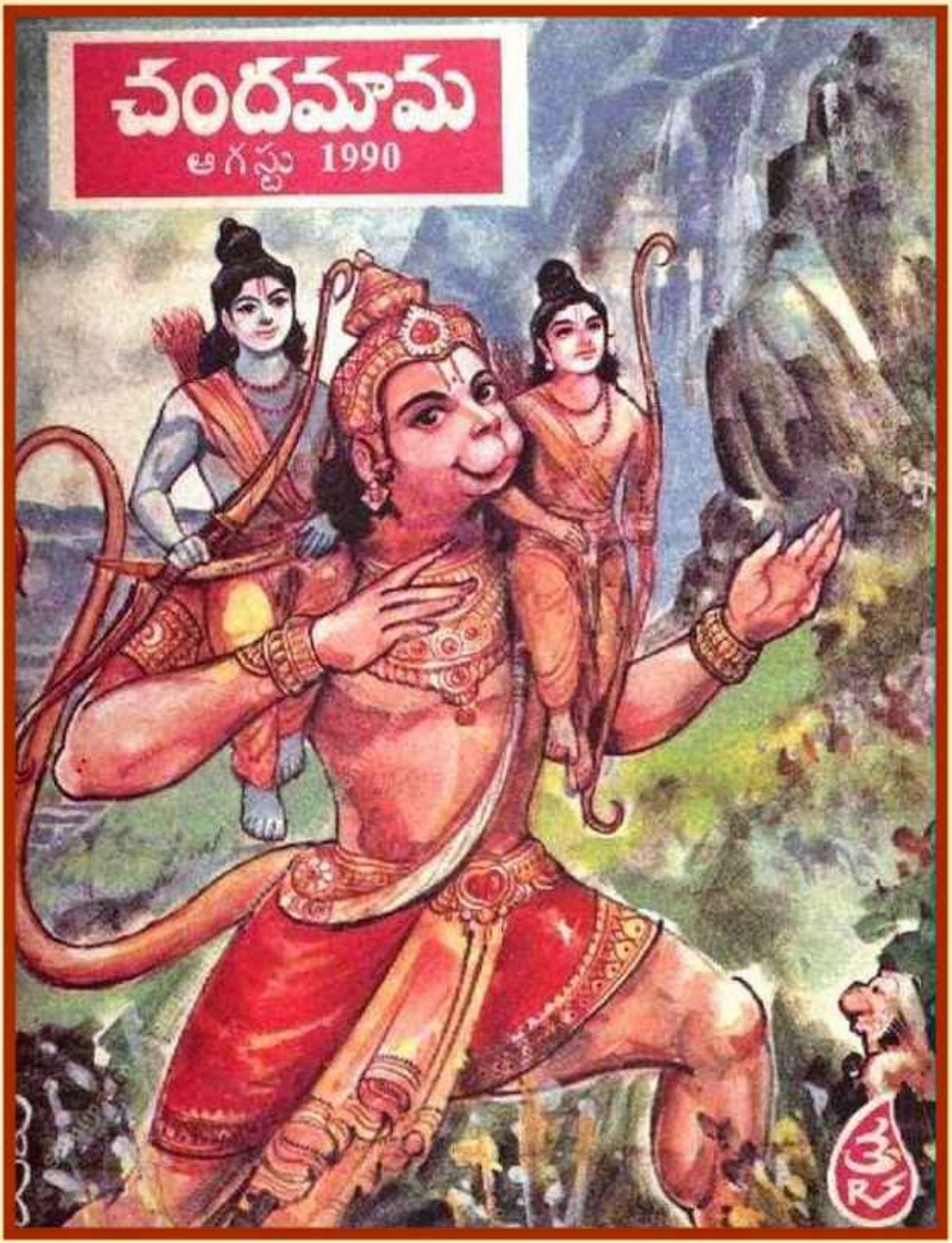

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

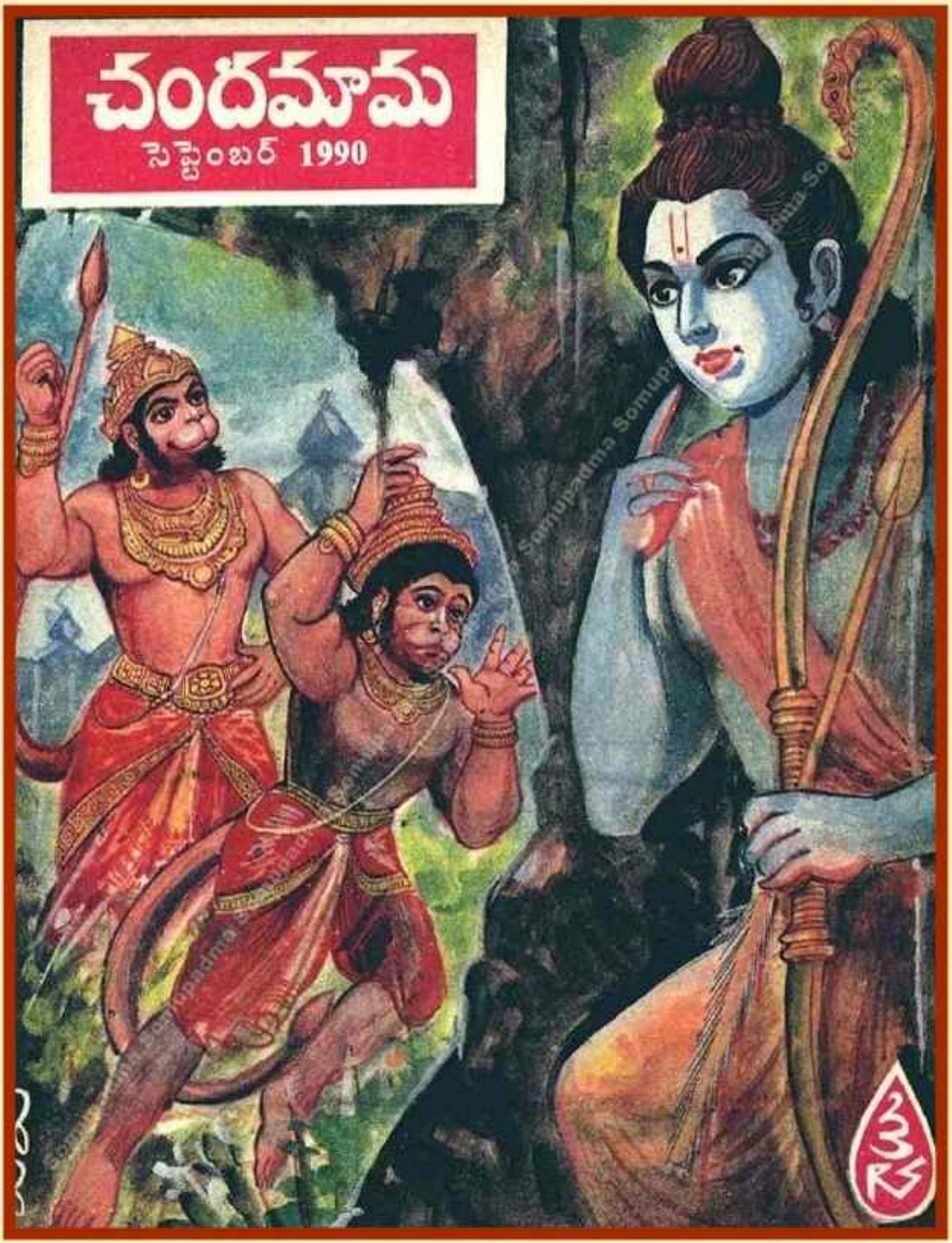

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

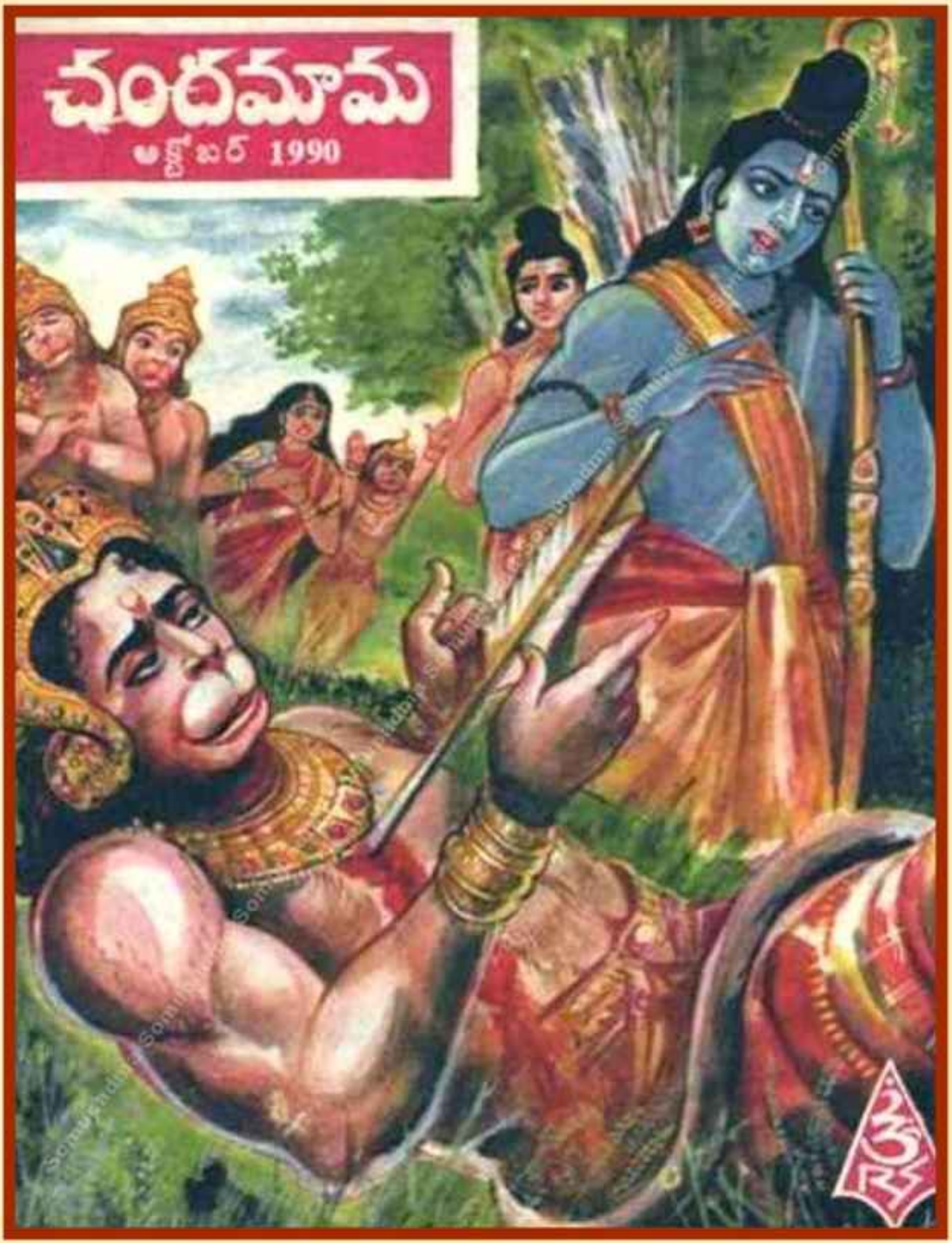

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

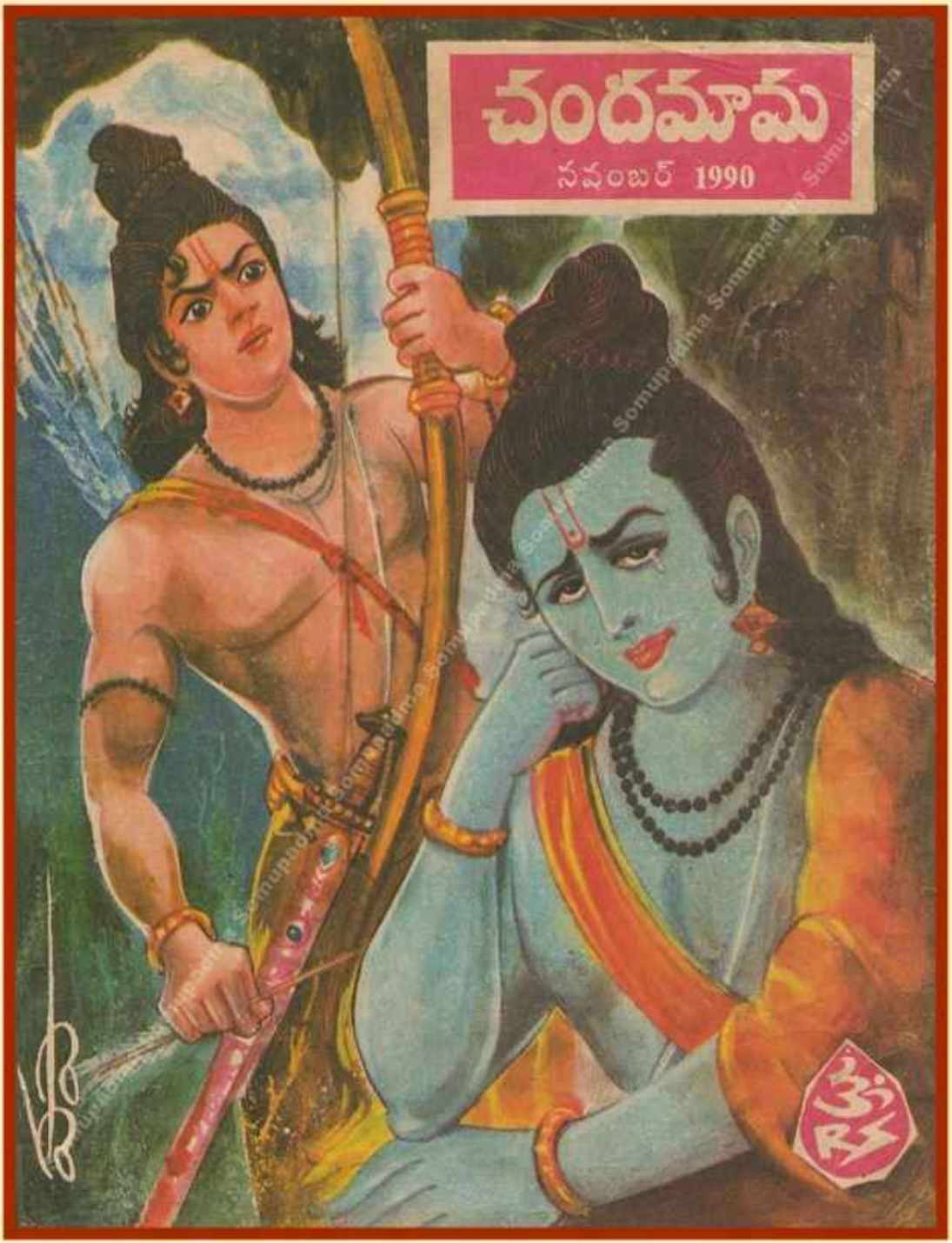

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

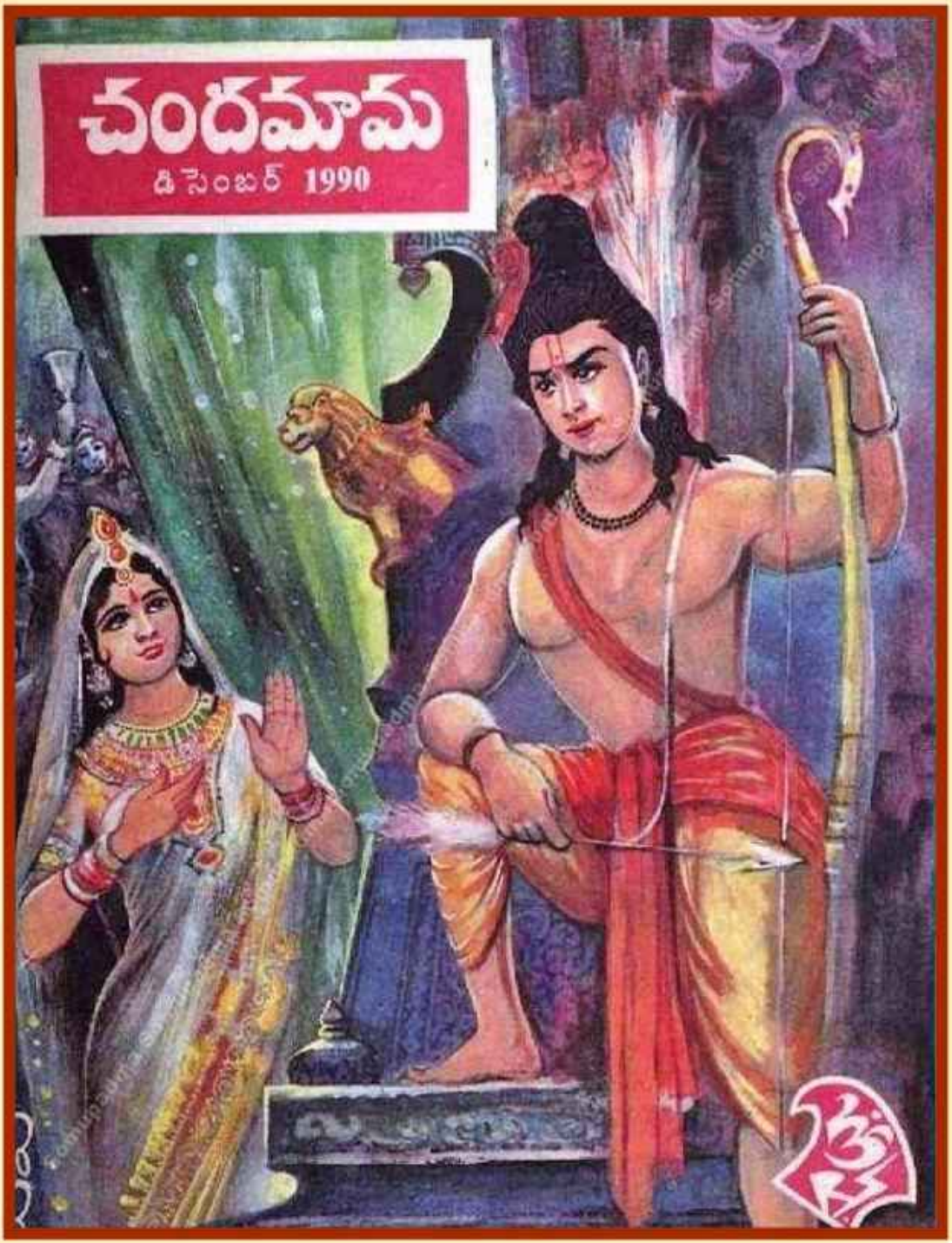

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

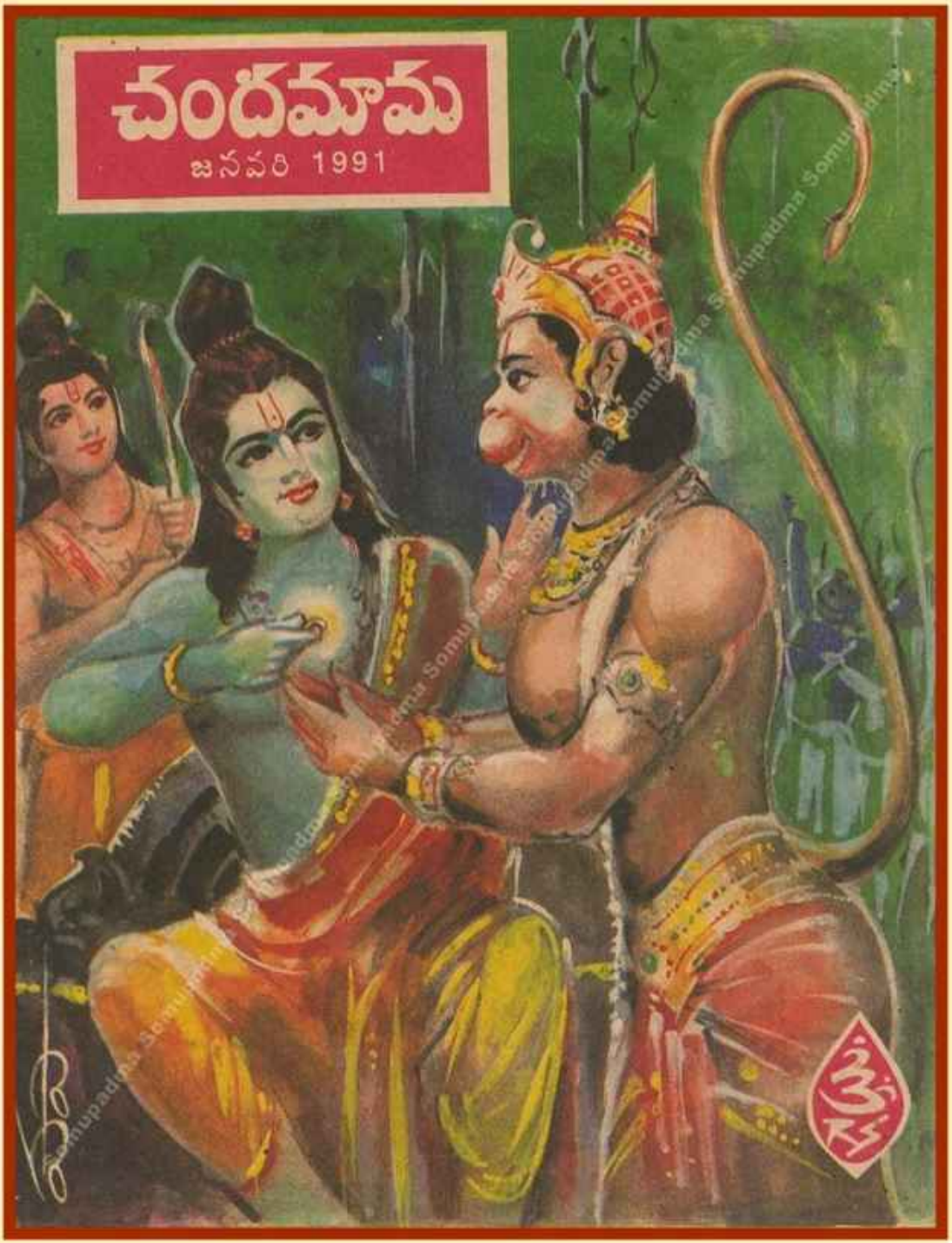

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

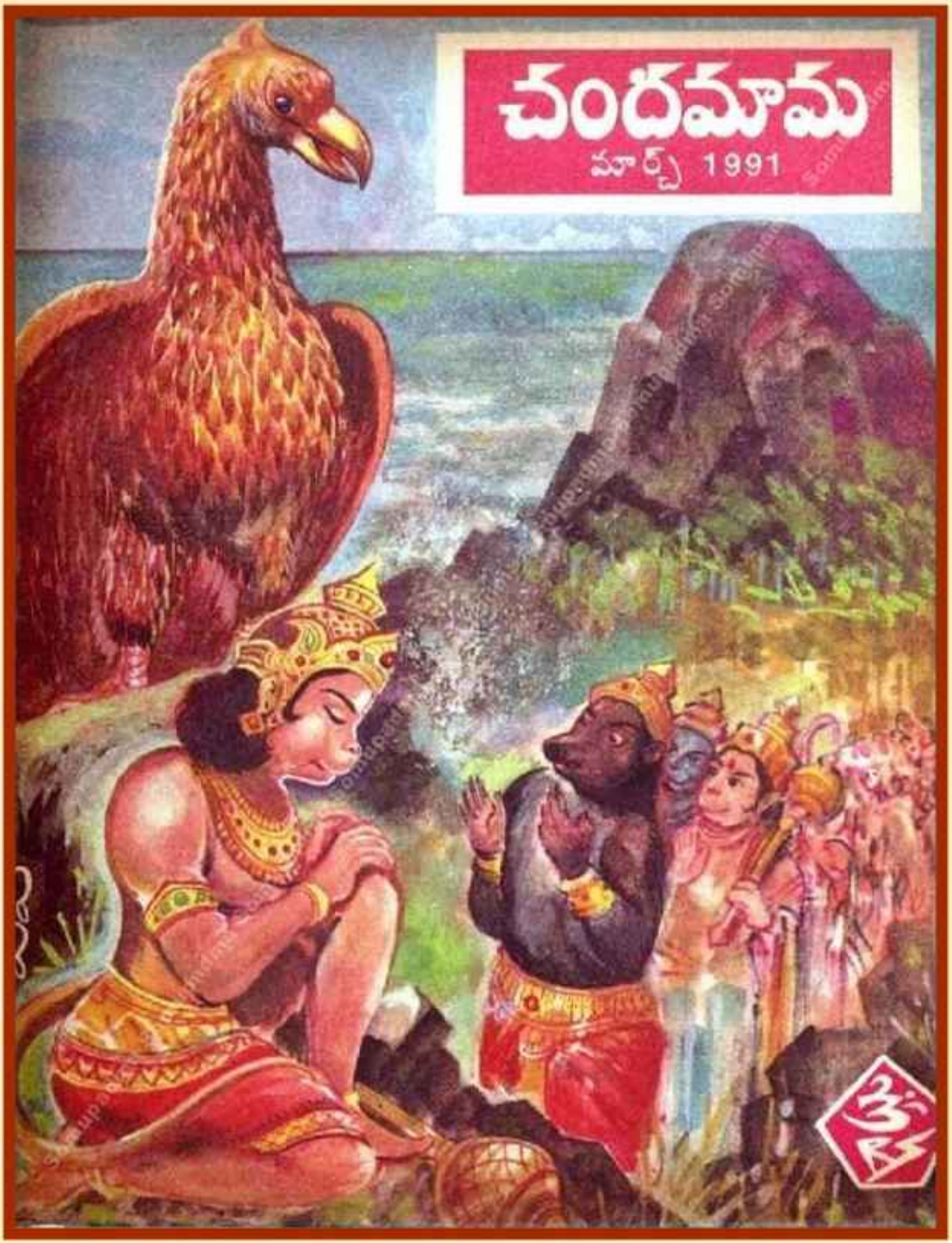

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

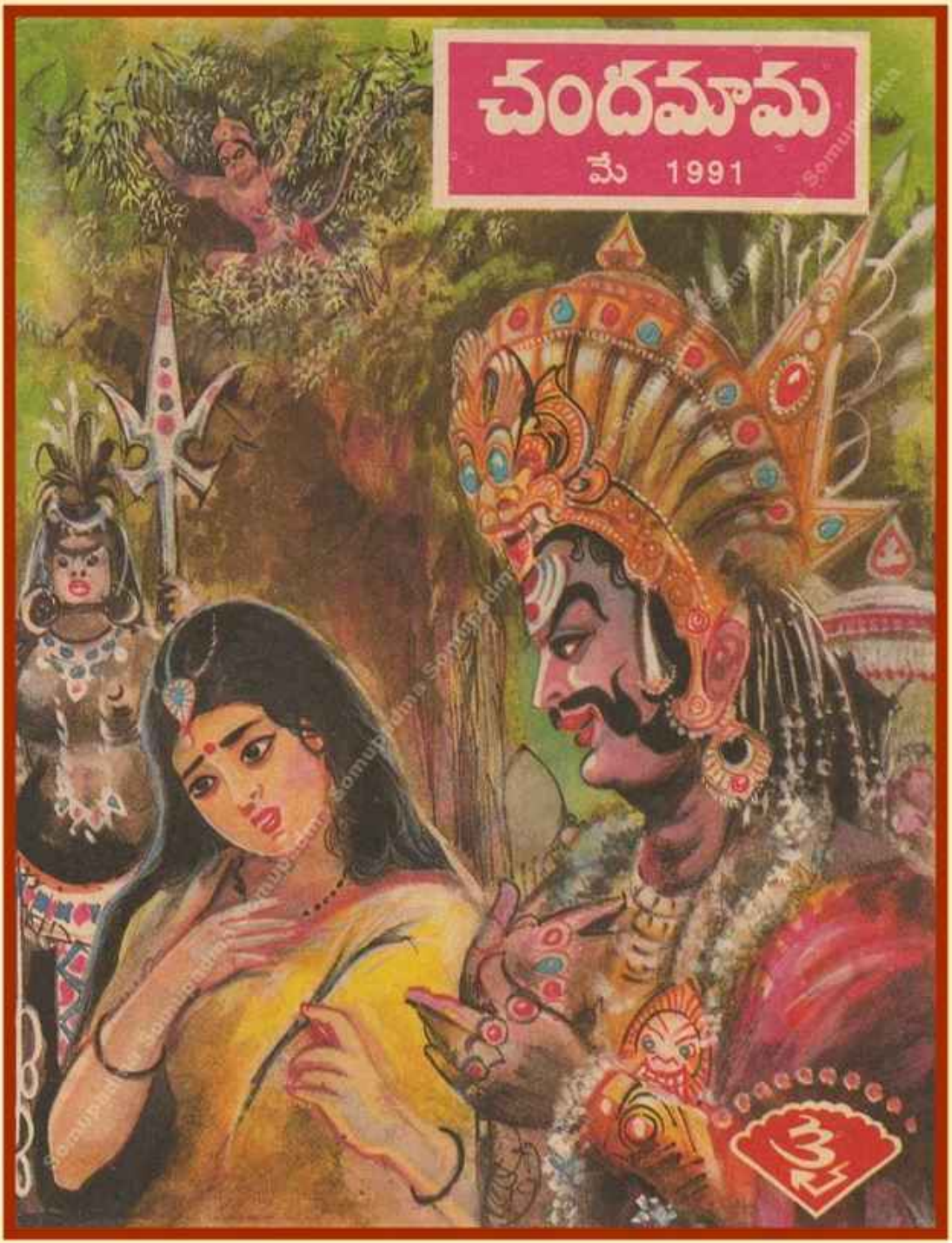

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artist - Chandamama covers 531 nos Complete collection
1960 Nov - Jun 1992

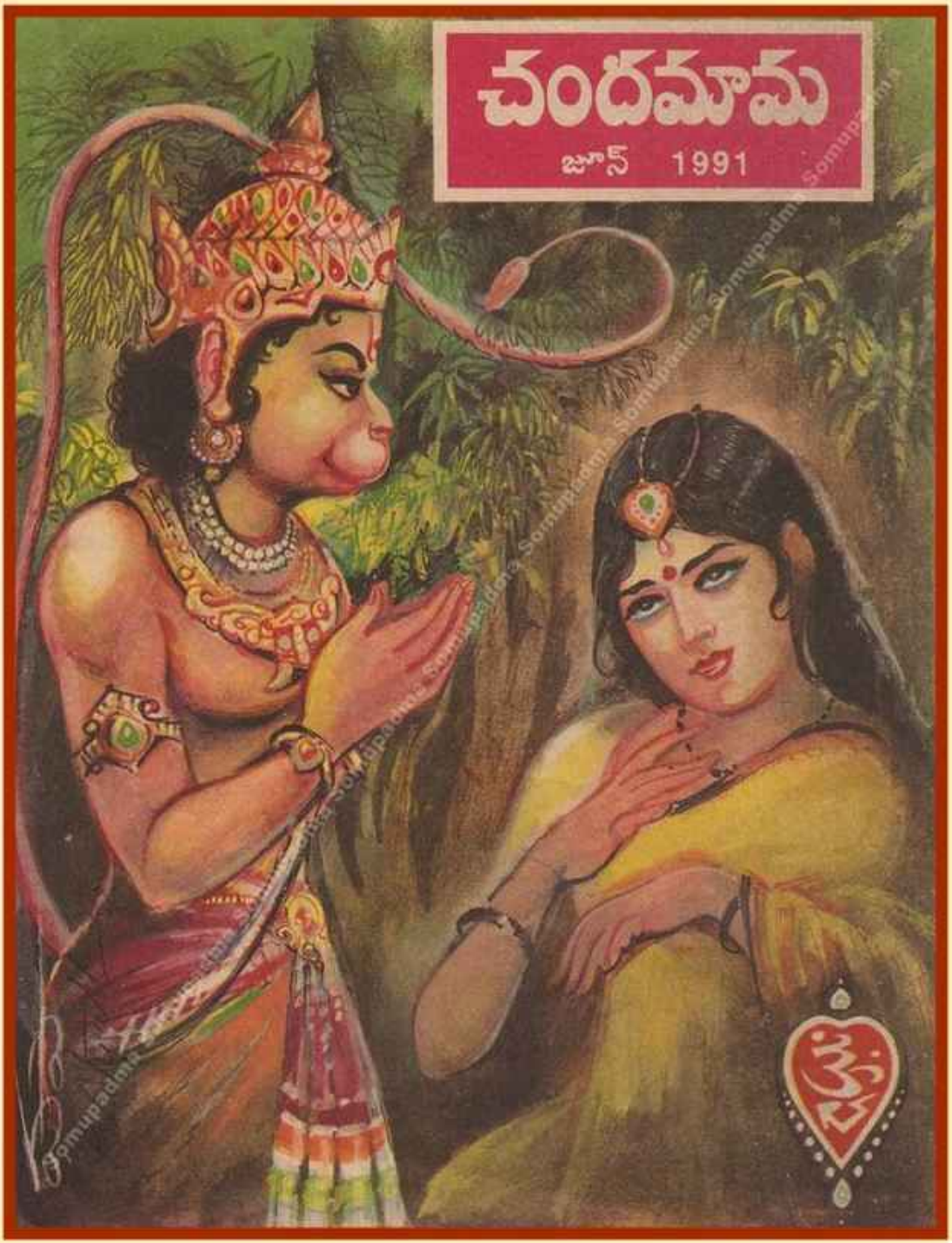

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

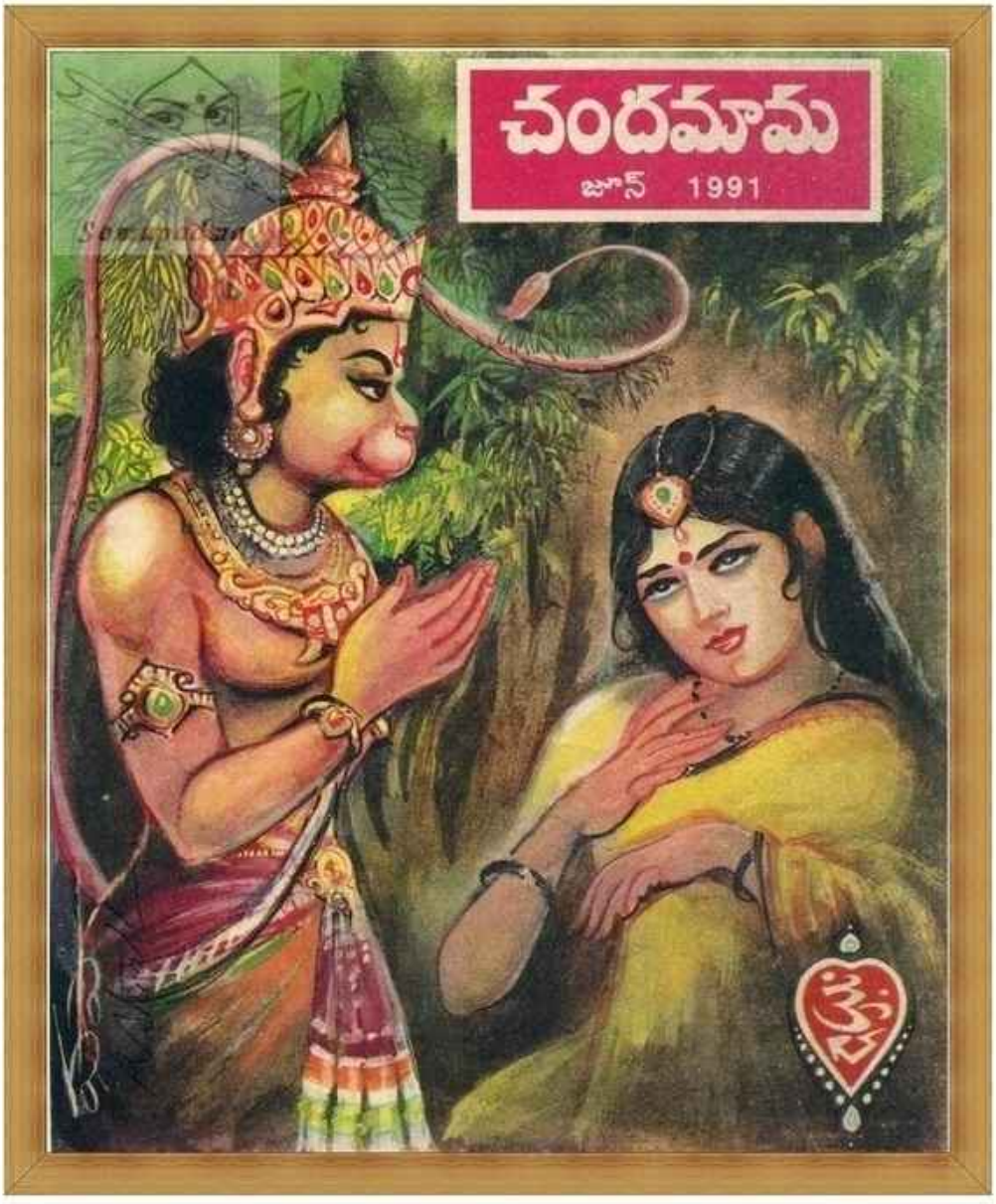

Vapa's last Chandamama cover art

From 1985 onwards there is a gradual noticable change in Vapa art and towards 1991 looking at several covers one may even get a doubt whether they are really by Vapa or not.Starting from Feb 1991 and up to Oct 1992 they repeated 18 covers from old issues.From Nov 1992 onwards other artists did the cover art.Vapa passed away in December 1992.With all the study it appears this is the last cover Vapa did for Chandamama.

List of Vapa Chandamama cover repeats

1991 Feb - Jun 1975

1991 Apr - Dec 1963

1991 Jul - Feb 1964

1991 Aug - Dec 1975

1991 Sep - Jan 1976

1991 Oct - Feb 1976

1991 Nov - Mar 1976

1991 Dec - Jul 1964

1992 Jan - Aug 1964

1992 Feb - Sep 1964

1992 Mar - Oct 1964

1992 Apr - Aug 1976

1992 May - Sep 1976

1992 Jun - Oct 1976

1992 Jul - Nov 1976

1992 Aug - Dec 1976

1992 Sep - Jan 1977

1992 Oct - Feb 1977

Total 18 covers repeated in Vapa's life time.By this June 1991 is his last cover.From 1992 Nov other artist did covers for Chandamama and Vapa passed away in 1992 Dec 30th.

Findings & compilation : Somupadma

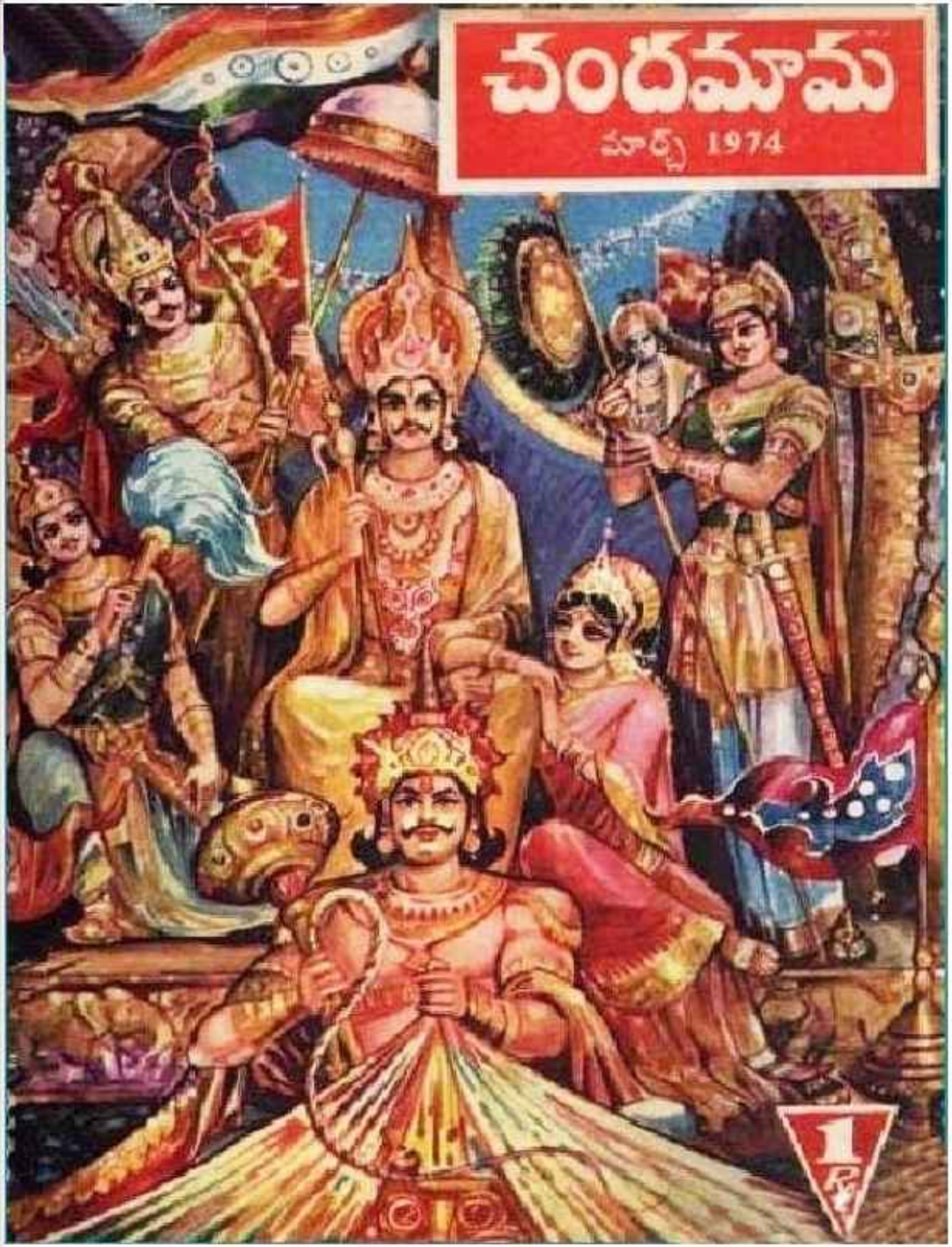

Even in a Pouranikam scene sketching the National flag showing Vapa's skill and his deep national love.This is a scene from Mahabharata depicting Pandavas preparing to rule after the Mahabharata war.

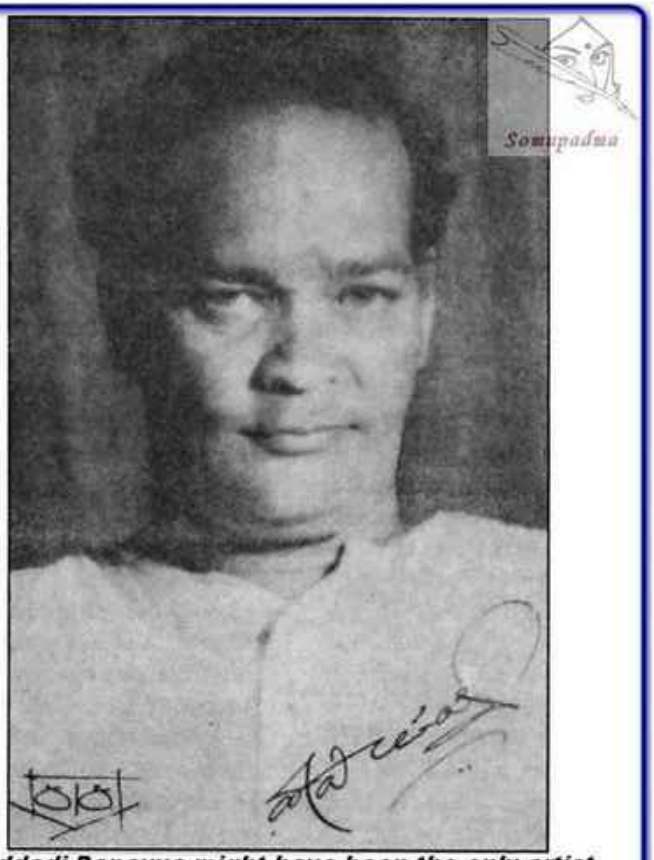

Vaddadi Papayya might have been the only artist known to educated and uneducated many as well nationally as once Chandamama has been published in all of our National languages with his cover art.In this way he is the rare true National artist.This truth may not be striking to many.A postage stamp would be a fitting tribute to him.

Advertisement in 1980 May Chandamama

Vapa art on Chandamama in different Languages

Assamese

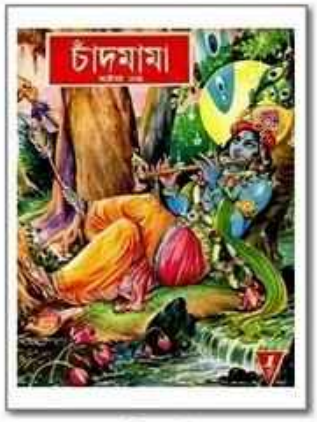

Bengali

English

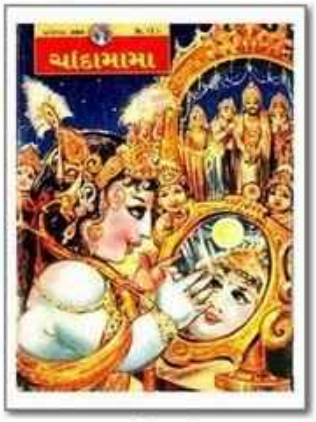

Gujarati

Hindi

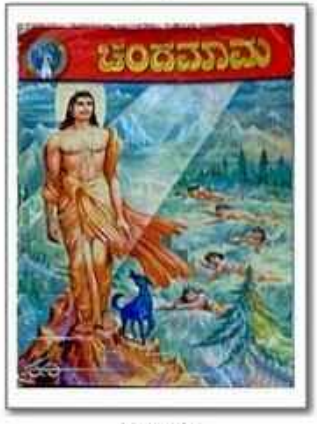

Kannada

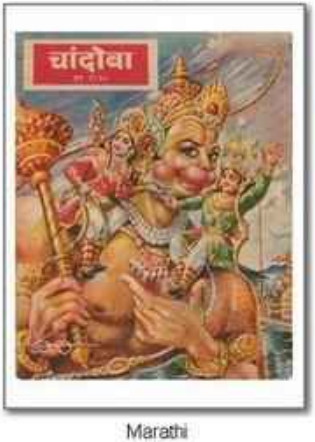

Marathi

Oriya

Sanskrit

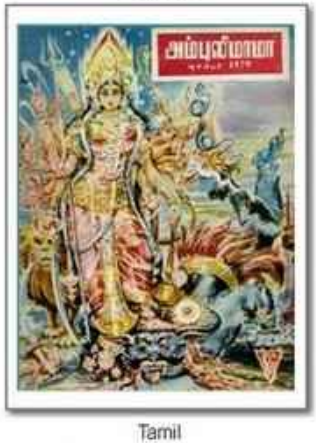

Tamil

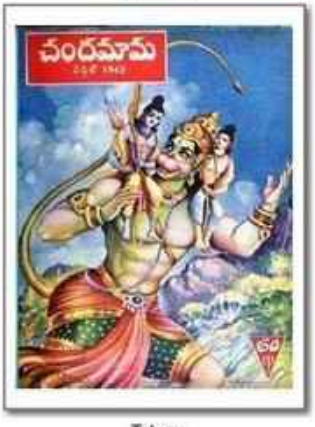

Telugu

Created By

Somupadma

Apart from these Chandamama also published in Malayalam, Sindhi, Santali, Panjabi and Sinhalese for different periods and for sure Vapa art adored those issues too.

Vaddadi Papayya - Vapa

Parents : Sri Ramamurthy & Mahalakshmi
Born : 10-09-1921 Srikakulam,Probably mother's native
Passed away : 30-12-1992, Kasimkota near Anakapalle
Education : SSLC
First sketch: Hanuman at 5years Learning art from Dad
Signature : Vapa, Pavanam & olo
His Explanation for "olo" past is zero, future is zero and he is present
Magazines with his art - Rerani, Abhisarika,Yuva, Chandamama,Swathi
His model artists: RaviVarma, Damerla RamaRao & Durandhar
His liked actors: NTR & Bhanumati
His liked singers: Ghantasala, Narayanavyas & Heerabai Barotkar
He certifies "Madhavapeddi Gokhale" as great art director
As per him "Russian art" has worlds highest standard
In National leaders He likes Gandhi (Follows him too)
He had Two wives, One daughter & Three sons
He used water colors and ordinary paper for most of his works
He was reluctant to public appearance, interviews, felicitations etc.Says an ordinaty man making art for a living.Yet he gave few interviews quite boldly answering a wide range of questions.

Collection,Editing & Presentation : Somupadma

Edit by Somupadma

చక్రపాణిగారు

చక్రపాణిగారు నాకు ఒక గొప్ప నైరూప్య ఇంద్రకార్ముక వర్ణచిత్రం. లేదా ఇంకా పూర్తి కావలసి ఉన్న ఆదర్శాత్మక చిత్రం.

అందుచేతనే చక్రపాణిగారు యిక మనకు లేరు అంటే వొప్పుకోను. నాకు మట్టుకు ఆయన ఎప్పుడూ ఉంటూనే ఉంటారు.

ఏ అన్వయార్థంగా చక్రపాణి అని పేరు పెట్టుకున్నారోగాని, నాకు 'చక్ర' శబ్దం—సుదర్శన చక్రం. చక్రపాణిగారు ఆ సుదర్శన చక్రపాణి! ఈ భావన నాకు దూరం కాకుండా ఉండాలనే కాబోలు—ఆయన భౌతికమూర్తిత్వాన్ని చూడబుద్ధి కాలేదు.

మహామహులు యిప్పటికే చక్రపాణి గారిలోని విశేషాల్నీ, గొప్పదనాన్నీ వెల్లడించే ఉన్నారు గనక నేను చెప్ప మిగిలిందేమీ లేదు. అసాధారణ కారణ జన్ముల గురించి సామాన్యంగా చెప్పుకు పోవడం నిస్సారంగా ఉంటుంది కూడ.

క్రియాసిద్ధస్సత్త్వేభవతి అని నమ్మిన చక్రపాణిగారు అటువంటి సత్త్వంగల వారిని ఎలా చూడాలో అలా చూస్తారు, ఎలా ఉపయోగించుకోవాలో అలా చేస్తారు, ఉపాయశాలి. ఆ ఉపాయాల్లో అణుమాత్రం కూడా అపాయానికి చోటు ఉండకూడదు, ఉండదు! సింహాన్నీ ఏనుగనూ, పులినీ, ఆవునూ ఒక పళ్లెంలో నీరు తాగించి చూడగల మంత్రసిద్ధి యేదో ఆయనకు ఉంది.

లౌక్యంతో ఆదర్శాన్ని ముడిపెట్ట డంలో చక్రపాణిగారు మేధావులే గాకుండా అతి ధాదస్తులని అనిపించేది. అందువల్లనే ఎన్నోసార్లు నాకు — యీయనగారు సినిమాలో వడకుండా ఉంటే ఇంకా ఎన్నెన్ని సుస్థిరమైన జాబిల్లి శిఖరాల్ని నిలబెట్టి ఉండేవారో గదా! మహోత్కృష్టమైన ఇంకెన్నెన్నో మేళ్లు సమకూడి ఉండేవి గదా! అని అనిపించేది. అనుక్షణం మారే కాలం కంటే ఒకడుగు ముందుకు పరుగెత్తి పాలు త్రాగే ప్రవాహం సినిమా! కాల ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోకుండా అచంచల ఆత్మవిశ్వాసంతో సుస్థిరంగా నిలబడగల శాశ్వతమార్గం చక్రపాణిగారిది. అది 'చక్రపాణి మార్గం' -ఆ మార్గం వెలుగు తూన్నంతవరకూ చక్రపాణిగారు జీవి స్తూన్న మహోన్నత రజతాద్రి శిఖ

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

రాగ్రం! ఆ మార్గంలో యువ కూడా ఒక మైలురాయి. 'చక్రపాణి మార్గం' గురించి యిప్పుడేమీ చెప్పడానికి వీలు కాదు, కాలమే రూఢిపర్చాలి.

జాతక కథల్లోని బోధిసత్వుని అంశ ఆయనది. అలా అని ఏది చెప్పినా బోధించినట్టులుండదు. పెద్ద విషయాన్ని చిన్న మామూలు గ్రామీణపు పలుకు లోనే అతి సూక్ష్మంగా చెప్పడం మాత్రమే, గ్రహించడం యివతలివాళ్ళ వంతు, అంతే! ఆయన బాటకు యెదు రాడినప్పుడు దరహాసం చూపేవారు. అది ఔననో కాదనో తెల్పుకోడానికి వీలుకాకపోయినా, తర్వాత్తర్వాత నీకే తెలుస్తుందిలే అన్నట్లుండేది. ఆయన వాత్సల్యం మాతృవాత్సల్యం; ఆభి మానం ఆత్మసదృశం.

చక్రపాణిగారు కదళీపాకంలో ఉన్న ఒక మహా కావ్యం. ఎన్నో తెలుసుకో వలసిన ఉద్గ్రంథం. కొన్ని తెరలు తొలగి నాకు బోధపడ్డాయి.

చక్రపాణిగారి నుంచి నాకు దొరికిన —నాకే కాదు, అందరికీ శిరోధార్యమైన రత్నం—కథైనా, కవైనా చిత్తరువైనా పామరుల్ని బాగుచేసేందుకే గాని ప్రకర్షకుకాదు, గనక వాళ్ళు కోరుకునే రుచితోనే అందివ్వాలి!—అనే అమూల్య మైన రత్నం. ప్రకర్షకు, ఆడంబరానికి - నేల విడిచిన సాముకి చక్రపాణిగారు ఎప్పుడూ విముఖులే. నాకు అన్నింటి కంటే ఎక్కువ ఆకర్షించేదీ అదే.

ఎవరు ఏది చేయాలో, చేస్తారో అది వారికి తెలిసినట్లుగా అందరికీ తెలీదు. తయారైనవాటిని, వాటిని ఉపయోగంలో పెట్టడంలో ఆయన ఘనులు. అదే ఆయనలోని సంరక్షించే స్థితికారక మూర్తితత్వం.

అందుకే చక్రపాణిగారు నాకు ఎప్పుడూ సుదర్శన చక్రపాణి.

వ. పా.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

వడ్డాది పాపయ్య

తెలుగు చిత్రకళా ప్రియుల హృదయాల్లో రంగుల వెన్నెల కురిపించి, వర్ణ సామ్రాజ్యానికి మకుటంలేని మహారాజుగా కీర్తి ప్రతిష్ఠలు పొందుచున్న చిత్రకారుడు శ్రీ వ.పా. వీరి చిత్రాలు చూడనివారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వుండరు. శ్రీ పాపయ్య జీవిత విశేషాలు తెలిసినవారు బహు అరుదు. వీరికి ప్రచారం అన్నా, ప్రశంసలు అన్నా గిట్టవు. చేసేకళాసేవ మౌనంగా, అజ్ఞాతంగా చేస్తారు. శ్రీ పాపయ్య పూర్తిగా పత్రికా చిత్రకారులు. వారు పత్రికలకు తప్పనూమూలు చిత్రాలు అసలు గీయలేరు. అలాగే చిత్రకళా పోటీలలో పాల్గొనడంగాని, ప్రదర్శనలు నిర్వహించడంగాని ఇంతవరకు చేయలేదు. అయినప్పటికి వీరు వివిధ పత్రికలలో వేసిన చిత్రాలు కళాభిమానులు కొన్ని ఫ్రేమ్ కట్టించి ఇండ్లలో భద్రపర్చడం చూస్తాం.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

శ్రీ పాపయ్య పవిత్ర నాగావళీ తీరాన వున్న శ్రీకాకుళంలో 1921 సెప్టెంబరు 10న జన్మించారు. తండ్రి శ్రీరామమూర్తి చిత్రకళోపాధ్యాయులుగా శ్రీకాకుళంలో పనిచేసేవారు. శ్రీ వ.పా. తండ్రి వద్దనే చిత్రకళను అభ్యసించి, స్వశక్తితో సాధనచేస్తూ రేఖాడి, అభిసారిక మొదలైన పత్రికలకు చిత్రాలు గీచి పంపిస్తూ ఉండేవారు. వీరి చిత్రాలు చూచి ముగ్ధులై స్వర్గీయ చక్రపాణిగారు చందమామ, యువ మాసపత్రికలకు ఏ ఖచిత్రాలను, కథలకు రేఖాచిత్రాలను గీయడానికి ఆహ్వానించారు.

సాంధ్యశ్రీ

శ్రీ పాపయ్య బహువర్ణ చిత్రాలు, ఏకవర్ణ చిత్రాలు, రేఖాచిత్రాలు నీటి రంగుల్లో గీస్తారు. వీరు తొలుత జానపద బాణీలోను తర్వాత పాశ్చాత్య శైలిలోను ఇటీవల ఆధునిక విధానాల్లోనూ చిత్రాలు గీస్తున్నారు. అయితే వీరి పాశ్చాత్య శైలి చిత్రాలకే మంచి ఆదరణ లభించింది. వీరు మగవారికన్న మగువలనే ఎక్కువ గీస్తారు. మగువల అలంకరణ, వస్త్రధారణ, రూపసౌందర్యం, వర్ణసౌందర్యం, వీటన్నిటిని మించి భావసౌందర్యం కళాభిమానుల్ని కదిలించివేస్తాయి. వీరు పల్లెపడుచు వేసినా, పొరాణిక సుందరిని వేసినా ఏ కవి వర్ణించనలవికాదు. వారి కల్పనా చాతుర్యం అలాంటిది.

శ్రీ పాపయ్య చిత్రకారులేకాదు. కార్టూనిస్టు, రచయిత కూడా! వీరి కార్టూన్లు, రచనలు యువ, చందమామల్లో తరచు వస్తూంటాయి. ప్రస్తుతం వీరు అనకావల్లికి సమీపంలో ఉన్న కశింకోటలో నివసిస్తున్నారు.

(15-3-1981 ఆంధ్రపత్రిక)

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

'చిత్రయోగి'

వడ్డాది పాపయ్యతో నాటి ఇంటర్వ్యూ

అపురూప చిత్రకారుడు వడ్డాది పాపయ్య 'రంగుల్లో రసరాజు', రేఖల్లో మనోజ్ఞ 'ఇంద్రజాలికుడు'. పల్లెసౌందర్యాలు, అమరలోకాలు, కన్నెసొగసులు, ముగ్ధఅందాలు, పురాణ పురుషుల దివ్యరూపాలు, అప్సరలోకాలు, కృష్ణలీలలు, హనుమంతుని వీరరూపం, శ్రీరాముని ప్రశాంతవదనం–ఇలా ఆ చిత్రయోగి కుంచె కళ నింపిన కళాఖండాలు ఎన్నెన్నో. తనముందువారుగానీ, ప్రస్తుతతరం లోనివారుగానీ సృష్టించలేని రూపాల్ని అనితరసాధ్యంగా మనముందు ప్రత్యక్షపరచిన 'మహాదేవశిల్పి' ఆయన.

లోకానికి తెలియకుండా తనని తానే ఏకాంతంలో బంధించుకుని, మరెవరూ దర్శించలేని దివ్యజ్యోతిర్మయలోకాల్లో విహరిస్తూ, యుగయుగాల్నాటి దేవతాసౌందర్యాల్ని, అపురూప పౌరాణిక రూపాల్ని బంధించి తెచ్చి లోకానికి అందించిన 'చిత్రభగీరథుడూ' ఆయనే. ఆయన 'అజంతా, ఎల్లోరా' శిల్ప సౌందర్య స్థాయిల్ని చిత్రకళలో పండించిన చిత్రరేఖా నటరాజు కూడా!

అయిదు దశాబ్దాలపైనే దుర్నిరీక్షంగా కాంతిప్రభలు వెలిగించిన 'కళాతేజం', 'మౌనతపస్వి' అయి ఎవరికీ తెలియని సుందరలోకాల్ని సృష్టించిన 'చిత్రబ్రహ్మ' వడ్డాది పాపయ్య.

కానీ, ఇంతటి చరిత్ర పురుషుడికి ఏ ప్రభుత్వ గుర్తింపులూ, అధికార పట్టాబిషేకాలూ, అభిమానుల తిరునాళ్లూ లేవు. కొంతవరకూ దీనికి ఆయనే కారణం.

వీటన్నిటికీ అతీతంగా జీవించిన 'నిష్కామి' ఆయన. లౌకిక జగతికి తానుగా వెలియై, దానినే మనసా వాచా కోరి కడవరకూ జీవించినా, లక్షలాది రసహృదయాల్ని సదా అజరామరంగా పాలించిన 'మహా కళాచక్రవర్తి'. దానికి ఏ అవార్డులు మాత్రం సరితూగగలవు?

డిసెంబరు 30 కీ॥శే॥ వడ్డాది పాపయ్య వర్ధంతి

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

అందచిందకుండా నాట్లేసిన కళ్ళు

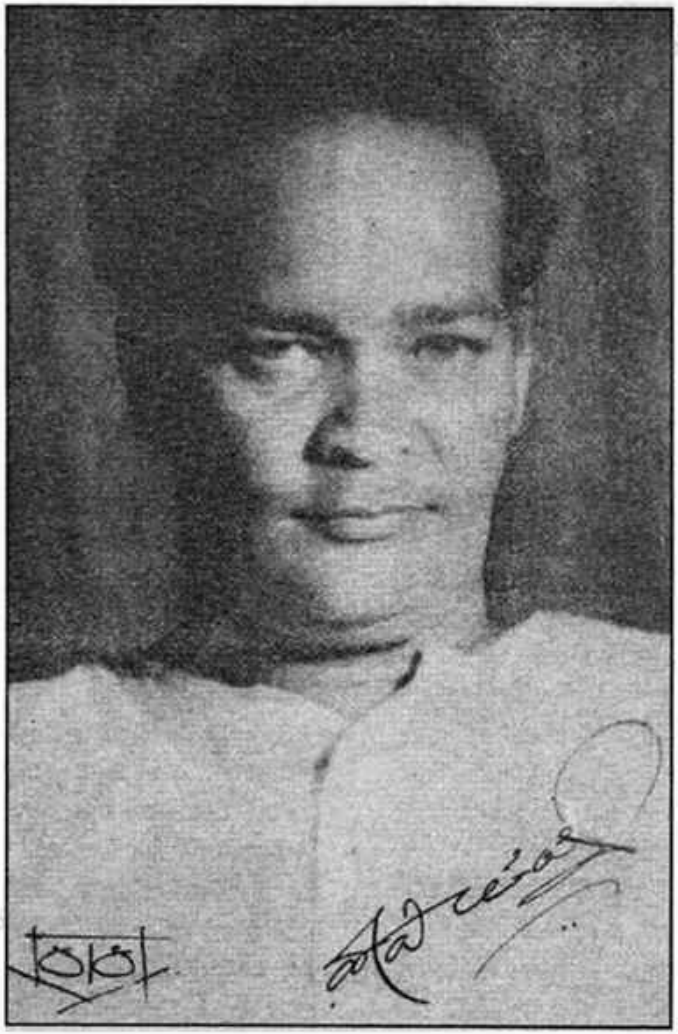

వడ్డాది పాపయ్య

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

1938లో ఎత్తిన 'వపా' కుంచె 1992 చివరలో ఆయన మరణించేవరకూ విశ్రాంతి ఎరుగదు. తన పదిహేడవ ఏట నుంచీ డెబ్బయ్ ఒకటవ సంవత్సరం వరకూ ఆయన చిత్రకళనే ఆరాధిస్తూ జీవితం గడిపారు.

"వ్యక్తి కృషిని గుర్తించండి. ఓ వ్యక్తిని ప్రేమిస్తే మీ ఊహకి తగ్గట్టుగా వారు వుండకపోతే నిరుత్సాహం కలుగుతుంది. కళాకారునిగా నన్ను అభిమానించవద్దు. నా కళనే అభిమానించండి!" అనేవారాయన.

అమరుడైన 'చిత్రయోగి'తో ఆయన సజీవంగా వున్నప్పుడు జరిపిన ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ విశేషాలు :

✦ *మీ దృష్టిలో మనదేశంలో చెప్పుకోదగిన చిత్రకారులు ఎవరు?*

ఇప్పుడు చిత్రకళకే ప్రాధాన్యం పోయింది. 'కలర్ ఫోటోగ్రఫీ' వచ్చిన తర్వాత నాశనమయింది. మన తెలుగులో ముఖ్యంగా మొదటగా 'దామెర్ల రామారావు' గారిని చెప్పాలి. ఆయన చిత్రాల గొప్పదనం చెప్పడానికి నా శక్తి చాలదు.

ఆ తర్వాత 'అడవి బాపిరాజు'. ఆయన గొప్ప భావుకుడు. చిత్రకారునిగా కంటే చిత్రకళను తన విమర్శనా రచనల ద్వారా బాగా వ్యక్తపరిచారనుకుంటా. హస్తకౌశలంతోపాటు తన అభిప్రాయాలు, లోపలి 'ఇన్‌ట్యూషన్'తో వుండే సౌందర్య కాంక్ష 'దామెర్ల రామారావు' ప్రతిబింబించినట్లు మరెవ్వరూ వ్యక్తపరచలేదు.

✦ *కమ్యూనిస్టు దేశాలు రష్యా, చైనాలలో 'చిత్రకళ'... అలాగే అభివృద్ధిచెందిన 'జపాన్' వంటి దేశం చిత్రకళలపై మీ అభిప్రాయం?*

ఇప్పటికీ చిత్రకళలో స్టాండర్డ్ అంటూ వుందంటే అది ఒక్క 'రష్యన్' చిత్రకళకే వుంది. ఒకప్పటి జర్మన్ చిత్రకళ అంతా కూడా ఇప్పటి రష్యాచిత్రకళగా చెప్పొచ్చు. చైనాది 'డెకరేటివ్ ఆర్ట్'. జపాన్-చైనాలవి ప్రాచీనమైనవి కాదు.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

✦ మీకు మనదేశంలో ఏ ప్రాంతాలవారి సౌందర్య శిల్పం' నచ్చింది? అలాగే ప్రపంచంలో మిగతా దేశాల్లో...?

రాజసం ఎక్కువగా 'రాజస్థాన్-పంజాబ్ ప్రాంతాలలో కనిపిస్తుంది. ప్రాచీనత-పౌరాణిక ముఖాలు బెంగాలీలవే! అంద మైన వ్యక్తులు 'బెంగాలీలే! ఇక పౌరాణిక పాత్రల్లో దేశం మొత్తంమీద తెలుగువాళ్లే ప్రథములు.

ఎన్టీఆర్ గురించి 'పాలిటీషియన్'గా నాకు ఏ అభిప్రాయమూ లేదు. ఆర్టిస్ట్ గా 'కృష్ణుడంటే అతనే'! 'శ్రీరాముడంటే' అతనే! ఏ పాత్రకయినా తగు అర్హత అతనికే వుంది. అతనిస్థాయి గలవారు గతంలో లేరు. ఇకముందు రాబోరు కూడా!! పౌరాణిక పాత్రకి ఎన్టీఆర్ పాటకి ఘంటసాల వంటివారు మరి లేరు. సరిరారు కూడా!!

✦ జ్యోతిషం-గృహవాస్తులపై మీ అభి ప్రాయం?

వాటిని ఊహలుగా కొట్టివేయలేం. శాస్త్రీయంగా వాటిని రుజువుచేయవచ్చు. అవి సైన్స్‌లో భాగమే. వాస్తులో మాన వుడు ఆరోగ్యంగా జీవించడానికి అనువైన విజ్ఞానం వుంది. విదేశీయులు 'ఆర్కిటె క్చర్'లో ఉపయోగం చూశారు. కానీ మనవాళ్ళు ఆరోగ్యం, ఆధ్యాత్మికతల్ని చూశారు.

✦ ఆర్టిస్టులు నూతనత్వం కోసం సదా అన్వేషిస్తుంటారు కదా! ఇందులో భాగంగా ఒకస్త్రీ కళాకారిణి 'పురుషుల్లో సౌందర్యాన్ని' అలాగే 'స్త్రీలలో సౌంద ర్యాన్ని' పురుషులు పరిశీలించడం నేరమంటారా? మన సాంప్రదాయరీత్యా దోషం కాదా? అలా అయితే 'కళంకి' నృజన ఎలా వస్తుంది? పవిత్రత అపవిత్రత అనే పరిధుల్లో 'కళ' అన్నది చనిపోదా?

ఇప్పుడు స్త్రీ ఆర్టిస్టులు ఎక్కువగా చిత్రిస్తున్నారుగా. కానీ వాళ్లుకూడా 'స్త్రీ

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

చిత్రాల్నే' ఎక్కువగా చిత్రిస్తున్నారు. 'కళకి ఎలాటి అవధులూ వుండరాదు. 'కళకి తప్పొప్పులు ఎంచరాదు. 'ఆర్టిస్ట్' తాలూకు సృష్టినే గ్రహించాలిగానీ, ఆ 'ఆర్టిస్ట్' వ్యక్తిగత విషయాల్ని కొలమానం గా తీసుకోవడం తప్పు.

✦ కళాకారులు తమదైన ప్రపంచంలో ఎక్కువగా జీవిస్తూంటారుకదా! ఎక్కువమంది 'మూడ్' రావడానికనో, లేక ఇన్స్పిరేషన్‌కనో ఏవేవో అం వాట్లకి, వ్యామోహాలకి లోనుకావడం ఎక్కువగా కనిపిస్తూంటుంది. ఇవి లేకుండా 'కళాసృజన' ఎంతమాత్రం చేయలేమనేవారే కన్పించడానికి గల కారణం?

తన్మయత్వం, లీనం కావడం- వీటికై నేను తపస్సులు చేయను. కోటివిద్యలు కూటికొరకే. ప్రతివాడు జీవికకి ఏదో

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

చేయాలి. నలుగురూ మెచ్చే పని చేస్తే నలుగురూ ఆదరిస్తారు.

✦ మనుషుల రూపాల్ని చూసి వారిని సైకలాజికల్‌గా అంచనాకట్టగలరా?

మనిషి బాహ్యరూపానికి, అంతర్‌రూపానికి పోలికలేదు. వాటిమధ్య వ్యత్యాసం అంతులేనంత! రెంటి సంబంధం ఒకటిగా ఎక్కడోగానీ కనిపించదు.

'ఏసుక్రీస్తు' చిత్రం గీయడానికి ఎంతో వెదకి వెదకి 'జీసస్' పోలికలు గల వ్యక్తిని కష్టపడి తెచ్చారు. అతనిలో 'క్రీస్తు' పోలికలు జీవకళ కొట్టవచ్చినట్టున్నయ్! అతనిని చిత్రించడం అయ్యాక సిగ్గుతో అతను ముకుళించుకుపోయాడట! ఎంతో వేదనని అనుభవించాడట. "ఏమయ్యా?' అని అడిగితే 'జీసస్‌వంటి మహనీయుని పోలికలు నాలో వుండడమేమిటి?! నా అంత నేరస్తుడు, పాపిలేడు!' అన్నాడట.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

✦ 'అలవాట్లు లేకుండా ఆర్టిస్టు వుండడు' అన్న నానుడి వుంది. ఆర్టిస్ట్ ఇన్స్పిరేషన్ కై అలవాటును ఆశ్రయించక తప్పదంటారు! మరి మీ మాటో?

(ఆయన నవ్వారు.) నాకు ఏ అలవాట్లూ లేవు. కానీ తమలపాకుల రసం సేవిస్తుంటాను. నాకు పళ్ళులేవు. అయినా నిత్యం ఇది తప్పదు. కేవలం 'ఆకు, వక్క, సున్నం' మాత్రమే. గుండగా దంచి తీసుకుంటాను.

✦ 'లియొనార్డో దావెన్సీ' పాపులర్ ఆర్ట్ 'మిస్టీరియస్ స్మైల్' 'మొనాలిసా' చిత్రం గురించి మీరేమంటారు?

దానిలో ఏదో తెలియని రహస్యం వుందంటున్నాను. నా మటుకు ఏమీ అర్థంకాలేదు. అయితే ఒరిజినల్ చూస్తే చెప్పగలను గాని 'రీప్రొడక్షన్' ద్వారా చెప్పలేను. నాకేం విశేషం కన్పించలేదు. ఒరిజినల్ చూస్తే చెప్పగలనేమో. అయినా ఇలాటి వైరైటీ స్మైల్స్ ఎన్నని లేవు?

✦ 'పికాసో' ఆర్ట్ గురించి...?

అతని బొమ్మలు 'పొలిటికల్'గా పనికొచ్చాయి. అంటే 'శ్రీ శ్రీ' తన భాషని రాజకీయాలకి ఎలా ప్రయోగించాడో, అలాగే 'పికాసో' తన చిత్రకళని రాజకీయ భావాలకి శక్తివంతంగా ఉపయోగించాడు. ఆయన అభిప్రాయాల్ని చిత్రకళలో బాగా ఉపయోగించాడు. ఏ కళ అయినా అర్థవంతంగా వుంటేనే ప్రయోజనం. అసలు కళల్ని శిల్పంకోసమో, డంభానికో, గారడీలు ప్రదర్శించడానికో ఉపయోగిస్తే అది తాత్కాలికం, నిష్ప్రయోజనం. చిత్రరచన ఇంచుమించు కవిత్వ రచనతో సమంగా పయనించడానికి నేను ప్రయత్నిస్తుంటాను.

✦ మీ 'చిత్రలేఖనం' నలుగురూ వుండగా చేయగలరా? లేక ఏకాంతం కావాలా?

ఏకాంతంలోనే చేస్తాను.

✦ పక్కన సంగీతం వినిపిస్తుండగా చిత్రాలు గీయగలరా? లేక అది భరించలేరా?

భరించలేను. నిశ్శబ్దంగా వుంటేనే ఏకాగ్రత బాగుంటుంది.

✦ 'బెన్‌హర్', 'టెన్‌కమాండ్‌మెంట్స్', 'క్లియోపాత్ర' వంటి హాలీవుడ్ చిత్రాలు చూశారా?

చాలా చూశాను అప్పట్లో... కానీ ఇప్పుడేం చూడడంలేదు. కారణం అంత గొప్ప కళతో ఏవీ నేడు రావడంలేదు. 'నేతిమిఠాయి తిన్న నోటితో– చవకబారు బజారుమిఠాయి' తినలేంకదా!

✦ 'భట్టివిక్రమార్క', 'పాతాళభైరవి' వంటి

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

వ.పా. జీవితంలో...

జననం : 10.9.1921. శ్రీకాకుళం లోని స్వగృహంలో.

తల్లిదండ్రులు : మహాలక్ష్మి, రామమూర్తి.

చదువు : ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. (1938) వరకూ.

చిత్రకళాభ్యాసం : తండ్రి దగ్గర. ఆయన అప్పట్లో శ్రీకాకుళంహైస్కూల్లో డ్రిల్, డ్రాయింగ్ టీచర్.

చిత్రకారుడిగా గుర్తింపు : 1938 నుంచీ.

అభిమాన చిత్రకారులు : చిత్రకళ ఇంటింటా వెలియడానికి ఆద్యుడైన రాజా రవివర్మ, మహారాష్ట్రికు చెందిన 'దురంధరుడు'.

ఇష్టదైవం : విష్ణువు.

ఇష్టమైన పురాణపురుషుడు : శ్రీ కృష్ణుడు.

అభిమాన జాతీయ నాయకుడు : గాంధీజీ. "ఆయనని మించినవారు మరొకరు లేరు"ని వ.పా. అభిప్రాయం.

ఇష్టమైన గాయకులు : "తెలుగులో 'ఘంటసాల'ని మించినవారు మరొకరు లేరు. హిందీలో మరాఠా గాయకుడు నారాయణవ్యాస్. హిందీ గాయనీ మణుల్లో– హీరాబాయ్ బరోట్కర్".

పాతచిత్రాలలో కళాదర్శకులు జానపద కాలంనాటి ప్రాచీనత గొప్పగా చూపారనుకొంటున్నాం. మీరేమంటారు?

వీటికన్నా గొప్ప ఆర్ట్‌డైరెక్షన్ కలవి చాలా వున్నాయి. దానికి రాజు 'మాధవ పెద్ది గోఖలే' చెప్పుకోదగ్గవాడు! తెలుగు దనం చూపింది అతనే! గోఖలే 'చంద్రహారం' చిత్రంలో తన ప్రజ్ఞనెంతో వెల్లడించారు.

✦ 'ఎన్టీఆర్', 'ఘంటసాల' లంటే మీకెంతో అభిమానం అన్నారుకదా. మీరు ఎంతోకాలం మద్రాస్‌లో వున్నారు. అప్పుడు వారిని కలిశారా?

లేదు. 'దుర్గుణమో, సద్గుణమో' నా మనస్తత్వం ఏమంటే ఒకరిని యాచించడంగానీ, గొప్ప గొప్పవాళ్ళని చూడాలని గానీ, వాళ్ళని పరిచయం చేసుకోవాలని గానీ నాకు ఎప్పుడూ లేదు. వ్యక్తి ఆరాధన లేదు. ఆ వ్యక్తి సృజనాత్మక సృష్టి, వాటి గుణాలే నాకిష్టం.

నా అభిమానులు కూడా నామీద వ్యక్తిగత అభిమానం చూపగూడదని, నా ఆర్ట్‌నే ప్రేమించాలని కోరుకుంటాను.

✦ మీరు ఎప్పుడైనా మహిమగల గురువుల్లో ఎవరినైనా దర్శించారా?

వీళ్ళమీద, మహనీయులు అనేవాళ్ళ మీద నాకు ఏ నమ్మకమూ లేదు.

–అని నాటి ఇంటర్వ్యూలో అన్నారు వడ్డాది పాపయ్య.

–మంగెన గంగాధరరావు

స్వాతి

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

శ్రీ వడ్డాది పాపయ్య గారితో సమగ్రమైన ఇంటర్వ్యూ

కొందరు మహాకవులు, కళాకారులు వున్న కాలంలో మామూలుగా జీవించడం కూడా గొప్పసంగతే. వారితోటిపంచాయాలు, స్నేహాలు, పలకరింతలు మరిచిపోలేనటువంటివి మాత్రమేకాదు, మనుమలకు, మునిమనుమలకుకూడాచెప్పదగినవీ, నేర్పదగినవీకూడా.

"ఆయనను చూస్తానని, యిటువంటి యిబ్బంది కలుగనీయనని కాపెవుమాట్లాడి పోతానని" పత్తరంలాస్తే, వెంటనే "అలాగే రండి, మీవల్ల యిలాంటి తిప్పర్చ మాకు జరగదు, స్నేహితులతో స్నేహంగా మాట్లాడినట్టే మా అభిప్రాయాలను నిస్సంకోచంగా చెబుతూ ఎంతసేపైనా మాట్లాడతాం. మీరు యేరోజు వచ్చేది తెలియజేస్తే అవకాశం వుంటే అది ప్రాయండి" అంటూ వచ్చిన పత్తరం చూసి నిజంగా యింతో అనిపించిందనాను. వంతోషపడిపోయాను. యిది మాకు లభించిన సువర్ణావకాశంగా భావించాను.

అతరువాత పనిలోపనులుకుకంగోట అయ్యలువేసాను నేనెంతో యిష్టపడే అభిమాన చిత్రకారుడు శ్రీ వడ్డాది పాపయ్య నేనుచేసిన కల్పం ఆయనకు అభిమానంగా అచ్చేందుకు సిద్ధమవుతున్నాను. ప్రశ్నలు లిస్టూ, టేప్ రికార్డరూ కూడ.

ఇంటికి వెళ్ళి గేటు తెరవబోయేంతలో, "మీరు నిలబడ్డారేమోనా?" అని అరిగారు. ఆయనే శ్రీ వడ్డాది పాపయ్య అని తెలుసుకున్నాక ఎందుకోభయంవేసింది కానీఆయన నవ్వుతూపాదరంగాలోపలికి పిలుచుకువెళ్ళారు. మాట యిరువురూ యింతో ఆశ్చర్యంగా వుంచప్పుడు. ఎందుకనంటే నేను తెలుసుకున్న దాన్నిబట్టి శ్రీ వడ్డాది ఎవరికీ ఇంటర్వ్యూ యివ్వరు.

ఆయనే మంచినీళ్ళు తెచ్చారు మాకు. ఆయన చాలా దయగల వ్యక్తిలా కనిపించారు. ఆయనకళ్ళల్లో యేదో అద్భుతశక్తి వున్నట్టు తోచింది. ఆ కళ్ళతోనే వచ్చిన వ్యక్తి యిలాంటివాడో కళాకారుడో తెలుసుకోగల్గుతారు. వారిలోనిజమైనంతుందో నిజాయితీ యింతుందో నిక్కచ్చిది. ఆ తర్వాత దానిబట్టి అలోచిస్తారేమోనంటాను. ఆయన తన గురించి అనుకున్నా. యిరువురూ యింటికు రావడ్డానంటే వారిగొప్పదనమనూ, వ్యక్తిత్వాన్నీ యేకాంతమైనా తెల్పేందుకే.

ఆయన మాటల్లో యింతోప్రేమ కురిపించారు. యాభైయేళ్ళనుంచీ ఆయన చేసిన ప్రతీచిత్రమూ చూసే గొప్పఅవకాశం మాకు కల్పించారు. పాత్రకర్మకి పాత్రమపోలిత్తదువు. తను చెప్పదలచుకున్నది మాటలగా చెప్పాడు. నిజంగా పత్తరంలో రాసినట్టే స్నేహితులతో స్నేహంగా మాట్లాడారు. ఆయనతోవున్న ఆ కాస్తేపాటి పరిచయం మరచిపోరాని అనుభవం మాకు.

ఆయనతో మాట్లాడుతూఆయనమాటల్ని టేపుచేసుకుంటూనేవోరాను అలాగేఅన్నారు నవ్వుతూ. ప్రశ్నలు రాసుకున్న కాగితం చిన్నదుంటే అదేమిటి? అన్నారు. చెప్పితే అవా! అని మళ్ళీ నవ్వారు. మరిర్మలమైన ఆ యింటర్వ్యూయొక్కపూర్తి పాఠమేయిది.

♦ మాస్టారుగారూ! మీరు చిత్రాలు గీయాలనే కోరికయెప్పుడు పుట్టింది? దానికేదేమైనాకారణాలున్నాయా?

బహుశా ఆ కోరిక పుట్టుకతోనే పుట్టివుంటుంది. మాగారువారుచిత్రకారులు. బహుశా ఆయనగారి మేనరికమైన పుత్రాహమే వాళ్ళ ప్రవేశించి వుంటుంది.

♦ సహజసిద్ధంగా మీలోవుండేదా? బాహ్యమైన ప్రేరణలున్నాయా?

ఆయన (తండ్రిగారు) ప్రేరణలేకపోతే యేదీజరగదు. మాకుచేర్చిందికూడా ఆయనే.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

♦ మీరు గీసిన మొదటిచిత్రం? దాని భావం?

మొదటి చిత్రం అనేటంతగోవడానికి అలవాటులేదూ లేదు. చిన్నప్పుడు మంచి మంచి చిత్రాలు చెప్తున్నప్పుడు మొదటి చిత్రమని యిట్లా అనుకోగలమా?

(పాక్కుడుతూ తరువాత) అయితే మొదటి చిత్రం అని మీరన్నారు గనుక నాకు విషయం చెప్పవలసి వస్తోంది. 'ఆంధ్రజ్యోతి' అని పత్రికలోగాని పంపాడట్టంలో నాకు పత్రిక వచ్చేది. దానికి పూర్వమంతా ఒకటి వేశారు. అందులో 'రతిమన్మథ' అన్నదొకటి వేశారు. ఆ బొమ్మ అంధ్రదేశంలో గొప్ప సంచలనం రేపింది. చాలామంది దాన్ని విట్టారు. ఇది చిత్రలేఖనంకాదు. చిత్రలేఖనమంటే యింత మాత్రమేనా, అనుకున్నాం

కథంలేలా చిత్రీకరించేటట్టుగానూ వుండదన్నారు. శ్రీ శ్రీ యేమో 'చిలకముక్కు' లా గమ్మత్తుగుందన్నారు. నిజంగా అదే నా మొదటిచిత్రమని నేను చెప్పుకుంటున్నాను.

♦ చిత్రలేఖనంలో మీరు గురువుగారి పద్ధతా వుండేవారా?

చిత్రలేఖనంలో మా నాన్నగారి తరువాత గురువులన్నవారుగా రవివర్మ. ఆతని బొమ్మల్ని అలా చూస్తుంటూంటే చాలా బాగుందన్న అభిమాని అయిన బొమ్మల పిల్లనే కట్టింది. తరువాత రామోద్ద రామారావు. యిప్పటికీ నాకు గురువే.

♦ మన తెలుగుదేశంలోమీరు నచ్చిన చిత్రకారుడు రామారావే అంటారా?

నాకు రామారావేగారు. పి. వెంకట్రావు రామారావుకు సమకాలికుడు. ఆయనకూడా

తక్కువవయసులోనే చనిపోయాడు. పిల్లవాడూకూడా అతడు గొప్పబొమ్మలు గీశాడు.

♦ అవనీంద్రనాథబోసు, రాజేంద్ర మొదలైనవారిని గురించి చెప్పండి.

అనగా లేనిది కొత్తహంగుల్ని, కొత్త రీతుల్ని ప్రవేశపెట్టింది బెంగాలీలు. ఆ బెంగాలీ చిత్రకారుల తరువాతే తక్కిన వాళ్ళని చెప్పుకోవాలి.

♦ మీకునచ్చినవిదేశీచిత్రకారులెవరు?

యింగ్రెస్ (యింగర్స్?) అన్న చిత్రకారుడంటే నాకు భలా యిష్టం. ఆయన స్పెయిన్ చిత్రకారుడు.

♦ ఆయన ప్రముఖంగా వేసిన చిత్రమేమిటండి?

జోక్ ఆఫ్ అర్క్

♦ దామెర్ల రామారావు గారికి కూడా ఆయనంటే...

ఆ ఆ....రామారావు బొమ్మలు ఇంగ్రెస్ బాలాకు బొమ్మల్ని యిష్టపడినట్టే యిష్టపడేవారు. రామారావు స్నేహితులు కూడా యింగ్రెస్ బాలాకు బొమ్మలకి దగ్గరే వుంటారు.

♦ మీకు నచ్చిన కవి?

ప్రాచీనకవులంగురించి చెప్పుకోవలసివస్తే పోతన. అమ్మలోతనామాత్యుడు. కారణం యేమిటంటే అంత సులభమైన మాటలతో యిష్టపడినకోళ్ళపాకలాగాకుండా ప్రాణ పాకంలా సామాన్యజీవుడికి కూడా అనేకమైన వస్తువులాలను ప్రవేశపెట్టాడు.

♦ వర్తమానంలో మీకు నచ్చిన కవులు?

యింకెవరు? మన శ్రీశ్రీయే. తరువాత కృష్ణశాస్త్రిగారు. అతి మధురమైన గేయకవయిత.

♦ నటి యెవరు?

నాకు యిప్పటికీ అప్పటికీ భానుమతిని మించిన నటి లేదు. భానుమతినిమించిన కళాకారిణి లేదు.

♦ సావిత్రి అంటే?

భానుమతి పాత్రత్తే నాకు కనిపిస్తుంది.

♦ మొదటగా మీరుచిత్రాలు వేస్తుంటే అప్పుడుసమాజం మీయెడల యెలా వుండేది? యిప్పుడెలా వున్నది?

సామాజిక దృష్టే నాకు లేదు. సమాజం నా చిత్రాల గురించి యేమనుకుంటున్నారు, యీ సమాజం ఎలా చూస్తున్నారు అన్న ఆలోచనలేదు.

♦ రాజకవిత్వంలో కృష్ణశాస్త్రినుమహాకవి అనడంలాగే సౌందర్య చిత్రలేఖనంలోమీరు మహాచిత్రకారుడు అనాలనుంది. మీరుయేమంటారు?

మహా చిత్రకారుడు అని మాత్రం అనకండి. చిత్రకారులందరూ మహాచిత్రకారులే.

♦ స్త్రీల చిత్రాల్నే ప్రముఖంగా యెందుకు వేస్తారు మీరు? ప్రకృతిలో అందంలో, గుణగణాల్లో స్త్రీపురుషుల్ని సమానులేకదా?

మరి నేను పురుషుణ్ణైనందువల్లనేమో.

♦ మీ చిత్రాలు శాశ్వతంగా నిలిచిపోయేందుకు మీరు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నారా?

నాకు అటువంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవా

అప్పటిన సంచిక

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

లన్ని అలోచనలేదు. యిది అన్నవుంటుంది కాదు. గతంలో అనేకమైన అద్భుతమైన చిత్రాల్ని యిప్పుడు యెవరు గుర్తుచేసుకుంటున్నారు? వాటి అలూరు వరకు యిక్కడైనా యివన్నా చూపిస్తున్నారా?

♦ చిత్రలేఖనం వల్ల కొంతమందికలకు వినియోగం యేమిటంగానుంటుంది?

యిప్పటికి చిన్నపిల్లలుయేమోగిస్తూనేవుంటారు. వాళ్ళకిచిత్రకారులంటే అట్రాక్షన్ వుంటూనే వుంటుంది. కాని అ అట్రాక్షన్‌ని పోషిస్తామని యేవిధంగా యిక్కడ వుంది?

♦ చిత్రలేఖనానికి, ఫొటోగ్రఫీకి తేడా యేమిటి? ఫోటోగ్రఫీనిమీరుకళగా గుర్తిస్తారా?

ఖచ్చితంగా చెప్పలేం. అలాంటి చిత్రలేఖనం అన్నా ఫొటోగ్రఫీ అన్నా కళలే. చిత్రకారులు ఫొటోగ్రఫీలా చెయ్యొద్దు. ఫొటోగ్రాఫులు చిత్రకారులలాగా కూడా చెయ్యొద్దు. చిత్రకారుడికైతేతూలంతో చేస్తున్నాడో అదేస్థానంలోఫొటోగ్రఫీకిసార్థకమే. అయితే ఫొటోగ్రఫీకి కూడా సార్థకంగానిది చిత్రకారుడికి సార్థకమవుతుంది.

♦ కళకోసం బతకాలంటారా? బతకడం కోసం కళ అంటారా?

బతకడంలోనే కళఅన్నది నిజమే. కళ కోసం బతకడమన్నది.... అది చెప్పడానికి లేదు.

♦ కళని అమ్ముకోకుండా బతకలేని రాజ్యంలో యేం చెయ్యాలి? అటువంటి నిరుపేదలైన కళాకారులకు మీరేమి సలహాయిస్తారు?

నిరుపేదలకి కళ అన్నది అర్థిస్తారు అ విధంగా చెప్పవలసివస్తే నిరుపేదల్ని పోషించగలిగినప్పుడే కళకి సార్థకత. నిరుపేదల్ని పోషించలేని కళఎవరికి?

♦ అంటే మరి అలా వ్యాపారంలోపడిపోయి కళార్థకవిలువల్ని మరచి....

వ్యాపారంలోకూడా నిస్వార్థం చూపించవచ్చుగా?

♦ 'ఆపారమజేయం' అన్న మీ కళ మాత్రమేమి కళే అని అనుకుంటున్నాం. నిజమేనా?

యేదీకాదు. అది కల్పన. పనికట్టిపనిపై నటువంటి వ్యక్తులు, సంఘాల మీద అది పెట్టిన పేరు మాత్రమే.

♦ మీ కొన్ని చిత్రాల్లో వెలుగునీడల పనితీరు కనిపిస్తుంది. ఆలోచనం కనిపిస్తుంది. మీరూ అలాగే అనుకుంటున్నారా? 'రావచిత్రం. ఆలోచనం' యీ రెండింటికీ సంబంధముందంటారా?

వేనివ్వరూ అలాగానివి. అస్తుకున్నకూడా. ఆలోచనానికి భావానికి యేం సంబంధం లేదు. వాస్తవికమ్కూడా అనేక భావాలు కలగవచ్చు. విశాలభావానికి కూడా అనేక భావాలు కలగవచ్చు. అలాంటి దృష్టితో చూస్తే యింతో మందున్నారు. వాళ్ళకి భావాలులేవని యెలా అనగలం?

♦ అందాన్ని చూచి స్పందించకుండా, చప్పరిస్తూ యిది 'ప్రజాకళ' కాదు అనే కొంతమందిఅద్భుతయవాదుల గురించి మీ మాటేమిటి?

అద్భుతయం అన్నదిఅసంబద్ధమైనమాట అద్భుతయమన్నది ప్రతిఅణువులోను, ప్రతి విషయంలోనుకూడాపొగుపూనివుంటుంది. అద్భుతయంలేనిది ఏదీలేదు. పరిణామశీలమైనకాలంలో అద్భుతయం యిప్పుడూ పొగుపూనే వుంటుంది. యిదే ప్రత్యేకమైన అద్భుతయం అని చెప్పడం వల్ల అనవసరం

♦ చిత్రలేఖనంలో విమర్శ యిలా వుంది? యిలా వుండాలి? చిత్రలేఖనాన్ని విమర్శించేవారు చిత్రకారులే అయివుండాలా?

నిజమైన కళాకారుడెప్పుడూ విమర్శని పాటించడు. తనకు తోచినటువంటి చిత్రాన్ని సృష్టిని చేస్తూనే వుంటాడు.

♦ చిత్రలేఖనాన్ని విమర్శించే వారు చిత్రకారులే అయివుండాలంటారా?

అనవసరమే. చిత్రాన్ని అతడొక్కడు కూడా చూసి దాని అలూరు మీద చెప్పిన ప్రకారం గలిగేశక్తి ప్రతిమనిషిలోనూవుంటుంది. విమర్శతో మనకి నిమిత్తం లేదు. యెవరికి తోచింది వారు చెప్పుకోవడంలో యేదైనా సంకోచమూ వుండకూడదు. సామాన్యుడు చెప్పిన విమర్శనాన్ని కూడా గుర్తించగలిగినవారేవుత్తమ చిత్రకారుడు.

♦ చిత్రాల్ని వేసేటప్పుడు మీరుదైవ ప్రార్థననాసీ ధ్యానంనాసీ చేస్తారా?

అటువంటివేమీ లేదు. దైవ ప్రార్థన, దేవుణ్ణి పనుముగోవడం ప్రత్యేకంగా వుండదు. అదెప్పుడూ అంతర్గతంగా మనసులో వుండనే వుంటుంది. పొట్టచిత్రాలు వేసిన ప్పుడేకాదు.

♦ దేవతలు లక్ష్మి, సరస్వతి మొదలగువారి చిత్రాల్ని గీసేటప్పుడు

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

కూడా మీ మనసు శృంగారమయంగా ఉంటుందా? తప్పకుండా?

లక్ష్మీదేవి బొమ్మని చేస్తున్నప్పుడు నేను నిష్ఠతో నమస్కరిస్తాను. పాత్రుని చేసేటప్పుడు నేను కవిత్వ అనుకుంటాను. అలా చేస్తే పాత్రలోని, అన్నలోని కదిలింపు.

♦ మీరప్పటికి యెన్ని చిత్రాలు గీసి ఉంటారు?

పైన చిత్రాలు గీసి ఉంటాను. అందులో మెప్పుపొందినవి వున్నాయి. తిరస్కరించబడినవి. వ్యాపారంలో వేసినవి ఉంటాయి. వ్యాపారం కాకుండా వేసినవి ఉంటాయి.

♦ మనసు కళావికలుగా ఉన్నప్పుడు మీ బొమ్మల్ని చూస్తే ప్రాణానికి

హాయిగా ఉంటుంది. అనిర్వచనీయమైన శాంతిని యిచ్చే మీచిత్రాల్ని చూసుకుంటే మీకేమనిపిస్తుంది?

లోపాలు కనిపిస్తాయి. మెరుగులూ కనిపిస్తాయి. ఉంగరాలు చిత్రించి వెయ్యాలన్న కోరికలూ కలుగుతుంటాయి.

♦ బొమ్మలు వేస్తుంటే బొమ్మలు పిచ్చి అంటారు. నాటకాలు వేస్తుంటే నాటకాల పిచ్చి అంటారు. కళాసాధనను పిచ్చిగా చిత్రీకరించేవాళ్ళను ఏమనాలి?

పిచ్చివి అనేసి అన్నారు. కళాపిపాసం అన్నారు. అది మామూలు వాళ్ళకి పిచ్చి అనిపిస్తుంది.

♦ యిందుకాలిన పిచ్చిగీతలు? మరు

పెట్టేటా సుద్ద పెట్టేనా? అనేటటువంటి మనస్తత్వం యివ్వరు పోతుంది?

కూడా, గుడ్డా పెట్టవచ్చు పోతుంది.

♦ ఒక కళాకారుడై ఉండి వ్యర్థకళాకారులకి యిచ్చే ప్రోత్సహించేసిన యిస్తే రామారావుపై మీ అభిప్రాయం?

నాకు మా నటులూ, కాకియచిత్రకారులూ అంటే అసహ్యం. వాళ్ళు కాదు మనుషులు గాని, వాళ్ళని చిత్రించడం గాని నాకేమీ అవసరంలేదు.

♦ యీమధ్య విడుదలైన 'రంగులకల' అన్నసినిమాలో ప్రణాళికాలాంగను చిత్రించడమే చిత్రకారులు చేయవలసిన పని అన్నట్టుగా ముగించారు. మీరెంతవరకు యేకీభవిస్తారు?

ఆ రంగులకలనేను చూళ్ళేదు. తరువాత సినిమాల్లో కాకియాలు అనవసరం అంటాను. సినిమా అన్నది మనుషులకి నాకవడంగా పెరదీర్చాలిగాని, కాకియాలతో వారిని మరింత కలతపెట్టకూడదు. స్థానిక మనుషులతో కలతపెట్టడం సినిమా లక్ష్యం కాదు. మనకున్నవి సినిమాలు. యేదో రసవంతంగా తప్పితేకూడా చేయకూడదు.

♦ చిత్రలేఖనాన్ని సమాంతరం చేసి, కళాత్మకవిలువల్ని విస్మరిస్తే చిత్రలేఖనం అనిపించుకుంటుందా?

చదరం చదరం చేయడమన్నది యెలా వుంటే కళకి కూడా వాంఛనీయం కాదు. కళాకారుడు చెప్పేదేదో దమాలాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకోకూడదు. తనకనుభవించిన తీపిదనం యేది యెలాగుంటే కళలో అలాగా దక్కే పాంచరకమే కళాకారుడు పనిగాని పామరుడి దృష్టితో వుండకూడదు. వుంటే అది వ్యాపారమవుతుంది. లేదా అంటే రాజకీయం అవుతుంది. వ్యాపారం కోసం చిత్రకారుడుగడం, రాజకీయంకోసం చిత్రకారుడుగడం అని యేదో నాకు దారి పారిపోవడం అయిపోతుంది.

♦ మీరు స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పని చేశారా? మీరు దాదా యిష్టపడే జాతీయ నాయకులెవ్వరు?

అప్పట్లో నాకేమీ తెలియదు. చిన్నప్పుడు నాకు అలాంటి అభిప్రాయాలు అనేవేమీ లేవు. జాతీయ నాయకులు గాంధీయే.

♦ సౌందర్యకళాధారులు చలం, కృష్ణశాస్త్రిలపై మీ అభిప్రాయం?

చలం అద్భుతమైన రచయిత. ఆయనలో

అనేకమైన కోణాలు వుంటాయి. అద్భుతమైన అలోచన వుంటుంది. అద్భుతమైన అలోచన నాకు నచ్చినప్పుడు నచ్చకపోవడమన్నది అనేటటువంటి విషయం. కాని గొప్ప అలోచనాపరుడు కృష్ణశాస్త్రి. పోతన తరువాత కృష్ణశాస్త్రి. మధురమైన గేయాలు. మాధుర్యం అంటే యిప్పటికీ కృష్ణశాస్త్రి తరువాతే.

♦ మీకు జ్యోతిష్యం, పూర్వజన్మ ఫలితాల్లో నమ్మకముందా?

జ్యోతిష్యంమీద పూర్తి నమ్మకముంది. అయితే జ్యోతిష్యం అన్నది నేడు అయిన రీతిలో ఉపయోగించుకొనకుండలేరుగాని, జ్యోతిషం పైన విశ్వాసం వేసిన వాళ్ళు యిప్పటికీ కూడా పంచాంగాలకన్నా గతి లేదు చెప్పుకోవడం. ఇక పూర్వజన్మలంటారా

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

అనవసరం. బుద్ధుడు చెప్పింది చూడండి. బాణం యెక్కడనుండివస్తోందో, యెలాగు వస్తోందోకాదు ముఖ్యం. ముందుఆబాణం తాకకుండా వారిని నివారించుకోవడానికేమేం చేయాలి? అది ముందు తెలియాలి.

♦ దాదని తొలగించుకోవడం అనేది నాస్తికత్వంతో ముడిపడి వుందికదండీ?

అస్తికం, నాస్తికంఅన్నది వదిలేయండి. ప్రస్తుతానికేదిఅవసరమో అదిచూడండి.

♦ కళాకారులు చాలామంది సెన్సిటివ్‌గా వుంటారు. కారణం యేమై వుంటుందంటారు?

సెన్సిటివ్ గాకపోతే కళాకారులెలాఅవుతారు?

♦ మరలవాట్లు,తాగుడు,జూదం,వ్యభిచారం మొదలైనవి కూడా కలిగి వుంటుంటారు యెందుకని?

అవేమీ నాకు తెలియవు. అంతేకాదు వాటి గురించి నేను మాట్లాడలేను.

♦ బలహీనతలకీ, కళకీ సంబంధం వుందా?

కళకీ బలహీనతలతో సంబంధంలేదు. బలహీనత్వంతో కళ అనిపించుకుంటే అది బలహీనమైన కళ.

♦ చిత్రలేఖనం చేసుకుంటి వుండటానికి కారణంయేమిటి?

దానికి ప్రాథమిక ముఖ్యమైన కారణం. అందులోనూ యువ్వెను వర్ణ రాయాచిత్రం నచ్చిన తరువాత చిత్రలేఖనానికున్న ప్రాయ మెల్లమెల్లగా మారిపోతూంది.

♦ అంటే యిది యిలానే అనుకుంటే పోవాల్సిందేనంటారా?

యేది అనుకోలేదు. సృష్టిలోఅన్నివిషయాలు నిరంతరంగా పెరుగుతూనే వుంటాయి. ఒకానొక యుగంలో కొన్ని తగ్గుతుంటాయి. కొన్ని పెరుగుతుంటాయి.

♦ మీరు యెక్కువగా యే గుణాన్ని చేస్తిస్తారు?

యే గుణాన్ని చేస్తుందనో? చదువుతారా? వస్తువుతారా?

♦ దుర్గుణాన్నే

(నవ్వి) దుర్గుణాలన్ని చేస్తిస్తూనా చదువుతూ మెచ్చుకుంటారా....

♦ మీరు యెటువంటివ్యక్తులంటే యిష్టపడతారు?

గుణాలలో వర్తనగుణం లేదు? సత్వగుణం.

♦ మీరు హాస్యం కూడా యెక్కువగా

హాస్యంపోకళ్ళని అతి చాలామంది చిన్నచూపుచూస్తారు కేవలం పొట్ట నిండ్యటానికి హాస్యం పనికి వస్తుంది. అలాగే కార్టూన్లు చాలామంది చేస్తుంటారు. వీటన్నిటి యే విధంగానైనా మీదాపత్తు చేయగలిగితే వాటి ప్రయోజనం. హాస్యానికూడా అలాగే సంపాదించుకోవడానికి వీలుంటే సంపులో లోటుపాట్లని అవకతవకల్ని చూపడమే హాస్యం. ప్రయోజన కారి అవుతుంది.

♦ యువచిత్రకారులకి మీరిచ్చే సందేశం?

యువచిత్రకారులకేకాదు,చాలామంది చిత్రకారులందరికీ కూడా నేనుతెప్పేదేమంటే రాయండి. మీరు రాస్తున్నకొలదీ మీ చిత్రలేఖనం మీచేతుల్లోకి వస్తుంది. పరిణామం యెప్పుడూ మీకేతెలుస్తుందనానిఅనలేను.

♦ మిమ్మల్ని బాగా స్ఫురింపచేసే వస్తువుగానీ,మనిషిగానీ వున్నారా?

స్ఫురణంటే యేమనిచెప్పడం? ప్రతిదీ స్ఫురింపచేస్తుంది. దురదృష్టవశాత్తు నిరంతరం యెవరికీ తెలియదు. అక్కడు మనోధర్మాన్ని యేదక్షిణారి వారికి రవివర్మతెలుసు. దురదృష్టవశాత్తు రవివర్మ కంటే ఎక్కువ అద్భుతమైన ప్రక్రియ కనిపిస్తుంది. ఎస్.ఎస్. పంతులే బొమ్మలు చూసి వుంటారు. ఎస్.ఎస్. పంతులే చేసిన బొమ్మలన్నీ దురదృష్టవశాత్తు అవి పెద్దవయ్యి దురదృష్టవశాత్తు అవి చాలామంది గ్రంథాలలో రవివర్మచిత్రాల్లో కన్నా ఎక్కువ పద్ధతిలోకనిపిస్తుంది. దురదృష్టవశాత్తూ వాటి ప్రచారంపోతూనే వుంటాయి. దురదృష్ట చిత్రాలు యెప్పుడూ బాగుపడేవిలంలో కనిపిస్తూనే వుంటాయి.

♦ విదేశాలలో చిత్రకారులకి గౌరవ అభిమానం కనిపిస్తుంది. వారి వారి చిత్రాలు అమ్ముడుపోని మరీ కొనుక్కుంటారు. మనదేశంలో పరిస్థితి అందుకు వ్యతిరేకం. కారణం?

అది యేమాటనుండో మనకెన్ని అక్కరం. మనదేశంలో సంగీతానికి,కవిత్వానికి చిన్న అదరణ చిత్రలేఖనానికి, శిల్పానికి లేదు. అంటే....వాళ్ళకి అర్థంకాదు.యిది....మన సంస్కృతి.

♦ దానికి కారణం యెవరై వుంటారు?

చెప్పలేను. ఏలాగాళ్ళకారణమంటానికి లేదు. చిత్రలేఖనం, డ్రాయింగ్‌అన్నవి శాస్త్రీయంగా, సైన్సుకి దగ్గరగా వస్తాయి. మా సంగీతం, కవిత్వం అన్నవి మనుషుల తత్వానికి యెక్కువగా దగ్గరగా వుంటాయి.

♦ యెప్పటికైనా చిత్రలేఖనానికి బాగా ప్రోత్సాహం వచ్చే అవకాశం వుంటుందా మనదేశంలో?

చిత్రలేఖనం అన్నిట్లోను అంతర్గతంగా కలిసిపోతుంది. అంతేకాని చిత్రలేఖనం అనేదా ప్రత్యేకంగా విశ్వరూపంతీర్చుకోదు. అన్నిట్లోను అంతర్గతంగా కలిసిపోయి మంచిరిక్కిట్టిల్చ్చిన్నాయనుకోండి వాటిపై అద్భుతమైన డిజైన్స్, చిత్రలేఖనం కనిపిస్తుంది. మరికొన్ని రోజుల్లో చిత్రలేఖనం పూర్తిగా మన అందరి వీధులలో కనిపిస్తుంది. అలా ప్రతిలో కలిసిపోతుంది. సౌందర్యంగాఉన్న ప్రతిదాంట్లోనూ చిత్రలేఖనం కనిపిస్తుంది.

♦ మీరు చిమిటిడ్‌గాఉండిపోయారని పిస్తుంది. అంతర్గాదీయంగాకూడా.

దాని అనుపంటలఅంతర్గాదీయంగా వెళ్ళాలనిగాని, కిర్రిగాఁ వాని యిటువంటి అభిప్రాయాలు యేమీలేవు.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

♦ అవునవునోండి. అలాగా మీరు ఇంత ఎక్కువమందికి తెలియాలని.

యిందులు తెలియాలని అని అనుకుంటున్నాను. తరిని యేమిటి ప్రయోజనం? ప్రతుకుతెరువు అన్నారు కదుల్లం. చిత్రలేఖనం ప్రతుకుతెరువుగా పనియోగిస్తూంది. ఆ ప్రతుకుతెరువు కోసమే అయినా చిత్రలేఖనంలో మంచిఅన్నదేరూపిస్తున్నామని నాకు కొద్దిగా నమ్మకముంది. అంతకంటే నాకు పెద్ద ఆశయాలేమీలేవు.

♦ మీ చిన్నప్పటి సంగతులు అల్లరీ అనుకోవాలా?

చిన్నప్పుడుచిన్నతనమే.అల్లరిలేకుండా, స్నేహం లేకుండా, అడుకోవడం లేకుండా యిట్టాగుండుంటే? అయితే చిన్నతనంలో ఆ రోజుల్లో నాకు అలా పెరిగిన మంచి రచిపర్మ చిత్రంచేస్తుంది. నాకున కాలేజు చదువుగా రాదుకుని పొక్కక్క రచిపర్మచిత్రం రాదుకోవడంఅలవాటు.యిప్పుడేది పత్తమైన బొమ్మలుకావాలంటే యొక్కరోజుకు ఆంటా కాలిండగు తప్పుతే? కళాదిచుచిని అలవర్చుకోవడం యిప్పుడెక్కువాలిదు.

♦ ప్రతి పాఠశాలలో డ్రాయింగ్ టీచర్, డ్రాప్ట్ టీచర్,...

యిప్పుడు పాఠశాలల్లో డ్రాయింగ్అనేది పిల్లలకి అలవిడుపు. చక్కగా, పాయిగా, స్వేచ్ఛగా అడుకోవడానికి, కాలు ఎగ్గొట్టడానికి పోవడానికి ఉపయోగిస్తూంది. అంతకు తప్పింది యీ పాఠశాలలవల్ల ప్రయోజనం ఉండటంలేదు యీ చిత్రలేఖనానికి.

♦ అలువంటప్పుడు చేస్తుకునేవాళ్ళకి ఏమైనా ఉత్తమాంధ్రా తెలుగులో కానాలి కదండి?

చేస్తుకోవాలి అన్నటువంటి కాంక్షలంగా రచ్చవాడు యిలాగైనా చేస్తుకుంటాడు. అంతేకాని ప్రత్యేకంగా యిప్పుడూ యెలువంటి పనులూ చెప్పక్కర్లేదు.

♦ చాలామంచిపిల్లల్లో చేస్తుకోవాలని ఉంటుంది. పెద్దవాళ్ళు ప్రోత్సహించరు.చదువుకోవడువుకోమంటారు. వాళ్ళని ప్రోత్సహించాలికదండి?

ప్రస్తుతకు చేస్తుకలాగే కళాకారుడికి కళ అలాగా. పెట్టుకోవడే కళ అంటే అది మాత్రం చెప్పవాడికి అని చెప్పలేదు.

♦ కళాకారుడు అవటానికి పొకటులం కారణం అవుతుందంటారా?

కళ! కులానికి, మతానికి యేమీ సంబంధంలేదు అయితే మతాన్నిబట్టి కళ కూడా పొలం మారుతూ ఉంటాయి మనం ఆధ్యాత్మికమైనతత్వాన్ని కళల్లో చూస్తాం. పాశ్చాత్యులు ప్రకృతికి దగ్గరగా చూస్తారు.

♦ ఏదిమంచిదంటారు?

రెండూ అవసరమే. యీ రెండూ అవసరం కాబట్టి యీ రెండింటికీ కలుపుకోవడానికి అవసరం. అటువంటి చేతుకలయికే మన దాదాపుగా దాదాపుమనదగిన చిత్రకారులు. రవివర్మ యింకోవాడంటే అన్నదే పెయింటింగ్స్ అన్ని మన చిత్రాల్లో చిందారు.

♦ ప్రజలంతా సాధారణంగా ఎందుకింతదాన పత్వం నిండివుంది?

దానవత్వం, మానవత్వం మనుషుల్లోనే ఉన్నాయి. అది నిజమే. యిప్పుడేకాదు యిప్పుడూ కూడా మానవత్వంకంటే దానవత్వమే యెక్కువగా ఉంటుంది. భగవద్గీత తర్కరమంది, కృష్ణుడిదగ్గరనుంచిఅర్జునుడే యెక్కువగా ఉంటుంది. జ్ఞానమన్నది దీపం లాగా చీకట్లో దీపంలాగా ప్రకాశిస్తుంది.

♦ కాస్త కాస్త టేబుల్లో కమ్యూనిజం వచ్చాక అంతా సుఖంగా...

మనకి కమ్యూనిజంకన్నా మనిషిలాగా ఉన్నప్పుడు అలోచించడంలేదనుకోవాలి.

♦ ఈ సమాజం మారుతుందంటారా?

యిప్పటికి మారదు. యీ సమాజానికి ఉపాదులు దేవాలయాలు, చర్చిల్లో ఉన్నాయి. అవి మాత్రమే యిప్పటికి రక్షించగలవని మానవుడూ ఉంటేకుంటే యిచ్చిపెట్టాలికదా.

♦ మరి ఈ సంఘర్షణ అసమానతలు, ఎక్కువ తక్కువలు?

అవి సర్వత్రికంలోనే యిచ్చి పెట్టారు. కాని యిప్పుడు మార్చుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి సమాజాన్ని మార్చాలని మొత్తంమీద ప్రయత్నిస్తారు పాలించేవారూ. మంచిదే కాకపోతే మార్చాలనుకుంటున్నవాళ్ళు యెందరున్నారో రాజకీయ రాజులందరూ మతాన్ని బాగా ఉపయోగించుకుంటారు. మతం బాగుపడ్డ పాపమే.

యింతవరకూ అయన మాటల్ని రాసేటప్పుడు ఆయనకి గౌరవపరచకోగల్గాను యింకాలాగా నేను మా యిష్టాగోష్ఠి సాగింది. అయనలో గొప్ప లాక్షణికత ఉంటేకు కూడా మాకు కనిపించింది కళ పెరగడానికి పెట్టుకున్నవారు అయినా. మాటల్లో అయన చేతనాశీలరంగంలో జారతలని చెప్పారాయన. అనుమతి కాపెట్టు పాతని యెక్కడైనా దొరుకుతే చెప్పండి అన్నారు.

అయన తన చిత్రాన్ని యెవరికీయివ్వరు. కేవలం పేపరుపెట్టిన కల్పం యాని ఇంగ యిచ్చేస్తూ, వాళ్ళ కాలేదిన చిత్రంగా చేసి యిచ్చేస్తాడా పట్టుకుకండి అంటూ అక్కడే టేబుల్ మీద ఉన్న కాగితంమీదనకలా నా బొమ్మగీసి వాళ్ళయిచ్చారు.అదిచాలా అయన గీసిన చిత్రం నాకు గొప్పగా లభ్యమైంది. అంతేకాదు ఆ చిత్రం ఎక్కడైనా అయన హస్తాలని అడ్డుపెట్టి బొమ్మ కూడా ఉంది.

ఆ బొమ్మచేతిన కాగితం మీద అయన రంగులు పెట్టింపుకోవడిచ్చిపోయాడు. కాని అది శ్రీవిద్యారి పావయ్యగారి బొమ్మ అనడానికి యిద్దరికైనా యిచ్చి గుర్తుంటుందా? అగితేలు, బొమ్మలు యిప్పటికీ యెవరూ గుర్తుపట్టలేదు. వారకరేకం గర్వపడ్డ దగినచిత్రకారుడాయన. అయనచిత్రాలన్నీ మనకు సాంస్కృతికవారసత్వాలు. వారసి పనిలంగాతద్రవేసుకోవలసిందంటే ప్రజలూ ప్రయత్నమే.

(యీ యింటర్వ్యూకి సహకరించిన యిత్తి రామయ్యగారికి సహకరించిన ప్రియమిత్రులు లనపు రామనాయుడుగారి కృతజ్ఞతలు)

—నటరాజ్

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

అపజయాన్ని కూడా నాట్యంగా చేస్తాం

వడ్డాది పాపయ్యతో ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ

మహామహులు అర్థశతాబ్దిగా అడ్డాది ఇంకా వెస్తాంటే దేశంలో కోట్లాది ప్రజల్ని ఆలరిస్తున్న రః మహాస్వర కళామూర్తి నిగర్వి, నిస్వార్థి అంటారో మరొకరు లేరు. యుద్ధాన్నంగా ఏ దేవుణ్ణి లేని రః మహాపీఠమునకే మంబలంమో ఇతర ప్రాంతాలో, కళావిష్టదాలో కాకినాడో ఏ కొంపెమైనా దేశ పోవడం వలనే ఇప్పటి వరకూ ఏ ప్రముఖ్య ప్రాంతం సన్మాన, బహుమతి ప్రదానాలూ ఇంతవరకూ జర గలేదంటే ఆశ్చర్యం కాదు.

ఏగ్గు బాధ లేదుగా అనుభవించక తప్పదు. కనీసం దేశం మాటేమైనా రః తెలుగు రాష్ట్రం మాటే మానుకోవాలి. దశాబ్దాలుగా జరు గుతున్న అన్యాయం గురించి ఇతర పెద్దలు కళాకారులు మౌనంగా ఉరుకో వడం చాలా అమానీయమైన పని నిజం. ఏమాత్రం తన గురించి ప్రచారం జరిగిన దని ఇలాంటి వ్యక్తి ఉన్నారా? అంటే తప్పక వున్నారు. అదునే శ్రీ వడ్డాది పాపయ్య శాస్త్రి.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

ప్ర: మీకిష్టమైన చిత్రకారులు మీరు వాడే కలర్స్ బ్రష్‌లు చేయగ్గు విశేషమా? నంద మామ ఏర్లం తెలుగు మామ్మ్రత్రి. కలర్ మునుపటి స్పష్టత ఎందుకు లేదు? ఇది చేతి లం ప్రాంతా?

జ: చిత్రకారులంతా ఇష్టమే. ఆ రోజుల్లో చిత్రకళ ఇంతలేనా వెలిసింది. దానికి ఉమ్మడుగు 'రాజా రవివర్మ', రవివర్మ చిత్రాలు చేసి ఇష్టంలేనా ఒకానొకప్పుడు లేదు. అవి ఇప్పటికీ దా కన్పించవు. 'రాజా రవివర్మ' చిత్రాలు సైమాల్ మహారాజా పేలస్, అరిత్ర మ్యూజియాల్లో దాచారు. నాకు రవివర్మ కంటే ఎక్కువ అభిమానం ధురంధరుడు మరాఠీ బొంబాయి కళాశాల ప్రిన్సిపాల్. ఇండియన్ మెటీరియల్స్ వాడతా. ఇది వరకు విశేషాంశే వాడే వాళ్ళం నందమామ ప్రేం టింగ్‌లో చాలా మార్పులు వచ్చాయి. పూర్వంలా లేదు. టెక్నిక్‌లు మార్పు చేం దాయి.

ప్ర: అన్‌వైస్ అర్ట్? నెచ్చెలి అర్ట్‌ం తీరి? ఏది ఇష్టం. ఏది గొప్పు?

జ: అన్నీ ఇష్టమే. దేని గొప్పతనం దానిదే.

ప్ర: అలాగే ఉత్తర భారత, దక్షిణ భారతం కళారీతులు?

జ: దక్షిణాది శిల్పమే గొప్పది. దీనిలో ఉత్త రాది ఎక్కువ? ఒకప్పుడుండేదేమో అది గొం ధార శిల్పంగా మలో బూపంగా.

ప్ర: ఆజంతా ఎల్లోరా శిల్పాలు అంధ్రుల వేనా? వీటిపై మీ అభిప్రాయం?

జ: వెర్పలేదు. ఏ శిల్పాలు మాడలేదు.

ప్ర: అల్లుడగారి నమ్మగాంధ్ర సాహిత్యం నచివారా? అయిన దానిపై ఇంకా పరిశో ధనలు చేస్తున్నారు.

జ:... కాని ప్రజలకి అప్పటి అభిరుచి ఎప్ప టికీ లేదు. ఒకానొప్పుడు అంధ్రప్రజ ఉన్నారి సంపికలు వచ్చాయంటే ఎలాగోలా సంపాదించి ఉంచుకోవాలి.ఇప్పటివ్వరకుంది!

స్వాతంత్ర్యం ఎ

న్నాళ్ళ అది తగ్గిపోయింది.. అని చార వచ్చారు.

ప్ర: పాయ్యగారూ! స్వాతి వారపత్రికలో తం మధ్య మీరు రెండో కవర్ పేజీలో సీరియల్‌గా వేస్తున్నారు గదా అదేమిటో అర్థం కావడం లేదు. ఐదు ఐయనంతి అని అంటూ...?

జ: క్వాట్స్.. చిత్రకళ. పైన చిత్రం శ్రీంద కర. మంచి అర్థవంతంగా ఉంటుందని. రెండో వచ్చాయి. కళ దానికి చిత్రం. ఆ బొమ్మ మాస్తూ ఆ కథ చదువుతూంటే ఆ దృశ్యం మీకు ప్రత్యక్ష మవ్వాలన్నది నా ఉద్దేశ్యం.

ప్ర: శ్రీశ్రీని గాక విశ్వనాథ, కృష్ణశాస్త్రి వ

ంటి వారిని చూశారా?

జ: లేదు అని ముక్తసరిగా చెప్పారు.

ప్ర: శ్రీశ్రీపై కమ్యూనిజం పై మీ అభి ప్రాయం?

జ: శ్రీశ్రీ మీదనే చేతి చెప్పేదేముంది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా కమ్యూనిజాన్ని ఇష్టపడని వారంటూ ఉండరు. రష్యా విధానాన్ని అంద రూ కోరరాదు. శ్రీశ్రీ లాంటి ఎంతో సమర్థవారాలు, క్రొత్త పుంతలు త్రొక్కిం వారు. చాలా అద్భుతంగా!

ప్ర: మీ కిష్టమైన అంతర్జాతీయ జానీయ నాయకులు?

జ: గాంధీని మించిన వాళ్ళెవరు లేరు. గాంధీజీ అంటేనే ఇష్టం. అయినవి ఇప్పుడు అందరూ అనుసరిస్తున్నారా?

ప్ర: ఇంత యిలా ఎంతకాలం చిత్రకారా సేవ చేస్తారు?

జ: ఎంతకాలం...? ఓపిక ఉన్నంత కాలం!!!

ప్ర: మీ తదనంతరం ఎవ్వరికైనా మీ వారసు చిత్రకళ నేర్పుతున్నారా?

జ: ప్రత్యేకంగా ఒకరికి నేర్పాలని లేదు. ఎవ రికైనదుమీద వుంటే వారే నేర్చుకుం టారు. ఎవ్వరైనా వస్తే నేనెప్పుడు నేర్పుగట్లే ఓపికలో లేదు!

ప్ర: మీ అభిమానులు లెటర్లకి వెంటనే జవాబులిస్తుంటారా? అవసరే ఉండురా?

జ: లెటర్లో వారి అంతరంగం తెలుస్తుంది గదా! వారి అంతరంగాన్ని అట్టే వుంటుంది.

ప్ర: మీ కృషి చిరకాలం రామన్న తరాలకి అందేయడానికి మీరు తీసుకొంటున్న శ్రద్ధ ఏమిటి?

జ: నా కలంటే ఆశే లేదు. రామన్న తరాలకి నాని జ్ఞానం వుందాని కూడా లేదు. కోటి విద్యలు కూటి కొరకే అన్నది నా ఉద్దేశ్యం.

ప్ర: మీకు,తృప్తి కల్గించిన చిత్ర రాజం మీది ఉందా?

జ: అప్పటిలోనూ నా రాజాను అభిప్రా యాలు తెలుపుతూనే ఉన్నా ప్రత్యేకంగా లేవు.

ప్ర: తెలుగులో పారరదేశంలో ప్రస్తుతం ప్రముఖ చిత్రకారులు ఎవ్వరు?

జ: ఇప్పుడు చిత్రకళకి ప్రాధాన్యం పెరుగు ది. కలర్ ఫోటోగ్రఫీ వచ్చిన తర్వాత దాదాపుమరుగైంది. మన తెలుగులో ముఖ్యంగా

మొదటి రామన్న రామారావు. అయిన రాజాను చిత్రం గొప్పతనం చెప్పడాన్కి నా శక్తి చాలదు. ఆ తర్వాత అదని బాపిరాజు గొప్ప భావుకుడు. చిత్రకారునిగా కంటే తన సమర్థవారపనం ద్వారా బాగా వ్యక్తపరిచా రమకుంటా. చేతి పనితనాలు తనలో అభి ప్రాయాలు లోపం 'ఇన్‌ట్యూషన్'లో ఉండే సౌందర్య కాంక్షని రామన్న రామారావు చిత్ర రించించినట్లు మరెవ్వరూ వ్యక్త పరచలేదు.

ప్ర: కమ్యూనిస్టు దేశాం చిత్రకళ రష్యా పైనా వంటి మరియు బపిన్ చిత్రకళపై మీ అభి ప్రాయం?

జ: ఇప్పటికీ చిత్రకళలో స్టాండర్డ్ అంటూ

ఉండంటే ఎక్కు రష్యన్ చిత్రకళకే ఉంది. ఒకప్పటి ఇక్కడ చిత్రకళ అంతా కూడా ఇప్పుడు రష్యా చిత్రకళగా చెప్పొచ్చు. పైనాది రెనెసెన్స్ అర్ట్ బపిన్ పైనా కళలు అంత ప్రాధాన్యమైనవి కావు.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

ప్ర: ఒక్కొక్కగాయకునిది ఒక్కొక్కటునిది అలా కళాకారులకి తమదైన ఒక్కొక్క బాణీ వుంటుంది. అలాగే తెలుగువాట చిత్ర కళలో వడ్డాది పాపయ్య బ్రాండ్ ఇది అని చిరస్మరణీయం చేశారు. మీ బ్రాండ్ అను సరించే వారున్నారా?

జ: వారి వారి వ్యక్తిత్వాలు పాంత బాణీలు ఉంటాయి. వారి ప్రత్యేకత ఏదో ఒకటి కన్పిస్తుంది.

అభిమానులే చెప్పాలి. నన్ను అనుసరించే వారూ ఉండవచ్చు.

ప్ర: మీరు సాహిత్యం అంతా చదివారా? చరిత్ర ఎప్పటికప్పుడు ప్రపంచం గురించి తెల్సుకోవడానికి దిన పత్రికలు చదువు తారా?

జ: ఇంత వరకూ చాలా చదివాను. ఇప్పుడు లేదు. పత్రిక అసలే లేదు.

ప్ర: మీరు యోగులు బాబాలు అమ్మలు గురువులు వగైరా వ్యక్తుల్ని దర్శించారా?

జ: పిల్లమీదా మహాపీఠములే వాళ్ళ మీదా ఏ నమ్మకం లేదు

ప్ర: శ్రీ ఎన్టీరామారావు గారు మన ముఖ్య మంత్రి గారు 'రాజర్షి విశ్వామిత్ర' చిత్రం తీస్తానంటున్నారు. మీరు దీనే వుంటారు. కళాకారులుగా మీకూ ఒక అభిప్రాయం వుంటుంది కదా! మన దేశంలో ఏ భాషా సినీ నటీనటులైనా సరే, మనకు పాత్రకి ఎవ్వరు సరిపోతారంటారు? అంటే మీ ఊహకి వాళ్ళు తగరను కోవచ్చా?? మీ ఊహా ప్రకారం మనకని అద్భుతంగా సృష్టించి తెలుగు వాళ్ళకి అరిదీయు రాదా? హిందీ తెలుగుల్లో ప్రసిద్ధ అందగత్తెలు.. శ్రీదేవి ఉంది. జయప్రద ఉంది మరెవ్వరైనా...?

జ: మన సినిమాలు మాడడం లేదు. ఇంక ఆ మనకి వెలా చెప్పను. అయితే ఎన్టీఆర్‌కి తగిన మనకని మాడడం చాలా కష్టమే అయిన విశ్వామిత్రునికి తగిన మనకని వెదకడం చాలా కష్టం అన్నారు.

ప్ర: పోని మీరు ఆర్టిస్టుకదా కవులు దేవ కన్యలని ఒక్కొక్కరు ఒక్కో రకంగా వర్ణిం చారు. దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి గారు ఊర్వశి పై కావ్యం రాశారు. మరొకరు మరో రకంగా.. అలాగే ఈ మనకి ఇమ్పిరేషన్ మీద మీరో చిత్రం ఎందుకు చిత్రించరాదో..?

జ: ఆ ఉద్దేశ్యం లేదు.

ప్ర: జ్యోతిష్యం గ్రహ నక్షత్రాలు అని అం టూంటారు కదా పీటిపై మీ అభిప్రాయం?

జ: ఏమీ ఊహాలుగా కొట్టి వేయలేము. శాస్త్రీయంగా ఏమీ రుజువు చేయవచ్చు. అవి సైన్స్‌లో లాగమే. వాస్తవానికి మానవుడు ఆరోగ్యంగా జీవించడానికి అనువైన విజ్ఞానం ఉంది. పరిశోధనలు అర్కిటెక్చర్ ఉపయో గం మాశారు. మనం ఆరోగ్యం అర్థాయుష్కం ఏమీ మనవాళ్ళు మాశారు.

ప్ర: ఆర్టిస్టులు అనే వారు స్త్రీ పురుషుల్లో ఎవ రైనా కావచ్చు. ఆర్టిస్టు అన్నవారు నిజ ఆత్మ ముట్టా ప్రపంచమంతా సౌందర్యాన్వేషణ లో మానవత్వం కోసం వెదుకుతుంటారు కదా!

ఇందులో భాగంగా ఒక కళాకారిణి అందమైన పురుషుల్లో సౌందర్యాన్ని అలాగే పురుష కళాకారుడు అందమైన స్త్రీలో సౌందర్యాన్ని పరిశీలించడం నేరమంటారా? అంటే మన హిందూమత సంబంధం ద్వారా ఇది నేరమేమో..!

అలా అయితే ఇక కళకి వ్యక్తిత్వం ఏది? సమత్వం కోసం అగితే కళ మనిషేదా?

జ: ఇప్పుడు స్త్రీ ఆర్టిస్టులు ఎక్కువగా చిత్రి స్తున్నారు. వాళ్ళ కూడా స్త్రీ చిత్రాల్నే ఎక్కువగా చిత్రిస్తున్నారు. కళకి ఈ అవధు లుండరాదు. కళకి తప్పనిసరి ఎంచరాదు. మరో ముఖ్య విషయం ఆర్టిస్ట్ సృష్టినే గ్రహిం చాలి గాని ఆ ఆర్టిస్టు యొక్క వ్యక్తిగత విషయాల్ని కొంచెమాంగా తీసుకోవడం తప్పు!!

ప్ర: కళాకారులు తమదైన ప్రపంచంలో ఎక్కువగా జీవిస్తుంటారు కదా! ఎక్కువ మంది మూడ్ రావడం కోసమో లేక ఇన్‌స్పిరేషన్ కో మద్యానికెక్కువగా అలవాటు పడడమో.. లేదా ఇతర లోగాలు వ్యామోహాలకి లోనవడం ఎక్కువగా కన్పిస్తుంటుంది. అలా కాకుండా తమ కళని సృష్టించేటప్పుడు వాళ్ళ ఎక్కువగా ఉండడాన్ని మీరు ఊహించగలరా?

జ: తన్మయత్వం, లీనంకావడం, తమ్ము నేయడం వాళ్ళ లేదు. కోటి విద్యలు కూటి కొరకే ప్రతి వారు ప్రయత్నం ఏదో చేయాలి. వల్లరూ మెచ్చే పని చేస్తే వల్లరూ ఆదరిస్తారు.

ప్ర: మన వాళ్ళు ప్రతిదానికి పైసలు సరుకుని కోరుతూంటారు. అలాగే చిత్ర కారులూ మాకిని పైసలు కొరకితే వాళ్ళు అప్పా వాళ్ళ గొప్పగా మా చిత్రాలు మరింతగా వచ్చేవి కదా అని అనుకోనేవి, ఉన్నాయంటారా?

జ: నేను డబ్బు కోరను. మన వ్యక్తికి వస్తువునే కోర్తాను. అలా అడిగేటా కోరితే ఈ దేశం ఇంకా ఎంతో అభివృద్ధి చెందేది.

ప్ర: మీ దృష్టిలో 'రిప్పాంగా ఏదో ఒకటి ఉంటుంది?

జ: ఏది ఉండాలో నిర్ణయించు కోలేదు. ఈ అర్థరాత్రి ఏదో వెదకి ఉండుగంను! (అర్థరాత్రి ఇంటర్వ్యూ జరిగింది అనుకో కుందా)

ప్ర: విశ్వనాథ, కృష్ణశాస్త్రి వంటి వగైరాల్ని చదివారా?

జ: ఛస్ట్ పాఠం మంది పత్రికలు అచ్చిరకాలు అయా పదమ్మంతు తగినట్టు అర్థం చేసు కొంటూ చదువుతూ వచ్చాను. తెలుగులో మొట్ట మొదట వచ్చిన పత్రికల్ని నేటి వరకూ గమనిస్తూ వచ్చాను.

ప్ర: మీమ్ము పత్రికలో ప్రోత్సహించిన దెవ్వరు?

జ: చందమామలో, ముఖ్యంగా చక్రపాణి గారు ప్రోత్సహించారు. అయినకి అప్పు కళం యందు అభిమానం, ముఖ్యంగా చిత్రకళ యందు. అప్పు కళాంగాలో కూడా, చందమామ నెంచి 'చందమామ'కి తీసుకెళ్ళారు. యువ (యువ పత్రిక)లోని ఆర్ట్ పేపర్ చిత్ర కళకి యువలో తగు స్థానం కల్పించింది అయిన గారే.

ప్ర: మరి స్త్రీపతి వారి పత్రికలో...

జ: వారు కోరారు. ముఖచిత్రాలు కలర్‌లో, లోపల సింగిల్ బ్లాక్ అండ్ వైట్ కూడా ఇస్తున్నాను.

ప్ర: రకరకాల పత్రికలు ఒకప్పుడు యువ మానవత్వికలో ప్రచురించారు కదా. అంటే గుమ్మడి కాయని ఒక పత్రిక, అదే ఆకారం గల వస్తువుని ప్రక్కన చేసే వారు. అదే రకంగా నన్ను చూసి ఆర్టిస్ట్‌గా ఎలా పోల్చి వచ్చో అంటే అయా, వస్తువుల్లో పోల్చి చెప్ప మంటే..!

జ: (నవ్వు) ఆ భావాలు ఆ కాలం అప్పటి మాట ఇప్పుడు చెప్పలేనన్నారు.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

ప్ర: ప్రతి ఆర్టిస్టుకీ ఏదో అంచాలు ఉండక పోదు కదా. వాళ్ళ అంచాల్లో ఒకే వ్యక్తి ఉండడం మాత్రం నీ విషయం కాదు. నిజం చెప్పాలంటే అంచాల్లే లేని ఆర్టిస్టు ఉండడు, అన్న నానుడి ఏర్పడి పోయింది! అలాంటి లేనిది, అతనేం ఆర్టిస్టు అన్నంతగా అన్యథా భావించ వద్దు. మీ విషయమట్టుకు.. ఆర్టిస్టుకి ఆత్మ ఫ్రస్ట్రేషన్‌కై అనుసంధానంగా జీవిస్తే ఒక దానిని అశ్రయించక తప్పదు గదా!?

జ: వద్దు.. నాకు ఏ అంచాల్లు లేవు. కాని ఆనందపాలు సేవించడం మాత్రమ్మాత్రంగా నాకు వస్తుంది లేదు. అయినా నిత్యం ఇవి తప్పవు అన్నారు కేవలం అలు పక్క మనం. తీరిలో ఇక మరేం కలుగుతుంది.

ప్ర: లిథోగ్రాఫ్ దాన్నెప్పి ఆర్ట్ గురించి, మొదలిట్టా చిత్రం గురించి మీ అభిప్రాయం?

జ: ఆ.. దానిలో కవిత్వం ఏదో ఉన్నదని చూడు. నాకేం అర్థం కాలేదు. అయితే ఒకే వరల్ చూస్తే కవిత్వంమనగా 'కవిత్వపెర్ఫెక్ట్' ద్వారా చెప్పేటి. నాకేం విశేషం కనిపించ లేదు. ఒకేవరల్ చూస్తే చెప్పగం చేమో.. అయినా ఇలాంటి "వెరైటీ స్టైల్స్' ఎన్ని లేవు?!

ప్ర: పికాసో ఆర్ట్ గురించి..?

జ: అతని తొమ్మిదు పిరియడ్‌గా మని కొన్నాయి. అంటే త్రీ త్రీ అని భావిని పాలకీయానికి ఎలా ప్రయోగించాడో అలాగే పికాసో అని చిత్రకళని రాజకీయం రాసాంతం కక్షమంతంగా ఉపయోగించాడు. అయినప్పటి పికాసో చిత్రకళలో బాగా ఉపయోగిం చాడు. ఏ కళ అయినా అర్థవంతంగా ఉం టేనే ప్రయోజనం. అవలు కళల్ని శిల్పం కోసమో దంతానికో గారడీలు ప్రదర్శించ బూనడం లాత్కారిక్రం. చిత్రపుయోజనం. చిత్రకళ ఇంచుమించు కవిత్వ రచనలో సమంగా పయనించడానికి నేను ప్రయత్ని స్తుంటాను.

ప్ర: మీరు చిత్రకళ నల్లబూ ఇండుగా నేయగలరా? లేక ఏకాంతం కావాలా?

జ: ఏకాంతంలోనే గీస్తాను.

ప్ర: హాలివుడ్ చిత్రాలు, టెక్నికల్, టెన్ కమాండ్‌మెంట్స్, క్లియో పాత్రా వంటివి చూశారా?

జ: నాలా చూశాను అప్పట్లో. ఇప్పుడేం చూడడం లేదు. కారణం అంత గొప్పకథలో ఏమీ రావడం లేదు. నేటి నిజాలు తప్ప నోటితో చెప్పకూడు బజారు నిజాలు తప్పలేం కదా!

ప్ర: హాలీవుడ్ నటుల్లో ఉన్న రాజనం.. చక్కటి చిత్రకారుడు.. చక్కటి కంఠస్వరం, అని నేను ప్రశ్నించగా దానికి జవాబు నేరుగా కాక మొత్తంగా చెప్పారు.

జ: ఏమ్మా అన్నది వ్యాపార కళ. జీవనశైలి వ్యాపారి కోరుకోవడం వ్యాధుం కూడా! వ్యాపారం అన్నది పరిణామం చెందుతూనే వుంటుంది!! ప్రజల బలహీనత వ్యాపారం!! ఏమ్మాకి కావాల్సినది పిరమ్మర. రమ్మర కేదు. జవ్ జానాల్యంలో ఎన్ని బలహీనతలు ఉన్నాయో అన్నిటిలో రమణంపాదన మాత్ర మే వ్యాపారం కదా. తప్పేం లేదు.

ప్ర: లట్టి చిత్రకారుల్ల పాతాళ బైరవి వంటి పాత చిత్రాలలో గొప్ప ఆర్ట్, అయా సెట్టింగ్ లలో జానపద కాలం నాటి ప్రాచీనత్వం గొప్పగా చూపారను కుంటు న్నాను. మీరే మంటారు?

జ: పిటిక్సా గొప్ప ఆర్ట్ డైరెక్షన్ కలవి చాలా ఉన్నాయి. దానికి రాజా మాధవపెద్ది గోంజే మ్నాలేమే.. చెప్పకోదగ్గవాడు. తెలుగువారం మహేంది అంటే. కొల్లాపూర్ నుండి దిగు మతి చేశారు కొందరు కాని గోంజే 'చంద్ర హారం' చిత్రంలో. అక్కడ ప్రజ్ఞ మీరు చూడ లేదా?! అని నన్ను ప్రశ్నించారు.

ప్ర: ఇప్పుడు ఆర్ట్ నేర్చుకోవాల్సి వారికి కొత్త వారికి మీ సలహా?

జ: ఇప్పుడు నేర్చుకోవాలి ఎవరికుందన్నారు వారలో.. అంతా బ్రతుకుతెరువుకే. ఈ డ్రైవింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్లలో కూడా దానికే బాలు నేర్పుతారేమో! అన్నారు. అంతా మెకానికల్ ఆర్ట్ గ్రాఫిక్ ఆర్ట్, స్కెచ్ ఆర్ట్.. అన్ని పెంటింగ్ టెక్నాలజీకి సంబం ధించినవే.

ఒకానొకప్పుడు చిత్రకళ అన్నింటికొన్న ది నేర్పడానికి అక్కర్లేదు. రాయ్ చౌదురి అద్భుతమైన చిత్రకళని తెలుసు వాళ్ళకి మద్రాస్ కళాశాలలో నేర్పాడు. నేడు అ తరం లేదు. దిగ జారి పోయింది. ఇంకా మిగిలి వున్నది జేమోపాధి మాత్రమే. ఒక వ్యక్తి కళ కళకొరకే.. నేడో కాను కోసం బాటి కోసం నేర్పిస్తున్నారు. పరిస్థితుల ప్రభావం కదా!

ప్ర: ఎస్టిలర్ గార్ని ప్రేమించారు. మంచి సాంగ్ గార్ని అభిమానిస్తున్నారు కదా ఇంత కాలం మద్రాస్‌లో ఉండగా వార్ని కలిశారా?

జ: లేదు. నాకు దుర్గుణమో సద్గుణమో నా తాలూకు మనస్తత్వం ఏమంటే ఎవర్నైనా యాచించడం. గొప్ప వాళ్ళని చూడాలనీ, వార్ని పరిచయం చేసుకోవాల్సి కాంక్ష ఎప్పు డూ లేదు. వ్యక్తి ఆరాధన లేదు. ఆ వ్యక్తి తాలూకు స్పష్టగుణాలే నాకిష్టం.. మీరు కూడా వాయందు వ్యక్తిగత అభిమానం పెట్టు వా ఆర్ట్‌నే ప్రేమించండి.

ప్ర: జైన.. బర్మా.. ఆర్ట్ గురించి..?

జ: మంతవరంగా ఆర్ట్ విస్తరించింది. జైన శిల్పం, వారి తాత్వికత పరి మిస్తూనైనవి. బర్మా శిల్పం గుహల్లో మ్మావద్వారాలం వద్ద, సింహ పిరమిడ్ ఎదుగుదలుగా. మ్మాపాల లోపం శిల్పం ఉండదు. మీరు అమరావతి దగ్గరే కదా ఎందుకెళ్ళారు..? సాంచీగేట్ తోరణంలో అద్భుతమైన శిల్పం చూడండి.

ప్ర: హిందువులం కంటే ముందు బర్మాలూ జైనులే ఈ గుహ చిత్రాలకి శిల్ప కళకి అలదు కలకి అద్భుతం చదివిన గుర్తు.

జ: నిజంగా హిందూమతం ప్రాచీనం కాదు. ఇందులో ఎన్నెన్నో మిక్చర్ అద్భుతంగా జరి గాయి. కాని నేటికంటే ప్రాచీనమైన.

ప్ర: ముస్లిం... యూరప్ ఆర్ట్..

జ: వాళ్ళకి ఆర్ట్ వుంది. చిత్రకారుడ మొచ్చిన మహమ్మదీయులకి ఎంతో కొంత ఆర్ట్ ఉంది. క్రైస్తవులకి వారి చర్చిల్లో ఎంతో ఉంది. గ్రాఫిక్ కళ వగైరా..

ప్ర: అంటే మత పరంగా జరిగిన మంచిల్లో ఎక్కువగా అయా ప్రాంతాల అయా జాతి యుల పరంగా గొప్పగొప్ప జీవాలు బహుత్మక భావనలు చిత్రంగా స్థిరం కావడాన్కి తొడ్ప డ్డాయన్నమాట!

జ: ఏకంగా....

ప్ర: దైవీయంకి...?

జ: మొట్టమొదట శిల్పకళ దైవాలో పుట్టింది.

ప్ర: గాంధార శిల్పం..?

జ: కాబూల్.. కాంధహార్.. మన (మహా) భారతంలో గాంధారి కాంధహార్ అనబడుతుంది. అయితే పర్షియన్ వాళ్ళ, హైందవం, అయు గ్రీకుల భావాలు ఇందులో వ్యక్తమౌతాయి.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

ప్ర: అన్ని దేశాల గురించి ఖండాల గురించి చెప్పారు మరి అమెరికా ఖండం మాటేమిటి?

జ: దేవకెసింగ్ దేశం ఏ మాత్రం లేనిది. ఎలా సాధ్యం?! ఏమో చెప్పలేం.

ప్ర: సైబీరియా వంటి దేశంలో...?

జ: మీరు తెల్సుకోవాల్సింది. వారు తెలియదు. అని నిరాడంబరంగా అన్నారు.

ప్ర: మీరు విస్తృతంగా తిరుగుతుంటారా?

జ: లేదు. నా ఆరోగ్యం రీత్యా.

ప్ర: మిమ్మల్ని ప్రశ్న వెట్టాను నాకీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞుణ్ణి...!?

జ: నా లక్ష్యని ప్రేమించండి. అంతే అన్నారు. వ్యక్తి ఆరాధన పద్ధన్నారు (ఇదే మాట అదే భావం పదేపదే మహామహీర్ల సంభాషణల మధ్య నాకా మాట్లు వస్తూనుంటాడు).

ప్ర: అయ్యా శ్రీశ్రీ బ్రతికి ఉన్నంతలో వెట్టించుకోలేదు. ఇవాళ అయన కంకాళ్ళని గల పేపులు కావాలంటే వెడ్డగా అభించడం లేదు. అయన గురించి ప్రతిదీ ఇప్పుడని ఎంతో ఎదువైనవి. కేవలం తరానికొయి గొప్ప చిత్రకారుడు మీ వంటి వారిని జాగ్రత్త వెట్టాలన్న కాంక్షతో మీవయిన విభిన్నాభిప్రాయాలు విశేషంగా మీ అభిమానులకి అని తెలియాలి. ఆ తర్వాత కావాలనుకున్న వారు అని దుర్లభం.. అలభ్యం అవుతాయి.

జ: (నవ్వి).. ఏ వ్యక్తి అయినా బ్రతికి ఉండగా వెట్టించుకోరు. పోయాక ఏ రాజకీయ ప్రాపకానికో మరే స్వార్థానికో వేలం వెర్రికో అర్రబడ్డారు.

(శ్రీశ్రీ గురించి అయనంత అయనే స్వంతంగా ఇ ముఖ్య విషయం చెప్పారు. శ్రీశ్రీ ఏ ఎరిగినంత ఏకరువుగల అనంతవాణి వ్రతిరాసులో కలుస్తూంటే వారు. ఓ పోటో ఇచ్చారు. ఎప్పుడంగా అది పోయింది. అది శ్రీశ్రీ తాలూకు లాస్ట్ పోటో. దానికి పైన తల మాత్రం నేలుంది. క్రింద అంతా ఆస్థిపంజరం మాత్రమే నేలున్నాడు.

నిజమే అంటే మనిషికి ఎదాలపైన బ్రతుకు మాత్రమే! అతనికి తంకాలు వుంది. అది ఒట్టిది కాదు. అందులో శక్తిమంతమైన భావాలున్నాయి. మనిషంటే శరీరం కంటే భారీతనం అని కాదు. అని తెలియజెప్పడం అన్నారు. అతని అభిప్రాయాలు ఎంత ఇన్స్పిరేషన్ భావాలో చెప్పేంతవరకు. భావికి కొత్త రూపం చెప్పేంతవరకు. ఎంత ఆవేశం..!)

అయినా అయన కంకాళ్ళ పేరు పేరుశర్మలాగా మంచి పద్ధారు. ఎందుకు? ఉన్నత్తి ఎవరి ఇష్ట వారు చేస్తు వస్తారు. నా గొప్పేం లేదు. నా పరంగా ఏదీ భ్రమణం ఇప్పుడు ఎలాంటిదోనడం లేదని ఇష్టంగా చెప్పారు. నిజానికి అయినప్పటికీ ఇంకోసారి జేసీ అయ్యే చేతుడు తోడని ప్రశ్నల్లో ఇంటర్వ్యూ చేశా అయన చే పరిచయమయినా. అనామకుడిగా ఏదైనా రాయమంటే మా పోటోల్లో పోటుగా పత్రికలో పంపిస్తానన్నారు. ఇంటికి వచ్చాక మేనకకు మే పంపమన్నా దీనికి మంచే నాకై ఓ స్థానం నేరారు. నేను కోరిన మేనకకు మే పంపారు. ఒకటే విచారం, నేనలు చాలా బాధలుగా నా ఉంది.

● మంగెన గంగాధరరావు

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

వడ్డాది పాపయ్యగారి 'ప్రథమ వర్ధంతి' సందర్భంగా ప్రత్యేక నివాళి

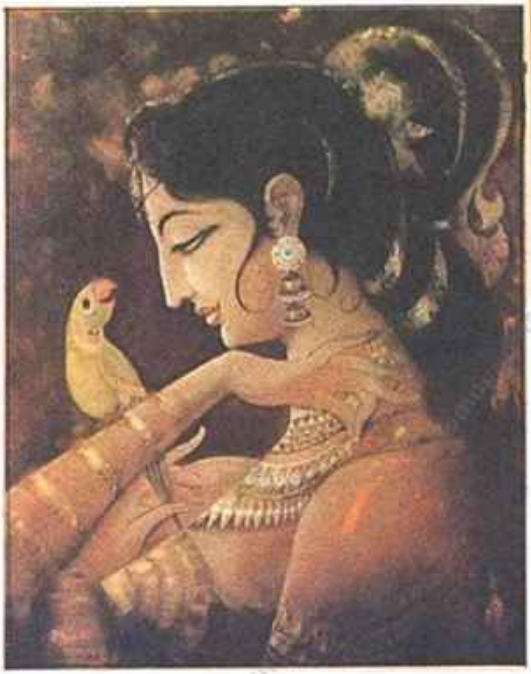

వ.పా. చిత్రకారుడు మాత్రమే కాదు. రచయిత, కార్టూనిస్టు కూడా. యువ, చందమామల్లో ఎన్నో కథలు, గల్పికలు రాశారాయన. పౌరాణ, క్రీడ, దేవులపల్లి అయన భావగీతి కవులు అలాగే వంగీ తమంటే ఎంతో మక్కువ. రాగాలను అభిరుచులు కల్పించిన అరుదైనదు తీయ పొక్కటీ కరుణశ్రీగారి ఉదయశ్రీకి అయన వేసిన బొమ్మలు ఎంతో పేరు సంపాదిం చుకొన్నాయి.

కళ నైజలను అయుధం లాగా కాక బాగ కలా ఉపయోగపడాలని అయన ఆకాంక్ష. చిత్రకళ, చూసేవారికి మనశ్శాంతిని కలి గించాలని అయన అభిప్రాయం. కళను ప్రాచుర్యంలోకి తేవడానికి ఏర్పాటు సాహసం, గారడీ చేయాలని అయన తరుచూ అంటుండేవారు. అరుదైన చిత్ర కళను అతిగా అభిమానించిన వ్యక్తి వ.పా.

సంకేతాత్మకమైన కళ ప్రాచీన భారతీయ సంప్రదాయమేనని, మన దేవుళ్ల రూపాలన్నీ సంకేతరూపమైనవేనని అయన చెప్తేవారు.

వ్యాసం: బి.వి. సుబ్రహ్మణ్యం
ఫోటోలు: ఎస్. అప్పారావు

వ.పా. సంతకం

వ.పా. సంతకం కూడా ఎంత శృంగారంగా, గూఢంగా, తాత్వికత నిండినట్లుగా వుంటుంది. o|o అనే సంతకానికి అయనే అనేక వివరణలిచ్చారు.

1. అటు ఏమీ లేదు, ఇటు ఏమీ లేదు మధ్యలోని నేను మాత్రం వాస్తవం.
2. అటుకన్ను, ఇటు కన్ను మధ్యలో దృష్టి
3. గతం శూన్యం, భవిష్యత్తు శూన్యం, వర్తమానం మాత్రం చిత్రకారుడు.

గత డిసెంబరు 30వ తేదీన తాను చిత్రించిన అప్సరసలు, అనలు మరూ పిలవాన్ని మారబూనికి సిద్ధమై స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయారు, వ.పా. అయన సృష్టించిన వేలాది చిత్రాలు, అభిమానులు, స్నేహితులు దగ్గర భద్రపరచి వున్నాయి. పిట్టగోడపై నేత కింది, కళింగోలలోని అయన ఇంటిని బాలీయ సంపదగా భావించి, మ్యూజి యంగా మార్చడం మాత్రమే మనం అయ నకు అర్పించగల నివాళి. వైతుత్వం, నైజలు కళ్లు తెరచి, తమ కళాసంపదను కలకాలం కాపాడుకుంటూరావే అశిద్దాం.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

వన్నెల వనిలో రంగుల పావురం

తెలుగు బొమ్మల అందాల కొలువులో మరువురాని మనోహర వర్ణచిత్రం వడ్డాది పాపయ్య. దామెర్ల రామారావుగారి తర్వాత తెలుగు బొమ్మకు గౌరవం, ప్రతిష్ఠ ఇనుమడింపజేసింది ఆయనే. గత అరు దశాబ్దాలలో వ.పా. చిత్రకళను అనవరతం పరిపోషిస్తూ వచ్చారు. పరిగ్గా గీత గీయలేని వారంతా ప్రముఖులుగా ప్రసిద్ధి పొందుతూ వుంటే, వ. పా.గారు మార్గం మన్నాలకు, పొగడ్తలకు దూరంగా, నిరాడంబరంగా చిత్రకళా సరస్వతీ ఉపాసనలో తమస్సులాంటి జీవనం గడుపుతూ వుండిపోయారు.

1921 సెప్టెంబరులో శ్రీకాకుళం జిల్లాలో, నాగవళి తీరాన ఓ మధ్య తరగతి కుటుంబంలో జన్మించిన పాపయ్యగారికి తొలి గురువు ఆయన తండ్రి శ్రీరామమూర్తి. చిత్రకళోపాధ్యాయుడైన తన తండ్రి బొమ్మలు రచించే పద్ధతిని శ్రద్ధగా పరిశీలించిన పాపయ్యగారు ఓ హనుమంతుని బొమ్మతో చిత్రకళారంగంలోకి కుంచెమోపారు.

1921 సెప్టెంబరులో శ్రీకాకుళం జిల్లాలో, నాగవళి తీరాన ఓ మధ్య తరగతి కుటుంబంలో జన్మించిన పాపయ్యగారికి తొలి గురువు ఆయన తండ్రి శ్రీరామమూర్తి. చిత్రకళోపాధ్యాయుడైన తన తండ్రి బొమ్మలు రచించే పద్ధతిని శ్రద్ధగా పరిశీలించిన పాపయ్యగారు ఓ హనుమంతుని బొమ్మతో చిత్రకళారంగంలోకి కుంచెమోపారు.

తొలి రోజుల్లో రాజా రవివర్మ, దామెర్ల రామారావుగార్ల శైలిని అనుకరించినా ఆ తర్వాత అంతిమంత్రి, పటుడింత్రి అన్నట్లు అంతరంతరంగా ఎదిగి తనదైన ప్రత్యేక శైలిని ఏర్పరచుకొన్నారు. వ.పా. శైలి అనిత రసార్ద్రం. శృంగార వాయికలను అయన చిత్రించిన తీరు అద్భుతం. పౌరాణిక దృశ్యాలను ఆయన నిస్పృహన్నా మనోజ్ఞంగా ప్రదర్శించి చూపారు. 'రతీమన్మథ'లను అచ్చరులు కల్పించి దివ్యశ్రీ, రంభ, తిలోత్తమ, విశ్వమోహిని లాంటి అత్తెరపన్నెలను, తెలుగువారి కమనీయత నీరి అనువదించి, వారిని అక్షరం చేసారు. వందురారి యింకి, వాగుమల్లి రూపం దిద్దుకొని తెలుగు ముంగిట పాత్రాత్మరించాయి.

ఆయన బొమ్మలలోని వర్ణనమేళవాన్ని, అలంకరణలను పరిశీలించి రూపనవారికి, ఓ మహనీయవంతం కనబడుతుంది.

రేఖాశీ, అధిపారిక, భారతి పత్రికలలో ప్రచురితమైన బొమ్మలతో ఆయన ఓ వంద లవ చిత్రకారుడయ్యారు. నీరి కళను ఉన్నంచి ముస్తాలైన వర్ణమయ చిత్రపాత్ర రంగమామ, యువ పత్రికల్లో బొమ్మలు వేసే ఉద్యోగం ఇచ్చారు. వ.పా. సిద్ధాంతంగా నీటి రంగుల అభిమాని. మామ రంగుల నైపుణ్యాన్ని నీటి రంగులతో సాధించిన ప్రయోగశీలి.

కళింగోటలోని తన ఇంటి పరిసరాల్లో లాంకి నుస్తం, ఎర్రమట్టి, బొగ్గులతో అత్యద్భుతమైన కుడ్య చిత్రాలు రచించారు. కాగితాన్ని ఉండగా పరిపేసి, ఆ తర్వాత విడదీసి బొగ్గులోనూ, రంగులతోనూ బొమ్మ వేయడం ఆయనకు ఇష్టం.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

'వపా' చిత్రం—రంగులస్వప్నం

ప్రేమకవి కోసం పరితపించే ఓ కాన్వా వాయిస్ ఓల్డ్ పెయింటర్ చిత్రించిన చిత్రం – అతడిలో ప్రజ్ఞావంతుడి లాస్యాలలో తనను తెలియా పద్మపత్రి పద్మపుష్పాలతో పాటూ వపా చిత్రం – వయోమాన చిత్రాల పింపుల్లో వ్యక్తం మనోహరాలలో చిత్రం – అతనిలా వద్దాది పాపయ్యవే

చిత్రాన్ని బట్టే 'వద్దాది' చిత్రకారులను ఎన్నో చిత్రకళ మెట్లపై నెట్టుకుని పారవలసి వచ్చుకున్నాయి. 'వపా' అన్న పెంపకాలను అర్థం – రంగుల రంగుల స్వప్నం. అయినను అవార్డులు రాలేదు. కాని అభిమానులను కొనలేదు. ఆ రసమయ చిత్రాలను కళాత్మక చిత్రాలు తనవి తీరా చూడగలవు కాని, కళాంకితమయ్యే ప్రజలుల్యాలు ఎలా చూడగలుగుతాయి?

బెంగాల్‌కాక 'పాగుడు' ఓ చిత్ర మహిళలాగా మనకు ఓ 'వపా', ఓ 'బాపు' ఉన్నారు. అయినా చిత్రకారుల్లో 'బాపు' వద్దాది పాపయ్యగారి పట్టమైన శైలి. బాపు గీతంలో ఓ వరవడి సృష్టిస్తే, వద్దాది

రంగుల్లో మమ్మాల్లుమైన శైలి సృష్టించుకొన్నారు. పాపయ్య శ్రీరామపురం తిల్లాలో నాగవరం తీరాన ఓ మర్మ అగర్ పుటుంబంలో 1921 సెప్టెంబర్ 10న జన్మించారు. అయిన తండ్రి

శ్రీరామమూర్తి ప్రాయింగ్ టీచర్ కావడం వలన పాపయ్యగారి చిత్ర కళాత్మకం అక్కడే ప్రారంభమైంది. తండ్రి బొమ్మలు గీసే పద్ధతిని శ్రద్ధగా పరిశీలించిన పాపయ్య ఓ సామమంతుని బొమ్మతో చిత్ర కళారంగంలో

మంచెకిదిపారు. తొలి రోజుల్లో నాటా రవివర్మ, తామర్ల రామారావు శైలిని అనుకరించినా ఆ తరువాత తనదైన ప్రత్యేక శైలిని ఏర్పరచుకున్నారు. 'వపా' శైలి అనితరసాధ్యమైనది. అన్నివాయిలను చిత్రీకరించిన తీరు అద్భుతం.

అయిన బొమ్మల్లోని వస్త్ర నమ్మకనాన్ని అలంకరణలను మాసిన వారికి అవి నిజ పెట్టుకున్నా మనోజ్ఞంగా కనిపిస్తాయి. పాతాళ సీతలు, ఊర్వశి, రంభ, తిలోత్తమ, మోహినిలాంటి స్త్రీలకాక యెంకి నాగమల్లి చిత్రాలు హృదయాల్ని దోచుకుంటాయి. రెండు దశాబ్దాల క్రితం 'వపా' బొమ్మల కోసం కొన్ని చిత్రాల చెట్టుబాటు అయ్యేవంటే అతిశయోక్తికాదు. యువ

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

దీపావళి ప్రత్యేక సంచికలు వడ్డాది బొమ్మలతో తగేల్ మనేవి. తరాలు అలిసిపోక, ఆ కోవల్లో 'వపా'గారి బొమ్మలను పెద్ద పీటవేసేవి. మొట్టమొదట వరుసగా స్వాతి, చందమామలు వడ్డాది బొమ్మలతో తరించినవి. అంతేకాదు ఆయనిచ్చిన వరవడిని మరువలేక ఇప్పటికీ చందమామ కవర్ పేజీలు, మరో చిత్రకారుడితో ఆయన శైలిలోనే గీయించి అలాగే ప్రచురిస్తున్నారు. తెలుగు పత్రికల్లో అందంగా ప్రభావితం చేసాయి ఆయన చిత్రాలు.

'వపా'గారు పీటి రంగుల అభిమాని. అయితే ఆ పీటి వైవిధ్యాన్ని పీటి రంగులతోనే సాధించిన ప్రయోగశీలి. కళం కోణంలో తన ఇంటి పరిసరాల్లో దొరికే మట్టిని, ఎర్రమట్టి, బొగ్గులతో అద్భుతమైన మధ్య చిత్రాలు రచించారు ఆయన. వడ్డాది పాపయ్య చిత్రకళాశైలి తొలిదశ బాణీలో సాగిన ప్రాథమిక దోరణులు, ఆయనకు చిత్రకళకు మూడా ప్రాధాన్యం ఇచ్చేవారు. బొమ్మల వ్యాపకాన్ని వ్యాఖ్యానించేందుకు అక్షరాలు పనిచేసేవి. ఆయన రంగుల్లో రాగాలు పలికించడమే కాదు. మంచి గాయకుడు కూడా వపాగార్కి సంస్కృతమంటే వల్లమాలిన అభిమానం ఉండేది. ఆయన సంకేతం అలు, ఇలు మధ్య పలుపు గీత ఉండేది.

"అలు మన్న ఇలు మన్న" మధ్యన నేమన్నా పలుపు గీతగా ఒకటిగా పల్కున్నా. 'గతం మన్నా, భవిష్యత్తు మన్నా, వర్తమానమై పలుమన్నా" అని వపాగారు దానికి వివరణ ఇచ్చారు. ఆయన తనను అభిమానంతో చూడవచ్చే వారికి వ్యక్తి అభిమానం తగదని, తన అట్టనే అభిమానించమని కోరేవారు. శిల్పిగా మనోజ్ఞమైన ఇంద్రజాలం చూపించిన వడ్డాది పాపయ్య లోకానికి తెలియకుండా తనను తానే బంధించుకోవడంవల్లనేమో తాలామంది ప్రచురిత్ర అక్షాన చిత్రకారుల్లా ఆయనను పి అవార్డు రాలేదు. అయిన అకాడమీలను కళావిశిష్టులను అర్థంచేసుకోవడంవల్లనేమో ఆ మహామహులాని కళాస్పష్టికి రావాల్సిన శ్రద్ధ అభించలేదు. తెలుగువారు తెలుగును అభిమానించకపోవడం అనేది తెలుగుకు వట్టిన తెగులే మరి, అయినా అయిన మంచెద్దిన వడ్డాది మానవ ప్రతి వ్యక్తి హృదయంలో అవి చిత్రాలుగా మిగులుతాయి.

ఆ 'చిత్ర మహాయోగి' 1992 డిసెంబర్ 30న తన వ్యక్తిగతమైన కళాంకోణంలో కన్ను మూశారు. తాను చిత్రించిన అప్సరసలాగానే, దేవతల అప్సరసలాగానే మాయమైపోయి మాయలాగానికి అయిన స్వర్గానికి వెళ్ళిపోయారు. అవార్డులు, రాజకీయపత్రలు అయినను మాడకపోయినా అయిన సృష్టించిన వేలాది చిత్రాలు అభిమానుల హృదయాల దగ్గర భద్రపరచి ఉన్నాయి. ఇప్పటికయినా ప్రభుత్వం వడ్డాది చిత్రాల మ్యూజియం నిర్మాణం చేస్తే బాగుంటుంది. అప్పుడే ఒక రామోజీ రావుగారు, ఒక వడ్డాది పాపయ్య మనకేకాదు మన ముందు తరాలకు కూడా "రంగుల వెన్నెల్ని" పంచగల్గుతారు. ఆ రంగుల వెన్నెల వెళ్ళిపోకుండా జాగ్రత్త పరచగా మనం కాపాడుకుందాం!

—శ్రీను

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

చిత్రయోగి మహాభినిష్క్రమణం

చిత్రకారుడన్నంటి కన్నీరుమున్నీరుగా విలపిస్తున్న విషాద సమయం!

మహాచిత్రకారుడు, మహామనీషి శ్రీ వడ్డాది పాపయ్య అమరుడై, దివికేగిన వార్త. మనిషి విషాద మేఘావృతమైన దినం.

అంతటికానికే సర్వకారణమైన చిత్రకారుడు వడ్డాది పాపయ్య.

ఈ వాస్తవాన్ని ప్రపంచ చిత్రశైలిన చరిత్రలో వెలలని సువర్ణాక్షరాలలో లిఖించాలి.

కానీ ఆ మహామనీషి కళా ప్రతిభకు, కళాసృష్టికి రావాల్సిన కీర్తి ప్రతిష్ఠలు రాలేదు. చిత్రమేమంటే-ఆ చిత్రకారునికే ఆ ప్రతిష్ఠా లేదు, యశోకాంక్ష లేదు.

కానీ-అయన చిత్రించిన చిత్రాల్ని చూసిన ప్రతి వ్యక్తి హృదయంలో తరిగిపోని చిత్రాలుమిగులుతాయి.

వడ్డాది పాపయ్య తొమ్మిది "పిపా తొమ్మ" అని తక్కువ పాల్గొని, ఆ చిత్రంలోని రంగులు మాత్రమే కనిపిస్తూ, నిత్యానికి గుండె కదిలి, కళ్ళు మెరుస్తూ వాడుండేడు.

పసిబాలుడు పెదాలు, అయిన తేలికలో ఎలుపన్నులు పింగారిం చుకోవాలని తపనపడేవాడు. ఆ దివ్య హృదయంలో చిత్ర నవ నవ్యతి ప్రాణప్రతిష్ఠ చేసుకుంటే, అయిన నవనీత హృదయంలో ఒక మహాత్మాక్షర రంగుల, ఒక దివ్యసౌందర్యాల భావమాధుర్యాన్ని నిత్యం అల్లకిల్లా పుంది.

అవును-అయిన ఒక మహాయోగి!

ప్రతుకే చిత్రకావడిస్తే, సృష్టికర్త బ్రహ్మ సైతం అత్యాశువడి ఆనందపారవశ్యంతో అభినందిం చకతీయంత కనమ్మ చిత్రకారా సృష్టిని చేసి, ఏ పేరు ప్రతిష్ఠల కోసం పాకులాడకుండా, అసలు ఆలోచనా మాత్రం కూడ అవకాశం లేకుండా-

పట్టణాలకూడాలిగా స్వేచ్ఛగా న దివ్యజీవన పొంద కాన్ని గడిపిన మహాత్ముల వుంటారంటే ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. అలాంటి ఆశ్చర్యం కలిగించిన మహా చిత్రయోగి వ పా!

"ఇలుసున్న అలుసున్న మధ్య నేనున్నా
నిలువు గీతగా ఒకటిగా నిల్చున్నా
ఇలు రజోవలయం-
అలు తమో వలయం
సత్యమై సత్యమై నిత్యమై నేనున్నా...
గతం మున్న...భవిష్యం మున్న...
వర్తమానమై నిలుచున్నా"

ఈ విశాల యాంత్రిక ప్రపంచం లో పుట్టుకగా, దీనికి అంటని విలువైన ప్రపంచ పుటావర్తంలో సంచరించే జ్ఞాని. అయిన ప్రపంచం లోకమున దిగాల రెక్కలను, తెక్కలను అందరు.

అదో చిత్రవర్ణాల ప్రపంచం-మనం చూడని రంగుల జగత్తు-సౌందర్యంలోని కాంతులకి మించిన బ్రహ్మజ్యోతి ప్రకాశాలు చెల్లి విరిసే విశ్వం...! ఆ విశ్వమే అదే అమ్మ.

కేరం ఈ జగత్తులో తిరుగుతున్నా, అంతరంగం మాత్రం ఆ దివ్యాతీత అనంత జ్యోతిస్సుల్లో విహరించి, అందులో కనిపించిన వెలుగుల్ని, రంగుల్ని కమనీయ చిత్రకళాఖండాలుగా సాక్షాత్కరింప జేసింది.

తెలుగువారి పుణ్యఫలం వ.పా!

భారతీయుల మహాపుణ్య ఫలం వ.పా!

ఈ లోకమంతా దురదృష్టం వ.పా అస్తమయం!

అయనకి కోరికలేదు. అయన చిరపుణ్యుడు అయన కళ చిరపుణ్యం. పుణ్యుడ మిగిలి పరంధామునిలో విలీనమై దగ్ధమయ్యాడు.

అవార్డుల రాజకీయ చిత్రాలు అయనను చూడలేక పోయినా-రసాస్వాదనలు అల్లరి పెయినాయి అయన చిత్రాల్ని చూస్తూనే అనంతాలోకనాంతరాలు నిమిత్తాలయాయి. ఇప్పుడే విషాదాన్ని మిగిలిన గుండెలో, తమకొద్దే దుఃఖాశ్రువుల్ని దొర్లించి నివాళులిస్తున్నాయి.

నికటి వెలుగుల జీవితం అయన చిత్రాల్లో మనకి కనిపిస్తాయి.

స్థిరచిత్రాలేకాక, నిలువు తెలుపుల చిత్రాలు...అన్నీ కూడా ఏదో మహాసంకేతాన్ని మోసుకుని వుంటాయి.

విష్ణువు, శివుడు, పరాశక్తి, రాముడు, కృష్ణుడు, హనుమంతుడు... ఇలా దేవతలందరూ అయన చేతుల నుండే అవతారాలు ధరించారేమో!

రాజప్రసాదం రాజసమ్యాంశాలనుండి అమాయక

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

Edit by Somupadma

లేత మనమల లాలిత్యం-అన్నివిధ నాయికల చిత్రణ-పురాణగానం ప్రాశస్త్యం-పల్లెసీమల పాడుల వయ్యారం-పాకుమార్యం-నానా సంస్కృతి జనస్పందన సందర్శనం...అన్ని అన్ని కోటి కోటి అయిన తేటి పల్లెలో, చిత్రాలై మీకోటి పోలాలని తనవనడి తపస్సుచేసి, పసి బొమ్మలై మనకు మిగిలాయి.

వడ్డాది పాపయ్య తొమ్మిదు స్వాదయాన్ని వ్యాప్తి నింపేందుకు అక్షరాలు సరిపోవు. ఆయన వ్యక్తిత్వ, కళాభిప్రాయాల్ని స్మరించుకున్నప్పుడు కలిగే భావ సంచలనాలను వ్యక్తపరిచేందుకు మాటలు చాలవు.

"నా చిత్రలేఖనం గురువు కూడా నా తండ్రే. ఆ దీపానికి వెలిగించిన దీపాన్ని నేను" అంటే సంతత అర్థ సాంప్రదాయసిద్ధమైన పితృలక్షణి (వికటమ్లు, స్వాతికి ఇచ్చిన ఓ ఇంటర్వ్యూలో (1985) అన్నారాయన.

1921లో పుట్టిన శ్రీ వడ్డాది పాపయ్య, ఆయిలో యేట పాసుమంతుని చిత్రంతో తన చిత్ర జీవిత సుందరకాండకు శ్రీకారం చుట్టారు.

రంగులేకాక, రాగాలు కూడా ఆయన ప్రపంచం లోపలగానే. రాగాల్ని రంగులుగా, రంగుల్ని రాగాలుగా మలచాలనే అతిశయావస్థనీడపాపాంతిమ ఆయన కలిమి.

"పంచ్చతమంటే పద్మమాలిని ఆపేక్ష"- అన్న పసి, ఆ జీవన్మాలో దుపది పాడుకున్న భారతీయ సంస్కృతిని అధ్యయనం చేసి ఎన్నో చిత్ర రూపాలను చిమకూర్చారు.

తనకి ప్రతీకగా ఓ గురువు పెట్టుకున్నారాయన- అది రెండు సున్నాంసర్వ ఒక గీత.

ఈ సంకేతానికి ఎంతో తాత్త్వికార్థం వుంది.

ఆ అర్థానికి ఆయనే గీత భాష్యం ఇచ్చారు. పల్లెలో (రంగులు) కాక, పల్లం (అర్థరాగ) లోతులూ తెలిసిన కవి కూడా ఆయన. ఎన్నో గీతాలూ, పద్యాలూ రాశారాయన.

"ఇలు సున్న ఆలు సున్న మధ్య నేనున్నా
పిలుపు గీతగా ఒకటిగా పిలుస్తున్నా"

• • •

"ఇలు రక్తపింగళం-ఆలు తమోపింగళం
సత్యమై సత్యమై నిత్యమై నేనున్నా

ఒకటిగ నేనున్నా
ఇది-భగవద్గీత పిలుపు గీత"

• • •

"గతం సున్న...భవిష్యం సున్న...వర్తమానమై నిలుచున్నా"

• • •

"సున్న- ఒకటి- సున్న;
సున్నల అర్థం తెలుసా?
రాజకీయం పెద్ద భాషా సున్న,
రాచరికం ఇరుకు కరుకు సున్న
సర్వసున్న మానవతను నిలిపివేస్తున్నా"

• • •

"తాను పెట్టిన ప్రతీకకు ఇలా గేయాలుగా వ్యాఖ్యా నించి వివరించారు.

ఆయన పంకేతానికి ఇన్ని అర్థాలున్నట్టే ఆయన లోపల నిండి భావాలు కాంతులున్నాయి. ఆ కాంతు లన్నీ, తనలోని వైశిష్ట ఉజ్జ్వలాభివ్యక్త జ్యోతి వెలువ రించే విలువైనదుయలే.

అటువంటి కళాజ్యోతి, పరంజ్యోతిలో విలీనం కావడం-ఆ కళాజ్యోతికి విద్యాగ సామాజ్యం అలిం చడమే కాదా- ఆయనను అరాధించే అభిమానులకు మాత్రం దుఃఖదాయకం.

ప్రత్యేకించి- స్వాతికి ఆయనతో వున్న ప్రగాఢ ఆత్మీయతానుబంధం మాటలతో చెప్పలేనిది. చెప్పాలన్న స్వాతి సంతకాలు పసి పిల్ల చిత్రాలతో పాల్గొన్నం పంతరించుకుని, పాతకుల్ని అలరించాయి.

గత ఆయిదు మాసాలుగా అస్వస్థులైవున్న శ్రీ వడ్డాది పాపయ్య గారు స్వగ్రామమైన కకింకోటలోని స్వగృహంలో 30.12.92 (బుధవారం)న తేదీన ఉదయం 8.30 గంటలకు కన్ను మూశారు. తొలి భార్య శ్రీమతి మాకరాజమ్మ ఇచ్చిన పోర్ట్రెట్ తాకి, ఆమెతో మాట్లాడుతూనే-ప్రాణం తీసారు. ఆయనకు ఇద్దరు భార్యలు, ఒక కుమార్తె, ముగ్గురు కుమారులు.

తన చరమదశకు ముందుగానే గ్రహించి, "చరమ చిత్రాన్ని గీసి, స్వాతికి పంపి, ఆ చిత్రం చివరి వ్యయంగా స్వాతిపై అభిమానాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ రాసిన శ్రీ వడ్డాది పాపయ్య గారి విషణ్ణంక అస్వా యత, స్వాతి మరువలేనిది.

వారి సాన్నిహిత్యం లభించినందుకు ధన్యులం. వారి ప్రేమను పొందినందుకు చరితార్థులం.

మా చిత్రకారుడు, మనందరి చిత్రకారుడు వడ్డాది పాపయ్య గారికి అరువెళ్ళిన హృదయాలతో, అశ్రు పూర్ణ నయనాలతో, నివాళులర్పిస్తున్నాం.

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Edit by Somupadma

వపా చరమ చిత్రం

నేను చస్తే ఎలాగుంటుందో వ్రాయమని అంటే కవిత చెప్పమని అడిగాట్ట కాళిదాసుని భోజుడు. కాళిదాసుది అమోఘ వాక్కు. అంటేగే విరాకరించి రాజ్యం విడిచిపోగా- భోజుడు నవ్వాసిగా కాళిదాసు దగ్గిరకెళ్లి భోజుడు దివంగతు డయ్యాడని చెప్పాట్ట. కాళిదాసు దుఃఖావేశంతో విషాద శ్లోకం చెప్పేవరికి అమాంతంగా భోజుడు లేంకూలాట్ట.

ఇప్పుడలా కాదుగాని వపా అంతిమ చిత్రం వేసుకున్నాడు. వపా అనంతరం వెయ్యడం కోసం కాదు- ఉన్నప్పుడే. చిత్రణకి అమోఘశక్తి లేమీలేదుగాని అంతిమ చిత్రం యిలాగ ప్రచురింపబడాలని ఉంటున్నప్పుడే చూసుకోవాలని పిచ్చి కోరిక.

అందుకే స్వాతికి నమస్కారం. స్వాతి అంటే ఎవరు? స్వాతిని ప్రతివారం స్వంతం చేసుకుంటున్న తెలుగు ప్రజ. ఇంతకాలం నన్ను కూడా అభిమానించి జీవం పోస్తున్న ఆ తెలుగువారికి వపా అంతిమ చిత్రంతో వందనం చేస్తున్నాడు. స్వాతి అందించిన నవోయంతో పుట్టి పెరిగి చిత్రకళ సాధించిన శ్రీకాకుళంలో వపా గుర్తు ఉండాలి, అది స్వాతి నిలిపేదే అవ్వాలి. వపా స్మృతిగా ఉంటుందనుకుంటున్న చిన్న ఇంటి నిర్మాణం స్వాతి వానకు నందిన ముత్యపుచిప్ప అని కూడా పేరు పెట్టి కృతజ్ఞత మాటలేకపోయన్నాడు.

PDF Created by Somupadma

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

About Artist Vaddadi Papayya and his rare interviews

A publication on Vapa By CP Brown academy written by Sunkara ChalapathiRao

ఓ గీతాచార్యుడి సువర్ణ శోభిత జీవనయానం

వడ్డాది పాపయ్య
(1921-92)
సుంకర చలపతిరావు
వెల: రూ.95 /-
సి.పి.బ్రౌన్ అకాడమి
53, నారాయణ పిల్లర్,
పంజగుట్ట,
హైదరాబాద్-82.

రేఖా చిత్రం అంటే బాపు. వర్ణ చిత్రం అంటే వపా (వడ్డాది పాపయ్య) అనేది ఓ ఎస్టాబ్లిష్డ్ పార్శ్వాలా. రండుమాట పిల్లల మాసపత్రిక, యువ మాస పత్రిక ముఖ్యంగా దీపావళి ప్రత్యేక సంచికలు వడ్డాది పాపయ్యగారి వర్ణ చిత్రాలతో ఓ తరం పాఠకులను అమితంగా పెంచి మనసు దోచుకున్నాయి. వపా కార్టూన్లు, రేఖాచిత్రాలు గీయడమే కాదు, కొన్ని కథలూ రాసారు. కానీ వర్ణ చిత్రం అనగానే అయనే గుర్తొస్తారు. అయన రంగుల చిత్రాలు ఒక అద్భుత ప్రపంచాన్ని పాఠకుల మదిలో ఆవిష్కరించేవి. నీటి రంగులతో పాలాడిక చిత్రాలను మేటిగా సంతరించిన కుంచె అయనది. సంప్రదాయం పాటిస్తూనే ఎప్పుడో ఓ ప్రయోగశీలతతో తనదైన ముద్ర ఆ బొమ్మలకు అమరించేవారు. ఒక స్వర్ణంద పద్మిని అనుసరించి అయన గీసిన బొమ్మలు, ఆ రంగుల కలయిక అందాలను అరదోస్తూంటాయి. కరుణశ్రీ పద్యంలా కమనీయంగా భాసిస్తూంటాయి.

తమాషాగా అయన చిత్రాల గురించి తెలిసినంతగా అయన గురించి చాలా మందికి తెలియదు. ఆ మహనీయ చిత్రకారుడిని గురించి సుంకర చలపతిరావు సి.పి.బ్రౌన్ అకాడమీవారి పుణ్యమా అని ఒక గ్రంథమే రాయడం తెలుగుజాతి రత్నాలు పరంపరలో అది వెలువడటం ఎంతో సంతోషాయత్మమైన విషయం.

తనమీద రాయడం అయనకి ఇష్టం వుండదట తన పనేదో తాను చేసుకోవడమే. అయన మీద మొదటి పరిచయ వ్యాసం సుంకర చలపతిరావు కొన్నేళ్ల క్రితం రాసి విశాలాంధ్రలో అచ్చయినా దానిని వపా కి ప్రతి పంపగా ఎందుకు బ్రాకారు అని మండిపడ్డారట. అయినా అయన షష్టిపూర్తికి రెండు వ్యాసాలు రాసిన చలపతిరావే ఇప్పుడు అయన మరణానంతరమైనా సాహసించి ఈ పుస్తకం రాసారనాలి. నిజానికి ఈ విషయాలు తెలియకపోతే ఒక ప్రసిద్ధ చిత్రకారుడిని గురించిన అనేక ఆసక్తికర అంశాలు అజ్ఞాతంగానే వుండిపోయేవి.

విశాఖ జిల్లా అనకాపల్లి దగ్గర బాణంలో లోగడ నదీ తీరంలో వేణుగోపాల స్వామి ఆలయానికి దగ్గరలో ఊరి చివర రెండంతస్తుల మేడ అయన ఇల్లు. దానిని దర్శించుకునే అవకాశం దక్కినవారు ఈ పుస్తక కరయిత వంటి ఏ కొద్దిమంది మాత్రమేనని చెప్పవచ్చు. 1921 సెప్టెంబర్ 10 వడ్డాది పాపయ్య జనన. 1926లో అంటే తన అయిదవ ఏట మొట్టమొదటి వేసిన బొమ్మ హనుమంతుడిది. 1938కాలికి అయనను అర్థిస్తూగా గుర్తింపు వచ్చింది. రవివర్మ, రామోజ చిత్రాలతో బాటు తండ్రి రామమూర్తి కూడా చిత్రకళలో పాపయ్యకి స్ఫూర్తియే. కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు ప్రోత్సాహం ఆ తరువాత చక్రపాణి ఆదరణ అయనను చిత్రకారుడిగా సుప్రతిష్ఠితుడిని చేసాయి. చిత్రకారునిగా ఎంత గొప్పవారో వ్యక్తిగా అంత నిరాడంబరంగా, ప్రచారార్భాటాలకు దూరంగా వుండి ఇంట్లో కూడా ముభావంగా తన పని తానుగా మిగతా ఎవ్వరూ పట్టనట్టు మెలిగేవారట. వపా తండ్రి శ్రీకాకుళం స్థానిక పాఠశాలలో డ్రాయింగ్ డ్రిల్ మాస్టరుగా పనిచేసారట.

రేరాణి, మంజూష, ఆలిపారిక, నవ్వులు పువ్వులు, భారతి, ఆంధ్రపత్రిక, ఆంధ్రజ్యోతి పత్రికలో సమకాలీన భావ చిత్రాల్ని వడ్డాది పాపయ్య తరుచు గీస్తూండేవారన్న సుంకరవారు 'ఆనంద వాణి' పత్రికను ఎందుకో ఉదాహరించినట్టు లేరు. వపా కార్టూన్లు 1949, 50లలో ఆనందవాణిలో ఎన్నో వచ్చాయి. ధనికొండ హనుమంతరావువడ్డాది పాపయ్యని చక్రపాణికి పరిచయం చేసాక యువ, రండుమాసలకు వపా కేరాఫ్ అడ్రస్ అయ్యారు. కానీ అయన బాణంలోని తన ఇంటినుండే మేడమీద యంలో అయన బొమ్మలు భద్రపరచబడేవి గానీ యువకు గీసిన చిత్రాల ఒరిజినల్స్ అయనకే ఇచ్చేసేవారట. తన డ్రాయింగ్ రూమ్‌ని అర్థగ్యాలరీగా మార్చాలన్న అయన అభిలాష నెరవేరనే లేదట. పికాసో ఆధునికత వపా అందిపుచ్చుకున్నా దానికి తనదైన శైలిని అద్దారు.

"ఏ కళ అయినా అర్థవంతంగా వుండేనే ప్రయోజనం. అసలు కళల్ని దాంబికానికో, గారడీలు ప్రదర్శించడానికో ఉపయోగిస్తే అది తాత్కాలికం. నిష్ప్రయోజనం. చిత్ర రచన ఇంచుమించు కవిత్వ రచనతో సమంగా పయనించడానికే నేను ప్రయత్నించానని"అన్నారట వడ్డాది పాపయ్య. కవిత్వంలో జంధ్యాల పాపయ్య లాగా వర్ణ చిత్రంలో వడ్డాది పాపయ్య ఒక అద్భుత లలిత సంప్రదాయ పద్ధతిని వ్యవస్థీకృతం చేశారనన తప్పదు. తన బొమ్మలకు పురుగులు పట్టకుండా వడకట్టిన రిక్షుడి గంజిని స్ప్రేతో బొమ్మపై ఉడేవారని దాని వల్ల రంగులు కరిగిపోకుండా, పట్టి వుంచి మెరుపునను, సొబగును ఇచ్చేవి అని గ్రహించినప్పుడు ఆశ్చర్యపు కల్గుతుంది.

బొంబాయికి చెందిన దీనానాథ్ దలాల్ హిందీ, గుజరాతీ పత్రికల ప్రత్యేక సంచికలకు బొమ్మలు సంతరించిన తరహాలోనే వడ్డాది పాపయ్య చిత్రాలూ వుంటూ కొంచెం దగ్గర పోలికలు కనిపిస్తాయంటారు గ్రంథ రచయిత. తనమాటను మొండివాడు, గర్విష్ఠి, కూపస్థమండూకం అన్నా అనవచ్చు అని వడ్డాది పాపయ్య పేర్కొన్నారట ఓ వపా స్వదస్తూరితో చూడగలం) "నా మట్టుకు చెప్పాలంటే- మనుగడకోసం సాంప్రదాయికంగానే బొమ్మలు వేస్తున్నా (ఈ రేఖలో ఆధునిక చిత్రకళకు పైసా సంపాదించే యోగం లేదు కాబట్టి) అత్యంత ఆధునిక చిత్రకళ పట్ల పరిపూర్ణమైన అభిమానమూ, ఆసక్తి కలవాణ్ణే! నమ్మండి మానండి! రోజులు గడవడానికి యిబ్బంది లేని ఆర్థిక స్థోమత నిలవలు ఉంటే నేను చిత్రరచన జీవనోపాధిగా పెట్టుకోకుండా ఒకటో రకం ఆధునిక చిత్రకారుడిగా ఉండేవాడిని" అంటారు వడ్డాది పాపయ్య. ఒక చిత్రకారుడి గురించి వడ్డాది పాపయ్య రాసిన కథ 'ఆషాఢ రమణీయం' ఈ గ్రంథంలో చేర్చడం తగా బాగుంది. ఆ కథకు వేసిన బొమ్మలో 'వపా' అనిగాక ఆషాఢ అని అయన సంతకం చేయడం చూస్తాం. పాఠక పైగా వడ్డాది పాపయ్య వర్ణచిత్రాలను ఈ పుస్తకంలో ముద్రించినందుకు యిన, ఆ నిధిని అందుకని భద్రపరచుకునేందుకయినా కొని దాచుకోవాల్సిన కానియాదదగిన పుస్తకం ఇది. 'నా గురించి పూర్తిగా ఎవ్వరికీ తెలియదు. ఎవ్వరూ వ్రాయలేరు కూడా" అన్న వడ్డాది పాపయ్య మాటను పరిశీలిస్తూ 1992 డిసెంబర్ 30న అస్తమించిన ఆ మహాచిత్రకారుడి జీవనలీల స్మృతికి రణాంకంగా ఈ గ్రంథం వెలయించిన రచయితకు, ముద్రించిన సి.పి.బ్రౌన్ అకాడమీవారూ బహుధా అభినందనీయులు.

- సుధామ

Collection, editing & enhancement Digital works by B SomeswaraRao
A Somupadma Presentation

Vaddadi Papayya artsit

Chandamama covers
Complete collection

1960 Nov - Oct 1992

A compilation work of

Somupadma